Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

មជ្ឈិមនិកាយេ

មូលបណ្ណាស-អដ្ឋកថា

(បឋមោ ភាគោ)

គន្ថារម្ភកថា

ករុណាសីតលហទយំ , បញ្ញាបជ្ជោតវិហតមោហតមំ;

សនរាមរលោកគរុំ, វន្ទេ សុគតំ គតិវិមុត្តំ

ពុទ្ធោបិ ពុទ្ធភាវំ, ភាវេត្វា ចេវ សច្ឆិកត្វា ច;

យំ ឧបគតោ គតមលំ, វន្ទេ តមនុត្តរំ ធម្មំ

សុគតស្ស ឱរសានំ, បុត្តានំ មារសេនមថនានំ;

អដ្ឋន្នម្បិ សមូហំ, សិរសា វន្ទេ អរិយសង្ឃំ

ឥតិ មេ បសន្នមតិនោ, រតនត្តយវន្ទនាមយំ បុញ្ញំ;

យំ សុវិហតន្តរាយោ, ហុត្វា តស្សានុភាវេន

មជ្ឈិមបមាណសុត្តង្កិតស្ស ឥធ មជ្ឈិមាគមវរស្ស;

ពុទ្ធានុពុទ្ធសំវណ្ណិតស្ស សទ្ធាវហគុណស្ស។

អត្ថប្បកាសនត្ថំ, អដ្ឋកថា អាទិតោ វសិសតេហិ;

បញ្ចហិ យា សង្គីតា, អនុសង្គីតា ច បច្ឆាបិ។

សីហឡទីបំ បន អាភតាថ វសិនា មហាមហិន្ទេន;

ឋបិតា សីហឡភាសាយ, ទីបវាសីនមត្ថាយ។

អបនេត្វាន តតោហំ, សីហឡភាសំ មនោរមំ ភាសំ;

តន្តិនយានុច្ឆវិកំ, អារោបេន្តោ វិគតទោសំ។

សមយំ អវិលោមេន្តោ, ថេរានំ ថេរវំសបទីបានំ;

សុនិបុណវិនិច្ឆយានំ, មហាវិហារេ និវាសីនំ។

ហិត្វា បុនប្បុនាគតមត្ថំ, អត្ថំ បកាសយិស្សាមិ;

សុជនស្ស ច តុដ្ឋត្ថំ, ចិរដ្ឋិតត្ថញ្ច ធម្មស្ស។

សីលកថា ធុតធម្មា, កម្មដ្ឋានានិ ចេវ សព្វានិ;

ចរិយាវិធានសហិតោ, ឈានសមាបត្តិវិត្ថារោ។

សព្វា ច អភិញ្ញាយោ, បញ្ញាសង្កលននិច្ឆយោ ចេវ;

ខន្ធាធាតាយតនិន្ទ្រិយានិ អរិយានិ ចេវ ចត្តារិ។

សច្ចានិ បច្ចយាការទេសនា សុបរិសុទ្ធនិបុណនយា;

អវិមុត្តតន្តិមគ្គា, វិបស្សនា ភាវនា ចេវ។

ឥតិ បន សព្វំ យស្មា, វិសុទ្ធិមគ្គេ មយា សុបរិសុទ្ធំ;

វុត្តំ តស្មា ភិយ្យោ, ន តំ ឥធ វិចារយិស្សាមិ។

“មជ្ឈេ វិសុទ្ធិមគ្គោ, ឯស ចតុន្នម្បិ អាគមានញ្ហិ;

ឋត្វា បកាសយិស្សតិ, តត្ថ យថាភាសិតមត្ថំ”។

ឥច្ចេវ កតោ តស្មា, តម្បិ គហេត្វាន សទ្ធិមេតាយ;

អដ្ឋកថាយ វិជានថ, មជ្ឈិមសង្គីតិយា អត្ថន្តិ។

និទានកថា

១. តត្ថ មជ្ឈិមសង្គីតិ នាម បណ្ណាសតោ មូលបណ្ណាសា មជ្ឈិមបណ្ណាសា ឧបរិបណ្ណាសាតិ បណ្ណាសត្តយសង្គហា។ វគ្គតោ ឯកេកាយ បណ្ណាសាយ បញ្ច បញ្ច វគ្គេ កត្វា បន្នរសវគ្គសង្គហា។ សុត្តតោ ទិយឌ្ឍសុត្តសតំ ទ្វេ ច សុត្តានិ។ បទតោ តេវីសុត្តរបញ្ចសតាធិកានិ អសីតិបទសហស្សានិ។ តេនាហុ បោរាណា –

“អសីតិបទសហស្សានិ, ភិយ្យោ បញ្ចសតានិ ច;

បុន តេវីសតិ វុត្តា, បទមេវំ វវត្ថិត”ន្តិ។

អក្ខរតោ សត្ត អក្ខរសតសហស្សានិ ចត្តាលីសញ្ច សហស្សានិ តេបញ្ញាសញ្ច អក្ខរានិ។ ភាណវារតោ អសីតិ ភាណវារា តេវីសបទាធិកោ ច ឧបឌ្ឍភាណវារោ។ អនុសន្ធិតោ បុច្ឆានុសន្ធិ-អជ្ឈាសយានុសន្ធិ-យថានុសន្ធិវសេន សង្ខេបតោ តិវិធោ អនុសន្ធិ។

វិត្ថារតោ បនេត្ថ តីណិ អនុសន្ធិសហស្សានិ នវ ច សតានិ ហោន្តិ។ តេនាហុ ពោរាណា –

“តីណិ សន្ធិសហស្សានិ, តថា នវសតានិ ច;

អនុសន្ធិនយា ឯតេ, មជ្ឈិមស្ស បកាសិតា”តិ។

តត្ថ បណ្ណាសាសុ មូលបណ្ណាសា អាទិ, វគ្គេសុ មូលបរិយាយវគ្គោ, សុត្តេសុ មូលបរិយាយសុត្តំ។ តស្សាបិ “ឯវំ មេ សុត”ន្តិអាទិកំ
អាយស្មតា អានន្ទេន បឋមមហាសង្គីតិកាលេ វុត្តំ និទានមាទិ។ សា បនេសា បឋមមហាសង្គីតិ សុមង្គលវិលាសិនិយា
ទីឃនិកាយដ្ឋកថាយ អាទិម្ហិ វិត្ថារិតា។ តស្មា សា តត្ថ វិត្ថារិតនយេនេវ វេទិតព្ពា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៉ ម្ញលបរិយាយធរក្កា

១៉ ម្ញលបរិយាយឃុត្តចល្អតា

១៉ ឃំ បរេតធំ “ទុចំ ខេយ ឃុត” ត្តិអាឌីកំ តិឌាគំ៉ ពត្វ ទុចត្តិ តិបិពបឌំ៉ ខេមពិអាឌីតិ គាយបឌាគិ៉ ក្ខព្ពីងាឃំ ចិហទេពីពិ ទុត្វ ចីពិ ក្ខបឃក្កបឌំ, ហទេពីពិ អាព្យាពបឌត្តិ ឃ្លមិតា ពាច គរេយគ បឌចិការេកា ខេចឌិពខ្លា៉

អព្វទោពា បគ ទុចំ-ឃឌ្ឋោ ពាច ក្ខបម្ញបឌេឃឃម្យធំឃតកេហលាចចគឃម្យឌិក្កហាការតិឌម្សាតាចឆាទលាឌឹអរតកពព្វប្យតេកឌោ៉ ពឆាទេហឃ – “ទុចំ ឌាទេពគ មឌ្ឋេគ កព្វត្ថា ក្យឃលំ ឆាហ្យ” ត្តិ ទុចយាឌីឃ្ម (ឆ៉ ប៉ ៥៦) ក្ខបមាឃំ អាកេពា៉ “ទុចំ ខេព អភិក្លមិពត្ថា, ទុចំ ខេព បឌិក្លមិពត្ថា” ត្តិអាឌីឃ្ម (អ៉ តិ៉ ៣៉១៦៦) ក្ខបឌេឃ៉ “ទុចខេមធំ ភកចា, ទុចខេមធំ ឃុកពា” ពិអាឌីឃ្ម (អ៉ តិ៉ ៦៉៩៩) ឃម្យធំឃគោ៉ “ទុចខេមចំ បគាឃំ ចឃលី ឃឺ្វ ចា ពឺ្វ ចា ពឃ្ស មុឌ្ឍកឃ្ស ឃមលាកឃ្ស ចល្អា ការឃពី” ពិអាឌីឃ្ម (ឃំ៉ តិ៉ ១៉១ប៉ល៉) កទេហលា៉ “ទុចំ ភខ្លោតិ ខោ ខេព កិក្ខូ ភកចខេពា បច្ចេឃ្សាឃ្ម” ត្តិអាឌីឃ្ម (ម៉ តិ៉ ១៉១) ចចតឃម្យឌិក្កហោ៉ “ទុចំ ព្យាទោ អធំ, ភខ្លោ, ភកចពា ឆម្វំ ឌេឃិធំ អាឌាតាមឺ” ពិអាឌីឃ្ម (ម៉ តិ៉ ១៉៦ឌ៉ប៉) អាកាទេ៉ “ទុហិ ព្វំ, មាលចក, ខេយគ ឃមខោ អាគខ្ពោ ខេពក្សបឃក្កម, ក្ខបឃក្កមិព្វា មម ចចគេគ ឃមលំ, អាគត្ថំ, អម្យាឌាធិឆំ អម្យាពក្ខំ លហុដ្ឋាគំ ឆាលំ ចាឃុចិហាទំ បុច្ឆ – ‘ឃុគេកា មាលចោ ខោពេឌឃ្យបុខេព្វា, ភចត្តិ អាគត្ថំ, អម្យាឌាធិឆំ អម្យាពក្ខំ លហុដ្ឋាគំ ឆាលំ ចាឃុចិហាទំ បុច្ឆពី’ ពិ, ទុចញ្ជ ចឌេហិ ឃាគ្ញ កិទ ភចំ អាគខ្ពោ ខេយគ ឃុគឃ្ស មាលចឃ្ស ខោពេឌឃ្យបុត្តឃ្ស តិចេឃគំ, ខេពក្សបឃក្កមេព្យ អគ្ញកម្យំ ក្ខបិឌាឃា” ពិអាឌីឃ្ម (ឌី៉ តិ៉ ១៉៣៣៥) តិឌម្សោគោ៉ “ធំ កិំ មញ្ញាច, កាលមិមា, ឃ្លខេម ឆម្វា ក្យឃលី ចា អក្យឃលី ចាពិ? អក្យឃលី, ភខ្លោ៉ ឃាចញ្ជា ចា អគចញ្ជា ចាពិ? ឃាចញ្ជា, ភខ្លោ៉ ចិញ្ញុកេហិពា ចា ចិញ្ញុប្បឃព្វា ចាពិ? ចិញ្ញុកេហិពា, ភខ្លោ៉ ឃមព្វា ឃមាឌិគ្នា អហិពាយ ឌ្យក្ខាយ ឃំចព្វត្តិ ខេគា ចា, កចំ ខេចា ទុត្វ ខេហាពីពិ? ឃមព្វា, ភខ្លោ, ឃមាឌិគ្នា អហិពាយ ឌ្យក្ខាយ ឃំចព្វត្តិ, ទុចំ ខេគា ទុត្វ ខេហាពី” ពិអាឌីឃ្ម (អ៉ តិ៉ ៦៉៩៩) អចឆាទលា៉ ឃ្វាយមិឆ អាកាទតិឌម្សាតាចឆាទលាឃ្ម ឌដ្ឋខ្លា៉

ពត្វ អាកាទេដ្ឋេគ ទុចំឃឌ្ឋេគ ទុពមព្វ ឌីខេបពិ – គាគាគយតិឃុលំ អខេគកខ្លាឃយឃម្ដ្ឋាគំ អត្វព្យញ្ជគឃម្យត្តំ ចិចិឆបិឌិហាទិឃំ ឆម្វព្វឌេឃតាបឌិចេឆកម្ពិទំ ឃខ្លឃព្វាគំ ឃកឃកកាឃាគ្ញបខេពា ខេយាពបចយាកច្ឆត្តិ ពឃ្ស ភកចខេពា ចចគំ ឃខ្លប្យកាខេគ ខេកា ឃមខេព្វា ចិញ្ញាពំ, ឃខ្លឆាខេយគ បគ ខេយាព្យកាយធំ ឌគេពព្វាបិ ទុចំ ខេយ ឃុធំ, មយាបិ ទុខេកគាកាខេគ ឃុពត្តិ៉

តិឌម្សាគខេដ្ឋគ “គាធំ ឃយឃ្ម, គ មយា ឃ្លឌំ ឃខ្លិកព” ត្តិ អព្វាគំ បទិខេមាចចខ្លា ទុចំ ខេយ ឃុធំ, មយាបិ ទុចំ ឃុពត្តិ ឃ្លឌាតិ ចព្វត្ថា ឃកលំ ឃុព្វំ តិឌម្សាពិ៉

ອວຘາຣຓຕ຺ເຖນ “ເອຕທຄ຺ຄໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ມມ ສາວການໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ພຫຸສ຺ສຸຕານໍ ຍທິທໍ ອານນ຺ໂທ, ຄຕິມນ຺ຕານໍ, ສຕິມນ຺ຕານໍ, ຘິຕິມນ຺ຕານໍ, ອຸປຏ຺ຐາການໍ ຍທິທໍ ອານນ຺ໂທ”ຕິ (ອ. ນິ. ໑.໒໑໙-໒໒໓) ເອວໍ ຠຄວຕາ, “ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ອຕ຺ຖກຸສໂລ ຘມ຺ມກຸສໂລ ພ຺ຍຎ຺ຊນກຸສໂລ ນິຣຸຕ຺ຕິກຸສໂລ ປຸພ຺ພາປຣກຸສໂລ”ຕິ (ອ. ນິ. ໕.໑໖໙) ເອວໍ ຘມ຺ມເສນາປຕິນາ ຈ ປສຕ຺ຖຠາວານຸຣູປໍ ອຕ຺ຕໂນ ຘາຣຓພລໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕານໍ ໂສຕຸກມ຺ຍຕໍ ຊເນຕິ “ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ, ຕຎ຺ຈ ໂຂ ອຕ຺ຖໂຕ ວາ ພ຺ຍຎ຺ຊນໂຕ ວາ ອນູນມນຘິກໍ, ເອວເມວ ນ ອຎ຺ຎຖາ ທຏ຺ຐພ຺ພ”ນ຺ຕິ.

ເມ-ສທ຺ໂທ ຕີສຸ ອຕ຺ເຖສຸ ທິສ຺ສຕິ. ຕຖາ ຫິສ຺ສ “ຄາຖາຠິຄີຕໍ ເມ ອໂຠຊເນຍ຺ຍ”ນ຺ຕິອາທີສຸ (ສຸ. ນິ. ໘໑) ມຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ສາທຸ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ສໍຂິຕ຺ເຕນ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕູ”ຕິອາທີສຸ (ສໍ. ນິ. ໔.໘໘) ມຍ຺ຫນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ຘມ຺ມທາຍາທາ ເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠວຖາ”ຕິອາທີສຸ (ມ. ນິ. ໑.໒໙) ມມາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິຘ ປນ “ມຍາ ສຸຕ”ນ຺ຕິ ຈ “ມມ ສຸຕ”ນ຺ຕິ ຈ ອຕ຺ຖທ຺ວເຍ ຍຸຊ຺ຊຕິ.

ສຸຕນ຺ຕິ ອຍໍ ສຸຕ-ສທ຺ໂທ ສອຸປສຄ຺ໂຄ ຈ ອນຸປສຄ຺ໂຄ ຈ ຄມນ-ວິສ຺ສຸຕ-ກິລິນ຺ນ-ອຸປຈິຕານຸໂຍຄ-ໂສຕວິຎ຺ເຎຍ຺ຍ-ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາຣວິຎ຺ຎາຕາທິອເນກຕ຺ຖປ຺ປເຠໂທ. ຕຖາ ຫິສ຺ສ “ເສນາຍ ປສຸໂຕ”ຕິອາທີສຸ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ສຸຕຘມ຺ມສ຺ສ ປສ຺ສໂຕ”ຕິອາທີສຸ (ອຸທາ. ໑໑) ວິສ຺ສຸຕຘມ຺ມສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ, “ອວສ຺ສຸຕາ ອວສ຺ສຸຕສ຺ສາ”ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ. ໖໕໗) ກິລິນ຺ນາ ກິລິນ຺ນສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ຕຸມ຺ເຫຫິ ປຸຎ຺ຎໍ ປສຸຕໍ ອນປ຺ປກ”ນ຺ຕິອາທີສຸ (ຂຸ. ປາ. ໗.໑໒) ອຸປຈິຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ເຍ ຌານປ຺ປສຸຕາ ຘີຣາ”ຕິອາທີສຸ (ຘ. ປ. ໑໘໑) ຌານານຸຍຸຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ທິຏ຺ຐໍ ສຸຕໍ ມຸຕ”ນ຺ຕິອາທີສຸ (ມ. ນິ. ໑.໒໔໑) ໂສຕວິຎ຺ເຎຍ຺ຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. “ສຸຕຘໂຣ ສຸຕສນ຺ນິຈໂຍ”ຕິອາທີສຸ (ມ. ນິ. ໑.໓໓໙) ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາຣວິຎ຺ຎາຕຘໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິຘ ປນສ຺ສ ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາເຣນ “ອຸປຘາຣິຕ”ນ຺ຕິ ວາ “ອຸປຘາຣຓ”ນ຺ຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ. ເມ-ສທ຺ທສ຺ສ ຫິ ມຍາຕິ ອຕ຺ເຖ ສຕິ “ເອວໍ ມຍາ ສຸຕໍ ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາເຣນ ອຸປຘາຣິຕ”ນ຺ຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ. ມມາຕິ ອຕ຺ເຖ ສຕິ “ເອວໍ ມມ ສຸຕໍ ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາເຣນ ອຸປຘາຣຓ”ນ຺ຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ.

ເອວເມເຕສຸ ຕີສຸ ປເທສຸ ເອວນ຺ຕິ ໂສຕວິຎ຺ຎາຓາທິວິຎ຺ຎາຓກິຈ຺ຈນິທ຺ເທໂສ. ເມຕິ ວຸຕ຺ຕວິຎ຺ຎາຓສມງ຺ຄິປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທໂສ. ສຸຕນ຺ຕິ ອສ຺ສວນຠາວປ຺ປຏິກ຺ເຂປໂຕ ອນູນານຘິກາວິປຣີຕຄ຺ຄຫຓນິທ຺ເທໂສ. ຕຖາ ເອວນ຺ຕິ ຕສ຺ສາ ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາເຣນ ປວຕ຺ຕາຍ ວິຎ຺ຎາຓວີຖິຍາ ນານປ຺ປກາເຣນ ອາຣມ຺ມເຓ ປວຕ຺ຕິຠາວປ຺ປກາສນໍ. ເມຕິ ອຕ຺ຕປ຺ປກາສນໍ. ສຸຕນ຺ຕິ ຘມ຺ມປ຺ປກາສນໍ. ອຍຎ຺ເຫຕ຺ຖ ສງ຺ເຂໂປ “ນານປ຺ປກາເຣນ ອາຣມ຺ມເຓ ປວຕ຺ຕາຍ ວິຎ຺ຎາຓວີຖິຍາ ມຍາ ນ ອຎ຺ຎໍ ກຕໍ, ອິທໍ ປນ ກຕໍ, ອຍໍ ຘມ຺ໂມ ສຸໂຕ”ຕິ.

ຕຖາ ເອວນ຺ຕິ ນິທ຺ທິສິຕພ຺ພປ຺ປກາສນໍ. ເມຕິ ປຸຄ຺ຄລປ຺ປກາສນໍ. ສຸຕນ຺ຕິ ປຸຄ຺ຄລກິຈ຺ຈປ຺ປກາສນໍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍໍ ສຸຕ຺ຕໍ ນິທ຺ທິສິສ຺ສາມິ, ຕໍ ມຍາ ເອວໍ ສຸຕນ຺ຕິ.

ຕຖາ ເອວນ຺ຕິ ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕານສ຺ສ ນານາກາຣປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ນານຕ຺ຖພ຺ຍຎ຺ຊນຄ຺ຄຫຓໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສ ນານາກາຣນິທ຺ເທໂສ. ເອວນ຺ຕິ ຫິ ອຍໍ ອາກາຣປຎ຺ຎຕ຺ຕິ, ເມຕິ ກຕ຺ຕຸນິທ຺ເທໂສ, ສຸຕນ຺ຕິ ວິສຍນິທ຺ເທໂສ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ນານາກາຣປ຺ປວຕ຺ເຕນ ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕາເນນ ຕໍສມງ຺ຄິໂນ ກຕ຺ຕຸວິສເຍ ຄຫຓສນ຺ນິຏ຺ຐານໍ ກຕໍ ໂຫຕິ.

អធ ចា ឧចត្តិ បុគ្គលកិច្ចនិទ្ទេសោ៑ ស្ុតត្តិ ចិញ្ញាណកិច្ចនិទ្ទេសោ៑ យេតិ រូកឃកិច្ចយុត្តបុគ្គលនិទ្ទេសោ៑ អឃំ បនេត្ថ សន្ធេបិ – យឃា សចតកិច្ចចិញ្ញាណសមង្គិតា បុគ្គលេត ចិញ្ញាណចេសេត លទ្ធសចតកិច្ចចោហារេត ស្ុតត្តិ៑

តត្ថ ឧចត្តិ ច យេតិ ច សន្និពទ្ធបរេយត្ថចេសេត អចិន្ទយាតបញ្ញត្តិ៑ កិនេញ្ញត្ថ តំ បរេយត្ថេតា អត្ថិ, ឃំ ឧចត្តិ ចា យេតិ ចា តិទ្ទេសំ លេកេធ? ស្ុតត្តិ ចិន្ទយាតបញ្ញត្តិ៑ ឃតិញ្ញាតេយត្ថ សោតេតត រូបលទ្ធំ, តំ បរេយត្ថេតា ចិន្ទយាតត្តិ៑

តធា ឧចត្តិ ច យេតិ ច តំ តំ រូបិកាឃ ចត្តត្ថេតា រូបិកាបញ្ញត្តិ៑ ស្ុតត្តិ ឌិដ្ឋាឌីតិ រូបតិឆាឃ ចត្តត្ថេតា រូបតិឆាបញ្ញត្តិ៑ ឧត្ថ ច ឧចត្តិ ចេចេតត អសមេ្ឋាហំ ឌីបេតិ៑ ត ហិ សម្មុញ្ញេហា តាតប្បការបដិចេចឆសយេត្ថា ហោតិ៑ ស្ុតត្តិ ចេចេតត ស្ុតស្ស អសមេ្ឋាសំ ឌីបេតិ៑ ឃស្ស ហិ ស្ុតំ សម្មុដ្ឋំ ហោតិ , ត សោ កាលន្តរេត យឃា ស្ុតត្តិ បដិឌាតាតិ៑ ត្ថច្ចស្ស អសមេ្ឋាហេត បញ្ញាសិទ្ធិ, អសមេ្ឋាសេត បត សតិសិទ្ធិ៑ តត្ថ បញ្ញា បុព្ពង្គមាយ សតិយា ញេញ្ញាតាចឆារណសយត្ថតា, សតិបុព្ពង្គមាយ បញ្ញាយ អត្ថបដិចេចឆសយត្ថតា, តទុភយសយត្ថតាយោគេត អត្ថញ្ញាតសយត្តស្ស ឆម្មកោសស្ស អតុបាលតសយត្ថេតា ឆម្មភណ្ឌាការិកត្តសិទ្ធិ៑

អបេរា តេឃា – ឧចត្តិ ចេចេតត យោតិសោ យតសិការំ ឌីបេតិ, អយោតិសោ យតសិកេរោរេតា ហិ តាតប្បការបដិចេចឆាភាចេតា៑ ស្ុតត្តិ ចេចេតត អចិក្ខេបំ ឌីបេតិ, ចិក្ខិត្តចិត្តស្ស សចតាភាចេតា៑ តធា ហិ ចិក្ខិត្តចិត្តោ បុគ្គលោ សព្ពសម្បត្តិយា ចុច្ចមាតោបិ “ត យឃា ស្ុតំ, បុត ភណធា”តិ ភណតិ៑ យោតិសោ យតសិការេត ចេត្ថ អត្តសម្មាបណិធិំ បុព្ពេ ច កតបុញ្ញតំ សាធេតិ, សម្មា អបណិហិតត្តស្ស បុព្ពេ អកតបុញ្ញស្ស ចា តទភាចេតា៑ អចិក្ខេបេត បត សទ្ធម្មស្សចតំ សប្បុរិសូបតិស្សយញ្ច សាធេតិ៑ ត ហិ ចិក្ខិត្តចិត្តោ សោតុំ សក្កោតិ, ត ច សប្បុរិសេ អតុបស្សយមាតស្ស សចតំ អត្ថីតិ៑

អបេរា តេឃា – ឃស្មា ឧចត្តិ ឃស្ស ចិត្តសត្តាតស្ស តាតាការប្បចត្តិយា តាតត្ថព្យញ្ជតគ្គហណំ ហោតិ, តស្ស តាតាការតិទ្ទេសោតិ ចុត្តំ៑ សោ ច ឧចំ ភទ្ទេកោ អាការោ ត សម្មា អប្បណិហិតត្តេតា បុព្ពេ អកតបុញ្ញស្ស ចា ហោតិ, តស្មា ឧចត្តិ ឆ្លមិតា ភទ្ទេកេត អាការេត បច្ឆិមចក្កទ្វយសម្បត្តិំ អត្តេតា ឌីបេតិ, ស្ុតត្តិ សចតយោគេត បុរិមចក្កទ្វយសម្បត្តិំ៑ ត ហិ អប្បតិរូបទេសេ ចសេតា សប្បុរិសូបតិស្សយចិរហិតស្ស ចា សចតំ អត្ថិ៑ ឆ្លច្ចស្ស បច្ឆិមចក្កទ្វយសិទ្ធិយា អាសយសុទ្ធិ សិទ្ធា ហោតិ៑ បុរិមចក្កទ្វយសិទ្ធិយា បយោគសុទ្ធិ៑ តាយ ច អាសយសុទ្ធិយា អធិគមព្យត្តិសិទ្ធិ, បយោគសុទ្ធិយា អាគមព្យត្តិសិទ្ធិ៑ ឆ្លតិ បយោគាសយសុទ្ធស្ស អាគមាធិគមសម្បត្តស្ស ចចតំ អរុណុគ្គំ ចិយ សូរិយស្ស រូទយេតា យោតិសោមតសិការោ ចិយ ច កុសលកម្មស្ស អរហតិ ភគចេតា ចចតស្ស បុព្ពង្គមំ ភចិតុត្តិ ឋាតេ តិទាតំ ឋបេត្តោ ឧចំ មេ ស្ុតត្តិអាទិមាហ៑

អបេរា តេឃា – ឧចត្តិ ឆ្លមិតា តាតប្បការបដិចេចឆឌីបេកេត ចេចេតត អត្តេតា អត្ថបដិភាតបដិសម្ភិទាសម្បត្តិសព្ភាចំ ឌីបេតិ៑ ស្ុតត្តិ ឆ្លមិតា សោតព្ពភេទបដិចេចឆឌីបេកេត ឆម្មតិរុត្តិបដិសម្ភិទាសម្បត្តិសព្ភាចំ ៑ ឧចត្តិ ច ឆ្លជំ យោតិសោមតសិការឌីបកំ ចចតំ ភាសមាតោ

– “ឯតេ មយា ធម្មា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា”តិ ទីបេតិ។ សុតន្តិ ឥទំ សវនយោគទីបកំ វចនំ ភាសមានោ – “ពហូ មយា ធម្មា សុតា ធាតា វចសា បរិចិតា”តិ ទីបេតិ។ តទុភយេនបិ អត្ថព្យញ្ជនបារិបូរិំ ទីបេន្តោ សវនេ អាទរំ ជនេតិ។ អត្ថព្យញ្ជនបរិបុណ្ណញ្ហិ ធម្មំ អាទរេន អស្សុណន្តោ មហតា ហិតា បរិពាហិរោ ហោតីតិ អាទរំ ជនេត្វា សក្កច្ចំ ធម្មោ សោតព្ពោតិ។

“ឯវំ មេ សុត”ន្តិ ឥមិនា បន សកលេន វចនេន អាយស្មា អានន្ទោ តថាគតប្បវេទិតំ ធម្មំ អត្តនោ អទហន្តោ អសប្បុរិសភូមិំ អតិក្កមតិ, សាវកត្តំ បដិជានន្តោ សប្បុរិសភូមិំ ឱក្កមតិ។ តថា អសទ្ធម្មា ចិត្តំ វុដ្ឋាបេតិ, សទ្ធម្មេ ចិត្តំ បតិដ្ឋាបេតិ។ “កេវលំ សុតមេវេតំ មយា តស្សេវ បន ភគវតោ វចន”ន្តិ ទីបេន្តោ អត្តានំ បរិមោចេតិ, សត្ថារំ អបទិសតិ, ជិនវចនំ អប្បេតិ, ធម្មនេត្តិំ បតិដ្ឋាបេតិ។

អបិច “ឯវំ មេ សុត”ន្តិ អត្តនា ឧប្បាទិតភាវំ អប្បដិជានន្តោ បុរិមស្សវនំ វិវរន្តោ “សម្មុខា បដិគ្គហិតមិទំ មយា តស្ស ភគវតោ ចតុវេសារជ្ជវិសារទស្ស ទសពលធរស្ស អាសភដ្ឋានដ្ឋាយិនោ សីហនាទនាទិនោ សព្ពសត្តុត្តមស្ស ធម្មិស្សរស្ស ធម្មរាជស្ស ធម្មាធិបតិនោ ធម្មទីបស្ស ធម្មសរណស្ស សទ្ធម្មវរចក្កវត្តិនោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស វចនំ, ន ឯត្ថ អត្ថេ វា ធម្មេ វា បទេ វា ព្យញ្ជនេ វា កង្ខា វា វិមតិ វា កត្តព្ពា”តិ សព្ពទេវមនុស្សានំ ឥមស្មិំ ធម្មេ អស្សទ្ធិយំ វិនាសេតិ, សទ្ធាសម្បទំ ឧប្បាទេតីតិ។ តេនេតំ វុច្ចតិ –

“វិនាសយតិ អស្សទ្ធំ, សទ្ធំ វឌ្ឍេតិ សាសនេ;

ឯវំ មេ សុតមិច្ចេវំ, វទំ គោតមសាវកោ”តិ។

ឯកន្តិ គណនបរិច្ឆេទនិទ្ទេសោ។ សមយន្តិ បរិច្ឆិន្ននិទ្ទេសោ។ ឯកំ សមយន្តិ អនិយមិតបរិទីបនំ។ តត្ថ សមយសទ្ទោ –

សមវាយេ ខណេ កាលេ, សមូហេ ហេតុទិដ្ឋិសុ;

បដិលាភេ បហានេ ច, បដិវេធេ ច ទិស្សតិ។

តថា ហិស្ស “អប្បេវ នាម ស្វេបិ ឧបសង្កមេយ្យាម កាលញ្ច សមយញ្ច ឧបាទាយា”តិ ឯវមាទីសុ (ទី. និ. ១.៤៤៧) សមវាយោ អត្ថោ។ “ឯកោវ ខោ, ភិក្ខវេ, ខណោ ច សមយោ ច ព្រហ្មចរិយវាសាយា”តិអាទីសុ (អ. និ. ៨.២៩) ខណោ។ “ឧណ្ហសមយោ បរិឡាហសមយោ”តិអាទីសុ (បាចិ. ៣៥៨) កាលោ។ “មហាសមយោ បវនស្មិ”ន្តិអាទីសុ សមូហោ។ “សមយោបិ ខោ តេ, ភទ្ទាលិ, អប្បដិវិទ្ធោ អហោសិ, ភគវា ខោ សាវត្ថិយំ វិហរតិ, ភគវាបិ មំ ជានិស្សតិ, ‘ភទ្ទាលិ នាម ភិក្ខុ សត្ថុសាសនេ សិក្ខាយ ន បរិបូរការី’តិ, អយម្បិ ខោ តេ, ភទ្ទាលិ, សមយោ អប្បដិវិទ្ធោ អហោសី”តិអាទីសុ (ម. និ. ២.១៣៥) ហេតុ។ “តេន ខោ បន សមយេន ឧគ្គាហមានោ បរិព្ពាជកោ សមណមុណ្ឌិកាបុត្តោ សមយប្បវាទកេ តិន្ទុកាចីរេ ឯកសាលកេ មល្លិកាយ អារាមេ បដិវសតី”តិអាទីសុ

(ម. និ. ២.២៩០) ទិដ្ឋិ.

“ទិដ្ឋេ ធម្មេ ច យោ អត្ថោ, យោ ចត្ថោ សម្បរាយិកោ;

អត្ថាភិសមយា ធីរោ, បណ្ឌិតោតិ បវុច្ចតី”តិ. –

អាទីសុ (សំ. និ. ១.១២៩) បដិលាភេ. “សម្មា មានាភិសមយា អន្តមកាសិ ទុក្ខស្សា”តិអាទីសុ (ម. និ. ១.២៨) បហានិ. “ទុក្ខស្ស បីឡនដ្ឋោ សង្ខតដ្ឋោ សន្តាបដ្ឋោ វិបរិណាមដ្ឋោ អភិសមយដ្ឋោ”តិអាទីសុ (បដិ. ម. ២.១) បដិវេធេ. ឥធ បនស្ស កាលោ អត្ថោ. តេន សំវច្ឆរ-ឧតុ-មាសឌ្ឍមាស-រត្តិ-ទិវ-បុព្ពណ្ហ-មជ្ឈន្ហិក-សាយន្ហ-បឋមយាម-មជ្ឈិមយាម-បច្ឆិមយាម-មុហុត្តាទីសុ កាលប្បភេទភូតេសុ សមយេសុ ឯកំ សមយន្តិ ទីបេតិ.

តត្ថ កិញ្ចាបិ ឯតេសុ សំវច្ឆរាទីសុ សមយេសុ យំ យំ សុត្តំ យម្ហិ យម្ហិ សំវច្ឆរេ ឧតុម្ហិ មាសេ បក្ខេ រត្តិភាគេ ទិវសភាគេ វា វុត្តំ, សព្ពំ តំ ថេរស្ស សុវិទិតំ សុវវត្ថាបិតំ បញ្ញាយ. យស្មា បន “ឯវំ មេ សុតំ អសុកសំវច្ឆរេ អសុកឧតុម្ហិ អសុកមាសេ អសុកបក្ខេ អសុករត្តិភាគេ អសុកទិវសភាគេ វា”តិ ឯវំ វុត្តេ ន សក្កា សុខេន ធារេតុំ វា ឧទ្ទិសិតុំ វា ឧទ្ទិសាបេតុំ វា, ពហុ ច វត្តព្ពំ ហោតិ, តស្មា ឯកេនេវ បទេន តមត្ថំ សមោធានេត្វា “ឯកំ សមយ”ន្តិ អាហ.

យេ វា ឥមេ គព្ភោក្កន្តិសមយោ ជាតិសមយោ សំវេគសមយោ អភិនិក្ខមនសមយោ ទុក្ករការិកសមយោ មារវិជយសមយោ អភិសម្ពោធិសមយោ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារសមយោ ទេសនាសមយោ បរិនិព្ពានសមយោតិ ឯវមាទយោ ភគវតោ ទេវមនុស្សេសុ អតិវិយ សុប្បកាសា អនេកកាលប្បភេទា ឯវ សមយា, តេសុ សមយេសុ ទេសនាសមយសង្ខាតំ ឯកំ សមយន្តិ ទីបេតិ. យោ ចាយំ ញាណករុណាកិច្ចសមយេសុ ករុណាកិច្ចសមយោ, អត្តហិតបរហិតបដិបត្តិសមយេសុ បរហិតបដិបត្តិសមយោ, សន្និបតិតានំ ករណីយទ្វយសមយេសុ ធម្មិកថាសមយោ, ទេសនាបដិបត្តិសមយេសុ ទេសនាសមយោ, តេសុបិ សមយេសុ អញ្ញតរំ សមយំ សន្ធាយ “ឯកំ សមយ”ន្តិ អាហ.

កស្មា បនេត្ថ យថា អភិធម្មេ “យស្មិំ សមយេ កាមាវចរ”ន្តិ ច ឥតោ អញ្ញេសុ សុត្តបទេសុ “យស្មិំ សមយេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហី”តិ ច ភុម្មវចនេន និទ្ទេសោ កតោ, វិនយេ ច “តេន សមយេន ពុទ្ធោ ភគវា”តិ ករណវចនេន, តថា អកត្វា “ឯកំ សមយ”ន្តិ ឧបយោគវចននិទ្ទេសោ កតោតិ. តត្ថ តថា ឥធ ច អញ្ញថា អត្ថសម្ភវតោ. តត្ថ ហិ អភិធម្មេ ឥតោ អញ្ញេសុ សុត្តបទេសុ ច អធិករណត្ថោ ភាវេនភាវលក្ខណត្ថោ ច សម្ភវតិ. អធិករណញ្ហិ កាលត្ថោ ច សមូហត្ថោ ច សមយោ, តត្ថ វុត្តានំ ផស្សាទិធម្មានំ ខណសមវាយហេតុសង្ខាតស្ស ច សមយស្ស ភាវេន តេសំ ភាវោ លក្ខីយតិ, តស្មា តទត្ថជោតនត្ថំ តត្ថ ភុម្មវចនេន និទ្ទេសោ កតោ.

វិនយេ ច ហេតុអត្ថេ ករណត្ថេ ច សម្ភវតិ។ យោ ហិ សោ សិក្ខាបទបញ្ញត្តិសមយោ សារិបុត្តាទីហិបិ ទុព្វិញ្ញេយ្យោ, តេន សមយេន ហេតុភូតេន ករណភូតេន ច សិក្ខាបទានិ បញ្ញាបយន្តោ សិក្ខាបទបញ្ញត្តិហេតុញ្ច អបេក្ខមានោ ភគវា តត្ថ តត្ថ វិហាសិ, តស្មា តទត្ថជោតនត្ថំ តត្ថ ករណវចនេន និទ្ទេសោ កតោ។

ឥធ បន អញ្ញស្មិញ្ច ឯវំជាតិកេ អច្ចន្តសំយោគត្ថេ សម្ភវតិ។ យញ្ហិ សមយំ ភគវា ឥមំ អញ្ញំ វា សុត្តន្តំ ទេសេសិ, អច្ចន្តមេវ តំ សមយំ ករុណាវិហារេន វិហាសិ, តស្មា តទត្ថជោតនត្ថំ ឥធ ឧបយោគវចននិទ្ទេសោ កតោតិ។

តេនេតំ វុច្ចតិ –

“តំ តំ អត្ថមបេក្ខិត្វា, ភុម្មេន ករណេន ច;

អញ្ញត្រ សមយោ វុត្តោ, ឧបយោគេន សោ ឥធា”តិ។

បោរាណា បន វណ្ណយន្តិ – “តស្មិំ សមយេ”តិ វា – “តេន សមយេនា”តិ វា – “តំ សមយ”ន្តិ វា អភិលាបមត្តភេទោ ឯស, សព្វត្ថ ភុម្មមេវ អត្ថោតិ។ តស្មា “តេន សមយេនា”តិ វុត្តេបិ “តស្មិំ សមយេ”តិ អត្ថោ វេទិតព្វោ។

ភគវាតិ គរុ។ គរុញ្ហិ លោកេ “ភគវា”តិ វទន្តិ។ អយញ្ច សព្វគុណវិសិដ្ឋតាយ សព្វសត្តានំ គរុ, តស្មា “ភគវា”តិ វេទិតព្វោ។ បោរាណេហិបិ វុត្តំ –

“ភគវាតិ វចនំ សេដ្ឋំ, ភគវាតិ វចនមុត្តមំ;

គរុគារវយុត្តោ សោ, ភគវា តេន វុច្ចតី”តិ។

អបិច –

“ភាគ្យវា ភគ្គវា យុត្តោ, ភគេហិ ច វិភត្តវា;

ភត្តវា វន្តគមនោ, ភវេសុ ភគវា តតោ”តិ –

ព្ភពិយ្យា កាចាយ ចរេតស្ស បតស្ស ចិត្តារតោ អតេ្តា ចេដិតឡោ៉ រេសា ច ចិស្វិឋិយគ្គេ ញាឝ្លាតុស្សតិតិឌេ្ឋស ចុតេ្តារយេច៉

ឲត្តាចតា ឧចត្ត ឲចំ រេយ ស្វតត្តិ ចចរេតត យឆាស្វតំ ឆយុំ ឌរេស្សត្តោ កកចរេតា ឆយុសរឹរំ បឆ្ពូក្លូ ពរេទាតិ៉ រេតត – “តឃិឝំ អតិក្កុត្តសត្វក់ បិចចត់, អឃំ ចោ សត្វា”តិ សត្ត អឌស្សរេតត ឌ្ឋក្កញ្ចុំតំ ឌត់ សយស្សារេសតិ៉

ឲក់ សយឃំ កកចាតិ ចចរេតត តស្វិំ សយរេឃ កកចរេតា អចិឌ្ឌយាតកាចំ ឌរេស្សត្តោ ទ្វបកាឃបរិតិឡ្ឋាត់ សារេឆតិ៉ រេតត “ឲចំចិឆស្ស តាយ អរិយឆយុស្ស ឌេសរេកា ឌសតាលឆរេទា ចឌឹរសឡ្ឈាតសយាតការេឃា, រេសាបិ កកចា បរិតិឡ្ញរេតា, រេកត អឡេ្ញាត ឌឹចិរេត អាសា ឌរេតតឡ្ឋា”តិ ឌឹចិតយឌយត្តុំ ឌត់ សំរេចរេឌតិ, សឆ្ពូរេឃុ ចស្ស ឋ្ឋស្សាហំ ឌរេតតិ៉

ឲចត្តិ ច កឈរេត្តា រេឌសតាសយត្តិ តិឌ្ឋិសតិ៉ រេយ ស្វតត្តិ សាចកសយត្តិ៉ ឲក់ សយឃត្តិ កាលសយត្តិ៉ កកចាតិ រេឌសកសយត្តិ៉

ឋ្ឋក្កឡ្ញាឃំ ចិហរតីតិ ឲត្ត ឋ្ឋក្កាតិ ឌឹបិកា, តញ្ញា តកទំ “យក្កលឌិចរេសា ស្វឈរេលា ស្វតក្លូត្តំ យា អតិក្កុយី”តិ ទត្តិយុំ ឋ្ឋក្កាស្វ ធិតាស្វ យាបិតត្តា ឋ្ឋក្កឡ្ញាតិ ចុឆ្ពូតិ៉ ឌល្ពូឌឹបិកាស្វ ឌារេលត្វា ឆាទឹឃយាតាស្វ យាបិតត្តាតិ ចុត្តុំ រេហាតិ, តស្សិ ឋ្ឋក្កឡ្ញាឃំ៉ សយឹបរេត្ត រេចតំ ក្សយុចចត់៉ ចិហរតីតិ អចិរេសរេសត ព្ភិឃាបឆឌិឡ្ញ(ពាហូអរិយចិហាររេស្វ អឡ្ញាតរចិហាររសយក្កុំបរិឌឹបតរេយតំ៉ ព្ភឆ បត ធាតកយតតិសិត្ថសឃតប្យរេកឌេស្វ រិឃាបឆេស្វ អឡ្ញាតទ៍រិឃាបឆសយារេឃាកបរិឌឹបត់៉ រេតត ធិរេតាបិ កឆ្ពូរេត្តាបិ តិសិរេត្ថាបិ សឃារេតាបិ កកចា ចិហរតិឆ្ពូច រេចដិតឡោ៉ រេសា ហិ កកចា ឲក់ ព្ភិឃាបឆពាឆត់ អឡេ្ញាត ព្ភិឃាបរេឆត ចិឆ្លិត្តិត្វា អបរិបតត្តុំ អត្តកាចំ ហរតិ បចរេត្តតិ, តស្វា ចិហរតីតិ ចុឆ្ពូតិ៉

ស្វកកចរេតតិ ឲត្ត ស្វកកត្តា ស្វកក់, ស្វត្ថរសិទិកត្តា ស្វត្ថរកាយត្តា ចាតិ ចុត្តុំ រេហាតិ៉ តស្ស ហិ ចតស្ស សិទិសយត្តិឃា យតុស្សា អត្ថបិតាឌឹតិ អាឌាឃ ធិចសំ តរេត្តច ឈឈសយទ៍ឌ្ឋាស្សរេច ពរេទាត្តា រេកាកស្វល់ អតុរេកាត្តិ, ស្វត្ថរស្វត្ថរេទ រេចត្ត ការេយ បរេត្តត្តិ “ស្វត្តុំ លកាយ, ឌឹតទំ លកាយា”តិ, រេតសំ តំ តរេឆច រេហាតិ, ឲចំ តំ ស្វត្ថរសិទិកត្តា ស្វត្ថរកាយត្តា ច ស្វកក់៉ អបិច ពាហុឌតកត្តតាឃបិ ស្វកក់៉ ចតឃតីតិ ចត់, អត្តសយត្តឌាឃ សត្តាត់ កត្តិ ការេទតិ, អត្តតិ សិរេតហំ ឋ្ឋប្យារេឌតីតិ អរេត្វា៉ ចតុរេត ព្ភតិ ចា ចត់, តាតាចិឆក្យស្វយ-កត្ថសរេឃុាឌយត្តរេកាកិលិឌិចិហក្កុយាកិទុរេតហិ យត្ថយាលុតចលិតទុក្លូសាលាចិដបបល្លូចបលិរេសហិ ច “ឲឆ យំ បរិក្សឌ្ឋាឆា”តិ សត្ថាបិលិំរេតា ឃាចតិ ចិឃាតិ អរេត្វា៉ ស្វកកញ្ញា តំ ចតញ្ញាតិ ស្វកកចត់៉ តស្វិំ ស្វកកចរេត៉ ចតញ្ញា តាយ រេទាបិយំ, សឃំឌាតត្តិ ឝ្ញចិឆំ៉ តត្ត រេចញ្ញូចតរេឌតចតាឌឹតិ រេទាបិយាតិ៉ អត្ថចតយហាចតអឡ្ឌាតចតាឌឹតិ សឃំ ឌាតាតិ៉ ព្ភឌយុំ សឃំឌាតត្តិ រេចដិតឡ្ឋា៉

សាលទាឌយុរេលតិ ឲត្ត សាលទុរេក្លាបិ សារេលិតិ ចុឆ្ពូតិ៉ យឆាហ “រេសឃ្យឆាបិ, ភិក្ខូរេច, កាយស្ស ចា តិកាយស្ស ចា អចិទ្វរេទ យហត្តុំ សាលចត់, តញ្ញាស្ស ឲញូអល្ពេហិ សឡ្ឋាត្ថ”ត្តិ (យ៉ តិ៉ ០៉១១៦) “អត្តរេទត ឃយកសាលិត”ត្តិ ច (ឌឹ៉ តិ៉ ១៉០៥៦) ចតប្យតិរេឌឝ្ឋកទុរេក្លាបិ៉ ឃឆាហ –

“តថេវ សេវ ចិដ្ឋិតេ, តថេវុស្សាភក្ខុមិសា;

ងទុចំសា មហាសាលិ, ភិលេកាសា មេភារមា”តិ (ជា· ៦·១៥·៣);

យោ កោចិ រុក្ខោបិ· យថាហ “អជ្ជ តោ តំ, ភិក្ខវេ, យាវតីហំ អញ្ញាតទស្សិ សាលមូលេ និបជ្ជេយ្យា”តិ (ម· និ· ១·៣៩៥)· តូឆ បត ចតប្បតិដ្ឋេកុក្ខា អធិប្បេតោ· រាជសទ្ទោ បតស្ស តមេវ ឧដ្ឋកោចិ សារេធតិ· យថាហ “សុប្បតិដ្ឋិតស្ស តោ ព្រាហ្មណ ឆម្មិក តិព្រោធរាជស្សា”តិ (អ· និ· ៩·៣៣)· តត្ថ ឥទ្ធិសា សមាសេសា, សាលិតំ រាជាតិបិ សាលរាជា, សារេលិ ច សេសា ឧដ្ឋកឧដ្ឋក រាជា ច ឲ្យតិបិ សាលរាជា· មូលន្តិ សមីបំ· អយញ្ហិ មូលសទ្ទោ, “មូលានិ ឧទ្ធរេយ្យ, អន្តមសោ ឧសិរនាឡិមត្តានិបី”តិអាទីសុ (អ· និ· ៣·១៥៥) មូលមូលេ ទិស្សតិ· “លោភោ អកុសលមូល”ន្តិអាទីសុ (ទី· និ· ៦·៦០៥) អសាធារណហេតុម្ហិ“យាវ មជ្ឈន្តិកា កាលេ ឆាយា ផរតិ, និវាតេ បណ្ណានិ បតន្តិ, ឯត្តាវតា រុក្ខមូល”ន្តិអាទីសុ សមីបេ· ឥធ បត សមីបេ អធិប្បេតោ, តស្មា សាលរាជស្ស សមីបេតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ·

តត្ថ សិយា – យទិ តាវ ភគវា ឧក្កដ្ឋាយំ វិហរតិ, “សុភគវនេ សាលរាជមូលេ”តិ ន វត្តព្វំ, អថ តត្ថ វិហរតិ, “ឧក្កដ្ឋាយ”ន្តិ ន វត្តព្វំ, ន ហិ សក្កា ឧភយត្ថ ឯកំ សមយំ វិហរិតុន្តិ· ន ខោ បនេតំ ឯវំ ទដ្ឋព្វំ·

ននុ អវោចុម្ហ“សមីបត្ថេ ភុម្ម”ន្តិ· តស្មា យថា គង្គាយមុនាទីនំ សមីបេ គោយូថានិ ចរន្តានិ “គង្គាយ ចរន្តិ, យមុនាយ ចរន្តី”តិ វុច្ចន្តិ, ឯវមិធាបិ យទិទំ ឧក្កដ្ឋាយ សមីបេ សុភគវនំ សាលរាជមូលំ, តត្ថ វិហរន្តោ វុច្ចតិ “ឧក្កដ្ឋាយំ វិហរតិ សុភគវនេ សាលរាជមូលេ”តិ· គោចរគាមនិទស្សនត្ថញ្ហិស្ស ឧក្កដ្ឋាវចនំ, បព្ពជិតានុរូបនិវាសដ្ឋាននិទស្សនត្ថំ សេសវចនំ·

តត្ថ ឧក្កដ្ឋាកិត្តនេន អាយស្មា អានន្ទោ ភគវតោ គហដ្ឋានុគ្គហករណំ ទស្សេតិ, សុភគវនាទិកិត្តនេន បព្ពជិតានុគ្គហករណំ· តថា បុរិមេន បច្ចយគ្គហណតោ អត្តកិលមថានុយោគវិវជ្ជនំ, បច្ឆិមេន វត្ថុកាមប្បហានតោ កាមសុខល្លិកានុយោគវិវជ្ជនុបាយទស្សនំ· បុរិមេន ច ធម្មទេសនាភិយោគំ, បច្ឆិមេន វិវេកាធិមុត្តិំ· បុរិមេន ករុណាយ ឧបគមនំ, បច្ឆិមេន បញ្ញាយ អបគមនំ· បុរិមេន សត្តានំ ហិតសុខនិប្ផាទនាធិមុត្តតំ, បច្ឆិមេន បរហិតសុខករណេ និរុបលេបនំ· បុរិមេន ធម្មិកសុខាបរិច្ចាគនិមិត្តំ ផាសុវិហារំ, បច្ឆិមេន ឧត្តរិមនុស្សធម្មានុយោគនិមិត្តំ· បុរិមេន មនុស្សានំ ឧបការពហុលតំ, បច្ឆិមេន ទេវានំ· បុរិមេន លោកេ ជាតស្ស លោកេ សំវឌ្ឍភាវំ, បច្ឆិមេន លោកេន អនុបលិត្តតំ· បុរិមេន “ឯកបុគ្គលោ, ភិក្ខវេ, លោកេ ឧប្បជ្ជមានោ ឧប្បជ្ជតិ ពហុជនហិតាយ ពហុជនសុខាយ លោកានុកម្បាយ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ· កតមោ ឯកបុគ្គលោ, តថាគតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ”តិ (អ· និ· ១·១៧០) វចនតោ យទត្ថំ ភគវា ឧប្បន្នោ, តទត្ថបរិនិប្ផាទនំ, បច្ឆិមេន យត្ថ ឧប្បន្នោ, តទនុរូបវិហារំ· ភគវា ហិ បឋមំ លុម្ពិនិវនេ, ទុតិយំ ពោធិមណ្ឌេតិ លោកិយលោកុត្តរាយ ឧប្បត្តិយា វនេយេវ ឧប្បន្នោ, តេនស្ស វនេយេវ វិហារំ ទស្សេតីតិ ឯវមាទិនា នយេនេត្ថ អត្ថយោជនា វេទិតព្វា·

ពក្រាតិ ដេសកាលបរិឌីបត៌ ពន៊្យាយំ សយយំ ចិហទតិ, ពក្រ សយដេយ៌ ឃស្ថិទ្ធា សាលទាខយុលេ ចិហទតិ, ពក្រ សាលទាខយុលេតិ ឌីឌេបតិ៌ កាសិតន្តាឃុឌេត្ត ចា ដេសកាលេ ឌីឌេបតិ៌ ត ហិ កកចា អឃុឌេត្ត ដេសេ កាលេ ចា ឆយ្ំ កាសតិ៌ "អកាលៅ ឌេហា តាច ឆាហិឃា"តិ (វ្គា៌ ១០) អាឌិចេត្ត សាឆកំ៌ ឌេហាតិ បឌប្ុទឈយេត្ត អចឆាទណេ អាឌិកាលេត្ត ចា តិបឺតោ៌ កកចាតិ លៅកកទ្ឌីបត៌ កិក្លុតិ

កខាសចតឃុត្តបុក្កុលចចត៌ អបិចេត្ត, "កិក្លុកោតិ កិក្លុ, កិក្លាចទិយំ អជ្ញ្យុកេតាតិ កិក្លុ"តិអាឌិតា (បរិទា៌ ៣៣) តដេឃត ចចតេត្តា ចេឌិតន្តោ៌ អាយត្តេស៊ីតិ អាលបិ អកាសិ សន្លោឆស៊ីតិ អឃយេត្ត អឌេត្តា៌ អន្តាក្រ បត ឆាបតេបិ ដេហាតិ៌ ឃឆាហ "អាយត្តឃាយិ ចេា, កិក្លុចេ, បឌិចេឌឃាយិ ចេា, កិក្លុចេ"តិ៌ បឌក្លាសតេបិ៌ ឃឆាហ "ទុហិ ត្ថំ កិក្លុ យយ ចចតេត សារិបុត្តំ អាយត្តេហឹ"តិ (អ៌ តិ៌ ៥៌១១)៌

កិក្លុចោតិ អាយត្តតាការឌីបត៌ ពឆ្វា កិក្លុតសីលតាឌិក្យាហឃេកាសិដ្ឋា ទុត្តំ៌ កិក្លុតសីលតាក្យាហឃុឌេត្តាបិ ហិ កិក្លុ កិក្លុតឆយ្ំតាក្យាហឃុឌេត្តាបិ៌ កិក្លុតេ សាឆុកាទិតាក្យាហឃុឌេត្តាបឹតិ សដ្ឋចិទ្ធ យន្តាត្តិ៌ ឌេពត ច តេសំ កិក្លុតសីលតាឌិក្យាហឃេកាសិដ្ឋេត ចចតេត ហិតាឆិកខតេសចិតំ ទុត្តំ បកាសេន្តា វ្គុត្តឌីតកាចតិក្កុហំ កទោតិ៌ កិក្លុចោតិ ត្ថយិតា ច កទ្ឈាចិប្យាទេសាយ្ហឌឃតឃតតិបិតបុន្តាក្ខយេត ចចតេត ឌេហ អត្តេតា យុតាកិយុលេ កទោតិ៌ ឌេពតេច ច កឆេត្យកយ្យតាឌីបកេកត ចចតេត តេសំ សេឃត្យកយ្យតំ ខតេតិ៌ ឌេពតេច ច សន្លោឆតដ្ឋេត សាឆុកំ សចតយតសិកាទេបិ តេ តិដេឃាខេតិ៌ សាឆុកសចតយតសិកាទាឃត្តា ហិ សាសតសយ្យត្តិ៌

អបទេសុបិ ដេចយត្តុឃ្យ្ុ ចិន្លយាតេសុ កដ្ឋា កិក្លុយេច អាយត្តេស៊ីតិ ចេ៌ ឌេដ្ឋេសដ្ឋាសត្តុសខាសត្តិហិតកាចទោ៌ សន្តាបរិសសាឆាទណា ហិ កកចទោ ឆយ្ំដេសតា៌ បរិសាឃ ច ឌេដ្ឋា កិក្លុ, បឆយុប្បុត្តត្តា៌ សេដ្ឋា, អតកាទិឃកាចំ អាឌិ កត្តា សត្តុចទិឃាត្យចិឆាឃកត្តា សកលសាសតបដិក្កាហកត្តា ច៌ អាសត្តា, ពត្ត តិសិត្តេសុ សត្តុសត្តិកត្តា៌ សខាសត្តិហិតា, សត្តុសត្តិកាចទេត្តាតិ៌ អបិច ឌេហ ឆយ្ំដេសតាឃ កាខត៌, ឃឆាតុសិដ្ឋំ បឌិបត្តិសន្តាចទោ៌ ចិសេសទោ ច ទុកច្ឆុ កិក្លុយេច សន្លាឃ អយំ ដេសតាតិបិ ឌេហ ទុច អាយត្តេសិ៌

ពត្ត សិឃា – កិយត្ថំ បត កកចា ឆយ្ំ ដេសេន្តោ បឆយំ កិក្លុ អាយត្តេសិ, ត ឆយ្ំយេច ដេសេសតីតិ៌ សតិខតេតត្ថំ៌ កិក្លុ ហិ អដ្ឋា ចិន្តេន្តាបិ ចិក្លិត្តចិត្តាបិ ឆយ្ំ បច្ចុចេក្ខន្តាបិ កយ្យដ្ឋាត៌ យតសិកទោត្តាបិ តិសិន្តា ដេហាត្តិ, ឌេហ អតាយត្តេត្វា ឆយ្ំ ដេសិឃយាតេ – "អយំ ដេសតា កិត្តិឌាតា កិបច្ចុឃា កតយាឃ អដ្ឋប្បត្តិឃា ដេសិតា"តិ សល្លក្ខេត្ថំ អសក្កោត្តា ឡក្កហិតំ ចា កលេហឃ្យ្ំ, ត ចា កលេហឃ្យ្ំ៌ ឌេពត តេសំ សតិខតេតត្ថំ កកចា បឆយំ អាយត្តេត្វា បឆ្វា ឆយ្ំ ដេសេតិ៌

កតេត្តេតិ កាទចចតេយតំ, សត្តុតោ បឌិចចតេឌាត៌ ចា, អបិចេត្ត កិក្លុចោតិ ចឌយាតេា កកចា ឌេហ កិក្លុ អាលបតិ៌ កតេត្តេតិ ចឌយាតា ឌេហ កកចត្តំ បច្ចាលបត្តិ៌ ពឆា កិក្លុចោតិ កកចា អាកាសតិ៌ កតេត្តេតិ ឌេហ បច្ចាកាសត្តិ៌ កិក្លុចោតិ បឌិចចត៌ ឌាតេបតិ, កតេត្តេតិ បឌិចចត៌ ខេត្តិ៌ ឌេហ កិក្លុតិ ដេឃ កកចា អាយត្តេសិ៌ កកចទោ បច្ចុឃ្យាសុត្តិ កកចទោ អាយត្តត៌ បឌិអឃ្យាសុំ, អកិយុតា ហុត្វា សុហិសុ សយ្យាឌិន្លិសុ បឌិក្កុហេសុត្តិ អឌេត្តា៌ កកចា ទុពតេចាចាតិ កកចា ទុតំ ត្ថតាតិ ចត្តុន្តា សកលំ សុត្តំ អចោច៌

ឧត្តានតា ន យំ អាយស្មតា អាភន្ទេត ពយលក្យចលឃ្ជ្ជលចិយលសាក្សសសលិលិយ ទេបិក្ខូសលិយា ស្ុតាចតាសលាត្វំ តិម្ុលសិលិតលសេចតចិលិសទេសាកិតាសេតតេសាបិតំ ចិប្យកិណ្ណុយ្តាតលសឌិសចាលិកាកិណ្ណូបណ្ណុសក្សុយិកាក៉ា តិត្វំ ចិយ ស្ុចិកត្តកិត្តិចិចិ(តសេចឌិកាបរិក្ខិត្តស្ស តក្ខត្តបធំ ចុសិតុកាយតាឃ ចិយ, ចិឌម្កិតសយុស្សឃស្ស បិសាឝចសេស្ស ស្ុតាសេទាហលាត្វំ ឝត្តយឃ- សលាប្យក្សុបលក-ពក្ខាតលតាចិតដ្ដ- យលិពលាប្យការសយុឝឃ្ជ្ជលទេសាកំ ទេសាបិតំ ចិយ,

ស្ុចណ្ណុចលឃាត្សុបុសាឌិសណ្ណ្ណុ តសដ្តសម្ុិស្សិតាពធិតហសិតយឆុសស្សសេពហឌតចិចរិតស្ស ក្តួអាទ៌សស្សរិយចិកចទេសាកិតស្ស យហាឈសេស្ស ស្ុលប្យទេចសតត្វំ ស្ុចណ្ណុសេឌតយលិយុត្តាបចាឲ្យអាឌិក្សុតិចិស្សសេចិទេឌ្ឋាតិត-ស្ុប្យតិក្ថ៊ិតចិសាលក្វាសេតាហំ យហាក្វាសំ ចិយ ន អត្វញ្ញឌ្ឋាតសយ្សត្តស្ស ពុទ្ធាតំ ទេឝសតាទោាលាពម្ពឹសកាចសំស្សុចពស្ស ក្ខុយស្ស ស្ុត្តស្ស ស្ុតាចកាហលាត្វំ ពាលទេឝសទេឝសពចត្ុបរិសាបទេឝសបឌិយណ្ហិតំ តិឝាតំ ការសិតំ, តស្ស អត្វចណ្ណុតា សយត្តា៉

ស្ុត្តតិទេក្ខបចណ្ណុតា

ក្ខុឝាតិ “សព្ទុឆយ្ុម្ុលបរិយាយំ ទេចា”តិអាឌិតា តទេឃត កាចតា តិក្ខិត្តស្ស ស្ុត្តស្ស ចណ្ណុតាឃ ឌ្ខកាទេសា អត្ុប្យទេត្តា៉ សា បទេតសា ស្ុត្តចណ្ណុតា ឃស្មា ស្ុត្តតិទេក្ខប់ ចិចាសេទត្វា ចុច្ចុយាតា បិពដ៏ ទេហាតិ, តស្មា ស្ុត្តតិទេក្ខប់ តាច ចិចាសេឃិស្សាយ៉ ចត្តាសេទា ហិ ស្ុត្តតិទេក្ខបិ អត្តជ្ឈាសទេឃា បសេឌ្ឍាសទេឃា ប្ុឆ្ឆាចសិទេកា អដ្ឋប្យត្តិទេកាតិ៉

តត្វ ឃាតិ ស្ុត្តាតិ កាចា បទេសហិ អតឌ្ឈិដ្ឋា ទេពចលំ អត្តទេតា អជ្ឈាសទេឃទេតច ពទេឆសិ៉ ទេសឃ្យធិឌំ, អាពទេង្ខយ្យស្ុត្តំ, ចត្វស្ុត្តំ, យហាសតិបដ្ឋាតស្ុត្តំ, យហាសឲ្យអាឃតតចិកដ្កស្ុត្តំ, អរិឃចំសស្ុត្តំ, សម្ុប្យឆាតស្ុត្តត្តហាសទេកា, ក្ខុឌ្ឌិបិទ៌ឌត្ថិឃពាលទេតាជ្ឈក្កយក្កដ្កស្ុត្តត្តហាសទេកាតិ ឧចយាឌីតិ៉ ទេតសំ អត្តជ្ឈាសទេឃា តិទេក្ខូទេបិ៉

ឃាតិ បត “បរិបក្កា ទេលា សាហុលស្ស ចិម្ុត្តិបរិបិចតិឃា ឆម្មា, ឃំត្សុតាហំ សាហុលំ ក្តួត្តរិ អាសចាតំ លទេឃ ចិទេតឃ្យ”ត្តិ (សំ៉ តិ៉ ៣៑១១១) ឧចំ បទេសសំ អជ្ឈាសឃំ លត្តិ យតំ អកិតិហាសំ ញ្ញជ្ឈតកាចក្ខា អទេចក្ខិត្វា បសេឌ្ឍាសឃចទេសត ពធិតាតិ៉ ទេសឃ្យធិឌំ, ក្សុឲ្យអសាហុទេលិចាឝស្ុត្តំ, យហាសាហុទេលិចាឝស្ុត្តំ, ឆម្ុចក្កប្យចត្តតំ, ឆាតុចិកដ្កស្ុត្តត្តិ ឧចយាឌីតិ៉ ទេតសំ បសេឌ្ឍាសទេឃា តិទេក្ខូទេបិ៉

កាចត្តំ បត ក្តួបសដ្កមិត្វា ចតទេស្សា បរិសា ចត្តាសេទា ចណ្ណា តាកា ស្ុបណ្ណា ពគ្គព្វា អស្ុសា ឃក្ខា យហាសាឌាទេតា តាចតិំសាឝទេឃា ទេឝចា យហាព្រហ្មាតិ ឧចយាឝទេឃា “ទេពាជ្ឈង្គា ទេពាជ្ឈង្គា”តិ, កទេត្ត, ចុច្ចត្តិ៉ “តឹចសេលា តឹចសេលា”តិ, កទេត្ត, ចុច្ចត្តិ៉ ក្ខុទេយ ត្ុ ទេលា, កទេត្ត, បញ្ញាបិឝាតក្ខុត្តា៉ “កំ ស្ុឆ ចិត្តំ ប្ុរិសស្ស ទេសដ្ឋ”ត្តិអាឌិតា (ស្ុ៉ តិ៉ ១ប៉៌១) តទេឃត បញ្ញាប្ុច្ឆត្តិ៉ ឧចំ ប្ុទេដ្ឋត កាចតា ឃាតិ ពធិតាតិ ទេពាជ្ឈង្គសំឃុត្តាឌីតិ៉ ឃាតិ ចា បតជ្ជាតិបិ ទេឝចតាសំឃុត្ត-យាសេសំឃុត្ត-ព្រហ្មសំឃុត្ត-សក្កបញ្ញ-ក្សុឲ្យអទេចឝល្ល-យហាទេចឝល្ល-សាយញ្ញាថល-អាឲ្យអចព-ស្ុចិទេលិម-លសេទេលិមស្ុត្តាឌីតិ, ទេតសំ ប្ុឆ្ឆាចសិទេកា តិទេក្ខូទេបិ៉

ឃាតិ បតេតាតិ ឧបត្តិ ការណំ បដិច្ច ពទិតាតិ៉ សេឃ្យទិឌំ, ឥស្សាឃាឌំ ទ្មេអរិហតាឌំ ចត្តុបយំ បុត្តុយំស្សបយំ ឌាទុក្ខត្តុបយំ អក្កិក្ខត្តុបយំ សេថហបិណ្ឌុបយំ បរិទ្ធេត្តាក្កុបយត្តិ ឧចយាឌីតិ៉ សេតរ់ អដ្ឋុបត្តិកោ តិកេត្តុបេ៉

ឧចយិសេសុ ចតុសុ តិកេត្តុបេសុ ត្តយស្ស សុត្តស្ស អដ្ឋុបត្តិកោ តិកេត្តុបេ៉ អដ្ឋុបត្តិឃតំត្យាត្តាឌំ កកចតា តិក្កិត្តំ៉ ពតទាឃ អដ្ឋុបត្តិឃា? បរិយត្តិ តិប្បាយ ឧបត្តេ យាតេ៉ បត្ថុសតា កិរ ចោតហុលា តិណ្ណំ សេចឌាតំ បរិទេក្កុ អបទកាតេក កកចសេតា ឥស្សុឌេសតំ សុត្វា កាសេសុ អាឌីតចំ តេក្កុសេប្ ច អាតិសំសំ សេយ្យប្បយាតា កកចសេតា សត្តិពេ បត្ថាឌិត្វា តចិទសេប្បច សត្តំ ត្យុឌ្ឌចតំ ឧក្កហិត្វា បរិយត្តិ តិប្បាយ យាតំ ឧបត្តោឌេសុំ "ឃំ ឃំ កកចា ពតេចតិ, តំ តំ យឃំ តិប្បេស្ច ឌាតាយ, កកចា ហិ តីហិ តិក្កាតិ ចត្តាទិ បឌាតិ សត្ត ចិកត្តិសោឃា យុត្តិត្វា ត ពិត្តិ ពតេចតិ, ឧចំ ពទិសេត ច អយ្យាតំ ពណ្ហិបឌំ តាយ តត្តិ"តិ៉ សេត កកចតិ អការេចា ហុត្វា តសេតា បដ្ឋាយ កកចសេតា ឧបដ្ឋាតយិ ឥស្សុស្សចតយិ អតិលំត្យា ពដ្ឋត្តិ៉ កកចា សេតរ់ តំ ចិត្តចាទ់ ឌាត្វា "អកន្តា ត្តសេ ត្តយំ យាតតិលំ អតុបហច្ច យក្កិ ចា ថលំ ចា សន្តិកាតុ"ត្តិ សេតរ់ សុតបរិយត្តិ តិប្បាយ ឧបត្តិ យាតំ អដ្ឋុបត្តិ ពត្វា សេឌសតាក្យុសេលិ កកចា យាតកច្ឆាតត្វំ សត្តាឥស្សុស្សបរិយាឃត្តិ សេឌសតំ អាទកិ៉

តត្វ សត្តាឥស្សុស្សបរិយាឃត្តិ សសេត្តាសំ ឥស្សុតំ ស្សុបរិយាឃំ៉ សសេត្តាសត្តិ អតចសេសេសាតិ៉ អតចសេសេចាចសេកោ ហិ អឃំ សត្តា-សសេត្តា៉ សេសា សេឃត សេឃត សត្ថត្តិ ពត្ថតិ, តស្ស តស្ស អតចសេសេតំ ឌីសេបតិ៉ ឃចា, "សត្តំ ទូបំ អតិច្ចំ សត្តា សេចឌតា អតិច្ចា សត្តាសក្កាឃបរិយាបត្តេសុ ឥសេសុ"តិ៉ ឥស្សុ-សសេត្តា បតាឃំ បរិយត្តិ-សច្ច-សយាឌិ-បត្តា-បពតិ-សកាចស្សុត្តាតា-បុត្តាបត្តិ-សោឃ្យាឌីសុ ឌិស្សតិ៉ "ត្តឥ កិត្តុ ឥស្សុំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ គេយ្យ"ត្តិអាឌីសុ (អ៉ តិ៉ ៥៉៧៣) ហិ ឥស្សុសសេត្តា បរិយត្តិឃំ ចត្តតិ៉ "ឌិដ្ឋឥសេស្សា ចិឌិតឥសេស្សា"តិអាឌីសុ (ឌី៉ តិ៉ ១៉ ១៩៩) សសេច្ចសុ៉ "ឧចំ ឥស្សុ សេត កកចសេត្តា"តិអាឌីសុ សយាឌិយ៉ា

"ឃសេស្សត ចតុសេទា ឥស្សុា, ចាតទិត្ត ឃចា តច;

សច្ចំ ឥសេស្សា ឌិតិ ចាសេកា, ឌិដ្ឋំ សេសា អតិចត្តតី"តិ៉ –

អាឌីសុ (ឌា៉ ១៉១៉៥៧) បត្តាឃ៉

"ឌាតិឥស្សុា ឌទាឥស្សុា, អសេចា យទណាឥស្សុិតោ"តិអាឌីសុ បពតិយំ៉ "ក្យុសលា ឥស្សុា"តិអាឌីសុ (ធ៉ ស៉ ១៉តិកយាតិកា) សកាសេច៉ "តស្សិំ សោ បត សយសេយ ឥស្សុា សេហាត្តិ"តិអាឌីសុ (ធ៉ ស៉ ១៣១) សុត្តាតាយំ៉ "ឥសេស្សា សុចិណ្ណោ សុខយាចហាតី"តិអាឌីសុ (ឌា៉ ១៉១០៉១០៣) បុត្តោ៉ "ឥច្ឆ អតិឃតា ឥស្សុា"តិអាឌីសុ (បរិទា៉ ៣៣៣) អាបត្តិយំ៉ "សសេត្តា ឥស្សុា សត្តាកាសេទត ត្យុឌ្ឌស្ស កកចសេតា ឌាតាលាយុសេត អាបាចិតំ អាពដ្ឋត្តិ"តិអាឌីសុ សោឃ្យេ៉ ត្តឥ បតាឃំ សកាសេច ចត្តតិ៉ តត្រាឃំ ចចតសេត្វា – អត្តសេតា លក្ខណំ ឌាសេទត្តិតិ ឥស្សុា៉ ឃុល-សសេត្តា ចិត្វាទិសេតា ឧច៉ ត្តឥ បតាឃំ អសាឌាទណាសេហតុបិឃ្យដ្ឋសេត្តា៉

ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ “ᨾᨵᩩᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨠᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣᨲᩥ ᨶᩴ ᨵᩣᩁᩮᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪐᪕) ᨴᩮᩈᨶᩣᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨡ᩠ᩅᩮᩈ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ, ᨿᩮᨶ ᨾᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᨴᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ ᩋᨠᩥᩁᩥᨿᩅᩣᨴᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨸᩣᩁᩣ᪨ ᪓) ᨠᩣᩁᨱᩮ᪨ “ᨠᩔ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩋᨩ᩠ᨩ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩥᨿᩮᩣ ᩒᩅᨴᩥᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪓᪙᪘) ᩅᩣᩁᩮ᪨ ᩍᨵ ᨸᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨸᩥ ᨴᩮᩈᨶᩣᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩈᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᨾᩪᩃᨸᩁᩥᨿᩣᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩉᩮᨲᩩᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᨠᩣᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨠᩣᩁᨱᨴᩮᩈᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩑᩅᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨶᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩔ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩔ, ᨶ ᨧᨲᩩᨽᩪᨾᨠᩣᨸᩥ ᩈᨠᩃᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨿᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨸᨶ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᩅ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩅᩮᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩅᩮᩣ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩏᨸᨿᩮᩣᨣᨠᩁᨱᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᨶᩈᩣᨾᩥᩅᨧᨶᨸᨴᨸᩪᩁᨱᩮᩈᩩ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᨠᨧ᩠ᨧᩥ ᨸᨶ ᩅᩮᩣ, ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᩣ, ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᨴᨾᩣᨶᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪓᪒᪖) ᩉᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩮ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᨣᨧ᩠ᨨᨳ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᨱᩣᨾᩮᨾᩥ ᩅᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪑᪕᪗) ᩏᨸᨿᩮᩣᨣᩮ᪨ “ᨶ ᩅᩮᩣ ᨾᨾ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩅᨲ᩠ᨳᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪑᪕᪗) ᨠᩁᨱᩮ᪨ “ᩅᨶᨸᨲ᩠ᨳᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩴ ᩅᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᩮᩈᩮᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪙᪐) ᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᨶᩮ᪨ “ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᩴ ᩅᩮᩣ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩈᩩᨽᩣᩈᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪓᪔᪕) ᩈᩣᨾᩥᩅᨧᨶᩮ᪨ “ᨿᩮ ᩉᩥ ᩅᩮᩣ ᩋᩁᩥᨿᩣ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪓᪕) ᨸᨴᨸᩪᩁᨱᨾᨲ᩠ᨲᩮ᪨ ᩍᨵ ᨸᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᨴᩣᨶᩮ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮᨲᩥ ᨸᨲᩥᩔᩅᩮᨶ ᩋᨽᩥᨾᩩᨡᩦᨽᩪᨲᩣᨶᩴ ᨸᩩᨶᩣᩃᨸᨶᩴ᪨ ᨴᩮᩈᩮᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᨴᩮᩈᨶᩣᨸᨭᩥᨩᩣᨶᨶᩴ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨻ᩠ᨻᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨾᩪᩃᨠᩣᩁᨱᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨴᩮᩈᩮᩔᩣᨾᩥ, ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᨶ ᨶᨿᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᨴᩮᩈᨶᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨴᩮᩈᩮᩔᩣᨾᩦᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᩩᨱᩣᨳᩣᨲᩥ ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨲᩴ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᨾᨿᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨾᩣᨶᩴ ᩈᩩᨱᩣᨳ᪨ ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩮᩣᨳᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᩈᩣᨵᩪᨲᩥ ᩑᨠᨲ᩠ᨳᨾᩮᨲᩴ᪨ ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᩈᩣᨵᩩ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᩣᨿᩣᨧᨶᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶᩈᨾ᩠ᨸᩉᩴᩈᨶᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨴᩊ᩠ᩉᩦᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩦᩈᩩ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᩈᩣᨵᩩ ᨾᩮ ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᨽᨣᩅᩣ, ᩈᩴᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩩ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪙᪕) ᩉᩥ ᩋᩣᨿᩣᨧᨶᩮ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᩈᩣᨵᩩ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪘᪖) ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶᩮ᪨ “ᩈᩣᨵᩩ, ᩈᩣᨵᩩ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪓᪔᪙) ᩈᨾ᩠ᨸᩉᩴᩈᨶᩮ᪨

“ᩈᩣᨵᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩁᩩᨧᩦ ᩁᩣᨩᩣ, ᩈᩣᨵᩩ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨱᩅᩣ ᨶᩁᩮᩣ;

ᩈᩣᨵᩩ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᨴ᩠ᨴᩩᨻ᩠ᨽᩮᩣ, ᨸᩣᨸᩔᩣᨠᩁᨱᩴ ᩈᩩᨡ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨩᩣ᪨ ᪒᪨᪑᪘᪨᪑᪐᪑) ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩮ᪨ “ᨲᩮᨶ ᩉᩥ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᩈᩩᨱᩣᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪑᪙᪒) ᩈᩣᨵᩩᨠᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣᨿᩮᩅ ᨴᩊ᩠ᩉᩦᨠᨾ᩠ᨾᩮ, ᩋᩣᨱᨲ᩠ᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩍᨵᩣᨸᩥ ᩋᨿᩴ ᩑᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨴᩊ᩠ᩉᩦᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᨧ ᩋᩣᨱᨲ᩠ᨲᩥᨿᨬ᩠ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨲ᩠ᨳᩮᨸᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᨴᩊ᩠ᩉᩦᨠᩁᨱᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩉᩥ ᨴᩊ᩠ᩉᨾᩥᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨱᩣᨳ ᩈᩩᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩣ᪨ ᩋᩣᨱᨲ᩠ᨲᩥᩋᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨾᨾ ᩋᩣᨱᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩈᩩᨱᩣᨳ᪨ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨾᩥᨾᩴ ᨽᨴ᩠ᨴᨠᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨱᩣᨳᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨴᩦᨸᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

មនសិករោថាតិ អាវជ្ជេថ, សមន្នាហរថាតិ អត្ថោ, អវិក្ខិត្តចិត្តា ហុត្វា និសាមេថ ចិត្តេ ករោថាតិ អធិប្បាយោ។ ឥទានេត្ថ តំ សុណាថាតិ សោតិន្ទ្រិយវិក្ខេបនិវារណមេតំ។ សាធុកំ មនសិ ករោថាតិ មនសិការេ ទឡ្ហីកម្មនិយោជនេន មនិន្ទ្រិយវិក្ខេបនិវារណំ។ បុរិមញ្ចេត្ថ ព្យញ្ជនវិបល្លាសគ្គាហវារណំ, បច្ឆិមំ អត្ថវិបល្លាសគ្គាហវារណំ។ បុរិមេន ច ធម្មស្សវនេ និយោជេតិ, បច្ឆិមេន សុតានំ ធម្មានំ ធារណូបបរិក្ខាទីសុ។ បុរិមេន ច សព្យញ្ជនោ អយំ ធម្មោ, តស្មា សវនីយោតិ ទីបេតិ។ បច្ឆិមេន សាត្ថោ, តស្មា មនសិ កាតព្វោតិ។ សាធុកបទំ វា ឧភយបទេហិ យោជេត្វា យស្មា អយំ ធម្មោ ធម្មគម្ភីរោ ទេសនាគម្ភីរោ ច, តស្មា សុណាថ សាធុកំ។ យស្មា អត្ថគម្ភីរោ បដិវេធគម្ភីរោ ច, តស្មា សាធុកំ មនសិ ករោថាតិ ឯវំ យោជនា វេទិតព្វា។

ភាសិស្សាមីតិ ទេសេស្សាមិ។ “តំ សុណាថា”តិ ឯត្ថ បដិញ្ញាតំ ទេសនំ ន សំខិត្តតោវ ទេសេស្សាមិ, អបិច ខោ វិត្ថារតោបិ នំ ភាសិស្សាមីតិ វុត្តំ ហោតិ, សង្ខេបវិត្ថារវាចកានិ ហិ ឯតានិ បទានិ។ យថាហ វង្គីសត្ថេរោ –

“សំខិត្តេនបិ ទេសេតិ, វិត្ថារេនបិ ភាសតិ;

សាលិកាយិវ និគ្ឃោសោ, បដិភានំ ឧទីរយី”តិ។ (សំ។ និ។ ១។២១៤);

ឯវំ វុត្តេ ឧស្សាហជាតា ហុត្វា ឯវំ ភន្តេតិ ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ សត្ថុ វចនំ សម្បដិច្ឆិំសុ, បដិគ្គហេសុន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ អថ នេសំ ភគវា ឯតទវោច ឯតំ ឥទានិ វត្តព្វំ ឥធ ភិក្ខវេតិអាទិកំ សកលំ សុត្តំ អវោច។ តត្ថ ឥធាតិ ទេសាបទេសេ និបាតោ។ ស្វាយំ កត្ថចិ លោកំ ឧបាទាយ វុច្ចតិ។ យថាហ – “ឥធ តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ជតី”តិ (ទី។ និ។ ១។១៩០)។ កត្ថចិ សាសនំ។ យថាហ – “ឥធេវ, ភិក្ខវេ, សមណោ, ឥធ ទុតិយោ សមណោ”តិ (អ។ និ។ ៤។២៤១)។ កត្ថចិ ឱកាសំ។ យថាហ –

“ឥធេវ តិដ្ឋមានស្ស, ទេវភូតស្ស មេ សតោ;

បុនរាយុ ច មេ លទ្ធោ, ឯវំ ជានាហិ មារិសា”តិ។ (ទី។ និ។ ២។៣៦៩);

កត្ថចិ បទបូរណមត្តមេវ។ យថាហ “ឥធាហំ – ភិក្ខវេ, ភុត្តាវី អស្សំ បវារិតោ”តិ (ម។ និ។ ១។៣០)។ ឥធ បន លោកំ ឧបាទាយ វុត្តោតិ វេទិតព្វោ។

ភិក្ខវេតិ យថាបដិញ្ញាតំ ទេសនំ ទេសេតុំ បុន ភិក្ខូ អាលបតិ។ ឧភយេនាបិ, ភិក្ខវេ, ឥមស្មិំ លោកេតិ វុត្តំ ហោតិ។ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោតិ ឯត្ថ បន អាគមាធិគមាភាវា ញេយ្យោ អស្សុតវា ឥតិ។ យស្ស ហិ ខន្ធធាតុអាយតនសច្ចបច្ចយាការសតិបដ្ឋានាទីសុ

ឧគ្គហបរិបុច្ឆាវិនិច្ឆយរហិតត្តា មញ្ញនាបដិសេធកោ នេវ អាគមោ, បដិបត្តិយា អធិគន្តព្ពស្ស អនធិគតត្តា នេវ អធិគមោ អត្ថិ៑ សោ អាគមាធិគមាភាវា ញេយ្យោ អស្សុតវា ឥតិ៑ ស្វាយំ –

បុថូនំ ជននាទីហិ, ការណេហិ បុថុជ្ជនោ;

បុថុជ្ជនន្តោគធត្តា, បុថុវាយំ ជនោ ឥតិ៑

សោ ហិ បុថូនំ នានប្បការានំ កិលេសាទីនំ ជននាទីហិ ការណេហិ បុថុជ្ជនោ៑ យថាហ – បុថុ កិលេសេ ជនេន្តីតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ អវិហតសក្កាយទិដ្ឋិកាតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ សត្ថារានំ មុខុល្លោកិកាតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ សព្ពគតីហិ អវុដ្ឋិតាតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ នានាភិសង្ខារេ អភិសង្ខរោន្តីតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ នានាឱឃេហិ វុយ្ហន្តីតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ នានាសន្តាបេហិ សន្តប្បន្តីតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ នានាបរិឡាហេហិ បរិឌយ្ហន្តីតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ បញ្ចសុ កាមគុណេសុ រត្តា គិទ្ធា គធិតា មុច្ឆិតា អជ្ឈោសន្នា លគ្គា លគ្គិតា បលិពុទ្ធាតិ បុថុជ្ជនា, បុថុ បញ្ចហិ នីវរណេហិ អាវុតា និវុតា ឱវុតា បិហិតា បដិច្ឆន្នា បដិកុជ្ជិតាតិ បុថុជ្ជនាតិ (មហានិ៑ ៥១)៑ បុថូនំ វា គណនបថមតីតានំ អរិយធម្មបរម្មុខានំ នីចធម្មសមាចារានំ ជនានំ អន្តោគធត្តាបិ បុថុជ្ជនា៑ បុថុ វា អយំ, វិសុំយេវ សង្ខំ គតោ, វិសំសដ្ឋោ សីលសុតាទិគុណយុត្តេហិ អរិយេហិ ជនោតិបិ បុថុជ្ជនោ៑ ឯវមេតេហិ “អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ”តិ ទ្វីហិបិ បទេហិ យេ តេ –

ទុវេ បុថុជ្ជនា វុត្តា, ពុទ្ធេនាទិច្ចពន្ធុនា;

អន្ធោ បុថុជ្ជនោ ឯកោ, កល្យាណេកោ បុថុជ្ជនោតិ៑ –

ទ្វេ បុថុជ្ជនា វុត្តា៑ តេសុ អន្ធបុថុជ្ជនោ វុត្តោ ហោតីតិ វេទិតព្ពោ៑ អរិយានំ អទស្សាវីតិអាទីសុ អរិយាតិ អារកត្តា កិលេសេហិ, អនយេ ន ឥរិយនតោ, អយេ ឥរិយនតោ, សទេវកេន ច លោកេន អរណីយតោ ពុទ្ធា ច បច្ចេកពុទ្ធា ច ពុទ្ធសាវកា ច វុច្ចន្តិ, ពុទ្ធា ឯវ វា ឥធ អរិយា៑ យថាហ “សទេវកេ, ភិក្ខវេ, លោកេ…បេ… តថាគតោ អរិយោតិ វុច្ចតី”តិ (សំ៑ និ៑ ៥៑១០៩៨)៑ សប្បុរិសាតិ ឯត្ថ បន បច្ចេកពុទ្ធា តថាគតសាវកា ច “សប្បុរិសា”តិ វេទិតព្ពា៑ តេ ហិ លោកុត្តរគុណយោគេន សោភនា បុរិសាតិ សប្បុរិសា៑ សព្ពេវ វា ឯតេ ទ្វេធាបិ វុត្តា៑ ពុទ្ធាបិ ហិ អរិយា ច សប្បុរិសា ច, បច្ចេកពុទ្ធា ពុទ្ធសាវកាបិ៑ យថាហ –

“យោ វេ កតញ្ញូ កតវេទិ ធីរោ,

កល្យាណមិត្តោ ទឡ្ហភត្តិ ច ហោតិ;

ទុខិតស្ស សក្កច្ច ករោតិ កិច្ចំ,

តថាវិធំ សប្បុរិសំ វទន្តី”តិ។ (ជា. ២.១៧.៧៨);

កល្យាណមិត្តោ ទឡ្ហភត្តិ ច ហោតីតិ ឯត្តាវតា ហិ ពុទ្ធសាវកោ វុត្តោ, កតញ្ញុតាទីហិ បច្ចេកពុទ្ធា ពុទ្ធាតិ។ ឥទានិ យោ តេសំ អរិយានំ អទស្សនសីលោ, ន ច ទស្សនេ សាធុការី, សោ អរិយានំ អទស្សាវីតិ វេទិតព្ពោ។ សោ ច ចក្ខុនា អទស្សាវី ញាណេន អទស្សាវីតិ ទុវិធោ, តេសុ ញាណេន អទស្សាវី ឥធ អធិប្បេតោ។ មំសចក្ខុនា ហិ ទិព្ពចក្ខុនា វា អរិយា ទិដ្ឋាបិ អទិដ្ឋាវ ហោន្តិ។ តេសំ ចក្ខូនំ វណ្ណមត្តគ្គហណតោ, ន អរិយភាវគោចរតោ។ សោណសិង្គាលាទយោបិ ច ចក្ខុនា អរិយេ បស្សន្តិ។ ន ច តេ អរិយានំ ទស្សាវិនោ។

តត្រិទំ វត្ថុ – ចិត្តលបព្ពតវាសិនោ កិរ ខីណាសវត្ថេរស្ស ឧបដ្ឋាកោ វុឌ្ឍបព្ពជិតោ ឯកទិវសំ ថេរេន សទ្ធិំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ថេរស្ស បត្តចីវរំ គហេត្វា បិដ្ឋិតោ អាគច្ឆន្តោ ថេរំ បុច្ឆិ “អរិយា នាម, ភន្តេ, កីទិសា”តិ។ ថេរោ អាហ “ឥធេកច្ចោ មហល្លកោ អរិយានំ បត្តចីវរំ គហេត្វា វត្តបដិបត្តិំ កត្វា សហចរន្តោបិ នេវ អរិយេ ជានាតិ, ឯវំ ទុជ្ជានា, អាវុសោ, អរិយា”តិ។ ឯវំ វុត្តេបិ សោ នេវ អញ្ញាសិ។ តស្មា ន ចក្ខុនា ទស្សនំ ទស្សនំ, ញាណេន ទស្សនមេវ ទស្សនំ។ យថាហ “កិំ តេ, វក្កលិ, ឥមិនា បូតិកាយេន ទិដ្ឋេន, យោ ខោ, វក្កលិ, ធម្មំ បស្សតិ, សោ មំ បស្សតី”តិ (សំ. និ. ៣.៨៧)។ តស្មា ចក្ខុនា បស្សន្តោបិ ញាណេន អរិយេហិ ទិដ្ឋំ អនិច្ចាទិលក្ខណំ អបស្សន្តោ អរិយាធិគតញ្ច ធម្មំ អនធិគច្ឆន្តោ អរិយករធម្មានំ អរិយភាវស្ស ច អទិដ្ឋត្តា “អរិយានំ អទស្សាវី”តិ វេទិតព្ពោ។

អរិយធម្មស្ស អកោវិទោតិ សតិបដ្ឋានាទិភេទេ អរិយធម្មេ អកុសលោ។ អរិយធម្មេ អវិនីតោតិ ឯត្ថ បន –

ទុវិធោ វិនយោ នាម, ឯកមេកេត្ថ បញ្ចធា;

អភាវតោ តស្ស អយំ, “អវិនីតោ”តិ វុច្ចតិ។

អយញ្ហិ សំវរវិនយោ បហានវិនយោតិ ទុវិធោ វិនយោ។ ឯត្ថ ច ទុវិធេបិ វិនយេ ឯកមេកោ វិនយោ បញ្ចធា ភិជ្ជតិ។ សំវរវិនយោបិ ហិ សីលសំវរោ សតិសំវរោ ញាណសំវរោ ខន្តិសំវរោ វីរិយសំវរោតិ បញ្ចវិធោ។ បហានវិនយោបិ តទង្គប្បហានំ វិក្ខម្ភនប្បហានំ សមុច្ឆេទប្បហានំ បដិប្បស្សទ្ធិប្បហានំ និស្សរណប្បហានន្តិ បញ្ចវិធោ។

តត្ថ “ឥមិនា បាតិមោក្ខសំវរេន ឧបេតោ ហោតិ សមុបេតោ”តិ (វិភ. ៥១១) អយំ សីលសំវរោ។ “រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតី”តិ (ទី. និ. ១.២១៣; ម. និ. ១.២៩៥; សំ. និ. ៤.២៣៩; អ. និ. ៣.១៦) អយំ សតិសំវរោ។

“ឃាតិ េសាតាតិ េលាកស្មិំ, (អឌិតាតិ កកចា)

សតិ េតសំ តិចារេណា;

េសាតាតំ និចទំ ទ្វាយិ,

បញ្ញាេឃេត បិធីយេទ”តិ៍ (សុ៍ និ៍ ១០៣១);

អយំ ឌានាលនិចេទោ៍ “លទយា េហាតិ និតស្ស ស្កាលហ្យស្យា”តិ (យ៍ និ៍ ១.១៦; អ៍ និ៍ ៣.១០៣; ៩.៣៥) អយំ លត្តិនិចេទោ៍ “ស្កប្បត្ត កាយចិតក្កិ តាធិចារេសតី”តិ (យ៍ និ៍ ១.១៩; អ៍ និ៍ ៣.១០៣; ៩.៣៥) អយំ ឌិទិយនិចេទោ៍ សទេញ្ញាបិ ចាយំ និចេទោ ឃចាយសកំ និចទិតញ្ញាតំ ចិនេតញ្ញាតញ្ញា កាឃត្រុក្ខទិតាឌិតំ និចទលេតា “និចេទោ”, ចិតឃតេតា “ចិតេឃា”តិ ចុក្ខតិ៍ ឲចំ តាច និចទចិតេឃា បញ្ញា កិឌ្ឍតីតិ េចឌិតេញ្ញា៍

តចា យំ តាយទុបបទិឆ្លេឌាឌីសុ ចិបស្សតាកាេលស ុ បជិបក្ខកាចេតា ឌីបិេលិេកេតច តយស្ស, េតត េតត ចិបស្សតាកាេលត តស្ស តស្ស អតត្តស្ស បហាតំ៍ េសឃ្យថិជំ, តាយទុបចចត្វាេតត សក្កាឃឌិដ្ឋិយា, បច្ចយបទិក្កេហត អេហតុចិសយេហតុឌិដ្ឋីតំ, តេស្សច អបទេការេក ពញ្ញាចិតេលាត ពចំពចីកាចស្ស, ពលិបសយ្ខសេតត “អហំ យយា”តិ កាហស្ស, យក្កាយក្កចចត្វាេតត អយេក្ក យក្កសញ្ញាយ, ស្កេឃចស្សេតត ស្កេឆ្លឌិដ្ឋិយា, ចឃចស្សេតត សស្សតឌិដ្ឋិយា, កឃចស្សេតត សកេឃ អកឃសញ្ញាយ, អាឌីតចស្សេតត អស្សាេចសញ្ញាយ, តិព្ពិចាតុបស្សតាយ អកិទតិសញ្ញាយ, ឫត្ថិតុពយ្យតាកាេលត អឫត្ថិតុពយ្យតាយ, ស្កេបក្ខាកាេលត អតុបក្ខាយ, អតុេលិេមត ឆយ្ឋឌិតិយំ តិព្ពាេត ច បជិេលិមកាចស្ស, េកាត្រកុតា សញ្ញាេតិមិត្តក្កាហស្ស បហាតំ, ឲតំ តេឌក្កបហាតំតាយ៍

យំ បត ស្កបចាទប្បតាេកេឌត សយាឌិតា បចត្តិកាចតិចារេលតា ឈេបហ្យហាេទេតច ស្កេពបិេដ្ឋ េសចាលស្ស េតសំ េតសំ តិចទលាឌិឆយ្ខាតំ បហាតំ, ឲតំ ចិក្ខម្ភតបហាតំ តាយ៍

យំ ចតុត្ត អទិយយក្កាតំ កាចិតត្តា តំតំយក្កចេតា អត្តេតា អត្តេតា សត្តាេត “ឌិដ្ឋិកតាតំ បហាតាយា”តិអាឌិតា (ធ៍ ស៍ ១ល៉ល៉) តេឃត ចុត្តស្ស សយុេឃបក្ខិកស្ស កិេលសកាលស្ស អច្ចត្តំ អប្បចត្តិកាេចត បហាតំ, ឥធំ សយុេឆ្លឌបហាតំ តាយ៍ យំ បត ចលក្ខាេណ បជិប្បស្សទ្ធត្តំ កិេលសាតំ, ឲតំ បជិប្បស្សទ្ធិបហាតំ តាយ៍ យំ សព្ពសង្ខតតិស្សដត្តា បហីតសព្ពសង្ខតំ តិព្ពាតំ ឲតំ តិស្សទណបហាតំ តាយ៍ សព្ពម្បិ េចតំ បហាតំ ឃស្មា ចាកេដ្ឋត បហាតំ, ចិតឃតេដ្ឋត ចិតេឃា, តស្មា “បហាតចិតេឃា”តិ ចុក្ខតិ៍ តំតំបហាតចតោ ចា តស្ស តស្ស ចិតឃស្ស សយ្ខចេតាេបតំ “បហាតចិតេឃា”តិ ចុក្ខតិ៍ ឲចំ បហាតចិតេឃាបិ បញ្ញា កិឌ្ឍតីតិ េចឌិតេញ្ញា៍

ឲចយឋំ ឞឡេ្ឋបនេតា ក្ខុចិនេឆា, នេកឌនេតា ច ឌឞចិនេឆា ចិតនេយា កិត្តឹចនេត្វា បហាតត្ថាស្ស ច អប្បហឹតត្វា ឃប្ហ៊ា ឲតាស្ស អឞ្ស្យតចនេតា បុថុជ្ជតស្ស តត្ថិ, តប្ហ៊ា អកាចនេតា តស្ស អឋំ អចិតឹនេតាតិ ចុច្ចតីតិ៉ ឲឞ តនេយា ឞប្បុរិឞាត់ អឌស្សាចី ឞប្បុរិឞឆម្មស្ស អនេកាចិនេគា ឞប្បុរិឞឆនេម្ម អចិតឹនេតាតិ ឲត្ថបិ៉ តិត្ថាតាកនេលាត្បាឲតំ អត្ថនេតា៉ ឃឆាហ "នេឃច នេត អរិឃា, នេតច នេត ឞប្បុរិឞា៉ នេឃច នេត ឞប្បុរិឞា, នេតច នេត អរិឃា៉ នេឃា ឲច នេឞា អរិឃាត់ ឆនេម្មា, នេឞា ឲច នេឞា ឞប្បុរិឞាត់ ឆនេម្មា៉ នេឃា ឲច នេឞា ឞប្បុរិឞាត់ ឆនេម្មា, នេឞា ឲច នេឞា អរិឃាត់ ឆនេម្មា៉ នេឃច នេត អរិឃចិតឃា, នេតច នេត ឞប្បុរិឞចិតឃា៉ នេឃច នេត ឞប្បុរិឞចិតឃា, នេតច នេត អរិឃចិតឃា៉ អរិនេឃតិ ចា ឞប្បុរិនេឞតិ ចា, អរិឃឆនេម្មាតិ ចា ឞប្បុរិឞឆនេម្មាតិ ចា, អរិឃចិតនេឃតិ ចា ឞប្បុរិឞចិតនេឃតិ ចា ឲនេឞនេឞ ឲនេកា ឲកនេត្ថ ឞនេយ ឞយកានេក តជ្ជានេត តនេញ្ញចា"តិ៉

"កប្ហ៊ា បត កកចា ឞត្ថាឆម្មម្មុលបរិឃាឋំ នេចា, កិក្ខនេច, នេឌនេឞស្សាឃី"តិ ចត្វា តំ អនេឌនេឞត្វាច "ត្តុឆ, កិក្ខនេច, អឞ្ស្យតចា បុថុជ្ជនេតា អរិឃាត់ អឌស្សាចី"តិ ឲចំ បុថុជ្ជត់ តិត្តិឞិតិ? បុក្កលាធិដ្ឋាតាឃ ឆម្មនេឌឞតាឃ តយត្ថំ អាចិកាត្យុំ៉ កកចនេតា ហិ ឆម្មាធិដ្ឋាតា ឆម្មនេឌឞតា, ឆម្មាធិដ្ឋាតា បុក្កលនេឌឞតា, បុក្កលាធិដ្ឋាតា បុក្កលនេឌឞតា, បុក្កលាធិដ្ឋាតា ឆម្មនេឌឞតាតិ ឆម្មបុក្កលចនេឞតេច តាច ចតុព្ពិឆា នេឌឞតា៉

តត្ថ, "តិនេស្សា ត្តុយា, កិក្ខនេច, នេចឌតា៉ កតយា តិនេស្សា? ឞុលា នេចឌតា ក្ខុក្ខា នេចឌតា អក្ខុក្ខមឞុលា នេចឌតា៉ ត្តុយា នេលា, កិក្ខនេច, តិនេស្សា នេចឌតា"តិ (ឞំ៉ តិ៉ ៣៉២៥០) ឲចន្ទាឞី ឆម្មាធិដ្ឋាតា ឆម្មនេឌឞតា នេចឌិតព្វា៉ "ល ឆាតុនេយា អឋំ បុតិនេឞា ល ឋស្សាឃតនេតា អដ្ឋារឞ យតោបចិចានេរា ចតុរាធិដ្ឋានេតា"តិ (យ៉ តិ៉ ៣៉៣៤៣) ឲចន្ទាឞី ឆម្មាធិដ្ឋាតា បុក្កលនេឌឞតា៉ "តនេឃានេយ, កិក្ខនេច, បុក្កលា ឞនេត្តា ឞំចិជ្ជយាតា នេលាកស្មឹ៉ កតនេយ តនេយា? អនេន្ធា ឲកចក្ខុ ទ្វិចក្ខុ៉ កតនេយា ច, កិក្ខនេច, បុក្កនេលា អនេន្ធា"តិ? (អ៉ តិ៉ ៣៉២៩) ឲចន្ទាឞី បុក្កលាធិដ្ឋាតា បុក្កលនេឌឞតា៉ "កតយច្ចា, កិក្ខនេច, ក្ខុក្កតិកឋំ? ត្តុឆ, កិក្ខនេច, ឲកនេច្ចា ត្តុតិ បឌឹឞទ្ធាក្ខតិ, កាឃក្ខច្ចុរិតស្ស នេលា បាបនេកា ចិបានេកា អតិឞយ្យរាឋំ...នេប... ឞុទ្ធយត្វាត់ បរិហរតិ៉ ត្តុជំ ចុច្ចតិ, កិក្ខនេច, ក្ខុក្កតិកឃ"ត្តិ (អ៉ តិ៉ ៣៉១២១) ឲចន្ទាឞី បុក្កលាធិដ្ឋាតា ឆម្មនេឌឞតា៉

ត្វាឋំ ត្តុឆ ឃប្ហ៊ា បុថុជ្ជនេតា អបរិញ្ញាតចត្ថុនេកា, អបរិញ្ញាមុលិកា ច ត្តុឆាធិនេបយ្យតាត់ ឞត្ថាឆម្មាត់ មុលក្ខតា យញ្ញតា នេហាតិ, តប្ហ៊ា បុថុជ្ជត់ ឌនេស្សត្វា បុក្កលាធិដ្ឋាតាឃ នេឌឞតាឃ តយត្ថំ អាចិកាត្យុំ, "ត្តុឆ, កិក្ខនេច, អឞ្ស្យតចា បុថុជ្ជនេតា អរិឃាត់ អឌស្សាចី"តិ ឲចំ បុថុជ្ជត់ តិត្តិឞិតិ នេចឌិតនេព្វា៉

ឞុត្តតិនេក្ខបចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

បឆចីចារចណ្ណតា

ឯចំ បុថុជ្ជនំ គិទ្ធិសិត្វា ឰកាតិ តស្ស បឆចីអាឌីសុ ចត្វ្ធសុ សត្តសក្កាឃឆយ្ចនតិតំ យញ្ញាត់ ឌស្សេត្វា, បឆចិ បឆចិតោតិអាឌិយាហ៍ តត្ថ លក្ខលបឆចី សសម្ភារបឆចី អារម្មលបឆចី សម្មុតិបឆចីតិ ចតុព្ពិធា បឆចី៍ តាសុ “កតមា ច, អាចុសោ, អជ្ឈត្តិកា បឆចីធាតុ? យំ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ កក្ខឡំអំ ឍរិកត”ត្តិអាឌីសុ (ចិក៍ ១លិ១) វុត្តា លក្ខលបឆចី៍ “បឆចិ ឍលោឃ្យ ចា ឍលាបេឃ្យ ចា”តិអាឌីសុ (បរិចិ៍ ប័ម៍) វុត្តា សសម្ភារបឆចី៍ យេ ច កេសាឌយោ ចិសតិ កោដ្ឋាសា, អយោរលៀហាឌយោ ច ពាហិរា៍ សា ហិ ចណ្ណាឌីហិ សម្ភារេហិ សទ្ធិំ បឆចីតិ សសម្ភារបឆចី៍ “បឆចីកសិលមេកោ សញ្ជានាតី”តិអាឌីសុ (ឌី៍ និ៍ ១៍១៩០) អាកតា បត អារម្មលបឆចី, និមិត្តបឆចីតិបិ វុច្ចតិ៍ បឆចីកសិលជ្ឈានលាភី ឆេចលោកេ និព្ពត្តោ អាកមតចសេត បឆចីឆេចតាតិ តាមំ លភតិ៍ អយំ សម្មុតិបឆចីតិ ចេឌិតព្ពា៍ សា សព្ពាបិ ឰឆ លក្ភតិ៍ តាសុ យំកត្ថិ បឆចិ អយំ បុថុជ្ជនោ បឆចិតោ សញ្ជានាតិ, បឆចីតិ សញ្ជានាតិ, បឆចីភាវេន សញ្ជានាតិ, លោកចោហារំ កហេត្វា សញ្ញាចិបល្លាសេន សញ្ជានាតិ បឆចីតិ៍ ឯចំ បឆចីភាកំ អមុញ្ចន្តោយេច ចា ឯតំ “សត្តោតិ ចា សត្តស្ស”តិ ចា អាឌិនា តយេន សញ្ជានាតិ៍ កស្មា ឯចំ សញ្ជានាតីតិ ត ចត្តព្ពំ៍ ឧម្មត្តកោ ចិយ ហិ បុថុជ្ជនោ៍ សោ យំកិញ្ចិ យេត កេតចិ អាការេន កណ្ហាតិ៍ អរិយានំ អឌស្សាចិតាឌិភេឆយេច ចា ឯត្ថ ការណំ៍ យំ ចា ឯស្សតោ “អបរិញ្ញាតំ តស្សា”តិ ចឌេត្តត ភកចតាច វុត្តំ៍

បឆចិ បឆចិតោ សញ្ញត្វាតិ សោ តំ បឆចិ ឯចំ ចិបរីតសញ្ញាយ សញ្ជានិត្វា, “សញ្ញានិឌានា ហិ បបញ្ចសង្ខា”តិ (សុ៍ និ៍ ប័ប័០) ចចនតោ អបរភាគេ ឆាមបត្តេហិ តណ្ហាមានឌិដ្ឋិបបញ្ចេហិ ឰឆ យញ្ញាភាគេន វុត្តេហិ យញ្ញាតិ កប្បេតិ ចិកប្បេតិ, ភាភប្បការតោ អញ្ញថា កណ្ហាតិ៍ តេត វុត្តំ “បឆចិ យញ្ញាតី”តិ៍ ឯចំ យញ្ញតោ ចស្ស តា យញ្ញតា ឰឡ្ហអារិកភយេន ឌស្សេតុំ “យា អយំ កេសា លោមា”តិអាឌិនា ភយេន ចិសតិភេឌា អជ្ឈត្តិកា បឆចី វុត្តា៍ យា ចាយំ ចិភង្គេ “តត្ថ កតមា ពាហិរា បឆចីធាតុ? យំ ពាហិរំ កក្ខឡំអំ ឍរិកតំ កក្ខឡំអត្តំ កក្ខឡំអភាវោ ពាហិរ្ធា អនុបាឌិន្នំ៍ សេយ្យថិឌំ, អយោ លោហំ តិបុ សីសំ សជ្ឈមុត្តា មណិ ចេឡុរិយំ សង្ខោ សិលា បចាឡំអំ រជតំ ជាតរូបំ លោហិតង្គោ មសារកល្លំ តិណំ កដ្ឋំ សក្ខរា កឋលំ ភូមិ បាសាណោ បព្ពតោ”តិ (ចិភ៍ ១លិ១) ឯចំ ពាហិរា បឆចី វុត្តា៍ យា ច អជ្ឈត្តារម្មលត្តិកេ និមិត្តបឆចី, តំ កហេត្វា អយមត្ថយោជនា វុច្ចតិ៍

បឆចិ យញ្ញាតីតិ តីហិ យញ្ញាភាហិ អហំ បឆចីតិ យញ្ញាតិ, មម បឆចីតិ យញ្ញាតិ, បរោ បឆចីតិ យញ្ញាតិ, បរស្ស បឆចីតិ យញ្ញាតិ, អថ ចា អជ្ឈត្តិកំ បឆចិ តណ្ហាយញ្ញាភាយ យញ្ញាតិ, មានយញ្ញាភាយ យញ្ញាតិ, ឌិដ្ឋិយញ្ញាភាយ យញ្ញាតិ៍ កថំ? អយមេត្ថ កេសាឌីសុ ឆន្ទរាកំ ជនេតិ កេសេ អស្សាឌេតិ អភិនន្ទតិ អភិចឌតិ អជ្ឈោសាយ តិដ្ឋតិ៍ លោមេ, ភខេ, ឆន្តេ, តចំ, អញ្ញតរំ ចា បត រជ្ជនីយចត្ថុំ៍ ឯចំ អជ្ឈត្តិកំ បឆចិ តណ្ហាយញ្ញាភាយ យញ្ញាតិ៍ ឰតិ មេ កេសា សិយុំ អភាកតមទ្ធានំ៍ ឰតិ លោមាតិអាឌិនា ចា បត ភយេន តត្ថ ភន្ទិំ សមត្ថេតិ៍ “ឰមិភាហំ សីលេត ចា…បេ… ព្រហ្មចរិយេន ចា ឯចំ សិតិទ្ធមុទ្ធស្សុមុមតីលកេសោ ភចិស្សាមី”តិអាឌិនា ចា បត ភយេន អប្បណិហិតំ បណិហិតំ បដិលាភាយ ចិត្តំ បណិឌហតិ៍ ឯចម្បិ អជ្ឈត្តិកំ បឆចិ តណ្ហាយញ្ញាភាយ យញ្ញាតិ៍

តថា អត្តនោ កេសាឌីនំ សម្បត្តិំ ចា ចិបត្តិំ ចា និស្សាយ មានំ ជនេតិ, “សេយ្យោហមស្មីតិ ចា សឌិសោហមស្មីតិ ចា ហីនោហមស្មីតិ

ຮາ”ຕິ໌ ໑ຽ ອ຺ຊຸຬ຺ຕິກັ ປຮຽ ຍາຄຍຊຸາຄາຍ ຍຊຸາຕິ໌ “ຫັ ຍືຽ ຫັ ນຣີຣ”ຕິ (ຍ໌ ຄິ໌ ໑໋໑ປັສ) ອາກາຕະເຍຄ ປຄ ເກນັ “ຍືເຮາ”ຕິ ອກີຄີຽີນຕິ໌ ໑ນ ຄເຍາ ເລີຍາຊີນຸ໌ ໑ຽ ອ຺ຊຸຬ຺ຕິກັ ປຮຽ ຊີຊີຍຊຸາຄາຍ ຍຊຸາຕິ໌

ອຮ ຮາ “ຍາ ເຮຮ ເຫາ ປຄາຊຸເນາ, ອ຺ຊຸຬ຺ຕິກາ ປຮຽີສາຕຸ, ຍາ ຮ ຍາຫິຣາ ປຮຽີສາຕຸ, ປຮຽີສາຕຸເຣເຮນາ , ຫັ ເຄຫັ ຍຍາ”ຕິ (ຍ໌ ຄິ໌ ໑໋໑໐໑) ຬຍີຊຸາ ປຮຕິຍາ ປຊຸຕີກຄເຍຄ ເກນາຊີເກຊັ ປຮຽ ໑ຫັ ຍຍ ໑ເນາຫຍຕີ ໑ເນາ ເຍ ອຕຸາຕິ ອກີຄີຽີນຕິ໌ ໑ຮຍິ ອ຺ຊຸຬ຺ຕິກັ ປຮຽ ຊີຊີຍຊຸາຄາຍ ຍຊຸາຕິ໌ ໑ຽ ຫາຮ ອ຺ຊຸຬ຺ຕິກັ ປຮຽ ທີຫີ ຍຊຸາຄາຫີ ຍຊຸາຕິ໌

ຍຮາ ຮ ອ຺ຊຸຬ຺ຕິກັ ໑ຽ ຍາຫິເຍີ໌ ກຮັ? “ອຍຕິຸອຍເລີຫາຊີນຸ ຟຸກ຺ຣາກັ ຊເຄຕິ໌ ອຍເລີຫາຊີຄີ ອຊຸາເຊຕິ ອກີຄຕຸຕິ ອກີຮເຊຕິ ອເຊຸາເນາຍ ຕິຊຸຕິ໌ ຍຍ ອເຍາ ຍຍ ເລີຫຕິອາຊີຄາ ຄເຍຄ ອຍາຊີຄີ ຍຍາຍຕິ ຣກູຕິ ເກາປຍຕິ, ໑ຽ ຍາຫິຣັ ປຮຽ ຕຸກາຍຊຸາຄາຍ ຍຊຸາຕິ໌ ຬຕິ ເຍ ອຍເລີຫາເຊເຍາ ນີຍໍ ອຄາກາຕຍຊຸາຄຕິ ຮາ ປເຄຕຸ ຄຕີ ນຍຄຸາເຄຕິ, ຬຍີຄາຫັ ນີເລຄ ຮາ ຮເຕຄ ຮາ ຕເປຄ ຮາ (ຍຕຸຮຣີເຍຄ ຮາ ໑ຽ ນຍຸຄຸອຍເລີຫາຊີຸປກເຣເທາ ກຽີຊຸາຍີ”ຕິ ອປຸຊີເລຊຸ ປຊີລີກາຍ ຮີຕຸ ປທີເຊຫຕິ໌ ໑ຮຍິ ຍາຫິຣັ ປຮຽ ຕຸກາຍຊຸາຄາຍ ຍຊຸາຕິ໌

ຕຮາ ອຕຸເຄາ ອຍເລີຫາຊີຄັ ນຍຸຕິ ຮາ ຮີປຕິ ຮາ ຄີຊຸາຍ ຍາຄັ ຊເຄຕິ “ຬຍີຄາຫັ ເນເຍຸາຕີຕິ ຮາ, ນຊີເນາຕີຕິ ຮາ ຫີເຄາຕີຕິ ຮາ”ຕິ (ຮີກ໌ ປັ໑໑) ໑ຽ ຍາຫິຣັ ປຮຽ ຍາຄຍຊຸາຄາຍ ຍຊຸາຕິ໌ ອເຍ ຍືຮນຊຸີ ຫຕຸາ ປຄ ອຍັ “ຍືເຮາ”ຕິ ອກີຄີຽີນຕິ໌ ໑ນ ຄເຍາ ເລີຫາຊີນຸ໌ ໑ຽ ຍາຫິຣັ ປຮຽ ຊີຊີຍຊຸາຄາຍ ຍຊຸາຕິ໌

ອຮ ຮາ “ຬເຊກເຊຸາ ປຮຽີກນີທັ ອຕຸເຕາ ນຍຄຸປຊຸຕິ໌ ຍັ ປຮຽີກນີທັ, ເນາ ອຫັ ເຍາ ອຫັ, ຫັ ປຮຽີກນີຟຕຸ ປຮຽີກນີຟຊຸາ ອຕຸຊຸາ ອຊຸຍັ ນຍຄຸປຊຸຕີ”ຕິ (ປຊີ໌ ຍ໌ ໑໋໑໑໑) ປຊີນຍິກາຍັ ຊຸຕຸຄເຍເຄຮ ຄີຍີຕຸປຮຽ “ອຕຸາ”ຕິ ອກີຄີຽີນຕິ໌ ໑ຽ ຍາຫິຣັ ປຮຽ ຊີຊີຍຊຸາຄາຍ ຍຊຸາຕິ໌ ໑ຮຍິ ຍາຫິຣັ ປຮຽ ທີຫີ ຍຊຸາຄາຫີ ຍຊຸາຕິ໌ ໑ຽ ຫາຮ “ປຮຽ ຍຊຸາຕີ”ຕິ ໑ຕຸ ຕີຊຸາປີ ຍຊຸາຄາ ເຮຊີຕຊຸາ໌ ຬເຕາ ປຣັ ນເຊຸເປເຄຮ ກຮຍີຊຸາຍ໌

ປຮຽີຍາຍຊຸາຕີຕິ ໑ຕຸ ປຮຽີຍາຕິ ກຸຍຸຮຮຄເຍຕ໌ ຕຊຸາ ອຫັ ປຮຽີຍາຕິ ຍຊຸາຕິ, ຍຍຸາກີຊຸາຄັ ປລີເຍີເສາ ປຮຽີຍາຕິ ຍຊຸາຕິ, ປເຣາ ປຮຽີຍາຕິ ຍຊຸາຕິ, ປຣຊຸ ກີຊຸາຄັ ປລີເຍີເສາ ປຮຽີຍາຕິ ຍຊຸາຕີຕິ ອຍເຍຕຸ ອເຕຸາ໌

ອຮ ຮາ ຍຸາຍັ “ກຮັ ຣຸປຕີ ອຕຸາຄັ ນຍຄຸປຊຸຕິ? ຬເຊກເຊຸາ ເຮຊຄັ... ນຊຸາ... ນຊຸາເຣ... ຮີຊຸາກັ ອຕຸເຕາ ນຍຄຸປຊຸຕິ, ຕຊຸ ໑ຽ ເຫາຕິ, ອຍັ ເຫາ ເຍ ອຕຸາ, ເນາ ເຫາ ປຄ ເຍ ອຕຸາ ຬຍຕີ ຣຸເປຕິ ໑ຽ ຣຸປຕີ ຮາ ອຕຸາຄັ ນຍຄຸປຊຸຕີ”ຕິ (ປຊີ໌ ຍ໌ ໑໋໑໑໑) ໑ຕຊຸ ອຕຸຄເຍາ ຊຸເຕຸາ, ໑ເຕເຄຮ ຄເຍຄ ເຮຊຄາຊີສເຍຸ ອຕຸເຕາ ກເຫຕຸາ ຕເຕາ ອ຺ຊຸຬ຺ຕິກຍາຫິຣາຊຸ ປຮຽີຊຸ ຍັກີຊຸາ ປຮຽ ຕເຊຸາກາຍກາເຮຄ ປຣີກເປຸຕຸາ ເນາ ເຫາ ປຄ ເຍ ອຍັ ອຕຸາ ຬຍີຊຸາ ປຮຽີຍາຕິ ຍຊຸາເຕຸາ ປຮຽີຍາ ຍຊຸາຕິ, ອຍຍຊຸ ຊີຊີຍຊຸາຄາ໌

តស្មិំយេវ បទស្ស អត្តនិ សិនេហំ តត្ថុកង្គា មានំ ឧប្បាទយតោ តណ្ហាមានមញ្ញនាបិ វេទិតព្វា។ យថា បន តេនេវ នយេន សោ ទោ បទស្ស អត្តា បថវិយាតិ មញ្ញតិ, តថា ទិដ្ឋិមញ្ញនា ឯវ យុជ្ជតិ។ ទុតិយនយោបិ បន យុជ្ជតិ។

បថវិតោ មញ្ញតីតិ ឯត្ថ បន បថវិតោតិ និស្សក្កវចនំ។ តស្មា សោបករណស្ស អត្តនោ វា បរស្ស វា យថាវុត្តប្បភេទតោ បថវិតោ ឧប្បត្តិំ វា និគ្គមនំ វា បថវិតោ វា អញ្ញោ អត្តាតិ មញ្ញមានោ បថវិតោ មញ្ញតីតិ វេទិតព្វោ, អយមស្ស ទិដ្ឋិមញ្ញនា។ តស្មិំយេវ បទស្ស ទិដ្ឋិមញ្ញនាយ មញ្ញិតេ វត្ថុស្មិំ សិនេហំ មានញ្ច ឧប្បាទយតោ តណ្ហាមានមញ្ញនាបិ វេទិតព្វា។ អបរោ អាហ បថវីកសិណំ បរិត្តំ ការេត្វា តតោ អញ្ញំ អប្បមាណំ អត្តានំ គហេត្វា បថវិតោ ពហិទ្ធាបិ មេ អត្តាតិ មញ្ញមានោ បថវិតោ មញ្ញតីតិ។

បថវិំ មេតិ មញ្ញតីតិ ឯត្ថ បន កេវលំ មហាបថវិំ តណ្ហាវសេន មមាយតីតិ ឥមិនា នយេន បវត្តា ឯកា តណ្ហាមញ្ញនា ឯវ លព្ភតីតិ វេទិតព្វា។ សា ចាយំ មម កេសា, មម លោមា, មម អយោ, មម លោហន្តិ ឯវំ យថាវុត្តប្បភេទាយ សព្វាយបិ អជ្ឈត្តិកពាហិរាយ បថវិយា យោជេតព្វាតិ។

បថវិំ អភិនន្ទតីតិ យថាវុត្តប្បការមេវ បថវិំ តណ្ហាទីហិ អភិនន្ទតិ, អស្សាទេតិ, បរាមសតិ ចាតិ វុត្តំ ហោតិ។ “បថវិំ មញ្ញតី”តិ ឯតេនេវ ឯតស្មិំ អត្ថេ សិទ្ធេ កស្មា ឯតំ វុត្តន្តិ ចេ។ អវិចារិតមេតំ បោរាណេហិ។ អយំ បន អត្តនោ មតិ, ទេសនាវិលាសតោ ច អាទីនវទស្សនតោ ច។ យស្មា ហិ ធម្មធាតុយា សុប្បដិវិទ្ធត្តា នានានយវិចិត្តទេសនាវិលាសប្បត្តោ, អយំ សា ភគវតា សុប្បដិវិទ្ធា។ តស្មា បុព្វេ មញ្ញនាវសេន កិលេសុប្បត្តិំ ទស្សេត្វា ឥទានិ អភិនន្ទនាវសេន ទស្សេន្តោ ទេសនាវិលាសតោ ច ឥទមាហ។ យោ ច បថវិំ មញ្ញតិ, បថវិយា មញ្ញតិ, បថវិតោ មញ្ញតិ, បថវិំ មេតិ មញ្ញតិ, សោ យស្មា ន សក្កោតិ បថវីនិស្សិតំ តណ្ហំ វា ទិដ្ឋិំ វា បហាតុំ, តស្មា បថវិំ អភិនន្ទតិយេវ។ យោ ច បថវិំ អភិនន្ទតិ, ទុក្ខំ សោ អភិនន្ទតិ, ទុក្ខញ្ច អាទីនវោតិ អាទីនវទស្សនតោបិ ឥទមាហ។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា “យោ, ភិក្ខវេ, បថវីធាតុំ អភិនន្ទតិ, ទុក្ខំ សោ អភិនន្ទតិ, យោ ទុក្ខំ អភិនន្ទតិ, អបរិមុត្តោ សោ ទុក្ខស្មាតិ វទាមី”តិ។

ឯវំ បថវីវត្ថុំ មញ្ញន្តំ អភិនន្ទន្តញ្ច វត្វា ឥទានិ យេន ការណេន សោ មញ្ញតិ, អភិនន្ទតិ ច, តំ ការណំ អាវិករោន្តោ អាហ តំ កិស្ស ហេតុ, អបរិញ្ញាតំ តស្សាតិ វទាមីតិ។ តស្សត្ថោ, សោ បុថុជ្ជនោ តំ បថវិំ កិស្ស ហេតុ មញ្ញតិ, កេន ការណេន មញ្ញតិ, អភិនន្ទតីតិ ចេ។ អបរិញ្ញាតំ តស្សាតិ វទាមីតិ, យស្មា តំ វត្ថុ តស្ស អបរិញ្ញាតំ, តស្មាតិ វុត្តំ ហោតិ។ យោ ហិ បថវិំ បរិជានាតិ, សោ តីហិ បរិញ្ញាហិ បរិជានាតិ ញាតបរិញ្ញាយ តីរណបរិញ្ញាយ បហានបរិញ្ញាយាតិ។

តត្ថ កតមា ញាតបរិញ្ញា។ បថវីធាតុំ បរិជានាតិ, អយំ បថវីធាតុ អជ្ឈត្តិកា, អយំ ពាហិរា, ឥទមស្សា លក្ខណំ, ឥមានិ រសបច្ចុបដ្ឋានបទដ្ឋានានីតិ, អយំ ញាតបរិញ្ញា។ កតមា តីរណបរិញ្ញា? ឯវំ ញាតំ កត្វា បថវីធាតុំ តីរេតិ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ រោគតោតិ ទ្វាចត្តាលីសាយ អាការេហិ, អយំ តីរណបរិញ្ញា។ កតមា បហានបរិញ្ញា? ឯវំ តីរយិត្វា អគ្គមគ្គេន បថវីធាតុយា

ឆន្ទរាគំ បជហតិ, អយំ បហានបរិញ្ញា។

នាមរូបវវត្ថានំ វា ញាតបរិញ្ញា។ កលាបសម្មសនាទិអនុលោមបរិយោសានា តីរណបរិញ្ញា។ អរិយមគ្គេ ញាណំ បហានបរិញ្ញាតិ។ យោ បឋវិំ បរិជានាតិ, សោ ឥមាហិ តីហិ បរិញ្ញាហិ បរិជានាតិ, អស្ស ច បុថុជ្ជនស្ស តា បរិញ្ញាយោ នត្ថិ, តស្មា អបរិញ្ញាតត្តា បឋវិំ មញ្ញតិ ច អភិនន្ទតិ ចាតិ។ យថាហ ភគវា – ឥធ, ភិក្ខវេ, អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ...បេ... បឋវិំ មញ្ញតិ, បឋវិយា មញ្ញតិ, បឋវិតោ មញ្ញតិ, បឋវិំ មេតិ មញ្ញតិ, បឋវិំ អភិនន្ទតិ។ តំ កិស្ស ហេតុ? អបរិញ្ញាតំ តស្សាតិ វទាមី”តិ។

បឋវីវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អាបោវារាទិវណ្ណនា

អាបំ អាបតោតិ ឯត្ថាបិ លក្ខណសសម្ភារារម្មណសម្មុតិវសេន ចតុព្វិធោ អាបោ។ តេសុ “តត្ថ, កតមា អជ្ឈត្តិកា អាបោធាតុ។ យំ អជ្ឈត្តំ បច្ចត្តំ អាបោ អាបោគតំ, សិនេហោ សិនេហគតំ ពន្ធនត្តំ រូបស្ស អជ្ឈត្តំ ឧបាទិន្ន”ន្តិអាទីសុ (វិភ. ១៧៤) វុត្តោ លក្ខណអាបោ។ “អាបោកសិណំ ឧគ្គណ្ហន្តោ អាបស្មិំ និមិត្តំ គណ្ហាតី”តិអាទីសុ វុត្តោ សសម្ភារាបោ។ សេសំ សព្ពំ បឋវិយំ វុត្តនយេនេវ។ កេវលំ យោជនានយេ បន “បិត្តំ សេម្ហ”ន្តិអាទិនា នយេន វុត្តា ទ្វាទសភេទា អជ្ឈត្តិកា អាបោធាតុ, “តត្ថ, កតមា ពាហិរា អាបោធាតុ? យំ ពាហិរំ អាបោ អាបោគតំ, សិនេហោ សិនេហគតំ ពន្ធនត្តំ រូបស្ស ពាហិរំ អនុបាទិន្នំ, សេយ្យថិទំ, មូលរសោ ខន្ធរសោ តចរសោ បត្តរសោ បុប្ផរសោ ផលរសោ ខីរំ ទធិ សប្បិ នវនីតំ តេលំ មធុ ផាណិតំ ភុម្មានិ វា ឧទកានិ អន្តលិក្ខានិ វា”តិ (វិភ. ១៧៤) ឯវំ វុត្តា ច ពាហិរា អាបោធាតុ វេទិតព្ពា, សោ ច អជ្ឈត្តារម្មណត្តិកេ និមិត្តអាបោ។

តេជំ តេជតោតិ ឯតស្មិំ តេជោវារេបិ វុត្តនយេនេវ ចត្តារោ វេទិតព្ពា។ យោជនានយេ បនេត្ថ “យេន ច សន្តប្បតិ, យេន ច ជីរីយតិ, យេន ច បរិឌយ្ហតិ, យេន ច អសិតបីតខាយិតសាយិតំ សម្មា បរិណាមំ គច្ឆតី”តិ (វិភ. ១៧៥) ឯវំ វុត្តា ចតុព្ភេទា អជ្ឈត្តិកា តេជោធាតុ, “តត្ថ កតមា ពាហិរា តេជោធាតុ? យំ ពាហិរំ តេជោ តេជោគតំ ឧស្មា ឧស្មាគតំ ឧសុមំ ឧសុមគតំ ពាហិរំ អនុបាទិន្នំ, សេយ្យថិទំ, កដ្ឋគ្គិ បលាលគ្គិ តិណគ្គិ គោមយគ្គិ ថុសគ្គិ សង្ការគ្គិ ឥន្ទគ្គិ អគ្គិសន្តាបោ សូរិយសន្តាបោ កដ្ឋសន្និចយសន្តាបោ តិណសន្និចយសន្តាបោ ធញ្ញសន្និចយសន្តាបោ ភណ្ឌសន្និចយសន្តាបោ”តិ (វិភ. ១៧៥) ឯវំ វុត្តា ច ពាហិរា តេជោធាតុ វេទិតព្ពា។

វាយំ វាយតោតិ ឯតស្ស វាយវារស្សាបិ យោជនានយេ បន “ឧទ្ធង្គមា វាតា អធោគមា វាតា កុច្ឆិសយា វាតា កោដ្ឋាសយា វាតា អង្គមង្គានុសារិនោ វាតា សត្ថកវាតា ខុរកវាតា ឧប្បលកវាតា អស្សាសោ បស្សាសោ”តិ ឯវំ វុត្តា អជ្ឈត្តិកា វាយោធាតុ, “តត្ថ កតមា ពាហិរា វាយោធាតុ? យំ ពាហិរំ វាយោ វាយោគតំ ថម្ភិតត្តំ រូបស្ស ពាហិរំ អនុបាទិន្នំ, សេយ្យថិទំ, បុរត្ថិមា វាតា បច្ឆិមា វាតា ឧត្តរា វាតា ទក្ខិណា វាតា សរជា វាតា អរជា វាតា សីតា វាតា ឧណ្ហា វាតា បរិត្តា វាតា អធិមត្តា វាតា

កាឡអចាតា ខេទរក្ខចាតា បក្ខចាតា ស្វបណ្ណចាតា តាលចណ្ឌចាតា ចិន្ទបតចាតា”តិ (ចិក· ១៤៩) ឲចំ ទុគ្គា ច ឌាហិរា ចារេឃាឆាត្យ ខេចឌិតព្ពា· ខេស់ ទុត្តតឃខេយចាតិ· ឲត្តាចតា ច ឃ្វាឃំ –

“ទុត្តយិប្រុកាឆខេម្វុ, ខេឃ ឆខេ្ម ឲកាលក្ខណា ខេតត;

ទុគ្គា កចត្តិ ឧខេន្ថ, ឌ្ហតិ ទុខេគ្គា លក្ខខេណា ហាខេទា”តិ· –

ឲចំ ខេតត្តិឃំ លក្ខខេណា តាយ ហាខេទា ទុខេគ្គា, តស្ស ចខេឃត ឃស្មា ចត្យុ ក្ខុខេតសុ កហិខេតសុ ឌ្ឋបិតាទ្វបយ្យិ កហិតខេយច កចតិ, ទ្វបលក្ខណំ អតតិតត្តា· ឃក្ខ ក្ខុខេតាបិតាទ្វបំ ខេឃា ទ្វបក្ខខេក្ខ· តស្មា “អស្សុតចា ប្បុទុជ្ជខេនា បចចិ អាបំ ខេតជំ ចាឃំ យខ្ពាតិ”តិ ចខេខគ្គត អត្តខេតា ទ្វបំ អត្តខេតា ឃយតុបស្សតីតិបិ ទុត្ត ខេហាតិ· “បចចិឃា អាបស្មិ ខេតជស្មិ ចាឃស្មិ យខ្ពាតិ”តិ ចខេខគ្គត ទ្វបស្មិ ចា អត្តានំ ឃយតុបស្សតីតិ ទុត្តយ្យិ ខេហាតិ· “បចចិខេតា អាបខេតា ខេតជខេតា ចាឃខេតា យខ្ពាតិ”តិ ចខេខគ្គត ទ្វបខេតា អខេញ្ញា អត្តាតិ និទ្ធត្វា ទ្វបចត្ត ចា អត្តានំ អត្តនិ ចា ទ្វបំ ឃយតុបស្សតីតិបិ ទុត្ត ខេហាតិ· ឲចខេយតា ចតស្សា ទ្វបចត្ថុកា ឃក្កាឃឌិដ្ឋិយខ្ពាតា ខេចឌិតព្ពា· តត្ថ ឲកា ឌ្ឋខេច្ឆឌិដ្ឋិ, តិស្សា ឃស្សតឌិដ្ឋិខេឃាតិ ខេឆ្វច ឌិដ្ឋិខេឃា ខេហាត្តិតិ អឃយ្យិ អត្តចិខេឃខេឃា ខេចឌិតខេព្ពា·

អាខេបិចាទាឌិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា·

ក្ខុតចាទាឌិចណ្ណតា

១· ឲចំ ទ្វបយុខេពត ឃក្ខាខេចត្តក់ យខ្ពានំ ចត្វា ឌ្ហតាតិ ខេឃ ឃក្ខាខេខ ឌ្ឋបិតាឃ ឃត្តា បញ្ញាបិឃត្តិ, ខេតឃុ ឃក្ខាខេខឃុ ឃខេត្តឃុបិ ឃស្មា ប្បុទុជ្ជខេនា យខ្ពានំ កខេទាតិ, តស្មា ខេត ឃខេត្ត តិទ្ទិឃខេត្តា ក្ខុខេត ក្ខុតខេតា ឃខ្ពាតាតីតិអាឌិយាហ· តត្ថាឃំ ក្ខុតឃខេទ្ធា បច្ចាក្ខខ្លអយតុឃ្យលាត្យចិជ្ជយាគតិណាឃចឃត្តទ្វក្ខាឌីឃុ ឌិឃ្សតិ· “ក្ខុតមិចត្តិ, កិក្ខខេច, ឃយតុបស្សថា”តិអាឌីឃុ (យ· តិ· ១·៣០១) ហិ អយំ បច្ចាក្ខខេន្ធ ឌិឃ្សតិ· “ឃាតីឆ ក្ខុតានិ ឃយាកតានី”តិ (ឃុ· តិ· ១១៩) ឲត្ថ អយតុខេឃ្សឃុ· “ចត្តាខេទា ខេពា, កិក្ខុ, យហាក្ខុតា ខេហត្យ”តិ (យ· តិ· ១·ប៉៩) ឲត្ថ លាត្យឃុ· “ក្ខុតស្មិ បាចិតិ្តឃ”ត្តិអាឌីឃុ (បាចិ· ៩៥) ចិជ្ជយាខេគ· “ខេឃា ច កាលឃខេឃា ក្ខុតា”តិ (ខា· ១·១០·១៥០) ឲត្ថ តិណាឃខេច· “ឃខេព្ពច តិក្ខិបិឃ្សត្តិ ក្ខុតា ខេលាខេក ឃមុស្សយ”ត្តិ (ឌី· តិ· ១·១១០) ឲត្ថ ឃខេត្តឃុ· “ក្ខុតកាឃបិតត្យតាឃា”តិ (បាចិ· ៥០) ឲត្ថ ទ្វក្ខាឌីឃុ· ឌ្ហឆ បតាឃំ ឃខេត្តឃុ ចត្តតិ, ខេតា ច ខេពា អចិខេឃខេឃត· ចាត្យយហាខេទាឌិកានំ ហិ ខេហដ្ឋ ឃត្តា ឌ្ហឆ ក្ខុតាតិ អឆិខេប្បតា·

តត្ថ ក្ខុខេត ក្ខុតខេតា ឃខ្ពាតាតីតិអាឌិ ទុត្តតឃខេយច· ក្ខុខេត យខ្ពាតីតិអាឌីឃុ បត តិខេស្សាបិ យខ្ពាតា ខេឃាខេជតព្ពា· កចំ? អឃឆ្យា“ខេឃា បស្សតិ កហបតិំ ចា កហបតិប្បុត្ត ចា បច្ចាហិ កាយក្យុណហិ ឃយប្បិតំ ឃយត្តិក្ខុត”ត្តិ (អ· តិ· ៤·៧០) ទុត្តតខេឃត ក្ខុខេត ឃុកា ឃុចិតាតិ កខេហត្វា ឧខ្ពតិ, ឌិស្វាបិ ខេត ឧខ្ពតិ, ឃុត្វាបិ, ឃាឃិត្វាបិ, ឃាឃិត្វាបិ, ចុឃិត្វាបិ, ញាត្វាបិ· ឲចំ ក្ខុខេត តណ្ហាយខ្ពាតាឃ យខ្ពាតិ· “អខេហា

ចតាហំ លក្ខិឃយហាឞាលិតំ ចា ឞហញ្យតំ ្ចបបឌ្ឌេយ្យ”ត្តិអាឌិតា (ជឹ· តិ· ១·១១លិ) ចា បត តឌេយត អប្យឌិលឌ្ឍស្ស បឌិលិកាឃ ចិត្តំ បលិឌហតិ, ឧចយ្បិ ក្ឞេត តល្យាយឌ្ឍាតាឃ យឌ្ឍាតិ· អត្តឌេតា បត ក្ឞាតត្ថា ឞយ្យត្តិចិបត្តិ តិស្សាយ អត្តាតំ ចា ឌេឞឃ្យ ឌហតិ· ក្ឞេតឞុ ច ឃំកិត្តិ ក្ឞំ ហឹតំ អត្តាតំ ចា ហឹតំ, ឃំកិត្តិ ក្ឞំ ឌេឞឃ្យ · អត្តាតំ ចា ក្ឞេតត, ក្ឞំ ចា អត្តតា ឞឌិឞំ ឌហតិ· ឃឆាហ “ឡាឌេឆកឌេត្ថា ឌាតិឃា ចា…ឌេប… អឌ្ឍាតឌ្ឌាតឌេឌត ចត្ឋតា ប្ឌ្ឍាកាលំ បឌេឌហិ ឞឌិឞំ អត្តាតំ ឌហតិ· អបឌេកាលំ អត្តាតំ ឌេឞឃ្យ ឌហតិ· បឌេឌ ហឹឌេត ឌហតិ, ឌេឃា ឧចឌ្ឞេបិ យាឌេតា …ឌេប… អឃំ ចុច្ចតិ យាតាតិយាឌេតា”តិ (ចិក· ប័លិ៩-ប័ប័០)· ឧចំ ក្ឞេត យាតយឌ្ឍាតាឃ យឌ្ឍាតិ·

ក្ឞេត បត “តិត្ថា ឆុចា ឞស្សុតា អចិបឌិលាយឆយ្ឌា”តិ ចា “ឞឌ្ឌេ ឞត្តា ឞឌ្ឌេ បំលា ឞឌ្ឌេ ក្ឞុតា ឞឌ្ឌេ ឌឹចា អចឞា អចាលិ អចឹឌិឃា តិឃតិឞគ្គតិកាចបឌិលាតា លឌេ្ចចាកិឌាតិឞុ ឞុលឌុក្ខំ បឌិឞំឌេចឌេត្តិ”តិ (ជឹ· តិ· ១·១៩ប័) ចា យឌ្ឍាយាឌេតា ឌិឌ្ឌិយឌ្ឍាតាឃ យឌ្ឍាតិ· ឧចំ ក្ឞេត តឹហិ យឌ្ឍាតាហិ យឌ្ឍាតិ·

ពចំ ក្ឞេតឞុ យឌ្ឍាតិ? ឌេតឞុ ឌេតឞុ ក្ឞេតឞុ អត្តឌេតា ្ចបបត្តិ ចា ឞុចុប្យត្តិ ចា អាពឌ្ឋតិ· ឧចំ តាច តល្យាយឌ្ឍាតាឃ ក្ឞេតឞុ យឌ្ឍាតិ· ក្ឞេតឞុ ចា ្ចបបត្តិ អាពឌ្ឋយាឌេតា ឌាតំ ឌេឌតិ, ឞឹលំ ឞយាឌិឃតិ, ្ចេបិឞចពយ៉ូ ពឌេឌាតិ· ឧចយ្បិ ក្ឞេតឞុ តល្យាយឌ្ឍាតាឃ យឌ្ឍាតិ· ក្ឞេត បត ឞយ្ឞហក្កាឌេហត ពឌេហត្វា តត្ថ ឧពឌេច្ច ក្ឞេត ឌេឞឃ្យឌេតា ឌហតិ, ឧពឌេច្ច ឞឌិឞឌេតា ចា ហឹតឌេតា ចាតិ· ឧចំ ក្ឞេតឞុ យាតយឌ្ឍាតាឃ យឌ្ឍាតិ· តឆា ឧពឌេច្ច ក្ឞេត តិត្ថា ឆុចាតិ យឌ្ឍាតិ· ឧពឌេច្ច អតិត្ថា អឆុចាតិ, អហយ្បិ ក្ឞេតឞុ អឌ្ឍាតឌេឌាឞ្ចិតិ ចា យឌ្ឍាតិ· ឧចំ ក្ឞេតឞុ ឌិឌ្ឌិយឌ្ឍាតាឃ យឌ្ឍាតិ·

ក្ឞាតឌេតា យឌ្ឍាតឹតិ ឧត្ត បត ឌ៊ិឞាបពឌេលាឞ្ស អត្តឌេតា ចា បឌេស្ស ចា ឃឌេតា ពុឌេតាឌិ ក្ឞាតឌេតា ្ចប្យត្តិ យឌ្ឍាយាឌេតា ក្ឞាតឌេតា យឌ្ឍាតឹតិ ឌេចឌិតឌ្ឌេ, អឃយស្ស ឌិឌ្ឌិយឌ្ឍាតា· តឞ្ចិឌេឃច បតស្ស ឌិឌ្ឌិយឌ្ឍាតាឃ យឌ្ឍិឌេត ចត្ឋ្ឞិ ឞិឌេតហំ យាតត្ថា ្ចប្យាឌឃឌេតា តល្យាយាតយឌ្ឍាតាបិ ឌេចឌិតឌ្ឌេ· ក្ឞេត ឌេយតិ យឌ្ឍាតឹតិ ឧត្ត បត ឧពា តល្យាយឌ្ឍាតាច លត្ថាតិ· ឞា ចាឃំ “យយ ប្ឌ្ឋា, យយ ឌឹតា, យយ អឌេឌញ្យអពា, ព្យក្កួឌ ឞ្ឞពាឌា, ហត្ថិពចប្បចញ្យអចា”តិ ឧចយាឌិតា តឌេយត យយាឃឌេតា បចត្តឹតិ ឌេចឌិតឌ្ឌេ· ក្ឞេត អតិតត្ថតិតិ ឧតំ ចុត្តតឃឌេយច· អបឌិឌ្ឍាតំ តឞ្សាតិ ឧត្ត បត ឌេឃ ឞឌ្ឌាឌេឌ ្ចបិឌាឃ ក្ឞាតំ បឌ្ឍាត្តិ, ឌេតឞំ អបឌិឌ្ឍាតត្តា ក្ឞាតា អបឌិឌ្ឍាតា ឌេហាត្តិតិ ឌេចឌិតឌ្ឌេ· ឌេឃាឌតា បត ចុត្តតឌេយឌេតច ពាតឌ្ឌេ·

ឧចំ ឞឌ្ឌេបឌេតា ឞឌ្ឌាឌេចឌេយត ច ឞត្តចឌេយត ច យឌ្ឍាតាចត្ឋ ឌឞ្សុត្វា ឡាឌាតិ ក្ឞយិចិឌេឞឞាឌិតា ឌេតឌេឌត ចិត្តាឌេតាបិ តំ ឌឞ្សុឌេត្តា ឌេឌេច ឌេឌេចឌេតាតិអាឌិយាហ· តត្ថ ឌិឌ្ឌាត្តិ បឌ្ឋាហិ កាយពុឌេលាហិ អត្តឌេតា ចា ឡាឌ្ឌិឃាតិ ឌេឌចា, ពិឡ្យអត្តិ ឌោឌេតត្តិ ចាតិ អឌេត្ថា· ឌេត តិចិឆា ឞយ្ទតិឌេឌចា ្ចបបត្តិឌេឌចា ចិឞុឌ្ឌិឌេឌចាតិ· ឞយ្ទតិឌេឌចា តាឃ ឌាឌាឌេតា ឌេឌចិឌេឃា ឌាឌពុយាឌា· ្ចបបត្តិឌេឌចា តាឃ ចាតុយហាឌាឌិឌេព ឌេឌេច ្ចបិឌាឃ តតុត្តឌិឌេឌចា· ចិឞុឌ្ឌិឌេឌចា តាឃ អឌេហឌេត្តា ពិលាឞចា· ឡាឆ បត ្ចបបត្តិឌេឌចា ឌឌ្ឍាឌ្ឌេ, ឌេតា ច ឌេតា អចិឌេឞឌេឞត· បឌេតិប្ចិតចឞចត្តិឌេឌចឌេលិឌេព យាឌិ ឞបឌិឞំ ឌេឞបត្វា ឌេឞឞា ល កាយាចចឌា ឡាឆ ឌេឌចាតិ អឌិឌេយ្យតា· តត្ថ ឞឌ្ឌា អត្តចល្អតា ក្ឞាតចាឌេឌ ចុត្តតឌេយឌេតច ឌេចឌិតឌ្ឌេ·

បឌាបតិត្តិ ឲត្ត បត យាទេរា បឌាបតីតិ ទេចឌិតទ្ទ្តា៌ ទោឆិ បត “ទោតរំ ទោតរំ ទេឆចាត់ អឆិបតីត់ យហារាឌាឌឹតទេយត់ អឆិចចត”ត្តិ ចឆត្តិ៍ ត់ ទេឆចក្កហទេលាទេតច ទោតរំ កហិតត្តា អឃុត្តត្តិ យហាអដ្ឋ៍កចាឃំ បឌិក្លិត្តំ, យាទេរាទេឃច បត រទត្តរក្លាតាឃ បឌាឃ អឆិបតិកាទេចត ព្តឆ បឌាបតីតិ អឆិទេហ្យទេតា៌ ទេរា កុហិ ចរតិ? បទតិម្ថិតចរចត្តិទេឆចទេលិទោ ៍ ៣៣ ហិ ចរចត្តិរាឌា រឌ្ឌំ ពាទេរតិ៍ យាទេរា ឲកញ្ញំ បទេឆទេរ អត្តទេតា បទិរាឃ ព្តឃ្យទិឃំ បចទេត្តទេត្តា រឌ្ឌបច្ចទេត្ត ឌាយទិករាឌបុទេត្តា ឱឃ ចរតីតិ ចឆត្តិ៍ យាទក្កហទេលាទេតច ទេចត្ត យាទបទិរាឃបិ កហលំ ទេចឌិតទ្ទ្តំ៍ ទេឃាឌតាតទេឃា ទេចត្ត បឌាបតិ ចល្លាចត្តំ ឌីឈាឃុកំ ឃុលឌាហុលំ ឌិម្ថា ចា ឃុត្តា ចា រឌ្ឌទេត្តា ពល្យាយទ្ទ្តាតាឃ យទ្ទ្តាតិ៍ “អទេហា ចតាហំ បឌាបតិទេតា រហញ្ញត់ ក្ខបបទេឌ្ឃ្យ”ត្តិអាឌិតា ចា បត តទេឃត អហ្យឌិលទ្ធ្យ បឌិលិកាឃ ឱត្តំ បលំឆហទេត្តាបិ បឌាបតិ៍ ពល្យាយទ្ទ្តាតាឃ យទ្ទ្តាតិ៍ បឌាបតិកាចំ បត បទេត្តា រយាទេតា អហយម្ថិ បឌាតយិរ្យទេរា អឆិបតីតិ យាតំ ឌទេតទេត្តា បឌាបតិ យាតយទ្ទ្តាតាឃ យទ្ទ្តាតិ៍ “បឌាបតិ តិទេច្ចា ឆុទេចា”តិ ចា “ក្ខិទ្ធិឌ្ឍរ្យតិ ឱតឃ្យិរ្យតី”តិ ចា “អចទេរា អពទេលិ អឌីទិទេឃា តិឃតិរក្កតិកាចបទិលទេតា លទេច្ចចាកិឌាតីឃុ ឃុលឆក្លិ បឌិរំទេចទេឆតី”តិ ចា យទ្ទ្តាយាទេតា បត បឌាបតិ ឌិដ្ឋិយទ្ទ្តាតាឃ យទ្ទ្តាតីតិ ទេចឌិតទ្ទ្តា៌

បឌាបតិម្ថិត្តិ ឲត្ត បត ឲកា ឌិដ្ឋិយទ្ទ្តាតាច ឃុឌ្ឌតិ៍ តរ្យា ឲចំ បចត្តិ ទេចឌិតទ្ទ្តា៌ ព្តទេឆកទេច្ចា “បឌាបតិម្ថំ ទេឃ ច ឆយ្ថំ រំចិឌ្ឍត្តិ, រទេត្ត ទេត តិទេច្ចា ឆុចា រឃ្យតា អឱបទិលាយឆយ្ថំ”តិ យទ្ទ្តាតិ៍ អច ចា “បឌាបតិម្ថិ តត្តិ បិបំ, ត តម្ថិ បិបកាតិ កយ្ថាតិ ក្ខបលឆ្កត្តី”តិ យទ្ទ្តាតិ៍

បឌាបតិទេតាតិ ឲត្ត តិទេឃ្យាបិ យទ្ទ្តាតា លឆ្កត្តិ៍ ពចំ? ព្តទេឆកទេច្ចា ទិរាបកទេលារ្យ អត្តទេតា ចា បទេរ្យ ចា បឌាបតិទេតា ក្ខប្បត្តិ ចា តិក្កយត់ ចា យទ្ទ្តាតិ, អឃយរ្យ ឌិដ្ឋិយទ្ទ្តាតា៍ តម្ថិទេឃច បតរ្យ ឌិដ្ឋិយទ្ទ្តាតាឃ យទ្ទ្តិទេត ចត្តម្ថិ រិទេតហំ យាតទ្ទ្តា ក្ខប្យាឌឃទេតា ពល្យាយាតយទ្ទ្តាតាបិ ទេចឌិតទ្ទ្តា៌ បឌាបតិ ទេយតិ ឲត្ត បត ឲកា ពល្យាយទ្ទ្តាតាច លឆ្កតិ៍ រា ចាឃំ “បឌាបតិ យយ រត្តា យយ រាយី”តិអាឌិតា តទេឃត យយាឃទេតា បចត្តតីតិ ទេចឌិតទ្ទ្តា៌ ទេររំ ចុត្តតឃទេយច៌

ព្រាហ្មំ ព្រាហ្មទេតាតិ ឲត្ត ព្រហិទេតា ទេតហិ ទេតហិ កុណឱទេរទេរហីតិ ព្រាហ្មា៌ អបិច ព្រាហ្មាតិ យហាព្រាហ្មាបិ ចុច្ចតិ, តចាកទេតាបិ ព្រាហ្មទេណាបិ យាតាបិតទេរាបិ ទេរដ្ឋយ្ថិ៍ “រហទេរ្យា ព្រាហ្មា ក្ខិរហទេរ្យា ព្រាហ្មា”តិអាឌីឃុ (យ៌ តិ៌ ១៌១០៥-១០០) ហិ យហាព្រាហ្មា ព្រាហ្មាតិ ចុច្ចតិ៍ “ព្រាហ្មាតិ ទេលា, កិក្លទេច , តចាកតទេរ្យត់ អឆិចចត”ត្តិ ឲត្ត តចាកទេតា៌

“តទេយាតុទេឆា តុទេទ្ធា រយត្តចក្ខុ,

ទេលិកត្តក្ខុ រទ្ទ្តកចាតិចទេត្តា;

អតាររទេចា រទ្ទ្តាឆក្លប្បហីទេតា,

សច្ចប្បយា ព្រហ្មេ ភូបិសិតោ មេ”តិ (ខុទ្ទអតិ. ១០៤) –

ឯត្ថ ព្រាហ្មណោ.

“ព្រហ្មាតិ មាតាបិតរោ, បុព្ពាចរិយាតិ វុច្ចរេ”តិ (ឥតិវុ. ១០៦; ជា. ១.១០.១៨១) –

ឯត្ថ មាតាបិតរោ. “ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតី”តិ (ម. និ. ១.១៤៨; អ. និ. ៤.១១) ឯត្ថ សេដ្ឋំ. ញាណ បន បធានកិត្តិត្វា កប្បាយុកោ ព្រហ្មា អធិប្បេតោ. តក្កុហលោកេន ច ព្រហ្មបុរោហិតព្រហ្មបារិសជ្ជាបិ គហិតាតិ វេទិតព្វា. អត្ថវណ្ណនា បនេត្ថ បធានតិវារេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វា.

អាកស្សុរវារេ ទណ្ឌឌីបិកាយ អដ្ឋិ វិយ ឧទេតំ សរីរតោ អាភា ឆិជ្ជិត្វា ឆិជ្ជិត្វា បតន្តី វិយ សរតិ វិសរតីតិ អាភស្សរា. តេសំ គហណេន សព្ពាបិ ទុតិយជ្ឈានភូមិ គហិតា, ឧក្កដ្ឋបរិច្ឆេទោ ឧទ ហេតេ សព្ពាបិ បរិត្តាភា អប្បមាណាភា អាភស្សរាតិ វេទិតព្វា.

សុភកិណ្ហវារេ សុភេន វោកិណ្ណា វិកិណ្ណា សុភេន សរីរប្បភាវណ្ណេន ឯកគ្ឃនា សុវណ្ណមញ្ជូសាយ ឋបិតសម្បជ្ជលិតកញ្ចនបិណ្ឌសស្សិរិកាតិ សុភកិណ្ហា. តេសំ គហណេន សព្ពាបិ តតិយជ្ឈានភូមិ គហិតា. ឧក្កដ្ឋបរិច្ឆេទោ ឧទ ហេតេ សព្ពាបិ បរិត្តសុភា អប្បមាណសុភា សុភកិណ្ហាតិ វេទិតព្វា.

វេហប្ផលវារេ, វិបុលំ ផលន្តិ វេហប្ផលា. ចតុត្ថជ្ឈានភូមិ ព្រហ្មានោ វុច្ចន្តិ. អត្ថនយោ បនេត្ថ ញាណេយ្យ ឥមិស្សាបិ វារេស្សុ ភូតវារេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វា.

អភិភូវារេ អភិភូតីតិ អភិភូ. កិំ អភិភូតិ? ចត្តារោ ខន្ធេ អរូបិនោ. អសញ្ញាភវស្ស តំ អធិវចនំ. អសញ្ញាសត្តា ទេវា វេហប្ផលេហិ សទ្ធឹ ឯកតលិកេយេវ ឯកាស្មិំ ឋានេ ឋិតា ញាណយាបរិវេន តិដ្ឋន្តា, តេនេវ មានតាយុកំ តិដ្ឋន្តិ ចិត្តកម្មរូបសទិសា ហុត្វា. តេ ញាណ សព្ពេបិ អភិភូវចនេន គហិតា. កេចិ អភិភូ នាម សព្ពស្សា ព្រហ្មាតិ ឧបមាទិតា នយេន តត្ថ តត្ថ អធិបតិព្រហ្មានំ វណ្ណយន្តិ. ព្រហ្មកុហលោកេន បន តស្ស គហិតត្តា អយុត្តមេវតន្តិ វេទិតព្ពំ. មោឃនានយោ វេត្ថ អភិភូ វណ្ណវា ឌីឃាយុកោតិ វុត្វា តត្ថ លក្ខរាភិ ភូប្បានេន្តោ អភិភុំ តណ្ហាមញ្ញនាយ មញ្ញតិ. “អហោ វតាហំ អភិភុតោ សហព្យតំ ឧបបជ្ជេយ្យ”ន្តិអាទិនា បន នយេន អប្បដិលទ្ធស្ស បដិលាភាយ ចិត្តំ បណិទហន្តោបិ អភិភុំ តណ្ហាមញ្ញនាយ មញ្ញតិ. អត្តានំ ហីនតោ អភិភុំ សេយ្យតោ ទហន្តោ បន អភិភុំ មានមញ្ញនាយ មញ្ញតិ. “អភិភូ និច្ចោ ធុវោ”តិអាទិនា នយេន បវត្តយន្តោ អភិភុំ ទិដ្ឋិមញ្ញនាយ មញ្ញតីតិ វេទិតព្វោ. សេសំ បធានតិវារេ វុត្តនយេន.

ក្ខតចារាទិចណ្ណតា និដ្ឋិតា·

អាកាសានញ្ចាយតនចារាទិចណ្ណតា

៣· ឯវំ ករោតោ បដិបាទិយា ខេចលៃកោ ជនស្សតោ្តាបិ អភិក្ខុចចតេត អសញ្ញាកចំ ជនស្សត្វា ពុជាតិ យស្មា អយំ ចតុកោ, សុទ្ធចាសា ច ចិចតុបតេក្ខ ជិតា, អតាកាយិលិណាសចា ឯច ហិ តេ ខេចា· យស្មា ចា កតិបយកប្បសហស្សាយុកា តេ ខេចា, ពុទ្ធុប្បាទកាលេយេច ហោន្តិ· ពុទ្ធា បត អសខ្យេយេបិ កប្បេ ត ឧប្បជ្ជន្តិ, តទា សុញ្ញាបិ សា ភូមិ ហោតិ· ខេញ្ញា លទ្ធាចារដ្ឋាតំ ចិយ ហិ ពុទ្ធាតំ សុទ្ធាចាសភចា· តេ តេតេច ច ការណេត ចិញ្ញាណដ្ឋិតិសត្តាចាសចសេតបិ ត កហិតា, សត្តកាលិកា បត ពួយា យញ្ញតា· តស្មា តាសំ សខាចិជ្ជយាតក្ខយិ ជនស្សតោ្តា សុទ្ធាចាសេ អតិក្កមិត្វា, អាកាសានញ្ចាយតនត្តិអាទិយាហ· តត្ថ អាកាសានញ្ចាយតនត្តិ តក្ខយិកា ចត្តារោ ក្យសលចិបាកកិរិយា ខន្ធា· តេ ច តត្ថុបបត្តិយេច ជដ្ឋា កចបរិច្ឆេកចា អយត្តិ កត្វា· ឯស តយោ ចិញ្ញាណញ្ចាយតនាទីសុ· អត្ថយោជតា បត ចត្យសុបិ ឯតេសុ ចារេសុ អភិក្ខុចារេ ចុត្តតយេតេច ចេទិតព្វា· យាតយញ្ញតា ចេត្ថ បដាបតិចារេ ចុត្តតយេតាបិ យុជ្ជតិ·

អាកាសានញ្ចាយតនចារាទិចណ្ណតា និដ្ឋិតា·

និដ្ឋុតចារាទិចណ្ណតា

៥· ឯវំ ភូមិចិសេសនាទិតា ភេទេត ចិត្វារេតាបិ យញ្ញាតាចត្តំ ជនស្សត្វា ពុជាតិ សព្ពយញ្ញាតាចត្តុក្ខំ សក្កាយបរិយាបត្តំ តេភូមកធម្មភេទំ និដ្ឋាទីហិ ចត្យហិ សក្កហិត្វា ជនស្សតោ្តា, និដ្ឋំ និដ្ឋតោតិអាទិយាហ·

តត្ថ និដ្ឋន្តិ មំសចក្ខុតាបិ និដ្ឋំ, ទិព្ពចក្ខុតាបិ និដ្ឋំ· រូបាយតនស្សេតំ អធិចចនំ· តត្ថ និដ្ឋំ យញ្ញាតីតិ និដ្ឋំ តីហិ យញ្ញាតាហិ យញ្ញាតិ· កថំ? រូបាយតនំ សុខសញ្ញាយ សុភសញ្ញាយ ច បស្សតោ្តា តត្ថ លក្ខរាកំ ជនេតិ, តំ អស្សាទេតិ អភិតន្ទតិ· ចុត្តម្បិ ហេតំ ភកចតា “ពួត្តិរូបេ, ភិក្ខចេ, សត្តា រត្តា កិទ្ធា កធិតា មុច្ឆិតា អជ្ឈោសន្នា, តេ ឌីឃរត្តំ សោចន្តិ ពួត្តិរូបចសានុកា”តិ (អ· និ· ៥·៥៥)· ឯវំ និដ្ឋំ តណ្ហាយញ្ញាតាយ យញ្ញាតិ· “ពួតិ មេ រូបំ សិយា អតាកតមទ្ធាតន្តិ ចា បតេត្ថ តន្ទិំ សមន្នាតេតិ, រូបសម្បទំ ចា បត អាកង្ខមាតោ ជាតំ ខេតី”តិ ចិត្ថារោ· ឯវម្បិ និដ្ឋំ តណ្ហាយញ្ញាតាយ យញ្ញាតិ· អត្តតោ បត បរស្ស ច រូបសម្បត្តិំ ចិបត្តិំ និស្សាយ មាតំ ជនេតិ· “ពួមិតាហំ សេយ្យោស្មី”តិ ចា “សទិសោស្មី”តិ ចា “ហីតោស្មី”តិ ចាតិ ឯវំ និដ្ឋំ មាតយញ្ញាតាយ យញ្ញាតិ· រូបាយតនំ បត និច្ចំ ធុចំ សស្សតន្តិ យញ្ញាតិ, អត្តាតំ អត្តតិយន្តិ យញ្ញាតិ, មង្គលំ អមង្គលន្តិ យញ្ញាតិ, ឯវំ និដ្ឋំ និដ្ឋិយញ្ញាតាយ យញ្ញាតិ· ឯវំ និដ្ឋំ តីហិ យញ្ញាតាហិ យញ្ញាតិ· កថំ និដ្ឋស្មិំ យញ្ញាតិ? រូបស្មិំ អត្តាតំ សមនុបស្សតតយេត យញ្ញាតោ្តា និដ្ឋស្មិំ យញ្ញាតិ· យថា ចា ឆតេ ឆត្តោ្តា· ឯវំ រូបស្មិំ រាកាទយោតិ យញ្ញាតោ្តាបិ និដ្ឋស្មិំ យញ្ញាតិ· អយមស្ស និដ្ឋិយញ្ញាតា· តស្មិំ យញ្ញាច បតស្ស និដ្ឋិយញ្ញាតាយ យញ្ញិតេ ចត្ថុស្មិំ សិតេហំ មាតញ្ច ឧប្បាទយតោ តណ្ហាមាតយញ្ញាតាបិ ចេទិតព្វា·

ឯវំ ទិដ្ឋស្មិំ មញ្ញតិ។ សេសំ បឋមវារេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ។

សុតន្តិ មំសសោតេនាបិ សុតំ, ទិព្វសោតេនាបិ សុតំ, សទ្ទាយតនស្សេតំ អធិវចនំ។

មុតន្តិ មុត្វា មុនិត្វា ច គហិតំ, អាហច្ច ឧបគន្ត្វាតិ អត្ថោ, ឥន្ទ្រិយានំ អារម្មណានញ្ច អញ្ញមញ្ញសំសិលេសេ វិញ្ញាតន្តិ វុត្តំ ហោតិ, គន្ធរសផោដ្ឋព្វាយតនានមេតំ អធិវចនំ។

វិញ្ញាតន្តិ មនសា វិញ្ញាតំ, សេសានំ សត្តន្នំ អាយតនានមេតំ អធិវចនំ ធម្មារម្មណស្ស វា។ ឥធ បន សក្កាយបរិយាបន្នមេវ លព្ភតិ។ វិត្ថារោ បនេត្ថ ទិដ្ឋវារេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វោ។

ទិដ្ឋសុតវារាទិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឯកត្តវារាទិវណ្ណនា

៩. ឯវំ សត្ថា សក្កាយវសេន ទិដ្ឋាទីហិ ចតូហិ ទស្សេត្វា ឥទានិ តមេវ សមាបន្នវារេន ច អសមាបន្នវារេន ច ទ្វិធា ទស្សេន្តោ ឯកត្តំ នានត្តន្តិអាទិមាហ។

ឯកត្តន្តិ ឥមិនា ហិ សមាបន្នវារំ ទស្សេតិ។ នានត្តន្តិ ឥមិនា អសមាបន្នវារំ។ តេសំ អយំ វចនត្ថោ ឯកាការោ ឯកត្តំ។ នានាការោ នានត្តំ។ យោជនា បនេត្ថ សមាបន្នវារំ ចតូហិ ខន្ធេហិ, អសមាបន្នវារញ្ច បញ្ចហិ ខន្ធេហិ កត្វា “រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតី”តិអាទិនា សាសននយេន បឋមវារាទីសុ វុត្តេន ច អដ្ឋកថានយេន យថានុរូបំ វិមំសិត្វា វេទិតព្វា។ កេចិ បន ឯកត្តន្តិ ឯកត្តនយំ វទន្តិ នានត្តន្តិ នានត្តនយំ។ អបរេ “ឯកត្តសញ្ញី អត្តា ហោតិ អរោគោ បរំ មរណា, នានត្តសញ្ញី អត្តា ហោតី”តិ ឯវំ ទិដ្ឋាភិនិវេសំ។ តំ សព្ពំ ឥធ នាធិប្បេតត្តា អយុត្តមេវ ហោតិ។

ឯវំ សព្ពំ សក្កាយំ ទ្វិធា ទស្សេត្វា ឥទានិ តមេវ ឯកធា សម្បិណ្ឌេត្វា ទស្សេន្តោ សព្ពំ សព្ពតោតិអាទិមាហ។ យោជនានយោ បនេត្ថ សព្ពំ អស្សាទេន្តោ សព្ពំ តណ្ហាមញ្ញនាយ មញ្ញតិ។ “មយា ឯតេ សត្តា និម្មិតា”តិអាទិនា នយេន អត្តនា និម្មិតំ មញ្ញន្តោ សព្ពំ មានមញ្ញនាយ មញ្ញតិ។ “សព្ពំ បុព្វេកតហេតុ, សព្ពំ ឥស្សរនិម្មានហេតុ, សព្ពំ អហេតុអប្បច្ចយា, សព្ពំ អត្ថិ, សព្ពំ នត្ថី”តិអាទិនា នយេន មញ្ញន្តោ សព្ពំ ទិដ្ឋិមញ្ញនាយ មញ្ញតីតិ វេទិតព្វោ។ កថំ សព្ពស្មិំ មញ្ញតិ? ឥធេកច្ចោ ឯវំទិដ្ឋិកោ ហោតិ “មហា មេ អត្តា”តិ។ សោ សព្ពលោកសន្និវាសំ តស្សោកាសភាវេន បរិកប្បេត្វា សោ ខោ បន មេ អយំ អត្តា សព្ពស្មិន្តិ មញ្ញតិ, អយមស្ស ទិដ្ឋិមញ្ញនា។ តស្មិំយេវ បនស្ស អត្ថិ សិនេហំ តណ្ហាមញ្ញនា មានំ ឧប្បាទយតោ មានមញ្ញនាបិ វេទិតព្វា។ សេសំ បឋមវារេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ។

ឲចំ សង្ខា សក្កាយំ ឲកឆា ជេស្សត្វា ញ្ចជាតិ អបរេតបិ តេយត ចំ ឲកឆា ជេស្សេត្តា តិដ្ឋាតំ តិដ្ឋាតេតាតិ អាហ៍ ចត្ថ តិដ្ឋាតត្តិ “យេតា េលា, េកា, អយំ អត្តា បញ្ចហិ កាយក្សេលហិ សយប្បិេតា សយក្កិក្សេតា បរិចារេតិ៍ ឲត្តាចតា េលា, េកា, អយំ អត្តា បរេយជ៏ដ្ឋជយូតិដ្ឋាតំ បេត្តា េហាតិ”តិអាជិតា តេយត បញ្ចឆា អាកចំ បរេយជ៏ដ្ឋជយូតិដ្ឋាតំ េចជិតដ្ឋា៍ ចត្ថ តិដ្ឋាតំ អស្សារេជេត្តា ចល្យាយញ្ញាតាយ យញ្ញាតិ៍ េចត តិដ្ឋាេតត “អហយស្ថិ តិដ្ឋាតំ បេត្តា”តិ យាតំ ជេតេត្តា យាតយញ្ញាតាយ យញ្ញាតិ៍ អតិដ្ឋាតំេយច សយាតំ ចំ តិដ្ឋាតេតា តិច្ចាជិេតា ច កល្យាត្តា ជិដ្ឋិយញ្ញាតាយ យញ្ញាតីតិ េចជិតេដ្ឋា៍

តិដ្ឋាតេតា បត អញ្ញា អត្តាតំ កេហត្វា េសា េលា បត េយ អយំ អត្តា ញ្ចយស្ថិ តិដ្ឋាេតតិ យញ្ញាេត្តា តិដ្ឋាតស្ថិ យញ្ញាតិ, អយយស្ស ជិដ្ឋិយញ្ញាតា៍ តស្ថិេយច បតស្ស អត្តតិ សិេតហំ តដ្ឋាតក្ខច្ចា យាតំ ដ្ឋប្បាេឌយេតា ចល្យាយាតយញ្ញាតាបិ េចជិតដ្ឋា៍ ឲស តេយា តិដ្ឋាតេតា យញ្ញាតាយបិ៍ ត៣បិ ហិ តិដ្ឋាតេតា អញ្ញា អត្តាតំ កេហត្វា “ញ្ចជំ តិដ្ឋាតំ, អយំ អត្តា, េសា េលា បត េយ អយំ អត្តា ញ្ចេតា តិដ្ឋាតេតា អេញ្ញា”តិ យញ្ញាេត្តា តិដ្ឋាតេតា យញ្ញាតិ, អយយស្ស ជិដ្ឋិយញ្ញាតា៍ តស្ថិេយច បតស្ស អត្តតិ សិេតហំ តដ្ឋាតក្ខច្ចា យាតំ ដ្ឋប្បាេឌយេតា ចល្យាយាតយញ្ញាតាបិ េចជិតដ្ឋា៍ “អេហា ស្វចំ យយ តិដ្ឋាត”ត្តិ យញ្ញាេត្តា បត តិដ្ឋាតំ េយតិ យញ្ញាតីតិ េចជិតេដ្ឋា៍ េសសំ ច្វត្តតយេយច៍ អយំ បេតត្ថ អក្សកីតិ –

យាជិេសា ឲស សក្កាេយា, តឆា តំ អចិជាតេតា;

ប្វច្ចុតស្ស សក្កាេយ, ជាយត្តិ សដ្ឋយញ្ញាតា៍

េជក្សេដ្ឋា តិក្សេរា ចាយំ, ក្សេក្លា អបរិលាយេកា;

ចំ បច្ចតីកេតា ឆាេលា, កល្យាកល្យាតិ យញ្ញាតំ៍

ស្វតេតា ស្វលេតា េចច, សក្កាយំ អក្សបស្សេតា;

សលតេស្សច អក្កិយ្យាេហាតិ ចល្យាយ យញ្ញាតា៍

តិច្ចសញ្ញា អឆិដ្ឋាយ, សយុត្តិ តស្ស បស្សេតា;

ក្សចាជី ចិយ ក្សចស្ថិ, េហាតិ យាេតត យញ្ញាតា៍

អត្តា អត្តនិយោ យេតិ, បស្សតោ នំ អញ្ញត្ថិនោ;

អាចារេ ចិយ ទោន្តិស្ស, ទិដ្ឋិយា ហោតិ យញ្ញតា។

យញ្ញតាតិ ច តារេយនំ, ស្វុកុំ យារេទន្តំ;

សិខិលំ ទុប្បុញ្ញាញា, សោយន ទនេន្ទា បុគ្គលោ។

ទហំ ចិបម្ពយារនាបិ, សក្កាយំ នាតិចត្តតិ;

សម្មុស្សិតំ ឯញ្ញហត្ថុឆ្ក, សាច ពក្ខុលទន្ទនោ។

ស’សោ សក្កាយបលឹនោ, ជាតិយា ច ជរាយ ច;

សោការិហិ ច ទុក្ខេហិ, តិច្ឆំ ហញ្ញតិ ទាឡ្ហសោ។

តំ ចោ ចកាបិ កច្ឆត្តេ, សក្កាយំ អនុបស្សច;

អសាតតោ អសុភតោ, ភេជតោ ច អនត្តតោ។

ឧសោ សភាចោ ហេតស្ស, បស្សំ ឧចយិបំ ទុសោ;

បហាយ បញ្ញតា សន្ធា, សន្ធាទុក្ខា បមុច្ចតីតិ។

ឧកត្តចារាឌិចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

បុគ្គលចសេន ចតុចឹសតិបន្ធា បជយនយកថា និដ្ឋិតា។

ເສກ຺ຂສຸຕ຺ຕທ຺ວຍວຓ຺ຓນາ

ລີ. ໑໒໖ ກາຈາ ປຈຉິມາສຸ ຈຕ຺ຕູສຸ ສຕ຺ຕສກ຺ກາຍທິຏ຺ຐິອາທິ ປຸທຸຊ຺ຊນສ຺ສ ປຈຈິ຺ຕ຺ຕ ອເສ຺ສຕ຺ຕາ ທຸເຖາຕິ ເຕເສ຺ວຈ ຈຕ຺ຕູສຸ ເສກ຺ຂສ຺ສ ປຈຈິ຺ຕ຺ຕ ອເສ຺ສເຕ຺ຕາ ໂຍປິ ໂສ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ເສເກ຺ຂາຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ໂຍາຕິ ອນິຍມເຈເນນ໌. ໂສາຕິ ນິຍມເຈເນນ໌. ປຶກາເຣາ ສຍຸມ຺ຫເຕ຺ຖາ ອນມ຺ຸປິ ອເສ຺ສາ ອຕິນເຕາຕິອາທິສຸ ຈິນ. ເຕນ ຈ ອາຣມ຺ມນສກາເຣນ ປຸຄ຺ຄລໍ ສຍຸມ຺ຫເຕ຺ຖິ, ເຕາ ປຸຄ຺ຄລສກາເຣນ, ເທຣຸເຕາ ຫິ ປຸຄ຺ຄລາ ອຸທ຺ທິປນ຺ຕາ, ທຸເຖ ອຸທ຺ທິສຍຸຕ຺ຕາ, ນ ເຕນໍ ສກາກຕາ ອຕ຺ເຖາ. ອາຣມ຺ມໍ ປນ ເຫຕ຺ຸຖາ ປຸຄ຺ຄລິນມ຺ປິ ຕເຣເສ, ທຸເຍສມ຺ປິ ຕເຣສາຕິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ອາຣມ຺ມນສກາເຣນ ປຸຄ຺ຄລໍ ສຍຸມ຺ຫເຕ຺ຖິ ເຕາ ປຸຄ຺ຄລສກາເຣນາ"ຕິ. ໂຍປິ ໂສາຕິ ທຸມິນາ ປນ ສກເລຕ ຈເຈເຕນ ທຸເຖຕິ ຈຕຸນ຺ນໍ ເສກ຺ຂ ເສມ຺ປຸຕິຕິ ເຈທິເຕຕ຺ຖາ. ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂູຕິ ທຸທໍ ວຸຕ຺ຕມເຍເວ.

ເສເກ຺ຂາຕິ ເກນເຖ຺ຖນ ເສເກ຺ຂາ? ເສກ຺ຂທມ຺ມປຏິລາກເຕາ ເສເກ຺ຂາ. ວຸຕ຺ຕເມ຺ຫຕໍ "ກິຕ຺ຕາວຕາ ນຸ ໂຂ, ກນ຺ເຕ, ເສເກ຺ຂາ ໂຫຕີຕິ? ອິທ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ເສກ຺ຂາຍ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິຍາ ສມນ຺ນາຄເຕາ ໂຫຕິ...ເປ... ເສເກ຺ຂນ ສມ຺ມາສມາທິນາ ສມນ຺ນາຄເຕາ ໂຫຕິ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ໂຂ ກິກ຺ຂຸ, ເສເກ຺ຂາ ໂຫຕີ"ຕິ (ສໍ. ນິ. ໕.໑໓). ອປິຈ ສິກ຺ຂຕີຕິປິ ເສເກ຺ຂາ. ວຸຕ຺ຕເມ຺ຫຕໍ "ສິກ຺ຂຕີຕິ ໂຂ ກິກ຺ຂຸ ຕສ຺ມາ ເສເກ຺ຂາຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ກິຍ຺ຈ ສິກ຺ຂຕິ? ອທິສີລມ຺ປິ ສິກ຺ຂຕິ, ອທິຈິຕ຺ຕມ຺ປິ ສິກ຺ຂຕິ, ອທິປຍ຺ຍາມ຺ປິ ສິກ຺ຂຕິ, ສິກ຺ຂຕີຕິ ໂຂ ກິກ຺ຂຸ ຕສ຺ມາ ເສເກ຺ຂາຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ (ອ. ນິ. ໓.໘໖).

ໂຍປິ ກລ຺ຍາຓປຸທຸຊ຺ຊໂນ ອນຸໂລມປຏິປທາຍ ປຣິປູຣກາຣີ ສີລສມ຺ປນ຺ໂນ ອິນ຺ຊ຺ຣິເຍສຸ ຄຸຕ຺ຕທ຺ວາເຣາ ໂກຊເນ ມຕ຺ຕຍ຺ຍູ ຊາຄຣິຍານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ປຸພ຺ພຣຕ຺ຕາປຣຣຕ຺ຕໍ ໂພທິປກ຺ຂິຍານໍ ທມ຺ມານໍ ກາວນານຸໂຍຄມນຸຍຸຕ຺ໂຕ ວິຫຣຕິ – "ອຊ຺ຊ ວາ ສ຺ເວ ວາ ອຍ຺ຍຕຣໍ ສາມຍ຺ຍຜລໍ ອທິຄມິສ຺ສາມີ"ຕິ, ໂສປິ ວຸຈ຺ຈຕິ ສິກ຺ຂຕີຕິ ເສເກ຺ຂາຕິ. ອິມສ຺ມິໍ ປນ ສຸຕ຺ເຕ ປຏິເວທປ຺ປຕ຺ຕາວ ເສເກ຺ຂາ ອທິເປ຺ເປຕາ, ໂນ ປຸທຸຊ຺ຊໂນ.

ອປ຺ປຕ຺ຕໍ ມານສໍ ເອເຕນາຕິ ອປ຺ປຕ຺ຕມານເສາ. ມານສນ຺ຕິ ຣາເຄາປິ ຈິຕ຺ຕມ຺ປິ ອຣຫຕ຺ຕມ຺ປິ. "ອນ຺ຕລິກ຺ຂຈເຣາ ປາເສາ, ຍ຺ວາຍໍ ຈຣຕິ ມານເສາ"ຕິ (ມຫາວ. ໓໓; ສໍ. ນິ. ໑.໑໕໑) ເອຕ຺ຖ ຫິ ຣາເຄາ ມານສໍ. "ຈິຕ຺ຕໍ ມເນາ ມານສນ຺"ຕິ (ທ. ສ. ໖໓) ເອຕ຺ຖ ຈິຕ຺ຕໍ. "ອປ຺ປຕ຺ຕມານເສາ ເສເກ຺ຂາ, ກາລໍ ກຍິຣາ ຊເນ ສຸຕາ"ຕິ (ສໍ. ນິ. ໑.໑໕໙) ເອຕ຺ຖ ອຣຫຕ຺ຕໍ. ອິທາປິ ອຣຫຕ຺ຕເມວ ອທິເປ຺ເປຕໍ. ເຕນ ອປ຺ປຕ຺ຕາຣຫຕ຺ເຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ.

ອນຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ເສຏ຺ຐໍ, ອສທິສນ຺ຕິ ອເຕ຺ຖາ. ຈຕູຫິ ໂຍເຄຫິ ເຂມໍ ອນຸປທຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ໂຍຄເກ຺ຂມໍ, ອຣຫຕ຺ຕເມວ ອທິເປ຺ເປຕໍ. ປຕ຺ຖຍມາໂນຕິ ທ຺ເວ ປຕ຺ຖນາ ຕຓ຺ຫາປຕ຺ຖນາ ຈ, ຉນ຺ທປຕ຺ຖນາ ຈ. "ປຕ຺ຖຍມານສ຺ສ ຫິ ປຊປ຺ປິຕານິ, ປເວທິຕໍ ຈາປິ ປກປ຺ປິເຕສູ"ຕິ (ສຸ. ນິ. ໘໐໘) ເອຕ຺ຖ ຕຓ຺ຫາປຕ຺ຖນາ.

"ຉິນ຺ນໍ ປາປິມເຕາ ໂສຕໍ, ວິທ຺ທຸຕ຺ຖໍ ວິນຬີກຕໍ;

បរយោដ្ឋពហុលា ហោន្តិ, ឯវំ បត្តត្ថ កិលេសា”តិ (ម· និ· ១·៣៤៣) –

ឯត្ថ កត្តុកម្យតា កុសលច្ឆន្ទបត្តា· អយមេវ ឆន្ទាធិបេយ្យតា· តេន បត្ថយមានោតិ តំ យោគក្ខេមំ បត្តុកាមោ អធិគន្តុកាមោ តន្និន្នោ តប្បោណោ តប្បព្ភារោតិ វេទិតព្វោ· វិហរតីតិ អញ្ញំ ឥរិយាបថទុក្ខំ អញ្ញេន ឥរិយាបថេន វិច្ឆិន្ទិត្វា អបរិបតន្តំ កាយំ ហរតិ· អថ វា “សព្ពេ សង្ខារា អនិច្ចាតិ អភិយុញ្ជន្តោ សទ្ធាយ វិហរតី”តិអាទិនាបិ និទ្ទេសនយេនេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ· បថវឹ បថវិតោ អភិជានាតីតិ បថវឹ បថវីភាវេន អភិជានាតិ, ន បុថុជ្ជនោ វិយ សញ្ញាការវិបរីតាយ សញ្ញាយ សញ្ជានាតិ· អបិច ខោ អភិវិសិដ្ឋេន ញាណេន ជានាតិ, ឯវំ បថវីតិ ឯវំ បថវីភាវំ អភិយុញ្ជន្តោ ឯវ តំ អនិច្ចាតិបិ ទុក្ខាតិបិ អនត្តាតិបិ ឯវំ អភិជានាតីតិ វុត្តំ ហោតិ· ឯវញ្ច តំ អភិញ្ញត្វា បថវឹ មា មញ្ញីតិ វុត្តំ ហោតិ· មញ្ញតីតិ មញ្ញី· អយំ បន មញ្ញី ច ន មញ្ញី ច ន វត្តព្វោតិ· ឯតស្មិំហិ អត្ថេ ឥទំ បទំ និបាតេត្វា វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ· កោ បនេត្ថ អធិប្បាយោតិ· វុច្ចតេ, បុថុជ្ជនោ តាវ សព្ពមញ្ញនានំ អប្បហីនត្តា មញ្ញតីតិ វុត្តោ· ខីណាសវោ បហីនត្តា ន មញ្ញតីតិ· សេក្ខស្ស បន ទិដ្ឋិមញ្ញនា បហីនា, ឥតរា បន តនុភាវំ គតា, តេន សោ មញ្ញតីតិបិ ន វត្តព្វោ បុថុជ្ជនោ វិយ, ន មញ្ញតីតិបិ ន វត្តព្វោ ខីណាសវោ វិយាតិ·

បរិញ្ញេយ្យំ តស្សាតិ តស្ស សេក្ខស្ស តំ មញ្ញនាវត្ថុ ឧក្កត្តនិយាមត្តា សព្ពាធិបរាយណត្តា ច តីហិ បរិញ្ញាហិ បរិញ្ញេយ្យំ, អបរិញ្ញេយ្យញ្ច អបរិញ្ញាតញ្ច ន ហោតិ បុថុជ្ជនស្ស វិយ, នាបិ បរិញ្ញាតំ ខីណាសវស្ស វិយ· សេសំ សព្ពត្ថ វុត្តនយមេវ·

សេក្ខវសេន ទុតិយនយកថា និដ្ឋិតា·

ខីណាសវវារតតិយនយវណ្ណនា

៦· ឯវំ បថវីអាទីសុ វត្ថូសុ សេក្ខស្ស បវត្តិំ ទស្សេត្វា ឥទានិ ខីណាសវស្ស បវត្តិំ ទស្សេន្តោ យោបិ សោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរហន្តិអាទិមាហ· តត្ថ យោបីតិ បិ-សទ្ទោ សម្បិណ្ឌនត្ថោ· តេន ឥធ ធម្មសភាគតាបិ លព្ភតីតិ ទស្សេតិ· សេក្ខា ហិ ខីណាសវេន អរិយបុគ្គលត្តា សភាគា, តេន បុគ្គលសភាគតា លព្ភតិ, អារម្មណសភាគតា បន វុត្តនយា ឯវ· អរហន្តិ អារកកិលេសោ, ទូរកិលេសោ បហីនកិលេសោតិ អត្ថោ· វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា “កថញ្ច, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរហំ ហោតិ? អារកាស្ស ហោន្តិ បាបកា អកុសលា ធម្មា សំកិលេសិកា បោនោព្ភវិកា សទរា ទុក្ខវិបាកា អាយតិំ ជាតិជរាមរណិយា· ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរហំ ហោតី”តិ (ម· និ· ១·៤៣៤) ខីណាសវោតិ ចត្តារោ អាសវា កាមាសវោ…បេ… អវិជ្ជាសវោ, ឥមេ ចត្តារោ អាសវា អរហតោ ខីណា បហីនា សមុច្ឆិន្នា បដិប្បស្សទ្ធា, អភព្ពុប្បត្តិកា ញាណគ្គិនា ទឌ្ឍា, តេន វុច្ចតិ ខីណាសវោតិ·

វុសិតវាតិ គរុសំវាសេបិ អរិយមគ្គសំវាសេបិ ទសសុ អរិយវាសេសុបិ វសិ បរិវសិ វុត្ថោ បរិវុត្ថោ, សោ វុត្ថវាសោ ចិណ្ណចរណោតិ វុសិតវា· កតករណីយោតិ បុថុជ្ជនកល្យាណកំ ឧបាទាយ សត្ត សេក្ខា ចតូហិ មគ្គេហិ ករណីយំ ករោន្តិ នាម, ខីណាសវស្ស

ສພ຺ພກຣຓີຍານິ ກຕານິ ປຣິໂຍສາປິຕານິ, ນຕ຺ຖິ ຕສ຺ສ ອຸຕ຺ຕຣິ ກຣຓີຍໍ ທຸກ຺ຂກ຺ຂຍາທິຄມາຍາຕິ ກຕກຣຓີໂຍ. ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຫຕໍ –

“ຕສ຺ສ ສມ຺ມາ ວິມຸຕ຺ຕສ຺ສ, ສນ຺ຕຈິຕ຺ຕສ຺ສ ພິກ຺ຂຸໂນ;

ກຕສ຺ສ ປຕິຈໂຍ ນຕ຺ຖິ, ກຣຓີຍໍ ນ ວິຊ຺ຊຕີ”ຕິ. (ເຖຣຄາ. ໖໔໑);

ໂອຫິຕພາໂຣຕິ ຕໂຍ ພາຣາ ຂນ຺ຘພາຣາ ກິເລສພາຣາ ອພິສງ຺ຂາຣພາຣາຕິ, ຕສ຺ສິເມ ຕໂຍ ພາຣາ ໂອຫິຕາ ໂອໂຣປິຕາ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ປາຕິຕາ, ເຕນ ວຸຈ຺ຈຕິ ໂອຫິຕພາໂຣຕິ. ອນຸປ຺ປຕ຺ຕສທຕ຺ໂຖຕິ ອນຸປ຺ປໂຕ຺ຕ ສທຕ຺ຖໍ, ສກຕ຺ຖນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ກກາຣສ຺ສາຍໍ ທກາໂຣ ກໂຕ, ສທຕ຺ໂຖຕິ ຈ ອຣຫຕ຺ຕໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຕຎ຺ຫິ ອຕ຺ຕູປນິພນ຺ຘນຏ຺ເຐນ ອຕ຺ຕານໍ ອວິຊຫນຏ຺ເຐນ ອຕ຺ຕໂນ ປຣມຕ຺ຖຏ຺ເຐນ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ໂຖ ສກຕ຺ໂຖຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

ປຣິກ຺ຂີຓພວສໍໂຍຊໂນຕິ ພວສໍໂຍຊນານີຕິ ທສ ສໍໂຍຊນານິ ກາມຣາຄສໍໂຍຊນໍ ປຏິຆມານທິຏ຺ຐິວິຈິກິຈ຺ຉາສີລພ຺ພຕປຣາມາສພວຣາຄອິສ຺ສາມຈ຺ຉຣິຍອວິຊ຺ຊາສໍໂຍຊນໍ. ອິມານິ ຫິ ສເຕ຺ຕ ພເວສຸ ສໍໂຍເຊນ຺ຕິ ອຸປນິພນ຺ຘນ຺ຕິ, ພວໍ ວາ ພເວນ ສໍໂຍເຊນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ “ພວສໍໂຍຊນານີ”ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ອິມານິ ພວສໍໂຍຊນານິ ອຣຫໂຕ ປຣິກ຺ຂີຓານິ ປຫີນານິ ຎາຓຄ຺ຄິນາ ທຑ຺ຒານິ, ເຕນ ວຸຈ຺ຈຕິ “ປຣິກ຺ຂີຓພວສໍໂຍຊໂນ”ຕິ. ສມ຺ມທຎ຺ຎາ ວິມຸຕ຺ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ສມ຺ມທຎ຺ຎາຕິ ສມ຺ມາ ອຎ຺ຎາຍ. ກິໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຂນ຺ຘານໍ ຂນ຺ຘຏ຺ຐໍ, ອາຍຕນານໍ ອາຍຕນຏ຺ຐໍ, ຘາຕູນໍ ຘາຕຸຏ຺ຐໍ, ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປີຬນຏ຺ຐໍ, ສມຸທຍສ຺ສ ປພວຏ຺ຐໍ, ນິໂຣຘສ຺ສ ສນ຺ຕຏ຺ຐໍ, ມຄ຺ຄສ຺ສ ທສ຺ສນຏ຺ຐໍ, ສພ຺ເພ ສງ຺ຂາຣາ ອນິຈ຺ຈາຕິ ເອວມາທິໍ ວາ ເພທໍ ສມ຺ມາ ຍຖາພູຕໍ ອຎ຺ຎາຍ ຊານິຕ຺ວາ ຕີຣຍິຕ຺ວາ ຕຸລຍິຕ຺ວາ ວິພາເວຕ຺ວາ ວິພູຕໍ ກຕ຺ວາຕິ.

ວິມຸຕ຺ໂຕຕິ ເທ຺ວ ວິມຸຕ຺ຕິໂຍ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ວິມຸຕ຺ຕິ ນິພ຺ພານຎ຺ຈ. ອຣຫາ ສພ຺ພກິເລເສຫິ ວິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈິຕ຺ຕວິມຸຕ຺ຕິຍາປິ ວິມຸຕ຺ໂຕ. ນິພ຺ພານໍ ອຘິມຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນິພ຺ພາເນປິ ວິມຸຕ຺ໂຕ. ເຕນ ວຸຈ຺ຈຕິ “ສມ຺ມທຎ຺ຎາ ວິມຸຕ຺ໂຕ”ຕິ. ປຣິຎ຺ຎາຕໍ ຕສ຺ສາຕິ ຕສ຺ສ ອຣຫໂຕ ຕໍ ຎ຺ຎາຕວຕ຺ຖຸ ຕີຫິ ປຣິຎ຺ຎາຫິ ປຣິຎ຺ຎາຕໍ. ຕສ຺ມາ ໂສ ຕໍ ວຕ຺ຖຸໍ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ຕໍ ວາ ມຎ຺ຎນໍ ນ ມຎ຺ຎຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ເອສ ວຸຕ຺ຕນເຍນ.

ນິພ຺ພານວາເຣ ປນ ຂຍາ ຣາຄສ຺ສາຕິອາທໂຍ ຕໂຍ ວາຣາ ວຸຕ຺ຕາ. ເຕ ປຈ຺ຉິມວາເຣສຸປິ ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພາ. ອຍໍ ປຣິຎ຺ຎາຕວາເຣ ນິພ຺ພານວາເຣປິ ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພາ. ວິຕ຺ຖາເຣນ຺ເຕນ ຈ ປຣິຎ຺ຎາຕໍ ຕສ຺ສາຕິ ສພ຺ພປເທຫິ ໂຍເຊຕ຺ວາ ປຸນ ຂຍາ ຣາຄສ຺ສ ວີຕຣາຄຕ຺ຕາຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ເອວ ນໂຍ ອິຕເຣສຸ. ເທສນາ ປນ ເອກຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕເມວ ໂຫຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ຂຍາ ຣາຄສ຺ສ ວີຕຣາຄຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ຍສ຺ມາ ພາຫິຣໂກ ກາເມສຸ ວີຕຣາໂຄ, ນ ຂຍາ ຣາຄສ຺ສ ວີຕຣາໂຄ. ອຣຫາ ປນ ຂຍາ ເອວ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ “ຂຍາ ຣາຄສ຺ສ ວີຕຣາຄຕ຺ຕາ”ຕິ. ເອສ ນໂຍ ໂທສໂມເຫສຸປິ. ຍຖາ ຈ “ປຣິຎ຺ຎາຕໍ ຕສ຺ສາຕິ ວທາມີ”ຕິ ວຸເຕ຺ຕປິ ປຣິຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາ ໂສ ຕໍ ວຕ຺ຖຸໍ ຕໍ ວາ ມຎ຺ຎນໍ ນ ມຎ຺ຎຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ໂຫຕິ, ເອວມິທາປິ ວີຕຣາຄຕ຺ຕາ ໂສ ຕໍ ວຕ຺ຖຸໍ ຕໍ ວາ ມຎ຺ຎນໍ ນ ມຎ຺ຎຕີຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ.

໑ត្ត ច បរិញ្ញាតំ តស្សាតិ អយំ ចារេទា យក្កកាចតាបរិបុទិឥស្សតត្តំ ទុទេត្តា៑ ត្តតទេ បត ឲលបដ្ឋិកិរិយាបរិបុទិឥស្សតត្តិ ទេឌិតត្តា៑ ឌ្ឌិហិ ចា ការេហេហិ អទេហា ត យត្តាតិ ចត្តុស្ស ច បរិញ្ញាតត្តា អក្យុបលបូលិតត្តា បយុត្តិត្តតា៑ ទេតស្ស បរិញ្ញាតចាទេត ចត្តុតោ ចត្តុបរិញ្ញា ឌិទេបតិ, ត្តតទេហិ អក្យុបលបូលបយុឡេឥត្តិ៑ តត្ត បត្ថិបេយុ តឹយុ ចាទេយុ អយំ ចិទេបទេបា ទេឌិតត្តា, តឹយុ ហិ ចាទេយុ ទាទេក អាឌិតចំ ឌិឆ្នា ទុក្លាតុបស្សិ ចិហទេត្តា អប្បហិហិតចិទេបាទេក្លត ចិយុទេត្តា លឃា ទាកស្ស ឌិតទាទេកា ទេហាតិ៑ ទេភាទេប អាឌិតចំ ឌិឆ្នា អតិច្ចាតុបស្សិ ចិហទេត្តា អតិបិត្តចិទេបាទេក្លត ចិយុទេត្តា លឃា ទេភាបស្ស ឌិតទេភាទេបា ទេហាតិ៑ ទេបាទេហ អាឌិតចំ ឌិឆ្នា អតត្តាតុបស្សិ ចិហទេត្តា បុត្តាតចិទេបាទេក្លត ចិយុទេត្តា លឃា ទេបាហស្ស ឌិតទេបាទេហា ទេហាតីតិ៑

໑ចំ បទេត្ត ត ໑ទេកា តឹហិ ចិទេបាទេក្លហិ ចិយុច្ចតីតិ ទេច្ច ចាទា ត ចត្តត្តា បិយុត្តិ ទេច, តំ ត៑ កឆ្នា? អតិឃបិតត្តា៑ អតិឃទេបត ហិ ទុត្តំ "ទេឃាបិ ទេបា, កិក្លទេច, កិក្ល អទេហ"ត្តិ៑ ត បត ទុត្តំ អប្បហិហិតចិទេបាទេក្លត ចា ចិយុទេត្តា, ត្តតទេត ចាតិ, តឆ្នា ឃំ អទេហទេតា ឃុត្តតិ, តំ បត្តំ ចត្តត្តទេបចាតិ៑

អចិទេបទេបត ចា ទេឃា ទេកាឌិ អទេហា បបាទេតបិ ទាកាឌិក្លទេឃ ចិបរិហាយទុក្លស្ស បរិញ្ញាតត្តា លឃា ទាកស្ស ឌិតទាទេកាតិ ទុច្ចតិ, ទុក្លទុក្លស្ស បរិញ្ញាតត្តា លឃា ទេភាបស្ស ឌិតទេភាទេបាតិ៑ បច្ចាទុក្លស្ស បរិញ្ញាតត្តា លឃា ទេបាហស្ស ឌិតទេបាទេហាតិ៑ ត្តុទាទេបុហស្ស ចា បរិញ្ញាតត្តា លឃា ទាកស្ស ឌិតទាទេកា៑ អតិច្ចាទេបុហស្ស បរិញ្ញាតត្តា លឃា ទេភាបស្ស ឌិតទេភាទេបា៑ យត្តាទេបុហស្ស បរិញ្ញាតត្តា លឃា ទេបាហស្ស ឌិតទេបាទេហា៑ បុតាឃ ចា ទេចឥតាឃ ទាកាតុបឃស្ស បយុត្តិត្តតា លឃា ទាកស្ស ឌិតទាទេកា, ត្តតទាយុ បឌិឈទេបាហាតុបឃាតំ បយុត្តិត្តតា ឌិតទេភាទេបា ឌិតទេបាទេហា ចាតិ៑ តឆ្នា តំ ចិទេបបំ ឥទេស្សទេត្តា អាហ "លឃា ទាកស្ស ឌិតទាកត្តា...ទេប... ឌិតទេបាហត្តា"តិ៑

តិហាបចទេបត តតិឃចត្តុបញ្ញាយលទ្ធតឃកថា តិដ្ឋិតា៑

តថាកតចាទេបត្តុយតឃចល្លតា

໑໑៑ ໑ចំ បថឌិអាឌិយុ ចត្តុយុ តិហាបចស្ស បចត្តិ ឥស្សត្តា ត្តភាតិ អត្តទេតា បចត្តិ ឥស្សទេត្តា តថាកទេតាបិ, កិក្លទេចតិអាឌិយាហ៑ តត្ត តថាកទេតាតិ អដ្ឋហិ ការេហេហិ កកចា តថាកទេតាតិ ទុច្ចតិ – តថា អាកទេតាតិ តថាកទេតា, តថា កទេតាតិ តថាកទេតា, តថលក្លាណំ អាកទេតាតិ តថាកទេតា, តថឥម្មេ ឃាថាចទេតា អភិបម្ពុទ្ធាតិ តថាកទេតា, តថឥស្សិតាឃ តថាកទេតា, តថាចាឌិតាឃ តថាកទេតា, តថាការិតាឃ តថាកទេតា, អភិកចតដ្ឋេត តថាកទេតាតិ៑

កចំ កកចា តថា អាកទេតាតិ តថាកទេតា? ឃថា បត្តទេលាកហិតាឃ ដ្ឋស្សុក្កុយាបត្តា បុរិមកា បម្មាបម្ពុទ្ធា អាកតា, ឃថា ចិបស្សិ កកចា អាកទេតា, ឃថា និលិ កកចា, ឃថា ទេចស្សុភូ កកចា, ឃថា កក្យុបទេត្តា កកចា, ឃថា ទេកាណាកមទេតា កកចា, ឃថា កស្សបេ កកចា អាកទេតាតិ៑ កិំ ទុត្តំ ទេហាតិ? ទេឃត អភិនីហាទេត ໑ទេត កកចទេត្តា អាកតា, ទេតទេតច អប្បាយោ កកចា អាកទេតា៑

អថ ចា យថា ចិបស្សី ភកចា...បេ... យថា កស្សបោបិ ភកចា ភាតបិរេយិ ប្ញុទេត្វា,

សីលទេតក្ខុប្បញ្ញាចិរិយពត្តិសទ្ធអធិដ្ឋាតទេយត្វា រូបេក្ខាបិរេយិ ប្ញុទេត្វា, ត្តយា ភស បិរេយិទេយា, ភស រូបបិរេយិទេយា, ភស បទេយត្វបិរេយិទេយាតិ,

សយតិំស បិរេយិទេយា ប្ញុទេត្វា, អដ្ឋបរិច្ចាកំ តយតឆតរជ្ជុប្បត្តភារបរិច្ចាកត្តិ ត្តទេយ បច្ចា យថាបរិច្ចាទេក បរិច្ចជិត្វា

ប្បុត្តទេយាកប្បុត្តចរិយឆយុក្ខាតទោតតត្វចរិយាភទេយា ប្ញុទេត្វា, ញាត្តិចរិយាយ ទោកោដិ បត្វា អាកទេតា, តថា អយម្បិ ភកចា អាកទេតា។

យថា ច ចិបស្សី ភកចា...បេ... យថា កស្សបោបិ ភកចា ចត្វារោ សតិបដ្ឋាទេត សម្មប្បធាទេត ត្តទ្ធិបាទេ បញ្ចិន្ទ្រិយាតិ បញ្ច ពលាតិ សត្ត

ទោជ្ឈង្គេ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ភាទេចត្វា ព្រូទេហត្វា អាកទេតា, តថា អយម្បិ ភកចាបិ អាកទេតាតិ តថាកទេតា។

យទេចច ទេលាកបិព្រចិបស្សិអាភទេយា,

សព្ពញ្ញុភាច យុតទេយា ត្តតាកតា;

តថា អយំ សក្យបុតីបិ អាកទេតា,

តថាកទេតា ចុច្ចតិ ទេតត ចក្ខុមាតិ។

ឯចំ តថា អាកទេតាតិ តថាកទេតា។

កថំ តថា កទេតាតិ តថាកទេតា។ យថា សម្បតិជាតទេតា ចិបស្សី ភកចា កទេតា...បេ... កស្សបោបិ ភកចា កទេតា។ កថញ្ច ទេសា កទេតាតិ, ទេសា

ហិ សម្បតិជាតទេតាច សទេយហិ បិទេភហិ បថចិយំ បតិដ្ឋាយ ឧត្តរាភិមុទោ សត្តបទចីតិហារទេត កទេតា។ យថាហ – សម្បតិជាតទេតា, អាតន្ទ,

ទោធិសត្តោ សទេយហិ បិទេភហិ បថចិយំ បតិដ្ឋហិត្វា ឧត្តរាភិមុទោ សត្តបទចីតិហារទេត កច្ឆតិ សេតម្ហិ ឆត្តេ អតុធារីយមាទេត, សព្ពា ច

ជិសា អតុចិទេលាទេកតិ, អាសភិញ្ច ចាចំ ភាសតិ "អគ្គោហមស្មិ ទេលាកស្ស, ជេដ្ឋោហមស្មិ ទេលាកស្ស, ទេសដ្ឋោហមស្មិ ទេលាកស្ស, អយមត្តិមា

ជាតិ, តត្ថិ ភាតិ បុតព្ភទេចា"តិ (ម។ តិ។ ៣។២០៧)។

តញ្ចាស្ស កមតំ តថំ អទេហាសិ អចិតថំ អទេតទេកាសំ ចិទេសសាធិកមាតំ បុព្ពតិមិត្តភាទេចត។ យញ្ហិ ទេសា សម្បតិជាតទេតាច សទេយហិ បិទេភហិ

បតិដ្ឋហិ, ត្តទេយស្ស ចតុរិទ្ធិបាទបដិលាភស្ស បុព្ពតិមិត្តំ, ឧត្តរាភិមុខភាទេចា បត សព្ពទេលាកុត្តរភាចស្ស បុព្ពតិមិត្តំ, សត្តបទចីតិហារោ

សត្តទោជ្ឈង្គរតតបដិលាភស្ស "សុចណ្ណភណ្ឌា ចីតិបតត្តិ ចាមរា"តិ (សុ។ តិ។ ៦៨៣) ឯត្ថ ចុទេត្វា ចាមរុក្ខេបោបិ សព្ពតិត្ថិយតិម្មថតស្ស។

ទេសតច្ឆត្តធារណំ អរហត្តចិមុត្តិចរចិមលទេសតច្ឆត្តបដិលាភស្ស។ សព្ពជិសាតុចិទេលាកតំ សព្ពញ្ញុតាតាចរណាណាណបដិលាភស្ស។

អាសកិចាចាការសត៌ អប្បដិចត្ថិយចទេឆមុចក្កប្បចត្តតស្ស ឫត្ថាគិមិត្តំ៍ ពឆា អឃំ កកចាបិ កទេតា៍ ពញ្ចស្ស កយត៌ ពឆំ អទេហាសិ អចិពឆំ ទេពសទេត្ថាច ចិទេសសាឆិកយាត៌ ឫត្ថាគិមិត្តការទេចត៍ ទេពតាហុ ទេបិទាណា –

“ម្ហុត្តខាទេពាច កចយ្យតិ ឃធា,

សទេមហិ បិទេឌហិ ឲុសិ ចសុត្ថទំ;

ទេសា ចិក្កមិ សត្ត បឌាតិ ទេកាពទេមា,

ទេសពញ្ចា លត្តំ អត្ថុឆាទេឃុំ មទ្ទ៍

កត្តាត ទេសា សត្ត បឌាតិ ទេកាពទេមា,

ឌិសា ចិទេលិទេកសិ សមា សមត្តទេពា;

អដ្ឋក្ខុទេបពំ កិទេមត្ថុឌិទេឃិ,

សិទេហា ឃធា បត្ថាពមុត្ថគិដ្ឋិទេពា”តិ៍ –

ឲុច ពឆា កទេតាតិ ពឆាកទេតា៍

អឆ ចា ឃឆា ចិបស្សិ កកចា...បេ... ឃឆា កស្សបេបិ កកចា, អឃមិ្បិ កកចា ពទេឆច ទេគក្ខុទេមុគ កាមច្ឆន្ទំ បហាយ កទេតា៍ អញ្ញាបិទេឆត ញ្ញាបិធំ, អាទេលិកសញ្ញាយ ថិគមិទ្ធំ, អចិទេក្ខបេគ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ, ឆម្មចចត្ថាទេគគ ចិចិកិច្ឆំ បហាយ, ញាទេណគ អចិជ្ជំ បធាទេលត្វា, បិទេមាទេជ្ជគ អទតិំ ចិទេគាទេឌត្វា, បឋមជ្ឈាទេគគ គិចទេណកចាដំ ឧឃ្ឃាទេដត្វា, ឌុតិមជ្ឈាទេគគ ចិតក្កចិចាទេឆ្មំ ចូបសទេមត្វា, ពតិមជ្ឈាទេគគ បិតិំ ចិទាទេឌត្វា, ចតុត្ថជ្ឈាទេគគ ឫុខទុក្ខំ បហាយ, អាកាសាគញ្ចាយពគសមាបត្តិយា រូបសញ្ញាបដិឈសញ្ញាគាគត្តសញ្ញាទេយា សមតិក្កមិត្វា, ចិញ្ញាណញ្ចាយពគសមាបត្តិយា អាកាសាគញ្ចាយពគសញ្ញំ, អាកិញ្ចញ្ញាយពគសមាបត្តិយា ចិញ្ញាណញ្ចាយពគសញ្ញំ, ទេគចសញ្ញាគាសញ្ញាយពគសមាបត្តិយា អាកិញ្ចញ្ញាយពគសញ្ញំ សមតិក្កមិត្វា កទេតា៍

អគិច្ចាគុបស្សតាយ គិច្ចសញ្ញា បហាយ, ឌុក្ខាគុបស្សតាយ ឫុខសញ្ញា, អគត្តាគុបស្សតាយ អត្តសញ្ញា, គិព្វិទាគុបស្សតាយ គត្តិ,

វិរាគានុបស្សនាយ រាគំ, និរោធានុបស្សនាយ សមុទយំ, បដិនិស្សគ្គានុបស្សនាយ អាទានំ, ខយានុបស្សនាយ ឃនសញ្ញំ, វយានុបស្សនាយ អាយូហនំ, វិបរិណាមានុបស្សនាយ ធុវសញ្ញំ, អនិមិត្តានុបស្សនាយ និមិត្តំ, អប្បណិហិតានុបស្សនាយ បណិធិំ, សុញ្ញតានុបស្សនាយ អភិនិវេសំ, អធិបញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ សារាទានាភិនិវេសំ, យថាភូតញាណទស្សនេន សម្មោហាភិនិវេសំ, អាទីនវានុបស្សនាយ អាលយាភិនិវេសំ, បដិសង្ខានុបស្សនាយ អប្បដិសង្ខំ, វិវដ្ដានុបស្សនាយ សំយោគាភិនិវេសំ, សោតាបត្តិមគ្គេន ទិដ្ឋេកដ្ឋេ កិលេសេ ភញ្ជិត្វា, សកទាគាមិមគ្គេន ឱឡារិកេ កិលេសេ បហាយ, អនាគាមិមគ្គេន អណុសហគតេ កិលេសេ សមុគ្ឃាតេត្វា, អរហត្តមគ្គេន សព្ពកិលេសេ សមុច្ឆិន្ទិត្វា គតោ។ ឯវម្បិ តថា គតោតិ តថាគតោ។

កថំ តថលក្ខណំ អាគតោតិ តថាគតោ។ បថវីធាតុយា កក្ខឡត្តលក្ខណំ តថំ អវិតថំ។ អាបោធាតុយា បគ្ឃរណលក្ខណំ។ តេជោធាតុយា ឧណ្ហត្តលក្ខណំ។ វាយោធាតុយា វិត្ថម្ភនលក្ខណំ។ អាកាសធាតុយា អសម្ផុដ្ឋលក្ខណំ។ វិញ្ញាណធាតុយា វិជាននលក្ខណំ។

រូបស្ស រុប្បនលក្ខណំ។ វេទនាយ វេទយិតលក្ខណំ។ សញ្ញាយ សញ្ជាននលក្ខណំ។ សង្ខារានំ អភិសង្ខរណលក្ខណំ។ វិញ្ញាណស្ស វិជាននលក្ខណំ។

វិតក្កស្ស អភិនិរោបនលក្ខណំ។ វិចារស្ស អនុមជ្ជនលក្ខណំ។ បីតិយា ផរណលក្ខណំ។ សុខស្ស សាតលក្ខណំ។ ចិត្តេកគ្គតាយ អវិក្ខេបលក្ខណំ។ ផស្សស្ស ផុសនលក្ខណំ។

សទ្ធិន្ទ្រិយស្ស អធិមោក្ខលក្ខណំ។ វីរិយិន្ទ្រិយស្ស បគ្គហលក្ខណំ។ សតិន្ទ្រិយស្ស ឧបដ្ឋានលក្ខណំ។ សមាធិន្ទ្រិយស្ស អវិក្ខេបលក្ខណំ។ បញ្ញិន្ទ្រិយស្ស បជាននលក្ខណំ។

សទ្ធាពលស្ស អស្សទ្ធិយេ អកម្បិយលក្ខណំ។ វីរិយពលស្ស កោសជ្ជេ។ សតិពលស្ស មុដ្ឋស្សច្ចេ។ សមាធិពលស្ស ឧទ្ធច្ចេ។ បញ្ញាពលស្ស អវិជ្ជាយ អកម្បិយលក្ខណំ។

សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧបដ្ឋានលក្ខណំ។ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស បវិចយលក្ខណំ។ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស បគ្គហលក្ខណំ។ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ផរណលក្ខណំ។ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧបសមលក្ខណំ។ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស អវិក្ខេបលក្ខណំ។ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស បដិសង្ខានលក្ខណំ។

សម្មាទិដ្ឋិយា ទស្សនលក្ខណំ។ សម្មាសង្កប្បស្ស អភិនិរោបនលក្ខណំ។ សម្មាវាចាយ បរិគ្គហលក្ខណំ។ សម្មាកម្មន្តស្ស សមុដ្ឋានលក្ខណំ។ សម្មាអាជីវស្ស វោទានលក្ខណំ។ សម្មាវាយាមស្ស បគ្គហលក្ខណំ។ សម្មាសតិយា ឧបដ្ឋានលក្ខណំ។ សម្មាសមាធិស្ស អវិក្ខេបលក្ខណំ។

អវិជ្ជាយ អញ្ញាណលក្ខណំ។ សង្ខារានំ ចេតនាលក្ខណំ។ វិញ្ញាណស្ស វិជាននលក្ខណំ។ នាមស្ស នមនលក្ខណំ។ រូបស្ស រុប្បនលក្ខណំ។

ສຬາຍຕນສ຺ສ ອາຍຕນລກ຺ຂຓໍ ຜສ຺ສສ຺ສ ຜຸສນລກ຺ຂຓໍ ເວທນາຍ ເວທຍິຕລກ຺ຂຓໍ ຕຓ຺ຫາຍ ເຫຕຸລກ຺ຂຓໍ ອຸປາທານສ຺ສ ຄຫຓລກ຺ຂຓໍ ຠວສ຺ສ ອາຍູຫນລກ຺ຂຓໍ ຊາຕິຍາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິລກ຺ຂຓໍ ຊຣາຍ ຊີຣຓລກ຺ຂຓໍ ມຣຓສ຺ສ ຈຸຕິລກ຺ຂຓໍ

ຘາຕູນໍ ສຸຎ຺ຎຕາລກ຺ຂຓໍ ອາຍຕນານໍ ອາຍຕນລກ຺ຂຓໍ ສຕິປຏ຺ຐານານໍ ອຸປຏ຺ຐານລກ຺ຂຓໍ ສມ຺ມປ຺ປຘານານໍ ປທຫນລກ຺ຂຓໍ ອິທ຺ຘິປາທານໍ ອິຊ຺ຌນລກ຺ຂຓໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານໍ ອຘິປຕິລກ຺ຂຓໍ ພລານໍ ອກມ຺ປິຍລກ຺ຂຓໍ ໂພຊ຺ຌງ຺ຄານໍ ນິຍ຺ຍານລກ຺ຂຓໍ ມຄ຺ຄສ຺ສ ເຫຕຸລກ຺ຂຓໍ

ສຈ຺ຈານໍ ຕຖລກ຺ຂຓໍ ສມຖສ຺ສ ອວິກ຺ເຂປລກ຺ຂຓໍ ວິປສ຺ສນາຍ ອນຸປສ຺ສນາລກ຺ຂຓໍ ສມຖວິປສ຺ສນານໍ ເອກຣສລກ຺ຂຓໍ ຍຸຄນທ຺ຘານໍ ອນຕິວຕ຺ຕນລກ຺ຂຓໍ

ສີລວິສຸທ຺ຘິຍາ ສໍວຣລກ຺ຂຓໍ ຈິຕ຺ຕວິສຸທ຺ຘິຍາ ອວິກ຺ເຂປລກ຺ຂຓໍ ທິຏ຺ຐິວິສຸທ຺ຘິຍາ ທສ຺ສນລກ຺ຂຓໍ

ຂເຍ ຎາຓສ຺ສ ສມຸຈ຺ເຉທລກ຺ຂຓໍ ອນຸປ຺ປາເທ ຎາຓສ຺ສ ປສ຺ສທ຺ຘິລກ຺ຂຓໍ ຉນ຺ທສ຺ສ ມູລລກ຺ຂຓໍ ມນສິກາຣສ຺ສ ສມຸຏ຺ຐານລກ຺ຂຓໍ ຜສ຺ສສ຺ສ ສໂມຘານລກ຺ຂຓໍ ເວທນາຍ ສໂມສຣຓລກ຺ຂຓໍ ສມາຘິສ຺ສ ປມຸຂລກ຺ຂຓໍ ສຕິຍາ ອາຘິປເຕຍ຺ຍລກ຺ຂຓໍ ປຎ຺ຎາຍ ຕຕຸຕ຺ຕຣິລກ຺ຂຓໍ ວິມຸຕ຺ຕິຍາ ສາຣລກ຺ຂຓໍ ອມໂຕຄຘສ຺ສ ນິພ຺ພານສ຺ສ ປຣິໂຍສານລກ຺ຂຓໍ ຕຖໍ ອວິຕຖໍ ເອວໍ ຕຖລກ຺ຂຓໍ ຎາຓຄຕິຍາ ອາຄໂຕ ອວິຣຊ຺ຌິຕ຺ວາ ປຕ຺ໂຕ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕຕິ ຕຖາຄໂຕ, ເອວໍ ຕຖລກ຺ຂຓໍ ອາຄໂຕຕິ ຕຖາຄໂຕ.

ກຖໍ ຕຖຘມ຺ເມ ຍາຖາວໂຕ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘຕິ ຕຖາຄໂຕ? ຕຖຘມ຺ມາ ນາມ ຈຕ຺ຕາຣິ ອຣິຍສຈ຺ຈານິ. ຍຖາຫ “ຈຕ຺ຕາຣິມານິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖານິ ອວິຕຖານິ ອນຎ຺ຎຖານິ. ກຕມານິ ຈຕ຺ຕາຣິ, ອິທໍ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖເມຕໍ ອວິຕຖເມຕໍ ອນຎ຺ຎຖເມຕ”ນ຺ຕິ (ສໍ. ນິ. ໕.໑໐໙໐) ວິຕ຺ຖາໂຣ. ຕານິ ຈ ຠຄວາ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ, ຕສ຺ມາ ຕຖານໍ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ຘຕ຺ຕາ ຕຖາຄໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ອຠິສມ຺ໂພຘຕ຺ໂຖ ຫິ ເອຕ຺ຖ ຄຕສທ຺ໂທ. ອປິ ຈ ຊຣາມຣຓສ຺ສ ຊາຕິປຈ຺ຈຍສມ຺ຠູຕສມຸທາຄຕຏ຺ໂຐ ຕໂຖ ອວິຕໂຖ ອນຎ຺ຎໂຖ...ເປ... ສງ຺ຂາຣານໍ ອວິຊ຺ຊາປຈ຺ຈຍສມ຺ຠູຕສມຸທາຄຕຏ຺ໂຐ ຕໂຖ ອວິຕໂຖ ອນຎ຺ຎໂຖ, ຕຖາ ອວິຊ຺ຊາຍ ສງ຺ຂາຣານໍ ປຈ຺ຈຍຏ຺ໂຐ, ສງ຺ຂາຣານໍ ວິຎ຺ຎາຓສ຺ສ ປຈ຺ຈຍຏ຺ໂຐ...ເປ... ຊາຕິຍາ ຊຣາມຣຓສ຺ສ ປຈ຺ຈຍຏ຺ໂຐ ຕໂຖ ອວິຕໂຖ ອນຎ຺ຎໂຖ. ຕໍ ສພ຺ພໍ ຠຄວາ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ, ຕສ຺ມາປິ ຕຖານໍ ຘມ຺ມານໍ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ຘຕ຺ຕາ ຕຖາຄໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ເອວໍ ຕຖຘມ຺ເມ ຍາຖາວໂຕ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘຕິ ຕຖາຄໂຕ.

ກຖໍ ຕຖທສ຺ສິຕາຍ ຕຖາຄໂຕ? ຠຄວາ ຍໍ ສເທວເກ ໂລເກ...ເປ... ສເທວມນຸສ຺ສາຍ ປຊາຍ ອປຣິມາຓາສຸ ໂລກຘາຕູສຸ ອປຣິມາຓານໍ ສຕ຺ຕານໍ ຈກ຺ຂຸທ຺ວາເຣ ອາປາຖໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ຣູປາຣມ຺ມຓໍ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ສພ຺ພາກາຣໂຕ ຊານາຕິ, ປສ຺ສຕິ. ເອວໍ ຊານຕາ ປສ຺ສຕາ ຈ ເຕນ ຕໍ ອິຏ຺ຐານິຏ຺ຐາທິວເສນ ວາ ທິຏ຺ຐສຸຕມຸຕວິຎ຺ຎາເຕສຸ ລພ຺ຠມານກປທວເສນ ວາ “ກຕມໍ ຕໍ ຣູປໍ ຣູປາຍຕນໍ? ຍໍ ຣູປໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ມຫາຠູຕານໍ ອຸປາທາຍ ວຓ຺ຓນິຠາ ສນິທສ຺ສນໍ ສປ຺ປຏິຄໍ ນີລໍ ປີຕກ”ນ຺ຕິ (ຘ. ສ. ໖໑໖) ອາທິນາ ນເຍນ ອເນເກຫິ ນາເມຫິ ເຕຣສຫິ ວາເຣຫິ ທ຺ວິປຎ຺ຎາສາຍ ນເຍຫິ ວິຠຊ຺ຊມານໍ ຕຖເມວ ໂຫຕິ, ວິຕຖໍ ນຕ຺ຖິ. ເອສ ນໂຍ ໂສຕທ຺ວາຣາທີສຸປິ ອາປາຖມາຄຈ຺ຉນ຺ເຕສຸ ສທ຺ທາທີສຸ. ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ຠຄວຕາ “ຍໍ,

ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨴᩮᩅᨠᩔ ᩃᩮᩣᨠᩔ...ᨷᩮ... ᩈᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᩩᨲᩴ ᨾᩩᨲᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᩥᨲᩴ ᩋᨶᩩᩅᩥᨧᩁᩥᨲᩴ ᨾᨶᩈᩣ, ᨲᨾᩉᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ... ᨲᨾᩉᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᩴ, ᨲᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩅᩥᨴᩥᨲᩴ, ᨲᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨶ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᩈᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃.᪁᪃)᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᨳᨴᩔᩥᨲᩣᨿ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨳᨴᩔᩦᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨷᨴᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨠᨳᩴ ᨲᨳᩣᩅᩣᨴᩥᨲᩣᨿ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ? ᨿᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᨾᨱ᩠ᨯᩮ ᩋᨷᩁᩣᨩᩥᨲᨷᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨾᩣᩁᩣᨶᩴ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨾᨴ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨿᨬ᩠ᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨿᨾᨠᩈᩣᩃᩣᨶᨾᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᩋᨶᩩᨷᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩣᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥ, ᩑᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨷᨬ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩅᩔᨷᩁᩥᨾᩣᨱᩮ ᨠᩣᩃᩮ ᨷᨮᨾᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣᨷᩥ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣᨷᩥ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨻᩮᩣᨵᩥᨿᩣᨷᩥ ᨿᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᩮᨿ᩠ᨿᩴ...ᨷᩮ... ᩅᩮᨴᩃ᩠ᩃᩴ, ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨧ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ ᨧ ᩋᨶᩩᨷᩅᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᨶᩪᨶᨾᨶᨵᩥᨠᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᨷᩁᩥᨷᩩᨱ᩠ᨱᩴ ᩁᩣᨣᨾᨴᨶᩥᨾ᩠ᨾᨴᨶᩴ ᨴᩮᩣᩈᨾᩮᩣᩉᨾᨴᨶᩥᨾ᩠ᨾᨴᨶᩴ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩣᩃᨣ᩠ᨣᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᨠ᩠ᨡᩃᩥᨲᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᩑᨠᨾᩩᨴ᩠ᨴᩥᨠᩣᨿ ᩃᨬ᩠ᨨᩥᨲᩴ ᩅᩥᨿ, ᩑᨠᨶᩣᩊᩥᨿᩣ ᨾᩥᨲᩴ ᩅᩥᨿ, ᩑᨠᨲᩩᩃᩣᨿ ᨲᩩᩃᩥᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᨧ ᨲᨳᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᨬ᩠ᨬᨳᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ – “ᨿᨬ᩠ᨧ, ᨧᩩᨶ᩠ᨴ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ, ᨿᨬ᩠ᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨷᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩣᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ, ᨿᩴ ᩑᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨽᩣᩈᨲᩥ ᩃᨷᨲᩥ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᩈᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨲᨳᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨ ᪁᪁)᪨ ᨣᨴᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩉᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨣᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᨳᩣᩅᩣᨴᩥᨲᩣᨿ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨷᩥᨧ ᩋᩣᨣᨴᨶᩴ ᩋᩣᨣᨴᩮᩣ, ᩅᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩮᩣ ᩋᩅᩥᨷᩁᩦᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨴᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨴᨠᩣᩁᩔ ᨲᨠᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾ᩠ᨷᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮ ᨷᨴᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨠᨳᩴ ᨲᨳᩣᨠᩣᩁᩥᨲᩣᨿ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ? ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩮᨲᩥ, ᨠᩣᨿᩔᨷᩥ ᩅᩣᨧᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᨳᩣᩅᩣᨴᩦ ᨲᨳᩣᨠᩣᩁᩦ, ᨿᨳᩣᨠᩣᩁᩦ ᨲᨳᩣᩅᩣᨴᩦ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴᨽᩪᨲᩔ ᨧᩔ ᨿᨳᩣ ᩅᩣᨧᩣ , ᨠᩣᨿᩮᩣᨷᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᨠᩣᨿᩮᩣ, ᩅᩣᨧᩣᨷᩥ ᨲᨳᩣ ᨣᨲᩣ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨿᨳᩣᩅᩣᨴᩦ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨲᨳᩣᨠᩣᩁᩦ, ᨿᨳᩣᨠᩣᩁᩦ ᨲᨳᩣᩅᩣᨴᩦ᪨ ᩍᨲᩥ ᨿᨳᩣᩅᩣᨴᩦ ᨲᨳᩣᨠᩣᩁᩦ, ᨿᨳᩣᨠᩣᩁᩦ ᨲᨳᩣᩅᩣᨴᩦ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃.᪁᪁)᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᨳᩣᨠᩣᩁᩥᨲᩣᨿ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

ᨠᨳᩴ ᩋᨽᩥᨽᩅᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ? ᩏᨷᩁᩥ ᨽᩅᨣ᩠ᨣᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩋᩅᩦᨧᩥᩴ ᨷᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᩋᨷᩁᩥᨾᩣᨱᩣᩈᩩ ᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩪᩈᩩ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᨽᩥᨽᩅᨲᩥ, ᩈᩦᩃᩮᨶᨷᩥ ᩈᨾᩣᨵᩥᨶᩣᨷᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨷᩥ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨷᩥ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩮᨶᨷᩥ, ᨶ ᨲᩔ ᨲᩩᩃᩣ ᩅᩣ ᨷᨾᩣᨱᩴ ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᨲᩩᩃᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᩁᩣᨩᩁᩣᨩᩣ ᨴᩮᩅᨴᩮᩅᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨶᩴ ᩋᨲᩥᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩋᨲᩥᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᩈᨴᩮᩅᨠᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩃᩮᩣᨠᩮ...ᨷᩮ... ᩈᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨿ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᨽᩪ ᩋᨶᨽᩥᨽᩪᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨴᨲ᩠ᨳᩩ ᨴᩈᩮᩣ ᩅᩈᩅᨲ᩠ᨲᩦ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨲᨲᩕᩮᩅᩴ ᨷᨴᩈᩥᨴ᩠ᨵᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᩋᨣᨴᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨣᨴᩮᩣ᪨ ᨠᩮᩣ ᨷᨶᩮᩈ? ᨴᩮᩈᨶᩣᩅᩥᩃᩣᩈᨾᨿᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩩᩔᨿᩮᩣ ᨧ᪨ ᨲᩮᨶ ᩉᩮᩈ ᨾᩉᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩣ ᨽᩥᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣᨣᨴᩮᨶ ᩈᨷ᩠ᨷᩮ ᩅᩥᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᨷᩁᨷ᩠ᨷᩅᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᩈᨴᩮᩅᨠᨬ᩠ᨧ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩋᨽᩥᨽᩅᨲᩥ, ᩍᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣᨠᩣᨽᩥᨽᩅᨶᩮ ᨲᨳᩮᩣ ᩋᩅᩥᨷᩁᩦᨲᩮᩣ ᨴᩮᩈᨶᩣᩅᩥᩃᩣᩈᨾᨿᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩩᩔᨿᩮᩣ ᨧ ᩋᨣᨴᩮᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨴᨠᩣᩁᩔ ᨲᨠᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨽᩥᨽᩅᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ᪨

អបិច តថាយ គតោតិបិ តថាគតោ, តំ គតោតិបិ តថាគតោ។ គតោតិ អវគតោ, អតីតោ, បត្តោ, បដិបន្នោតិ អត្ថោ។ តត្ថ សកលំ លោកំ តីរណបរិញ្ញាយ តថាយ គតោ អវគតោតិ តថាគតោ។ លោកសមុទយំ បហានបរិញ្ញាយ តថាយ គតោ អតីតោតិ តថាគតោ។ លោកនិរោធំ សច្ឆិកិរិយាយ តថាយ គតោ បត្តោតិ តថាគតោ។ លោកនិរោធគាមិនិំ បដិបទំ តំ គតោ បដិបន្នោតិ តថាគតោ។ តេន យំ វុត្តំ ភគវតា "លោកោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ, លោកស្មា តថាគតោ វិសំយុត្តោ។ លោកសមុទយោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ, លោកសមុទយោ តថាគតស្ស បហីនោ។ លោកនិរោធោ, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធោ, លោកនិរោធោ តថាគតស្ស សច្ឆិកតោ។ លោកនិរោធគាមិនី បដិបទា, ភិក្ខវេ, តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធា, លោកនិរោធគាមិនី បដិបទា តថាគតស្ស ភាវិតា។ យំ, ភិក្ខវេ, សទេវកស្ស លោកស្ស...បេ... សព្ពំ តំ តថាគតេន អភិសម្ពុទ្ធំ, តស្មា តថាគតោតិ វុច្ចតី"តិ (អ. និ. ៤. ១១)។ តស្ស ឯវម្បិ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ ឥទម្បិ ច តថាគតស្ស តថាគតភាវទីបនេ មុខមត្តមេវ។ សព្ពាការេន បន តថាគតោវ តថាគតស្ស តថាគតភាវំ វណ្ណេយ្យ។

អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោតិ បទទ្វយេ បន អារកត្តា អរីនំ, អរានញ្ច ហតត្តា, បច្ចយាទីនំ អរហត្តា, បាបករណេ រហាភាវាតិ ឥមេហិ តាវ ការណេហិ អរហន្តិ វេទិតព្ពោ។

សម្មា សាមញ្ច សព្ពធម្មានំ ពុទ្ធត្តា បន សម្មាសម្ពុទ្ធោតិ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ។ វិត្ថារតោ បនេតំ បទទ្វយំ វិសុទ្ធិមគ្គេ ពុទ្ធានុស្សតិនិទ្ទេសេ បកាសិតំ។

បរិញ្ញាតន្តំ តថាគតស្សាតិ ឯត្ថ បន តំ យញ្ញាតាវត្ថុ បរិញ្ញាតំ តថាគតស្សាតិបិ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ បរិញ្ញាតន្តំ តីហិ បរិញ្ញាតបរិយន្តំ បរិញ្ញាតាវសានំ អនវសេសតោ បរិញ្ញាតន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ ពុទ្ធានញ្ហិ សាវកេហិ សទ្ធិំ កិញ្ចាបិ តេន តេន មគ្គេន កិលេសប្បហានេ វិសេសោ នត្ថិ, បរិញ្ញាយ បន អត្ថិ។ សាវកា ហិ ចតុន្នំ ធាតូនំ ឯកទេសមេវ សម្មសិត្វា និព្ពានំ បាបុណន្តិ។ ពុទ្ធានំ បន អណុប្បមាណម្បិ សង្ខារគតំ ញាណេន អទិដ្ឋមតុលិតមតីរិតមសច្ឆិកតំ នត្ថិ។

តថាគតវារសត្តមនយវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

តថាគតវារអដ្ឋមនយវណ្ណនា

១០. នន្ទីទុក្ខស្ស មូលន្តិអាទីសុ ច នន្ទីតិ បុរិមតណ្ហា។ ទុក្ខន្តិ បញ្ចក្ខន្ធា។ មូលន្តិអាទិ។ ឥតិវិទិត្វាតិ តំ បុរិមភវតណ្ហំ "ឯតស្ស ទុក្ខស្ស មូល"ន្តិ ឯវំ ជានិត្វា។ ភវាតិ កម្មភវតោ។ ជាតីតិ វិបាកក្ខន្ធា។ តេ ហិ យស្មា ជាយន្តិ, តស្មា "ជាតី"តិ វុត្តា។ ជាតិសីសេន វា អយំ ទេសនា។ ឯវម្បិ "ឥតិ វិទិត្វា"តិ ឥមិនា យោជេតព្ពំ។ អយញ្ហេត្ថ អត្ថោ "កម្មភវតោ ឧបបត្តិភវោ ហោតីតិ ឯវញ្ច ជានិត្វា"តិ។ ភូតស្សាតិ សត្តស្ស។ ជរាមរណន្តិ ជរា ច មរណញ្ច។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – តេន ឧបបត្តិភវេន ភូតស្ស សត្តស្ស ខន្ធានំ ជរាមរណំ ហោតីតិ ឯវញ្ច

ជាតិត្វាតិ។

ឧត្តាចតា ឃំ ទោឆិនុក្ខូបូទេ អបរាឌិតបល្លង្កេ និសិន្នោ នយូសិត្វា នត្តាត្យាតំ បទេត្វា, តស្ស បដិច្ចសមុប្បាទស្ស បដិវេធនា យត្តាតាតំ អភាធកាទលំ ឥនស្សទេត្តា ចតុសង្គេប់ តិសន្ធិ តិយទ្ធិ ទីសតាកាទំ តទេយធ បដិច្ចសមុប្បាទំ ឥនស្សតិ។

កឆំ បត ឧត្តាចតា ឧស សង្គោ ឥស្សិទោ ទេហាតីតិ។ ឧត្វ ហិ គន្តិតិ អយំ ឧទេកោ សង្គេបេ។ ទុក្ខស្សាតិ ចចតទោ ទុក្ខំ ទុតិយោ, កចា ជាតីតិ ចចតទោ កទេចា តតិយោ, ជាតិជទាយទលំ ចតុទេត្វា។ ឧចំ តាច ចត្តាទោ សង្គេបា ទេចឌិតត្តា, ទោឌ្ឍាសាតិ អទេត្វា។ តល្យាទុក្ខាតំ បត អន្តទំ ឧទេកោ សន្ធិ, ទុក្ខស្ស ច កចស្ស ច អន្តទំ ទុតិយោ, កចស្ស ច ជាតិយា ច អន្តទំ តតិយោ។ ឧចំ ចតុត្ថំ អង្គុលិតំ អត្តទសជិសា ចតុសង្គេបត្តទា តយោ សន្ធិ ទេចឌិតត្តា។

តត្វ គន្តិតិ អតីទោ អទ្ធា, ជាតិជទាយទលំ អតាកទោ, ទុក្ខញ្ញា កទេចា ច បច្ចុប្បន្នោតិ ឧចំ តយោ អទ្ធា ទេចឌិតត្តា។ អតីទេ បត បញ្ចសុ អាកាទេសុ គន្តិចចទេតត តល្យា ឧកា អាកតា, តាឃ អតាកតាបិ អចិជ្ជាសង្ខាទ័ទាបិងាតកចា បច្ចយលក្ខណេត កហិតាច ទោហន្តិ។ ជាតិជទាយទលចចទេតត បត ទេឃសំ លន្ធាតំ តជ្ជាតិជទាយទលំ, ទេ ចុត្តា ទេឃចាតិ កត្វា អាឃតិ ចិត្តាណតាយទូបសត្វអាឃតតឋស្សទេចឥតា កហិតាច ទោហន្តិ។

ឧចទេយទេ “បុរិមកម្មកចស្មិំ ទេមាទេហា អចិជ្ជា, អាឃូហតា សង្ខាទា, តិកន្តិ តល្យា, ឧបកយតំ ឧបិងាតំ, ទេចតតា កទេចា ត្តតិ ត្តទេ បញ្ចា ធម្មា បុរិមកម្មកចស្មិំ ត្តធ បដិសន្ធិយា បច្ចយា។ ត្តធ បដិសន្ធិ ចិត្តាណំ, ឧក្កន្តិ តាយទូបំ, បសាទោ អាឃតតំ, ផុទ្ឋោ ផស្សោ, ទេចឥយិតំ ទេចឥតា ត្តតិ ត្តទេ បញ្ចា ធម្មា ត្តធូបបត្តិកចស្មិំ បុទេកតស្ស កម្មស្ស បច្ចយា។ ត្តធ បរិបក្កត្តា អាឃតតាតំ ទេមាទេហា អចិជ្ជា, អាឃូហតា សង្ខាទា, តិកន្តិ តល្យា, ឧបកយតុបិងាតំ, ទេចតតា កទេចា ត្តតិ ត្តទេ បញ្ចា ធម្មា ត្តធ កម្មកចស្មិំ អាឃតិំ បដិសន្ធិយា បច្ចយា។ អាឃតិំ បដិសន្ធិ ចិត្តាណំ, ឧក្កន្តិ តាយទូបំ, បសាទោ អាឃតតំ, ផុទ្ឋោ ផស្សោ , ទេចឥយិតំ ទេចឥតា ត្តតិ ត្តទេ បញ្ចា ធម្មា អាឃតិំ ឧបបត្តិកចស្មិំ ត្តធ កតស្ស កម្មស្ស បច្ចយា”តិ ឧចំ តិទ្ធិដ្ឋលក្ខណា ទីសតិ អាកាទា ត្តធ ទេចឌិតត្តា។ ឧចំ “គន្តិ ទុក្ខស្ស មូលន្តិ ត្តតិ ចិឌិត្វា កចា ជាតិ, ក្ខតស្ស ជទាយទលា”ន្តិ ឧត្តាចតា ឧស សង្គោបិ ចតុសង្គេបេ តិសន្ធិ តិយទ្ធេ ទីសតាកាទោ បដិច្ចសមុប្បាទោ ឥស្សិទោ ទេហាតីតិ ទេចឌិតទេត្តា។

ត្តទាតិ តស្មា តិហ, កិក្ខទេ...បេ... អកិសម្ពុទ្ធោតិ ចទាឃីតិ ឧត្វ អបុត្តាបទេចល្លាតំ កត្វា បទេឃោជតាឃ អត្វតិកយតំ កទិស្សាយ។ តស្មា តិហាតិ តស្មា ត្តទេច្ចច ចុត្តំ ទេហាតិ។ តិកាទហកាទា ហិ តិបិតា។ សត្តទេសាតិ អតចទេសសចចតទេយតំ។ តល្យាតន្តិ គន្តិតិ ឧចំ ចុត្តាតំ សត្តតល្យាតំ។ លឃាតិ ទេលិក្ខុត្តទេយទេក្កត អច្ចត្តក្ខឃា។ ចិទាកាឌីតិ លឃទេចចចតាទេតច។ ឃា ហិ តល្យា លីណា, ចិទត្តាបិ តា កចន្តិ តិទុទ្ធាបិ ចត្តាបិ បដិតិស្សដ្ឋាបិ។ លឃាតិ ចា ចតុយក្កកិច្ចសាឆាទលាទេយតំ។ តទេតា បឍយទេក្កត ចិទាកា, ទុតិយេត តិទោធា, តតិយេត ចាកា, ចតុទេត្វត បដិតិស្សក្កាតិ ទេយាជេតត្វំ។ ឃាហិ ចា តល្យាហិ បឆចិ បឆចិទោតា សង្ខាទេត្យ, តាសំ លឃា។ ឃាហិ បឆចិ ឃទេត្តាឃ្យ, តាសំ

ᩅᩥᩁᩣᨣᩣ᪨ ᨿᩣᩉᩥ ᨸᨳᩅᩥᨿᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩣᩈᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ᪨ ᨿᩣᩉᩥ ᨸᨳᩅᩥᨲᩮᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩣᩈᩴ ᨧᩣᨣᩣ᪨ ᨿᩣᩉᩥ ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨾᩮᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩣᩈᩴ ᨸᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩣ᪨ ᨿᩣᩉᩥ ᩅᩣ ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨾᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩣᩈᩴ ᨡᨿᩣ...ᨸᩮ... ᨿᩣᩉᩥ ᨸᨳᩅᩥᩴ ᩋᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᩣᩈᩴ ᨸᨭᩥᨶᩥᩔᨣ᩠ᨣᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩅᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨

ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᨭ᩠ᨮᩴ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨧ ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨸᩈᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨬ᩠ᨧ ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ᪨ ᨻᩮᩣᨵᩦᨲᩥ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣᨸᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣᨸᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ᪨ “ᨻᩮᩣᨵᩥᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᩮ ᨸᨮᨾᩣᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪑; ᩏᨴᩣ᪨ ᪑) ᨧ “ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᨧ ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᨧ ᨣᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪑᪑; ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪘᪕) ᨧ ᩋᩣᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩉᩥ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨻᩮᩣᨵᩦᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ “ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩈᩩ ᨬᩣᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨧᩪᩊᨶᩥ᪨ ᪑᪒᪑) ᩋᩣᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ “ᨸᨸ᩠ᨸᩮᩣᨲᩥ ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩅᩁᨽᩪᩁᩥᨾᩮᨵᩈᩮᩣ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪒᪑᪗) ᩋᩣᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ᪨ “ᨸᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᨾᨲᩴ ᩋᩈᨦ᩠ᨡᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ᪨ ᩍᨵ ᨸᨶ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩴ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩴ᪨ ᩋᨸᩁᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᨾ᩠ᨸᩦᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᩋᩈᨻ᩠ᨻᨣᩩᨱᨴᩣᨿᨠᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨲᩮᩈᨬ᩠ᩉᩥ ᨠᩔᨧᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᨾᩮᩅ ᨴᩮᨲᩥ, ᨠᩔᨧᩥ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ, ᨠᩔᨧᩥ ᨨ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ, ᨠᩔᨧᩥ ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨸᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ, ᨠᩔᨧᩥ ᩈᩣᩅᨠᨸᩣᩁᨾᩦᨬᩣᨱᩴ᪨ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩮᩣᨵᩥᨬᩣᨱᨾᩮᩅ ᨴᩮᨲᩥ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨣᩩᨱᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩮᨲᩥ ᩋᨽᩥᩈᩮᨠᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣᨠᩥᩔᩁᩥᨿᨽᩣᩅᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨠᩔᨧᩥᨸᩥ ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨵᩥᨣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩦᨲᩥ ᩍᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᩣᨾᩥ ᨴᩮᩈᩮᨾᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᨾᩥ, ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨾᩥ ᩅᩥᩅᩁᩣᨾᩥ ᩅᩥᨽᨩᩣᨾᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨠᩁᩮᩣᨾᩦᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ – ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᨸᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ...ᨸᩮ... ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨶ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ...ᨸᩮ... ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨶᩣᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩩ, ᨶᨶ᩠ᨴᩦ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨾᩪᩃᩴ, ᨽᩅᩣ ᨩᩣᨲᩥ, ᨽᩪᨲᩔ ᨩᩁᩣᨾᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩍᨲᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨠᩣᩁᨱᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶ ᩍᨾᩔ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩔ ᩅᩥᨴᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨧ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣ – ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨧ ᩑᩅᨾᩥᨾᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨿᩣ ᨶᨶ᩠ᨴᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩣ, ᩈᩣ ᨸᩉᩦᨶᩣ, ᨲᩣᩈᨬ᩠ᨧ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨶᩴ ᨡᨿᩣ...ᨸᩮ... ᩋᨶᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨶ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ...ᨸᩮ... ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨶᩣᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩦᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ ᨶᩣᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩦᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨳ ᩅᩣ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ “ᨶᨶ᩠ᨴᩦ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨾᩪᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨡᨿᩴ ᨣᨲᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩥᩉ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨶᩴ ᨡᨿᩣ...ᨸᩮ... ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨳᩅᩥᩴ ᨶ ᨾᨬ᩠ᨬᨲᩥ...ᨸᩮ... ᨶᩣᨽᩥᨶᨶ᩠ᨴᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩋᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩋᨿᩴ ᩈᩣᩈᨶᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩈ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ᪨

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨶᩥᨴᩣᨶᩣᩅᩈᩣᨶᨲᩮᩣ ᨸᨽᩩᨲᩥ ᨿᩣᩅ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩅᨴᩣᨾᩦᨲᩥ ᩈᨠᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᨸᩁᩮᩈᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᩃᨻ᩠ᨽᨶᩮᨿ᩠ᨿᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨸᩁᨾᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᨠᩮᨶ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩅᩣᩁᩮᨶ ᩑᨠᩮᨶ ᩈᩮᨠ᩠ᨡᩅᩣᩁᩮᨶ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩅᩣᩁᩮᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩅᩣᩁᩮᩉᩦᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩉᩥ ᨾᩉᩣᩅᩣᩁᩮᩉᩥ ᩑᨠᨾᩮᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩣᩁᩮ ᨸᨳᩅᩦᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᨧᨲᩩᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩣᩁᩮᩉᩥ ᨸᨭᩥᨾᨱ᩠ᨯᩮᨲ᩠ᩅᩣ

ខេ្កកាលចារបរិយាលាយ តត្តិយា អចេចាច៉

ឧច់ ចិចិព្រតយចេសតាចិលិសយុត្តុ បតេត់ ស្កត្តុ ករចិកទ្រុខយខ្ចាតា កណ្ហស្កេលេត បណ្ឌិតឌតហខយាត់ អយតាកិសេកសជិសេត ព្រាហ្ម៉ស្សទេត កាសយាតស្សាបិ៉ ត តេ កិច្ចា កកចតេ កាសិត់ អកិតត្ត្រិ តេ បញ្ចសតា កិច្ចា ខ្លាជំ កកចតេ ចចត់ តាត្រយាជិស្ក៉ កស្ម៉ា? អញ្ញាលេកត៉ តេ កិរ ខ្លាយស្ស ស្កត្តស្ស អត្តុ ត ឌាតិស្ក, តស្ម៉ា តាកិតត្តិស្ក៉ តេសញ្ញាតស្ម៉ិ សយេយ ឧច់ ចិចិព្រតយចេសតាចិលិសយុត្តយ្បិ ឧត់ ស្កត្តុ ឈតបុទុលេត ទុស្សបខ្ចេត យុលេ ពាត្ត្ត កត្វា បុរតេ ឍបិតយត្រ្យញ្ញាកោឌត់ ចិយ អតេហាសិ៉ តត្រ ច កកចា អត្តកា ចេសិត់ ឌយ៉ុ បទេ ទាារបត់ កប្យសតសហស្សាឌិកាតិ ចត្តាទិ អសខេ្ជយ្យាតិ បិរមិយោ ប្វទេត្វា សព្ពញ្ញុត់ បតេ្តា៉ សេ កស្ម៉ា យចា តេ ត ឌាតត្តិ, តចា ចេសេសឹតិ៉ ទុត្តមិជំ ខ្លាយស្ស ស្កត្តស្ស តិក្កេបចិចារលោឃំ ឧច “យាតកខ្ចាតត្តុ សព្ពាឌយ្យុលបរិយាយត្តិ ចេសត់ អារកិ”តិ, តស្ម៉ា ត ឃិឆ បុត ចត្តាខ្ពាយត្តុ, ឧច់ យាតកខ្ចាតត្តុ ចេសិតញ្ចា បតេត់ ស្កត្តុ ស្កត្វា តេ កិច្ចា ត់ឃេច កិរ បចចិ ឌិឌ្ឌិកតិកោបិ សខ្ចាតាតិ, សេក្កោបិ អរហាបិ តចាកតោបិ សខ្ចាតាតិ៉ កិត្តាមិជំ កឆំ តាមិឌត្តិ ចិតេ្តត្តា បុទ្ពោ យឃំ កកចតា កឆិត់ ឃំកិច្ចិ លិប្យេយច ឌាតាយ, ខ្លាគាតិ បតិយស្ស យ្វុលបរិយាយស្ស អត្តុ ចា កោឌិ៍ ចា ត ឌាតាយ ត បស្សាយ, អតេហា ត្រុទ្ធា តាយ អប្យេយ្យា អត្រលិតិ ខ្លួឌឌាផា ចិយ សប្យា តិយ៉ុតា ហ្វត្វា ត្រុខ្ចបខ្ចាតញ្ចា ឌយ៉ុស្សចតញ្ចា សក្កត្ចិ អាកមិស្ក៉

តេត តេលា បត សយេឃត កិច្ចា ឌយ៉ុសកាឃំ សត្ថិសិត្ថា ខ្លាមំ កឆំ សយខ្ចារបស្ក “អតេហា ត្រុទ្ធាត់ អាត្រការចេ, តេ តាយ ព្រាហ្ម៉លបព្ពាឌិតា តឆា យាតយខយត្តា កកចតា យ្វុលបរិយាយចេសតាឃ តិហតយាតា កតា”តិ, អឃញ្ចុរហិ តេសំ កិច្ចាត់ អត្ថុរាកឆា ចិប្យកតា៉ អឆ កកចា កត្ថុក្រុខិយា តិក្កេមិត្វា តខ្លេលាត្រុទ្ធុបេត បិខិហាទិយេត ឌយ៉ុសកាឃំ បញ្ញាត្តចរត្រុទ្ធាសេត តិសឹខិត្វា តេ កិច្ចា អាហ – “កាឃ ត្រុត្តុ, កិច្ចេច, ឧតរហិ កឆាយ សត្ថិសិត្ថា”តិ៉ តេ តយត្តុ កកចតេ អារេរាចេស្កំ៉ កកចា ឧតខេចាច – “ត, កិច្ចេច, ខ្លាគាតេច, បុទ្ពោបិ អហំ ខ្លាយ ឧច់ យាតបក្កហិតសិទេ ចិចរេត្តុ តិហតយាតេ អកាសិ”ត្តិ៉ តតេ ខ្លាមិស្សា អខ្ចុប្យត្តិយា ខ្លាជំ អតីត់ អារតសិ –

ក្វតបុត្តុ , កិច្ចេច, អញ្ញាតរេ ឌិសាបិរយាកេ្ក ព្រាហ្ម៉ណោ ពារាលសិឃំ បខិចសតិ តិណ្ហុ ចេគាត់ បិរក្វ សតិឈ្លាកោឌ្រុកាត់ សាក្កេរប្យកេគាត់ ខ្លាតិហាសបញ្ចុយាត់ បគេកា ចេឃ្យាករណោ លេកាយតយហាបុរិសលក្កេលាស្ក អតចយោ, សេ បញ្ចុយត្តាតិ យាលចកសតាតិ យតេ្ត ចារេចតិ៉ បណ្ឌិតា យាលចកា ពហុញ្ចុ កណ្ហ្ក្ក្ក លហុញ្ចុ, ស្កខ្ចុ ច ខ្លួបឆារេត្តិ, កហិតញ្ចុ តេសំ ត ចិតស្សតិ៉ សេបិ ព្រាហ្ម៉ណោ អាចរិយខ្ចុខិ៍ អកត្វា ឈតេ ខ្លួកក់ អាសិញ្ចុតេ្តា ចិយ សព្ពម្បិ សិប្បំ ខ្លួក្កញ្ញាបេត្វា តេ យាលចកេ ឧតខេចាច “ឧត្តកមិជំ សិប្បំ ឌិខ្ចុឌយ៉ុសយ្យរាឃហិត”ត្តិ៉ តេ យាលចកា – “ឃំ អយ្យាក់ អាចរិយា ឌាតាតិ, យឃម្បិ ត់ ឌាតាយ, យឃម្បិ គាតិ អាចរិយា ឧចា”តិ យាត់ ខ្លួប្យាខេត្វា តតោ បក្រតិ អាចរិយ អការចា តិក្កិត្តចត្តា ចិហទិស្ក៉ អាចរិយា ពាត្វា “ករិស្សាមិ តេសំ យាតតិក្កហ”ត្តិ ចិតេ្តសិ៉ សេ ឧកខិចសំ ខ្លួបខ្ចាត់ អាកត្វា ចត្តិត្វា តិសិតេ្ត តេ យាលចកេ អាហ “តាតា បញ្ចាបុទ្ឋិស្សាមិ, កខ្ចុតុ សយត្វា កតេឆត្រ”ត្តិ៉ តេ “បុច្ឆ អាចរិយ, បុច្ឆ អាចរិយា”តិ សហសាច អាហំស្ក, ឃឆា ត់ ស្កតយខយត្តា៉ អាចរិយា អាហ –

“កាលេលិ ឈសតិ ក្វតាតិ, សព្ពាតេច សហត្តតា;

យោ ច កាលឃសោ ភូតោ, ស ភូតបចនិំ បចី”តិ។ (ជា។ ១។១០។១៩០) –

ចិន្តេថ តាតា ឥមំ បញ្ហន្តិ។

តេ ចិន្តេត្វា អជានន្តា តុណ្ហី អហេសុំ។ អាចរិយោ អាហ “អលំ តាតា គច្ឆថ, ស្វេ កថេស្សាមា”តិ ឧយ្យោជេសិ។ តេ ទសបិ វីសតិបិ សម្បិណ្ឌិតា ហុត្វា ន តស្ស បញ្ហស្ស អាទិំ, ន អន្តមទ្ទសំសុ។ អាគន្ត្វា អាចរិយស្ស អារោចេសុំ “ន ឥមស្ស បញ្ហស្ស អត្ថំ អាជានាមា”តិ។ អាចរិយោ តេសំ និគ្គហត្ថាយ ឥមំ គាថមាហ –

“ពហូនិ នរសីសានិ, លោមសានិ ព្រហានិ ច;

គីវាសុ បដិមុក្កានិ, កោចិទេវេត្ថ កណ្ណវា”តិ។ (ជា។ ១។១០។១៩១) –

គាថាយត្ថោ – ពហូនិ នរានំ សីសានិ ទិស្សន្តិ, សព្ពានិ ច តានិ លោមសានិ សព្ពានិ ច មហន្តានិ គីវាសុយេវ ច ឋបិតានិ, ន តាលផលំ វិយ ហត្ថេន គហិតានិ, នត្ថិ តេសំ ឥមេហិ ធម្មេហិ នានាករណំ។ ឯត្ថ បន កោចិទេវ កណ្ណវាតិ អត្តានំ សន្ធាយាហ។ កណ្ណវាតិ បញ្ញវា។ កណ្ណច្ឆិទ្ទំ បន ន កស្សចិ នត្ថិ។ តំ សុត្វា តេ មាណវកា មង្កុភូតា បត្តក្ខន្ធា អធោមុខា អង្គុលិយា ភូមិំ វិលិខន្តា តុណ្ហី អហេសុំ។

អថ តេសំ អហិរិកភាវំ បស្សិត្វា អាចរិយោ “សុណាថ តាតា បញ្ហ”ន្តិ បញ្ហំ វិស្សជ្ជេសិ។ កាលោតិ បុរេភត្តកាលោបិ បច្ឆាភត្តកាលោបីតិ ឯវមាទិ។ ភូតានីតិ សត្តានំ នាមមេតំ។ កាលោ ហិ ភូតានំ ន ចម្មមំសាទីនិ ខាទតិ, អបិច ខោ តេសំ អាយុវណ្ណពលានិ ខេបេន្តោ យោព្ពញ្ញំ មទ្ទន្តោ អារោគ្យំ វិនាសេន្តោ ឃសតិ ខាទតីតិ វុច្ចតិ។ សព្ពានេវ សហត្តនាតិ ឯវំ ឃសន្តោ ច ន កិញ្ចិ វជ្ជេតិ, សព្ពានេវ ឃសតិ។ ន កេវលញ្ច ភូតានេវ, អបិច ខោ សហត្តនា អត្តានម្បិ ឃសតិ។ បុរេភត្តកាលោ ហិ បច្ឆាភត្តកាលំ ន បាបុណាតិ។ ឯស នយោ បច្ឆាភត្តកាលាទីសុ។ យោ ច កាលឃសោ ភូតោតិ ខីណាសវស្សេតំ អធិវចនំ។ សោ ហិ អាយតិំ បដិសន្ធិកាលំ ខេបេត្វា ខាទិត្វា ឋិតត្តា “កាលឃសោ”តិ វុច្ចតិ។ ស ភូតបចនិំ បចីតិ សោ ញាណគ្គិនា អបាយេសុ ភូតេ បចតិ, តំ ញាណគ្គិនា បចិ ទហិ ភស្មមកាសិ, តេន “ភូតបចនិំ បចី”តិ វុច្ចតិ។ “បជនិ”ន្តិបិ បាឋោ។ ជនិកំ និព្ពត្តិកន្តិ អត្ថោ។

អថ តេ មាណវកា ទីបសហស្សាលោកេន វិយ រត្តិំ សមវិសមំ អាចរិយស្ស វិស្សជ្ជនេន បញ្ហស្ស អត្ថំ បាកដំ ទិស្វា “ឥទានិ មយំ យាវជីវំ គរូនំ វសិស្សាម, មហន្តា វត អាចរិយា នាម, មយំ ពាហុស្សុតមានំ ឧប្បាទេត្វា ចតុប្បទិកគាថាយបិ អត្ថំ ន ជានាមា”តិ និហតមានា វុឌ្ឍសីលេន អាចរិយស្ស វត្តប្បដិបត្តិំ កត្វា សគ្គបរាយណា អហេសុំ។

ອຫໍ ເຂາ, ຠິກ຺ເຂວ, ເຕນ ສມເຍນ ເຕສໍ ອາຈຣິເຍາ ອເຫາສິໍ, ອິເມ ຠິກ຺ຂູ ມາຓວກາ. ເອວໍ ປຸເພ຺ພປິຫໍ ອິເມ ເອວໍ ມານປຄ຺ຄຫິຕສິເຣ ວິຈເຣນ຺ເຕ ນິຫຕມາເນ ອກາສິນ຺ຕິ.

ອິມຎ຺ຈ ຊາຕກໍ ສຸຕ຺ວາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ປຸເພ຺ພປິ ມຍໍ ມາເນເນວ ອຸປຫຕາຕິ ຠິເຍ຺ຍາເສາມຕ຺ຕາຍ ນິຫຕມານາ ຫຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕເນາ ອຸປກາຣກກມ຺ມຏ຺ຐານປຣາຍຓາ ອເຫສຸໍ.

ຕເຕາ ຠຄວາ ເອກໍ ສມຍໍ ຊນປທຈາຣິກໍ ຈຣເນ຺ຕາ ເວສາລິໍ ປຕ຺ວາ ເຄາຕມເກ ເຈຕິເຍ ວິຫຣເນ຺ຕາ ອິເມສໍ ປຎ຺ຈສຕານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ຎາຓປຣິປາກໍ ວິທິຕ຺ວາ ອິມໍ ເຄາຕມກສຸຕ຺ຕໍ ກເຖສິ –

“ອຠິຎ຺ຎາຍາຫໍ, ຠິກ຺ເຂວ, ທມ຺ມໍ ເທເສມິ ເນາ ອນຠິຎ຺ຎາຍ, ສນິທານາຫໍ...ເປ... ສປ຺ປາຏິຫາຣິຍາຫໍ, ຠິກ຺ເຂວ, ທມ຺ມໍ ເທເສມິ ເນາ ອປ຺ປາຏິຫາຣິຍໍ. ຕສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ ຠິກ຺ເຂວ, ອຠິຎ຺ຎາຍ ທມ຺ມໍ ເທສຍເຕາ...ເປ... ເນາ ອປ຺ປາຏິຫາຣິຍໍ. ກຣຓີເຍາ ໂອວາເທາ, ກຣຓີຍາ ອນຸສາສນີ. ອລຎ຺ຈ ປນ ເວາ, ຠິກ຺ເຂວ, ຕຸຏ຺ຐິຍາ ອລໍ ອຕ຺ຕມນຕາຍ ອລໍ ເສາມນສ຺ສາຍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸເທ຺ຘາ ຠຄວາ, ສ຺ວາກ຺ຂາເຕາ ທເມ຺ມາ, ສຸປ຺ປຏິປເນ຺ນາ ສເງ຺ຆາຕິ. ອິມສ຺ມິຎ຺ຈ ປນ ເວຍ຺ຍາກຣຓສ຺ມິໍ ຠຎ຺ຎມາເນ ທສສຫສ຺ສິເລາກທາຕຸ ອກມ຺ປິຕ຺ຖາ”ຕິ (ອ. ນິ. ໒. ໑໒໙).

ອິທຎ຺ຈ ສຸຕ຺ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເຕ ປຎ຺ຈສຕາ ຠິກ຺ຂູ ຕສ຺ມິໍເຍວາສເນ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິໍສຸ, ເອວາຍໍ ເທສນາ ເອຕສ຺ມິໍ ຐາເນ ນິຏ຺ຐມຄມາສີຕິ.

ຕຖາຄຕວາຣອຏ຺ຐນຍວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

ປປຎ຺ຈສູທນິຍາ ມຊ຺ຌິມນິກາຍຏ຺ຐກຖາຍ

ມູລປຣິຍາຍສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໒. ສພ຺ພາສວສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

໑໔. ເອວໍ ເມ ສຸຕໍ...ເປ... ສາວຕ຺ຖິຍນ຺ຕິ ສພ຺ພາສວສຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຣາຍໍ ອປຸພ຺ພປທວຓ຺ຓນາ – ສາວຕ຺ຖີຕິ ສວຕ຺ຖສ຺ສ ອິສິເນາ ນິວາສຏ຺ຐານຠູຕາ ນຄຣີ, ຍຖາ ກາກນ຺ທີ ມາກນ຺ທີ ເກາສມ຺ພີຕິ ເອວໍ ຕາວ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ. ອຏ຺ຐກຖາຈຣິຍາ ປນ ຠຓນ຺ຕິ “ຍໍກິຎ຺ຈິ ມນຸສ຺ສານໍ ອຸປເຠາຄປຣິເຠາຄໍ ສພ຺ພເມຕ຺ຖ ອຕ຺ຖີຕິ ສາວຕ຺ຖີ. ສຕ຺ຖສມາເຍາເຄ ຈ ກິໍ ຠຓ຺ຑມຕ຺ຖີຕິ ປຸຈ຺ຉິເຕ ສພ຺ພມຕ຺ຖີ”ຕິ ວຈນມຸປາທາຍ ສາວຕ຺ຖີ.

“សព្ពទា សព្ពូបករណំ, សាវត្ថិយំ សមោហិតំ;

តស្មា សព្ពមុបាទាយ, សាវត្ថីតិ បវុច្ចតិ។

កោសលានំ បុរំ រម្មំ, ទស្សនេយ្យំ មនោរមំ;

ទសហិ សទ្ទេហិ អវិវិត្តំ, អន្នបានសមាយុតំ។

វុឌ្ឍិំ វេបុល្លតំ បត្តំ, ឥទ្ធំ ផីតំ មនោរមំ;

អាឡកមន្ទាវ ទេវានំ, សាវត្ថិបុរមុត្តម”ន្តិ។

តស្សំ សាវត្ថិយំ។ ជេតវនេតិ ឯត្ថ អត្តនោ បច្ចត្ថិកជនំ ជិនាតីតិ ជេតោ, រញ្ញា វា អត្តនោ បច្ចត្ថិកជនេ ជិតេ ជាតោតិ ជេតោ, មង្គលកម្យតាយ វា តស្ស ឯវំនាមមេវ កតន្តិ ជេតោ, ជេតស្ស វនំ ជេតវនំ។ តញ្ហិ ជេតេន រាជកុមារេន រោបិតំ សំវឌ្ឍិតំ បរិបាលិតំ, សោ ច តស្ស សាមី អហោសិ។ តស្មា ជេតវនន្តិ វុច្ចតិ, តស្មិំ ជេតវនេ។ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេតិ ឯត្ថ សុទត្តោ នាម សោ គហបតិ មាតាបិតូហិ កតនាមវសេន។ សព្ពកាមសមិទ្ធិតាយ បន វិគតមលមច្ឆេរតាយ ករុណាទិគុណសមង្គិតាយ ច និច្ចកាលំ អនាថានំ បិណ្ឌមទាសិ, តេន អនាថបិណ្ឌិកោតិ សង្ខំ គតោ។ អារមន្តិ ឯត្ថ បាណិនោ, វិសេសេន វា បព្ពជិតាតិ អារាមោ, តស្ស បុប្ផផលាទិសោភាយ នាតិទូរនច្ចាសន្នតាទិបញ្ចវិធសេនាសនង្គសម្បត្តិយា ច តតោ តតោ អាគម្ម រមន្តិ អភិរមន្តិ អនុក្កណ្ឋិតា ហុត្វា និវសន្តីតិ អត្ថោ។ វុត្តប្បការាយ វា សម្បត្តិយា តត្ថ តត្ថ គតេបិ អត្តនោ អព្ភន្តរំយេវ អានេត្វា រមេតីតិ អារាមោ។ សោ ហិ អនាថបិណ្ឌិកេន គហបតិនា ជេតស្ស រាជកុមារស្ស ហត្ថតោ អដ្ឋារសហិ ហិរញ្ញកោដីហិ កោដិសន្ថរេន កិណិត្វា អដ្ឋារសហិ ហិរញ្ញកោដីហិ សេនាសនានិ ការាបេត្វា អដ្ឋារសហិ ហិរញ្ញកោដីហិ វិហារមហំ និដ្ឋាបេត្វា ឯវំ ចតុបញ្ញាសហិរញ្ញកោដិបរិច្ចាគេន ពុទ្ធប្បមុខស្ស សង្ឃស្ស និយ្យាតិតោ។ តស្មា “អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមោ”តិ វុច្ចតិ។ តស្មិំ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ។

ឯត្ថ ច “ជេតវនេ”តិ វចនំ បុរិមសាមិបរិកិត្តនំ។ “អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ”តិ បច្ឆិមសាមិបរិកិត្តនំ។ កិមេតេសំ បរិកិត្តនេ បយោជនន្តិ។ បុញ្ញកាមានំ ទិដ្ឋានុគតិអាបជ្ជនំ។ តត្រ ហិ ទ្វារកោដ្ឋកបាសាទមាបនេ ភូមិវិក្កយលទ្ធា អដ្ឋារស ហិរញ្ញកោដិយោ អនេកកោដិអគ្ឃនកា រុក្ខា ច ជេតស្ស បរិច្ចាគោ, ចតុបញ្ញាស កោដិយោ អនាថបិណ្ឌិកស្ស។ ឥតិ តេសំ បរិកិត្តនេន ឯវំ បុញ្ញកាមា បុញ្ញានិ ករោន្តីតិ ទស្សេន្តោ អាយស្មា អានន្ទោ អញ្ញេបិ បុញ្ញកាមេ តេសំ ទិដ្ឋានុគតិអាបជ្ជនេ និយោជេតិ។

សព្ពាសវសំវរបរិយាយំ វោ, ភិក្ខវេតិ កស្មា ឥទំ សុត្តមភាសិ? តេសំ ភិក្ខូនំ ឧបក្កិលេសវិសោធនំ អាទិំ កត្វា អាសវក្ខយាយ បដិបត្តិទស្សនត្ថំ។ តត្ថ សព្ពាសវសំវរបរិយាយន្តិ សព្ពេសំ អាសវានំ សំវរការណំ សំវរហេតុំ ការណំ, យេន ការណេន តេ សំវរិតា បិទហិតា ហុត្វា អនុប្បាទនិរោធសង្ខាតំ ខយំ គច្ឆន្តិ បហីយន្តិ នប្បវត្តន្តិ, តំ ការណន្តិ អត្ថោ។ តត្ថ អាសវន្តីតិ អាសវា, ចក្ខុតោបិ...បេ... មនតោបិ សន្ទន្តិ បវត្តន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ធម្មតោ យាវ គោត្រភុំ ឱកាសតោ យាវ ភវគ្គំ សវន្តីតិ វា អាសវា, ឯតេ ធម្មេ ឯតញ្ច ឱកាសំ អន្តោ ករិត្វា បវត្តន្តីតិ អត្ថោ។ អន្តោករណត្ថោ ហិ អយំ អាការោ។ ចិរបារិវាសិយដ្ឋេន មទិរាទយោ អាសវា, អាសវា វិយាតិបិ អាសវា។ លោកស្មិញ្ហិ ចិរបារិវាសិកា មទិរាទយោ អាសវាតិ វុច្ចន្តិ។ យទិ ច ចិរបារិវាសិយដ្ឋេន អាសវា, ឯតេយេវ ភវិតុមរហន្តិ។ វុត្តញ្ហេតំ "បុរិមា, ភិក្ខវេ, កោដិ ន បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាយ, ឥតោ បុព្ពេ អវិជ្ជា នាហោសី"តិអាទិ (អ॰ និ॰ ១០॰៦១)។ អាយតំ វា សំសារទុក្ខំ សវន្តិ បសវន្តីតិបិ អាសវា។ បុរិមានិ ចេត្ថ និព្ពចនានិ យត្ថ កិលេសា អាសវាតិ អាគច្ឆន្តិ, តត្ថ យុជ្ជន្តិ, បច្ឆិមំ កម្មេបិ។ ន កេវលញ្ច កម្មកិលេសាយេវ អាសវា, អបិច ខោ នានប្បការកា ឧបទ្ទវាបិ។ សុត្តេសុ ហិ "នាហំ, ចុន្ទ, ទិដ្ឋធម្មិកានំយេវ អាសវានំ សំវរាយ ធម្មំ ទេសេមី"តិ (ទី॰ និ॰ ៣॰១៨២) ឯត្ថ វិវាទមូលភូតា កិលេសា អាសវាតិ អាគតា។

"យេន ទេវូបបត្យស្ស, គន្ធព្ពោ វា វិហង្គមោ;

យក្ខត្តំ យេន គច្ឆេយ្យំ, មនុស្សត្តញ្ច អព្ពជេ;

តេ មយ្ហំ អាសវា ខីណា, វិទ្ធស្តា វិនឡីកតា"តិ។ (អ॰ និ॰ ៤॰៣៦) –

ឯត្ថ តេភូមកញ្ច កម្មំ អវសេសា ច អកុសលា ធម្មា។ "ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយា"តិ (បារា॰ ៣៩) ឯត្ថ បរូបវាទវិប្បដិសារវធពន្ធាទយោ ចេវ អបាយទុក្ខភូតា ច នានប្បការា ឧបទ្ទវា។ តេ បនេតេ អាសវា យត្ថ យថា អាគតា, តត្ថ តថា វេទិតព្ពា។

ឯតេ ហិ វិនយេ តាវ "ទិដ្ឋធម្មិកានំ អាសវានំ សំវរាយ, សម្បរាយិកានំ អាសវានំ បដិឃាតាយា"តិ ទ្វេធា អាគតា។ សឡាយតនេ "តយោមេ អាវុសោ អាសវា, កាមាសវោ ភវាសវោ អវិជ្ជាសវោ"តិ (អ॰ និ॰ ៦॰៦៣) តិធា អាគតា។ អញ្ញេសុ ច សុត្តន្តេសុ អភិធម្មេ ច តេយេវ ទិដ្ឋាសវេន សហ ចតុធា អាគតា។ និព្ពេធិកបរិយាយេ – "អត្ថិ, ភិក្ខវេ, អាសវា និរយគាមិនិយា, អត្ថិ អាសវា តិរច្ឆានយោនិគាមិនិយា, អត្ថិ អាសវា បេត្តិវិសយគាមិនិយា, អត្ថិ អាសវា មនុស្សលោកគាមិនិយា, អត្ថិ អាសវា ទេវលោកគាមិនិយា"តិ (អ॰ និ॰ ៦॰៦៣) បញ្ចធា អាគតា។ ឆក្កនិបាតេ – "អត្ថិ, ភិក្ខវេ, អាសវា សំវរា បហាតព្ពា"តិអាទិនា នយេន ឆធា អាគតា។ ឥមស្មិំ បន សុត្តេ តេយេវ ទស្សនាបហាតព្ពេហិ សទ្ធិំ សត្តធា អាគតាតិ។ អយំ តាវ អាសវបទេ វចនត្ថោ ចេវ បភេទោ ច។

ນິຍຣປເຮ ປຕ ນິຍຣຍຕີຕິ ນິຍເຣ, ບິຣທຕິ ຄິຍາເຣຕິ ປຍຕ຺ຕິຕ຺ ຕ ເຣຕີຕິ ອເຕ຺ຕ຺ ຕຣາ ທິ “ອຕຸຍາຄາຍິ, ກິກ຺ລເຍ, ຍິຍາ ປຊີນລຶຍເຕ຺ຕຕ ຕ຺ຕາຣິ ນິຍຣິຕ຺ຕາ ປຊີນລຶຍິຕຸ”ຕ຺ຕິ (ປາເຣ ລິລິ), “ເນາຕາຄໍ ນິຍຣ຺ເຕ຺ຕາຍິ, ປຍ຺ຍາເຍເຕ ປິຍືຍເຣ”ຕິ (ນຸ ຄິ ໑໐໓໑) ຍ ອາຣືນຸ

ປິຍາຄເຕ຺ຕ ນິຍຣຍາທ ນ຺ຕາຍໍ ນິຍເຣ ປຍ຺ຍາຍິເຍາ ເທາຕິ ນືລນິຍເຣ ນຕິຍາກາ ຕ຺ຕິ ຍີຣິຍນິຍເຣາຕິ ຕຕ຺ຕ “ຕ຺ລຍິຄາ ປິຕິເຍາກ຺ລນິຍເຣຄ ຕ຺ເປເຕາ”ຕິ (ຍິກ ໓໑໑) ອຍໍ ນືລນິຍເຣ ປິຕິເຍາກ຺ລນືລຍິຕ຺ຕ຺ຕ ນິຍເຣາຕິ ຍຸຕ຺ຕ “ຍກ຺ລຸຕ຺ເຍ ນິຍຣຍາປຊຕີ”ຕິອາຣືນຸ (ຍື ຄິ ໑໑໑໑) ນຕິນິຍເຣ ນຕິ ເທຕ຺ຕ ນິຍເຣາຕິ ຍຸຕ຺ຕາ “ເນາຕາຄໍ ນິຍຣ຺ ຕ຺ຕາຍິ, ປຍ຺ຍາເຍເຕ ປິຍືຍເຣ”ຕິ ອຍໍ ຍາກາລນິຍເຣ ຍາກາລເຍ຺ຕ຺ຕ ປິຍືຍເຣຕິ ຕ຺ລຍິຄາ ປິຍາຄເຕ຺ຕ ນິຍເຣາຕິ ຍຸຕ຺ຕ “ຕເຍາ ເທາຕິ ນືຕນ຺ຍ...ເປ..., ຕ຺ປຍຕ຺ຕ ກາຍຍິຕກ຺ກ ຄາຍິຍາເນຕີ”ຕິອາຍິຄາ (ຍ ຄິ ໑໑໓-໑໙) ປຄ ຄເຍຄ ຕ຺ລເຍຍ ຕ຺ຕິຍີຣິຍນິຍເຣ ອາກຕາ ເຕນຍາ “ນຕ຺ຕາຍນິຍຣປຣິຍາຍ”ຕ຺ຕິ ຕ຺ລຍິຄາ ຕ຺ເຍ຺ເຍຄ ນກ຺ທິຕຕ຺ຕາ ນິຍຣກາເຍາ ເຍຍິຕເຕ຺ຕາ

ອປິຍ ປຍ຺ຍາຍິເຍາປິ ອຍໍ ນິຍເຣ ຕ຺ລຍ ອາກເຕາເຍຍ, ຕຕ຺ຕ ຕ຺ຕິຍີຣິຍນິຍເຣ ຕາຍ ຍຸຕ຺ຕາເຍຍ “ເນາ ຕຍາ ອຄານຄໍ ຕຍາ ອເກາຍຣ”ຕ຺ຕິ (ຍ ຄິ ໑໑໔) ອຍໍ ປເຄຕ຺ຕ ນືລນິຍເຣ “ປຊີນຕ຺ລາ ເຍາຄິເນາ ຍກ຺ລຸຕ຺ເຍນິຍຣນິຍຸເຕາ”ຕິ (ຍ ຄິ ໑໑໑) ອຍໍ ນຕິນິຍເຣ ນຕ຺ຕຕ຺ຕ ປຊີນຕ຺ລາ ຍາກາລນິຍເຣ ອກ຺ທິຕກ຺ທເລາຄ ປຄ ຍນ຺ຍຄໍ ປຊີເນຍຄາ ກາຍຄາ ຍ ຍາກາລນິຍເຣ ປຣິຍາຍຕ຺ຕິ ຍເຕຄ ຍຍຸາຕິ ປຣິຍາເຍາ, ຕ຺ປຍຕ຺ຕິ ຄິເຣາຍິ ຍາ ກຍ຺ຕ຺ຕີຕິ ຍຸຕ຺ຕ ເທາຕິ ຍຕ຺ຕາຍຕາ “ນຕ຺ຕາຍນິຍຣປຣິຍາຍ”ຕ຺ຕິ ຍຕ຺ຕ ຍໍ ຍຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ຕໍ ຍຸຕ຺ຕ ເທາຕິ

໑໔ ຕ຺ລຍາຄິ ຍາຄເຕາ ອທຕ຺ຕິອາຣືນຸ ຍາຄເຕາຕິ ຍາຄຕ຺ຕນ຺ຍ ປນ຺ຍເຕາຕິ ປນ຺ຍຕ຺ຕນ຺ຍ ເຕ຺ຕປິ ປຍາຄິ ຍກຕ຺ຕາຄິ, ຍຍ຺ຍາຄເຍຍ ຄາຄໍ ຍຍໍ ນເຕ຺ຕປິ ຍາຄເຕາຕິ ຍາກາລລກ຺ລຸ ຕ຺ປິຍາຍ ປຸກ຺ກລ ຄິຕ຺ຕິນຕິ, ຍາຄຄລກ຺ລຍິຕ຺ຕາຍາກາລ ປນ຺ຍເຕາຕິ ຍາກາລປຍກາຍໍ ຕ຺ປິຍາຍ, ປນ຺ຍຄປຍກາຍຍິຕ຺ຕາຍາກາລ ຍາກາລນຍຕ຺ຕ ປຸກ຺ເລາ ຍກ຺ລຍາ ຍິຍ ຍກ຺ລຄາ ຕ຺ປິຄິ ຍາເລາຄ ຍິຍເຍ ຍເຍຸ ປນ຺ຍຕິ ອປິຍ ເຍາຄິເນາຍຄນິກາຣ຺ ຕ຺ປຍາເຣຕ຺ຕ ຍາຄເຕາ, ອເຍາຄິເນາຍຄນິກາເຣາ ຍຣາ ຄ ຕ຺ປຍຍຕິ, ຍຍໍ ປນ຺ຍເຕາຕິ ອຍເຍຕ຺ຕ ນາເຣາ ເກຍິ ປຄາຍຣິຍາ ຍາທຸ ປປເຍາ ກລຕ຺ຕິ, ເຕ ຕ຺ລຍນ຺ຍິ ອເຕ຺ຕ ຄ ຍຸຍຕ຺ຕິ

ອານຍາຄໍຕຍຕ຺ຕິ ອານຍປຍທາຄໍ ອານຍາຄໍ ອຍຕ຺ຕກ຺ລຍນຍຸປຍາຍໍ ລືລາກາຣ຺ ຄຕ຺ຕິກາຍຕ຺ຕິ ອຍເຍຍ ທິ ຕ຺ລຍນ຺ຍິຍາ ນຸເຕ຺ຕ, “ອານຍາຄໍ ຕຍາ ອຄານຍໍ ເຍເຕາຍິຍຸຕ຺ຕິ”ຕ຺ຕິອາຣືນຸ (ຍ ຄິ ໑໓໑໕) ຍ ອານຍກ຺ລຍເຕ຺ຕ ອຍ຺ຍາຕ຺ຕ ປຄ ຍກ຺ກຍລຄິຕ຺ຕາຄາຄິປິ ອານຍກ຺ລເຍາຕິ ຍຸຍຕ຺ຕິ ຕຣາ ທິ –

“ເນຕນ຺ຍ ນິກ຺ລຍາຄນ຺ຍ, ຕ຺ຍຸຍກ຺ກາຄຸນາຣິເຄາ;

ຕຍນ຺ຍິ ປເຍໍ ຍາກາລໍ, ຕເຕາ ອຍ຺ຍາ ອຄຕ຺ຕຣາ”ຕິ (ຕ຺ລຕິຍຸ ໙໑) –

ອາຣືນຸ ຍເກ຺ກາ ອານຍກ຺ລເຍາຕິ ຍຸເຕ຺ຕາ,

“អាសវានំ ខយា សមណោ ហោតី”តិអាទីសុ (ម· និ· ១·៤៣៨) ផលំ·

“បរវជ្ជានុបស្សិស្ស, និច្ចំ ឧជ្ឈានសញ្ញិនោ;

អាសវា តស្ស វឌ្ឍន្តិ, អារា សោ អាសវក្ខយា”តិ (ធ· ប· ២៥៣) –

អាទីសុ និព្ពានំ “អាសវក្ខយោ”តិ វុត្តំ·

នោ អជានតោ នោ អបស្សតោតិ យោ បន ន ជានាតិ ន បស្សតិ, តស្ស នោ វទាមីតិ អត្ថោ· ឯតេន យេ អជានតោ អបស្សតោបិ សំវរាទីហិយេវ សុទ្ធិំ វទន្តិ, តេ បដិក្ខិត្តា ហោន្តិ· បុរិមេន វា បទទ្វយេន ឧបាយោ វុត្តោ, ឥមិនា អនុបាយបដិសេធោ· សង្ខេបេន ចេត្ថ ញាណំ អាសវសំវរបរិយាយោតិ ទីបិតំ ហោតិ·

ឥទានិ យំ ជានតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ, តំ ទស្សេតុកាមោ កិញ្ច, ភិក្ខវេ, ជានតោតិ បុច្ឆំ អាហ, តត្ថ ជានតា ពហុវិធា· ទព្ពជាតិកោ ឯវ ហិ កោចិ ភិក្ខុ ឆត្តំ កាតុំ ជានាតិ, កោចិ ចីវរាទីនំ អញ្ញតរំ, តស្ស ឦទិសានិ កម្មានិ វត្តសីសេ ឋត្វា ករោន្តស្ស សា ជានតា មគ្គផលានំ បទដ្ឋានំ ន ហោតីតិ ន វត្តព្ពា· យោ បន សាសនេ បព្ពជិត្វា វេជ្ជកម្មាទីនិ កាតុំ ជានាតិ, តស្សេវំ ជានតោ អាសវា វឌ្ឍន្តិយេវ, តស្មា យំ ជានតោ បស្សតោ ច អាសវានំ ខយោ ហោតិ, តទេវ ទស្សេន្តោ អាហ យោនិសោ ច មនសិការំ អយោនិសោ ច មនសិការន្តិ·

តត្ថ យោនិសោ មនសិការោ នាម ឧបាយមនសិការោ បថមនសិការោ, អនិច្ចាទីសុ អនិច្ចន្តិ អាទិនា ឯវ នយេន សច្ចានុលោមិកេន វា ចិត្តស្ស អាវដ្ដនា អន្វាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ, អយំ វុច្ចតិ យោនិសោ មនសិការោតិ·

អយោនិសោ មនសិការោតិ អនុបាយមនសិការោ ឧប្បថមនសិការោ· អនិច្ចេ និច្ចន្តិ ទុក្ខេ សុខន្តិ អនត្តនិ អត្តាតិ អសុភេ សុភន្តិ អយោនិសោ មនសិការោ ឧប្បថមនសិការោ· សច្ចប្បដិកូលេន វា ចិត្តស្ស អាវដ្ដនា អន្វាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ, អយំ វុច្ចតិ អយោនិសោ មនសិការោតិ· ឯវំ យោនិសោ មនសិការំ ឧប្បាទេតោ ជានតោ, អយោនិសោ មនសិការោ ច យថា ន ឧប្បជ្ជតិ, ឯវំ បស្សតោ អាសវានំ ខយោ ហោតិ·

ឥទានិ ឥមស្សេវត្ថស្ស យុត្តិំ ទស្សេន្តោ អាហ អយោនិសោ, ភិក្ខវេ…បេ… បហីយន្តីតិ· តេន កិំ វុត្តំ ហោតិ, យស្មា អយោនិសោ មនសិករោតោ អាសវា ឧប្បជ្ជន្តិ, យោនិសោ មនសិករោតោ បហីយន្តិ, តស្មា ជានិតព្ពំ យោនិសោ មនសិការំ ឧប្បាទេតោ ជានតោ,

អនេយាតិនេសា យតសិការនេរា ច យថា ត ឬប្បជ្ជតិ, ឲ្ចំ បស្សនេតា អាសចាត់ ពនេយា នេហាតីតិ, អយំ តានេចត្ត សនេ្ថបចណ្ណតា៉

អយំ បត ចិត្តារនេរា – តត្ត “នេយាតិនេសា អនេយាតិនេសា”តិ ត្តនេយហិ តាច ទ្វិហិ បនេគហិ អាតាទ្ធិ នេហាតិ ឬបរិ សកាលឃុត្តា៉ ចដ្ឋចិចដ្ឋចនេសត ហិ ឬបរិ សកាលឃុត្តំ ចុត្តា៉ អនេយាតិនេសា យតសិការឡុលកញ្ចា ចដ្ឋំ, នេយាតិនេសា យតសិការឡុលកញ្ចា ចិចដ្ឋំ៉ ពចំ? អនេយាតិនេសា យតសិការនេរា ហិ ចន្ទ្ធយានេតា នេ្ច គនេ្ម បរិបូនេទតិ អចិជ្ជញ្ចា កចតណ្ហញ្ចា៉ អចិជ្ជាយ ច សតិ “អចិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា…នេប… ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទនេយា នេហាតិ៉ តណ្ហាយ សតិ តណ្ហាបច្ចយា ឬបាទាត់…នេប… សមុទនេយា នេហាតី”តិ៉ ឲ្ចំ អយំ អនេយាតិនេសា យតសិការតាហុនេលា ឬក្កនេលា ចាតនេចាកិឈានេតត ចិប្បតដ្ឋតាចា ចិយ កក្កាចនេ្ច បតិតនេកាក្យុលំ ចិយ ចក្កយនេ្តា យុត្តតាលិតនេ្ហា ចិយ ច ឬតប្បត់ កចនេយាតិកតិចិញ្ញាណដ្ឋិតិសត្តាចានេសុ អាចដ្ឋបរិចដ្ឋំ ពនេរាតិ, ឲ្ចំ តាច អនេយាតិនេសា យតសិការឡុលកំ ចដ្ឋំ៉

នេយាតិនេសា យតសិការនេរា បត ចន្ទ្ធយានេតា – “នេយាតិនេសា យតសិការសយ្យត្តនេស្សតំ, ភិក្ខនេច, ភិក្ខុនេតា បាដិកង្ខំ, អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ យក្កំ ភានេចស្សតិ, អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ យក្កំ តាហុលីករិស្សតី”តិ (សំ៉ តិ៉ ៥៉៥៥) ចចតនេតា សម្មាទិដ្ឋិបមុខំ អដ្ឋង្គិកំ យក្កំ បរិបូនេទតិ៉ យា ច សម្មាទិដ្ឋិ, សា ចិជ្ជាតិ តស្ស ចិជ្ជុប្បាទា អចិជ្ជាតិនេរាគនេធា, “អចិជ្ជាតិនេរាគនេធា សង្ខារតិនេរាគនេធា…នេប… ឲ្ចំ ឲតស្ស នេកចលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស តិនេរាគនេធា នេហាតី”តិ (មហាច៉ ១) ឲ្ចំ នេយាតិនេសា យតសិការឡុលកំ ចិចដ្ឋំ នេចទិតព្វំ៉ ឲ្ចំ ត្តនេយហិ ទ្វិហិ បនេគហិ អាតាទ្ធិ នេហាតិ ឬបរិ សកាលឃុត្តា៉

ឲ្ចំ អាតានេ្ទ្ធ នេចត្ត យស្មា ឬនេព្វ អាសចប្បហាត់ គនេស្សត្វា បច្ឆា ឬប្បត្តិ ចុច្ចយាតា ត យុជ្ជតិ៉ ត ហិ បហីតា ឬត ឬប្បជ្ជន្តិ៉ ឬប្បន្នាត់ បត បហាត់ យុជ្ជតិ, តស្មា ឬនេទ្ទសបដិនេលាមនេតាបិ “អនេយាតិនេសា, ភិក្ខនេច, យតសិកនេរានេតា”តិអាទិមាហ៉

តត្ត អនេយាតិនេសា យតសិកនេរានេតាតិ ចុត្តប្បការេ អនេយាតិនេសា យតសិការេ ឬប្បាទយនេតា៉ អនុប្បន្នា នេចច អាសចា ឬប្បជ្ជន្តីតិ ឲត្ត នេយ ឬនេព្វ អប្បដិលទ្ធឬព្វំ ចីចរាទិំ ចា បច្ចយំ ឬបដ្ឋាកសទ្ធិចិហារិកអនេ្តចាសិកាត់ ចា អញ្ញតរេ យតុញ្ញា ចត្ថុំ បដិលភិត្វា, តំ ឃុភំ ឃុលត្តិ អនេយាតិនេសា យតសិកនេរានេតា, អញ្ញតរញ្ញតរេ ចា បត អតនុភូតឬព្វំ អារម្មណំ យថា ចា តថា ចា អនេយាតិនេសា យតសិកនេរានេតា អាសចា ឬប្បជ្ជន្តិ, នេត អនុប្បន្នា ឬប្បជ្ជន្តីតិ នេចទិតព្វា, អញ្ញថា ហិ អតយតនេក្កេ សំសានេរ អនុប្បន្នា តាម អាសចា ត សន្តិ៉ អនុភូតឬនេព្វាបិ ច ចត្ថុម្ហិ អារម្មនេណ ចា យស្ស បកតិឃុទ្ធិយា ចា ឬនេទ្ទសបរិឬច្ឆាបរិយត្តិតចកម្មនេយាតិនេសាមតសិការាត់ ចា អញ្ញតរចនេសត ឬនេព្វ អនុប្បជ្ជិត្វា បច្ឆា តាទិនេសត បច្ចនេយត សហសា ឬប្បជ្ជន្តិ, ត្តនេយបិ អនុប្បន្នា ឬប្បជ្ជន្តីតិ នេចទិតព្វា៉ នេតឃុនេយច បត ចត្ថារម្មនេណឃុ ឬតប្បុត់ ឬប្បជ្ជយាតា ឬប្បន្នា បចឌ្ឍន្តីតិ ចុច្ចន្តិ៉ ត្តនេតា អញ្ញថា ហិ បឋមុប្បន្នាត់ ចឌ្ឍិ តាម តត្ថិ៉

នេយាតិនេសាច នេខា, ភិក្ខនេចតិ ឲត្ត បត យស្ស បកតិឃុទ្ធិយា ចា នេសយ្យថាបិ អាយស្មនេតា មហាកស្សបស្ស កច្ចាយ ច កាបិលាតិយា, ឬនេទ្ទសបរិឬច្ឆាទីហិ ចា ការនេណហិ អាសចា តុប្បជ្ជន្តិ, នេសា ច ជាតាតិ “ត នេខា នេម អាសចា មនេក្កត សម្មញ្ញាតំ កតា, ហន្ទ នេតសំ សម្មញ្ញាតាយ បដិបជ្ជាមី”តិ៉ តនេតា មក្កភាចតាយ សនេព្វ សម្មញ្ញនេតតិ៉ តស្ស នេត អាសចា អនុប្បន្នា ត ឬប្បជ្ជន្តីតិ ចុច្ចន្តិ៉ យស្ស បត ការនេកស្សច សនេតា សតិសនេម្មានេសត សហសា អាសចា ឬប្បជ្ជន្តិ, តនេតា សំនេចកមាបជ្ជិត្វា នេយាតិនេសា បគហនេន្តា នេត អាសនេច សម្មុច្ឆិន្ទតិ,

ᨲᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨷᩉᩦᨿᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᨾᨱ᩠ᨯᩃᩣᩁᩣᨾᩅᩣᩈᩦᨾᩉᩣᨲᩥᩔᨽᩪᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩅᩥᨿ᪨ ᩈᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᩋᨳᩔ ᨣᩣᨾᩮ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᨲᩮᩣ ᩅᩥᩈᨽᩣᨣᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥ, ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨿ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩔ ᩈᩩᨷᩥᨶᨶ᩠ᨲᩮᨷᩥ ᨲᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨶ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ "ᩋᨿᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷᩣᨿᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ"ᨲᩥ ᩈᩴᩅᩮᨣᩴ ᨩᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩴ ᩋᩣᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩣᩁᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾ ᨾᩉᩣᩈᨦ᩠ᨥᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩁᩣᨣᨷᨭᩥᨷᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᩈᩩᨽᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩩᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩴᩈᩩᨠᩪᩃᨧᩦᩅᩁᩴ ᩈᨶ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩥᨠᩁᩣᨣᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨾᨣ᩠ᨣᩉᩥ᪨ ᨿᩮ ᨷᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ, ᨲᩮᩈᩴ ᨷᨭᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨷᩉᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨

᪁᪖᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ "ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨧ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨷᩉᩦᨿᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ ᩍᨴᩮᩅ ᨷᨴᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩮ ᨲᩮ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨷᩉᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᨶᩣᨶᨷ᩠ᨷᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾ᩠ᨸᩥ ᨷᩉᩣᨶᨠᩣᩁᨱᩴ ᩋᩣᩅᩥᨠᩣᨲᩩᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩩᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨴᩔᨶᩣ ᨷᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ ᨿᨳᩣ ᨲᩴ ᨴᩮᩈᨶᩣᩅᩥᩃᩣᩈᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩁᩣᨩᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩔᨶᩣ ᨷᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᨴᩔᨶᩮᨶ ᨷᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩑᩈ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ᪨

ᨴᩔᨶᩣᨷᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩋᩣᩈᩅᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪁᪗᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨲᩣᨶᩥ ᨷᨴᩣᨶᩥ ᩋᨶᩩᨷᩩᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩅ᩠ᨿᩣᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ "ᨠᨲᨾᩮ ᨧ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨴᩔᨶᩣ ᨷᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ"ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩪᩃᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ "ᩍᨵ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩔᩩᨲᩅᩣ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩣ"ᨲᩥ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᨷ᩠ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᩉᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨶ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨾᨶᩈᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨲᩥ ᨲᨻ᩠ᨻᩥᨷᩁᩦᨲᩮ᪨ ᩑᩈ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᩮᩈᨷᨴᩮᩈᩩᨷᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᩍᨾᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩣ, ᩍᨾᩮ ᩋᨾᨶᩈᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩣᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨶᩥᨿᨾᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᩣᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨿᩮᨶ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩣ ᩋᨠᩩᩈᩃᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᨶᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨶ ᨾᨶᩈᩥᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨿᩮᨶ ᨠᩩᩈᩃᩩᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᨷᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᨶᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨾᨶᩈᩥᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ "ᨿ’ᩔ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩅᩣ ᨠᩣᨾᩣᩈᩅᩮᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿ’ᩔᩣᨲᩥ ᨿᩮ ᩋᩔ ᩋᩔᩩᨲᩅᨲᩮᩣ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩔ᪨ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨿᨲᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩔ᪨ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩅᩣ ᨠᩣᨾᩣᩈᩅᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨧᨿᨲ᩠ᨳᩮ ᩅᩣᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ, ᨶ ᩅᩥᨠᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨳᩮ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᨳᩣ "ᨿᩣᩅᨲᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨷᨴᩣ ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᩥᨷᨴᩣ ᩅᩣ...ᨷᩮ... ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨾᨠ᩠ᨡᩣᨿᨲᩦ"ᨲᩥ (ᩍᨲᩥᩅᩩ᪨ ᪉᪀) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᨷᨴᩣ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩥᨷᨴᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨿᨳᩣ ᨧ "ᨽᩪᨲᩣᨶᩴ ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨮᩥᨲᩥᨿᩣ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩈᩦᨶᩴ ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩣᨿᩣ"ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪁᪨᪄᪀᪁) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨽᩪᨲᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩈᩦᨶᨬ᩠ᨧᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨿᨳᩣ ᨧ "ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᩏᨴᨠᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᩥᨳᩩᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᩅᩣ"ᨲᩥ (ᩏᨴᩣ᪨ ᪇᪆) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨲᩮᩣ ᨧ ᩏᨴᨠᨲᩮᩣ ᨧ ᨾᩥᨳᩩᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩑᩅᨾᩥᨵᩣᨷᩥ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᨠᩣᨾᩣᩈᩅᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᨠᩣᨾᩣᩈᩅᩮᩣ ᨷᩅᨯ᩠ᨰᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩑᩈ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᩮᩈᩮᩈᩩ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨠᩣᨾᩣᩈᩅᩮᩣᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩥᨠᩮᩣ ᩁᩣᨣᩮᩣ᪨ ᨽᩅᩣᩈᩅᩮᩣᨲᩥ ᩁᩪᨷᩣᩁᩪᨷᨽᩅᩮ ᨨᨶ᩠ᨴᩁᩣᨣᩮᩣ, ᨫᩣᨶᨶᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩈᩔᨲᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᩉᨣᨲᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩅᩮᩣᨷᩥ ᨽᩅᩣᩈᩅᩮ ᩑᩅ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩈᩅᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᩈᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮ ᩋᩔᩣᨴᨲᩮᩣ ᨾᨶᩈᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩮᩣ

អនុប្បន្នោ ច កាមាសវោ ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ ច បវឌ្ឍតិ។ មហគ្គតធម្មេ អស្សាទតោ មនសិករោតោ អនុប្បន្នោ ច ភវាសវោ ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ ច បវឌ្ឍតិ។ តីសុ ភូមីសុ ធម្មេ ចតុវិបល្លាសបទដ្ឋានភាវេន មនសិករោតោ អនុប្បន្នោ ច អវិជ្ជាសវោ ឧប្បជ្ជតិ, ឧប្បន្នោ ច បវឌ្ឍតីតិ វេទិតព្វោ។ វុត្តនយប្បដិបក្ខតោ សុក្កបក្ខោ វេទិតព្វោ។

កស្មា បន តយោ ឯវ អាសវា ឥធ វុត្តាតិ។ វិមោក្ខប្បដិបក្ខតោ។ អប្បណិហិតវិមោក្ខប្បដិបក្ខោ ហិ កាមាសវោ, អនិមិត្តសុញ្ញតវិមោក្ខប្បដិបក្ខា ឥតរេ។ តស្មា ឥមេ តយោ អាសវេ ឧប្បាទេត្វា តិណ្ណំ វិមោក្ខានំ អភាគិនោ ហោន្តិ, អនុប្បាទេត្វា ភាគិនោតិ ឯតមត្ថំ ទស្សេន្តេន តយោ ឯវ វុត្តាតិ វេទិតព្វា។ ទិដ្ឋាសវោបិ វា ឯត្ថ វុត្តោ យេវាតិ វណ្ណិតមេតំ។

តស្ស អមនសិការលក្ខណំ ធម្មំ មនសិការាតិ មនសិការហេតុ, យស្មា ច ធម្មេ មនសិ ករោតិ, តស្មាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯស នយោ ទុតិយបទេបិ។ “អនុប្បន្នា ចេវ អាសវា ឧប្បជ្ជន្តិ, ឧប្បន្នា ច អាសវា បវឌ្ឍន្តី”តិ ហេដ្ឋា វុត្តអាសវានំយេវ អនេកធា និគមនមេតំ។

១០។ ឯត្តាវតា ខោ អយំ បុគ្គលាធិដ្ឋានាយ ទេសនាយ ទស្សនា បហាតព្វេ អាសវេ និទ្ទិសិតុំ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ វុត្តោ, សោ យស្មា “អយោនិសោ, ភិក្ខវេ, មនសិករោតោ អនុប្បន្នា ចេវ អាសវា ឧប្បជ្ជន្តី”តិ ឯវំ សាមញ្ញតោ វុត្តានំ អយោនិសោ មនសិការបច្ចយានំ កាមាសវាទីនម្បិ អធិដ្ឋានំ, តស្មា តេបិ អាសវេ តេនេវ បុគ្គលេន ទស្សេត្វា ឥទានិ ទស្សនា បហាតព្វេ អាសវេ ទស្សេន្តោ សោ ឯវំ អយោនិសោ មនសិ ករោតិ, អហោសិំ នុ ខោ អហមតីតមទ្ធានន្តិអាទិមាហ។ វិចិកិច្ឆាសីសេន ចេត្ថ ទិដ្ឋាសវម្បិ ទស្សេតុំ ឥមំ ទេសនំ អារភិ។

តស្សត្ថោ, យស្ស ខោ ឥមិនា វុត្តនយេន អាសវា ឧប្បជ្ជន្តិ, សោ បុថុជ្ជនោ, យោ ចាយំ “អស្សុតវា”តិអាទិនា នយេន វុត្តោ, សោ បុថុជ្ជនោ ឯវំ អយោនិសោ អនុបាយេន ឧប្បថេន មនសិ ករោតិ។ កថំ? អហោសិំ នុ ខោ...បេ...សោ កុហិំ គាមី ភវិស្សតីតិ។ កិំ វុត្តំ ហោតិ, សោ ឯវំ អយោនិសោ មនសិ ករោតិ, យថាស្ស “អហំ អហោសិំ នុ ខោ”តិអាទិនា នយេន វុត្តា សោឡសវិធាបិ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតីតិ។

តត្ថ អហោសិំ នុ ខោ ននុ ខោតិ សស្សតាការញ្ច អធិច្ចសមុប្បត្តិអាការញ្ច និស្សាយ អតីតេ អត្តនោ វិជ្ជមានតំ អវិជ្ជមានតញ្ច កង្ខតិ។ កិំ ការណន្តិ ន វត្តព្វំ។ ឧម្មត្តកោ វិយ ហិ ពាលបុថុជ្ជនោ យថា វា តថា វា បវត្តតិ។ អបិច អយោនិសោ មនសិការោយេវេត្ថ ការណំ។ ឯវំ អយោនិសោ មនសិការស្ស បន កិំ ការណន្តិ។ ស្វេវ បុថុជ្ជនភាវោ អរិយានំ អទស្សនាទីនិ វា។ ននុ ច បុថុជ្ជនោបិ យោនិសោ មនសិ ករោតីតិ។ កោ វា ឯវមាហ ន មនសិ ករោតីតិ។ ន បន តត្ថ បុថុជ្ជនភាវោ ការណំ, សទ្ធម្មស្សវនកល្យាណមិត្តាទីនិ តត្ថ ការណានិ។ ន ហិ មច្ឆមំសាទីនិ អត្តនោ អត្តនោ បកតិយា សុគន្ធានិ, អភិសង្ខារបច្ចយា បន សុគន្ធានិបិ ហោន្តិ។

កិន្នុ ខោ អហោសិន្តិ ជាតិលិង្គុបបត្តិយោ និស្សាយ ខត្តិយោ នុ ខោ អហោសិំ, ព្រាហ្មណវេស្សសុទ្ទគហដ្ឋបព្ពជិតទេវមនុស្សានំ អញ្ញតរោតិ កង្ខតិ។

កថំ នុ ខោតិ បណ្ណានាការេ និស្សាយ ជីវេយ្យា នុ ខោ អហោសិ, វេស្សជ្ជាទូតកម្មប្បយាលិកអប្បយាលិកាទីនំ អញ្ញតរេនាតិ ពុច្ឆតិ។ កេចិ បន ព្រហ្មចរិយានាទីនិ និស្សាយ កេន នុ ខោ ការណេន អហោសិន្តិ ហេតុតោ ពុច្ឆតីតិ វទន្តិ។

កិំ ហុត្វា កិំ អហោសិន្តិ ជាតិអាទីនិ និស្សាយ ខត្តិយោ ហុត្វា នុ ខោ ព្រាហ្មណោ អហោសិ...បេ... ទេវោ ហុត្វា មនុស្សោតិ អត្ថោ។ បរិយាយេ ពុច្ឆតិ។ សព្ពត្ថេវ បន អទ្ធានន្តិ កាលាធិវចនមេតំ។

ភវិស្សាមិ នុ ខោ ននុ ខោតិ សស្សតាការញ្ច ឧច្ឆេទាការញ្ច និស្សាយ អនាគតេ អត្តនោ វិជ្ជមានតំ អវិជ្ជមានតញ្ច ពុច្ឆតិ។ សេសមេត្ថ វុត្តនយមេវ។

ឯតរហិ វា បច្ចុប្បន្នមទ្ធានន្តិ ឥទានិ វា បដិសន្ធិំ អាទិំ កត្វា ចុតិបរិយន្តំ សព្ពម្បិ វត្តមានកាលំ គហេត្វា។ អជ្ឈត្តំ កថំកថី ហោតីតិ អត្តនោ ខន្ធេសុ វិចិកិច្ឆោ ហោតិ។ អហំ នុ ខោស្មីតិ អត្តនោ អត្ថិភាវំ ពុច្ឆតិ។ យុត្តំ បនេតន្តិ? យុត្តំ អយុត្តន្តិ កា ឯត្ថ វិចារណា។ អបិចេត្ថ ឥទំ វត្ថុម្បិ ឧទាហរន្តិ។ ចូឡមាតាយ កិរ មុណ្ឌោ បុត្តោ, មហាមាតាយ អមុណ្ឌោ, តំ បុត្តំ មុណ្ឌេសុំ។ សោ ឧដ្ឋាយ អហំ នុ ខោ ចូឡមាតាយ បុត្តោតិ ចិន្តេសិ។ ឯវំ អហំ នុ ខោស្មីតិ កង្ខា ហោតិ។

នោ នុ ខោស្មីតិ អត្តនោ នត្ថិភាវំ ពុច្ឆតិ។ តត្រាបិ ឥទំ វត្ថុ – ឯកោ កិរ មច្ឆេ គណ្ហន្តោ ឧទកេ ចិរដ្ឋានេន សីតិភូតំ អត្តនោ ឩរុំ មច្ឆោតិ ចិន្តេត្វា បហរិ។ អបរោ សុសានបស្សេ ខេត្តំ រក្ខន្តោ ភីតោ សង្កុដិតោ សយិ។ សោ បដិពុជ្ឈិត្វា អត្តនោ ជណ្ណុកានិ ទ្វេ យក្ខាតិ ចិន្តេត្វា បហរិ។ ឯវំ នោ នុ ខោស្មីតិ កង្ខតិ។

កិំ នុ ខោស្មីតិ ខត្តិយោវ សមានោ អត្តនោ ខត្តិយភាវំ ពុច្ឆតិ។ ឯស នយោ សេសេសុ។ ទេវោ បន សមានោ ទេវភាវំ អជានន្តោ នាម នត្ថិ។ សោបិ បន "អហំ រូបី នុ ខោ អរូបី នុ ខោ"តិអាទិនា នយេន ពុច្ឆតិ។ ខត្តិយាទយោ កស្មា ន ជានន្តីតិ ចេ។ អបច្ចក្ខា តេសំ តត្ថ តត្ថ កុលេ ឧប្បត្តិ។ គហដ្ឋាបិ ច បោត្ថលិកាទយោ បព្ពជិតសញ្ញិនោ។ បព្ពជិតាបិ "កុប្បំ នុ ខោ មេ កម្ម"ន្តិអាទិនា នយេន គហដ្ឋសញ្ញិនោ។ មនុស្សាបិ ច រាជានោ វិយ អត្តនិ ទេវសញ្ញិនោ ហោន្តិ។

កថំ នុ ខោស្មីតិ វុត្តនយមេវ។ កេវលញ្ហេត្ថ អព្ភន្តរេ ជីវោ នាម អត្ថីតិ គហេត្វា តស្ស សណ្ឋានាការំ និស្សាយ ជីវេយ្យា នុ ខោស្មិ, ចតុរំសបញ្ចំសអដ្ឋំសសោឡសំសាទីនំ អញ្ញតរប្បការោតិ ពុច្ឆន្តោ កថំ នុ ខោស្មីតិ ពុច្ឆតីតិ វេទិតព្ពោ។ សរីរសណ្ឋានំ បន បច្ចុប្បន្នំ អជានន្តោ នាម នត្ថិ។

កុតោអាគតោ, សោ កុហិំ គាមី ភវិស្សតីតិ អត្តភាវស្ស អាគតិគតិដ្ឋានំ ពុច្ឆតិ។

១៥៉ ឲចំ សោញអបប្យកេឆំ ចិចិកិច្ឆំ ឥស្សេត្វា ព្ថកាតិ ឃំ ព្ថយិតា ចិចិកិច្ឆាឃឹសេត ឌិដ្ឋានចំ ឥស្សេតុំ អឃំ ឥសេតា អារទ្ធា៉ តំ

ឥស្សេត្តា តស្ស ឲចំ អឃោតិសោ យតឃិកទោរតា លត្តុំ ឌិដ្ឋិតត្តិអាឌិយាហ៉ តត្ថ តស្ស បុគ្គលស្ស ឃឆា អឃំ ចិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ, ឲចំ

អឃោតិសោ យតឃិកទោរតា តស្សេច នចិចិកិច្ឆស្ស អឃោតិសោ យតឃិការស្ស ឆាយកតត្តា លត្តុំ ឌិដ្ឋិតំ អញ្ញតរា ឌិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតីតិ ចុត្តំ

ហោតិ៉ តត្ថ នញ្ញបឥសុ ចារទ្ធោ ចិកប្បត្វោ, ឲចំ ចា ឲចំ ចា ឌិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតីតិ ចុត្តំ ហោតិ៉ អត្ថិ សេ អត្តាតិ ឥចត្ថ នស្សតឌិដ្ឋិ

នញ្ញកាលេសុ អត្តតោ អត្ថិតំ កណ្ហាតិ៉ នច្ចតោ ឆតតោតិ ក្ខតតោ ច ចិរតោ ច, “ព្ថគំ នច្ច”ត្តិ ក្ខតតោ ឃុដ្ឋ ឥញហការចេតាតិ ចុត្តំ

ហោតិ៉ តត្ថិ សេ អត្តាតិ អឃំ បត ឧច្ឆេទឌិដ្ឋិ, នតោ នត្តស្ស តត្ថ តត្ថ ចិកចគ្គហណតោ៉ អឆ ចា បុរិមាបិ តឹសុ កាលេសុ អត្ថីតិ

កហណតោ នស្សតឌិដ្ឋិ, បច្ចុប្បន្នមេច អត្ថីតិ កណ្ហន្តា ឧច្ឆេទឌិដ្ឋិ៉ បច្ឆិមាបិ អតីតាតាកាតេសុ តត្ថីតិ កហណតោ កម្មត្តាហុតិយោតិ

កហិតឌិដ្ឋិកាតំ ចិឃ, ឧច្ឆេទឌិដ្ឋិ៉ អតីតេ ឲច តត្ថីតិ កណ្ហន្តា អធិច្ចនមុប្បត្តិកស្សេច នស្សតឌិដ្ឋិ៉

អត្តតាច អត្តាតំ នញ្ជាតាយឹតិ នញ្ញាណក្ខន្ធឃឹសេត លេក្ខ អត្តាតិ កហេត្វា នញ្ញាឃ អចសេនលក្ខេក្ខ នញ្ជាតតោ ព្ថយិតា អត្តតា ព្ថយំ អត្តាតំ

នញ្ជាតាយឹតិ ហោតិ៉ អត្តតាច អតត្តាតត្តិ នញ្ញាណក្ខន្ធមេច អត្តាតិ កហេត្វា, ព្ថតេស ចត្តារោបិ អតត្តាតិ កហេត្វា នញ្ញាឃ តេនំ

ឌាតតោ ឲចំ ហោតិ ៉ អតត្តតាច អត្តាតត្តិ នញ្ញាណក្ខន្ធំ អតត្តាតិ៉ ព្ថតេស ចត្តារោ អត្តាតិ កហេត្វា នញ្ញាឃ តេនំ ឌាតតោ ឲចំ

ហោតិ, នញ្ញាបិ នស្សតុច្ឆេទឌិដ្ឋិយោច៉

ចគោ ចេចឥឃ្យោតិអាឥយោ បត នស្សតឌិដ្ឋិយា ឲច អភិតិចេចរាការា៉ តត្ថ ចឥតីតិ ចគោ, ចឌិកមុស្ស ការកោតិ ចុត្តំ ហោតិ៉

ចេចឃតីតិ ចេចឥឃ្យោ, ឌាតាតិ អតុកចតិ ចាតិ ចុត្តំ ហោតិ៉ កិ ចេចឥតីតិ, តត្រ តត្រ កល្យាណបាបកាតំ កមា្មតំ ចិបាកំ

បដិឃំចេចឥតិ៉ តត្រ តត្រាតិ តេសុ តេសុ យោតិកតិដ្ឋិតិតិចារតិការយេសុ អារមុណេសុ ចា៉ តិច្ចោតិ ឧប្បាឥចឃរហិតោ៉ ធុវោតិ

ធិរោ សារក្ខតោ៉ នស្សតោតិ នញ្ញកាលិកោ៉ អចិបរិណាមធម្មោតិ អត្តតោ បកតិភាចំ អចិជហតធម្មោ, កកណ្ដកោ ចិឃ

តាតប្បការតំ តាបជ្ជតិ៉ នស្សតិនមត្តំ ចន្ទសូរិឃនមុទ្ទមហាបឆចិបព្វតា លោកចោហារេត នស្សតិយោតិ ចុច្ចត្តិ៉ នស្សតីហិ នមំ

នស្សតិនមំ៉ ឃាច នស្សតិយោ តិដ្ឋន្តិ, តាច តថេច ឋស្សតីតិ កណ្ហតា ឲចំឌិដ្ឋិ ហោតិ៉

ព្ថគំ ចុច្ចតិ, កិល្លេច, ឌិដ្ឋិកតត្តិអាឌីសុ៉ ព្ថគត្តិ ព្ថគាតិ ចត្តព្វស្ស បច្ចត្តិឥស្សតំ៉ ឌិដ្ឋិកតនព្ទេក្ខ ច ព្ថគត្តិ ចុត្តំ, ត ឌិដ្ឋិនព្ទេក្ខ៉ ឲត្ថ ច

ឌិដ្ឋិយេច ឌិដ្ឋិកតំ, ក្ខឆកតំ ចិឃ៉ ឌិដ្ឋីសុ ចា កតមិទំ ឥស្សតំ ទ្វានដ្ឋិឌិដ្ឋិអន្តោកធត្តាតិបិ ឌិដ្ឋិកតំ៉ ឌិដ្ឋិយា ចា កតំ ឌិដ្ឋិកតំ៉ ព្ថគញ្ញអត្ថិ

សេ អត្តាតិអាឌិ ឌិដ្ឋិយា កយតយត្តមេច, តត្តេត្ថ អត្តា ចា តិច្ចោ ចា កោឆីតិ ចុត្តំ ហោតិ៉ សា ចាឃំ ឌិដ្ឋិ ទុត្តិគ្គមតដ្ឋេត កហតំ៉

ធុរតិក្កមដ្ឋេត នប្បដិភយដ្ឋេត ច កត្តារោ, ទុព្វិក្កមត្តារចាញអកត្តារាឥយោ ចិឃ៉ នមុឌិដ្ឋិយា ចិតិចិជ្ឈតដ្ឋេត ចិលោមតដ្ឋេត ចា

ចិឃ្ចកំ៉ កឥាចិ នស្សតស្ស, កឥាចិ ឧច្ឆេទស្ស កហណតោ ចិទ្ធំ ចត្តិតត្តិ ចិប្ផន្ទិតំ៉ ពាត្ធតដ្ឋេត នំយោជតំ៉ តេតាហ “ឌិដ្ឋិកហតំ...សេ...

ឌិដ្ឋិនំយោជត”ត្តិ៉ ព្ថគាតិស្ស តសេច ពាត្ធតត្តំ ឥស្សេត្តោ ឌិដ្ឋិនំយោជតនំយុត្តោតិអាឌិយាហ៉ តស្សាឃំ នឆេក្ខបត្វោ៉ ព្ថយិតា

ឌិដ្ឋិនំយោជតេត នំយុត្តោ បុថុជ្ជតោ ឲតេហិ ឌាតិអាឌីហិ ត បរិមុច្ចតីតិ៉ កិ ចា ពាហុតា, នកលឥដ្ឋធុក្ខតោបិ ត មុច្ចតីតិ៉

១០។ ឧទំ លព្យេកេំ ជិដ្ឋានចំ ជនេស្សត្វា ឃម្ហា នីលទ្ធាតបរាយានេយា កាយានចាឌិចនេតេតច ជស្សិនេតា នេហាតិ។ កាយនុលតូតេញ្ញា កចនុលកចចិនុទ្ធិអតួត្បា អចិន្ទ្រាឃ អកិក្ខុតា ព្ឋនេតា ពាហិទ្ធា នយណព្រោហូណា នីលទ្ធាតាតិ បរាយនត្តិ, តម្ហា តំ អជនេស្សត្វា ជិដ្ឋិក្កហនេលាត ចា តស្ស ពហិតត្តាបិ តំ អជនេស្សត្វាច ព្ឋជាតិ នេឃា បុក្កនេលិ ជស្សតា បហាតនេទ្ធា អាឃនេច បឌហតិ, តំ ជនេស្សត្វា នេតនំ អាឃចាតំ បហាតំ ជនេស្សតំ បុនេទ្ធា ចា អនេឃាតិនេយា យតនិកនេទានេតា បុច្ចុដ្ឋតស្ស នេតនំ ដ្ឋប្បត្តិ ជនេស្សត្វា ព្ឋជាតិ តទ្ធិបរិតស្ស បហាតំ ជនេស្សតំ នុតចា ច នេលា, កិព្វនេចតិអាឌិយាហ។

តស្សនេត្ថា, ឃាច “នេយា ព្ឋជំ ទុក្ខ”ន្តិ អាគច្ឆតិ, តាច នេហដ្ឋា ចុត្តតនេឃត ច ចុត្តបច្ចនីកនេតា ច នេចឌិតនេទ្ធា។ បច្ចនីកនេតា ច នទ្ធាកានេទត អរិឃឆម្មស្ស អនេកាចិជាចិតីតបច្ចនីកនេតា អយំ “នុតចា អរិឃឃាចនេកា អរិឃឆម្មស្ស នេកាចិនេជា អរិឃឆនេម្ម នុចិតីនេតា”តិ នេចឌិតនេទ្ធា។ អបិច នេលា និលាបត្តចិបស្សតនេតា បក្ខតិ ឃាច នេកាព្រក្ខ, តាច តជត្ថុនេបត អនេត្តុត អយំ អរិឃឃាចនេកាតិ នេចឌិតនេទ្ធា។

១៧។ “នេយា ព្ឋជំ ទុក្ខន្តិ នេឃាតិនេយា យតនិ កនេទាតី”តិអាឌីនុ បត អយំ អត្ថចិកាចតា, នេយា ចតុនច្ចកយដ្ឋាតិនេកា អរិឃឃាចនេកា តព្យាចន្ទ្រា នេតក្ខយកា លទ្ធា ទុក្ខំ, តព្យា ទុក្ខនយុជនេឃា, ដ្ឋកិត្តំ អប្បចត្តិ តិនេទានេឆា, តិនេទានឆនយ្យាបនេកា យនេក្កាតិ ឧទំ បុនេទ្ធាច អាចទិឃនត្តិនេក ដ្ឋក្កហិតចតុនច្ចកយដ្ឋានេតា អបនេទត នយនេឃត ចិបស្សតាយក្កំ នយាទុញនេហា នយានេតា នេត នេតក្ខយនេក លនេទ្ធ ព្ឋជំ ទុក្ខត្តិ នេឃាតិនេយា យតនិ កនេទាតិ, ដ្ឋបិនេឃត បនេឆត នយត្ថាហនេទតិ នេចច ចិបស្សតិ ច។ ឧត្តុ ហិ ឃាច នេយាតាបត្តិយនេក្កា, តាច យតនិការនីនេយនេតច ចិបស្សតា ចុត្តា។ ឃា បតាឃំ តនេស្សច ទុក្ខស្ស នយដ្ឋាបិកា បកាចិកា តព្យា, អយំ នយុជនេឃាតិ នេឃាតិនេយា យតនិ កនេទាតិ។ ឃម្ហា បត ទុក្ខញ្ញា នយុជនេឃា ច ព្ឋជំ ជាតំ បត្វា តិទ្ធត្តិ តប្បចត្តិ, តម្ហា ឃជិជំ តិទ្ធាតំ តាយ, អយំ ទុក្ខតិនេទានេឆាតិ នេឃាតិនេយា យតនិ កនេទាតិ។ តិនេទានឆនយ្យាបកំ អដ្ឋក្កិកំ យក្កំ អយំ ទុក្ខតិនេទានឆកាមិនី បដិបជាតិ នេឃាតិនេយា យតនិ កនេទាតិ, ដ្ឋបិនេឃត បនេឆត នយត្ថាហនេទតិ នេចច ចិបស្សតិ ច។

តព្រាយំ ដ្ឋបិនេឃា, អកិតិនេចនេយា តាយ ចនេដ្ឋ នេហាតិ, ចិចនេដ្ឋ តត្តំ។ តម្ហា “អយំ អត្តិ ព្ឋយស្មិំ កានេឃ បឆចីឆាតុ, អានេបាឆាតុ”តិអាឌិតា តនេឃត នកាយត្តាតិយំ ចត្តារិ ក្ខុតាតិ តជតុយានេទត ដ្ឋបិជាទុបិតិ ច បរិក្កនេហត្វា អយំ ទុបក្ខនេទ្ធាតិ ចចត្តនេបតិ។ តំ ចចត្តាបឃនេតា ដ្ឋប្បនេត្ត តជានេយ្យនេលា ចិត្តនេចតនិនេក ឆនេម្ម ព្ឋនេយ ចត្តានេទា អទុបក្ខទ្ធាតិ ចចត្តនេបតិ។ តនេតា ព្ឋនេយ បញ្ចក្ខទ្ធា ទុក្ខត្តិ ចចត្តនេបតិ។ នេត បត នេទ្ធបនេតា តាយញ្ញា ទុបញ្ញាតិ ឆេ្វ កាការនេឃច នេហាត្តិ។ ព្ឋជញ្ញា តាយទុបំ នេហតុ នប្បច្ចឃំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ។ តស្ស អយំ នេហតុ អយំ បច្ចនេឃាតិ អចិន្ទ្រាកចតព្យាកម្មាហារាឌិនេក នេហតុបច្ចនេឃ ចចត្តនេបតិ។ តនេតា នេតនំ បច្ចឃាតញ្ញា បច្ចយុប្បត្តឆម្មាតញ្ញា ឃាឆាចនេទនលក្ខណំ ចចត្តនេបត្វា ព្ឋនេយ ឆម្មា អហុត្វា នេហាត្តីតិ អតិច្ចលក្ខណំ អានេទានេបតិ, ដ្ឋឃត្ថាឃបីឡត្ថតត្តា ទុក្ខាតិ ទុក្ខលក្ខណំ អានេទានេបតិ។ អចនចត្តតនេតា អតត្តាតិ អតត្តលក្ខណំ អានេទានេបតិ។ ឧចំ តីណិ លក្ខណាតិ អានេទានេបត្វា បដិបាដិឃា ចិបស្សតំ បចនេទ្ធនេត្តា នេយាតាបត្តិយក្កំ បិបុណាតិ។

តស្មិំ ខណេ ចត្តារិ សច្ចានិ ឯកបដិវេធេនេវ បដិវិជ្ឈតិ, ឯកាភិសមយេន អភិសមេតិ។ ទុក្ខំ បរិញ្ញាបដិវេធេន បដិវិជ្ឈតិ, សមុទយំ បហានបដិវេធេន, និរោធំ សច្ឆិកិរិយាបដិវេធេន, មគ្គំ ភាវនាបដិវេធេន។ ទុក្ខញ្ច បរិញ្ញាភិសមយេន អភិសមេតិ...បេ... មគ្គំ ភាវនាភិសមយេន អភិសមេតិ, នោ ច ខោ អញ្ញមញ្ញេន ញាណេន។ ឯកញាណេនេវ ហិ ឯស និរោធំ អារម្មណតោ, សេសានិ កិច្ចតោ បដិវិជ្ឈតិ ចេវ អភិសមេតិ ច។ ន ហិស្ស តស្មិំ សមយេ ឯវំ ហោតិ – "អហំ ទុក្ខំ បរិជានាមី"តិ វា...បេ... "មគ្គំ ភាវេមី"តិ វា។ អបិច ខ្វស្ស អារម្មណំ កត្វា បដិវេធវសេន និរោធំ សច្ឆិករោតោ ឯវំ តំ ញាណំ ទុក្ខបរិញ្ញាកិច្ចម្បិ សមុទយបហានកិច្ចម្បិ មគ្គភាវនាកិច្ចម្បិ ករោតិយេវ។ តស្សេវំ ឧបាយេន យោនិសោ មនសិករោតោ តីណិ សំយោជនានិ បហីយន្តិ, វីសតិវត្ថុកា សក្កាយទិដ្ឋិ, អដ្ឋវត្ថុកា វិចិកិច្ឆា, "សីលេន សុទ្ធិ វតេន សុទ្ធី"តិ សីលព្ពតានំ បរាមសនតោ សីលព្ពតបរាមាសោតិ។ តត្ថ ចតូសុ អាសវេសុ សក្កាយទិដ្ឋិសីលព្ពតបរាមាសា ទិដ្ឋាសវេន សង្គហិតត្តា អាសវា ចេវ សំយោជនា ច។ វិចិកិច្ឆា សំយោជនមេវ, ន អាសវោ។ "ទស្សនា បហាតព្ពា អាសវា"តិ ឯត្ថ បរិយាបន្នត្តា បន អាសវាតិ។

"ឥមេ វុច្ចន្តិ...បេ... បហាតព្ពា"តិ ឥមេ សក្កាយទិដ្ឋិអាទយោ ទស្សនា បហាតព្ពា នាម អាសវាតិ ទស្សេន្តោ អាហ។ អថ វា យា អយំ ឆន្នំ ទិដ្ឋីនំ អញ្ញតរា ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតីតិ ឯវំ សង្ខេបេនេវ សក្កាយទិដ្ឋិ វិភត្តា។ តំ សន្ធាយាហ "ឥមេ វុច្ចន្តិ, ភិក្ខវេ"តិ។ សា ច យស្មា សហជាតបហានេកដ្ឋេហិ សទ្ធិំ បហីយតិ។ ទិដ្ឋាសវេ ហិ បហីយមានេ តំសហជាតោ ចតូសុ ទិដ្ឋិសម្បយុត្តចិត្តេសុ កាមាសវោបិ អវិជ្ជាសវោបិ បហីយតិ។ បហានេកដ្ឋោ បន ចតូសុ ទិដ្ឋិវិប្បយុត្តេសុ នាគសុបណ្ណាទិសម្បត្តិបត្ថនាវសេន ឧប្បជ្ជមានោ ភវាសវោ តេនេវ សម្បយុត្តោ អវិជ្ជាសវោបិ, ទ្វីសុ ទោមនស្សចិត្តេសុ បាណាតិបាតាទិនិព្ពត្តកោ អវិជ្ជាសវោបិ, តថា វិចិកិច្ឆាចិត្តសម្បយុត្តោ អវិជ្ជាសវោបីតិ ឯវំ សព្វថាបិ អវសេសា តយោបិ អាសវា បហីយន្តិ។ តស្មា ពហុវចននិទ្ទេសោ កតោតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ ឯស បោរាណានំ អធិប្បាយោ។

ទស្សនា បហាតព្ពាតិ ទស្សនំ នាម សោតាបត្តិមគ្គោ, តេន បហាតព្ពាតិ អត្ថោ។ កស្មា សោតាបត្តិមគ្គោ ទស្សនំ? បឋមំ និព្ពានទស្សនតោ។ ននុ គោត្រភុ បឋមតរំ បស្សតីតិ? នោ ន បស្សតិ។ ទិស្វា កត្តព្ពកិច្ចំ បន ន ករោតិ សំយោជនានំ អប្បហានតោ។ តស្មា បស្សតីតិ ន វត្តព្ពោ។ យត្ថ កត្ថចិ រាជានំ ទិស្វាបិ បណ្ណាការំ ទត្វា កិច្ចនិប្ផត្តិយា អទិដ្ឋត្តា "អជ្ជាបិ រាជានំ ន បស្សាមី"តិ វទន្តោ គាមវាសី បុរិសោ ចេត្ថ និទស្សនំ។

ទស្សនាបហាតព្ពអាសវវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សំវរាបហាតព្ពអាសវវណ្ណនា

១១។ ឯវំ ទស្សនេន បហាតព្ពេ អាសវេ ទស្សេត្វា ឥទានិ តទនន្តរុទ្ទិដ្ឋេ សំវរា បហាតព្ពេ ទស្សេតុំ, កតមេ ច, ភិក្ខវេ, អាសវា សំវរា បហាតព្ពាតិ អាហ។ ឯវំ សព្វត្ថ សម្ពន្ធោ វេទិតព្វោ។ ឥតោ បរញ្ហិអត្ថមត្តមេវ វណ្ណយិស្សាម។

តត្ថ ច ឥស្សរេត ការចតាឃាតិ ព្ទេយហិ ឌ្ហិហិ អព្យាហាតត្តា អារម្មចា តាយ តត្តិ, អថ ពុទ្ធា ចិត្តំ សិចរាទីហិ បហាតត្តា ឥស្សាតីតិ៍

សិចរាទីហិ បុត្តាការេក ចិត្តយុត្តា អារម្មចា ចត្វហិ យក្កេហិ សយាក្ឃាតំ គន្ធតិ្ត, តស្មា តេសំ យក្កាតំ បុត្តាការេក ព្ទេយហិ បគ្ហាហាកាទេហិ ចិត្តយុត្តប្យហាតំ ឥស្សរេត្តា ឲចយាហ៍ តស្មា ឃោ ចាឃំ ចុទេត្តា បចេយា ឥស្សតយក្កេឃច, ព្ទពាតិ ការចតាតាយេត ចុន្ទិស្សត្តិ តយោ យក្កា, តេសំ សត្តេសយ្សិ អឃំ បុត្តាកាកបដិបតាតិ ចេឌិតត្តា៍

តត្វ ព្ទគាតិ ព្ទយម្ភិ សារម្ភតោ៍ បដិសន្ធាតិ បដិសន្ធាឃ៍ តត្វាឃំ សន្ធាសង្គោ ពាកាលកោដ្ឋាសបញ្ញាត្តិកាលភាសុ ជីស្សតិ៍ “សន្ធាឃេកំ បដិសេចតី”តិអាឌីសុ (ម៉ា តិ៍ ១.៨៩ប៉) ហិ ពាកាលោ ជីស្សតិ៍ “បបគ្គាសញ្ញាសន្ធា សមុឥាចទត្តិ”តិអាឌីសុ (ម៉ា តិ៍ ៣.១០១) កោដ្ឋាសេ៍ “តេសំ តេសំ ឥស្វាតំ សន្ធា សមញ្ញា”តិអាឌីសុ (ឆ៍ ម៍ ១៦១១) បញ្ញាត្តិឃំ៍ “ត មុគទំ សន្ធាត្បុ”ត្តិអាឌីសុ (សំ៍ តិ៍ ១.១១ប៉) កាលភាឃំ៍ ព្ទគ បត ពាកាលោ ឥដ្ឋេត្តា៍

បដិសន្ធា ឃោតិសោតិ ហិ ដ្ឋបិឃេត បចេត បដិសន្ធាឃ ពាត្វា បច្ចុចេក្ខត្វាតិ អត្តោ៍ ឲត្វ ច អសំចេរ អាឌីភចបដិសន្ធា ឃោតិសោ បដិសន្ធាតិ ចេឌិតត្តា៍ សា ចាឃំ “ចទំ, ភិក្ខវេ, តត្វាឃ អឃោសលិកាឃ អាឌិត្វាឃ សម្បជ្ជលិតាឃ សជោតិភូតាឃ ចក្ខុត្រ្គឹឃំ សម្បលិមដ្ឋំ, ត ត្វេច ចក្ខុចិញ្ញោឃ្យេសុ ន្ទុបេសុ អតុញ្ញព្ចនសោ តិមិត្តក្កាហោ”តិអាឌិតា (សំ៍ តិ៍ ៣.១៦៥) អាឌិត្តបរិយាយភេឃេត ចេឌិតត្តា៍ ចក្ខុត្រ្គឹឃសំចេរសំចុតោ ចិហទតីតិ ឲត្វ ចក្ខុយេច ព្ទត្រ្គឹឃំ ចក្ខុត្រ្គឹឃំ, សំចេរលោតោ សំចេរោ, បិឥហតេតោ ឆកាតេតោតិ ចុត្តំ ហោតិ៍ សតិយា ឲតំ អឌិចចតំ៍ ចក្ខុត្រ្គឹឃេ សំចេរោ ចក្ខុត្រ្គឹឃសំចេរោ៍ តិត្វកាកោ អាចាដកន្ទបិ ចតយហិសោតិអាឥឃោ ចិឃ៍

តត្ថ កិញ្ចាបិ ចក្ខុត្រ្គឹយេ សំចេរោ ចា អសំចេរោ ចា តត្តិ៍ ត ហិ ចក្ខុបសាឌំ តិស្សាឃ សតិ ចា យុដ្ឋសត្តំ ចា ដ្ឋប្បជ្ជតិ៍ អបិច ឃគា ន្ទុបិទេម្ហាំ ចក្ខុស្ស អាបាថំ អាកន្ធតិ, តគា តចេដ្តេ ឌិត្តត្តំ ដ្ឋប្បជ្ជិត្វា តិន្ទុទ្ធេ កិរិឃយេតោគាត្យ អាចដ្ឋតកិច្ចំ សាឌឃយាភា ដ្ឋប្បជ្ជិត្វា តិន្ទុជ្ឈតិ, តតោ ចក្ខុចិញ្ញាណំ ឥស្សតកិច្ចំ, តតោ ចិបាកមេតោគាត្យ សម្បដិច្ឆតកិច្ចំ, តតោ ចិបាកាហេតុកមេតោចិញ្ញាណគាត្យ សត្តីរណកិច្ចំ, តតោ កិរិឃាហេតុកមេតោចិញ្ញាណគាត្យ ចោដ្ឋព្ទតកិច្ចំ សាឌឃយាភា ដ្ឋប្បជ្ជិត្វា តិន្ទុជ្ឈតិ៍ តឥតត្តទំ ជចតំ ជចតិ៍

តត្វបិ តេច កចដ្ដេសមយេ, ត អាចដ្ឋតាឌីតំ អញ្ញាតរសមយេ សំចេរោ ចា អសំចេរោ ចា អត្តិ៍ ជចតក្ខេណេ បត សចេ ទុស្សីល្យំ ចា យុដ្ឋសត្តំ ចា អញ្ញាណំ ចា អក្ខន្តិ ចា កោសជ្ជំ ចា ដ្ឋប្បជ្ជតិ, អឃំ អសំចេរោ ហោតិ៍ ឲចំ ហោតេត្តាបិ សោ ចក្ខុត្រ្គឹយេ អសំចេរោតិ ចុច្ចតិ៍ កស្មា? តស្មិំ សតិ ទ្វារម្បិ អគុត្តំ ហោតិ, កចដ្តម្បិ អាចដ្ឋតាឌីតិ ចិថិចិត្តាតិបិ៍ ឃថា កិំ , ឃថា តករេ ចត្វសុ ទ្វារេសុ អសំចុតេសុ កិញ្ចាបិ អតេត្តា ឈរកោដ្ឋកោដ្ឋកាឥឃោ សុសំចុតា, តថាបិ អតេត្តាភកេរេ សត្តំ កល្ហំ អរក្ខិតំ អគោបិតមេច ហោតិ៍ តករទ្វារេត ហិ បចិសិត្វា ចោរា ឃជិច្ឆន្តិ, ឲំ ពករេឃ្យំ, ឲចមេច ជចតេ ទុស្សីល្យាឌីសុ ដ្ឋប្បត្តេសុ, តស្មិំ អសំចេរ សតិ ទ្វារម្បិ អគុត្តំ ហោតិ, កចដ្តម្បិ អាចដ្ឋតាឌីតិ ចិថិចិត្តាតិបីតិ៍

តស្មឹ បន សីលាទីសុ ឧប្បន្នេសុ ទ្វារម្បិ គុត្តំ ហោតិ, ភវង្គម្បិ អាវជ្ជនាទីនិ វីថិចិត្តានិបិ។ យថា កឹ? យថា នគរទ្វារេសុ សំវុតេសុ កិញ្ចាបិ អន្តោ ឃរាទយោ អសំវុតា, តថាបិ អន្តោនគរេ សព្ពំ ភណ្ឌំ សុរក្ខិតំ សុគោបិតមេវ ហោតិ។ នគរទ្វារេសុ ហិ បិហិតេសុ ចោរានំ បវេសោ នត្ថិ, ឯវមេវ ជវនេ សីលាទីសុ ឧប្បន្នេសុ ទ្វារម្បិ សុគុត្តំ ហោតិ, ភវង្គម្បិ អាវជ្ជនាទីនិ វីថិចិត្តានិបិ។ តស្មា ជវនក្ខណេ ឧប្បជ្ជមានោបិ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរោតិ វុត្តោ។ ឥធ ចាយំ សតិសំវរោ អធិប្បេតោតិ វេទិតព្វោ។ ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរេន សំវុតោ ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរសំវុតោ, ឧបេតោតិ វុត្តំ ហោតិ។ តថា ហិ, បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោតិ ឥមស្ស វិភង្គេ “ឥមិនា បាតិមោក្ខសំវរេន ឧបេតោ ហោតិ...បេ... សមន្នាគតោ”តិ (វិភ។ ៥១១) វុត្តំ។ តំ ឧទ្ធរិត្វា ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរេន សំវុតោតិ ឯវមត្ថោ វេទិតព្វោ។

អថ វា សំវរីតិ សំវុតោ, ថកេតិ បិទហតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរសំវុតោ ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរសំវុតោ, ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរសង្ខាតំ សតិកវាដំ ចក្ខុទ្វារេ, ឃរទ្វារេ កវាដំ វិយ សំវរិ ថកេតិ បិទហតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ អយមេវ ចេត្ថ អត្ថោ សុន្ទរតរោ។ តថា ហិ “ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរំ អសំវុតស្ស វិហរតោ សំវុតស្ស វិហរតោ”តិ ឯតេសុ បទេសុ អយមេវ អត្ថោ ទិស្សតិ។

វិហរតីតិ ឯវំ ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរសំវុតោ យេន កេនចិ ឥរិយាបថវិហារេន វិហរតិ។ យញ្ហិស្សាតិអាទិម្ហិ ចក្ខុន្ទ្រិយសំវរំ អស្ស ភិក្ខុនោ អសំវុតស្ស អថកេត្វា អបិទហិត្វា វិហរន្តស្សាតិ ឯវមត្ថោ វេទិតព្វោ។ អថ វា, យេ-ការស្ស យត្តំ អាទេសោ។ ហិការោ ច បទបូរណោ, យេ អស្សាតិ អត្ថោ។

ឧប្បជ្ជេយ្យុន្តិ និព្ពត្តេយ្យុំ។ អាសវា វិឃាតបរិឡាហាតិ ចត្តារោ អាសវា ច អញ្ញេ ច វិឃាតករា កិលេសបរិឡាហា វិបាកបរិឡាហា ច។ ចក្ខុទ្វារេ ហិ ឥដ្ឋារម្មណំ អាបាថគតំ កាមស្សាទវសេន អស្សាទយតោ អភិនន្ទតោ កាមាសវោ ឧប្បជ្ជតិ, ឦទិសំ អញ្ញម្បិ សុគតិភវេ លភិស្សាមីតិ ភវបត្ថនាយ អស្សាទយតោ ភវាសវោ ឧប្បជ្ជតិ, សត្តោតិ វា សត្តស្សាតិ វា គណ្ហន្តស្ស ទិដ្ឋាសវោ ឧប្បជ្ជតិ, សព្ពេហេវ សហជាតំ អញ្ញាណំ អវិជ្ជាសវោតិ ចត្តារោ អាសវា ឧប្បជ្ជន្តិ។ តេហិ សម្បយុត្តា អបរេ កិលេសា វិឃាតបរិឡាហា, អាយតឹ វា តេសំ វិបាកា។ តេបិ ហិ អសំវុតស្សេវ វិហរតោ ឧប្បជ្ជេយ្យុន្តិ វុច្ចន្តិ។

ឯវំស តេតិ ឯវំ អស្ស តេ។ ឯវំ ឯតេន ឧបាយេន ន ហោន្តិ, នោ អញ្ញថាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯស នយោ បដិសង្ខា យោនិសោ សោតិន្ទ្រិយសំវរសំវុតោតិអាទីសុ។

ឥមេ វុច្ចន្តិ, ភិក្ខវេ, អាសវា សំវរា បហាតព្វាតិ ឥមេ ឆសុ ទ្វារេសុ ចត្តារោ ចត្តារោ កត្វា ចតុវីសតិ អាសវា សំវរេន បហាតព្វាតិ វុច្ចន្តិ។ សព្ពត្ថ ចេត្ថ សតិសំវរោ ឯវ សំវរោតិ វេទិតព្វោ។

សំវរាបហាតព្វអាសវវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បដិសេចនាបហាតព្ពអារសចចណ្ណនា

១០៍ បដិសន្ធា ឈោតិសោ ឌឹចរត្តិអាឌឹស្ង ឃំ ចត្តត្តាំ, តំ សត្តា ចិស្ងន្តិយគ្គេ ឃឹលកឆាឃំ ចុត្តសេចៈ ឃតិ្យស្សាតិ ឃំ ឌឹចរបិល្ដបិតាឌឹស្ង ចា អន្តាតទិ អស្សៈ អប្បដិសេចសេតាតិ ៤ចំ ឈោតិសោ អប្បដិសេចត្តស្សៈ សេនំ ចុត្តតឃសេចៈ រោចលំ បតិឆ អលន្តិ ឌឹចទាឌិ បត្តឃសេតា លន្តិ ចា អស្សាឆឃសេតា កាយាសចស្ស ក្លប្បត្តិ សេឌិតន្តាៈ ព្រាឌិសំ អន្តាស្តិយិ្ស សយ្យត្តិកសេ ស្ងកាតិកសេ លកិស្សាយឹតិ កចបត្តតាឃ អស្សាឆឃសេតា កចាសចស្ស, អឃំ លកាយិ ត លកាយឹតិ ចា យឃ្យាចា ព្ហឆត្តិ អត្តសន្តា អឆិន្តហសេតា ឌិន្ធាសចស្ស ក្លប្បត្តិ សេឌិតន្តាៈ សន្តសេហច បត សហឌាសេតា អចិន្ធាសសេចាតិ ៤ចំ ចត្យុត្តិ អាសចាត់ ក្លប្បត្តិ ចិបិរាបទិត្យអាហា ច តចសេចឆត្យប្បាឆតសេតាបិ សេឌិតន្តាៈ

ព្ហសេយចុត្តិ, កិល្លសេ, អាសចា បដិសេចនា បហាតព្ពាតិ ព្ហសេយ ៤កសេយកស្សិ បច្ចសេឃ ចត្តាសេទា ចត្តាសេទា កត្តា សោត្យអស អាសចា ព្ហយិតា ឆាកាលាសំចរសន្ធាសេតត បច្ចសេចល្លាបដិសេចសេតត បហាតព្ពាតិ ចុច្ចត្តិៈ

បដិសេចនាបហាតព្ពអារសចចណ្ណនា តិដ្ឋិតាៈ

អឆិចាសតាបហាតព្ពអារសចចណ្ណនា

១៣៍ បដិសន្ធា ឈោតិសោ ឈសេយា សេហាតិ ឃឹតស្សាតិ ក្លបិសេឃត បសេឆត បច្ចសេចល្លិត្តា ឈសេយា សេហាតិ ឃឹតស្ស ឃឹតំ ឈយតិ សហតិ, ត អឌឹរបុរិសោ ចិឃ អប្បយត្តកោតបិ ឃឹសេតត ចលតិ កយ្យតិ កយ្ដ្ឋាត់ ចិឌហតិៈ អបិច សេា សេលិយសតាកសេត្តសេទា ចិឃ អតប្បកោតាបិ ឃឹសេតត ឋុដ្ឋា ត ចលតិ ត កយ្យតិ, កយ្ដ្ឋាតសេយច យតឃិ កសេទាតិៈ សេឆសេទា កិរ សេចតិឃបត្តសេត បិឃក្ខ្យហាឃំ បឆាតឈសេរ ចិហសេត្តា អត្តាសដ្ឋសេក ហិយបិតសយសេឃ សេលិកត្តារិកតិរសេឃ បច្ចសេចល្លិត្តា កយ្ដ្ឋាត់ អចិឌហសេត្តាច អព្ភទាកាសេស ឌឹតិតាសេយឃិៈ ៤ចំ ក្លណ្យាឌឹស្ងបិ អត្តសេឃាឌតា សេឌិតន្តាៈ

សេកចលតិ្យាសេឃា កិល្លុ អឆិយត្តយិ្ស ក្លណ្យាឃហតិ សេស្តច សេឆសេទា ចិឃ, អឃំ "ឈសេយា ក្លណ្យាស្សា"តិ សេឌិតសេន្តាៈ សេឆសេទា កិរ កិយប្បយសេឃ បន្ធាកត្តំ ពាហិចក្កសេយ តិឃឹឌិៈ កយ្ដ្ឋាត់ យតឃិកសេទាសេត្តា សេសឌាបិស្ស កសេន្ធហិ យុច្ចត្តិៈ អឆ តំ អសេត្តចាឃិសេកា អាហ "ព្ហឆ, កសេត្ត, តិឃឹឆឆ, ឃឹតសេលិ ឋ្កាកាសេសា"តិៈ សេឆសេទា "ក្លណ្យាតសេឃសេតចយិ្សអាចុសោ ព្ហឆ តិឃិសេត្ត"តិ អឌឹចិយហាតិរឃំ បច្ចសេចល្លិត្តា តិឃឹឌិសេយចៈ ក្លណ្យាត្តិ សេចត្ត អក្កិសត្តាសេបិច សេឌិតសេន្តាៈ ឃ្ងរិឃសត្តាបចសេសត បសេតតំ ចត្ត ចុត្តាៈ

សេឃា ច ឆ្ល តសេឃា ចាសេរ កត្តំ ចា បិតឹឃំ ចា អលកយាសេតាបិ អតយតគ្គេ សំសាសេរ អត្តសេតា សេបត្តិចិសឃ្ងបបត្តិ បច្ចសេចល្លិត្តា អសេចសេឆសេត្តា កយ្ដ្ឋាត់ ត ចិឌហតិសេឃចៈ អឆិយសេត្តហិ ឆំសយកសចាតាតបសយ្យសេស្សហិ ឋុដ្ឋា ចាបិ តិរន្ធាត្យបបត្តិ បច្ចសេចល្លិត្តា អសេចសេឆសេត្តា កយ្ដ្ឋាត់

ត ចិឌហតិឃេច៉ ឃទឹឃបឃយ្សេឃ្សត ឋុេដ្ឋ ចាបិ អតយតេក្ក ឃំឃាេទ ឃឹហញ្ញុក្ឈុឌិយុលេឃុ អេតកចាទ៌ បរិចត្តិតបុន្តកាច់ បដ្ឋេចក្លិត្វា អេចេឆេត្តា កយ្ឋុដ្ឋាគំ ត ចិឌហតិឃេច បឆាតិឃេត្វទេរា ចិឃ៉ អឃំ "ឈេយា ឌិឈត្ថាឃ...េប... ឃទឹឃបឃយ្សឃ្សាត"ត្តិ េចឌិតេន្តា៉

េឆទ៌ កិទ ឈ្ហេចលចិហាេទ កលិកាទបឆាតិឃឈេទ អទិឃច់ឃំ ឃុឈត្តិ េឈាទចិេឃា ឃេប្យា ឆំឃិ៉ េឆេទា ឌាតិត្វាបិ បឃត្តឌិេត្វា តិឃិេត្តា ឆម៉ុេឃច ឃុឈាតិ៉ ចិឃេចេកា ឆេន្ត្ហ អេហាឃិ៉ េឆេទា ្តុបឃយ្សឆយល្ហស់ អាឌិ៍ កត្វា ឃឹស់ បដ្ឋេចក្លិត្វា បទិឃុគ្គឃឹេលិហយម្ពឹតិ បឹតិំ ្តប្យាេឆឃិ៉ ឃហ បឹតុប្យាឆា ចិឃំ តិចត្តិត្វា បឆចិ៍ បិចិឃិ៉ េឆេទា តេត្វច ចិេត្តកក្កតំ លកិត្វា ចិបឃ្សគំ ចេឆ្លត្វា អេទហត្តំ បិបុឈិ៉

េឃា បត អេក្កាឃចេឃត ត្សុេត្ត ត្សុត្តត្តាេឃច ច ត្សុាកេត អបិ អត្តិយចត្វឃន្តាិេត ចចតបេឆ ឃុត្វា ឈត្តិក្យុលិេឃច បដ្ឋេចក្លិត្វា ត េចឆតិ ឌិឈកាឈកអកឃេត្វទេរា ចិឃ៉ អឃំ "ឈេយា ត្សុត្តាគំ ត្សុាកតាគំ ចចតបឆាត"ត្តិ េចឌិតេន្តា៉

េឆេទា កិទ បដ្ឋឃឃេត្តាឃកាចតាទាយតាឃ យហាអទិឃច់ឃប្យឌិបធំ កេឆឃិ, ឃេន្តា យហាកាេយា អាកន្តិ៉ េឆទ្ស យហាឃក្កាេទា ្តប្យឌ្តតិ៉ តំ អន្តាតេទា យហាេឆេទា អឆិចាេឃតំ្យ អឃេក្កាេត្តា ឌិឈកាឈេកា អទិឃច់ឃំ កេឆឃិតិ ឃន្តាេត្តិ េកាលិហល់ កេទាឃឹតិអាឌិហិ អេក្កាឃិ៉ ្តេកាបិ ច អត្តេតា អត្តេតា ចិហាទ៌ កន្តត្តា កាត្សុតយត្តិ ឲកបេឆត អកយ៌ឃុ៉ ឃកលកាត្សុតយ្សិ េឃា តំ អេក្កាឃិេឃច៉ តេតា ឃត្វ ន្តិត្តិ ចិហាទាគំ យេក្កា កិឌ្ឋតិ, តត្វ ឆត្វា ឌិឈកាឈកេត្វទេរា តំ ចត្តិត្វា "ឲឃ, កេន្ត, តុយ្យាគំ យេក្កា"តិ អាហ៉ េឃា អឃុឈេត្តា ចិឃ អកយាឃិ៉ េឆេទាបិ ចិហាទ៌ កត្តា បិេឆ បក្លាេលត្វា តិឃឹឌិ៉ តេយគំ អេត្តចាឃិេកា "កិំ, កេន្ត, ឃកលកាត្សុតំ បទិកាឃត្តិ ត កិត្តិ អេចាត្សុត្វា"តិ អាហ៉ េឆេទា "ឈត្តិេឃច, អាត្សុេឃា, យឃ៉្យាកាេទា, ត អក្លុត្តិ៉ ឲកបត្សុាេទបិ កយ្ឋុដ្ឋាតចិេឃាក៌ ត បឃ្សាយឹ"តិ អាហ៉ ឲត្វ ច ចចតេយច ចចតបេឆាតិ េចឌិតេន្តា៉

េឃា បត ្តប្យត្តា ឃាទិទឹកា េចឆតា ត្សុក្លុយតេដ្ឋត ត្សុក្លា, តាហលេដ្ឋត តិន្តា, ឋទុឃេដ្ឋត ឈទា, តិលិឈេដ្ឋត កត្សុកា, អឃ្សាឆចិទហេតា អឃាតា, យតំ អចេន្ត្ហតេតា អយតាបិ, បិឈាហទឈាឃយត្វតាឃ បិឈាហទា អឆិចាេឃតិេឃច, ត េចឆតិ៉ ឲច់ ឃកាេចា េហាតិ ចិត្តលបន្តេត បឆាតិឃេត្វទេរា ចិឃ៉ អឃំ "្តប្យត្តាគំ...េប... អឆិចាឃតឌាតិេកា"តិ េចឌិតេន្តា៉

េឆទ្ស កិទ ទត្តិំ បឆាេតត ឌិតិតាេយត្វា ចិតឃ្ស ្តឆទចាេតា ្តប្យឌ្តិ៉ េឃា តំ អឆិចាេឃតំ្យ អឃេក្កាេត្តា អាចត្តតិ បទិចត្តតិ៉ តេយគំ ចក្កាយបេឃ្ស ចិេតា បិណ្ឌបាតិឃេត្វទេរា អាហ "អាត្សុេឃា, បន្តាឌិេតា តាយ អឆិចាឃតឃឹេលិ េហាតី"តិ៉ េឃា "ឃាត្សុ, កេន្ត"តិ អឆិចាេឃត្វា តិដ្ឋេលិ ឃឃិ៉ ចាេតា តាកិេតា ឃាច ហឆឃំ ឋាេលតិ៉ េឆេទា េចឆតំ ចិក្លុឃ្ពេត្វា ចិបឃ្សេត្តា យុហុេត្តត អតាកាឃឹ ហុត្វា បទិតិន្តាឃឹតិ៉

ឃតិញ្ញាឃ្សាតិ ឃឹតាឌិឃុ ឃំកិត្តិ ឲកឆយុយ្សិ អឃ្ស៉ អតឆិចាឃឃេតាតិ អតឆិចាេឃត្តឃ្ស អក្លុយត្តឃ្ស៉ េឃឃំ ត្សុត្តតឃេយច៉ អាឃត្សុប្យត្តិ បេតត្វ ឲច់ េចឌិតេន្តា៉ ឃឹេតត ឋុដ្ឋឃ្ស ្តល៉្យាបត្វឃត្តឃ្ស កាយាឃេចា ្តប្យឌ្តតិ, ឲច់ ឃន្តាត្វ៉ តត្វិ េតា ឃយ្យត្តិកេច ឃុកាតិកេច ឃឹតំ ចា

ផុល្យាចាតិ កច បច្ចយត្តស្ស កចាសចោ៊ យឃិ្យាឞិតំ ផុលត្តិ កាហោ ឌិច្ចាសចោ៊ សច្ចោហេច សយ្យុច្ចា អចិឆ្ចាសចោតិ៊

“ព្ដេយ ចុក្ខត្តិ…បេ… អឆិចាសតា បហាតព្ពា”តិ ព្ដេយ ឞិតាឌិសុ ឲកេយកស្ស ចេសត ចត្តារោ ចត្តារោ កត្វា អេតេក អាសចា ព្ដយាឃ លត្តិសំចេសច្ចាតាឃ អឆិចាសតាឃ បហាតព្ពាតិ ចុក្ខត្តិតិ អេច្ចា៊ ឲត្ត ច ឃស្វា អឃំ លត្តិ ឞិតាឌិឆេយ្យ អឆិចាសេតិ, អត្តតោ ផុបរិ អារោរបត្វា ចាសេតិឃេច៊ ត អសហយាតា ហុត្វា តិរស្សតិ, តស្វា “អឆិចាសតា”តិ ចុក្ខតិតិ ចេឌិតព្ពា៊

អឆិចាសតាបហាតព្ពអាសចចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៊

បរិចច្ឆតាបហាតព្ពអាសចចណ្ណតា

១៣៊ បដិសច្ចាឃោតិសោ ចល្ខំ ហត្តិ បរិចច្ឆតិតិ អហំ សយណាតិ ចល្ខស្ស ហត្តិស្ស អាសត្ថេត ដាតព្ពំ៊ តតោតិងាតញ្ញាយលាយ្យិ ឞិឃា យលាយតួយ្យិ ក្យុណ្ណត្តិ ឲចំ ផុបិឃេត បធេត បក្ខឃេត បក្ខចេក្កិត្វា ចល្ខំ ហត្តិ បរិចច្ឆតិ បដិក្កយតិ៊ ឲស តឃោ សព្ពត្វា៊ ចល្ខត្តិ ច ក្ដុំ, ចាឍ្យអត្តិ ចុត្តំ ហោតិ៊ តាល្យត្តិ លឌិតាល្យអាឌិ៊ កល្ដកដ្ឋាតត្តិ កល្ដកាតំ ដាតំ, ឃត្ត កល្ដកា ចិច្ឆត្តិ, តំ ឈកាសត្តិ ចុត្តំ ហោតិ៊ សោត្កត្តិ សព្ពោតា បរិច្ឆិត្តតដំ៊ បបិតត្តិ ឲកោតា លិត្តតដំ៊ ចក្កតិកត្តិ ផុឆ្ចិច្ចាឆកកក្កយលិឌិតំ លច្ខតដ្ឋាតំ៊ ឈញ្ញព្ដាលត្តិ តេសំឃេច សកក្កយាឌិតំ សក្កតោកាសំ៊ តំ ឌណ្ណុយតួយ្យិ អសុចិករិតំ ហោតិ, ចេ្កបិ ចេតាតិ ដាតាតិ អយត្យស្សក្ដ្ឋាតិ ហោត្តិ៊ តស្វា តាតិ ចច្ឆតព្ពាតិ៊ អតាសតេតិ ឲត្ត បត អឃុត្តំ អាសតំ អតាសតំ, តំ អត្តោតា អតិឃតចត្ត្កំ រេហាបដិច្ឆត្តាសតត្តិ ចេឌិតព្ពំ៊ អកោចេតិ ឲត្តបិ ច អឃុច្ចា កោចេរា អកោចេរា, សោ ចេឞិឃាឌិកេឆោតា បញ្ចចិឆោ៊ ឞិបកោ យិច្ចតិ លិយកោ ក្យស្សិលេ យិត្តបតិទ្វបកោ, អយិច្ចត ចា៊ កដត្តត្តិ សេចយាតំ៊ ចិត្តា សព្រាហុចារីតិ បល្ខិតា ញុឌ្ខិសយ្យត្តា សព្រាហុចារេឃា, កិក្កតយេតំ អឆិចចតំ៊ តេ ហិ ឲកកយុំ ឲក្យច្ចសោ សយឞិក្កតាតិ ព្ដយំ ព្រាហុំ សយាតំ ចេត្តិ, តស្វា សព្រាហុចារីតិ ចុក្ខត្តិ៊ ឞិបកោសុ ដាតេសុតិ លិយកោសុ ដាតេសុ៊ ឈកេបយ្យត្តិ សក្កហេឃ្យ, អឆិយុច្ចឃ្យ “អក្ខា អឃយាឃស្វា អកាឞិ ចា កេរិស្សតិ ចា”តិ៊

ឃញ្ញាស្សាតិ ហត្តិអាឌិសុ ឃំកិច្ចិ ឲកយ្យិ អស្ស៊ សេសំ ចុត្តតឃេច៊ អាសចុប្បត្តិ បតេត្ត ឲចំ ចេឌិតព្ពា៊ ហត្តិអាឌិតិងាតេត ក្យេក្កត ឞុដ្ឋស្ស សុលំ បត្តឃោតា កាយាសចោ ផុប្បច្ឆតិ៊ តត្តិ តោ សយ្យត្តិកេច សុកាតិកេច ព្រាឌិសំ ក្យណ្ណត្តិ កចំ បេតត្តត្តស្ស កចាសចោ៊ យំ ហត្តិ យក្កតិ, យំ អេស្សាតិ កាហោ ឌិច្ចាសចោ៊ សច្ចោហេច សយ្យុច្ចា អចិឆ្ចាសចោតិ៊

ព្ដេយ ចុក្ខត្តិ…បេ… បរិចច្ឆតា បហាតព្ពាតិ ព្ដេយ ហត្តិអាឌិសុ ឲកេកស្ស ចេសត ចត្តារោ ចត្តារោ កត្វា អេតេក អាសចា ព្ដយិតា ឞិលសំចេសច្ចាតេត បរិចច្ឆតេត បហាតព្ពាតិ ចុក្ខតិតិ ចេឌិតព្ពា៊

បរិចច្ឆតាបហាតព្ពអាសចចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៊

ចិនោគភាបហាតន្តអាយចចល្ហភា

១៩៑បដិសន្ធានយោគិនោ ប្បត្តំ កាយចិតក្កំ ភាឆិចានេសតីតិ “ន្តតិ បរិណំ ចិតនក្កា អក្យុសលេ, ន្តតិបិ សាចនន្ថា, ន្តតិបិ ទក្កចិបរិនេកា, នោ ច នោ អត្តញ្ញាតាិឆាយ សំចត្តតី”តិអាគិភា ភនយភ នោគិនោ កាយចិតនក្កា អាគីភចំ បច្ចនេចក្កិត្វា តស្ថិ តស្ថិ អានេខ្ទុលោ ប្បត្តំ ឌាតយកិតិន្តត្តំ កាយចិតក្កំ ភាឆិចានេសតិ, ខិត្តំ អានេទានេបត្វា ភ ចានេសតិ, អក្កត្តនេ ចា ភ ចានេសតីតិបិ អនេត្វា៑

អភឆិចានេសនេត្តា កិំ កនេទាតីតិ? បឌហតិ លនេន្តតិ៑

កិំ កចចទំ ចិយ បិដនេកភាតិ? ភ ហិ, អបិច នោ តំ ចិនោគនេតិ តុគតិ ចិន្ត្បាតិ តឹហទតិ៑

កិំ ខាលិខាង្កំ ចិយ បនេតានេគភាតិ? ភ ហិ, អឆ នោ តំ ញ្បត្តិកនេទាតិ ចិកាតត្តំ កនេទាតិ៑ យឆាឬ្ប អនេត្តាបិ ភាចសិឬ្បតិ អត្តយនោ កក្កយត្តយ្បិ, តឆា តំ កនេទាតិ៑

កឆំ បភ តំ តឆា កនេទាតីតិ? អភកាចំ កនេយតីតិ អក្យ អក្យ អកាចំ កនេយតិ, ចិក្កិយ្ខភប្បហានេភភ យឆា ឬ្បចិក្កយ្ខិនេតា នេហាតិ, តឆា កនេទាតីតិ ទុត្តំ នេហាតិ៑ ឲស ភនោ ញ្ញាបរិគចិហិសាចិតនក្កឬ្ប៑

ឲត្ត ច កាយចិតនក្កាតិ “នោ កាយបដិសំឃុនេត្តា តនក្កា ចិតនក្កា យិន្ធាសក្កនេយ្បា”តិ ចិកនក្ក (ចិក៑ ៥១០) ទុនេត្តា៑ ឲស ភនោ ន្តតនេឬ្ប៑ ប្បត្តប្បនេត្តតិ ប្បនេត្តប្បនេត្ត, ប្បត្តយនេត្តនោចាតិ ទុត្តំ នេហាតិ៑ សកិំ ចា ប្បនេត្ត ចិនោគនេត្វា ទុតិយចានេន អន្ត្ប្បក្កិតា ភ នេហាតិ, សតក្កត្តយ្បិ ប្បនេត្តប្បនេត្ត ចិនោគនេតិនោច៑ បិបនេក អក្យុសលេតិ លិយកនេដ្ឋ បិបនេក, អនេកាសល្លតាឃ អក្យុសលេ៑ ឆនេឲ្យតិ នេតនោច កាយចិតក្កាគនោ សនេន្តបិ ចា ភច យហាចិតនក្កា៑ តត្វ តនោ ទុត្តា ឲច៑ អចនេសសា “ខាតិចិតនក្កា ឌគបគចិតនក្កា អយទចិតនក្កា បទាត្វុក្កយតាបដិសំឃុនេត្តា ចិតនក្កា លិកសក្កានេសិលេកបដិសំឃុនេត្តា ចិតនក្កា អភចន្តាត្តិបដិសំឃុនេត្តា ចិតនក្កា”តិ (យហានិ៑ ១០សិ) ន្តនេយ លេ៑

យតិញ្ញ្ឬ្បាតិ ឲនេតឬ្ប ចិតនក្កឬ្ប ឃំកិន្ទ្បាំ អឬ្ប, នេសសំ ទុត្តភឃនេយច៑ កាយចិតនក្កា បនេគត្វ កាយាសនោ ឲច៑ តន្ទិនេសនោ កចាសនោ៑ តំសយ្យឃុនេត្តា ឌិន្ទ្ធាសនោ៑ សន្តចិតនក្កឬ្ប អចិន្ទ្ធាសនោតិ ឲចំ អាសទុប្បត្តិបិ នេចឌិតន្តា៑

ន្តនេយ ទុន្ធត្តិ...នេប... ចិនោគភា បហាតន្តាតិ ន្តនេយ កាយចិតក្កាឌិចនេសភ ទុត្តប្បកានោ អាសចា ន្តយិភា តស្ថិ តស្ថិ ចិតនក្កំ អាគីភចបច្ចនេចក្កលាសហិនេតភ ចីទិយសំចនេសន្តានេតភ ចិនោគនេភភ បហាតន្តាតិ ទុន្ធត្តិតិ នេចឌិតន្តា៑

ចិនោទភាបហាតដ្ឋអាឃចចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៉

កាចភាបហាតដ្ឋអាឃចចណ្ហតា

១ស៍៉បដិឃដ្ឋា នេយាតិនេឃា ឃតិឃនេដ្ឋាញ្ញ្ញុំ កានេចតីតិ អកាចភាឃ អាឌីភចំ, កាចភាឃ ច អាតិឃំឃំ ដ្ឋបិនេឃត បនេឆត បច្ចេចក្លិត្វា ឃតិឃនេដ្ឋាញ្ញ្ញុំ កានេចតិ, ៦ឃ ភនេឃា ឃដ្ឋាត្វ៉ ៦ត្វ ច កិច្ចាបិ ព្ចនេយ ដ្ឋបរិយក្កត្តឃឃយឃឃក្ខតា នេលិក្យត្តរនេទាិញ្ញ្ញា ៦ច អឆិនេប្យតា, តធាបិ អាឌិកម្មិកាត់ នេទាិញ្ញ្ញក្កុ អឃនេម្មាហត្វំ នេលិកិឃនេលិក្យត្តរមិស្សកោត នេភឃំ ភនេឃត អត្វចណ្ហតំ កទិស្សាមិ៉ ព្ចឆ បត នេលិកិឃភឃំ បហាឃ នេលិក្យត្តរភនេឃា ៦ច កនេហតនេដ្ឋា៉ តត្វ ឃតិឃនេដ្ឋាញ្ញ្ញត្តិអាឌិភា ភនេឃត ច្យត្តាត់ ឃត្តត្ថុ អាឌិបតាត់នេឃច តាច –

អត្វនេតា លក្ខណាឌីហិ, ពយនេតា ច ចិតិន្ធនេឃា;

អត្ថភាឆិកនេតា នេធច, ចិញ្ញាតនេដ្ឋា ចិកាចិភា៉

តត្វ ឃតិឃនេដ្ឋាញ្ញ្ញក្ក តាច ឃនេណនេដ្ឋត ឃតិ៉ ឃា បនេភឃា ដ្ឋបដ្ឋាភលក្ខណា, អបិលិបភលក្ខណា ចា៉ ច្យត្តម្បិ នេហតំ "ឃធា, យហារាឌ, ទនេញ្ញា ភណ្ឌាការិកោ ទនេញ្ញា ឃាបនេតយ្យំ អបិលិនេបតិ, ៦ត្តកំ, យហារាឌ, ហិរញ្ញំ, ៦ត្តកំ ឃ្យចណ្ណំ, ៦ត្តកំ ឃាបនេតយ្យត្តិ, ៦ចនេយច នេខា, យហារាឌ , ឃតិ ដ្ឋប្យជ្ជយាភា ក្យឃលិក្យឃលឃាចជ្ជាភចជ្ជហីភបណីតពណ្ហឃុក្កឃប្បដិភាគេ ឆនេម្ម អបិលិនេបតិ៉ ព្ចនេយ ចត្តារនេទា ឃតិបដ្ឋាភា"តិ (មិ៉ ប៉ ១៉ខ៉១៣) ចិត្វារនេទា៉ អបិលិបភទឃា៉ កិច្ចចនេឃនេតច ហិស្ស ៦តំ លក្ខណំ នេឆនេទត ច្យត្តំ៉ អឃនេម្មាឃទឃា ចា៉ នេកាចទាកិយុឍកាចបច្ចបដ្ឋាភា៉ ឃតិ ៦ច ឃនេដ្ឋាញ្ញ្ញក្កា ឃតិឃនេដ្ឋាញ្ញ្ញក្កា៉ តត្វ នេទាិឆិឃា នេទាិឆិស្ស ចា អនេក្កាតិ នេទាិញ្ញ្ញក្កា៉

កិំ ច្យត្តំ នេហាតិ? ឃា ហិ អឃំ ឆម្មឃាយក្កិ, ឃាឃ នេលិកិឃនេលិក្យត្តរនេយក្កក្លនេលា ដ្ឋប្យជ្ជយាភាឃ លិត្ថន្ទុបតិដ្ឋាភាឃ្យហត-កាយឃ្យឍត្តកិលយធាត្យនេឃាក-ដ្ឋនេច្ឆឆឃស្សតាកិតិនេចឃាឌីភំ អនេភនេកឃំ ដ្ឋបទ្ទចាភំ បដិបក្ខក្ខតាឃ ឃតិឆម្មិចិចឃចីរិយបីតិបស្សទ្ធិឃយាឆិដ្ឋបេក្ខាឃក្ខាតាឃ ឆម្មឃាយក្កិយា អរិឃឃាចនេកា ព្យុញ្ញាតិតិ កត្វា "នេទាិឆិ"តិ ច្យច្ចតិ៉ ព្យុញ្ញាតិតិ កិនេលឃឃត្តាភតិទ្ទាឃ ដ្ឋដ្ឋហតិ, ចត្តារិ ចា អរិឃឃច្ចាតិ បដិចិញ្ញតិ, តិព្វាភនេយច ចា ឃច្ឆិកនេទាតីតិ ច្យត្តំ នេហាតិ៉ ឃធាហ "ឃត្ត នេទាិញ្ញ្ញក្ក កានេចត្វា អត្វត្តរំ ឃម្មាឃនេដ្ឋាឆិ អកិឃម្ពុនេទ្ធា"តិ៉ តស្សា ឆម្មឃាយក្កិឃក្ខាតាឃ នេទាិឆិឃា អនេក្កាតិបិ នេទាិញ្ញ្ញក្កា, ឃាភក្កយក្កក្កាឌនេឃា ចិឃ៉

នេឃានេបឃ ឃធាច្យត្តប្បការាឃ ៦តាឃ ឆម្មឃាយក្កិយា ព្យុញ្ញាតិតិ កត្វា អរិឃឃាចនេកា "នេទាិឆិ"តិ ច្យច្ចតិ, តស្ស នេទាិឆិស្ស អនេក្កាតិបិ នេទាិញ្ញ្ញក្កា, នេឃតក្កនេធក្កាឌនេឃា ចិឃ៉ នេតភាហ អដ្ឋកធាចរិឃា "ព្យុញ្ញភកស្ស ប្យក្កលស្ស អក្កាតិ ចា នេទាិញ្ញ្ញា"តិ៉ អបិច "នេទាិញ្ញ្ញាតិ

កេនដ្ឋេន ពោជ្ឈង្គា? ពោធាយ សំវត្តន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា, ពុជ្ឈន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា, អនុពុជ្ឈន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា, បដិពុជ្ឈន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា, សម្ពុជ្ឈន្តីតិ ពោជ្ឈង្គា”តិអាទិនា (បដិ។ ម។ ២។១៧) បដិសម្ភិទាមគ្គេបិ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ បសត្ថោ សុន្ទរោ ច ពោជ្ឈង្គោតិ សម្ពោជ្ឈង្គោ។ ឯវំ សតិ ឯវ សម្ពោជ្ឈង្គោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ។ តំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ។ ឯវំ តាវ ឯកស្ស អាទិបទស្ស អត្ថតោ លក្ខណាទីហិ ច វិនិច្ឆយោ វិញ្ញាតព្វោ។

ទុតិយាទីសុ បន ចតុសច្ចធម្មេ វិចិនាតីតិ ធម្មវិចយោ។ សោ បន វិចយលក្ខណោ, ឱភាសនរសោ, អសម្មោហបច្ចុបដ្ឋានោ។ វីរភាវតោ វិធិនា ឦរយិតព្វតោ ច វីរិយំ។ តំ បគ្គហលក្ខណំ , ឧបត្ថម្ភនរសំ, អនោសីទនបច្ចុបដ្ឋានំ ។ បីណយតីតិ បីតិ។ សា ផរណលក្ខណា, តុដ្ឋិលក្ខណា វា, កាយចិត្តានំ បីណនរសា, តេសំយេវ ឱទគ្យបច្ចុបដ្ឋានា។ កាយចិត្តទរថបស្សម្ភនតោ បស្សទ្ធិ។ សា ឧបសមលក្ខណា, កាយចិត្តទរថនិម្មទ្ទនរសា, កាយចិត្តានំ អបរិប្ផន្ទនសីតិភាវបច្ចុបដ្ឋានា។ សមាធានតោ សមាធិ។ សោ អវិក្ខេបលក្ខណោ, អវិសារលក្ខណោ វា, ចិត្តចេតសិកានំ សម្បិណ្ឌនរសោ, ចិត្តដ្ឋិតិបច្ចុបដ្ឋានោ។ អជ្ឈុបេក្ខនតោ ឧបេក្ខា។ សា បដិសង្ខានលក្ខណា, សមវាហិតលក្ខណា វា, ឩនាធិកនិវារណរសា, បក្ខបាតុបច្ឆេទនរសា វា, មជ្ឈត្តភាវបច្ចុបដ្ឋានា។ សេសំ វុត្តនយេន។ ឯវំ សេសបទានម្បិ អត្ថតោ លក្ខណាទីហិ ច វិនិច្ឆយោ វិញ្ញាតព្វោ។

កមតោតិ ឯត្ថ ច “សតិញ្ច ខ្វាហំ, ភិក្ខវេ, សព្វត្ថិកំ វទាមី”តិ (សំ។ និ។ ៥។២៣៤) វចនតោ សព្វេសំ សេសពោជ្ឈង្គានំ ឧបការកត្តា សតិសម្ពោជ្ឈង្គោវ បឋមំ វុត្តោ។ តតោ បរំ “សោ តថា សតោ វិហរន្តោ តំ ធម្មំ បញ្ញាយ បវិចិនតី”តិអាទិនា (វិភ។ ៤៦៨) នយេន សេសសម្ពោជ្ឈង្គានំ បុព្វាបរិយវចនេ បយោជនំ សុត្តេយេវ វុត្តំ។ ឯវមេត្ថ កមតោបិ វិនិច្ឆយោ វិញ្ញាតព្វោ។

អនូនាធិកតោតិ កស្មា បន ភគវតា សត្តេវ ពោជ្ឈង្គា វុត្តា អនូនា អនធិកាតិ។ លីនុទ្ធច្ចបដិបក្ខតោ សព្វត្ថិកតោ ច។ ឯត្ថ ហិ តយោ ពោជ្ឈង្គា លីនស្ស បដិបក្ខា។ យថាហ – “យស្មិញ្ច ខោ, ភិក្ខវេ, សមយេ លីនំ ចិត្តំ ហោតិ, កាលោ តស្មិំ សមយេ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ, កាលោ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ, កាលោ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយា”តិ (សំ។ និ។ ៥។២៣៤)។ តយោ ឧទ្ធច្ចស្ស បដិបក្ខា។ យថាហ – “យស្មិញ្ច ខោ, ភិក្ខវេ, សមយេ ឧទ្ធតំ ចិត្តំ ហោតិ, កាលោ តស្មិំ សមយេ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ, កាលោ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយ, កាលោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភាវនាយា”តិ (សំ។ និ។ ៥។២៣៤)។ ឯកោ បនេត្ថ សព្វត្ថិកោ។ យថាហ – “សតិញ្ច ខ្វាហំ, ភិក្ខវេ, សព្វត្ថិកំ វទាមី”តិ។ “សព្វត្ថក”ន្តិបិ បាឋោ, ឧភយម្បិ សព្វត្ថ ឥច្ឆិតព្វន្តិ អត្ថោ។ ឯវំ លីនុទ្ធច្ចបដិបក្ខតោ សព្វត្ថិកតោ ច សត្តេវ ពោជ្ឈង្គា វុត្តា អនូនា អនធិកាតិ, ឯវមេត្ថ អនូនាធិកតោបិ វិនិច្ឆយោ វិញ្ញាតព្វោ។

ឯវំ តាវ “សតិសម្ពោជ្ឈង្គ”ន្តិអាទិនា នយេន វុត្តានំ សត្តន្នំ អាទិបទានំយេវ អត្ថវណ្ណនំ ញត្វា ឥទានិ ភាវេតិ វិវេកនិស្សិតន្តិអាទីសុ ឯវំ ញាតព្វោ។ ភាវេតីតិ វឌ្ឍេតិ, អត្តនោ ចិត្តសន្តានេ បុនប្បុនំ ជនេតិ អភិនិព្ពត្តេតីតិ អត្ថោ។ វិវេកនិស្សិតន្តិ វិវេកេ និស្សិតំ។ វិវេកោតិ វិវិត្តតា។ ស្វាយំ តទង្គវិវេកោ វិក្ខម្ភនសមុច្ឆេទបដិប្បស្សទ្ធិនិស្សរណវិវេកោតិ បញ្ចវិធោ។ តស្ស នានត្តំ “អរិយធម្មេ អវិនីតោ”តិ ឯត្ថ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ។ អយមេវ ហិ តត្ថ វិនយោតិ វុត្តោ។ ឯវំ ឯតស្មិំ បញ្ចវិធេ វិវេកេ។

ចិចេកកិស្សិតន្តិ តទង្គចិចេកកិស្សិតំ សមុច្ឆេទចិចេកកិស្សិតំ កិស្សរណចិចេកកិស្សិតញ្ច បតិសម្ភិទាមគ្គេ ការេចតីតិ អឃយេទ្វា ចេជិតេព្វោ។ តថា ហិ អយំ ពៅជ្ឈង្គភាចតាគុយុត្តោ ឃោគី ចិបស្សតាក្ខណេ កិច្ចតោ តទង្គចិចេកកិស្សិតំ, អជ្ឈាសយតោ កិស្សរណចិចេកកិស្សិតំ, មគ្គកាលេ បត កិច្ចតោ សមុច្ឆេទចិចេកកិស្សិតំ, អារម្មណតោ កិស្សរណចិចេកកិស្សិតំ បតិសម្ភិទាមគ្គេ ការេចតិ។

បញ្ចចិធចិចេកកិស្សិតន្តិបិ ឲេក, តេ ហិ ត ពេចលំ ពលចចិបស្សតាមគ្គផលក្ខណេសុ ឲច ពៅជ្ឈង្គេ ភូជ្ជន្តិ, ចិបស្សតាបាទកកសិណជ្ឈាគអាតាបាតាសុក(ចាហូចិហារជ្ឈានេសុបិ ភូជ្ជន្តិ។ ត ច បដិសិទ្ធា អដ្ឋកថាចរិយេហិ។ តស្មា តេសំ មតេត ឲតេសំ ឈាគាគំ បចត្តិក្ខណេ កិច្ចតោ ឲច ចិក្ខម្ភគចិចេកកិស្សិតំ។ ឃថា ច “ចិបស្សតាក្ខណេ អជ្ឈាសយតោ កិស្សរណចិចេកកិស្សិត”ន្តិ ចុត្តំ, ឲចំ បដិប្បស្សទ្ធិចិចេកកិស្សិតម្បិ ការេចតីតិ ចត្តុំ ចដ្តតិ។ ឲស តយោ ចិរាកកិស្សិតាទីសុ។ ចិចេកដ្ឋា ឲច ហិ ចិរាកាទយោ។

ពេចលេញ្ញួ ចោស្សគ្គោ ទុចិធោ បរិច្ចាគចោស្សគ្គោ ច បក្ខន្ទនចោស្សគ្គោ ចាតិ។ តត្ថ បរិច្ចាគចោស្សគ្គោតិ ចិបស្សតាក្ខណេ ច តទង្គចសេត, មគ្គក្ខណេ ច សមុច្ឆេទចសេត កិលេសប្បហាតំ។ បក្ខន្ទនចោស្សគ្គោតិ ចិបស្សតាក្ខណេ តគ្គិន្នការេចត, មគ្គក្ខណេ បត អារម្មណករណេត គិព្វាគបក្ខន្ទតំ។ តទុភយម្បិ ព្ចយស្មិំ លោកិយលោកុត្តរមិស្សកេ អត្ថចណ្ណតាតយេ ចដ្តតិ។ តថា ហិ អយំ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឃថាចុត្តេត បកាទេត កិលេសេ បរិច្ចជតិ, គិព្វាតញ្ច បក្ខន្ទតិ។ ចោស្សគ្គបរិណាមិន្តិ ព្ចមិតា បត សកលេត ចចេតេត ចោស្សគ្គត្ថំ បរិណាមគ្គំ បរិណតញ្ច បរិបច្ចន្តំ បរិបក្កញ្ចាតិ។ ព្ចគំ ចុត្តំ ហោតិ “អយម្ពោជ្ឈង្គភាចតាគុយុត្តោ ភិក្ខុ ឃថា សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ កិលេសបរិច្ចាគចោស្សគ្គត្ថំ គិព្វាគបក្ខន្ទនចោស្សគ្គត្ថញ្ច បរិបច្ចតិ, ឃថា ច បរិបក្កោ ហោតិ, តថា តំ ការេចតី”តិ។ ឲស តយោ សេសពៅជ្ឈង្គេសុ។

ព្ចធ បត គិព្វាតំយេច សព្វសង្ខតេហិ ចិចិត្តត្តា ចិចេកោ, សព្វេសំ ចិរាគភាចតោ ចិរាគោ, គិរោធភាចតោ គិរោធោតិ ចុត្តំ។ មគ្គោ ឲច ច ចោស្សគ្គបរិណាមី, តស្មា សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ការេចតិ ចិចេកំ អារម្មណំ កត្វា បចត្តិយា ចិចេកកិស្សិតំ។ តថា ចិរាគកិស្សិតំ គិរោធកិស្សិតំ។ តញ្ច ខោ អរិយមគ្គក្ខណុប្បត្តិយា កិលេសាតំ សមុច្ឆេទតោ បរិច្ចាគការេចត ច គិព្វាគបក្ខន្ទនការេចត ច បរិណតំ បរិបក្កន្តិ អឃមេច អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ ឲស តយោ សេសពៅជ្ឈង្គេសុ។

ឃតិច្ឆាតិ ឲតេសុ ពៅជ្ឈង្គេសុ យំកិញ្ចិ អង្គំ។ សេសំ ចុត្តតយមេច។ អាសចុប្បត្តិយំ បតេត្ថ ព្ចមេសំ ភូបរិយត្តយសម្បយុត្តាតំ ពៅជ្ឈង្គាតំ អភាចិតត្តា ឃេ ភូប្បជ្ជេយ្យុំ កាមាសចោ ភចាសចោ អចិជ្ជាសចោតិ តយោ អាសចា, ភាចយតោ ឲចំស តេ អាសចា ត ហោន្តីតិ អយំ តយោ ចេជិតព្វោ។

ព្ចយេ ចុច្ចន្តិ...បេ... ភាចតា បហាតព្វាតិ ព្ចយេ តយោ អាសចា ព្ចមាយ មគ្គត្តយសម្បយុត្តាយ ពៅជ្ឈង្គភាចតាយ បហាតព្វាតិ ចុច្ចន្តីតិ ចេជិតព្វោ។

៦៥។ ឋានាតិ ឋានេហិ សត្តហាការេហិ បហីនាសេ កិល្លេ ទោរេយន្តោ អាសចប្យហារេត ចស្ស អាតិសំសំ ចស្សេន្តោ ឲទេហេច ច ការេណហិ អាសចប្យហារេត សត្តាតំ ក្ស្សុក្កំ ឌេតេន្តោ ឃទោ ទោ, កិល្លេច...ទប... អត្តយការិ ទ្រុក្លស្សាតិ អាហ។ តត្វ ឃទោ ទោតិ សាយិចចេត ទោការេរា, ឃស្ស ទោតិ ទ្រុត្តំ ទោហតិ។ ទេបិរាណា បត ឃស្ថិ ការេលតិ ចល្លាឃត្តិ។ ទេឃ អាសចា ចស្សុតា បហាតន្តាតិ ទេឃ អាសចា ចស្សេតេត បហាតន្តា, ទេត ចស្សេតេតេច បហីតា ទោហត្តិ, ត អប្យហីតេត្សុទេឃច បហីតសន្តិា ទោហតិ។ ឲចំ សន្តាត្វ ចិត្វាទេរា។

សន្តាសចសំចេរសំទ្រុទោតាតិ សន្តោហិ អាសចបិឆាទេតហិ បិហិទោតា, សន្តោសំ ចា អាសចាតំ បិឆាទេតហិ បិហិទោតា។ អទេន្ធ្រិតណ្ហត្តិ សន្តាយ្សិ តណ្ហា លិត្តិ, សំលិត្តិ សយុត្តិត្តិ។ ចិចតួឃិ សំទេឃាឌេតត្តិ ចសចិឆយ្សិ សំទេឃាឌេតំ បរិចតួឃិ តិយុលយការិ។ សយុាតិ ទេហត្សុតា ការេណាត។ យាតាកិសយឃាតិ យាតស្ស ចស្សុតាកិសយឃា បហាតាកិសយឃា ច។ អទេហត្តយទេក្កា ហិ កិច្ចចទេសត យាតំ បស្សតិ, អឃយស្ស ចស្សុតាកិសយទេឃា។ ទេតត ឌិទេដ្ឋា បត ទេសា តាចទេចច បហីឃតិ ឌិដ្ឋចិទេសត ឌិដ្ឋសត្តាតំ ឌីចិតំ ចិឃ។ អឃយស្ស បហាតាកិសយទេឃា។

អត្តយការិ ទ្រុក្លស្សាតិ ឲចំ អទេហត្តយទេក្កត សយុា យាតស្ស ឌិដ្ឋត្តា បហីតត្តា ច ទេឃ ឋានេយ "ការឃតាត្តតស្ស អទេត្តា ឌីទេតិ (ធ្ងឡអច។ ៦ហិប៉)។ ហរិតត្តំ ចា"តិ (យ។ តិ។ ១។៦០៣) ឲចំ ទ្រុត្តអត្តិយយរិឃាឌេត្តា ច, "អត្តយិឥំ, កិក្លូទេច, ឌីចិកាត"ត្តិ (ឋាតិទ្រុ។ ៥១; សំ។ តិ។ ៦។៥០) ឲចំ ទ្រុត្តលិយកេត្តា ច, "សក្កាទេឃា ឲទេកា អទេត្តា"តិ (អ។ តិ។ ៤។៤១) ឲចំ ទ្រុត្តទេកាដ្ឋាសទេត្តា ច, "ឲទេសចទេត្តា ទ្រុក្លស្ស សន្តាបច្ចឃសដ្ឋឃា"តិ (សំ។ តិ។ ៦។៣១) ឲចំ ទ្រុត្តទេកាដទេត្តា ចាតិ ឲចំ ចត្វាទេរា អត្តា, ទេតសុ សន្តាទេស្សច ចដ្ឋទ្រុក្លស្ស អត្តំ ចតុត្វទេកាដិសន្តាតំ អត្តិយទេកាដិសន្តាតំ អត្តយការិ បរិទេឆ្ឆំ បរិចដុយំ អការិ។ អត្តិយសយុស្សឃយត្តាចទេសសំ ទ្រុក្លំ អការីតិ ទ្រុត្តំ ទោហតិ។

អត្តយតា ទេត កិក្លូតិ សកយតា តដ្ឋយតា, ឞីតិទេសាយតទេស្សហិ ចា សយ្យឃុត្តយតា ហុត្វា។ កកចទេតា ការិតំ អកិតត្វត្តិ ឋាគំ ទ្រុក្លស្ស អត្តកិរិឃាបរិទេឃាសាតំ កកចទេតា ការិតំ ស្សុកឆិតំ ស្សុលបិតំ, ឲចទេយតំ កកចា ឲចទេយតំ ស្សុកតាតិ យត្វទេកត សយ្យជិន្នា អត្កត្សុទេយាឌិស្សុតិ។

ទេសសទេយត្វ ឃំ ត ទ្រុត្តំ, តំ បុទេត្តា ទ្រុត្តត្តា ច ស្សុចិទេត្តាឃ្យត្តា ច ត ទ្រុត្តំ។ តស្ថា សន្តំ ទ្រុត្តាត្សុសាទេត អត្សុបចទេសា បច្ចទេចក្លិតត្តំ។

កាចតាបហាតន្តាអាសចចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

បបច្ចាស្សុចតិឃា យន្តិយតិកាឃដ្ឋកឆាឃ

សន្តាសចសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

៦។ ឆយុទាឃាឌសុត្តចណ្ណតា

໑໘. ຯບໍເຍ ສຸຕ຺ຕິ ຂມ຺ມາວາຄສຸຕ຺ຕັ ຍສ຺ມາ ປຕສ຺ສ ອຎ຺ຎປ຺ປຕ຺ຕິເກາ ຄິເກ຺ລເສປິ, ຕສ຺ມາ ຕັ ຂເສ຺ຍຕ຺ວາ ຈສ຺ສ ອປຸຕ຺ຕປຂຈລ຺ຫຕັ ກຣິສ຺ສາມ. ກຕຣາຍ ຈ ປຄິຂັ ອຎ຺ຎປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຄິກ຺ລິຕ຺ຕຕິ. ລິກສກ຺ການເຣ. ກກຈເຕາ ກິຣ ຍທາລິກສກ຺ການເຣາ ຂຸປ຺ປຊ຺ຊິ. ຍທາ ຕັ ຈຕ຺ຕາເຣາ ອສເຂ຺ລ຺ຍຍ຺ຍ ປຸຣິຕຂາຄປົາຣຍຶສຊ຺ຈາຍສ຺ສ. ສຕ຺ຕຂິສາສຸ ຍຍກຍທາເຍເຌາ ຈຸຎ຺ຎຫິຕ຺ວາ ຍເທາລ຺ຍ ຈິຍ ສຕ຺ຕປົາຣຍິເຍາ ຯກສ຺ມິ ອຕ຺ຕກາເຣຈ ຈິປົາກັ ຂສ຺ສາຍາຕິ ສຍ຺ປິຍ຺ລ຺ຫິຕາ ຈິຍ ລິກສກ຺ການຍເທາລ຺ຍ ຄິຕ຺ຕຕ຺ຕຍິສຸ. ຕເຕາ ຕເຕາ ອຄ຺ຸປົາຄຍາຄຈຕ຺ວຍາລິກກ຺ຌຈິເລປຄາຂິຫຕ຺ວາ ຌຕ຺ຕິຍເອາຫຼຍາຂເຍາ ອາກນ຺ຕ຺ວາ – "ກຫັ ຍຸເຣ຺ຌ, ກຫັ ກກຈາ, ກຫັ ເຄເຈເຄເຈາ, ຄຣາສເກາ, ປຸຣິສມີເທາ"ຕິ ກກຈຕ຺ຕັ ປຣິເຍສນ຺ຕິ. ສກຂສເຕຫິປິ ປຈ຺ຈເຍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊຸກາສັ ອລຄຍາຕາ ສຍນ຺ຕາ ກາຈຸຕປຍາລຍິ ສກຂອຸເຣຄ ສກຂອຸຣຍາຫຈ຺ຈຕິຎ຺ຎຕ຺ຕິ ເຣຈ ອຕຸຕາຕ຺ຸຕິ ຈ. ອຕ຺ຕກຈິກ຺ຌຍເອາຫຼຍາຂເຍາ ຈິຍ. ສຕ຺ຕັ ຌຕ຺ເຄ ເຕສຸ ເຕສຸ ສຸເຕ຺ຕສຸ ຈ ອາກາຕຄເຍເຄຈ ເຈຂິຕຕ຺ຕັ. ຍທາ ຈ ກກຈເຕາ, ຯຈັ ຄິກ຺ລສຌ຺ຌສ຺ສາປິ.

ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕັ – "ເຕຄ ເຕາ ປຄ ສຍເຍຄ ກກຈາ ສກ຺ກເຕາ ເຫາຕິ ກຸກເຕາ ຍາຄິເຕາ ປຸຂິເຕາ ອປຈິເຕາ ລິກີ ຂີຈຣປິຎ຺ຎປົາຕເສຄາສຄກິລິຄປຈ຺ຈຍເກສຊ຺ຊປຣິກ຺ລາຣາຄັ, ຄິກ຺ລສເຌ຺ຌປິ ເຕາ ສກ຺ກເຕາ ເຫາຕິ...ເປ... ປຣິກ຺ລາຣາຄ"ນ຺ຕິ (ຂຸຄາ. ໑໓). ຕທາ – "ຍາຈຕາ ເຕາ, ຈຸຕ຺ຕ, ຯຕເຣຫິ ສເຌ຺ຌ ຈາ ກເຕາ ຈາ ເລິເກ ຂຸປ຺ປເຄ຺ຍ, ຄາຫັ, ຈຸຕ຺ຕ, ອຍ຺ຍາ ຯກສຌ຺ຌປິ ສຍຕຸປສ຺ສາມິ, ຯຈັ ລິກກຸຍສກຸປຕ຺ຕັ, ຍທຣິຈ, ຈຸຕ຺ຕ, ຄິກ຺ລສເຌ຺ຌ"ຕິ (ຊີ. ຄິ. ໑.໑໕໑).

ສ຺ວາຍັ ກກຈເຕາ ຈ ຄິກ຺ລສຌ຺ຌສ຺ສ ຈ ຂຸປ຺ປເຄ຺ຍ ລິກສກ຺ການເຣາ ຯກເຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຂິນ຺ຕັ ຍທາຄີຄັ ຂຸຂກຍິຈ ອປ຺ປເຍເຍ຺ຍ ອເທາສິ. ກເຍຄ ຄິກ຺ລ ປຈ຺ຈຍກຸກາ ປຈ຺ຈຍຄາທຸລິກາ ອເທຫຸ. ປຊ຺ຊາກຕ຺ຕມ຺ປິ ເຕລຍອຸຈາລິຕາຂີສຸ ອາທເຂສຸ ກລ຺ຫິເຍຈ ປຫຣິຕ຺ວາ "ອຍ຺ຍາກັ ອາຈຣິຍສ຺ສ ເຂຈ, ຂຸປຊ຺ຌາຍສ຺ສ ເຂທາ"ຕິ ຂຸຊ຺ຈາສຂ຺ຍທາສຂ຺ຍ ກເຣາຕ຺ຕິ. ສາ ຈ ເຕສັ ປຈຕ຺ຕິ ກກຈເຕາປິ ປົາກປົາ ອເທາສິ. ຕເຕາ ກກຈາ ອຕຕ຺ຸຌຈິກຕ຺ຕິ ຂຍ຺ຍສັເຈກັ ຂຸປ຺ປາເຂຕ຺ວາ ຈິເຕ຺ຕສິ –

"ປຈ຺ຈຍາ ອກປ຺ປິຍາຕິ ຕ ສກ຺ກາ ຄິກ຺ລາປຂັ ປຊ຺ຊາເປຕຸັ. ປຈ຺ຈຍປຂິຕຄ຺ຌ ຫິ ກຸລປຸຕ຺ຕາຄັ ສຍລຂຍ຺ຈຸຕ຺ຕິ. ຫນ຺ຕາຫັ ຂຍ຺ຍຄາຍາຂປຂິປຂັ ເຂເສຍິ. ສາ ຄິກ຺ລາກາຍາຄັ ກຸລປຸຕ຺ຕາຄັ ຄິກ຺ລາປຂປຊ຺ຊາຕ຺ຕິ ຈິຍ ກຈິສ຺ສຕິ ຄກຣຈ຺ວາເຣ ຂປິຕສຕ຺ຕກາຍິກອາຂາເຣສາ ຈິຍ ຈ, ຍທາ ຫິ ຄກຣຈ຺ວາເຣ ຂປິເຕ ສຕ຺ຕກາຍິເກ ອາຂາເຣສ ຈຕ຺ຕາເຣາ ຈລ຺ຫາ ອຕ຺ຕເຄາ ຌາຍັ ຂິສ຺ວາ ຈຊ຺ຊ ປທາຍ ຄິເຂ຺ຌາສາ ເຫາຕ຺ຕິ, ຯຈເຍຈ ຄິກ຺ລາກາຍາ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ປເຍາກຍລ຺ຎເຄຄ ອຕ຺ຕາຄັ ຍເລ຺ລຕຸກາຍາ ຕຸລຍັ ສຕ຺ຕກາຍິກາຂາສ຺ປຍັ ເຂສຄັ ອາຈຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອາຣິຍຂາຍາຂປຂິປຂັ ຈເຊ຺ຊຕ຺ວາ ຂຍ຺ຍຄາຍາຂປຂິປຂັ ປຸເຣນ຺ຕາ ລິປ຺ປເຍຈ ຂາຕິຂຣາຍຣເລສ຺ສ ອນ຺ຕັ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ"ຕິ. ຕຸລິສ຺ສາ ອຎ຺ຎປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຕຸຂັ ສຸຕ຺ຕັ ອກາສິ.

ຕຕ຺ຖ ຂຍ຺ຍຄາຍາຄາ ເຍ, ຄິກ຺ລເຈ, ກຈຉ, ຍາ ອາຣິຍຄາຍາຄາຕິ ຂຍ຺ຍສ຺ສ ເຍ ຄາຍາຄາ, ຄິກ຺ລເຈ, ກຈຉ, ຍາ ອາຣິຍສ຺ສ. ເຍາ ຍຍ຺ຍາຂເຍ຺ຍາ, ຕສ຺ສ ປຂິກ຺ກາຫກາ ກຈຉ, ຍຊ຺ຈາ ເຕາ ຍຍ຺ຍາອາຣິຍັ, ຕສ຺ສ ຍາ ປຂິກ຺ກາຫກາ ກຈຉາຕິ ຈຸຕ຺ຕັ ເຫາຕິ. ຕຕ຺ຖ ຂເຍ຺ຍາປິ ຈຸຈິເຂາ – ຄິປ຺ປຣິຍາຍຂເຍ຺ຍາ, ປຣິຍາຍຂເຍ຺ຍາຕິ. ອາຣິຍສຍ຺ປິ ຈຸຈິຂັ – ຄິປ຺ປຣິຍາຍາຣິຍັ, ປຣິຍາຍາຣິຍນ຺ຕິ. ກຈັ? ຍກຸຉລຄິຕ຺ຕາຄເກເຂາ ຫິ

ᨶᩅᩅᩥᨵᩮᩣᨸᩥ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᨶ ᨿᩮᨶ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩅᩣ ᩃᩮᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ᪨ ᨿᩴ ᨸᨶᩥᨴᩴ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩪᨸᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ, ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩮᨲᩥ, ᩈᩦᩃᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᨲᩥ, ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨣᨶ᩠ᨵᨾᩣᩃᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨸᩪᨩᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩩᨱᩣᨲᩥ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᨫᩣᨶᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩋᨾᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᨧᩦᩅᩁᩣᨴᨿᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩣᨾᩥᩈᨾᩮᩅ, ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩅᩣ ᩃᩮᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᩣᨾᩥᩈᩴ᪨ ᨿᩴ ᨸᨶᩥᨴᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨣᩣᨾᩥᨠᩩᩈᩃᩴ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ, ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨽᩅᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᨾᩣᨶᩮᩣ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩮᨲᩥ...ᨸᩮ... ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩥ, ᩍᨴᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩣᨾᩥᩈᩴ ᨶᩣᨾ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨸᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣᨿᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩉᩥ ᨠᨳᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᨶᩥ ᩋᨵᩥᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᩉᩮᨲᩴ “ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨻ᩠ᩁᩣᩉ᩠ᨾᨱ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲᩣ, ᩋᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩔ ᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᩈᨬ᩠ᨩᨶᩮᨲᩣ, ᩋᨶᨠ᩠ᨡᩣᨲᩔ ᨾᨣ᩠ᨣᩔ ᩋᨠ᩠ᨡᩣᨲᩣ, ᨾᨣ᩠ᨣᨬ᩠ᨬᩪ ᨾᨣ᩠ᨣᩅᩥᨴᩪ ᨾᨣ᩠ᨣᨠᩮᩣᩅᩥᨴᩮᩣ᪨ ᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᩩᨣᩣ ᨧ ᨸᨶ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩈᩣᩅᨠᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪗᪙) ᨧ – “ᩈᩮᩣ ᩉᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨽᨣᩅᩣ ᨩᩣᨶᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨸᩔᩴ ᨸᩔᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨽᩪᨲᩮᩣ ᨬᩣᨱᨽᩪᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨽᩪᨲᩮᩣ ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨽᩪᨲᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩔ ᨶᩥᨶ᩠ᨶᩮᨲᩣ ᩋᨾᨲᩔ ᨴᩣᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩔᩣᨾᩦ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪒᪐᪓) ᨧ᪨ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨸᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣᨿᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩉᩥ ᨠᨳᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ “ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ...ᨸᩮ... ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩋᨾᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩣᨾᩥᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨧ ᨽᨣᩅᨲᩣᨿᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩉᩥ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᩉᩥ ᨩᩦᩅᨠᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᩋᩣᨴᩥᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨱᩦᨲᨧᩦᩅᩁᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨿᨳᩣᩉ “ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨣᩉᨸᨲᩥᨧᩦᩅᩁᩴ᪨ ᨿᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨸᩴᩈᩩᨠᩪᩃᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩩ, ᨿᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨣᩉᨸᨲᩥᨧᩦᩅᩁᩴ ᩈᩣᨴᩥᨿᨲᩩ᪨ ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᩮᨶᨸᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᨾᩦ”ᨲᩥ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪓᪓᪗)᪨

ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨸᨱᩦᨲᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩴ ᨶᩣᩃᨲ᩠ᨳᩩᩴ᪨ ᩈᨸᨴᩣᨶᨸᩥᨱ᩠ᨯᩥᨿᩣᩃᩮᩣᨸᨽᩮᩣᨩᨶᩣ ᩑᩅᩣᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨲᩮᩉᩥ ᩁᩣᨩᨣᩉᩮ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ – “ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨦ᩠ᨥᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᨶᩴ ᩈᩃᩣᨠᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨠᩴ ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩥᨠᩴ ᨸᩣᨭᩥᨸᨴᩥᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨧᩪᩊᩅ᪨ ᪓᪒᪕) ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ ᨸᨱᩦᨲᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᨲᨳᩣ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩴ᪨ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩉᩥ ᩋᨠᨲᨸᨻ᩠ᨽᩣᩁᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᩣᨴᩥᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣᨿᩮᩅ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨲᩮ “ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᨬ᩠ᨧ ᩃᩮᨱᩣᨶᩦ”ᨲᩥ (ᨧᩪᩊᩅ᪨ ᪒᪙᪔) ᩑᩅᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ ᩋᨯ᩠ᨰᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨸᩣᩈᩣᨴᩮᩣ ᩉᨾ᩠ᨾᩥᨿᩴ ᨣᩩᩉᩣᨲᩥ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣᨶᩥ ᩃᨽᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨧ ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩉᩁᩦᨲᨠᩮᨶᩮᩅ ᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᩴ ᩋᨠᩴᩈᩩ᪨ ᨲᩮ ᨽᨣᩅᨲᩣᨿᩮᩅ – “ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩣᨾᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᨬ᩠ᨧ ᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᩣᨶᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ, ᩈᨸ᩠ᨸᩥ, ᨶᩅᨶᩦᨲᩴ, ᨲᩮᩃᩴ, ᨾᨵᩩ, ᨹᩣᨱᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪒᪖᪐) ᩑᩅᨾᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨶᩣᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᩣᨶᩥ ᩃᨽᩥᩴᩈᩩ᪨

ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩣᨾᩥᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣᨿᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩉᩥ ᨠᨳᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ – “ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨽᩅᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩦᩃᩴ...ᨸᩮ... ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩣᨾᩥᩈᩴ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨾᨶᩩᩔᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᨴᩮᩅ, ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨸᩥ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨸᩥ ᨶᩥᨸ᩠ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩣᨾᩥᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩣᨾᩥᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣᨿᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᩣᨾᩥᨠᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᩉ – “ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩣᨿᩣᨴᩣ ᨾᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩅᨳ ᨾᩣ ᩋᩣᨾᩥᩈᨴᩣᨿᩣᨴᩣ”ᨲᩥ᪨

ខេយា យឋ្យាសត្តកោ ទុចិតេសាបិ ឆខេ្យា, តស្ស ដាយាដា កចឆ៉ យញ្ចា ខេលា ៦តំ យឃ្យរយេច សត្តកំ អាយិសំ, តស្ស ដាយាដា យា កចឆ៉ ឆយុខោកោដ្ឋាសខេស្សច សាយិខេតា កចឆ, យា អាយិសខោកោដ្ឋាសស្ស៉ ខេយា ហិ ឌិតសាសខេត បព្ពាឌិត្វា បច្ចយបខេយា ចិហខេតិ ចត្បុ តញ្ចុស្សាខេស្ុ សត្តិស្សយាខេតា តិក្កិត្តកុខេរា ឆយ្យាតុឆយុបប្បដិបត្តិយំ, អយំ អាយិសដាយាខេដា តាយ៉ តាឌិសា យា កចឆ៉ ខេយា បត អតុព្ពាតបច្ចខេយស្ុ អប្បិច្ឆតាឌីតិ តិស្សាយ បដិសក្ខា ខេសចយាខេតា បដិបត្តិបខេយា ចិហខេតិ ចត្បុ អទិយចំខេសស្ុ សត្តិស្សយាខេតា, អយំ ឆយុដាយាខេដា តាយ៉ តាឌិសា កចឆាតិ ទុត្តំ ខេហាតិ៉

ព្ពុដាតិ ខេយសំ តត្ត ៦តដខេហាសិ, កចិស្សតិ ចា អតាកាតយខ្ពាតំ "កិំ តុ ខេលា កកចា សាចកាតំ អលិកត្តិខេកា ៦ចយាហា"តិ, ខេតសំ អតិបហិតលិកត្តិខេកា អហំ ៦ចំ ចដាយីតិ ដខេស្សតុយាហ អត្តិ ខេយ តុខេយញ្ញ...ខេប... ខេតា អាយិសដាយាដាតិ៉

តស្សាយយខេត្វា – អត្តិ ខេយ តុខេយញ្ញ អតុកយ្យា អតុក្ខយា ហិខេតសិតា, ខេកត តុ ខេលា កាខេលាត ខេកត ក្ខបិខេយត សាចកា ឆយុដាយាដា អស្សុ ឆយុខោកោដ្ឋាសសាយិខេតា, ខេតា អាយិសដាយាដាតិ៉ អយំ បត អធិប្បាខេយា, បស្សតិ កិខ កកចា អាយិសកាទុកាតំ អាយិខេស ក្ខបក្កលិតាតំ អតីតកាខេល តាច កបិលស្ស កិក្ខុខេតា, "សញ្ញូដិបិ អាឌិត្តា ខេហាតី"តិអាឌិតា (បិខា៉ ១៦០; សំ៉ តិ៉ ១៉១៨ប័) តខេយត អាកាតបិបកិក្ខុកិក្ខុតីសិក្ខយាតាឌីតញ្ចា អខេតកសតាតំ អបិយបទិបុខេលាត្តំ អត្តខេតា សាសខេត បព្ពាឌិតាតញ្ចា ខេចចត្តាឌីតំ៉ ឆយុកាទុកាតំ បត សាទិបុត្តខេយាក្កុលាតយហាកស្សបិឌីតំ អកិញ្ញាបដិសម្ភិទាឌិក្យាលប្បដិលិកំ៉ តម្មា ខេតសំ អបិយា បទិយុត្តិ សព្ពាក្យាលសយ្យត្តិញ្ចា ព្ពុច្ឆខេត្តា អាហ – "អត្តិ ខេយ តុខេយញ្ញ អតុកយ្យា កិត្តិ ខេយ សាចកា ឆយុដាយាដា កខេចយ្យុំ, ខេតា អាយិសដាយាដា"តិ៉ បច្ចយកាទុខេកា ច ចតុបទិសត្តខេទ ក្យុដកហាបខេណា ចិយ តិត្តតក្កាខេរា ចិយ ច តិខេត្តខេខា តិប្បខេកា ខេហាតិ៉ តខេតា ចិចត្តិតធិខេត្តា ឆយុកាទុខេកា ខេតដចា សីខេហាច អកិក្យយ្យចាទី, តម្ភាបិ ៦ចយាហ – "អត្តិ ខេយ...ខេប... ខេតា អាយិសដាយាដា"តិ៉

៦ចំ "ឆយុដាយាដា ខេយ, កិក្ខុខេច, កចឆ, យា អាយិសដាយាដា"តិ ព្ពុធំ អតុកយ្យាយ បហិតតទំ លិកំ ព្ពុច្ឆខេត្តត ទុត្តំ, ខេតា អលិកត្តិខេកតាតិ សាខេចត្វា ព្ពុដាតិ ព្ពុយស្ស ព្ពុចាដស្ស អកាខេណ អាឌីតចំ ដខេស្សខេត្តា អាហ "តុខេយ្យច ខេយ, កិក្ខុខេច...ខេប... ខេតា ឆយុដាយាដា"តិ៉ តត្ត តុខេយត្តិ ខេតត អាឌិយា កខេចយ្យាឆាតិ តុខេយត្តិ ខេតត អាយិសដាយាដភាខេចត ខេតា ឆយុដាយាដភាខេចត អាឌិយា កខេចយ្យាឆ៉ អបឌិសិតព្ពា ចិសុំ កាតព្ពា ចចត្តខេបតព្ពា, ចិត្តាហិ កាខេយ្យា កខេចយ្យាឆាតិ ទុត្តំ ខេហាតិ៉ កិត្តិ? អាយិសដាយាដា សត្តុសាចកា ចិហខេត្តិ, ខេតា ឆយុដាយាដាតិ៉

អហយ្បិ ខេតត អាឌិខេយា កខេចយ្យត្តិ អហយ្បិ ខេតត តុយ្យាកំ អាយិសដាយាដភាខេចត ខេតា ឆយុដាយាដភាខេចត កាខេយ្យា កខេចយ្យុំ៉ កិត្តិ? អាយិស...ខេប... ដាយាដាតិ៉ ព្ពុធំ កកចា ខេតសំ អតីច យុត្តកខេលាត្តយាហ៉ អយតិក្យាតត្ត អធិប្បាខេយា – សខេច, កិក្ខុខេច, តុខេយអាយិសខេលិលិ ចទិស្សឆ, តត្ត ចិត្តា យំ កខេហិស្សត្តិ "កឆតិក្យាតាយ សព្ពាត្តា សយាខេតា អត្តខេតា សាចខេក ឆយុដាយាខេដ ខេតា អាយិសដាយាខេដ កាតុំ ត សខេក្កាតី"តិ៉ ខេសយ្យចាបិ តាយ អតាកប្បសយ្យខេត្ត កិក្ខុ ឌិស្វា អាចទិយុបព្ញាខេយ កខេហត្តិ "កស្សិខេយ សទ្ធិចិហាទិកា, កស្សខេត្តចាសិកា"តិ; ខេសយ្យចា ចា បត ក្យុលក្យុយាខេក ចា ក្យុលក្យុយាទិកាខេយា ចា ទុស្សីខេល បិបឆខេ្យ ឌិស្វា យាតាបិតខេរា កខេហត្តិ "កស្សិខេយ បុត្តា, កស្ស ធីតខេរា"តិ; ៦ចខេយច យំ ចិត្តា កខេហិស្សត្តិ "កឆតិក្យាតាយ សព្ពាត្តា សយាខេតា អត្តខេតា សាចខេក ឆយុដាយាខេដ ខេតា អាយិសដាយាខេដ កាតុំ ត

ສໂກ຺ກຕີ”ຕິ.

ເອວໍ ອິມສ຺ສ ໂອວາທສ຺ສ ອກຣເຓ ອາທີນວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ກຣເຓ ອານິສໍສໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕາ ຕຸມ຺ເຫ ເມຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ອຫມ຺ປິ ເຕນ ນ ອາທິເຍາ ຠເວຍ຺ຍນ຺ຕິ ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ວຕ຺ຕປຣິປູເຣ ທຫຣຠິກ຺ຂູ ວຕ຺ຕປຣິປູຣເຓ ສມ຺ເຖ ວສ຺ສຕິເກຈ຺ເຈ ວິຍ ອາກປ຺ປສມ຺ປນ຺ເນ ທິສ຺ວາ, ກສ຺ສ ສທ຺ທິວິຫາຣິກາ, ກສ຺ສນ຺ເຕວາສິກາຕິ, ອສຸກສ຺ສາຕິ, “ປຕິຣູປໍ ເຖຣສ຺ສ, ປຏິພເລາ ວຕ ໂອວທິຕຸໍ ອນຸສາສິຕຸ”ນ຺ຕິ ອາຈຣິຍຸປຊ຺ຌາຍາ ນ ອາທິຍາ ນ ຄາຣຍ຺ຫາ ຠວນ຺ຕິ, ເອວເມວ ອຫມ຺ປິ ເຕນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຘມ຺ມທາຍາທກາເຣນ ເຕາ ອາມິສທາຍາທກາເຣນ ກສ຺ສ ສາວກາ ກາລກປຏິປທໍ ຕຸຈ຺ຉກປຏິປທໍ ຘຕ຺ຕປມປຏິປທໍ ເນວິສີຕປຏິປທໍ ມຫາໂຄສິງ຺ຄສາລປຏິປທໍ ມຫາສຸຍ຺ຍຕປຏິປທໍ ປຏິປນ຺ນາ ຘມ຺ມປຈ຺ຈເວກ຺ຂນສມ຺ມາຕາໂກຣມອຣິມຈໍເສນ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂເຕາ ວິວຕ຺ຕມາຕສາ ອຕ຺ຖາ ມຸຕ຺ຕວຕ຺ຖມາ ວິຫຣນ຺ຕີຕິ; “ສມນສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສາ”ຕິ ວຸເຕ຺ຕ “ສຕ຺ຖາຣາ ວຕ ຠຄວາ, ອສຕ຺ຕິ ວຕ ສາວເກ ອາມິສທາຍາທປຏິປທໍ ຆຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຘມ຺ມທາຍາທປຏິປຕ຺ຕິປູເຣ ກາຕຸ”ນ຺ຕິ ວິຍ຺ຍູຫີ ນ ອາທິເຍາ ນ ຄາຣເຍ຺ຫາ ຠເວຍ຺ຍນ຺ຕິ. ເອວມິມສ຺ມິໍ ປເທ ອຘິປ຺ປາຍໍ ຏເປຕ຺ວາ ເຕສໍ ຄຳຍ຺ຍເຕນ຺ເຕາ ຕຸຕ຺ຕນຍປຈ຺ຈນີເກນ ເວທິຕພ຺ພໍ. ເອວໍ ອິມສ຺ສ ໂອວາທສ຺ສ ກຣເຓ ອານິສໍສໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຕໍ ໂອວາທໍ ນິຍ຺ຍາເຕນ຺ເຕາ ອາຫ – “ຕສ຺ມາ ຕິຫ ເມ, ຠິກ຺ຂເວ...ເປ... ເນາ ອາມິສທາຍາທາ”ຕິ.

໑໐. ເອວມິມໍ ໂອວາທໍ ນິຍ຺ຍາເຕຕ຺ວາ ອິທານິ ຕສ຺ສາ ຘມ຺ມທາຍາທປຏິປຕ຺ຕິຍາ ປຣິປູຣກາຣິໍ ເທຣເມກໍ ຕຸຕ຺ຕໍ, ຠິກ຺ຂເວຕິອາທິມາຫ. ຠວໂຕ ຫິ ເທສນໍ ສຸຕ຺ວາປິ ໂຫນ຺ຕິເຍວ ທນ຺ທຕ຺ວາຍ ປຏິປຊ຺ຊິຕາເຣາ.

ຕຕ຺ຖ ອິທາຕິ ນິປາຕປທເມຕໍ. ຠຸຕ຺ຕາວີຕິ ຠຸຕ຺ຕວາ, ກຕຠຕ຺ຕກິເຈ຺ຈາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ປວາຣິໂຕຕິ ຍາວທຕ຺ຖປວາຣຓາຍ ປວາຣິໂຕ, ຍາວທຕ຺ຖໍ ຠຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕໂຠໂຄ ຕິເຕ຺ຕາວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຈຕ຺ຕາເຣາ ຫິ ປວາຣຓາ ວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖປວາຣຓາ ປຈ຺ຈຍປວາຣຓາ ອນຕິຣິຕ຺ຕປວາຣຓາ ຍາວທຕ຺ຖປວາຣຓາຕິ. ຕຕ຺ຖ, “ອນຸຊານາມິ ຠິກ຺ຂເວ, ວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ຕີຫິ ຏາເນຫິ ປວາເຣຕຸ”ນ຺ຕິ (ມຫາວ. ໒໐໙) ອຍໍ ວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖປວາຣຓາ. “ອິຈ຺ຉາມຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ສງ຺ໂຄ ຈຕຸມາສໍ ເຠສຊ຺ເຊນ ປວາເຣຕຸ”ນ຺ຕິ (ປາຈິ. ໓໐໓) ຈ “ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ປຸນປວາຣຓາຍ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ນິຈ຺ຈປວາຣຓາຍາ”ຕິ (ປາຈິ. ໓໐໖) ຈ ອຍໍ ປຈ຺ຈຍປວາຣຓາ. “ປວາຣິໂຕ ນາມ ອສນໍ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ໂຠຊນໍ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ຫຕ຺ຖປາເສ ຏິໂຕ ອຠິຫຣຕິ, ປຏິກ຺ເຂໂປ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ເອໂສ ປວາຣິໂຕ ນາມາ”ຕິ (ປາຈິ. ໒໓໙) ອຍໍ ອນຕິຣິຕ຺ຕປວາຣຓາ. “ປຓີເຕນ ຂາທນີເຍນ ໂຠຊນີເຍນ ສຫຕ຺ຖາ ສນ຺ຕປ຺ເປສິ ສມ຺ປວາເຣສີ”ຕິ (ທີ. ນິ. ໑.໒໙໘, ໓໓໘) ອຍໍ ຍາວທຕ຺ຖປວາຣຓາ. ອຍມິຘ ອຘິປ຺ເປຕາ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ປວາຣິໂຕຕິ ຍາວທຕ຺ຖປວາຣຓາຍ ປວາຣິໂຕ”ຕິ.

ປຣິປຸຓ຺ໂຓຕິ ໂຠຊເນນ ປຣິປຸຓ຺ໂຓ. ປຣິໂຍສິໂຕຕິ ປຣິໂຍສິຕໂຠໂຊ, ຈຸຕ຺ຕຣປເທສປິ ຊຊ຺ໂຊ ຍາວທຕ຺ຖໍ ຠຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ, ນາວທຕ຺ຖໍ ຠຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ອວສິຕາ ເມ ໂຠຊນກິຣິຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສຸຫິໂຕຕິ ທາເຕາ, ຊິຄ຺ຉຕ຺ຕກ຺ລາກາເຣນ ຈ ສຸຫິໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຍາວທເຕ຺ຖາຕິ ຍາວຕເກາ ເມ ໂຠຊເນນ ອເຕ຺ຖາ, ໂສ ສເຕ຺ຖາ ປເຕ຺ຕາຕິ. ເອຕ຺ຖ ຈ ປຸຣິມານິ ຕີຓິ ປທານິ ສາຄການິ. ເອໂສ ຫິ ປຣິໂຍສິໂຕ, ໂສ ຠຸຕ຺ຕາວີ ໂຫຕິ. ເອໂສ ຈ ສຸຫິໂຕ, ໂສ ຍາວທຕ຺ຖປວາຣຓາຍ ປວາຣິໂຕ. ເອໂສ ຍາວທເຕ຺ຖາ, ໂສ ປຣິປຸຓ຺ໂຓຕິ.

បុរិយាតិ ចា បញ្ចិយាតំ ឃស្មា ហិ ក្ឫត្វាចិ, តស្មា បរិភោឃាសិតោ ឃស្មា បចារិតោ, តស្មា ស្ឫហិតោ ឃស្មា បរិបុណ្ណោ, តស្មា ឃាចឆត្វោតិ សត្ថុទ្ធាតំ បរិករប្បេត្វា ទ្ឫត្តត្តិ ទេចិតព្ពំ

សិឃាតិ ឲក់ំសេ ច ចិកប្បេត ចៈ “បចចិឆាត្យ សិឃា អត្ថត្តិកា, សិឃា ឥរាហិទា”តិ (យៈ ត៌ៈ ១ៈ១៣៥) ឲក់ំសេៈ “សិឃា អត្ថាតរស្ស កិច្ចតោ អាបត្តិ ចិតិក្កទេយា”តិ (យៈ ត៌ៈ ១ៈ១៥) ចិកប្បេតោ ព្ទុឆ ្ពកឃយ្យិ ចដ្ថតិៈ អតិទេទកោច អតិទេរកឆទេឃ្យាៈ តឆា លេដ្ឋតឹយ ឆទេឃ្យាៈ អឆិទេកា ច លទេដ្ឋតទេត្ថា ច, ត អត្ថា កិច្ចិ កាតទេត្ថាតិ អទេត្វោៈ អឆាតិ តយ្បិព្រោទលៈ ខិឈច្ឆាទ្ឫត្ថល្យបទេទតាតិ ខិឈច្ឆាឃ ច ទ្ឫត្ថទេល្យត ច បទេទតា ឋុដ្ឋា អត្យាតា ច អដ្ឋបិ ឆសបិ ខិចសាតំ តត្វ ទេកចិ ខិឈច្ចិតាបិ ត ទ្ឫត្ថលិ ទេហាត្តិ, សទេក្កាត្តិ ខិឈច្ចិ សហិតុំ ព្ទុទេយ បត ត តាឆិសាតិ ឆទេស្សតុំ ្ពកឃយាហៈ ឲ្យាហត្តិ ទេត អហំ សទេច អាកច្ចឆាតិ ឃឆិ ព្ទុច្ចឆៈ

អប្បហរិទេតតិ អប្បទ្ឫហហរិទេត, ឃស្មិ ឋាទេត បិណ្ឌបាតទេត្លាត្វទេទលាត ចិតស្សតឆឃ្យាតិ តិលាតិ តត្វិ, តស្មិត្តិ អទេត្វោៈ ទេតត តិត្តិលាត្ថា យហាតិលាកហត៌ ច, ឃត្វ សកទេដតបិ លេដ្ឋិទេត បិណ្ឌបិទេត តិលាតិ ត ចិតស្សត្តិ, តត្ថា ឋាត៌ បរិក្កហិតំ ទេហាតិៈ ក្ឫតកាយសិក្ខាបទស្ស ហិ អចិទេកាបតត្វទេយតំ ទ្ឫត្តៈ

អប្បាលទេកតិ តិប្បាលទេក បិណ្ឌបាតទេត្លាត្វទេទលាត យរិតត្ថបិលាកទេហិទេត ចា យហាប្ឌុកក្ខទេត្ត បរិទេត្វាឆទេក ឲច ហិ កត្វបទេក្ខទេបត អាត្យប្ឌលិទេត ស្ឫក្យបិលាកា យទេត្តិ, ត យហាតត្យអាកាឆិស្សតិៈ បិលាកាត្យក្ខលត្វពីព្យាឲតំ ទ្ឫត្តៈ ឌ្ឋបិលិទេបស្សាយឹតិ តិយុឌ្ឋាទេបស្សាយិៈ

តទេព្រាកស្សាតិ ទេតស្ម ក្តិស្ម ឲកស្សៈ ទេឃា ព្ទុយំ ឆឃ្យូទេឆសត៌ ស្វដ្ឋ ស្វតចា បុតប្បុត៌ អាចទេឌ្ឋតិ ច , តំ សត្ថាឃាហ ទ្ឫត្តំ ទេលា បទេតតត្តិៈ អឃំ ទ្ឫត្ត-សទេដ្ឋា ទេកទេសាហារទេលាបិ ខិស្សតិ “កាបដិទេកា យាលទេចា ឆហទេទា ទ្ឫត្តសិទេទា”តិអាឆិស្ស (យៈ ត៌ៈ ១ៈ៣១៩)ៈ ទេទាបិទេតបិ “ឃឆា សារខិក់ំ តឹខំ, ទេលទេត្វ ទ្ឫត្តំ ចិទ្ទហតី”តិអាឆិស្ស (ខាៈ ១ៈ១ៈ១១)ៈ កចិទេតបិ “ទ្ឫត្តយិឆំ ភកចតា, ទ្ឫត្តយិឆំ អទេហតា”តិអាឆិស្សៈ ព្ទុឆ បត កចិទេត ឆដ្ឋទេត្ថាៈ កចិតំ ទេលា បទេតតត្តិ អឃពីព្យស្ស អទេត្វោៈ អាយិសត្ថាតទេត្តិ ចត្យត្តិ បច្ចឃាយិសាត៌ អត្ថាតទេ, ឲកត្តិ អទេត្វោៈ ឃឆិឆត្តិ តិបិទេតា, សត្ថលិក្ខុចិកត្តិចចទេតស្ស តាឆិទេសាច តត្វ តត្វ អត្វទេតា បរិលាទេយតទេត្ថាៈ ព្ទុឆ បតាស្ស ទេឃា ឲទេសាតិ អទេត្វោៈ ទេឃា ឲទេសា បិណ្ឌបិទេតា តាយៈ ព្ទុឆំ អាយិសត្ថាតទេត្តិ ទ្ឫត្តំ ទេហាតិៈ ឃំត្យតាហត្តិ សាឆ្យ ចតាហំៈ ឲចត្តិ ឃឆា ព្ទុឆាតិ ព្ទុយំ ពលំ ចិតិតាទេយបិ, ឲចទេយច ទត្តិត្ថិចំៈ ចិតិតាទេយឃ្យត្តិ ទេលទេបឃ្យំ អតិចត្វាទេបឃ្យំៈ

ទេសា តំ បិណ្ឌបាតត្តិ ទេសា តំ សទេឆចទេកត ទេលិទេកត សិទេសា សប្បដិច្ចិតត្ថទ្ឫបំ ស្ឫកាតាតិរិត្តយ្យិ បិណ្ឌបាតំ អក្ឫត្ថិត្វោ ឆឃ្យូឆាឃាឆភាចំ អាកច្ចយាទេតា អាឆិត្តឹស្សបយំ បច្ចទេចក្ខិត្វា ទេតទេតច ខិឈច្ឆាទ្ឫត្ថទេល្យត ឲចំ តំ ទត្តិត្ថិចំ ចិតិតាទេយឃ្យៈ

អឆ ទ្ឫតិឃស្សាតិ ព្ទុយស្មិ បត ចាទេទ ឲស សទេក្ខទេបិ, សទេច ទេសា កិច្ច, ឃំត្យតាហំ…ទេប… ចិតិតាទេយឃ្យត្តិ ចិទេត្តទេត្តា ឲចយ្យិ ចិទេត្តឃ្យ, បត្ថខិទេតត ទេលា ចាត្យអយិកាក្យទេល អទេទត្ថា ទេគសត្ថ ចិឃ បត្ថាកាយក្យលចាត្យអាក្យទេល កាទេយ បិណ្ឌបិទេតាបិ ទ្ឫក្ខ បរិទេឃសិតុំៈ អឃំ បត

បិណ្ឌបាតោ ឋាតិ បរិយេសន្តានឹតចមិយុត្តា ច ស្វាគាតិរិត្តា ចាតិ វ្ហកតោ ស្វាធាតពត្តិឃព្យាធោ មិឃ ហោតិ, ឃេហិ ច បញ្ចហិ ការណេហិ បិណ្ឌបាតោ ត បរិក្ខិត្តត្តា ហោតិ។ សេយ្យថិទំ, បុគ្គលំ ករហិត្វា ត បរិក្ខិត្តត្តា ហោតិ “អលទ្ធិបុគ្គលស្ស បត្តកោ”តិ។ អបរិសុទ្ធិប្បត្តិតាយ ត បរិក្ខិត្តត្តា ហោតិ “កិច្ចតិបរិបាចតអសត្តសម្មាចតុប្បត្តា”តិ។ សាមិកាតុកម្យតាយ ត បរិក្ខិត្តត្តា ហោតិ “បិណ្ឌបាតសាមិកោ កិច្ច ឌិឈដ្ឋិតោ”តិ។ សោ ឆាតោ តស្សេច អត្តេចាសិកាឌីសុ អតុកម្យតាយ ត បរិក្ខិត្តត្តា ហោតិ “អត្តេចាសិកា អញ្ញោ ចា តប្បដិពន្ធា ឌិឈដ្ឋិតា”តិ, តេបិ ឆាតា សុហិតា, អបិច តោ អស្សទ្ធតាយ ត បរិក្ខិត្តត្តា ហោតិ “បិណ្ឌបាតសាមិកោ កិច្ច អស្សទ្ធោ”តិ។ តេហិ ច ការណេហិ អយំ មិយុត្តោ។ កកចា ហិ លទ្ធិតំ អក្កោ, បរិសុទ្ធប្បត្តិកោ បិណ្ឌបាតោ, កកចា ច ឆាតោ សុហិតោ, បច្ចាសឹសកោបិ អញ្ញោ បុគ្គលោ តត្ថិ, ឃេ លោកេ សទ្ធា, កកចា តេសំ អក្កាតិ ឲ្យចំ មិត្តត្វា ច សោ តំ បិណ្ឌបាតំ កុឌ្ឌិត្វា...បេ... ឌឹតិតាយេយ្យ។ ឲត្តាចតា ឃោបិ អកុឌ្ឌិត្វា សយណឆយ្យំ ករោតិ, សោបិ កុឌ្ឌិតត្តាកយេច បិណ្ឌបាតំ ត កុត្តា ហោតិ។ ឃោបិ កុឌ្ឌិត្វា សយណឆយ្យំ ករោតិ, សោបិ កុឌ្ឌិតត្តាកយេច កុត្តា ហោតិ។ តត្ថិ បិណ្ឌបាតេ មិសេសោ។ បុគ្គលេ បត អត្ថិ មិសេសោ។ តស្មា តំ ឆស្សេត្តា កិញ្ចាបិ សោតិអាឌិយាហ។

តត្ថ កិញ្ចាបីតិ អតុញាតតប្បរិសេវតតោ តិបាតោ។ កឹ អតុញាតាតិ? តស្ស កិច្ចតោ តំ អតចជ្ឈបរិភោគំ។ កឹ បសំសតិ? កុត្វា សយណឆយ្យករណំ ឋាតំ ចុត្តំ ហោតិ ឃដិបិ សោ កិច្ច ឲ្យចំ កុឌ្ឌិតត្តាយេច កុឌ្ឌិត្វា កាតត្តាយេច ករេយ្យ។ អឆ តោ អសុយេច ឃេ បុរិយោ កិច្ចតិ ឃោ បុរិយោ កិច្ច តម្បិ បិណ្ឌបាតំ បដិក្គិបិត្វា សយណឆយ្យំ ករោតិ, សោរេយច យេ ឆ្ទឹសុ ស្វរេសុ ស្វរតេរា មិឃ ឆ្ទឹសុ បណ្ឌិតេសុ បណ្ឌិតតេរា មិឃ ច បុជ្ជតេរា ច បាសំសតេរា ច, ចុតិយកិច្ចតោ អតិរេកោត ស្វឌតិយោ ច បសំសតិយោ ចាតិ ចុត្តំ ហោតិ។

ឋាចាតិ តមត្ថំ ការណេហិ សារឆេត្តា តំ កិស្ស ហេតុតិអាឌិយាហ។ តស្សត្ថោ, តត្ថ សិយា តុម្ហាកំ, កស្មា សោ កិច្ច កកចតោ បុជ្ជតេរា ច បាសំសតេរា ចាតិ? តញ្ញាតស្សាតិ យស្មា តំ បិណ្ឌបាតបដិក្គិបតំ តស្ស កិច្ចតោ ឌីឈរត្តំ អប្បិច្ឆតាយ...បេ... មិរិយារម្ភាយ សំចត្តិស្សតិ។ ករំ? តស្ស ហិ សចេ អបរេត សយយេត បច្ចយេសុ អប្បិច្ឆតា ចា បាបិច្ឆតា ចា យហិច្ឆតា ចា វុប្បជ្ជិស្សតិ។ តទេតា តំ ឋាមិតា បិណ្ឌបាតបដិក្គបច្ចយេត តិចារេស្សតិ “អរេ តុំ ស្វាគាតិរិត្តម្បិ បិណ្ឌបាតំ បដិក្គិបិត្វា ឱ្យាឌិសំ ឋាឆ្ឆំ វុប្បាទេឃឹ”តិ ឲ្យចំ បច្ចេចក្ខយាតោ។ ឲ្យស តយោ អសត្តុដ្ឋិយា អសំលេខស្ស កុប្បត្តស្ស តិចារណោ ឲ្យចំ តាចស្ស អប្បិច្ឆតាយ សត្តុដ្ឋិយា សំលេខាយ សំចត្តិស្សតិ។

ស្វកទោតាយាតិ ឲត្ត អយំ សំចណ្ណតា – ឋាឆេកច្ចោ អត្តតោបិ វុបដ្ឋាកាតម្បិ ចុក្ខរោ ហោតិ ចុរប្បារសោ។ ឲកច្ចោ អត្តតោបិ វុបដ្ឋាកាតម្បិ ស្វករោ ហោតិ ស្វបោសោ។ កថំ? ឃោ ហិ អប្បិលាឌីតិ លទ្ធា អតប្បិលាឌីតិ បរិយេសតិ, អញ្ញស្ស ឈរេ លទ្ធំ អញ្ញស្ស ឈរេ លខ្ឌេត្តា សត្តំ កាយំ មិចរិត្វា រិត្តបត្តោច មិហារំ បមិសិត្វា តិបជ្ជតិ, អយំ អត្តតោ ចុក្ខរោ។ ឃោ បត សាលិយំសោឆតាឌីតំ បត្តេ ស្វរេត្វា ឌិត្តេបិ ចុម្មុខកាចំ អតត្តមតកាចយេច ច ឆស្សេតិ, តេសំ ចា សម្មុខាច តំ បិណ្ឌបាតំ “កឹ តុម្ហេហិ ឌិត្ត”ត្តិ អបសាឆេត្តា សាមណេរកហដ្ឋាឌីតម្បិ ឆេតិ , អយំ វុបដ្ឋាកាតំ ចុក្ខរោ។ ឲតំ ឌិស្វា យតុស្សា ចូរតោ បរិចជ្ជត្តិ ចុក្ខរោ កិច្ច ត សក្កា បោសិតុត្តិ។ ឃោ បត ឃំកិញ្ចិ លូខំ ចា បណីតំ ចា លទ្ធា តុដ្ឋមិតោច កុឌ្ឌិត្វា មិហារំ កត្វា អត្តតោ កម្មំ ករោតិ, អយំ អត្តតោ ស្វករោ។ ឃោ ច បរេសម្បិ អប្បំ ចា ពហុំ ចា លូខំ ចា បណីតំ ចា ឆាតំ អតីឡឲត្វា អត្តមតោ មិប្បសត្តមុខោ ហុត្វា តេសំ សម្មុខាច បរិកុឌ្ឌិត្វា យាតិ,

អយំ ឧបដ្ឋាកានំ សុភរោ។ ឯនំ ទិស្វា មនុស្សា អតិវិយ វិស្សត្ថា ហោន្តិ – “អម្ហាកំ ភទន្តោ សុភរោ ថោកេនាបិ តុស្សតិ, មយមេវ តំ បោសិស្សាមា”តិ បដិញ្ញំ កត្វា បោសេន្តិ។

តត្ថ សចេ អបរេន សមយេន អស្ស អត្តនោ ច ឧបដ្ឋាកានំ ច ទុក្ករតាភយេន ចិត្តំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ។ តទា តំ ឋមិតា បិណ្ឌបាតបដិក្ខេបក្កសេន និវារេស្សតិ – “អរេ ត្វំ សុកតាតិរិត្តម្បិ បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គហិត្វា ឦទិសំ ចិត្តំ ឧប្បាទេសី”តិ ឯវំ បច្ចវេក្ខមានោ, ឯវមស្ស សុភរតាយ សំវត្តិស្សតិ។ សចេ បនស្ស កោសជ្ជំ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តម្បិ ឯតេនេវក្កសេន និវារេស្សតិ – “អរេ ត្វំ កាយ តទា សុកតាតិរិត្តម្បិ បិណ្ឌបាតំ បដិគ្គហិត្វា តទា ជិឃច្ឆាទុក្ខប្បរេតាបិ សមណធម្មំ កត្វា អជ្ជ កោសជ្ជមនុយុញ្ជសី”តិ ឯវំ បច្ចវេក្ខមានោ, ឯវមស្ស វីរិយារម្ភាយ សំវត្តិស្សតិ។ ឯវមស្ស ឥទំ បិណ្ឌបាតបដិក្ខបនំ ទីឃរត្តំ អប្បិច្ឆតាយ...បេ... វីរិយារម្ភាយ សំវត្តិស្សតិ។ ឯវមស្សិមេ បញ្ច គុណា បរិបូរា ទស កថាវត្ថូនិ បរិបូរេស្សន្តិ។

កស្មា? អត្រ ហិ បាឡិយំយេវ អប្បិច្ឆតាសន្តុដ្ឋិតាវីរិយារម្ភវសេន តីណិ អាគតានិ, សេសានិ សល្លេខេន សង្គហិតានិ។ ឥតរញ្ញា សព្ពកថាវត្ថុំ នាមមេវ, យទិទំ សល្លេខោ។ យថាហ – “យា ច ខោ អយំ, អានន្ទ, កថា អភិសល្លេខិកា ចេតោវិនីវរណសប្បាយា ឯកន្តនិព្ពិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្ពានាយ សំវត្តតិ។ សេយ្យថិទំ, អប្បិច្ឆកថា”តិ (ម॰ និ॰ ៣॰ ១៨៦, ១៨៧) វិត្ថារោ។ ឯវំ ឥមេ បញ្ច គុណា បរិបូរា ទស កថាវត្ថូនិ បរិបូរេស្សន្តិ។ ទស កថាវត្ថូនិ បរិបូរានិ តិស្សោ សិក្ខា បរិបូរេស្សន្តិ។

កស្មា? ឯតេសុ ហិ អប្បិច្ឆកថា សន្តុដ្ឋិកថា អសំសគ្គកថា សីលកថាតិ ឥមា ចតស្សោ កថា អធិសីលសិក្ខាសង្គហិតាយេវ។ បវិវេកកថា វីរិយារម្ភកថា សមាធិកថាតិ ឥមា តិស្សោ អធិចិត្តសិក្ខាសង្គហិតា។ បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញាណទស្សនកថាតិ ឥមា តិស្សោ អធិបញ្ញាសិក្ខាសង្គហិតាតិ។ ឯវំ ទស កថាវត្ថូនិ បរិបូរានិ តិស្សោ សិក្ខា បរិបូរេស្សន្តិ។ តិស្សោ សិក្ខា បរិបូរា បញ្ច អសេក្ខធម្មក្ខន្ធេ បរិបូរេស្សន្តិ។

កស្មា? បរិបូរា ហិ អធិសីលសិក្ខា អសេក្ខោ សីលក្ខន្ធោយេវ ហោតិ, អធិចិត្តសិក្ខា អសេក្ខោ សមាធិក្ខន្ធោ, អធិបញ្ញាសិក្ខា អសេក្ខា បញ្ញា-វិមុត្តិ-វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធា ឯវាតិ ឯវំ តិស្សោ សិក្ខា បរិបូរា បញ្ច អសេក្ខធម្មក្ខន្ធេ បរិបូរេស្សន្តិ។ បញ្ច ធម្មក្ខន្ធា បរិបូរា អមតំ និព្ពានំ បរិបូរេស្សន្តិ។ សេយ្យថាបិ ឧបរិបព្ពតេ បិតុស្សេកា មហាមេឃា អភិវុដ្ឋា បព្ពតកន្ទរបទរសាខា បរិបូរេតិ។ តា បរិបូរា កុសោព្ភេ, កុសោព្ភា មហាសោព្ភេ, មហាសោព្ភា កុន្នទិយោ, កុន្នទិយោ មហានទិយោ, មហានទិយោ មហាសមុទ្ទសាគរំ បរិបូរេន្តិ; ឯវមេវ តស្ស ភិក្ខុនោ ឥមេ ទស កថាវត្ថូនិ អាទិំ កត្វា យាវ អមតំ និព្ពានំ បរិបូរេស្សន្តិ។ ឯវមយំ ភិក្ខុ ធម្មាយានបដិបត្តំ បដិបន្នោ បរមធម្មាយានំ លភតីតិ ឯតមត្ថំ សម្បស្សមានោ ភគវា “តំ កិស្ស ហេតុ? តញ្ញាតស្ស, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ”តិអាទិមាហ។

ឲច៎ តស្ស កិក្លូសោ បុដ្ឋតរបរិរ៉សតរកាច៎ ពារលោត សារឆត្វា ត្ថុពាតិ ទេ កិក្លូ តឆត្តាយ សត្តិយោរេះត្តោ តស្មា តិហ ខេយ កិក្លូចេតិអាឌិយាហ៍ កិ៎ ចុត្តំ ហោតិ, យស្មា យោ តំ បិណ្ឌបាតំ ភុញ្ជិត្វា សយលាឆម្ម៉ំ ពទេយ្យ, សោ ត្ថុមេហិ បញ្ចាហិ ម្ឆលកុលោហិ បរិពាហិរោ៍ យោ បត អកុញ្ជិត្វា ពទេយ្យ, សោ ត្ថុមេសំ កាតំ ហោតិ – “តស្មា តិហ ខេយ, កិក្លូចេ…បេ… សោ អាយិសដាយាដា”តិ៍

ត្ថុធរម្ធោធ ភកចាតិ ត្ថុធិ តិដាតបរិយោរារតោ បភុតិ យោច សោ អាយិសដាយាដាតិ ឃុត្តប្បធេសំ ភកចា អធោធ៍ ត្ថុធិ ចត្វាត ឃុកតោតិ ត្ថុធញ្ចា ឃុត្តប្បធេសំ ចត្វាធ សោភតាយ បដិបដាយ ពតត្ថា ឃុកតោតិ សត្ថុ បតត្តារួយធ ភកចា ដ្ឋោយាសតា ចិហារំ បវិចិសិ បញ្ញាត្តពរញុក្ខាសតោតោ ដ្ឋហិត្វា ចិហារំ អត្តនោ យហាកន្ធកុជិ៍ បវិចិសិ អសម្ពិន្នាយ ឲធ បរិសាយ៍ ពស្មា ធម្មធោយតត្តំ៍

ញុន្ធា កិរ អបរិតិដ្ឋិតាយ ធេសតាយ ចិហារំ បចិសត្វា ត្វីហិ ការណោហិ បចិសត្តិ បុក្កលធោយតត្តំ ចា ធម្មធោយតត្តំ ចា៍ បុក្កលធោយតត្តំ បចិសន្តោ ឲច៎ ចិន្តេសិ – “ត្ថុមំ យោ សំលិខេត្វត ដ្ឋធ្ឋំ ដ្ឋដ្ឋិ, ចិត្វាទេត អចិកត្វំ, ធម្មបដិក្កាហកា កិក្លូ ដ្ឋក្ខោហត្វា អាតត្ថំ ចា ពញ្ចាតំ ចា ដ្ឋបសត្កមិត្វា បុច្ឆិស្សត្តិ, ទេ យម្ហាការោលោត សំសន្ធេត្វា ពធេស្សន្តិ, តទោតា ធម្មបដិក្កាហកា បុត យំ បុច្ឆិស្សត្តិ, ទេតសំ អហំ ឃុពមិតំ, កិក្លូចេ, អាតត្ថេត ឃុពមិតំ ពញ្ចាតេត, យំ ចេបិ តុមេហ្យុតាយតំ បុច្ឆេយ្យាធ, អហម្បិ តំ ឲធមេធ ញ្ញាពទេយ្យត្តិ ឲច៎ ទេ បុក្កលេ ធោយេស្សាមិ, តទោតា ទេតុ ការេច៎ ដេតេត្វា កិក្លូ ដ្ឋបសត្កមិស្សត្តិ, ទេបិ កិក្លូ អត្តេ្ថ ច ធម្មេ ច តិយោដេស្សត្តិ, ទេ ទេតហិ តិយោជិតា តិស្សោ សិក្ខា បរិបូរេន្តា ភុព្វស្សត្តិ ពរិស្សត្តី”តិ៍

ធម្មធោយតត្តំ បចិសន្តោ ឲច៎ ចិន្តេសិ, យថា ត្ថុធេធ ចិន្តេសិ – “យម្ហិ ចិហារំ បចិដ្ឋេ តរេយធ អាយិសដាយាដំ ករហន្តោ ធម្មដាយាដញ្ចា ធោយេន្តោ ត្ថុមិស្សំ យេធ បរិសតិ តិសិន្នោ សារិបុត្តោ ធម្មំ ធេសេស្សតិ, ឲច៎ ត្វីត្តម្បិ អយញ្ចាំ ឲពញ្ញាសយាយ ឃតិយា ធេសិតា អយំ ធេសតា អក្កា ច ពរុកា ច ភចិស្សតិ បិសាលាឆ្ឆត្តាសជិសា៍ ចតុរោលឃតិត្វរលាដ្ឋេត តិទេ្វ ធបិតា តាចា ចិយ យក្កយតដ្ឋេត ចតុឃុត្តអាឌញ្ញារថោ ចិយ ច ភចិស្សតិ៍ យថា ច ‘ឲច៎ ពទោត្តស្ស អយំ ធតណ្ណុ’តិ បរិសតិ អាណំ ធបេត្វា ដ្ឋោយាសតា បិសាធំ អារុឡ្ហោ ទាឌិតិ តទេ្វធ តិសិន្នោ សេតាបតិ តំ ទន្នា ធបិតំ អាណំ បធទេ្វតិ; ឲចម្បិ យថា ធបិតំ ធេសតំ ត្ថុមិស្សំ យេធ បរិសតិ តិសិន្នោ សារិបុត្តោ ធោយេត្វា ធេសេស្សតិ, ឲច៎ ត្វីត្តម្បិ អយញ្ចាំ ឃតិយា ធេសិតា អយំ ធេសតា ពាលចតុរា យព្ភត្តិព្ភាឃុរិយោ ចិយ បត្លិស្សតី”តិ៍ ឲធមិធ ធម្មធោយតត្តំ ដ្ឋោយាសតា ចិហារំ បវិចិសិ៍

ច្រាដិរេសុ ច ធាតេសុ ភកចា តិសិត្នាសតតេយធ អត្តុរហិតោ ចិត្តាកតិយា ចិហារំ បចិសតីតិ ទេធិតត្ថោ៍ យជិ ហិ កាយកតិយា ពន្ធេយ្យ, សត្ថា បរិសា ភកចត្តំ បរិចារេត្វា ពន្ធេយ្យ, សា ឲពចារំ ភិត្នា បុត ទុស្សត្តិបាតា ភចេយ្យាតិ ភកចា ចិត្តាកតិយា ឲធ បវិចិសិ៍

៦១៍ ឲច៎ បចិដ្ឋេ បត ភកចតិ ភកចតោ អធិប្បាយាតុរូបំ តំ ធម្មំ ធោយេតុកាមោ តត្រ ខោអាយស្មា សារិបុត្តោ…បេ…ឲតធចោធ៍ តត្ថ អាយស្មាតិ បិយចចតមេតំ៍ សារិបុត្តោតិ តស្ស ថេរស្ស តាមំ, តញ្ច ខោ មាតិតោ, ត បិតិតោ៍ រូបសារិយា ហិ ព្រាហ្មណិយា សោ បុត្តោ, តស្មា សារិបុត្តោតិ ចុច្ចតិ៍ អចិរបក្កត្តស្សាតិ បក្កត្តស្ស សតោ តចិរេត៍ អាចុសោ, កិក្លូចេតិ ឲត្ថ បត ញុន្ធា ភកចន្តោ សាចទេ

អាលបន្តា កិច្ចេចតិ អាលបត្តិ សាចកា បត ញុំេណ្ឌហិ សឌិសា យា េហាយាតិ អាចុេសាតិ បេឲយ ចត្វា បន្ថា កិច្ចេចតិ កលត្តិ ញុំេណ្ឌហិ ច អាលបិេតា កិច្ចសេញ្ញា កេកេត្តតិ បឌិចេចតិ េេតិ, សាចេពហិ អាចុេសាតិ

កិត្តាចតាត្ េលា, អាចុេសាតិ ឲត្ត កិត្តាចតាតិ បរិេច្ឆេចចេតិ, កិត្តេពតាតិ ចុត្តំ េហាតិ ត្រកាេរា បុន្ថាឃំ េលាកាេរា តិបិាតយត្តិ សត្ត បចិចិត្តស្ស ចិហេរេតាតិ, តីហិ ចិេចេពហិ កាឃចិេទ្ចាបឌិចិេចេពហិ សត្តេតា ចិហេត្តស្ស ចិេចកំ តាត្សិក្ខត្តិតិ តិណ្ហំ ចិេចកាតិ អញ្ញាតេយ្បិ តាត្សិក្ខត្តិ, អាយិសគាឃាគាច េហាត្តិតិ ត្ថលយត្តំ អាឃស្មា សារិបុេត្តា កិច្ច បុន្ឋិ ឲស តេឃា សុក្កបេក្លបិ

ឲចំ ចុេត្ត តយត្តំ េសាត្កាយា កិច្ច ត្តុេតាបិ េលាតិអាឌិយាហំសុ តត្ត ត្តុេតាបឹតិ តិេរារេដ្ឋតាបិ តិេរាឌតបគេតាបិ អេតពេឃាឌតកាលតេតាបឹតិ ចុត្តំ េហាតិ សត្តិេពតិ សយឹេប អញ្ញាតុត្តិ ឌាតិតុំ ញុត្តំញ្ញុំ អាឃស្មត្តំេឃច សារិបុត្តំ បឌិកាតុតិ អាឃស្មតាេឃច សារិបុត្តស្ស កាេកា េហាតុ, អាឃស្មា បត សារិបុេត្តា អត្តេតា កាកំ ពត្វា ចិកឌតុតិ ចុត្តំ េហាតិ អាឃស្មតា ហិ កាេកា ឃឌិចំ អត្តក្លាតំ, អយ្យាកំ បត សចតំ កាេកាតិ អឃេយត្ត អឌិប្បាេឃា, ឲចំ សត្តលក្ខេលាត សេយតិ េពចិ បត កលត្តិ "បឌិកាតុតិ ឌិស្សាតុ"តិ អបេទ "្លបដ្ឋាតុ"តិ ឌាេទស្សត្តិតិ ្លក្កេហស្សត្តិ បរិឃាបុហិស្សត្តិ តេតា េតសំ ពេឆតុកាេយា េឆេរា េតត ហិតិអាឌិយាហ តត្ត េតតាតិ កាេរលចចេតិ ហិកាេរា តិបិេតា ឃស្មា េសាតុកាយាត្ត, ឃស្មា ច យឃំ្យាកាេទ អាេរាបឃិត្ត, តស្មា សុលាឆាតិ ចុត្តំ េហាតិ េតបិ កិច្ច េឆេរស្ស ចេតំ សយ្យឌិន្នុំសុ, េតតាហ "ឲចយាចុេសាតិ...េប...បត្ចុេស្សាសុ"ត្តិ

អឆ េតសំ, អាយិសគាឃាឌំ ពេហត្តត កកចតា "តុេយស្មិ េតត អាឌិឃា កេចឃ្យាឆា"តិ ឲេពេតចាកាេរត ចុត្តយត្តំ តីហិ អាកាេរហិ គេស្សេត្តា អាឃស្មា សារិបុេត្តា ឲតគេចាច – "ត្ថឆាចុេសា , សត្ត បចិចិត្តស្ស ចិហេរេតា...េប... ឲត្តាចតា េលា, អាចុេសា, សត្ត បចិចិត្តស្ស ចិហេរេតា សាចកា ចិេចកំ តាត្សិក្ខត្តិ"តិ

ឲត្តាចតា ឃេញ្ញា កកចា អាយិសគាឃាគបឌិបឌំ ពេហត្តា "តុេយស្មិ េតត អាឌិឃា កេចឃ្យាឆា"តិ អាហ, ឃេញ្ញា អត្តតា បុន្ឋំ បុន្ឋិ "កិត្តាចតា ត្ េលា...េប... តាត្សិក្ខត្តិ"តិ, តស្ស ចិត្តាេរតា អេត្ថា សុចិកេត្តា េហាតិ េសា ច េលា កកចេតា អាឌិឃកាចំ អតាយសិត្វាច កកចេតាេឃច ហិ ឃុត្តំ សាចេព អត្ក្កលាត្តស្ស "អហយ្បិ េតត អាឌិេឃា កចិស្សាយឹ"តិ ចត្តំ, ត សាចកាតំ ឲស តេឃា សុក្កបេក្លបិ, អឃំ តាេចត្ត អត្សត្តិក្កយេឃាឌតា

អឃំ បតត្តចណ្ហតា ត្ថឆាតិ ត្ថលយិស្មិ សាសេត, សត្ត បចិចិត្តស្សាតិ សត្តេតា តីហិ ចិេចេពហិ អត្ចត្តបចិចិត្តស្ស ចិេចកំ តាត្សិក្ខត្តិតិ កាឃចិេចកំ តាត្សិក្ខត្តិ, ត បរិបុេទត្តិតិ ចុត្តំ េហាតិ ឃឌិ បត តិចិឆំ ចិេចកំ សត្តាឃ ចេឲឃ្យ, បុន្ថាឃ អចិេសេសា សិឃា ញ្យាកេរលបេក្លា ហិ អឃំ តស្មា ត្ថយិតា បេឲត កាឃចិេចកំ, "េឃសេញ្ញា ឆយ្ទាត"ត្តិអាឌិតា ចិត្តចិេចកំ, "ឆាហុលិកា"តិអាឌិតា ្លបឌិចិេចកេញ្ញា គេស្សតីតិ ឲចេយត្ត សេន្លបេតា អេត្ថា េចឌិតេន្លា

ឃេសង្ខា ឆន្ទាតត្តិ លោកោតណេឃា សត្ថាឃោហ, ឃេ បរេតា “ពព្រោចុសោ លោកោ ច បិបកោ”តិអាគិតា តឃេត ចក្លតិ៎ តប្យជហត្តិតិ ត បរិច្ឆជត្តិ, ឌិត្តចិចេចក៌ ត បរិប្ងុរេត្តិតិ ចុត្តំ ហោតិ៎ ឆាហុលិកាតិ ឌឹចរាគិឆាហុល្លាឃ បដិបន្នា៎ សារសត៌ សិទិល៌ កណ្ឌត្តិតិ សាឆលិកា៎ ឌក្កយេតេ បុព្ពាក្កយាតិ ឧត្តុ ឌក្កយត៌ ចុច្ឆត្តិ អចោយតដ្ថេត បញ្ចា គឹចរលាតិ, ពោត បញ្ចាគឹចរលាបុព្ពាក្កយាតិ ចុត្តំ ហោតិ៎ បចិចេកោតិ ដ្ឋបឆិចិចេកោ គិត្តារេតា៎ គិក្លិត្តឆុរាតិ ឌុរេរាបិតឆុរា, ពជឆិកយាឃ អារេម្ភប្បិ អក្សុរុយាតាតិ, ឧត្តាចតា ដ្ឋបឆិចិចេចក៌ ត បរិប្ងុរេត្តិតិ ចុត្តំ ហោតិ៎

ឧត្តាចតា អតិឃយេយតេច ចត្វា ព្ទកាតិ ចេងសត៌ តិឃយេយត្តោ “ពព្រោចុសោ”តិអាគិយាហ៎ កស្វា? សាចកា “ពឹហិ ផារតហឹ”តិ ឧចព្យា អតិឃយេយត្វាច ចុច្ឆយាតេ “កប្បិ យេព្ពា កលាតិ , ត អយេ្យតិ ដ្ឋកាសិតាបិ ហោត្តិ៎ “ឆោរា តចា យឌ្ឍិយា”តិ ឧចំ បត តិឃយេយត្វា ចុច្ឆយាតេ អយេ្យកលាតិតិ អាគេរ៑ កេរាត្តិ ៎ ឃឆា រព្ពា “អយច្ចេហិ តការចឹធិឃោ សោរោឆពព្ពា”តិ ចុរេត្តបិ “ពេកត តុ ពោ សោរោឆពព្ពា”តិ យព្ពាយាតា ត សោរោឆត្តិ, អត្តតោ អត្តតោ ឈរច្ឆារ៑ សោរោឆពព្ពត្តិ បត គេរិឃា គិក្លត្តាឃ សព្ពា ប្យុហុត្តត សោរោឆត្តិ ច អលក្កេរាត្តិ ច, ឧចំសប្យកយិគ៌ ចេជិពព្ពា៎

ពត្ត ពព្រោតិ ពោសុ សាចកោសុ៎ ឆោរាតិ ជសចេស្ស ដ្ឋបិងាឃ ចុច្ឆត្តិ៎ ពឹហិ ផារតហឹតិ ពឹហិ ការរោលហិ៎ អឃព្យាផាតសច្ចោ ព្ទស្សុរិឃដ្ឋិតិលលាការលោសុ គិស្សូតិ៎ “កាំ បតាឃស្វា ចេចាតយិច្ចោ កឃ្វំ កត្វា ព្ទយំ ផាត៌ បពេ្តា”តិអាគិសុ ហិ ព្ទស្សុរិឃេ គិស្សូតិ៎ “ផាតក្យុសលោ ហោតិ អក្លលាចេជឹ”តិអាគិសុ ជិតិឃំ៎ “ផាតសោរោចតំ ពធាកតំ បដិកាតឹ”តិអាគិសុ (យ៎ តិ៎ ៧៎ប័សិ) លលោ៎ “ផាតញ្ចា ផាតពោ អដ្ឋាតញ្ចា អដ្ឋាតពោ”តិអាគិសុ (ចិក៎ ប័០៥; យ៎ តិ៎ ៨៎៨១ប័) ការរោលា៎ ព្ទឆ បត ការរោលឃេច៎ ការរោលាព្យាឃស្វា ពត្ត ចលិ តិដ្ឋតិ ពកាឃត្តចុត្តិការេចត, ពស្វា ផាតត្តិ ចុច្ឆតិ៎

ព្ទយិតា បជេយត ផារតត ឆោរា គិក្លុ ការឃ្យាតិ ឧត្ត ការឃ្យាតិ ករហិតព្ពា៎ ឆោរា តាយ សយាតា អរព្ពាចតបត្វាតិ បត្តាតិ សេតាសតាតិ ត ដ្ឋបេត្តិ, កាយត្តសេតាសត៌ ត យុញ្ញត្តិ, សក្កលិការាយតំ ចឆ្នេត្តា ចិហេត្តិ, កាឃចិចេកប្បិ ត បរិប្ងុរេត្តិ, តចយឌ្ឍិយការោល កឹគិសា អចោហសុត្តិ ឧចំ គិត្ថិពព្ពា ហោត្តិ, ព្ទយំ គិត្ថំ អាចុសោ លកត្តិតិ គស្សូតិ៎ គុតិឃេត ផារតតាតិ ឧត្វាបិ ព្ទយេ តាយ អាចុសោ ឆោរាបិ សយាតា ឃេឃំ ឆន្ទាត៌ សត្វា បហាតយាហ, ពោ លោកាគិឆយេ្ន ត ជហត្តិ, អច្ឆរាសដ្ឋាពយត្តប្បិ ឧកយត្តំ គិសឹគិត្វា ចិពេ្តកក្កតំ ត លកត្តិ, តចយឌ្ឍិយការោល កឹគិសា អចោហសុត្តិ ឧចំ គិត្ថិពព្ពា ហោត្តិ, ព្ទយំ គិត្ថំ អាចុសោ លកត្តិតិ គស្សូតិតិ ឧចំ ឃោជតា កាពព្ពា៎ ពតិឃេត ផារតតាតិ ឧត្វាបិ ព្ទយេ តាយាចុសោ, ឆោរាបិ សយាតា ព្ទតឹពរេត ត ឃារបត្តិ, ឌឹចរបត្តសេតាសតប្ងតិកាឃយញ្ញតាតុឃោកយតុយុត្តា ចិហេត្តិ ដ្ឋបឆិចិចេចក៌ អប្ងុរេឃយាតា, តចយឌ្ឍិយការោល កឹគិសា អចោហសុត្តិ ឧចំ គិត្ថិពព្ពា ហោត្តិ, ព្ទយំ គិត្ថំ, អាចុសោ, លកត្តិតិ គស្សូតិតិ ឧចំ ឃោជតា ចេជិពព្ពា៎ ឧស តឃោ យឌ្ឍិយតចចារេសុ៎

អឃំ បត ចិសេសោ៎ យឌ្ឍិយាតិ បញ្ចាចស្ស ដ្ឋបិងាឃ ឃាច តច ចស្សា ចុច្ឆត្តិ៎ តចាតិ ដ្ឋាតបញ្ចាចស្សា ចុច្ឆត្តិ៎ ឃឆា ច ពត្ត តចយឌ្ឍិយការោល កឹគិសា អចោហសុត្តិ ចុត្តំ, ឧចយិឆ តចការោល កឹគិសា អចោហសុំ, ឆោរការោល កឹគិសា កចិស្សត្តិ, យឌ្ឍិយឆោរការោល កឹគិសា

កចិយ្យត្តិតិ ចត្វា ឈោះឌតន្តា៎

១១៎ ឡុយទ្វិញ្ញា ពហ្យបរេក្ខ ទុត្តបច្ចតីកភរឃេភ សុក្កបរេក្ខ អនេត្វា ខេចឌិតន្តោ៎ អយំ បនេតទ្ធ សទេក្ខបេ៎ ឡូនេយ ចត ទេឆរាបិ សយាភា ឈោះឌតបរេឃ្យរាឃ អទេន្តាចតបទ្ធាតិ បត្តាតិ សេតាសតាតិ សេចត្តិ, កាយត្តសេតាសតំ ក្តុបកន្តុ ឃុត្តការេលបិ ត ក្តុបកន្តុត្តិ, ៧ចំ ឌិល្លូសទីរាបិ អារទ្ធឌីទិឃា បច្ចយគាឃកាតំ បសាគំ ឌទេតត្តិ, ភចយទ្ធិប្បការេល កឹឌិសា អទេហសុត្តិ ឡូយិតា បឈេយេត ផាេតត ទេឆរា បិរំសា កចត្តិ, បរំរំ លកត្តិ៎ ខេលិកាឌយោ បហាឃ ចិត្តចិខេចកំ ប្ញុខេត្តិ, អឃយ្បិ យហាខេឆរា សទ្ធិចិហារិកអនេត្តចាសិកបរិចារិតោ ហុត្វា តិសីឌិតុំ ឃុត្តការេលបិ ឲ្យាឌិរេសបិ ចឈេ ចត្តយាខេត កត្តកិច្ចំ ពត្វា បចិទ្ធោ សាឃំ តិក្លុយតិ, សាឃំ បចិទ្ធោ បិខេតា តិក្លុយតិ, កសិលាបរិកយុំ ពខេរាតិ, សយាបត្តិយោ តិត្តាខេត្តតិ, យក្កុថលិតិ អឆិកច្ឆតិ, សត្តឆាបិ ចិត្តចិខេចកំ ប្ញុខេតីតិ ឡូយិតា ទុតិយេត ផាេតត ទេឆរា កិត្លុ បិរំសា កចត្តិ, បរំរំ លកត្តិ៎ ឃស្មិំ ការេល ទេឆរស្ស បដ្ឋក្ខុលកោសេឃ្យាឌីតិ ស៊ុលសយ្សស្យាតិ លហុចីចរាឌីតិ ឃុត្តាតិ, តស្មិំយ្បិ តាយ ការេល អយំ យហាខេឆរា បំសុក្ខុលិតិ ឆាខេតិ, អសិឆិលំ សាសតំ កទេហត្វា ចិកតតីចរណោ ថលសយាបត្តិ អបេ្យត្វា ក្តុបឆិចិខេចកំ បរិប្ញុខេឃយាខេភា ចិហខេតិ, ភចយទ្ធិប្បការេល កឹឌិខេសា អទេហាសីតិ ឡូយិតា តតិយេត ផាេតត ទេឆរា បិរំសា កចត្តិ, បរំរំ លកត្តីតិ៎ ៧ស ភយោ យទ្ធិយតចចាខេសុ៎

១៣៎តព្វាចុខេសាតិ ខេកា អត្រុសត្តិ, ៧ចំ ភចហាកាខេហិ អាយិសគាឃាឌបឌិបធំ កខេហន្តោ, ភចហិ ឆយ្លគាឃាឌបឌិបធំ ខេឆាខេយន្តោ, អដ្ឋាខេសហាកាខេហិ ឌេសតំ តិដ្ឋាខេបត្វា, ខេឃ ខេត "ឃេសញ្ញា ឆយ្លាតំ សត្វា បហាភយាហ, ខេត ច ឆខេយ្ល ត បឌហត្តិ"តិ ៧ចំ បហាតន្តាឆយ្លា ទុត្តា៎ ខេត សទ្ទបខេតា "ឡូខេយ ខេត"តិ ឌខេស្សាតុយិធំ "តព្វាចុខេសា, ខេលិខេកា ចា"តិអាឌិយាហ, អយំ អត្រុសត្តិ៎

អបិច ខេហដ្ឋា បរិឃាខេឃខេតច ឆខេយ្លា កឆិខេតា៎ អាយិសំ បត បរិឃាខេឃតបិ តិប្បុរិឃាខេឃតបិ កឆិតំ៎ ឡូគាតិ តិប្បុរិឃាឃឆយុំ ខេលិក្យត្តខេយក្កុ កខេឆាតុយិឌយាហ៎ អយំ ខេបត្ត អត្រុសត្តិ៎

តត្ត តព្វាតិ អតីតខេឌសតាតិឌស្សតំ, "សត្ត បចិចិត្តស្ស ចិហខេតោ សាចកា ចិខេចកំ ភាតុសិក្ខុត្តី"តិអាឌិភា ភខេឃត ទុត្តខេឌសតាឃត្តិ ទុត្តំ ខេហាតិ៎ ខេលិខេកា ច បិបខេកា, ខេគាខេសា ច បិបខេកាតិ ឡូខេយ ខេទ្វ ឆយ្លា បិបកា លិយកា, ឡូខេយ បហាតន្តាតិ ឌខេស្សតិ៎ តត្ត លុក្ខតលក្ខណោ ខេលិខេកា៎ ទុស្សតលក្ខណោ ខេគាខេសា៎ ខេតសុ ខេលិខេកា អាយិសគាឃាឌស្ស បច្ចយាតំ លិខេក ខេហាតិ, ខេគាខេសា អលិខេក៎ ខេលិខេកត អលទ្ធិ បខេត្តតិ, ខេគាខេសត អលកខេត្តា ចិឈាតចា ខេហាតិ៎ ខេលិខេកា ច ឌឃ្យុឆខេយ្ល ខេហាតិ, ខេគាខេសា អគាឃខេកា ចា អយត្រុន្តាគាឃខេកា ចា៎ ខេលិខេកត ភចតល្យាយ្ញុលខេកា ឆខេយ្ល បរិប្ញុខេតិ, ខេគាខេសត បញ្ចា យច្ឆិទិឃាតិ៎

ឡូគាតិ ខេតសំ បហាត្រុបិយំ ឌខេស្សខេត្តា ខេលិកស្ស ច បហាភាឃាតិអាឌិយាហ៎ តស្សខេត្វា, តស្ស បត បិបកស្ស ខេលិកស្ស ច ខេគាសស្ស ច បហាភាឃ៎ អត្ថិ យទ្ធិយា បឌិបគាតិ យក្កុ សត្តាឃ ឡូគំ ទុត្តំ៎ យខេក្កា ហិ ខេលិខេកា ៧ខេកា អខេត្តា, ខេគាខេសា ៧ខេកា អខេត្តាតិ ៧ខេត ខេទ្វ អខេត្ត ត ក្តុខេបតិ, ត ក្តុបកច្ឆតិ, ចិយុខេត្តា ៧ខេតហិ អខេត្តហិ, តស្មា "យទ្ធិយា បឌិបគា"តិ ទុច្ចតិ៎ ៧ខេតសំ យខេទ្ធ្យកចត្តា "យទ្ធិយា, បឌិបទ្ធិតត្តាខេតា ច

បដិបទាតិ។ តថា កាមសុខល្លិកានុយោគោ ឯកោ អន្តោ, អត្តកិលមថានុយោគោ ឯកោ អន្តោ, សស្សតំ ឯកោ អន្តោ, ឧច្ឆេទោ ឯកោ អន្តោតិ បុរិមនយេនេវ វិត្ថារេតព្ពំ។

ចក្ខុករណីតិអាទីហិ បន តមេវ បដិបទំ ថោមេតិ។ សា ហិ សច្ចានំ ទស្សនាយ សំវត្តតិ ទស្សនបរិណាយកដ្ឋេនាតិ ចក្ខុករណី។ សច្ចានំ ញាណាយ សំវត្តតិ វិទិតករណដ្ឋេនាតិ ញាណករណី។ រាគាទីនំ វូបសមនតោ ឧបសមាយ សំវត្តតិ។ ចតុន្នម្បិ សច្ចានំ អភិញ្ញេយ្យភាវទស្សនតោ អភិញ្ញាយ សំវត្តតិ។ សម្ពោធោតិ មគ្គោ, តស្សត្ថាយ សំវត្តនតោ សម្ពោធាយ សំវត្តតិ។ មគ្គោយេវ ហិ មគ្គត្ថាយ សំវត្តតិ មគ្គេន កាតព្ពកិច្ចករណតោ។ និព្ពានំ នាម អប្បច្ចយំ តស្ស បន សច្ឆិកិរិយាយ បច្ចក្ខកម្មាយ សំវត្តនតោ និព្ពានាយ សំវត្តតីតិ វុច្ចតិ។ អយមេត្ថ សារោ។ ពូតោ អញ្ញថា វណ្ណនា បបញ្ចា។

ឥទានិ តំ មជ្ឈិមំ បដិបទំ សរូបតោ ទស្សេតុកាមោ “កតមា ច សា”តិ បុច្ឆិត្វា “អយមេវា”តិអាទិនា នយេន វិស្សជ្ជេតិ។

តត្ថ អយមេវាតិ អវធារណវចនំ, អញ្ញមគ្គប្បដិសេធនត្ថំ, ពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធពុទ្ធសាវកានំ សាធារណភាវទស្សនត្ថញ្ច។ វុត្តញ្ហេតំ “ឯសេវ មគ្គោ នត្ថញ្ញោ ទស្សនស្ស វិសុទ្ធិយា”តិ (ធ. ប. ២៧៤)។ ស្វាយំ កិលេសានំ អារកត្តាបិ អរិយោ។ អរិយផលាយ សំវត្តតីតិបិ អរិយេន ទេសិតោតិបិ អរិយភាវប្បដិលាភាយ សំវត្តតីតិបិ អរិយោ។ អដ្ឋហិ អង្គេហិ ឧបេតត្តា អដ្ឋង្គិកោ, ន ច អង្គវិនិមុត្តោ បញ្ចង្គិកតូរិយាទីនិ វិយ។ កិលេសេ មារេន្តោ គច្ឆតិ, មគ្គតិ វា និព្ពានំ, មគ្គីយតិ វា និព្ពានត្ថិកេហិ, គម្មតិ វា តេហិ បដិបជ្ជីយតីតិ មគ្គោ។ សេយ្យថិទន្តិ និបាតោ, តស្ស កតមោ សោ ឥតិ ចេតិ អត្ថោ, កតមានិ វា តានិ អង្គានីតិ។ ឯកមេកម្បិអង្គំ មគ្គោយេវ។ យថាហ “សម្មាទិដ្ឋិ មគ្គោ ចេវ ហេតុ ចា”តិ (ធ. ស. ១០៣៩)។ បោរាណាបិ ភណន្តិ – “ទស្សនមគ្គោ សម្មាទិដ្ឋិ, អភិនិរោបនមគ្គោ សម្មាសង្កប្បោ...បេ... អវិក្ខេបមគ្គោ សម្មាសមាធី”តិ។

សម្មាទិដ្ឋាទីសុ ចេតេសុ សម្មា ទស្សនលក្ខណា សម្មាទិដ្ឋិ។ សម្មា អភិនិរោបនលក្ខណោ សម្មាសង្កប្បោ។ សម្មា បរិគ្គហលក្ខណា សម្មាវាចា។ សម្មា សមុដ្ឋានលក្ខណោ សម្មាកម្មន្តោ។ សម្មា វោទានលក្ខណោ សម្មាអាជីវោ។ សម្មា បគ្គហលក្ខណោ សម្មាវាយាមោ។ សម្មា ឧបដ្ឋានលក្ខណា សម្មាសតិ។ សម្មា សមាធានលក្ខណោ សម្មាសមាធិ។ និព្ពចនម្បិ តេសំ សម្មា បស្សតីតិ សម្មាទិដ្ឋីតិ ឯតេនេវ នយេន វេទិតព្ពំ។

តត្ថ សម្មាទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជមានា មិច្ឆាទិដ្ឋិំ តប្បច្ចនីកកិលេសេ ច អវិជ្ជញ្ច បជហតិ, និព្ពានញ្ច អារម្មណំ ករោតិ, សម្បយុត្តធម្មេ ច បស្សតិ, តេ ច ខោ អសម្មោហតោ, នោ អារម្មណតោ, តស្មា “សម្មាទិដ្ឋី”តិ វុច្ចតិ។

សម្មាសង្កប្បោ មិច្ឆាសង្កប្បំ តប្បច្ចនីកកិលេសេ ច បជហតិ, និព្ពានញ្ច អារម្មណំ ករោតិ, សម្បយុត្តធម្មេ ច សម្មា អភិនិរោបេតិ, តស្មា “សម្មាសង្កប្បោ”តិ វុច្ចតិ។

សម្មាវាចា មិច្ឆាវាចំ តប្បច្ចនីកកិលេសេ ច បជហតិ, និព្ពានញ្ច អារម្មណំ ករោតិ, សម្បយុត្តធម្មេ ច សម្មា បរិគ្គណ្ហាតិ, តស្មា “សម្មាវាចា”តិ វុច្ចតិ។

សម្មាកម្មន្តោ មិច្ឆាកម្មន្តំ តប្បច្ចនីកកិលេសេ ច បជហតិ, និព្ពានញ្ច អារម្មណំ ករោតិ, សម្បយុត្តធម្មេ ច សម្មា សមុដ្ឋាបេតិ, តស្មា “សម្មាកម្មន្តោ”តិ វុច្ចតិ។

សម្មាអាជីវោ មិច្ឆាអាជីវំ តប្បច្ចនីកកិលេសេ ច បជហតិ, និព្ពានញ្ច អារម្មណំ ករោតិ, សម្បយុត្តធម្មេ ច សម្មា វោទាបេតិ, តស្មា “សម្មាអាជីវោ”តិ វុច្ចតិ។

សម្មាវាយាមោ មិច្ឆាវាយាមំ តប្បច្ចនីកកិលេសេ ច កោសជ្ជញ្ច បជហតិ, និព្ពានញ្ច អារម្មណំ ករោតិ, សម្បយុត្តធម្មេ ច សម្មា បគ្គណ្ហាតិ, តស្មា “សម្មាវាយាមោ”តិ វុច្ចតិ។

សម្មាសតិ មិច្ឆាសតិំ តប្បច្ចនីកកិលេសេ ច បជហតិ, និព្ពានញ្ច អារម្មណំ ករោតិ, សម្បយុត្តធម្មេ ច សម្មា ឧបដ្ឋាបេតិ, តស្មា “សម្មាសតី”តិ វុច្ចតិ។

សម្មាសមាធិ មិច្ឆាសមាធិំ តប្បច្ចនីកកិលេសេ ច ឧទ្ធច្ចញ្ច បជហតិ, និព្ពានញ្ច អារម្មណំ ករោតិ, សម្បយុត្តធម្មេ ច សម្មា សមាធិយតិ, តស្មា “សម្មាសមាធី”តិ វុច្ចតិ។

ឥទានិ អយំ ខោ សា, អាវុសោតិ តមេវ បដិបទំ និយ្យាតេន្តោ អាហ។ តស្សត្ថោ, យាយំ ចតូហិបិ លោកុត្តរមគ្គេហិ ឯកតោ កត្វា កថិតោ “អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ”, អយំ ខោ សា, អាវុសោ...បេ... និព្ពានាយ សំវត្តតីតិ។

ឥមំ បហាតព្ពធម្មេសុ លោភទោសេ តប្បហានុបាយញ្ច ទស្សេត្វា ឥទានិ អញ្ញេបិ បហាតព្ពធម្មេ តេសំ បហានុបាយញ្ច ទស្សេន្តោ តត្រាវុសោ, កោធោ ចាតិអាទិមាហ។ តត្ថ កុជ្ឈនលក្ខណោ កោធោ, ចណ្ឌិក្កលក្ខណោ វា, អាឃាតករណរសោ, ទុស្សនបច្ចុបដ្ឋានោ។ ឧបនន្ធនលក្ខណោ ឧបនាហោ, វេរ អប្បដិនិស្សជ្ជនរសោ, កោធានុបពន្ធភាវបច្ចុបដ្ឋានោ។ វុត្តញ្ចេតំ – “បុព្ពកាលេ កោធោ, អបរកាលេ ឧបនាហោ”តិអាទិ (វិភ។ ៨៩១)។

បរគុណមក្ខនលក្ខណោ មក្ខោ, តេសំ វិនាសនរសោ, តទច្ឆាទនបច្ចុបដ្ឋានោ។ យុគគ្គាហលក្ខណោ បឡាសោ, បរគុណេហិ អត្តនោ គុណានំ សមីករណរសោ, បរេសំ គុណប្បមាណេន ឧបដ្ឋានបច្ចុបដ្ឋានោ។

បរសម្បត្តិខីយនលក្ខណា ឥស្សា, តស្សា អក្ខមនលក្ខណា វា, តត្ថ អនភិរតិរសា, តតោ វិមុខភាវបច្ចុបដ្ឋានា។ អត្តនោ សម្បត្តិនិគូហនលក្ខណំ មច្ឆេរំ, អត្តនោ សម្បត្តិយា បរេហិ សាធារណភាវអសហនរសំ, សង្កោចនបច្ចុបដ្ឋានំ។

កតបាបបដិច្ឆាទនលក្ខណា មាយា, តស្ស និគូហនរសា, តទាវរណបច្ចុបដ្ឋានា។ អត្តនោ អវិជ្ជមានគុណប្បកាសនលក្ខណំ សាឋេយ្យំ, ឯតំ សមុទាហរណរសំ, សរីរាការេហិបិ ឯតំ វិគូតករណបច្ចុបដ្ឋានំ។

ចិត្តស្ស ឧទ្ធុមាតភាវលក្ខណោ ថម្ភោ, អប្បតិស្សវវុត្តិរសោ, អមទ្ទវតាបច្ចុបដ្ឋានោ។ ករណុត្តរិយលក្ខណោ សារម្ភោ, វិបច្ចនីកតារសោ, អគារវបច្ចុបដ្ឋានោ។

ឧណ្ណតិលក្ខណោ មានោ, អហំការរសោ, ឧទ្ធុមាតភាវបច្ចុបដ្ឋានោ។ អព្ភុណ្ណតិលក្ខណោ អតិមានោ, អតិវិយ អហង្ការរសោ។ អច្ចុទ្ធុមាតភាវបច្ចុបដ្ឋានោ។

មត្តភាវលក្ខណោ មទោ, មទគ្គាហណរសោ, ឧម្មាទបច្ចុបដ្ឋានោ។ បញ្ចសុ កាមគុណេសុ ចិត្តវោស្សគ្គលក្ខណោ បមាទោ, វោស្សគ្គានុប្បទានរសោ, សតិវិប្បវាសបច្ចុបដ្ឋានោតិ ឯវំ ឥមេសំ ធម្មានំ លក្ខណាទីនិ វេទិតព្ពានិ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, វិត្ថារោ បន “តត្ថ កតមោ កោធោ”តិអាទិនា វិភង្គេ (វិភ· ៨៩១) វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពោ។

វិសេសតោ ចេត្ថ អាមិសទាយាទោ អត្តនា អលភន្តោ អញ្ញស្ស លាភិនោ កុជ្ឈតិ, តស្ស សកិំ ឧប្បន្នោ កោធោ កោធោយេវ, តតុត្តរិ ឧបនាហោ។ សោ ឯវំ កុទ្ធោ ឧបនយ្ហន្តោ ច សន្តេបិ អញ្ញស្ស លាភិនោ គុណេ មក្ខេតិ, អហម្បិ តាទិសោតិ ច យុគគ្គាហំ គណ្ហាតិ, អយមស្ស មក្ខោ ច បឡាសោ ច, ឯវំ មក្ខី បឡាសី តស្ស លាភសក្ការាទីសុ កិំ ឥមស្ស ឥមិនាតិ ឥស្សតិ បទុស្សតិ, អយមស្ស ឥស្សា។ សចេ បនស្ស កាចិ សម្បត្តិ ហោតិ, តស្សា តេន សាធារណភាវំ ន សហតិ, ឥទមស្ស មច្ឆេរំ។ លាភហេតុ ខោ បន អត្តនោ សន្តេបិ ទោសេ បដិច្ឆាទេតិ, អយមស្ស មាយា។ អសន្តេបិ គុណេ បកាសេតិ។ ឥទមស្ស សាឋេយ្យំ។ សោ ឯវំ បដិបន្នោ សចេ យថាធិប្បាយំ លាភំ លភតិ, តេន ថទ្ធោ ហោតិ អមុទុចិត្តោ, នយិទំ ឯវំ កាតព្ពន្តិ ឱវទិតុំ អសក្កុណេយ្យោ, អយមស្ស ថម្ភោ។ សចេ បន តំ កោចិ កិញ្ចិ វទតិ “នយិទំ ឯវំ កាតព្ព”ន្តិ, តេន សារទ្ធចិត្តោ ហោតិ ភាកុដិកមុខោ “កោ មេ ត្វ”ន្តិ បសយ្ហការី, អយមស្ស សារម្ភោ។ តតោ ថម្ភេន “អហមេវ សេយ្យោ”តិ អត្តានំ មញ្ញន្តោ មានី ហោតិ។ សារម្ភេន “កោ មយា”តិ បរេ អតិមញ្ញន្តោ អតិមានី, អយមស្ស មានោ ច អតិមានោ ច។ សោ តេហិ មានាតិមានេហិ ជាតិមទាទិអនេករូបំ មទំ ជនេតិ។ មត្តោ សមានោ កាមគុណាទិភេទេសុ វត្ថូសុ បមជ្ជតិ, អយមស្ស មទោ ច បមាទោ ចាតិ។

ឯវំ អាមិសទាយាទោ អបរិសុទ្ធោ ហោតិ ឥមេហិ បាបកេហិ ធម្មេហិ អញ្ញេហិ ច ឯវរូបេហិ។ ឯវំ តាវេត្ថ បហាតព្ពធម្មា វេទិតព្ពា។

បហាត្បិឃោ បិផទោា ឆ អត្ថទោា ឆ នដ្ឋាត្ថ តិក្ខិទនទោទយឆ៑

ទាាលបរិចយបិដចត្ថំ បទតត្ថ អឃំ ទកទដា ឆ ពទយា ឆ កាឆតាតទឃា ឆ ទចឌិតទដ្ឋា៑ តត្ថ ទកទដា តាឆ, អឃតិ្យាយឌ្ឌិយា បដិបដា ពដាធិ អរិទឃា អដ្ឋង្គិទកា យទក្កា ទហាតិ, ពដាធិ នត្តង្គិទកា៑ អឃតិ្យាទលិក្យត្តរបផយឌ្ឍាគចទនត ស្ទប្បជ្ជយាទតា អដ្ឋង្គិទកា យទក្កា ទហាតិ, អចទនឌ្ឍាគចទនត នត្តង្គិទកា៑ ស្ទក្កដ្ឋតិទក្ខនទោា បតិឆ អដ្ឋង្គិទកាតិ ចុទត្តា៑ ឌ្តទោា បទតិ្យាយក្កង្គំ តត្ថិ៑ ឲចំ តាទចត្ថ ទកទដា ទចឌិតទដ្ឋា៑

ឃត្វា បគ នដ្ឋាក្យនលិតំ នយ្ឋាឌិឌ្ឋិ ទនដ្ឋា, ឃឆាហ “បឌ្ឍា ហិ ទនដ្ឋា ក្យនលិ ចតត្តី”តិ (ឌា៑ ឲ្យ៑១លិ៑ប័១)៑ ក្យនលចាទទ ឆ ប្យុឌ្ឋង្គយា, ឃឆាហ “ពចដ្ឋា, កិក្ខុទច, នយ្ឋាឌិឌ្ឋិ ប្យុឌ្ឋង្គយា ទហាតិ, នយ្ឋាឌិឌ្ឋិ៑ នយ្ឋាឌិឌ្ឋីតិ បដាតាតិ, យិឆ្ឋាឌិឌ្ឋិ៑ យិឆ្ឋាឌិឌ្ឋីតិ បដាតាតី”តិ (យ៑ តិ៑ ឲ្យ៑ ១ឲ្យ៩) ចិត្តាទរា៑ ឃចា ចាហ “ចិឌ្ឋា ឆ ទលា, កិក្ខុទច, ប្យុឌ្ឋង្គយា ក្យនលិតំ ឆយ្ឋាតំ នយាបត្តិឃា”តិ៑ តប្បកចាកិតិឌ្ឋត្តាតិ ទនដ្ឋាតិ, ឃឆាហ “នយ្ឋាឌិឌ្ឋិស្ស នយ្ឋានង្កប្បោ បទហាតិ...ទប... នយ្ឋានតិស្ស នយ្ឋានយាធិ បទហាតី”តិ (យ៑ តិ៑ ឲ្យ៑១៣១)៑ តត្វា ឌ្តយិតា ពទយត ឲតាតិ អង្កាតិ ចុត្តាតីតិ ឲចទយត្ថ ពទយា ទចឌិតទដ្ឋា៑

កាឆតាតទឃាតិ ទកាធិ នយចប្យុឌ្ឋង្គយំ ចិបស្សតំ កាទចតិ, ទកាធិ ចិបស្សតាប្យុឌ្ឋង្គយំ នយចំ៑ ពចំ? ឌ្តទឆពទឆ្វា បផយំ ស្ទបចាទនយាធិ ចា អប្បាតាយាធិ ចា ស្ទប្បាទចតិ, អឃំ នយទឆា; ទនា តត្វា តំនយ្យឃុទត្ត ឆ ឆទយុ អតិត្វាឌីហិ ចិបស្សតិ, អឃំ ចិបស្សតា៑ ឌ្តតិ បផយំ នយទឆា, បឆ្វា ចិបស្សតា៑ ទតត ចុត្វតិ “នយចប្យុឌ្ឋង្គយំ ចិបស្សតំ កាទចតី”តិ៑ តស្ស នយចប្យុឌ្ឋង្គយំ ចិបស្សតំ កាចឃទតា យទក្កា នឌ្ឍាឃតិ, ទនា តំ យក្កំ អាទនចតិ កាទចតិ ពហុលីកទរាតិ, តស្ស តំ យក្កំ អាទនចទតា កាចឃទតា ពហុលីកទរាទតា នំទឃាឌតាតិ បហីឃត្តិ, អត្យុនឃា ព្យត្តីទហាត្តិ, ឲចំ នយចប្យុឌ្ឋង្គយំ ចិបស្សតំ កាទចតិ៑

ឌ្តឆ បទតពទឆ្វា ចុត្តប្បកាទំ នយចំ អត្យុប្បាទឆត្វាច បច្ចុំបិដាតក្ខទត្ត អតិត្វាឌីហិ ចិបស្សតិ, អឃំ ចិបស្សតា៑ តស្ស ចិបស្សតាបរិប្ឋុរិឃា តត្ថ ឌាតាតំ ឆយ្ឋាតំ ទចាឃ្សក្កាទយ្ឋលទោា ស្ទប្បជ្ជតិ ចិត្តស្ស ឲពក្កតា, អឃំ នយទឆា៑ ឌ្តតិ បផយំ ចិបស្សតា បឆ្វា នយទឆា៑ ទតត ចុត្វតិ “ចិបស្សតាប្យុឌ្ឋង្គយំ នយចំ កាទចតី”តិ៑ តស្ស ចិបស្សតាប្យុឌ្ឋង្គយំ នយចំ កាចឃទតា យទក្កា នឌ្ឍាឃតិ, ទនា តំ យក្កំ អាទនចតិ...ទប... ពហុលីកទរាតិ, តស្ស តំ យក្កំ អាទនចទតា...ទប... អត្យុនឃា ព្យត្តីទហាត្តិ (អ៑ តិ៑ ៣៑១លិ០; បដិ៑ យ៑ ឲ្យ៑១), ឲចំ ចិបស្សតាប្យុឌ្ឋង្គយំ នយចំ កាទចតិ៑

នយចប្យុឌ្ឋង្គយំ បគ ចិបស្សតំ កាចឃទតាបិ ចិបស្សតាប្យុឌ្ឋង្គយំ នយចំ កាចឃទតាបិ ទលិក្យត្តរយក្កក្ខណេ នយចចិបស្សតា ឃុកតទ្ទាច ទហាត្តិ៑ ឲចទយត្ថ កាឆតាតទឃា ទចឌិតទដ្ឋាតិ៑

បបឆ្វាឃ្យុឆតិឃា យឌ្ឌិយតិកាឃដ្ឋពឆាឃ

ឆយុងាឃាកសុត្តចណ្ណនា តិដ្ឋិតា៉

ვ៉ ករយេកេរចសុត្តចណ្ណនា

ჿვ៉ ឲចំរេយ សុតត្តិ ករយេកេរចសុត្តំ៉ ពត្រាឃំ អបុព្ពបគចណ្ណនា – អធាតិ អចិរេដ្ឋគតេត្ត តិបរិតោ៉ រោតាតិ អចឆារលរេត្ត, ករចរេតា សាចត្តិឃំ ចិហាររ អចិដ្ឋិរេត្តរេយចាតិ ចុត្តំ រេហាតិ៉ ឌាល្ញុរេស្សាលីតិ រេតតំ ពស្ស យាតាបិត្ញហិ កពតាយំ, អបិច រោ ផាតគ្គ្ខរបជិលិកលដ្ឋិ៉ ឌាល្ញុរេស្សាលិដ្ឋាតំ កិរ តារេបតំ បុររាហិតដ្ឋាតំ, តំ ពស្ស រណ្ណា ជិត្តំ, តស្មា "ឌាតុរេស្សាលី"តិ ចុច្ចតិ៉ ត្រាហុំ អលាតីតិ ត្រាហុរេលា, យរេគ្គ សញ្ញាឃតីតិ អរេត្ត៉ា ព្វគរេយច ហិ ឌាតិត្រាហុលាតំ តិរុត្តិចចតំ៉ អរិឃា បត ឌាហិតបិបត្តា ត្រាហុលាតិ ចុច្ចត្តិ៉

រេយតករចា រេតុបសគ្គីតិ រេយតាតិ កុយុរេត្ត ករលាចចតំ, តស្មា ឃត្ត ករចា, តត្តដ្ឋបសគ្គីតិ ឲចរេយត្ត អរេត្ត៉ា ងដ្ឋរេព្ពា៉ រេយត ចា ការរលាត ករចា រេគចយគុរេស្សហិ ដ្ឋបសគ្គីតរេព្ពា, រេតត ការរលាត ដ្ឋបសគ្គីតិ ឲចរេយត្ត អរេត្ត៉ា ងដ្ឋរេព្ពា៉ រេពត ច ការរលាត ករចា ដ្ឋបសគ្គីតរេព្ពា? តាតប្យការក្យលចិរេសសាឌិកយាឌិប្បរេយត, សាក្យផល្ញបកោកាឌិប្បរេយត ជិឌករលាហិ តិច្ចផលិតយហារុរេព្វា ចិឃ៉

ដ្ឋបសគ្គីតិ ច ករេតាតិ ចុត្តំ រេហាតិ៉ ដ្ឋបសគ្គីត្វាតិ ដ្ឋបសគ្គយតបរិរេឃាសាតឌីបតំ៉ អធ ចា ឲចំ ករេតា តរេតា អាសគ្គតរំ ផាតំ ករចរេតា សយីបសគ្គាតំ កគ្គាតិបិ ចុត្តំ រេហាតិ៉ ករចតា សដ្ឋិ សរេយុាឌីតិ ឃធា លយតីឃាឌីតិ បុឆ្ឋរេគ្គា ករចា រេតត, ឲចំ រេសាបិ ករចតា សដ្ឋិ សយប្យចត្តរេយារេគា អរេហាសិ, ឹរេតាគកំ ចិឃ ដ្ឋរេណ្យាគរេពត សរេយុាឌិតំ ឲកឹកាចំ អករយាសិ៉ ឃាឃ ច "កច្ចិ រេត, រេកា រេកាតយ, លយតីឃំ, កច្ចិ ឃាបតីឃំ, កច្ចិ រេការរេតា រេកាតយស្ស រេកាតយសាចកាតច្ចា អប្យាឌាឆិ អប្យាតគ្គំ លហុដ្ឋាតំ ពាលំ ចាសុចិហាររា"តិអាឌិកាឃ កធាឃ សរេយុាឌិ, តំ ឹតិបិរេយាឌ្ឍសគ្គាតសរេយុាគឌតតរេតា សរេយុាឌិតំ ឃុត្តករចរេតា ច សរេយុាគតីឃំ, អត្តញ្ញញ្ញតយគ្ចុរតាឃ សុចិរេយ្យិ កាលំ សាររេតំ តិរគ្គរំ បចរេត្តតំ អរេហទ្ទបរេតា សរិតព្ពករចរេតា ច សារាលឹឃំ៉ សុឃ្យយាតសុលរេតា ច សរេយុាគតីឃំ, អតុស្សរិឃយាតសុលរេតា ច សារលឹឃំ៉ តធា ញ្ញញ្ញតបរិសុទ្ធតាឃ សរេយុាគតីឃំ, អត្តបរិសុទ្ធតាឃ សារលីឃគ្គិ ឲចំ អរេតរេកហិ បរិឃារេយហិ សរេយុាគតីឃំ កធំ សារលឹឃំ ចិតិសាររេត្វា បរិរេឃាសារេបត្វា តិដ្ឋារេបត្វា រេយតរេត្តត អាករេតា, តំ បុដ្ឋិត្យការេយា ឲកយគ្គំ តិឹឌិ៉

ឲកយគ្គគ្គិ ករចតបុំសកតិរេដ្ឋរេសា, "ចិសយំ ចគ្គិយស្មុរិឃា បរិចត្តគ្គិ"តិអាឌិសុ (អ៉ តិ៉ ვ៉ល៌០) ចិឃ៉ តស្មា ឃធា តិសិរេគ្គា ឲកយគ្គំ តិសិរេគ្គា រេហាតិ, តធា តិឹឌីតិ ឲចរេយត្ត អរេត្ត៉ា ងដ្ឋរេព្ពា៉ កុយុរេត្ត ចា ឲតំ ដ្ឋបរេឃាកចចតំ៉ តិឹឌីតិ ដ្ឋបិចិសិ៉ បណ្ឌិតា ហិ បុរិសា ករដ្ឋាតិឃំ ដ្ឋបសគ្គីត្វា អាសតក្យសលតាឃ ឲកយគ្គំ តិឹឌគ្គិ, អឃច្ចា រេតសំ អព្ពាតររេរា, តស្មា ឲកយគ្គំ តិឹឌិ៉

កធំ តិសិរេគ្គា បត ឲកយគ្គំ តិសិរេគ្គា រេហាតីតិ៉ ល តិសដ្ឋរេគារេស ចរេដ្ឋត្វា៉ រេសឃ្យផិជំ, អតិត្ចុរំ អច្ចាសគ្គំ ដ្ឋបរិចាតំ ដ្ឋគ្គតបរេគសំ អតិសយុលំ

អតិបច្ឆាតិ។ អតិទូរេ និសិន្នោ ហិ សចេ កថេតុកាមោ ហោតិ, ឧច្ចាសទ្ទេន កថេតព្វំ ហោតិ។ អច្ចាសន្នេ និសិន្នោ សង្ឃដ្ដនំ ករោតិ។ ឧបរិវាតេ និសិន្នោ សរីរគន្ធេន ពាធតិ។ ឧន្នតប្បទេសេ និសិន្នោ អគារវំ បកាសេតិ។ អតិសម្មុខា និសិន្នោ សចេ ទដ្ឋុកាមោ ហោតិ, ចក្ខុនា ចក្ខុំ អាហច្ច ទដ្ឋព្វំ ហោតិ។ អតិបច្ឆា និសិន្នោ សចេ ទដ្ឋុកាមោ ហោតិ, គីវំ បសារេត្វា ទដ្ឋព្វំ ហោតិ។ តស្មា អយម្បិ ឯតេ ឆ និសជ្ជទោសេ វជ្ជេត្វា និសីទិ, តេន វុត្តំ "ឯកមន្តំ និសីទី"តិ។

យេមេតិ យេ ឥមេ។ កុលបុត្តាតិ ទុវិធា កុលបុត្តា ជាតិកុលបុត្តា អាចារកុលបុត្តា។ តត្ថ "តេន ខោ បន សមយេន រដ្ឋបាលោ នាម កុលបុត្តោ តស្មិំយេវ ថុល្លកោដ្ឋិកេ អគ្គកុលស្ស បុត្តោ"តិ (ម. និ. ២.២៩៤) ឯវំ អាគតា ឧច្ចាកុលប្បសុតា ជាតិកុលបុត្តា នាម។ "យេ តេ កុលបុត្តា សទ្ធា អគារស្មា អនគារិយំ បព្ពជិតា"តិ (ម. និ. ១.៧៤) ឯវំ អាគតា បន យត្ថ កត្ថចិ កុលេ បសុតាបិ អាចារសម្បន្នា អាចារកុលបុត្តា នាម។ ឥធ បន ទ្វីហិបិ ការណេហិ កុលបុត្តាយេវ។

សទ្ធាតិ សទ្ធាយ។ អគារស្មាតិ អគារតោ។ អនគារិយន្តិ បព្ពជ្ជំ និក្ខន្តា។ បព្ពជ្ជាបិ ហិ នត្ថេត្ថ អគារិយន្តិ អនគារិយា, អគារស្ស ហិតំ កសិគោរក្ខាទិកម្មមេត្ថ នត្ថីតិ អត្ថោ។ កិញ្ចាបិ នត្ថិ តស្ស អគារន្តិ អនគារោ, អនគារស្ស ភាវោ អនគារិយំ។ បព្ពជិតាតិ ឧបគតា, ឯវំ សព្វថាបិ អនគារិយសង្ខាតំ បព្ពជ្ជំ និក្ខន្តា វា ឧបគតាតិ វុត្តំ ហោតិ។ បុព្ពណ្ហេយាតិ បុរតោ កាយំ នាមកោ។ ពហុការោតិ ហិតកិរិយាយ ពហូបការោ។ ភគវា តេសំ ភោតោ សមាទបេតាតិ តេ កុលបុត្តេ ភគវា ភោតោ អភិសីលេតីតិ ការេតា សិក្ខាបេតា។ សា ជនតាតិ សោ ជនសមូហោ។ ទិដ្ឋានុគតិំ អាបជ្ជតីតិ ទស្សនានុគតិំ បដិបជ្ជតិ, យាទិសិកា ភគវា ភោតោ យំលទ្ធិកោ យំរុចិកោ, តេបិ តាទិសិកា ហោន្តិ តំលទ្ធិកា តំរុចិកាតិ អត្ថោ។

កស្មា បនាយំ ឯវមាហាតិ? ឯស កិរ បុព្ពេ អនេកេ កុលបុត្តេ អគារមជ្ឈេ វសន្តេ ទេវបុត្តេ វិយ បញ្ចហិ កាមគុណេហិ បរិចារិយមានេ អទ្ទស ច ពាហិ ច សុខិតេ ហិតានុកម្បិ ទិស្វា, តេ អបរេន សមយេន ភគវតោ ធម្មទេសនំ សុត្វា សទ្ធាយ ឃរា និក្ខម្ម បព្ពជិត្វា ឃាសច្ឆាទនបរមតាយ សន្តុដ្ឋេ អារញ្ញកេសុ សេនាសនេសុ គាមន្តិ អនោក្កមិយមានេបិ អត្តសុញ្ញតាបរិវជ្ជិតេ ឋបេត្វា ឧក្កណ្ឋិតេ អទ្ទស, ទិស្វា ច ឥមេសំ កុលបុត្តានំ "អយំ មហាបុរិសោ ឥមំ និស្សាយ ឧប្បន្នោ"តិ ចិន្តេន្តោ "សមណោ គោតមោ"តិ ភគវតិ បសាទំ អលត្ថ។ សោ តំ បសាទំ និវេទេន្តោ ភគវតោ សន្តិកេ អាគតោ, តស្មា ឯវមាហ។

អថស្ស ភគវា តំ វចនំ សម្បដិច្ឆន្តោ អនុមោទន្តោ ច ឯវមេតំ ព្រាហ្មណាតិអាទិមាហ។ វចនសម្បដិច្ឆនានុមោទនត្ថោយេវ ហិ ឯត្ថ អយំ ឯវន្តិ និបាតោ។ យំ ឧទ្ទិស្សាតិ យំ ឧទ្ទិស្ស។ សទ្ធាតិ សទ្ធាយេវ។ ន ឥណដ្ដា ន ភយដ្ដាតិអាទីនិ សន្ធាយាហ។ ឥណដ្ដាទយោ ហិ ភគវា បព្ពជ្ជេយ្យុំ, ន ឥតរេសំ។ ទុវិធសម្បត្តីតិ ហីតិ សម្បត្តិំ ទុក្ខាតិ ទុស្សហាតិ, ន សក្កា អនេយ្យសក្កហិ អនុញ្ញាតាហិតុន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ អរញ្ញវនបត្ថានីតិ អរញ្ញានិ ច វនបត្ថានិ ច។ តត្ថ កិញ្ចាបិ អភិធម្មេ និប្បរិយាយេន, "និក្ខមិត្វា ពហិ ឥន្ទខីលា សព្វមេតំ អរញ្ញ"ន្តិ វុត្តំ, តថាបិ យត្ថ "បញ្ចធនុសតិកំ បច្ឆិម"ន្តិ អារញ្ញកង្គនិប្បាទកំ សេនាសនំ វុត្តំ, តទេវ អធិប្បេតន្តិ វេទិតព្វំ។

ចតបត្តិ កាយត្ថ អតិក្កមិត្វា មត្សុស្សាត់ អតុបចារដ្ឋាត់, ឃត្ថ ត ពសិឃតិ ត ចបិឃតិ៍ ទុត្តម្បិ ចេថំ “ចតបត្តិ ទ្វារតយេថំ សេតាសតាត់ អឆិចចត់, ចតបត្តិ ចតសណ្ឌារតយេថំ សេតាសតាត់, ចតបត្តិ ក៏សតកាតយេថំ, ចតបត្តិ សលោមហំសាតយេថំ, ចតបត្តិ បរិឃត្តាតយេថំ, ចតបត្តិ ត មត្សុស្សបចារាតយេថំ សេតាសតាត់ អឆិចចត”ត្តិ៍ ឲត្ថ ច បរិឃត្តាតត្តិ ព្ទមយេក៌ បរិឃាយំ ធរបត្វា សេសបរិឃារយេហិ ចតបត្វាតិ ចេឌិតន្តាតិ៍ បត្តាតិតិ បរិឃត្តាតិ អតិទ្វារាតិ៍ ទុក្កទ៌ បចិចេចកត្តិ កាឃចិចេក៌ ទុក្កទ៌ ទុរកិមេត្តិ អកិរមិត្យំ ត ឃុល៍ ឲកេត្តតិ ឲកិការេច៍ កិ ឌស្សេតិ? កាឃចិចេក ពតេបិ តត្ថ ឌិត្តំ អកិរមាតេបត្យំ ទុក្កទ៌ ក្ខឃំក្ខឃារយោ ហិ អឃំ លោកោតិ៍ ហេត្តិ មឡ្ហាតិ ហេត្តិ ចិឃ ឈសត្តិ ចិឃ៍ មតោតិ មត៌ សមាឆិ អលកមាតស្សាតិ ដ្ឋបចារសមាឆិ ចា អប្យតាសមាឆិ ចា អលកត្តស្ស៍ កិ ឌស្សេតិ? ច្រាឌិសស្ស កិក្លតោ តិលាបណ្ណមិកាឌិសដ្ឋហិ ចិចិឆេហិ ច ក៏សតេពហិ ចតាតិ ឌិត្តំ ចិក្ខិបត្តិ មឡ្ហាតិ, សន្តំ ច្រាហ្វូលា សន្ធាបន្ទាឌិតាត់ ក្យលបុត្តាត់ អទន្នាចារេស (ចិក៍ ៣១៨) ចិមិត្វាតា អាហ៍

កាយកយត្តធាវកធា

ឲ៣៍ អឆស្ស កកចា បុរិមតយេតច “ឲចយេថំ ច្រាហ្វូលា”តិអាឌិហិ ថំ ថំ ចចត់ សម្បជ្ជិត្វា អត្ថុតុមាឌិត្វា ច ឃស្មា សោវួអសុ ធាតេសុ អាយូលាបរិក្កហទហិតាត់យេច តាឌិសាតិ សេតាសតាតិ ទុរកិសម្ពចាតិ, ត តេសុ អាយូលាបរិក្កាហឃុត្តាត់, អត្តតា ច ចោឆិសេត្តា សមាតោ តាឌិសោ អហោសិ, តស្មា អត្តតោ តាឌិសាត់ សេតាសតាត់ ទុរកិសម្ពចំ ឌស្សេត្យំ, មឃុម្បិ លោតិអាឌិមាហ៍

តត្ថ បុព្ទេច សន្ទាឆាតិ សន្ទាឆតោ បុព្ទេច, អវិឃមក្កុប្បត្តិតោ អបរការកេឃចាតិ ទុត្តំ ហោតិ៍ អតកិសម្ពន្ធស្សាតិ អប្យជិចិន្ទចត្យុសច្ចស្ស៍ ចោឆិសត្តស្សេច សតោតិ ព្ទន្ធកាសត្តស្សេច សម្ពាសន្ទាឆិ អឆិកត្តំ អរហសត្តស្សេច សតោ, ចោឆិយា ចា សត្តស្សេច លក្កស្សេច សតោ៍ ឌិបច្ចរស្ស ហិ កកចតោ បិឆម្ពុលេ អដ្ឋឆម្ពុសយោឆាតេត អកិតិហារសមិទ្ធិតោ បតុតិ តឆាកេតោ ចោឆិយា សត្តោ លក្កោ “បត្តន្តោ មយា ឲសា”តិ តឆឆិកមាឃ បរក្កមំ អមុដ្ឋាត្តោឃេច អាកតោ, តស្មា ចោឆិសត្តោតិ ទុច្ចតិ៍ តស្ស មឃុត្តិ តស្ស ឲចំ ចោឆិសត្តស្សេច សតោ មឃំ យេ ល អា ពចិ សមលា ចា ច្រាហ្វូលា ចាតិ យេ ពចិ បន្ទាដ្ឋបកតា ចា កោចាឌិតោ ចា៍

អបរិសុទ្ធកាយកយត្តាតិ អបរិសុទ្ធេត បិលាតិបិតាឌិតា កាយកមូត្តេត សមន្តាកតា៍ អបរិសុទ្ធកាយកយត្តសន្តោសហេតុតិ អបរិសុទ្ធស្ស កាយកយត្តសង្គាតស្ស អត្តតោ ចោសស្ស ហេតុ, អបរិសុទ្ធកាយកយត្តការលាតិ ទុត្តំ ហោតិ៍ ហចេតិ ឲក៌សចចេត តិបិតោ៍ អក្យសលត្តិ សាចជ្ជំ អក្លេមជ្ជា៍ កឃកេរចត្តិ កឃជ្ជា កេរចជ្ជា៍ ចិត្តព្រោសស្ស ច កឃាតការមូលាស្ស ចេថំ អឆិចចត៌ តព្រ កឃំ សាចជ្ជដ្ឋេត អក្យសល់, កេរចំ អក្លេមដ្ឋេតាតិ ចេឌិតន្តំ៍ អច្យាឃត្តិតិ បរក្កាសត្តិ៍ កថំ? តេ ហិ បិលាតិបិតាឌិតិ ពត្វា “មឃំ អឃុត្តមកយា សចេ តោ តេ ឌាតេឃ្យុំ, ឃេសំ អបរន្តិមយា ព្ទឆាតិ អតុតាត្តិត្វា អតឃត្យសត់ អាបិតេឃ្យុ”ត្តិ អទន្នា បចិសិត្វា ពន្ធត្តេរ ចា ក្យម្ពត្តេរ ចា តិសិឌត្តិ៍ តេ “អប្បមត្តកម្បិ តិលាសក្តិ ចា បណ្ណសក្តិ ចា សុត្វា, ព្ទឆាតិមយាតដ្ឋា”តិ តសត្តិ ចិត្តសត្តិ, អាកត្វា បតេហិ បរិចារិតា ចិឃ ពន្ធា ចឆិតា ចិឃ ច ហោត្តិ៍ ឲចំ ថំ កឃកេរចំ អត្តតិ សមារោបតដ្ឋេត អច្យាឃត្តិ បរក្កាសត្តិ៍

តវេលា បកាសំ...បេ... បដិសេវតីតិ អហំ វេលា បត អបរិសុទ្ធកាយកយុទ្ធោ ហុត្វា អវញ្ញាចតបត្វាតិ បត្វាតិ សេតាសតាតិ ត បដិសេវតាយិ។ សេយ ហិ វេចាតិ ឲត្វ វេចាតិ តិបិាតយត្វំ។ អវិយា ចុច្ចត្តិ ញុឌ្ឍា ច ញុឌ្ឍសាចកា ច។ បរិសុទ្ធកាយកយុត្តាតិ ច្រាឌិសា ហុត្វា។ វេតសយហំ អញ្ញាតវោតិ វេតសំ អហប្បិ ឲវេកា អញ្ញាតវោ។ វេចាឃិសវេត្វា ហិ កហវេដ្ឋាបិ បញ្ញាខិវេតាបិ បរិសុទ្ធកាយកយុទ្ធោច វេហាតិ។ កិវេឃ្យាតិ អតិវេកវេត្វ តិបិវេតា។ បវេល្លាយត្តិ បត្តុវេលិយតំ, វេលយំ សោាត្វិកាចត្តិ អវេត្វា។ អាបាឌិត្តិ អាបជ្ជិ, អតិវេកំ សោាត្វិកាចំ អតិវេវេកាត ចា សោាត្វិកាចយាបជ្ជិត្តិ ចុត្តំ វេហាតិ។ អវវញ្ញា ចិហាវាឃាតិ អវវញ្ញា ចិហាវត្វាឃ។

កាយកយុត្តចារកថា តិដ្ឋិតា។

ចឹកយុត្តចារាឌិចណ្ណតា

១៩។ ឲស តវេយា សត្តាត្វ។ អយំ បត ចិវេសវេសា, ចឹកយុត្តចារេ តាច អបរិសុទ្ធចឹកយុត្តាតិ អបរិសុវេទ្ធត យុសាចាគាឌិតា ចឹកយុវេត្តត សយត្ថាកតា។ វេត កធំ កយវេកវចំ អច្យាយត្តិ? វេត យុសាចាវេគត បវស្ស អត្វំ កជ្ជិត្វា, បិសុលចាចាយ យិត្តវេកគំ កត្វា ចរុសចាចាយ បវេវសំ បរិសយវេញ្ញ្យយុាតិ ញុឌិត្វា តិវត្វកចាចាយ បវសត្តាតំ កយុវេត្ត តាវេសត្វា “យយំ អឃុត្តយកយ្យា សវេច វេតា វេត ឌាវេតឃ្យុំ, វេឃសំ អបវេញ្ញ្យា ញ្ចគាតិ អតុដាត្ដ្ឋិតា អតឃញ្យសតំ បិវេបឃ្យុ”ត្តិ អវញ្ញា បចិសិត្វា កច្ឆត្តវេវ ចា កុញ្ញត្តវេវ ចា តិសិគត្តិ។ វេត “អបួយត្តកយ្យិ ពិលាសដ្ឋំ ចា បណ្ណសដ្ឋំ ចា សុត្វា ញ្ចគាតិយ្យាតដ្ឋា”តិ តសត្តិ ចិត្តសត្តិ អាកត្វា បវេវហិ បរិចារិតា ចិឃ ពាឌ្ឍា ចឌិតា ចិឃ ច វេហាត្តិ។ ឲចំ តំ កយវេកវចំ អត្វាតិ សយាវេវាបតវេដ្ឋត អច្យាយត្តិ, បវេក្កាសត្តិ។

យវេតាកយុត្តចារេ អបរិសុទ្ធយវេតាកយុត្តាតិ អបរិសុវេទ្ធត អភិជ្ឈាឌិតា យវេតាកយុវេត្តត សយត្ថាកតា។ វេត កធំ កយវេកវចំ អច្យាយត្តិ? វេត បវេវសំ វេក្កិតវេកាបិវេតសុ កវេល្ឌសុ អភិជ្ឈាចិសយវេលិកំ ឧប្បាវេឌត្វា បវស្ស ញញ្ញ្ជ្ជិត្វា បវេសវេត្ត យិច្ឆាឌស្សតំ កាហាវេបត្វា យយំ អឃុត្តយកយ្យា.. វេប... អត្វាតិ សយាវេវាបតវេដ្ឋត អច្យាយត្តិ បវេក្កាសត្តិ។

អាឌីចចារេ អបរិសុទ្ធាឌីចាតិ អបរិសុវេទ្ធត វេចជ្ជកយុទ្ធតកយុចឌ្ឍិបវេឃាកាឌិតា ឲកចិសតិអវេតសតវេកវេគត អាឌីវេចត សយត្ថាកតា។ វេត កធំ កយវេកវចំ អច្យាយត្តិ? វេត ឲចំ ឌីចិកំ កវេប្បត្វា សុលត្តិ – “សាសតវេសាឌកា កិវ វេតបិដកា កិត្លុ សាសតំ វេសាឌត្យុំ តិក្ខត្តា, អដ្ឋ ចា វេស្វ ចា ញ្ចឆាកយិស្សត្តិ”តិ អវញ្ញា បចិសិត្វា កច្ឆត្តវេវ ចា...វេប... តសត្តិ ចិត្តសត្តិ។ វេត ហិ អាកត្វា បរិចារវេត្វា កហិតា ចិឃ ញ្ញ្ជគាតចត្វតិចាសិតា ចិឃ ច វេហាត្តីតិ។ វេសសំ តាឌិសវេយច។

២០។ ញ្ចវេតា បទំ អភិញ្ញាលុតិអាឌីសុ កិច្ចាបិ អភិញ្ញាញ្យាបិគា យវេតាកយុវេត្តត សង្គហិតា តថាបិ តិចវេលាចវេសត បុត វុត្តាតិ វេចឌិតញ្ញា។ តត្វ អភិញ្ញាលុតិ បវេកណ្ឌាឌិអភិញ្ញាឃតសីលិ។ កាវេយសុ តិញ្ញសារាកាតិ ចត្វកាវេយសុ ពាហលកិវេលសរាកា, វេត កធំ កយវេកវចំ អច្យាយត្តិ?

ᨲᩮ ᩋᩅᩅᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᩋᩅᩅᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᩥᩅᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ – "ᨲᩮ ᩋᩣᨠᩩᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶᩣᨸᩥ ᨲᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᩁᨩ᩠ᨩᩩᩴ ᩅᩤ ᩃᨲᩴ ᩅᩤ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩤ ᩈᨸ᩠ᨸᩈᨬ᩠ᨬᩥᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨡᩣᨱᩩᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩤ ᨿᨠ᩠ᨡᩈᨬ᩠ᨬᩥᨶᩮᩣ, ᨳᩃᩴ ᩅᩤ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᩅᩤ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩤ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩈᨬ᩠ᨬᩥᨶᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨿᩣᨵᩦᩉᩥ ᩋᨶᨿᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ ᩋᩣᨸᩣᨴᩥᨲᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦ"ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨲᩣᨴᩥᩈᩮᨿᩮᩅ᪨

᪒᪘᪨ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨸᨠᨲᩥᨽᩣᩅᩅᩥᨩᩉᨶᩮᨶ ᩅᩥᨸᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩩᨣᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨠᨲᩥᨽᩣᩅᩴ ᩅᩥᨩᩉᨲᩥ, ᨸᩩᩁᩣᨱᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᨸᩪᨲᩥᨠᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨸᨴᩩᨭ᩠ᨮᨾᨶᩈᨦ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩣᨲᩥ ᨸᨴᩩᨭ᩠ᨮᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩣ, ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨸᨶᩮᨲᩴ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᨠᩁᩮᨶ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨠᩥᩴ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩴ ᩋᩅ᩠ᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ? ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩣᩅ᩠ᩉᩣᨿᨶᩴ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨸᩉᩩᨲᩥ ᩋᩉᩥᨣ᩠ᨣᩤᩉᩩᨸᨧᩣᩁᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᨠ᩠ᨡᩣᨾ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨲᩮ ᨸᨶᩣᩉᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨶ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩉᩴ ᩉᩥᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ, ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩉᩥ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᩅᩈᩮᨶ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩥᩔ ᨣᩩᨱᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

᪒᪙᪨ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨣᩮᩃᨬ᩠ᨬᨽᩪᨲᩮᨶ ᨳᩥᨶᩮᨶ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠᨣᩮᩃᨬ᩠ᨬᨽᩪᨲᩮᨶ ᨾᩥᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨧ ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ, ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᩣ ᨣᩉᩥᨲᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨻᩉᩩᩃᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪓᪐᪨ ᩏᨴ᩠ᨵᨲᩣᨲᩥ ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᨸᨠᨲᩥᨠᩣ ᩅᩥᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᩏᨴ᩠ᨵᨧ᩠ᨧᩮᨶ ᩉᩥ ᩑᨠᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨻ᩠ᨽᨾᨲᩥ ᨵᨩᨿᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ ᩅᩣᨲᩮᨶ ᨸᨭᩣᨠᩣ ᩅᩥᨿ᪨ ᩋᩅᩪᨸᩈᨶ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᨣᩮᩣᨱᨠᨦ᩠ᨣᩴ ᨣᩮᩉᨲᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ᪨

᪓᪑᪨ ᨠᨦ᩠ᨡᩦ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩑᨠᨾᩮᩅᩥᨴᩴ ᨸᨴᩴ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩅᩈᩮᨶ᪨ ᨠᩥᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨠᨦ᩠ᨡᨲᩦᨲᩥ ᨠᨦ᩠ᨡᩤ, ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩮᨲᩩᩴ ᩋᩈᨾᨲ᩠ᨳᨠᩤᨿᨲᩤ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩤᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᩉᩩᩃᩣ "ᨠᨦ᩠ᨡᩦ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩦ"ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨

᪓᪒᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᩩᨠ᩠ᨠᩴᩈᨠᩤ ᨸᩁᩅᨾ᩠ᨽᩦᨲᩥ ᨿᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩏᨠ᩠ᨠᩴᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨸᨶ᩠ᨲᩥ, ᩏᨧ᩠ᨧᩮ ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩁᩮ ᨧ ᩅᨾ᩠ᨽᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩁᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩦᨧᩮ ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩈᨾᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨲᩮ ᨠᩥᩴ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩴ ᩋᩅ᩠ᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ? ᨲᩮ ᨸᩁᩮᩉᩥ "ᩋᨿ᩠ᨿᨠᩣ ᨧ ᨠᩥᩁ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᩣ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩏᨠ᩠ᨠᩴᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨸᩁᩮ ᨣᩁᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᨳᩮᩁᩮ ᩅᩥᨿ ᨾᨬ᩠ᨬᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᨳ ᨶᩮ"ᨲᩥ ᩋᨶᩩᨻᨴ᩠ᨵᩤ ᨸᩃᩤᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩅᩤ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩅᩤᨲᩥ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩈᨴᩥᩈᩴ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩤᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪓᪓᪨ ᨨᨾ᩠ᨽᩦᨲᩥ ᨠᩣᨿᨨᨾ᩠ᨽᩥᨲᨲ᩠ᨲᨠᩁᩮᨶ ᨨᨾ᩠ᨽᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ᪨ ᨽᩦᩁᩩᨠᨩᩤᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᨽᩦᩁᩩᨠᨸᨠᨲᩥᨠᩤ, ᨻᩣᩃᨴᩣᩁᨠᩤ ᩅᩥᨿ ᨽᨿᨻᩉᩩᩃᩤ ᩏᩔᨦ᩠ᨠᩤ ᨠᩤᨲᩁᩤᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪓᪔᪨ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩈᩥᩃᩮᩣᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩦᨲᩥ ᩃᩣᨽᩮᩣ, ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᨾᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩑᩅ ᩉᩥ ᨸᨱᩦᨲᨸᨱᩦᨲᩤ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩤ ᨧ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨠᨲᩤ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᩤ ᨧ ᨸᩁᩮᩉᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩤ ᨠᩣᩁᩅᩥᨠᩥᩁᩥᨿᩤ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩤ ᨸᩪᨩᩤ᪨ ᩈᩥᩃᩮᩣᨠᩮᩤᨲᩥ ᩅᨱ᩠ᨱᨽᨱᨶᩴ ᩑᨲᩴ, ᩃᩣᨽᨬ᩠ᨧ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᨬ᩠ᨧ ᩈᩥᩃᩮᩣᨠᨬ᩠ᨧ ᩃᩣᨽᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩈᩥᩃᩮᩣᨠᩴ᪨ ᨶᩥᨠᩤᨾᨿᨾᩤᨶᩤᨲᩥ ᨸᨲ᩠ᨳᨿᨾᩤᨶᩤ᪨ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩤᩅ᩠ᩉᩣᨿᨶᩴ

អកិញ្ញាលុចារសជិសសេច· តចត្តឹបក់ បនេត្ត បិឃកាយិកចត្ថុ កេឆត្តិ –

ឲកោ កិរ បិឃកាយិកោ តាយ ភិក្ខុ សយាជិត្តដុតង្គាត់ ភិក្ខូត់ លិភំ ជិស្វា "អហម្បិ ដុតង្គំ សយាជិឃិត្វា លាភំ ឧប្បាទេមី"តិ ចិន្តេត្វា សោសាតិកង្គំ សយាជាឃ ស្សាតេ ចសតិ· អថេកទិចសំ ឲកោ កយ្ខុយុតេត្តា ជរក្កុខេចា ឌិចា កោឆេរ ចរិត្វា រត្តិំ តស្មិំ ស្សាតេ ប្បោក្ខេត្ត សុំសំ កត្វា ទោរយត្ថយយាតោ អដ្ឋាសិ· បិឃកាយិកោ រត្តិំ ចង្គមតោ តិក្ខេត្តា តស្ស ហត្ថសទ្ទំ ស្វា ចិត្តេសិ "អដ្ឋា ឃំ លាភកិច្ឆា ឲស ស្សាតេ ចសតីតិ ញាត្វា ខេចរាជា ចិតេហេឆតុំ អាកតោ"តិ, សោ ជរក្កុចស្ស ប្រតោ អញ្ជលិំ បគ្គហេត្វា "សប្បុរិស ខេចរាជ អញ្ញ មេ ឲការត្តិំ ពយ, ស្វេ បដ្ឋាយ ត ឲចំ ករិស្សាមី"តិ តយស្សយាតោ សព្វារត្តិំ ឃាចត្តោ អដ្ឋាសិ· តតោ ស្សូរិយេ ឧដ្ឋិតេ តំ ជិស្វា កត្តរយដ្ឋិយា បហរិត្វា បលាបេសិ "សព្វារត្តិំ ឃំ ភិក្ខាបេសី"តិ·

៣៥·កុសិតាតិ កោសជ្ជានុគតា· ហិតចិរិឃាតិ ហិតា ចិរិឃេត ចិរហិតា ចិឃុត្តា, តិព្វិរិឃាតិ ចុត្តំ ហោតិ· តត្ថ កុសិតា កាឃិកចិរិឃាររម្ភចិរហិតា ហោត្តិ, ហិតចិរិឃា ចេតសិកចិរិឃាររម្ភចិរហិតា· តេ អារម្មណចតុក្កភេទម្បិ កាតុំ ត សក្កោត្តិ· តេសំ អចចត្ថិតារម្មណាតត្តិ សព្វំ បុព្វសជិសសេច·

៣៦·មុដ្ឋស្សតីតិ តដ្ឋស្សតី· អសម្បជាតាតិ បញ្ញារហិតា, ឋយស្ស ច បជិបក្ខេ "ឧបដ្ឋិតស្សតីហយ្បី"តិ ចចតតោ សតិភាជតិឃមេចេចតំ· បញ្ញា បនេត្ត សតិត្វញ្ញាល្យឌិបតត្តំ ចុត្តា· តុចិសា ហិ សតិ បញ្ញាសម្បយុត្តា បញ្ញាចិប្បយុត្តា ច· តត្ថ បញ្ញាសម្បយុត្តា ពលចតី, ចិប្បយុត្តា ត្វញ្ញាលិ, តស្មា ឃកាបិ តេសំ សតិ ហោតិ, តកាបិ អសម្បជាតត្តា មុដ្ឋស្សតីឃេច តេ, ត្វញ្ញាលិឃ សតិឃា សតិកិច្ចាភាចតោតិ ឲតមត្ថំ ឌិបេតុំ "អសម្បជាតា"តិ ចុត្តំ· តេ ឲចំ មុដ្ឋស្សតី អសម្បជាតា អារម្មណចតុក្កភេទម្បិ កាតុំ ត សក្កោត្តីតិ សព្វំ បុព្វសជិសសេច·

៣៧·អសមាហិតាតិ ឧបចារប្បតាសមាធិចិរហិតា· ចិព្ភត្តចិត្តាតិ ឧព្ភត្តចិត្តា· សមាធិចិរហេត លទ្ធោកាសេត ឧទ្ធច្ចេត តេសំ សមាធិចិរហាតំ ចិត្តំ តាតារម្មណេសុ បរិព្ភមតិ, ចតមក្កាជេរ ចិឃ ចតសាលាសុ ឧទ្ធច្ចេត ឲការម្មណេ ចិប្បត្ថតិ· ប្រទ្ធោ ចុត្តតឃេតេត តេ ឲចំ អសមាហិតា ចិព្ភត្តចិត្តា អារម្មណចតុក្កភេទម្បិ កាតុំ ត សក្កោត្តីតិ សព្វំ បុព្វសជិសសេច·

៣៨·ត្វប្បញ្ញាតិ តិប្បញ្ញាតយេចំ អធិចចតំ· បញ្ញា បត ត្វដ្ឋា តាយ តត្ថិ· ឲឡអម្ទុកាតិ ឲលមុខា, ឡ-ការស្ស ល-ការោ កតោ· លាលមុខាតិ ចុត្តំ ហោតិ· ត្វប្បញ្ញាតញ្ហិ កថេត្តាតំ លាលា មុខតោ គលតិ, លាលា ច ឲលាតិ ចុច្ចតិ· ឃថាហ "បស្សេលម្ទុកំ ឧរកំ ត្វជ្ជិច្ឆត្តិ· តស្មា តេ "ឲឡអម្ទុកា"តិ ចុច្ចត្តិ· "ឲលមុខា"តិបិ បាឋោ· "ឲលមុកា"តិ កេចិ បឋត្តិ, អបរេ "ឲលមុកា"តិបិ, សព្វត្ថ "ឲលមុខា"តិ អត្ថោ· តេ កថំ កម្មេករចំ អច្ចាយត្តិ? តេ ត្វប្បញ្ញា ឲឡអម្ទុកា អារម្មណចតុក្កភេទម្បិ កាតុំ ត សក្កោត្តិ· តេសំ អចចត្ថិតារម្មណាតំ អរញ្ញា ចិហរត្តាតំ ឌិចា ឌិដ្ឋំ រត្តិំ កម្មេករចំ ហុត្វា ឧបដ្ឋាតិ "តេ អាក្ឃុលចិត្តា អប្បមត្តកេតបិ តសត្តិ ចិត្តសត្តិ, រត្តិំ ចា លតំ ចា ជិស្វា សប្បសញ្ញិតោ ហោត្តិ, លាឃុំ ជិស្វា យក្ខសញ្ញិតោ, ឆលំ ចា បដ្ឋតំ ចា ជិស្វា ហត្ថិសញ្ញិតោ សប្បាឌីហិ អតយច្ឆាសតំ អាបាជិតា ចិឃ ហោត្តី"តិ· ឲចំ តំ កម្មេករចំ អត្តតិ សមាទោបតរេត អច្ចាយត្តិ បក្កោសត្តិ· បញ្ញាសម្បត្តោហយ្បីតិ ឲត្ថ

បញ្ញាសយ្យន្តោតិ បញ្ញាយ សយ្យន្តោ សយន្តាកនោ, តោ ច នោ ចិបស្សនាបញ្ញាយ, ត យក្កបញ្ញាយ, អបិច នោ បត ពួនេយស្ស នសោឡអសស្ស ជានតស្ស អារទ្ធលចចត្តាតបញ្ញាឃាតិ អនត្ថោ៓ នេសំ សព្ពត្ថ ទុត្តតឃនេចាតិ៓

ចឌឹកឲ្យត្តចារាឌិចណ្ហតា តិដ្ឋិតា៓

នសាឡអសដ្ឋាតារទ្ធលបរិក្កនេហា តិដ្ឋិនេតា៓

កឃនកេរចនេសតាសតាឌិចណ្ហតា

ឱជ៓តស្សយឃ្យត្តិ នកា អត្ថសត្ថិ? នៅធិសនេត្តា កិរ ពួយាតិ នសាឡអសារទ្ធលាតិ បរិក្កណ្យត្តា ច កឃនកេរចំ អធិដ្ឋា កឃនកេរចំ តាយ ឲចន្ទបិស្ស រត្តិស្ស ឲចន្ទប នេសតាសនេត ច បញ្ញាឃតិ, ហត្ថ តំ តត្ថាបិ កនេចសិស្សាឃឹតិ កឃនកេរចកនេចសតយកាសិ, ឲតយត្ថំ កកចា ពួឌាតិ ប្រាហ្វលស្ស ឌនេស្សន្តោ តស្ស យឃ្យត្តិអាឌិយាហ៓

តត្ថ ឃា តាតិ ដ្ឋកឃនេយតំ រត្តិតំនេឃច ដ្ឋនេដ្ឋសតិនេដ្ឋសចចតំ៓ អភិញ្ញាតាតិ ឲត្ថ អភីតិ លក្ខណេត្ថ ដ្ឋបសនេក្កា៓ តស្មា អភិញ្ញាតាតិ ចត្ថបិរិប្បុរិឃា ចត្ថបរិក្ខនេឃតាតិ ឲចយាឌីហិ លក្ខនេលហិ ញាតាតិ នេចឌិតព្ពា៓ អភិលក្ខិតាតិ ឲត្ថ ដ្ឋបសក្កយត្តនេយច, តស្មា អភិលក្ខិតាតិ លក្ខលឹឃា ពួនេច្ឆច អនត្ថោ, ដ្ឋនេបិសឆសយាឌាតឆយ្យស្សចតប្បុឌារសក្ការាឌិកនេលត្ថំ លនេក្ខតព្ពា សល្លនេក្ខតព្ពា ដ្ឋបលនេក្ខតព្ពាតិ ទុត្តំ នេហាតិ៓

ចាតុដ្ឋសីតិ បក្ខស្ស បជយឌិចសនេតា បក្ខតិ ចតុដ្ឋសត្ថិ បុរលឹ ឲកា រត្តិ៓ ឲចំ បញ្ចាឌសី អដ្ឋមី ច៓ បក្ខស្សាតិ ស្សក្កបក្ខស្ស កណ្ហបក្ខស្ស ច៓ ឲតា តិនេស្សា តិនេស្សា កត្វា ឈ រត្តិនេយា, តស្មា សព្ពត្ថ បក្ខចចតំ នេឃារេជតព្ពំ "បក្ខស្ស ចាតុដ្ឋសី បក្ខស្ស បញ្ចាឌសី បក្ខស្ស អដ្ឋមី"តិ៓ អឆ បញ្ចាមី កស្មា ត គហិតាតិ? អសព្ពកាលិកត្តា៓ ញនេដ្ឋ កិរ កកចតិ អត្ថប្បនេត្តាបិ ដ្ឋបជ្ជិត្វា អបរិតិត្តនេតបិ បញ្ចាមី អតភិលក្ខិតានេឃច, បរិតិត្តនេត បត ឆយ្យសក្កាហកនេត្វនា ចិនេត្តស្ស៊ំ "ឆយ្យស្សចតំ ចិននេត នេហាតី"តិ៓ តនេតា សយ្ញត្តិតា បញ្ចាមីតិ ឆយ្យស្សចតឌិចសំ ជនេបស្ស៊ំ, តនេតា បក្ខតិ សា អភិលក្ខិតា ឌាតា, ឲចំ អសព្ពកាលិកត្តា ឲត្ថ ត គហិតាតិ៓

តឆាន្ទបិស្មតិ តឆាចិឆាស្ស៓ អារាយនេចតិឃាតីតិ បុបហ្វារាយចលិរាយាឌនេឃា អារាយា ឲច អារាយនេចតិឃាតិ៓ ចិត្តីកតនេដ្ឋត ហិ នេចតិឃាតីតិ ទុច្ចត្តិ, បុជតឹឃនេដ្ឋតាតិ ទុត្តំ នេហាតិ៓ ចតនេចតិឃាតីតិ ពាលិហរលចតសណ្ឋស្សកកចតនេឌចសាលចតាឌីតិ ចតាតិនេឃច ចតនេចតិឃាតិ៓ ទ្យក្ខនេចតិឃាតីតិ កាយតិកយាឌិក្ខានេរស្ស បុជតឹឃទ្យក្ខានេឃច ទ្យក្ខនេចតិឃាតិ៓ នេលិកិឃា ហិ ជិព្ពាធិចត្វាតិ ចា យញ្ញាយាតា នេតស្សនេឃច ចា ជិព្ពាសញ្ញិនេតា ហុត្វា អារាយចតទ្យនេក្ខ ចិត្តីកនេរាត្តិ , បុនេជត្តិ, នេតត នេត សព្ពាបិ នេចតិឃាតីតិ ទុច្ចត្តិ៓ ភិសតកាតីតិ កឃជតកាតិ, បស្សនេតាបិ ស្សលនេតាបិ កឃំ ជនេតត្តិ៓ សនេលិយចំសាតីតិ សនេហច នេលិយចំនេសត ចត្តត្តិ, បចិសយាតនេស្សច នេលិយចំសជតតនេតា៓ អនេប្បច តាយ បនេស្សឃ្យត្តិ អបិ តាយ តំ កឃនកេរចំ បនេស្សឃ្យនេយច៓ អបនេរត សយនេឃតាតិ, "ឲតឌនេហាសិ

ᨿᩴᨶᩪᨶᩣᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩥᨲᨠᩣᩃᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨠᩣᩃᩮᨶ.

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨾᩮ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣᩁᩪᨸᩮᩈᩩ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮᩈᩩ ᨿᩴ ᨿᩴ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩋᩣᨿᩣᨧᨶᩮᩣᨸᩉᩣᩁᨠᩁᨱᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨿᨠ᩠ᨡᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨸᩩᨸ᩠ᨹᨴᩣᨾᨷᩃᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᩥᩁᨧᨶᩣᨿᨲᩥᩉᨠᨸᨸ᩠ᨿᩣᩈᩈᩩᩁᩣᨿᩮᩁᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨠᩥᨱ᩠ᨱᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᨲᩃᩴ ᩑᨠᨠᩥᨸᩥ ᨧᩥᨾᩥ ᨾᨠ᩠ᨠᨭᨠᨧ᩠ᨨᩥᨷᩥᩃᩣᨴᩥ, ᨿᩴ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩔᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨾᩮᨬ᩠ᨬᩣ ᨹᩃᨲᩥ, ᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨾᩮ, ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ, ᩅᩥᩉᩁᨲᩮᩣ”ᨲᩥ. ᨾᨣᩮᩣ ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᩈᩥᨦ᩠ᨣᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᨡᩩᩁᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᨠᩮᩣ ᨣᩮᩣᨠᨱ᩠ᨱᨾᩥᨣᨴᩦᨸᩥᩅᩁᩣᩉᩣᨴᩥᨠᩮᩣ ᨾᨣᩮᩣ ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᨧᨲᩩᨸ᩠ᨸᨴᩣᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᨾᨣᩮᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾᩴ. ᩍᨵ ᨸᨶ ᨠᩣᩊᩈᩦᩉᩮᩣ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣᨸᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ. ᨿᨳᩣᩉ –

“ᨶ᩠ᩉᩣᨲᨠᩔᩮᩅ ᨲᩮ ᩃᨴ᩠ᨵᩣ, ᩈᩦᩉᩔᩮᩅ ᩅᩥᨩᨾ᩠ᨽᩥᨲᩴ;

ᨾᨣᩁᩣᨩ ᨶᨾᩮᩣ ᨲ᩠ᨿᨲ᩠ᨳᩩ, ᩋᨸᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩃᨽᩣᨾᩈᩮ”ᨲᩥ. (ᨩᩣ. ᪑.᪓.᪑᪓᪓);

ᨾᩮᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᨸᩣᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᨾᩮᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᩈᩩᨠ᩠ᨡᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩣᨲᩮᨲᩥ. ᨾᩮᩣᩁᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨶ ᨧ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᨠ᩠ᨡᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩴ, ᨲᩮᨶ ᨾᩮᩣᩁᩮᩣ ᨠᨭ᩠ᨮᩴ ᨸᩣᨲᩮᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᩋᨳ ᩅᩣ ᨾᩮᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣᨲᩥ ᩅᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨸᨠ᩠ᨡᩦᨲᩥ. ᩑᩅᩴ ᨶᨿᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮ ᨾᨣᨣ᩠ᨣᩉᨱᩮᨸᩥ. ᩅᩣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᨱ᩠ᨱᨠᩈᨭᩴ ᩑᩁᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩣᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨸᨱ᩠ᨱᨠᨧᩅᩁᩴ ᩑᩁᩮᨲᩥ. ᩑᨲᩴ ᨶᩪᨶ ᨲᩴ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩦᨲᩥ ᨿᨾᩮᨲᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᩴ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩴ ᨶᩪᨶᩣᨲᩥ. ᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣ ᨸᨠᨲᩥ ᨧ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᨧ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ. ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᩋᨵᩥᨾᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᨽᨿᩔ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨡᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᩈᩩᨡᨾ᩠ᨸᩥ ᨧ. ᨠᩥᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨴᨲ᩠ᨳᩩ ᨽᨿᨸᨭᩥᨠᨦ᩠ᨡᩦ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᩉᩴ ᨡᩮᩣ ᨠᩥᩴ ᨠᩣᩁᨱᩣ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨽᨿᩴ ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᨾᩣᨶᩮᩣ ᨸᨲ᩠ᨳᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩥ.

ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩔᩣᨲᩥ ᨿᩮᨶ ᨿᩮᨶ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩮᨶ ᨽᩪᨲᩔ ᨩᩣᨲᩔ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩔ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨽᩪᨲᩔ ᩅᩣ. ᨾᩮᨲᩥ ᨾᨾ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ. ᨲᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᨲᨳᩣᨽᩪᨲᩮᩣ ᩅᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩮᨶ ᨽᩪᨲᩮᩣ ᨩᩣᨲᩮᩣ ᩈᨾᨦ᩠ᨣᩦᨽᩪᨲᩮᩣ ᩅᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ. ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᩴ...ᨸᩮ... ᨸᨭᩥᩅᩥᨶᩮᨾᩦᨲᩥ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨠᩥᩁ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩔ ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨾᨣᨸᨠ᩠ᨡᩥᩅᩣᨲᩮᩁᩥᨲᨸᨱ᩠ᨱᩈᨴ᩠ᨴᩮᩉᩥ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᩋᩣᨣᨲᩮ ᨲᩮᩈᩩ ᨾᩉᩣᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨶ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ, ᨶ ᩈᨿᨲᩥ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᨸᩁᩥᩅᩦᨾᩴᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᩅᩥᨶᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩴ ᨶ ᨸᩔᨲᩥ, ᨿᩣᩅ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᨶᩥᩁᩣᩈᨦ᩠ᨠᩮᩣ ᨶᩮᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᩥᨲᩥᩴ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᨶ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ ᩅᩣ ᩈᨿᨲᩥ ᩅᩣ. ᩏᨽᨿᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩈᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᩋᩉ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ. ᩑᩅᩴ ᨶᨿᩮᩣ ᨾᩉᩣᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᩣ. ᨵᩦᩁᩮᩣ ᨸᩅᩥᨠᩮᩣ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ, ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩔ ᩉᩥ ᨽᨿᩮ ᩋᩣᨣᨲᩮ ᨶ ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨶ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨶ ᨶᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨮᩥᨲᩔᩣᨸᩥ ᩋᩣᨣᨲᩮ ᨶ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨲᩔ ᩋᩣᩈᨶ᩠ᨶᨸᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ.

ᨽᨿᨽᩮᩁᩅᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

ᩋᩈᨾ᩠ᨾᩮᩣᩉᩅᩥᩉᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

៦០។ ឯវំ ភីសនកេសុបិ ឋានេសុ អត្តនោ ភយភេរវាភាវំ ទស្សេត្វា ឥទានិ សោឃីតំ សម្មោហដ្ឋានេសុ អត្តនោ អសម្មោហវិហារំ ទស្សេតុំ សន្តិ ខោ បន, ព្រាហ្មណាតិអាទិមាហ។

តត្ថ សន្តីតិ អត្ថិ សំវិជ្ជន្តិ ឧបលព្ភន្តិ។ រត្តិំយេវ សមានន្តិ រត្តិំយេវ សន្តំ, ទិវាតិ សញ្ជានន្តីតិ “ទិវសោ អយ”ន្តិ សញ្ជានន្តិ។ ទិវាយេវ សមានន្តិ ទិវសំយេវ សន្តំ។ រត្តីតិ សញ្ជានន្តីតិ “រត្តិ អយ”ន្តិ សញ្ជានន្តិ។ កស្មា បនេតេ ឯវំសញ្ញិនោ ហោន្តីតិ។ វុដ្ឋានកោសល្លាភាវតោ វា សក្យុណារុនតោ វា។ កថំ? ឥធេកច្ចោ ឱទាតកសិណលាភី ទិវា បរិកម្មំ កត្វា ទិវា សមាបន្នោ ទិវាយេវ វុដ្ឋហាមីតិ មនសិការំ ឧប្បាទេតិ, សោ ច ខោ អទ្ធានបរិច្ឆេទេ កុសលោ ហោតិ។ សោ ទិវសំ អតិក្កមិត្វា រត្តិភាគេ វុដ្ឋាតិ។ ឱទាតកសិណផរណេន ចស្ស វិសទំ ហោតិ វិភូតំ សុវិភូតំ។ សោ, ទិវា វុដ្ឋហាមីតិ ឧប្បាទិតមនសិការតាយ ឱទាតកសិណផរណវិសទវិភូតតាយ ច រត្តិំយេវ សមានំ ទិវាតិ សញ្ជានាតិ។ អបរោ បនេកច្ចោ នីលកសិណលាភី រត្តិំ បរិកម្មំ កត្វា រត្តិំ សមាបន្នោ រត្តិំយេវ វុដ្ឋហាមីតិ មនសិការំ ឧប្បាទេតិ, សោ ច ខោ អទ្ធានបរិច្ឆេទេ កុសលោ ហោតិ។ សោ រត្តិំ អតិក្កមិត្វា ទិវសភាគេ វុដ្ឋាតិ។ នីលកសិណផរណេន ចស្ស អវិសទំ ហោតិ អវិភូតំ។ សោ រត្តិំ វុដ្ឋហាមីតិ ឧប្បាទិតមនសិការតាយ នីលកសិណផរណាវិសទាវិភូតតាយ ច ទិវាយេវ សមានំ រត្តីតិ សញ្ជានាតិ។ ឯវំ តាវ វុដ្ឋានកោសល្លាភាវតោ ឯវំសញ្ញិនោ ហោន្តិ។

សក្យុណារុនតោ បន ឥធេកច្ចោ អន្តោសេនាសនេ និសិន្នោ ហោតិ។ អថ ទិវា រវេនកសក្យុណា កាកាទយោ វស្សេលិក្ខេភ ទិវាតិ មញ្ញមានា រត្តិំ រវន្តិ, អញ្ញេហិ វា ការណេហិ។ សោ តេសំ សទ្ទំ សុត្វា រត្តិំយេវ សមានំ ទិវាតិ សញ្ជានាតិ។ អបរោ បនេកច្ចោ បច្ឆាភត្តំ ភត្តសម្មទេន ឃនវលាហកបដិច្ឆន្នាយ វិទិសាយ សត្តាហវទ្ទលិកាយ វត្តមានាយ អត្តនោ ហិតសុរិយាលោកេ ភវេន និសិន្នោ ហោតិ។ អថ រត្តិំ រវនកសក្យុណា ឧលូកាទយោ យេភុយ្យេនបិ តត្ថ តត្ថ សមន្តតោ នីលីតា រត្តិសញ្ញាយ វា អញ្ញេហិ វា ការណេហិ រវន្តិ។ សោ តេសំ សទ្ទំ សុត្វា ទិវាយេវ សមានំ រត្តីតិ សញ្ជានាតិ។ ឯវំ សក្យុណារុនតោ ឯវំសញ្ញិនោ ហោន្តីតិ។ ឥទម្ហត្តិ ឥទំ អហំ ឯវំ សញ្ជាននំ សម្មោហវិហារស្មិំ វទាមីតិ សម្មោហវិហារបរិយាបន្នំ អន្តោគធំ, សម្មោហវិហារោតិ អញ្ញាតរំ វទាមីតិ វុត្តំ ហោតិ។

អហំ ខោ បន ព្រាហ្មណ…បេ… សញ្ជានាមីតិ បាកដា ពោធិសត្តស្ស រត្តិន្ទិវបរិច្ឆេទា សត្តាហវទ្ទលេបិ ចន្ទិមសុរិយេសុ អទិស្សមានេសុបិ ជានាតិយេវ “ឯត្តកំ បុរេភត្តកាលោ គតោ, ឯត្តកំ បច្ឆាភត្តកាលោ, ឯត្តកំ បឋមយាមោ, ឯត្តកំ មជ្ឈិមយាមោ, ឯត្តកំ បច្ឆិមយាមោ”តិ, តស្មា ឯវមាហ។ អភិន្ទ្រិយញ្ញាណំ យំ បុរិមបរិយំ ពោធិសត្តោ ឯវំ ជានាតិ។ បគេវ សេខារេណ ឋិតានំ សាវកានម្បិ ហិ រត្តិន្ទិវបរិច្ឆេទា បាកដា ហោតិ។

កល្យាណិយមហាវិហារេ កិរ គោទត្តត្ថេរោ ឧក្កុលកាលេ ភត្តំ គហេត្វា អក្កុលកាលេ ភុញ្ជតិ។ សុរិយេ អទិស្សមានេបិ បិតោយេវ ខេមាតំ បជិនិត្វា តាយ វេលាយ និក្ខមតិ។ ឯកទិវសំ អាចរិយកា “ថេរ វេឡុស្ស និក្ខមនកាលេ បវិស្សាមា”តិ ភត្តំ សម្បាទេត្វា កាលត្ថម្ភម្ហិ នីសីទិំសុ។ វេឡុស្ស ឧក្កុលកាលេយេវ និក្ខមតិ។ តតោ បដ្ឋាយ កិរ សុរិយេ អទិស្សមានេបិ វេឡុស្ស និក្ខមនសញ្ញាយ ឯវ

េកទិ អាេកាេដត្តិ៑

អេកាេចិហាេរបិ កាឡអេឥចេត្តេរា អេន្តាចេស្ស ឃាយកាល្លិកំ បហេតិ, អាចិណ្ណេយតំ េឆេស្ស៑ ត ច ឃាយឃត្តតាឡត្តកំ បេឃាេឌតិ, អេន្នា កិក្ខ បេឃាេឌត្តិ៑ អឆ តិក្ខេត្ត បេឥេយ ឃាេយ េឆេេ យុក្កទ៑ កេហត្វា ជិពយេត្តេឃច ខុកំ េខ្ល ចាេេ បហេរេត្តេឃច ចា ឃាយឃត្តិ បតតិ, ខុចំ តឹស្យុ ឃាេយស្យុ ឈយឈមឆិ្ពំ កាត្វា េឆេរា បិេតាេឃច កាយំ បចិឋិត្វា បិណ្ឌុបិតំ អាឌាឃ ចិហាទ៑ អាកត្វា េកាឌតេចលិឃ បត្តំ កេហត្វា ជិចា ចិហាេដ្ឋាត់ កត្វា ឈយឈមឆិ្ពំ កេរាតិ៑ កិក្ខ កាលត្តយំ ជិស្វា េឆេស្ស អជិស្វា អាកាយតត្វាឃ េបេឃត្តិ៑ េឃា កិក្ខ េឆទ៑ ជិចា ចិហាេដ្ឋាតា តិក្ខយត្តេយច ចា អត្តរាយេក្ក ចា បស្សតិ៑ ខុចំ បេឥឈពាេណ ជិតាត់ ឈាចកាតយ្បិ េត្តិត្តិចបរិេឆ្ទេឥា បាេកេដា េហាតិ, កិយក្ក បត េពាជឹឈត្តាតត្តិ៑

ឃំ េលា តំ ព្រាហ្មណ...េប... ចេឥឃ្យាតិ ខុត្ត បត "ឃំ េលា តំ, ព្រាហ្មណ, អឈេយ្ខាហឆេយ្ខា ឈេត្តា េលិេក ក្ខប្បេត្តា...េប... ស្យុលាឃ េឥចយត្យុស្សាត"ត្តិ ចឥត់ ចឥយាេតា េកាចិ ឈយ្ខា ចេឥឃ្យ, ឈយ្ខា ចឥយាេតា ឈិឃា, ត ចិតឆចាឌឹ អស្ស៑ យេយច តំ ចឥត់ ចឥយាេតា ឈយ្ខា ចេឥឃ្យ, ឈយ្ខា ចឥយាេតា ឈិឃា, ត ចិតឆចាឌឹ អស្សាតិ ខុចំ បឥឈព្ទេន្ធា េចឌិតេន្នា៑

តត្ត អឈេយ្ខាហឆេយ្ខាតិ អឈេយ្ខាហឈកាេចា៑ េលិេកតិ យត្យុស្សេលិេក៑ ពហុជតហិតាឃាតិ ពហុជតស្ស ហិតត្វាឃ, បេន្នាឈយ្យត្តិឃា ជិច្ចឆ្យិកឈយ្យរាឃិកហិត្វបេឥឈេកាតិ៑ ពហុជតស្យុលាឃាតិ ពហុជតស្ស ស្យុលត្វាឃ, ចាកឈយ្យត្តិឃា ក្ខបកេលាស្យុលស្ស ឌាឃេកាតិ៑ េលិកាត្យុកម្យាឃាតិ េលិកស្ស អត្យុកម្យត្វាឃ, េយត្តាកេ្យលាឈយ្យត្តិឃា យាតាបិតេរា ចិឃ េលិកស្ស េក្កិតា េកាបឃិតាតិ៑ អត្វាឃ ហិតាឃ ស្យុលាឃ េឥចយត្យុស្សាតត្តិ ព្លឆ េឥចយត្យុស្សក្កហេលាត ច កន្នាបុក្កលេចេតឃ្យុឈេត្តេឃច កេហត្វា េតឈំ តិន្នាតយក្កចលិឌឹកយាឃ អត្តេតា ក្ខប្បត្តិំ ឥេស្សតឹតិ េចឌិតេន្នា៑ អត្វាឃាតិ ហិ ចុេត្ត បេយត្តត្វាឃ តិន្នាតាឃាតិ ចុត្តំ េហាតិ៑ ហិតាឃាតិ ចុេត្ត តំ ឈយ្យាបកយក្កត្វាឃាតិ ចុត្តំ េហាតិ, តិន្នាតឈយ្យាបកយក្កេតា ហិ ក្ខត្តទិ ហិតំ តាយ តត្តិ៑ ស្យុលាឃាតិ ចុេត្ត ឆលឈយាបត្តិស្យុលត្វាឃាតិ ចុត្តំ េហាតិ, តេតា ក្ខត្តទិ ស្យុលាកាចេតា៑ ចុត្តេន្នាតំ "អឃំ ឈយាឌិ បត្យុប្បត្តស្យុេលា េចច អាឃតិន្នា ស្យុលចិបិេកា"តិ (ឌឹ៑ តិ៑ ១៑១៥៥; អ៑ តិ៑ ៥៑១៧លិ; ចិក៑ ប៉០៣)៑

អឈេយ្ខាហចិហាេចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

បុន្នាភាកបដិបឌាឌិចណ្ណតា

៥៧៑ ខុចំ កកចា ព្យុន្ទក្យុលបដិលិកាចឈាត់ អត្តេតា អឈេយ្ខាហចិហាទ៑ ព្រាហ្មណស្ស ឥេស្សត្វា ព្លឌាតិ ឃាឃ បដិបឌាឃ តំ េកាដិប្បត្តិំ អឈេយ្ខាហចិហាទ៑ អឌិកេតា, តំ បុន្នាភាកេតា បក្យុតិ ឥេស្សត្យុំ អាេន្ត្ល េលា បត េយ ព្រាហ្មណាតិអាឌិយាហ៑

កោចិ បតាហុ “ត្វំ អសទេ្យាហចិហារិ ឞុត្វា (ទាហុឃស្ស ចិត្តុំយេចំ ភ្លេត្ត ‘កាយ ត្ ទោ បដិបគាយ ត្វំ បទេត្វា’តិ, តស្ស ចិត្តយេញ្ញាឃ ត្ថុយាឃាហំ បដិបគាយ ត្វំ ភ្លត្តុំ អសទេ្យាហចិហារិ បទេត្វាតិ ឥទេស្សត្តា ឲចយាហា”តិ។

តត្ថ អារទ្ធ ទោ បត ទេ, (ទាហុឃ, ចិរិឃំ អហោសិតិ, (ទាហុឃ, ត យឃា អឃំ ភ្លត្តុំយា អសទេ្យាហចិហារទោ ពុសិតោត យដ្ឋស្សតិតា ឞារទ្ធាគេឃត ចិក្កិត្តចិទត្តត ចា អគិកទេតា, អបិច ទោ តទគិកយាឃ អារទ្ធ ទោ បត ទេ ចិរិឃំ អហោសិ, ទៅឥទេណ្ណ តិសិទត្តត យឃា ចត្យុទ្ធចិរិឃំ អារទ្ធ អហោសិ, បក្កហិតំ អសិចិលព្យចត្តិតត្តិ ចុត្តុំ ហោតិ។ អារទ្ធត្តាទេឃច ច ទេយតំ អឞល្លិតំ អហោសិ។

ភ្លបដ្ឋិតា ឞតិ អសម្មុដ្ឋាតិ ត កោចលញ្ហ ចិរិឃទេច, ឞតិបិ ទេ អារទ្ឋណាគិឞ្យសិកាទេចត ភ្លបដ្ឋិតា អហោសិ។ ភ្លបដ្ឋិតត្តាទេឃច ច អសម្មុដ្ឋា។ បស្សទ្ធោ កាទេឃាតិ កាឃចិត្តព្យស្សទ្ធិឞម្ពទេចត កាទេឃាបិ ទេ បស្សទ្ធោ អហោសិ។ តត្ថ ឃស្មា តាឃកាទេ បស្សទ្ធេ ទ្ទបកាទេឃាបិ បស្សទ្ធោទេឃច ហោតិ, តស្មា តាឃកាទេឃា ទ្ទបកាទេឃាតិ អចិសេសទេត្វាច បស្សទ្ធោ កាទេឃាតិ ចុត្តុំ។ អឞារទ្ធោតិ ឞោ ច ទោ បស្សទ្ធត្តាទេឃច អឞារទ្ធោ, ចិកតគទរទេតាតិ ចុត្តុំ ហោតិ។ ឞឃាហិតំ ចិត្តុំ ឲកក្កត្តិ ចិត្តម្បិ ទេ ឞម្មា អាហិតំ ឞុដ្ឋ ធបិតំ អប្បិតំ ចិយ អហោសិ។ ឞឃាហិតត្តា ឲច ច ឲកក្កុំ អចលំ តិប្ផន្ទត្តិ, ឲត្តាចតា ឥសាតស្ស បុព្វភាគបដិបតា កចិតា ហោតិ។

ត្ថុគាតិ ត្ថុយាឃ បដិបគាយ អគិកតំ បធយញ្ញាតំ អាគិ កត្វា ចិញ្ញាត្តឃបរិទេឃាឞាតំ ចិទេឞំ ឥទេស្សត្តា ទោ ទោ អហត្តិអាឥយាហ។ តត្ថ ចិចិទ្ទេច កាទេហិ...ទេ... ចត្យុត្ឋញ្ញាតំ ភ្លបឞ្យត្ឋចិហារិត្តិ ឲត្ថ តាច ឃំ ចត្តុត្ថា ឞិឃា, តំ ឞត្ថា ចិសុទ្ធិឃេក្កេ បចឝឹកឞិឃាកចាឃំ ចុត្តុំ។ កោចលព្យាតត្ថ “ភ្លបឞ្យត្ឋ ចិហរតី”តិ អាកតំ, ត្ថុឥ “ចិហារិ”ត្តិ, អឃទេច ចិទេឞទោ។ កិំ កត្វា បត កាចា ត្ថុយាតិ ឥសាតាតិ ភ្លបឞ្យត្ឋ ចិហារិតិ, កយ្ដ្ឋាតំ ភារទេច្ឆា។ កតាទ? អាតាបិតស្សតិកយ្ដ្ឋាតំ។

ត្ថុយាតិ ច បត ចត្តារិ ឥសាតាតិ កោឞញ្ចិ ចិទេត្តកក្កតត្តាតិ ហោត្តិ, កោឞញ្ចិ ចិបស្សតាបិឥកាតិ, កោឞញ្ចិ អភិញ្ញាបិឥកាតិ, កោឞញ្ចិ តិទោធបិឥកាតិ, កោឞញ្ចិ ភទោក្កុយតត្តាតិ។ តត្ថ សិឃាឞចាតំ ចិទេត្តកក្កតត្តាតិ ហោត្តិ។ ទេ ហិ ឞយាបជ្ជិត្វា ឲកក្កចិត្តា ឞុខំ ឥចឞំ ចិហរិស្សាយាតិ ត្ថុទ្ទេចំ កឞិឃបរិកម្មំ កត្វា អដ្ឋ ឞយាបត្តិទេឃា តិព្វទេត្តត្តិ។ ទេសក្កប្បុទ្ធត្ថតាតំ ឞយាបត្តិទេឃា ចុដ្ឋាឃ ឞយាហិទេតត ចិទេត្តត ចិបស្សិស្សាយាតិ តិព្វទេត្តត្តាតំ ចិបស្សតាបិឥកាតិ ហោត្តិ។ ទេ បត អដ្ឋ ឞយាបត្តិទេឃា តិព្វទេត្តត្វា អភិញ្ញាបិឥកញ្ញាតំ ឞយាបជ្ជិត្វា ឞយាបត្តិទេឃា ចុដ្ឋាឃ “ឲទេកាបិ ហុត្វា ពហុធា ហោតី”តិ (ឌី។ តិ។ ១។១១៦៤; បដិ។ ឃ។ ១។១០៧) ចុត្តតឃា អភិញ្ញាទេឃា បត្តេត្តា តិព្វទេត្តត្តិ, ទេឞំ អភិញ្ញាបិឥកាតិ ហោត្តិ។ ទេ បត អដ្ឋ ឞយាបត្តិទេឃា តិព្វទេត្តត្វា តិទោធឞយាបត្តិ ឞយាបជ្ជិត្វា ឞត្តាហំ អចិត្តា ហុត្វា ឥទេទ្ធ ឥទេយុ តិទោធំ តិព្វាតំ បត្វា ឞុខំ ចិហរិស្សាយាតិ តិព្វទេត្តត្តិ, ទេឞំ តិទោធបិឥកាតិ ហោត្តិ។ ទេ បត អដ្ឋ ឞយាបត្តិទេឃា តិព្វទេត្តត្វា អបរិហីតត្តញ្ញាតា (ទាហុទេលិទេក ភ្លបឞ្ជិស្សាយាតិ តិព្វទេត្តត្តិ, ទេឞំ ភទោក្កុយតត្តាតិ ហោត្តិ។

ភកចតា បតិឥំ ចត្យុត្ឋញ្ញាតំ ទៅឥទ្ទុក្កប្បុទេល តិព្វត្តិតំ, តំ តស្ស ចិបស្សតាបិឥកទេត្វាច អហោសិ អភិញ្ញាបិឥកញ្ហ ឞត្វាកិច្ចឞាឃកញ្ហ, ឞត្វទេលិកិឃទេលិកុត្តរក្យាឃគាឃកត្តិ ទេចឥតត្ថា។

បុគ្គភាកបដិបភាឌិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

បុគ្គតិចាឃពឆាចណ្ណតា

៤១៍ ឈេឃត្ថា ក្យលាតំ ជាឃកំ អទេហាឃិ, តេសំ ឲ្យកេដេសំ ជេឃ្យេត្តា នេឃា ឲ្យចំ ឃយាហិតេ ចិតេត្តុតិអាឌិយាហ៍ ឥត្ថ ដ្ឋិត្ត ចិន្ទាតំ អតុបជចណ្ណតា តេច ភាចតាតយោ ច ចិឃុដ្ឋិយក្កេ ចិត្តាទិតោ៍ កោចលព្យាឥត្ត "នេឃា ឲ្យចំ ឃយាហិតេ ចិតេត្តុ...បេ... អកិតិត្ថាយេតិ"តិ ចុត្តំ, ត្ថឆ "អកិតិត្ថាយេឃិ"ត្តិ៍ អឃំ តោ យេ ព្រាហ្មណាតិ អឃត្ថា អប្បតាចាទេរា ឥត្ថ អតាកេតាតិ អឃយេច ចិឃេឃា៍ ឥត្ថ នេឃាតិ នេឃា អហំ៍ អកិតិត្ថាយេឃិត្តិ អកិតីហទិ៍ អកិតិត្ថាយេឃិត្តិ ច ចចតេតា នេឃាតិ ឲ្យត្ត នេឃា អហត្តិ ឲ្យចយេត្តា ចេជិតេត្តា៍

ឃត្ថា ចិជំ ភកចេតា ចេឃេត បុគ្គតិចាឃាតុឃ្យតិពាលំ អាកតំ, ឥត្ថា "នេឃា ឥតេតា ក្ខុតេតា ត្ថឆ្មបបេត្តា"តិ ឲ្យត្ត ឲ្យចំ យោដេតា ចេជិតេត្តា៍ ឲ្យត្ត ហិ នេឃា ឥតេតា ក្ខុតេតាតិ បដិតិចត្តត្តឃ្យ បត្ថចេក្កលំ៍ ឥត្ថា ត្ថឆ្មបបេត្តាតិ ត្ថយិឃ្យា ត្ថឆ្មបបត្តិយា អគត្តទិ៍ អយ្យត្រ ដ្ឋេបរិឌិត្តិ ឥឃិតកចតំ ឃត្ថាយាហាតិ ចេជិតេត្តា៍ ឥត្រាបរិឃិ ឲ្យចំតាយោតិ ឥត្រាបិ ឥឃិតកចតេ នេឃតេពត្យ តាឃ ចេចបុគ្គតា អទេហាឃិ៍ ឲ្យចំកោភេត្តាតិ តាហិ ចេចតាហិ ឃត្ថិ ឲ្យកកោភេត្តា៍ ឲ្យចំចណ្ណាតិ ឃុចណ្ណចណ្ណា៍ ឲ្យចយាហាទោតិ ជិត្ថាឃុឆាហាទោ៍ ឲ្យចំឃុលក្ខត្តប្បដិឃំចេជីតិ ឲ្យចំ ជិត្ថាឃុលបដិឃំចេជី៍ ក្ខត្ត បត ឃត្ថាក្ខត្តយត្តយេច ៍ ឲ្យចយាឃុបទិឃេត្តាតិ ឲ្យចំ ឃត្តបត្តាឃចឃ្យពោដិឃដ្ឋិចឃ្យឃតឃហឃ្យាឃុបទិឃេត្តា៍ នេឃាតេតា ក្ខុតេតាតិ នេឃា អហំ ឥតេតា ឥឃិតកចតេតា ក្ខុតេតា៍ ត្ថឆ្មបបេត្តាតិ ត្ថឆ យហាយាឃាឃ ចេចិយា ពុដ្ឋិយិត្រិត្ថាតេត្តា៍

អឃំ តោ យេ ព្រាហ្មណាតិអាឌីឃុ យេតិ យឃា៍ ចិន្ទាតិ ចិជិតពទលដេ្ឋត ចិន្ទា៍ កំ ចិជិតំ ពទោតិ? បុគ្គតិចាឃំ៍ អចិន្ទាតិ ឥឃ្យេច បុគ្គតិចាឃឃ្យ អចិជិតពទលដ្ឋេត ឥប្បដិត្ថាឆពោ យោទេហា ចុត្តតិ៍ ឥយោតិ ត្វេច យោទេហា បដិត្ថាឆពដ្ឋេត "ឥយោ"តិ ចុត្តតិ៍ អាលេពោតិ ឃាយេច ចិន្ទា ឡកាឃពទលដ្ឋេត "អាលេពោ"តិ ចុត្តតិ៍ ឲ្យត្ត ច ចិន្ទា អធិពតាតិ អឃំ អត្ថោ, យេឃំ បឃំឃាចចតំ៍ យោដេតា បតេត្ត អឃំ តោ យេ ចិន្ទា អធិពតា, ឥឃ្យ យេ អធិពតចិន្ទឃ្យ អចិន្ទា ចិហតា, ចិត្តដ្ឋាតិ អត្ថោ៍ ពត្ថា? ឃត្ថា ចិន្ទា ដ្ឋប្បត្តា៍ ឲ្យឃ តយោ ត្ថឥទត្ថិយ្យិ បជត្ថយេ៍

ឃឆាឥត្តិ ឲ្យត្ត ឃឆាតិ ឡបយេ៉្យ ឥត្តិ តិបរិតោ៍ ឃតិយា អចិប្បចាយេត អប្បយត្តឃ្យ៍ ឌីទិយាតាយេត អាតាបិតោ៍ ពាយេ ច ឌីចិតេ ច អតយេបក្កតាឃ បហិតត្តឃ្យ, បេឃិតត្តឃ្យាតិ អត្ថោ៍ ត្ថជំ ចុត្តំ ហោតិ "ឃឆា អប្បយត្តឃ្យ អាតាបិតោ បហិតត្តឃ្យ ចិហទេតា អចិន្ទា ចិហទេត្តាយ្យ, ចិន្ទា ដ្ឋប្បទេន្ទយ្យ៍ ឥយោ ចិហទេត្តាយ្យ, អាលេពោ ដ្ឋប្បទេន្ទយ្យ៍ ឲ្យចយេច យយ អចិន្ទា ចិហតា, ចិន្ទា ដ្ឋប្បត្តា៍ ឥយោ ចិហតេតា, អាលេពោ ដ្ឋប្បត្តេត្តា៍ ឲ្យឥឃ្យ យេ បឆាតាតុយោពឃ្យ អត្ថុបយេច ឋលំ លទ្ធ"ត្តិ៍

បុព្វេនិវាសកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ទិព្វចក្ខុញាណកថាវណ្ណនា

១៣។ ចុតូបបាតកថាយំ យស្មា ឥធ ករណវសេន បាឡិ អាគតា, តស្មា “បស្សាមិ បជានាមី”តិ វុត្តំ, អយំ វិសេសោ។ សេសំ វិសុទ្ធិមគ្គេ វុត្តនយេនេវ។

ឯត្ថ បន វិជ្ជាតិ ទិព្វចក្ខុញាណវិជ្ជា។ អវិជ្ជាតិ សត្តានំ ចុតិបដិសន្ធិបដិច្ឆាទិកា អវិជ្ជា។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។ យស្មា ច បូរិតបារមីនំ មហាសត្តានំ បរិកម្មកិច្ចំ នាម នត្ថិ។ តេ ហិ ចិត្តំ អភិនិន្នាមិតមត្តេនេវ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរន្តិ, ទិព្វេន ចក្ខុនា សត្តេ បស្សន្តិ។ តស្មា យោ តត្ថ បរិកម្មំ អាទិំ កត្វា ភាវនានយោ វុត្តោ, ន តេន ឥធ អត្ថោតិ។

ទិព្វចក្ខុញាណកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អាសវក្ខយញាណកថាវណ្ណនា

១៤។ តតិយវិជ្ជាយ សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេតិ វិបស្សនាបាទកំ ចតុត្ថជ្ឈានចិត្តំ វេទិតព្ពំ។ អាសវានំ ខយញាណាយាតិ អរហត្តមគ្គញាណត្ថាយ។ អរហត្តមគ្គោ ហិ អាសវវិនាសនតោ អាសវានំ ខយោតិ វុច្ចតិ, តត្រ ចេតំ ញាណំ, តប្បរិយាបន្នត្តាតិ។ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេសិន្តិ វិបស្សនាចិត្តំ អភិនីហរិំ។ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ ឯវមាទីសុ “ឯត្តកំ ទុក្ខំ, ន ឥតោ ភិយ្យោ”តិ សព្ពម្បិ ទុក្ខសច្ចំ សរសលក្ខណបដិវេធេន យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ ជានិំ បដិវិជ្ឈិំ។ តស្ស ច ទុក្ខស្ស និព្ពត្តិកំ តណ្ហំ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ។ តទុភយម្បិ យំ ឋានំ បត្វា និរុជ្ឈតិ, តំ តេសំ អប្បវត្តិំ និព្ពានំ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ។ តស្ស សម្បាបកំ អរិយមគ្គំ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ សរសលក្ខណបដិវេធេន យថាភូតំ អព្ភញ្ញាសិំ ជានិំ បដិវិជ្ឈិន្តិ ឯវមត្ថោ វេទិតព្ពោ។

ឯវំ សរូបតោ សច្ចានិ ទស្សេត្វា ឥទានិ កិលេសវសេន បរិយាយតោ ទស្សេន្តោ ឥមេ អាសវាតិអាទិមាហ។ តស្ស មេ ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោតិ តស្ស មយ្ហំ ឯវំ ជានន្តស្ស ឯវំ បស្សន្តស្ស។ សហ វិបស្សនាយ កោដិប្បត្តំ មគ្គំ កថេសិ។ កាមាសវាតិ កាមាសវតោ។ វិមុច្ចិត្ថាតិ ឥមិនា ផលក្ខណំ ទស្សេតិ, មគ្គក្ខណេ ហិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ, ផលក្ខណេ វិមុត្តំ ហោតិ។ វិមុត្តស្មិំ វិមុត្តមិតិ ញាណន្តិ ឥមិនា បច្ចវេក្ខណញាណំ ទស្សេតិ។ ខីណា ជាតីតិអាទីហិ តស្ស ភូមិំ។ តេន ហិ ញាណេន ភគវា បច្ចវេក្ខន្តោ “ខីណា ជាតី”តិអាទីនិ អព្ភញ្ញាសិ។ កតមា បន ភគវតោ ជាតិ ខីណា, កថញ្ច នំ អព្ភញ្ញាសីតិ? ន តាវស្ស អតីតា ជាតិ ខីណា, បុព្ពេវ ខីណត្តា, ន អនាគតា, អនាគតេ វាយាមាភាវតោ, ន បច្ចុប្បន្នា, វិជ្ជមានត្តា។ យា បន មគ្គស្ស អភាវិតត្តា ឧប្បជ្ជេយ្យ ឯកចតុបញ្ចវោការភវេសុ ឯកចតុបញ្ចក្ខន្ធប្បភេទា ជាតិ, សា មគ្គស្ស ភាវិតត្តា អនុប្បាទធម្មតំ អាបជ្ជនេន ខីណា, តំ សោ មគ្គភាវនាយ បហីនកិលេសេ

បច្ចេកព្លិត្វា “កិលេសាការេច ចិឌ្ឍយាតយ្បិ កយុំ អាឃតិ អប្បជិសក្លិក់ ហោតី”តិ ឌាតន្ត្វា អត្ថឡ្ញាសិ។

ចុសិតត្តិ ចុត្តំ បរិចុត្តំ, កតំ ចរិតំ តិដ្ឋិតត្តិ អតេ្វា។ ព្រាហ្មចរិយត្តិ យក្កព្រាហ្មចរិយំ, បុត្តុឌ្ឍតកល្យាណកេត ហិ សឌ្ឍិ សត្តសេក្លា ព្រាហ្មចរិយចាសំ ចសត្តិ តាយ, ឋិណាសចោ ចុត្តចាសោ។ តស្មា ករេចា អត្ថតោ ព្រាហ្មចរិយចាសំ បច្ចេកល្លេត្វា “ចុសិតំ ព្រាហ្មចរិយ”ត្តិ អត្ថឡ្ញាសិ។ កតំ ករណីយត្តិ ចតូសុ សច្ចេសុ ចតូហិ យក្កេហិ បរិឡ្ញាបហាតសច្ឆិកិរិយាភាចតាចសេត សោឡសចិធម្បិ កិច្ចំ តិដ្ឋាបិតត្តិ អតេ្វា។ បុត្តុឌ្ឍតកល្យាណកាឌយោ ហិ តំ កិច្ចំ ករោន្តិ, ឋិណាសចោ កតករណីយោ។ តស្មា ករេចា អត្ថតោ ករណីយំ បច្ចេកល្លេត្វា “កតំ ករណីយ”ត្តិ អត្ថឡ្ញាសិ។

តាបរំ ព្ពត្តាយាតិ ព្ពាតិ បុត ព្ពត្តកាចាយ ឧទំសោឡសកិច្ចកាចាយ, កិលេសក្លឃាយ ចា យក្កាចតាកិច្ចំ ឧយ តត្ថិតិ អត្ថឡ្ញាសិ។ អថចា ព្ពត្តាយាតិ ព្ពត្តកាចតោ ព្ពយស្មា ឧទំបការា ព្ពាតិ ចត្តយាតល្លសត្តាតា អបរំ លត្លសត្តាតំ យឃ្យាតត្ថិ។ ព្ពយ បត បញ្ចល្លត្វា បរិឡ្ញាតា តិដ្ឋត្តិ លិត្ក្ខលកា ទុក្ខា ចិយ។ តេ ចរិយកចិឡ្ញាណតិទោឆេត អតុបាិឌាតោ ចិយ ឌាតចេឌា តិឡ្ញាឃិស្សត្តិតិ អត្ថឡ្ញាសិ។

ព្ពាតិ ឧទំ បច្ចេកល្លេណាណបរិក្កហិតំ អាសចាតំ លឃណាណាឌិកយំ ព្រាហ្មណស្ស ឌេស្សេត្វា, អយំ តោ ឧយ ព្រាហ្មណាតិអាឌិយាហ។ តត្ថ ចិឌ្ឍាតិ អទហត្តយក្កណាណចិឌ្ឍា។ អចិឌ្ឍាតិ ចតុសច្ចបដិច្ឆាឌិកា អចិឌ្ឍា។ សេសំ ចុត្តតយេច។ ឧត្តាចតា ច បុត្តេតិចាសណាណេត អតីតំសណាណំ, ឌិត្តចក្ខុតា បច្ចុប្បត្តាតាកតំសណាណំ, អាសចក្លយេត សកលលោកិយលោកុត្តរក្ខុត្តិ ឧទំ តីហិ ចិឌ្ឍាហិ សត្តាបិ សត្តញ្ញក្ខុណេ សង្កហេត្វា បកាសេត្តា អត្ថតោ អសឃ្យោហចិហារំ ព្រាហ្មណស្ស ឌេស្សសិ។

អាសចក្លយណាណកថាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

អទេឡ្ញាចាសការណចណ្ណតា

៣៣។ ឧទំ ចុត្តេ កិរ ព្រាហ្មណោ ចិត្តេសិ – “សយណោ គោតយោ សត្តញ្ញុតំ បជិឌាតាតិ, អឌ្ឍាបិ ច អទេឡ្ញាចាសំ ត ចិឌហតិ, អត្ថិ ត្វ ខ្វស្ស អឡ្ញាម្បិ កិច្ចំ ករណីយ”ត្តិ។ អថស្ស ករេចា អឡ្ញាសយំ ចិជិត្វា ព្ពយិតា អឡ្ញាសយាតុសក្លិតា, សិយា ខោ បត តេតិអាឌិយាហ។ តត្ថ សិយា ខោ បត តេ, ព្រាហ្មណ, ឧចយស្សាតិ, ព្រាហ្មណ, កឌាចិ តុយ្ហំឧទំ ករចេយ្យ។ ត ខោ បតេតំ ព្រាហ្មណ ឧទំ ឌដ្ឋព្វត្តិ ឧតំ ខោ បត, ព្រាហ្មណ, តយា យឃ្យាបត្តសេតាសតបដិសេចតំ អធិតទាកាឌិតាយាតិ ឧទំ ត ឌដ្ឋព្វំ។ ឧទំ បត្តសេតាសតបដិសេចតេ អការណំ បជិក្ខិបិត្វា ការណំ ឌេស្សេត្តា ឌ្វេ ខោ អហត្តិអាឌិយាហ។ តត្ថ អតេ្វាយេច អត្ថចសោ។ តស្មា ឌ្វេ ខោ អហំ, ព្រាហ្មណ, អត្ថចសេតិ អហំ ខោ, ព្រាហ្មណ, ឌ្វេ អតេ្ថ ឌ្វេ ការណាតិ សយ្បស្សយាតោតិ ចុត្តំ ហោតិ។ អត្ថតោ ច ឌិដ្ឋធម្មសុខចិហារត្តិ ឧត្ត ឌិដ្ឋធម្មោ តាយ អយំ បច្ចេក្ខោ អត្តភាចោ។ សុខចិហារោ តាយ ចតូត្នម្បិ ព្ពរិយាបថចិហារាតំ ផាសុតា, ឧកកស្ស ហិ អទេឡ្ញា អត្តយសោ ឋូច្ចារបស្សាចកិច្ចំ ឋូបិតាយ សទ្ទោច ព្ពរិយាបថា ផាសុកា ហោត្តិ, តស្មា ឌិដ្ឋធម្មស្ស សុខចិហារត្តិ អឃយតេ្វា ចេជិតត្ថោ។ បច្ឆិយញ្ច ឌតតំ

អនុកម្បមានោតិ កថំ អរញ្ញវាសេន បច្ឆិមា ជនតា អនុកម្បិតា ហោតិ? សទ្ធាបព្ពជិតា ហិ កុលបុត្តា ភគវតោ អរញ្ញវាសំ ទិស្វា ភគវាបិ នាម អរញ្ញសេនាសនានិ ន មុញ្ចតិ, យស្ស នេវ បរិញ្ញាតព្ពំ ន បហាតព្ពំ ន ភាវេតព្ពំ ន សច្ឆិកាតព្ពំ, កិមង្គ បន មយន្តិ ចិន្តេត្វា តត្ថ វសិតព្ពមេវ មញ្ញិស្សន្តិ។ ឯវំ ខិប្បមេវ ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សន្តិ។ ឯវំ បច្ឆិមា ជនតា អនុកម្បិតា ហោតិ។ ឯតមត្ថំ ទស្សេន្តោ អាហ “បច្ឆិមញ្ច ជនតំ អនុកម្បមានោ”តិ។

អរញ្ញវាសការណវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ទេសនានុមោទនាវណ្ណនា

៥៩។ តំ សុត្វា អត្តមនោ ព្រាហ្មណោ អនុកម្បិតរូបាតិអាទិមាហ។ តត្ថ អនុកម្បិតរូបាតិ អនុកម្បិតជាតិកា អនុកម្បិតសភាវា។ ជនតាតិ ជនសមូហោ។ យថា តំ អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធេនាតិ យថា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ អនុកម្បេយ្យ, តថេវ អនុកម្បិតរូបាតិ។

ឯវញ្ច បន វត្វា បុន តំ ភគវតោ ធម្មទេសនំ អព្ភនុមោទមានោ ភគវន្តំ ឯតទវោច អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម, អភិក្កន្តំ, ភោ គោតមាតិ។ តត្ថាយំ អភិក្កន្តសទ្ទោ ខយសុន្ទរាភិរូបអព្ភនុមោទនេសុ ទិស្សតិ។ “អភិក្កន្តា, ភន្តេ, រត្តិ, និក្ខន្តោ បឋមោ យាមោ, ចិរនិសិន្នោ ភិក្ខុសង្ឃោ”តិអាទីសុ (ចូឡវ។ ៣៨៣; អ។ និ។ ៨។២០) ហិ ខយេ ទិស្សតិ។ “អយំ ឥមេសំ ចតុន្នំ បុគ្គលានំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ ចា”តិអាទីសុ (អ។ និ។ ៤។១០០) សុន្ទរេ។

“កោ មេ វន្ទតិ បាទានិ, ឥទ្ធិយា យសសា ជលំ;

អភិក្កន្តេន វណ្ណេន, សព្វា ឱភាសយំ ទិសា”តិ –

អាទីសុ (វិ។ វ។ ៨៥៧) អភិរូបេ។ “អភិក្កន្តំ, ភន្តេ”តិអាទីសុ (ទី។ និ។ ១។២៥០; បារា។ ១៥) អព្ភនុមោទនេ។ ឥធាបិ អព្ភនុមោទនេយេវ។ យស្មា ច អព្ភនុមោទនេ, តស្មា សាធុ សាធុ ភោ, គោតមាតិ វុត្តំ ហោតីតិ វេទិតព្ពោ។

“ភយេ កោធេ បសំសាយំ, តុរិតេ កោតូហលច្ឆរេ;

ហាសេ សោកេ បសាទេ ច, ករេ អាមេឌិតំ ពុធោ”តិ –

ឥមិនា ច លក្ខណេន ឥធ បសាទវសេន បសំសាវសេន ចាយំ ទ្វិក្ខត្តុំ វុត្តោតិ វេទិតព្ពោ។ អថ វា អភិក្កន្តន្តិ អភិកន្តំ អតិឥដ្ឋំ

អតិយភាបំ, អតិឞុត្ថវត្តិ ទុត្តិ ហោតិ៍

តត្ថ ឲ្យពេត អភិក្កន្តបរេត្ត ឥមេ សត្តំ ទោវេយតិ, ឲ្យពេត អត្ថេភា បឞាដំ៍ អយញោត្ថ អធិប្បាយោ – អភិក្កន្តំ, ភោ គោតម, យថិទំ ភោតោ គោតមស្ស ធម្មទេសនា, អភិក្កន្តំ យថិទំ ភោតោ គោតមស្ស ធម្មទេសនំ អាគម្ម មយ បសាទោតិ៍ ភគវតោ វា បន ធម្មំ រត្ថ រត្ថ អត្ថ បត្ថាយ ទោវេយតិ – ភោតោ គោតមស្ស ធម្មំ អភិក្កន្តំ ទោសនាសភតោ, អភិក្កន្តំ គុណាធិគមភតោ, តថា សទ្ធាជននភតោ, បញ្ញាជននភតោ, សាត្ថតោ, សព្យញ្ជនភតោ, ឧត្តានបទតោ, គម្ភីរត្ថតោ, កណ្ណសុខតោ, ហទយង្គមតោ, អនត្តុក្កំសនតោ, អបរវម្ភនតោ, ករុណាសីតលតោ, បញ្ញាវទាតតោ, អាបាថរមណីយតោ, វិមទ្ទក្ខមតោ, សុយ្យមានសុខតោ, វីមំសិយមានហិតតោតិ ឯវមាទីហិ យោជេតព្ពំ៍

តតោ បរម្បិ ចតូហិ ឧបមាហិ ទេសនំយេវ ទោវេយតិ៍ តត្ថ និក្កុជ្ជិតន្តិ អធោមុខឋបិតំ, ហេដ្ឋាមុខជាតំ វា៍ ឧក្កុជ្ជេយ្យាតិ ឧបរិ មុខំ ករេយ្យ៍ បដិច្ឆន្នន្តិ តិណបណ្ណាទិច្ឆាទិតំ៍ វិវរេយ្យាតិ ឧគ្ឃាដេយ្យ៍ មូឡ្ហស្សាតិ ទិសាមូឡ្ហស្ស៍ មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យាតិ ហត្ថេ គហេត្វា “ឯស មគ្គោ”តិ វទេយ្យ៍ អន្ធការេតិ កាឡបក្ខចាតុទ្ទសីអឌ្ឍរត្តឃនវនសណ្ឌមេឃបដលេហិ ចតុរង្គេ តមេ, អយំ តាវ អនុត្តានបទត្ថោ៍

អយំ បន អធិប្បាយយោជនា – យថា កោចិ និក្កុជ្ជិតំ ឧក្កុជ្ជេយ្យ, ឯវំ សទ្ធម្មវិមុខំ អសទ្ធម្មេ បតិតំ មំ អសទ្ធម្មា វុដ្ឋាបេន្តេន, យថា បដិច្ឆន្នំ វិវរេយ្យ ៍ ឯវំ កស្សបស្ស ភគវតោ សាសនន្តរធានតោ បភុតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិគហនបដិច្ឆន្នំ សាសនំ វិវរន្តេន, យថា មូឡ្ហស្ស មគ្គំ អាចិក្ខេយ្យ, ឯវំ កុម្មគ្គមិច្ឆាមគ្គប្បដិបន្នស្ស មេ សគ្គមោក្ខមគ្គំ អាចិក្ខន្តេន, យថា អន្ធការេ តេលបជ្ជោតំ ធារេយ្យ, ឯវំ មោហន្ធការេ និមុគ្គស្ស មេ ពុទ្ធាទិរតនរូបានិ អបស្សតោ តប្បដិច្ឆាទកមោហន្ធការវិទ្ធំសកទេសនាបជ្ជោតធារេណន មយ្ហំ ភោតា គោតមេន ឯតេហិ បរិយាយេហិ បកាសិតត្តា អនេកបរិយាយេន ធម្មោ បកាសិតោតិ៍

ទេសនាភុមោទនាចណ្ណនា និដ្ឋិតា៍

បសន្នាការវណ្ណនា

ឯវំ ទេសនំ ទោវេយត្វា ឥមាយ ទេសនាយ រតនត្តយេ បសន្នចិត្តោ បសន្នាការំ ករោន្តោ ឯសាហន្តិអាទិមាហ៍ តត្ថ ឯសាហន្តិ ឯសោ អហំ៍ ភវន្តំ គោតមំ សរណំ គច្ឆាមីតិ ភវំ មេ គោតមោ សរណំ បរាយណំ, អឃស្ស តាតា , ហិតស្ស ច វិធាតាតិ ឥមិនា អធិប្បាយេន ភវន្តំ គោតមំ គច្ឆាមិ, ភជាមិ, សេវាមិ, បយិរុបាសាមិ, ឯវំ វា ជានាមិ, ពុជ្ឈាមីតិ៍ យេសញ្ហិ ធាតូនំ គតិអត្ថោ, ពុទ្ធិបិ តេសំ អត្ថោ៍ តស្មា គច្ឆាមីតិ ឥមស្ស ជានាមិ, ពុជ្ឈាមីតិ អយមត្ថោ វុត្តោ៍ ធម្មញ្ច ភិក្ខុសង្ឃញ្ចាតិ ឯត្ថ បន អធិគតមគ្គេ សច្ឆិកតនិរោធេ យថានុសិដ្ឋំ បដិបជ្ជមានេ ច អបាយេសុ អបតមានេ ធារេតីតិ ធម្មោ, សោ អត្ថតោ អរិយមគ្គោ ចេវ និព្ពានញ្ច៍ វុត្តញ្ហេតំ – “យាវតា, ភិក្ខវេ, ធម្មា សង្ខតា, អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតី”តិ (អ៍ និ៍ ៤៍៣៤) វិត្ថារោ៍ ន កេវលញ្ច អរិយមគ្គោ ចេវ និព្ពានញ្ច,

អបិច យោ អរិយផលេហិ សទ្ធិំ បរិយត្តិធម្មោបិ។ វុត្តញ្ហេតំ ឆត្តមាណវកវិមានេ –

“រាគវិរាគមនេជមសោកំ, ធម្មមសង្ខតមប្បដិកូលំ;

មធុរមិមំ បគុណំ សុវិភត្តំ, ធម្មមិមំ សរណត្ថមុបេហី”តិ។ (វិ។ វ។ ៨៨៧);

ឯត្ថ រាគវិរាគោតិ មគ្គោ កថិតោ។ អនេជមសោកន្តិ ផលំ។ ធម្មមសង្ខតន្តិ និព្ពានំ។ អប្បដិកូលំ មធុរមិមំ បគុណំ សុវិភត្តន្តិ បិដកត្តយេន វិភត្តា សព្វធម្មក្ខន្ធាតិ។ ទិដ្ឋិសីលសង្ឃាតេន សំហតោតិ សង្ឃោ, សោ អត្ថតោ អដ្ឋ អរិយបុគ្គលសមូហោ។ វុត្តញ្ហេតំ តស្មិំយេវ វិមានេ –

“យត្ថ ច ទិន្នមហប្ផលមាហុ, ចតូសុ សុចីសុ បុរិសយុគេសុ;

អដ្ឋ ច បុគ្គល ធម្មទសា តេ, សង្ឃមិមំ សរណត្ថមុបេហី”តិ។ (វិ។ វ។ ៨៨៨);

ភិក្ខូនំ សង្ឃោ ភិក្ខុសង្ឃោ។ ឯត្តាវតា អាចរិយោ តីណិ សរណគមនានិ បវេទេសិ។

បសន្នាការវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សរណគមនកថាវណ្ណនា

ឥទានិ តេសុ សរណគមនេសុ កោសល្លត្ថំ សរណំ, សរណគមនំ។ យោ ច សរណំ គច្ឆតិ, សរណគមនប្បភេទោ , សរណគមនស្ស ផលំ, សំកិលេសោ, ភេទោតិ អយំ វិធិ វេទិតព្វោ។ សេយ្យថិទំ – បទត្ថតោ តាវ ហិំសតីតិ សរណំ, សរណគតានំ តេនេវ សរណគមនេន ភយំ សន្តាសំ ទុក្ខំ ទុគ្គតិបរិកិលេសំ ហនតិ វិនាសេតីតិ អត្ថោ, រតនត្តយស្សេវេតំ អធិវចនំ។

អថ វា ហិតេ បវត្តនេន អហិតា ច និវត្តនេន សត្តានំ ភយំ ហិំសតិ ពុទ្ធោ។ ភវកន្តារា ឧត្តារណេន អស្សាសទានេន ច ធម្មោ។ អប្បកានម្បិ ការានំ វិបុលផលបដិលាភករណេន សង្ឃោ។ តស្មា ឥមិនាបិ បរិយាយេន រតនត្តយំ សរណំ។ តប្បសាទតគ្គរុតាហិ វិហតកិលេសោ តប្បរាយណតាការប្បវត្តោ ចិត្តុប្បាទោ សរណគមនំ។ តំសមង្គិសត្តោ សរណំ គច្ឆតិ, វុត្តប្បការេន ចិត្តុប្បាទេន ឯតានិ មេ តីណិ សរណានិ សរណំ, ឯតានិ បរាយណន្តិ ឯវំ ឧបេតីតិ អត្ថោ។ ឯវំ តាវ សរណំ សរណគមនំ យោ ច សរណំ គច្ឆតីតិ ឥទំ តយំ វេទិតព្វំ។

ສຣຓຄມນປ຺ປເພເທ ປນ ທຸວິຘໍ ສຣຓຄມນໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣໍ ໂລກິຍຎ຺ຈ. ຕຕ຺ຖ ໂລກຸຕ຺ຕຣໍ ທິຏ຺ຐສຈ຺ຈານໍ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ ສຣຓຄມນຸປກ຺ກິເລສສມຸຈ຺ເຉເທນ ອາຣມ຺ມຓໂຕ ນິພ຺ພານາຣມ຺ມຓໍ ຫຸຕ຺ວາ ກິຈ຺ຈໂຕ ສກເລປິ ຣຕນຕ຺ຕເຍ ອິຊ຺ຌຕິ. ໂລກິຍໍ ປຸຖຸຊ຺ຊນານໍ ສຣຓຄມນຸປກ຺ກິເລສວິກ຺ຂມ຺ຠເນນ ອາຣມ຺ມຓໂຕ ພຸທ຺ຘາທິຄຸຓາຣມ຺ມຓໍ ຫຸຕ຺ວາ ອິຊ຺ຌຕິ, ຕໍ ອຕ຺ຖໂຕ ພຸທ຺ຘາທີສຸ ວຕ຺ຖູສຸ ສທ຺ຘາປຏິລາໂຠ, ສທ຺ຘາມູລິກາ ຈ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ທສສຸ ປຸຎ຺ຎກິຣິຍວຕ຺ຖູສຸ ທິຏ຺ຐຸຊຸກມ຺ມນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

ຕຍິທໍ ຈຕຸທ຺ຘາ ປວຕ຺ຕຕິ ອຕ຺ຕສນ຺ນິຍ຺ຍາຕເນນ ຕປ຺ປຣາຍຓຕາຍ ສິສ຺ສຠາວູປຄມເນນ ປຓິປາເຕນາຕິ. ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕສນ຺ນິຍ຺ຍາຕນໍ ນາມ “ອຊ຺ຊ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ອຫໍ ອຕ຺ຕານໍ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ນິຍ຺ຍາເຕມິ, ຘມ຺ມສ຺ສ, ສງ຺ຆສ຺ສາ”ຕິ ເອວໍ ພຸທ຺ຘາທີນໍ ອຕ຺ຕປຣິຈ຺ຈຊນໍ. ຕປ຺ປຣາຍຓຕາ ນາມ “ອຊ຺ຊ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ອຫໍ ພຸທ຺ຘປຣາຍໂຓ, ຘມ຺ມປຣາຍໂຓ, ສງ຺ຆປຣາຍໂຓ ອິຕິ ມໍ ຘາເຣຖາ”ຕິ ເອວໍ ຕປ຺ປຣາຍຓຠາໂວ. ສິສ຺ສຠາວູປຄມນໍ ນາມ “ອຊ຺ຊ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ອຫໍ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ອນ຺ເຕວາສິໂກ, ຘມ຺ມສ຺ສ, ສງ຺ຆສ຺ສາຕິ ມໍ ຘາເຣຖາ”ຕິ ເອວໍ ສິສ຺ສຠາວູປຄໂມ. ປຓິປາໂຕ ນາມ “ອຊ຺ຊ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ອຫໍ ອຠິວາທນປຈ຺ຈຸຏ຺ຐານອຎ຺ຊລິກມ຺ມສາມີຈິກມ຺ມໍ ພຸທ຺ຘາທີນໍເຍວ ຕິຓ຺ຓໍ ວຕ຺ຖູນໍ ກໂຣມິ, ອິຕິ ມໍ ຘາເຣຖາ”ຕິ ເອວໍ ພຸທ຺ຘາທີສຸ ປຣມນິປຈ຺ຈກາໂຣ. ອິເມສຎ຺ຫິ ຈຕຸນ຺ນໍ ອາກາຣານໍ ອຎ຺ຎຕຣມ຺ປິ ກໂຣນ຺ເຕນ ຄຫິຕໍເຍວ ໂຫຕິ ສຣຓໍ.

ອປິຈ ຠຄວໂຕ ອຕ຺ຕານໍ ປຣິຈ຺ຈຊາມິ, ຘມ຺ມສ຺ສ, ສງ຺ຆສ຺ສ ອຕ຺ຕານໍ ປຣິຈ຺ຈຊາມິ. ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຊາມິ, ປຣິຈ຺ຈຕ຺ໂຕເຍວ ເມ ອຕ຺ຕາ, ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕໍເຍວ ເມ ຊີວິຕໍ, ຊີວິຕປຣິຍນ຺ຕິກໍ ພຸທ຺ຘໍ ສຣຓໍ ຄຈ຺ຉາມິ, ພຸທ຺ໂຘ ເມ ສຣຓໍ ເລຓໍ ຕາຓນ຺ຕິ ເອວມ຺ປິ ອຕ຺ຕສນ຺ນິຍ຺ຍາຕນໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. “ສຕ຺ຖາຣຎ຺ຈ ວຕາຫໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ ຠຄວນ຺ຕເມວ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ສຸຄຕຎ຺ຈ ວຕາຫໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ ຠຄວນ຺ຕເມວ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘຎ຺ຈ ວຕາຫໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ ຠຄວນ຺ຕເມວ ປສ຺ເສຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ (ສໍ. ນິ. ໒.໑໕໔) ເອວມ຺ປິ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ສຣຓຄມນໍ ວິຍ ສິສ຺ສຠາວູປຄມນໍ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ.

“ໂສ ອຫໍ ວິຈຣິສ຺ສາມິ, ຄາມາ ຄາມໍ ປຸຣາ ປຸຣໍ;

ນມສ຺ສມາໂນ ສມ຺ພຸທ຺ຘໍ, ຘມ຺ມສ຺ສ ຈ ສຸຘມ຺ມຕ”ນ຺ຕິ (ສຸ. ນິ. ໑໙໔; ສໍ. ນິ. ໑.໒໔໖) –

ເອວມ຺ປິ ອາຬວກາທີນໍ ສຣຓຄມນໍ ວິຍ ຕປ຺ປຣາຍຓຕາ ເວທິຕພ຺ພາ. “ອຖ ໂຂ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເອກໍສໍ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ກຣິຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ປາເທສຸ ສິຣສາ ນິປຕິຕ຺ວາ ຠຄວໂຕ ປາທານິ ມຸເຂນ ຈ ປຣິຈຸມ຺ພຕິ, ປາຓີຫິ ຈ ປຣິສມ຺ພາຫຕິ, ນາມຎ຺ຈ ສາເວຕິ ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ອຫໍ, ໂຠ ໂຄຕມ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ, ພ຺ຣຫ຺ມາຍຸ ອຫໍ, ໂຠ ໂຄຕມ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ”ຕິ (ມ. ນິ. ໒.໓໙໔) ເອວມ຺ປິ ປຓິປາໂຕ ທຏ຺ຐພ຺ໂພ.

ໂສ ປເນສ ຎາຕິຠຍາຈຣິຍທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍເພເທນ ຈຕຸພ຺ພິໂຘ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍປຓິປາເຕນ ສຣຓຄມນໍ ໂຫຕິ, ນ ອິຕເຣຫິ. ເສຏ຺ຐວເສເນວ ຫິ ສຣຓໍ ຄຍ຺ຫຕິ, ເສຏ຺ຐວເສນ ຠິຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ໂຍ ສາກິໂຍ ວາ ໂກລິໂຍ ວາ “ພຸທ຺ໂຘ ອມ຺ຫາກໍ ຎາຕໂກ”ຕິ ວນ຺ທຕິ, ອຄ຺ຄຫິຕເມວ ໂຫຕິ ສຣຓໍ. ໂຍ ວາ “ສມໂຓ ໂຄຕໂມ ຣາຊປູຊິໂຕ ມຫານຸຠາໂວ, ອວນ຺ທິຍມາໂນ ອນຕ຺ຖມ຺ປິ ກເຣຍ຺ຍາ”ຕິ ຠເຍນ ວນ຺ທຕິ, ອຄ຺ຄຫິຕເມວ ໂຫຕິ ສຣຓໍ. ໂຍ ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕກາເລ ຠຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ກິຎ຺ຈິ ອຸຄ຺ຄຫິຕໍ ສຣມາໂນ ພຸທ຺ຘກາເລ ວາ –

“ឯកេន ភោគេ ភុញ្ជេយ្យ, ទ្វីហិ កម្មំ បយោជយេ;

ចតុត្ថញ្ច និធាបេយ្យ, អាបទាសុ ភវិស្សតី”តិ. (ទី. និ. ៣.២៦៥) –

ឯវរូបំ អត្ថានុសាសនិំ គហេត្វា “អាចរិយោ មេ”តិ វន្ទតិ, អគ្គហិតមេវ ហោតិ សរណំ. យោ បន “អយំ លោកេ អគ្គទក្ខិណេយ្យោ”តិ វន្ទតិ, តេនេវ គហិតំ ហោតិ សរណំ.

ឯវំ គហិតសរណស្ស ច ឧបាសកស្ស វា ឧបាសិកាយ វា អញ្ញតិត្ថិយេសុ បព្ពជិតម្បិ ញាតិំ “ញាតកោ មេ អយ”ន្តិ វន្ទតោ សរណគមនំ ន ភិជ្ជតិ, បគេវ អបព្ពជិតំ. តថា រាជានំ ភយវសេន វន្ទតោ, សោ ហិ រដ្ឋបូជិតត្តា អវន្ទិយមានោ អនត្ថម្បិ ករេយ្យាតិ. តថា យំកិញ្ចិ សិប្បំ សិក្ខាបកំ តិត្ថិយម្បិ “អាចរិយោ មេ អយ”ន្តិ វន្ទតោបិ ន ភិជ្ជតីតិ ឯវំ សរណគមនប្បភេទោ វេទិតព្វោ.

ឯត្ថ ច លោកុត្តរស្ស សរណគមនស្ស ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ វិបាកផលំ, សព្ពទុក្ខក្ខយោ អានិសំសផលំ. វុត្តញ្ហេតំ –

“យោ ច ពុទ្ធញ្ច ធម្មញ្ច, សង្ឃញ្ច សរណំ គតោ;

ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ, សម្មប្បញ្ញាយ បស្សតិ.

ទុក្ខំ ទុក្ខសមុប្បាទំ, ទុក្ខស្ស ច អតិក្កមំ;

អរិយញ្ចដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ, ទុក្ខូបសមគាមិនំ.

ឯតំ ខោ សរណំ ខេមំ, ឯតំ សរណមុត្តមំ;

ឯតំ សរណមាគម្ម, សព្ពទុក្ខា បមុច្ចតី”តិ. (ធ. ប. ១៩០-១៩២);

អបិច និច្ចតោ អនុបគមនាទិវសេនបេតស្ស អានិសំសផលំ វេទិតព្វំ. វុត្តញ្ហេតំ, “អដ្ឋានមេតំ, ភិក្ខវេ, អនវកាសោ, យំ ទិដ្ឋិសម្បន្នោ បុគ្គលោ កញ្ចិ សង្ខារំ និច្ចតោ ឧបគច្ឆេយ្យ, សុខតោ ឧបគច្ឆេយ្យ, កញ្ចិ ធម្មំ អត្តតោ ឧបគច្ឆេយ្យ, មាតរំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ, បិតរំ អរហន្តំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ, ទុដ្ឋចិត្តោ តថាគតស្ស លោហិតំ ឧប្បាទេយ្យ, សង្ឃំ ភិន្ទេយ្យ, អញ្ញំ សត្ថារំ ឧទ្ទិសេយ្យ, នេតំ ឋានំ

ចិន្តេតី”តិ (ម។ និ។ ៣។១២៨; អ។ និ។ ១។២៦៨-២៧៦)។

លោកិយស្ស បន សរណគមនស្ស ភវសម្បទាបិ ភោគសម្បទាបិ ផលមេវ។ វុត្តញ្ហេតំ –

“យេ កេចិ ពុទ្ធំ សរណំ គតាសេ,

ន តេ គមិស្សន្តិ អបាយភូមិំ;

បហាយ មានុសំ ទេហំ,

ទេវកាយំ បរិបូរេស្សន្តី”តិ។ (សំ។ និ។ ១។៣៧);

អបរម្បិ វុត្តំ “អថ ខោ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ អសីតិយា ទេវតាសហស្សេហិ សទ្ធិំ យេនាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ, តេនុបសង្កមិ…បេ… ឯកមន្តំ ឋិតំ ខោ សក្កំ ទេវានមិន្ទំ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ឯតទវោច ‘សាធុ ខោ ទេវានមិន្ទ ពុទ្ធំ សរណគមនំ ហោតិ, ពុទ្ធសរណគមនហេតុ ខោ ទេវានមិន្ទ ឯវមិធេកច្ចេ សត្តា កាយស្ស ភេទា បរំ មរណា សុគតិំ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជន្តី’តិ។ តេ អញ្ញេ ទេវេ ទសហិ ឋានេហិ អធិគណ្ហន្តិ ទិព្វេន អាយុនា ទិព្វេន វណ្ណេន សុខេន យសេន អាធិបតេយ្យេន ទិព្វេហិ រូបេហិ សទ្ទេហិ គន្ធេហិ រសេហិ ផោដ្ឋព្វេហី”តិ (សំ។ និ។ ៤។៣៤១)។ ឯស នយោ ធម្មេ សង្ឃេ ច។ អបិច វេលាមសុត្តាទិវសេនាបិ (អ។ និ។ ៩។២០) សរណគមនស្ស ផលវិសេសោ វេទិតព្វោ។ ឯវំ សរណគមនផលំ វេទិតព្វំ។

តត្ថ លោកិយសរណគមនំ តីសុ វត្ថូសុ អញ្ញាណសំសយមិច្ឆាញាណាទីហិ សំកិលិស្សតិ, ន មហាជុតិកំ ហោតិ, ន មហាវិប្ផារំ។ លោកុត្តរស្ស នត្ថិ សំកិលេសោ។ លោកិយស្ស ច សរណគមនស្ស ទុវិធោ ភេទោ សាវជ្ជោ អនវជ្ជោ ច។ តត្ថ សាវជ្ជោ អញ្ញសត្ថារាទីសុ អត្តសន្និយ្យាតនាទីហិ ហោតិ, សោ អនិដ្ឋផលោ។ អនវជ្ជោ កាលំ កិរិយាយ, សោ អវិបាកត្តា អផលោ។ លោកុត្តរស្ស បន នេវត្ថិ ភេទោ។ ភវន្តរេបិ ហិ អរិយសាវកោ អញ្ញំ សត្ថារំ ន ឧទ្ទិសតីតិ ឯវំ សរណគមនស្ស សំកិលេសោ ច ភេទោ ច វេទិតព្វោតិ។ ឧបាសកំ មំ ភវំ គោតមោ ធារេតូតិ មំ ភវំ គោតមោ “ឧបាសកោ អយ”ន្តិ ឯវំ ធារេតុ, ជានាតូតិ អត្ថោ។

សរណគមនកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឧបាសកវិធិកថាវណ្ណនា

ᩏᨷᩣᩈᨠᩅᩥᨵᩥᨠᩮᩣᩈᩃ᩠ᩃᨲ᩠ᨳᩴ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨠᩮᩣ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᩣ, ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨠᩥᨾᩔ ᩈᩦᩃᩴ, ᨠᩮᩣ ᩋᩣᨩᩦᩅᩮᩣ, ᨠᩣ ᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥ, ᨠᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨷᨠᩥᨱ᩠ᨱᨠᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩮᩣ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨲᩥᩈᩁᨱᨣᨲᩮᩣ ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩮᩣ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ – “ᨿᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨾᩉᩣᨶᩣᨾ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩘ᩠ᨥᩴ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨡᩮᩣ ᨾᩉᩣᨶᩣᨾ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪑᪐᪓᪓)᪨

ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᩣᨲᩥ ᩁᨲᨶᨲ᩠ᨲᨿᩔ ᩏᨷᩣᩈᨶᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩏᨷᩣᩈᨲᩦᨲᩥ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᩣ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ, ᩈᩘ᩠ᨥᩴ ᩏᨷᩣᩈᨲᩦᨲᩥ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᩣ᪨

ᨠᩥᨾᩔ ᩈᩦᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨧ ᩅᩮᩁᨾᨱᩥᨿᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣᩉ “ᨿᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ ᨾᩉᩣᨶᩣᨾ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᩣ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩣᨶᩣ , ᨠᩣᨾᩮᩈᩩ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨧᩣᩁᩣ, ᨾᩩᩈᩣᩅᩣᨴᩣ, ᩈᩩᩁᩣᨾᩮᩁᨿᨾᨩ᩠ᨩᨷᨾᩣᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨡᩮᩣ ᨾᩉᩣᨶᩣᨾ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᩣ ᩈᩦᩃᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪑᪐᪓᪓)᪨

ᨠᩮᩣ ᩋᩣᨩᩦᩅᩮᩣᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᩅᨱᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᨷᩉᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩈᨾᩮᨶ ᨩᩦᩅᩥᨲᨠᨷ᩠ᨷᨶᩴ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ “ᨷᨬ᩠ᨧᩥᨾᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩅᨱᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᨶ ᩋᨠᩁᨱᩦᨿᩣ᪨ ᨠᨲᨾᩣ ᨷᨬ᩠ᨧ? ᩈᨲ᩠ᨳᩅᨱᩥᨩ᩠ᨩᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩅᨱᩥᨩ᩠ᨩᩣ, ᨾᩴᩈᩅᨱᩥᨩ᩠ᨩᩣ, ᨾᨩ᩠ᨩᩅᨱᩥᨩ᩠ᨩᩣ, ᩅᩥᩈᩅᨱᩥᨩ᩠ᨩᩣ᪨ ᩍᨾᩣ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨷᨬ᩠ᨧ ᩅᨱᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᨶ ᩋᨠᩁᨱᩦᨿᩣ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪑᪗᪗)᪨

ᨠᩣ ᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨿᩣ ᨲᩔᩮᩅ ᩈᩦᩃᩔ ᨧ ᩋᩣᨩᩦᩅᩔ ᨧ ᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥ, ᩋᨿᨾᩔ ᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨷᩥ ᨧ ᨿᩣᨿ ᩑᩈ ᨧᨱ᩠ᨯᩣᩃᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨾᩃᨬ᩠ᨧ ᨷᨲᩥᨠᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨧ᪨ ᩈᩣᨷᩥᩔ ᩅᩥᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᩮ ᨧ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩋᩔᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣᨴᨿᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣᩉ “ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᩣ ᩏᨷᩣᩈᨠᨧᨱ᩠ᨯᩣᩃᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩏᨷᩣᩈᨠᨾᩃᨬ᩠ᨧ ᩏᨷᩣᩈᨠᨷᨲᩥᨠᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨧ᪨ ᨠᨲᨾᩮᩉᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ? ᩋᩔᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨴᩩᩔᩦᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᩮᩣᨲᩪᩉᩃᨾᨦ᩠ᨣᩃᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨲᩥ ᨶᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᩍᨲᩮᩣ ᨧ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨠᩣᩁᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪑᪗᪕)᪨

ᨠᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨿᩣ ᨧᩔ ᩈᩦᩃᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ ᨧ ᩋᩣᨩᩦᩅᩈᨾ᩠ᨷᨴᩣ ᨧ, ᩈᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᩮ ᨧᩔ ᩁᨲᨶᨽᩣᩅᩣᨴᩥᨠᩁᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᨿᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨿᨳᩣᩉ “ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᩣ ᩏᨷᩣᩈᨠᩁᨲᨶᨬ᩠ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᩏᨷᩣᩈᨠᨷᨴᩩᨾᨬ᩠ᨧ ᩏᨷᩣᩈᨠᨷᩩᨱ᩠ᨯᩁᩦᨠᨬ᩠ᨧ᪨ ᨠᨲᨾᩮᩉᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩉᩥ? ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩦᩃᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨠᩮᩣᨲᩪᩉᩃᨾᨦ᩠ᨣᩃᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨲᩥ ᨶᩮᩣ ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩴ, ᨶ ᩍᨲᩮᩣ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨣᩅᩮᩈᨲᩥ, ᩍᨵ ᨧ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨠᩣᩁᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪨᪑᪗᪕)᪨

ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨿᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩋᩣᨴᩥᨠᩮᩣᨭᩥᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩈᩩ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᩋᨩ᩠ᨩᨲᨣ᩠ᨣᩮ, ᩈᨾ᩠ᨾ ᨴᩮᩣᩅᩣᩁᩥᨠ, ᩋᩣᩅᩁᩣᨾᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶᩥᨣᨱ᩠ᨮᩦᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪗᪐) ᩉᩥ ᩋᩣᨴᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨲᩴ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᨣ᩠ᨣᩴ ᨷᩁᩣᨾᩈᩮᨿ᩠ᨿ, (ᨠᨳᩣ᪨ ᪔᪔᪑) ᩏᨧ᩠ᨨᨣ᩠ᨣᩴ

ចេត្យអគ្គ”ន្តិអាឌីសុ កោឌិឃំ “អម្ពិលគ្គំ ចា យឆុរគ្គំ ចា តិត្តកគ្គំ ចា (ឃំ តិ ៓៓៍ ៙លិ៍៖), អត្ថជាតាយិ, កិល្លេច, ចិហារេក្កត ចា បរិចេលោក្កេត ចា ការេឌត្យ”ន្តិអាឌីសុ (ច្ឆូអច ៙៧ប៍) កោដ្ឋារេឃ “ឃាចតា, កិល្លេច, ឃត្ថា អបគា ចា...បេ... តឆាកេតា តេឃំ អក្កុយក្លាយតី”តិអាឌីសុ (អ តិ ៣៙៣) ឃេដ្ឋេ ព្អួឆ បតាឃំ អាឌិយិរដ្ឋេត្ថា តម្ពា អដ្ឋតេក្កតិ អដ្ឋតំ អាឌិ គត្វា, ឲចេយេត្វ អទេត្វា ចេចិតេត្ថា អដ្ឋតត្តិ អដ្ឋកាចំ អដ្ឋឌេក្កតិ ចា បរិចេធា, ឌ-ការេទា បឌឃត្តិកេទា, អដ្ឋ អក្កុ គត្វាតិ អទេត្វា

បរិល្យេបតត្តិ បរិលេហិ ដ្ឋេបតំ, ឃាច េយ ឌឹចិតំ បចត្តតិ, តាច ដ្ឋេបតំ អតត្ថាឃត្វគំ តឹហិ ឃទេលាកយេតហិ ឃទលំ គតំ ដ្ឋបិឃគំ គបរិឃការគំ យំ កចំ កោតេយា ឆាទេត្យ ឌាតាត្យ អហចិក្យាឃេចបិ េយ តិលិលោត អឃិតា ឃឹឃំ លិត្ថេឃ្យ, តេច ត្យត្ថិ “ត ត្យត្ថេ”តិ ចា ឆយុំ “ត ឆេយុ”តិ ចា, ឃដ្ឋ៉ “ត ឃដ្ឋេ”តិ ចា ចឌេឃ្យត្តិ ឲចំ អត្តឃត្តិឃ្យាតេតត ឃទលំ គត្វា ចត្យហិ ច បច្ចេឃហិ បចាទេត្វា ដ្ឋាឃាឃតា កកចត្តិ អកិចារេឌត្វា តិល្លត្យំ បឌក្លិលំ គត្វា បក្កាយឹតិ

ដ្ឋបិឃគចិឌិគឆាចល្អតា តិដ្ឋិតា

បបញ្ចាឃុគតិឃា យឌ្ឍិបតិកាឃដ្ឋគឆាឃ

កឃកេទេចសុត្តចល្អតា តិដ្ឋិតា

៓៓៍ អតក្កលាសុត្តចល្អតា

៓៓៍លិ ឲចំេយ ឃុតំ...បេ... អាឃម្ពា ឃារិបុត្តោតិ អតក្កលាសុត្តំ តព្វាឃំ អត្ថត្តាតបឌចល្អតា – ឃធា ចេត្វ, ឲចំ ឃត្ថាឃុត្តឃុ តម្ពា ព្អេតា បទិ ឲត្តគយិ អចត្វា អបុត្តបឌចល្អតំ េយច គរិយ្យាយ

ចត្តារោតិ គណតបរិច្ឆេឌោ បុក្កលាតិ ឃត្តា តរា បោឃា ឲត្តាចតា ច បុក្កលចាឌី យហារេឆទោតិ ត កេហតត្តំ, អឃេក្យាអាឃម្ពា ត្យត្ថបុត្តាតំ ឃេដ្ឋោ, ឃោ ត្យត្ថស្ស កកចេតា ឌេឃតំ អចិលោយេត្តារេយច ឌេឃេតិ

ឃយុតិបទេយត្វេឌឃតាគឆាចល្អតា

ត្យត្ថស្ស កកចេតា តុចិឆា ឌេឃតា ឃយុតិឌេឃតា, បទេយត្វេឌឃតា ចាតិ តត្វ បុក្កលោ ឃត្តា ព្អេត្តិ បុរិឃា លត្តិឃា ធ្វាហ្វណោ ឌេចា យាទោតិ ឲចត្វបិ ឃយុតិឌេឃតា អកិច្ចិ ត្យក្លិ អតត្តា, លត្ថា ឆាត្យ អាឃតតាតិ ឃតិបដ្ឋាតាតិ ឲចត្វបិ បទេយត្វេឌឃតា

តត្ថ ភគវា យេ សប្ពុតិចេសេភ ខេសត៌ សុត្វា អត្ថំ បដិចិជ្ជិត្វា យេយាថំ បហាយ ចិនេសំ អធិកត្តុំ សយត្វា, តេសំ សប្ពុតិខេសត៌ ខេសេតិ៎ យេ

បភ បរេយត្តចេសេភ ខេសត៌ សុត្វា អត្ថំ បដិចិជ្ជិត្វា យេយាថំ បហាយ ចិនេសសយធិកត្តុំ សយត្វា, តេសំ បរេយត្តខេសត៌ ខេសេតិ៎ តត្វាយំ រូបយា,

យថា ហិ ខេសកាសាក្យសលិ តិណ្ណំ ចេខាត៌ អត្តសំចណ្ណភកោ អាចរិយោ យេ ខយិញអកាសាយ វុត្តេ អត្ថំ ឌាភត្តិ, តេសំ ខយិញអកាសាយ

អាចិក្ខតិ៎ យេ អត្ថកកាសាឌិសុ អញ្ញតរាយ, តេសំ តាយ តាយ កាសាយ៎ ឲចំ តេ យាណចកា លេកំ ញត្តិំ អាចរិយយាកយុ លិប្បេយច

សិប្បំ រូក្ខណត្តិ៎ តត្ថ អាចរិយោ ចិយ ញុខេន្ធ ភគវា៎ តយោ ចេខា ចិយ កខេតព្ពការចេភ ធិតានិ តិលិ បិដកានិ៎

ខេសកាសាកោសល្លយិច សប្ពុតិបរេយត្តកោសល្ល៎ ភាភាខេសកាសា យាណចកា ចិយ សប្ពុតិបរេយត្តខេសភាបដិចិជ្ជភសយត្វា ចេចេភយ្យសត្វា៎

អាចរិយស្ស ខយិញអកាសាឌិអាចិក្ខត៌ ចិយ ភគវតោ សប្ពុតិបរេយត្តចេសេភ ខេសភា ចេឌិតព្ពា៎ អាហ ចេត្ថ –

“ត្វេច សង្ហាតិ អក្ខានិ, សម្ពុេន្ធ ចខតំ ចខេរា;

សប្ពុតិ បរេយត្តញ្ញា, តតិយំ ត្វុបលព្ភតិ៎

សខេ្ខតចេចត៌ សន្ធិ, លោកសប្ពុតិការណា;

បរេយត្តចេចត៌ សន្ធិ, ឌយ្ហាត៌ ត្វតការណា៎

តស្មា ចេចាហារក្យសលស្ស, លោកភាឆស្ស សត្ថុតោ;

សប្ពុតិ ចេចាហរត្តស្ស, យុសាចាខោ ភ ឌាយតិ”តិ៎

អបិច អដ្ឋហិ ការណេហិ ភគវា បុគ្គលកថំ កខេតិ – ហិរោត្តប្បឌិបភត្តំ, កម្មស្សកតាឌិបភត្តំ, បច្ចត្តបុរិសការឌិបភត្តំ,

អាភន្តរិយឌិបភត្តំ, ព្រហ្មចិហារឌិបភត្តំ, បុព្វេភិចាសឌិបភត្តំ, ខក្ខិណាចិសុទ្ធិឌិបភត្តំ, លោកសប្ពុតិយា អប្បហាភត្តញ្ញាតិ៎

“ខន្ធធាត្វាយតភាភិ ហិរីយន្តិ ជិគុច្ឆន្តី”តិ ហិ វុត្តេ យហាឌេភោ ភ ឌាភាតិ, សខេ្មាហមាបឌ្ជតិ, បដិសត្ត្រុ ហោតិ “កិមិឌំ

ខន្ធធាត្វាយតភាភិ ហិរីយន្តិ ជិគុច្ឆន្តិ ភាម”តិ៎ “ឥត្ថី ហិរីយតិ ជិគុច្ឆតិ បុរិសោ ខត្តិយោ ព្រាហ្មណោ ខេចោ មារោ”តិ វុត្តេ បភ

ឌាភាតិ, ភ សខេ្មាហមាបឌ្ជតិ, ភ បដិសត្ត្រុ ហោតិ៎ តស្មា ភគវា ហិរោត្តប្បឌិបភត្តំ បុគ្គលកថំ កខេតិ៎

“ខន្ធា កម្មស្សកា ធាត្វាយោ អាយតភានី”តិ វុត្តេបិ ឲសេច ភយោ៎ តស្មា ភគវា កម្មស្សកតាឌិបភត្តំ បុគ្គលកថំ កខេតិ៎

“ចេឡុវចភាខយោ មហាចិហារា ខន្ធេហិ ការាបិតា ធាត្វាហិ អាយតខេហី”តិ វុត្តេបិ ឲសេច ភយោ៎ តស្មា ភគវា

បច្ចត្តបុរិសការឌីបតត្ថំ បុគ្គលកង់ កេឆតិ៍

“ឈន្ទា យាតទំ ឌីចិតា ចោរោរោបត្តិ បិតទំ អរហត្តំ ទុហិទុប្បាឥកបុំ កេរោត្តិ, សញ្ញូកឥកបុំ កេរោត្តិ, ឆាឥុយោ អាឃតតាតិ”តិ ចុេត្តបិ ទុេសច តេឃា៍ តស្មា ភកចា អាតត្តុរិយឌីបតត្ថំ បុគ្គលកង់ កេឆតិ៍ “ឈន្ទា េយត្តាឃត្តិ ឆាឥុយោ អាឃតតាតិ”តិ ចុេត្តបិ ទុេសច តេឃា៍ តស្មា ភកចា ព្រាហ្មចិហារឌីបតត្ថំ បុគ្គលកង់ កេឆតិ៍

“ឈន្ទា បុេទ្ធតិចាឃយតុប្បុទត្តិ ឆាឥុយោ អាឃតតាតិ”តិ ចុេត្តបិ ទុេសច តេឃា៍ តស្មា ភកចា បុេទ្ធតិចាឃឌីបតត្ថំ បុគ្គលកង់ កេឆតិ៍ “ឈន្ទា ឥាត់ បដិក្កូលត្តិ ឆាឥុយោ អាឃតតាតិ”តិ ចុេត្តបិ យហាឌេតា ត ឌាតាតិ, សម្មោហយាបន្នតិ, បជិសត្តុ េហាតិ “កិមិទំ ឈន្ទឆាឥុអាឃតតាតិ បដិក្កូលត្តិ តាយា”តិ៍ “បុគ្គលោ បដិក្កូលត្តិ ឃឹលចេត្តា កល្យាណឥប្បា”តិ ចុេត្ត បត ឌាតាតិ, ត សម្មោហយាបន្នតិ, ត បជិសត្តុ េហាតិ៍ តស្មា ភកចា ឥក្កិលាចិសុទ្ធិឌីបតត្ថំ បុគ្គលកង់ កេឆតិ៍

េលាកសម្មុតិញ្ញា ពុទ្ធា ភកចេត្តា តប្បាឌហត្តិ, េលាកសមញ្ញាយ េលាកតិរុត្តិយំ េលាកាភិលាេប ថិតាេឃច ឆម្មំ េឌេសត្តិ៍ តស្មា ភកចា េលាកសម្មុតិឃា អប្បហាតត្ថម្បិ បុគ្គលកង់ កេឆតិ៍ តស្មា អឃម្បិ អាឃស្មា េលាកេចាហារក្បូសលតាយ ពុទ្ធស្ស ភកចេតា េឌសតំ អចិេលាេបេត្តា េលាកសម្មុតិយំ ឋត្វាច ចត្តាេរាេយ, អាចុេសា, បុគ្គលាតិ អាហ៍ តស្មា ទុត្ត បរេយត្តុចេសេត អក្កុហេត្វា សម្មុតិចេសេតច បុគ្គេលា េចឌិតេត្តា៍

សេត្តា សំចិជ្ជមាតាតិ េលាកសេន្តតចេសេត អត្តិ ក្រុបលព្ភមាតា៍ េលាកញ្ញិត្តិ សត្តុេលាេក៍ សាង្គណោច សមាតោតិអាឌីសុ បត អង្គណត្តិ កត្វថិ កិេលសា ចុច្ចត្តិ៍ ឃថាហ “តត្ថ កតមាតិ តីណិ អង្គណាតិ? រាេកា អង្គណំ, េទាេសា អង្គណំ, េមាេហា អង្គណ”ត្តិ (ចិភ៍ ៩៦៣)៍ កត្ថចិ ឃំកិញ្ចិ មល់ ចា បត្តោ ចា, ឃថាហ “តេស្សច រជស្ស ចា អង្គណស្ស ចា បហាតាឃ ចាឃមតី”តិ៍ កត្ថចិ តថារូេបា ភូមិភាេកា, េសា េចតិឃង្គណំ េចតិឃង្គណត្តិអាឌិសុ ចេសេត េចឌិតេត្តា៍ ឥធ បត តាតប្បការា តិព្វាកិេលសា “អង្គណ”ត្តិ អធិេប្បតា៍ តថា ហិ ចក្ខតិ “បាបកាតំ េខា ទុតំ, អាចុេសា, អកុសលាតំ ឥច្ឆាចចរាតំ អធិចចតំ, ឃទិទំ អង្គណ”ត្តិ (ម៍ តិ៍ ១៍៦០)៍ សហ អង្គេណាត សាង្គណោ៍

សាង្គណោចសមាតោតិ សកិេលសោេឃច សេត្តា ៍ អត្ថិ េម អជ្ឈត្តំ អង្គណត្តិ ឃថាភូតំ តប្បជាតាតីតិ ឃស្មាអត្តេតា ចិត្តសន្តាេត កិេលសោ អត្ថិតិបិ ត ឌាតាតិ៍ “ត្តេម កិេលសា តាម កម្ពាជ្យា ចាជ្យា ឌហិតព្វា ត កហិតព្វា ចិសេជ្ជសល្លសជិសា”តិ ទុចំ ឃាចាចសេសតាបិ ត ឌាតាតិ៍ េឃា អត្ថីតិ ច ឌាតាតិ, ទុចត្តោ ឌាតាតិ៍ េសា “អត្ថិ េម អជ្ឈត្តំ អង្គណត្តិ ឃថាភូតំ បជាតាតី”តិ ចុច្ចតិ៍ ឃស្ស បត ត ច មេក្កត សម្មុហតា កិេលសា, ត ច ក្រុប្បជ្ជត្តិ េឃត ចា េតត ចា ចារិតត្តា, អឃមិធ អតង្គណោតិ អធិេប្បេតា៍ តត្ថិ េម អជ្ឈត្តំ អង្គណត្តិ ឃថាភូតំ តប្បជាតាតីតិ “ឃស្មាកិេលសា េឃត ចា េតត ចា ចារិតត្តា តត្ថិ, ត មេក្កត សម្មុហតត្តា”តិ ត ឌាតាតិ, “េត ក្រុប្បជ្ជមាតា ឃហារកត្ថំ កតិស្សត្តិ កម្ពាជ្យា ចាជ្យា ចិសេជ្ជសល្លសជិសា”តិ ទុចំ ឃាចាចសេសតាបិ ត ឌាតាតិ៍ េឃា

បត “ដ្ឋាបិតា កាវេលាត តត្តិ”តិ ច ខាតាតិ, ឲចទ្បា ខាតាតិ, សោ “តត្តិ ទេ អត្ថា អក្កោលត្តិ ឃចាក្ខាំ បខាតាតី”តិ ចុទ្ធតិ ។ ៣(៣ាតិ តេសុ ចត្វាសុ បុក្គលេសុ, តេសុ ចា ទ្វីសុ សាក្កលេសុ, ឃ្លាឃត្តិ ឃោ អឃំ, ឃាឃត្តិបិ បិនេចា ។

៦៤៉។ កោ ត្វ ភោ, អាចុសោ, សារិបុត្ត, ហេតុ កោ បច្ចយោតិ ក្ខកេឃតាបិ កាវេលាយេច បុច្ឆតិ ។ ឃេតិយេសត្តិ ឃេត ហេតុតា ឃេត បច្ចយេត ថ្លូទេយំ ទ្វីត្តិ ឲកោ សេដ្ឋបុរិសោ ឲកោ ហីតបុរិសោតិ អក្ខាយតិ, សោ កោ ហេតុ កោ បច្ចយោតិ ឲចយេត្វ សម្ពន្ធោ ចេឌិតព្វោ ។ ៣ត្វ កិច្ចាបិ “តប្បខាតាតិ បខាតាតី”តិ ឲចំ ចុត្តំ, បខាតតា តប្បខាតតាតិ ថ្លូទេយច ក្ខកឃំ ហេតុ ចេច បច្ចយោ ច ។

៦៤៉ ។ ចេទោ បត អត្ថតោ ចិចិ(៣បដិកាតតាឃ ចំ បិកេខតាទំ កត្វា ដន្សុត្វំ បុត ៣(៣ាចុសោតិអាឌិយាហ ។ តត្វ តន្សុតំ បិដិកេខត្តិ តស្ស បុគ្គលស្ស ឲចំ បិដិកេខត្តិតព្វំ ។ ថ្លូទេយច ឲស បិបុលិស្សតិ, ត អញ្ញាត្តិ ថ្លូទ្ធិតព្វំ, អចស្សំ កាដឹតិ ចុត្តំ ហោតិ ។ “ត លត្តិ ខេតស្សតី”តិអាឌិតា តទេឃត ចុត្តំ អលត្តខតតាឌិ សក្កាឃាហ ។

៣ត្វ ច ត លត្តិ ខេតស្សតីតិ អប្បខាតន្តោ តស្ស អក្កោលស្ស បហាតត្វំ ក៣្តកប្យតាលត្តិ ត ខេតស្សតិ ។ ត ចាឃបិស្សតីតិ តទោ ឆាលចតាទំ ចាឃាបំ ត កាទិស្សតិ, ត ឌីរិឃំ អារកិស្សតីតិ ឆាយ៣តឌីរិឃំ បត តេច អារកិស្សតិ, ត បចខ្តូស្សតីតិ ចុត្តំ ហោតិ ។ សាក្កលោតិ ថ្លូទេហិ រាកាឌីហិ អក្កោលហិ សាក្កលោ ។ សំកិលិដ្ឋចិទ្តោតិ តេហិឃេច ស្សុដ្ឋតាទំ កិលិដ្ឋចិទ្តោ យលឹតចិទ្តោ ចិតាំឌឹតចិទ្តោ ក្ខបតាបិតចិទ្តោ ច ហុត្វា ។ កាលំ កាទិស្សតីតិ យទិស្សតិ ។

សេឃ្យថាបីតិ ឃថា តាយ ។ កំសបាតីតិ កំសលោហកាឌតំ ។ អាកតាតិ អាតីតា ។ អាបណា ចា កម្មារក្សុលា ចាតិ អាបណតោ ចា កំសបាតិការកាតំ កម្មារាតំ ឈរតោ ចា ។ ររខតាតិ អាកត្តូករខេត បំសុអាឌិតា ។ យលេតាតិ តេទ្វេច ក្ខដ្ឋិតេត លោហយលេត ។ បរិយោតន្ទាតិ សន្ឋាត្វា ។ ត ចេច បរិក្ខន្តេយ្យុត្តិ ក្ខក៣លាខតឹយបក្ខិបតាឌីហិ បរិភោកា ត ករេយ្យុំ ។ ត ច បរិយោខបេយ្យុត្តិ ឆោចតលំសតាឌីហិ ត បរិសុទ្ធំ ការាបេយ្យុំ ។ រខាបថេតិ រខបថេ ។ អឃយេច ចា បិនេចា, រខស្ស អាកមតដ្ឋាតេ ចា ចុដ្ឋាតដ្ឋាតេ ចា ហេដ្ឋាយថ្លេ ចា តុសកោដ្ឋកេ ចា កាខតត្ថរេ ចា, ឃត្វ ររខេត ខ្លូកិទីឃតីតិ អតេ្វ ។ សំកិលិដ្ឋតរា អស្ស យលក្កហិតាតិ ឲត្វ រខាបថេ តិក្ខិបតេត សំកិលិដ្ឋតរា, អបរិភោកាបរិយោខបតេហិ យលក្កហិតតរាតិ ចុត្តំ ហោតិ, បដិបុច្ឆាចចតន្ទ្បំតំ ។ តេតស្ស ឲចយេត្វា ចេឌិតព្វោ, អាចុសោ, សា កំសបាតិ ឲចំ កឹឃយាតា អបរេត កាលេត សំកិលិដ្ឋតរា ច យលក្កហិតតរា ច យត្តិកបាតីតិ ចា កំសបាតីតិ ចា ថ្លូតិបិ ទុន្ហាតា ករេឃ្យ ត្វ ភោ តោតិ, ចេទោ ចំ បដិខាតន្តោ អាហ “ឲចយាចុសោ”តិ ។ បុត ឌម្មុសេតាបតិ ម្លូបម្មំ សម្បដិបិទេតន្តោ, ឲចយេច ភោតិអាឌិយាហ ។ តទ្វេចំ ម្លូបម្មំ សត្តា ចេឌិតព្វា – កិលិដ្ឋកំសបាតិសដិសោ សាក្កលោ បុក្គលោ ។ សំកិលិដ្ឋកំសបាតិយា តបរិក្ខេន្តតយាឌិ កត្វា រខាបថតិក្ខេបបិ ចិយ តស្ស បុក្គលស្ស បព្វជ្ជំ លកយាតស្ស ចេខ្ជកម្មាឌីសុ បសុតបុក្គលសត្តិកេ បព្វជ្ជាបដិលិកោ ។ សំកិលិដ្ឋកំសបាតិយា បុត សំកិលិដ្ឋតរការេច ចិយ តស្ស បុក្គលស្ស អត្តក្កទេត អាចទិយុបព្ឈាយាតំ អតុសិក្ខតោ ចេខ្ជកម្មាឌិការលំ, ឲត្វ ដិតស្ស សាក្កលាកាលកិរិយា ។ អច ចា អត្តក្កទេត ទ្បក្កដទ្បុក្កាសិតឌីតិក្កទេតំ, ឲត្វ ដិតស្ស សាក្កលាកាលកិរិយា ។ អច ចា អត្តក្កទេត បិចិត្តិឃទ្វលច្ចយឌីតិក្កទេតំ, សង្ឃាឌិសេសឌីតិក្កទេតំ, បិរាខិកឌីតិក្កទេតំ, មាតុឃាតាឌិអាតត្តរិយការលំ, ឲត្វ ដិតស្ស

សាង្គណកាលកិរិយាតិ៍

សំកិលិដ្ឋចិត្តោ កាលំ ករិស្សតីតិ ឯត្ថ ច អកុសលចិត្តេន កាលំ ករិស្សតីតិ ន ឯវមត្ថោ ទដ្ឋព្វោ៍ សព្វសត្តា ហិ បកតិចិត្តេន ភវង្គចិត្តេនេវ កាលំ ករោន្តិ៍ អយំ បន អធិប្បាយោ ចិត្តសន្តានំ កាលំ ករិស្សតីតិ ឥទំ សន្ធាយ ឯវំ វុត្តាតិ វេទិតព្វោ៍

ទុតិយវារេ បរិយោទបេស្សន្តិ ធោវនសំសតសព្វលោកាទិការបរិមជ្ជនាទីហិ បរិសុទ្ធំ អាទាសមណ្ឌលសទិសំ ករេយ្យ៍ ន ច នំ វិបាបេតិ បុព្ពេ វុត្តប្បការេ ឋានេ អតិក្ខិបិត្វា ករណ្ឌមញ្ជូសាទីសុ ចា ឋបេយ្យ, បលិវេឋេត្វា ចា នាគទន្តេ លគ្គេយ្យ៍ សេសំ វុត្តនយានុសារេនេវ វេទិតព្វំ៍

ឧបមាសំសន្ទនា បនេត្ថ ឯវំ វេទិតព្វា – កិលិដ្ឋកំសបាតិសទិសោ សាង្គណោ កណ្ហបុគ្គលោ៍ កិលិដ្ឋកំសបាតិយា បរិក្ខន្ធតយាទិំ កត្វា សុដ្ឋានេ ឋបនំ វិយ តស្ស បុគ្គលស្ស បព្ពជ្ជំ លភមានស្ស បេមលភិក្ខូនំ សន្តិកេ បព្ពជ្ជាបដិលាភោ៍ ឯវ ឧបចន្តិ អនុសាសន្តិ អប្បមត្តកម្បិ បមាទំ ទិស្វា ទណ្ឌកម្មំ កត្វា បុនប្បុនំ និគ្គណ្ហន្តិ, សំកិលិដ្ឋកំសបាតិយា អបរកាលេ បរិសុទ្ធបរិយោទាតភាវោ វិយ តស្ស បុគ្គលស្ស អាចរិយុបជ្ឈាយានំ អនុសិក្ខតោ អនុក្កមេន សមាទត្តបដិបត្តិ, ឯវំ ឋិតស្ស អនង្គណកាលកិរិយា៍ អថ វា អនុក្កមេន បរិសុទ្ធំ សីលេ បតិដ្ឋាយ អត្តនោ អនុរូបំ ធុតង្គធនំ ឧគ្គហិត្វា វុត្តង្គានិ សមាទាយ អត្តនោ អនុកូលកម្មដ្ឋានំ គហេត្វា កាយវិវេកសេនាសនចារំ បដ្ឋិត្វា បក្កុសេនាសនចារេសោ, ឯវំ ឋិតស្ស អនង្គណកាលកិរិយា៍ អថ វា អនុក្កមេន កសិណបរិកម្មំ កត្វា អដ្ឋសមាបត្តិនិព្វត្តនេន កិលេសវិក្ខម្ភនំ, វិបស្សនាបាទកជ្ឈានា វុដ្ឋាយ វិបស្សនាយ កិលេសានំ តទង្គនិវារណំ, សោតាបត្តិផលាទីហិ...បេ...
អរហត្តសច្ឆិកិរិយាតិ ឯវំ ឋិតស្ស អច្ចន្តំ អនង្គណកាលកិរិយា ឯវ៍

តតិយវារេ សុភនិមិត្តន្តិ រាគដ្ឋានិយំ ឥដ្ឋារម្មណំ៍ មនសិ ករិស្សតីតិ តស្មិំ ឧបត្ថស្សតិ តំ និមិត្តំ អាវជ្ជិស្សតិ៍ តស្ស សុភនិមិត្តស្ស មនសិការាតិ តស្ស បុគ្គលស្ស សុភនិមិត្តមនសិការការណា៍ អនុទ្ធំសេស្សតីតិ ហិំសិស្សតិ អភិភវិស្សតិ៍ រាគោ ហិ ឧប្បជ្ជមានោ កុសលវារំ បច្ឆិន្ទិត្វា សយមេវ អកុសលជវនំ ហុត្វា តិដ្ឋន្តោ កុសលចិត្តំ អនុទ្ធំសេតីតិ វេទិតព្វោ៍ សេសំ វុត្តនយានុសារេនេវ វេទិតព្វំ៍

ឧបមាសំសន្ទនា បនេត្ថ ឯវំ វេទិតព្វា – បរិសុទ្ធកំសបាតិសទិសោ បកតិយា អប្បកិលេសោ អនង្គណបុគ្គលោ៍ បរិសុទ្ធកំសបាតិយា នបរិក្ខន្ធតំ អាទិំ កត្វា វិបាបេ និក្ខេបោ វិយ តស្ស បុគ្គលស្ស បព្ពជ្ជំ លភមានស្សាតិ ឯតេន បទេន សព្វំ បដិលោមនយេន៍

ចតុត្ថវារេ សុភនិមិត្តំ ន មនសិ ករិស្សតីតិ តស្មិំ បដិកូលាការតោ តំ និមិត្តំ នាវជ្ជិស្សតិ, សេសំ ទុតិយវារានុសារេន វេទិតព្វំ៍ “អយំ វោ, អាវុសោ”តិអាទិ “កោ នុ ខោ, អាវុសោ”តិអាទិំ វុត្តនយមេវ៍

៩០៍ ឥទានិ តំ អង្គណំ នានប្បការតោ បាកដំ ការាបេតុកាមោ យមេតំ “អង្គណំ អង្គណ”ន្តិអាទិនា នយេន

បុដ្ឋោ តំ ព្យាករោន្តោ បិបកានំ សោ ឯតំ, អាវុសោតិអាទិមាហ។ តត្ថ ឧទ្ធាវចនន្តិ ឧទ្ធាយ អវចនំ, ឧទ្ធាវចនេន ឧទិណ្ណានំ បចត្តានំ នានប្បការានំ កោបអប្បច្ចយានន្តិ អត្ថោ។ យំ ឧទេឆកច្ចស្សាតិ យេន ឧទេឆកច្ចស្ស ឯវំ ឧទ្ធា វុប្បជ្ជេយ្យ, តំ ជាតំ តំ ការណំ វិន្ទតិ អត្ថិ, វុបលទ្ធិតិ វុត្តំ ហោតិ។ អាបន្នោ អស្សាតិ អាបន្នោ ភវេយ្យ។ ន ច យំ កិញ្ចិ ជានេយ្យន្តិ កិញ្ចិ ច យំ ន ជានេយ្យ។ កិំ បនេត្ថ ជាតំ, លិខិតកតា។ លិខិតកោ ហិ កិញ្ចិ បកតិយាបិ ច កតបុញ្ញោ មនុស្សេហិ សក្កតោ គរុកតោ ឯវំ វិន្ទតិ "អាបត្តិំ អាបន្នំ កិញ្ចិ ទេវា ញាត្វា មញ្ញិស្សន្តិ អានេរានន្តិ, នេ ភបកានំ, ភបកា វិហារេ វិឃាមាទានិកំ, នេ ឧបាទំ អាគតានំ កិញ្ចិកំ, ឯវំ ករេន វតស្សា បរិសា ជានន្តិ។ ឯវមស្ស លិខិតការោ ហោតិ។ អហោ វតាហំ អាបត្តិំ វត អាបន្នោ អស្សំ, ន ច យំ កិញ្ចិ ជានេយ្យ"ន្តិ។

យំ តំ កិញ្ចិ កិញ្ចិ ជានេយ្យន្តិ យេន ការណេន តំ កិញ្ចិ អញ្ញោ កិញ្ចិ ជានេយ្យ, តំ ការណំ វិន្ទតិ សោ បន អត្ថិ យេវ, នោ នត្ថិ។ ទេវា ហិ ញាត្វា មញ្ញិស្សន្តិ អានេរានន្តិ។ ឯវំ សោ បុដ្ឋោ វុត្តនយេន វត្ថុ បរិសាសុ បាកដោ ហោតិ។ ឯវំ បាកដោ ច អយសាភិភូតោ កាយសមាយិ បរិសិត្វា វុយ្យាសមាសុ ជានេសុ វុស្សិត្វា យថាសនាមាន បនត្តន តិក្ខមតិ។ តទា ជានន្តិ យំ កិញ្ចិ អាបត្តិំ អាបន្នោតិ មមហិ វមិញ្ចិ នាសិតោតិ វិន្ទត្វា, ឥតិ សោ កុបិតោ ហោតិ អប្បតីតោ សោ ឥមិនា ការណេន កុបិតោ វេច ហោតិ កោធាភិភូតោ អប្បតីតោ ច ទោមនស្សាភិភូតោ។

យោ វេច សោ, អាវុសោ, កោបោ យោ ច អប្បច្ចយោ វុភយមេតំ អង្គណន្តិ, អាវុសោ, យោ ចាយំ សង្ការលក្ខណសង្គហិតោ កោបោ, យោ ច វេជនាលក្ខណសង្គហិតោ អប្បច្ចយោ, ឯតំ វុភយំ អង្គណន្តិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ ឥទញ្ច តាទិសានំ បុគ្គលានំ វសេន វុត្តំ លេខកា បន ឥមស្ស អង្គណស្ស បុព្ពភាគវសេន, សោតាបន្នោ សម្បយោគវសេនាបិ គហិតោ វេច ហោតិ។

អត្ថរហាយន្តិ បុរិមសទិសមេវ កិញ្ចិ គហេត្វា វិហារបច្ចន្តេ សន្តិសំ បវេសេត្វា ទ្វារំ ឆកេត្វា ចោទេន្តោ ឧទ្ធិតិ។ ជាតំ សោ បនេតន្តិ ឯវំ ការណំ វិន្ទតិ, យំ តំ កិញ្ចិ វត្តបរិសមជ្ឈេ អានេត្វា ព្យត្តា វិញ្ញូ "តយា អសុកម្ហិ ឋានេ ជានេ វេជ្ជកម្មំ កត"ន្តិអាទិនា ននយេន ចោទេយ្យ។ សោ វត្ថុ បរិសាសុ បាកដោ ហោតិ។ ឯវំ បាកដោ ច អយសាភិភូតោតិ សព្វំ បុរិមសទិសមេវ។

សប្បដិបុគ្គលោតិ សមានោ បុគ្គលោ។ សមានោតិ សាបត្តិកោ។ បដិបុគ្គលោតិ ចោទកោ។ អយំ សាបត្តិកេនេវ ចោទនំ ឧទ្ធតិ, វុមិ ឧមិញ្ចិមញ្ចា អាបត្តិំ អាបន្នោ, តំ តាវ បដិករោហិ បច្ឆា យំ ចោទេស្សសីតិ វត្តុំ សក្កាតិ មញ្ញមានោ។ អបិច ជាតិអាទីហិបិ សមានោ បុគ្គលោ សប្បដិបុគ្គលោ។ អយញ្ហិ អត្តនោ ជាតិយា កុលេន ពាហុសច្ចេន ព្យត្តតាយ ធុតង្គេនាតិ ឯវមាទីហិបិ សមានេនេវ ចោទនំ ឧទ្ធតិ, តាទិសេន វុត្តំ នាតិទុក្ខំ ហោតីតិ មញ្ញមានោ។ អប្បដិបុគ្គលោតិ ឯត្ថ អយុត្តោ បដិបុគ្គលោ អប្បដិបុគ្គលោ។ ឧទេមហិ អាបត្តាទីហិ អសទិសត្តា បដិសត្តុ បដិសល្លោ ចោទកោ កថំ អយុត្តោតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឥតិ សោ កុបិតោតិ ឥតិ សោ ឥមាយ អប្បដិបុគ្គលចោទនាយ ឯវំ កុបិតោ ហោតិ។

វុត្តវាទេ អហោ វតាតិ "អហោ វត រេ អម្ហាកំ បណ្ឌិតកា, អហោ វត រេ អម្ហាកំ ពហុស្សុតកា តេវិជ្ជកា"តិ (ទី· និ· ១·១៨១)

ករហាយំ ជិស្សាតិ៍ “អះហា ចត យំ ឥហទ៌េយច ឋយាត៌ ៖ះឌ្ឍ អកិឋិះទ្ចោឃ្យ”ត្តិ (យហាច៍ ៥ល៊ិ) បត្តតាយំ៍ ព្ថឆ បត្តតាយះយច៍ បដិបុន្និត្តា បដិបុន្និត្តាតិ បុតប្បុត៌ បុន្និត្តា៍ អយំ កិក្លុ លិកត្តិះកា កកចះតា អត្តាត៌ បដិបុន្និតត្ថា ព្ថន្និតិ, តន្ទ្លា ះលា អតុយតិបុន្នាយ, ះតា យក្កុ ចា ឋល៌ ចា ចិបឋ្សាត៌ ចា អត្តទ៌ កត្វា៍ អយតញ្ញាបឋ្សាតិ កកចត្តិ ឋាទិបុត្តាឥះយា យហាះឆះ៖ “ត៌ កិ យឌ្ហាឋិ, ឋាទិបុត្តា, ះយាក្កុល្លាត, កឋ្សប , ទាហុល ចក្លុ តិន្និ ចា អតិន្និ ចា”តិ ៦ច៌ បទិឋយឌ្ឍោបដិបុន្និត្តា បដិបុន្និត្តា ឆយ៉ុ ះឥះឋត្តិ, យតុះឋ្ស ច “ះតឋ បណ្ដិតា ះឆទា ឋត្តុ ចិត្តិ អាទាះឆត្តិ”តិ ចណ្ហិ កលាះត្តា, លិកឋក្លាះទ្ចា ក្ថបហះត្តា៍ តឋ្ថា ត៌ លិកឋក្លាទ៌ ព្ថន្និះត្តា ៦ច៌ ចិះត្តត្តា តិលលិត្តា ឥបិតលាល្យ ចិយ កកចះតា បុះះតាច ះហាតិ៍

ព្ថតិ ះឋា ក្យបិះតាតិ អឆ កកចា ត៌ អយតឋិកទិត្តាច អញ្ញា ះឆទ៌ បដិបុន្និត្តា ឆយ៉ុ ះឥះឋតិ , ះតត ះឋា ក្យបិះតា ះហាតិ កកចះតា ច ះឆះឋ្ស ច៍ កឆ៌ កកចះតា ក្យប្បតិ? “អហំ បព្ឌិតកាលះតា បក្តិ កត្ថក្យដិបទិះចលះតា ឌាហិតិក្លយត៌ ត ឌាតាយិ, ឋព្ឌកាល៌ លាយាច ត ចិដហាយិ, យំ តាយ បុន្និត្តា ឆយុះឥឋតាយត្តយ្យិ តត្តិ៍ ត៌យុហុត្តិ ជិដ្ឋយត្តកះយច ះឆទ៌ បុន្និត្តា ឆយ៉ុ ះឥះឋតិ”តិ ៦ច៌ កកចះតា ក្យប្បតិ៍ កឆ៌ ះឆះឋ្ស ក្យប្បតិ? “អយំ យហល្លកះត្តះទា កកចះតា បុះះតា លាល្យ ចិយ តិឋិឥតិ, កដា ត្យ ះលា ព្ថយំ ឆយុកយ្យិកា អកឌ្ឍដ្ឋាត៌ បិះបត្តា តិហទិឋ្សត្តិ, អយតញ្ញាយដិ ព្ថយឋ្ថិ ចិហាះះ ត កះចយ្យ, អចឋ្សំ កកចា យយា ឋព្ទិ ឋល្លះបឃ្យា”តិ ៦ច៌ ះឆះឋ្ស ក្យប្បតិ៍

បុះក្លុត្តា បុះក្លុត្តាតិ បុះះតា បុះះតា កត្វា, ឋយ្យទិចាះទត្តាតិ ក្យុត្តិ ះហាតិ៍ អយយ្យិ លិកត្តិះកាះយច, អយតញ្ញាបឋ្សាតិ ឌាហុឋ្សុះត កិក្លុ យហាបទិចាះះត កាយំ បចិឋះត្តា, ះចតិយំ ចត្ថះត្តា, ះតឋត្វា ត៌ ឋយ្យត្តិ ជិត្វា ក្ថបិឋះក បឋះត្តា បឋត្លាកាទ៌ កះទាះត្តា៍ តឋ្ថា ៦ច៌ ព្ថន្និតិ៍ ក្យបិះតាតិ អយយ្យិ ខ្លឹឋុ ផាះតឋុ ក្យប្បតិ កិក្លុត៌ ះឆះឋ្ស ច៍ កឆ៌ កិក្លុត៌? “ព្ថះយ ឃះឥច យយ៉ាក្ថប្បឌ្ឍតិ ចឹចទ៌ ចា បិណ្ឌបិះតា ចា, ត៌ កះហត្វា បទិក្យឌ្ឍត្តិ, យយ៉ាបត បត្តចឹចទ៌ កះហត្វា បិដ្ឋិះតា អាកន្និះត្តាបិ តត្តិ”តិ ៦ច៌ កិក្លុត៌ ក្យប្បតិ៍ កឆ៌ ះឆះឋ្ស? “៦ះឋា យហល្លកះត្តះទា ះតឋុ ះតឋុ ផាះតឋុ ឋយះយច បញ្ញាយតិ, ក្យដាឋ្សុ តាយ ត៌ ឆយុកយ្យិកា កិក្លុឌ្ឍិឋ្សត្តិ, ព្ថយឋ្ថិ អឋតិ អចឋ្សំ យិះយច បទិចាះឋ្សត្តិ”តិ៍

កត្តះក្កុតិ ះកាដតដ្ឋាះត៍ អក្កាឋតត្តិ ឋឈ្ឈត្តទាឋត៌ អះក្កាឥកត្តិ ឥក្លិះលាឥក៌ អក្កុបិល្ហុត្តិ ឋឈ្ឈត្តបិល្ហុ៍ ឋត្តាត្ត ចា អក្កុត្តិ បកឹតាឌិចឆតះយត៌ តត្ត អហះយច លះកឃ្យត្តិ ព្ថន្នា តាតិយហាឋាចឌ្ឍា៍ ត អះឌ្ឍា កិក្លុ លះកឃ្យាតិ បត អតិយហាឋាចឌ្ឍា ៍ អយយ្យិ លិកត្តិះកា បិឋាជិះកា ះហាតិ ចឹចះឆាះលាជិហិ, កដាចិ បព្ឌដតិ, កដាចិ ចិព្ឋយតិ៍ ះតត ះឋា បុះព្ឋ លត្ថបុព្ឋ អាឋតាដិ៍ បន្នា អលកះត្តា ៦ច៌ ចិះត្តឋិ៍ ត ះឋា កិក្លុ លះកឃ្យាតិ ត ះឋា កិក្លុ ះឆទាត៌ អក្កាឋតាជិឋុ តឥត្យឋាះះត យឌ្ឍិយាត៌ អះឌ្ឍាឋត្វា តចាត៌ កដាចិ យំ ចា ត៌ ចា ឋព្ឋតិហិត៌ អាឋតាដិ៍ លកតិ៍ ក្យបិះតាតិ អយយ្យិ ខ្លឹឋុ ផាះតឋុ ក្យប្បតិ យតុឋ្សាតត្វា ះឆទាតត្វា៍ កឆ៌ យតុឋ្សាត៌? “ព្ថះយ យព្ថលិជិឋុ យំ តិឋ្សាយ កិក្លុ លកត្តិ, ៦ះត, ‘កះត្ត, ៦ត្តះក កិក្លុ កះហត្វា អយ្យាក៌ អតុកយ្យំ កះទាចា’តិ ចតត្តិ, ព្ថដាតិ ត៌យុហុត្តិ ជិដ្ឋយត្តក៌ យហល្លកះត្តទ៌ កះហត្វា កតា, ះហាត្យ ព្ថដាតិ, ះតឋំ កិះច្ឆ ក្ថប្បះត្ត ឌាតិឋ្សាយឹ”តិ ៦ច៌ យតុឋ្សាត៌ ក្យប្បតិ៍ កឆ៌ ះឆទាត៌? “ព្ថះយ តាយ ឃដិ ត កះចយ្យ, យំះយច យតុឋ្សា តិយះត្តយ្យ”ត្តិ ៦ច៌ ះឆទាត៌ ក្យប្បតិ៍

អត្ថុយោជនាយន្តិ អត្ថុយោជនំ ករោន្តោ អយម្បិ លោកុត្តរោ ឃំ ចា ចំ ចា លណ្ឌត្ថុយោជនំ ឌាតាតិ, “យេ អត្ថុយោជនដ្ឋានេ ពាហុ
យាចកាយា អាកច្ឆន្តិ, តា ចំ សញ្ញាតិត្វា តតោ បកុតិ ចាលកកិច្ចំ ជស្សន្តី”តិ បរេត្វន្តោ ឲចំ ចិន្តេសិ៍ ជាតត្តិ ពាហុស្សុតានំ អត្ថុយោជនា
ការនោ, តេន ពាហុស្សុតោ អត្ថុយោជនាយាតិ ទុត្តំ ហោតិ៍ កុបិរតោតិ អយម្បិ តិស្ស ជាតេស្ស កុប្បតិ ចត្ថុស្សានំ ចេទស្ស ឆយុកចិកស្ស ច៍
កចំ ចត្ថុស្សានំ? “ឌូរេយ បុត្តោ ចំរេឃច ដ្ឋបសក្កយិត្វា ឃាចន្តិ ‘អយ្យាកំ តាករេត្វទោ អយ្យាកំ ស្សុយតរេត្វទោ អត្ថុយោជតុ’តិ, អញ្ញ បត
តារចោទុ”ន្តិ ឲចំ ចត្ថុស្សានំ កុប្បតិ៍ កចំ ចេទស្ស? “អឃំ សញ្ញុទត្វទោ ‘តុយ្យាកំ កុលុបកំ តាករេត្វទំ ស្សុយតរេត្វទំ ដ្ឋបសក្កយេច, អឃំ
អត្ថុយោជិស្សាតី’តិ ត កលាតី”តិ ឲចំ ចេទស្ស កុប្បតិ៍ កចំ ឆយុកចិកស្ស? “ចេទេត ទុត្តយត្វេឃេច បហារំ លដ្ឋកុក្កុជំ ចិឃ តុទិតតុទិតំ
ចស្សតិ, ឌូយំ តាយ តិក្កដ្ឋា តត្វំ, ឌូយម្ពិជាអសតិ អសេយេច អត្ថុយោជយ្យ”ន្តិ ឲចំ ឆយុកចិកស្ស កុប្បតិ៍

អារាយកតាតន្តិ ចិហារេ សត្ថុបតិតានំ អយម្បិ លោកុត្តរោ ឃំ ចា ចំ ចា លណ្ឌឆយុកចំ ឌាតាតិ, យេ បស្សតិ តាជិរេស្ស ជាតេស្ស
ដ្ឋិរឃាឌតតិរឃាឌតោ សត្ថុបតិត្វា កិច្ចំ សញ្ញទត្តិកានិ ឆយុស្សចតានិ ស្សុលន្តេ, តុដ្ឋ ចិរេត្វ ច ជនេស ចា សាយលោរេ ចា សាទុ សាទុតិ
ចហាសជ្ជេត សាទុការំ ជេន្តេ, តតោ ទុតិយជិចរេ អន្តោគាយការេត កិច្ចំ ដ្ឋបិរកា បុច្ឆន្តិ “រេក, កេន្តេ, ឆយុំ ករេស្ស”ន្តិ៍ តេ កលាន្តិ
“អស្សុរកា ច អស្សុរកា ចា”តិ៍ ចំ ស្សុត្វា បរន្តោ ចត្ថុស្សា ឆយុកចិកានំ ចហាសក្ការំ ករោន្តិ៍ យេ ចំ ឌូច្ឆយោតា ឲចំ ចិន្តេសិ៍ ជាតន្តិ
ពាហុស្សុតានំ ចិតិច្ឆយកុសលានំ ឆយុជេសតា ការនោ, តេន ពាហុស្សុតោ ជេរេសយ្យាតិ ទុត្តំ ហោតិ៍ កុបិរតោតិ ចតុប្បជំកំ កាចម្បិ ចត្តុំ
ឌូកាសំ អលកយានោ កុបិតោ ហោតិ អត្តនោ ចត្ថុកាចស្ស “អហចិក្យាយន្តោ ទុប្បទេញ្ញា កុរតោ លកិស្សាមិ ជេរេសតុ”ន្តិ៍

កិច្ចុតិតន្តិ ឌូចាជត្វំ ចា ដ្ឋត្តេសត្វំ ចា បរិបុច្ឆត្វំ ចា ប្បញាករណត្វំ ចា អារាមំ អាកន្ត្វា សត្ថុបតិតកិច្ចុតិនំ អយម្បិ លោកុត្តរោ, តស្សចំ
ហោតិ ឌូយា ចហាកុលិ បញ្ចចិតា កិច្ចុតិរឃា, តាស្ស កុរលស្ស បចិរេសត្វា តិសិត្វាស្ស ចត្ថុស្សា បុច្ឆិស្សន្តិ “កស្ស សត្ថុរក ឌូចាជំ ចា ដ្ឋត្តេសំ ចា
បរិបុច្ឆំ ចា កណ្ហាចា”តិ៍ តតោ ចក្ខន្តិ “អស្សុរកា តាយ អស្សយ្យា ពាហុស្សុតោ, តស្ស ជេច ករោថា”តិ, តេតស្ស ឲចំ ឌូច្ឆា ដ្ឋប្បញ្ញតិ៍ ជាតន្តិ
ឌូចាជាជរេយា តាយ ពាហុស្សុតានំ ការនោ, តេន ពាហុស្សុតោ ជេរេសយ្យាតិ ទុត្តំ ហោតិ៍ កុបិរតោតិ អយម្បិ ដ្ឋិស្ស ជាតេស្ស កុប្បតិ, តាសញ្ញា
កិច្ចុតិនំ “ឌូយា បុត្តោ ចំ តិស្សាឃ ដ្ឋរបិរសចប្បចាទរលាជីតិ លកន្តិ, តា ឌូជាតិ ចំយុហុត្វំ ជិដ្ឋយត្វកយហល្លករេត្វទស្ស សត្ថុកំ កតា”តិ៍
ឆយុកចិកស្ស ច “ឲស ឌូយានំ សហសា ឌូចាជំ អជាសិរឃចា”តិ៍

ដ្ឋបិរសកាតន្តិ, អារាយកតានំ ដ្ឋបិរសកានំ តិស្សដ្ឋកយុត្វា តាយ ចហាដ្ឋបិរសកា ហោន្តិ, តេ បុត្តកាតុកានំ កចុំ តិឃ្យារតត្វា ឆយុំ ស្សុលន្តា
ចិចរន្តិ, អឃំ តេសំ ជេរេសតុំ ឌូច្ឆតិ, កិំ ការលា? ឌូរេយ បសិជិត្វា ដ្ឋបិរសិកាតម្បិ អារេទាចេស្សន្តិ, តតោ សង្ឃិ ដ្ឋបិរសិកាហិ ចឃុរេយច
លោកសក្ការំ ដ្ឋបហទិស្សន្តី”តិ៍ ជានំ ពាហុស្សុតេតេច ឃរេឌតន្តំ៍ កុបិរតោតិ អយម្បិ ដ្ឋិស្ស ជាតេស្ស កុប្បតិ, ដ្ឋបិរសកាតញ្ញា “ឌូរេយ អញ្ញាត្វំ
ស្សុលន្តិ, អយ្យាកំ កុលុបកស្ស សត្ថុរក ស្សុលាយាតិ តាកច្ឆន្តិ, ហោតុ ឌូជាតិ, តេសំ ដ្ឋប្បន្តេ កិច្ចេ ជាតិស្សាមី”តិ ឆយុកចិកស្ស ច,
“អឃរេយតេសំ ជេរេសតី”តិ៍

ដ្ឋបិរសិកាតន្តិ អារាយកតានំ ដ្ឋបិរសិកា តាយ អាសតប្បញាជិករណត្វំ ចា ដ្ឋរបិរសចជិចរេស ចា ឆយុស្សចតត្វំ សត្ថុបតិតា៍ រេសំ ដ្ឋបិរសកចាររេ

ចុត្តភយមេច៓

សក្កទេយ្យន្តិ សក្កច្ចដ្ឋា កទេយ្យំ, ឋុត្ថទដ្ឋា កទេយ្យំ៓ ឌ្លយិភា អត្ថតិ កាទំ កទីឃយាត់ សក្កច្ចំ កតដ្ឋា ឋុត្ថទដ្ឋា បទេត្តតិ៓ កទុំ កទេយ្យន្តិ កាទិយំ កទេយ្យំ៓ ឌ្លយិភា កិក្លុហិ អត្ថាត់ កទុដ្ឋោតេ ចបឹឃយាត់ បទេត្តតិ៓ យាតេយ្យន្តិ បិឃាយេយ្យំ៓ ឋុទេយ្យន្តិ ឲចំ សក្កទោត្ថា កទុំ កទោត្ថា យាតេត្ថា បច្ចេឃហិ ឋុទេយ្យន្តិ បច្ចឃឋុទំ បទេត្តតិ៓ ចាតន្តិ "បិឃោ កទុ ភាចតិឃោ"តិ ចុត្តប្យកាទោ ពហុស្សុតោ ច និលចា ច ឲតំ ចិនិ អទហតិ តេត កិក្លុ ឲចទុបំ ឲចំ កទេយ្យន្តិ ចុត្តំ ហោតិ៓ ក្យបិតោតិ អឃយិ ក្ខិបុ ចាតេតុ ក្យប្យតិ កិក្លុតដ្ឋា "ឌ្លយេ ឲតំ សក្កទោត្តិ"តិ តេទស្ស ច "ឌ្លយម្ពិ អឋតិ យំឃេច សក្កទេយ្យ"ន្តិ៓ ឲស តឃោ ឌ្លតោ បទោតុ តិឋុ ចាទោតុ៓

បណិតាត់ខិចទាតន្តិ បដ្ថកុលបដ្តឡក្កោឃេយ្យាខិត់ យហញ្ញុលុយឋុលឃយ្យប្បាត់ ខិចទាត់៓ ឌ្លចាបិ អហេច លិកី អឋ្សន្តិ ឌ្លន្ធា ភាតិយហាឃាចន្តា៓ ត អញ្ញោ កិក្លុ លិកី អប្បាតិ បត យហាឃាចន្តា៓

បណិតាត់ បិណ្ឌបាតាតន្តិ ឃប្បិតេលយតុឃក្កទាខិបុទិតាត់ ឃេដ្ឋ បិណ្ឌបាតាត់៓ បណិតាត់ ឃេតាឃភាតន្តិ អតេកឃតឃហស្សញ្ញកាត់ យញ្ចបឹចាខិត់ បណិតាត់៓ កិលិតប្បច្ចឃគេឃន្ទបទិក្លទាតន្តិ ឃប្បិតេលយតុចាលិតាខិត់ ប្តួយគេឃន្ទាត់៓ ឃន្តត្តាបិ ចាត់ ពហុស្សុតេហិ បុន្ចាចគ្គេហិ ច យោឌេតន្តា៓ ក្យបិតោតិ ឃន្តត្តាបិ ក្ខិបុ ចាតេតុ ក្យប្យតិ, យតុស្សាតដ្ឋា "ឌ្លយេឃំ ភាយ បទិខិតកាទេចាបិ ភត្តំ, ខិឈេត្តំ ឲកតោ ចឃត្តុស្ស បំឋុក្កុលត្តាយ ចា បិណ្ឌបាតត្តាយ ចា ឃប្បិតេលិខិកាទេណា ចា ឈទេបខិបាខិយា ចទត្តុស្សាបិ យេ ឲកខិចឃយិ កិក្ខុំ បណិតំ បច្ចយំ ត ចេន្តិ៓ អាកត្តុកំ យហល្លកំ បត ខិប្បាច យំ ឌ្លន្ធតិ, តំ ចេន្តី"តិ, តេទស្ស ច "អឃយិ យហល្លកោ ឌ្លយេឃំ អត្ថាត់ ចឃស្សេត្តាឃេច ចទតិ, ក្យចាស្ស ភាយ តំ ចយ្ហកយ្ហិកា តិក្កចេយ្យំ, ឲចំ ឌ្លយម្ពិ អឋតិ អហេច លិកី អឋ្ស"ន្តិ៓

ឌ្លយេឃំ តោ, ឲតំ អាចុឃោតិ ឌ្លយេឃំ ហេដ្ឋ ឲក្កតខិឃតិចាទេហិ ចុត្តាត់ ឌ្លន្ធាចចទាត់៓

៤០៓ខិស្សន្តិ តេច ឋុឃន្តិ ចាតិ ត ឌ្លន្ធាចចទា ចក្កា ខិស្សន្តិ, ត ឃោតេត ឋុឃន្តិ, យតោចិន្នោលចិឃយត្តា៓ អប្បហិតិន្ធាចចទស្ស បត បុក្កលស្ស ឌ្លន្ធាចចទចឃេត បចត្តកាឃកយ្យំ ខិប្បា ខិដ្ឋ ចិឃ ចខិកយ្យំ ឋុត្វា ឋុតា ចិឃ ច ហោន្តិ, តេត ចុត្តំ "ខិស្សន្តិ តេច ឋុឃន្តិ ចា"តិ៓ បច្ចក្កកាលេ ខិស្សន្តិ, "អឋុកោ កិទ កិក្លុ ច្រាខិឃោ"តិ តិទោក្កកាលេ ឋុឃន្តិ៓ កិច្ចាបឹតិ អត្ថក្កហកទហចចត់៓ តេត អាទេន្តាកត្តំ អត្ថក្កហាតិ, ឌ្លន្ធាចចទាត់ អប្បហាត់ កទហតិ៓

៣៧ាឃំ ឃោឌតា, កិច្ចាបិ ឃោ កិក្លុ កាឃត្តឃេតាឃត់ បដិក្លិបិត្វា អាទេញ្ញិកោ ហោតិ, អតេត្ត បត្តឃេតាឃតេ ចឃតិ, ឌ្លយេ ចស្ស ឲត្តកា ឌ្លន្ធាចចទា អប្បហិតា៓ កិច្ចាបិ ឃោ អតិទេកលិក់ បដិក្លិបិត្វា បិណ្ឌបាតិកោ ហោតិ៓ កិច្ចាបិ ឃោ លោលុប្បចាទំ ចន្ទេត្វា ឃបចាតចាទី ហោតិ៓ កិច្ចាបិ ឃោ កហបតិខិចទំ បដិក្លិបិត្វា បំឋុក្កុលិកោ ហោតិ៓

ᩃᩮᩣᩉᨵᩥᨧᩁᨱᩮᩁᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᩃᩮᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩃᩮᩣᩉᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᩃᩮᩣᩉᩴ ᩁᨩᨲᩃᩮᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩦᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᩃᩮᩣᩉᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨲ᩠ᨳᨠᩮᨶ ᨲᨾ᩠ᨻᩣᨲᨾ᩠ᨻᩥᨠᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩥ

ᩈᨲ᩠ᨳᩃᩮᩣᩉᩴ ᨶᩣᨾ, ᨲᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩥ, ᩅᩥᩃᩦᨿᨾᩣᨶᨠᩮᨶ ᩈᩥᨬ᩠ᨧᩥᨲᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᩃᩮᩣᩉᩴ ᨶᩣᨾ, ᨲᩴ ᨴᩈᩮᨶ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩥ ᨾᩁᩥᨿᩣᨴᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩁᨩᨲᩮᨶ ᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩁᨩᨲᩃᩮᩣᩉᩴ ᨶᩣᨾ, ᨲᩴ ᨧᨲᩩᨠ᩠ᨠᩮᨶ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩥ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᩈᩮᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩃᩮᩣᩉᩅᨭ᩠ᨭᩃᩮᩣᩉᩁᨩᨲᩃᩮᩣᩉᨵᩥᨧᩁᨱᩮᩁᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩍᨾᩮ ᨧᩔ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᩅᨧᩁᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᩣ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩮᩅ ᩈᩪᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨶᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩪ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᨶ ᨧᩮᩅ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ…ᨸᩮ… ᨶ ᨸᩪᨩᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩪᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨸᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᩴ, ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩪᨲᩥ ᨠᩥᩴ ᨠᩣᩁᨱᩣ᪨ ᨲᩮ ᩉᩥ ᨲᩔ…ᨸᩮ… ᩈᩪᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨿᨳᩣ ᨲᩔ ᨲᩮ ᨸᩣᨸᨠᩣ ᩈᩪᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᩅᨧᩁᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ᪨

ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨸᨾᩣᨿ ᨸᩣᨠᨭᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩦᨲᩥᩌᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩩᨱᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨲᨠᩊᩮᩅᩁᩴ᪨ ᩋᩉᩥᩔ ᨠᩩᨱᨸᩴ ᩋᩉᩥᨠᩩᨱᨸᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩍᨲᩁᩣᨶᩥ᪨ ᩋᨲᩥᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᨶᩦᨿᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩍᨴᨾᩮᩅ ᨲᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩴ ᩉᩥ ᩋᩔᩈᩪᨠᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᨠᩩᨱᨸᩴ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨠᨭᩩᨠᨽᨱ᩠ᨯᩮᩉᩥ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ᪨ ᩍᨴᨾᩮᩅ ᨸᨶ ᨠᩩᨱᨸᩴ ᩋᨽᩥᨶᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨩᩥᨣᩩᨧ᩠ᨨᨶᩦᨿᨾᩮᩅ, ᨠᩮᩣ ᨸᨶ ᩅᩤᨴᩮᩣ ᨠᩣᩃᩣᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᩪᨲᩥᨽᩪᨲᩮ᪨ ᩁᨧᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨸᩁᩥᨿᩮᩣᨶᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨳᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨠᩩᨱᨸᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩴᩈᨸᩣᨲᩥᨿᩣ ᨸᨭᩥᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩥᩔᩣᨲᩥ ᩋᨸᩁᩣᨿ᪨ ᨸᨭᩥᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨸᩥᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨸᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩌᨸᨱᩣᨶᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨾᩉᩣᨩᨶᩈᩴᨠᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩁᨳᩥᨠᩴ᪨ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ᪨ ᨩᨬ᩠ᨬᨩᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᨾᨶᩮᩣᨬ᩠ᨬᨾᨶᩮᩣᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩥᨿ ᨽᨱ᩠ᨯᨽᨱ᩠ᨯᩴ ᩅᩥᨿ᪨ ᩋᨸᩥᨧ ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨸᨱ᩠ᨱᩣᨠᩣᩁᩴ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨲᩥ ᨩᨶᨲ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᩔᩣ ᨶᩦᨿᨾᩣᨶᩴ ᨸᨱ᩠ᨱᩣᨠᩣᩁᩴ ᨩᨬ᩠ᨬᩴ, ᩏᨽᨿᨲ᩠ᨳᩣᨸᩥ ᩌᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨧ ᨸᨭᩥᩈᩣᨾᩮᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨧ ᨸᩩᨭᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ᪨ "ᨩᨬ᩠ᨬᨩᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩥᨿᩣ"ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᨮᩮᩣ᪨

ᩋᨸᩣᨸᩩᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨲᩔ ᩈᩉ ᨴᩔᨶᩮᨶ ᩋᨾᨶᩣᨸᨲᩣ ᨧ ᩈᨱ᩠ᨮᩉᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨠᩩᨱᨸᩔ ᨴᩔᨶᩮᨶ ᩈᩉᩮᩅ ᨲᩔ ᨩᨶᩔ ᩋᨾᨶᩣᨸᨲᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩋᨾᨶᩣᨸᨲᩣᨲᩥ ᨧ "ᩋᨾᨶᩣᨸᨾᩥᨴ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣᨿᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩑᩈ ᨶᨿᩮᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᨩᩮᨣᩩᨧ᩠ᨨᨲᩣᩈᩩ᪨ ᨩᩥᨥᨧ᩠ᨨᩥᨲᩣᨶᨾ᩠ᨸᩦᨲᩥ ᨨᩣᨲᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ᪨ ᨶ ᨽᩮᩣᨲ᩠ᨲᩩᨠᨾ᩠ᨿᨲᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣ ᨶ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨸᨣᩮᩅ ᩈᩩᩉᩥᨲᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨵᩣᨲᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᨸᨮᨾᨲᩁᨾᩮᩅ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣ ᨶ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᩏᨸᨾᩣᩈᩴᩈᨶ᩠ᨴᨶᩣ – ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨠᩴᩈᨸᩣᨲᩥᩈᨴᩥᩈᩴ ᩍᨾᩔ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᩃᩥᨦ᩠ᨣᩴ, ᨠᩩᨱᨸᨸᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᩅᨧᩁᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ, ᩋᨸᩁᨠᩴᩈᨸᩣᨲᩥᨿᩣ ᨸᨭᩥᨠᩩᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᩌᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᨦ᩠ᨣᩣᨴᩦᩉᩥ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᩅᨧᩁᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᨶᩴ, ᨠᩴᩈᨸᩣᨲᩥᩴ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᨱᨸᨴᩔᨶᩮᨶ ᨩᨶᩔ ᩋᨾᨶᩣᨸᨲᩣ ᩅᩥᨿ ᩌᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᨦ᩠ᨣᩣᨴᩦᨶᩥ ᩋᨶᩣᨴᩥᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᩅᨧᩁᨴᩔᨶᩮᨶ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᨶᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᨠᩁᨱᩣᨴᩦᨶᩦᨲᩥ᪨

᪑᪖᪑᪨ ᩈᩩᨠ᩠ᨠᨸᨠ᩠ᨡᩮ ᨸᨶ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩦᨲᩥ ᩋᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᨸᩈᩴᩈᨶᩴ, ᨲᩮᨶ ᩌᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᩍᨧ᩠ᨨᩣᩅᨧᩁᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ ᨸᩈᩴᩈᨲᩥ᪨ ᨶᩮᨾᨶ᩠ᨲᨶᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᨶᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᩮᩣ᪨ ᩅᩥᨧᩥᨲᨠᩣᩊᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨧᩥᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨸᨶᩦᨲᨠᩣᩊᨠᩴ᪨ ᩋᨶᩮᨠᩈᩪᨸᩴ ᩋᨶᩮᨠᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᩪᨸᩮᩣᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩉᩣᩁᩥᨿᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨽᨦ᩠ᨣᩴ, ᩑᨲᩮᨶ ᨾᨧ᩠ᨨᩈᩪᨸᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᩈᩪᨸᩴ, ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᨾᩴᩈᩣᨴᩥᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮᩉᩥ ᩋᨶᩮᨠᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ក្ខបយារំនត្ថេត ច នាលិចទកត្តទចត់ ចិយ ញ្ញាចចទប្យហាត់, អបទកំនបិតិយា បដិកូឡ្ពត់ ចិយ អប្បិច្ចតានបដ្ឋានេតហិ កាយត្តចិហារាឌិហិ ញ្ញាចចទប្យហាតប្យដិច្ឆាឆក់, កំនបិតិ ចិចទិត្វា នាលិចទកត្តឆស្សេតត ឌតស្ស យតាបតា ចិយ កាយត្តចិហារាឌិតិ អតាឌិឃិត្វា ញ្ញាចចទប្យហាតឆស្សេតត នព្រាហូចារឹត់ នក្កាទកទណាឌិតា ទេចឌិតត្ថា។

៩៧។ ក្ខបយា យំ, អាចុរសា នារិបុត្ត, បដិកាតីតិ យឃុំ អាចុរសា នារិបុត្ត, ក្ខបយា ក្ខបដ្ឋាតិ។ ឲក់ ក្ខបយំ ចត្តុការយា អហត្ថិ អឆិប្បារឃា។ បដិកាត្យ តត្ថិ ត្យឃុំបដិកាត្យ ក្ខបដ្ឋាត្យ, ចឆ ត្វត្ថិ អឆិប្បារឃា។ ឲកយិឌាហត្ថិ ឲត្វ ញ្ញាឌាតិ តិបិតយត្តំ, ឲកស្មិំ នយរឃ អហត្ថិ ចុត្តំ រហាតិ, ក្យូទត្វ ក្ខបរឃាកចចត់។ ទាឌកេហ ចិហទាយិ កិទិត្ថារឌតិ, ទាឌកហត្ថិ តស្ស តកទស្ស តាយំ។ នយត្តទតា បត កិទិបទិទក្លុបត ចទឌា ចិយ នល្ហិតត្តា កិទិត្ថាឌត្ថិ ចុច្ចតិ។ តស្មិំ តកេទ ចិហទាយិ, តំ តិស្សាយ អហំ ចិហទាយីតិ ចុត្តំ រហាតិ។ អឆ ល្វាហត្ថិ អឆ រលា អហំ។ ឲត្វ ច អឆាតិ អត្ថាឆិការចចតារប្តុ តិបិរតា។ រលាតិ បឆប្វទលាយទត្តា។ បុត្តាល្យាបយឃត្ថិ ឌិចនស្ស បុត្តាកាកនយឃំ។ បុត្តាល្យាបយរឃតិ អរត្វា, បុត្តារល្យា ចា នយឃំ បុត្តាល្យាបយឃំ, បុត្តារល្យាឲក់ លលត្ថិ ចុត្តំ រហាតិ, ឲចំ អច្ចត្ថនំរឃារក ក្ខបរឃាកចចត់ លក្ខតិ។ តិចារនត្វាតិ បទិឆហិត្វា, ចិហារតិចារតបទិចត្តតចរនរតត់ ទេចឌិតត្ថា។ កាយប្យរចនតត្វាឃ ចា នណ្ហរបត្វា តិចារតចរនត, ត ហិ រនា តរតា បុរត្ថា អតិចរត្វា អរហានិ។

បត្តឌឹចទយាឆាឃាតិ បត្តំ ហរត្វត ឌឹចទំ ការឃត អាឌិឃិត្វា។ បិណ្ឌាឃាតិ បិណ្ឌបិតត្វាឃ។ នយីតិតិ តស្ស តាយំ។ ឃាតការបុរត្តាតិ ទឆការបុរត្តា។ បណ្ហបុរត្តាតិ បណ្ហស្ស បុរត្តា។ អាឌឹចរកាតិ តក្កនយលារកា។ បុទាលឃាតការបុរត្តាតិ របិទាលឃាតការក្យុលស្ស បុរត្តា។ បច្ចុបដ្ឋិរតាតិ ក្ខបកត្វា ឌិរតា។ ចក្កំ តាយ ឲករតា ក្យុដិលំ។ ឌិយំតាយ នប្យកតយក្កនឌិនំ។ ឆោនត្ថិ រចក្យុចិនយកល្ហិកាឌិ។ ឃឆា ឃឆាតិ កាលរត្វ តិបិរតា, ឃឆា ឃឆា ឃស្មិំ តស្មិំ ការលតិ ចុត្តំ រហាតិ។ តឆា តឆាតិ អឃយ្យិ កាលរត្វារឃច, តស្មិំ តស្មិំ ការលតិ ចុត្តំ រហាតិ។ រនា អត្តរតា ស្វុត្តាតុរលិរយត ចិរត្តនិ, ញ្ញាតរទា រតត ចិត្តិតក្លុរល ចិត្តិតដ្ឋាតរយច តច្ឆតិ។ អត្តយរតាតិ នកយរតា តុដ្ឋយរតា បីតិរនាយតស្សហិ កហិតយរតា។ អត្តយតចាឆំ តិច្ឆាររនីតិ អត្តយតតាឃ ចាឆំ, អត្តយតកាចស្ស ចា ឃុត្តំ ចាឆំ តិច្ឆាររនិ ក្ខឌឹទឃិ, បឡ្យាហទីតិ ចុត្តំ រហាតិ។ ហឆឃា ហឆឃំ យរត្ថា អត្ថាឃាតិ ចិរត្វត ចិត្តំ ឌាតិត្វា ចិឃ។

អស្សុត្ថាតិ ញុត្ថឆយូនរណ្ណុ នត្ថាចិទហិតា។ ឌឹចិកត្វាតិ ញ្ញាលកឃាឌឹហិ បឹឡ្យាតា ឌាហិ ឌឹចិត្យំ អនរក្កាត្តា ញ្ញាឆ ឌឹចិកត្វិកា ហុត្វា។ ត នត្ថាតិ ត នត្ថាឃ។ នឆា យាឃាចិរតាតិ យាឃានារឆរឃ្យហិ ឃុត្តា។ រកតតិរតាតិ និក្លុតរកទាដិកា, តិប្បុត្តឆាយកតនារឆរឃ្យាតិ ចុត្តំ រហាតិ។ នារឆរឃ្យឌិត្យាអក្ខុតក្យុលឆស្សតរតា អក្ខុតកណ្ឌក្យុលឆស្សតនយំ កត្វា "រកទាដិឃ"ត្ថិ ចុច្ចតិ។ ក្ខត្តឡ្យអាតិ ក្ខក្កុតតឡ្យអា, ក្ខដ្ឋិតត្យុច្ឆយាតាតិ ចុត្តំ រហាតិ។ ចបលិតិ បត្តឌឹចទយណ្ឌតាឌិតា ចាបរល្វត ឃុត្តា។ យុលទាតិ យុលលទា, លទចចតាតិ ចុត្តំ រហាតិ, ចិកិល្លុចាចាតិ អនំឃតចចតា, ឌិចនយ្យិ តិទត្វកចចតប្យលិបិរតា។ ញ្ញាត្រ្កិរឃស្វុ អក្យុត្តច្ឆាទាតិ លស្វុ ញ្ញាត្រ្កិរឃស្វុ អនំចុតកយច្ឆាទា។ រកាឌរត អយត្តញ្ញារតាតិ រកាឌរត ឃាយត្តា ឌាតិតត្ថា បទិរឃនតបដិក្កហលបទិរការរកស្វុ ឃុត្តតា, តស្ស្យា អឌាតតកា។ ឌាកទិឃំ អតត្យុឃុត្តាតិ ឌាករទ អតត្យុឃុត្តា។ នាយរត្ថា អតរបក្លុចរត្តាតិ នយលាឆរឌូ តិទរបក្លុ, ឆយូាតុឆយូប្យដិបត្តិទហិតាតិ អរត្វា។ និក្លុាឃ ត តិត្ថាការចាតិ និក្លុាបរឆស្វុ ឌាហុលការចា ត រហាត្តិ, អាបត្តិឌឹតិក្កុយឌាហុលិ ចា។ ឌាហុលិកាតិអាឌិ ឆយូឆាឃារឆ ចុត្តំ, ក្យុនីតាតិអាឌិ កឃរករទច។ ឆយូបទិឃារឃតាតិ

ຉກ຺ກນິປາຕ

ສທ຺ຘາ ອາກາຣວຕີຕິ ປກຕິຍາປິ ສທ຺ຘາ, ປຓ຺ຑິຕາປິ ສທ຺ຘາຍ ອາກາຣວຕາ ອຕກາຣຓໍ ປຓ຺ຑິຕາ. ປິວນ຺ຕີ ຍທ຺ທາ ຆມນ຺ຕີ ຍທ຺ທາຕິ ປິວນ຺ຕີ ຈຍ ຆມນ຺ຕີ ຈຍ. ອຕ຺ຕຍຕວາຍ ນິທ຺ທາຣທ຺ຕາ ວຈນາ ປິວນ຺ຕີ ຈຍ, ອຕ຺ຕສຸທາງ຺ຕາ ຍຕນາ ຆມນ຺ຕີ ຈຍ. ນາຄາ ວຕາຕິ ສຸທ຺ທໍ ວຕ. ນຣາຫຸວາສີຕິ ຣສ຺ສຍ຺ຍິ ວຕ຺ຕິ ຂີຆຍ຺ຍິ. ຣສ຺ສ ນຕິ ນາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປຣິ ໂຫຕິ, ຂີໂຆ ນຕິ ນຣາຫຸວາສີຕິ. ຍທາ ນາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປຣິ ໂຫຕິ, ຕທາ ນຣາຫຸວາສີ ນາຣິປຸຕ຺ຕາ ອຍຍ ອກຸສລີ ທຸຆ຺ຆາປວຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ຖໍ. ຍທາ ນຣາຫຸວາສີຕິ, ຕທາ ນຣາຫຸວາໂຍ ອກຸສລີ ທຸຆ຺ຆາປວຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ຖໍ. ຄຫໂຣຕິ ຕຣຸໂຓ. ຍຸວາຕິ ໂຍພ຺ພໂນ ຈິໂຕ. ຍຓ຺ຑກຄາຕິໂກຕິ ອລງ຺ກາຣໂກນໂນ. ຕຕ຺ຖ ໂກຈິ ຕຣຸໂຓປິ ຍຸວາ ນ ໂຫຕິ ຍທາ ອຕິຕຣຸໂຓ, ໂກຈິ ຍຸວາປິ ຍຓ຺ຑກຄາຕິໂກ ນ ໂຫຕິ ຍທາ ອຸປນຕ຺ຕນກາໂຍ, ອາລປິຍຍ຺ຍນາຂີຫິ ຈາ ອກິສ຺ໂຕ, ປຣຸ ປນ ຄຫໂຣ ໂຈຈ ຍຸວາ ຈ ຍຓ຺ຑກຄາຕິໂກ ຈ ອຆິໂປ຺ຕ, ຕສ຺ມາ ວຸຈຍາຫ. ອຸປ຺ປລິຂີຕິ ໂລກມ຺ມຕ຺ຕາ ທຸຕ຺ຕາຕິ. ປລຕິຫ ໂຕຕິ ວຸທ຺ໂຕ. ອຸເຄາ ຍຫາຄາກາຕິ ເຍ຺ຍວິ ຍຫາຄາກາ, ເຍ຺ຍວິ ຫີ ວຸໂຕ ອຆ຺ຆນາຈກາ "ຍຫາຄາກາ"ຕິ ທຸທ຺ທຕ຺ຕິ. ຕຕ຺ຣາຍໍ ຈຈຄໂຕ຺ຕາ, ລກ຺ຂາຂີຫິ ຄ ກທ຺ທຕີຕິ ຄາກາ, ໂຕຄ ໂຕຄ ຍຄ຺ຄຄ ປຫີໂຄ ກິໂລໂສ ຄ ອາກທ຺ທຕີຕິ ຄາກາ, ຄາຄປ຺ປກາໂຣໍ ອາຄ຺ຸ ຄ ກໂຣຕ຺ຕິຕິ ຄາກາ, ອຍໂຍຕ຺ຕ ນໂຍ຺ຍໂປລ ຂິຕ຺ຕາໂຣ ປຄ ຍຫາຄິເຍ຺ຍໂນ (ຍຫາຄິ. ປ໐) ທຸຕ຺ຕຄໂຍໂຄຈ ໂຈຂີຕໂຍ຺ຍາ ອປິຈ –

"ອາຄ຺ຸ ຄ ກໂຣຕິ ກິຍ຺ຈິ ໂລເກ,

ນຍ຺ຍໍໂຍໂຄ ຂິນຍ຺ຍ ພຕ຺ຑາຄິ;

ນຍ຺ຍຕ຺ຕ ຄ ນຍ຺ຍຕີ ຂິຍຸຕ຺ຕາ,

ຄາໂກ ຕາຂີ ປວຸທ຺ຈຸຕ ຕຄຕ຺ຕາ"ຕິ (ນຸ. ຄິ. ໗໑ລິ; ຍຫາຄິ. ປ໐);

ວຸຈໂຍຕ຺ຕ ອຕ຺ຖໍ ໂຈຂີຕໂຍ຺ຍາ ຍຫຕ຺ຕາ ຄາກາ ຍຫາຄາກາ, ອໂຍ຺ຍຫິ ຄຶຓານຈຄາໂກຫິ ປຸຍ຺ຍຕຣາ ຈ ປີສໍນຕຣາ ຈາຕິ ອຕ຺ຖໍ. ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາສ຺ສາຕິ ອໂຍ຺ຍາ ອຍ຺ຍາສ຺ສ ນຍຄຸໂຍາຂີສ຺ສຕິ ນຍໍ ອຄຸໂຍາຂີສ຺ສ. ຕຕ຺ຖ ປຣຍາຍ ອຸປຍາຍ ຍຫາໂຍາຄ຺ຄລ຺ລໂຄາ ອຄຸໂຍາຂີ, ປຂິກາຄຸ ຕໍ ອາທຸໂຍາຕິ ຉກ຺ກນິປາຕໍ. ໂຕຄ ທຸຕ຺ຕໍ "ອຍ຺ຍາຍຍ຺ຍາສ຺ສ ນຸກາສິຕໍ ນຍຄຸໂຍາຂີສ຺ສ"ຕິ.

ນຍ຺ຍຕິປໂຍ຺ຕຈະນຄາກຈາຈຓ຺ຓຄາ ຄິຍ຺ຍິຕາ.

ປປຍ຺ຍານ຺ຄຄິຍາ ຍຍ຺ຍືປຄິກາຍຍ຺ຍກຈາຍ

អតុក្កលបុត្តចណ្ណតា ឥដ្ឋិតា·

៩· អាពខ្លេឃ្យបុត្តចណ្ណតា

៩៖·ខុចំរេយ បុតត្តិ អាពខ្លេឃ្យបុត្តំ· ពត្ថ សយ្សត្តសីលាតិ ពិចិឆំ សយ្សត្តំ បរិបុណ្ណសយក្តីយឆុរចរេសត· ពត្ថ –

“សយ្សត្តំ សាលិពេគទេ, បុចា កុឌ្ឍត្តិ ពោយសិឃ;

បជិរចរេមិ រេព (ពារេហូ, ត តំ ចាររេតុបុស្សរេហ”តិ· (ឌា· ១·១៖·១);

ព្ភង់ បរិបុណ្ណសយ្សត្តំ តាយ· “ព្ភយិតា បាតិរេយាក្លសំចររេត ក្ខរេបរេពា រេហាតិ សយុរេបរេពា ក្ខបិពរេពា សយុបិពរេពា ក្ខបបរេត្ថា សយ្សរេត្ថា សយត្ថាពរេពា”តិ (ចិក· ៑១១) ព្ភង់ សយក្តីសយ្សត្តំ តាយ· “ព្ភយិស្សា, កេត្ត, យហាបឆចិឃា រេហដ្ឋិយពល់ សយ្សត្តំ, រេសឃ្យឆាបិ ឲុក្ខយឆុំ អរេតឡអក់, ខុចយស្សាឌ”ត្តិ (បារេ· ១លិ) ព្ភង់ យឆុរសយ្សត្តំ តាយ· ព្ភឆ បត បរិបុណ្ណសយ្សត្តយ្បិ សយក្តីសយ្សត្តយ្បិ ចដ្ឋតិ· ពល្ខា សយ្សត្តសីលាតិ បរិបុណ្ណសីលា ហុត្វាតិបិ សីលសយក្តីរេតា ហុត្វាតិបិ ខុចរេយត្ថ អរេត្ថា រេចជិរេត្តា· សីលត្តិ ពោតរេដ្ឋត សីលំ? សីលតរេដ្ឋត សីលំ· ពស្សា ចិត្វារេពឆា ចិបុន្ធិយរេក្ក ចុត្តា·

ពត្ថ “បរិបុណ្ណសីលា”តិ ព្ភយិតា អរេត្ថត រេលត្តរេគាសចិពរេយត រេលត្តបារិបុទ្ធិ ចិឃ សីលរេគាសចិពរេយត សីលបារិបុទ្ធិ ចុត្តា រេហាតិ· ឃឆា ហិ រេលត្តំ ពីឌលណ្ឌំ ចប្យលណ្ឌំ ក្ខគលណ្ឌំ ក្ខាសលណ្ឌត្តិ ចតុរេគាសសយត្ថាពត់ អបរិបុទ្ធ រេហាតិ·

ពត្ថ ពីឌលណ្ឌំ តាយ ឃត្ថ អត្តុរត្តុរា ពីឌាតិ លណ្ណាតិ ចា បុតីតិ ចា រេហាត្តិ, ពាតិ ឃត្ថ ចបត្តិ, ពត្ថ សស្សំ ត ក្ខរេដ្ឋតិ, រេលត្តំ លណ្ឌំ រេហាតិ· ចប្យលណ្ឌំ តាយ ឃត្ថ អក្យសរេលា ពីឌាតិ ចបរេត្តា អត្តុរត្តុរា តិបារេពតិ· ខុចញ្ញាសព្ភាត្ថ សស្សំ ត ក្ខរេដ្ឋតិ, រេលត្តំ លណ្ឌំ រេហាតិ· ក្ខគលណ្ឌំ តាយ ឃត្ថ ពត្ថចិ ក្ខគក់ អតិពាហុ ចា ត ចា រេហាតិ, ពត្រាបិ ហិ សស្សាតិ ត ក្ខរេដ្ឋត្តិ, រេលត្តំ លណ្ឌំ រេហាតិ· ក្ខាសលណ្ឌំ តាយ ឃត្ថ ពស្សរេពា ពិល្វិត្វា បរេគរេស តក្ករេលត ក្សយំ ចត្តាររេរា បត្វា ចាររេ ពសរេត្តា អតិពយ្អ៊ីរ ពរេរាតិ, ពរេពា ក្ខារ ក្ខប្យឌ្ឍតិ, ពត្រាបិ ហិ សស្សំ ត ក្ខរេដ្ឋតិ, រេលត្តំ លណ្ឌំ រេហាតិ, ពាឌិសត្វា រេលត្តំ ត យហប្ផល់ រេហាតិ ត យហាតិសំសំ, ពត្រាបិ ហិ ពាហុយ្បិ ចបិត្វា អប្យំ លកតិ· ព្ភរេយស បត ចតុត្តំ រេគាសាត់ ចិពយា រេលត្តំ បរិបុណ្ណំ រេហាតិ· ពាឌិសត្វា រេលត្តំ យហប្ផល់ រេហាតិ យហាតិសំសំ· ខុចរេយច លណ្ឌំ លិត្ថំ សពាល់ ពយ្យាសត្តិ ចតុរេគាសសយត្ថាពត់ សីលំ អបរិបុទ្ធ រេហាតិ· ពាឌិសត្វា សីលំ ត យហប្ផល់ រេហាតិ, ត យហាតិសំសំ· ព្ភរេយស បត ចតុត្តំ រេគាសាត់ ចិពយា សីលរេលត្តំ បរិបុណ្ណំ រេហាតិ, ពាឌិសត្វា សីលំ យហប្ផល់ រេហាតិ យហាតិសំសំ·

“សីលសយក្តីរេតា”តិ ព្ភយិតា បតរេត្ថត សីរេលត សយក្តីក្សពា សរេយាឆាត់ ពពា សយត្ថាពពា ហុត្វា ចិហរេឆាតិ ព្ភឆរេយច ចុត្តំ រេហាតិ· ពត្ថ ឌ្ហីហិ

ກາຣເຓຫິ ສມ຺ປນ຺ນສີລຕາ ເຫາຕິ ສີລວິປຕ຺ຕິຍາ ຈ ອາທີນວທສ຺ສເນນ ສີລສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ອານິສໍສທສ຺ສເນນ. ຕທຸຠຍມ຺ປິ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ເຄ ວິຕ຺ຖາຣິຕໍ.

ຕຕ຺ຖ “ສມ຺ປນ຺ນສີລາ”ຕິ ເອຕ຺ຕາວຕາ ກິຣ ຠຄວາ ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ຘິສີລໍ ອຸທ຺ທິສິຕ຺ວາ “ປາຕິເມາກ຺ຂສໍວຣສໍວຸຕາ”ຕິ ອິມິນາ ຕຕ຺ຖ ເຊຏ຺ຐກສີລໍ ວິຕ຺ຖາເຣນ຺ເຕາ ທສ຺ເສສີຕິ ທີປວິຫາຣວາສີ ສຸມນຕ຺ເຖເຣາ ອາຫ. ອນ຺ເຕວາສິເກາ ປນສ຺ສ ເຕປິຏກຈູຬນາຄຕ຺ເຖເຣາ ອາຫ – ອຸຠຍຕ຺ຖາປິ ປາຕິເມາກ຺ຂສໍວເຣາວ ຠຄວຕາ ວຸຕ຺ເຕາ, ປາຕິເມາກ຺ຂສໍວເຣາເຍວ ຫິ ສີລໍ. ອິຕຣານິ ປນ ຕີຓິ ສີລນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຏ຺ຐານໍ ນາມ ອຕ຺ຖີຕິ ອນນຸຊານນ຺ເຕາ ວຕ຺ວາ ອາຫ – “ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວເຣາ ນາມ ຉທ຺ວາຣຣກ຺ຂາມຕ຺ຕກເມວ, ອາຊີວປາຣິສຸທ຺ຘິ ຘມ຺ເມນ ສເມນ ປຈ຺ຈຍຸປ຺ປຕ຺ຕິມຕ຺ຕກໍ, ປຈ຺ຈຍນິສ຺ສິຕໍ ປຏິລທ຺ຘປຈ຺ຈເຍ ອິທມຕ຺ຖນ຺ຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊນມຕ຺ຕກໍ. ນິປ຺ປຣິຍາເຍນ ປາຕິເມາກ຺ຂສໍວເຣາວ ສີລໍ. ຍສ຺ສ ເສາ ຠິນ຺ເນາ, ອຍໍ ຉິນ຺ນສີເສາ ວິຍ ປຸຣິເສາ ຫຕ຺ຖປາເທ ເສສານິ ຣກ຺ຂິສ຺ສຕີຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ເພາ. ຍສ຺ສ ປນ ເສາ ອເຣາເຄາ, ອຍໍ ອຉ຺ຉິນ຺ນສີເສາ ວິຍ ປຸຣິເສາ ຊີວິຕໍ ເສສານິ ປຸນ ປາກຕິການິ ກຕ຺ວາ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ສເກ຺ກາຕິ. ຕສ຺ມາ ‘ສມ຺ປນ຺ນສີລາ’ຕິ ອິມິນາ ປາຕິເມາກ຺ຂສໍວຣໍ ອຸທ຺ທິສິຕ຺ວາ ‘ສມ຺ປນ຺ນປາຕິເມາກ຺ຂາ’ຕິ ຕສ຺ເສວ ເວວຈນໍ ວຕ຺ວາ ຕໍ ວິຕ຺ຖາເຣນ຺ເຕາ ທສ຺ເສນ຺ເຕາ ‘ປາຕິເມາກ຺ຂສໍວຣສໍວຸຕາ’ຕິອາທິມາຫາ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປາຕິເມາກ຺ຂສໍວຣສໍວຸຕາຕິ ປາຕິເມາກ຺ຂສໍວເຣນ ສມນ຺ນາຄຕາ. ອາຈາຣເຄາຈຣສມ຺ປນ຺ນາຕິ ອາຈາເຣນ ຈ ເຄາຈເຣນ ຈ ສມ຺ປນ຺ນາ. ອຓຸມຕ຺ເຕສູຕິ ອປ຺ປມຕ຺ຕເກສຸ. ວຊ຺ເຊສູຕິ ອກຸສລຘມ຺ເມສຸ. ຠຍທສ຺ສາວີຕິ ຠຍທສ຺ສິເນາ. ສມາທາຍາຕິ ສມ຺ມາ ອາທິຍິຕ຺ວາ. ສິກ຺ຂຖ ສິກ຺ຂາປເທສູຕິ ສິກ຺ຂາປເທສຸ ຕໍ ຕໍ ສິກ຺ຂາປທໍ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ສິກ຺ຂຖ. ອປິຈ ສມາທາຍ ສິກ຺ຂຖ ສິກ຺ຂາປເທສູຕິ ຍໍກິຎ຺ຈິ ສິກ຺ຂາເກາຏ຺ຐາເສສຸ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ ກາຍິກໍ ວາຈສິກໍ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ສມາທາຍ ສິກ຺ຂຖາຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ສງ຺ເຂເປາ, ວິຕ຺ຖາຣເຕາ ປນ ສພ຺ພາເນຕານິ ປາຕິເມາກ຺ຂສໍວຣາທີນິ ປທານິ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ເຄ ວຸຕ຺ຕານິ.

໖໕. ອາກງ຺ເຂຍ຺ຍ ເຈຕິ ອິທໍ ກສ຺ມາ ອາຣທ຺ຘໍ? ສີລານິສໍສທສ຺ສນຕ຺ຖໍ. ສເຈປິ ອຈິຣປຑ຺ພຊິຕານໍ ວາ ນວປຑ຺ພຊິຕານໍ ວາ ເອວມສ຺ສ “ຠຄວາ ສີລໍ ປູເຣຖາຕິ ວທຕິ, ເກາ ນຸ ເຂາ ສີລປູຣເຓ ອານິສໍເສາ, ເກາ ວິເສເສາ, ກາ ວຑ຺ຒີ”ຕິ? ເຕສໍ ສຕ຺ຕຣສ ອານິສໍເສ ທສ຺ເສຕຸໍ ເອວມາຫ. ອເປ຺ປວ ນາມ ເອວໍ ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີນໍ ປິຍມນາປຕາທິອາສວກ຺ຂຍປຣິເຍາສານໍ ອານິສໍສໍ ສຸຕ຺ວາປິ ສີລໍ ປຣິປູເຣຍ຺ຍຸນ຺ຕິ. ວິສພາຄພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິເນາ ວິຍ. ວິສພາຄພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິເນາ ນາມ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິເນາ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ.

ເສາ ກິຣ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິຕຕທ຺ທສກ຺ກາທີນິ ສກເຣຕາຄາຍ ປຈ຺ຈຕ຺ຕາຍໍ ກຕ຺ວາ “ວິສພາຄໍ ພ຺ຣາຫ຺ມ, ວິສພາຄໍ ພ຺ຣາຫ຺ມາ”ຕິ ວິເຣາຈເຍສິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກາຍິກາ “ວິສໍ ນາມ ກປ຺ປິຍໍ, ເສາ ຕໍ ຂາທຕິ, ເສາ ຍາຕິ, ກປ຺ປິຍໍ ວິສຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ຍາເຕຕິ, ເວເຣາເຕ ກປ຺ປິຍາ, ເກາ ເອຕ຺ຖ ອານິສໍເສາ”ຕິ ເກາທ຺ຘາຣາຕິ ຆເຕສຸໍ, ຄາເຣເຕ ຈ ປລິເປສຸໍ. ຕໍ ທິສ຺ວາ ຈາຣິເນາ “ອເຈາທາຣກຸສລີ ອິເທ ກາຍິກາ, ຫຕ຺ຖ ເຕ ເວປິເຍນ ພ຺ຣາເປຍ຺ຍ”ຕິ “ອຕິຍສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມ, ອຕິສາຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມ, ພ຺ຣຫ຺ມໍ ຈາຣິຕໍ ສກ຺ກໍ ສມ຺ປຍ຺ຍລທ຺ຘຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມຍານກພ຺ຣຫ຺ມກາຍປຣາທີຫິປິ ລທ຺ຘຕີ”ຕິ ເວເຣາເຈສິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກາຍິກາ ທຑ຺ຒໍ ອາກຕ຺ວາ ຕຫຸຍມ຺ປິ ຍູລໍ ຄຕ຺ວາ ກເທສຸໍ. ຕຕ຺ຖ ຈາຣິເນາສ຺ສ “ວິສພາຄໍ ພ຺ຣາຫ຺ມາ”ຕິ ເວເຣາຈນໍ ວິຍ ຠຄວເຕາ “ສມ຺ປນ຺ນສີລາ, ຠິກ຺ຂເວ, ວິຫຣຖ...ເປ... ສມາທາຍ ສິກ຺ຂຖ ສິກ຺ຂາປເທສູ”ຕິ ວຈນໍ “ເວເຣາເຕ ກປ຺ປິຍາ, ເກາ ເອຕ຺ຖ ອານິສໍເສາ”ຕິ ກາຍິການໍ ຈິຕ຺ຕໍ ວິຍ

ភគវា “សម្បន្នសីលា វិហរថា”តិ អាហ, “សីលញ្ច នាមេតំ កល្យាណំ ភទ្ទំ ទិដ្ឋាទិបច្ចត្ថិកំ, កោ នុ ខោ សម្បន្នសីលានំ អានិសំសោ”តិ កិញ្ចាបិ វិត្ថតំ។ អថ តស្ស វាលិកស្ស “អតិមស្សុំ ការញ្ញា”តិអាទិវចនំ វិយ ភគវតា បិយមនាបតាទិអានិសំសប្បរិយោសានំ សត្តរសអានិសំសប្បកាសនត្ថំ “អាកង្ខេយ្យ ចេ”តិអាទិវចនំ វេទិតព្វំ។

តត្ថ អាកង្ខេយ្យ ចេតិ យទិ អាកង្ខេយ្យ យទិ ឥច្ឆេយ្យ។ បិយោ ច អស្សន្តិ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សិតព្វោ, សិនេហុប្បត្តិយា បទដ្ឋានភូតោ ភវេយ្យន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ មនាបោតិ តេសំ មនវឌ្ឍនកោ, តេសំ វា មនេន បត្តព្វោ, មេត្តចិត្តេន ផរិតព្វោតិ វុត្តំ ហោតិ។ គរូតិ តេសំ គរុដ្ឋានិយោ បាសាណច្ឆត្តសទិសោ។ ភាវនីយោតិ “អទ្ធា អយមាយស្មា ជានំ ជានាតិ បស្សំ បស្សតី”តិ ឯវំ សម្ភាវនីយោ។ សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការីតិ ចតុបារិសុទ្ធិសីលេស្វេវ បរិបូរការី អស្ស, អនូនេន បរិបូរិតាការេន សមន្នាគតោ ភវេយ្យាតិ វុត្តំ ហោតិ។ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោតិ អត្តនោ ចិត្តសមថេ យុត្តោ, ឯត្ថ ហិ អជ្ឈត្តន្តិ ច អត្តនោតិ ច ឯតំ ឯកត្ថំ, ព្យញ្ជនមេវ នានំ។ ភុម្មត្ថេ បនេតំ សមថន្តិ ឧបយោគវចនំ។ អនិរាកតជ្ឈានោតិ ពហិ អនីហដជ្ឈានោ, អវិនាសិតជ្ឈានោ វា, នីហរណវិនាសត្ថញ្ហិ ឥទំ និរាករណំ នាម, “ថម្ភំ និរំកត្វា និវាតវុត្តី”តិអាទីសុ ចស្ស បយោគោ ទដ្ឋព្វោ។

វិបស្សនាយ សមន្នាគតោតិ សត្តវិធាយ អនុបស្សនាយ យុត្តោ, សត្តវិធា អនុបស្សនា នាម អនិច្ចានុបស្សនា ទុក្ខានុបស្សនា អនត្តានុបស្សនា និព្ពិទានុបស្សនា វិរាគានុបស្សនា និរោធានុបស្សនា បដិនិស្សគ្គានុបស្សនាតិ។ តា វិសុទ្ធិមគ្គេ វិត្ថារិតា។ ព្រូហេតា សុញ្ញាគារានន្តិ វឌ្ឍេតា សុញ្ញាគារានំ, ឯត្ថ ច សមថវិបស្សនាវសេន កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា រត្តិន្ទិវំ សុញ្ញាគារំ បវិសិត្វា និសីទមានោ ភិក្ខុ “ព្រូហេតា សុញ្ញាគារាន”ន្តិ វេទិតព្វោ។ ឯកភូមកាទិបាសាទេ កុរុមានោបិ បន នេវ សុញ្ញាគារានំ ព្រូហេតាតិ ទដ្ឋព្វោតិ។

ឯត្តាវតា ច យថា តណ្ហាវិចរិតទេសនា បឋមំ តណ្ហាវសេន អារទ្ធាបិ តណ្ហាបទដ្ឋានត្តា មានទិដ្ឋីនំ មានទិដ្ឋិយោ ឱសរិត្វា កមេន បបញ្ចត្តយទេសនា ជាតា, ឯវមយំ ទេសនា បឋមំ អធិសីលសិក្ខាវសេន អារទ្ធាបិ សីលបទដ្ឋានត្តា សមថវិបស្សនានំ សមថវិបស្សនាយោ ឱសរិត្វា កមេន សុញ្ញាគារទេសនា ជាតាតិ វេទិតព្វា។

ឯត្ថ ហិ “សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី”តិ ឯត្តាវតា អធិសីលសិក្ខា វុត្តា។ “អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរាកតជ្ឈានោ”តិ ឯត្តាវតា អធិចិត្តសិក្ខា, “វិបស្សនាយ សមន្នាគតោ”តិ ឯត្តាវតា អធិបញ្ញាសិក្ខា, “ព្រូហេតា សុញ្ញាគារាន”ន្តិ ឥមិនា បន សមថវសេន សុញ្ញាគារវឌ្ឍនេ អធិចិត្តសិក្ខា, វិបស្សនាវសេន អធិបញ្ញាសិក្ខាតិ ឯវំ ទ្វេបិ សិក្ខា សង្គហេត្វា វុត្តា។ ឯត្ថ ច “អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ អនិរាកតជ្ឈានោ”តិ ឥមេហិ បទេហិ សីលានុរក្ខិកា ឯវ ចិត្តេកគ្គតា កថិតា។ “វិបស្សនាយា”តិ ឥមិនា បទេន សីលានុរក្ខិកោ សង្ខារបរិគ្គហោ។

កថំ ចិត្តេកគ្គតា សីលមនុរក្ខតិ? យស្ស ហិ ចិត្តេកគ្គតា នត្ថិ, សោ ព្យាធិម្ហិ ឧប្បន្នេ វិហញ្ញតិ, សោ ព្យាធិវិហតោ វិក្ខិត្តចិត្តោ សីលំ វិនាសេត្វាបិ ព្យាធិវូបសមំ កត្តា ហោតិ។ យស្ស បន ចិត្តេកគ្គតា អត្ថិ, សោ តំ ព្យាធិទុក្ខំ វិក្ខម្ភេត្វា សមាបត្តិំ សមាបជ្ជតិ,

សមាបត្តិលាភោ ឯត្ថ ឧទាហរណំ ហោតិ, ពលវតរសមុប្បជ្ជតិ។ ឯវំ និរោធកង្ខតា សីលំ អនុរក្ខតិ។

កថំ សង្ខារបរិគ្គហោ សីលមនុរក្ខតិ? យស្ស ហិ សង្ខារបរិគ្គហោ នត្ថិ, តស្ស “មម រូបំ មម វិញ្ញាណ”ន្តិ អត្តភាវេ ពលវមមត្តំ ហោតិ, សោ តថារូបេសុ ទុព្ភិក្ខព្យាធិភយាទីសុ សម្បត្តេសុ សីលំ វិនាសេត្វាបិ អត្តភាវំ បោសេតា ហោតិ។ យស្ស បន សង្ខារបរិគ្គហោ អត្ថិ, តស្ស អត្តភាវេ ពលវមមត្តំ វា សិនេហោ វា ន ហោតិ, សោ តថារូបេសុ ទុព្ភិក្ខព្យាធិភយាទីសុ សម្បត្តេសុ សចេបិស្ស អន្តានិ ពហិ និក្ខមន្តិ, សចេបិ សុស្សតិ វិសុស្សតិ, ខណ្ឌាខណ្ឌិកោ វា ហោតិ សតធាបិ សហស្សធាបិ, នេវ សីលំ វិនាសេត្វា អត្តភាវំ បោសេតា ហោតិ។ ឯវំ សង្ខារបរិគ្គហោ សីលមនុរក្ខតិ។ “ព្រូហេតា សុញ្ញាគារាន”ន្តិ ព្រូហយិតា បន តស្សេវ ឈានស្ស ព្រូហនា វឌ្ឍនា សាតច្ចកិរិយា ទស្សិតា។

ឯវំ ភគវា យស្មា “សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ចស្សំ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ចា”តិ ឥមេ ចត្តារោ ធម្មេ អាកង្ខន្តេន តតោ អញ្ញំ កិញ្ចិ កាតព្ពំ, អញ្ញទត្ថុ សីលាទិបារិបូរិមត្តកេន កថិតព្ពំ, ឦទិសោ ហិ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ហោតិ មនាបោ គរុ ភាវនីយោ។ វុត្តម្បិ ហេតំ –

“សីលទស្សនសម្បន្នំ, ធម្មដ្ឋំ សច្ចវាទិនំ;

អត្តនោ កម្ម កុព្វានំ, តំ ជនោ កុរុតេ បិយ”ន្តិ។ (ធ. ប. ២១៧);

តស្មា “អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ចស្សំ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ចាតិ សីលេស្វេវស្ស បរិបូរការី…បេ… សុញ្ញាគារាន”ន្តិ វត្វា ឥទានិ យស្មា បច្ចយលាភាទិំ បត្ថយន្តេនាបិ ឥទមេវ ករណីយំ, ន អញ្ញំ កិញ្ចិ, តស្មា “អាកង្ខេយ្យ ចេ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ លាភី អស្ស”ន្តិអាទិមាហ។ ន ចេត្ថ ភគវា លាភនិមិត្តំ សីលាទិបរិបូរណំ កថេតីតិ វេទិតព្ពោ។ ភគវា ហិ ឃាសេសនំ ឆិន្នកថោ ន វាចំ បយុត្តំ ភណេតិ, ឯវំ សាវកេ ឱវទតិ, សោ កថំ លាភនិមិត្តំ សីលាទិបរិបូរណំ កថេស្សតិ, បុគ្គលជ្ឈាសយវសេន បនេតំ វុត្តំ។ យេសញ្ហិ ឯវំ អជ្ឈាសយោ ភវេយ្យ “សចេ មយំ ចតូហិ បច្ចយេហិ ន កិលមេយ្យាម, សីលានិ បូរេតុំ សក្កុណេយ្យាមា”តិ, តេសំ អជ្ឈាសយវសេន ភគវា ឯវមាហ។ អបិច រសានិសំសោ ឯស សីលស្ស, យទិទំ ចត្តារោ បច្ចយា នាម។ តថា ហិ បណ្ឌិតមនុស្សា កោដ្ឋាទីសុ ឋបិតំ នីហរិត្វា បុត្តាទីនម្បិ អទត្វា អត្តនាបិ អបរិភុញ្ជិត្វា សីលវន្តានំ ទេន្តីតិ សីលស្ស សរសានិសំសទស្សនត្ថំ ចេតំ វុត្តំ។

តតិយវារេ យេសាហន្តិ យេសំ អហំ។ តេសន្តិ តេ ការាតិ តេសំ ទេវានំ វា មនុស្សានំ វា តេ មយិ កតា បច្ចយទានការា។ ទេវាបិ ហិ សីលាទិគុណយុត្តានំ បច្ចយេ ទេន្តិ, ន កេវលំ មនុស្សាយេវ, សក្កោ វិយ អាយស្មតោ មហាកស្សបស្ស។ មហប្ផលា មហានិសំសាតិ ឧភយមេតំ អត្ថតោ ឯកំ, ព្យញ្ជនមេវ នានំ។ មហន្តំ វា លោកិយសុខំ ផលន្តីតិ មហប្ផលា។ មហតោ លោកុត្តរសុខស្ស ច បច្ចយា ហោន្តីតិ មហានិសំសា។ សីលាទិគុណយុត្តស្ស ហិ កដច្ឆុភិក្ខាបិ បញ្ចរតនមយាយ ភូមិយា បណ្ណសាលាបិ កត្វា ទិន្នា អនេកានិ កប្បសហស្សានិ

ទុក្កដាទិភិបាតនេតា ទក្ខតិ, បរិនេឃាឞារេភ ច អយតាឃ បរិភិក្ខាភឆាត្យឃាបច្ចនេឃា នេហាតិៈ “លីនេទាគត៌ អហយគាឞិ”ត្តិអាឌីតិ (ចិៈ ចៈ ३០៧) នេចត្ថ ចត្ថុតិ, ឞកលនេយច ចា នេបតចត្ថុ ចិយាភចត្ថុ ច ឞាឆក៌ៈ តស្មា បច្ចឃគាឃនេកហិ អត្ថតិ កតាត៌ កានេទាត៌ យហបឮលត៌ ព្ហច្ឆនេត្តតាបិ ឞីលវិឌិក្យលាឃុនេត្តនេតច កចិតព្ហាត្តិ គនេឞ្យតិៈ

ចត្យត្តចានេទ ខាតាតិតិ ឞឞ្យឞឞុទបក្ខិកាៈ ឞានេលិហិតាតិ ឲកនេលិហិតឞព្ហុ្ឌា ឞីតិឞិតាយហាគនេឃា ៈ នេបតាតិ នេបច្ចកាច៌ កតាៈ កាលដ្ឋតាតិ យតាៈ នេតឞ៌ តត្តិ នេតឞ៌ ត៌ យឃិ បឞត្ថឌិត្តត៌ ចា បឞនេត្ថត ឌិនេត្តត អត្យឞ្យទល៌ ចាៈ ឃឞ្យ ហិ កិក្ខុនេតា កាលដ្ឋនេតា បិតា ចា យាតា ចា “អយ្យាក៌ ខាតាតនេកា នេឆនេទា ឞីលចា កល្យាលាឆនេម្មា”តិ បឞត្ថឌិនេត្តា ហុត្វា ត៌ កិក្ខុ អត្យឞ្យទតិ, តឞ្យ នេឞា ឌិត្តប្បឞាទគាបិ ត៌ អត្យឞ្យទលាយត្តប្បិ យហបឮល៌ យហាតិឞ៌ឞនេយច នេហាតិ, អនេភកាតិ កប្បឞតឞហឞ្យាតិ ទុក្កដនេតា ចានេទត្យ៌ អនេត្ត ច អយត៌ បិនេបត្យ៌ ឞយត្តនេយច នេហាតិៈ ចុត្តនេញ្យត៌ ភកចតា “នេឃ នេត, កិក្ខនេច, កិក្ខុ ឞីលឞយ្យត្នា ឞយាឌិឞយ្យត្នា បញ្ញា, ចិមុត្តិ, ចិមុត្តិញាណាគស្ឞ្យនឞយ្យត្នា, គស្ឞ្យត៌បិហ៌, កិក្ខនេច, នេតឞ៌ កិក្ខុត៌ ពហុការ៌ ចគាមិៈ ឞចត៌, អត្យឞ្យតិ, អត្យបព្ហដ្ឋ៌, ឋុបឞដ្ឋយត៌, បឃិទុបិឞត៌បិហ៌, កិក្ខនេច, នេតឞ៌ កិក្ខុត៌ ពហុការ៌ ចគាមី”តិ (ព្ហតិចុៈ ១០३)ៈ តស្មា ខាតិឞានេលិហិតាត៌ អត្ថតិ ឌិត្តប្បឞាគស្ឞ្យ អត្យឞ្យតិឃា ច យហបឮលត៌ ព្ហច្ឆនេត្តតាបិ ឞីលវិឌិក្យលាឃុនេត្តនេតច, កចិតព្ហាត្តិ គនេឞ្យតិៈ

៩៩ៈ បញ្ចយចានេទ អទតិទតិឞនេហា អឞ្យត្តិ អទតិឃា ទតិឃា ច ឞនេហា អភិភចិតា អនេញ្ញាត្វទិតា ភនេចឃ្យៈ ឲត្វ ច អទតីតិ អឆិក្យឞនេលឞុ ឆនេម្មឞុ បត្តឞនេភាឞនេភឞុ ច ឋុក្កណ្ឌាៈ ទតីតិ បញ្ចកាយក្យលាទតិៈ ភ ច យំ អទតិ ឞនេហឃ្យាតិ យញ្ញា អទតិ ភ អភិភនេចឃ្យ ភ យនេទ្ធឃ្យ ភ អនេញ្ញាត្វនេទឃ្យៈ ឋុប្បត្ណិ ឌាត៌ តិព្ហត្ត៌ៈ ឞីលវិឌិក្យលាឃុនេត្តា ហិ អទតិញ្ចា ទតិញ្ចា ឞហតិ អនេញ្ញាត្វទតិ យដ្ឋិត្វា តិដ្ឋតិៈ តស្មា ច្រាឌិឞ៌ អត្ថាត៌ ព្ហច្ឆនេត្តតាបិ ឞីលវិឌិក្យលាឃុនេត្តនេតច កចិតព្ហាត្តិ គនេឞ្យតិៈ

លដ្ឋចានេទ ភឃំ ឌិត្តព្រានេឞាបិ អានេទម្មលាយប្បិៈ នេភទច៌ អានេទម្មលានេយចៈ នេឞឞ៌ បញ្ចយចានេទ ចុត្តភឃនេយចៈ ឞីលវិឌិក្យលាឃុនេត្តា ហិ ភឃនេភទច៌ ឞហតិ អនេញ្ញាត្វទតិ យដ្ឋិត្វា តិដ្ឋតិ អរិឃនេកាឌិឃចាឞីយហាគត្តនេត្វនេទា ចិឃៈ

នេឆនេទា កិទ យក្កុ បឌិបនេត្នា អញ្ញាតទ៌ បិឞាឌិក៌ អទញ្ញា ឌិស្វា “ព្ហនេឆចដ្ឋ ឞយលាឆម្ម៌ កត្វា កមិឞ្យាមី”តិ យក្កា ឱក្កម្ម អញ្ញាតទស្មិ ទុក្ខម្មូនេល ឞឈ្ញាឌិ បញ្ញានេបត្វា បល្លក្ក៌ អាភុឌិត្វា តិឞីឌិៈ ទុក្ខនេឆចតាឃ គាទកា នេឆនេទស្ឞ្យ ឞីលនេតនេឌត ឞកភានេចត ឞណ្ឌាត្យ៌ អឞនេក្កាត្តា ចិឞ្យនេយក៌ឞុៈ នេឆចតាបិ ទុក្ខ ចានេលឞិៈ នេឆនេទា អចនេលិច តិឞីឌិៈ ឞា នេឆចតា ត្វាយឃិ, បដ្ឋលិ, នេតច ឞក្ខិ នេឆទ៌ ចានេលត្យ៌, តនេតា ឋុបិឞកចនេណ្ណិតាកត្វា ចត្ថិត្វា អដ្ឋាឞិៈ “នេកា ឲនេឞា”តិ ចុត្តា “អហ៌, ភនេត្ត, ឲតស្មិ ទុនេក្ខ អឆិចត្វា នេឆចតា”តិ អនេចាចៈ ត្វំ ឲនេត ចិកានេទ អកាឞីតិៈ អាម ភនេត្តតិៈ កស្មាតិ ច ចុត្តា អាហ – “ត្យយ្យាក៌, ភនេត្ត , ឞីលនេតនេឌត គាទកា ឞកភានេចត ឞណ្ឌាត្យ៌ អឞនេក្កាត្តា ចិឞ្យនេយក៌ឞុ, ឞាហ៌ ត្យនេយ្យ បលិនេបត្យ៌ ឲចយកាឞិ”ត្តិៈ នេឆនេទា អាហ – “អឆ កស្មា ព្ហឆ, ភនេត្ត, យា ចឞឆ, យឃ្យិអឋាឞ្ងតិ បឌិកនេច្ចច ភាចចាឞិៈ ព្ហគាតិ បភ យា កិញ្ចិ អចច, អរិឃនេកាឌិឃយហាគនេត្តា អយត្យឞ្យភនេឃភ កនេតាតិ ចចភនេតា លដ្ឋាមិ, នេតភាហ៌ ព្ហនេឆច ចឞិឞ្យ៌, ត្វំ បភ អនេដ្ឋកឌិចឞ៌ ឃត្វ កត្វឌិ ចឞាហី”តិៈ ឲច៌ ឞីលវិឌិក្យលាឃុនេត្តា ភឃនេភទចឞនេហា នេហាតិៈ តស្មា ច្រាឌិឞយត្ថាត៌ ព្ហច្ឆនេត្តតាបិ ឞីលវិឌិក្យលាឃុនេត្តនេតច កចិតព្ហាត្តិ

ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨

ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩅᩣᩁᩮ ᩋᩣᨽᩥᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨽᩥᨧᩮᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩋᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ, ᩋᨽᩥᨧᩮᨲᩈᩥ ᨩᩣᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᩣᨽᩥᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩣᨶᩥ, ᩋᨽᩥᨧᩮᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᩔᩥᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᩋᩣᨽᩥᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩣᨶᩥ᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩣᩁᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩣᩁᩣᨶᩴ᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩮᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩣᩁᨽᩪᨲᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨩ᩠ᨫᩣᨶᩣᨶᨾᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨲᩣᨶᩥ ᩉᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣ ᨫᩣᨿᩥᨶᩮᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᩋᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩈᩩᨡᩴ ᩅᩥᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ "ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨵᨾ᩠ᨾᩈᩩᨡᩅᩥᩉᩣᩁᩣᨶᩦ"ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶᩥᨠᩣᨾᩃᩣᨽᩦᨲᩥ ᨶᩥᨠᩣᨾᩮᨶ ᩃᩣᨽᩦ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᩣᩅᩈᩮᨶ ᩃᩣᨽᩦ, ᩍᨧ᩠ᨨᩥᨲᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨠᩥᨧ᩠ᨨᩃᩣᨽᩦᨲᩥ ᩈᩩᨡᩮᨶᩮᩅ ᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨠᩈᩥᩁᩃᩣᨽᩦᨲᩥ ᩋᨠᩈᩥᩁᩣᨶᩴ ᩅᩥᨸᩩᩃᩣᨶᩴ ᩃᩣᨽᩦ, ᨿᨳᩣᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶᩮᩅ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᩩᩴ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩉᩥ ᩃᩣᨽᩦᨿᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᨸᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ ᩍᨧ᩠ᨨᩥᨲᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ ᨲᨳᩣ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲᩩᩴ, ᨸᩣᩁᩥᨸᨶ᩠ᨳᩥᨠᩮ ᨸᨶ ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᨶ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩮᨲᩥ᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨲᨳᩣ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨸᩣᩁᩥᨸᨶ᩠ᨳᩥᨠᩮ ᨧ ᩋᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᨶᩮᩅ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩮᨲᩥ, ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ ᨶᩣᩊᩥᨠᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᨿᨳᩣᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶᩮᩅ ᨧ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᩩᩴ᪨ ᨿᩮᩣ ᨸᨶ ᩍᨾᩴ ᨲᩥᩅᩥᨵᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨸᩥ ᩈᩦᩃᩮᩈ᩠ᩅᩮᩅᩔ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᨠᩣᩁᩦᨲᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᩣᨴᨠᩮ ᨫᩣᨶᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨶᩴ ᩅᩣᩁᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨲᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᩣᨴᨠᨩ᩠ᨫᩣᨶᩣᨶᩥ ᨧ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᩣᨿᩮᩅ ᨧ ᩈᩦᩃᩣᨶᩴ ᩋᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩮᩣ, ᩋᨸᩥᨧ ᨡᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᩣᩁᩩᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨫᩣᨶᩣᨶᩥᨸᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩥᨾᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᩮᨿ᩠ᨿ ᨧᩮ...ᨸᩮ... ᨿᩮ ᨲᩮ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨦ᩠ᨣᩈᨶ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨧᩮᩅ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩈᨶ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨧ᪨ ᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨶᩦᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᨧ ᩋᨵᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ ᩁᩪᨸᩮᨲᩥ ᩁᩪᨸᩣᩅᨧᩁᨩ᩠ᨫᩣᨶᩮ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨿᩮ ᨲᩮ ᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ ᩁᩪᨸᩮ ᩈᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨸᨴᩈᨾ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᩍᨲᩁᨳᩣ ᩉᩥ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ ᩁᩪᨸᩮ ᨠᩥᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩋᩣᩁᩩᨸ᩠ᨸᩣᨲᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲᩮᩣ ᨧ ᩅᩥᨸᩣᨠᨲᩮᩣ ᨧ ᩁᩪᨸᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩣ᪨ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨹᩩᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾᨠᩣᨿᩮᨶ ᨹᩩᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩋᨵᩥᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᩅ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ "ᨿᩮᩣᨸᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩍᨾᩮ ᩅᩥᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮ ᨹᩩᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ, ᩈᩮᩣᨸᩥ ᩈᩦᩃᩮᩈ᩠ᩅᩮᩅᩔ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᨠᩣᩁᩦ"ᨲᩥ᪨

ᩏᩃᩥ᪨ ᨶᩅᨾᩅᩣᩁᩮ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨿᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᩈᩦᩃᨻ᩠ᨻᨲᨸᩁᩣᨾᩣᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨶᩴ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣᨶᩴ᪨ ᨲᩣᨶᩥ ᩉᩥ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᨣᨲᩥᨽᩅᩣᨴᩦᩉᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᨣᨲᩥᨽᩅᩣᨴᨿᩮᩣ, ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩣ ᨹᩃᩮᨶ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩴᨿᩮᩣᨩᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᨿᩮᨶ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣᨲᩴ ᩋᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᨧ ᨾᨣ᩠ᨣᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᨲᩴᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ᪨ ᨿᨳᩣᩉ "ᩈᩮᩣᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩉᩥᨴᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩈᩮᩣᨲᩮᩣᨲᩥ? ᩋᨿᨾᩮᩅ ᩉᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᩁᩥᨿᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ, ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ...ᨸᩮ... ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾᩣᨵᩦᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᩉᩥᨴᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ? ᨿᩮᩣ ᩉᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩋᩁᩥᨿᩮᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨿᩮᩣᨿᩴ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᩅᩴᨶᩣᨾᩮᩣ ᩑᩅᩴᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᩣ"ᨲᩥ᪨ ᩍᨵ ᨸᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨹᩃᩔ ᨶᩣᨾᩴ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨹᩃᨭ᩠ᨮᩮᩣ "ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ, ᨲᩔ

ចិតិបិនេតា ឆខេ្យាតិ អចិតិបិតឆខេ្យា, ត អត្តាត៌ អបិនេឃ ចិតិបិតឞការេចាតិ ចុត្តំ ហោតិ៍ ពរ្វា? ឃេ ឆខ្យា អបិឃកយតិឃា, តេនំ បហឹតត្តា៍ ឞខេ្ពាឆិ បទ៌ អឃត៌ ពតិ អឞ្យាតិ ឞខេ្ពាឆិបទាឃណោ, ក្ខបទិយក្កត្តឃំ អចឞ្យំ ឞយ្យាបកោតិ អនេត្វា៍ ពរ្វា?
បជិលឆ្ពបឆយយក្កត្តា៍ ឃីលេស្ចចាតិ ទ្រាឌិនេសា ហោត្យការេយាបិ ឃីលេស្ចចឞ្យ បទិប្ចុណោរិតិ៍

ឆឞយចាខេ បឆយយេក្កត បទិក្លិណាតិបិ តឹហិ ឞំឃោឌតាតិ ឞកកាកាយិយក្កឞ្យ ចណ្ណកណតត្វំ ចុត្តាតិ៍ ទាកខោឞយាហាត៌ តត្យត្តាតិ
ឲនេឞំ តត្យការេចត, តត្យត្តកខេណាតាតិ ចុត្តំ ហោតិ៍ តត្វ ខ្ចឹហិ កាខេណាហិ តត្យត្តំ ចេឌិតត្ពំ អឆិក្ខប្បត្តិឃា ច បទិឃ្ឈ្ពាតយត្ថតាឃ ច៍
ឞកកាកាយិឞ្យ ហិ ចក្កាត្យឞាទិយហាឌតេឞ្យច កិលេឞា អភិណ្យាត ក្ខប្បជ្ជន្តិ, កកាឆិ កខហឆិ ក្ខប្បជ្ជន្តិ ចិខេ្យអាកាខា ហុត្វា, ចិខេ្យអចាបិតេ
ខេលតេ្ត អក្ញ្ជា ចិឃ៍ ក្ខប្បជ្ជយាតាបិ ច ចក្កាត្យឞាទិយហាឌតេឞ្យច យត្ថត្តា ឞ្ខត្តា លាខេត្តា អត្ថកាទ៌ កនោត្តា ត ក្ខប្បជ្ជន្តិ, យត្ថយត្ថ
ក្ខប្បជ្ជន្តិ តត្យកាកាខា ហុត្វា, អក្ខុបជលយិច យក្លិកាបត្តយិច ច៍

តត្វ កេចិ ខេឆា កណន្តិ “ឞកកាកាយិឞ្យ កិលេឞា កិញ្ចាបិ ចិខេត ក្ខប្បជ្ជន្តិ, ពាហលិច ក្ខប្បជ្ជន្តិ, តឆា ហិឞ្យ បុត្តា ច ឌិតខេ្យា ច
ឌិឞ្យន្តិ”តិ, ឲតំ បត អប្បយាណំ៍ បុត្តឌិតខេ្យា ហិ អក្កបក្ខក្កបទាយឞតយេត្តតបិ ហោន្តិតិ៍ ខ្ចឹហិឃេច កាខេណាហិឞ្យ កិលេឞាត៌ តត្យត្តំ
ចេឌិតត្ពំ អឆិក្ខប្បត្តិឃា ច បទិឃ្ឈ្ពាតយត្ថតាឃ ចាតិ៍

ឞកកាកាយិតិ ឞកំ អាកយតឆខេ្យា៍ ឞកិខេច ត្ពុយំ លេកិំ អាកត្តាតិ ឲកចាទ៌ឃេច ត្ពុយំ យត្យឞ្យលេកិំ បជិឞត្ថិចខេឞត អាកត្តា៍ ឃោបិ ហិ
ត្ពុឆ ឞកកាកាយិយក្កំ ការេចត្វា ត្ពុខេឆច បទិតិត្ពាតិ, ឞោបិ ត្ពុឆ ត ពហិតោ៍ ឃោបិ ត្ពុឆ យក្កំ ការេចត្វា ខេឆចឞុ ក្ខបបត្ជិត្វា តខេត្វច
បទិតិត្ពាតិ៍ ឃោបិ ខេឆចលេកេ យក្កំ ការេចត្វា តខេត្វច បទិតិត្ពាតិ៍ ឃោបិ ខេឆចលេកេ យក្កំ ការេចត្វា ត្ពុខេឆច យត្យឞ្យលេកេ តិត្ពាតិត្វា
បទិតិត្ពាតិ៍ ឃោ បត ត្ពុឆ យក្កំ ការេចត្វា ខេឆចលេកេ តិត្ពាខេត្តា, តត្វ ឃាចតាឃុកំ ឆត្វា បុត ត្ពុខេឆច ក្ខបបត្ជិត្វា បទិតិត្ពាតិ, អឃយិឆ
ពហិតោតិ ចេឌិតខេ្ពា៍ ក្យក្លឞ្យន្តំ កខេឃ្យន្តិ ចក្កក្យក្លឞ្យ បទិខេ្ឆឌំ កខេឃ្យំ៍ ឃីលេស្ចចាតិ ទ្រាឌិនេសា ហោត្យការេយាបិ ឃីលេស្ចចឞ្យ
បទិប្ចុណោរិតិ៍

ឲកាឆឞយចាខេ បត្ចាត្កន្តិ កណតបទិខេ្ឆខោ៍ ឌ្ចខេ្យាកិឃាតន្តិ ឌ្ចទ៌ ចុក្ខតិ ហេដ្ឋា, ហេដ្ឋាកាកិឃាតន្តិ អនេត្វា, កាយាចខេខេលេកេ
ក្ខប្បត្តិបក្ខឃាតន្តិ អឆិប្បាឃោ៍ ឞំឃោឌតាតន្តិ ពាត្ថតាត៌, តាតិ កាយទាកត្យាបិឆឞំឃោឌតេហិ ឞទ្ធិំ បុខេ្ពា ចុត្តឞំឃោឌតាតេច
ចេឌិតត្ពាតិ៍ ឃឞ្យ ហិ ឲតាតិ អប្បហឹតាតិ, ឞោ កិញ្ចាបិ កចេក្កក្ខប្បខេត្វា ហោតិ, អឆ ខេលា អាឃុបទិក្ខឃា កាយាចខេខេ តិត្ពាត្តតិឃេច,
កិលិតពាលិឞយក្ខបឃោ ក្វាឃំ បុក្កលេ ឌិឈឞុត្តកេត បិតេឆ ពាត្ថចិហក្ខបឃោ ចាតិ ចេឌិតខេ្ពា៍ បុខេ្ពា ចុត្តាតយ្យិ ខេត្វ ចចត៌
ចណ្ណកណតត្វយេចាតិ ចេឌិតត្ពំ៍ ឌ្ចបបិតិកោតិ ឞេឞឃោតិបជិក្លេបចចតយេតំ៍ តត្វបទិតិត្ពាឃិតិ តខេត្វច ទ្រាហ្មលេកេ បទិតិត្ពាឃិ៍
អតាចត្តិឆខេ្យា តរ្វា លេកាតិ តតោ ទ្រាហ្មលេកា បជិឞត្ថិចខេឞត បុត អតាចត្តិឞការេចា៍ ឃីលេស្ចចាតិ ទ្រាឌិនេសា ហោត្យការេយាបិ
ឃីលេស្ចចឞ្យ បទិប្ចុណោរិតិ៍

໙໕. ອິທານິ ອນາຄາມິມັຄ຺ເຄ ຐິຕ຺ສ຺ສ ກິຎ຺ຈາປິ ຈຕຸຕ຺ຖມັຄ຺ຄ຺ສ຺ສ ຈາເຣາ ອາຄເຕາ, ອຍ ເຕາ ຕໍ ກເຖາ ອກຸເທຕ຺ວາວ ຍສ຺ມາ ສ ເທວລີ

ອາສວກ຺ຂຍາສິກ຺ຂາ ອິວ ສີລາໍ ອາສີສໍເສາ, ອປິຈ ເຕາ ເລາກິຍປ຺ປັກ຺ຈາສິກ຺ຂາເຍາປີ, ຕສ຺ມາ ຕາປີ ຄເຫຕ຺ວາ, ຍສ຺ມາ ຈ ອາສວກ຺ຂເຍ

ທິເຕ ເອສາ ສິກ຺ຂາ ເຫາຕິ, ອິທາໍ ນຕິ ສູເຍສໍ ຄຸນານໍ ອທິສິຕ຺ວາ ອຍໍ ທາ ຍຸຕ຺ຕາສິກ຺ຂາທາ ສາຍ ກເຖຕ຺ວາ, ຕສ຺ມາ ຈ

ອສິກ຺ຂາປາຣິປູຣີ ທຕ຺ວາ ຄເຫຕ຺ວາປີ, ຍສ຺ມາ ຈ ອນາຄາມິມັຄ຺ເຄ ຐິຕສ຺ສ ບຸເຄສ ສູຄີວິປັສ຺ສາ ສູຍັ຺ສຕິ, ນຍາທິປາຣິປູຣິຕ຺ວາ ກາຍາກາກາປາທິຍາ

ນຍຸກຕຕ຺ວາ, ອນາຄາມີ ຫິ ສີເລສຸ ຈ ນຍາທິປີຣິ ປາຣິປູຣກາຣີ, ຕສ຺ມາ ຍຸຕ຺ຕຖາເນເຍວ ເລາກິຍາສິກ຺ຂາເຍາ ຄເຫຕ຺ວາປີ “ອາກເຂ຺ຍຍ຺ຍ

ເຈ...ເປ... ອເນກວິຫິຕ”ນ຺ຕິ ອິທມາທິມາຫາຕິ ອຍມຕ຺ຖສ຺ສິ.

ຕຕ຺ຖ “ອເນກວິຫິຕໍ ສູຄີວິທ”ນ຺ຕິອາທີຕາ ສເຍສ ອາກຕາຕໍ ປັ຺ຈາຕຸປີ ເລາກິຍາສິກ຺ຂາຕໍ ປາທຸຍູຕເຕ຺ຕາ ນສ຺ສິ ກາຕສາສເຍສ ວິນຸຄີເມເຄ

ວຸຕ຺ຕາ.

໙໖. ຈະຖາສິກ຺ຂາຍ ອາສວາຕໍ ຂຍາຕີ ອຣຫຕ຺ຕມັຄ຺ເຄສ ນຕ຺ຖກິເລສາຕໍ ຂຍາ. ອສາສວນ຺ຕິ ອາສວວິຣຫິຕໍ. ເຈເຕາວິມຸຕ຺ຕິ ປັ຺ຈາວິມຸຕ຺ຕິນ຺ຕິ

ອຕ຺ຖ ເຈເຕາວເຈເຕນ ອຣຫຕ຺ຕຜລສມາທິ ວຸຕ຺ຕາວ ນຍາທິ, ປັ຺ຈາວເຈເຕນ ຕໍສມາທຸຕ຺ຕາ ປັ຺ຈາວ ວຸຕ຺ຕາ. ຕຕ຺ຖ ຈ ນຍາທິ ຣາຄເຕາ ວິມຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ

ເຈເຕາວິມຸຕ຺ຕິ, ປັ຺ຈາ ອວິຊ຺ຊາຍ ວິມຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປັ຺ຈາວິມຸຕ຺ຕີຕິ ເວທິຕັ຺ພາ. ວຸຕ຺ຕເມ຺ຫຕໍ ກເຖຕາ “ເຍາ ຫິສ຺ສ, ກິກ຺ຂເວ, ນຍາທິ, ຕທສ຺ສ

ນຍາທິນ຺ທ຺ຣິຍໍ. ຍາ ຫິສ຺ສ, ກິກ຺ຂເວ, ປັ຺ຈາ, ຕທສ຺ສ ປັ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍໍ. ສູຕີ ເຕາ, ກິກ຺ຂເວ , ຣາຄວິຣາຄາ ເຈເຕາວິມຸຕ຺ຕິ, ອວິຊ຺ຊາວິຣາຄາ

ປັ຺ຈາວິມຸຕ຺ຕີ”ຕິ, ອປິເຈຕ຺ຖ ນຍຖຜລໍ ເຈເຕາວິມຸຕ຺ຕິ, ວິປສ຺ສນາຜລໍ ປັ຺ຈາວິມຸຕ຺ຕີຕິ ເວທິຕັ຺ພາ.

ທິເຊວ ຄເຍ຺ວຕິ ສູຍປ຺ປເຍຍ ອຕ຺ຕການາ. ສຍໍ ອພິຍ຺ຍາ ນສ຺ສິກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ຕເນາເຍວ ປັ຺ຈາຍ ປຈ຺ຈັກ຺ຂໍ ກຕ຺ວາ, ອປເຣປຈ຺ຈເຍນ ຍາຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ຖາ.

ອຸປສມ຺ປັ຺ຊ ວິຫເຣຍ຺ຍນ຺ຕິ ປາປຸນິຕ຺ວາ ນຍ຺ປາເທຕ຺ວາ ວິຫເຣຍ຺ຍໍ. ສີເລສ຺ເວວາຕິ ອິທໍ ນຍຸກ຺ເຂສຸ ທິສ຺ສຕິຕ຺ວາ ເຈເຕາວິມຸຕ຺ຕິ ປັ຺ຈາວິມຸຕ຺ຕິ

ອທິກຕ຺ຕກາເຣຍາປີ ສີເລສ຺ເວຈສ຺ສ ປາຣິປູຣກາຣີຕິ.

ອິທໍ ກເຖາ ສີລາທີສໍນກທໍ ຍາຕ ອຣຫຕ຺ຕາ ທເຈຕ຺ວາ ສູທາຕີ ນຍຸຕ຺ຕິ ຕໍ ສີລາທີສໍສໍ ນຍິເຍ຺ຍຕ຺ວາ ຄສ຺ສເຕ຺ຖາ ຄຶກຍຕໍ ອາຫ “ນຍຸຕ຺ຕສີລາ,

ກິກ຺ຂເວ...ເປ... ສູຄເຍຕໍ ປຕິສ຺ສ ວຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ. ຕສ຺ສາຍໍ ນເຂ຺ປເຕ຺ຖ, “ນຍຸຕ຺ຕສີລາ, ກິກ຺ຂເວ, ວິຫເຣຖ...ເປ... ນຍາຄາຍ ນິກ຺ຂ ນິກ຺ຂາປເຄສູ”ຕິ

ສູຕີ ຍໍ ຕໍ ຍຍາ ປຸເຕ຺ຕ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ສູທໍ ນຍຸຕ຺ຕິ ນຍຸຕ຺ຕສີເລາ ກິກ຺ຂຸ ນອາຫຸຈາຣີຕໍ ປິເຍາ ເຫາຕິ ຍຄາເປີ, ກາສ ກາຈຄີເຍາ ປຈ຺ຈຍາຕໍ ລາກີ,

ປຈ຺ຈຍທາຍກາຕໍ ຍຫປ຺ຜລກເຣາ, ປຸພ຺ພຍາຕີຕໍ ອຕຸສ຺ສຣເຓເຈຕາຍ ຜລຍຫຕ຺ຕກເຣາ, ອຣຕິຣຕິສເຫາ, ກຍເກຣວສເຫາ,

ຣູປາທີສຸ ອກຸສລາຕາຕໍ ອນຸປາທີສຸ ອກຸສລາຕາຕສ຺ສ ລາກີ, ເຫຕ຺ຖິຍາຕີ ຕີຫິ ນາຍປ຺ປຜລາຕີ ປາປ຺ ເລາກິຍາສິກ຺ຂາ ອາສວກ຺ຂຍຕາຍາຕ຺ຕີ ຈ ສູເຍ ຈ

ຄຸເນ ນຍໍ ອສິກ຺ຂາ ນສ຺ສິກຕ຺ວາ ເຫາຕິ, ອິຕໍ ປາຕິສ຺ສ ສູທໍ ນຍຸຕ຺ຕາຍ ວຸຕ຺ຕິນ຺ຕິ. ສູເຍເຍເວ ກເຖາ, ອຕ຺ຖຍາ ເຕ ກິກ຺ຂ ກເຖເຕາ ກາສິຕໍ

ອກິນ຺ທຸຕ຺ຕິ.

ປປຍຸຕ຺ຕສູຕ຺ຕສິຍາ ຍຸຕ຺ຕິຍສິກາຍຕ຺ຖກຖາຍ

អាកង្ខេយ្យសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧. វត្ថសុត្តវណ្ណនា

៧០. ឯវំ មេ សុតន្តិ វត្ថសុត្តំ។ តត្ថ សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, វត្ថន្តិ ឧបមាវចនមេវេតំ។ ឧបមំ ករោន្តោ ច ភគវា កត្ថចិ បឋមំយេវ ឧបមំ ទស្សេត្វា បច្ឆា អត្ថំ ទស្សេតិ, កត្ថចិ បឋមំ អត្ថំ ទស្សេត្វា បច្ឆា ឧបមំ, កត្ថចិ ឧបមាយ អត្ថំ បរិវារេត្វា ទស្សេតិ, កត្ថចិ អត្ថេន ឧបមំ។

តថា ហេស – “សេយ្យថាបិស្សុ, ភិក្ខវេ, ទ្វេ អគារា សទ្វារា, តត្ថ ចក្ខុមា បុរិសោ មជ្ឈេ ឋិតោ បស្សេយ្យា”តិ (ម॰ និ॰ ៣.២៦១) សកលម្បិ ទេវទូតសុត្តំ ឧបមំ បឋមំ ទស្សេត្វា បច្ឆា អត្ថំ ទស្សេន្តោ អាហ។ “តិរោកុដ្ដំ តិរោបាការំ តិរោបព្ពតំ អសជ្ជមានោ គច្ឆតិ, សេយ្យថាបិ អាកាសេ”តិអាទិនា (ទី॰ និ॰ ១.២៣៨; បដិ॰ ម॰ ១.១០២) បន នយេន សកលម្បិ ឥទ្ធិវិធមត្តំ បឋមំ អត្ថំ ទស្សេត្វា បច្ឆា ឧបមំ ទស្សេន្តោ អាហ។ “សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ បុរិសោ សារត្ថិកោ សារគវេសី”តិអាទិនា ច (ម॰ និ॰ ១.៣១៨) នយេន សកលម្បិ ចូឡសារោបមសុត្តំ ឧបមាយ អត្ថំ បរិវារេត្វា ទស្សេន្តោ អាហ។ “ឥធ បន, ភិក្ខវេ, ឯកច្ចេ កុលបុត្តា ធម្មំ បរិយាបុណន្តិ សុត្តំ…បេ… សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, បុរិសោ អលគទ្ទត្ថិកោ”តិអាទិនា (ម॰ និ॰ ១.២៣៨) នយេន សកលម្បិ អលគទ្ទសុត្តំ មហាសារោបមសុត្តន្តិ ឯវមាទីនិ សុត្តានិ អត្ថេន ឧបមំ បរិវារេត្វា ទស្សេន្តោ អាហ។

ស្វាយំ ឥធ បឋមំ ឧបមំ ទស្សេត្វា បច្ឆា អត្ថំ ទស្សេតិ។ កស្មា បនេតំ ភគវា ទស្សេតីតិ? បុគ្គលជ្ឈាសយេន ច ទេសនាវិលាសេន ច។ យេ ហិ បុគ្គលា បឋមំ ឧបមំ ទស្សេត្វា វុច្ចមានមត្ថំ សុខេន បដិវិជ្ឈន្តិ, តេសំ បឋមំ ឧបមំ ទស្សេតិ។ ឯវំ នយោ សព្ពត្ថ។ យស្សា ច ធម្មធាតុយា សុប្បដិវិទ្ធត្តា ទេសនាវិលាសំ បត្តោ ហោតិ, តស្សា សុប្បដិវិទ្ធត្តា ឯវំ ទេសនាវិលាសប្បត្តោ ធម្មិស្សរោ ធម្មរាជា, សោ យថា យថា ឥច្ឆតិ, តថា តថា ធម្មំ ទេសេតីតិ ឯវំ ឥមិនា បុគ្គលជ្ឈាសយេន ច ទេសនាវិលាសេន ច ឯវំ ទស្សេតីតិ វេទិតព្ពំ។

តត្ថ វត្ថន្តិ បកតិបរិសុទ្ធំ វត្ថំ។ សំកិលិដ្ឋំ មលគ្គហិតន្តិ អាគន្តុកេន បំសុរជាទិនា សំកិលេសេន សំកិលិដ្ឋំ, សេទជល្លិកាទិនា មលេន គហិតត្តា មលគ្គហិតំ។ រង្គជាតេតិ ឯត្ថ រង្គមេវ រង្គជាតំ។ ឧបសំហរេយ្យាតិ ឧបនាមេយ្យ។ យទិ នីលកាយាតិ នីលកាយ វា, នីលកត្ថាយ វាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯវំ សព្ពត្ថ។ រជកោ ហិ នីលកត្ថាយ ឧបសំហរន្តោ កំសនីលបលាសនីលាទិកេ នីលរង្គេ ឧបសំហរតិ។ បីតកត្ថាយ ឧបសំហរន្តោ កណិការបុប្ផាទីហិ បីតករង្គេ។ លោហិតកត្ថាយ ឧបសំហរន្តោ ពន្ធុជីវកបុប្ផាទីហិ លោហិតករង្គេ។ មញ្ជិដ្ឋកត្ថាយ ឧបសំហរន្តោ កណវីរបុប្ផាទីហិ មញ្ជិដ្ឋរង្គេ។ តេន វុត្តំ “យទិ នីលកាយ…បេ… យទិ មញ្ជិដ្ឋកាយា”តិ។

ទុរត្តវណ្ណមេវស្សាតិ ទុដ្ឋុ រត្តវណ្ណមេវ អស្ស។ អបរិសុទ្ធវណ្ណមេវស្សាតិ នីលវណ្ណោបិស្ស បរិសុទ្ធោ ន ភវេយ្យ, សេសវណ្ណោបិ។ តាទិសញ្ហិ វត្ថំ នីលរង្គុម្ពិយា បក្ខិត្តម្បិ សុនីលំ ន ហោតិ, សេសរង្គុម្ពីសុ បក្ខិត្តម្បិ បីតាទិវណ្ណំ ន ហោតិ, មលិនតនីល កណ្ហ-កាឡការ-

ពត្ថុទិចក-កឡចិទបុប្បវណ្ណមេវ ហោតិ។ តំ កិស្ស ហេតូតិ តំ វត្ថំ កិស្ស ហេតុ កិំ ការណា ឯទិសំ ហោតិ, តស្មិំ វា វត្ថេ រង្គជាតំ កិស្ស ហេតុ ឯទិសំ ទុរត្តវណ្ណំ អបរិសុទ្ធវណ្ណំ ហោតីតិ? យស្មា បនស្ស វត្ថស្ស សំកិលិដ្ឋភាវោយេវេត្ថ ការណំ, ន អញ្ញំ កិញ្ចិ, តស្មា “អបរិសុទ្ធត្តា, ភិក្ខវេ, វត្ថស្សា”តិ អាហ។

ឯវមេវ ខោតិ ឧបមាសំសន្ទនំ។ ចិត្តេ សំកិលិដ្ឋេតិ ចិត្តម្បិ សំកិលិដ្ឋម្បិ កស្មា បន ភវតា សំកិលិដ្ឋវត្ថេន ឧបមំ អាភតន្តិ ចេ, វាមាមមហាបថលក្ខណត្តំ។ យថា ហិ អាគន្តុកេហិ មលេហិ សំកិលិដ្ឋំ វត្ថំ បកតិយា បណ្ឌរត្តា បុន ធោវិយមានំ បណ្ឌរំ ហោតិ, ន តត្ថ ជាតិកាឡកំ វិយ ឧព្ភកេហិ វាមោ និប្បវត្តោ ហោតិ, ឯវំ ចិត្តម្បិ អាគន្តុកេហិ កិលេសេហិ សំកិលិដ្ឋំ។ បកតិយា បន តំ សព្ពេបិ បដិសន្ធិចិត្តេន បណ្ឌរមេវ។ យថាហ – “បភស្សរមិទំ, ភិក្ខវេ, ចិត្តំ, តញ្ច ខោ អាគន្តុកេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋ”ន្តិ (អ។ និ។ ១.៤៩)។ តំ វិសោធិយមានំ សក្កា បភស្សរតរំ កាតុំ, ន តត្ថ វាមោ និប្បវត្តោតិ ឯវំ វាមាមមហាបថលក្ខណត្តំ សំកិលិដ្ឋវត្ថេន ឧបមំ អាភតន្តិ វេទិតព្ពំ។

ទុក្ខាតិ បដិកង្ខាតិ ឯទិសេ ចិត្តេ ទុក្ខា បដិកង្ខិតព្ពា, ទុក្ខំ ឯវ ឯស បាបុណិស្សតិ, នាញ្ញន្តិ ឯវំ ទុក្ខា ឥច្ឆិតព្ពា, អវស្សំ ភាវីតិ ទុក្ខំ ហោតិ។ សា បនាយំ ទុក្ខា នាម បដិបត្តិទុក្ខា, គតិទុក្ខាតិ ទុវិធា ហោតិ។ បដិបត្តិទុក្ខាបិ អាគារិយបដិបត្តិទុក្ខា, អនាគារិយបដិបត្តិទុក្ខាតិ ទុវិធា ហោតិ។

អាគារិយោ ហិ សំកិលិដ្ឋចិត្តោ បាណម្បិ ហនតិ, អទិន្នម្បិ អាទិយតិ, សព្ពេបិ ទស អកុសលកម្មបថេ បូរេតិ, អយមស្ស អាគារិយបដិបត្តិទុក្ខា។ សោ តត្ថ ឋិតោ កាយស្ស ភេទា និរយម្បិ គច្ឆតិ, តិរច្ឆានយោនិម្បិ, បេត្តិវិសយម្បិ គច្ឆតិ, អយមស្ស គតិទុក្ខា។

អនាគារិយោបិ ឥមស្មិំ សាសនេ បព្ពជិតោ សំកិលិដ្ឋចិត្តោ ទុតេយ្យបហិណគមនំ គច្ឆតិ, វេជ្ជកម្មំ ករោតិ, សញ្ញុគភាវ វេតិយគភាវ បរក្កមតិ, វេឡុទានាទីហិ ជីវិកំ កប្បេតិ, សកលម្បិ អនាចារំ អគោចរញ្ច បរិបូរេតិ, អយមស្ស អនាគារិយបដិបត្តិទុក្ខា។ សោ តត្ថ ឋិតោ កាយស្ស ភេទា និរយម្បិ គច្ឆតិ, តិរច្ឆានយោនិម្បិ, បេត្តិវិសយម្បិ គច្ឆតិ សមណយក្ខោ នាម ហោតិ សមណបេតោ, អាទិត្តេហិ សង្ឃាដិអាទីហិ សម្បជ្ជលិតកាយោ អដ្ដស្សរំ ករោន្តោ វិចរតិ, អយមស្ស គតិទុក្ខា។

សេយ្យថាបីតិ សុក្កបក្ខំ វេស្សន្តរារន្ធា, តស្សត្ថោ កណ្ហបក្ខេ វុត្តបដិបក្ខេន វេទិតព្ពោ។ ឥធាបិ ច សុគតិ នាម បដិបត្តិសុគតិ គតិសុគតីតិ ទុវិធា ហោតិ។ បដិបត្តិសុគតិបិ អាគារិយបដិបត្តិសុគតិ អនាគារិយបដិបត្តិសុគតីតិ ទុវិធា ហោតិ។ អាគារិយោ ហិ បរិសុទ្ធចិត្តោ បាណាតិបាតាបិ វិរមតិ, អទិន្នាទានាបិ, សកលេបិ ទស កុសលកម្មបថេ បរិបូរេតិ, អយមស្ស អាគារិយបដិបត្តិសុគតិ។ សោ តត្ថ ឋិតោ កាយស្ស ភេទា មនុស្សមហត្តតម្បិ ទេវមហត្តតម្បិ ឧបបជ្ជតិ, អយមស្ស គតិសុគតិ។

អនាគារិយោបិ ឥមស្មិំ សាសនេ បព្ពជិត្វា បរិសុទ្ធចិត្តោ វតុបារិសុទ្ធិសីលំ សោធេតិ, តេរស ធុតង្គានិ សមាទិយតិ, អដ្ឋតិំសារម្មណេសុ

អត្តនោ អនុកូលកម្មដ្ឋានំ គហេត្វា បត្តសេនាសនេ បដិសេវមានោ កសិណបរិកម្មំ កត្វា ឈានសមាបត្តិយោ និព្វត្តេតិ, សោតាបត្តិមគ្គំ ភាវេតិ...បេ... អនាគាមិមគ្គំ ភាវេតិ, អយមស្ស អនាគារិយបដិបត្តិសុគតិ។ សោ តត្ថ ឋិតោ កាយស្ស ភេទា មនុស្សលោកេ វា តីសុ មហាកុលេសុ, ឆសុ វា កាមាវចរទេវេសុ, នវសុ វា ព្រហ្មភវនេសុ , បញ្ចសុ វា សុទ្ធាវាសេសុ, ចតូសុ វា អារុប្បេសុ ឧបបជ្ជតិ, អយមស្ស គតិសុគតីតិ។

៧១។ ឯវំ សំកិលិដ្ឋេ ចិត្តេ ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា, អសំកិលិដ្ឋេ ច សុគតីតិ វត្វា ឥទានិ យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ចិត្តំ សំកិលិដ្ឋំ ហោតិ, តេ ទស្សេន្តោ កតមេ ច, ភិក្ខវេ, ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា? អភិជ្ឈា វិសមលោភោតិអាទិមាហ។

តត្ថ សកភណ្ឌេ ឆន្ទរាគោ អភិជ្ឈា, បរភណ្ឌេ វិសមលោភោ។ អថ វា សកភណ្ឌេ វា បរភណ្ឌេ វា ហោតុ, យុត្តបត្តដ្ឋានេ ឆន្ទរាគោ អភិជ្ឈា, អយុត្តាបត្តដ្ឋានេ វិសមលោភោ។ ថេរោ បនាហ “កិស្ស វិតិណ្ឌរោកំ ករោថ, យុត្តេ វា អយុត្តេ វា ហោតុ, ‘រាគោ វិសមំ ទោសោ វិសមំ មោហោ វិសម’ន្តិ (វិភ។ ៩២៤) វចនតោ ន កោចិ លោភោ អវិសមោ នាម, តស្មា លោភោយេវ អភិជ្ឈាយនដ្ឋេន អភិជ្ឈា, វិសមដ្ឋេន វិសមំ, ឯកត្ថមេតំ ព្យញ្ជនមេវ នាន”ន្តិ។ សោ បនេស អភិជ្ឈាវិសមលោភោ ឧប្បជ្ជិត្វា ចិត្តំ ទូសេតិ, ឱភាសិតុំ ន ទេតិ។ តស្មា “ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសោ”តិ វុច្ចតិ។

យថា ចេស, ឯវំ នវវិធអាឃាតវត្ថុសមុដ្ឋិតោ ព្យាបាទោ។ ទសវិធអាឃាតវត្ថុសមុដ្ឋិតោ កោធោ។ បុនប្បុនំ ចិត្តបរិយោនទ្ធនោ ឧបនាហោ។ អគារិយស្ស វា អនគារិយស្ស វា សុកតករណវិនាសនោ មក្ខោ។ អគារិយោបិ ហិ កេនចិ អនុកម្បកេន ទលិទ្ទោ សមានោ ឧច្ចេ ឋានេ ឋបិតោ, អបរេន សមយេន “កិំ តយា មយ្ហំ កត”ន្តិ តស្ស សុកតករណំ វិនាសេតិ។ អនគារិយោបិ សាមណេរកាលតោ បភុតិ អាចរិយេន វា ឧបជ្ឈាយេន វា ចតូហិ បច្ចយេហិ ឧទ្ទេសបរិបុច្ឆាហិ ច អនុគ្គហេត្វា ធម្មកថានយបករណកោសល្លាទីនិ សិក្ខាបិតោ, អបរេន សមយេន រាជរាជមហាមត្តាទីហិ សក្កតោ គរុកតោ អាចរិយុបជ្ឈាយេសុ អចិត្តីកតោ ចរមានោ “អយំ អម្ហេហិ ទហរកាលេ ឯវំ អនុគ្គហិតោ សំវឌ្ឍិតោ ច, អថ បនិទានិ និស្សិនេហោ ជាតោ”តិ វុច្ចមានោ “កិំ មយ្ហំ តុម្ហេហិ កត”ន្តិ តេសំ សុកតករណំ វិនាសេតិ, តស្ស សោ សុកតករណវិនាសនោ មក្ខោ ឧប្បជ្ជិត្វា ចិត្តំ ទូសេតិ, ឱភាសិតុំ ន ទេតិ។ តស្មា “ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសោ”តិ វុច្ចតិ។

យថា ចាយំ, ឯវំ ពាហុស្សុតេបិ បុគ្គលេ អជ្ឈោត្ថរិត្វា “មាទិសស្ស ចេវ ពាហុស្សុតស្ស អនិយតា គតិ, តវ វា មម វា កោ វិសេសោ”តិអាទិនា នយេន ឧប្បជ្ជមានោ យុគគ្គាហគាហី បឡាសោ។ បរេសំ សក្ការាទីនិ ខីយនា ឥស្សា។ អត្តនោ សម្បត្តិយា បរេហិ សាធារណភាវំ អសហមានំ មច្ឆរិយំ។ វញ្ចនិកចរិយភូតា មាយា។ កេរាដិកភាវេន ឧប្បជ្ជមានំ សាឋេយ្យំ។ កេរាដិកោ ហិ អាយតនមច្ឆោ វិយ ហោតិ។ អាយតនមច្ឆោ នាម កិរ មច្ឆានំ នង្គុដ្ឋំ ទស្សេតិ សប្បានំ សីសំ , “តុម្ហេហិ សទិសោ អហ”ន្តិ ជានាបេតុំ។ ឯវមេវ កេរាដិកោ បុគ្គលោ យំ យំ សុត្តន្តិកំ វា អាភិធម្មិកំ វា ឧបសង្កមតិ, តំ តំ ឯវំ វទតិ “អហំ តុម្ហាកំ ពទ្ធចរោ, តុម្ហេ មយ្ហំ អនុកម្បកា, នាហំ តុម្ហេ មុញ្ចាមី”តិ “ឯវមេតេ ‘សគារវោ អយំ អម្ហេសុ សប្បតិស្សោ’តិ មញ្ញិស្សន្តី”តិ។ តស្សេតំ កេរាដិកភាវេន

ឧប្បជ្ជមានំ សាឋេយ្យំ ឧប្បជ្ជិត្វា ចិត្តំ ទូសេតិ, ឧក្កាសិតុំ ន ទេតិ។ តស្មា "ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសោ"តិ វុច្ចតិ។

យថា ចេតំ, ឯវំ ចាតុករិតកណ្ឌសដិសឋ្ឋកាទិបក្កហិតសិរអតិចាតទុត្តិការករណោ ថម្ភោ, តទុត្តរិករណោ សារម្ភោ។ សោ ទុវិធេន លព្ភតិ អកុសលវសេន ចេវ កុសលវសេន ច។ តត្ថ អគារិយស្ស បរេន កតំ អលង្ការាទិំ ទិស្វា តទ្ទិគុណករណេន ឧប្បជ្ជមានោ, អនគារិយស្ស ច យត្តកំ យត្តកំ បរោ បរិយាបុណាតិ វា ករោតិ វា, មានវសេន តទ្ទិគុណតទ្ទិគុណករណេន ឧប្បជ្ជមានោ អកុសលោ។ អគារិយស្ស បន បរំ ឯកំ សលាកភត្តំ ទេន្តំ ទិស្វា អត្តនា ទ្វេ វា តីណិ វា ទាតុកាមតាយ ឧប្បជ្ជមានោ, អនគារិយស្ស ច បរេន ឯកនិកាយេ គហិតេ មានំ អនិស្សាយ កោសល្លំ តំ ទិស្វា អត្តនា អាលសិយំ អភិភុយ្យ ទ្វេ និកាយេ គហេតុកាមតាយ ឧប្បជ្ជមានោ កុសលោ។ ឥធ បន អកុសលោ អធិប្បេតោ។ អយញ្ហិ ឧប្បជ្ជិត្វា ចិត្តំ ទូសេតិ, ឧក្កាសិតុំ ន ទេតិ។ តស្មា "ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសោ"តិ វុច្ចតិ។

យថា ចាយំ, ឯវំ ជាតិអាទីនិ និស្សាយ ចិត្តស្ស ឧណ្ណតិវសេន បវត្តមានោ មានោ, អច្ចុណ្ណតិវសេន អតិមានោ, មទគ្គហណាការោ មទោ, កាមគុណេសុ ចិត្តវោស្សគ្គវសេន ឧប្បជ្ជមានោ បមាទោ ឧប្បជ្ជិត្វា ចិត្តំ ទូសេតិ, ឧក្កាសិតុំ ន ទេតិ។ តស្មា "ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសោ"តិ វុច្ចតិ។

កស្មា បន ភគវា ឧបក្កិលេសំ ទស្សេន្តោ លោភមាទិំ កត្វា ទស្សេតីតិ? តស្ស បឋមុប្បត្តិតោ។ សព្វសត្តានញ្ហិ យត្ថ កត្ថចិ ឧបបន្នានំ អន្តមសោ សុទ្ធាវាសព្រហ្មានម្បិ សព្វបឋមំ ភវនិកន្តិវសេន លោភោ ឧប្បជ្ជតិ, តតោ អត្តនោ អត្តនោ អនុរូបបច្ចយំ បដិច្ច យថាសម្ភវំ ព្យាបាទាទយោ, ន ច ឯតេ សោឡសេវ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា, ឯតេន បន នយេន សព្វេបិ កិលេសា គហិតាយេវ ហោន្តីតិ វេទិតព្វា។

សំ ឯត្តាវតា សំកិលេសំ ទស្សេត្វា ឥទានិ វោទានំ ទស្សេន្តោ ស ខោ សោ, ភិក្ខវេតិអាទិមាហ។ តត្ថ ឥតិ វិទិត្វាតិ ឯវំ ជានិត្វា។ បហីយតីតិ សមុច្ឆេទប្បហានវសេន អរិយមគ្គេន បហីយតិ។ តត្ថ កិលេសបដិបាដិយា មគ្គបដិបាដិយាតិ ទ្វេធា បហានំ វេទិតព្វំ។ កិលេសបដិបាដិយា តាវ អភិជ្ឈាវិសមលោភោ ថម្ភោ សារម្ភោ មានោ អតិមានោ មទោតិ ឥមេ ឆ កិលេសា អរហត្តមគ្គេន បហីយន្តិ។ ព្យាបាទោ កោធោ ឧបនាហោ បមាទោតិ ឥមេ ចត្តារោ កិលេសា អនាគាមិមគ្គេន បហីយន្តិ។ មក្ខោ បឡាសោ ឥស្សា មច្ឆរិយំ មាយា សាឋេយ្យន្តិ ឥមេ ឆ សោតាបត្តិមគ្គេន បហីយន្តីតិ។ មគ្គបដិបាដិយា បន, សោតាបត្តិមគ្គេន មក្ខោ បឡាសោ ឥស្សា មច្ឆរិយំ មាយា សាឋេយ្យន្តិ ឥមេ ឆ បហីយន្តិ។ អនាគាមិមគ្គេន ព្យាបាទោ កោធោ ឧបនាហោ បមាទោតិ ឥមេ ចត្តារោ។ អរហត្តមគ្គេន អភិជ្ឈាវិសមលោភោ ថម្ភោ សារម្ភោ មានោ អតិមានោ មទោតិ ឥមេ ឆ បហីយន្តីតិ។

ឥមស្មិំ បន ឋានេ ឥមេ កិលេសា សោតាបត្តិមគ្គវជ្ឈា វា ហោន្តុ, សេសមគ្គវជ្ឈា វា, អថ ខោ អនាគាមិមគ្គេនេវ បហានំ សន្ធាយ "អភិជ្ឈាវិសមលោភំ ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសំ បជហតី"តិអាទិមាហាតិ វេទិតព្វា។ អយមេត្ថ បវេណិយាគតោ សម្មុខា, សោ ច ឧបរិ ចតុត្ថមគ្គស្សេវ និទ្ទិដ្ឋត្តា យុជ្ជតិ, តតិយមគ្គេន បហីនាវសេសានមភិជ្ឈាវិសមលោភាទីនំ តេន បហានំ ហោតិ, សេសានំ ឋបិតាវ។ យេបិ ហិ សោតាបត្តិមគ្គេន បហីយន្តិ, តេបិ តំសមុដ្ឋាបកចិត្តានំ អប្បហីនត្តា អនាគាមិមគ្គេនេវ សុប្បហីនា ហោន្តីតិ។ កេចិ បន បឋមមគ្គេន

ចេត្ថ បហានំ វណ្ណយន្តិ, តំ បុព្ពាបរេន ន សន្ធិយតិ។ កេចិ វិក្ខម្ភនប្បហានម្បិ, តំ តេសំ ឥច្ឆាមត្តមេវ។

៧៦។ យតោ ខោ, ភិក្ខវេតិ ឯត្ថ យតោតិ យស្មិំ កាលេ។ បហីនោ ហោតីតិ អនាគាមិមគ្គេន បហានំ សន្ធាយេវាហ។

៧៧។ សោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេនាតិ ឯតំ "យតោ ខោ, ភិក្ខវេ, អភិជ្ឈាវិសមលោភោ បហីនោ ហោតិ, សោ ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតី"តិ ឯវំ ឯកមេកេន បទេន យោជេតព្ពំ។ យស្ស ហិ ភិក្ខុនោ អនាគាមិមគ្គេន លោកុត្តរប្បសាទោ អាគតោ, អថស្ស អបរេន សមយេន ពុទ្ធគុណេ ធម្មគុណេ សង្ឃគុណេ ច អនុស្សរតោ លោកិយោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្ស សព្ពម្បិ លោកិយលោកុត្តរមិស្សកំ បសាទំ ទស្សេន្តោ ភគវា "ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេនា"តិអាទិមាហ។

តត្ថ អវេច្ចប្បសាទេនាតិ ពុទ្ធធម្មសង្ឃគុណានំ យាថាវតោ ញាតត្តា អចលេន អច្ចុតេន បសាទេន។ ឥទានិ យថា តស្ស ភិក្ខុនោ អនុស្សរតោ សោ អវេច្ចប្បសាទោ ឧប្បន្នោ, តំ វិធិំ ទស្សេន្តោ "ឥតិបិ សោ ភគវា"តិអាទិនា នយេន តីណិ អនុស្សតិដ្ឋានានិ វិត្ថារេសិ។ តេសំ អត្ថវណ្ណនា សព្ពាការេន វិសុទ្ធិមគ្គេ អនុស្សតិកថាយំ វុត្តា។

៧៨។ ឯវមស្ស លោកិយលោកុត្តរមិស្សកំ បសាទំ ទស្សេត្វា ឥទានិ កិលេសប្បហានំ អវេច្ចប្បសាទសមន្នាគតញ្ច បច្ចវេក្ខតោ ឧប្បជ្ជមានំ សោមនស្សាទិអានិសំសំ ទស្សេន្តោ យថោធិ ខោ បនស្សាតិអាទិមាហ។ អនាគាមិស្ស ហិ បច្ចន្តេ វុដ្ឋិតំ ចោរុបទ្ទវំ វូបសមេត្វា តំ បច្ចវេក្ខតោ មហានគរេ វសន្តស្ស រញ្ញោ វិយ ឥមេ ចិមេ ច មេ កិលេសា បហីនាតិ អត្តនោ កិលេសប្បហានំ បច្ចវេក្ខតោ ពលវសោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ។ តំ ទស្សេន្តោ ភគវា "យថោធិ ខោ បនស្សា"តិអាទិមាហ។

តស្សត្ថោ – ស្វាយំ អនាគាមី ភិក្ខុ ឯវំ "ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ...បេ... ធម្មេ...បេ... សង្ឃេ...បេ... អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សា"តិ, តស្ស យថោធិ ខោ បន ចត្តំ ហោតិ បដិនិស្សដ្ឋំ, សកសកឱធិវសេន ចត្តមេវ ហោតិ, តំ តំ កិលេសជាតំ ចត្តំ វន្តំ មុត្តំ បហីនំ បដិនិស្សដ្ឋំ។ សកសកឱធិវសេនាតិ ទ្វេ ឱធី កិលេសោធិ ច មគ្គោធិ ច។ តត្ថ កិលេសោធិវសេនាបិ យេ កិលេសា យំ មគ្គវជ្ឈា, តេ អញ្ញមគ្គវជ្ឈេហិ អមិស្សា ហុត្វា សកេនេវ ឱធិនា បហីនា។ មគ្គោធិវសេនាបិ យេ កិលេសា យេន មគ្គេន បហាតព្ពា, តេន តេនេវ បហីនា ហោន្តិ។ ឯវំ សកសកឱធិវសេន តំ តំ កិលេសជាតំ ចត្តមេវ ហោតិ បដិនិស្សដ្ឋំ, តំ បច្ចវេក្ខិត្វា ច លទ្ធសោមនស្សោ តតុត្តរិបិ សោ "ពុទ្ធេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោម្ហី"តិ លភតិ អត្ថវេទន្តិ សម្ពន្ធោ។

យថោធិ ខោតិបិ បាឋោ។ តស្ស វសេន អយមត្ថោ, អស្ស ភិក្ខុនោ យថោធិ ខោ បន ចត្តំ ហោតិ បដិនិស្សដ្ឋំ។ តត្ថ យថោតិ ការណវចនំ, យស្មាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឱធីតិ ហេដ្ឋា តយោ មគ្គា វុច្ចន្តិ។ កស្មា? តេ ហិ ឱធិំ កត្វា កោដ្ឋាសំ កត្វា ឧបរិមគ្គេន បហាតព្ពកិលេសេ ឋបេត្វា បជហន្តិ, តស្មា ឱធីតិ វុច្ចន្តិ។ អរហត្តមគ្គោ បន កិញ្ចិ កិលេសំ អនវសេសេត្វា បជហតិ, តស្មា អនោធីតិ វុច្ចតិ។ យស្ស ច ភិក្ខុនោ ហេដ្ឋាមគ្គត្តយេន ចត្តំ។ តេន វុត្តំ "យថោធិ ខោ បនស្ស ចត្តំ ហោតី"តិ។ តត្ថ ខោ បនាតិ និបាតមត្តំ។ អយំ

បត បិណ្ឌទេត្វា៑ ឃស្មា អស្ស ឰងិ ចត្តំ ហោតិ បដិតិស្សដ្ឋំ, តស្មា តំ បច្ចេចក្ខិត្វា ច លទ្ធសោយតស្សា តត្តុត្តទិបិ សោ “ត្យទ្ធ អចេច្ចប្បសាទេត សយត្តាកតោយឹ”ត្តិ លកតិ អត្តចេតត្តិ ឃឆាបិឡត្ត តេតត្តិ៑

តត្ត ចត្តត្តិ ឰាធិ សពកាចបរិច្ចជតចសេត ចុត្តំ៑ ចត្តត្តិ ឰាធិ បត អតាឌិឃតកាចតស្សតចសេត៑ ឃុត្តត្តិ ឰាធិ សត្តពិតោ ចិតិយោចតចសេត៑ បហឹតត្តិ ឰាធិ ឃុត្តស្សបិ ក្ខចិ អតចដ្ឋាតតស្សតចសេត៑ បដិតិស្សដ្ឋត្តិ ឰាធិ បុទ្ធា អាឌិត្តបុត្តស្ស បដិតិស្សក្កតស្សតចសេត បដិឃុល៌ ចា តិស្សដ្ឋកាចតស្សតចសេត កាចតាតលេត អកិក្យឃ្យ តិស្សដ្ឋកាចតស្សតចសេតាតិ ចុត្តំ ហោតិ៑ លកតិ អត្តចេធិ លកតិ ធម្មចេតត្តិ ឲត្ត ត្យទ្ធាឌឹសុ អចេច្ចប្បសាទោឃេច អទលឹឃតោ អត្ត្វា, ដ្ឋបកត្តត្តាតោតិ ចុត្តំ ហោតិ៑ ធារលតោ ធម្មោ, ចិតិបតិតំ អប្បនាតតោតិ ចុត្តំ ហោតិ៑ ចេតោតិ កត្តាបិ ពាលឃ្យិ សោយតស្សឃ្យិ៑ “តិណ្ណំ ចេតាត៌ បិរក្ស”តិអាឌឹសុ (ឌី៑ តិ៑ ១៑១៥៩) ហិ កត្តា “ចេតោ”តិ ចុច្ចតិ៑ “ឃំ ច្រាហ្មណំ ចេតក្យាកិដ្ឋាា, អកិច្ចាត៌ កាយកាចេ អសត្ត”ត្តិអាឌឹសុ (សុ៑ តិ៑ ១០៩៥) ពាលំ៑ “ចេឃ ចេតឌាតា ចិតទត្តិ លេរិកា”តិអាឌឹសុ សោយតស្ស៑ ឰាឆ បត សោយតស្សត្ត សោយតស្សសយ្យឃុត្តពាលាត្ត អធិប្បេតំ, តស្មា “លកតិ អត្តចេធិ លកតិ ធម្មចេតត្តិ អចេច្ចប្បសាទោទម្មលសោយតស្សត្ត សោយតស្សយឃពាលាត្ត លកតិ”តិ ឲចយេត្ត អត្ថោ ចេឌិតត្តោ៑

អឆ ចា អត្តចេតត្តិ អចេច្ចប្បសាទំ បច្ចេចក្ខតោ ដ្ឋប្បត្តំ ចុត្តប្បការយេច ចេធំ៑ ធម្មចេតត្តិ អចេច្ចប្បសាទស្ស ហេតុំ ឰឧធិសោ កិលេសប្បហាត៌ បច្ចេចក្ខតោ ដ្ឋប្បត្តំ ចុត្តប្បការយេច ចេតត្តិ ឲចយ្យិ ឲត្ត អត្ថោ ចេឌិតត្តោ៑ ចុត្តញ្ញេតំ “ហេតុឃ្យិ ញាណំ ធម្មបដិសម្ភិទា, ហេតុផលេ ញាណំ អត្ថបដិសម្ភិទា”តិ (ចិក៑ ៧១០-៧១៨)៑ ធម្មបសំហិតំ បិមោជ្ជត្តិ តយេច អត្តត្ត ធម្មត្ត អត្តធម្មាតិសំសក្ខតំ ចេតត្ត បច្ចេចក្ខតោ ដ្ឋប្បត្តំ បិមោជ្ជំ៑ តញ្ញាអតចជ្ជលក្ខណេត បច្ចេចក្ខណាការប្បចត្តេត ធម្មេត ដ្ឋបសញ្ញាតត្តិ ចុច្ចតិ៑ បមុទិតស្ស បីតិ ជាឃតីតិ ឰាមិតា បិមោជ្ជេត បមុទិតស្ស តិរាមិសា បីតិ ជាឃតិ៑ បីតិមតស្សាតិ តាឃ បីតិឃា បីណិតមតស្ស៑ កាឃោ បស្សម្ភតីតិ កាឃោបិ បស្សទ្ធោ ហោតិ ច្ចបសត្តតទថោ៑ បស្សទ្ធកាឃោ សុខត្តិ ឲចំ ច្ចបសត្តកាឃតទថោ ចេតសិកំ សុខំ បដិសំចេទេតិ៑ ចិត្តំ សមាធិឃតីតិ ចិត្តំ សម្មា អាធិឃតិ អប្បិតំ ចិឃ អចលំ តិដ្ឋតិ៑

៧៩៑ ឲចយស្ស កិលេសប្បហាត៌ អចេច្ចប្បសាទសយត្តាកតំ បច្ចេចក្ខតោ ដ្ឋប្បជ្ជមាត៌ សោយតស្សាឌិអាតិសំសំ តស្សេត្វា ឰាតាតិ “ឃថោធិ ចោ បត ចេ”តិ ចាចេត តស្ស បច្ចេចក្ខណាឃ បចត្តាការំ បកាសេត្វា តស្សេច អតាកាមិយក្កាត្យកាចស្សចកំ ផលំ តស្សេត្តា ស ចោ សោ, កិក្ខុចេតិអាឌិមាហ៑

តត្ត ឲចំសីលោតិ តស្ស អតាកាមិយក្កសយ្យឃុត្តំ សីលក្ខត្ធំ តស្សេតិ៑ ឲចំធម្មោ ឲចំបញ្ញោតិ តំសយ្យឃុត្តមេច សមាធិក្ខត្ធំ បញ្ញាក្ខត្ធញ្ច តស្សេតិ៑ សាលីតត្តិ លោហិតសាលិកត្ធសាលិអាឌីតំ អតេកត្សបិតំ៑ បិណ្ឌបាតត្តិ ឰាតតំ៑ ចិចិតកាឡអកត្តិ អបតីតកាឡអកំ៑ តេចស្ស តំ ហោតិ អត្តរាឃាឃាតិ តស្ស ឲចំចិធស្ស កិក្ខុតោ តំ ចុត្តប្បការបិណ្ឌបាតភោជត៌ មក្កស្ស ចា ផលស្ស ចា តេច អត្តរាឃាឃ ហោតិ, បដិលទ្ធក្កណស្ស ហិ តំ កិមត្តរាឃំ ករិស្សតិ? ឃោបិស្ស អប្បដិលទ្ធោ ចត្តត្តមក្កោ ច ផលំ ច តប្បដិលាកាឃ ចិបស្សត៌ អារកតោបិ តេចស្ស តំ ហោតិ អត្តរាឃាឃ, អត្តរាឃំ កាតុំ អសមត្តមេច ហោតិ៑ កស្មា? ចុត្តប្បការសីលធម្មបញ្ញាសក្កហេត មក្កេត ចិសុទ្ធចិត្តត្តា៑

យស្មា ចេត្ថ ឧភយេន ការណំ, តស្មា តទត្ថស្ស ឧបមំ ទស្សេន្តោ សេយ្យថាបីតិអាទិមាហ.

តត្ថ អច្ឆន្តិ វិប្បសន្នំ. បរិសុទ្ធំ មលវិគមេន. បរិយោទាតំ បភស្សរតាយ. ឧក្កាមុខន្តិ សុវណ្ណការានំ មូសាមុខំ. សុវណ្ណការានំ មូសា ហិ ឥធ ឧក្កា, អញ្ញត្ថ បន ទីបិកាទយោបិ វុច្ចន្តិ. “ឧក្កាសុ ធារិយមានាសូ”តិ (ទី॰ និ॰ ១.១៥៩) ហិ អាគតដ្ឋានេ ទីបិកា “ឧក្កា”តិ វុច្ចតិ. “ឧក្កំ ពន្ធេយ្យ, ឧក្កំ ពន្ធិត្វា ឧក្កាមុខំ អាលិម្បេយ្យា”តិ (ម॰ និ॰ ៣.៣៦០) អាគតដ្ឋានេ អង្គារកបល្លំ. “កម្មារានំ យថា ឧក្កា, អន្តោ ឈាយតិ នោ ពហី”តិ (ជា॰ ២.២២.៩៣៨) អាគតដ្ឋានេ កម្មារុទ្ធនំ. “ឯវំវិបាកោ ឧក្កាបាតោ ភវិស្សតី”តិ (ទី॰ និ॰ ១.២៣) អាគតដ្ឋានេ វាតវេគោ “ឧក្កា”តិ វុច្ចតិ. ឥធ បន តេ អញ្ញេសុ ច ឧបទេសេសុ “សណ្ឌាសេន ជាតរូបំ គហេត្វា ឧក្កាមុខេ បក្ខិបតី”តិ អាគតដ្ឋានស្ស សុវណ្ណការានំ មូសា “ឧក្កា”តិ វេទិតព្វា.

តត្រាយំ ឧបមាសំសន្ទនា – សំកិលិដ្ឋចិត្តំ វិយ ហិ សំកិលិដ្ឋជាតរូបំ វិយ ច ពួយស្ស ភិក្ខុនោ បុថុជ្ជនកាលេ កាយរាគាទិមលវិសោធកំ ចិត្តំ ឋត្វា អនេន្ទាគតំ វិយ ឧក្កាមុខំ វិយ ច អនាគាមិមគ្គោ. តំ ឧបគតំ ឧក្កាមុខគតំ អាគម្ម ចត្តសុវណ្ណំ បរិសុទ្ធតា វិយ តស្ស ភិក្ខុនោ វុត្តប្បការសីលសមាធិបញ្ញាសង្ខាតំ អនាគាមិមគ្គំ អាគម្ម វិសុទ្ធចិត្តតាតិ.

៤៤. សោ មេត្តាសហគតេន ចេតសាតិ យថានុសន្ធិវសេន ទេសនា អាគតា. តយោ ហិ អនុសន្ធី បុច្ឆានុសន្ធិ អជ្ឈាសយានុសន្ធិ យថានុសន្ធីតិ. តត្ថ “ឯវំ វុត្តេ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច ‘សិយា នុ ខោ, ភន្តេ, ពហិទ្ធា អសតិ បរិតស្សនា’តិ? ‘សិយា ភិក្ខូ’តិ ភគវា អវោចា”តិ (ម॰ និ॰ ១.២៤២). ឯវំ បុច្ឆន្តានំ វិស្សជ្ជិតសុត្តវសេន បុច្ឆានុសន្ធិ វេទិតព្វា. “សិយា ខោ បន តេ ព្រាហ្មណ ឯវមស្ស, អជ្ជាបិ នូន សមណោ គោតមោ អវីតរាគោ”តិ (ម॰ និ॰ ១.៥២) ឯវំ បរេសំ អជ្ឈាសយំ វិទិត្វា វុត្តស្ស សុត្តស្ស វសេន អជ្ឈាសយានុសន្ធិ វេទិតព្វា. យេន បន ធម្មេន អាទិម្ហិ ទេសនា ឧដ្ឋិតា, តស្ស ធម្មស្ស អនុរូបធម្មវសេន វា បដិបក្ខវសេន វា យេសុ សុត្តេសុ ឧបរិ ទេសនា អាគច្ឆតិ, តេសំ វសេន យថានុសន្ធិ វេទិតព្វា. សេយ្យថិទំ, អាកង្ខេយ្យសុត្តេ ហេដ្ឋា សីលេន ទេសនា ឧដ្ឋិតា, ឧបរិ ឆ អភិញ្ញា អាគតា. កកចូបមេ ហេដ្ឋា អក្ខន្តិយា ឧដ្ឋិតា, ឧបរិ កកចូបមោវាទោ អាគតោ. អលគទ្ទេ ហេដ្ឋា ទិដ្ឋិបរិទីបនេន ឧដ្ឋិតា, ឧបរិ តិបរិវដ្ដសុញ្ញតាបកាសនា អាគតា, ចូឡអស្សបុរេ ហេដ្ឋា កិលេសបរិទីបនេន ឧដ្ឋិតា, ឧបរិ ព្រហ្មវិហារា អាគតា. កោសម្ពិយសុត្តេ ហេដ្ឋា កលហេន ឧដ្ឋិតា, ឧបរិ សារណីយធម្មា អាគតា. វត្ថសុត្តេ ហេដ្ឋា កិលេសបរិទីបនេន ឧដ្ឋិតា, ឧបរិ ព្រហ្មវិហារា អាគតា. តេន វុត្តំ “យថានុសន្ធិវសេន ទេសនា អាគតា”តិ. ព្រហ្មវិហារេសុ បន អត្ថវណ្ណនា ច ភាវនានយោ ច សព្វា សព្វាការេន វិសុទ្ធិមគ្គេ វុត្តា.

៤៥. ឯវំ ភគវា អភិញ្ញាទីនំ ឧបក្កិលេសានំ បដិបក្ខភូតំ សទ្ធេសា ច កាយរាគព្យាបាទវិហិំសាទីហិ វិហតបច្ចត្ថិកត្តា លទ្ធុបដ្ឋានំ តស្ស អនាគាមិនោ ព្រហ្មវិហារភាវនំ ទស្សេត្វា ឥទានិស្ស អរហត្តាយ វិបស្សនំ ទស្សេត្វា អរហត្តប្បត្តិំ ទស្សេតុំ សោ អត្ថិ ឥទន្តិអាទិមាហ.

តស្សត្ថោ – ឯសោ អភិកាមី ទុចំ កាចិតព្រាហ្មចិហារេរា ទុតេយំ ព្រាហ្មចិហារាតំ ឃតោ ក្យតោធិ ចុជ្ជាឃ តេ ទុច ព្រាហ្មចិហារេឆមេ្យ

ភាយចរេសត តេយំ គិស្សយំ ហងឃចត្វំ ចត្វគិស្សឃាតិ ក្មតាតិតិ ព្ទមិភា ភរយេត ក្មតុបិកាឃឆមេ្យ ទ្វបចរេសត ច ចចត្វេបត្វា អត្ថិ ព្ទងត្តិ

បឌាភាតិ, ទុត្តាចតារេភត ទុក្លសច្ចចត្វាត៌ ពតំ ហោតិ៍ តតោ តស្ស ទុក្ខស្ស សមុទយំ បដិចិជ្ឈន្តោ អត្ថិ ហីតត្តិ បឌាភាតិ,

ទុត្តាចតារេភត សមុទយសច្ចចត្វាត៌ ពតំ ហោតិ៍ តតោ តស្ស បហាតុបិយំ ចិចិតន្តោ អត្ថិ បលីតត្តិ បឌាភាតិ, ទុត្តាចតារេភត

យក្កសច្ចចត្វាត៌ ពតំ ហោតិ៍ តតោ តេត យក្កេត អធិកត្តព្ទជ្ជាត៌ ចិចិតន្តោ អត្ថិ ក្តត្តរិ ព្ទមស្ស សត្តាកាតស្ស គិស្សរេលត្តិ បឌាភាតិ,

ព្ទមស្ស យឃា អធិកតស្ស ព្រាហ្មចិហារសត្តាកាតស្ស ក្តត្តរិ គិស្សរេលំ គិត្តាត៌ អត្ថីតិ ទុចំ បឌាភាតីតិ អធិប្បាយោ, ទុត្តាចតារេភត

គិរោធសច្ចចត្វាត៌ ពតំ ហោតិ៍ តស្ស ទុចំ ឌាភតោ ទុចំ បស្សតោតិ តស្ស ចិបស្សភាបត្តាឃ ទុចំ ចត្វហិ អាការរេហិ ចត្តារិ សច្ចានិ

ឌាភតោ, យក្កបត្តាឃ ទុចំ បស្សតោ, កឃកេររេច ទុត្តភឃេតច កាមាសចាបិ ចិត្តំ ចិមុច្ចតិ...បេ... ព្ទត្តត្តាឃាតិ បឌាភាតីតិ៍

ទុចំ ឃាច អរហត្តា ចេសត៌ បិរេបត្វា ព្ទកាតិ ឃស្មា តស្សំ បរិសតិ គ្យាកេបុទ្គិកោ ព្រាហ្មណោ គិសិន្នោ, ឯសោ ទុចំ គ្យាកេបុទ្គិយា ចល្លិ

ចុច្ចយាត៌ សុត្វា បត្តាឌិត្វា អរហត្តំ បិបុណិស្សតីតិ ភកចតា ចិឌិតោ, តស្មា តស្ស ចោាឆតត្វាឃ “អយំ ចុច្ចតិ, កិក្លេច, កិក្ល សិភាតោ

អត្តរេភ សិភាតេភា”តិ ព្ទមំ បិដិឃេក្ក អតុសន្ធិយាហ៍ តត្វ អត្តរេភ សិភាតេភាតិ អព្ភត្តរេភ កិលេសចុជ្ជាភសិភាតេភ៍

លិង៍ សុត្តិកភារទ្វារេឌាតិ ភារទ្វារេឌា ភាយ ឯសោ ព្រាហ្មណោ អត្តភោ រោាត្តចរេសត, សុត្តិកាឃ បត ភឌិយា សិភាតស្ស បិបប្បហាត៌

ហោតីតិ អឃមស្ស ឌិដ្ឋិ, តស្មា “សុត្តិកភារទ្វារេឌា”តិ ចុច្ចតិ៍ ឯសោ តំ ភកចតោ ចចត៌ សុត្វា ចិន្តេសិ “មយំ សិភាតសុទ្ធិ ចល្លេម,

សមណោបិ រោាតមោ តថេច ចល្លេតិ, សមានច្ឆន្ទោ ភាតិ ទុស អម្ហេហិ”តិ៍ អថ ភកចត្តា ពាហិរំ ភឌិ កត្វា តំ តត្វ បិបំ បចារេហត្វា

អាកតំ ចិឃ មត្តាមានោ អាហ “កច្ឆតិ បត ភចំ រោាតមោ ពាហិរំ ភឌិ សិភាឃិតុ”ន្តិ? ភកចា តស្ស កច្ឆាមីតិ ចា ភ កច្ឆាមីតិ ចា

អចត្វាឃេច ព្រាហ្មណស្ស ឌិដ្ឋិសមុគ្ឃាតំ ភត្តុការោ “កិំ ព្រាហ្មណ ពាហិរកាឃ ភឌិយា , កិំ ពាហិរកា ភឌី ករិស្សតី”តិ អាហ៍ តស្សត្ថោ កិំ

បឃោឌត៌ ពាហិរកាឃ, កិំ សា ករិស្សតិ? អសមត្ថា សា កស្សចិ អត្ថាឃ, កិំ តត្វ កមិស្សាមីតិ?

អថ ព្រាហ្មណោ តំ បសំសន្តោ លោក្លសមុតាតិអាឌិយាហ៍ តត្វ លោក្លសមុតាតិ ល្មូលកាចសមុតា, ល្មូលកាចត្តិ ចោាក្លកាចំ, ចិសុទ្ធិកាចំ

ឲតីតិ ទុចំ សមុតាតិ ចុត្តំ ហោតិ៍ លោក្យសមុតាតិបិ បិឋោ៍ តស្សត្ថោ, សេដ្ឋំ លោកំ កមឃតីតិ ទុចំ សមុតាតិ៍ បុត្តាសមុតាតិ បុត្តាត្តិ

សមុតា៍ បចារេហតីតិ កមឃតិ ចិសោរេឆតិ៍ កាធាហិ អត្តុភាសីតិ កាធាហិ អភាសិ៍ កាធា ច ចុច្ចយាភា តងត្វឌឹបតត្វេមច ចា

កាធារុចិកាត៌ ចុច្ចតិ, ចិសេសត្វឌឹបតត្វំ ចា៍ ព្ទឆ បតេភា ក្តកឃត្វឌឹបតត្វំ ចុត្តាតិ ចេឌិតព្ទា៍

ពាហិរកត្តិ ព្ទងរេមច ហិ ទុត្វ ចចត៌ តងត្វឌឹបកំ, សេសានិ ចិសេសត្វឌឹបកានិ៍ ឃថេច ហិ ពាហិរំ, ទុចំ អធិកក្កាឌិគិបិ លោកោ កច្ឆតិ

គ្យាកេភត បិបំ បចារេហតុំ៍ តត្វ ឃេ តេយំ ធាភាត៌ អាសន្នា ហោត្តិ, តេ ឌិចសស្ស តិក្ខត្តុំ គ្យាឃត្តិ៍ ឃេ ទូរា, តេ ឃធាក្កមំ ទ្វិក្ខត្តុំ សកិំ

ទុកឌិចសន្តរំ, ទុចំ ឃាច សំចច្ឆរន្តរំ គ្យាឃត្តិ៍ ឃេ បត សព្វធាបិ កត្តុំ ភ សក្កោត្តិ, តេ ឈរេដហិបិ តតោ ក្តកំ អាហរាបេត្វា គ្យាឃត្តិ៍

សព្វរេច្ចាតំ គិរត្វកំ, តស្មា ព្ទមំ ចិសេសត្វំ ឌីបេតុំ អធិកក្កាឌិគិបីតិ អាហ៍

ពត្ថ អតិក្កន្តិ ត្យាគេសម្ភារចរេសត លទ្ធចោហារំ ឲក់ ពិត្តំ ទុច្ចតិ៍ កឃាតិបិ យណ្ហលចាបិសណ្ហាត់ ពិត្តរេយច ទុច្ចតិ៍ បឃាកាតិ ឲពយ្បិ កក្កាឃ ឲក់ ពិត្តរេយច យហាបតាគស្ស ររេជ្ជា កក្កាឃំ គិយុក្កបិសាគស្ស រេសាបិគសយុលុដ្ឋាត់, ឆាំហុកា ស្មុគ្គរិកា សរស្សុតី ឆាំហុយតីតិ ព្ពាយា បត ចពរេស្សា តជិរេឃា៍ ឆាំរេលិតិ ទុប្បរេជ្ជា៍ បក្លូរេគ្គាតិ បចិសរេត្តា៍ ត ស្សុជ្ញាតិ កិរេលសស្មុគ្គិ ត បិបុណាតិ, រោចល់ ររេខាឌល្លូរេយច បចារេហតិ៍

កិ ស្មុគ្គរិកា ករិស្សុតីតិ ស្មុគ្គរិកា កិរេលសចិរេសាឆរេត កិ ករិស្សុតិ? ត កិច្ចិ កាពុំ សយព្វាតិ អធិប្បារេឃា៍ ឲស គរេឃា បឃាកឆាំហុការុ៍ ព្ពារេយហិ ច តីហិ បរេគហិ ទុរេព្វហិ ព្ពាពរាគិបិ ចព្វារិ លក្ខណាហារគរេឃត ទុព្វារេគច រេហាត្តិ, តស្មា ឃរេឆច ស្មុគ្គរិកា បឃាកា ឆាំហុកា ត កិច្ចិ ករេរាត្តិ, ពឆា អធិកក្កាគរេឃាបីតិ រេចជិពព្វា៍

រេចរិត្តិ បិណាតិបិពាឌិបច្ចារេចរសយត្តាកពំ៍ កពកិត្តិសត្តិ កពលុក្កកយ៉ុ៍ ត ហិ គំ រេសាឆរេឃតិ ស្មុគ្គរិកា ចា បឃាកា ចា ឆាំហុកា ចា ត រេសាឆរេឃ, ត រេសាឆតីតិ ទុព្វំ រេហាតិ៍ បិបកយ៉ិតត្តិ បិបរេកហិ រេចរកិត្តិសករេយុហិ ឃុព្វំ, លិយកករេយុ ឃុព្វំ ចា រេចរកិត្តិសកាចំ អប្បរេព្វហិ ពុក្ករេកហិបិ បិរេបហិ ឃុព្វត្តិ ទុព្វំ រេហាតិ៍

ស្មុទ្ធស្សាតិ គិក្កិរេលសស្ស៍ សគា ឲក្កុតិ គិច្ចយ្បិ ឲក្កុតិតក្លព្វរេយច៍ ឲក្កុតយារេស កិរ “ព្វព្វរឲក្កុតជិចរេស រេឃា ត្យាឃតិ, រេសា សំចឆ្កុំ កពបិប៉ំ រេសាឆតី”តិ ឲចំ ជិជ្ជិរោកា រេសា (ចាហូរេណា, រេពតស្ស កកចា ពំ ជិជ្ជិ បជិហតរេត្តា អាហ “ស្មុទ្ធស្ស រេច សគា ឲក្កុ”តិ៍ គិក្កិរេលសស្ស គិច្ចំ ឲក្កុតិតក្លព្វំ, ព្ពាពរេរា កិ ស្សុជ្ញាតិ? ព្វរេបិសរេឆា សគាតិ ស្មុទ្ធស្ស ច ចាពុទ្ធសបត្តរសាជីស្មុ ព្វរេបិសឆក្កាតិ អសយាជិឃរេពាបិ គិច្ចរេយច ព្វរេបិសរេឆា៍ ស្មុទ្ធស្ស ស្មុចិកយុស្សាតិ គិក្កិរេលសពាឃ ស្មុទ្ធស្ស ស្មុចីហិ ច កាឃកយុាជីហិ សយត្តាកពស្ស៍ សគា សយ្យជ្ជរេព ចពត្តិ (ព្រាជិសស្ស ច ក្យុសល្ហុបសព្យាពំ ចពសយាគាគយ្បិ គិច្ចំ សយត្តរេយច រេហាតីតិ៍ ព្ពារេឆច សិតាហីតិ ព្ពាយស្សិរេឃច យយ សាសរេគ សិតាហិ៍ កិ ទុព្វំ រេហាតិ? “សរេច អជ្ញត្តិកកិរេលសយលប្បចាហត់ ព្ពាច្ឆសិ, ព្ពារេឆច យយ សាសរេគ អដ្ឋិកយក្កសលិរេលត សិតាហិ, អជ្ជា(ពា ហិ ព្ពាគំ តព្វី”តិ៍

ព្ពាគាតិស្ស សប្បាឃរេគសតាចរេសត តីស្មុបិ ទ្វាររេស្មុ ស្មុគ្គិ គរេស្សរេត្តា សព្ពាក្សពេស្មុ កររាហិ រេលយពត្តិអាជិយាហ៍ ពត្ថ រេលយពត្តិ អកឃំ ហិពកាចំ, រេយព្វត្តិ ទុព្វំ រេហាតិ៍ ឲរេពតស្ស យរេតាទ្វាររស្មុគ្គិ គស្សិពា រេហាតិ៍

សរេច យុសា ត កណសីតិ ឲរេពតស្ស ចចីទ្វាររស្មុគ្គិ៍ សរេច បិណំ ត ហិំសសិ សរេច អជិគ្គំ តាជិឃសីតិ ឲរេពហិ កាឃទ្វាររស្មុគ្គិ៍ សទ្ធហារេតា អយឆ្នីតិ ឲរេពហិ បត គំ ឲចំ បរិស្មុទ្ធទ្វារំ សទ្ធាសយ្យគាឃ ចាកសយ្យគាឃ ច គិរេឃារេឌសិ៍ កិ កាហសិ កឃំ កគ្គា, ព្វគបិរេតាបិ រេព កឃាតិ អឃំ បត ព្វបដ្ឋកាឆា, សរេច សព្ពាក្សពេស្មុ រេលយពំ ករិស្សសិ, យុសា ត កណិស្សសិ, បិណំ ត ហតិស្សសិ, អជិគ្គំ តាជិឃិស្សសិ, សទ្ធហារេតា អយឆ្នី កចិស្សសិ, កិ កាហសិ កឃំ កគ្គា ព្វគបិរេតាបិ រេព កឃា , កឃាឃបិ ហិ រេព ត្យាឃត្តស្ស ព្វគបិរេតបិ ព្ពាយាឃ ឲច បជិបត្តិឃា កិរេលសស្មុគ្គិ, សរីរយលស្មុគ្គិ បត ព្វកឃព្ធ សយាតិ ឲចំ រេឃារេឌពព្វា៍ ឃស្មា ច រេលិរោក កឃា សយុពពរា, តស្មា ពស្ស កកចា “កឆ្នាតិ បត

កថំ កោតយោ ពាហុក”ន្តិ បុដ្ឋោបិ “កិំ កាហសិ ពាហុកំ កត្តា”តិ អវត្វា “កិំ កាហសិ កយំ កត្តា”តិ អាហាតិ វេទិតព្ពោ។

២០។ ឯវំ វុត្តេតិ ឯវមាទិ ភយភេរវេ វុត្តត្តា បាកដមេវ។ ឯកោ វូបកដ្ឋោតិអាទីសុ បន ឯកោ កាយវិវេកេន។ វូបកដ្ឋោ ចិត្តវិវេកេន។ អប្បមត្តោ កម្មដ្ឋានេ សតិំ អវិជហន្តោ។ អាតាបី កាយិកចេតសិកវីរិយសង្ខាតេន អាតាបេន។ បហិតត្តោ កាយេ ច ជីវិតេ ច អនបេក្ខតាយ។ វិហរន្តោ អញ្ញតរិរិយាបថវិហារេន។ យស្សត្ថាយាតិ យស្ស អត្ថាយ។ កុលបុត្តាតិ ទ្វិធា កុលបុត្តា ជាតិកុលបុត្តា ច អាចារកុលបុត្តា ច, អយំ បន ឧភយថាបិ កុលបុត្តោ។ អគារស្មាតិ ឃរា។ អគារស្ស ហិតំ អគារិយំ, កសិគោរក្ខាទិកុលកម្មំ វុច្ចតិ, នត្ថិ ឯត្ថ អគារិយន្តិ អនគារិយំ, បព្ពជ្ជាយេតំ អធិវចនំ។ បព្ពជន្តីតិ ឧបគច្ឆន្តិ ឧបសង្កមន្តិ។ តទនុត្តរន្តិ តំ អនុត្តរំ។ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ មគ្គព្រហ្មចរិយស្ស បរិយោសានំ, អរហត្តផលន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ តស្ស ហិ អត្ថាយ កុលបុត្តា បព្ពជន្តិ។ ទិដ្ឋេវ ធម្មេតិ តស្មិំយេវ អត្តភាវេ។ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វាតិ អត្តនាយេវ បញ្ញាយ បច្ចក្ខំ កត្វា, អបរប្បច្ចយំ ញត្វាតិ អត្ថោ។ ឧបសម្បជ្ជ វិហាសីតិ បាបុណិត្វា សម្បាទេត្វា វិហាសីតិ, ឯវំ វិហរន្តោ ច ខីណា ជាតិ…បេ… អព្ភញ្ញាសិ។ ឯវមស្ស បច្ចវេក្ខណភូមិំ ទស្សេតិ។

កតមា បនស្ស ជាតិ ខីណា? កេនញ្ច នំ អព្ភញ្ញាសីតិ? វុច្ចតេ, កាមញ្ចេតំ ភយភេរវេបិ វុត្តំ, តថាបិ តំ ឥធ បឋមបុរិសវសេន យោជនានយស្ស ទស្សនត្ថំ បុន សង្ខេបតោ ភណាមិ។ ន តាវស្ស អតីតា ជាតិ ខីណា, បុព្វេវ ខីណត្តា។ ន អនាគតា, តត្ថ វាយាមាភាវតោ។ ន បច្ចុប្បន្នា, វិជ្ជមានត្តា។ យា បន មគ្គស្ស អភាវិតត្តា ឧប្បជ្ជេយ្យ ឯកចតុបញ្ចវោការភវេសុ ឯកចតុបញ្ចក្ខន្ធប្បភេទា ជាតិ, សា មគ្គស្ស ភាវិតត្តា អនុប្បាទធម្មតំ អាបជ្ជនេន ខីណា, តំ សោ មគ្គភាវនាយ បហីនកិលេសេ បច្ចវេក្ខិត្វា កិលេសាភាវេ វិជ្ជមានម្បិ កម្មំ អាយតិំ អប្បដិសន្ធិកំ ហោតីតិ ជានន្តោ ជានាតិ។

វុសិតន្តិ វុត្ថំ បរិវុត្ថំ, កតំ ចរិតំ និដ្ឋាបិតន្តិ អត្ថោ។ ព្រហ្មចរិយន្តិ មគ្គព្រហ្មចរិយំ។ កតំ ករណីយន្តិ ចតូសុ សច្ចេសុ ចតូហិ មគ្គេហិ បរិញ្ញាបហានសច្ឆិកិរិយភាវនាវសេន សោឡសវិធម្បិ កិច្ចំ និដ្ឋាបិតន្តិ អត្ថោ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ ឥទានិ បុនិត្ថភាវាយ ឯវំសោឡសកិច្ចភាវាយ, កិលេសក្ខយាយ វា មគ្គភាវនា កិច្ចំ មេ នត្ថីតិ។ អថ វា, ឥត្ថត្តាយាតិ ឥត្ថភាវតោ ឥមស្មា ឯវំបការា ឥទានិ វត្តមានក្ខន្ធសន្តានា អបរំ ខន្ធសន្តានំ នត្ថិ, ឥមេ បន បញ្ចក្ខន្ធា បរិញ្ញាតា តិដ្ឋន្តិ, ឆិន្នមូលកា រុក្ខា វិយាតិ អព្ភញ្ញាសិ។ អញ្ញតរោតិ ឯកោ។ អរហតន្តិ អរហន្តានំ, ភគវតោ សាវកានំ អរហតំ អព្ភន្តរោ អហោសីតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

វច្ឆសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២. សេលសុត្តវណ្ណនា

ប័០៰ ៦ចំរេយ ឫតត្តិ សរេល្លលឫត្តំ៰ ពត្ត យហាក្ខរេគ្គាតិ តស្ស រេឆរស្ស តាយំ៰ សាឃត្យាយយត្តិ សាឃត្យាការេល៰ បដិសល្លាតា ក្ខដ្ឋិរេតាតិ ៦ត្ត

បដិសល្លាតត្តិ រេពហិ រេពហិ សត្តសប្លាររេហិ បដិតិចត្តិត្វា សល្លាតំ តិលិឃតំ, ៦ត្រិការេចា បចិរេចរេកាតិ ក្ខត្តំ រេហាតិ៰ រេឃា ពរេតា ក្ខដ្ឋិរេតា,

រេសា បដិសល្លាតា ក្ខដ្ឋិរេតា តាយ រេហាតិ៰ អយំ បត ឃត្វា បដិសល្លាតាតំ ប្ដួតូយរេតា ឋលសយាបត្តិរេតា ក្ខដ្ឋាសិ, ពត្វា “បដិសល្លាតា

ក្ខដ្ឋិរេតា”តិ ក្ខរេត្តា៰ កកាចត្តិ អតិចារេឌត្វាតិ សយឌសតលុប្ជលចិក្ខុសិរេពត សិរេសា កកាចត្តិ សក្កត្តំ ចត្តិត្វា, អតិចាឌារេបត្វា ចា “ឫលិ កច,

ក្ខគ្គា”តិ ៦ចំ ចឋិរេកឌំ ការារេបត្វា, កកាចា បត កិរ ចត្តិរេតា សយារេតា ឫចល្លាក្ខត្តិសដំសំ ក្រិចំ បក្កឃ្យាកល្លាឫលំ រេបយតិឃំ

អយតាកិរេសកសដិសំ ព្រាហ្វរេឈាសំ តិន្ត្ថាររេគ្គា “ឫលិ រេហាហិ”តិ តស្ស តស្ស តាយំ ករេហត្វា ចឌតិ, ៦តំ អាចិល្លំ តឆាកតាតំ៰ តព្រិឌំ

សាឆកឫត្តំ, “សរេគ្គា, កគ្គ, រេឌចាតយិរេគ្គា សាយរេច្ឆា សបរិឌរេតា កកាចរេតា បរិរេឌ សិរេសា ចគ្គតិតិ, ឫលិ រេហាត្យ បត្ថាសិល សរេគ្គា

រេឌចាតយិរេគ្គា សាយរេច្ឆា សបរិឌរេតា, ឫលកាយា ហិ រេឌចា យត្តស្សា អឫរា តាកា កគ្គត្ថា, រេឃ ធរេគ្គា សត្តិ ឫត្ញកាឃា”តិ៰ ៦ចត្វា បត

ពឆាកតា ៦ចក្ខុរេប យរេហសរេគ្គ ឃរេគ្គ អតិចឌត្តិតិ៰

ឃា ត្តយាតិ ត្តឌាតិ ចត្តត្ថាកិយុលំ ករេរារេគ្គា ចិឃ អាហ៰ អរេតកចិហិតាតិ តាតប្បការា៰ ដិដ្ឋិរេឃាតិ យិន្ត្ថាដិដ្ឋិរេឃា ៰ រេលិរេក ប្ដប្បជ្ជត្តិតិ

សរេត្តឫ បិត្យកចត្តិ៰ អត្តចាឌប្បដិសំឃុត្តាតិ “ក្ខុបំ អត្តរេតា សយត្តុបស្សតី”តិអាឌិតយប្បចរេត្តត អត្តចារេឌត បដិសំឃុត្តា, តា ចិសតិ កចត្តិ៰

រេលិកចាឌប្បដិសំឃុត្តាតិ “សស្សរេតា អត្តា ច រេលិរេកា ចា”តិអាឌិតយប្បចរេត្តត រេលិកចារេឌត បដិសំឃុត្តា, តា អដ្ឋ រេហាត្តិ សស្សរេតា,

អសស្សរេតា, សស្សរេតា ច អសស្សរេតា ច, រេតច សស្សរេតា តាសស្សរេតា, អគ្គចា, អតគ្គចា, អគ្គចា ច អតគ្គចា ច, រេតចគ្គចា តាតគ្គចា

អត្តា ច រេលិរេកា ចាតិ ៦ចំ បចត្តត្តា៰

អាឌិរេយចាតិអាឌីឫ អឃយរេត្វា កិ ត្យ រេលា កគ្គ អាឌិរេយច យតសិករេទាគ្គស្ស អប្បត្វាបិ រេសាតាបត្តិយក្កំ

ចិបស្សតាយិស្សាកបឌយយតសិការេយច យតសិករេទាគ្គស្ស កិល្លរេតា ៦ចរេយតាសំ ៦ត្តរេកតច ប្ដបិរេឃត ៦តាសំ ដិដ្ឋិតំ បហាតត្វា

បដិតិស្សរេក្ក ច រេហាតីតិ៰ ត្តឌត្វា រេឆរា អត្តតា អតឌិយាតិរេកាបិ សយារេតា អឌិយាតិកាតំ អឌិយាតប្បហាតត្វំ អឌិយាតិរេកា ចិឃ ហុត្វា

ឫត្ថតីតិ រេចឌិពរេគ្គា៰ អបរេរ បតាហុ “រេឆរស្ស អរេគ្គចាសិកា អាឌិយតសិការេរតច ដិដ្ឋិតំ សយុរេច្ឆឌប្បហាតំ រេហាតីតិ ៦ចំសគ្គិរេតាបិ,

សយាបត្តិចិហារា សរេល្លលចិហារាតិ ៦ចំសគ្គិរេតាបិ អត្ថិ៰ រេសា រេពសំ អត្វាឃ កកាចត្តិ ឫត្ថតី”តិ៰

ប័៧៰ អឆស្ស កកាចា តាសំ ដិដ្ឋិតំ បហាត្យបិឃំ ឌរេស្សរេគ្គា ឃា ត្តយាតិអាឌិយាហ៰ តត្ត ឃត្ត រេឆតា ដិដ្ឋិរេឃា ប្ដប្បជ្ជត្តិតិអាឌិ បត្ថាក្កូរេគ្គ

សគ្គាឃ ក្ខត្តំ៰ ៦រេពឫ ហិ ៦តា ដិដ្ឋិរេឃា ប្ដប្បជ្ជត្តិ៰ ឃឆាហ “ក្ខុរេប រេលា, កិល្លរេច, សតិ ក្ខុបំ អតិតិចិស្ស ៦ចំ ដិដ្ឋិ ប្ដប្បជ្ជតិ, រេសា អត្តា រេសា

រេលិរេកា រេសា រេបច្ច កចិស្សាយិ តិរេច្ឆា ធ្យុរេចា សស្សរេតា អចិបរិណាយឌរេម្មា”តិ (សំ៰ តិ៰ ៣៰៣៥៧) ចិត្វារេរា៰ អារេបុណចរេសត បត

៦កចចតំ កត្វា ឃត្ត ចាតិ អាហ, ឃស្មិំ អារេបុណេ ប្ដប្បជ្ជត្តិតិ ក្ខត្តំ រេហាតិ៰ ៦ត្ត ច ប្ដប្បជ្ជត្តិ អត្យរេសត្តិ សយុឌាចរេត្តិតិ ត្តរេយសំ ៦ចំ

តាតាករេណ រេចឌិតត្ថា៰ ឌាតិចរេសត ហិ អឌាតា ឌាឃយាតា ប្ដប្បជ្ជត្តិតិ ក្ខគ្គត្តិ៰ ឫតប្បុតំ អារេសចិតា ធាយកាតា អប្បដិចិតីតា

អត្យរេសត្តិតិ៰ កាឃចឌិត្វាទំ សយុត្តា សយុឌាចរេត្តិតិ, ត្តឌរេយរេពសំ តាតាករេណ៰ ពំ រេតពំ យយាតិអាឌីឫ ពំ បត្ថាក្កូត្តប្បរេកឌំ អារេបុណរេយពំ

ᨿᩢᨬ᩠ᨬᩣᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩉᨾ᩠ᨸᩥ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨶ ᩋᩈ᩠ᨾᩥ, ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨶᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨷᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨠ᩠ᩅᨧᨶᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩈᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩴ ᨶᨿᩮᩣᨷᩢᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩔᨲᩦᨲᩥ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨲᩣᨶ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩮᨧᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪀

ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨠ᩠ᩅᨧᩥᩴ ᨿᨿᩣᨲᩥ ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩈᨲᨲᨻ᩠ᨻᨧᩥᨶ᩠ᨲᩥᨲᨷ᩠ᨷᩈᨦ᩠ᨣᩮ ᨲᨻ᩠ᨻᨷᨷᨬ᩠ᨧᩣ ᨣᩉᩮᨲᩥ᪀ ᨠ᩠ᩅᨶᩮᩣᩉᨿᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩣᨶᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨶᨧᨷ᩠ᨷᩈᨦ᩠ᨣᩮ ᨿᩣᨶᨷᨷᨬ᩠ᨧᩣ ᨣᩉᩮᨲᩥ᪀ ᨠ᩠ᩅᨶᩮᩣ ᨶᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨠᩣᩁᩮᩉᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᨧᩣᩁᩥᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨠᨲᨷ᩠ᨷᩈᨦ᩠ᨣᩮ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨷᨷᨬ᩠ᨧᩣ ᨣᩉᩮᨲᩥ᪀ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩮᨲᩴ ᨿᨿᩣᨲᩥ ᨧᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨠᨧᩣ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨽᩪᨲᨷ᩠ᨷᩈᨦ᩠ᨣᩮ ᨲᨻ᩠ᨻᨷᨷᨬ᩠ᨧᩣ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪀ ᨶᩮᨠ᩠ᩅᨶᩮᩣᩉᨿᩈ᩠ᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩣᨶᨷᨷᨬ᩠ᨧᩣ᪀ ᨶ ᨿᩮᩅᩈᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨷᨷᨬ᩠ᨧᩣ᪀ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨠᩥᨬ᩠ᨧᨶᩮᩈᨧ ᨧᨲ᩠ᨳ ᨲᨻ᩠ᨻᨿᩣᨶᩣ ᨶᩮᨧᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪀ ᨠ᩠ᩅᨧᨿᩮᨲᨲ᩠ᨳ ᨠ᩠ᩅᨧᩥ "ᨶᩮᨲᩴ ᨿᨿᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨠ᩠ᩅᨲᩴ ᨷᩕᨶ᩠ᨲᨷᨬ᩠ᨬᩣᨠᩴ᪀ ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨽᩪᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᩈᩉᩣᨧᩴ, ᩈᨧ᩠ᨧᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪀ ᨷᩕᨶ᩠ᨲᨷᨬ᩠ᨬᩣᨠᨳᩥᨿᩣᨠ᩠ᩅᨲᩮᨶᩮᨧ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪀ ᨿᨿᨲ᩠ᨳᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨷᨶ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣᨶᨿᩥ ᨲᩮᨶᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨶᩮᨧᨲᩦᨲᩥ ᩋᨽᩥᨷ᩠ᨷᩣᨿᩮᩣ᪀ ᨶᨿᩮᩣᨷᩢᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᨣ᩠ᨣᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩣᨿ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᩩᨴ᩠ᨵ ᨷᩔᨲ᩠ᨲᩔ᪀ ᨠ᩠ᩅᨧᨿᩮᨲᩣᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩮᨲᨶ ᨣᩩᨷᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿᨶ ᨠ᩠ᩅᨲᩣᩅᩢ᪀ ᨷᩉᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨷᩔᩮᨠ᩠ᨠᩥ ᨣᩩᩉᨿᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨶᨿᩩᨴ᩠ᨵᨧᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩮᩈ᩠ᨿᨧᩣᨽᩥᨧᨧᩴ᪀

ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᩉᨠᨧᩣ ᩋᩣᨴᩥᨿᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᨶᩮᨧ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᩴ ᨷᩉᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶᩩ ᨶᩮᩣ ᨶᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᩣᩈᨦ᩠ᨠᩣ ᨿᩉᩣᨴᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨽᩥᨿᩣᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᨧᩮᩈᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᩣᨷᩩᨲ᩠ᨳᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨷ᩠ᨷᩉᩣᨶᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩣᨷᩣᨲᩥ ᩈᨿᩮᨿᨧ ᩋᨽᩥᨿᩣᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᨶᩈᩣᨶᩴ ᩅᩥᨽᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩣᨶᩴ ᨶᩮᩣ ᨷᨶᩮᨲᨲ᩠ᨳᩥᩋᩣᨴᩥᨿᩣᩉ᪀ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨽᩥᨿᩣᨲᩥᨠᩣ ᨶᩣᨿ ᨶᩮᨿᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨲ᩠ᨲᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩋᨽᩥᨿᩣᨶᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨿᩣᨶᩮᩣ ᨶᩮᨧ ᩃᩮᩣᨠᨧᨲᩩᩁᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩦᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩩᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᩋᩁᩥᨿᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ᪀ ᨶ ᩉᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩔ "ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩦ ᩋᩉ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨽᩥᨿᩣᨶᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᩔ "ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩦ ᩋᩉ"ᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨶᩮᩣ "ᩋᩁᩉᩣ ᩋᩉ"ᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩣᩁᨱᩔᨧ ᨷᨶ ᩈᨿᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶ ᨧᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨧᩮᨴᩮᨶ ᨧᩣ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩥᨲᨠᩥᩃᩮᩈᩔ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩥᨷᩔᨶᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪀ ᨲᩔ ᩉᩥ ᩈᨿᨧᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣᨶᩴ ᨧᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣᨶᩴ ᨧᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᩈᨿᩩᨴᩣᨧᩣᩁᩴ ᩋᨷᩔᨲᩮᩣ "ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩣ, ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩦ, ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩦ , ᩋᩁᩉᩣ ᩋᩉ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩣ ᩋᨽᩥᨿᩣᨶᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩃᨦ᩠ᨠᩁᨲᩥᩔᨷᨻ᩠ᨻᨲᩅᩣᩈᩥᨾᩉᩣᨴᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᨶ ᨧᩪᩊᨶᩣᨣᨲ᩠ᨳᩮᩁᩣᨶᩴ ᩅᩥᨿ᪀

ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᨠᩥᩁ ᩋᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᨷᨲ᩠ᨲᩈᨬ᩠ᨬᩔ ᨧᩪᩊᨶᩣᨣᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨴᩥᩉᩢ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩥᨶᨿᩴ ᩋᨽᩥᨣᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ᪀ ᨲᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᩔᨿᩉᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩅᩣᩈᩦ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ "ᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥᨿᩮᩣᨶᩣᨿᩮᩣ ᨳᩮᩁᩮᩣᨲᩥ ᨳᩮᩁᩴ ᩋᩣᨶᩮᨳᩣ"ᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᨷᩩᩃᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨷᩉᩥᨱᩥ᪀ ᨲᩮ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ, "ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨾᩉᩣᨴᨲ᩠ᨲ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᨲᩴ ᨷᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩣᨷᩮᨲᩦ"ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪀ ᩈᩮᩣ ᩋᩣᩉ "ᨠᩥᩴ ᨷᨶ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩉᩮᩅ, ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨣᩁᩮᨧᩈᨧ ᨷᩁ"ᨶ᩠ᨲᩥ? ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᨷ᩠ᨷᩩᩁᩥᩈᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᨿᨴᩣᩈᩥ, ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᨧ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩥᨷᩩᩃᩥᩴᩈᩩ᪀ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᨷᩩᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨷᩉᩥᨱᩥ, ᨠ᩠ᩅᨧᩥ ᨿᩣᨧᨲᩥᨿᩴ ᨷᩉᩥᨲᩣ ᩈᨭ᩠ᨮᩥᨷᩥ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᩥᩴᩈᩩ᪀

ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᨣᨲᨣᨲᩣ ᨶᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩴ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩴ ᨷᩉᩥᨱᩥ᪀ ᩈᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ, "ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨾᩉᩣᨴᨲ᩠ᨲ ᨲᩥᩔᨿᩉᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩅᩣᩈᩦ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨷᩮᩈᩮᩈᩥ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨶᩣᨿ ᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᩋᩣᨱᩴ ᨠᩮᩣᨷᩮ ᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᩈᩥ, ᨶᩣᨣᨧ᩠ᨨᩈᩦ"ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪀ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨠᩥᩁᩮᨿᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣᩈᩥ ᩋᨷ᩠ᨷᩥᨧᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨷᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩣᨶᩮᨶᩮᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥ, ᩈᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨧᩥᩉᩣᩁᩮ ᨷᩣᨧᩥᨶᩥ᪀ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩮᨶᨠᩮᩣ ᨿᩉᩣᨳᩮᩁᩮᩣ ᩈᩩᨧᩥᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣᨲᩦᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᨿᩣᨶᩮᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪀ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩴ ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩥᨠᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪀ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᩣᩉ "ᩋᩣᨿ ᨾᩉᩣᨴᨲ᩠ᨲ, ᨿᩴ ᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᨶ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩴ ᨠᨲᩴ,

ທໍ ຍຜາ, ອທີຕສຸຂໍຈເສຍ໌ຍາຍິຯຸທາຣທີ”ທີ໌ ກິ, ກເນ້ຕ, ຊຸລົ້ຍິ ຈຍຸອເນ້ຕຈາທີ໌ ອາຍ ຂຍຸ່ຂິເນ້ຕາທີ໌ ສາຂຸ ຈທ, ກເນ້ຕ, ທທິ ທຸຍຸາກໍ ປຂິຍຸທໍ

ອາກຊ໌ຊຸ້ດ ຍາເບຈາທີ໌ ສາຂາຈຸເສາທີ ເຈເຣາ ສຸຸເສທໍ ສທຸປຸທິຂໍ ທິຂາປກີຕ ກຊຸຂໍ ຍີຂຍຍາທ໌ ເສາລຸ ຍຸເຣ ປກຸປີທຸາ ຂີຫິ ຂເຕ້ຫິ

ຍິຂຸ້ຫຸກາຍໍ ຍິຍ ປຂິຍຸທໍ ອາກຊ໌ຊຸ້ດ ຍທາທທິ ຍາເປສີ໌ ເສາ ທໍ ອທູຕາເຍຈ ຍາປິທໍ ທທິ ຂີສຸາ ກີເທາ ປລິຍິທຸໍ ອາຣກີ໌ ທຂາຈ ອທູາທ໌

“ຕາທໍ ອຣທາ”ທີ ຍາທຸາ ຂຍຸ່ຂິເນ້ຕສຸ ປິຂຍຸເລ ຂຸກຸຂິກໍ ຕິສີຂິທຸາ “ປທີຂຸາ ເຍ ເທາຫິ, ອາຈຸເສາ”ທີ ອາທ໌ ຂຍຸ່ຂິເນ້ຕາ “ຍາ, ກເນ້ຕ, ເສາຍິ,

ຍາ ອຕທູຍເຕາ ອເທາສິ, ກາຣກາທ໌ເຍຈ ອຂິຍາເຕາ ຂຸປຸຍູທີ”ທີ ເຈຣ໌ ສຍສຸາເສທຸາ ກຍຸຂຸາຕຍຂາສີ໌ ເຈເຣາ ທເສຸາຈາເຂ ຂທຸາ

ອຣທທຸ ປິປຸລິ໌

ຍິທຸລປຸເທປິ ທາຂິເສາຈ ເຈເຣາ ຈສທີ໌ ຂຍຸ່ຂິເນ້ຕາ ທຍຶ ຂຸປສຸຍິທຸາ ທເຈຈ ປຸຊຸ້ ເສາປິ ທເຈຈ ຍຸາກາສີ໌ ທເທາ ຕໍ ຂຍຸ່ຂິເນ້ຕາ ກິ,

ກເນ້ຕ, ຊຸລົ້ຍິ ຈຍຸອເນ້ຕຈາທີ ອາທ໌ ອາຍາຈຸເສາທີ໌ ສາຂຸ ຈທ, ກເນ້ຕ, ໆກໍ ເປິກຸລຣລິ ຍາເປຈາທີ໌ ເຈເຣາ ຍາເປສີ໌ ໆທູ, ກເນ້ຕ,

ປຂຸຍຸຫຸ ຍາເປຈາທີ໌ ທຍຶ ຍາເປສີ໌ ປຂຸຍຸເຫຸ ຍທາປຂຸຍ໌ ຍາເປຈາທີ໌ ທຍຶ ຍາເປສີ໌ ໆທສິ ປຂຸຍຸເຫຸ ຂທຸາ ຍຂຸຣສຸເຣຕ ກາຍທູ

ຕຊຸທູຊຸາ ໆກໍ ຊຸທິຍິກຸທໍ ຍາເປຈາທີ໌ ທຍຶ ຍາເປສີ໌ ເສາ ໆທໍ, ກເນ້ຕ, ປຸຕປຸທ໌ ຂຸປຕິຍຸາຍຈາທີ ຈທຸາ ສຍໍ ປິສາຂ໌ ປິຍິສີ໌ ເຈຣສຸ ທໍ

ຂຸປຕິຍຸາຍເທາ ສຂໍຈເສຸາຕິ ຍິກຸຍຶທກິເລສາ ຈລິສຸ, ເສາ ທຂາ ອທູາທ໌ ຍາທຸາ ປຸຣິຍເທູເຣາ ຍິຍ ຂຍຸ່ຂິເນ້ຕເທູຣສຸ ສທິເກ ກຍຸຂຸາທ໌

ກເທທຸາ ອຣທທຸ ປິປຸລິ໌

ຂຍຸ່ຂິເນ້ຕາປິ ອຕຸປຸເຕຸຕ ທິສຸຍທາຍິທາຣ໌ ອກຍາສີ໌ ທສິຊຸາ ສຍເຍ ເຈຣາ ເຈທິຍຊຸກໍ ສຍຸຊີທຸາ ຊຸຂຸາຣຍຸລໍ ປີທີ ຂຸປຸາເຂທຸາ ຕິສິເນ້ຕາ

ເທາຕີ, ໆທໍ ກິຣ ເທສໍ ຈທູ໌ ເທຕ ເຕສໍ ໆເກາປິ “ຊຸລຂ ປທູຂີຈຣ໌ ຂເປທີ”ທີ ຂຍຸ່ຂິເນ້ຕ ຈທູາ ປຸຊຸ້ທາປິ ຕາເທາສີ໌ ຂຍຸ່ຂິເນ້ຕາ ໆເສາ

ກເຈຍຸາທີ ຍາທຸາ ປຕ ປທຸາປຸຊຸ້ສຸ໌ ເສາ ປຸຊຸ້ທປເທຸາທີເລຸຕ ອສິຕາ ທຸຍຸຂຕາຍຸອກລິປໍ ຍິຍ ລິກຸທຸາ ປິຂຸລິຍາ ຍທາປຈຊີ ປທຣ໌

ກເນ້ຕ ອຍໍ ອເຈທຕາ ຍທາປຈຊີປິ ຂຍຸ່ຂິເນ້ຕສຸ ທຸລໍ ຂາຕາທີ໌ ທຸເຍຸສຕ ຕ ຂາຕິທູາທີ ຈ ຈທຸາ ຊຸລຍໍ ກາຈຍາທ –

“ອເຈທຕາລໍ ປຈຊີ, ຍິຂາຕາທີ ທຸລາທຸລໍ;

ສເຈທຕາລ ເທາ ກເນ້ຕ, ຕ ຂາຕາລ ທຸລາທຸລ”ຕິ໌

ທາຈເຂຈ ຈ ອາກາເສ ອຊຸທຸກຸາ ທລຊຸຣທີສຸປຸທເຍຈ ອກຍາສີ໌ ໆຈິ ກາຣເກສຸຈ ອຂິຍາເຕາ ຂຸປຸຍູທີ໌ ທສຸາ ກກຈາ ທາຂິສາທ໌

ກິກຸທ໌ ຈເສຕ ຂສາທ໌ ຍິກຂເນ້ຕາ ຂາທ໌ ເທາ ປເຕທຸຕິອາຂິຍາທ໌

ທສຸເທູາ, ອເທູທໍ ກາຣລໍ, ເຕາ ຕທິ໌ ເຍຕ ຊຸລເຂກເຈຸາ ກິກຸ ຍາຫິຣປຣິຊຸາຂເກທິ ສາຂາຣລໍ ຍິຍິເຈຸຈ ກາເຍທິ…ເປ… ປຂຍໍ ຂສາທ໌

ຂຸປສຍຸຍູ ຍິທເຣຍຸ, ຍໍ ປຕ ທສຸ ໆຈຍສຸ ສເລຸເລຕ ຍິທຣາຍີທີ, ຍໍ ປຂີປທູຍິຂາທ໌ ກິເລເສ ສໍລິລທີ, ເທຕາທໍ ຍິທຣາຍີທີ, ທໍ ຕ

ຍຸຍູທີ, ຕ ຫິ ອຂິຍາຕິກສຸ ກິກຸເຕາ ຂສາທ໌ ສເລຸເລາ ຈາ ສເລຸລປຂີປຂາ ຈາ ເທາທີ໌ ກສຸາ? ອຍິປສຸຕາປິຂກທູາ໌ ຕ ຫິ ເສາ ຂສາທ໌

សមាបជ្ជិត្វា តតោ វុដ្ឋាយ សង្ខារេ សម្មសតិ, ឈានំ បនស្ស ចិត្តេកគ្គមត្តំ ករោតិ, ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារោ ហោតិ។ តស្មា តមត្ថំ ទស្សេន្តោ ភគវា “ន ខោ បនេតេ, ចុន្ទ, អរិយស្ស វិនយេ សល្លេខា វុច្ចន្តិ, ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារា ឯតេ អរិយស្ស វិនយេ វុច្ចន្តី”តិ អាហ។

តត្ថ ឯតេតិ ឈានធម្មវសេន ពហុវចនំ វេទិតព្វំ, ឯតេ បឋមជ្ឈានធម្មាតិ វុត្តំ ហោតិ។ សមាបត្តិវសេន វា, ឯកម្បិ ហិ បឋមជ្ឈានំ បុនប្បុនំ សមាបត្តិវសេន បវត្តត្តា ពហុត្តំ គច្ឆតិ។ អារម្មណវសេន វា, ឯកម្បិ ហិ បឋមជ្ឈានំ បថវីកសិណាទីសុ បវត្តិវសេន ពហុត្តំ គច្ឆតីតិ។ ឯស នយោ ទុតិយតតិយចតុត្ថជ្ឈានេសុ។ អារុប្បឈានេសុ បន អារម្មណភេទាភាវតោ បុរិមការណទ្វយវសេនេវ ពហុវចនំ វេទិតព្វំ។

យស្មា ចេតេសំ អង្គានិបិ សន្តានិ អារម្មណានិបិ, និព្វុតានិ ចេវ សុខុមានិ ចាតិ វុត្តំ ហោតិ, តស្មា តានិ សន្តា ឯតេ វិហារាតិ ឯវំ វុត្តានីតិ វេទិតព្វានិ។ អយំ តាវ ឯតេសំ ចតុន្នម្បិ សាធារណា វណ្ណនា។ វិសេសវណ្ណនា បន “សព្វសោ រូបសញ្ញាន”ន្តិអាទិបទានុសារតោ វត្តព្វា សិយា។ សា វិសុទ្ធិមគ្គេ សព្វាការេន វុត្តាយេវ។

៨៣។ ឯវំ យស្មា អធិមានិកស្ស ភិក្ខុនោ ឈានវិហារោ អវិបស្សនាបាទកត្តា សល្លេខវិហារោ ន ហោតិ, ន ហិ សោ ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា តតោ វុដ្ឋាយ សង្ខារេ សម្មសតិ, ចិត្តេកគ្គករោ ទិដ្ឋធម្មេ សុខវិហារោ បនស្ស ហោតិ, តស្មា តមត្ថំ ទស្សេន្តោ រូបជ្ឈានានិ ច អរូបជ្ឈានានិ ច វិភជិត្វា ឋានានិ ច យត្ថ សល្លេខោ កាតព្វោ ចតុចត្តាលីសាយ អាការេហិ, តញ្ច វត្ថុំ តញ្ច សល្លេខំ ទស្សេន្តោ ឥធ ខោ បន វោតិអាទិមាហ។

កស្មា បន “អដ្ឋហិ សមាបត្តីហិ អវិហិំសាទយោ សល្លេខា”តិ វុត្តា? លោកុត្តរបាទកត្តា។ ពាហិរកានញ្ហិ អដ្ឋ សមាបត្តិយោ វដ្ដបាទកាយេវ។ សាសនេ សរណគមនម្បិ លោកុត្តរបាទកំ, បគេវ អវិហិំសាទយោ។ ឥមិនាយេវ ច សុត្តេន វេទិតព្វំ “យថា ពាហិរកស្ស អដ្ឋសមាបត្តិលាភិនោ បញ្ចាភិញ្ញស្សាបិ ទិន្នទានតោ សាសនេ តិសរណគតស្ស ទិន្នទានំ មហប្ផលតរំ ហោតី”តិ។ ឥទញ្ច សន្ធាយ ទក្ខិណាវិភង្គសុត្តេ “ពាហិរកេ កាមេសុ វីតរាគេ ទានំ ទត្វា កោដិសតសហស្សគុណា បាដិកង្ខិតព្វា។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នេ ទានំ ទត្វា អសង្ខេយ្យា អប្បមេយ្យា ទក្ខិណា បាដិកង្ខិតព្វា, កោ បន វាទោ សោតាបន្នេ”តិ វុត្តំ (ម. និ. ៣.៣៧៩)។ សរណគមនតោ បដ្ឋាយ ហិ តត្ថ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ អធិប្បេតោតិ, អយំ តាវេត្ថ បិណ្ឌយោជនា។

អនុបទវណ្ណនាយំ បន ឥធាតិ វិហិំសាទិវត្ថុទីបនមេតំ។ វោ បនាតិ និបាតមត្តំ។ វោតិ ករណត្ថេ សាមិវចនំ, អយំ បន សង្ខេបត្ថោ, យទេតំ “បរេ វិហិំសកា ភវិស្សន្តី”តិអាទិនា នយេន វិហិំសាទិវត្ថុំ វទាម។ ឥធ, ចុន្ទ, តុម្ហេហិ សល្លេខោ កាតព្វោតិ។

ឯវំ សង្ខេបតោ វត្វា ឥទានិ វិត្ថារេន្តោ “បរេ វិហិំសកា ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ អវិហិំសកា ភវិស្សាមាតិ សល្លេខោ

ກຣຓີໂຍ”ຕິອາທິມາຫ.

ຕຕ຺ຖ ປເຣຕິ ເຍ ເກຈິ ອິມໍ ສເລ຺ລຂມນນຸຍຸຕ຺ຕາ. ວິຫິໍສກາ ພວິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ປາຓິນາ ວາ ເລຑ຺ຑຸນາ ວາຕິອາທີຫິ ສຕ຺ຕານໍ ວິເຫສກາ ພວິສ຺ສນ຺ຕິ. ມຍເມຕ຺ຖ ອວິຫິໍສກາ ພວິສ຺ສາມາຕິ ມຍໍ ປນ ຍເຕ຺ຖວ ວຕ຺ຖຸສ຺ມິໍ ປເຣ ເອເຕ ວິຫິໍສກາ ພວິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕເຕ຺ຖວ ອວິຫິໍສກາ ພວິສ຺ສາມ, ອວິຫິໍສໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ວິຫຣິສ຺ສາມ. ອິຕິ ສເລ຺ລໂຂ ກຣຓີໂຍຕິ ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ສເລ຺ລໂຂ ກາຕພ຺ໂພ. ສເລ຺ລໂຂຕິ ຈ ອິທ ອວິຫິໍສາວ ເວທິຕພ຺ພາ. ອວິຫິໍສາ ຫິ ວິຫິໍສໍ ສເລ຺ລຂຕິ, ຕໍ ຉິນ຺ທຕິ, ຕສ຺ມາ ສເລ຺ລໂຂຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ເອສ ນໂຍ ສພ຺ພຕ຺ຖ. ອຍໍ ປນ ວິເສໂສ. ປເຣ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐີຕິ ເອຕ຺ຖ ກມ຺ມປຖານໍ ອນ຺ຕມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິຍາ ມິຈ຺ຉຕ຺ຕານໍ ອາທິມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິຍາ ມິເສ຺ສຕ຺ວາ ທິຏ຺ຐີ ວຸຕ຺ຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ຕຖາ ມຍເມຕ຺ຖ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐີຕິ ວຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐີ. ເອຕ຺ຖ ຈ ກມ຺ມປຖກຖາ ວິຕ຺ຖາເຣນ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິສຸຕ຺ເຕ ອາວິ ພວິສ຺ສຕິ. ມິຈ຺ຉຕ຺ເຕສຸ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິອາທໂຍ ເຫຏ຺ຐາວຸຕ຺ຕນເຍນ.

ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ສເທ຺ທປິ, ປາຓໍ ອຕິປາເຕນ຺ຕີຕິ ປາຓາຕິປາຕີ ປາຓຆາຕກາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອທິນ຺ນໍ ອາທິຍນ຺ຕີຕິ ອທິນ຺ນາທາຍີ, ປຣສ຺ສ ຫາຣິໂນຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອພ຺ຣຫ຺ມໍ ຫີນໍ ລາມກທມ຺ມໍ ຈຣນ຺ຕີຕິ ອພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ, ເມຖຸນທມ຺ມປ຺ປຏິເສວກາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ພ຺ຣຫ຺ມໍ ເສຏ຺ຐໍ ປຏິປທໍ ຈຣນ຺ຕີຕິ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ, ເມຖຸນາ ປຏິວິຣຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອຕ຺ຖ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສເລ຺ລໂຂຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍຎ຺ຫິ ອພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ສລ຺ລິຂຕິ. ມຸສາ ວທນ຺ຕີຕິ ມຸສາວາທີ, ປຣສ຺ສ ອຕ຺ຖພຎ຺ຊນກໍ ຕຸຉ຺ຉໍ ອລິກໍ ວາຈໍ ພາສິຕາໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປິສຸຓາ ວາຈາ ເອເຕສນ຺ຕິ ປິສຸຓວາຈາ. ປຣສ຺ສ ມມ຺ມຉ຺ເຉທິກາ ຜຣຸສາ ວາຈາ ເອເຕສນ຺ຕິ ຜຣຸສວາຈາ. ສມ຺ຜໍ ນິຣຕ຺ຖກວຈນໍ ປລປນ຺ຕີຕິ ສມ຺ຜປ຺ປລາປີ. ອພິຊ຺ຌາຍນ຺ຕີຕິ ອພິຊ຺ຌາລູ, ປຣພຓ຺ຑລຸພ຺ພນສີລາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ພ຺ຍາປນ຺ນໍ ປູຕິພູຕໍ ຈິຕ຺ຕເມເຕສນ຺ຕິ ພ຺ຍາປນ຺ນຈິຕ຺ຕາ. ມິຈ຺ຉາ ປາປິກາ ວິຎ຺ຎູຄຣຫິຕາ ເອເຕສໍ ທິຏ຺ຐີຕິ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐີ, ກມ຺ມປຖປຣິຍາປນ຺ນາຍ ນຕ຺ຖິ ທິນ຺ນນ຺ຕິອາທິກາຍ, ມິຈ຺ຉຕ຺ຕປຣິຍາປນ຺ນາຍ ອນ຺ຕຄ຺ຄາຫິກທິຏ຺ຐິຍາ ຈ ສມນ຺ນາຄຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສມ຺ມາ ໂສພນາ ວິຎ຺ຎູປ຺ປສຕ຺ຖາ ເອເຕສໍ ທິຏ຺ຐີຕິ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐີ, ກມ຺ມປຖປຣິຍາປນ຺ນາຍ ອຕ຺ຖິ ທິນ຺ນນ຺ຕິອາທິກາຍ ກມ຺ມສ຺ສກຕາທິຏ຺ຐິຍາ, ສມ຺ມຕ຺ຕປຣິຍາປນ຺ນາຍ ມຄ຺ຄທິຏ຺ຐິຍາ ຈ ສມນ຺ນາຄຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ມິຈ຺ຉາສງ຺ກປ຺ປາຕິ ອຍາຖາວອນິຍ຺ຍານິກອກຸສລສງ຺ກປ຺ປາ. ເອສ ນໂຍ ມິຈ຺ຉາວາຈາຕິອາທີສຸ. ອຍໍ ປນ ວິເສໂສ, ມິຈ຺ຉາສງ຺ກປ຺ປາທໂຍ ວິຍ ຫິ ມິຈ຺ຉາສຕິ ນາມ ປາຏິເຍກ຺ໂກ ໂກຈິ ທມ຺ໂມ ນຕ຺ຖິ, ອຕີຕໍ ປນ ຈິນ຺ຕຍໂຕ ປວຕ຺ຕານໍ ຈຕຸນ຺ນມ຺ປິ ອກຸສລກ຺ຂນ຺ທານເມຕໍ ອທິວຈນໍ. ຍມ຺ປິ ວຸຕ຺ຕໍ ພຄວຕາ – “ອຕ຺ເຖສາ, ພິກ຺ຂເວ, ອນຸສ຺ສຕິ, ເນສາ ນຕ຺ຖີຕິ ວທາມິ, ປຸຕ຺ຕລາພໍ ວາ, ພິກ຺ຂເວ, ອນຸສ຺ສຣໂຕ, ທນລາພໍ ວາ, ພິກ຺ຂເວ, ອນຸສ຺ສຣໂຕ, ຍສລາພໍ ວາ, ພິກ຺ຂເວ, ອນຸສ຺ສຣໂຕ”ຕິ, ຕມ຺ປິ ຕໍ ຕໍ ວິຕກ຺ກສ຺ສ ສຕິປຕິຣູປເກນ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ມິຈ຺ຉາຎາຓີຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ມິຈ຺ຉາຎາຓນ຺ຕິ ປາປກິຣິຍາສຸ ອຸປາຍຈິນ຺ຕາວເສນ ປາປໍ ກັຕ຺ວາ “ສຸກຕໍ ມຍາ”ຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາກາເຣນ ຈ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ ໂມໂຫ ເວທິຕພ຺ໂພ, ເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ ປຸຄ຺ຄລາ ມິຈ຺ຉາຎາຓີ. ສມ຺ມາຎາຓີຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ເອກູນວີສຕິເພທໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຎາຓໍ “ສມ຺ມາຎາຓນ຺”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເຕນ ສມນ຺ນາຄຕາ ປຸຄ຺ຄລາ ສມ຺ມາຎາຓີ. ມິຈ຺ຉາວິມຸຕ຺ຕີຕິ ອຍາຖາວວິມຸຕ຺ຕາ ອວິມຸຕ຺ຕາຍ “ວິມຸຕ຺ຕາ ມຍ”ນ຺ຕິ ເອວໍສຎ຺ຎິໂນ, ອວິມຸຕ຺ຕິຍໍ ວາ ວິມຸຕ຺ຕິສຎ຺ຎິໂນ. ມິຈ຺ຉາ ປາປິກາ ວິມຸຕ຺ຕິ ເອເຕສນ຺ຕິ ມິຈ຺ຉາວິມຸຕ຺ຕີ. ມິຈ຺ຉາວິມຸຕ຺ຕີຕິ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕາກາເຣນ ປວຕ຺ຕາ ອກຸສລກ຺ຂນ຺ທາ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ຜລສມ຺ປຍຸຕ຺ຕານິ ປນ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິອາທີນິ ອຏ຺ຐ ອງ຺ຄານິ ຖເປຕ຺ວາ ເສສາ ສມ຺ມາວິມຸຕ຺ຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ສາ ຈ ມິຈ຺ຉາວິມຸຕ຺ຕິໍ ສລ຺ລິຂິຕ຺ວາ ຖິຕຕ຺ຕາ ສເລ຺ລໂຂຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ຕຕ຺ຖ ນິໂຍເຊນ຺ໂຕ ອາຫ “ມຍເມຕ຺ຖ ສມ຺ມາວິມຸຕ຺ຕີ ພວິສ຺ສາມາຕິ ສເລ຺ລໂຂ ກຣຓີໂຍ”ຕິ.

ឥតោ បរានិ តីណិ នីវរណវសេន វុត្តានិ។ អភិជ្ឈាលុ ព្យាបន្នចិត្តាតិ ឯវំ កម្មបថេសុ វុត្តត្តា បនេត្ថ បឋមានិ ទ្វេ នីវរណានិ ន វុត្តានីតិ វេទិតព្ពានិ។ តត្ថ ថិនមិទ្ធេន បរិយុដ្ឋិតា អភិភូតាតិ ថិនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិតា។ ឧទ្ធច្ចេន សមន្នាគតាតិ ឧទ្ធតា។ វិចិនន្តា កិច្ឆន្តិ ន សក្កោន្តិ សន្និដ្ឋាតុំ កាតុន្តិ វិចិកិច្ឆី។ កោធនាតិអាទីនិ ទស ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសវសេន វុត្តានិ។ តត្ថ កោធនាទីសុ យំ វត្តព្ពំ សិយា, តំ សព្ពំ ធម្មទាយាទវត្ថសុត្តេសុ វុត្តំ។ អយំ បនេត្ថ វចនត្ថោ – កោធនាតិ កុជ្ឈនសីលា។ ឧបនាហីតិ ឧបនាហនសីលា, ឧបនាហោ វា ឯតេសំ អត្ថីតិ ឧបនាហី។ តថា មក្ខី បលាសី ច។ ឥស្សន្តីតិ ឥស្សុកី។ មច្ឆរាយន្តីតិ មច្ឆរី, មច្ឆេរំ វា ឯតេសំ អត្ថីតិ មច្ឆរី។ សឋយន្តីតិ សឋា, ន សម្មា ភាសន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ, កេរាដិកយុត្តានមេតំ អធិវចនំ។ មាយា ឯតេសំ អត្ថីតិ មាយាវី។ ថម្ភសមង្គិតាយ ថទ្ធា។ អតិមានយោគេន អតិមានី។ វុត្តបច្ចនីកនយេន សុក្កបក្ខោ វេទិតព្ពោ។

ទុព្ពចាតិ វត្តុំ ទុក្ខា កិច្ឆា វុច្ចមានា ន សហន្តិ។ តព្ពិបរីតា សុវចា។ ទេវទត្តាទិសទិសា បាបកា មិត្តា ឯតេសន្តិ បាបមិត្តា។ ពុទ្ធា ច សារិបុត្តាទិសទិសា ច កល្យាណា មិត្តា ឯតេសន្តិ កល្យាណមិត្តា។ កាយទុច្ចរិតាទីសុ ចិត្តវោស្សគ្គវសេន បមត្តា។ វិបរីតា អប្បមត្តាតិ វេទិតព្ពា។ ឥមានិ តីណិ បកិណ្ណកវសេន វុត្តានិ។ អស្សទ្ធាតិអាទីនិ សត្ត អសទ្ធម្មវសេន។ តត្ថ តីសុ វត្ថូសុ សទ្ធា ឯតេសំ នត្ថីតិ អស្សទ្ធា។ សុក្កបក្ខេ សទ្ទហន្តីតិ សទ្ធា, សទ្ធា វា ឯតេសំ អត្ថីតិបិ សទ្ធា។ នត្ថិ ឯតេសំ ហិរីតិ អហិរិកា, អកុសលសមាបត្តិយា អជិគុច្ឆមានានមេតំ អធិវចនំ។ ហិរី ឯតេសំ មនេ, ហិរិយា វា យុត្តមនាតិ ហិរិមនា។ ន ឱត្តប្បន្តីតិ អនោត្តប្បី, អកុសលសមាបត្តិយា ន ភាយន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ តព្ពិបរីតា ឱត្តប្បី។ អប្បំ សុតមេតេសន្តិ អប្បស្សុតា, អប្បន្តិ ច ថោកន្តិ ន គហេតព្ពំ, នត្ថីតិ គហេតព្ពំ។ “អប្បស្សុតា”តិ ហិ និស្សុតា សុតវិរហិតា វុច្ចន្តិ។ ពហុ សុតមេតេសន្តិ ពហុស្សុតា, តថាគតភាសិតំ ឯកម្បិ គាថំ យាថាវតោ ញត្វា អនុរូបបដិបន្នានមេតំ អធិវចនំ។ កុច្ឆិតា សីទន្តីតិ កុសីតា, ហីនវីរិយានមេតំ អធិវចនំ។ អារទ្ធំ វីរិយមេតេសន្តិ អារទ្ធវីរិយា, សម្មប្បធានយុត្តានមេតំ អធិវចនំ, មុដ្ឋា សតិ ឯតេសន្តិ មុដ្ឋស្សតី, នដ្ឋស្សតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឧបដ្ឋិតា សតិ ឯតេសន្តិ ឧបដ្ឋិតស្សតី, និច្ចំ អារម្មណាភិមុខប្បវត្តសតីនមេតំ អធិវចនំ។ ទុដ្ឋា បញ្ញា ឯតេសន្តិ ទុប្បញ្ញា, នដ្ឋបញ្ញាតិ វុត្តំ ហោតិ។ បញ្ញាយ សម្បន្នាតិ បញ្ញាសម្បន្នា, បញ្ញាតិ ច ឥធ វិបស្សនាបញ្ញា វេទិតព្ពា។ វិបស្សនាសម្ភារោ ហិ បរិបូរោ ឥមស្មិំ ឋានេ អាគតោ, តស្មា វិបស្សនាបញ្ញាវ អយន្តិ បោរាណានំ អាណា។

ឥទានិ ឯកមេវ លោកុត្តរគុណានំ អន្តរាយករំ អនិយ្យានិកទិដ្ឋិំ តីហាការេហិ ទស្សេន្តោ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសីតិអាទិមាហ។ តត្ថ សន្ទិដ្ឋិំ បរាមសន្តីតិ សន្ទិដ្ឋិបរាមាសី។ អាធានំ គណ្ហន្តីតិ អាធានគ្គាហី, អាធានន្តិ ទឡ្ហំ វុច្ចតិ, ទឡ្ហគ្គាហីតិ អត្ថោ។ យុត្តការណំ ទិស្វាវ លទ្ធិំ បដិនិស្សជ្ជន្តីតិ បដិនិស្សគ្គី, ទុក្ខេន កិច្ឆេន កសិរេន ពហុម្បិ ការណំ ទស្សេត្វា ន សក្កា បដិនិស្សគ្គំ កាតុន្តិ ទុប្បដិនិស្សគ្គី, យេ អត្តនោ ឧប្បន្នំ ទិដ្ឋិំ ឥទមេវ សច្ចន្តិ ទឡ្ហំ គណ្ហិត្វា អបិ ពុទ្ធាទីហិ ការណំ ទស្សេត្វា វុច្ចមានា ន បដិនិស្សជ្ជន្តិ, តេសមេតំ អធិវចនំ។ តាទិសា ហិ បុគ្គលា យំ យទេវ ធម្មំ វា អធម្មំ វា គណ្ហន្តិ, តំ សព្ពំ “ឯវំ អម្ហាកំ អាចរិយេហិ កថិតំ, ឯវំ អម្ហេហិ សុត”ន្តិ កុម្មោវ អង្គានិ សកេ កបាលេ អន្តោយេវ សមោទហន្តិ, កុម្ភីលគ្គាហំ គណ្ហន្តិ ន វិស្សជ្ជន្តិ។ វុត្តវិបរិយាយេន សុក្កបក្ខោ វេទិតព្ពោ។

᪘᪓᪨ ᩑᩅᩴ ᨧᨲᩩᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩣᨿ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩈᩃ᩠ᩃᩮᨡᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᩮᨡᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᩤᨴᩔᩣᨷᩥ ᨻᩉᩪᨷᨠᩣᩁᨲᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᩤᨴᨾ᩠ᨷᩥ ᨡᩮᩣ ᩋᩉᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

ᨲᩔᨲ᩠ᨳᩮᩣ , ᩋᩉᩴ, ᨧᩩᨶ᩠ᨴ, ᨠᩩᩈᩃᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᩤᨴᨾ᩠ᨷᩥ ᨻᩉᩪᨷᨠᩣᩁᩴ ᩅᨴᩣᨾᩥ, ᨿᩣ ᨷᨶᩮᨲᩣ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨧ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨧ ᩋᨶᩩᩅᩥᨵᩥᨿᨶᩣ, ᨿᨳᩣ ᨷᨮᨾᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ, ᨲᨳᩮᩅ ᨲᩮᩈᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᨠᩁᨱᩴ, ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨧ “ᨠᩁᩮᩣᨳᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᨱᩣᨷᨶᩴ ᩅᩣ, ᩏᨣ᩠ᨣᩉᨷᩁᩥᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩣᨴᩮᩣᨿᩮᩅ ᨠᩮᩣ, ᩑᨠᨶ᩠ᨲᨻᩉᩪᨷᨠᩣᩁᩣᨿᩮᩅ ᩉᩥ ᨲᩣ ᩋᨶᩩᩅᩥᨵᩥᨿᨶᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᩤᨴᩮᩣᨷᩥ ᨻᩉᩪᨷᨠᩣᩁᩮᩣᨲᩥ? ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩉᩥᨲᩈᩩᨡᩣᩅᩉᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨶᩩᩅᩥᨵᩥᨿᨶᩣᨶᩴ ᩉᩮᨲᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨧ᪨

“ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᩤᨴᩮᩣ ᩈᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩉᩥᨲᩈᩩᨡᩣᩅᩉᩮᩣ ᩋᨶᩩᩅᩥᨵᩥᨿᨶᩣᨿᨷᩥ ᩉᩮᨲᩩ, ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ ᨴᩩᨲᩥᨿᨴᩥᩅᩈᩮ ᨿᨳᩣᩅᩥᨵᩥ ᨷᩥᨴᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨳᩣᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨲᩔ ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩉᩔᩔ ᩅᩣ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩮᨲᩥ, “ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘᨥᩴ ᨽᩥᨿᩮᨲ᩠ᨲᨠ ᨷᩩᩁᩮᨩᩮ ᨷᩁᩥᩅᩥᩈᨳᩣ”ᨲᩥ ᨷᩁᩥᨩᨶᩮ ᩋᩣᨱᩣᨷᩮᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ “ᩈᩘᨥᩔ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩴ ᨽᩮᩈᨩ᩠ᨩᩴ ᨴᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᩤᨴᩮᩣ ᩈᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩉᩥᨲᩈᩩᨡᩣᩅᩉᩮᩣ ᩋᨶᩩᩅᩥᨵᩥᨿᨶᩣᨿᨷᩥ ᩉᩮᨲᩩ, ᩑᩅᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ ᩉᩥ ᨧᩦᩅᩁᩣᨴᩦᨶᩥ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩮᩣᨲᩥ ᨴᩮᨲᩥ ᨴᩤᨷᩮᨲᩥ ᨧ᪨ ᩑᩈ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᩁᨱᨣᨾᨶᩣᨴᩦᩈᩩ᪨

“ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩤᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᨷᨧ᩠ᨨᩣ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩅᩣ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᩅᩣ ᩈᩁᨱᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨳᩣ “ᨷᨬ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨦ᩠ᨣᩴ ᨴᩈᨦ᩠ᨣᩴ ᩅᩣ ᩈᩦᩃᩴ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩤᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩅᩣ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᩅᩣ ᩈᨾᩣᨴᩥᨿᨲᩥ, “ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᩈᩦᩃᩮᩈᩩ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩤᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨧ ᨷᩪᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩦᩃᩴ ᨷᩪᩁᩮᨲᩥ᪨ “ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩤᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᩑᨠᩴ ᩅᩣ ᨶᩥᨠᩣᨿᩴ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣ ᨷᨬ᩠ᨧ ᩅᩣ ᨶᩥᨠᩣᨿᩮ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᩏᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨵᩩᨲᨦ᩠ᨣᩈᨾᩣᨴᩤᨶ-ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᨣ᩠ᨣᩉ-ᨠᩈᩥᨱᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾ-ᨫᩣᨶᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨾᨣ᩠ᨣᨹᩃ- ᨷᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩮᩣᨵᩥ-ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

“ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩉᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᩤᨴᩮᩣ ᩈᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᩑᨠᨶ᩠ᨲᩉᩥᨲᩈᩩᨡᩣᩅᩉᩮᩣ ᩋᨶᩩᩅᩥᨵᩥᨿᨶᩣᨿᨷᩥ ᩉᩮᨲᩩ, ᩑᩅᨬ᩠ᩉᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣᨿᩮᩅ ᩋᨷᩁᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᨠᨷ᩠ᨷᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨵᩥᨠᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩅᩣᨧᩣᨿ ᨧ ᨷᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ ᨷᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨴᩮᩅᨠᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᨲᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨧᩁᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᩤᨴᩮᩣᨷᩥ ᨻᩉᩪᨷᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨠᩣᨿᩅᩣᨧᩣᩉᩥ ᨷᨶ ᩋᨶᩩᩅᩥᨵᩥᨿᨶᩣ ᩋᨲᩥᨻᩉᩪᨷᨠᩣᩁᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᩑᩅᩴ ᨠᩩᩈᩃᩮᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᩤᨴᩔᩣᨷᩥ ᨻᩉᩪᨷᨠᩣᩁᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨿᩮᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩥᩉ ᨧᩩᨶ᩠ᨴ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨷᩣᨠᨭᨾᩮᩅ᪨

᪘᪔᪨ ᩑᩅᩴ ᨧᨲᩩᨧᨲ᩠ᨲᩣᩃᩦᩈᩣᨿ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨴᩔᩥᨲᩮ ᩈᩃ᩠ᩃᩮᨡᩮ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨷ᩠ᨷᩤᨴᩔᩣᨷᩥ ᨻᩉᩪᨷᨠᩣᩁᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔᩮᩅ ᩈᩃ᩠ᩃᩮᨡᩔ ᩉᩥᨲᩣᨵᩥᨣᨾᩣᨿ ᨾᨣ᩠ᨣᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

តស្សត្ថោ , យថា តាយ, ភិក្ខវេ, ថាលុកល្ហកបរិមាណាទីហិ ជិនរេយា យវក្កា ករេយ្យ, តស្ស បរិក្ខយតាយ បរិច្ឆេទតាយ អញ្ញោ រូបរិកប្បកតោ ជិយ ក្អយិការកោ នរោ យវក្កា ករេយ្យ, យថា ច ទុក្ខប្បលបរិមាណបរិតគ្គម្ភិលយការាទី បរិញ្ញាកុលំ ជិនយំ ធិត្តយស្ស, តស្ស បរិក្ខយតាយ បរិច្ឆេទតាយ អត្ថោ អជិនយំ អត្ថុប្បត្តាកម្មិទ សោបាតផលកនជិនំ ធិត្តំ ករេយ្យ, ឃំ បដិបន្នោ ឃុរិសោ ឥតិ ចា ពញ្ញអាកំ ចា អញ្ញោការហេត្វា តាយេយ្យ ចា វុត្តរេយ្យ ចា, ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ជិនយយក្កជិនយធិត្តនជិនាយ ជិហិនាយ នយត្ថាកតស្ស ជិហិនកបុក្កលស្ស នយយក្កនយធិត្តនជិនា អជិហិនា ហោតិ បរិក្ខយតាយ៉ យថេវ ហិ ជិនយយក្កធិត្តបរិច្ឆេទតាយ នរោ យវក្កា ច ធិត្តញ្ញ បដិយត្តំ, ឯចំ ជិហិនាបរិច្ឆេទតាយ អជិហិនា បដិយត្តា, ឃំ បដិបន្នោ ឃុរិសោ យត្ថស្សាកតិ ចា ខេចកតិ ចា អញ្ញោការហេត្វា នយត្តិ ចា អត្ថករេយ្យ វុត្តរេយ្យ ចា លេកា៉ ឯតេនេវ វុបិយេត នត្តបជាតិ យោជេតព្ពាតិ៉

ប័៤៩៉ ឯចំ តស្សេច ហិតាធិកយាយ យក្កកាចំ ជស្សេត្វា ព្ពជាតិ វុបរិកាកក្កយតីយតំ ជស្សេត្ថា, សេយ្យថាបីតិអាជិយាហ៉

តស្សត្ថោ, យថា តាយ, ភិក្ខវេ, សេយ គោចិ អក្សុលិ ឆយ្ខា បដិនត្ថិយា ឌតកា ចា អឌតកា ចា, ជិត្តាយបិ បដិនត្ថិយា ជិបិកឌតកា ចា អឌតកា ចា, នត្ថេ តេ ឌាតិចសេត អសោកាកក្កយតីយាតិ ឯចំតាយាច ហោត្តិ, ជិបិកការេល អតិដ្ឋាកត្តជិបិកត្វា៉ យថា ច សេយ គោចិ ក្សុលិ ឆយ្ខា បដិនត្ថិយា ឌតកា ចា អឌតកា ចា ជិត្តាយបិ បដិនត្ថិយា ជិបិកឌតកា ចា អឌតកា ចា, នត្ថេ តេ ឌាតិចសេត វុបរិកាកក្កយតីយាតិ ឯចំតាយាច ហោត្តិ, ជិបិកការេល ព្ពដ្ឋកត្តជិបិកត្វា, ឯចមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, ជិហិនកស្ស...បេ... វុបរិកាកាយាតិ៉ តត្រាយំ ឱបម្មសំសន្ទនា – យថា នត្ថេ អក្សុលិ អសោកាកក្កយតីយា, ឯចំ ជិហិនកស្ស ឯកា ជិហិនាបិ៉ យថា ច នត្ថេ ក្សុលិ វុបរិកាកក្កយតីយា, ឯចំ អជិហិនកស្ស ឯកា អជិហិនាបិ៉ ឯតេនេវ វុបិយេត អក្សុលំ អក្សុលេត ក្សុលញ្ញ ក្សុលេត វុបយេតព្ពំ, អយំ កិទេត្ថ អធិប្បាយោតិ៉

ប័លិ៉ ឯចំ តស្សេច នលេ្លលស្ស វុបរិកាកក្កយតីយតំ ជស្សេត្វា ព្ពជាតិ បរិតិព្ពាបនេ នយត្វកាចំ ជស្សេតុំ សោ ចត ភិក្ខាតិអាជិយាហ៉ តត្ថ សោតិ ទុត្តប្បការបុក្កលតិទ្ទេសោ៉ តស្ស យោតិ ព្ពយំ វុទ្ទេនចចតំ អាហរិត្វា យោ អត្តតា បលិបបលិបន្នោ, សោ ចត, ភិក្ខវេ, បរំ បលិបបលិបន្នំ វុទ្ធរិស្សតីតិ ឯចំ នត្ថបនេសុ នព្ពន្ទោ ចេជិតព្ពោ៉ បលិបបលិបន្នោតិ កម្ពីរកទ្ទេយ តិមុក្កោ ទុក្ខតិ, តោ ច ខោ អរិយស្ស ជិតយេ៉ អរិយស្ស បត ជិតយេ បលិបត្តិ បញ្ញា កាយក្សុលា ទុក្ខត្តិ៉ បលិបន្នោតិ តត្ថ តិមុក្កោ ជាលបុថុជ្ជនោ, តស្មា ឯចមេត្ថ អត្ថយោជនា ចេជិតព្ពា៉ យថា, ភិក្ខវេ, គោចិ បុរិសោ យាច តាសិកក្កា កម្ពីរេ កទ្ទេយ តិមុក្កោ អបរំ តត្តេច តិមុក្កំ ហត្ថេ ចា សីសេ ចា កហេត្វា វុទ្ធរិស្សតីតិ នេតំ ឋានំ ជិជ្ជតិ, ត ហិ តំ ការណមត្ថិ, យេត សោ តំ វុទ្ធរិត្វា ថលេ បតិដ្ឋបេយ្យ, ឯចមេវ យោ អត្តតា បញ្ញាកាយក្សុលបលិបេ បលិបន្នោ, សោ ចត បរំ តតេថ បលិបបលិបន្នំ វុទ្ធរិស្សតីតិ នេតំ ឋានំ ជិជ្ជតិ៉

តត្ថ សិយា អយុត្តមេតំ, បុថុជ្ជនាតម្បិ ភិក្ខុភិក្ខុនីវុបាសកោបាសិកាតំ ធម្មទេសនំ សុត្វា ហោត្តិយេវ ធម្មាភិសមយោ, តស្មា បលិបបលិបន្នោ វុទ្ធរតីតិ, តំ ត តថា ជដ្ឋព្ពំ៉ ភកវា ហេត្ថ តត្ថ វុទ្ធរតិ, បសំសាមត្តមេត្ថ បត ធម្មកថិកា លភត្តិ ទញ្ញោ បហិតលេខវាចកោ ជិយ៉ យថា ហិ រញ្ញោ បច្ចត្តឌតបទេ បហិតំ លេខំ តត្ថ មត្ស្សា លេខំ វាចេត្វា អឌាតត្ថា យោ វាចេត្វា

ឌាតាតិ, តេត ចាចារេបត្វា តយត្វ៌ ហុត្វា "វណ្ណោ អាហោ"តិ អាឆវេត នយ្យាវេឆត្តិ, ត ច តេតំ ហោតិ "លេខចាចកស្ស អយំ អាហោ"តិ៍ លេខចាចកោ បត "ចិស្សដ្ឋាយ ចាចាយ ចារេចសិ អតេលកាឡអាឃា"តិ បរំនាយត្តួយេច លកតិ, ឧចេយេច កិច្ចាបិ នារិបុត្តួបក្ខុតឃោ ឆយ្ហកឆិកា ឆយ្ហំ ឆេនេត្តិ, អថ លោ លិលិតបណ្ណចាចកោ ចិយ តេ ហោត្តិ៍ កកចតោរយេច បត នា ឆយ្ហឆេនតា វណ្ណោ អាហោ ចិយ៍ យេ ច តំ ហុត្វា ឆយ្ហំ អកិនយេត្តិ, តេ កកចារយេច វ្ណ្ណទតឹតិ ចេឌិតត្ថា៍ ឆយ្ហកឆិកា បត "ចិស្សដ្ឋាយ ចាចាយ ឆយ្ហំ ឆេនេត្តិ អតេលកាឡអាឃា"តិ បរំនាយត្តួយេច លកត្តីតិ៍ តស្វា ឃុត្តួយេចេតត្តិ៍ ចុត្តួចិបរិឃារេយត ហុក្កបេក្លា ចេឌិតត្ថា៍

អឆេត្តាអចិតឹតោ អបរិតិត្ថុតោតិ ឧត្ត បត អតិត្ថឹនតាយ អឆេត្តា៍ អនិក្លិតចិតឃតាយ អចិតឹតោ៍ អតិត្ថុតកិលេនតាយ អបរិតិត្ថុតោតិ ចេឌិតត្ថា៍ នោ តាឌិនោ បរំ ឆយេស្សតិ, តិត្ថឹនំ កាវិស្សតិ , ចិតេស្សតិ ចា តិស្សា និក្លា និក្លាបេស្សតិ, បរិតិត្ថាបេស្សតិ ចា តស្ស កិលេនេ តិត្ថាបេស្សតីតិ តេតំ ឌាតំ ចិឌ្ឍតិ៍ ចុត្តួចិបរិឃារេយត ហុក្កបេក្លា ចេឌិតត្ថា៍

ឧចេយេច លោ, ចុត្ត, ចិហិំនកស្ស...បេ... បរិតិត្ថាតាឃាតិ ឧត្ត បត ឧចេយត្វា ចេឌិតត្ថា – យថា ហិ អត្តួតា អបលិបបលិបេត្កា បរំ បលិបបលិបត្កំ វ្ណ្ណទិស្សតិ, ឆេត្តា ឆយេស្សតិ, ចិតឹតោ ចិតេស្សតិ, បរិតិត្ថុតោ បរិតិត្ថាបេស្សតីតិ ឌាតេយតំ ចិឌ្ឍតីតិ៍ កិ បត តត្តិ? អបលិបបលិបត្កត្តំ, ឆត្តត្តំ ចិតឹតត្តំ បរិតិត្ថុតត្តញ្ចា, ឧចេយេច លោ, ចុត្ត, ចិហិំនកស្ស បុរិនបុក្កលស្ស អចិហិំនា ហោតិ បរិតិត្ថាតាយ៍ កិ ចុត្តំ ហោតិ? យោ អត្តួតា អចិហិំនកោ, តស្ស យា អចិហិំនា, អយំ យា ឧនា ចិហិំនកស្ស បរស្ស ចិហិំនា, តស្សា បរិតិត្ថាតាយ ហោតិ, អត្តួតា ហិ អចិហិំនកោ បរស្ស ចិហិំនាចេតត់ តិត្ថាបេស្សតីតិ ឌាតេយតំ ចិឌ្ឍតិ៍ កិ បត តត្តិ? អចិហិំនកត្តួយេច៍ យញ្ញាយេត អត្តួតា អឆិកាតំ ហោតិ, នោ បរំ តឆត្វាយ នយាឆេបតុំ នក្កោតីតិ៍

អថ ចា យថា អត្តួតា អបលិបេត្កា ឆេត្តា ចិតឹតោ បរិតិត្ថុតោ បរំ បលិបបលិបត្កំ អឆត្តំ អចិតឹតំ អបរិតិត្ថុតញ្ចា វ្ណ្ណទិស្សតិ ឆយេស្សតិ ចិតេស្សតិ បរិតិត្ថាបេស្សតីតិ ឌាតេយតំ ចិឌ្ឍតិ, ឧចេយេច ចិហិំនកស្ស បុរិនបុក្កលស្ស ចិហិំនាបហាតាយ យក្កំ កាចយតោ វ្ណ្យត្កា អចិហិំនា ហោតិ បរិតិត្ថាតាយ៍ បរិតិត្ថុតោ ចិយ ហិ អបរិតិត្ថុតំ អចិហិំនាចេតតាច ចិហិំនាចេតត់ បរិតិត្ថាបេតុំ នយត្វា៍ ឧតយត្វំ ឆេស្សេត្តា "ឧចេយេច លោ, ចុត្តា"តិអាឌិយាហាតិ ឧចេយត្វ អតេ្វា ឆដ្ឋេត្ថា៍ យថា ចេត្វ, ឧចំ នត្ថុបេឆហុ៍ អតិចិត្វាទកយេត បត អត្យុបឆឃោឌតា ត កតាតិ៍

ប័ប័៍ ឧចំ តស្ស បរិតិត្ថាបេត នយត្វកាចំ ឆេស្សុត្វា ត្តុឆាតិ តំ ឆេនត់ តិកេយត្វា ឆយ្ហបដិបត្តិយំ តិឃោឌេតុំ ត្តុតិ លោ, ចុត្តាតិអាឌិយាហ៍ តត្វ នលេ្លខបរិឃារឃោតិ នលេ្លខកាវណំ៍ ឧន តឃោ នត្ថុត្វ ឧត្វ អចិហិំនាឆឃោ ឧច ចិហិំនាឌឹត់ នលេ្លខតតោ នលេ្លខកាវណំ ៍ តេនំ ចេនេត ចិត្តួស្ស វ្ណ្យាឆេតត្ថុតោ ចិត្តួបិឌកាវណំ, ចិហិំនាឌិ, បរិក្កុយតស្ស ហេតុតោ បរិក្កុយតកាវណំ, វ្ណបរិកាកតិបឡាឆតតោ វ្ណបរិកាកកាវណំ , ចិហិំនាឌឹត់ បរិតិត្ថាបតតោ បរិតិត្ថាតកាវណត្តិ ចេឌិតត្ថា៍ ហិតេតសិតាតិ ហិតំ ឧនេត្តួត៍ អត្យុកយ្យកោតាតិ អត្យុកយ្យាយតេត៍ អត្យុកយ្យំ វ្ណបិឌាឃាតិ អត្យុកយ្យំ ចិតេត្តួត បរិក្កុហេត្វា, បរិច្ចាតិបិ ចុត្តំ ហោតិ៍ កតំ ចោ តំ យឃាតិ តំ យឃា ត្តុតេយ បញ្ចា បរិឃារេយ ឆេស្សេត្តួត តុយ្យាកំ កតំ៍ ឧត្តួកេយច ហិ អត្យុកយ្យកស្ស នត្វ កិច្ចំ, យឌិឌំ អចិបរឹតឆយ្ហឆេនតា៍ ត្តុតោ បរំ បត បដិបត្តិ តាយ

សាវកានំ កិច្ចំ។ តេនាហ ឯតានិ, ចុន្ទ, រុក្ខមូលានិ...បេ... អយំ អនុសាសនីតិ។

តត្ថ ច រុក្ខមូលានីតិ ឥមិនា រុក្ខមូលសេនាសនំ ទស្សេតិ។ សុញ្ញាគារានីតិ ឥមិនា ជនវិវិត្តដ្ឋានំ។ ឧភយេនាបិ ច យោគានុរូបសេនាសនំ អាចិក្ខតិ, ទាយជ្ជំ និយ្យាតេតិ។ ឈាយថាតិ អារម្មណូបនិជ្ឈានេន អដ្ឋតិំសារម្មណានិ, លក្ខណូបនិជ្ឈានេន ច អនិច្ចាទិតោ ខន្ធាយតនាទីនិ ឧបនិជ្ឈាយថ, សមថញ្ច វិបស្សនញ្ច វឌ្ឍេថាតិ វុត្តំ ហោតិ។ មា បមាទត្ថាតិ មា បមជ្ជិត្ថ។ មា បច្ឆា វិប្បដិសារិនោ អហុវត្ថាតិ យេ ហិ បុព្វេ ទហរកាលេ, អារោគ្យកាលេ, សត្តសប្បាយាទិសម្បត្តិកាលេ, សត្ថុ សម្មុខីភាវកាលេ ច យោនិសោមនសិការវិរហិតា រត្តិន្ទិវំ មង្គុលភត្តា ហុត្វា សេយ្យសុខំ មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តា បមជ្ជន្តិ, តេ បច្ឆា ជរាកាលេ, រោគកាលេ, មរណកាលេ, វិបត្តិកាលេ, សត្ថុ បរិនិព្វុតកាលេ ច តំ បុព្វេ បមាទវិហារំ អនុស្សរន្តា, សប្បដិសន្ធិកាលកិរិយញ្ច ភារិយំ សម្បស្សមានា វិប្បដិសារិនោ ហោន្តិ, តុម្ហេ បន តាទិសា មា អហុវត្ថាតិ ឯតមត្ថំ ទស្សេន្តោ អាហ “មា បច្ឆា វិប្បដិសារិនោ អហុវត្ថា”តិ។ អយំ វោ អម្ហាកំ អនុសាសនីតិ អយំ អម្ហាកំ សន្តិកា “ឈាយថ មា បមាទត្ថា”តិ តុម្ហាកំ អនុសាសនី, ឱវាទោតិ វុត្តំ ហោតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

សល្លេខសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. សម្មាទិដ្ឋិសុត្តវណ្ណនា

៨៩. ឯវំ មេ សុតន្តិ សម្មាទិដ្ឋិសុត្តំ។ តត្ថ “សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាទិដ្ឋីតិ, អាវុសោ, វុច្ចតិ, កិត្តាវតា នុ ខោ, អាវុសោ”តិ ច “កតមំ បនាវុសោ, អកុសល”ន្តិ ច ឯវំ ឯត្តកា ឆេទេន បុច្ឆា វុត្តា, សព្វា កថេតុកម្យតា បុច្ឆា ឯវ។

តត្ថ យស្មា ជានន្តាបិ សម្មាទិដ្ឋីតិ វទន្តិ អជានន្តាបិ ពាហិរកាបិ សាសនិកាបិ អនុស្សវាទិវសេនាបិ អត្តបច្ចក្ខេនាបិ, តស្មា តំ ពហុន្នំ វចនំ ឧបាទាយ ឧក្ខិបន្តោ អាយស្មា “សម្មាទិដ្ឋិ សម្មាទិដ្ឋីតិ, អាវុសោ, វុច្ចតី”តិ អាហ។ អយញ្ហេត្ថ អធិប្បាយោ, អបរេហិបិ សម្មាទិដ្ឋីតិ វុច្ចតិ, អថាបរេហិបិ សម្មាទិដ្ឋីតិ វុច្ចតិ, ស្វាយំ ឯវំ វុច្ចមានោ អត្ថេន លក្ខណេន ឧបាទាយ កិត្តាវតា នុ ខោ, អាវុសោ, អរិយសាវកោ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតីតិ។ តត្ថ សម្មាទិដ្ឋីតិ សោភនាយ បសត្ថាយ ច ទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោ។ យទា បន ធម្មេ អយំ សម្មាទិដ្ឋិសទ្ទោ វត្តតិ, តទាស្ស សោភនា បសត្ថា ច ទិដ្ឋិ សម្មាទិដ្ឋីតិ ឯវមត្ថោ វេទិតព្វោ។

សា ចាយំ សម្មាទិដ្ឋិ ទុវិធា ហោតិ លោកិយា លោកុត្តរាតិ។ តត្ថ កម្មស្សកតាញាណំ សច្ចានុលោមិកញាណញ្ច លោកិយា សម្មាទិដ្ឋិ, សង្ខេបតោ វា សព្វាបិ សាសវា បញ្ញា។ អរិយមគ្គផលសម្បយុត្តា បញ្ញា លោកុត្តរា សម្មាទិដ្ឋិ។ បុគ្គលោ បន តិវិធោ ហោតិ បុថុជ្ជនោ សេក្ខោ អសេក្ខោ ច។ តត្ថ បុថុជ្ជនោ ទុវិធោ ហោតិ ពាហិរកោ សាសនិកោ ច។ តត្ថ ពាហិរកោ កម្មវាទី កម្មស្សកតាទិដ្ឋិយា សម្មាទិដ្ឋិ

ហោតិ, តោ សច្ចានុលោមិកាយ អត្តទិដ្ឋិបរាមាសកត្តា។ សាសតិកោ ទ្វីហិបិ។ សេក្ខោ និយតាយ សម្មាទិដ្ឋិយា សម្មាទិដ្ឋិ។ អសេក្ខោ អសេក្ខាយ។ ឥធ បន និយតាយ និយ្យានិកាយ លោកុត្តរកុសលសម្មាទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោ "សម្មាទិដ្ឋី"តិ អធិប្បេតោ។ តេនេវាហ "ឧជុគតាស្ស ទិដ្ឋិ ធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន សមន្នាគតោ អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្ម"ន្តិ, លោកុត្តរកុសលសម្មាទិដ្ឋិយេវ ហិ អន្តទ្វយមនុបគម្ម ឧជុភាវេន គតត្តា , កាយវង្កាទីនិ ច សព្ពវង្កានិ សមុច្ឆិន្ទិត្វា គតត្តា ឧជុគតា ហោតិ, តាយេវ ច ទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោ នវប្បការេបិ លោកុត្តរធម្មេ អវេច្ចប្បសាទេន អចលប្បសាទេន សមន្នាគតោ ហោតិ, សព្ពទិដ្ឋិគហនានិ ច វិនិវេឋេន្តោ សព្ពកិលេសេ បជហន្តោ ជាតិសំសារា និក្ខមន្តោ បដិបត្តិំ បរិបូរេន្តោ អរិយេន មគ្គេន អាគតោ ឥមំ សព្ពញ្ញុប្បវេទិតំ អមតោគធំ និព្ពានសង្ខាតំ សទ្ធម្មន្តិ វុច្ចតិ។

យតោ ខោតិ កាលបរិច្ឆេទវចនមេតំ, យស្មិំ កាលេតិ វុត្តំ ហោតិ។ អកុសលញ្ច បជានាតីតិ ទសាកុសលកម្មបថសង្ខាតំ អកុសលញ្ច បជានាតិ, និរោធារម្មណាយ បជាននាយ កិច្ចវសេន "ឥទំ ទុក្ខ"ន្តិ បដិវិជ្ឈន្តោ អកុសលំ បជានាតិ។ អកុសលមូលញ្ច បជានាតីតិ តស្ស មូលបច្ចយភូតំ អកុសលមូលញ្ច បជានាតិ, តេនេវ បការេន "អយំ ទុក្ខសមុទយោ"តិ បដិវិជ្ឈន្តោ។ ឯស នយោ កុសលញ្ច កុសលមូលញ្ចាតិ ឯត្ថាបិ។ យថា ចេត្ថ, ឯវំ ឥតោ បរេសុ សព្ពវារេសុ កិច្ចវសេនេវ ចតុប្បជាននា វេទិតព្ពា។ ឯត្តាវតាបីតិ ឯត្តកេន ឥមិនា អកុសលាទិប្បជាននេនាបិ។ សម្មាទិដ្ឋិ ហោតីតិ វុត្តប្បការាយ លោកុត្តរសម្មាទិដ្ឋិយា សមន្នាគតោ ហោតិ។ ឧជុគតាស្ស...បេ... ឥមំ សទ្ធម្មន្តិ ឯត្តាវតា សំខិត្តទេសនា និដ្ឋិតា ហោតិ។ ទេសនាយេវ ចេសា សំខិត្តា, តេសំ បន កិច្ចំ វិត្ថារវសេនេវ សម្មាមនសិការប្បដិវេធោ វេទិតព្ពោ។

ទុតិយវារេ បន ទេសនាបិ វិត្ថារេន មនសិការប្បដិវេធោបិ វិត្ថារេនេវ វុត្តោតិ វេទិតព្ពោ។ តត្ថ "សំខិត្តទេសនាយ ច ហេដ្ឋិមមគ្គា, វិត្ថារទេសនាយ ច ឧបរិមមគ្គា កថិតា"តិ កេចិ អាហំសុ វិត្ថារទេសនាវសានេ "សព្ពសោ រាគានុសយំ បហាយា"តិអាទិវចនំ សន្ធាយ។ ថេរោ បនាហ "សំខិត្តទេសនាយបិ ចត្តារោ មគ្គា នានានយេន កថិតា, វិត្ថារទេសនាយបី"តិ។ យា ចាយំ ឥធ សំខិត្តវិត្ថារទេសនាសុ វិចារណា អាវិកតា, សា សព្ពវារេសុ ឥធ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពា។ អបុព្ពានុត្តានបទវណ្ណនាមត្តមេវ ហិ ឥតោ បរំ ករិស្សាម។

អកុសលកម្មបថវណ្ណនា

តត្ថ បឋមវារស្ស តាវ វិត្ថារទេសនាយ "បាណាតិបាតោ ខោ, អាវុសោ, អកុសល"ន្តិអាទីសុ អកោសល្លប្បវត្តិយា អកុសលំ វេទិតព្ពំ, បរតោ វត្តព្ពកុសលប្បដិបក្ខតោ វា។ តំ លក្ខណតោ សាវជ្ជទុក្ខវិបាកំ សំកិលិដ្ឋំ វា។ អយំ តាវេត្ថ សាធារណបទវណ្ណនា។

អសាធារណេសុ បន បាណស្ស អតិបាតោ បាណាតិបាតោ, បាណវធោ បាណឃាតោតិ វុត្តំ ហោតិ។ បាណោតិ ចេត្ថ វោហារតោ សត្តោ, បរមត្ថតោ ជីវិតិន្ទ្រិយំ។ តស្មិំ បន បាណេ បាណសញ្ញិនោ ជីវិតិន្ទ្រិយុបច្ឆេទកឧបក្កមសមុដ្ឋាបិកា កាយវចីទ្វារានំ

អញ្ញតរទ្វារប្បវត្តា វធកចេតនា បាណាតិបាតោ។ សោ គុណវិរហិតេសុ តិរច្ឆានគតាទីសុ បាណេសុ ខុទ្ទកេ បាណេ អប្បសាវជ្ជោ, មហាសរីរេ មហាសាវជ្ជោ។ កស្មា? បយោគមហន្តតាយ។ បយោគសមត្តេបិ វត្ថុមហន្តតាយ។ គុណវន្តេសុ មនុស្សាទីសុ អប្បគុណេ បាណេ អប្បសាវជ្ជោ, មហាគុណេ មហាសាវជ្ជោ។ សរីរគុណានំ បន សមភាវេ សតិ កិលេសានំ ឧបក្កមានញ្ច មុទុតាយ អប្បសាវជ្ជោ, តិព្ពតាយ មហាសាវជ្ជោតិ វេទិតព្ពោ។ តស្ស បញ្ច សម្ភារា ហោន្តិ បាណោ, បាណសញ្ញិតា, វធកចិត្តំ, ឧបក្កមោ, តេន មរណន្តិ។ ឆ បយោគា សាហត្ថិកោ, អាណត្តិកោ, និស្សគ្គិយោ, ថាវរោ, វិជ្ជាមយោ, ឥទ្ធិមយោតិ។ ឥមស្មិំ បនេត្ថ វិត្ថារិយមានេ អតិបបញ្ចោ ហោតិ, តស្មា តំ ន វិត្ថារយាម, អញ្ញញ្ច ឯវរូបំ។ អត្ថិកេហិ បន សមន្តបាសាទិកំ វិនយដ្ឋកថំ (បារា។ អដ្ឋ។ ២។១៧២) ឱលោកេត្វា គហេតព្ពំ។

អទិន្នស្ស អាទានំ អទិន្នាទានំ, បរស្ស ហរណំ ថេយ្យំ, ចោរិកាតិ វុត្តំ ហោតិ។ តត្ថ អទិន្នន្តិ បរបរិគ្គហិតំ, យត្ថ បរោ យថាកាមការិតំ អាបជ្ជន្តោ អទណ្ឌារហោ អនុបវជ្ជោ ច ហោតិ។ តស្មិំ បន បរបរិគ្គហិតេ បរបរិគ្គហិតសញ្ញិនោ តទាទាយកឧបក្កមសមុដ្ឋាបិកា ថេយ្យចេតនា អទិន្នាទានំ។ តំ ហីនេ បរសន្តកេ អប្បសាវជ្ជំ, បណីតេ មហាសាវជ្ជំ។ កស្មា? វត្ថុបណីតតាយ។ វត្ថុសមត្តេ សតិ គុណាធិកានំ សន្តកេ វត្ថុស្មិំ មហាសាវជ្ជំ។ តំ តំ គុណាធិកំ ឧបាទាយ តតោ តតោ ហីនគុណស្ស សន្តកេ វត្ថុស្មិំ អប្បសាវជ្ជំ។ តស្ស បញ្ច សម្ភារា ហោន្តិ បរបរិគ្គហិតំ, បរបរិគ្គហិតសញ្ញិតា, ថេយ្យចិត្តំ, ឧបក្កមោ, តេន ហរណន្តិ។ ឆ បយោគា សាហត្ថិកាទយោវ។ តេ ច ខោ យថានុរូបំ ថេយ្យាវហារោ, បសយ្ហាវហារោ, បដិច្ឆន្នាវហារោ, បរិកប្បាវហារោ, កុសាវហារោតិ ឥមេសំ អវហារានំ វសេន បវត្តាតិ អយមេត្ថ សង្ខេបោ។ វិត្ថារោ បន សមន្តបាសាទិកាយំ (បារា។ អដ្ឋ។ ១។៩២) វុត្តោ។

កាមេសុមិច្ឆាចារោតិ ឯត្ថ បន កាមេសូតិ មេថុនសមាចារេសុ។ មិច្ឆាចារោតិ ឯកន្តនិន្ទិតោ លាមកាចារោ។ លក្ខណតោ បន អសទ្ធម្មាធិប្បាយេន កាយទ្វារប្បវត្តា អគមនីយដ្ឋានវីតិក្កមចេតនា កាមេសុមិច្ឆាចារោ។

តត្ថ អគមនីយដ្ឋានំ នាម បុរិសានំ តាវ មាតុរក្ខិតា, បិតុរក្ខិតា, មាតាបិតុរក្ខិតា, ភាតុរក្ខិតា, ភគិនិរក្ខិតា, ញាតិរក្ខិតា, គោត្តរក្ខិតា, ធម្មរក្ខិតា, សារក្ខា, សបរិទណ្ឌាតិ មាតុរក្ខិតាទយោ ទស; ធនក្កីតា, ឆន្ទវាសិនី, ភោគវាសិនី, បដវាសិនី, ឱទបត្តកិនី, ឱភដចុម្ពដា, ទាសី ច ភរិយា ច, កម្មការី ច ភរិយា ច, ធជាហដា, មុហុត្តិកាតិ ឯតា ច ធនក្កីតាទយោ ទសាតិ វីសតិ ឥត្ថិយោ។ ឥត្ថីសុ បន ទ្វិន្នំ សារក្ខសបរិទណ្ឌានំ, ទសន្នញ្ច ធនក្កីតាទីនន្តិ ទ្វាទសន្នំ ឥត្ថីនំ អញ្ញេ បុរិសា, ឥទំ អគមនីយដ្ឋានំ នាម។ សោ បនេស មិច្ឆាចារោ សីលាទិគុណរហិតេ អគមនីយដ្ឋានេ អប្បសាវជ្ជោ, សីលាទិគុណសម្បន្នេ មហាសាវជ្ជោ។ តស្ស ចត្តារោ សម្ភារា អគមនីយវត្ថុ, តស្មិំ សេវនចិត្តំ, សេវនបយោគោ, មគ្គេនមគ្គប្បដិបត្តិអធិវាសនន្តិ។ ឯកោ បយោគោ សាហត្ថិកោ ឯវ។

មុសាតិ វិសំវាទនបុរេក្ខារស្ស អត្ថភញ្ជកោ វចីបយោគោ កាយបយោគោ វា។ វិសំវាទនាធិប្បាយេន បនស្ស បរវិសំវាទកកាយវចីបយោគសមុដ្ឋាបិកា ចេតនា មុសាវាទោ។ អបរោ នយោ មុសាតិ អភូតំ អតច្ឆំ វត្ថុ។ វាទោតិ តស្ស ភូតតោ តច្ឆតោ វិញ្ញាបនំ។ លក្ខណតោ បន អតថំ វត្ថុំ តថតោ បរំ វិញ្ញាបេតុកាមស្ស តថាវិញ្ញត្តិសមុដ្ឋាបិកា ចេតនា មុសាវាទោ។ សោ

យមត្ថំ ភញ្ជតិ, តស្ស អប្បតាយ អប្បសាវជ្ជោ, មហន្តតាយ មហាសាវជ្ជោ។ អបិច គហដ្ឋានំ អត្តនោ សន្តកំ អទាតុកាមតាយ នត្ថីតិអាទិនយប្បវត្តោ អប្បសាវជ្ជោ, សក្ខិនា ហុត្វា អត្ថភញ្ជនត្ថំ វុត្តោ មហាសាវជ្ជោ។ បព្វជិតានំ អប្បកម្បិ តេលំ វា សប្បិំ វា លភិត្វា ហសាធិប្បាយេន "អជ្ជ គាមេ តេលំ នទីមញ្ញេ សន្ទតី"តិ បូរណកថានយេន បវត្តោ អប្បសាវជ្ជោ, អទិដ្ឋំយេវ បន ទិដ្ឋន្តិអាទិនា នយេន វទន្តានំ មហាសាវជ្ជោ។ តស្ស ចត្តារោ សម្ភារា ហោន្តិ អតថំ វត្ថុ, វិសំវាទនចិត្តំ, តជ្ជោ វាយាមោ, បរស្ស តទត្ថវិជាននន្តិ។ ឯកោ បយោគោ សាហត្ថិកោវ។ សោ កាយេន វា កាយប្បដិពទ្ធេន វា វាចាយ វា វិសំវាទនកិរិយាករណេ ទដ្ឋព្វោ។ តាយ ចេ កិរិយាយ បរោ តមត្ថំ ជានាតិ, អយំ កិរិយាសមុដ្ឋាបិកចេតនាក្ខណេយេវ មុសាវាទកម្មុនា ពជ្ឈតិ។

បិសុណា វាចាតិអាទីសុ យាយ វាចាយ យស្ស តំ វាចំ ភាសតិ, តស្ស ហទយេ អត្តនោ បិយភាវំ បរស្ស ច សុញ្ញភាវំ ករោតិ, សា បិសុណា វាចា។ យាយ បន អត្តានម្បិ បរម្បិ ផរុសម្បិ ករោតិ, សា វាចា សយម្បិ ផរុសា នេវ កណ្ណសុខា ន ហទយសុខា វា, អយំ ផរុសា វាចា។ យេន សម្ផំ បលបតិ និរត្ថកំ, សោ សម្ផប្បលាបោ។ តេសំ មូលភូតា ចេតនាបិ បិសុណាវាចាទិនាមមេវ លភតិ, សា ឯវ ច ឥធ អធិប្បេតាតិ។ តត្ថ សំកិលិដ្ឋចិត្តស្ស បរេសំ វា ភេទាយ អត្តនោ បិយកម្យតាយ វា កាយវចីបយោគសមុដ្ឋាបិកា ចេតនា បិសុណា វាចា។ សា យស្ស ភេទំ ករោតិ, តស្ស អប្បគុណតាយ អប្បសាវជ្ជា, មហាគុណតាយ មហាសាវជ្ជា។ តស្សា ចត្តារោ សម្ភារា ភិន្ទិតព្វោ បរោ, "ឥតិ ឥមេ នានា ភវិស្សន្តិ វិនា ភវិស្សន្តី"តិ ភេទបុរេក្ខារតា វា, "អហំ បិយោ ភវិស្សាមិ វិស្សាសិកោ"តិ បិយកម្យតា វា, តជ្ជោ វាយាមោ, តស្ស តទត្ថវិជាននន្តិ។

បរស្ស មម្មច្ឆេទកកាយវចីបយោគសមុដ្ឋាបិកា ឯកន្តផរុសា ចេតនា ផរុសា វាចា។ តស្សា អាវិភាវត្ថមិទំ វត្ថុ – ឯកោ កិរ ទារកោ មាតុវចនំ អនាទិយិត្វា អរញ្ញំ គច្ឆតិ, តំ មាតា និវត្តេតុំ អសក្កោន្តី "ចណ្ឌា តំ មហិំសី អនុពន្ធតូ"តិ អក្កោសិ។ អថស្ស តត្ថេវ អរញ្ញេ មហិំសី ឧដ្ឋាសិ។ ទារកោ "យំ មម មាតា មុខេន កថេតិ, តំ មា ហោតុ, យំ ចិត្តេន ចិន្តេតិ តំ ហោតូ"តិ សច្ចកិរិយមកាសិ។ មហិំសី តត្ថេវ ពទ្ធា វិយ អដ្ឋាសិ។ ឯវំ មម្មច្ឆេទកោបិ បយោគោ ចិត្តសណ្ហតាយ ផរុសា វាចា ន ហោតិ។ មាតាបិតរោ ហិ កទាចិ បុត្តកេ ឯវម្បិ វទន្តិ "ចោរា វោ ខណ្ឌាខណ្ឌិកំ ករោន្តូ"តិ, ឧប្បលបត្តម្បិ ច នេសំ ឧបរិ បតន្តំ ន ឥច្ឆន្តិ។ អាចរិយុបជ្ឈាយា ច កទាចិ និស្សិតកេ ឯវំ វទន្តិ "កិំ ឥមេ អហិរិកា អនោត្តប្បិនោ ចរន្តិ និទ្ធមថ នេ"តិ។ អថ ខោ នេសំ អាគមាធិគមសម្បត្តិំ ឥច្ឆន្តិ។ យថា ច ចិត្តសណ្ហតាយ ផរុសា វាចា ន ហោតិ, ឯវំ វចនសណ្ហតាយ អផរុសា វាចាបិ ន ហោតិ។ ន ហិ មារាបេតុកាមស្ស "ឥមំ សុខំ សយាបេថា"តិ វចនំ អផរុសា វាចា ហោតិ។ ចិត្តផរុសតាយ បនេសា ផរុសា វាចាវ។ សា យំ សន្ធាយ បវត្តិតា, តស្ស អប្បគុណតាយ អប្បសាវជ្ជា, មហាគុណតាយ មហាសាវជ្ជា។ តស្សា តយោ សម្ភារា អក្កោសិតព្វោ បរោ, កុបិតចិត្តំ, អក្កោសនាតិ។

អនត្ថវិញ្ញាបកកាយវចីបយោគសមុដ្ឋាបិកា អកុសលចេតនា សម្ផប្បលាបោ។ សោ អាសេវនមន្ទតាយ អប្បសាវជ្ជោ, អាសេវនមហន្តតាយ មហាសាវជ្ជោ។ តស្ស ទ្វេ សម្ភារា ភារតយុទ្ធសីតាហរណាទិនិរត្ថកកថាបុរេក្ខារតា, តថារូបីកថាកថនញ្ចាតិ។

អភិជ្ឈាយតីតិ អភិជ្ឈា, បរភណ្ឌាភិមុខី ហុត្វា តន្និន្នតាយ បវត្តតីតិ អត្ថោ។ សា "អហោ វត ឥទំ មមស្សា"តិ ឯវំ

បរភណ្ឌាភិជ្ឈាយនលក្ខណា។ អទិន្នាទានំ វិយ អប្បសាវជ្ជា ច មហាសាវជ្ជា ច។ តស្សា ទ្វេ សម្ភារា បរភណ្ឌំ, អត្តនោ បរិណាមនញ្ច។ បរភណ្ឌវត្ថុកេ ហិ លោភេ ឧប្បន្នេបិ ន តាវ កម្មបថភេទោ ហោតិ, យាវ "អហោ វតិទំ មមស្សា"តិ អត្តនោ ន បរិណាមេតិ។

ហិតសុខំ ព្យាបាទយតីតិ ព្យាបាទោ។ សោ បរវិនាសាយ មនោបទោសលក្ខណោ , ផរុសា វាចា វិយ អប្បសាវជ្ជោ មហាសាវជ្ជោ ច។ តស្ស ទ្វេ សម្ភារា បរសត្តោ ច, តស្ស ច វិនាសចិន្តា។ បរសត្តវត្ថុកេ ហិ កោធេ ឧប្បន្នេបិ ន តាវ កម្មបថភេទោ ហោតិ, យាវ "អហោ វតាយំ ឧច្ឆិជ្ជេយ្យ វិនស្សេយ្យា"តិ តស្ស វិនាសំ ន ចិន្តេតិ។

យថាភុច្ចគហណាភាវេន មិច្ឆា បស្សតីតិ មិច្ឆាទិដ្ឋិ។ សា "នត្ថិ ទិន្ន"ន្តិអាទិនា នយេន វិបរីតទស្សនលក្ខណា។ សម្ផប្បលាបោ វិយ អប្បសាវជ្ជា មហាសាវជ្ជា ច។ អបិច អនិយតា អប្បសាវជ្ជា, និយតា មហាសាវជ្ជា។ តស្សា ទ្វេ សម្ភារា វត្ថុនោ ច គហិតាការវិបរីតតា, យថា ច តំ គណ្ហាតិ, តថាភាវេន តស្សុបដ្ឋានន្តិ។

ឥមេសំ បន ទសន្នំ អកុសលកម្មបថានំ ធម្មតោ កោដ្ឋាសតោ អារម្មណតោ វេទនាតោ មូលតោតិ បញ្ចហាការេហិ វិនិច្ឆយោ វេទិតព្វោ។

តត្ថ ធម្មតោតិ ឯតេសុ ហិ បដិបាដិយា សត្ត, ចេតនាធម្មាវ ហោន្តិ, អភិជ្ឈាទយោ តយោ ចេតនាសម្បយុត្តា។

កោដ្ឋាសតោតិ បដិបាដិយា សត្ត, មិច្ឆាទិដ្ឋិ ចាតិ ឥមេ អដ្ឋ កម្មបថា ឯវ ហោន្តិ, នោ មូលានិ។ អភិជ្ឈាព្យាបាទា កម្មបថា ចេវ មូលានិ ច។ អភិជ្ឈា ហិ មូលំ បត្វា លោភោ អកុសលមូលំ ហោតិ។ ព្យាបាទោ ទោសោ អកុសលមូលំ។

អារម្មណតោតិ បាណាតិបាតោ ជីវិតិន្ទ្រិយារម្មណតោ សង្ខារារម្មណោ ហោតិ។ អទិន្នាទានំ សត្តារម្មណំ វា សង្ខារារម្មណំ វា។ មិច្ឆាចារោ ផោដ្ឋព្ពវសេន សង្ខារារម្មណោ។ សត្តារម្មណោតិបិ ឯកេ។ មុសាវាទោ សត្តារម្មណោ វា សង្ខារារម្មណោ វា។ តថា បិសុណា វាចា។ ផរុសា វាចា សត្តារម្មណាវ។ សម្ផប្បលាបោ ទិដ្ឋសុតមុតវិញ្ញាតវសេន សត្តារម្មណោ វា សង្ខារារម្មណោ វា, តថា អភិជ្ឈា។ ព្យាបាទោ សត្តារម្មណោវ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ តេភូមកធម្មវសេន សង្ខារារម្មណា។

វេទនាតោតិ បាណាតិបាតោ ទុក្ខវេទនោ ហោតិ។ កិញ្ចាបិ ហិ រាជានោ ចោរំ ទិស្វា ហសមានាបិ "គច្ឆថ នំ ឃាតេថា"តិ វទន្តិ, សន្និដ្ឋាបកចេតនា បន នេសំ ទុក្ខសម្បយុត្តាវ ហោតិ។ អទិន្នាទានំ តិវេទនំ។ មិច្ឆាចារោ សុខមជ្ឈត្តវសេន ទ្វិវេទនោ, សន្និដ្ឋាបកចិត្តេ បន មជ្ឈត្តវេទនោ ន ហោតិ។ មុសាវាទោ តិវេទនោ, តថា បិសុណា វាចា។ ផរុសា វាចា ទុក្ខវេទនាវ។ សម្ផប្បលាបោ តិវេទនោ ។ អភិជ្ឈា សុខមជ្ឈត្តវសេន ទ្វិវេទនា, តថា មិច្ឆាទិដ្ឋិ។ ព្យាបាទោ ទុក្ខវេទនោ។

មូលតោតិ បាណាតិបាតោ ទោសមោហវសេន ទ្វិមូលកោ ហោតិ។ អទិន្នាទានំ ទោសមោហវសេន វា លោភមោហវសេន វា។ មិច្ឆាចារោ លោភមោហវសេន។ មុសាវាទោ ទោសមោហវសេន វា លោភមោហវសេន វា, តថា បិសុណា វាចា សម្ផប្បលាបោ ច។ ផរុសា វាចា ទោសមោហវសេន។ អភិជ្ឈា មោហវសេន ឯកមូលា, តថា ព្យាបាទោ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ លោភមោហវសេន ទ្វិមូលាតិ។

លោភោ អកុសលមូលន្តិអាទីសុ លុព្ភតីតិ លោភោ។ ទុស្សតីតិ ទោសោ។ មុយ្ហតីតិ មោហោ។ តេសុ លោភោ សយញ្ច អកុសលោ សាវជ្ជទុក្ខវិបាកដ្ឋេន, បាណាតិបាតាទីនំ អកុសលានំ កេសញ្ចិ សម្បយុត្តបច្ចយដ្ឋេន កេសញ្ចិ ឧបនិស្សយបច្ចយដ្ឋេន មូលន្តិ អកុសលមូលំ។ វុត្តម្បិ ចេតំ “រត្តោ ខោ អាវុសោ រាគេន អភិភូតោ បរិយាទិន្នចិត្តោ បាណម្បិ ហនតី”តិអាទិ។ ទោសមោហានំ អកុសលមូលភាវេបិ ឯសេវ នយោ។

អកុសលកម្មបថកថា និដ្ឋិតា។

កុសលកម្មបថកថា

បាណាតិបាតា វេរមណី កុសលន្តិអាទីសុ បាណាតិបាតាទយោ វុត្តត្ថា ឯវ។ វេរំ មណតីតិ វេរមណី, វេរំ បជហតីតិ អត្ថោ។ វិរមតិ វា ឯតាយ ករណភូតាយ, វិការស្ស វេការំ កត្វាបិ វេរមណី។ អយំ តាវេត្ថ ព្យញ្ជនតោ វណ្ណនា។ អត្ថតោ បន វេរមណីតិ កុសលចិត្តសម្បយុត្តា វិរតិ។ យា “បាណាតិបាតា វិរមន្តស្ស, យា តស្មិំ សមយេ បាណាតិបាតា អារតិ វិរតី”តិ ឯវំ វុត្តា កុសលចិត្តសម្បយុត្តា វិរតិ, សា បភេទតោ តិវិធា ហោតិ សម្បត្តវិរតិ សមាទានវិរតិ សមុច្ឆេទវិរតីតិ។ តត្ថ អសមាទិន្នសិក្ខាបទានំ អត្តនោ ជាតិវយពាហុសច្ចាទីនិ បច្ចវេក្ខិត្វា “អយុត្តំ អម្ហាកំ ឯវរូបំ កាតុ”ន្តិ សម្បត្តវត្ថុំ អវីតិក្កមន្តានំ ឧប្បជ្ជមានា វិរតិ សម្បត្តវិរតីតិ វេទិតព្វា សីហឡទីបេ ចក្កនាមឧបាសកស្ស វិយ។

តស្ស កិរ ទហរកាលេយេវ មាតុយា រោគោ ឧប្បជ្ជិ។ វេជ្ជេន ច “អល្លសសមំសំ លទ្ធុំ វដ្ដតី”តិ វុត្តំ។ តតោ ចក្កស្ស ភាតា “គច្ឆ តាត ខេត្តំ អាហិណ្ឌាហី”តិ ចក្កំ បេសេសិ។ សោ តត្ថ គតោ។ តស្មិញ្ច សមយេ ឯកោ សសោ តរុណសស្សំ ខាទិតុំ អាគតោ ហោតិ, សោ តំ ទិស្វា វេគេន ធាវន្តោ វល្លិយា ពទ្ធោ “កិរិ កិរី”តិ សទ្ទមកាសិ។ ចក្កោ តេន សទ្ទេន គន្ត្វា តំ គហេត្វា ចិន្តេសិ “មាតុ ភេសជ្ជំ ករោមី”តិ។ បុន ចិន្តេសិ “ន មេតំ បតិរូបំ, យ្វាហំ មាតុ ជីវិតការណា បរំ ជីវិតា វោរោបេយ្យ”ន្តិ។ អថ នំ “គច្ឆ អរញ្ញេ សសេហិ សទ្ធិំ តិណោទកំ បរិភុញ្ជា”តិ មុញ្ចិ។ ភាតរា ច “កិំ តាត សសោ លទ្ធោ”តិ បុច្ឆិតោ តំ បវត្តិំ អាចិក្ខិ។ តតោ នំ ភាតា បរិភាសិ។ សោ មាតុសន្តិកំ គន្ត្វា “យតោហំ ជាតោ, នាភិជានាមិ សញ្ចិច្ច បាណំ ជីវិតា វោរោបេតា”តិ សច្ចំ វត្វា អដ្ឋាសិ។ តាវទេវស្ស មាតា អរោគា អហោសិ។

សមាទិន្នសិក្ខាបទានំ បន សិក្ខាបទសមាទានេ ច តតុត្តរិ ច អត្តនោ ជីវិតម្បិ បរិច្ចជិត្វា វត្ថុំ អវីតិក្កមន្តានំ ឧប្បជ្ជមានា វិរតិ

ᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩅᩥᩁᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩅᨯ᩠ᨰᨾᩣᨶᨸᨻ᩠ᨻᨲᩅᩣᩈᩥᩏᨸᩣᩈᨠᩔ ᩅᩥᨿ᪨

ᩈᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᩋᨾ᩠ᨻᩁᩥᨿᩅᩥᩉᩣᩁᩅᩣᩈᩦᨸᩥᨦ᩠ᨣᩃᨻᩩᨴ᩠ᨵᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩣᨶᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩮᨲ᩠ᨲ ᨠᩔᨲᩥ᪨ ᩋᨳᩔ ᨣᩮᩣᨱᩮᩣ ᨶᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨣᩅᩮᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩅᨯ᩠ᨰᨾᩣᨶᨸᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᩋᩣᩁᩩᩉᩥ, ᨲᨲᩕ ᨶᩴ ᨾᩉᩣᩈᨸ᩠ᨸᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ “ᩍᨾᩣᨿᩔ ᨲᩥᨡᩥᨱᩅᩣᩈᩥᨿᩣ ᩈᩦᩈᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨸᩩᨶ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ “ᨶ ᨾᩮᨲᩴ ᨸᨲᩥᩁᩪᨸᩴ, ᨿᩮᩣᩉᩴ ᨽᩣᩅᨶᩦᨿᩔ ᨣᩁᩩᨶᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨿᩣᩅᨲᨲᩥᨿᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨩᩦᩅᩥᨲᩴ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᨩᩣᨾᩥ, ᨶ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩴᩈᩮ ᨮᨸᩥᨲᩴ ᨲᩥᨡᩥᨱᨴᨱ᩠ᨯᩅᩣᩈᩥᩴ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᨨᨯ᩠ᨯᩮᩈᩥ᪨ ᨲᩣᩅᨴᩮᩅ ᨶᩴ ᨾᩉᩣᩅᩣᩊᩮᩣ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᨾᩣᩈᩦᨲᩥ᪨

ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨶ ᩅᩥᩁᨲᩥ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᩅᩥᩁᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨿᩔᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨸᨽᩩᨲᩥ “ᨸᩣᨱᩴ ᨥᩣᨲᩮᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩈᩣ ᨸᨶᩣᨿᩴ ᩅᩥᩁᨲᩥ ᨠᩮᩣᩈᩃ᩠ᩃᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨠᩩᩈᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩈᨿᨶᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨠᩩᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᩅᩮᩣᩉᩣᩁᩴ ᨴᩩᩔᩦᩃ᩠ᨿᩴ ᩃᩩᨶᩣᨲᩦᨲᩥᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᩴ᪨ ᨠᨲᨾᨬ᩠ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩔ ᨸᨶ ᨸᨬ᩠ᩉᩔ ᩋᨶᩩᨴ᩠ᨵᨭᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣᨲᩥ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᨿᨳᩣ ᨧ ᩋᨠᩩᩈᩃᩣᨶᩴ, ᩑᩅᩴ ᩍᨾᩮᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᨸᨳᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᨲᩮᩣ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲᩮᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣᨲᩮᩣ ᨾᩪᩃᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲᩮᩈᩩ ᩉᩥ ᨸᨭᩥᨸᩣᨭᩥᨿᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨧᩮᨲᨶᩣᨸᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩥᩁᨲᩥᨿᩮᩣᨸᩥ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩮ ᨲᨿᩮᩣ ᨧᩮᨲᨶᩣᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᩅ᪨

ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨸᩣᨭᩥᨿᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨠᨾ᩠ᨾᨸᨳᩣ ᩑᩅ, ᨶᩮᩣ ᨾᩪᩃᩣᨶᩥ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩮ ᨲᨿᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨸᨳᩣ ᨧᩮᩅ ᨾᩪᩃᩣᨶᩥ ᨧ᪨ ᩋᨶᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣ ᩉᩥ ᨾᩪᩃᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩃᩮᩣᨽᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᨾᩪᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩮᩣ ᩋᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᨾᩪᩃᩴ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᨾᩮᩣᩉᩮᩣ ᨠᩩᩈᩃᨾᩪᩃᩴ᪨

ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨶᩮᩅ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨶᩥ᪨ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣᨿᩮᩅ ᩉᩥ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨸᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩮ ᨸᨩᩉᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨴᩥᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩣᨸᩮᨲᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨸᨳᩣ ᨸᩣᨱᩣᨲᩥᨸᩣᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᨴᩩᩔᩦᩃ᩠ᨿᩣᨶᩥ ᨸᨩᩉᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᩅᩮᨴᨶᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᩩᨡᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨾᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩅᩮᨴᨶᩣ ᩅᩣ᪨ ᨠᩩᩈᩃᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩅᩮᨴᨶᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨

ᨾᩪᩃᨲᩮᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᨸᩣᨭᩥᨿᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨬᩣᨱᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᩁᨾᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᩃᩮᩣᨽᩋᨴᩮᩣᩈᩋᨾᩮᩣᩉᩅᩈᩮᨶ ᨲᩥᨾᩪᩃᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨬᩣᨱᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᩁᨾᨶ᩠ᨲᩔ ᨴ᩠ᩅᩥᨾᩪᩃᩣ᪨ ᩋᨶᨽᩥᨩ᩠ᨫᩣ ᨬᩣᨱᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᩁᨾᨶ᩠ᨲᩔ ᨴ᩠ᩅᩥᨾᩪᩃᩣ᪨ ᨬᩣᨱᩅᩥᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩑᨠᨾᩪᩃᩣ᪨ ᩋᩃᩮᩣᨽᩮᩣ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨾᩪᩃᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩮᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᩋᩃᩮᩣᨽᩣᨴᩮᩣᩈᩅᩈᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩥᨾᩪᩃᩣᩅᩣᨲᩥ᪨

អលោភោ កុសលមូលន្តិអាទីសុ ន លោភោតិ អលោភោ, លោភបដិបក្ខស្ស ធម្មស្សេតំ អធិវចនំ។ អទោសាមោហេសុបិ ឯសេវ នយោ។ តេសុ អលោភោ សយញ្ច កុសលំ, បាណាតិបាតា វេរមណីអាទីនំ កុសលានំ កេសញ្ចិ សម្បយុត្តប្បការេន កេសញ្ចិ ឧបនិស្សយបច្ចយដ្ឋេន មូលន្តិ កុសលមូលំ។ អទោសាមោហេសុបិ ឯសេវ នយោ។

ញាណាទិ សព្ពម្បិ តំ សង្ខេបេន ច វិត្ថារេន ច ទេសិតមត្តំ និយ្យាតេន្តោ យតោ ខោ អាវុសោតិអាទិអប្បនាវារមាហ។ តត្ថ ឯវំ អកុសលំ បជានាតីតិ ឯវំ យថានិទ្ទិដ្ឋទសាកុសលកម្មបថវសេន អកុសលំ បជានាតិ។ ឯវំ អកុសលមូលន្តិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឯត្តាវតា ឯកេន នយេន ចតុសច្ចកម្មដ្ឋានិកស្ស យាវ អរហត្តា និយ្យានំ កថិតំ ហោតិ។ កថំ? ឯត្ថ ហិ ឋបេត្វា អភិជ្ឈំ សេសា អកុសលកម្មបថា ច កុសលកម្មបថា ច ទុក្ខសច្ចំ។ អភិជ្ឈា ច លោភោ អកុសលមូលញ្ចាតិ ឥមេ ទ្វេ ធម្មា និប្បរិយាយេន សមុទយសច្ចំ។ បរិយាយេន បន សព្ពេបិ កម្មបថា ទុក្ខសច្ចំ។ សព្ពេបិ កុសលាកុសលមូលានិ សមុទយសច្ចំ។ ឧភិន្នំ អប្បវត្តិ និរោធសច្ចំ។ ទុក្ខំ បរិជានន្តោ សមុទយំ បជហន្តោ និរោធំ បជានន្តោ អរិយមគ្គោ មគ្គសច្ចន្តិ ឥតិ ទ្វេ សច្ចានិ សរូបេន វុត្តានិ, ទ្វេ អាវត្តហារនយេន វេទិតព្ពានិ។

សោ សព្ពសោ រាគានុសយំ បហាយាតិ សោ ឯវំ អកុសលាទីនិ បជានន្តោ សព្ពាការេន រាគានុសយំ បជហិត្វា។ បដិឃានុសយំ បដិវិនោទេត្វាតិ បដិឃានុសយញ្ច សព្ពាការេនេវ នីហរិត្វាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯត្តាវតា អនាគាមិមគ្គោ កថិតោ។ អស្មីតិ ទិដ្ឋិមានានុសយំ សមូហនិត្វាតិ បញ្ចសុ ខន្ធេសុ កញ្ចិ ធម្មំ អនវការីករិត្វា “អស្មី”តិ បវត្តំ សមូហគ្គហណាការេន បវត្តំ ទិដ្ឋិមានានុសយំ សមុគ្ឃាតេត្វា។

តត្ថ ទិដ្ឋិមានានុសយន្តិ ទិដ្ឋិសទិសំ មានានុសយន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ អយញ្ហិ មានានុសយោ អស្មីតិ បវត្តត្តា ទិដ្ឋិសទិសោ ហោតិ, តស្មា ឯវំ វុត្តោ។ ឥមញ្ច អស្មិមានំ វិត្ថារតោ វិញ្ញាតុកាមេន ខន្ធិយវគ្គេ ខេមកសុត្តំ (សំ។ និ។ ៣.៨៩) ឱលោកេតព្ពន្តិ។

អវិជ្ជំ បហាយាតិ វដ្ដមូលំ អវិជ្ជំ បជហិត្វា។ វិជ្ជំ ឧប្បាទេត្វាតិ តស្សា អវិជ្ជាយ សមុគ្ឃាតិកំ អរហត្តមគ្គវិជ្ជំ ឧប្បាទេត្វា។ ឯត្តាវតា អរហត្តមគ្គោ កថិតោ។ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតីតិ អស្មិំយេវ អត្តភាវេ វដ្ដទុក្ខស្ស បរិច្ឆេទករោ ហោតិ។ ឯត្តាវតាបិ ខោ, អាវុសោតិ ទេសនំ និយ្យាតេតិ, ញាយាយ កម្មបថទេសនាយ វុត្តមនសិការប្បដិវេធទេសនាបីតិ វុត្តំ ហោតិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។ ឯវំ អនាគាមិមគ្គអរហត្តមគ្គេហិ ទេសនំ និដ្ឋបេសីតិ។

កុសលកម្មបថវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អាហារវារវណ្ណនា

៩០។ សាធាវុសោតិ ខោ...បេ... អាគតោ ឥមំ សទ្ធម្មន្តិ ឯវំ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស កុសលាកុសលមុខេន ចតុសច្ចទេសនំ សុត្វា តំ

អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ភាសិតំ “សាធាវុសោ”តិ ឥមិនា វចនេន តេ ភិក្ខូ អភិនន្ទិត្វា ឥមស្សេវ វចនស្ស សមុដ្ឋាបកេន ចិត្តេន អនុមោទិត្វា វចសា សម្បដិច្ឆិត្វា ចេតសា សម្បិយាយិត្វាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឥទានិ យស្មា ថេរោ នានប្បការេន ចតុសច្ចទេសនំ ទេសេតុំ បដិពលោ, យថាហ “សារិបុត្តោ, ភិក្ខវេ, បហោតិ ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ វិត្ថារេន អាចិក្ខិតុំ ទេសេតុ”ន្តិ យស្មា វា ឧត្តរិបិ ទេសេតុកាមោវ ហុត្វា “ឯត្តាវតាបិ ខោ”តិ អាហ, តស្មា អបរេនបិ នយេន សច្ចទេសនំ សោតុកាមា តេ ភិក្ខូ អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ ឧត្តរិំ បញ្ហំ អបុច្ឆិំសុ។ តេន សយមេវ បុច្ឆិត្វា វិស្សជ្ជិតបញ្ហតោ ឧត្តរិំ សិយា ខោ បនាវុសោ, អញ្ញោបិ បរិយាយោ ភវេយ្យ អញ្ញម្បិ ការណន្តិ ឥមិនា នយេន អញ្ញំ អតិរេកំ បញ្ហំ បុច្ឆិំសុ, បុរិមបញ្ហស្ស វា ឧបរិការោ បុច្ឆិំសូតិ វុត្តំ ហោតិ។ អថ តេសំ ព្យាករោន្តោ ថេរោ សិយា, អាវុសោតិអាទិមាហ។ តត្ថាយំ អនុត្តានបទវណ្ណនា, អាហារន្តិ បច្ចយំ។ បច្ចយោ ហិ អាហរតិ អត្តនោ ផលំ, តស្មា “អាហារោ”តិ វុច្ចតិ។

ភូតានំ វា សត្តានំ ឋិតិយាតិអាទីសុ ភូតាតិ សញ្ជាតា, និព្វត្តា។ សម្ភវេសិនោតិ យេ សម្ភវំ ជាតិំ និព្វត្តិំ ឯសន្តិ គវេសន្តិ។ តត្ថ ចតូសុ យោនីសុ អណ្ឌជជលាពុជា សត្តា យាវ អណ្ឌកោសំ វត្ថិកោសញ្ច ន ភិន្ទន្តិ, តាវ សម្ភវេសិនោ នាម។ អណ្ឌកោសំ វត្ថិកោសញ្ច ភិន្ទិត្វា ពហិ និក្ខន្តា ភូតា នាម។ សំសេទជា ឱបបាតិកា ច បឋមចិត្តក្ខណេ សម្ភវេសិនោ នាម។ ទុតិយចិត្តក្ខណតោ បភុតិ ភូតា នាម។ យេន យេន វា ឥរិយាបថេន ជាយន្តិ, យាវ តេ តតោ អញ្ញំ ន បាបុណន្តិ, តាវ សម្ភវេសិនោ នាម។ តតោ បរំ ភូតា នាម។

អថ វា ភូតាតិ ជាតា អភិនិព្វត្តា, យេ ភូតា ឯវ ន បុន ភវិស្សន្តីតិ សង្ខ្យំ គច្ឆន្តិ, តេសំ ខីណាសវានមេតំ អធិវចនំ។ សម្ភវមេសន្តីតិ សម្ភវេសិនោ។ អប្បហីនភវសំយោជនត្តា អាយតិម្បិ សម្ភវំ ឯសន្តានំ សេក្ខបុថុជ្ជនានមេតំ អធិវចនំ។ ឯវំ សព្វថាបិ ឥមេហិ ទ្វីហិ បទេហិ សព្វសត្តេ បរិយាទិយតិ។ វាសទ្ទោ ចេត្ថ សម្បិណ្ឌនត្ថោ, តស្មា ភូតានញ្ច សម្ភវេសីនញ្ចាតិ អយមត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។

ឋិតិយាតិ ឋិតត្ថំ។ អនុគ្គហាយាតិ អនុគ្គហត្ថំ។ វចនភេទោយេវ ចេស, អត្ថោ បន ឧភយត្ថាបិ ឯកោ។ អថ វា ឋិតិយាតិ តស្ស តស្ស សត្តស្ស ឧប្បន្នធម្មានំ អនុប្បពន្ធវសេន អវិច្ឆេទាយ។ អនុគ្គហាយាតិ អនុប្បន្នានំ ឧប្បាទាយ។ ឧភោបិ ចេតេ ភូតានំ ឋិតិយា ចេវ អនុគ្គហាយ ច, សម្ភវេសីនំ ឋិតិយា ចេវ អនុគ្គហាយ ចាតិ ឧភយត្ថ ទដ្ឋព្វា។ កពឡីការោ អាហារោតិ កពឡំ កត្វា អជ្ឈោហរិតព្ពាហារោ, ឱទនកុម្មាសាទិវត្ថុកាយ ឱជាយេតំ អធិវចនំ។ ឱឡារិកោ វា សុខុមោ វាតិ វត្ថុឱឡារិកតាយ ឱឡារិកោ, សុខុមតាយ សុខុមោ។ សភាវេន បន សុខុមរូបបរិយាបន្នត្តា កពឡីការោ អាហារោ សុខុមោ ឯវ ហោតិ។ សាបិ ចស្ស វត្ថុតោ ឱឡារិកតា សុខុមតា ច ឧបាទាយុបាទាយ វេទិតព្វា។

កុម្ភីលានញ្ហិ អាហារំ ឧបាទាយ មោរានំ អាហារោ សុខុមោ។ កុម្ភីលា កិរ បាសាណេ គិលន្តិ។ តេ ច នេសំ កុច្ឆិប្បត្តា វិលីយន្តិ។ មោរា សប្បវិច្ឆិកាទិបាណេ ខាទន្តិ។ មោរានំ បន អាហារំ ឧបាទាយ តរច្ឆានំ អាហារោ សុខុមោ។ តេ កិរ តិវស្សឆឌ្ឌិតានិ វិសាណានិ ចេវ អដ្ឋីនិ ច ខាទន្តិ, តានិ ច នេសំ ខេឡេន តេមិតមត្តានេវ កន្ទមូលំ វិយ មុទុកានិ ហោន្តិ។ តរច្ឆានម្បិ អាហារំ ឧបាទាយ ហត្ថីនំ អាហារោ សុខុមោ។ តេ ហិ នានារុក្ខសាខាទយោ ខាទន្តិ។ ហត្ថីនំ អាហារតោ គវយគោកណ្ណមិគាទីនំ អាហារោ សុខុមោ។ តេ កិរ

តិស្សាទីនិ នានារុក្ខបណ្ណាទីនិ ខាទន្តិ។ តេសម្បិ អាហារតោ ក្យុត្តំ អាហារោ បច្ចយោ។ តេ អលស្សក្កុតិលាតិ ខាទន្តិ។ តេសំ អាហារតោ សសាតំ អាហារោ បច្ចយោ។ សសាតំ អាហារតោ សក្យុលាតំ អាហារោ បច្ចយោ។ សក្យុលាតំ អាហារតោ បច្ចត្តចារិកំ អាហារោ បច្ចយោ។ បច្ចត្តចារិកំ អាហារតោ កាយកោដ្ឋកាតំ អាហារោ បច្ចយោ។ កាយកោដ្ឋកាតំ អាហារតោ រាជរាជមហាមត្តាតំ អាហារោ បច្ចយោ។ តេសម្បិ អាហារតោ ចក្កចត្តិនោ អាហារោ បច្ចយោ។ ចក្កចត្តិនោ អាហារតោ ភុម្មទេវតានំ អាហារោ បច្ចយោ។ ភុម្មទេវតានំ អាហារតោ ចាតុមហារាជិកានំ អាហារោ បច្ចយោ។ ឯវំ យាវ បរនិម្មិតវសវត្តីនំ អាហារោ ចិត្តុរេតន្តា, តេសំ អាហារោ បច្ចយោតេ្វវ តិដ្ឋំ បត្តោ។

ឯត្ថ ច ឱជាអាទិកេ ចត្តុសុ ឱជា បរិត្តា ហោតិ ទុព្ពលា, បច្ចយេ ពលវតី។ តថា ហិ ឯកបត្តបូរម្បិ យាគុំ បិវិត្វា មុហុត្តេនេវ ជិឃច្ឆិតោ ហោតិ, ម៉កត្ថិំនេច ខាទិតុការោ។ សប្បិ បន បសតមត្តំ បិវិត្វា ទិវសំ អភោត្តុកាមោ ហោតិ។ តត្ថ ចត្ថុ បរិស្សយំ ចិនោទេតិ, ន បន សក្កោតិ បាលេតុំ។ ឱជា បាលេតិ, ន សក្កោតិ បរិស្សយំ ចិនោទេតុំ។ ទ្វេ បន ឯកតោ ហុត្វា បរិស្សយញ្ចេវ ចិនោទេន្តិ បាលេន្តិ ចាតិ។

ចស្សាទិតិយោតិ ចក្ខុសម្ផស្សាទិ ឆព្ពិធោបិ ចស្សោ។ ឯតេសុ ចតូសុ អាហារេសុ ទុតិយោ អាហារោតិ ទេសនាក្កមោ។ ទេសនានយោ ឯវ ទេសោ។ តស្មា ឥមិនា នយេន ការណេន ទុតិយោ វា តតិយោ វាតិ ឥទានិ ឯត្ថ ន វេទិតព្ពោ។ មនោសញ្ចេតនាតិ ចេតនា ឯវ វុត្តា។ ចិញ្ញាណន្តិ យំកិញ្ចិ ចិត្តំ។

ឯត្ថាហ, យទិ បច្ចយដ្ឋោ អាហារដ្ឋោ, អថ កស្មា អញ្ញេសុបិ សត្តានំ បច្ចយេសុ ចិជ្ជមានេសុ ឥមេ ឯវ ចត្តារោ វុត្តាតិ? វុច្ចតេ, អជ្ឈត្តិកសន្តតិយា ចិសេសបច្ចយត្តា។ ចិសេសបច្ចយោ ហិ កពឡ្រិង្ការាហារភក្ខានំ សត្តានំ រូបកាយស្ស កពឡ្រិង្ការោ អាហារោ។ នាមកាយេ វេទនាយ ចស្សោ, ចិញ្ញាណស្ស មនោសញ្ចេតនា, នាមរូបស្ស ចិញ្ញាណំ។ យថាហ –

“សេយ្យថាបិ, ភិក្ខវេ, អយំ កាយោ អាហារដ្ឋិតិកោ, អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតិ, អនាហារោ នោ តិដ្ឋតី”តិ។ តថា ចស្សបច្ចយា វេទនា, សង្ខារបច្ចយា ចិញ្ញាណំ, ចិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូប”ន្តិ។

កោ បនេត្ថ អាហារោ, កិំ អាហរតីតិ? កពឡ្រិង្ការាហារោ ឱជដ្ឋមករូបានិ អាហរតិ។ ចស្សាហារោ តិស្សោ វេទនា, មនោសញ្ចេតនាហារោ តយោ ភវេ, ចិញ្ញាណាហារោ បដិសន្ធិនាមរូបន្តិ។

កថំ? កពឡ្រិង្ការាហារោ តាវ មុខេ ឋបិតមត្តេយេវ អដ្ឋ រូបានិ សមុដ្ឋាបេតិ។ ទន្តចិចុណ្ណិតំ បន អជ្ឈោហរិយមានំ ឯកេកំ សិត្ថំ អដ្ឋដ្ឋ រូបានិ សមុដ្ឋាបេតិយេវ។ ឯវំ ឱជដ្ឋមករូបានិ អាហរតិ។

ផស្សាហារោ បត ស្ខលេចគតិយោ ផស្សោ ឱ្បជ្ជមានោ ស្ខលេចគតំ អាហរតិ, ទុខា ទុក្ខលេចគតិយោ ទុក្ខំ, អទុក្ខមស្ខលេចគតិយោ អទុក្ខមស្ខត្តិ ខុចំ សព្វោបិ ផស្សាហារោ តិស្សោ លេចតា អាហរតិ។

មនោសញ្ចេតនាហារោ កាមភវូបកំ កម្មំ កាមភចំ អាហរតិ, រូបារូបភវូបកានិ តំ តំ ភចំ។ ខុចំ សព្វោបិ មនោសញ្ចេតនាហារោ តយោ ភវេ អាហរតិ។

ចិញ្ញាណាហារោ បត យេ ច បដិសន្ធិក្ខណេ តំសម្បយុត្តកា តយោ ខន្ធា, យានិ ច តិសន្តតិចសេន តិំសរូបានិ ឱ្បជ្ជន្តិ, សហជាតាទិបច្ចយភាវេន តានិ អាហរតីតិ ចុច្ចតិ។ ខុចំ ចិញ្ញាណាហារោ បដិសន្ធិនាមរូបំ អាហរតីតិ។

ខុត្ថ ច មនោសញ្ចេតនាហារោ តយោ ភវេ អាហរតីតិ សាសចា កុសលាកុសលចេតនាច ចុត្តា។ ចិញ្ញាណំ បដិសន្ធិនាមរូបំ អាហរតីតិ បដិសន្ធិចិញ្ញាណមេច ចុត្តំ។ អចិសេសេន បត តំសម្បយុត្តតំសមុដ្ឋានភម្មានំ អាហរណតោ បេតេ អាហារាតិ ខេទិតព្វា។

ខុតេសុ ចតូសុ អាហារេសុ កពឡីការាហារោ ឱ្បត្ថម្ភេន្តោ អាហារកិច្ចំ សាធេតិ។ ផស្សោ ផុសន្តោយេច, មនោសញ្ចេតនា អាយូហមានាច។ ចិញ្ញាណំ ចិជានន្តមេច។

កថំ? កពឡីការាហារោ ហិ ឱ្បត្ថម្ភេន្តោយេច កាយដ្ឋបនេន សត្តានំ ឋិតិយា ហោតិ។ កម្មជនិតោបិ ហិ អយំ កាយោ កពឡីការាហារេន ឱ្បត្ថម្ភិតោ ទសបិ ចស្សានិ ចស្សសតម្បិ យាច អាយុបរិមាណំ តិដ្ឋតិ។ យថា កិំ? យថា មាតុយា ជនិតោបិ ទារកោ ធាតិយា ថញ្ញាទីនិ បាយេត្វា បោសិយមានោច ចិរំ តិដ្ឋតិ, យថា ចុបត្ថម្ភេន ឱ្បត្ថម្ភិតគេហំ។ ចុត្តម្បិ ចេតំ –

“យថា មហារាជ គេហេ បតន្តេ អញ្ញេន ទារុនា ឱ្បត្ថម្ភេន្តិ, អញ្ញេន ទារុនា ឱ្បត្ថម្ភិតំ សន្តំ ខុចំ តំ គេហំ ន បតតិ, ខុចមេច ខោ មហារាជ អយំ កាយោ អាហារដ្ឋិតិកោ, អាហារំ បដិច្ច តិដ្ឋតី”តិ។

ខុចំ កពឡីការោ អាហារោ ឱ្បត្ថម្ភេន្តោ អាហារកិច្ចំ សាធេតិ។ ខុចំ សាធេន្តោបិ ច កពឡីការោ អាហារោ ទ្វិន្នំ រូបសន្តតីនំ បច្ចយោ ហោតិ អាហារសមុដ្ឋានស្ស ច ឱ្បាទិន្នស្ស ច។ កម្មជានំ អនុបាលកោ ហុត្វា បច្ចយោ ហោតិ។ អាហារសមុដ្ឋានានំ ជនកោ ហុត្វា បច្ចយោ ហោតិ។

ផស្សោ បត ស្ខាទិចត្ថុកំ អារម្មណំ ផុសន្តោយេច ស្ខាទិលេចនាបចត្តនេន សត្តានំ ឋិតិយា ហោតិ។ មនោសញ្ចេតនា កុសលាកុសលកម្មវសេន អាយូហមានាយេច ភចម្ខលនិប្ផាទនតោ សត្តានំ ឋិតិយា ហោតិ។ ចិញ្ញាណំ ចិជានន្តមេច នាមរូបប្បចត្តនេន សត្តានំ ឋិតិយា ហោតិ។

ឲចំ ប្តបត្ថម្ភកាឌិចសេត អាហារកិច្ចំ សាឆយមានេតស្ស បចេតតេពស្ស ចត្តារិ កឃាតិ ឥដ្ឋានិ៉ េសឃ្យមិធំ, កពឡីកាទាហារេ តិកត្តិមេឃច កឃំ, ឋសេស្ស ប្តបកាយតសេយច, យេតាសេញ្ចោតតាឃ អាឃ្ញុហតសេយច, ចិញ្ញាណេណ អកិតិបរិេតាមេឃច កឃត្តិ៉ កិ ការណា? កពឡីកាទាហារេ ហិ តិកត្តិ កគ្គា សឹតាឌឹត បុទេរក្លួតា សត្តា អាហារគ្គាឃ យុគ្គាកាណតាឌិកយ្យាតិ កទេរាត្តា អតបក្បារ៉ ទ្យក្លិ តិកច្ឆត្តិ៉ ឲកទេច្ច ច ត្ថលយម្ពិ សាសទេត បត្តាឌិត្វាបិ ទេជ្ជកយ្យាឌិកាឃ អតេតសតាឃ អាហារំ បរិេឃសត្តា ឌិដ្ឋេបិ ឆេយ្យ ការេឃ្យា េហាត្តិ៉ សយ្យទាមេយបិ តស្ស សញ្ញ្ឈាឌិបិ អាឌិត្តា សយ្យជ្ជលិតាតិអាឌិតា លក្ខណសំឃុទេត្ត ទ្វត្តតមេឃត សយណេបតា េហាត្តិ៉ ត្ថយិតាច តាច ការេណាត កពឡីកាទាហារេ តិកត្តិមេឃច កឃត្តិ េចឌិតត្ថា៉

ឋស្សំ ប្តបកច្ឆត្តាបិ ឋស្សស្សាឌិេតា បេទេសំ ទក្ខិតេកាបិេតស្ស ឌារាឌឹស្ស កេណ្ឌស្ស អបទេជ្ឈត្តិ៉ េត សហ កេណ្ឌត កណ្ឌសាយិកា កេហត្វា ពណ្ឌាពណ្ឌិកំ ចា លិត្តិត្វា សញ្ញារក្ញេដេស្ស លទេណ្ឌត្តិ៉ ទេញ្ញា ចា តិឃ្យារេតត្តិ៉ តេតា េត រាឌា ចិចិឆា កយ្យការណា ការាេបតិ៉ កាឃស្ស ច េកឌា ទ្យក្កតិ េតសំ បិឌិកច្ឆា េហាតិ៉ ត្ថតិ ឋស្សស្សាឆយ្ញលក់ ឌិដ្ឋឆយ្យិកយ្យិ សយ្យរាឃិកយ្យិ កឃំ សត្ថយាកតសេយច េហាតិ៉ ត្ថយិតា ការេណាត ឋស្សាហារេ ប្តបកាយតសេយច កឃត្តិ េចឌិតត្ថា៉

ក្យសលិក្យសលកយ្យាឃ្ញុហតេតេតច បត តយ្ញុលក់ តឹស្ស កេចស្ស កឃំ សត្ថយាកតំមេឃច េហាតិ៉ ត្ថយិតា ការេណាត យេតាសេញ្ចោតតាហារេ អាឃ្ញុហតសេយច កឃត្តិ េចឌិតត្ថា៉

បដិសន្ធិចិញ្ញាណញ្ចា ឃស្មិំ ឃស្មិំ ឌាេត អកិតិបតតិ, តស្មិំ តស្មិំ ឌាេត បដិសន្ធិតាយទ្វបំ កេហត្វាច តិត្ថតត្តតិ, តស្មិញ្ចា តិត្ថេតត្ត សត្ថកឃាតិ តិត្ថតត្តាតិមេឃច េហាត្តិ, តយ្ញុលកត្តាតិ, ត្ថយិតា ការេណាត ចិញ្ញាណាហារេ អកិតិបរិេតាមេឃច កឃត្តិ េចឌិតត្ថា៉

ឲចំ សកេឃស្ស បត ត្ថលេយស្ស អាហារេស្ស សយ្យាសត្ថេណ្ឌ កពឡីកាទាហារេ តិកត្តិបរិឃាឌាតត្តំ “េសឃ្យថាបិ, កិក្ខេច, ឌេច្ចេ ឌាឃយ្យតិកា”តិអាឌិតា (សំ៉ តិ៉ ១៉៤១) តេឃត បុត្តយំស្វបយំ េឌេសសិ៉ ឋស្សាហារេ តិកត្តិបរិឃាឌាតត្តំ “េសឃ្យថាបិ, កិក្ខេច, កាឌី តិច្ចយ្យា”តិអាឌិតា តេឃត តិច្ចយ្យកាច្វបយំ េឌេសសិ៉ យេតាសេញ្ចោតតាហារេ តិកត្តិបរិឃាឌាតត្តំ “េសឃ្យថាបិ, កិក្ខេច, អង្គារកាស្វ”តិអាឌិតា តេឃត អង្គារកាស្វបយំ េឌេសសិ៉ ចិញ្ញាណាហារេ តិកត្តិបរិឃាឌាតត្តំ “េសឃ្យថាបិ, កិក្ខេច, េចារំ អាក្យចារិ”ត្តិអាឌិតា តេឃត សត្តិសតាហតត្វបយំ េឌេសសិ៉

តព្រាឃំ ក្វតយត្តំ កគ្គា សេត្តបេតា អត្តេឃាឌតា, ឌេច្ចេ កិទ ឌាឃយ្យតិកា បុត្តំ កេហត្វា បទិេត្តត បរិេឆឃ្យត េឃាឌតសតិក់ កត្តារយក្កំ បដិបជ្ជិស្ស៉ េតសំ បញ្ញាស េឃាឌតាតិ កគ្គា បរិេឆឃ្យំ តិដ្ឋាសិ៉ េត ឲ្យប្បិបិសាត្យរា ចិទេឡីអត្ថាឃាឃំ តិសិឌិស្ស៉ តេតា បុទិេសា កទិឃំ អាហ “កេដ្ឋេ ត្ថេតា សយត្តា បញ្ញាស េឃាឌតាតិ កាេយា ចា តិកេយា ចា តត្តំ, តស្មា ឃំ តំ បុទិេសត កាតត្តំ ពាហុយ្យិ កសិេការក្ខាឌិកយ្យំ, ត ឌាតិ សក្កា តំ យឃា កាតុំ, ឲហិ យំ យាេទគ្គា ប្តបឌ្ឍយំសំ ពាឌិត្វា ប្តបឌ្ឍំ បរិេឆឃ្យំ កគ្គា បុទេត្តត សឌ្ឍិ កត្តារំ តិត្តេរាហិ”តិ៉ សាបិ អាហ

“សាបិ មយា ទានិ យំ តំ ឥត្ថិយា កាតព្វំ ពហុម្បិ សុត្តកន្តនាទិកម្មំ, តំ កាតុំ ន សក្កា, ឯហិ ឥមំ មារេត្វា ឧបឌ្ឍមំសំ ខាទិត្វា ឧបឌ្ឍំ បិធេយ្យំ កត្វា បុត្តេន សទ្ធិំ កន្តារំ និត្ថរាហី”តិ។ តតោ សោ តំ អាហ “ភទ្ទេ មាតុគាមហទយេន ចិន្តិតំ មរណំ បញ្ញាយតិ។ ន ហិ មន្ទោ កុមារោ មាតរំ វិនា ជីវិតុំ សក្កោតិ។ យទិ បន មយំ ជីវាម, បុន ទារកំ លភេយ្យាម, ហន្ទ ទានិ បុត្តកំ មារេត្វា មំសំ គហេត្វា កន្តារំ និត្ថរាមា”តិ។

តតោ មាតា បុត្តមាហ “តាត បិតុ សន្តិកំ គច្ឆាហី”តិ។ សោ អគមាសិ។ អថស្ស បិតា “មយា បុត្តកំ បោសេស្សាមីតិ កសិគោរក្ខាទីហិ អនប្បកំ ទុក្ខមនុភូតំ, ន សក្កោមិ បុត្តំ មារេតុំ, ត្វមេវ តវ បុត្តកំ មារេហី”តិ វត្វា “តាត មាតុសន្តិកមេវ គច្ឆាហី”តិ អាហ។ សោ អគមាសិ។ អថស្ស មាតាបិ “មយា បុត្តំ បត្ថេន្តិយា គោវតកុក្កុរវតទេវតាយាចនាទីហិបិ តាវ អនប្បកំ ទុក្ខំ អនុភូតំ, កោ បន វាទោ កុច្ឆិនា បរិហរន្តិយា? ន សក្កាហំ បុត្តំ មារេតុ”ន្តិ វត្វា “តាត បិតុសន្តិកមេវ គច្ឆាហី”តិ អាហ។ ឯវំ សោ ទ្វិន្នំ អន្តរា គច្ឆន្តោយេវ មតោ។ តេ តំ ទិស្វា បរិទេវិត្វា បុព្វេ វុត្តនយេនេវ មំសានិ គហេត្វា ខាទន្តា បក្កមិំសុ។ តេសំ សោ បុត្តមំសាហារោ នវហិ ការណេហិ បដិកូលត្តា នេវ ទវាយ ហោតិ, ន មទាយ ន មណ្ឌនាយ ន វិភូសនាយ, កេវលំ កន្តារនិត្ថរណត្ថាយេវ ហោតិ។

កតមេហិ នវហិ ការណេហិ បដិកូលោតិ ចេ? សជាតិមំសតាយ ញាតិមំសតាយ បុត្តមំសតាយ បិយបុត្តមំសតាយ តរុណមំសតាយ អាមកមំសតាយ អគោរសមំសតាយ អលោណតាយ អធូបិតតាយាតិ។ តស្មា យោ ភិក្ខុ កពឡីការាហារំ ឯវំ បុត្តមំសសទិសំ បស្សតិ, សោ តត្ថ និកន្តិំ បរិយាទិយតិ។ អយំ តាវ បុត្តមំសូបមាយំ អត្ថយោជនា។

និច្ចម្មគាវូបមាយំ បន យថា សា គាវី ពិចេតា យាវ ខុរា, តាវ ចម្មំ ឧទ្ទាលេត្វា មុត្តា យំ យំ និស្សាយ តិដ្ឋតិ, តត្ថ បាណកេហិ ខជ្ជមានា ទុក្ខស្សចាទិការណំ ហោតិ, ឯវំ ផស្សោបិ យំ យំ និស្សាយ តិដ្ឋតិ, វត្ថុំ អារម្មណំ វា និស្សាយ តិដ្ឋតិ, តំតំវត្ថារម្មណសម្ភវស្ស វេទយិតទុក្ខស្ស អធិករណមេវ ហោតិ។ តស្មា យោ ភិក្ខុ ផស្សាហារំ ឯវំ និច្ចម្មគាវិសទិសំ បស្សតិ , សោ តត្ថ និកន្តិំ បរិយាទិយតិ, អយំ និច្ចម្មគាវូបមាយំ អត្ថយោជនា។

អង្គារកាសូបមាយំ បន យថា សា អង្គារកាសុ, ឯវំ មហាបរិឡាហដ្ឋេន តយោ ភវា។ យថា នានាពាហាសុ គហេត្វា តត្ថ ឧបកឌ្ឍកា ទ្វេ បុរិសា, ឯវំ ភវេសុ ឧបកឌ្ឍនដ្ឋេន មនោសញ្ចេតនា។ តស្មា យោ ភិក្ខុ មនោសញ្ចេតនាហារំ ឯវំ អង្គារកាសូបកឌ្ឍកបុរិសសទិសំ បស្សតិ, សោ តត្ថ និកន្តិំ បរិយាទិយតិ, អយំ អង្គារកាសូបមាយំ អត្ថយោជនា។

សត្តិសតាហតូបមាយំ បន យេន សោ បុរិសោ បុព្វណ្ហសមយេ សត្តិសតេន ហញ្ញតិ, តស្ស សរីរេ វណមុខសតំ កត្វា អន្តរា អដ្ឋត្វា វិនិវិជ្ឈិត្វា អបរភាគេនេវ បតតិ, ឯវំ ឥតរានិ ទ្វេ សត្តិសតានិ, ឯវមស្ស បតិតោកាសេ អបតិត្វា អបតិត្វា គតាហិ សត្តីហិ សព្វសរីរំ ឆិទ្ទាវឆិទ្ទមេវ ហោតិ, តស្ស ឯកវណមុខេបិ ឧប្បន្នស្ស ទុក្ខស្ស បមាណំ នត្ថិ, កោ បន វាទោ តីសុ វណមុខសតេសុ? តត្ថ សត្តិនិបាតការណោ វិយ បដិសន្ធិវិញ្ញាណនិព្វត្តិការណោ។ វណមុខជននំ វិយ ខន្ធជននំ។ វណមុខេសុ ទុក្ខវេទនុប្បាទោ វិយ ជាតេសុ

ខន្ធេសុ ចតុព្ភូមកនានាវិធទុក្ខុប្បាទកោ។ អបរោ នយោ, អាគុចារី បុរិសោ វិយ បដិសន្ធិវិញ្ញាណំ។ តស្ស សត្តិសតេហិ ឧប្បន្នវណមុខានិ វិយ វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបំ។ វណមុខបច្ចយា តស្ស បុរិសស្ស កក្ខឡទុក្ខុប្បាទកោ វិយ នាមរូបបច្ចយា វិញ្ញាណស្ស ទ្វត្តិំសកម្មការណអដ្ឋនវុតិរោគាទិវសេន នានប្បការទុក្ខុប្បាទកោ ទដ្ឋព្ពោ។ តស្មា យោ ភិក្ខុ វិញ្ញាណាហារំ ឯវំ សត្តិសតាហតសទិសំ បស្សតិ។ សោ តត្ថ និកន្តិំ បរិយាទិយតិ, អយំ សត្តិសតាហតូបមាយ អត្ថយោជនា។

សោ ឯវំ ឥមេសុ អាហារេសុ និកន្តិំ បរិយាទិយន្តោ ចត្តារោបិ អាហារេ បរិជានាតិ, យេសុ បរិញ្ញាតេសុ សព្ពម្បិ បរិញ្ញាតំ វត្ថុ បរិញ្ញាតមេវ ហោតិ។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា –

“កពឡីការេ, ភិក្ខវេ, អាហារេ បរិញ្ញាតេ បញ្ចកាមគុណិកោ រាគោ បរិញ្ញាតោ ហោតិ។ បញ្ចកាមគុណិកេ រាគេ បរិញ្ញាតេ នត្ថិ តំ សំយោជនំ, យេន សំយោជនេន សំយុត្តោ អរិយសាវកោ បុន ឥមំ លោកំ អាគច្ឆេយ្យ។ ផស្សេ, ភិក្ខវេ, អាហារេ បរិញ្ញាតេ តិស្សោ វេទនា បរិញ្ញាតា ហោន្តិ។ តីសុ វេទនាសុ បរិញ្ញាតាសុ អរិយសាវកស្ស នត្ថិ កិញ្ចិ ឧត្តរិករណីយន្តិ វទាមិ។ មនោសញ្ចេតនាយ, ភិក្ខវេ, អាហារេ បរិញ្ញាតេ តិស្សោ តណ្ហា បរិញ្ញាតា ហោន្តិ។ តីសុ តណ្ហាសុ បរិញ្ញាតាសុ អរិយសាវកស្ស នត្ថិ កិញ្ចិ ឧត្តរិករណីយន្តិ វទាមិ។ វិញ្ញាណេ, ភិក្ខវេ, អាហារេ បរិញ្ញាតេ នាមរូបំ បរិញ្ញាតំ ហោតិ។ នាមរូបេ បរិញ្ញាតេ អរិយសាវកស្ស នត្ថិ កិញ្ចិ ឧត្តរិករណីយន្តិ វទាមី”តិ (សំ॰ និ॰ ២.៦៣)។

តណ្ហាសមុទយា អាហារសមុទយោតិ បុរិមតណ្ហាសមុទយា បដិសន្ធិកានំ អាហារានំ សមុទយោ និព្ពត្តិ ហោតីតិ អត្ថោ។ កថំ? បដិសន្ធិក្ខណេ ហិ តិសន្តតិវសេន ឧប្បន្នរូបព្ភន្តរេ ជាតា ឱជា អត្ថិ។ អយំ តណ្ហាបច្ចយា និព្ពត្តា ឧបាទិន្នកកពឡីការាហារោ។ បដិសន្ធិចិត្តសម្បយុត្តា បន ផស្សចេតនា សយញ្ច ចិត្តំ វិញ្ញាណន្តិ ឯវំ តណ្ហាបច្ចយា និព្ពត្តា ឧបាទិន្នកផស្សមនោសញ្ចេតនាវិញ្ញាណាហារាតិ។ ឯវំ តាវ បុរិមតណ្ហាសមុទយា បដិសន្ធិកានំ អាហារានំ សមុទយោ វេទិតព្ពោ។ យស្មា បន ឧបាទិន្នកាបិ អនុបាទិន្នកាបិ អាហារា មិស្សេត្វា កថិតា, តស្មា អនុបាទិន្នកេសុបិ ឯវំ តណ្ហាសមុទយា អាហារសមុទយោ វេទិតព្ពោ។ អដ្ឋលោភសហគតចិត្តសមុដ្ឋានេសុ ហិ រូបេសុ ជាតា ឱជា អត្ថិ, អយំ សហជាតតណ្ហាបច្ចយា និព្ពត្តា អនុបាទិន្នកកពឡីការាហារោ។ លោភសហគតចិត្តសម្បយុត្តា បន ផស្សចេតនា សយញ្ច ចិត្តំ វិញ្ញាណន្តិ ឯវំ តណ្ហាបច្ចយា និព្ពត្តា អនុបាទិន្នកផស្សមនោសញ្ចេតនាវិញ្ញាណាហារាតិ។

តណ្ហានិរោធា អាហារនិរោធោតិ ទ្វយិស្សា ឧបាទិន្នកានញ្ច អនុបាទិន្នកានញ្ច អាហារានំ បច្ចយភូតាយ តណ្ហាយ និរោធេន អាហារនិរោធោ បញ្ញាយតិ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។ អយំ បន វិសេសោ, ឥធ ចត្តារិបិ សច្ចានិ សរូបេនេវ វុត្តានិ។ យថា ច ឥធ, ឯវំ ឥតោ ឧត្តរិបិ សព្ពវារេសុ។ តស្មា សព្ពត្ថ អសម្មុយ្ហន្តេន សច្ចានិ ឧទ្ធរិតព្ពានិ។ សព្ពវារេសុ ច “ឯត្តាវតាបិ ខោ អាវុសោ”តិ ឥទំ និយ្យាតនំ តត្ថ តត្ថ ទេសិតមគ្គវសេន យោជេតព្ពំ។ តស្ស ឥធ តាវ អយំ យោជនា ឯត្តាវតាបីតិ ឥមាយ អាហារទេសនាយ វុត្តមនសិការប្បដិវេធវសេនាបីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯស នយោ សព្ពត្ថាបិ។

អាហារវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សច្ចវារវណ្ណនា

៥៨។ ឥទានិ “សាធាវុសោ”តិ បុរិមនយេនេវ ថេរស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទិត្វា អនុមោទិត្វា តេ ភិក្ខូ ឧត្តរិម្បិ បញ្ហំ បុច្ឆិំសុ។ ថេរោ ច នេសំ អញ្ញេនបិ បរិយាយេន ព្យាកាសិ។ ឯស នយោ ឥតោ បរេសុបិ សព្ពវារេសុ។ តស្មា ឥតោ បរំ ឧទរូបិតិ វចនានិ អនាមសិត្វា យេន យេន បរិយាយេន ព្យាករោតិ, តស្ស តស្សេវ អត្ថំ វណ្ណយិស្សាម។ ឥមស្ស បន វារស្ស សង្ខេបទេសនាយំ ទុក្ខញ្ច បជានាតីតិ ឯត្ថ ទុក្ខន្តិ ទុក្ខសច្ចំ។ វិត្ថារទេសនាយំ បន យំ វត្តព្ពំ សិយា, តំ សព្ពំ វិសុទ្ធិមគ្គេ សច្ចនិទ្ទេសេ វុត្តមេវាតិ។

សច្ចវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ជរាមរណវារវណ្ណនា

៥៩។ ឥតោ បរំ បដិច្ចសមុប្បាទវសេន ទេសនា ហោតិ។ តត្ថ ជរាមរណវារេ តាវ តេសំ តេសន្តិ អយំ សង្ខេបតោ អនេកេសំ សត្តានំ សាធារណនិទ្ទេសោតិ ញាតព្ពោ។ យា ទេវទត្តស្ស ជរា, យា សោមទត្តស្ស ជរាតិ ឯវញ្ហិ ទិវសម្បិ កថេន្តស្ស នេវ សត្តា បរិយាទានំ គច្ឆន្តិ។ ឥមេហិ បន ទ្វីហិ បទេហិ ន កោចិ សត្តោ អបរិយាទិន្នោ ហោតិ។ តស្មា វុត្តំ “អយំ សង្ខេបតោ អនេកេសំ សត្តានំ សាធារណនិទ្ទេសោ”តិ។

តម្ហិ តម្ហីតិ អយំ គតិជាតិវសេន អនេកេសំ និកាយានំ សាធារណនិទ្ទេសោ។ សត្តនិកាយេតិ សាធារណនិទ្ទេសេន និទ្ទិដ្ឋស្ស សរូបនិទស្សនំ។ ជរា ជីរណតាតិអាទីសុ បន ជរាតិ សភាវនិទ្ទេសោ។ ជីរណតាតិ អាការនិទ្ទេសោ។ ខណ្ឌិច្ចន្តិអាទយោ កាលាតិក្កមេ កិច្ចនិទ្ទេសា។ បច្ឆិមា ទ្វេ បកតិនិទ្ទេសា។ អយញ្ហិ ជរាតិ ឥមិនា បទេន សភាវតោ ទីបិតា, តេនស្សាយំ សភាវនិទ្ទេសោ។ ជីរណតាតិ ឥមិនា អាការតោ, តេនស្សាយំ អាការនិទ្ទេសោ។ ខណ្ឌិច្ចន្តិ ឥមិនា កាលាតិក្កមេ ទន្តនខានំ ខណ្ឌិតភាវករណកិច្ចតោ។ បាលិច្ចន្តិ ឥមិនា កេសលោមានំ បលិតភាវករណកិច្ចតោ។ វលិត្តចតាតិ ឥមិនា មំសំ មិលាបេត្វា តចេ វលិភាវករណកិច្ចតោ ទីបិតា។ តេនស្សា ឥមេ ខណ្ឌិច្ចន្តិអាទយោ តយោ កាលាតិក្កមេ កិច្ចនិទ្ទេសា។ តេហិ ឥមេសំ វិការានំ ទស្សនវសេន បាកដីភូតា បាកដជរា ទស្សិតា។ យថេវ ហិ ឧទកស្ស វា អគ្គិនោ វា វាតស្ស វា តិណរុក្ខាទីនំ សម្ភគ្គបលិភគ្គតាយ វា ឈាមតាយ វា គតមគ្គោ បាកដោ ហោតិ, ន ច សោ គតមគ្គោ តានេវ ឧទកាទីនិ, ឯវមេវ ជរាយ ទន្តាទីសុ ខណ្ឌិច្ចាទិវសេន គតមគ្គោ បាកដោ, ចក្ខុំ ឧម្មីលេត្វាបិ គយ្ហតិ។ ន ច ខណ្ឌិច្ចាទីនេវ ជរា, ន ហិ ជរា ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា ហោតិ។

អាយុនោ រសហាតិ ព្ពត្តិយាត់ បរិបិនកាតិ ព្ពុនយហិ បត បនេហិ កាលិតិក្កនយនយេច អកិញ្ញត្តតាយ
អាយុក្កុយចក្កាឌិព្ពត្តិយបរិបិកបត្តិតាយ បកតិយា ឌីបិតា៕ នេតស្សិនយ បត្ថិយា នេ្ត បកតិតិនេ្តសាតិ នេចឌិតព្ពា៕

តត្ថ យស្មា ឌេរ បត្តស្ស អាយុ ហាយតិ, តស្មា ឌេរា “អាយុនោ រសហាតិ”តិ ឞលុបចានេរត ទុត្តា ៓ យស្មា ច ឥហនកានេល សុប្បសត្តាតិ សុលុបយ្យិ អត្តនោ ចិរយំ សុនេលនេតច កណ្ហរយត្តាតិ ចក្កាឌីតិ ព្ពត្តិយាតិ ឌេរ បត្តស្ស បរិបក្កាតិ អាលុញ្ញុព្ពតាតិ អចិរឥាតិ ព្ពុញ្ញអារិកយ្យិ អត្តនោ ចិរយំ កនេហតុំ អរយត្តាតិ នេហាត្តិ, តស្មា “ព្ពត្តិយាត់ បរិបិនកា”តិបិ ឞលុបចានេនេតច ទុត្តា៕ សា បតាយំ ឲច់ តិឌ្ឌិដ្ឋា រត្តាបិ ឌេរា បិកដៃ បដិច្ចត្តាតិ ទុចិឌា នេហាតិ៕

តត្ថ ឥត្តាឌីសុ លណ្ហកាចាឌិឥស្សនេតា ទ្វុបឆនេយ្យុ ឌេរា បិកដៃឌេរា តាយ៕ អទ្វុបឆនេយ្យុ បត តាឌិរស្ស ចិការស្ស អឥស្សនេតា បដិច្ចត្តឌេរា តាយ៕ តត្ថ ឃ្វាយំ លណ្ហាឌិការចា ឌិស្សតិ, នេរា តាឌិរាត់ ឥត្តាឌីត់ សុចិនេព្ពាឃ្យត្តា ចណ្ហានយេច, តំ ចក្កុតា ឌិស្វា យនេតាឌ្វានេត ចិនេត្តត្វា “ព្ពនយ ឥត្តា ឌេរាយ បហដិ”តិ ឌេរ ឌាតាតិ វ្កកាដ្ឋានេត ពឌ្ឍាតិ នេកាឞិរាឌីតិ ព្ពនេលិនកត្វា នេហដ្ឋា វ្កកាស្ស អត្ថិកាចំ ឌាតត់ ចិយ៕ បុត អចិចិ រចិឌីតិ ឲចយ្យិ ទុចិឌា នេហាតិ៕ តត្ថ យលិកាតការឌេតបចាញ្ញអរ្សុរិយាឌីត់ យត្តឥរកាឌីសុ បិលិត់ ចិយ បុប្បឞលបលួចាឌីសុ ច អបិលិត់ ចិយ អត្តុរត្តរា ចណ្ហចិនេរសាឌីត់ ទុចិនេព្ពាឃ្យត្តា ឌេរា អចិចិឌេរា តាយ, តិរត្តរឌេរាតិ អនេត្វា៕ តនេតា អនេព្ពាសុ បត យចាទុនេត្តាសុ អត្តុរត្តរា ចណ្ហចិនេរសាឌីត់ សុចិនេព្ពាឃ្យត្តា ឌេរា រចិចិឌេរា តាយាតិ នេចឌិតព្ពា៕

ព្ពនេតា បរំ, នេតរំ នេតរត្តិអាឌិ ទុត្តតនយនេតច នេចឌិតព្ពំ៕ ទុតិ ចចតាតិអាឌីសុ បត ទុតីតិ ចចតកចនេរត ទុច្ចតិ, ឲកចតុបច្ចាក្កុត្តាត់ រាយព្ពាចចតនេយតំ៕ ចចតាតិ កាចចចនេតត លក្កុហតិឥស្សត់៕ នេកនេឌាតិ ទុតិក្កុត្តាត់ កក្កប្បត្តិបរិឌីបត់៕ អត្តុរឌាតត្តិ ឈដនេស្សច កិត្តស្ស កិត្តាត់ ទុតិក្កុត្តាត់ នេឃត នេកតចិ បរិឃានេឃត ឌាតាកាចបរិឌីបត់៕ យត្ថុ យនលាត្តិ យត្ថុរត្តាតំ យនលា៕ នេតត រយុនេត្ថឥយនលាឌីតិ តិនេរឥតិ៕ កានេលិ តាយ អត្តនេកា, តស្ស កិរិយាតិ កាលកិរិយា៕ ឲនេតត នេលិករយុតិយា យនលា ឌីនេបតិ៕

ព្ពឌាតិ បនយនេត្តត ឌីនេបតុំ, លត្តាត់ នេកនេឌាតិអាឌិយាហ៕ បនយនេត្តត ហិ លត្តានយេច កិដ្ឋត្តិ, ត រនេត្តា តាយ នេកាចិ យនតិ៕ លនេត្តសុ បត កិដ្ឋយានេតសុ រនេត្តា យនតិ, កិនេត្តសុ យនេតាតិ នេចាហានេរា នេហាតិ៕

ឲត្ថ ច ចតុនេចាកានចនេរត លត្តាត់ នេកនេឌា, ឲកនេចាកានចនេរត កញ្ញឲចនស្ស តិនេក្កុនេបិ៕ ចតុនេចាកានចនេរត ចា លត្តាត់ នេកនេឌា, នេរសត្ថុយចនេរត កញ្ញឲចនស្ស តិនេក្កុនេបិ នេចឌិតព្ពោ៕ កស្មា? កចត្ថុនេយបិ ទ្វុបកាយរត្តាតស្ស កញ្ញឲចនស្ស រយុតនេតា៕ អថ ចា យស្មា ច ចាតុយហារាឌិកាឌីសុ លត្តា កិដ្ឋនេត្តច, ត កិញ្ចិ តិក្កុបត្តិ, តស្មា នេតរំ ចនេរត លត្តាត់ នេកនេឌា, យតុស្សាឌីសុ កញ្ញឲចនស្ស តិនេក្កុនេបិ៕ ឲត្ថ ច កញ្ញឲចនស្ស តិនេក្កុបការលនេតា យនលា កញ្ញឲចនស្ស តិនេក្កុនេបិតិ ទុត្តត្តិ ឲចយនេត្វា ឥដ្ឋព្ពោ៕

ព្ពតិ អយព្ពា ឌេរា ព្ពឥព្ពា យនលា៕ ព្ពត់ ទុច្ចតាទុនេរាតិ ព្ពត់ វ្កកយយ្យិ ឲកនេតា កត្វា ឌេរាយនលាត្តិ កឌិយតិ៕ នេរសំ ទុត្តតយនេយចាតិ៕

ជរាយរលចារចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

ជាតិចារចណ្ណតា

ដ៩៉ ជាតិចារេ ជាតិ សញ្ជាតីតិអាឌឹស្ ជាឃតេដ្ឋត ជាតិ, សា អបរិបុណ្ណាឃតាតចេសត ឃុត្តា៉ សញ្ជាឃតេដ្ឋត សញ្ជាតិ, សា បរិបុណ្ណាឃតាតចេសត ឃុត្តា៉ ឍក្កយតេដ្ឋត ឍក្កត្តិ, សា អណ្ឌជជលិព្យជចេសត ឃុត្តា៉ េត ហិ អណ្ឌកោសញ្ជា ចត្ថិកោសញ្ជា ឍក្កយន្តា បចិសន្តា ចិឃ បដិសន្ធិ ពណ្ហន្តិ៉ អភិតិព្ពត្តតេដ្ឋត អភិតិព្ពត្តិ, សា សំសេឌជឧបបាតិកចេសត ឃុត្តា, េត ហិ បាកដាេឃច ហុត្វា តិព្ពត្តត្តិ៉ អឃំ តាច ចោហារេឝសតា៉

ព្ពឌាតិ បរេយត្តេឝសតា េហាតិ៉ លន្ធាេឃច ហិ បរេយត្តេតា បាតុកចត្តិ, ត សេព្វា៉ តត្ត ច លន្ធាតត្តិ ខុកេចាកាកេច ខុកស្ស ចតុេចាកាកេច ចតុត្តំ បញ្ចាេចាកាកេច បញ្ចាត្តុប្បិ ពហល៌ េចឌិតព្ព៉ា បាតុការេចាតិ ្តប្បត្តិ៉ អាឃតតាតត្តិ ខុត្ត ត៣ ត៣ ្តប្បឌ្ជូយាតាឃតាតចេសេតច សក្កេហា េចឌិតេព្ពា៉ បដិលិេភាតិ សត្តតិឃំ បាតុការេចាេឃច៉ បាតុកចត្តាេតច ហិ តាតិ បដិលន្ធាតិ តាយ េហាត្តិ៉ អឃំ ចុច្ចតាចុេសា ជាតីតិ ព្ពឃិតា បេឝត េចាហារេតា បរេយត្តេតា ច េឝសិតាឃ ជាតិឃា តិកយត៌ កេរាតីតិ៉ កចសឃុឝឃាតិ ខុត្ត បត ជាតិឃា បច្ចឃក្ខេតា កយុកេចា េចឌិតេព្ពា៉ េសសំ ចុត្តតឃេយចាតិ៉

ជាតិចារចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

កចចារចណ្ណតា

ដ៦៉ កចចារេ កាយកេចាតិ កយុកេចា ច ្តបបត្តិកេចា ច៉ តត្ត កយុកេចា តាយ កាយកច្ចុបក៌ កយុេយច៉ តត្ថិព្វ្តបបត្តិកចស្ស កាលេត្តា "ស្េលា ព្យន្ធាតឃុប្បាេឝា (ឆ៉ ប៉ ១ដ៦) ក្េកា្ល បាបស្ស ្តច្ចេឃា"តិអាឌឹតិ (ឆ៉ ប៉ ១១ល៍) ចិឃ ឋលេចាហារេត កេចាតិ ចុត្តំ៉ ្តបបត្តិកេចា តាយ េតត កេយុត តិព្ពត្តំ ្តបិឌិត្តលន្ធបញ្ចាក៌៉ តត្ថិព្វតត្ត កចតីតិ កត្វា កេចាតិ ចុត្តំ៉ ខុចំ សព្ពចាបិ ព្ពឌំ កយុញ្ចា ្តបបត្តិ ច ្តកឃេយ្យតឃិឆ "កាយកេចា"តិ ចុត្តំ៉ ខុស តេឃា ទ្ធបិទ្ធបកេចស្៉ ្តបិឌាតសឃុឝឃាតិ ខុត្ត បត ្តបិឌាត៌ ក្ុសលកយុកចស្ស ្តបតិស្សឃចេសេតច បច្ចេឃា េហាតិ៉ អក្ុសលកយុកចស្ស ្តបតិស្សឃចេសតបិ សហជាតាឌិចេសតបិ៉ ្តបបត្តិកចស្ស បត សព្ពស្សាបិ ្តបតិស្សឃចេសេតច៉ េសសំ ចុត្តតឃេយចាតិ៉

កចចារចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

ᩏᨷᩣᨴᩤᨶᩅᩤᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩤ

᪙᪖᪨ ᩏᨷᩣᨴᩤᨶᩅᩤᩁᩮ ᨠᩤᨾᩩᨷᩣᨴᩤᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩤᨴᩦᩈᩩ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩤᨾᩴ ᩏᨷᩣᨴᩥᨿᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶ, ᩈᨿᩴ ᩅᩤ ᨲᩴ ᩏᨷᩣᨴᩥᨿᨲᩦᨲᩥ ᨠᩤᨾᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩴ᪨ ᨠᩤᨾᩮᩤ ᨧ ᩈᩮᩤ ᩏᨷᩣᨴᩤᨶᨬ᩠ᨧᩤᨲᩥ ᩅᩤ ᨠᩤᨾᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩴ᪨ ᩏᨷᩣᨴᩤᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩊ᩠ᩉᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨴᩊ᩠ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩤ ᩉᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩏᨷᩈᨴ᩠ᨴᩮᩤ, “ᩏᨷᩣᨿᩤᩈ ᩏᨷᨠᨭ᩠ᨮᩤ”ᨲᩥᩋᩤᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ ᨷᨬ᩠ᨧᨠᩤᨾᨣᩩᨱᩥᨠᩁᩤᨣᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᩮᩤ᪨ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩤᩁᨲᩮᩤ ᨷᨶ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩴ ᨠᩤᨾᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩴ, ᨿᩮᩤ ᨠᩤᨾᩮᩈᩩ ᨠᩤᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩮᩤ”ᨲᩥ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪑᪒᪒᪐; ᩅᩥᨽ᪨ ᪙᪓᪘) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨲᨳᩤ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ ᨧ ᩈᩤ ᩏᨷᩣᨴᩤᨶᨬ᩠ᨧᩤᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩴ᪨ ᩋᨳ ᩅᩤ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩏᨷᩣᨴᩥᨿᨲᩥ, ᩏᨷᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩤ ᩑᨲᩮᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩴ᪨ ᩏᨷᩣᨴᩥᨿᨲᩥ ᩉᩥ ᨷᩩᩁᩥᨾᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ᪨ ᩏᨷᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᨲᩤᨿ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩴ᪨ ᨿᨳᩤᩉ “ᩈᩔᨲᩮᩤ ᩋᨲ᩠ᨲᩤ ᨧ ᩃᩮᩤᨠᩮᩤ ᨧ, ᩍᨴᨾᩮᩅ ᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᩮᩤᨥᨾᨬ᩠ᨬ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩤᨴᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓.᪒᪗), ᩈᩦᩃᨻ᩠ᨻᨲᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩋᨲ᩠ᨲᩅᩤᨴᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩅᨩ᩠ᨩᩔ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᩮᩤ᪨ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩤᩁᨲᩮᩤ ᨷᨶ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩥᨶ᩠ᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪑᪒᪒᪐; ᩅᩥᨽ᪨ ᪙᪓᪘) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨲᨳᩤ ᩈᩦᩃᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᩏᨷᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶ, ᩈᨿᩴ ᩅᩤ ᨲᩴ ᩏᨷᩣᨴᩥᨿᨲᩥ, ᩈᩦᩃᨻ᩠ᨻᨲᨬ᩠ᨧ ᨲᩴ ᩏᨷᩣᨴᩤᨶᨬ᩠ᨧᩤᨲᩥ ᩅᩤ ᩈᩦᩃᨻ᩠ᨻᨲᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩴ᪨ ᨣᩮᩤᩈᩦᩃᨣᩮᩤᩅᨲᩤᨴᩦᨶᩥ ᩉᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩦᨲᩥ ᩋᨽᩥᨶᩥᩅᩮᩈᨲᩮᩤ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᩏᨷᩣᨴᩤᨶᩤᨶᩥ᪨ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᩮᩤ᪨ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩤᩁᨲᩮᩤ ᨷᨶ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩴ ᩈᩦᩃᨻ᩠ᨻᨲᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩴ, ᩍᨲᩮᩤ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩤ ᩈᨾᨱᨻᩕᩤᩉ᩠ᨾᨱᩤᨶᩴ ᩈᩦᩃᩮᨶ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩅᨴᩤᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩤᨲᩥ ᩅᩤᨴᩮᩤ᪨ ᩏᨷᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩤᨲᩥ ᩏᨷᩣᨴᩤᨶᩴ᪨ ᨠᩥᩴ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᩏᨷᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩤ? ᩋᨲ᩠ᨲᩤᨶᩴ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩤ ᩅᩤᨴᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩴ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᩅᩤᨴᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩴ᪨ ᩋᨲ᩠ᨲᩅᩤᨴᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩅᩤ ᩋᨲ᩠ᨲᩤᨲᩥ ᩏᨷᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᨶᩤᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᩅᩤᨴᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩴ, ᩅᩦᩈᨲᩥᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩤᨿ ᩈᨠ᩠ᨠᩤᨿᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩤ ᩑᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨷᩮᩤ᪨ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩤᩁᨲᩮᩤ ᨷᨶ “ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᩅᩤᨴᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩴ, ᩍᨵ ᩋᩔᩩᨲᩅᩤ ᨷᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩮᩤ ᩋᩁᩥᨿᩤᨶᩴ ᩋᨴᩔᩣᩅᩦ”ᨲᩥ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᪑᪒᪒᪓) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨲᨱ᩠ᩉᩤᩈᨾᩩᨴᨿᩤᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨲᨱ᩠ᩉᩤ ᨠᩤᨾᩩᨷᩣᨴᩤᨶᩔ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩈᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᨶᨲ᩠ᨳᩥᩅᩥᨣᨲᩤᩈᩮᩅᨶᩅᩈᩮᨶ ᩅᩤ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩤ᪨ ᩋᩅᩈᩮᩈᩤᨶᩴ ᨷᨶ ᩈᩉᨩᩤᨲᩤᨴᩥᩅᩈᩮᨶᩤᨷᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᩮᩅᩤᨲᩥ᪨

ᩏᨷᩣᨴᩤᨶᩅᩤᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩤ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩤ᪨

ᨲᨱ᩠ᩉᩤᩅᩤᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩤ

᪙᪗᪨ ᨲᨱ᩠ᩉᩤᩅᩤᩁᩮ ᩁᩪᨷᨲᨱ᩠ᩉᩤ...ᨷᩮ... ᨵᨾ᩠ᨾᨲᨱ᩠ᩉᩤᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᩅᩤᩁᩤᨴᩦᩈᩩ ᨩᩅᨶᩅᩦᨳᩥᨿᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩤᨿ ᨲᨱ᩠ᩉᩤᨿ “ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩤ ᨻᩕᩤᩉ᩠ᨾᨱᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩤ”ᨲᩥ

ឯវមាទីសុ បិតិតោ នាមំ វិយ បិតិសម្ពន្ធតោ នាមំ. ឯត្ថ ច រូបារម្មណា តណ្ហា, រូបេ តណ្ហាតិ រូបតណ្ហា. សា កាមរាគភាវេន រូបំ អស្សាទេន្តី បវត្តមានា កាមតណ្ហា. សស្សតទិដ្ឋិសហគតរាគភាវេន រូបំ និច្ចំ ធុវំ សស្សតន្តិ ឯវំ អស្សាទេន្តី បវត្តមានា ភវតណ្ហា. ឧច្ឆេទទិដ្ឋិសហគតរាគភាវេន រូបំ ឧច្ឆិជ្ជតិ វិនស្សតិ បេច្ច ន ភវិស្សតីតិ ឯវំ អស្សាទេន្តី បវត្តមានា វិភវតណ្ហាតិ ឯវំ តិវិធា ហោតិ. យថា ច រូបតណ្ហា, តថា សទ្ទតណ្ហាទយោបីតិ ឯតានិ អដ្ឋារស តណ្ហាវិចរិតានិ ហោន្តិ. តានិ អជ្ឈត្តរូបាទីសុ អដ្ឋារស, ពហិទ្ធារូបាទីសុ អដ្ឋារសាតិ ឆត្តឹស. ឥតិ អតីតានិ ឆត្តឹស, អនាគតានិ ឆត្តឹស, បច្ចុប្បន្នានិ ឆត្តឹសាតិ អដ្ឋសតំ. “អជ្ឈត្តិកស្សុបាទាយ ‘អស្មី’តិ ហោតិ , ‘ឥត្ថស្មី’តិ ហោតី”តិ (វិភ. ៩៧៣-៩៧៤) វា ឯវមាទីនិ អជ្ឈត្តិករូបាទិនិស្សិតានិ អដ្ឋារស, “ពាហិរស្សុបាទាយ ‘ឥមិនា អស្មី’តិ ហោតិ, ‘ឥមិនា ឥត្ថស្មី’តិ ហោតី”តិ វា (វិភ. ៩៧៥) ឯវមាទីនិ ពាហិររូបាទិនិស្សិតានិ អដ្ឋារសាតិ ឆត្តឹស. ឥតិ អតីតានិ ឆត្តឹស, អនាគតានិ ឆត្តឹស, បច្ចុប្បន្នានិ ឆត្តឹសាតិ ឯវម្បិ អដ្ឋសតតណ្ហាវិចរិតានិ ហោន្តិ. បុន សង្គហេ ករិយមានេ រូបាទីសុ អារម្មណេសុ ឆឡេវ តណ្ហាកាយា តិស្សោយេវ ច កាមតណ្ហាទយោ ហោន្តីតិ ឯវំ –

និទ្ទេសត្ថេន និទ្ទេស-វិត្ថារា វិត្ថារស្ស ច;

បុន សង្គហតោ តណ្ហា, វិញ្ញាតព្ពា វិភាវិនា.

វេទនាសង្គហាតិ ឯត្ថ បន វេទនាតិ វិបាកវេទនា អធិប្បេតា. សា កថំ ឆសុ ទ្វារេសុ តណ្ហាយ បច្ចយោ ហោតីតិ ចេ? អស្សាទនីយតោ. សុខាយ ហិ វេទនាយ អស្សាទនេន សត្តា វេទនំ មមាយន្តា វេទនាយ តណ្ហំ ឧប្បាទេត្វា វេទនារាគរត្តា ហុត្វា ចក្ខុទ្វារេ ឥដ្ឋមេវ រូបំ បត្ថេន្តិ, លទ្ធា ច នំ អស្សាទេន្តិ, អារម្មណទាយកានញ្ច ចិត្តការាទីនំ សក្ការំ ករោន្តិ. តថា សោតទ្វារាទីសុ ឥដ្ឋេ ច សទ្ទាទយោ បត្ថេន្តិ, លទ្ធា ច នេ អស្សាទេន្តិ, អារម្មណទាយកានញ្ច វីណាវាទក-គន្ធិកសូទ-តន្តវាយ-នានាវិធសិប្បសន្ទស្សកាទីនំ សក្ការំ ករោន្តិ. យថា កិំ? យថា បុត្តសិនេហេន បុត្តំ មមាយន្តា ធាតិយា សក្ការំ ករោន្តិ, សប្បាយសប្បិខីរាទីនិយេវ នំ បាយេន្តិ ចេវ ភោជេន្តិ ច. សេសំ វុត្តនយេវ.

តណ្ហាវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

វេទនាវារវណ្ណនា

៩៧. វេទនាវារេ វេទនាកាយាតិ វេទនាសមូហា. ចក្ខុសម្ផស្សជា វេទនា...បេ... មនោសម្ផស្សជា វេទនាតិ ឯតំ “ចក្ខុសម្ផស្សជា វេទនា អត្ថិ កុសលា, អត្ថិ អកុសលា, អត្ថិ អព្យាកតា”តិ (វិភ. ៣៤) ឯវំ វិភង្គេ អាគតត្តា ចក្ខុទ្វារាទីសុ បវត្តានំ កុសលាកុសលាព្យាកតវេទនានំ “សារិបុត្តោ, មន្តានិបុត្តោ”តិ ឯវមាទីសុ មាតិតោ នាមំ វិយ មាតិសម្ពន្ធតោ នាមំ. វចនត្ថោ បនេត្ថ ចក្ខុសម្ផស្សហេតុ ជាតា វេទនា ចក្ខុសម្ផស្សជា វេទនាតិ. ឯស នយោ សព្ពត្ថ. អយំ តាវេត្ថ សព្ពសង្គាហិកកថា .

ចិបាកចេសត បត ចក្ខុទ្វារេ ទ្វេ ចក្ខុចិញ្ញាណានិ, ទ្វេ យតោឆាតុយោ, តិស្សោ យតោចិញ្ញាណឆាតុយោតិ ឲតាហិ សយ្យុត្តចេសត ចេតតា ចេឌិតព្ពា៍ ឲស តយោ សោតទ្វារាទីសុ៍ យតោទ្វារេ យតោចិញ្ញាណឆាតុសយ្យុត្តាច៍

ផស្សសមុទយាតិ ឲត្ត បត បញ្ចទ្វារេ បញ្ចចត្ថុកចេតតាតំ សហជាតចក្ខុសម្ផស្សាទិសមុទយា សមុទយោ ហោតិ៍ អចសេសាតំ ចក្ខុសម្ផស្សាទយោ ឧបតិស្សយាទិចេសត បច្ចយា៍ យតោទ្វារេ តទារម្មណចេតតាតំ អទ្វារិកាតញ្ច បដិសន្ធិភចង្គចុតិចេតតាតំ សហជាតយតោសម្ផស្សសមុទយា សមុទយោ ហោតីតិ ចេឌិតព្ពោ៍ សេសំ ចុត្តតយមេច៍

ចេតតាទារចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ផស្សទារចណ្ណតា

៩៩៍ ផស្សទារេ ចក្ខុសម្ផស្សោតិ ចក្ខុប្បសម្ផស្សោ៍ ឲស តយោ សព្ពត្ថ៍ ចក្ខុសម្ផស្សោ...បេ... កាយសម្ផស្សោតិ ឲត្តាចតា ច កុសលាកុសលចិបាកា បញ្ចចត្ថុកា តស សម្ផស្សា ចុត្តា ហោត្តិ៍ យតោសម្ផស្សោតិ ព្ថមិតា សេសា ឆាចីសតិ លោកិយចិបាកយតសយ្យុត្តផស្សា៍ សឡាយតតសមុទយាតិ ឈត្វា ចក្ខាទីតំ អាយតតាតំ សមុទយេត ព្ថមស្ស ឈត្តិឆស្សាបិ សម្ផស្សស្ស សមុទយោ ហោតីតិ ចេឌិតព្ពោ៍ សេសំ ចុត្តតយមេចាតិ៍

ផស្សទារចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

សឡាយតតទារចណ្ណតា

៩៩៍ សឡាយតតទារេ ចក្ខាយតតត្តិអាទីសុ យំ ចត្តព្វំ, តំ សព្វំ ចិសុទ្ធិយគ្គេ ខត្ធតិទ្ទេសេ ចេច អាយតតតិទ្ទេសេ ច ចុត្តតយមេច៍ តាយរូបសមុទយាតិ ឲត្ត បត យំ តាយំ យញ្ច រូបំ, យញ្ច តាយរូបំ យស្ស អាយតតស្ស បច្ចយោ ហោតិ, តស្ស ចេសត ចិសុទ្ធិយគ្គេ បដិច្ចសមុប្បាទតិទ្ទេសេ ចុត្តតយេត តាយរូបសមុទយា សឡាយតតសមុទយោ ចេឌិតព្ពោ៍ សេសំ ចុត្តប្បការមេចាតិ៍

សឡាយតតទារចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

តាយរូបទារចណ្ណតា

១០០៍ តាយរូបទារេ តមតលក្ខណំ តាយំ៍ រូប្បតលក្ខណំ រូបំ៍ ចិត្ថារទារេ បតស្ស ចេតតាតិ ចេតតាក្ខន្ធោ៍ សញ្ញាតិ សញ្ញាក្ខន្ធោ៍

ចេតនា ផស្សោ មនសិការោតិ សង្ខារក្ខន្ធោ វេទិតព្ពោ។ កាមញ្ច អញ្ញេបិ សង្ខារក្ខន្ធសង្គហិតា ធម្មា សន្តិ, ឥមេ បន តយោ សព្ពទុព្ពលេសុបិ ចិត្តេសុ សន្តិ។ តស្មា ឯតេហិមេវ ចេត្ថ សង្ខារក្ខន្ធោបិ ទស្សិតោ។ ចត្តារិ ច មហាភូតានីតិ ឯត្ថ ចត្តារីតិ គណនបរិច្ឆេទោ។ មហាភូតានីតិ បឋវីអាបតេជវាយានមេតំ អធិវចនំ។ យេន បន ការណេន តានិ មហាភូតានីតិ វុច្ចន្តិ, យោ ចេត្ថ អញ្ញោ វិនិច្ឆយនយោ, សោ សព្ពោ វិសុទ្ធិមគ្គេ រូបក្ខន្ធនិទ្ទេសេ វុត្តោ។

ចតុន្នញ្ច មហាភូតានំ ឧបាទាយាតិ ឯត្ថ បន ចតុន្នន្តិ ឧបយោគត្ថេ សាមិវចនំ, ចត្តារិ ច មហាភូតានីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឧបាទាយាតិ ឧបាទិយិត្វា, គហេត្វាតិ អត្ថោ។ និស្សាយាតិបិ ឯកេ។ វត្តមានន្តិ អយំ បនេត្ថ បាឋសេសោ។ សមូហត្ថេ វា ឯតំ សាមិវចនំ។ តេន ចតុន្នំ មហាភូតានំ សមូហំ ឧបាទាយ បវត្តមានំ រូបន្តិ អយមេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ ឯវំ សព្ពថាបិ យានិ ចត្តារិ បឋវីអាទីនិ មហាភូតានិ, យញ្ច ចតុន្នំ មហាភូតានំ ឧបាទាយ វត្តមានំ ចក្ខាយតនាទិភេទេន អភិធម្មបិដកបាឡិយមេវ វុត្តំ តេវីសតិវិធំ រូបំ, តំ សព្ពម្បិ “រូប”ន្តិ វេទិតព្ពំ។ វិញ្ញាណសមុទយាតិ ឯត្ថ បន យំ វិញ្ញាណំ យស្ស នាមស្ស យស្ស ច រូបស្ស យស្ស ច នាមរូបស្ស បច្ចយោ ហោតិ, តស្ស វសេន វិសុទ្ធិមគ្គេ បដិច្ចសមុប្បាទនិទ្ទេសេ វុត្តនយេនេវ វិញ្ញាណសមុទយា នាមរូបសមុទយោ វេទិតព្ពោ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

នាមរូបវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

វិញ្ញាណវារវណ្ណនា

១០៣។ វិញ្ញាណវារេ ចក្ខុវិញ្ញាណន្តិ ចក្ខុម្ហិ វិញ្ញាណំ, ចក្ខុតោ វា ជាតំ វិញ្ញាណន្តិ ចក្ខុវិញ្ញាណំ។ ឯវំ សោតឃានជិវ្ហាកាយវិញ្ញាណានិ។ ឥតរំ បន មនោយេវ វិញ្ញាណន្តិ មនោវិញ្ញាណំ។ ទ្វិបញ្ចវិញ្ញាណវជ្ជិតស្ស តេភូមកវិបាកចិត្តស្សេតំ អធិវចនំ។ សង្ខារសមុទយាតិ ឯត្ថ បន យោ សង្ខារោ យស្ស វិញ្ញាណស្ស បច្ចយោ ហោតិ, តស្ស វសេន សង្ខារសមុទយា វិញ្ញាណសមុទយោ វេទិតព្ពោ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។

វិញ្ញាណវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

សង្ខារវារវណ្ណនា

១០៤។ សង្ខារវារេ អភិសង្ខរណលក្ខណោ សង្ខារោ។ វិត្ថារវារេ បនស្ស កាយសង្ខារោតិ កាយតោ បវត្តសង្ខារោ, កាយទ្វារេ ចោបនវសេន បវត្តានំ កាមាវចរកុសលតោ អដ្ឋន្នំ, អកុសលតោ ទ្វាទសន្នន្តិ វីសតិយា កាយសញ្ចេតនានមេតំ អធិវចនំ។ វចីសង្ខារោតិ វចីតោ បវត្តសង្ខារោ, វចីទ្វារេ វចនភេទវសេន បវត្តានំ វីសតិយា ឯវ វចីសញ្ចេតនានមេតំ អធិវចនំ។ ចិត្តសង្ខារោតិ ចិត្តតោ បវត្តសង្ខារោ, កាយវចីទ្វារេ ចោបនំ អប្បត្វា រហោ និសីទិត្វា ចិន្តយន្តស្ស បវត្តានំ

ខលិកិយក្យបលិក្យបលចខេយត ឲក្ខតតិបយខេតាយខេក្ខាតតាតខេយតំ អធិចចតំ៉ អចិន្ដ្ឋាបយុគយាតិ ឲត្ត បត ក្យបលិតំ ប្តបតិស្សយចខេយត អក្យបលិតំ បហខាតាឌិចខេយតាបិ អចិន្ដ្ឋាបច្ចយោ ខេហាតីតិ ខេចឌិតព្ពា៉ ខេបនំ ច្ឋូតតយខេយចាតិ៉

បច្ចារចារខេណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

អចិន្ដ្ឋាចារខេណ្ណតា

១០១៉ អចិន្ដ្ឋាចារខេ ទ្យខេក្ល អន្ដ្ឋាលាតិ ទ្យក្លបច្ចេ អន្ដ្ឋាលាំ, ខេយាហខេស្យតំ អធិចចតំ៉ ឲប តខេយា បយុគខេយ អន្ដ្ឋាលាតិអាឌីបុ៉ តត្ត ចត្វហិ កាខេណាហិ ទ្យខេក្ល អន្ដ្ឋាលាំ ខេចឌិតព្ពំ អខេត្តាកឆខេតា ចត្តខេតា អារម្មណខេតា បដិន្ដ្ឋាគតខេតា ច៉ តថា ហិ តំ ទ្យក្លបច្ចបរិយាបន្នត្តា ទ្យខេក្ល អខេត្តាកឆំ, ទ្យក្លបច្ចព្ពាស្ស តិស្សយបច្ចយកាខេចត ចត្ត, អារម្មណបច្ចយកាខេចត អារម្មណំ, ទ្យក្លបច្ចព្ពា ឲតំ បដិន្ដ្ឋាខេគតិ, តស្ស យាចាចលក្ខណប្បដិខេចឆតិចារខេណាត, ខេាលប្បចត្តិយា ខេចត្ត អប្បខេតត៉

បយុគខេយ អន្ដ្ឋាលាំ តីហិ កាខេណាហិ ខេចឌិតព្ពំ ចត្តខេតា អារម្មណខេតា បដិន្ដ្ឋាគតខេតា ច៉ តិខេរាឆ បដិបគាយព្វា អន្ដ្ឋាលាំ ឲខេកខេតច កាខេណាត ខេចឌិតព្ពំ បដិន្ដ្ឋាគតខេតា៉ តិខេរាឆបដិបគាយ ហិ បដិន្ដ្ឋាគកខេយច អន្ដ្ឋាលាំ ខេតានំ យាចាចលក្ខណប្បដិខេចឆតិចារខេណាត, ខេតាបុ ច ខោលប្បចត្តិយា អប្បខេតត៉ ត បត តត្ត អខេត្តាកឆំ, តស្មិំ បច្ចខេយ អបរិយាបន្នត្តា៉ ត តស្ស តំ បច្ចយំ ចត្ត, អបហខាតត្តា៉ តារម្មណំ, តគារត្ត អប្បចត្តតខេតា៉ បន្ធិយត្យាបច្ចយំ កម្មិត្វា ទ្យក្លនំ, ត ខេចត្ត អត្តត្វតំ អន្ដ្ឋាលាំ បចត្តតិ៉ ប្បរិយំ បត ចក្ខាតិយខេក្ខត បកាចលក្ខណស្ស ទ្យក្លបត្វា កម្មិតំ, តត្ត ចិបល្លាបក្កាហចខេយត បចត្តតិ៉

អបិច ទ្យខេក្លតិ ឲត្តាចតា បក្ខហខេតា ចត្តខេតា អារម្មណខេតា កិច្ចខេតា ច អចិន្ដ្ឋា ឌីបិតា៉ ទ្យក្លបយុគខេយតិ ឲត្តាចតា ចត្តខេតា អារម្មណខេតា កិច្ចខេតា ច៉ ទ្យក្លតិខេរាឆ ទ្យក្លតិខេរាឆកាមិតិយា បដិបគាយាតិ ឲត្តាចតា កិច្ចខេតា៉ អចិខេបបខេតា បត អន្ដ្ឋាលាតិ ឲខេតត បកាចខេតា តិដ្ឋិន្ដ្ឋាតិ ខោាតព្ពា៉ អាយចយុគយាតិ ឲត្ត បត កាយាបចកចាយចា បហខាតាឌិចខេយត អចិន្ដ្ឋាយ បច្ចយា ខេហាត្តិ៉ អចិន្ដ្ឋាបខេចា ប្តបតិស្សយចខេយខេតច៉ ប្បត្តប្បត្តា ខេចត្ត អចិន្ដ្ឋា អចិន្ដ្ឋាបខេចាតិ ខេចឌិតព្ពា៉ បា អបរាបរុប្បត្តាយ អចិន្ដ្ឋាយ ប្តបតិស្សយបច្ចយោ ខេហាតិ៉ ខេបនំ ច្ឋូតតយខេយចាតិ៉

អចិន្ដ្ឋាចារខេណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

អាយចចារខេណ្ណតា

១០៣៉ អាយចចារខេ អចិន្ដ្ឋាបយុគយាតិ ឲត្ត អចិន្ដ្ឋា កាយាបចកចាយចាតំ បហខាតាឌិចខេយត បច្ចយោ ខេហាតិ៉ អចិន្ដ្ឋាបចស្ស

ឧបនិស្សយវសេនេវ។ អបរាបរុប្បន្នា ចេត្ថ អវិជ្ជា អវិជ្ជាសវោតិ វេទិតព្វា។ បុព្វុប្បន្នា អវិជ្ជាយេវស្ស អបរាបរុប្បន្នស្ស អវិជ្ជាសវស្ស ឧបនិស្សយបច្ចយោ ហោតិ។ សេសំ វុត្តនយមេវាតិ។ អយំ វារោ យា ឯសា បដិច្ចសមុប្បាទបទេសុ ជេដ្ឋិកា អវិជ្ជា, តស្សាបិ បច្ចយទស្សនវសេន វុត្តោ។ ឯវំ វុត្តេន វារេន សំសារស្ស អនមតគ្គតា សាធិតា ហោតិ។ កថំ? អាសវសមុទយេន ហិ អវិជ្ជាសមុទយោ។ អវិជ្ជាសមុទយេនាបិ អាសវសមុទយោ។ ឯវំ អាសវា អវិជ្ជាយ, អវិជ្ជាបិ អាសវានំ បច្ចយោតិ កត្វា បុព្វកោដិ ន បញ្ញាយតិ អវិជ្ជាយ, តស្សា អបញ្ញាយនតោ សំសារស្ស អនមតគ្គតា សិទ្ធា ហោតីតិ។

ឯវំ សព្វេបិមេ ឥមស្មិំ សុត្តេ កម្មបថវារោ អាហារវារោ ទុក្ខវារោ ជរា-មរណ-ជាតិ-ភវ-ឧបាទាន-តណ្ហា-វេទនា-ផស្ស-សឡាយតន-នាមរូប- វិញ្ញាណ-សង្ខារ-អវិជ្ជា-អាសវវារោតិ សោឡសវារា វុត្តា។

តេសុ ឯកេកស្ស វារស្ស សង្ខេបវិត្ថារវសេន ទ្វិធា វិភត្តា ទ្វត្តឹសដ្ឋានានិ ហោន្តិ។ ឥតិ ឥមស្មិំ សុត្តេ ឥមេសុ ទ្វត្តឹសដ្ឋានេសុ ចត្តារិ សច្ចានិ កថិតានិ។ ឯតេសំយេវ វិត្ថារវសេន វុត្តេសុ សោឡសសុ ឋានេសុ អរហត្តំ កថិតំ។ ថេរស្ស បន មតេន ទ្វត្តឹសាយបិ ឋានេសុ ចត្តារិ សច្ចានិ ចត្តារោ ច មគ្គា កថិតាតិ។ ឥតិ សកលេបិ បញ្ចមហានិកាយសង្គហិតេ ពុទ្ធវចនេ នត្ថិ តំ សុត្តំ, យត្ថ ទ្វត្តឹសក្ខត្តុំ ចត្តារិ សច្ចានិ ទ្វត្តឹសក្ខត្តុញ្ច អរហត្តំ បកាសិតំ អញ្ញត្រ ឥមម្ហា សម្មាទិដ្ឋិសុត្តាតិ។

ឥទមវោចាយស្មា សារិបុត្តោតិ ឥទំ ទ្វត្តឹសាយ ចតុសច្ចបរិយាយេហិ ទ្វត្តឹសាយ អរហត្តបរិយាយេហីតិ ចតុសដ្ឋិយា ការណេហិ អលង្ករិត្វា សម្មាទិដ្ឋិសុត្តំ អាយស្មា សារិបុត្តោ អវោច, អត្តមនា តេ ភិក្ខូ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ។

អាសវវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

សម្មាទិដ្ឋិសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. សតិបដ្ឋានសុត្តវណ្ណនា

១០៦. ឯវំ មេ សុតន្តិ សតិបដ្ឋានសុត្តំ។ តត្ថ កុរូសុ វិហរតីតិ កុរុនាមកា ជានបទិនោ រាជកុមារា, តេសំ និវាសោ ឯកោបិ ជនបទោ រុឡ្ហីសទ្ទេន កុរូតិ វុច្ចតិ, តស្មិំ កុរូសុ ជនបទេ។ អដ្ឋកថាចរិយា បនាហុ – មន្ធាតុកាលេ តីសុ ទីបេសុ មនុស្សា ជម្ពុទីបោ នាម ពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធមហាសាវកចក្កវត្តិប្បភុតីនំ ឧត្តមបុរិសានំ ឧប្បត្តិភូមិ ឧត្តមទីបោ អតិរមណីយោតិ សុត្វា រញ្ញា មន្ធាតុចក្កវត្តិនា ចក្ករតនំ បុរក្ខត្វា ចត្តារោ ទីបេ អនុសំយាយន្តេន សទ្ធិំ អាគមិំសុ។ តតោ រាជា បរិណាយករតនំ បុច្ឆិ –

"អត្ថិ នុ ខោ មនុស្សលោកតោ រមណីយតរំ ឋាន"ន្តិ?

"កស្មា ទេវ ឯវំ ភណសិ?

"កិំ ន បស្សសិ ចន្ទិមសូរិយានំ អានុភាវំ?

"ននុ ឥមេសំ ឋានំ ឥតោ រមណីយតរ"ន្តិ?

រាជា ចក្ករតនំ បុរក្ខត្វា តត្ថ អគមាសិ។ ចត្តារោ មហារាជានោ "មន្ធាតុមហារាជា អាគតោ"តិ សុត្វាវ "មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ រាជា ន សក្កា យុទ្ធេន បដិពាហិតុ"ន្តិ សករជ្ជំ និយ្យាតេសុំ។ សោ តំ គហេត្វា បុន បុច្ឆិ – "អត្ថិ នុ ខោ ឥតោ រមណីយតរំ ឋាន"ន្តិ។ អថស្ស តាវតឹសភវនំ កថយឹសុ – "តាវតឹសភវនំ, ទេវ, រមណីយតរំ, តត្ថ សក្កស្ស ទេវរញ្ញោ ឥមេ ចត្តារោ មហារាជានោ បរិចារកា ទោវារិកភូមិយំ តិដ្ឋន្តិ។ សក្កោ ទេវរាជា មហិទ្ធិកោ មហានុភាវោ។ តស្សិមានិ បន ឧបភោគដ្ឋានានិ, យោជនសហស្សុព្ពេធោ វេជយន្តបាសាទោ, បញ្ចយោជនសតុព្ពេធា សុធម្មា ទេវសភា, ទិយឌ្ឍយោជនសតិកោ វេជយន្តរថោ, តថា ឯរាវណោ ហត្ថី, ទិព្វរុក្ខសហស្សបដិមណ្ឌិតំ នន្ទនវនំ ចិត្តលតាវនំ ផារុសកវនំ មិស្សកវនំ។ យោជនសតុព្ពេធោ បារិច្ឆត្តកោ កោវិឡារោ, តស្ស ហេដ្ឋា សដ្ឋិយោជនាយាមា បណ្ណាសយោជនវិត្ថតា បញ្ចទសយោជនុព្ពេធា ជយសុមនបុប្ផវណ្ណា បណ្ឌុកម្ពលសិលា, យស្សា មុទុតាយ សក្កស្ស និសីទតោ ឧបឌ្ឍកាយោ អនុបវិសតី"តិ។

តំ សុត្វា រាជា តត្ថ គន្តុកាមោ ចក្ករតនំ អព្ភុក្កិរិ។ តំ អាកាសេ បតិដ្ឋាសិ សទ្ធិំ ចតុរង្គិនិយា សេនាយ។ អថ ទ្វិន្នំ ទេវលោកានំ វេមជ្ឈតោ ចក្ករតនំ ឱតរិត្វា បឋវិយំ បតិដ្ឋាសិ សទ្ធិំ បរិណាយករតនប្បមុខាយ ចតុរង្គិនិយា សេនាយ។ រាជា ឯកកោវ តាវតឹសភវនំ អគមាសិ។ សក្កោ "មន្ធាតា អាគតោ"តិ សុត្វាវ តស្ស បច្ចុគ្គមនំ កត្វា – "ស្វាគតំ តេ, មហារាជ, សកំ តេ, មហារាជ។ អនុសាស, មហារាជា"តិ វត្វា សទ្ធិំ នាដកេហិ រជ្ជំ ទ្វេ ភាគេ កត្វា ឯកំ ភាគមទាសិ។ រញ្ញោ តាវតឹសភវនេ បតិដ្ឋិតមត្តស្សេវ មនុស្សភាវោ វិគច្ឆិ, ទេវភាវោ បាតុរហោសិ។

តស្ស កិរ សក្កេន សទ្ធិំ បណ្ឌុកម្ពលសិលាយំ និសិន្នស្ស អក្ខិនិមិសមត្តេន នានត្តំ បញ្ញាយតិ។ តំ អសល្លក្ខេន្តា ទេវា សក្កស្ស ច តស្ស ច នានត្តេ មុយ្ហន្តិ។ សោ តត្ថ ទិព្វសម្បត្តិំ អនុភវមានោ យាវ ឆត្តិំស សក្កា ឧប្បជ្ជិត្វា ចុតា, តាវ រជ្ជំ ការេត្វា អតិត្តោយេវ កាមេហិ តតោ ចវិត្វា អត្តនោ ឧយ្យានេ បតិដ្ឋិតោ វាតាតបេន ផុដ្ឋគត្តោ កាលមកាសិ។

ចក្ករតនេ បន បឋវិយំ បតិដ្ឋិតេ បរិណាយករតនំ សុវណ្ណបដ្ដេ មន្ធាតុឧបាហនំ លិខាបេត្វា ឥទំ មន្ធាតុរជ្ជន្តិ រជ្ជមនុសាសិ។ តេបិ តីហិ

ឌឹេបហិ អាកាតាយត្បុស្ស្យា បុត កត្ត្យ អសេក្កាត្តា បរិណាឃករតត៌ ុបសក្កយិត្វា “េឆច យធំ រេញ្ញា អាត្យការេចត អាកាតា, ឰុឌាតិ កត្ត្យ ត សេក្កាយ, ចសតដ្ឋាត៌ េតា េឆហឹ”តិ ឃាឌិស្យៈ េសា េតាសំ ឲុេពក៌ ឌតបឆយឆាសិៈ តត្ត បុឰ្ញចិេឆហេតា អាកាតាយត្បុេស្យហិ

អាចសិតបេឆេសា តាេឃច បុរិយសញ្ញាឃ ចិេឆហរដ្ឋត្តិ តាយំ លកិៈ អបរេកាឃាតេតា អាកាតាយត្បុេស្យហិ អាចសិតបេឆេសា

អបរត្តុឌតបេឆាតិ តាយំ លកិៈ ុត្តរក្យុរុេតា អាកាតាយត្បុេស្យហិ អាចសិតបេឆេសា ក្យុរុរដ្ឋត្តិ តាយំ លកិតិ ៈ ពាហុេក បត កាយតិកយាឆេឃា ុបិឆាឃ ពាហុចចេតត េចាហរិឃតិៈ េតាត ចុត្តំ “ក្យុស្ម ចិហេតិ”តិៈ

ពល្យាសឆម្មុតាយ ក្យុស្មុ តិកេយាតិៈ ពល្យាសឆម្មុត្តិ ឲត្ត េពចិ ឆ-ការស្ស ឆ-ការេត អត្តំ ចណ្ណឃត្តិៈ ពល្យាេសា ឲត្ត ឆយិេតាតិ ពល្យាសឆេម្មុៈ ពល្យាេសាតិ ពល្យាសបិេឆា េបិរិសាេឆា ចុច្ចតិៈ តស្ស កិរ បិេឆ លាល្យេពត ចិឌ្ឍូាេត ចេណា រុហេក្កា ចិត្តឆារុសឌិេសា ហុត្វា រុហិ, តស្មុា ពល្យាសបិេឆាតិ បញ្ញាឃិត្ត ៈ េសា ច តស្មុិំ ឱ្យកាេស ឆយិេតា េបិរិសាឆកាចេតា បជិេសឆិេតាៈ េពត? យហាសេត្តតៈ ពតរស្មុិំ ឌាតេពតិ? យហាសុតេសាយឌាតេពតិ ឲេពៈ ឰុេយ បត េឆរា ឌឃត្តិសឌាតេពតិ ចឆត្តិៈ តឆា ហិ យហាសេត្តត ពល្យាសបិេឆា ឆយិេតាៈ ឃឆាហ –

“បុេត្តា ឃឆា េហាយិ ឌឃត្តិសស្ស,

បញ្ចាលរដ្ឋាឆិបតិស្ស អត្រេឌា;

ចឌិត្វាត បិណ្ឌំ បិតរំ បេយាចឃិំ,

ពល្យាសបិេឆ្យិ ចហំ បសាឆឃិ”ត្តិៈ

េពចិ បត ឆ-ការេរតច អត្តំ ចណ្ណឃត្តិៈ ក្យុរុរដ្ឋចាឃឹត៌ កិរ ក្យុរុចត្តឆេម្មុា តស្មុិំ ពល្យាេសា ឌាេតា, តស្មុា តំ ឆាត៌ ពល្យាេសា ឲត្ត ឆេម្មុា ឌាេតាតិ ពល្យាសឆម្មុត្តិ ចុច្ចតិៈ តត្ត តិចិដ្ឋតិកយស្ស្យាបិ ឲតេឆច តាយំៈ ក្យុម្មុចចេតត ពស្មុា ត ចុត្តត្តិ? អចសេតាការេតាៈ ភកចេតា កិរ តស្មុិំ តិកេយ ចសេតាការេសា េពាចិ ចិហាេរា តាេហាសិៈ តិកយេតា បត អបក្កម្មុ អញ្ញាតរស្មុិំ ុភកសយ្យេក្ត រយណឹេឃ ក្យុយិភាេក យហាចតសេល្ហា អេហាសិៈ តត្ត ភកចា ចិហាសិៈ តំ តិកយំ េកាចរកាយំ កត្វា, តស្មុា ឲចេយត្ត អេត្ត េចឌិតេញ្ញា “ក្យុស្មុ ចិហេតិ ពល្យាសឆម្មុំ តាយ ក្យុស្មត៌ តិកេយា, តំ េកាចរកាយំ កត្វា”តិៈ

ុេឌ្ឍុសចារពឆាចណ្ណតា

១០៩ៈ ឲកាឃេតា អឃំ, កិក្កូេច, យេក្កាតិៈ ពស្មុា ភកចា ឰុឆិ សុត្តយភាសិ? ក្យុរុរដ្ឋចាឃឹត៌ កមឹ្ភរេឆសតាបជិក្កហណាសយត្តតាឃៈ ក្យុរុរដ្ឋចាសិេតា កិរ កិក្ខូ កិក្ខូតិេឃា ុបិសកា ុបិសិកាេឃា ុតុបច្ចឃាឌិសម្បត្តត្តា តស្ស រដ្ឋស្ស សប្បាឪយាតុបច្ចឃេសចេតត តិច្ចំ

គល្លសរីរា គល្លចិត្តា ច ហោន្តិ តេ ចិត្តសរីរគល្លតាយ អត្ថុក្កហិតបញ្ញាពលា គម្ពីរគធំ បរិគ្គហេតុំ សមត្ថា ហោន្តិ តេតត តេតសំ កកចា ពួយំ គម្ពីរធេសនាបរិគ្គហលាសមត្ថំ សម្បស្សន្តោ ឲគចឹសតិយា ផាតេស្ស គម្ពដ្ឋានំ អរហត្តេ បក្ខិបិត្វា ពួធំ គម្ពីរត្ថំ សតិបដ្ឋានសុត្តំ អកាសិ។ យថា ហិ បុរិសោ សុចណ្ណចង្គោដកំ លភិត្វា តត្ថ នានាបុប្ផានិ បក្ខិបេយ្យ, សុចណ្ណមញ្ជូសំ វា បន លភិត្វា សត្តរតនានិ បក្ខិបេយ្យ, ឯវំ កកចា ពុទ្ធរដ្ឋវាសិបរិសំ លភិត្វា គម្ពីរធេសនំ ធេសេសិ។ តេនេវេត្ថ អញ្ញានិបិ គម្ពីរត្ថានិ ទីឃនិកាយេ មហានិទានំ មហាសតិបដ្ឋានំ ពួមស្មិំ មជ្ឈិមនិកាយេ សារោបមំ រុក្ខូបមំ រដ្ឋបាលំ មាគណ្ឌិយំ អានេញ្ជសប្បាយន្តិ អញ្ញានិបិ សុត្តានិ ធេសេសិ។

អបិច តស្មិំ ជនបទេ ចតស្សោ បរិសា បកតិយាវ សតិបដ្ឋានភាវនានុយោគមនុយុត្តា វិហរន្តិ, អន្តមសោ ទាសកម្មករបរិជនាបិ សតិបដ្ឋានប្បដិសំយុត្តមេវ កថំ កថេន្តិ។ ឧទកតិត្ថសុត្តកន្តនដ្ឋានាទីសុបិ និរត្ថកកថា នាម ន បវត្តតិ។ សចេ កាចិ ពួត្ថី “អម្ម ត្វំ កតរំ សតិបដ្ឋានភាវនំ មនសិករោសី”តិ បុច្ឆិតា “ន កិញ្ចី”តិ វទតិ។ តំ គរហន្តិ “ធិរត្ថុ តវ ជីវិតំ, ជីវមានាបិ ត្វំ មតសទិសា”តិ។ អថ នំ “មា ទានិ បុន ឲវមកាសី”តិ ឱវទិត្វា អញ្ញតរំ សតិបដ្ឋានំ ឧគ្គណ្ហាបេន្តិ។ យា បន “អហំ អសុកំ សតិបដ្ឋានំ មនសិករោមី”តិ វទតិ។ តស្សា “សាធុ សាធូ”តិ សាធុការំ ទត្វា “តវ ជីវិតំ សុជីវិតំ, ត្វំ នាម មនុស្សត្តំ បត្តា, តវត្ថាយ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ឧប្បន្នោ”តិអាទីហិ បសំសន្តិ។ ន គេវលញ្ច មនុស្សជាតិយាយេវ សតិបដ្ឋានមនសិការយុត្តា, តេ និស្សាយ វិហរន្តា តិរច្ឆានគតាបិ។ តត្រិទំ វត្ថុ – ឯកោ កិរ នដកោ សុវបោតកំ គហេត្វា សិក្ខាបេន្តោ វិចរតិ។ សោ ភិក្ខុនុបស្សយំ ឧបនិស្សាយ វសិត្វា គមនកាលេ សុវបោតកំ បមុស្សិត្វា គតោ។ តំ សាមណេរិយោ គហេត្វា បដិជគ្គិំសុ។ ពុទ្ធរក្ខិតោតិស្ស នាមំ អកំសុ។ តំ ឯកទិវសំ បុរតោ និសិន្នំ ទិស្វា មហាថេរី អាហ –

“ពុទ្ធរក្ខិតា”តិ?

កិំ អយ្យេតិ។

អត្ថិ តេ កោចិ មនសិការោតិ?

នត្ថិ អយ្យេតិ។

អាវុសោ , បព្ពជិតានំ សន្តិកេ វសន្តេន នាម វិស្សដ្ឋអត្តភាវេន ភវិតុំ ន វដ្ដតិ, កោចិទេវ មនសិការោ ឥច្ឆិតព្ពោ, ត្វំ បន អញ្ញំ ន សក្ខិស្សសិ “អដ្ឋិ អដ្ឋី”តិ សជ្ឈាយំ ករោហីតិ។ សោ ថេរិយា ឱវាទេ ឋត្វា “អដ្ឋិ អដ្ឋី”តិ សជ្ឈាយន្តោ វរតិ។

តំ ឯកទិវសំ បាតោវ តោរណគ្គេ និសីទិត្វា ពាលាតបំ តបមានំ ឯកោ សកុណោ នខបញ្ជរេន អគ្គហេសិ។ សោ “កិរិ កិរី”តិ សទ្ទមកាសិ។ សាមណេរិយោ សុត្វា “អយ្យេ ពុទ្ធរក្ខិតោ សកុណេន គហិតោ, មោចេម ន”ន្តិ លេឌ្ឌុអាទីនិ គហេត្វា អនុពន្ធិត្វា មោចេសុំ។ តំ អានេត្វា បុរតោ ឋបិតំ ថេរី អាហ –

“ពុទ្ធរក្ខិត, សកុណេន គហិតកាលេ កិំ ចិន្តេសី”តិ?

ន អយ្យ អញ្ញំ ចិន្តេសិំ, “អដ្ឋិបុញ្ជោវ អដ្ឋិបុញ្ជំ គហេត្វា គច្ឆតិ, កតរស្មិំ ម្បិ ឋានេ វិប្បកិរិស្សតី”តិ ឯវំ អយ្យ អដ្ឋិបុញ្ជមេវ ចិន្តេសិន្តិ។

សាធុ សាធុ, ពុទ្ធរក្ខិត, អនាគតេ ភវក្ខយស្ស តេ បច្ចយោ ភវិស្សតីតិ។ ឯវំ តត្ថ តិរច្ឆានគតាបិ សតិបដ្ឋានមនសិការយុត្តា, តស្មា តេសំ ភគវា សតិបដ្ឋានពុទ្ធិយេវ ជនេន្តោ ឥមំ សុត្តំ អភាសិ។

តត្ថ ឯកាយនោតិ ឯកមគ្គោ។ មគ្គស្ស ហិ –

“មគ្គោ បន្ថោ បថោ បជ្ជោ, អញ្ជសំ វដុមាយនំ;

នាវា ឧត្តរសេតូ ច, កុល្លោ ច ភិសិសង្កមោ”តិ។ (ចូឡនិ។ ១០១) –

ពហូនិ នាមានិ។ ស្វាយំ ឥធ អយននាមេន វុត្តោ។ តស្មា ឯកាយនោ អយំ, ភិក្ខវេ, មគ្គោតិ ឯត្ថ ឯកមគ្គោ អយំ, ភិក្ខវេ, មគ្គោ, ន ទ្វេធាបថភូតោតិ ឯវមត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ អថ វា ឯកេន អយិតព្វោតិ ឯកាយនោ។ ឯកេនាតិ វូបកដ្ឋេន បវិវិត្តេន។ អយិតព្វោតិ បដិបជ្ជិតព្វោ។ អយន្តិ វា ឯតេនាតិ អយនោ, សំសារតោ និព្ពានំ គច្ឆន្តីតិ អត្ថោ។ ឯកស្ស អយនោ ឯកាយនោ, ឯកស្សាតិ សេដ្ឋស្ស។ សព្ពសត្តានំ សេដ្ឋោ ច ភគវា, តស្មា ភគវតោតិ វុត្តំ ហោតិ។ កិញ្ចាបិ ហិ តេន អញ្ញេបិ អយន្តិ, ឯវំ សន្តេបិ ភគវតោវ សោ អយនោ តេន ឧប្បាទិតត្តា។ យថាហ “សោ ហិ, ព្រាហ្មណ, ភគវា អនុប្បន្នស្ស មគ្គស្ស ឧប្បាទេតា”តិអាទិ (ម។ និ។ ៣។៧៩)។ អយតីតិ វា អយនោ, គច្ឆតិ បវត្តតីតិ អត្ថោ។ ឯកស្មិំ អយនោតិ ឯកាយនោ, ឥមស្មិំយេវ ធម្មវិនយេ បវត្តតិ, ន អញ្ញត្រាតិ វុត្តំ ហោតិ។ យថាហ “ឥមស្មិំ ខោ, សុភទ្ទ, ធម្មវិនយេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ឧបលព្ភតី”តិ (ទី។ និ។ ២។២១៤)។ ទេសនាភេទោយេវ ហេសោ, អត្ថោ បនេកោ។ អបិ ច ឯកំ អយតីតិ ឯកាយនោ។ បុព្ពភាគេ នានាមុខភាវនានយប្បវត្តោបិ អបរភាគេ ឯកំ និព្ពានមេវ គច្ឆតីតិ វុត្តំ ហោតិ។ យថាហ ព្រហ្មា សហម្បតិ –

“ឯកាយនំ ជាតិខយន្តទស្សី,

មគ្គំ បជានាតិ ហិតានុកម្បី;

ឯតេន មគ្គេន តរិំសុ បុព្វេ,

តទិយម្បិ ខោ ច តទត្តិ ឱ្យឈ”ត្តិ (ឞ៌ តិ៌ ३៌३០៨);

កេចិ បក “ត បរិទំ ដិក្យឃំ ឃត្តិ”តិ កាឆាតខេឃត ឃស្វា ៗកចារំ តិដ្ឋាតំ កដ្ឋតិ៌ តស្វា “ៗកាឃខេតា”តិ ចតត្តិ, តំ ត ឃុដ្ឋតិ៌ ដ្ឋាយស្ស ហិ អតូស្ស សកំ អឃខេតាតិ ដ្ឋាយិតា ឮ្យឈ្លូខេតត កចិតត្តា៌ ឃតិ បក ៗកំ អឃតយស្ស ៗកា កតិ បចត្តីតិ ៗចយត្ចំ ខេឃាខេដត្វា ចុខេដ្ឋឃ្យ, ឮ្យឈ្លូតំ ឃុខេដ្ឋឃ្យ, អខេតូ្វា បត ង្កឃឆាបិ ត ឃុដ្ឋតិ៌ កស្វា? ដ្ឋាឆ បុដ្ឋកាកយក្កស្ស អឆិខេប្យតត្តា៌ កាឃាគិចត្យអារខ្យូលប្យចខេត្តា ហិ បុដ្ឋកាកសតិបដ្ឋាតយខេក្កា ដ្ឋាឆ អឆិខេប្យខេតា, ត ខេលិក្យត្តខេទា៌ ខេសា ច អខេតកចារខ្យិ អឃតិ, អខេតកដ្ឋាស្ស អឃតំ ខេហាតិ៌

បុខេដ្ឋាបិ ច ដ្ឋាយស្វិ បខេឆ យហាខេឆរាតំ សាកដ្ឋា អខេហាសិខេឃច៌ តិបិដកធ្មឮអតាកេត្តខេរា “បុដ្ឋកាកសតិបដ្ឋាតយខេក្កា”តិ អាហ៌ អាចទិខេឃា បតស្ស តិបិដកធ្មឮអសុយខេតូ្វខេរា “យិស្សកយខេក្កា”តិ អាហ៌ បុដ្ឋការខេកា កខេត្តតិ៌ យិស្សខេកា អាចុខេសាតិ៌ អាចទិខេឃ បុតប្យំ កលាខេត្ត អប្យដិឆាហិត្វា ត្យលិ្យអខេហាសិ៌ បចំ្យអចិតិដ្ឋិតិត្វាច ង្ហដហិស៌ អចាចទិឃខេត្វខេរា ត្យអខេកាដ្ឋកំ កដ្ឋខេត្ត “ខេឃា យិស្សកយខេក្កា កឆិខេតា, ធ្មឮអតារខេកា បុដ្ឋការខេកាតិ អាគាឃ ខេចាហខេតិ , ខេកា ត្យ ខេលា ៗត្វ តិដ្ឋខេឃា”តិ ស្វត្តិ អាគិខេតា បដ្ឋាឃ បទិចខេត្តខេត្តា “ខេឃា ហិ ខេកាចិ, កិក្លខេច, ដ្ឋាខេយ ចត្តាខេរា សតិបដ្ឋាខេត ៗចំ ការខេចឃ្យ សត្ត ចស្សាតិ”តិ ដ្ឋាយស្វិ ឆាខេត សល្លខេក្លសិ, ខេលិក្យត្តខេយខេក្កា ង្កប្យឌិត្វា សត្ត ចស្សាតិ ហិដ្ឋយាខេតា តាយ តត្វិ, យឃា ចុខេត្តា យិស្សកយខេក្កា ត លត្តតិ, ធ្មឮអតារកត គិខេដ្ឋា បុដ្ឋកាកយខេក្កាច លត្តតីតិ ឆាត្វា អដ្ឋយិឃំ ឆខ្យូស្សចខេត សឈ្ឍុខេង្ក អកយាសិ៌

ខេបិទាលាកខេត្វខេរា កិទ បិឃឆខ្យូស្សចតា ខេហាត្តិ៌ សង្កំ ស្វត្វាច “អហំ បឆយំ, អហំ បឆយ”ត្តិ ៗកប្យហាខេទខេតច ឱ្យសខេត្តិ៌ តស្វិ្យា គិចខេស ធ្មឮអតាកខេត្វខេស្ស ចាខេរា៌ ខេតត ឆខ្យូសខេត តិសីដិត្វា ចិដតិ កខេហត្វា បុដ្ឋកាចាស្វ ចុត្តាស្វ ខេឆខេស្ស អាសតបិដ្ឋិយំ ឌិតស្ស ៗតឆខេហាសិ “ខេទហា តិសីដិត្វា ត ចក្លាឃី”តិ៌ ខេបិទាលាកខេត្វខេរា ហិ អគ្សស្វឃកា ខេហាត្តិ, ត អត្តខេតា ទ្វុចិខេយច ង្ហង្ហការំ ចិឃ ៗចំ ង្កលិ្លបិត្វា ចិចខេត្តិ, ការខេលខេយច កលាត្តិ, អការខេលំ ចិស្សខេជ្ជត្តិ៌ តស្វា ខេឆខេរា “អាចុខេសា ធ្មឮអតាកា”តិ អាហ៌ ខេសា អាចទិឃស្ស ចិឃ សខេដ្ឋាតិ ឆខ្យំ ឆខេបត្វា “កិំ កខេត្ត”តិ អាហ៌ អាចុខេសា ធ្មឮអតាក យឃា ចុខេត្តា យិស្សកយខេក្កា ត លត្តតិ, តឃា ចុខេត្តា បុដ្ឋកាកសតិបដ្ឋាតយខេក្កាច លត្តតីតិ៌

ខេឆខេរា ចិខេត្តសិ “អយ្យាកំ អាចទិខេឃា សត្តបទិឃត្តិខេកា ខេតបិដខេកា ស្វតខ្យុខេដ្ឋា, ៗចន្ទុបស្សបិ តាយ កិក្លខេតា អឃំ បខេត្យា អាលុឮ្យៗតិ, អតាកខេត យយ កាតិកា ដ្ឋាយំ បចំ្យអាលុឮ្យៗស្សត្តីតិ ស្វត្តំ កខេហត្វា ដ្ឋាយំ បចំ្យតិដ្ឋលំ ករិស្សាឃី”តិ បដិសយិ្ហឃក្កខេតា “ៗកាឃតយខេក្កា ចុដ្ឋតិ បុដ្ឋកាកសតិបដ្ឋាតយខេក្កា –

“យក្កាតដ្ឋខ្កិខេកា ខេសខេដ្ឋា, សដ្ឋាតំ ចត្យខេរា បឆា;

ចិទាខេកា ខេសខេដ្ឋា ឆខ្យាតំ, ដ្ឋិបដាតដ្ឋា ចក្ខុយា៌

ឯសេវ មគ្គោ នត្ថញ្ញោ, ទស្សនស្ស វិសុទ្ធិយា;

ឯតញ្ហិ តុម្ហេ បដិបជ្ជថ, មារសេនប្បមទ្ទនំ;

ឯតញ្ហិ តុម្ហេ បដិបន្នា, ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សថា"តិ។ (ធ។ ប។ ២៧៤-២៧៥) –

សុត្តំ អាហរិត្វា ឋបេសិ។

មគ្គោតិ កេនដ្ឋេន មគ្គោ? និព្ពានគមនដ្ឋេន និព្ពានត្ថិកេហិ មគ្គនីយដ្ឋេន ច។ សត្តានំ វិសុទ្ធិយាតិ រាគាទីហិ មលេហិ អភិជ្ឈាវិសមលោភាទីហិ ច ឧបក្កិលេសេហិ កិលិដ្ឋចិត្តានំ សត្តានំ វិសុទ្ធត្ថាយ។ តថា ហិ ឥមិនាវ មគ្គេន ឥតោ សតសហស្សកប្បាធិកានំ ចតុន្នំ អសង្ខ្យេយ្យានំ ឧបរិ ឯកស្មិញ្ញេវ កប្បេ និព្ពុតេ តណ្ហង្ករមេធង្ករសរណង្ករទីបង្ករនាមកេ ពុទ្ធេ អាទិំ កត្វា សក្យមុនិបរិយោសានា អនេកេ សម្មាសម្ពុទ្ធា អនេកសតា បច្ចេកពុទ្ធា គណនបថំ វីតិវត្តា អរិយសាវកា ចាតិ ឥមេ សត្តា សព្ពេ ចិត្តមលំ បវាហេត្វា បរមវិសុទ្ធិំ បត្តា។ រូបមលវសេន បន សំកិលេសវោទានបញ្ញត្តិយេវ នត្ថិ។ តថា ហិ –

រូបេន សំកិលិដ្ឋេន, សំកិលិស្សន្តិ មាណវា;

រូបេ សុទ្ធេ វិសុជ្ឈន្តិ, អនក្ខាតំ មហេសិនា។

ចិត្តេន សំកិលិដ្ឋេន, សំកិលិស្សន្តិ មាណវា;

ចិត្តេ សុទ្ធេ វិសុជ្ឈន្តិ, ឥតិ វុត្តំ មហេសិនា។

យថាហ "ចិត្តសំកិលេសា, ភិក្ខវេ, សត្តា សំកិលិស្សន្តិ, ចិត្តវោទានា វិសុជ្ឈន្តី"តិ (សំ។ និ។ ៣។១០០)។ តញ្ច ចិត្តវោទានំ ឥមិនា សតិបដ្ឋានមគ្គេន ហោតិ។ តេនាហ "សត្តានំ វិសុទ្ធិយា"តិ។

សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយាតិ សោកស្ស ច បរិទេវស្ស ច សមតិក្កមាយ, បហានាយាតិ អត្ថោ។ អយញ្ហិ មគ្គោ ភាវិតោ សន្តតិមហាមត្តាទីនំ វិយ សោកសមតិក្កមាយ, បដាចារាទីនំ វិយ ច បរិទេវសមតិក្កមាយ ច សំវត្តតិ។ តេនាហ "សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយា"តិ។ កិញ្ចាបិ ហិ សន្តតិមហាមត្តោ –

“យំ បុព្ពេ តំ វិសោធេហិ, បច្ឆា តេ មាហុ កិញ្ចនំ;

មជ្ឈេ ចេ នោ គហេស្សសិ, ឧបសន្តោ ចរិស្សសី”តិ។ (សុ។ និ។ ៩៥៥);

ឥមំ កិរ សុត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្តោ។

បដាចារា –

“ន សន្តិ បុត្តា តាណាយ, ន បិតា នាបិ ពន្ធវា;

អន្តកេនាធិបន្នស្ស, នត្ថិ ញាតីសុ តាណតា”តិ។ (ធ។ ប។ ២៨៨);

ឥមំ កិរ សុត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋិតា។ យស្មា បន កាយវេទនាចិត្តធម្មេសុ កញ្ចិ ធម្មំ អនាមសិត្វា ភាវនា នាម នត្ថិ, តស្មា តេបិ ឥមិនាវ មគ្គេន សោកបរិទេវេ សមតិក្កន្តាតិ វេទិតព្ពា។

ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្ថង្គមាយាតិ កាយិកទុក្ខស្ស ច ចេតសិកទោមនស្សស្ស ចាតិ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ អត្ថង្គមាយ, និរោធាយាតិ អត្ថោ។ អយញ្ហិ មគ្គោ ភាវិតោ តិស្សត្ថេរាទីនំ វិយ ទុក្ខស្ស, សក្កាទីនំ វិយ ច ទោមនស្សស្ស អត្ថង្គមាយ សំវត្តតិ។

តត្រាយំ អត្ថទីបនា – សាវត្ថិយំ កិរ តិស្សោ នាម កុដុម្ពិកបុត្តោ ចត្តាលីស ហិរញ្ញកោដិយោ បហាយ បព្ពជិត្វា អគាមកេ អរញ្ញេ វិហរតិ។ តស្ស កនិដ្ឋភាតុភរិយា “គច្ឆ នំ ជីវិតា វោរោបេថា”តិ បញ្ចសតេ ចោរេ បេសេសិ។ តេ គន្ត្វា ថេរំ បរិវារេត្វា និសីទិំសុ។ ថេរោ អាហ “កស្មា អាគតត្ថ ឧបាសកា”តិ? “តំ ជីវិតា វោរោបេស្សាមា”តិ។ “បាដិភោគំ មេ ឧបាសកា គហេត្វា អជ្ជេករត្តិំ ជីវិតំ ទេថា”តិ។ “កោ តេ, សមណ, ឥមស្មិំ ឋានេ បាដិភោគោ ភវិស្សតី”តិ? ថេរោ មហន្តំ បាសាណំ គហេត្វា ទ្វេ ឩរុដ្ឋីនិ ភិន្ទិត្វា “វដ្ដតិ ឧបាសកា បាដិភោគោ”តិ អាហ។ តេ អបក្កមិត្វា ចង្កមនសីសេ អគ្គិំ កត្វា និបជ្ជិំសុ។ ថេរស្ស វេទនំ វិក្ខម្ភេត្វា សីលំ បច្ចវេក្ខតោ បរិសុទ្ធំ សីលំ និស្សាយ បីតិបាមោជ្ជំ ឧប្បជ្ជិ។ តតោ អនុក្កមេន វិបស្សនំ វឌ្ឍេន្តោ តិយាមរត្តិំ សមណធម្មំ កត្វា អរុណុគ្គមនេ អរហត្តំ បត្តោ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ –

“ឧភោ បាទានិ ភិន្ទិត្វា, សញ្ញាបេស្សាមិ វោ អហំ;

អដ្ដិយាមិ ហរាយាមិ, សរាគមរណំ អហំ។

ឯវាហំ ចិន្តយិត្វាន, យថាភូតំ វិបស្សិសំ;

សម្បត្តេ អរុណុគ្គម្ហិ,អរហត្តមបាបុណិ”ន្តិ។

អបរេបិ តិំស ភិក្ខូ ភគវតោ សន្តិកេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា អរញ្ញវិហារេ វស្សំ ឧបគន្ត្វា “អាវុសោ, តិយាមរត្តិំ សមណធម្មោ កាតព្វោ, ន អញ្ញមញ្ញស្ស សន្តិកំ អាគន្តព្វ”ន្តិ វត្វា វិហរិំសុ។ តេសំ សមណធម្មំ កត្វា បច្ចូសសមយេ បចលាយន្តានំ ឯកោ ព្យគ្ឃោ អាគន្ត្វា ឯកេកំ ភិក្ខុំ គហេត្វា គច្ឆតិ។ ន កោចិ “មំ ព្យគ្ឃោ គណ្ហី”តិ វាចម្បិ និច្ឆារេសិ។ ឯវំ បញ្ចសុ ទសសុ ភិក្ខូសុ ខាទិតេសុ ឧបោសថទិវសេ “ឥតរេ, អាវុសោ, កុហិ”ន្តិ បុច្ឆិត្វា ញត្វា ច “ឥទានិ គហិតេន, គហិតោម្ហីតិ វត្តព្វ”ន្តិ វត្វា វិហរិំសុ។

អថ អញ្ញតរំ ទហរភិក្ខុំ បុរិមនយេនេវ ព្យគ្ឃោ គណ្ហិ។ សោ “ព្យគ្ឃោ, ភន្តេ”តិ អាហ។ ភិក្ខូ កត្តរទណ្ឌេ ច ឧក្កាយោ ច គហេត្វា មោចេស្សាមាតិ អនុពន្ធិំសុ។ ព្យគ្ឃោ ភិក្ខូនំ អគតិំ ឆិន្នតដដ្ឋានំ អារុយ្ហ តំ ភិក្ខុំ បាទង្គុដ្ឋកតោ បដ្ឋាយ ខាទិតុំ អារភិ។ ឥតរេបិ “ឥទានិ , សប្បុរិស, អម្ហេហិ កត្តព្វំ នត្ថិ, ភិក្ខូនំ វិសេសោ នាម ឯវរូបេ ឋានេ បញ្ញាយតី”តិ អាហំសុ។ សោ ព្យគ្ឃមុខេ និបន្នោវ តំ វេទនំ វិក្ខម្ភេត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេន្តោ យាវ គោប្ផកា ខាទិតសមយេ សោតាបន្នោ ហុត្វា, យាវ ជណ្ណុកា ខាទិតសមយេ សកទាគាមី, យាវ នាភិយា ខាទិតសមយេ អនាគាមី ហុត្វា, ហទយរូបេ អខាទិតេយេវ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ –

“សីលវា វតសម្បន្នោ, បញ្ញវា សុសមាហិតោ;

មុហុត្តំ បមាទមន្វាយ, ព្យគ្ឃេនារុទ្ធមានសោ។

បញ្ជរស្មិំ គហេត្វាន, សិលាយ ឧបរីកតោ;

កាមំ ខាទតុ មំ ព្យគ្ឃោ, ភក្ខោ កាយោ អមិត្តានំ;

បដិលទ្ធេ កម្មដ្ឋានេ, មរណំ ហេហិតិ ភទ្ទក”ន្តិ។

អបរោបិ បីតមល្លត្ថេរោ នាម គិហិកាលេ តីសុ រជ្ជេសុ បដាកំ គហេត្វា តម្ពបណ្ណិទីបំ អាគម្ម រាជានំ ទិស្វា រញ្ញា កតានុគ្គហោ ឯកទិវសំ គិលញ្ជកាបណសាលទ្វារេន គច្ឆន្តោ “រូបំ, ភិក្ខវេ, ន តុម្ហាកំ, តំ បជហថ, តំ វោ បហីនំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ ភវិស្សតី”តិ (សំ. និ. ៣.៣៣-៣៤) នតុម្ហាកវគ្គំ សុត្វា ចិន្តេសិ “នេវ កិរ រូបំ អត្តនោ, ន វេទនា”តិ។ សោ តំយេវ អង្កុសំ កត្វា និក្ខមិត្វា

យហាធិហារំ កត្វា បត្ថនំ ឋាបេត្វា បត្ថនីតោ ឧបសម្បន្នោ ខេយាតិកា បហុណំ កត្វា តីសុ កិច្ច ករហត្វា កពលចាលិឃអត្តណំ កត្វា សយលឆម្មយការំ បរិនេសុ អចហត្តេសុ ដណ្ហុកេហិ ចក្កយតិ តរេយត់ រត្តិ ឲគោ យិកល្វុគោ យិរកាតិ យញ្ញាយាតោ សត្តិឃា បហរិ សត្តិ ចិតិចិន្ទិត្វា កតា តោ តំ សត្តិ ហរារេបត្វា បហារេប្សតិ តិលចង្គិឃា ប្ញារេបត្វា បរិសាលបិង្គិឃំ អត្តានំ តិសិដារេបត្វា ឆ្លកានំ ការេត្វា ចិបស្សតំ ចដ្ឋេត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា ឧក្កាសិតសត្ថេន អាកតានំ កិច្ចានំ ឲ្យាករិត្វា ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ –

“កាសិតំ ញាន្ធសេដ្ឋស្ស, សព្ពលោកក្កចាឌីតោ;

ត ញ្យាការិជំ ន្ទុបំ, តំ ដហេឃ្យាឆ កិច្ចចោ

អតិច្ចា ចត សង្ខារា, ឧប្បាគចយឆម្មិតោ;

ឧប្បជ្ជិត្វា តិរុជ្ឈន្តិ, តេសំ ច្ទុបសមោ សុខោ”តិ

អថ តំ កិច្ច អាហំសុ “សចេ, ភន្តេ, សម្មាសម្ពុទ្ធោ អនេរនេកា អភចិស្សា, អទ្ធា តេ យុទ្ធយត្តគោ ហត្ថំ បសារេត្វា សីសំ បរាយសេយ្យា”តិ ឲត្តាចតា អយំ យគ្គោ តិស្សវេត្ថរាឌីតំ ចិយ ភូច្ចស្ស អត្ថក្កយាឃ សំចត្តតិ

សគ្គោ បត ចេចាតយិន្តោ អត្តតោ បញ្ចាចិឆំ បុត្តតិយិត្តំ ឌិស្វា យលោកឃសត្តខ្ចិតោ ចោយតស្សជាតោ ភកចត្តំ ឧបសក្កយិត្វា បចំ្សាបុច្ឆិ សោ ឧបេក្ខាបញ្ហចិស្សជ្ជតាចសានេ អសីតិសហស្សាហិ ទេចតាហិ សទ្ធិំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ សា ចស្ស ឧបបត្តិ បុត សំកតិកាច អហោសិ

សុព្រហ្មាបិ ទេចបុត្តោ អច្ឆរាសហស្សបរិចារោ សក្កសម្បត្តិំ អតុភោតិ, តត្ថ បញ្ចសតា អច្ឆរាយោ រុក្ខតោ បុប្ផានិ ឆ្លចិតត្តិយោ ចចិត្វា តិរយេ ឧបបន្នា សោ “កិំ ត្ថុយា ចិរាយត្តី”តិ ឧបធារេន្តោ តាសំ តិរយេ តិព្ពត្តភាចំ ឌិស្វា “កិត្តកំ ត្ ខោ យយ អាយុ”តិ ឧបបរិក្ខន្តោ អត្តតោបិ អាយុបរិក្ខយំ ចិឌិត្វា តត្ថេច តិរយេ តិព្ពត្តតភាចំ ឌិស្វា ភីតោ អតិចិយ ចោយតស្សជាតោ ហុត្វា “ត្ថុមំ មេ ចោយតស្សំ សត្ថា ចិតយិស្សតិ ត អញ្ញោ”តិ អចសេសា បញ្ចសតា អច្ឆរាយោ កហេត្វា ភកចត្តំ ឧបសក្កយិត្វា បចំ្សាបុច្ឆិ –

“តិច្ចំ ឧត្រស្តយិឌំ ចិត្តំ, តិច្ចំ ឧព្ពិគ្គិឌំ យតោ;

អតុប្បន្នេសុ កិច្ចេសុ, អថោ ឧប្បតិតេសុ ច;

ສເຈ ອຕ຺ຖິ ອນຸຕ຺ຣສ຺ຕໍ, ຕໍ ເມ ອກ຺ຂາຫິ ປຸຈ຺ຉິເຕາ"ຕິ (ສໍ. ນິ. ໑.໙໘);

ຕເຕາ ນໍ ຠຄວາ ອາຫ –

"ນາຎ຺ຎຕ຺ຣ ເພາຊ຺ຌາ ຕປສາ, ນາຎ຺ຎຕ຺ຣິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວຣາ;

ນາຎ຺ຎຕ຺ຣ ສພ຺ພນິສ຺ສຄ຺ຄາ, ເສາຕ຺ຖິໍ ປສ຺ສາມິ ປາຓິນ"ນ຺ຕິ (ສໍ. ນິ. ໑.໙໘);

ເສາ ເທສນາປຣິເຍາສາເນ ປຎ຺ຈຫິ ອຈ຺ຉຣາສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ເສາຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາຍ ຕໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ຖາວຣໍ ກຕ຺ວາ ເທວເລາກເມວ ອຄມາສີຕິ. ເອວມຍໍ ມເຄ຺ຄາ ຠາວິເຕາ ສກ຺ກາທີນໍ ວິຍ ເທາມນສ຺ສສ຺ສ ອຕ຺ຖງ຺ຄມາຍ ສໍວຕ຺ຕຕີຕິ ເວທິຕພ຺ເພາ.

ຎາຍສ຺ສ ອຘິຄມາຍາຕິ ຎາເຍາ ວຸຈ຺ຈຕິ ອຣິເຍາ ອຏ຺ຐງ຺ຄິເກາ ມເຄ຺ຄາ, ຕສ຺ສ ອຘິຄມາຍ, ປຕ຺ຕິຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ. ອຍຎ຺ຫິ ປຸພ຺ພຠາເຄ ເລາກິເຍາ ສຕິປຏ຺ຐານມເຄ຺ຄາ ຠາວິເຕາ ເລາກຸຕ຺ຕຣມຄ຺ຄສ຺ສ ອຘິຄມາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ. ເຕນາຫ "ຎາຍສ຺ສ ອຘິຄມາຍາ"ຕິ. ນິພ຺ພານສ຺ສ ສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍາຕິ ຕຓ຺ຫາວານວິຣຫິຕຕ຺ຕາ ນິພ຺ພານນ຺ຕິ ລທ຺ຘນາມສ຺ສ ອມຕສ຺ສ ສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍ, ອຕ຺ຕປຈ຺ຈກ຺ຂຕາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ. ອຍຎ຺ຫິ ມເຄ຺ຄາ ຠາວິເຕາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ນິພ຺ພານສຈ຺ຉິກິຣິຍໍ ສາເຘຕິ. ເຕນາຫ "ນິພ຺ພານສ຺ສ ສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍາ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກິຎ຺ຈາປິ "ສຕ຺ຕານໍ ວິສຸທ຺ຘິຍາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເສາກສມຕິກ຺ກມາທີນິ ອຕ຺ຖເຕາ ສິທ຺ຘາເນວ ເຫານ຺ຕິ, ຐເປຕ຺ວາ ປນ ສາສນຍຸຕ຺ຕິເກາວິເທ ອເຎ຺ຎສໍ ນ ປາກຏານິ, ນ ຈ ຠຄວາ ປຐມໍ ສາສນຍຸຕ຺ຕິເກາວິທໍ ຊນໍ ກຕ຺ວາ ປຉ຺ຉາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ. ເຕນ ເຕເນວ ປນ ສຸຕ຺ເຕນ ຕໍ ຕໍ ອຕ຺ຖໍ ຊານາເປຕິ. ຕສ຺ມາ ອິຘ ຍໍ ຍໍ ອຕ຺ຖໍ ເອກາຍນມເຄ຺ຄາ ສາເຘຕິ, ຕໍ ຕໍ ປາກຏໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ເຕາ "ເສາກປຣິເທວານໍ ສມຕິກ຺ກມາຍາ"ຕິອາທິມາຫ. ຍສ຺ມາ ວາ ຍາ ສຕ຺ຕານໍ ວິສຸທ຺ຘິ ເອກາຍນມເຄ຺ຄນ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິ, ສາ ເສາກປຣິເທວານໍ ສມຕິກ຺ກເມນ ເຫາຕິ, ເສາກປຣິເທວານໍ ສມຕິກ຺ກເມາ ທຸກ຺ຂເທາມນສ຺ສານໍ ອຕ຺ຖງ຺ຄເມນ, ທຸກ຺ຂເທາມນສ຺ສານໍ ອຕ຺ຖງ຺ຄເມາ ຎາຍສ຺ສາຘິຄເມນ, ຎາຍສ຺ສາຘິຄເມາ ນິພ຺ພານສ຺ສ ສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍ. ຕສ຺ມາ ອິມມ຺ປິ ກມໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕາ "ສຕ຺ຕານໍ ວິສຸທ຺ຘິຍາ"ຕິ ວຕ຺ວາ "ເສາກປຣິເທວານໍ ສມຕິກ຺ກມາຍາ"ຕິອາທິມາຫ.

ອປິຈ ວຓ຺ຓຠຓນເມຕໍ ເອກາຍນມຄ຺ຄສ຺ສ. ຍເຖວ ຫິ ຠຄວາ "ຘມ຺ມໍ ເວາ, ຠິກ຺ຂເວ, ເທເສສ຺ສາມິ ອາທິກລ຺ຍາຓໍ ມຌ຺ເຌກລ຺ຍາຓໍ ປຣິເຍາສານກລ຺ຍາຓໍ ສາຕ຺ຖໍ ສພ຺ຍຎ຺ຊນໍ ເກວລປຣິປຸຓ຺ຓໍ ປຣິສຸທ຺ຘໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ປກາເສສ຺ສາມິ, ຍທິທໍ ຉ ຉກ຺ການີ"ຕິ (ມ. ນິ. ໓.໔໒໐) ຉຉກ຺ກເທສນາຍ ອຏ຺ຐຫິ ປເທຫິ ວຓ຺ຓໍ ອຠາສິ, ຍຖາ ຈ ອຣິຍວໍສເທສນາຍ "ຈຕ຺ຕາເຣາເມ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຣິຍວໍສາ ອຄ຺ຄຎ຺ຎາ ຣຕ຺ຕຎ຺ຎາ ວໍສຎ຺ຎາ ເປາຣາຓາ ອສໍກິຓ຺ຓາ ອສໍກິຓ຺ຓປຸພ຺ພາ ນ ສໍກີຍນ຺ຕິ, ນ ສໍກີຍິສ຺ສນ຺ຕິ, ອປ຺ປຏິກຸຏ຺ຐາ ສມເຓຫິ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓຫິ ວິຎ຺ຎູຫີ"ຕິ (ອ. ນິ. ໔.໒໘) ນວຫິ ປເທຫິ ວຓ຺ຓໍ ອຠາສິ, ເອວໍ ເອກາຍນມຄ຺ຄສ຺ສາປິ "ສຕ຺ຕານໍ ວິສຸທ຺ຘິຍາ"ຕິອາທີຫິ ສຕ຺ຕຫິ ປເທຫິ ວຓ຺ຓໍ ອຠາສິ.

កស្មា ន្ថតិ ចេ? ខេពរ័ កិក្ខូត់ ក្តុស្សាហងតគត្តំ ចណ្ហការងតញ៉ាស្វា ខេត កិក្ខូ "អយំ កិទ ឃខក្កា ហងឃរឥត្តាបក្ខាត់ ឥឃាក់, ចាចាចិប្បលិបក្ខាត់ បរិខេចំ, កាឃិកអឃាតក្ខាត់ ឥក្ខុំ, ខេចពរិកអឃាតក្ខាត់ ខេឃាឥតស្សត្តិ ចត្តាខេទា ក្តុបដ្ឋេច ហតតិ, ខិស្វត្តិ ខាឃ័ តិត្តាតត្តិ ពរេយា ចិខរេរ អាចហតិ"តិ ក្តុស្សាហខាតា ន្ថាយំ ឥឃុខេរត់ ក្តុក្កេហតត្តា បរិយាបុលិតត្តា ឆាខេទតត្តា ចាខេចតត្តា, ន្ថាយត្ថា យក្កំ ការខេចតត្តា យត្តិាស្សត្តិ ន្ថតិ ខេពរ័ កិក្ខូត់ ក្តុស្សាហងតគត្តំ ចណ្ហ អការិ, កប្បូលចាហិខាគេឃា កប្បូលិឌីត់ ចណ្ហ ចិឃ។

ឃធា ហិ ឥពរឥហស្សក្លូក្កិកបណ្ហកប្បូលចាហិខេឌត កប្បូល់ កហ្វូចាតិ ក្តុខេល្លុរិខេពបិ អស្វុកកប្បូខេលិតិ ត ពាច ឃត្វស្សា ខាតត្តិ។ ខេកឥកប្បូលចាលកប្បូលិខេឃាបិ ហិ ឥក្កត្ថា ឥខេឥឃឭស្សា កប្បូលិខេត្វច ចុទ្ធត្តិ។ ឃធា បត ខេពត កត្តាខេកា ខេត្តកប្បូខេលិ ស្វុឥុខេយា ក្តុឌ្ជខេលិ ស្វុលឥឃ្យខេស្សាតិ ក្តុខេល្លុរិត់ ខេហាតិ, ពធា ខេឃ បខេហាត្តិ, ខេព កហ្វូត្តិ។ ខេឃ ត បខេហាត្តិ, ខេពបិ ឥស្សតកាឃា ខេហាត្តិ, ឲចខេយចំ "ឲកាឃខេតា អយំ, កិក្ខូខេច, ឃខេក្កា"តិ ចុខេត្តបិ អស្វុកឃខេក្កាតិ ត ពាច បិកខេបិ ខេហាតិ។ តាតប្បការកា ហិ អតិឃ្យាតឃក្កាបិ ឃក្កាខេត្វច ចុទ្ធត្តិ។ "ឥត្តាត់ ខិស្វត្តិឃា"តិអាឌីឃុ បត ចុខេត្ត "អយំ កិទ ឃខេក្កា ចត្តាខេទា ក្តុបដ្ឋេច ហតតិ, ពរេយា ចិខរេរ អាចហតិ"តិ ក្តុស្សាហខាតា ន្ថាយំ ឥឃុខេរត់ ក្តុក្កេហតត្តា បរិយាបុលិតត្តា ឆាខេទតត្តា ចាខេចតត្តា, ន្ថាយត្ថា យក្កំ ការខេចតត្តា យត្តិាស្សត្តិតិ ចណ្ហ ការឥខេត្តា "ឥត្តាត់ ខិស្វត្តិឃា"តិអាឌីឃាហ។
ឃធា ច ឥពរឥហស្សក្លូក្កិកបណ្ហកប្បូលចាហិខេឌាបឃា, ឲចំ
ខេត្តឌខ្ញុតឥស្វចខ្ញូណ្ហាគកប្បឃាគកយលិខេពតស្វុចិស្វត្តុឃុត្តាខេពតខេឆាពបចាឭអាឌីចាលិត្វបឃាខេឃាខេបត្វ អាហរិពត្តា។

ឃឌិឥត្តិ តិបិខេពា, ខេឃ ន្ថខេយតិ អឃយស្ស អខេត្វា។ ចត្តាខេទាតិ កណតបរិខេច្ឆខេធា, ខេពត ត ពខេពា ខេហដ្ឋា ត ក្តុឌ្ឍត្តិ ឥតិបដ្ឋាតបរិខេច្ឆេំ ឌីខេបតិ។ ឥតិបដ្ឋាតាតិ ពរេយា ឥតិបដ្ឋាតា ឥតិខេកាចខេទាបិ, តិឆា បឌិបខេត្តុស្វុ ឃាចខេកាស្វុ ឥត្វុខេតា បឌិឃាតុតឃឌីតិចត្តាបិ, ឥតិបិ។ "ចត្វត្តំ, កិក្ខូខេច, ឥតិបដ្ឋាតាត់ ឥឃុខេឃត្ថា អត្តក្តុឃត្ថា ខេឌខេឥស្សាមិ, តំ ស្វុណាច...ខេប...។ ខេកា ច, កិក្ខូខេច, កាឃស្ស ឥឃុខេឃា? អាហារឥឃុខេឃា កាឃឥឃុខេឃា"តិអាឌីឃុ (ឥំ។ តិ។ ៩។៤០៤) ហិ ឥតិខេកាចខេទា ឥតិបដ្ឋាតត្តិ ចុទ្ធតិ។ ពធា "កាខេឃា បដ្ឋាត់, ខេតា ឥតិ។ ឥតិ បដ្ឋាតខេត្វច ឥតិ ចា"តិអាឌីឃុបិ (បឌិ។ ម។ ១។១៦៣)។ ពរស្សខេត្វា – បតិដ្ឋាតិ អស្វិត្តិ បដ្ឋាត់។ កា បតិដ្ឋាតិ? ឥតិ។ ឥតិឃា បដ្ឋាត់ ឥតិបដ្ឋាត់។ បឆាតដ្ឋាតត្តិ ចា បដ្ឋាត់។ ឥតិឃា បដ្ឋាត់ ឥតិបដ្ឋាត់, ហត្ថិដ្ឋាតអស្សដ្ឋាតាឌីតិ ចិឃ។ "ពរេយា ឥតិបដ្ឋាតា, ឃខេរិខេឃា ខេឥចតិ, ឃខេរិខេឃា ខេឥចឃាខេតា ឥត្វា កណឃត្វុឃារិតុឃខេហតិ"តិ (ម។ តិ។ ៣។៣១១) ឲត្វាបិ តិឆា បឌិបខេត្តុស្វុ ឃាចខេកាស្វុ ឥត្វុខេតា បឌិឃាតុតឃឌីតិចត្តាតា "ឥតិបដ្ឋាត"ត្តិ ចុត្តា។ ពរស្សខេត្វា – បដ្ឋខេបតត្តខេពា បដ្ឋាត់, បចត្តឃិតត្តខេពាតិ អខេត្វា។ ខេកត បដ្ឋខេបតត្តខេពាតិ? ឥតិឃា។ ឥតិឃា បដ្ឋាត់ ឥតិបដ្ឋាតត្តិ។ "ចត្តាខេទា ឥតិបដ្ឋាតា កាចិតា ខាហុលិកតា ឥត្វ ខេពាឌ្ឍុក្កា បរិស្វុខេត្តិ"តិអាឌីឃុ (ឥំ។ តិ។ ១៥៤៤) បត ឥតិខេឃច "ឥតិបដ្ឋាត"ត្តិ ចុទ្ធតិ។ ពរស្សខេត្វា – បតិដ្ឋាតីតិ បដ្ឋាត់, ក្តុបដ្ឋាតិ ឱក្កត្តិត្វា បក្ខិត្វា បចត្តតីតិ អខេត្វា។ ឥតិខេឃច បដ្ឋាត់ ឥតិបដ្ឋាត់។ អឆ ចា ឥខេណាខេដ្ឋត ឥតិ, ក្តុបដ្ឋាតខេដ្ឋត បដ្ឋាត់។ ន្ថតិ ឥតិ ច ឥា បដ្ឋាតត្ថាតិបិ ឥតិបដ្ឋាត់។ ន្ថខេឃឌ អធិខេប្បត់។

ឃឌិ ឲចំ, កស្មា "ឥតិបដ្ឋាតា"តិ ខាហុចចត់? ឥតិខាហុត្តា។ អាខេម្មណខេកខេឆត ហិ ខាហុកា ឲតា ឥតិខេឃា។ អឆ ឃខេក្កាតិ កស្មា ឲកចចត់? ឃក្កខេដ្ឋត ឲកត្តា។ ចតខេឥស្សាបិ ហិ ឲតា ឥតិខេឃា ឃក្កខេដ្ឋត ឲកត្តំ កច្ឆត្តិ។ ចុត្តខេញ្ញាត់ "ឃខេក្កាតិ ខេកតខេដ្ឋត ឃខេក្កា? តិត្តាតកាឃតខេដ្ឋត,

ឥត្ថាតត្ថិកោហិ យក្កឹយច្ចេត ចា”តិ· ចតស្សាបិ ចេតា អបរការេក កាយាឌីសុ អារម្មណេសុ កិច្ចំ សាធយមាតា ឥត្ថាតំ កច្ឆតិ· អាឌិតោ បដ្ឋាយ ច ឥត្ថាតត្ថិកោហិ យក្កឹយត្តិ, តស្មា ចតស្សាបិ ឲកោ យក្កោតិ ចុច្ចតិ · ឲចច្ចា សតិ ចចតាតុសន្តិតា សាតុសន្តិកាច ចេសតា ហោតិ, “យាចសេតប្បយដ្ឋតំ ចោ, ភិក្ខចេ, យក្កំ ចេសស្សាយិ, តំ សុណាច...បេ... កតមោ ច, ភិក្ខចេ, យាចសេតប្បយដ្ឋតោ យក្កោ? យឌិឌំ សត្តចៅខ្ជឹក្ការ”តិអាឌីសុ (សំ· និ· ៥·១១៣) ចិយ ហិ យឆា យាចសេតប្បយដ្ឋតោតិ ច សត្តចៅខ្ជឹក្ការតិ ច អត្ថតោ ឲកំ, ញញ្ញាតយចេត្ថ តាតំ· ឲចំ ឲកាយតយក្កោតិ ច ចត្តារោ សតិបដ្ឋាតាតិ ច អត្ថតោ ឲកំ, ញញ្ញាតយចេត្ថ តាតំ· តស្មា យក្កច្ចេត ឲកត្តា ឲកចចតំ, អារម្មណកេចេត សតិពាហុត្តា ពាហុចចតំ ចេឌិតព្វំ·

កស្មា បត ភកចតា ចត្តារោច សតិបដ្ឋាតា ចុត្តា អត្តតា អតឌិកាតិ? ចេចេតយ្យហិតត្តា · តណ្ហាចរិតឌិដ្ឋិចរិតសមថយាតិកចិបស្សតាយាតិកេសុ ហិ យត្តតិក្ខចសេត ចេច្ឆា ចេច្ឆា បចចេត្តសុ ចេចតេយ្យេសុ យត្តស្ស តណ្ហាចរិតស្ស ឱឡារិកំ កាយាតុបស្សតាសតិបដ្ឋាតំ ចិសុទ្ធិយក្កោ, តិក្ខស្ស សុខុមំ ចេឌតាតុបស្សតំ សតិបដ្ឋាតំ· ឌិដ្ឋិចរិតស្សាបិ យត្តស្ស តាតិប្បភេឌកតំ ចិត្តាតុបស្សតាសតិបដ្ឋាតំ ចិសុទ្ធិយក្កោ, តិក្ខស្ស អតិប្បភេឌកតំ ឌម្មាតុបស្សតាសតិបដ្ឋាតំ· សមថយាតិកស្ស ច យត្តស្ស អកិច្ឆេត អឌិកត្តព្វតិមិត្តំ បឋមំ សតិបដ្ឋាតំ ចិសុទ្ធិយក្កោ, តិក្ខស្ស ឱឡារិការម្មណេ អសណ្ឋហតតោ ឌុតិយំ· ចិបស្សតាយាតិកស្សាបិ យត្តស្ស តាតិប្បភេឌកតារម្មណំ តតិយំ, តិក្ខស្ស អតិប្បភេឌកតារម្មណំ ចតុត្ថំ· ឥតិ ចត្តារោច ចុត្តា អត្តតា អតឌិកាតិ·

សុភសុខតិច្ចអត្តភាចចិបល្លាសបហាតត្ថំ ចា· កាយោ ហិ អសុភោ, តត្ថ ច សុភចិបល្លាសចិបល្លត្ថា សត្តា, តេសំ តត្ថ អសុភភាចឌស្សតេត តស្ស ចិបល្លាសស្ស បហាតត្ថំ បឋមំ សតិបដ្ឋាតំ ចុត្តំ· សុខំ តិច្ចំ អត្តាតិ កហិតេសុបិ ច ចេឌតាឌីសុ ចេឌតា ឌុក្ខា, ចិត្តំ អតិច្ចំ, ឌម្មា អតត្តា, តេសុ ច សុខតិច្ចអត្តចិបល្លាសចិបល្លត្ថា សត្តា, តេសំ តត្ថ ឌុក្ខាឌិភាចឌស្សតេត តេសំ ចិបល្លាសាតំ បហាតត្ថំ សេសាតិ តីណិ ចុត្តាតីតិ ឲចំ សុភសុខតិច្ចអត្តភាចចិបល្លាសបហាតត្ថំ ចា ចត្តារោច ចុត្តា អត្តតា អតឌិកាតិ ចេឌិតព្វា·

ត កេចលញ្ច ចិបល្លាសបហាតត្ថមេច, អថ ខោ ចតុរោឃយោកាសចកន្ថ្ធបិឌាតអកតិបហាតត្ថម្បិ ចតុព្វិឌាហារបរិញ្ញត្ថញ្ច ចត្តារោច ចុត្តាតិ ចេឌិតព្វា· អយំ តាច បករណតយោ·

អដ្ឋកថាយំ បត សរណចសេត ចេច ឲកត្តសមោសរណចសេត ច ឲកមេច សតិបដ្ឋាតំ អារម្មណចសេត ចត្តារោតិ ឲតឌេច ចុត្តំ· យឆា ហិ ចតុទ្វារេ តករេ បាចីតតោ អាកច្ឆត្តា បាចីតឌិសាយ ឧដ្ឋាតកំ ភណ្ឌំ កហេត្វា បាចីតទ្វារេត តករមេច បចិសត្តិ, ឌក្ខិណតោ បច្ឆិមតោ ឧត្តរតោ អាកច្ឆត្តា ឧត្តរឌិសាយ ឧដ្ឋាតកំ ភណ្ឌំ កហេត្វា ឧត្តរទ្វារេត តករមេច បចិសត្តិ, ឲចំសម្បឌមិឌំ ចេឌិតព្វំ· តករំ ចិយ ហិ ឥត្ថាតមហាតករំ · ទ្វារំ ចិយ អដ្ឋង្គិកោ លោកុត្តរមក្កោ· បាចីតឌិសាឌយោ ចិយ កាយាឌយោ·

យឆា បាចីតតោ អាកច្ឆត្តា បាចីតឌិសាយ ឧដ្ឋាតកំ ភណ្ឌំ កហេត្វា បាចីតទ្វារេត តករមេច បចិសត្តិ, ឲចំ កាយាតុបស្សតាមុខេត អាកច្ឆត្តា ចុទ្ទសចិឌេត កាយាតុបស្សតំ ភាចេត្វា កាយាតុបស្សតាភាចតាតុភាចតិព្វត្តេត អរិយមក្កេត ឲកំ ឥត្ថាតមេច ឱសរត្តិ·

យថា ទក្ខិណតោ អាគន្ត្វា ទក្ខិណទិសាយ ឧដ្ឋិតកំ ភណ្ឌំ គហេត្វា ទក្ខិណទ្វារេន នគរមេវ បវិសន្តិ, ឯវំ វេទនានុបស្សនាមុខេន អាគន្ត្វា នវវិធេន វេទនានុបស្សនំ ភាវេត្វា វេទនានុបស្សនាភាវនានុភាវនិព្ពត្តេន អរិយមគ្គេន ឯកំ និព្ពានមេវ ឱសរន្តិ។

យថា បច្ឆិមតោ អាគន្ត្វា បច្ឆិមទិសាយ ឧដ្ឋិតកំ ភណ្ឌំ គហេត្វា បច្ឆិមទ្វារេន នគរមេវ បវិសន្តិ, ឯវំ ចិត្តានុបស្សនាមុខេន អាគន្ត្វា សោឡសវិធេន ចិត្តានុបស្សនំ ភាវេត្វា ចិត្តានុបស្សនាភាវនានុភាវនិព្ពត្តេន អរិយមគ្គេន ឯកំ និព្ពានមេវ ឱសរន្តិ។

យថា ឧត្តរតោ អាគន្ត្វា ឧត្តរទិសាយ ឧដ្ឋិតកំ ភណ្ឌំ គហេត្វា ឧត្តរទ្វារេន នគរមេវ បវិសន្តិ, ឯវំ ធម្មានុបស្សនាមុខេន អាគន្ត្វា បញ្ចវិធេន ធម្មានុបស្សនំ ភាវេត្វា ធម្មានុបស្សនាភាវនានុភាវនិព្ពត្តេន អរិយមគ្គេន ឯកំ និព្ពានមេវ ឱសរន្តិ។

ឯវំ សរណវសេន ចេវ ឯកត្តសមោសរណវសេន ច ឯកមេវ សតិបដ្ឋានំ អារម្មណវសេន ចត្តារោវ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពំ។

កតមេ ចត្តារោតិ កថេតុកម្យតា បុច្ឆា។ ឥធាតិ ឥមស្មិំ សាសនេ។ ភិក្ខវេតិ ធម្មបដិគ្គាហកបុគ្គលាលបនមេតំ។ ភិក្ខូតិ បដិបត្តិសម្បាទកបុគ្គលនិទស្សនមេតំ។ អញ្ញេបិ ច ទេវមនុស្សា បដិបត្តិំ សម្បាទេន្តិយេវ, សេដ្ឋត្តា បន បដិបត្តិយា ភិក្ខុភាវទស្សនតោ ច, "ភិក្ខូ"តិ អាហ។ ភគវតោ ហិ អនុសាសនិំ សម្បដិច្ឆន្តេសុ ភិក្ខុ សេដ្ឋោ, សព្ពប្បការាយ អនុសាសនិយា ភាជនភាវតោ, តស្មា សេដ្ឋត្តា "ភិក្ខូ"តិ អាហ។ តស្មិំ គហិតេ បន សេសា គហិតាវ ហោន្តិ រាជគមនាទីសុ រាជគ្គហណេន សេសបរិសា វិយ។ យោ ច ឥមំ បដិបត្តិំ បដិបជ្ជតិ, សោ ភិក្ខុ នាម ហោតីតិ បដិបត្តិយា ភិក្ខុភាវទស្សនតោបិ "ភិក្ខូ"តិ អាហ។ បដិបន្នកោ ហិ ទេវោ វា ហោតុ មនុស្សោ វា, "ភិក្ខូ"តិ សង្ខំ គច្ឆតិយេវ។ យថាហ –

"អលង្កតោ ចេបិ សមំ ចរេយ្យ,

សន្តោ ទន្តោ និយតោ ព្រហ្មចារី;

សព្ពេសុ ភូតេសុ និធាយ ទណ្ឌំ,

សោ ព្រាហ្មណោ សោ សមណោ ស ភិក្ខូ"តិ។ (ធ។ ប។ ១៤២);

កាយេតិ រូបកាយេ។ រូបកាយោ ហិ ឥធ អង្គបច្ចង្គានំ កេសាទីនញ្ច ធម្មានំ សមូហដ្ឋេន ហត្ថិកាយរថកាយាទយោ វិយ កាយោតិ អធិប្បេតោ។ យថា ច សមូហដ្ឋេន, ឯវំ កុច្ឆិតានំ អាយដ្ឋេន។ កុច្ឆិតានញ្ហិ បរមជេគុច្ឆានំ សោ អាយោតិបិ កាយោ។ អាយោតិ

ឧប្បត្តិទេសោ។ តត្រាយំ វចនត្ថោ, អាយន្តិ តតោតិ អាយោ។ កេ អាយន្តិ? កុច្ឆិតា កេសាទយោ។ ឥតិ កុច្ឆិតានំ អាយោតិ កាយោ។ កាយានុបស្សីតិ កាយមនុបស្សនសីលោ, កាយំ វា អនុបស្សមានោ។

“កាយេ”តិ ច វត្វាបិ បុន “កាយានុបស្សី”តិ ទុតិយំ កាយគ្គហណំ អសម្មិស្សតោ វវត្ថានឃនវិនិព្ភោគាទិទស្សនត្ថំ កតន្តិ វេទិតព្ពំ។ តេន ន កាយេ វេទនានុបស្សី វា, ចិត្តធម្មានុបស្សី វា, អថ ខោ កាយានុបស្សីយេវាតិ កាយសង្ខាតេ វត្ថុស្មិំ កាយានុបស្សនាការស្សេវ ទស្សនេន អសម្មិស្សតោ វវត្ថានំ ទស្សិតំ ហោតិ។ តថា ន កាយេ អង្គបច្ចង្គវិនិមុត្តឯកធម្មានុបស្សី, នាបិ កេសលោមាទិវិនិមុត្តឥត្ថិបុរិសានុបស្សី។ យោបិ ចេត្ថ កេសលោមាទិកោ ភូតុបាទាយសមូហសង្ខាតោ កាយោ, តត្ថាបិ ន ភូតុបាទាយវិនិមុត្តឯកធម្មានុបស្សី, អថ ខោ រថសម្ភារានុបស្សកោ វិយ អង្គបច្ចង្គសមូហានុបស្សី, នគរាវយវានុបស្សកោ វិយ កេសលោមាទិសមូហានុបស្សី, កទលិក្ខន្ធបត្តវដ្ដិវិនិព្ភុជនកោ វិយ រិត្តមុដ្ឋិវិនិវេឋកោ វិយ ច ភូតុបាទាយសមូហានុបស្សីយេវាតិ នានប្បការតោ សមូហវសេនេវ កាយសង្ខាតស្ស វត្ថុនោ ទស្សនេន ឃនវិនិព្ភោគោ ទស្សិតោ ហោតិ។ ន ហេត្ថ យថាវុត្តសមូហវិនិមុត្តោ កាយោ វា ឥត្ថី វា បុរិសោ វា អញ្ញោ វា កោចិ ធម្មោ ទិស្សតិ, យថាវុត្តធម្មសមូហមត្តេយេវ បន តថា តថា សត្តា មិច្ឆាភិនិវេសំ ករោន្តិ។ តេនាហុ បោរាណា –

“យំ បស្សតិ ន តំ ទិដ្ឋំ, យំ ទិដ្ឋំ តំ ន បស្សតិ;

អបស្សំ ពជ្ឈតេ មូឡ្ហោ, ពជ្ឈមានោ ន មុច្ចតី”តិ។ –

ឃនវិនិព្ភោគាទិទស្សនត្ថន្តិ វុត្តំ។ អាទិសទ្ទេន ចេត្ថ អយម្បិ អត្ថោ វេទិតព្ពោ – អយញ្ហិ ឯកស្មិំ កាយេ កាយានុបស្សីយេវ, ន អញ្ញធម្មានុបស្សី។ កិំ វុត្តំ ហោតិ? យថា អនុទកភូតាយបិ មរីចិយា ឧទកានុបស្សិនោ ហោន្តិ, ន ឯវំ អនិច្ចទុក្ខានត្តអសុភភូតេយេវ ឥមស្មិំ កាយេ និច្ចសុខអត្តសុភភាវានុបស្សី, អថ ខោ កាយានុបស្សី អនិច្ចទុក្ខានត្តអសុភាការសមូហានុបស្សីយេវាតិ។ អថ វា យ្វាយំ បរតោ “ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អរញ្ញគតោ វា…បេ… សោ សតោវ អស្សសតី”តិអាទិនា នយេន អស្សាសបស្សាសាទិចុណ្ណិកជាតអដ្ឋិកបរិយោសានោ កាយោ វុត្តោ, យោ ច “ឥធេកច្ចោ បថវីកាយំ អនិច្ចតោ អនុបស្សតិ អាបោកាយំ តេជោកាយំ វាយោកាយំ កេសកាយំ លោមកាយំ ឆវិកាយំ ចម្មកាយំ មំសកាយំ រុហិរកាយំ ន្ហារុកាយំ អដ្ឋិកាយំ អដ្ឋិមិញ្ជកាយ”ន្តិ បដិសម្ភិទាយំ (បដិ. ម. ៣.៣៥) កាយោ វុត្តោ, តស្ស សព្ពស្ស ឥមស្មិំយេវ កាយេ អនុបស្សនតោ “កាយេ កាយានុបស្សី”តិ ឯវម្បិ អត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ។

អថ វា កាយេ អហន្តិ វា មមន្តិ វា ឯវំ គហេតព្ពស្ស យស្ស កស្សចិ អននុបស្សនតោ តស្ស តស្សេវ បន កេសលោមាទិកស្ស នានាធម្មសមូហស្ស អនុបស្សនតោ កាយេ កេសាទិធម្មសមូហសង្ខាតកាយានុបស្សីតិ ឯវមត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ។ អបិច “ឥមស្មិំ កាយេ អនិច្ចតោ អនុបស្សតិ, នោ និច្ចតោ”តិអាទិនា នយេន បដិសម្ភិទាយំ អាគតនយស្ស សព្ពស្សេវ អនិច្ចលក្ខណាទិនោ អាការសមូហសង្ខាតស្ស

កាយស្សានុបស្សនតោបិ “កាយេ កាយានុបស្សី”តិ ឯវម្បិ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។

តថា ហិ អយំ កាយេ កាយានុបស្សនាបដិបទំ បដិបន្នោ ភិក្ខុ ឥមំ កាយំ អនិច្ចានុបស្សនាទីនំ សត្តន្នំ អនុបស្សនានំ វសេន អនិច្ចតោ អនុបស្សតិ, នោ និច្ចតោ។ ទុក្ខតោ អនុបស្សតិ, នោ សុខតោ។ អនត្តតោ អនុបស្សតិ, នោ អត្តតោ។ និព្ពិន្ទតិ, នោ នន្ទតិ។ វិរជ្ជតិ, នោ រជ្ជតិ។ និរោធេតិ, នោ សមុទេតិ។ បដិនិស្សជ្ជតិ, នោ អាទិយតិ។ សោ តំ អនិច្ចតោ អនុបស្សន្តោ និច្ចសញ្ញំ បជហតិ, ទុក្ខតោ អនុបស្សន្តោ សុខសញ្ញំ បជហតិ, អនត្តតោ អនុបស្សន្តោ អត្តសញ្ញំ បជហតិ, និព្ពិន្ទន្តោ នន្ទិំ បជហតិ, វិរជ្ជន្តោ រាគំ បជហតិ, និរោធេន្តោ សមុទយំ បជហតិ, បដិនិស្សជ្ជន្តោ អាទានំ បជហតីតិ វេទិតព្វោ។

វិហរតីតិ ឥរិយតិ។ អាតាបីតិ តីសុ ភវេសុ កិលេសេ អាតាបេតីតិ អាតាបោ, វីរិយស្សេតំ នាមំ។ អាតាបោ អស្ស អត្ថីតិ អាតាបី។ សម្បជានោតិ សម្បជញ្ញសង្ខាតេន ញាណេន សមន្នាគតោ។ សតិមាតិ កាយបរិគ្គាហិកាយ សតិយា សមន្នាគតោ។ អយំ បន យស្មា សតិយា អារម្មណំ បរិគ្គហេត្វា បញ្ញាយ អនុបស្សតិ, ន ហិ សតិវិរហិតស្ស អនុបស្សនា នាម អត្ថិ។ តេនេវាហ “សតិញ្ច ខ្វាហំ, ភិក្ខវេ, សព្ពត្ថិកំ វទាមី”តិ (សំ. និ. ៥.២៣៤)។ តស្មា ឯត្ថ “កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតី”តិ ឯត្តាវតា កាយានុបស្សនាសតិបដ្ឋានកម្មដ្ឋានំ វុត្តំ ហោតិ។ អថ វា យស្មា អនាតាបិនោ អន្តោសង្ខេបោបិ អន្តរាយករោ ហោតិ, អសម្បជានោ ឧបាយបរិគ្គហេ អនុបាយបរិវជ្ជនេ ច សម្មុយ្ហតិ, មុដ្ឋស្សតិ ឧបាយាបរិច្ចាគេ អនុបាយាបរិគ្គហេ ច អសមត្ថោ ហោតិ, តេនស្ស តំ កម្មដ្ឋានំ ន សម្បជ្ជតិ, តស្មា យេសំ ធម្មានំ អានុភាវេន តំ សម្បជ្ជតិ។ តេសំ ទស្សនត្ថំ “អាតាបី សម្បជានោ សតិមាតិ ឥទំ វុត្ត”ន្តិ វេទិតព្វំ។

ឥតិ កាយានុបស្សនាសតិបដ្ឋានំ សម្បយោគង្គញ្ចស្ស ទស្សេត្វា ឥទានិ បហានង្គំ ទស្សេតុំ វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សន្តិ វុត្តំ។ តត្ថ វិនេយ្យាតិ តទង្គវិនយេន វា វិក្ខម្ភនវិនយេន វា វិនយិត្វា។ លោកេតិ តស្មិំយេវ កាយេ។ កាយោ ហិ ឥធ លុជ្ជនបលុជ្ជនដ្ឋេន លោកោតិ អធិប្បេតោ។ យស្មា បនស្ស ន កាយមត្តេយេវ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ បហីយតិ, វេទនាទីសុបិ បហីយតិយេវ, តស្មា “បញ្ចបិ ឧបាទានក្ខន្ធា លោកោ”តិ វិភង្គេ (វិភ. ៣៦២) វុត្តំ។ លោកសង្ខាតត្តា វា តេសំ ធម្មានំ អត្ថុទ្ធារនយេនេតំ វុត្តំ។ យំ បនាហ “តត្ថ កតមោ លោកោ? ស្វេវ កាយោ លោកោ”តិ។ អយមេវេត្ថ អត្ថោ, តស្មិំ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ វិនេយ្យាតិ ឯវំ សម្ពន្ធោ ទដ្ឋព្វោ។ យស្មា បនេត្ថ អភិជ្ឈាគហណេន កាមច្ឆន្ទោ, ទោមនស្សគ្គហណេន ព្យាបាទោ សង្គហំ គច្ឆតិ, តស្មា នីវរណបរិយាបន្នពលវធម្មទ្វយទស្សនេន នីវរណប្បហានំ វុត្តំ ហោតីតិ វេទិតព្វំ។

វិសេសេន ចេត្ថ អភិជ្ឈាវិនយេន កាយសម្បត្តិមូលកស្ស អនុរោធស្ស, ទោមនស្សវិនយេន បន កាយវិបត្តិមូលកស្ស វិរោធស្ស, អភិជ្ឈាវិនយេន ច កាយេ អភិរតិយា, ទោមនស្សវិនយេន កាយភាវនាយ អនភិរតិយា, អភិជ្ឈាវិនយេន កាយេ អភូតានំ សុភសុខភាវាទីនំ បក្ខេបស្ស, ទោមនស្សវិនយេន ច កាយេ ភូតានំ អសុភាសុខភាវាទីនំ អបនយនស្ស ច បហានំ វុត្តំ។ តេន យោគាវចរស្ស យោគានុភាវោ យោគសមត្ថតា ច ទីបិតា ហោតិ។ យោគានុភាវោ ហិ ឯស, យទិទំ អនុរោធវិរោធវិប្បមុត្តោ អរតិរតិសហោ អភូតបក្ខេបភូតាបនយនវិរហិតោ ច ហោតិ។ អនុរោធវិរោធវិប្បមុត្តោ ចេស អរតិរតិសហោ អភូតំ អបក្ខិបន្តោ

ក្វាចញ្ច អតបេតេន្តា ឃោកាវយេទ្វា ហោតីតិ៍

អបរោ តយោ “កាយេ កាយានុបស្សី”តិ ខុត្ត អនុបស្សនាយ កម្មដ្ឋានំ ចុត្តំ៍ “ចិហរតី”តិ ខុត្ត ចុត្តចិហារេន កម្មដ្ឋានិកស្ស កាយបរិហរណំ៍ “អាតាបី”តិអាទីសុ អាតាបេន សម្មប្បធានំ, សតិសម្បជញ្ញេន សព្វត្ថកកម្មដ្ឋានំ, កម្មដ្ឋានបរិហរណូបាយោ ចា, សតិយា ចា កាយានុបស្សនាចសេន បដិលទ្ធសមថោ, សម្បជញ្ញេន ចិបស្សនា, អភិជ្ឈាទោមនស្សចិនយេន ភាចនាផលំ ចុត្តន្តិ ចេទិតព្វំ៍

ចិភង្គេ បន “អនុបស្សី”តិ តត្ថ កតមា អនុបស្សនា? យា បញ្ញា បជាននា...បេ... សម្មាទិដ្ឋិ៍ អយំ ចុច្ចតិ អនុបស្សនា៍ ឥមាយ អនុបស្សនាយ ឧបេតោ ហោតិ សមុបេតោ ឧបាគតោ សមុបាគតោ ឧបបន្នោ សម្បន្នោ សមន្នាគតោ៍ តេន ចុច្ចតិ អនុបស្សីតិ៍

ចិហរតីតិ ឥរិយតិ ចត្តតិ បាលេតិ យបេតិ យាបេតិ ចរតិ ចិហរតិ៍ តេន ចុច្ចតិ ចិហរតីតិ៍

អាតាបីតិ តត្ថ កតមោ អាតាបោ? យោ ចេតសិកោ ចីរិយារម្ភោ...បេ... សម្មាចាយាមោ៍ អយំ ចុច្ចតិ អាតាបោ៍ ឥមិនា អាតាបេន ឧបេតោ ហោតិ...បេ... សមន្នាគតោ៍ តេន ចុច្ចតិ អាតាបីតិ៍

សម្បជានោតិ តត្ថ កតមំ សម្បជញ្ញំ? យា បញ្ញា បជាននា...បេ... សម្មាទិដ្ឋិ៍ ឥទំ ចុច្ចតិ សម្បជញ្ញំ៍ ឥមិនា សម្បជញ្ញេន ឧបេតោ ហោតិ...បេ... សមន្នាគតោ៍ តេន ចុច្ចតិ សម្បជានោតិ៍

សតិមាតិ តត្ថ កតមា សតិ? យា សតិ អនុស្សតិ...បេ... សម្មាសតិ៍ អយំ ចុច្ចតិ សតិ៍ ឥមាយ សតិយា ឧបេតោ ហោតិ...បេ... សមន្នាគតោ៍ តេន ចុច្ចតិ សតិមាតិ៍

ចិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សន្តិ តត្ថ កតមោ លោកោ? ស្វេច កាយោ លោកោ, បញ្ចបិ ឧបាទានក្ខន្ធា លោកោ៍ អយំ ចុច្ចតិ លោកោ៍ តត្ថ កតមា អភិជ្ឈា? យោ រាគោ សារាគោ អនុនយោ អនុរោធោ នន្ទី នន្ទីរាគោ ចិត្តស្ស សារាគោ, អយំ ចុច្ចតិ អភិជ្ឈា៍ តត្ថ កតមំ ទោមនស្សំ? យំ ចេតសិកំ អសាតំ, ចេតសិកំ ទុក្ខំ, ចេតោសម្ផស្សជំ អសាតំ...បេ... ទុក្ខា ចេទនា៍ ឥទំ ចុច្ចតិ ទោមនស្សំ៍ ឥតិ អយញ្ច អភិជ្ឈា ឥទញ្ច ទោមនស្សំ ឥមម្ហិ លោកេ ចិនីតា ហោន្តិ បដិចិនីតា សន្តា ចូបសន្តា សមិតា ចូបសមិតា អត្ថង្គតា អព្ភត្ថង្គតា អបិតា ព្យបិតា សោសិតា ចិសោសិតា ព្យន្តីកតា, តេន ចុច្ចតិ ចិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សន្តិ (ចិភ៍ ៣៥៥) ខុចមេតេសំ បទានមត្ថោ ចុត្តោ៍ តេន សហ អយំ អដ្ឋកថានយោ យថា សំសន្ទតិ, ខុចំ ចេទិតព្វោ៍ អយំ តាច កាយានុបស្សនាសតិបដ្ឋានុទ្ទេសស្ស អត្ថចណ្ណនា៍

ចេទនាសុ... ចិត្តេ... ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី ចិហរតិ...បេ... ចិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សន្តិ ខុត្ថ បន ចេទនានុបស្សីតិ ខុចមាទីសុ

វេទនាទីនំ បុន វចនេ បយោជនំ កាយានុបស្សនាយំ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ វេទនាសុ វេទនានុបស្សី, ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី, ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សីតិ ឯត្ថ បន វេទនាតិ តិស្សោ វេទនា, តា ច លោកិយា ឯវ, ចិត្តម្បិ លោកិយំ, តថា ធម្មា។ តេសំ វិភាគោ និទ្ទេសវារេ បាកដោ ភវិស្សតិ។ កេវលំ បនិធ យថា វេទនា អនុបស្សិតព្ពា, តថា អនុបស្សន្តោ វេទនាសុ វេទនានុបស្សីតិ វេទិតព្ពោ។ ឯស នយោ ចិត្តធម្មេសុបិ។ កថញ្ច វេទនា អនុបស្សិតព្ពាតិ? សុខា តាវ វេទនា ទុក្ខតោ, ទុក្ខា សល្លតោ, អទុក្ខមសុខា អនិច្ចតោ អនុបស្សិតព្ពា។ យថាហ –

“យោ សុខំ ទុក្ខតោ អទ្ទ, ទុក្ខមទ្ទក្ខិ សល្លតោ;

អទុក្ខមសុខំ សន្តំ, អទ្ទក្ខិ នំ អនិច្ចតោ;

ស វេ សម្មទ្ទសោ ភិក្ខុ, បរិជានាតិ វេទនា”តិ។ (សំ។ និ។ ៤.២៥៣);

សព្ពា ឯវ ចេតា ទុក្ខតោបិ អនុបស្សិតព្ពា។ វុត្តញ្ហេតំ “យំកិញ្ចិ វេទយិតំ, សព្ពំ តំ ទុក្ខស្មិន្តិ វទាមី”តិ (សំ។ និ។ ៤.២៥៩)។ សុខទុក្ខតោបិ ច អនុបស្សិតព្ពា។ យថាហ “សុខា វេទនា ឋិតិសុខា វិបរិណាមទុក្ខា”តិ (ម។ និ។ ១.៤៦៥) សព្ពំ វិត្ថារេតព្ពំ។ អបិច អនិច្ចាទិសត្តានុបស្សនាវសេនាបិ អនុបស្សិតព្ពា។ សេសំ និទ្ទេសវារេយេវ បាកដំ ភវិស្សតិ។ ចិត្តធម្មេសុបិ ចិត្តំ តាវ អារម្មណាធិបតិសហជាតភូមិកម្មវិបាកកិរិយាទិនានត្តភេទានំ អនិច្ចាទិសត្តានុបស្សនានំ និទ្ទេសវារេ អាគតសរាគាទិភេទានញ្ច វសេន អនុបស្សិតព្ពំ។ ធម្មា សលក្ខណសាមញ្ញលក្ខណានំ សុញ្ញតធម្មស្ស អនិច្ចាទិសត្តានុបស្សនានំ និទ្ទេសវារេ អាគតសន្តាសន្តាទិភេទានញ្ច វសេន អនុបស្សិតព្ពា។ សេសំ វុត្តនយមេវ។ កាមញ្ចេត្ថ យស្ស កាយសង្ខាតេ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ បហីនំ, តស្ស វេទនាទិលោកេសុបិ តំ បហីនមេវ។ នានាបុគ្គលវសេន បន នានាចិត្តក្ខណិកសតិបដ្ឋានភាវនាវសេន ច សព្ពត្ថ វុត្តំ។ យតោ វា ឯកត្ថ បហីនំ សេសេសុបិ បហីនំ ហោតិ។ តេនេវស្ស តត្ថ បហានទស្សនត្ថម្បិ ឯវំ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពន្តិ។

ឧទ្ទេសវារកថាវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

កាយានុបស្សនាអានាបានបព្ពវណ្ណនា

១០៧។ ឥទានិ សេយ្យថាបិ នាម ឆេកោ វិលីវការកោ ថូលកិលញ្ជសណ្ហកិលញ្ជចង្កោដកបេឡាបុប្ផធានកាទីនិ ឧបករណានិ កត្តុកាមោ ឯកំ មហាវេឡុំ លភិត្វា ចតុធា ភិន្ទិត្វា តតោ ឯកេកំ វេឡុខណ្ឌំ គហេត្វា ផាលេត្វា តំ តំ ឧបករណំ ករេយ្យ, ឯវមេវ ភគវា សតិបដ្ឋានទេសនាយ សត្តានំ អនេកប្បការវិសេសាធិគមំ កត្តុកាមោ ឯកមេវ សម្មាសតិ “ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា។ កតមេ ចត្តារោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតី”តិអាទិនា នយេន អារម្មណវសេន ចតុធា ភិន្ទិត្វា តតោ ឯកេកំ សតិបដ្ឋានំ គហេត្វា

វិភជន្តោ “កថញ្ច ភិក្ខវេ”តិអាទិនា តេន និទ្ទេសវារំ វត្តុមារទ្ធោ.

តត្ថ កថញ្ចាតិអាទិ វិត្ថារេតុកម្យតា បុច្ឆា. អយំ បនេត្ថ សង្ខេបត្ថោ – ភិក្ខវេ, កេន ច បការេន ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតីតិ? ឯស នយោ សព្ពបុច្ឆាវារេសុ. ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូតិ, ភិក្ខវេ, ឥមស្មិំ សាសនេ ភិក្ខុ. អយញ្ហេត្ថ ឥធ-សទ្ទោ សព្ពប្បការកាយានុបស្សនានិព្ពត្តកស្ស បុគ្គលស្ស សន្និស្សយភូតសាសនបរិទីបនោ អញ្ញសាសនស្ស តថាភាវបដិសេធនោ ច. វុត្តញ្ហេតំ “ឥធេវ, ភិក្ខវេ, សមណោ...បេ... សុញ្ញា បរប្បវាទា សមណេហិ អញ្ញេហី”តិ (ម. និ. ១.១៣៩). តេន វុត្តំ “ឥមស្មិំ សាសនេ ភិក្ខូ”តិ.

“អរញ្ញគតោ វា...បេ... សុញ្ញាគារគតោ វា”តិ ឥទមស្ស សតិបដ្ឋានភាវនានុរូបសេនាសនបរិគ្គហបរិទីបនំ. ឥមស្ស ហិ ភិក្ខុនោ ទីឃរត្តំ រូបាទីសុ អារម្មណេសុ អនុវិសដំ ចិត្តំ កម្មដ្ឋានវីថិំ ឱតរិតុំ ន ឥច្ឆតិ, កូដគោណយុត្តរថោ វិយ ឧប្បថមេវ ធាវតិ, តស្មា សេយ្យថាបិ នាម គោបោ កូដធេនុយា សព្ពំ ខីរំ បិវិត្វា វឌ្ឍិតំ កូដវច្ឆំ ទមេតុកាមោ ធេនុតោ អបនេត្វា ឯកមន្តេ មហន្តំ ថម្ភំ និខណិត្វា តត្ថ យោត្តេន ពន្ធេយ្យ, អថស្ស សោ វច្ឆោ ឥតោ ចិតោ ច វិប្ផន្ទិត្វា បលាយិតុំ អសក្កោន្តោ តមេវ ថម្ភំ ឧបនិសីទេយ្យ វា ឧបនិបជ្ជេយ្យ វា, ឯវមេវ ឥមិនាបិ ភិក្ខុនា ទីឃរត្តំ រូបារម្មណាទិរសបានវឌ្ឍិតំ ទុដ្ឋចិត្តំ ទមេតុកាមេន រូបាទិអារម្មណតោ អបនេត្វា អរញ្ញំ វា រុក្ខមូលំ វា សុញ្ញាគារំ វា បវេសេត្វា តត្ថ សតិបដ្ឋានារម្មណត្ថម្ភេ សតិយោត្តេន ពន្ធិតព្ពំ. ឯវមស្ស តំ ចិត្តំ ឥតោ ចិតោ ច វិប្ផន្ទិត្វាបិ បុព្ពេ អាចិណ្ណារម្មណំ អលភមានំ សតិយោត្តំ ឆិន្ទិត្វា បលាយិតុំ អសក្កោន្តំ តមេវារម្មណំ ឧបចារប្បនាវសេន ឧបនិសីទតិ ចេវ ឧបនិបជ្ជតិ ច. តេនាហុ បោរាណា –

“យថា ថម្ភេ និពន្ធេយ្យ, វច្ឆំ ទមំ នរោ ឥធ;

ពន្ធេយ្យេវំ សកំ ចិត្តំ, សតិយារម្មណេ ទឡ្ហ”ន្តិ.

ឯវមស្ស តំ សេនាសនំ ភាវនានុរូបំ ហោតិ. តេន វុត្តំ “ឥទមស្ស សតិបដ្ឋានភាវនានុរូបសេនាសនបរិគ្គហបរិទីបន”ន្តិ.

អបិច យស្មា ឥទំ កាយានុបស្សនាយ មុទ្ធភូតំ សព្ពពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធពុទ្ធសាវកានំ វិសេសាធិគមទិដ្ឋធម្មសុខវិហារបទដ្ឋានំ អានាបានស្សតិកម្មដ្ឋានំ ឥត្ថិបុរិសហត្ថិអស្សាទិសទ្ទសមាកុលំ គាមន្តំ អបរិច្ចជិត្វា ន សុករំ សម្បាទេតុំ, សទ្ទកណ្ដកត្តា ឈានស្ស. អគាមកេ បន អរញ្ញេ សុករំ យោគាវចរេន ឥទំ កម្មដ្ឋានំ បរិគ្គហេត្វា អានាបានចតុត្ថជ្ឈានំ និព្ពត្តេត្វា តទេវ បាទកំ កត្វា សង្ខារេ សម្មសិត្វា អគ្គផលំ អរហត្តំ បាបុណិតុំ, តស្មាស្ស អនុរូបសេនាសនំ ទស្សេន្តោ ភគវា “អរញ្ញគតោ វា”តិអាទិមាហ.

វត្ថុវិជ្ជាចរិយោ វិយ ហិ ភគវា. សោ យថា វត្ថុវិជ្ជាចរិយោ នគរភូមិំ បស្សិត្វា សុដ្ឋុ ឧបបរិក្ខិត្វា “ឯត្ថ នគរំ មាបេថា”តិ ឧបទិសតិ, សោត្ថិនា ច នគរេ និដ្ឋិតេ រាជកុលតោ មហាសក្ការំ លភតិ, ឯវមេវ យោគាវចរស្ស អនុរូបំ សេនាសនំ ឧបបរិក្ខិត្វា “ឯត្ថ កម្មដ្ឋានំ

អត្ថយុញ្ជិតព្ពា”ត្តិ ឫបឌិសតិ៍ ឥតោ ឥត្ត កយ្ហុដ្ឋាត៌ អត្ថយុញ្ជារត្តត ឃោកិតា អត្ថក្កយេត អទហត្តេ បតេ្ត “សម្ភោសម្ពុត្តោ ចត សោ ភកចា”តិ យហត្តិ សក្កាទ៌ លភតិ៍

អយំ បត កិច្ច ឌិបិសឌិសោតិ ចុច្ចតិ៍ ឃឆា ហិ យហាឌិបិទាឌា អទរញ្ញា ពិណកហត៌ ចា ចតកហត៌ ចា បន្តតកហត៌ ចា តិស្សាឃ តិលិឃិត្វា ចតយហិសកោកល្លស្នូកទាឌឃោ យិកេ កណ្ហាតិ, ឲចយេច អយំ អទរញ្ញាឌិស្ស កយ្ហុដ្ឋាត៌ អត្ថយុញ្ជារត្តា កិច្ច ឃឆាក្កយេត ចត្តារោ យកេ្គ ចេច ចត្តារិ អរិឃផលាតិ ច កណ្ហាតិ៍ តេតាហុ ឞេបិទាណា –

“ឃឆាបិ ឌិបិកោ តាយ, តិលិឃិត្វា កណ្ហតិ យិកេ;

ពេឆចាឃំ ញាត្តបុរេត្តា, ឃុត្តឃោកោ ចិបស្សកោ;

អទរញ្ញា បចិសិត្វាត, កណ្ហាតិ ផលយុត្តយ”ត្តិ៍

តេតស្ស បទក្កយឌចឃោក្កស្នូយិ អទរញ្ញាសេតាសត៌ ឌស្សរត្តា ភកចា “អទរញ្ញាកតោ ចា”តិអាឌិយាហ៍ ព្ពតោ បទ៌ ព្ពយស្មិ៍ ពាច អាតាបិតបេត្ត ឃំ ចត្តត្តាំ សិឃា, ពំ ចិស្តុទ្ធិយកេ្គ ចុត្តយេច៍

ពស្ស បត ព្ពយេសំ “ឌិឈំ ចា អស្សសត្តោ ឌិឈំ អស្សសាយិតិ បឌាតាតិ…ប… បស្សម្ភយំ កាឃសង្ខាទ៌ បស្សសិស្សាយិតិ សិក្ខតិ”តិ ឲចំ ចុត្តាត៌ អស្សាសបស្សាសាត៌ ចសេត សិក្ខតោ អស្សាសបស្សាសតិមិត្តេ ចត្តារិ ឈាតាតិ ឫប្បជ្ជត្តិ៍ សោ ឈាតា ចុដ្ឋហិត្វា អស្សាសបស្សាសេ ចា បរិគ្គណ្ហាតិ ឈាតង្គាតិ ចា៍ ពត្ត អស្សាសបស្សាសកម្មិកោ “ព្ពយេ អស្សាសបស្សាសា កិំ តិស្សិតា, ចត្ថុំ តិស្សិតា, ចត្ថុ តាយ ករជកាឃោ, ករជកាឃោ តាយ ចត្តារិ យហាភូតាតិ ឫបាទារូបញ្ចា”តិ ឲចំ រូបំ បរិគ្គណ្ហាតិ, តតោ ពគាទម្ពណេ ផស្សបញ្ចមកេ តាយត្តិ ឲចំ តាយរូបំ បរិគ្គហេត្វា ពស្ស បច្ចយំ បរិឃេសត្តោ អចិជ្ជាឌិបដិច្ចសម្ពុប្បាទំ ឌិស្វា “បច្ចយបច្ចយុប្បត្តធម្មមត្តមេវេតំ, អញ្ញោ សត្តោ ចា បុគ្គលោ ចា តត្ថី”តិ ចិតិណ្ណកង្ខោ សប្បច្ចយតាយរូបេ តិលក្ខណំ អារោបេត្វា ចិបស្សត៌ ចឌ្ឍេត្តា អត្ថក្កយេត អទហត្តំ បាបុណាតិ៍ ព្ពទំ ឲកស្ស កិច្ចតោ ឃាច អទហត្តា តិឃ្យាតយុខំ៍

ឈាតកម្មិកោបិ “ព្ពយាតិ ឈាតង្គាតិ កិំ តិស្សិតាតិ, ចត្ថុំ តិស្សិតាតិ៍ ចត្ថុ តាយ ករជកាឃោតិ ឈាតង្គាតិ តាមំ, ករជកាឃោ រូប”ត្តិ តាយរូបំ ចចត្ថេបេត្វា ពស្ស បច្ចយំ បរិឃេសត្តោ អចិជ្ជាឌិបច្ចយាការំ ឌិស្វា “បច្ចយបច្ចយុប្បត្តធម្មមត្តមេវេតំ, អញ្ញោ សត្តោ ចា បុគ្គលោ ចា តត្ថី”តិ ចិតិណ្ណកង្ខោ សប្បច្ចយតាយរូបេ តិលក្ខណំ អារោបេត្វា ចិបស្សត៌ ចឌ្ឍេត្តា អត្ថក្កយេត អទហត្តំ បាបុណាតិ, ព្ពទំ ឲកស្ស កិច្ចតោ ឃាច អទហត្តា តិឃ្យាតយុខំ៍

ឥតិ អជ្ឈត្តំ វាតិ ឯវំ អត្តនោ វា អស្សាសបស្សាសកាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ។ ពហិទ្ធា វាតិ បរស្ស វា អស្សាសបស្សាសកាយេ។ អជ្ឈត្តពហិទ្ធា វាតិ កាលេន អត្តនោ, កាលេន បរស្ស អស្សាសបស្សាសកាយេ។ ឯតេនស្ស បគុណកម្មដ្ឋានំ អដ្ឋបេត្វា អបរាបរំ សញ្ចរណកាលោ កថិតោ។ ឯកស្មិំ កាលេ បនេតំ ឧភយំ ន លព្ភតិ។

សមុទយធម្មានុបស្សី វាតិ យថា នាម កម្មារភស្តញ្ច គគ្គរនាឡិញ្ច តជ្ជញ្ច វាយាមំ បដិច្ច វាតោ អបរាបរំ សញ្ចរតិ, ឯវំ ភិក្ខុនោ ករជកាយញ្ច នាសាបុដញ្ច ចិត្តញ្ច បដិច្ច អស្សាសបស្សាសកាយោ អបរាបរំ សញ្ចរតិ។ កាយាទយោ ធម្មា សមុទយធម្មា, តេ បស្សន្តោ "សមុទយធម្មានុបស្សី វា កាយស្មិំ វិហរតី"តិ វុច្ចតិ។ វយធម្មានុបស្សី វាតិ យថា ភស្តាយ អបនីតាយ គគ្គរនាឡិយា ភិន្នាយ តជ្ជេ ច វាយាមេ អសតិ សោ វាតោ នប្បវត្តតិ , ឯវមេវ កាយេ ភិន្នេ នាសាបុដេ វិទ្ធស្តេ ចិត្តេ ច និរុទ្ធេ អស្សាសបស្សាសកាយោ នាម នប្បវត្តតីតិ កាយាទិនិរោធា អស្សាសបស្សាសនិរោធោតិ ឯវំ បស្សន្តោ "វយធម្មានុបស្សី វា កាយស្មិំ វិហរតី"តិ វុច្ចតិ។ សមុទយវយធម្មានុបស្សី វាតិ កាលេន សមុទយំ, កាលេន វយំ អនុបស្សន្តោ។ អត្ថិ កាយោតិ វា បនស្សាតិ កាយោវ អត្ថិ, ន សត្តោ, ន បុគ្គលោ, ន ឥត្ថី, ន បុរិសោ, ន អត្តា, ន អត្តនិយំ, នាហំ, ន មម, ន កោចិ, ន កស្សចីតិ ឯវមស្ស សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ។

យាវទេវាតិ បយោជនបរិច្ឆេទវវត្ថាបនមេតំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – យា សតិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ, សា ន អញ្ញត្ថាយ។ អថ ខោ យាវទេវ ញាណមត្តាយ អបរាបរំ ឧត្តរុត្តរិ ញាណបមាណត្ថាយ ចេវ សតិបមាណត្ថាយ ច, សតិសម្បជញ្ញានំ វុឌ្ឍត្ថាយាតិ អត្ថោ។ អនិស្សិតោ ច វិហរតីតិ តណ្ហានិស្សយទិដ្ឋិនិស្សយានំ វសេន អនិស្សិតោ វិហរតិ។ ន ច កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតីតិ លោកស្មិំ កិញ្ចិ រូបំ វា...បេ... វិញ្ញាណំ វា "អយំ មេ អត្តា វា អត្តនិយំ វា"តិ ន គណ្ហាតិ។ ឯវម្បីតិ ឧបរិអត្ថំ ឧបាទាយ សម្បិណ្ឌនត្ថោ បការោ។ ឥមិនា បន វចនេន ភគវា អានាបានបព្វទេសនំ និយ្យាតេត្វា ទស្សេតិ។

តត្ថ អស្សាសបស្សាសបរិគ្គាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចំ, តស្សា សមុដ្ឋាបិកា បុរិមតណ្ហា សមុទយសច្ចំ, ឧភិន្នំ អប្បវត្តិ និរោធសច្ចំ, ទុក្ខបរិជាននោ សមុទយបជហនោ និរោធារម្មណោ អរិយមគ្គោ មគ្គសច្ចំ។ ឯវំ ចតុសច្ចវសេន ឧស្សក្កិត្វា និព្វុតិំ បាបុណាតីតិ ឥទមេកស្ស អស្សាសបស្សាសវសេន អភិនិវិដ្ឋស្ស ភិក្ខុនោ យាវ អរហត្តា និយ្យានមុខន្តិ។

អានាបានបព្វវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឥរិយាបថបព្វវណ្ណនា

១០៧។ ឯវំ អស្សាសបស្សាសវសេន កាយានុបស្សនំ វិភជិត្វា ឥទានិ ឥរិយាបថវសេន វិភជិតុំ បុន ចបរន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ កាមំ សោណសិង្គាលាទយោបិ គច្ឆន្តា "គច្ឆាមា"តិ ជានន្តិ។ ន បនេតំ ឯវរូបំ ជាននំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ឯវរូបញ្ហិ ជាននំ សត្តូបលទ្ធិំ ន បជហតិ , អត្តសញ្ញំ ន ឧគ្ឃាដេតិ , កម្មដ្ឋានំ វា សតិបដ្ឋានភាវនា វា ន ហោតិ។ ឥមស្ស បន ភិក្ខុនោ ជាននំ សត្តូបលទ្ធិំ បជហតិ, អត្តសញ្ញំ

ឧគ្ឃាដេតិ, កម្មដ្ឋានញ្ចេវ សតិបដ្ឋានភាវនា ច ហោតិ។ ឥទញ្ហិ “កោ គច្ឆតិ, កស្ស គមនំ, កិំ ការណា គច្ឆតី”តិ ឯវំ សម្បជាននំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ឋានាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

តត្ថ កោ គច្ឆតីតិ ន កោចិ សត្តោ វា បុគ្គលោ វា គច្ឆតិ។ កស្ស គមនន្តិ ន កស្សចិ សត្តស្ស វា បុគ្គលស្ស វា គមនំ។ កិំ ការណា គច្ឆតីតិ ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារេន គច្ឆតិ។ តស្មា ឯស ឯវំ បជានាតិ “គច្ឆាមី”តិ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ វាយំ ជនេតិ, វាយោ វិញ្ញត្តិំ ជនេតិ, ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារេន សកលកាយស្ស បុរតោ អភិនីហារោ គមនន្តិ វុច្ចតិ។ ឋានាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

តត្រាបិ ហិ “តិដ្ឋាមី”តិ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ វាយំ ជនេតិ, វាយោ វិញ្ញត្តិំ ជនេតិ, ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារេន សកលកាយស្ស កោដិតោ បដ្ឋាយ ឧស្សិតភាវោ ឋានន្តិ វុច្ចតិ។ “និសីទាមី”តិ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ វាយំ ជនេតិ, វាយោ វិញ្ញត្តិំ ជនេតិ, ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារេន ហេដ្ឋិមកាយស្ស សមិញ្ជនំ ឧបរិមកាយស្ស ឧស្សិតភាវោ និសជ្ជាតិ វុច្ចតិ។ “សយាមី”តិ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ វាយំ ជនេតិ, វាយោ វិញ្ញត្តិំ ជនេតិ, ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារេន សកលសរីរស្ស តិរិយតោ បសារណំ សយនន្តិ វុច្ចតីតិ។

តស្ស ឯវំ បជានតោ ឯវំ ហោតិ “សត្តោ គច្ឆតិ សត្តោ តិដ្ឋតី”តិ វុច្ចតិ។ អត្ថិ បន កោចិ សត្តោ គច្ឆន្តោ វា ឋិតោ វា នត្ថិ។ យថា បន “សកដំ គច្ឆតិ សកដំ តិដ្ឋតី”តិ វុច្ចតិ, ន ច កិញ្ចិ សកដំ នាម គច្ឆន្តំ វា តិដ្ឋន្តំ វា អត្ថិ។ ចត្តារោ បន គោណេ យោជេត្វា ឆេកម្ហិ សារថិម្ហិ បាជេន្តេ “សកដំ គច្ឆតិ សកដំ តិដ្ឋតី”តិ វោហារមត្តមេវ ហោតិ, ឯវមេវ អជាននដ្ឋេន សកដំ វិយ កាយោ។ គោណា វិយ ចិត្តជវាតា។ សារថិ វិយ ចិត្តំ។ គច្ឆាមិ តិដ្ឋាមីតិ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វាយោធាតុ វិញ្ញត្តិំ ជនយមានា ឧប្បជ្ជតិ, ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារេន គមនាទីនិ បវត្តន្តិ។ តតោ “សត្តោ គច្ឆតិ, សត្តោ តិដ្ឋតិ, អហំ គច្ឆាមិ, អហំ តិដ្ឋាមី”តិ វោហារមត្តំ ហោតីតិ។ តេនាហ –

“នាវា មាលុតវេគេន, ជិយាវេគេន តេជនំ;

យថា យាតិ តថា កាយោ, យាតិ វាតាហតោ អយំ។

យន្តំ សុត្តវសេនេវ, ចិត្តសុត្តវសេនិទំ;

បយុត្តំ កាយយន្តម្បិ, យាតិ ឋាតិ និសីទតិ។

កោ នាម ឯត្ថ សោ សត្តោ, យោ វិនា ហេតុបច្ចយេ;

អត្ថតោ អាគុការេចត, ពិនេ្ន ចា ឃតិ ចា ចនេះ”តិ៑

ពយ្ហា ឲចំ តេហព្យបច្ឆឃចតេសតេច បចត្ថាតិ កយតាឌីតិ សល្លេក្ខត្តា ឲស កន្ធេត្តា ចា កន្ធាឃឹតិ បឌាតាតិ, ផតោ ចា, តិសិត្តោ ចា, សឃារតោ ចា សឃារតាឃឹតិ្វ បឌាតាតឹតិ តេចឌិតត្តោ៑

ឃឆា ឃឆា ចា បតស្ស ការេឃា បណិហិតោ តេហាតិ, ពឆា ពឆា តំ បឌាតាតឹតិ សព្ទសក្ខាហិកចចតេយតិ៑ ព្ទគំ ចុត្តិ តេហាតិ – តេឃត តេឃត ចា អាការេទត ពស្ស ការេឃា ផតោ តេហាតិ, តេពត តេពត តំ បឌាតាតិ៑ កយតាការេទត ជិតំ កន្ធឹតិ បឌាតាតិ៑ ផាតតិសន្ធាសឃតាការេទត ជិតំ សឃារតាតិ បឌាតាតឹតិ៑

ព្ទតិ អត្ថញ្ញ ចាតិ ឲចំ អត្ថតោ ចា ចព្យព្ទិឃាបឆបរិក្កាញ្ញាតត ការេឃ កាឃាគុបស្សិ ចិហតេតិ៑ ពាហិន្ទ ចាតិ បតេស្ស ចា ចព្យព្ទិឃាបឆបរិក្កាញ្ញាតត៑ អត្ថញ្ញពាហិន្ទ ចាតិ ការេលត អត្ថតោ, ការេលត បតេស្ស ចព្យព្ទិឃាបឆបរិក្កាញ្ញាតត ការេឃ កាឃាគុបស្សិ ចិហតេតិ៑ សយុគឃឆយ្ហាគុបស្សិ ចាតិអាឌីសុ បត “អចិន្ធាសយុគឃា ទ្វបសយុគតេឃា”តិអាឌិតា (បឌិ៑ យ៑ ១៑៣៨) តតេឃត បព្ពាហាការេទហិ ទ្វបក្ខន្ទស្ស សយុគតេឃា ច ចតេឃា ច តឹហទិតត្ថោ៑ ពតញ្ញាសន្ទាឃ ព្ទឆ “សយុគឃឆយ្ហាគុបស្សិ ចា”តិអាឌិ ចុត្តំ៑ អត្ថិ ការេឃាតិ ចា បតស្សាតិអាឌិ ចុត្តសឌិសតេយច៑

ព្ទឆ បត ចព្យព្ទិឃាបឆបរិក្កាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចំ, ពស្សា សយុដ្ឋាបិកា បុរិមតញ្ហា សយុគឃសច្ចំ , ប្តកិត្តំ អប្បចត្តិ តិតេទាឆសច្ចំ, ទុក្ខបរិឌាតតោ សយុគឃបឌហតោ តិតេទាឆារម្មណោ អរិឃមគ្គោ មគ្គសច្ចំ៑ ឲចំ ចព្យសច្ចចតេសត ប្តស្សក្កិត្វា តិព្ទុតិ បិបុណាតឹតិ ព្ទឆតេយកស្ស ចព្យព្ទិឃាបឆបរិក្កាហកស្ស ភិក្ខុតោ ឃាច អរហត្តា តិឃ្យាតយុពត្តិ៑

ព្ទិឃាបឆបព្ទចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៑

ចព្យសយ្យដ្ឋាបព្ទចណ្ណតា

១០៨៑ ឲចំ ព្ទិឃាបឆចតេសត កាឃាគុបស្សតំ ចិកឌិត្វា ព្ទឆាតិ ចព្យសយ្យដ្ឋាចតេសត ចិកឌិតុំ បុត ចបតេត្តិអាឌិមាហ៑ ពត្ថ អភិក្កតេត្ត បដិក្កតេត្តតិ ឲត្ថ ពាច អភិក្កត្តំ ចុច្ចតិ កយតំ៑ បដិក្កត្តំ តិចត្តតំ៑ ពទុភឃម្បិ ចព្យសុ ព្ទិឃាបតេឆសុ លព្ភតិ៑ កយតេត ពាច បុរតោ កាឃំ អភិហតេត្តា អភិក្កមតិ តាម៑ បដិតិចតេត្តតេត្តា បដិក្កមតិ តាម៑ ផាតេតបិ ជិតកោច កាឃំ បុរតោ ឱតាតេយតេត្តា អភិក្កមតិ តាម៑ បច្ឆតោ អបតាតេយតេត្តា បដិក្កមតិ តាម៑ តិសន្ធាឃបិ តិសិន្តកោច អាសតស្ស បុរិមអង្គាភិមុខោ សំសរេត្តា អភិក្កមតិ តាម៑ បច្ឆិមអង្គប្បទេសំ បច្ឆា សំសរេត្តា បដិក្កមតិ តាម៑ តិបន្ធាឃបិ ឲតេសច តតេឃា៑

សម្បជានការី ហោតីតិ សម្បជញ្ញេន សព្វកិច្ចការី, សម្បជញ្ញមេវ វា ការី។ សោ ហិ អភិក្កន្តាទីសុ សម្បជញ្ញំ ករោតេវ, ន កត្ថចិ សម្បជញ្ញវិរហិតោ ហោតិ។ តត្ថ សាត្ថកសម្បជញ្ញំ សប្បាយសម្បជញ្ញំ គោចរសម្បជញ្ញំ អសម្មោហសម្បជញ្ញន្តិ ចតុព្ពិធំ សម្បជញ្ញំ។ តត្ថ អភិក្កមនចិត្តេ ឧប្បន្នេ ចិត្តវសេនេវ អគន្ត្វា "កិំ នុ មេ ឯត្ថ គតេន អត្ថោ អត្ថិ នត្ថី"តិ អត្ថានត្ថំ បរិគ្គហេត្វា អត្ថបរិគ្គហណំ សាត្ថកសម្បជញ្ញំ។ តត្ថ ច អត្ថោតិ ចេតិយទស្សនពោធិទស្សនសង្ឃទស្សនថេរទស្សនអសុភទស្សនាទិវសេន ធម្មតោ វុឌ្ឍិ។ ចេតិយំ វា ពោធិំ វា ទិស្វាបិ ហិ ពុទ្ធារម្មណំ សង្ឃទស្សនេន សង្ឃារម្មណំ បីតិំ ឧប្បាទេត្វា តទេវ ខយវយតោ សម្មសន្តោ អរហត្តំ បាបុណាតិ។ ថេរេ ទិស្វា តេសំ ឱវាទេ បតិដ្ឋាយ អសុភំ ទិស្វា តត្ថ បឋមជ្ឈានំ ឧប្បាទេត្វា តទេវ ខយវយតោ សម្មសន្តោ អរហត្តំ បាបុណាតិ។ តស្មា ឯតេសំ ទស្សនំ សាត្ថំ។ កេចិ បន "អាមិសតោបិ វុឌ្ឍិ អត្ថោយេវ, តំ និស្សាយ ព្រហ្មចរិយានុគ្គហាយ បដិបន្នត្តា"តិ វទន្តិ។

តស្មិំ បន គមនេ សប្បាយាសប្បាយំ បរិគ្គហេត្វា សប្បាយបរិគ្គហណំ សប្បាយសម្បជញ្ញំ។ សេយ្យថិទំ, ចេតិយទស្សនំ តាវ សាត្ថកំ។ សចេ បន ចេតិយស្ស មហាបូជាយ ទសទ្វាទសយោជនន្តរេ បរិសា សន្និបតន្តិ។ អត្តនោ វិភវានុរូបំ ឥត្ថិយោបិ បុរិសាបិ អលង្កតបដិយត្តា ចិត្តកម្មរូបកានិ វិយ សញ្ចរន្តិ។ តត្រ ចស្ស ឥដ្ឋេ អារម្មណេ លោភោ, អនិដ្ឋេ បដិឃោ, អសមបេក្ខនេ មោហោ ឧប្បជ្ជតិ, កាយសំសគ្គាបត្តិំ វា អាបជ្ជតិ, ជីវិតព្រហ្មចរិយានំ វា អន្តរាយោ ហោតិ, ឯវំ តំ ឋានំ អសប្បាយំ ហោតិ។ វុត្តប្បការអន្តរាយាភាវេ សប្បាយំ។ ពោធិទស្សនេបិ ឯសេវ នយោ។ សង្ឃទស្សនម្បិ សាត្ថំ។ សចេ បន អន្តោគាមេ មហាមណ្ឌបំ ការេត្វា សព្វរត្តិំ ធម្មស្សវនំ ការេន្តេសុ មនុស្សេសុ វុត្តប្បការេនេវ ជនសន្និបាតោ ចេវ អន្តរាយោ ច ហោតិ, ឯវំ តំ ឋានំ អសប្បាយំ។ វុត្តប្បការអន្តរាយាភាវេ សប្បាយំ។ មហាបរិសបរិវារានំ ថេរានំ ទស្សនេបិ ឯសេវ នយោ។

អសុភទស្សនម្បិ សាត្ថំ។ តទត្ថទីបនត្ថញ្ច ឥទំ វត្ថុ – ឯកោ កិរ ទហរភិក្ខុ សាមណេរំ គហេត្វា ទន្តកដ្ឋត្ថាយ គតោ។ សាមណេរោ មគ្គា ឱក្កមិត្វា បុរតោ គច្ឆន្តោ អសុភំ ទិស្វា បឋមជ្ឈានំ និព្ពត្តេត្វា តទេវ បាទកំ កត្វា សង្ខារេ សម្មសន្តោ តីណិ ផលានិ សច្ឆិកត្វា ឧបរិមគ្គត្ថាយ កម្មដ្ឋានំ បរិគ្គហេត្វា អដ្ឋាសិ។ ទហរោ តំ អបស្សន្តោ "សាមណេរា"តិ បក្កោសិ។ សោ "មយា បព្ពជិតទិវសតោ បដ្ឋាយ ភិក្ខុនា សទ្ធិំ ទ្វេ កថា នាម ន កថិតបុព្ពា។ អញ្ញស្មិម្បិ ទិវសេ ឧបរិវិសេសំ និព្ពត្តេស្សាមី"តិ ចិន្តេត្វា "កិំ, ភន្តេ"តិ បដិវចនំ អទាសិ។ ឯហីតិ ច វុត្តេ ឯកវចនេនេវ អាគន្ត្វា "ភន្តេ, ឥមិនា តាវ មគ្គេន គន្ត្វា មយា ឋិតោកាសេ មុហុត្តំ បុរត្ថាភិមុខោ ឋត្វា ឱលោកេថា"តិ អាហ។ សោ តថា កត្វា តេន បត្តវិសេសមេវ បាបុណិ។ ឯវំ ឯកំ អសុភំ ទ្វិន្នំ ជនានំ អត្ថាយ ជាតំ។ ឯវំ សាត្ថម្បិ បនេតំ បុរិសស្ស មាតុគាមាសុភំ អសប្បាយំ, មាតុគាមស្ស ច បុរិសាសុភំ។ សភាគមេវ សប្បាយន្តិ ឯវំ សប្បាយបរិគ្គហណំ សប្បាយសម្បជញ្ញំ នាម។

ឯវំ បរិគ្គហិតសាត្ថសប្បាយស្ស បន អដ្ឋតិំសាយ កម្មដ្ឋានេសុ អត្តនោ ចិត្តរុចិតកម្មដ្ឋានសង្ខាតំ គោចរំ ឧគ្គហេត្វា ភិក្ខាចារគោចរេ តំ គហេត្វា គមនំ គោចរសម្បជញ្ញំ នាម។ តស្សាវិភាវនត្ថំ ឥទំ ចតុក្កំ វេទិតព្ពំ។ ឥធេកច្ចោ ភិក្ខុ ហរតិ ន បច្ចាហរតិ , ឯកច្ចោ ន ហរតិ បច្ចាហរតិ , ឯកច្ចោ នេវ ហរតិ ន បច្ចាហរតិ, ឯកច្ចោ ហរតិ ច បច្ចាហរតិ ច។

តត្ថ សោ ភិក្ខុ ទិវសំ ចង្កមេន និសជ្ជាយ អាវរណីយេហិ ធម្មេហិ ចិត្តំ បរិសោធេត្វា តថា រត្តិយា បឋមំ យាមំ មជ្ឈិមេ យាមេ សេយ្យំ កប្បេត្វា បច្ឆិមយាមេបិ និសជ្ជាចង្កមេហិ វីតិនាមេត្វា បគេវ សេនាសនវត្តំ កត្វា ចេតិយង្គណពោធិយង្គណវត្តំ កត្វា ពោធិរុក្ខេ ឧទកំ អភិសិញ្ចិត្វា បានីយំ បរិភោជនីយំ បច្ចុបដ្ឋបេត្វា អាចរិយុបជ្ឈាយវត្តាទីនិ សព្វានិ ខន្ធកវត្តានិ សមាទាយ វត្តតិ។ សោ សរីរបរិកម្មំ កត្វា សេនាសនំ បវិសិត្វា ទ្វេ តយោ បល្លង្កេ ឧសុមំ គាហាបេន្តោ កម្មដ្ឋានំ អនុយុញ្ជិត្វា ភិក្ខាចារវេលាយ ឧដ្ឋហិត្វា កម្មដ្ឋានសីសេនេវ បត្តចីវរមាទាយ សេនាសនតោ និក្ខមិត្វា កម្មដ្ឋានំ មនសិករោន្តោវ ចេតិយង្គណំ គន្ត្វា សចេ ពុទ្ធានុស្សតិកម្មដ្ឋានំ ហោតិ, តំ អវិស្សជ្ជេត្វាវ ចេតិយង្គណំ បវិសតិ។ អញ្ញំ ចេ កម្មដ្ឋានំ ហោតិ, សោបានមូលេ ឋត្វា ហត្ថេន គហិតភណ្ឌំ វិយ តំ ឋបេត្វា ពុទ្ធារម្មណំ បីតិំ គហេត្វា ចេតិយង្គណំ អារុយ្ហ មហន្តំ ចេតិយំ ចេ, តិក្ខត្តុំ បទក្ខិណំ កត្វា ចតូសុ ឋានេសុ វន្ទិតព្វំ។ ខុទ្ទកំ ចេតិយំ ចេ, តថេវ បទក្ខិណំ កត្វា អដ្ឋសុ ឋានេសុ វន្ទិតព្វំ។ ចេតិយំ វន្ទិត្វា ពោធិយង្គណំ បត្តេនាបិ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ សម្មុខា វិយ និបច្ចការំ ទស្សេត្វា ពោធិ វន្ទិតព្វា។ សោ ឯវំ ចេតិយញ្ច ពោធិញ្ច វន្ទិត្វា បដិសាមិតដ្ឋានំ គន្ត្វា បដិសាមិតភណ្ឌកំ ហត្ថេន គណ្ហន្តោ វិយ និក្ខិត្តកម្មដ្ឋានំ គហេត្វា គាមសមីបេ កម្មដ្ឋានសីសេនេវ ចីវរំ បារុបិត្វា គាមំ បិណ្ឌាយ បវិសតិ។

អថ នំ មនុស្សា ទិស្វា “អយ្យោ នោ អាគតោ”តិ បច្ចុគ្គន្ត្វា បត្តំ គហេត្វា អាសនសាលាយំ វា គេហេ វា និសីទាបេត្វា យាគុំ ទត្វា យាវ ភត្តំ ន និដ្ឋាតិ, តាវ បាទេ ធោវិត្វា តេលេន មក្ខេត្វា បុរតោ និសីទិត្វា បញ្ហំ វា បុច្ឆន្តិ, ធម្មំ វា សោតុកាមា ហោន្តិ។ សចេបិ ន ការេន្តិ, ជនសង្គហត្ថំ ធម្មកថា នាម កាតព្វាតិ អដ្ឋកថាចរិយា វទន្តិ។ ធម្មកថា ហិ កម្មដ្ឋានវិនិមុត្តា នាម នត្ថិ។ តស្មា កម្មដ្ឋានសីសេនេវ ធម្មំ កថេត្វា កម្មដ្ឋានសីសេនេវ អាហារំ បរិភុញ្ជិត្វា អនុមោទនំ កត្វា និវត្តិយមានេហិបិ មនុស្សេហិ អនុគតោវ គាមតោ និក្ខមិត្វា តត្ថ និវត្តេត្វា មគ្គំ បដិបជ្ជតិ។ អថ នំ បុរេតរំ និក្ខមិត្វា ពហិគាមេ កតភត្តកិច្ចា សាមណេរទហរភិក្ខូ ទិស្វា បច្ចុគ្គន្ត្វា បត្តចីវរមស្ស គណ្ហន្តិ។

បោរាណា ភិក្ខូ កិរ “ន អម្ហាកំ ឧបជ្ឈាយោ អាចរិយោ”តិ មុខំ ឱលោកេត្វា វត្តំ ករោន្តិ, សម្បត្តបរិច្ឆេទេនេវ ករោន្តិ។ តេ តំ បុច្ឆន្តិ “ភន្តេ, ឯតេ មនុស្សា តុម្ហាកំ កិំ ហោន្តិ មាតិបក្ខតោ សម្ពន្ធា បិតិបក្ខតោ”តិ។ កិំ ទិស្វា បុច្ឆថាតិ។ តុម្ហេសុ ឯតេសំ បេមំ ពហុមានន្តិ។ អាវុសោ, យំ មាតាបិតូហិបិ ទុក្ករំ, តំ ឯតេ អម្ហាកំ ករោន្តិ, បត្តចីវរម្បិ នោ ឯតេសំ សន្តកមេវ, ឯតេសំ អានុភាវេន នេវ ភយេ ភយំ, ន ឆាតកេ ឆាតកំ ជានាម, ឯទិសា នាម អម្ហាកំ ឧបការិនោ នត្ថីតិ តេសំ គុណេ កថេន្តោ គច្ឆតិ, អយំ វុច្ចតិ ហរតិ ន បច្ចាហរតីតិ។

យស្ស បន បគេវ វត្តបដិបត្តិំ ករោន្តស្ស កម្មជតេជោ បជ្ជលតិ, អនុបាទិន្នកំ មុញ្ចិត្វា ឧបាទិន្នកំ គណ្ហាតិ, សរីរតោ សេទា មុច្ចន្តិ, កម្មដ្ឋានំ វីថិំ នារោហតិ, សោ បគេវ បត្តចីវរមាទាយ វេគសា ចេតិយំ វន្ទិត្វា គោរូបានំ និក្ខមនវេលាយមេវ គាមំ យាគុភិក្ខាយ បវិសិត្វា យាគុំ លភិត្វា អាសនសាលំ គន្ត្វា បិវតិ។ អថស្ស ទ្វត្តិក្ខត្តុំ អជ្ឈោហរណមត្តេនេវ កម្មជតេជោ ឧបាទិន្នកំ មុញ្ចិត្វា អនុបាទិន្នកំ គណ្ហាតិ។ ឃដសតេន ន្ហាតោ វិយ តេជោធាតុបរិឡាហនិព្ពានំ បត្វា កម្មដ្ឋានសីសេន យាគុំ បរិភុញ្ជិត្វា បត្តញ្ច មុខញ្ច ធោវិត្វា អន្តរាភត្តេ កម្មដ្ឋានំ មនសិកត្វា អវសេសដ្ឋានេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កម្មដ្ឋានសីសេន អាហារំ បរិភុញ្ជិត្វា តតោ បដ្ឋាយ

បេវិត្តាត្វុបេវិត្តំ ខ្វបដ្ឋហយាតំ កយ្ហដ្ឋាតំ កេហត្វាច អាកង្ខតិ, អយំ ចុក្ខតិ ភ ហទតិ បច្ឆាហទតីតិ៑ ឲតឹសា ច កិក្ខុ ឃាក៎្យ បិចិត្វា ចិបស្សំ អាទកិត្វា ព្យុទ្ធសាយតេ អទហត្តំ បត្វា ភាយ កឈតបចំ ចិតិចត្វា, សិហត្យអឌឹបេឃេច ពោស្ុ ពោស្ុ កាេយស្ុ អាយតសាលាយំ ត ថំ អាយតំ អត្វិ, ឃត្វ ឃាក៎្យ បិចិត្វា អទហត្តប្បត្តកិក្ខុ តត្វិតិ៑

ឃោ បត ឋយាខចិហារឹ ហោតិ តិក្ខិត្តត្វុទោ, ឋទ្ធាចត្វាតិ កិត្តិត្វា បគ្គាចិឌទេចពាលិលចិតិតាត្តចិទ្ធោ ចិហទត្តា "កយ្ហដ្ឋាតំ ភាយ អត្វិ"តិបិ ឋទ្ធ៌ា អកត្វា កាយំ បិណ្ឌាឃ បចិសិត្វា អតត្វុលេយិក្រោត ពិហិឃំឋក្កេត ឃំឋដ្ឋោ ចទិត្វា ច ក្ខត្ថិត្វា ច ព្យុដ្ឋា តិក្ខយតិ, អយំ ចុក្ខតិ គេច ហទតិ ត បច្ឆាហទតីតិ៑

ឃោ បតាយំ ហទតិ ច បច្ឆាហទតិ ចាតិ ចុទត្វា, ឃោ កពាបច្ឆាកពិកចត្តចេឃេត ចេឌិតទ្ធោ៑ អត្តកាយា ហិ ក្យុលបុត្វា ឃាឃតេ បត្តិចិត្វា ឌយបិ ចិឃយ៉ិ ពិឃយ៉ិ ចត្វាលីឃយ៉ិ បញ្ញាឃយ៉ិ ឃពយ៉ិ ឲកោតា ចឃត្វា កពិកចត្តំ កត្វា ចិហទត្តិ, អាចុឃោ, ព្យុឃេក្ក ខ្លាឈដ្ឋា ត កឃដ្ឋា ត ឌីចិកាបកតា បត្តិចិតា, ទុត្តា យុទ្ធិត្យុកាយា បតេត្វ បត្តិចិតា, តទ្ធា កេយតេ ខ្វប្បត្តក្កិលេឃំ កេយតេឃេច តិក្ខុកាក, ធាតេ, តិឃដ្ឋាឃំ, ឋឃតេ ខ្វប្បត្តក្កិលេឃំ ឋឃតេឃេច តិក្ខុកាតាតិ៑ ពោ ឲចំ កពិកចត្តំ កត្វា កិក្ខូចាទំ កដ្ឋា អទិទ្ធឃទិការកអាទ្ធកាចុពកាចុពត្តទេឃ្ុ ឋិឃាណា ហោត្តិ៑ ពាឃ ឋទ្ធាឃ កយ្ហដ្ឋាតំ យតឋិកទេត្វាច កដ្ឋិ៑ ឃេច កយ្សិ កេយតេ កិលេឃោ ខ្វប្បត្តិ, តពេត្វច តំ តិក្ខុកាតិ៑ ពចា អឃក្កោទេត្វា ពិដ្ឋតិ៑ អចស្ស បដ្ឋោតា អាកដ្ឋទេត្វាបិ ពិដ្ឋតិ៑ ឃោ "អយំ កិក្ខុ ព្យុឃំឃ្ខប្បត្តិចិពក្កំ ឌាតាតិ, អតត្វុដ្ឋចិកំ ពោ ឲព"ត្តិ អត្វាតំ បដិចោចេត្វា ចិបស្សំ ចទេឌ្ឋា ពទេត្វច អទិឃក្ខុយំ ឌ្លក្ខយតិ៑ ពចា អឃក្កោទេត្វា តិឃឹឌតិ៑ អចស្ស បដ្ឋោតា អាកដ្ឋទេត្វាបិ តិឃឹឌតីតិ ឃោឃេច តឃោ៑ អទិឃក្ខុយំ ឌ្លក្ខយិត្វំ អឃក្កោទេត្វាបិ ថំ កិលេឃំ ចិក្ខុទេត្វា កយ្ហដ្ឋាតំ យតឋិកទោត្វាច កដ្ឋតិ៑ ត កយ្ហដ្ឋាតចិប្បយុទេត្វត ចិទេត្វត បិឌំ ខ្វទ្ធទតិ៑ ខ្វទ្ធទតិ ចេ, បដិតិចទេត្តត្វា ប្ុទិឃបចេឌំ ឃេច ឲតិ អាព្យព្ពុក្កចាឃឹ យហាច្ុស្សឌេចទេត្វទោ ចិឃ៑

ឃោ កិទ ឲក្វុតចិឃតិចស្សាតិ កពាបច្ឆាកពិកចត្តំ ប្ុទេទត្តា ឲច ចិហាឃិ៑ យត្វុស្សាបិ ឃុត់ អត្តទាយទេក្ក កឃត្តា ច ចបត្តា ច យដ្ឋត្តា ច កយ្ហាតិ ច កទោត្តា ចេទំ ពចាកដ្ឋត្តិ ខិទ្ធា "អយំ ចេទោ បុតប្បតំ តិចត្តិត្វា កដ្ឋតិ៑ កិ ត្ុ ពោ យក្កុយ្យុហោ ខ្វកាហ្ុ កិទ្ធិ បយុដ្ឋោ"តិ ឋយុល្លបត្តិ៑ ឃោ ថំ អតាឌិឃិត្វា កយ្ហដ្ឋាតឃុត្តចិទេត្វតេច ឋយណាឌយុំ កទោត្តា ចិឃតិចស្សព្ុក្កទេ អទហត្តំ បិប្ុណិ៑ អទហត្តប្បត្តខិចឃេឃេចស្ស ចក្កយតពោដិឃំ អឌិចត្វា ឌេចតា អក្កុលីហិ ឌីបំ ខ្វុខ្ខាទេលត្វា អដ្ឋាឃិ៑ ចត្វាទោបិ យហាទាឌាទេតា ឋទក្កា ច ឌេចាតឋិទ្ធោ ព្រហ្មា ច ឋហយ្យតិ ខ្វបដ្ឋាតំ អកយំឋ្ុ៑ តត្វា ឌ្លកាឃំ ខិទ្ធា ចតចាឃឹយហាតិឃ្សទេត្វទោ ថំ ទុតិឃឌិចទេ ប្ុឆ្ចិ "ទត្តិកាទេក អាឃទ្ធោតា ឋត្តិកេ ឌ្លកាឃោ អទោហាឃិ, កិ ឃោ ឌ្លកាឃោ"តិ ៑ ចេទោ ចិទក្ខុបំ កទោត្តា "ឌ្លកាឃោ ភាយ ឌឹបេវិកាឃោបិ ហោតិ យហិឌ្លកាឃោបី"តិ ឲចយាឌិយាហ៑ តតោ បដិដ្ឋាឌេឆ ព្យុឃេត្វា តិតាទដ្ឋ អាយាតិ បដិខាតិត្វា អាទោទេចឃិ កាលចល្លិយណ្ណបចាឃឹ យហាតាកាទេត្វទោ ចិឃ ច៑

ឃោបិ កិទ កពាបច្ឆាកពិកចត្តំ ប្ុទេទត្តា បេយំ ពាច កកចពោ យហាបឌាតំ ប្ុទេឃ្សាឃីតិ ឋត្វ ចស្សាតិ ធាតចក្កយតយេច អឌិដ្ឋាឃិ៑ ប្ុត

សោឡស វស្សានិ គតបច្ចាគតិកវត្តំ បូរេត្វា អរហត្តំ បាបុណិ។ សោ កម្មដ្ឋានយុត្តេនេវ ចិត្តេន បាទំ ឧទ្ធរន្តោ វិយុត្តេន ឧទ្ធតេ បដិនិវត្តន្តោ គាមស្ស សមីបំ គន្ត្វា “គាវី នុ បព្វជិតោ នុ”តិ អាសង្កនីយបទេសេ ឋត្វា ចីវរំ បារុបិត្វា កច្ឆកន្តរតោ ឧទកេន បត្តំ ធោវិត្វា ឧទកគណ្ឌូសំ ករោតិ។ កិំ ការណា? មា មេ ភិក្ខ ទាតុំ វន្ទិតុំ វា អាគតេ មនុស្សេ ទីឃាយុកា ហោថាតិ វចនមត្តេនាបិ កម្មដ្ឋានវិក្ខេបោ អហោសីតិ។ អជ្ជ, ភន្តេ, កតិមីតិ ទិវសំ វា ភិក្ខុគណនំ វា បញ្ហំ វា បុច្ឆិតោ បន ឧទកំ គិលិត្វា អារោចេតិ។ សចេ ទិវសាទិបុច្ឆកា ន ហោន្តិ, និក្ខមនវេលាយ គាមទ្វារេ និដ្ឋុភិត្វាវ យាតិ កលម្ពតិត្ថវិហារេ វស្សូបគតបញ្ញាសភិក្ខូ វិយ។

តេ កិរ អាសាឡ្ហិបុណ្ណមាយំ កតិកវត្តំ អកំសុ “អរហត្តំ អប្បត្វា អញ្ញមញ្ញ ន អាលបិស្សាមា”តិ។ គាមញ្ច បិណ្ឌាយ បវិសន្តា ឧទកគណ្ឌូសំ កត្វា បវិសិំសុ។ ទិវសាទីសុ បុច្ឆិតេសុ វុត្តនយេនេវ បដិបជ្ជិំសុ។ តត្ថ មនុស្សា និដ្ឋុភនំ ទិស្វា ជានិំសុ, “អជ្ជេកោ អាគតោ, អជ្ជ ទ្វេ”តិ។ ឯវញ្ច ចិន្តេសុំ “កិំ នុ ខោ ឯតេ អម្ហេហេវ សទ្ធិំ ន សល្លបន្តិ, ឧទាហុ អញ្ញមញ្ញម្បិ, យទិ អញ្ញមញ្ញំ ន សល្លបន្តិ, អទ្ធា វិវាទជាតា ភវិស្សន្តិ, ឯថ នេ អញ្ញមញ្ញំ ខមាបេស្សាមា”តិ សព្ពេ វិហារំ គន្ត្វា បញ្ញាសាយ ភិក្ខូសុ ទ្វេបិ ភិក្ខូ ឯកោកាសេ នាទ្ទសំសុ។ តតោ យោ តេសុ ចក្ខុមា បុរិសោ, សោ អាហ “ន ភោ កលហការកានំ ឱកាសោ ឦទិសោ ហោតិ, សុសម្មដ្ឋំ ចេតិយង្គណំ ពោធិយង្គណំ, សុនិក្ខិត្តា សម្មជ្ជនិយោ, សូបដ្ឋបិតំ បានីយំ បរិភោជនីយ”ន្តិ។ តេ តតោវ និវត្តា, តេបិ ភិក្ខូ អន្តោតេមាសេយេវ អរហត្តំ បត្វា មហាបវារណាយ វិសុទ្ធិបវារណំ បវារេសុំ។

ឯវំ កាលវល្លិមណ្ឌបវាសី មហានាគត្ថេរោ វិយ កលម្ពតិត្ថវិហារេ វស្សូបគតភិក្ខូ វិយ ច កម្មដ្ឋានយុត្តេនេវ ចិត្តេន បាទំ ឧទ្ធរន្តោ គាមសមីបំ បត្វា ឧទកគណ្ឌូសំ កត្វា វីថិយោ សល្លក្ខេត្វា យត្ថ សុរាសោណ្ឌធុត្តាទយោ កលហការកា ចណ្ឌហត្ថិអស្សាទយោ វា នត្ថិ, តំ វីថិំ បដិបជ្ជតិ។ តត្ថ ច បិណ្ឌាយ ចរមានោ ន តុរិតតុរិតោ វិយ ជវេន គច្ឆតិ។ ន ហិ ជវេន បិណ្ឌបាតិយធុតង្គំ នាម កិញ្ចិ អត្ថិ។ វិសមភូមិភាគប្បត្តំ បន ឧទកសកដំ វិយ និច្ចលោ ហុត្វា គច្ឆតិ។ អនុឃរំ បវិដ្ឋោ ច តំ ទាតុកាមំ វា អទាតុកាមំ វា សល្លក្ខេតុំ តទនុរូបំ កាលំ អាគមេន្តោ ភិក្ខំ គហេត្វា អន្តោគាមេ វា ពហិគាមេ វា វិហារមេវ វា អាគន្ត្វា យថាផាសុកេ បតិរូបេ ឱកាសេ និសីទិត្វា កម្មដ្ឋានំ មនសិករោន្តោ អាហារេ បដិកូលសញ្ញំ ឧបដ្ឋបេត្វា អក្ខព្ភញ្ជនវណលេបនបុត្តមំសូបមាវសេន តំ បច្ចវេក្ខន្តោ អដ្ឋង្គសមន្នាគតំ អាហារំ អាហារេតិ, នេវ ទវាយ ន មទាយ ន មណ្ឌនាយ ន វិភូសនាយ។ ភុត្តាវី ច ឧទកកិច្ចំ កត្វា មុហុត្តំ ភត្តកិលមថំ បដិប្បស្សម្ភេត្វា យថា បុរេភត្តំ, ឯវំ បច្ឆាភត្តំ។ យថា បុរិមយាមំ, ឯវំ បច្ឆិមយាមញ្ច កម្មដ្ឋានមេវ មនសិ ករោតិ, អយំ វុច្ចតិ ហរតិ ច បច្ចាហរតិ ចាតិ។

ឥទំ បន ហរណបច្ចាហរណសង្ខាតំ គតបច្ចាគតិកវត្តំ បូរេន្តោ យទិ ឧបនិស្សយសម្បន្នោ ហោតិ។ បឋមវយេ ឯវ អរហត្តំ បាបុណាតិ។ នោ ចេ បឋមវយេ បាបុណាតិ, អថ មជ្ឈិមវយេ។ នោ ចេ មជ្ឈិមវយេ បាបុណាតិ, អថ បច្ឆិមវយេ។ នោ ចេ បច្ឆិមវយេ បាបុណាតិ, អថ មរណសមយេ។ នោ ចេ មរណសមយេ បាបុណាតិ, អថ ទេវបុត្តោ ហុត្វា។ នោ ចេ ទេវបុត្តោ ហុត្វា បាបុណាតិ, អនុប្បន្នេ ពុទ្ធេ និព្ពត្តោ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិករោតិ។ នោ ចេ បច្ចេកពោធិំ សច្ឆិករោតិ, អថ ពុទ្ធានំ សម្មុខីភាវេ ខិប្បាភិញ្ញោ វា ហោតិ សេយ្យថាបិ ថេរោ ពាហិយោ ទារុចីរិយោ, មហាបញ្ញោ វា សេយ្យថាបិ ថេរោ សារិបុត្តោ, មហិទ្ធិកោ វា សេយ្យថាបិ ថេរោ

មហាមោគ្គល្លានោ, ធុតង្គធរោ ច សេយ្យថាបិ ថេរោ មហាកស្សបោ, ទិព្ពចក្ខុកោ ច សេយ្យថាបិ ថេរោ អនុរុទ្ធោ, វិនយធរោ ច សេយ្យថាបិ ថេរោ ឧបាលិ, ធម្មកថិកោ ច សេយ្យថាបិ ថេរោ បុណ្ណោ មន្តាណិបុត្តោ, អារញ្ញិកោ ច សេយ្យថាបិ ថេរោ រេវតោ, ពហុស្សុតោ ច សេយ្យថាបិ ថេរោ អានន្ទោ, សិក្ខាកាមោ ច សេយ្យថាបិ ថេរោ រាហុលោ ពុទ្ធបុត្តោតិ។ ឥតិ ឥមស្មិំ ចតុក្កេ ឧភយំ ហរតិ ច បច្ចាហរតិ ច, តស្ស គោចរសម្បជញ្ញំ សិខាប្បត្តំ ហោតិ។

អភិក្កមាទីសុ បន អសម្មុយ្ហនំ អសម្មោហសម្បជញ្ញំ។ តំ ឯវំ វេទិតព្ពំ – ឥធ ភិក្ខុ អភិក្កមន្តោ វា បដិក្កមន្តោ វា យថា អន្ធបុថុជ្ជនា អភិក្កមាទីសុ “អត្តា អភិក្កមតិ, អត្តនា អភិក្កមោ និព្ពត្តិតោ”តិ វា “អហំ អភិក្កមាមិ, មយា អភិក្កមោ និព្ពត្តិតោ”តិ វា សម្មុយ្ហន្តិ។ តថា អសម្មុយ្ហន្តោ “អភិក្កមាមី”តិ ចិត្តេ ឧប្បជ្ជមានេ តេនេវ ចិត្តេន សទ្ធិំ ចិត្តសមុដ្ឋានា វាយោធាតុ វិញ្ញត្តិំ ជនយមានា ឧប្បជ្ជតិ, ឥតិ ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារវសេន អយំ កាយសម្មតោ អដ្ឋិសង្ឃាតោ អភិក្កមតិ, តស្សេវំ អភិក្កមតោ ឯកេកបាទុទ្ធរណេ បថវីធាតុ អាបោធាតូតិ ទ្វេ ធាតុយោ ឱមត្តា ហោន្តិ មន្ទា, ឥតរា ទ្វេ អធិមត្តា ហោន្តិ ពលវតិយោ, តថា អតិហរណវីតិហរណេសុ។ វោស្សជ្ជនេ តេជោវាយោធាតុយោ ឱមត្តា ហោន្តិ មន្ទា, ឥតរា ទ្វេ អធិមត្តា ហោន្តិ ពលវតិយោ។ តថា សន្និក្ខេបនសន្និរុម្ភនេសុ។ តត្ថ ឧទ្ធរណេ បវត្តា រូបារូបធម្មា អតិហរណំ ន បាបុណន្តិ។ តថា អតិហរណេ បវត្តា វីតិហរណំ, វីតិហរណេ បវត្តា វោស្សជ្ជនំ, វោស្សជ្ជនេ បវត្តា សន្និក្ខេបនំ, សន្និក្ខេបនេ បវត្តា សន្និរុម្ភនំ ន បាបុណន្តិ។ តត្ថ តត្ថេវ បព្ពំ បព្ពំ សន្ធិ សន្ធិ ឱធិ ឱធិ ហុត្វា តត្តកបាលេ បក្ខិត្តតិលានិ វិយ បដបដាយន្តា ភិជ្ជន្តិ។ តត្ថ កោ ឯកោ អភិក្កមតិ? កស្ស វា ឯកស្ស អភិក្កមនំ? បរមត្ថតោ ហិ ធាតូនំយេវ គមនំ, ធាតូនំ ឋានំ, ធាតូនំ និសជ្ជនំ, ធាតូនំ សយនំ, តស្មិំ តស្មិំ ហិ កោដ្ឋាសេ សទ្ធិំ រូបេន –

អញ្ញោ ឧប្បជ្ជតេ ចិត្តំ, អញ្ញំ ចិត្តំ និរុជ្ឈតិ;

អវីចិមនុសម្ពន្ធោ, នទីសោតោវ វត្តតីតិ។

ឯវំ អភិក្កមាទីសុ អសម្មុយ្ហនំ អសម្មោហសម្បជញ្ញំ នាមាតិ;

និដ្ឋិតោ អភិក្កន្តេ បដិក្កន្តេ សម្បជានការី ហោតីតិ បទស្ស អត្ថោ;

អាលោកិតេ វិលោកិតេតិ ឯត្ថ បន អាលោកិតំ នាម បុរតោ បេក្ខនំ។ វិលោកិតំ នាម អនុទិសាបេក្ខនំ។ អញ្ញានិបិ ហេដ្ឋា ឧបរិ បច្ឆតោ បេក្ខនវសេន ឱលោកិតុល្លោកិតាបលោកិតានិ នាម ហោន្តិ, តានិ ឥធ ន គហិតានិ។ សារុប្បវសេន បន ឥមានេវ ទ្វេ គហិតានិ, ឥមិនា វា មុខេន សព្ពានិបិ តានិ គហិតានេវាតិ។

តត្ថ “អាលោកេស្សាមី”តិ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ ចិត្តវសេនេវ អនោលោកេត្វា អត្ថបរិគ្គហណំ សាត្ថកសម្បជញ្ញំ។ តំ អាយស្មន្តំ នន្ទំ កាយសក្ខិំ

កត្វា វេទិតព្ពំ។ វុត្តញ្ហេតំ ភគវតា – “សចេ, ភិក្ខវេ, នន្ទស្ស បុរត្ថិមា ទិសា អាលោកេតព្ពា ហោតិ, សព្ពំ ចេតសា សមន្នាហរិត្វា នន្ទោ បុរត្ថិមំ ទិសំ អាលោកេតិ, ឯវំ មេ បុរត្ថិមំ ទិសំ អាលោកយតោ ន អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុន្តិ ឥតិ សោ តត្ថ សម្បជានោ ហោតិ, សចេ, ភិក្ខវេ, នន្ទស្ស បច្ឆិមា ទិសា, ឧត្តរា ទិសា, ទក្ខិណា ទិសា, ឧទ្ធំ, អធោ, អនុទិសា អាលោកេតព្ពា ហោតិ, សព្ពំ ចេតសោ សមន្នាហរិត្វា នន្ទោ អនុទិសំ អាលោកេតិ។ ឯវំ មេ អនុទិសំ អាលោកយតោ…បេ… សម្បជានោ ហោតី”តិ (អ॰ និ॰ ៨.៩)។

អបិច ឥធាបិ បុព្វេ វុត្តចេតិយទស្សនាទិវសេនេវ សាត្ថកតា ច សប្បាយតា ច វេទិតព្ពា។ កម្មដ្ឋានស្ស បន អវិជហនមេវ គោចរសម្បជញ្ញំ។ តស្មា ខន្ធធាតុអាយតនកម្មដ្ឋានិកេហិ អត្តនោ កម្មដ្ឋានវសេនេវ, កសិណាទិកម្មដ្ឋានិកេហិ វា បន កម្មដ្ឋានសីសេនេវ អាលោកនវិលោកនំ កាតព្ពំ។ អព្ភន្តរេ អត្តា នាម អាលោកេតា វា វិលោកេតា វា នត្ថិ, អាលោកេស្សាមីតិ បន ចិត្តេ ឧប្បជ្ជមានេ តេនេវ ចិត្តេន សទ្ធិំ ចិត្តសមុដ្ឋានា វាយោធាតុ វិញ្ញត្តិំ ជនយមានា ឧប្បជ្ជតិ។ ឥតិ ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារវសេនេវ ហេដ្ឋិមំ អក្ខិទលំ អធោ សីទតិ, ឧបរិមំ ឧទ្ធំ លង្ឃេតិ, កោចិ យន្តកេន វិវរន្តោ នាម នត្ថិ, តតោ ចក្ខុវិញ្ញាណំ ទស្សនកិច្ចំ សាធេន្តំ ឧប្បជ្ជតីតិ។ ឯវំ សម្បជាននំ បនេត្ថ អសម្មោហសម្បជញ្ញំ នាម។

អបិច មូលបរិញ្ញាអាគន្តុកតាវកាលិកភាវវសេនបេត្ថ អសម្មោហសម្បជញ្ញំ វេទិតព្ពំ។ មូលបរិញ្ញាវសេន តាវ –

ភវង្គាវជ្ជនញ្ចេវ, ទស្សនំ សម្បដិច្ឆនំ;

សន្តីរណំ វោដ្ឋព្ពនំ, ជវនំ ភវតិ សត្តមំ។

តត្ថ ភវង្គំ ឧបបត្តិភវស្ស អង្គកិច្ចំ សាធយមានំ បវត្តតិ, តំ អាវដ្ដេត្វា កិរិយមនោធាតុ អាវជ្ជនកិច្ចំ សាធយមានា, តន្និរោធា ចក្ខុវិញ្ញាណំ ទស្សនកិច្ចំ សាធយមានំ, តន្និរោធា វិបាកមនោធាតុ សម្បដិច្ឆនកិច្ចំ សាធយមានា, តន្និរោធា វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ សន្តីរណកិច្ចំ សាធយមានា, តន្និរោធា កិរិយមនោវិញ្ញាណធាតុ វោដ្ឋព្ពនកិច្ចំ សាធយមានា, តន្និរោធា សត្តក្ខត្តុំ ជវនំ ជវតិ។ តត្ថ បឋមជវនេបិ “អយំ ឥត្ថី, អយំ បុរិសោ”តិ រជ្ជនទុស្សនមុយ្ហនវសេន អាលោកិតវិលោកិតំ ន ហោតិ។ ទុតិយជវនេបិ…បេ… សត្តមជវនេបិ។ ឯតេសុ បន យុទ្ធមណ្ឌលេ យោធេសុ វិយ ហេដ្ឋុបរិយវសេន ភិជ្ជិត្វា បតិតេសុ “អយំ ឥត្ថី, អយំ បុរិសោ”តិ រជ្ជនាទិវសេន អាលោកិតវិលោកិតំ ហោតិ។ ឯវំ តាវេត្ថ មូលបរិញ្ញាវសេន អសម្មោហសម្បជញ្ញំ វេទិតព្ពំ។

ចក្ខុទ្វារេ បន រូបេ អាបាថគតេ ភវង្គចលនតោ ឧទ្ធំ សកកិច្ចនិប្ផាទនវសេន អាវជ្ជនាទីសុ ឧប្បជ្ជិត្វា និរុទ្ធេសុ អវសានេ ជវនំ ឧប្បជ្ជតិ។ តំ បុព្វេ ឧប្បន្នានំ អាវជ្ជនាទីនំ គេហភូតេ ចក្ខុទ្វារេ អាគន្តុកបុរិសោ វិយ ហោតិ។ តស្ស យថា បរគេហេ កិញ្ចិ យាចិតុំ បវិដ្ឋស្ស អាគន្តុកបុរិសស្ស គេហសាមិកេសុ តុណ្ហីមាសិនេសុ អាណាករណំ ន យុត្តំ។ ឯវំ អាវជ្ជនាទីនំ គេហភូតេ ចក្ខុទ្វារេ

អាចន្ទតាឌីហុបិ អរន្ទតេ្តហុ អក្យុ្សតេ្តហុ អយុឃ្យាតេ្តហុ ច រន្ទតក្យ្សុតយុឃ្យាតំ អឃុត្តត្តិ ៚ អាកត្តុកកាចចរេសត អសរេយ្ខាហសយ្យជន្ដា្ត រចឌិតន្ដា៉

ឃាតិ បត ថាតិ ចក្កុ្វាទេរ រចាដ្ត្ឌបតបរិរឃាសាតាតិ ចិត្តាតិ ក្ខបជ្ជន្តិ, ថាតិ សទ្ធិ សយ្យឃុត្តឆរយ្ខហិ ថត្ត ថរត្តច កិន្ទត្តិ, អន្ដាយដ្ដា ត បស្សុត្តិតិ ឝ្គត្តទាតិ ថាចកាលិកាតិ រហាត្តិ៉ ថត្ត ឃឆា ៧កាស្ខិ ឈរទ សរន្ដាហុ យាតុសរកាហុ យរថាហុ អចរសសស្ស ៧កាស្ស ថន្លរលារន្ដាច យរលាឆយ្ខុស្ស ត ឃុត្តា តច្ចុកីថាឌីហុ អកិរថិ តាយ, ៧ចរយច ៧កក្ខាទេរ សសយ្យឃុរត្តហុ អាចន្ទតាឌីហុ ថត្ត ថរត្តច យរថាហុ អចរសសស្ស ថន្លរលារន្ដាច យរលាឆយ្ខុស្ស ឌចតស្សាបិ រន្ទតក្យ្សុតយុឃ្យាតចរសត អកិរថិ តាយ ត ឃុត្តាតិ ៚ ថាចកាលិកកាចចរេសត អសរេយ្ខាហសយ្យជន្ដា្ត រចឌិតន្ដា៉

អបិច ពក្ខាយតតឆាតុបច្ចយបច្ចរចក្លលាចរសតរបតំ រចឌិតន្ដា៉ ៧ត្ត ហិ ចក្កុ រចច រូបច្ចា រូបក្លរក្ខា, ឥស្សុតំ ចិន្ដាលាក្លរក្ខា, តំសយ្យឃុត្តា រចឥតា រចឥតាក្លរក្ខា, សន្ដា សន្ដាក្លរក្ខា, ឋស្សាឌិកា សក្ខាទក្លរក្ខា៉ ៧ចរយរថសំ បច្ចាត្តុ ពក្ខាតំ សយចាទេយ អារលិកតចិរលិកតំ បន្ដាឃតិ៉ ថត្ត រកា ៧រកា អារលិរកតិ, រកា ចិរលិរកតិ? ថឆា ចក្កុ ចក្លាឃតតំ, រូបំ រូបិឃតតំ, ឥស្សុតំ យតាឃតតំ, រចឥតាឥរឃា សយ្យឃុត្តឆយ្ខា ឆយ្ខាឃតតំ៉ ៧ចរយរថសំ ចតុត្តុ អាឃតតាតំ សយចាទេយ អារលិកតចិរលិកតំ បន្ដាឃតិ៉ ថត្ត រកា ៧រកា អារលិរកតិ, រកា ចិរលិរកតិ? ថឆា ចក្កុ ចក្កុឆាតុ, រូបំ រូបឆាតុ, ឥស្សុតំ ចក្កុចិន្ដាលាឆាតុ, តំសយ្យឃុត្តា រចឥតាឥរឃា ឆយ្ខុឆាតុ៉ ៧ចរយថាសំ ចតុត្តុ ឆាតុតំ សយចាទេយ អារលិកតចិរលិកតំ បន្ដាឃតិ៉ ថត្ត រកា ៧រកា អារលិរកតិ, រកា ចិរលិរកតិ? ថឆា ចក្កុ តិស្សុយបច្ចរឃា, រូបំ អារយ្ខុលបច្ចរឃា, អាចន្ទតំ អតត្តរសយតត្តរូបតិស្សុយតត្តិចិកថបច្ចរឃា, អារលិរកា ក្ខបតិស្សុយបច្ចរឃា រចឥតាឥរឃា សហជាតបច្ចរឃា៉ ៧ចរយរថសំ បច្ចយាតំ សយចាទេយ អារលិកតចិរលិកតំ បន្ដាឃតិ៉ ថត្ត រកា ៧រកា អារលិរកតិ, រកា ចិរលិរកតីតិ? ៧ចរយត្ត ពក្ខាយតតឆាតុបច្ចយបច្ចរចក្លលាចរសតបិ អសរេយ្ខាហសយ្យជន្ដា្ត រចឌិតន្ដា៉

សយិន្ទឹរថ បសារិរថតិ បន្ដាតំ សយិន្ទាតបសាររលា៉ ថត្ត ចិត្តចរសរតច សយិន្ទាតបសារលំ អកត្វា ហត្តបិរកាតំ សយិន្ទាតបសារលបច្ចយា អត្តាតត្តំ បរិក្កហត្វា អត្តបរិក្កហលំ សាត្តកសយ្យជន្ដា៉ ថត្ត ហត្តបិរឥ អតិចិរំ សយិរន្ទត្វា បសាររទត្វា ៧ច ចា ឌិថស្ស ពរលា ពរលា រចឥតា ក្ខបជ្ជន្តិ, ចិត្តំ ៧កក្កំ ត លកតិ, កយ្ហដ្ឋាតំ បរិបតតិ, ចិរសសំ តាឌិកទ្ធតិ៉ ការរល សយិរន្ទាត្តស្ស ការរល បសាររទត្តស្ស បត ថា រចឥតា ត ក្ខបជ្ជន្តិ, ចិត្តំ ៧កក្កំ រហាតិ, កយ្ហដ្ឋាតំ ឋាតិ កទ្ធតិ, ចិរសសយឌិកទ្ធតីតិ ៚ អត្តាតត្តបរិក្កហលំ រចឌិតន្ដា៉

អរត្ត បត សតិបិ សប្បាឃាសប្បាឃំ បរិក្កហិត្វា សប្បាឃបរិក្កហលំ សប្បាឃសយ្យជន្ដា៉ ថត្រាឃំ តរឃា – យហារចតិឃក្ករលា កិរ ឥហទកិក្លុ សន្ដាឃំ កលាត្តិ៉ រថសំ បិដ្ឋិបរស្ស ឥហទកិក្លុតិរឃា ឆយ្ខំ ហុលាត្តិ៉ ថរត្រកា ឥហររា ហត្តំ បសាររទត្តា កាឃសំសក្កំ បត្វា រថរតច ការរលាត ក្ដីហិ ជាររថា៉ អបររាបិ កិក្លុ បិតំ បសាររទត្តា អក្កិយ្យបសាររទសិ, អន្ធិ អាហច្ច បិរឆា ឍសាឃិ៉ អបររា ចយ្ខិរក បសាររទសិ, រសា អាសីចិរសត ឥរន្ដា៉ អបររា ខីចរក្យូឌិឥល្ហរក បសាររទសិ, តំ យហិសប្បា ឌំសិ៉ ថស្ខា ៧ចរូប អសប្បារឃ អបសាររទត្វា សប្បារឃ បសាររទតន្ដា៉ ឝ្គឥរយត្ត សប្បាឃសយ្យជន្ដា៉

រកោធនវសេនប្បវត្តា បត ឃហារធេរចត្តុតា ឌឹរេបតក្ខំ – ឃហារធេរោ ករិទ ឌិចាដ្ឋោរត តិសិរត្តា អរត្តចាសិរកហិ សទ្ធិំ កាឆឃយារតា សហសា ហត្ថំ សបិរេឌ្ឍតុ្វា បុត ឃឆាឆារត ឆរេបត្វា សលិកំ សបិរេឌ្ឍសិ៍ ចំ អរត្តចាសិកា បុច្ឆិំសុ “កស្មា ករត្ត សហសា ហត្ថំ សបិរេឌ្ឍត្វា បុត ឃឆាឆារត ឆរេបត្វា សលិកំ សបិឌ្ឍឃិត្វា”តិ៍ ឃរតា បដ្ឋាឃាហំ, អាចុរសា, កយ្ដ្ឋាតំ ឃតសិកាចុំ អារេដ្ឋា, ត រេឃ កយ្ដ្ឋាតំ ឃុច្ចិត្វា ហតេ្វា សបិឌ្ឍិតបុរេឌ្ឍា, ឌ្ឍកាតិ បត ចុរេឃត្វិ សទ្ធិំ កាឆឃយារតត កយ្ដ្ឋាតំ ឃុច្ចិត្វា សបិឌ្ឍិរតា, តស្មា បុត ឃឆាឆារត ឆរេបត្វា សបិរេឌ្ឍសិត្តិ៍ សាឆុ, ករត្ត, កិញ្ចតា តាឃ ៦ចទ្ធរេបត កចិតព្ពត្តិ៍ ៦ចរេឃត្វាបិ កយ្ដ្ឋាតាចិឌហតរេឃច រកោធនវសេនប្បវត្តាតិ រចឌិតព្ពំ៍

អត្ថតេ្តរ អត្តា តាឃ រកាធិ សបិរេឌ្ឍរត្តា ចា បសាររត្តា ចា តត្តិ៍ ចុត្តប្បការឌិត្តកិរិឃចាររឃាឆាចុចិប្បាររត បត សុត្តកដ្ឋតចរេសត ឆារុឃត្តស្ស ហត្ថបិឆលច្ឆអតំ ចិឃ សបិឌ្ឍតបសារលំ រហាតីតិ ៦ចំ បទិឌាតតំ បរតត្ថំ អសរេឃ្យាហសេប្បឌ្ឍាត្តិ រចឌិតព្ពំ៍

សញ្ញាដិបត្តឌិចនឆាររលាតិ ៦ត្ថំ សញ្ញាដិឌិចរាតំ តិចាសតបិទុបតចរេសត បត្តស្ស កិញ្ចាបដិក្កហលាឌិចរេសត បទិរការរកា ឆារលំ តាឃ៍ តត្ថំ សញ្ញាដិឌិចរឆាររលា តាច តិចារេសត្វា បិទុបិត្វា ច បិណ្ឌាឃ ចររតា អាឃិសលិរកា “សិតស្ស បដិឈាតាឃា”តិអាឌិតា តរឃត កកចតា ចុត្តប្បការរារឃច ច អរតេ្វា អរតេ្វា តាឃ៍ តស្ស ចរេសត សាត្តកសេប្បឌ្ឍា រចឌិតព្ពំ៍

ដ្ឋលាឃកតិកស្ស បត ឌុត្តលស្ស ច ឌិចនំ សុកុឃំ សប្បាឃំ៍ សិតាលុកស្ស ឈតំ ឌុបដ្ឋំ៍ ចិបរិតំ អសប្បាឃំ៍ ឃស្ស កស្សចិ ឌិញ្ញំ អសប្បាឃរេឃច៍ អក្កុឃអាឌិឆារត ហិស្ស ចំ បលិរឆាឆកនំ រហាតិ៍ តឆា បដ្ឋលាត្កុលិឌិរកឌំ រលិកតិឃឌិចនំ៍ តាឌិសត្វាអរេឌ្ឍា ៦កកស្ស តិចាសត្តរាឃកនំ ឌីចិតត្តរាឃកនំ ចាបិ រហាតិ៍ តិប្បទិឃារឃត បត ឃំ តិបិត្តកប្បាឌិបិដ្ឋាឌិចចរេសត ដ្ឋប្បត្តំ, ឃត្ថាស្ស រសចយាតស្ស អក្កុសលិ ឆប្បា អកិចត្តិ, កុសលិ ឆប្បា បទិហាឃត្តិ, ចំ អសប្បាឃំ៍ ចិបរិតំ សប្បាឃំ ៍ តស្ស ចរេសតត្ថំ សប្បាឃសេប្បឌ្ឍា, កយ្ដ្ឋាតាចិឌហតចរេសតច ច រកោធនវសេនប្បវត្តា រចឌិតព្ពំ៍

អត្ថតេ្តរ អត្តា តាឃ រកាធិ ឌិចនំ បិទុបរត្តា តត្តិ៍ ចុត្តប្បការឌិត្តកិរិឃចាររឃាឆាចុចិប្បាររតច បត ឌិចនបិទុបតំ រហាតិ៍ តត្ថំ ឌិចនឃ្យំ អរេចតតំ, ការឃាបិ អរេចតរតា៍ ឌិចនំ ត ឌាតាតិ “ឃឃា ការឃា បិទុរតា”តិ៍ ការឃាបិ ត ឌាតាតិ “អហំ ឌិចនរត បិទុរតា”តិ, ឆាចុរឃាច ឆាចុសម្ពហំ បដិដ្ឋារឌត្តិ បដបិរលិតិកាឃ រេបិត្តកទុបបដិដ្ឋាឆរត ចិឃ៍ តស្មា រតច សុត្តនំ ឌិចនំ លកិត្វា រសាឃតស្សំ កាតព្ពំ, ត អសុត្តនំ លកិត្វា រឆាឃតស្សំ៍ តាកចឃ្យិករចតិឃទុក្ខាឌិសុ ហិ រកាធិ ឃាលិកាត្តឌុឃចត្វាឌិហិ សក្កានំ ករទាត្តិ, រកាធិ ក្កចឃុត្តកដ្ឋឃឆណ្ឌសត្វប្បហារាឌិហិ អសក្កានំ, ត រតា តាកចឃ្យិកទុក្ខាឆរឃា រសាឃតស្សំ ចា រឆាឃតស្សំ ចា ករទាត្តិ; ៦ចរេឃច រតច សុត្តនំ ឌិចនំ លកិត្វា រសាឃតស្សំ កាតព្ពំ, ត អសុត្តនំ លកិត្វា រឆាឃតស្សត្តិ ៦ចំ បចត្តបដិសញ្ញាតចរេសត បរតត្ថំ អសរេឃ្យាហសេប្បឌ្ឍា រចឌិតព្ពំ៍

បត្តឆាររលាបិ បត្តំ សហសាច អក្កុរហត្វា ឌ្ឍឃំ ករហត្វា បិណ្ឌាឃ ចររឃារតា កិញ្ចំ លកិស្សាមីតិ ៦ចំ បត្តកហលបច្ចុឃា បដិលកិតត្តអត្តចរេសត សាត្តកសេប្បឌ្ឍា រចឌិតព្ពំ៍

ពិសត្ថុាលសទិសស្ស បត ពទុ បទេត្តា អសប្បាវេឃោ៍ ឃស្ស ពស្សចិ ចតុបច្ចាពល្លិកាហទេតា ទុត្តិសោឆតិឃោ អសប្បាវេឃោច៍ ទុទ្ធោតបទេត្តា ហិ ត ចក្ខុតិ, តំ ឆោចត្តុសេ្សច ចស្ស បលិទេវៃឆោ ហោតិ៍ យហិចល្លូបទេត្តា បត ទលិកតិឃោ ឌិចទេទ ទុត្តកទេឃទេតច អសប្បាវេឃោ៍ តិមិត្តពឃ្វាឌិចទេសត លទ្ធោ បត ឃច្ចាស្ស ទេសចឃាតស្ស អកុសលំ ឆឃ្វា អភិចឌ្ឍន្តិ, កុសលំ ឆឃ្វា បរិហាឃន្តិ, អឃំ ឲពត្តអសប្បាវេឃោច៍ ចិបរីទេតា សប្បាវេឃោ៍ តស្ស ចទេសទេតត្វ សប្បាឃសឃ្យេឌក្ខា, ពយ្ហុនាតាចិឌហតចទេសទេតច ច ពោចទេសឃ្យេឌក្ខា ទេចឌិតត្ត៍

អក្ខត្តទេទ អត្តា តាឃ ទេពាចិ បត្តំ ពល្យ្ហត្តា តត្តិ៍ ទុត្តប្បការទិត្តកិរិឃចាទេឃាឆាតុចិប្យាទេទតច បត បត្តក្កហណំ តាឃ ហោតិ៍ តត្វ បទេត្តាបិ អទេចតទេតា, ហត្វាបិ អទេចតតា៍ បទេត្តា ត ឌាតាតិ "អហំ ហទេត្វហិ ពហិទេតា"តិ៍ ហត្វាបិ ត ឌាតត្តិ "បទេត្តា អទេយត្តិ ពហិទេតា"តិ៍ ឆាតុទេឃាច ឆាតុសម្ពុហំ ពល្យ្ហត្តិ សល្លាទេសត អក្កិចល្លូបត្តក្កហទេណ ចិឃាតិ ឲចំ បចត្តបដិសក្ខាតចទេសទេតត្វ អសទេម្មាហសឃ្យេឌក្ខា ទេចឌិតត្ត៍

អបិច ឃថា លិត្តហត្វបិទេឆ ចណឃុទេពហិ បល្លុទ្ទិតបុត្តទេលាហិតពិមិកុទេល តិលយក្កិពសឃ្យទិកិទេល្លា អតាឆសាលិឃំ តិបទេត្ត អតាឆឃតុទេស្ស ឌិវ្ហា ឆឃាលុពា បុរិសា ទេតសំ ចណបដ្ឋទេចាឡូអពាតិ ទេចច ពបិលិឌីហិ ច ទេកសឌ្ឍាតិ ក្ខបតាទេយត្តិ៍ តត្វ ទេចាឡូអពាតិបិ ទេពាសត្ថិ សល្យាតិ, ទេពាសត្ថិ ធ្វលិតិ បិបុលត្តិ៍ ទេកសឌ្ឍពបិលពាតិបិ ទេពាសត្ថិ សុសល្លាតាតិ, ទេពាសត្ថិ ទុស្សល្លាតាតិ បិបុលត្តិ, ត ទេត តត្វ សុឃតា ចា ទុឃ្វតា ចា ហោត្តិ៍ ចណប្បដិក្ខាឆតឃទេត្តទេតច ហិ ទេចាឡូអទេពត ទេកសឌ្ឍបដិក្កហណឃទេត្តទេតច ច ពបិលទេពត ទេតសឃទេត្វា, ឲចទេឃច ទេឃា ភិក្ខុ ចណទេចាឡូអពំ ចិឃ ឌិចទេំ, ទេកសឌ្ឍពបិលពំ ចិឃ បត្តំ, ពបិទេល ទេកសឌ្ឍមិច ច បទេត្ត លទ្ធំ ភិក្ខុ សល្លទេក្ខាតិ៍ អឃំ សល្លាដិបត្តឌិចទេឆាទេណា អសទេម្មាហសឃ្យេឌទេក្ខាត ក្ខត្តឃសឃ្យេឌាតពារិតិ ទេចឌិតទេត្តា៍

អមិតាឌិសុ អមិទេតតិ បិល្លបាតទេកាឌទេតា៍ បីទេតតិ ឃាគុអាឌិបិទេតា៍ ខាឃិទេតតិ បិដ្ឋខជ្ជកាឌិខាទេតា៍ សាឃិទេតតិ យធុឆាណិតាឌិសាឃទេតា៍ តត្វ "ទេតច ឆចាឃា"តិអាឌិតា តទេឃត ទុទេត្តា អដ្ឋចិទេឆាបិ អទេត្វា អទេត្វា តាឃ៍ តស្ស ចទេសត សាតុពសឃ្យេឌក្ខា ទេចឌិតត្តា៍ ល្វឞបណិតតិត្តឃធុរាឌិសុ បត ទេឃត ទេកាឌទេតត ឃស្ស អថាសុ ហោតិ, តំ តស្ស អសប្បាឃំ៍ ឃំ បត តិមិត្តពឃ្វាឌិចទេសត បដិលទ្ធំ, ឃច្ចាស្ស កុឌ្ឍទេតា អកុសលំ ឆឃ្វា អភិចឌ្ឍន្តិ, កុសលំ ឆឃ្វា បរិហាឃន្តិ, តំ ឲពត្តអសប្បាឃទេឃច៍ ចិបរីតំ សប្បាឃំ៍ តស្ស ចទេសទេតត្វ សប្បាឃសឃ្យេឌក្ខា, ពយ្ហុនាតាចិឌហតចទេសទេតច ច ពោចទេសឃ្យេឌក្ខា ទេចឌិតត្ត៍

អក្ខត្តទេទ អត្តា តាឃ ទេពាចិ កុឌ្ឍទេពា តត្តិ, ទុត្តប្បការទិត្តកិរិឃចាទេឃាឆាតុចិប្យាទេចទេសទេតច បត បត្តបដិក្កហណំ តាឃ ហោតិ៍ ទិត្តកិរិឃចាទេឃាឆាតុចិប្យាទេទតច ហត្វស្ស បទេត្ត ឱ្តតាទេណំ តាឃ ហោតិ៍ ទិត្តកិរិឃចាទេឃាឆាតុចិប្យាទេទតច អាទេលាបពទេណំ អាទេលាទ៌បិទ្ធទេណំ ឃុលចិចទេណច្ចា ហោតិ៍ ត ទេពាចិ កុច្ចិពាឃ ឃត្តទេពត ច ហតុពឌ្ឍិតិ ចិចទេតិ, ទិត្តកិរិឃចាទេឃាឆាតុចិប្យាទេទតច អាទេលាបស្ស ឃុទេល ឆបតំ, ក្ខបរិឆត្តាតំ ឃុសលកិច្ចសាឆតំ, ទេហដ្ឋាឆត្តាតំ ក្ខទុល្លូលកិច្ចសាឆតំ, ឌិច្យាឃ ហត្វកិច្ចសាឆតច្ចា ហោតិ៍

ឰតិ ចំ ពត្ថ អក្កឌិច្ចាយ ពត្យកលេឮ្ហ យុលឌិច្ចាយ ខាហលលេឮ្ហ យល្លតិៈ ចំ ហេដ្ឋាឌេត្វាន្ត្រូលេ ឌិច្ចាហត្វបរិចត្តិចំ លេឮ្ហាឌកលេពយិចំ ក្ខបរិឌត្តយុឃលឃញ្ញាល្ហិចំ លោឆិ ពដត្ថុតា ចា ឌត្តិយា ចា អលត្តាបលចលឃលត្តា តាយ តត្ថិ, ចាលយាឆាតុយាច បចិឃតិៈ បចិដ្ឋិ បចិដ្ឋិ លោឆិ បលិលឃត្វទំ ពត្វា ឆាលទលត្តា តាយ តត្ថិ, ចាលយាឆាតុចលឃលតច តិដ្ឋតិៈ ឌិចំ ឌិចំ លោឆិ ក្ខន្ធតំ ពត្វា អក្កិ ឌាលលត្វា បចលត្តា តាយ តត្ថិ, លពលឌាឆាតុយាច បច្ចតិៈ បក្កំ បក្កំ លោឆិ ឌលល្ហត ចា យដ្ឋិយា ចា ខាហិ តឹហាទលោ តាយ តត្ថិ, ចាលយាឆាតុលយច តឹហទតិៈ

ឰតិ ចាលយាឆាតុ អតិហទតិ ច ឌីតិហទតិ ច ឆាលទតិ ច បរិចលត្តតិ ច ឃញ្ញាល្ហតិ ចិលឃាលឃតិ ច តឹហទតិ ចៈ បឆឌីឆាតុ ឆាលទតិ ច បរិចលត្តតិ ច ឃញ្ញាល្ហតិ ច ចិលឃាលឃតិ ចៈ អាលបិឆាតុ ឃិលតលហតិ ច អល្លត្តញ្ញា អតុបិលលតិៈ លពលឌាឆាតុ អលត្តាបចិដ្ឋិ បរិបិលចតិៈ អាកាឃឆាតុ អញ្ញលឃា លហាតិៈ ចិញ្ញាណឆាតុ ពត្ថ ពត្ថ ឃម្មាបលយាកយត្វាយ អាភុឌតឹតិ ឲចំបចត្តបដិឃន្លាតចលឃលតត្ថ អឃលម្មាហឃយ្យឌញ្ញា លចឌិពត្ថាៈ

អបិច កយតលតា បរិលយឃតលតា បរិលភាកលតា អាឃយលតា តិឆាតលតា អបរិបក្កលតា បរិបក្កលតា ឋលលតា តិស្សន្ទលតា ឃម្លក្ខណលតាតិ ឲចំ ឌឃចិឆបដិក្កូលភាចបច្ចលចក្ខណលតាលបត្ថ អឃលម្មាហឃយ្យឌញ្ញា លចឌិពត្ថាៈ ចិត្វាលកឆា បលតត្ថ ចិឃុន្ធិយលក្កុ អាហារបដិក្កូលឃញ្ញាតិលន្ទ្រឃលតា កលហតន្តាៈ

ក្ខច្ចារបស្សាចកលម្មតិ ក្ខច្ចារស្ស ច បស្សាចស្ស ច កលលណៈ ពត្ថ បត្តកាលល ក្ខច្ចារបស្សាចំ អកលរាត្តស្ស ឃកលឃរីលតា លឃតា យុច្ចត្តិ, អក្ខិតិ ភយត្តិ, ចិត្តំ ត ឲកក្កំ លហាតិ, អញ្ញោ ច លរាកា ក្ខប្បជ្ជត្តិៈ កលរាត្តស្ស បត ឃត្តំ ចំ ត លហាតីតិ អយលយត្ថ អលត្ថាៈ ពស្ស ចលឃត ឃាត្វកឃយ្យឌញ្ញា លចឌិពត្ថាៈ អដ្ឋាលត ក្ខច្ចារបស្សាចំ កលរាត្តស្ស បត អាបត្តិ លហាតិ, អយលឃា ចន្ទតិ, ឌីចិពត្តារលយា លហាតិៈ បតិទ្ធបឆាលត កលរាត្តស្ស ឃត្តំ ចំ ត លហាតីតិ ឰឌលយត្ថ ឃប្បាយំៈ ពស្ស ចលឃត ឃប្បាយឃយ្យឌញ្ញា, កយ្ហដ្ឋាតាចិឌហតចលឃលតច ច លកាចលឃយ្យឌញ្ញា លចឌិពត្ថាៈ

អត្ថក្ខតលរ អត្តា តាយ លោឆិ ក្ខច្ចារបស្សាចំ កលរាលត្តា តត្ថិៈ ចិត្តកិរិយចាលយាឆាតុចិប្ផារលរលតច បត ក្ខច្ចារបស្សាចកម្មំ លហាតិៈ យឆា បត បលក្កុ កលល្ហ កល្ហលកលឌត បុត្តលលោហិចំ អកាយតាយ តិក្ខមតិ, យឆា ច អតិភរិតា ក្ខឌកភាជតា ក្ខឌកំ អកាយតាយ តិក្ខមតិ, ឲចំ បក្កាឃយត្តចត្ថីស្សុ ឃត្តិចិតា ក្ខច្ចារបស្សាចា ចាយុលចកឃយុប្បីឡិតា អកាយតាយបិ តិក្ខមត្តិៈ លឃា បតាយំ ឲចំ តិក្ខមលត្តា ក្ខច្ចារបស្សាលចា លតច ពស្ស ភិក្ខុលតា អត្តលតា លហាតិ, ត បលរស្សៈ លោចលំ ឃរីរតិស្សន្ទាច លហាតិៈ យឆា កឹ? យឆា ក្ខឌកកុម្ភលតា បុរាណឌកំ ឆឌ្ឌត្តស្ស លតច ចំ អត្តលតា លហាតិ, ត បលរឃំៈ លោចលំ បដិឌក្កតយត្តលយច លហាតិៈ ឲចំបចត្តបដិឃន្លាតចលឃលតត្ថ អឃលម្មាហឃយ្យឌញ្ញា លចឌិពត្ថាៈ

កតាឌីស្សុ កលតតិ កយលតាៈ ឌិលតតិ ឆាលតាៈ តិឃិលត្តតិ តិឃជ្ជាយៈ ឃុលត្តតិ ឃយលតាៈ ឌាកទិលតតិ ឌាកលលណៈ ភាឃិលតតិ កឆលតាៈ

តុណ្ហីភាវេតិ អកថេន។ “គច្ឆន្តោ វា គច្ឆាមីតិ បជានាតិ, ឋិតោ វា ឋិតោម្ហីតិ បជានាតិ, និសិន្នោ វា និសិន្នោម្ហីតិ បជានាតិ, សយានោ វា សយានោម្ហីតិ បជានាតី”តិ ឥមស្មិំ ឋានេ អទ្ធានិរិយាបថា កថិតា។ “អភិក្កន្តេ បដិក្កន្តេ អាលោកិតេ វិលោកិតេ សមិញ្ជិតេ បសារិតេ”តិ ឥមស្មិំ មជ្ឈិមា។ “គតេ ឋិតេ និសិន្នេ សុត្តេ ជាគរិតេ”តិ ឯត្ថ បន ខុទ្ទកចុណ្ណិកិរិយាបថា កថិតា។ តស្មា តេសុបិ វុត្តនយេនេវ សម្បជានតា វេទិតព្វា។

តិបិដកមហាសីវត្ថេរោ បនាហ – យោ ចិរំ គន្ត្វា វា ចង្កមិត្វា វា អបរភាគេ ឋិតោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ “ចង្កមនកាលេ បវត្តា រូបារូបធម្មា ឯត្ថេវ និរុទ្ធា”តិ, អយំ គតេ សម្បជានការី នាម។ យោ សជ្ឈាយំ វា ករោន្តោ បញ្ហំ វា វិស្សជ្ជេន្តោ កម្មដ្ឋានំ វា មនសិករោន្តោ ចិរំ ឋត្វា អបរភាគេ និសិន្នោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ “ឋិតកាលេ បវត្តា រូបារូបធម្មា ឯត្ថេវ និរុទ្ធា”តិ, អយំ ឋិតេ សម្បជានការី នាម។ យោ សជ្ឈាយាទិករណវសេនេវ ចិរំ និសីទិត្វា អបរភាគេ និបន្នោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ “និសិន្នកាលេ បវត្តា រូបារូបធម្មា ឯត្ថេវ និរុទ្ធា”តិ, អយំ និសិន្នេ សម្បជានការី នាម។ យោ បន និបន្នកោ សជ្ឈាយំ វា ករោន្តោ កម្មដ្ឋានំ វា មនសិករោន្តោ និទ្ទំ ឱក្កមិត្វា អបរភាគេ ឧដ្ឋាយ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ “សយនកាលេ បវត្តា រូបារូបធម្មា ឯត្ថេវ និរុទ្ធា”តិ, អយំ សុត្តេ ជាគរិតេ ច សម្បជានការី នាម។ កិរិយមយចិត្តានញ្ហិ អប្បវត្តំ សុត្តំ នាម, បវត្តំ ជាគរិតំ នាមាតិ។ យោ បន ភាសមានោ “អយំ សទ្ទោ នាម ឱដ្ឋេ ច បដិច្ច ទន្តេ ច ជិវ្ហញ្ច តាលុញ្ច បដិច្ច ចិត្តស្ស តទនុរូបំ បយោគំ បដិច្ច ជាយតី”តិ សតោ សម្បជានោ ភាសតិ, ចិរំ វា បន កាលំ សជ្ឈាយំ វា កត្វា ធម្មំ វា កថេត្វា កម្មដ្ឋានំ វា បរិវត្តេត្វា បញ្ហំ វា វិស្សជ្ជេត្វា អបរភាគេ តុណ្ហីភូតោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ “ភាសិតកាលេ ឧប្បន្នា រូបារូបធម្មា ឯត្ថេវ និរុទ្ធា”តិ, អយំ ភាសិតេ សម្បជានការី នាម។ យោ តុណ្ហីភូតោ ចិរំ ធម្មំ វា កម្មដ្ឋានំ វា មនសិកត្វា អបរភាគេ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ “តុណ្ហីភូតកាលេ បវត្តា រូបារូបធម្មា ឯត្ថេវ និរុទ្ធា, ឧបាទារូបប្បវត្តិយា សតិ ភាសតិ នាម, អសតិ តុណ្ហី ភវតិ នាមា”តិ, អយំ តុណ្ហីភាវេ សម្បជានការី នាមាតិ។

តយិទំ មហាសីវត្ថេរេន វុត្តំ អសម្មោហធុរំ ឥមស្មិំ សតិបដ្ឋានសុត្តេ អធិប្បេតំ។ សាមញ្ញផលេ បន សព្ពម្បិ ចតុព្វិធំ សម្បជញ្ញំ លព្ភតិ។ តស្មា វិសេសតោ ឯត្ថ អសម្មោហសម្បជញ្ញស្សេវ វសេន សម្បជានការិតា វេទិតព្វា។ សម្បជានការី សម្បជានការីតិ ច សព្ពបទេសុ សតិសម្បយុត្តស្សេវ សម្បជញ្ញស្ស វសេនត្ថោ វេទិតព្វោ។ វិភង្គប្បករណេ បន, “សតោ សម្បជានោ អភិក្កមតិ, សតោ សម្បជានោ បដិក្កមតី”តិ (វិភ។ ៥២៣) ឯវមេតានិ បទានិ វិភត្តានេវ។

ឥតិ អជ្ឈត្តំ វាតិ ឯវំ ចតុសម្បជញ្ញបរិគ្គណ្ហនេន អត្តនោ វា កាយេ, បរស្ស វា កាយេ, កាលេន វា អត្តនោ, កាលេន វា បរស្ស កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ។ ឯត្ថ សមុទយវយធម្មានុបស្សី វាតិអាទីសុ រូបក្ខន្ធស្សេវ សមុទយោ ច វយោ ច នីហរិតព្វោ។ សេសំ វុត្តនយមេវ។

ឯត្ថ ចតុសម្បជញ្ញបរិគ្គាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចំ, តស្សា សមុដ្ឋាបិកា បុរិមតណ្ហា សមុទយសច្ចំ, ឧភិន្នំ អប្បវត្តិ និរោធសច្ចំ, វុត្តប្បការោ អរិយមគ្គោ មគ្គសច្ចំ។ ឯវំ ចតុសច្ចវសេន ឧស្សក្កិត្វា និព្ពុតិំ បាបុណាតីតិ ឥទមេកស្ស ចតុសម្បជញ្ញបរិគ្គាហកស្ស ភិក្ខុនោ យាវ

អរហត្តា និយ្យានមុខន្តិ។

ចតុសម្បជញ្ញបព្វវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បដិក្កូលមនសិការបព្វវណ្ណនា

១១០. ឯវំ ចតុសម្បជញ្ញវសេន កាយានុបស្សនំ វិភជិត្វា ឥទានិ បដិក្កូលមនសិការវសេន វិភជិតុំ បុន ចបរន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ ឥមមេវ កាយន្តិអាទីសុ យំ វត្តព្វំ, តំ សព្វំ សព្វាការេន វិសុទ្ធិមគ្គេ កាយគតាសតិកម្មដ្ឋានេ វុត្តំ។ ឧភតោមុខាតិ ហេដ្ឋា ច ឧបរិ ចាតិ ទ្វីហិ មុខេហិ យុត្តា។ នានាវិហិតស្សាតិ នានាវិធស្ស។

ឥទំ បនេត្ថ ឱបម្មសំសន្ទនំ – ឧភតោមុខា បុតោឡិ វិយ ហិ ចាតុមហាភូតិកោ កាយោ, តត្ថ មិស្សេត្វា បក្ខិត្តនានាធញ្ញំ វិយ កេសាទយោ ទ្វត្តិំសាការា, ចក្ខុមា បុរិសោ វិយ យោគាវចរោ, តស្ស តំ បុតោឡិំ មុញ្ចិត្វា បច្ចវេក្ខតោ នានាធញ្ញស្ស បាកដកាលោ វិយ យោគិនោ ទ្វត្តិំសាការស្ស វិភូតាការោ វេទិតព្វោ។

ឥតិ អជ្ឈត្តំ វាតិ ឯវំ កេសាទិបរិគ្គហណេន អត្តនោ វា កាយេ, បរស្ស វា កាយេ, កាលេន វា អត្តនោ, កាលេន វា បរស្ស កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ, ឥតោ បរំ វុត្តនយមេវ។ កេវលញ្ហិ ឥធ ទ្វត្តិំសាការបរិគ្គាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចន្តិ ឯវំ យោជនំ កត្វា និយ្យានមុខំ វេទិតព្វំ។ សេសំ បុរិមសទិសមេវាតិ។

បដិក្កូលមនសិការបព្វវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ធាតុមនសិការបព្វវណ្ណនា

១១១. ឯវំ បដិក្កូលមនសិការវសេន កាយានុបស្សនំ វិភជិត្វា ឥទានិ ធាតុមនសិការវសេន វិភជិតុំ បុន ចបរន្តិអាទិមាហ។ តត្រាយំ ឱបម្មសំសន្ទនេន សទ្ធិំ អត្ថវណ្ណនា – យថា ទក្ខោ គោឃាតកោ វា តស្សេវ វា ភត្តវេតនភតោ អន្តេវាសិកោ គាវិំ វធិត្វា វិនិវិជ្ឈិត្វា ចតស្សោ ទិសា គតានំ មហាបថានំ វេមជ្ឈដ្ឋានសង្ខាតេ ចតុមហាបថេ កោដ្ឋាសំ កោដ្ឋាសំ កត្វា និសិន្នោ អស្ស, ឯវមេវ ភិក្ខុ ចតុន្នំ ឥរិយាបថានំ យេន កេនចិ អាការេន ឋិតត្តា យថាឋិតំ, យថាឋិតត្តា ច យថាបណិហិតំ កាយំ – "អត្ថិ ឥមស្មិំ កាយេ បថវីធាតុ…បេ… វាយោធាតូ"តិ ឯវំ បច្ចវេក្ខតិ។

កិំ វុត្តំ ហោតិ – យថា គោឃាតកស្ស គាវិំ បោសេន្តស្សាបិ អាឃាតនំ អាហរន្តស្សាបិ អាហរិត្វា តត្ថ ពន្ធិត្វា ឋបេន្តស្សាបិ

ចនេត្តស្សាបិ ចសិតំ យតំ បឃ្សត្តស្សាបិ តាចនេច កាឌីតិ សញ្ញា ត អត្តនេសាយតិ, ឃាច តំ បងានេលត្វា ឌីលនេរា ត ចិកឌតិ៍ ចិកឌិត្វា តិសិត្តស្ស បត កាឌីតិ សញ្ញា អត្តនេសាយតិ, យំសសញ្ញា បចត្តតិ, តាស្ស ឲចំ នេហាតិ "អហំ កាចិ ចិក្កិលាយិ, ត្តុនេ កាចិ ហនត្តិ"តិ៍ អច ឲ្យស្ស "អហំ យំសំ ចិក្កិលាយិ, ត្តុនេ យំសំ ហនត្តិ"នេច្ចច នេហាតិ, ឲចនេយច ត្តុយស្សាបិ កិក្ខុនេតា បុនេត្ត ឌាំលបុចុឌ្ជតកានេល កិហិក្ខុតស្សាបិ បត្តខិតស្សាបិ តាចនេច សនេត្តាតិ ចា បុក្កលេតិ ចា សញ្ញា ត អត្តនេសាយតិ, ឃាច ត្តុនេយច កាឃំ ឃចានិតំ ឃចាបលិហិតំ ឈតចិតិក្គនោកំ កត្វា សាត្សនេរា ត បច្ចនេចក្ខតិ៍ សាត្សនេរា បច្ចនេចក្ខនេតា បតស្ស សត្តសញ្ញា អត្តនេសាយតិ, សាត្សចនេសនេតច ចិត្តំ សគ្គិដ្ឋតិ៍ នេតតាហ កកថា – "ត្តុនេយច កាឃំ ឃចានិតំ ឃចាបលិហិតំ សាត្សនេរា បច្ចនេចក្ខតិ, អត្ថិ ត្តុយស្មឹ កានេយ បចឌីសាត្ស អានេបាសាត្ស នេតនេឌាសាត្ស ចានេឃាសាត្សតិ៍ នេសឃ្យចាបិ, កិក្ខុនេច, ឥនេក្ខា នេកាឈាតនេកា ចា...នេប... ចានេឃាសាត្ស"តិ៍

នេកាឈាតនេកា ចិឃ ហិ នេឃាកឹ, កាឌីតិ សញ្ញា ចិឃ សត្តសញ្ញា, ចត្សហាបនេចា ចិឃ ចត្សត្តុរិឃាបនេចា, ឌីលនេរា ចិកឌិត្វា តិសិត្តការនេចា ចិឃ សាត្សនេរា បច្ចនេចក្ខលាត្តិ អឃនេយត្ថ បិញ្ញត្តុចណ្ណតា, កយ្ហដ្ឋាតកចា បត ចិសុទ្ធិមគ្គេ ចិត្ថារិតា៍

ត្តុតិ អជ្ឈត្តំ ចាតិ ឲចំ ចត្សសាត្សបរិក្កហនេលាត អត្តនេតា ចា កានេឃ, បនេស្ស ចា កានេឃ, កានេលត ចា អត្តនេតា, កានេលត ចា បនេស្ស កានេឃ កាឃាតុបស្សី ចិហនេតិ៍ ត្តុនេតា បនំ ចុត្តតឃនេយច៍ នេកចលឌ្ហិត្តុង ចត្សសាត្សបរិក្កាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចត្តិ ឲចំ នេឃាជតំ កត្វា តិឃ្យាតយុត់ នេចឌិតត្ថា៍ នេសសំ បុរិមសឌិសនេយចាតិ៍

សាត្សយតសិការបត្តុចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

តចសិចចិកបត្តុចណ្ណតា

១១៦៍ ឲចំ សាត្សយតសិការចនេសត កាឃាតុបស្សតំ ចិកឌិត្វា ត្តុងាតិ តចហិ សិចចិកបនេត្តហិ ចិកឌិតុំ, បុត ចបរត្តិអាឌិយាហ៍ តត្ថ នេសឃ្យចាបិ បនេស្សឃ្យាតិ ឃចា បនេស្សឃ្យ៍ សរីនេត្តិ យតសរីរំ៍ សិចចិកាឃ សដ្ឋិតត្តិ បុសានេត អបចិទ្ធំ៍ ឲកាហំ យតាស្ស អស្សាតិ ឲកាហយតំ៍ ទ្វិហំ យតាស្ស អស្សាតិ ទ្វិហយតំ៍ តីហំ យតាស្ស អស្សាតិ តីហយតំ៍ កទ្ធា ចិឃ ចាឃុតា ឧទ្ធំ ឌីចិតបរិឃាងាតា ឃចាតុក្កមំ សមុក្កនេតត ឃ្មតការនេចត ឧទ្ធុមាតត្តា ឧទ្ធុមាតកំ៍ ចិតីលំ ចុច្ចតិ ចិបរិកិត្តចណ្ណំ៍ ចិលីតនេយច ចិតីលកំ៍ បដិក្កុលត្តា ចា កុច្ឆិតំ ចិតីលត្តិ ចិតីលកំ៍ យំសុស្សដ្ឋានេតសុ ទត្តចណ្ណស្ស បុត្តសត្តិចឃដ្ឋានេតសុ នេសតចណ្ណស្ស នេឃភុឃ្យត ច តីលចណ្ណស្ស តីលដ្ឋានេតសុ តីលសាដកបារុតស្សេច លចសរីរស្សេតំ អសិចចត៍ បរិកិត្តដ្ឋានេតហិ តចហិ ចា ចលាយុនេលហិ ចិសន្ទមានំ បុត្តំ ចិបុត្តំ៍ ចិបុត្តំ ឃនេច ចិបុត្តកំ, បដិក្កុលត្តា ចា កុច្ឆិតំ ចិបុត្តត្តិ ចិបុត្តកំ៍ ចិបុត្តកំ ឌាតំ តចាកាចំ កតត្តិ ចិបុត្តកឌាតំ៍

នេសា ត្តុនេយច កាឃត្តិ នេសា កិក្ខុ ត្តុមំ អត្តនេតា កាឃំ នេតត កានេឃត សទ្ធិំ ញានេលត ឧបសំហនេតិ ឧបនេតតិ៍ កចំ? អឃម្បិ នេខា កានេឃា ឲចំធនេម្មា ឲចំកាឌី ឲចំអតតីនេតាតិ៍ ត្តុងំ ចុត្តំ នេហាតិ – អាឃុ, ឧស្មា, ចិញ្ញាលាត្តិ ត្តុនេយសំ តិណ្ណំ ធម្មាតំ អត្ថិតាឃ អឃំ កានេឃា

ធាតកយតាឌិលយោ ហោតិ ញ្ញេយសំ បត ចិកយា អឃយ្យិ ឲចំឆេយ្យា ឲចំប្ញតិកឋកាេចាេឃច, ឲចំកាឌិ ឲចំក្ខ្មយាតាឌិកេគា កចិឃ្សុតិ, ឲចំអតតីេតា ឲចំក្ខ្មយាតាឌិកាចំ អតតិក្កេត្តាតិ៍

ញ្ញតិ អឌ្ឍញ្ញំ ចាតិ ឲចំ ក្ខ្មយាតាឌិបទិក្កហេលាត អត្តេតា ចា កាេឃ, បទេស្ស ចា កាេឃ, កាេលត ចា អត្តេតា, កាេលត ចា បទេស្ស កាេឃ កាឃាតុបឃ្សឹ ចិហទតិ៍

លឌ្ឍយាតត្តិ ក្ខេទាឌីឃុ តិឃឹឌិត្វា ក្ខេទមំឋឌ្ឍ៍មំឋអក្លិក្ញាឌិឌីតិ លុក្ខិតា លុក្ខិតា លាឌិឃយាតំ៍ ឋមំឋលោហិតត្តិ

េឋឋាចេឋឋមំឋលោហិតឃុត្តា៍ តិមំឋលោហិតយក្លិតត្តិ មំេឋ លឹេលាបិ លោហិតំ ត ឃុឃ្សុតិ, តំ ឋត្ថាឃ ចុត្តិ “តិមំឋលោហិតយក្លិត”ត្តិ៍ អេឌ្ឍាតាតិ អេឌ្ឍាត ឌិឋាកាេកត៍ ហត្ឌ្ឌិកត្តិ ចត្យុឋឌ្ឌិកេគយ្យិ ហត្ឌ្ឌិកំ បិឌិេឃក្កិ ចិប្យកិល្លា៍ បិឌឌិកាឌីឃុបិ ឲេឋច តេឃា៍ េតេទាចឃ្សិកាតីតិ អតិក្កត្តឋំចឆ្នទាតិ៍ ប្ញតីតិតិ អឌ្ឍាកាេឋ ឌិតាតិ ចាតាតបចុឌ្ឌិឋយ្យេឃ្សុត េតេទាចឃ្សិកាេតច ប្ញតិតិ ហោត្តិ៍ អេត្តាក្ញយិកាតាតិ បត ចិទតទំ តិឌ្ឌត្តិ៍ ចុល្លកឌាតាតីតិ ចុល្លំ ចុល្លំ ហុត្វា ចិប្យកិល្លាតិ៍ ឋត្តាត្ត េឋា ញ្ញេយេចាតិ ចុត្តតេយត លឌ្ឍយាតាឌីតំ ចេឋត េឃាឌតា កាតត្តា៍

ញ្ញតិ អឌ្ឍញ្ញំ ចាតិ ឲចំ លឌ្ឍយាតាឌិបទិក្កហេលាត ឃាច ចុល្លកកាចា អត្តេតា ចា កាេឃ, បទេស្ស ចា កាេឃ, កាេលត ចា អត្តេតា, កាេលត ចា បទេស្ស កាេឃ កាឃាតុបឃ្សឹ ចិហទតិ៍

ញ្ញឆ បត ឌត្វា តចឋិចឆិកា ឋេយាឆាេតតត្តា៍ “ឲកាហយតំ ចា”តិអាឌិតា តេឃត ចុត្តា ឋត្តាបិ ឲកា, “កាេកហិ ចា លឌ្ឍយាត”ត្តិអាឌិកា ឲកា, “អឌ្ឌិកឋត្លិកំ ឋមំឋលោហិតំ ត្យាក្រុឋត្ថត”ត្តិ ឲកា, “តិមំឋលោហិតយក្លិតំ ត្យាក្រុឋត្ថត”ត្តិ ឲកា, “អបកតមំឋលោហិតំ ត្យាក្រុឋត្ថត”ត្តិ ឲកា, “អឌ្ឌិកាតិ អបកតឋត្ថត្តាតី”តិអាឌិកា ឲកា, “អឌ្ឌិកាតិ េឋតាតិ ឋត្លចល្លបឌិកាកាតី”តិ ឲកា, “ប្ញឌ្ឍកិតាតិ េតេទាចឃ្សិកាតី”តិ ឲកា, “ប្ញតីតិ ចុល្លកឌាតាតី”តិ ឲកា៍

ឲចំ េលា, កិក្លេចតិ ញ្ញគំ តចឋិចឆិកា ឌេឃ្សុត្វា កាឃាតុបឃ្សុតំ តិឌ្ឌេបេត្តា អាហ៍ តត្ត តចឋិចឆិកបទិក្កាហិកា ឋតិ ចុក្លឋត្ថំ, តឃ្សា ឋយុឌ្ឌាបិកា បុទិយតល្យា ឋយុឌឃឋត្ថំ, ក្ខកិត្ត អប្យចត្តិ តិេទាឆឋត្ថំ, ចុក្លបទិឌាតេតា ឋយុឌឃបឌហេតា តិេទាឆាទយ្យេលា អទិឃយេក្កា យក្កឋត្ថំ៍ ឲចំ ចត្យុឋត្ថចេឋេតច ក្ខឃ្សក្កិត្វា តិត្តាតិ បិប្យលាតីតិ ញ្ញគំ តចឋិចឆិកបទិក្កាហកាតំ កិក្លុតំ ឃាច អេទហត្វា តិឃ្យាតយុលត្តិ៍

តចឋិចឆិកបត្តាចល្លតា តិឌ្ឌិតា៍

ឲត្តាចតា ច អាតាបាិតបត្តំ ញ្ញទិឃាបចបត្តំ ចត្យុឋយ្យឌត្តាបត្តំ បឌិក្ញលយតឋិកាេបត្តំ ឆាត្យុយតឋិកាេបត្តំ តចឋិចឆិកបត្តាតីតិ ចុក្ខឋបត្តា កាឃាតុបឃ្សុតា តិឌ្ឌិតា ហោតិ៍

តត្ថ អានាបានបព្វំ បដិក្កូលមនសិការបព្វន្តិ ឥមានេវ ទ្វេ អប្បនាកម្មដ្ឋានានិ។ សិវថិកានំ បន អាទីនវានុបស្សនាវសេន វុត្តត្តា សេសានិ ទ្វាទសាបិ ឧបចារកម្មដ្ឋានានេវាតិ។

កាយានុបស្សនា និដ្ឋិតា។

វេទនានុបស្សនាវណ្ណនា

១១៧។ ឯវំ ភគវា ចុទ្ទសវិធេន កាយានុបស្សនាសតិបដ្ឋានំ កថេត្វា ឥទានិ នវវិធេន វេទនានុបស្សនំ កថេតុំ កថញ្ច, ភិក្ខវេតិអាទិមាហ។ តត្ថ សុខំ វេទនន្តិ កាយិកំ វា ចេតសិកំ វា សុខំ វេទនំ វេទយមានោ "អហំ សុខំ វេទនំ វេទយាមី"តិ បជានាតីតិ អត្ថោ។ តត្ថ កាមំ ឧត្តានសេយ្យកាបិ ទារកា ថញ្ញបិវនាទិកាលេ សុខំ វេទយមានា "សុខំ វេទយាមា"តិ បជានន្តិ, ន បនេតំ ឯវរូបំ ជាននំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ឯវរូបំ ហិ ជាននំ សត្តូបលទ្ធិំ ន ជហតិ, សត្តសញ្ញំ ន ឧគ្ឃាដេតិ, កម្មដ្ឋានំ វា សតិបដ្ឋានភាវនា វា ន ហោតិ។ ឥមស្ស បន ភិក្ខុនោ ជាននំ សត្តូបលទ្ធិំ ជហតិ, សត្តសញ្ញំ ឧគ្ឃាដេតិ, កម្មដ្ឋានញ្ចេវ សតិបដ្ឋានភាវនា ច ហោតិ។ ឥទញ្ហិ "កោ វេទយតិ, កស្ស វេទនា, កិំ ការណា វេទនា"តិ ឯវំ សម្បជានវេទិយនំ សន្ធាយ វុត្តំ។

តត្ថ កោ វេទយតីតិ ន កោចិ សត្តោ វា បុគ្គលោ វា វេទយតិ។ កស្ស វេទនាតិ ន កស្សចិ សត្តស្ស វា បុគ្គលស្ស វា វេទនា។ កិំ ការណា វេទនាតិ វត្ថុអារម្មណាវ បនស្ស វេទនា។ តស្មា ឯស ឯវំ បជានាតិ – "តំ តំ សុខាទីនំ វត្ថុំ អារម្មណំ កត្វា វេទនាវ វេទយតិ។ តំ បន វេទនាបវត្តិំ ឧបាទាយ 'អហំ វេទយាមី'តិ វោហារមត្តំ ហោតី"តិ។ ឯវំ វេទនាវ វត្ថុំ អារម្មណំ កត្វា វេទនាវ វេទយតីតិ សល្លក្ខេន្តោ ឯស "សុខំ វេទនំ វេទយាមី"តិ បជានាតីតិ វេទិតព្វោ។ ចិត្តលបព្វតេ អញ្ញតរោ ថេរោ វិយ។ ថេរោ កិរ អផាសុកកាលេ ពលវវេទនាយ និត្ថុនន្តោ អបរាបរំ បរិវត្តតិ។ តមេកោ ទហរោ អាហ "កតរំ វោ, ភន្តេ, ឋានំ រុជ្ជតី"តិ។ អាវុសោ, បាដិយេក្កំ រុជ្ជនដ្ឋានំ នាម នត្ថិ, វត្ថុំ អារម្មណំ កត្វា វេទនាវ វេទយតីតិ។ ឯវំ ជាននកាលតោ បដ្ឋាយ អធិវាសេតុំ វដ្ដតិ នោ, ភន្តេតិ។ អធិវាសេមិ អាវុសោតិ។ អធិវាសនា, ភន្តេ, សេយ្យោតិ។ ថេរោ អធិវាសេសិ។ តតោ វាតោ យាវ ហទយា ផាលេសិ, មញ្ចកេ អន្តានិ រាសិកតានិ អហេសុំ។ ថេរោ ទហរស្ស ទស្សេសិ "វដ្ដតាវុសោ, ឯត្តកា អធិវាសនា"តិ។ ទហរោ តុណ្ហី អហោសិ។ ថេរោ វីរិយសមតំ យោជេត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា សមសីសី ហុត្វា បរិនិព្ពាយិ។

យថា ច សុខំ, ឯវំ ទុក្ខំ...បេ... និរាមិសំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយមានោ "និរាមិសំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយាមី"តិ បជានាតិ។ ឥតិ ភគវា រូបកម្មដ្ឋានំ កថេត្វា អរូបកម្មដ្ឋានំ កថេន្តោ វេទនាវសេន កថេសិ។ ទុវិធញ្ហិ កម្មដ្ឋានំ រូបកម្មដ្ឋានញ្ច អរូបកម្មដ្ឋានញ្ច។ រូបបរិគ្គហោ អរូបបរិគ្គហោតិបិ ឯតទេវ វុច្ចតិ។ តត្ថ ភគវា រូបកម្មដ្ឋានំ កថេន្តោ សង្ខេបមនសិការវសេន ច វិត្ថារមនសិការវសេន ច ចតុធាតុវវត្ថានំ កថេសិ។ តទុភយម្បិ សព្ពាការតោ វិសុទ្ធិមគ្គេ ទស្សិតមេវ។

អន្ទុបកប្បដ្ឋាតំ បត កនេឆន្តោ ឈេក្សេឿត នេចគតាចនេសត កនេឆតិ៍ ពិចិនេឆា ហិ អន្ទុបកប្បដ្ឋានេត អកិតិនេចនេសា ថេស្សចនេសត នេចគតាចនេសត ចិត្តចនេសតាតិ៍ កធំ? ខុកច្ឆស្ស ហិ ឯលិនេត្ត ចា ចិត្តានេត ចា បទិក្កហិនេព ទុបកប្បដ្ឋានេត ពស្មិំ អារមួនេលា ចិត្តចេពឃិកាតំ

បឍយាកិតិបិនេពា ពំ អារម្មណំ ឲុយនេត្វា ជួប្បជ្ជយានេគា ថេស្សា បិកនេដ៏ នេហាតិ៍ ខុកច្ឆស្ស ពំ អារម្មណំ អត្ថុកចត្ថិ ជួប្បជ្ជយាគា នេចគតា

បិកនេដ៏ នេហាតិ៍ ខុកច្ឆស្ស ពំ អារម្មណំ បទិក្កនេហត្វា ចិឌាគត្តិ ជួប្បជ្ជយាតំ ចិញ្ញាណំ បិកដំ នេហាតិ៍ ពត្វ ឃស្ស ថេស្សា បិកនេដ៏ នេហាតិ,

នេសាបិ "គ នេកចលំ ថេស្សាច ជួប្បជ្ជតិ, នេពគ សន្តិ ពនេគច អារម្មណំ អត្ថុកចយាគា នេចគតាបិ ជួប្បជ្ជតិ, សញ្ញាគគយាគា សញ្ញាបិ,

នេចពឃយាគា នេចពតាបិ, ចិឌាគតយាតំ ចិញ្ញាណម្បិ ជួប្បជ្ជតី"តិ ថេស្សបញ្ចាយនេកនេឃច បទិក្កណ្យាតិ៍ ឃស្ស នេចគតា បិកនេដ៏ នេហាតិ៍ នេសា

"គ នេកចលំ នេចគតាច ជួប្បជ្ជតិ, តាឃ សន្តិ ពនេគចារម្មណំ ឲុយយានេគា ថេស្សាបិ ជួប្បជ្ជតិ, សញ្ញាគគយាគា សញ្ញាបិ, នេចពឃយាគា

នេចពតាបិ, ចិឌាគតយាតំ ចិញ្ញាណម្បិ ជួប្បជ្ជតី"តិ ថេស្សបញ្ចាយនេកនេឃច បទិក្កណ្យាតិ៍ ឃស្ស ចិញ្ញាណំ បិកដំ នេហាតិ, នេសា "គ នេកចលំ

ចិញ្ញាណនេមច ជួប្បជ្ជតិ, នេពគ សន្តិ ពនេគចារម្មណំ ឲុយយានេគា ថេស្សាបិ ជួប្បជ្ជតិ, អត្ថុកចយាគា នេចគតាបិ, សញ្ញាគគយាគា សញ្ញាបិ,

នេចពឃយាគា នេចពតាបិ ជួប្បជ្ជតី"តិ ថេស្សបញ្ចាយនេកនេឃច បទិក្កណ្យាតិ៍

នេសា "ក្ខនេម ថេស្សបញ្ចាយកា ឆម្មា កិំ គិស្សិតា"តិ ជួបឆារនេន្តោ "ចត្ថុំ គិស្សិតា"តិ បឌាគាតិ៍ ចត្ថុ គាម ករឌកានេយា, ឃំ សន្ធាយ ទុត្តំ

"ក្ខគញ្ច នេម ចិញ្ញាណំ ខុត្ថ ឃិតំ ខុត្ថ បដិពន្ធ"ន្តិ (ឌី៍ គិ៍ ១៍១១១,១១៥; ម៍ គិ៍ ១៍១៥១)៍ នេសា អត្ថនេពា ក្ខតាតិ នេចច ជួបាដាទុបាតិ ច៍

ខុចនេមត្វ "ចត្ថុ ទុបំ, ថេស្សបញ្ចាយកា គាម"ន្តិ គាមទុបមត្តនេមច បស្សតិ៍ ទុបំ នេចត្ថ ទុបក្ខន្ធោ, គាមំ ចត្តានេរា អន្ទុបិនេគា ខន្ធាតិ

បញ្ចក្ខន្ធមត្តំ នេហាតិ៍ គាមទុបចិគិមុត្តា ហិ បញ្ចក្ខន្ធា, បញ្ចក្ខន្ធចិគិមុត្តញ្ចា គាមទុបំ គត្ថិ៍

នេសា "ក្ខនេម បញ្ចក្ខន្ធា កិំ នេហតុកា"តិ ជួបបទិក្ខនេន្តោ "អចិជ្ជាឌិនេហតុកា"តិ បស្សតិ៍ ពនេពា បច្ចនេយា នេចច បច្ចុប្បន្នញ្ចា ក្ខឌំ, អញ្ញោ

សនេត្តា ចា បុក្កលោ ចា គត្ថិ, សុទ្ធសង្ខារបុញ្ជមត្តនេមចាតិ សប្បច្ចយគាមទុបចនេសត ពិលក្ខណំ អានេរាបេត្វា ចិបស្សគាបដិបាដិយា "អគិច្ចំ

ទុក្ខំ អគត្តា"តិ សម្មសនេន្តោ ចិចនេតិ៍

នេសា "អជ្ជ អជ្ជា"តិ បដិនេចធំ អាកង្ខមានេគា ពធារូនេប ឌិចនេស ជួតុសប្បាយ បុក្កលសប្បាយ នេភាជគសប្បាយ ឆម្មស្សចគសប្បាយំ លភិត្វា

ខុកបល្លង្កេន គិសិន្នោ ចិបស្សតំ មត្វកំ បិនេបត្វា អនេហត្ត បតិដ្ឋាតិ៍ ខុចំ ក្ខនេមសម្បិ ពិណ្ណំ ជគាតំ ឃាច អនេហត្តា កម្មដ្ឋាតំ កឌិតំ

នេហាតិ៍

ក្ខឆ បត កកចា អន្ទុបកប្បដ្ឋាតំ កនេឆនេសិ៍ ថេស្សចនេសត ចា ហិ ចិញ្ញាណចនេសត ចា កខីឃយាតំ គ បិកដំ នេហាតិ,

អត្ថកានេទ ចិឃ ពាឃតិ៍ នេចគតាចនេសត បត បិកដំ នេហាតិ៍ កស្មា? នេចគតាតំ ជួប្បត្តិបិកដតាឃ៍ សុលក្ខនេចគតាគញ្ញុប្បត្តិ បិកដ៏៍

ឃគា សុចំ ជួប្បជ្ជតិ, សកាលសរីទំ នេលាកេត្ថ ឃឌ្គត្ថ ថេនេរាតំ អកិសង្ខយាតំ សពនេឆាតំ សម្បិ ពាគាបឃត្ថ ចិឃ សពបិកនេពលំ ឃក្ខឃយាតំ

ចិឃ លេដសហនេស្សត បទិគ្យអាហំ គិន្នាបឃយាតំ ចិឃ "អនេហា សុចំ អនេហា សុខ"ន្តិ ចាធំ គិច្ឆារឃយាគនេមច ជួប្បជ្ជតិ៍ ឃគា ទុក្ខំ ជួប្បជ្ជតិ,

សកលសរីរំ ខោភេន្តំ មទ្ទន្តំ ផរមានំ អភិសន្ទយមានំ តត្តផាលំ បវេសេន្តំ វិយ វិលីនតម្ពលោហេន អាសិញ្ចន្តំ វិយ សុក្ខតិណវនប្បតិម្ហិ អរញ្ញេ ទារុក្កាកលាបំ ខិបមានំ វិយ “អហោ ទុក្ខំ អហោ ទុក្ខ”ន្តិ វិប្បលាបយមានស្សេវ ឧប្បជ្ជតិ។ ឥតិ សុខទុក្ខវេទនានំ ឧប្បត្តិ បាកដា ហោតិ។

អទុក្ខមសុខា បន ទុទ្ទីបនា អន្ធការាវ អវិភូតា។ សា សុខទុក្ខានំ អបគមេ សាតាសាតប្បដិក្ខេបវសេន មជ្ឈត្តាការភូតា អទុក្ខមសុខា វេទនាតិ នយតោ គណ្ហន្តស្ស បាកដា ហោតិ។ យថា កិំ? យថា អន្តរា បិដ្ឋិបាសាណំ អារោហិត្វា បលាតស្ស មិគស្ស អនុបទំ គច្ឆន្តោ មិគលុទ្ទកោ បិដ្ឋិបាសាណស្ស ឱរភាគេបិ បរភាគេបិ បទំ ទិស្វា មជ្ឈេ អបស្សន្តោបិ “ឥតោ អារុឡ្ហោ, ឥតោ ឱរុឡ្ហោ, មជ្ឈេ បិដ្ឋិបាសាណេ ឥមិនា បទេសេន គតោ ភវិស្សតី”តិ នយតោ ជានាតិ, ឯវំ អារុឡ្ហដ្ឋានេ បទំ វិយ ហិ សុខវេទនាយ ឧប្បត្តិ បាកដា ហោតិ។ ឱរុឡ្ហដ្ឋានេ បទំ វិយ ទុក្ខវេទនាយ ឧប្បត្តិ បាកដា ហោតិ។ “ឥតោ អារុយ្ហឥតោ ឱរុយ្ហមជ្ឈេឯវំ គតោ”តិ នយតោ គហណំ វិយ សុខទុក្ខានំ អបគមេ សាតាសាតប្បដិក្ខេបវសេន មជ្ឈត្តាការភូតា អទុក្ខមសុខា វេទនាតិ នយតោ គណ្ហន្តស្ស បាកដា ហោតិ។ ឯវំ តាវ រូបកម្មដ្ឋានំ កថេត្វា បច្ឆា អរូបកម្មដ្ឋានំ វេទនាវសេន និព្ពត្តេត្វាវ ទស្សេសិ។

ន កេវលញ្ច ឥធេវ ឯវំ ទស្សេសិ, ចូឡតណ្ហាសង្ខយេ, មហាតណ្ហាសង្ខយេ, ចូឡវេទល្លេ, មហាវេទល្លេ, រដ្ឋបាលសុត្តេ, មាគណ្ឌិយសុត្តេ, ធាតុវិភង្គេ, អានេញ្ជសប្បាយេ, ទីឃនិកាយម្ហិ មហានិទានេ, សក្កបញ្ហេ, មហាសតិបដ្ឋានេ, សំយុត្តម្ហិ ចូឡនិទានសុត្តេ, រុក្ខូបមេ, បរិវីមំសនសុត្តេ, សកលេ វេទនាសំយុត្តេតិ ឯវំ អនេកេសុ សុត្តេសុ បឋមំ រូបកម្មដ្ឋានំ កថេត្វា បច្ឆា អរូបកម្មដ្ឋានំ វេទនាវសេន និព្ពត្តេត្វា ទស្សេសិ។ យថា ច តេសុ, ឯវំ ឥមស្មិម្បិ សតិបដ្ឋានសុត្តេ បឋមំ រូបកម្មដ្ឋានំ កថេត្វា បច្ឆា អរូបកម្មដ្ឋានំ វេទនាវសេន និព្ពត្តេត្វា ទស្សេសិ។

តត្ថ សុខំ វេទនន្តិអាទីសុ អយំ អបរោបិ បជាននបរិយាយោ – សុខំ វេទនំ វេទយាមីតិ បជានាតីតិ សុខវេទនាក្ខណេ ទុក្ខាយ វេទនាយ អភាវតោ សុខំ វេទនំ វេទយមានោ “សុខំ វេទនំ វេទយាមី”តិ បជានាតិ។ តេន យា បុព្ពេ អភូតបុព្ពា ទុក្ខា វេទនា, តស្សា ឥទានិ អភាវតោ ឥមិស្សា ច សុខាយ វេទនាយ ឥតោ បឋមំ អភាវតោ វេទនា នាម អនិច្ចា អទ្ធុវា វិបរិណាមធម្មា, ឥតិហ តត្ថ សម្បជានោ ហោតិ។

វុត្តម្បិ ចេតំ ភគវតា –

“យស្មិំ អគ្គិវេស្សន សមយេ សុខំ វេទនំ វេទេតិ, នេវ តស្មិំ សមយេ ទុក្ខំ វេទនំ វេទេតិ, ន អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទេតិ, សុខំយេវ តស្មិំ សមយេ វេទនំ វេទេតិ, យស្មិំ អគ្គិវេស្សន សមយេ ទុក្ខំ...បេ... អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទេតិ, នេវ តស្មិំ សមយេ សុខំ វេទនំ វេទេតិ, ន ទុក្ខំ វេទនំ វេទេតិ, អទុក្ខមសុខំយេវ តស្មិំ សមយេ វេទនំ វេទេតិ។ សុខាបិ ខោ អគ្គិវេស្សន វេទនា អនិច្ចា សង្ខតា បដិច្ចសមុប្បន្នា ខយធម្មា វយធម្មា វិរាគធម្មា និរោធធម្មា។ ទុក្ខាបិ ខោ...បេ... អទុក្ខមសុខាបិ ខោ អគ្គិវេស្សន វេទនា អនិច្ចា...

ເປ... ນິໂຣຘຘມ຺ມາ. ເອວໍ ປສ຺ສໍ ອຄ຺ຄິເວສ຺ສນ ສຸຕວາ ອຣິຍສາວໂກ ສຸຂາຍປິ ເວທນາຍ ທຸກ຺ຂາຍປິ ເວທນາຍ ອທຸກ຺ຂມສຸຂາຍປິ ເວທນາຍ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ນິພ຺ພິນ຺ທໍ ວິຣຊ຺ຊຕິ, ວິຣາຄາ ວິມຸຈ຺ຈຕິ, ວິມຸຕ຺ຕສ຺ມິໍ ວິມຸຕ຺ຕມິຕິ ຎາຓໍ ໂຫຕິ. 'ຂີຓາ ຊາຕິ, ວຸສິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ກຕໍ ກຣຓີຍໍ, ນາປຣໍ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕາຍາ'ຕິ ປຊານາຕີ"ຕິ (ມ. ນິ. ໒.໒໐໕).

ສາມິສໍ ວາ ສຸຂນ຺ຕິອາທີສຸ ສາມິສາ ສຸຂາ ນາມ ປຎ຺ຈກາມຄຸຓາມິສນິສ຺ສິຕາ ຉ ເຄຫສິຕໂສມນສ຺ສເວທນາ. ນິຣາມິສາ ສຸຂາ ນາມ ຉ ເນກ຺ຂມ຺ມສິຕໂສມນສ຺ສເວທນາ. ສາມິສາ ທຸກ຺ຂາ ນາມ ຉ ເຄຫສິຕໂທມນສ຺ສເວທນາ. ນິຣາມິສາ ທຸກ຺ຂາ ນາມ ຉ ເນກ຺ຂມ຺ມສິຕໂທມນສ຺ສເວທນາ. ສາມິສາ ອທຸກ຺ຂມສຸຂາ ນາມ ຉ ເຄຫສິຕາ ອຸເປກ຺ຂາ ເວທນາ. ນິຣາມິສາ ອທຸກ຺ຂມສຸຂາ ນາມ ຉ ເນກ຺ຂມ຺ມສິຕາ ອຸເປກ຺ຂາ ເວທນາ. ຕາສໍ ວິຠາໂຄ ອຸປຣິປຓ຺ຓາສເກ ປາຬິຍໍ ອາຄໂຕເຍວ.

ອິຕິ ອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ວາຕິ ເອວໍ ສຸຂເວທນາທິປຣິຄ຺ຄຫເຓນ ອຕ຺ຕໂນ ວາ ເວທນາສຸ, ປຣສ຺ສ ວາ ເວທນາສຸ, ກາເລນ ວາ ອຕ຺ຕໂນ, ກາເລນ ວາ ປຣສ຺ສ ເວທນາສຸ ເວທນານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕິ. ສມຸທຍວຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ "ອວິຊ຺ຊາສມຸທຍາ ເວທນາສມຸທໂຍ"ຕິອາທີຫິ (ປຏິ. ມ. ໑.໕໐) ປຎ຺ຈຫິ ປຎ຺ຈຫິ ອາກາເຣຫິ ເວທນານໍ ສມຸທຍຎ຺ຈ ວຍຎ຺ຈ ປສ຺ສນ຺ໂຕ ສມຸທຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ເວທນາສຸ ວິຫຣຕິ, ວຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ເວທນາສຸ ວິຫຣຕິ, ກາເລນ ສມຸທຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ, ກາເລນ ວຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ເວທນາສຸ ວິຫຣຕີຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ. ອິໂຕ ປຣໍ ກາຍານຸປສ຺ສນາຍໍ ວຸຕ຺ຕນຍເມວ.

ເກວລຎ຺ຫິຘ ເວທນາປຣິຄ຺ຄາຫິກາ ສຕິ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈນ຺ຕິ ເອວໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ເວທນາປຣິຄ຺ຄາຫກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ ນິຍ຺ຍານມຸຂໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. ເສສໍ ຕາທິສເມວາຕິ.

ເວທນານຸປສ຺ສນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

ຈິຕ຺ຕານຸປສ຺ສນາວຓ຺ຓນາ

໑໑໓. ເອວໍ ນວວິເຘນ ເວທນານຸປສ຺ສນາສຕິປຏ຺ຐານໍ ກເຖຕ຺ວາ ອິທານິ ເສາຬສວິເຘນ ຈິຕ຺ຕານຸປສ຺ສນໍ ກເຖຕຸໍ, ກິຎ຺ເຈຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ສຣາຄນ຺ຕິ ອຏ຺ຐວິຘໍ ໂລຠສຫຄຕໍ. ວີຕຣາຄນ຺ຕິ ໂລກິຍກຸສລາພ຺ຍາກຕໍ. ອິທໍ ປນ ຍສ຺ມາ ສມ຺ມສນໍ ນ ຘມ຺ມສໂມຘານໍ, ຕສ຺ມາ ອິຘ ເອກປເທປິ ໂລກຸຕ຺ຕຣໍ ນ ລພ຺ຠຕິ. ເສສານິ ຈຕ຺ຕາຣິ ອກຸສລຈິຕ຺ຕານິ ເນວ ປຸຣິມປທໍ, ນ ປຉ຺ຉິມປທໍ ຠຊນ຺ຕິ. ສໂທສນ຺ຕິ ທຸວິຘໍ ໂທມນສ຺ສສຫຄຕໍ. ວີຕໂທສນ຺ຕິ ໂລກິຍກຸສລາພ຺ຍາກຕໍ. ເສສານິ ທສາກຸສລຈິຕ຺ຕານິ ເນວ ປຸຣິມໍ ປທໍ, ນ ປຉ຺ຉິມໍ ປທໍ ຠຊນ຺ຕິ. ສໂມຫນ຺ຕິ ວິຈິກິຉ຺ຉາສຫຄຕຎ຺ເຈວ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈສຫຄຕຎ຺ຈາຕິ ທຸວິຘໍ. ຍສ຺ມາ ປນ ໂມໂຫ ສພ຺ພາກຸສເລສຸ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ຕານິປິ ອິຘ ວຏ຺ຏນ຺ຕິເຍວ. ອິມສ຺ມິໍເຍວ ຫິ ທຸເກ ທ຺ວາທສາກຸສລຈິຕ຺ຕານິ ປຣິຍາທິນ຺ນານີຕິ. ວີຕໂມຫນ຺ຕິ ໂລກິຍກຸສລາພ຺ຍາກຕໍ. ສໍຂິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຖີນມິທ຺ຘານຸປຕິຕໍ, ເອຕຎ຺ຫິ ສງ຺ກຸຏິຕຈິຕ຺ຕໍ ນາມ. ວິກ຺ຂິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈສຫຄຕໍ, ເອຕຎ຺ຫິ ປສຏຈິຕ຺ຕໍ ນາມ.

យហក្កតត្តិ រូបារូបាចចរំ អយហក្កតត្តិ កាយាចចរំ ៑ ឪយាត្តរត្តិ កាយាចចរំ អត្យុត្តរត្តិ រូបាចចរញ្ច អរូបាចចរញ្ច ៑ តត្រាបិ ឪយាត្តរំ រូបាចចរំ, អត្យុត្តរំ អរូបាចចរមេច ៑ សមាហិតត្តិ ឃស្ស អប្បតាសមាធិ ឧបចារសមាធិ ចា អត្ថិ ៑ អសមាហិតត្តិ ឧភយសមាធិចិរហិតំ ៑ ចិមុត្តត្តិ តទង្គចិក្ខម្ភតចិមុត្តីហិ ចិមុត្តំ ៑ អចិមុត្តត្តិ ឧភយចិមុត្តិចិរហិតំ, សមុច្ឆេទបដិប្បស្សទ្ធិតិស្សរលចិមុត្តីតំ បត ឰ្ទឆ ឱកាសោច តត្ថិ ៑

ឰតិអដ្ឋកថា ចាតិ ៩ចំ សោកាតិបរិក្កហលោត ឃស្មិំ ឃស្មិំ ខលោ ឃំ ឃំ ចិត្តំ បចត្តតិ, តំ តំ សល្លក្ខេត្តា អត្តលោ ចា ចិត្តេ, បរស្ស ចា ចិត្តេ, កាលេត ចា អត្តលោ, កាលេត ចា បរស្ស ចិត្តេ ចិត្តាត្ុបស្សី ចិហរតិ ៑ សមុទឃចឃធម្មាត្ុបស្សីតិ ៩ត្ថ បត "អចិជ្ជាសមុទយា ចិញ្ញាណសមុទយា"តិ (បដិ៑ ម៑ ១៑៥០) ៩ចំ បញ្ចហិ បញ្ចហិ អាកាលេហិ ចិញ្ញាណស្ស សមុទយោ ច ចយោ ច តីហរិតព្ពា ៑ ឰលេតា បរំ ពុត្តតយមេច ៑

ពេចលព្យាឰ្ទឆ ចិត្តបរិក្កាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចត្តិ ៩ចំ យោឌតំ កត្វា ចិត្តបរិក្កាហកស្ស ភិក្ខុលោ តិយ្យាតមុខំ ចេចិតព្ពំ ៑ សេសំ តាតិសមេចាតិ ៑

ចិត្តាត្ុបស្សតាចណ្ណតា តិដ្ឋិតា ៑

ធម្មាត្ុបស្សតា តីចរណបព្ពចណ្ណតា

១៣៥ ៩ចំ សោឡសចិធេត ចិត្តាត្ុបស្សតាសតិបដ្ឋាតំ កថេត្វា ឰ្ទតាតិ បញ្ចចិធេត ធម្មាត្ុបស្សតំ កថេតុំ កថញ្ច, ភិក្ខុចេតិអាតិមាហ ៑ អបិច ភកចតា កាយាត្ុបស្សតាយ សុទ្ធរូបបរិក្កហោ កថិលោ, ចេចតាចិត្តាត្ុបស្សតាហិ សុទ្ធអរូបបរិក្កហោ ៑ ឰ្ទតាតិ រូបារូបមិស្សកបរិក្កហំ កថេតុំ "កថញ្ច, ភិក្ខុចេ"តិអាតិមាហ ៑ កាយាត្ុបស្សតាយ ចា រូបក្ខន្ធបរិក្កហោច កថិលោ, ចេចតាត្ុបស្សតាយ ចេចតាក្ខន្ធបរិក្កហោច, ចិត្តាត្ុបស្សតាយ ចិញ្ញាណក្ខន្ធបរិក្កហោចាតិ ឰ្ទតាតិ សញ្ញាសង្ខារក្ខន្ធបរិក្កហម្បិ កថេតុំ "កថញ្ច, ភិក្ខុចេ"តិអាតិមាហ ៑

តត្ថ សន្តត្តិ អភិណ្ហសមុទាចារចសេត សំចិជ្ជមាតំ ៑ អសន្តត្តិ អសមុទាចារចសេត ចា បហីតត្តា ចា អចិជ្ជមាតំ ៑ ឃថា ចាតិ យេត ការលេត កាមច្ឆន្ទស្ស ឧប្បាលោ ហោតិ ៑ តញ្ច បជាតាតីតិ តញ្ច ការណំ បជាតាតិ ៑ ឰ្ទមិតា តយេត សព្ពបលេសុ អត្ថោ ចេចិតព្ពោ ៑

តត្ថ សុភតិមិត្តេ អយោតិសោមតសិការេត កាមច្ឆន្ទស្ស ឧប្បាលោ ហោតិ ៑ សុភតិមិត្តំ តាម សុភម្បិ សុភតិមិត្តំ, សុភារម្មណម្បិ សុភតិមិត្តំ ៑ អយោតិសោមតសិការោ តាម អត្ុបាយមតសិការោ ឧប្បថមតសិការោ អតិច្ចេ តិច្ចត្តិ ចា ទុក្ខេ សុខត្តិ ចា អតត្តតិ អត្តាតិ ចា អសុភេ សុភត្តិ ចា មតសិការោ, តំ តត្ថ ពហុលំ បចត្តយលោ កាមច្ឆន្ទោ ឧប្បជ្ជតិ ៑ លេតាហ ភកចា – "អត្ថិ, ភិក្ខុចេ, សុភតិមិត្តំ, តត្ថ

អយោនិសោមនសិការពហុលីការោ , អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្ទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្ទស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយា”តិ (សំ។ និ។ ៥។២៣២)។

អសុភនិមិត្តេ បន យោនិសោមនសិការេនស្ស បហានំ ហោតិ។ អសុភនិមិត្តំ នាម អសុភម្បិ អសុភារម្មណម្បិ។ យោនិសោមនសិការោ នាម ឧបាយមនសិការោ បថមនសិការោ អនិច្ចេ អនិច្ចន្តិ វា ទុក្ខេ ទុក្ខន្តិ វា អនត្តនិ អនត្តាតិ វា អសុភេ អសុភន្តិ វា មនសិការោ, តំ តត្ថ ពហុលំ បវត្តយតោ កាមច្ឆន្ទោ បហីយតិ។ តេនាហ ភគវា – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, អសុភនិមិត្តំ, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្ទស្ស អនុប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្ទស្ស បហានាយា”តិ (សំ។ និ។ ៥។២៣២)។

អបិច ឆ ធម្មា កាមច្ឆន្ទស្ស បហានាយ សំវត្តន្តិ អសុភនិមិត្តស្ស ឧគ្គហោ អសុភភាវនានុយោគោ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារតា ភោជនេ មត្តញ្ញុតា កល្យាណមិត្តតា សប្បាយកថាតិ។ ទសវិធញ្ហិ អសុភនិមិត្តំ ឧគ្គណ្ហន្តស្សាបិ កាមច្ឆន្ទោ បហីយតិ, ភាវេន្តស្សាបិ, ឥន្ទ្រិយេសុ បិហិតទ្វារស្សាបិ, ចតុន្នំ បញ្ចន្នំ អាលោបានំ ឱកាសេ សតិ ឧទកំ បិវិត្វា យាបនសីលតាយ ភោជនេ មត្តញ្ញុនោបិ។ តេនេតំ វុត្តំ –

“ចត្តារោ បញ្ច អាលោបេ, អភុត្វា ឧទកំ បិវេ;

អលំ ផាសុវិហារាយ, បហិតត្តស្ស ភិក្ខុនោ”តិ។ (ថេរគា។ ៩៨៣);

អសុភកម្មិកតិស្សត្ថេរសទិសេ អសុភភាវនារតេ កល្យាណមិត្តេ សេវន្តស្សាបិ កាមច្ឆន្ទោ បហីយតិ, ឋាននិសជ្ជាទីសុ ទសអសុភនិស្សិតសប្បាយកថាយបិ បហីយតិ។ តេន វុត្តំ “ឆ ធម្មា កាមច្ឆន្ទស្ស បហានាយ សំវត្តន្តី”តិ។ ឥមេហិ បន ឆហិ ធម្មេហិ បហីនស្ស កាមច្ឆន្ទស្ស អរហត្តមគ្គេន អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតីតិ បជានាតិ។

បដិឃនិមិត្តេ អយោនិសោមនសិការេន បន ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ។ តត្ថ បដិឃម្បិ បដិឃនិមិត្តំ, បដិឃារម្មណម្បិ បដិឃនិមិត្តំ។ អយោនិសោមនសិការោ សព្វត្ថ ឯកលក្ខណោវ។ តំ តស្មិំ និមិត្តេ ពហុលំ បវត្តយតោ ព្យាបាទោ ឧប្បជ្ជតិ។ តេនាហ ភគវា – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, បដិឃនិមិត្តំ, តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយា”តិ (សំ។ និ។ ៥។២៣២)។

មេត្តាយ បន ចេតោវិមុត្តិយា យោនិសោមនសិការេនស្ស បហានំ ហោតិ។ តត្ថ ច “មេត្តា”តិ វុត្តេ អប្បនាបិ ឧបចារោបិ វដ្ដតិ។ “ចេតោវិមុត្តី”តិ អប្បនាវ។ យោនិសោមនសិការោ វុត្តលក្ខណោវ។ តំ តត្ថ ពហុលំ បវត្តយតោ ព្យាបាទោ បហីយតិ។ តេនាហ ភគវា – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, មេត្តា ចេតោវិមុត្តិ, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស អនុប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស បហានាយា”តិ (សំ។ និ។ ៥។២៣២)។

ᩋᨷᩥᨧ ᨨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᩔ ᨷᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨽᩣᩅᨶᩣᨶᩩᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᩣᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨶᨻᩉᩩᩃᨲᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣ ᩈᨷ᩠ᨷᩣᨿᨠᨳᩣᨲᩥ᪨ ᩒᨴᩥᩔᨠᩋᨶᩮᩣᨴᩥᩔᨠᨴᩥᩈᩣᨹᩁᨱᩣᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩅᩈᩮᨶ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩔᩣᨷᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᩮᩣ ᨷᩉᩦᨿᨲᩥ, ᩒᨵᩥᩈᩮᩣ ᩋᨶᩮᩣᨵᩥᩈᩮᩣ ᨴᩥᩈᩣᨹᩁᨱᩅᩈᩮᨶ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩣᩅᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣᨷᩥ᪨ “ᨲ᩠ᩅᩴ ᩑᨲᩔ ᨠᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨠᩥᩴ ᨠᩁᩥᩔᩈᩥ, ᨠᩥᨾᩔ ᩈᩦᩃᩣᨴᩦᨶᩥ ᨶᩣᩈᩮᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩔᩈᩥ, ᨶᨶᩩ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶᩮᩅ ᨣᨾᩥᩔᩈᩥ, ᨷᩁᩔ ᨠᩩᨩ᩠ᨫᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩅᩦᨲᨧ᩠ᨧᩥᨲᨦ᩠ᨣᩣᩁ-ᨲᨲ᩠ᨲᩋᨿᩈᩃᩣᨠ-ᨣᩪᨳᩣᨴᩦᨶᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩁᩴ ᨷᩉᩁᩥᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩈᩮᩣᨷᩥ ᨲᩅ ᨠᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨠᩥᩴ ᨠᩁᩥᩔᨲᩥ, ᨠᩥᩴ ᨲᩅ ᩈᩦᩃᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᩥᨶᩣᩈᩮᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩔᨲᩥ, ᩑᩈ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᩮᨶᩮᩅ ᨣᨾᩥᩔᨲᩥ, ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᨷᩉᩮᨱᨠᩴ ᩅᩥᨿ ᨷᨭᩥᩅᩣᨲᩴ ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩁᨩᩮᩣᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥ ᩅᩥᨿ ᨧ ᩑᨲᩔᩮᩅᩮᩈ ᨠᩮᩣᨵᩮᩣ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᨷᨲᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧ ᨷᩁᩔ ᨧ ᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣᨷᩥ, ᩏᨽᨿᨠᨾ᩠ᨾᩔᨠᨲᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨶᩮ ᨮᩥᨲᩔᩣᨷᩥ, ᩋᩔᨣᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩈᨴᩥᩈᩮ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨽᩣᩅᨶᩣᩁᨲᩮ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩔᩣᨷᩥ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᩮᩣ ᨷᩉᩦᨿᨲᩥ᪨ ᨮᩣᨶᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨴᩦᩈᩩ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥᩔᩥᨲᩈᨷ᩠ᨷᩣᨿᨠᨳᩣᨿᨷᩥ ᨷᩉᩦᨿᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᩔ ᨷᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨷᨶ ᨨᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩉᩥ ᨷᩉᩦᨶᩔ ᨻ᩠ᨿᩣᨷᩣᨴᩔ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩋᩣᨿᨲᩥᩴ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨

ᩋᩁᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᨶ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᩁᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᩏᨠ᩠ᨠᨱ᩠ᨮᩥᨲᨲᩣ᪨ ᨲᨶ᩠ᨴᩦ ᨶᩣᨾ ᨠᩣᨿᩣᩃᩈᩥᨿᨲᩣ᪨ ᩅᩥᨩᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨠᩣᨿᩅᩥᨶᨾᨶᩣ᪨ ᨽᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨽᨲ᩠ᨲᨾᩩᨧ᩠ᨨᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᩊᩣᩉᩮᩣ᪨ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᩃᩦᨶᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩃᩦᨶᩣᨠᩣᩁᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩮᩈᩩ ᩋᩁᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩴ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨿᨲᩮᩣ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ – “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩁᨲᩥ ᨲᨶ᩠ᨴᩦ ᩅᩥᨩᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨾᨴᩮᩣ ᨧᩮᨲᩈᩮᩣ ᩃᩦᨶᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᨻᩉᩩᩃᩦᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨿᨾᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᩅᩣ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩣᨿ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᩅᩣ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩔ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᨽᩣᩅᩣᨿ ᩅᩮᨷᩩᩃ᩠ᩃᩣᨿᩣ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪅᪨᪂᪃᪂)᪨

ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽᨵᩣᨲᩩᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨷᨶ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᨶᩔ ᨷᩉᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽᨵᩣᨲᩩ ᨶᩣᨾ ᨷᨮᨾᩣᩁᨾ᩠ᨽᩅᩦᩁᩥᨿᩴ᪨ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨾᨵᩣᨲᩩ ᨶᩣᨾ ᨠᩮᩣᩈᨩ᩠ᨩᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᨲᨲᩮᩣ ᨻᩃᩅᨲᩁᩴ᪨ ᨷᩁᨠ᩠ᨠᨾᨵᩣᨲᩩ ᨶᩣᨾ ᨷᩁᩴ ᨷᩁᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨠ᩠ᨠᨾᨶᨲᩮᩣ ᨲᨲᩮᩣᨷᩥ ᨻᩃᩅᨲᩁᩴ᪨ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨲᩥᨷ᩠ᨷᨽᩮᨴᩮ ᩅᩦᩁᩥᨿᩮ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩴ ᨻᩉᩩᩃᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨿᨲᩮᩣ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨷᩉᩦᨿᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ – “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽᨵᩣᨲᩩ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨾᨵᩣᨲᩩ ᨷᩁᨠ᩠ᨠᨾᨵᩣᨲᩩ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᨻᩉᩩᩃᩦᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨿᨾᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᩅᩣ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩔ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩣᨿ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩔ ᩅᩣ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩔ ᨷᩉᩣᨶᩣᨿᩣ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪅᪨᪂᪃᪂)᪨

ᩋᨷᩥᨧ ᨨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩔ ᨷᩉᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩮ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩣᩉᩮᩣ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩈᨾ᩠ᨷᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᨶᨲᩣ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩈᨬ᩠ᨬᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩮᩣᨠᩣᩈᩅᩣᩈᩮᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣ ᩈᨷ᩠ᨷᩣᨿᨠᨳᩣᨲᩥ᪨ ᩋᩣᩉᩁᩉᨲ᩠ᨳᨠ-ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩅᨾᩥᨲᨠ-ᨲᨲ᩠ᩁᩅᨭ᩠ᨭᨠ-ᩋᩃᩴᩈᩣᨭᨠ-ᨠᩣᨠᨾᩣᩈᨠᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨴᩥᩅᩣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᩉᩥ ᩈᨾᨱᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩮᩣ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨾᩉᩣᩉᨲ᩠ᨳᩦ ᩅᩥᨿ ᩒᨲ᩠ᨳᩁᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨧᨲᩩᨷᨬ᩠ᨧᩋᩣᩃᩮᩣᨷᩒᨠᩣᩈᩴ ᨷᨶ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩣᨶᩦᨿᩴ ᨷᩥᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩣᨷᨶᩈᩦᩃᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨲᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨲᩥᨽᩮᩣᨩᨶᩮ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩔᩣᨷᩥ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᨷᩉᩦᨿᨲᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩍᩁᩥᨿᩣᨷᨳᩮ ᨳᩥᨶᨾᩥᨴ᩠ᨵᩴ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨷᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣᨷᩥ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨧᨶ᩠ᨴᩣᩃᩮᩣᨠᨴᩦᨷᩣᩃᩮᩣᨠᩏᨠ᩠ᨠᩣᩃᩮᩣᨠᩮ ᨴᩥᩅᩣ ᩈᩪᩁᩥᨿᩣᩃᩮᩣᨠᩴ

មនសិករោន្តស្សាបិ, អព្ភោកាសេ វសន្តស្សាបិ, មហាកស្សបត្ថេរសទិសេ បហីនថិនមិទ្ធេ កល្យាណមិត្តេ សេវន្តស្សាបិ ថិនមិទ្ធំ បហីយតិ។ ឋាននិសជ្ជាទីសុ ធុតង្គនិស្សិតសប្បាយកថាយបិ បហីយតិ។ តេន វុត្តំ “ឆ ធម្មា ថិនមិទ្ធស្ស បហានាយ សំវត្តន្តី”តិ។ ឥមេហិ បន ឆហិ ធម្មេហិ បហីនស្ស ថិនមិទ្ធស្ស អរហត្តមគ្គេន អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតីតិ បជានាតិ។

ចេតសោ អវូបសមេ អយោនិសោមនសិការេន ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ។ អវូបសមោ នាម អវូបសន្តាការោ។ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចមេវេតំ អត្ថតោ។ តត្ថ អយោនិសោមនសិការំ ពហុលំ បវត្តយតោ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ។ តេនាហ “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, ចេតសោ អវូបសមោ, តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយា”តិ (សំ. និ. ៥.២៣២)។

សមាធិសង្ខាតេ បន ចេតសោ វូបសមេ យោនិសោមនសិការេនស្ស បហានំ ហោតិ។ តេនាហ – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, ចេតសោ វូបសមោ, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស អនុប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស បហានាយា”តិ (សំ. និ. ៥.២៣២)។

អបិច ឆ ធម្មា ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស បហានាយ សំវត្តន្តិ ពហុស្សុតតា បរិបុច្ឆកតា វិនយេ បកតញ្ញុតា វុឌ្ឍសេវិតា កល្យាណមិត្តតា សប្បាយកថាតិ។ ពាហុសច្ចេនបិ ហិ ឯកំ វា ទ្វេ វា តយោ វា ចត្តារោ វា បញ្ច វា និកាយេ បាឡិវសេន ច អត្ថវសេន ច ឧគ្គណ្ហន្តស្សាបិ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហីយតិ។ កប្បិយាកប្បិយបរិបុច្ឆាពហុលស្សាបិ, វិនយបញ្ញត្តិយំ ចិណ្ណវសីភាវតាយ បកតញ្ញុនោបិ, វុឌ្ឍេ មហល្លកត្ថេរេ ឧបសង្កមន្តស្សាបិ, ឧបាលិត្ថេរសទិសេ វិនយធរេ កល្យាណមិត្តេ សេវន្តស្សាបិ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហីយតិ។ ឋាននិសជ្ជាទីសុ កប្បិយាកប្បិយនិស្សិតសប្បាយកថាយបិ បហីយតិ។ តេន វុត្តំ – “ឆ ធម្មា ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស បហានាយ សំវត្តន្តី”តិ។ ឥមេហិ បន ឆហិ ធម្មេហិ បហីនេ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចេ ឧទ្ធច្ចស្ស អរហត្តមគ្គេន កុក្កុច្ចស្ស អនាគាមិមគ្គេន អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតីតិ បជានាតិ។

វិចិកិច្ឆាឋានិយេសុ ធម្មេសុ អយោនិសោមនសិការេន វិចិកិច្ឆាយ ឧប្បាទោ ហោតិ។ វិចិកិច្ឆាឋានិយា ធម្មា នាម បុនប្បុនំ វិចិកិច្ឆាយ ការណត្តា វិចិកិច្ឆាវ។ តត្ថ អយោនិសោមនសិការំ ពហុលំ បវត្តយតោ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ។ តេនាហ – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, វិចិកិច្ឆាឋានិយា ធម្មា , តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នាយ វា វិចិកិច្ឆាយ ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិកិច្ឆាយ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយា”តិ (សំ. និ. ៥.២៣២)។

កុសលាទីសុ ធម្មេសុ យោនិសោមនសិការេន បហានំ ហោតិ។ តេនាហ – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, កុសលាកុសលា ធម្មា សាវជ្ជានវជ្ជា ធម្មា សេវិតព្ពាសេវិតព្ពា ធម្មា ហីនប្បណីតា ធម្មា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ , អយមាហារោ អនុប្បន្នាយ វា វិចិកិច្ឆាយ អនុប្បាទាយ ឧប្បន្នាយ វា វិចិកិច្ឆាយ បហានាយា”តិ (សំ. និ. ៥.២៣២)។

អបិច ឆ ធម្មា វិចិកិច្ឆាយ បហានាយ សំវត្តន្តិ ពាហុស្សុតតា បរិបុច្ឆកតា វិនយេ បកតញ្ញុតា អធិមោក្ខពហុលតា កល្យាណមិត្តតា សប្បាយកថាតិ។ ពាហុសច្ចេនបិ ហិ ឯកំ វា...បេ... បញ្ច វា និកាយេ បាឡិវសេន អត្ថវសេន ច ឧគ្គណ្ហន្តស្សាបិ វិចិកិច្ឆា បហីយតិ។ តីណិ រតនានិ អារព្ភ បរិបុច្ឆាពាហុលស្សាបិ, វិនយេ ចិណ្ណវសីភាវស្សាបិ, តីសុ រតនេសុ ឱកប្បនិយសទ្ធាសង្ខាតអធិមោក្ខពហុលស្សាបិ, សទ្ធាធិមុត្តេ វក្កលិត្ថេរសទិសេ កល្យាណមិត្តេ សេវន្តស្សាបិ វិចិកិច្ឆា បហីយតិ។ ឋាននិសជ្ជាទីសុ តិណ្ណំ រតនានំ គុណនិស្សិតសប្បាយកថាយបិ បហីយតិ។ តេន វុត្តំ – "ឆ ធម្មា វិចិកិច្ឆាយ បហានាយ សំវត្តន្តី"តិ។ ឥមេហិ បន ឆហិ ធម្មេហិ បហីនាយ វិចិកិច្ឆាយ សោតាបត្តិមគ្គេន អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតីតិ បជានាតិ។

ឥតិ អជ្ឈត្តំ វាតិ ឯវំ បញ្ចនីវរណបរិគ្គហណេន អត្តនោ វា ធម្មេសុ, បរស្ស វា ធម្មេសុ, កាលេន វា អត្តនោ, កាលេន វា បរស្ស ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ។ សមុទយវយា បនេត្ថ សុភនិមិត្ត អសុភនិមិត្តាទីសុ អយោនិសោមនសិការយោនិសោមនសិការវសេន បញ្ចសុ នីវរណេសុ វុត្តនយេន នីហរិតព្ពា។ តតោ បរំ វុត្តនយមេវ។

កេវលញ្ហិឥធ នីវរណបរិគ្គាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចន្តិ ឯវំ យោជេត្វា នីវរណបរិគ្គាហកស្ស ភិក្ខុនោ និយ្យានមុខំ វេទិតព្ពំ។ សេសំ តាទិសមេវាតិ។

នីវរណបព្វវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ខន្ធបព្វវណ្ណនា

១១៩។ ឯវំ បញ្ចនីវរណវសេន ធម្មានុបស្សនំ វិភជិត្វា ឥទានិ បញ្ចក្ខន្ធវសេន វិភជិតុំ បុន ចបរន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ បញ្ចសុ ឧបាទានក្ខន្ធេសូតិ ឧបាទានស្ស ខន្ធា ឧបាទានក្ខន្ធា, ឧបាទានស្ស បច្ចយភូតា ធម្មបុញ្ជា ធម្មរាសយោតិ អត្ថោ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ។ វិត្ថារោ បន ខន្ធកថា វិសុទ្ធិមគ្គេ វុត្តា។ ឥតិ រូបន្តិ "ឥទំ រូបំ, ឯត្តកំ រូបំ, ន ឥតោ បរំ រូបំ អត្ថី"តិ សភាវតោ រូបំ បជានាតិ។ វេទនាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ។ វិត្ថារោ បន រូបាទីនិ វិសុទ្ធិមគ្គេ ខន្ធនិទ្ទេសេ វុត្តានិ។ ឥតិ រូបស្ស សមុទយោតិ ឯវំ អវិជ្ជាសមុទយាទិវសេន បញ្ចាការេហិ រូបស្ស សមុទយោ។ ឥតិ រូបស្ស អត្ថង្គមោតិ ឯវំ អវិជ្ជានិរោធាទិវសេន បញ្ចាការេហិ រូបស្ស អត្ថង្គមោ, វេទនាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ។ វិត្ថារោ បន វិសុទ្ធិមគ្គេ ឧទយព្ពយញាណកថាយំ វុត្តោ។

ឥតិ អជ្ឈត្តំ វាតិ ឯវំ បញ្ចក្ខន្ធបរិគ្គហណេន អត្តនោ វា ធម្មេសុ, បរស្ស វា ធម្មេសុ, កាលេន វា អត្តនោ, កាលេន វា បរស្ស ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ។ សមុទយវយា បនេត្ថ "អវិជ្ជាសមុទយា រូបសមុទយោ"តិអាទិនា (បដិ។ ម។ ១។៥០) បញ្ចសុ ខន្ធេសុ វុត្តានំ បញ្ញាសាយ លក្ខណានំ វសេន នីហរិតព្ពា។ តតោ បរំ វុត្តនយមេវ។

ពេចលញ្ញាត្ពូឆ លត្ថបរិក្កាហិកា របតិ ភ្ញរបច្ចត្តិ ឲចំ ឃោះត់ ពត្វា លត្ថបរិក្កាហកស្ស កិល្លេតា តិឃ្យាតយុល់ ចេឌិតត្ថា៎ សេរំ តាឌិរយេចាតិ៑

លត្ថបត្ថចល្ហតា តិដ្ឋិតា៑

អាឃតតបត្ថចល្ហតា

១១៤៑ ឲចំ បញ្ចាក្កត្ថចេរេត ឆយ្ញាតុបស្សត់ ចិកខិត្វា ត្ថឌាតិ អាឃតតចេរេត ចិកខិតុំ បុត ចបទត្តិអាឌិយាហ៑ តត្វ លយុ អត្ថញ្ញាតិកដាហិទេរុ អាឃតតេតរុតិ ចក្លុ សោតំ ឈាត់ ឌិច្បា កាយោ យតោតិ ត្ថយេរុ លយុ អត្ថញ្ញាតិពេរុ រូបំ រទ្ធោ កន្ធោ រោរា ចោដ្ឋព្វោ ឆយ្ញាតិ ត្ថយេរុ លយុ ដាហិទេរុ៑ ចក្លុ ច បឌាតាតីតិ ចក្លុបរាឌំ ឃាឆាចរទរលក្លហចេរេត បឌាតាតិ៑ រូបេ ច បឌាតាតីតិ ដាហិទ្ធា ចត្យរយដ្ឋាតិករូបញ្ចា ឃាឆាចរទរលក្លហចេរេត បឌាតាតិ៑ ឃញ្ចា តក្រុកឃំ បដិច្ច ដ្ឋប្បជ្ជតិ រំឃោះតត្តិ ឃញ្ចា តំ ចក្លុ ចេច រូបេ ចាតិ ដ្ឋកឃំ បដិច្ច កាយរាករំឃោះតំ បដិឈ-យាត-ដិដ្ឋិ-ចិចិកិច្ឆា-សីលព្វតបរាយាស-កចរាក-ត្ថស្សា-យច្ឆរិឃាចិជ្ជារំឃោះតត្តិ ឌរចិឆំ រំឃោះតំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ, តត្ចា ឃាឆាចរទរលក្លហចេរេត បឌាតាតិ៑

កចំ បតេតំ ដ្ឋប្បជ្ជតីតិ? ចក្លុទ្វារេ តាច អាបាថគតំ ត្ថដ្ឋារម្មណំ កាយស្សាឌចេរេត អស្សាឌឃតោ អភិតត្តតោ កាយរាករំឃោះតំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៑ អតិដ្ឋារម្មណេ កុត្ឋតោ បដិឈរំឃោះតំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៑ "ឌបេត្វា មំ ត ពោឌិ អញ្ញោ ឲតំ អារម្មណំ ចិភាចេតុំ របត្វោ អត្ថី"តិ យញ្ញាតោ យាតរំឃោះតំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៑ "ឲតំ រូបារម្មណំ តិច្ចំ ធុច"ត្តិ កល្បតោ ដិដ្ឋិរំឃោះតំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៑ "ឲតំ រូបារម្មណំ របត្វា តុ ខោ, រត្តស្ស តុ ខោ"តិ ចិចិកិច្ឆតោ ចិចិកិច្ឆារំឃោះតំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៑ "រយ្យត្តិកចេ ចត តោ ត្ថឌំ ហុលភំ ឌាត"ត្តិ កចំ បតេត្តស្ស កចរាករំឃោះតំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៑ "អាឃតិម្បិ ឲចរូបំ សីលព្វតំ រយាឌិឃិត្វា រក្កា លទ្ធុ"ត្តិ សីលព្វតំ រយាឌិឃត្តស្ស សីលព្វតបរាយាសរំឃោះតំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៑ "អហោ ចត ឲតំ រូបារម្មណំ អញ្ញោ ត លភេយ្យ"ត្តិ ដ្ឋរុឃតោ ត្ថស្សារំឃោះតំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៑ អត្តតា លទ្ធំ រូបារម្មណំ អញ្ញស្ស យច្ឆរាឃតោ យច្ឆរិឃរំឃោះតំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៑ រព្វេហេច រហឌាតអញ្ញាណចេរេត អចិជ្ជារំឃោះតំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៑

ឃថា ច អត្ុប្បត្តស្សាតិ ឃេត ការណេត អរយុតាចារចេរេត អត្ុប្បត្តស្ស តស្ស ឌរចិឆស្សាបិ រំឃោះតស្ស ដ្ឋប្បាទោ ហោតិ, តញ្ចា ការណំ បឌាតាតិ៑ ឃថា ច ដ្ឋប្បត្តស្សាតិ អប្បហីតដ្ឋេត បត រយុតាចារចេរេត ចា ដ្ឋប្បត្តស្ស តស្ស ឌរចិឆស្សាបិ រំឃោះតស្ស ឃេត ការណេត បហាតំ ហោតិ, តញ្ចា ការណំ បឌាតាតិ៑ ឃថា ច បហីតស្សាតិ តឌត្តចិក្ខុត្កប្បហាតចេរេត បហីតស្សាបិ តស្ស ឌរចិឆស្ស រំឃោះតស្ស ឃេត ការណេត អាឃតិំ អត្ុប្បាទោ ហោតិ, តញ្ចា បឌាតាតិ៑ ពេត ការណេត បតស្ស អាឃតិំ អត្ុប្បាទោ ហោតិ? ដិដ្ឋិចិចិកិច្ឆាសីលព្វតបរាយាសិរស្សាយច្ឆរិឃភេឌស្ស តាច បញ្ចាចិឆស្ស រំឃោះតស្ស សោតាបត្តិមគ្គេត អាឃតិំ អត្ុប្បាទោ ហោតិ៑ កាយរាកបដិឈរំឃោះតទ្វយស្ស ឱឡារិកស្ស រកទាកាមិមគ្គេត, អណុរហកតស្ស អតាកាមិមគ្គេត,

មានភវរាគាវិជ្ជាសំយោជនត្តយស្ស អរហត្តមគ្គេន អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតិ។

សោតញ្ច បជានាតិ សទ្ទេ ចា តិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ អបិចេត្ថ អាយតនកថា វិត្ថារតោ វិសុទ្ធិមគ្គេ អាយតននិទ្ទេសេ វុត្តនយេន វេទិតព្ពា។

ឥតិ អជ្ឈត្តំ វាតិ ឯវំ អជ្ឈត្តិកាយតនបរិគ្គហណេន អត្តនោ វា ធម្មេសុ, ពាហិរាយតនបរិគ្គហណេន បរស្ស វា ធម្មេសុ, កាលេន វា អត្តនោ, កាលេន វា បរស្ស ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ។ សមុទយវយា បនេត្ថ “អវិជ្ជាសមុទយា ចក្ខុសមុទយោ”តិ រូបាយតនស្ស រូបក្ខន្ធេ, អរូបាយតនេសុ មនាយតនស្ស វិញ្ញាណក្ខន្ធេ, ធម្មាយតនស្ស សេសក្ខន្ធេសុ វុត្តនយេន នីហរិតព្ពា។ លោកុត្តរធម្មា ន គហេតព្ពា។ ឥតោ បរំ វុត្តនយមេវ។

[illegible] អាយតនបរិគ្គាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចន្តិ ឯវំ យោជនំ កត្វា អាយតនបរិគ្គាហកស្ស ភិក្ខុនោ និយ្យានមុខំ វេទិតព្ពំ។ សេសំ តាទិសមេវាតិ។

អាយតនបព្ពវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ពោជ្ឈង្គបព្ពវណ្ណនា

១១៨ ឯវំ ៦ អជ្ឈត្តិកពាហិរាយតនវសេន ធម្មានុបស្សនំ វិភជិត្វា ឥទានិ ពោជ្ឈង្គវសេន វិភជិតុំ បុន ចបរន្តិ អាទិមាហ។ តត្ថ ពោជ្ឈង្គេសូតិ ពុជ្ឈនកសត្តស្ស អង្គេសុ។ សន្តន្តិ បដិលាភវសេន សំវិជ្ជមានំ។ សតិសម្ពោជ្ឈង្គន្តិ សតិសង្ខាតំ សម្ពោជ្ឈង្គំ។ ឯត្ថ ហិ សម្ពុជ្ឈតិ អារទ្ធវិបស្សកតោ បដ្ឋាយ យោគាវចរោតិ សម្ពោធិ, យាយ វា សោ សតិអាទិកាយ សត្តធម្មសាមគ្គិយា សម្ពុជ្ឈតិ កិលេសនិទ្ទាតោ ឧដ្ឋាតិ, សច្ចានិ វា បដិវិជ្ឈតិ, សា ធម្មសាមគ្គី សម្ពោធិ។ តស្ស សម្ពោធិស្ស, តស្សា វា សម្ពោធិយា អង្គន្តិ សម្ពោជ្ឈង្គំ។ តេន វុត្តំ “សតិសង្ខាតំ សម្ពោជ្ឈង្គ”ន្តិ។ សេសសម្ពោជ្ឈង្គេសុបិ ឥមិនាវ នយេន វចនត្ថោ វេទិតព្ពោ។

អសន្តន្តិ អប្បដិលាភវសេន អវិជ្ជមានំ។ យថា ច អនុប្បន្នស្សាតិអាទីសុ បន សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស តាវ – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, សតិសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានីយា ធម្មា, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា សំវត្តតី”តិ (សំ។ និ។ ៥។១៨៣) ឯវំ ឧប្បាទោ ហោតិ។ តត្ថ សតិយេវ សតិសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានីយា ធម្មា។ យោនិសោមនសិការោ វុត្តលក្ខណោយេវ, តំ តត្ថ ពហុលំ បវត្តយតោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ។

អបិច ចត្តារោ ធម្មា សតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ សតិសម្បជញ្ញំ មុដ្ឋស្សតិបុគ្គលបរិវជ្ជនតា ឧបដ្ឋិតស្សតិបុគ្គលសេវនតា តទធិមុត្តតាតិ។ អភិក្កន្តាទីសុ ហិ សត្តសុ ឋានេសុ សតិសម្បជញ្ញេន ភត្តនិក្ខិត្តកាកសទិសេ មុដ្ឋស្សតិបុគ្គលេ បរិវជ្ជនេន តិស្សទត្តត្ថេរអភយត្ថេរសទិសេ ឧបដ្ឋិតស្សតិបុគ្គលេ សេវនេន ឋាននិសជ្ជាទីសុ សតិសមុដ្ឋាបនត្ថំ និន្នបោណបព្ភារចិត្តតាយ ច សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ។ ឯវំ ឧប្បន្នស្ស បនស្ស អរហត្តមគ្គេន ភាវនាបារិបូរី ហោតីតិ បជានាតិ។

ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស បន – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, កុសលាកុសលា ធម្មា...បេ... កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា សំវត្តតី”តិ (សំ. និ. ៥.២៣២) ឯវំ ឧប្បាទោ ហោតិ។

អបិច សត្ត ធម្មា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ បរិបុច្ឆកតា វត្ថុវិសទកិរិយា ឥន្ទ្រិយសមត្តបដិបាទនា ទុប្បញ្ញបុគ្គលបរិវជ្ជនា បញ្ញវន្តបុគ្គលសេវនា គម្ភីរញាណចរិយបច្ចវេក្ខណា តទធិមុត្តតាតិ។ តត្ថ បរិបុច្ឆកតាតិ ខន្ធធាតុអាយតនឥន្ទ្រិយពលពោជ្ឈង្គមគ្គង្គឈានង្គសមថវិបស្សនានំ អត្ថសន្និស្សិតបរិបុច្ឆាពហុលតា។

វត្ថុវិសទកិរិយាតិ អជ្ឈត្តិកពាហិរានំ វត្ថូនំ វិសទភាវករណំ។ យទា ហិស្ស កេសនខលោមានិ ទីឃានិ ហោន្តិ, សរីរំ វា ឧស្សន្នទោសញ្ចេវ សេទមលមក្ខិតញ្ច, តទា អជ្ឈត្តិកំ វត្ថុ អវិសទំ ហោតិ អបរិសុទ្ធំ។ យទា បន ចីវរំ ជិណ្ណំ កិលិដ្ឋំ ទុគ្គន្ធំ ហោតិ, សេនាសនំ វា ឧក្លាបំ, តទា ពាហិរំ វត្ថុ អវិសទំ ហោតិ អបរិសុទ្ធំ។ តស្មា កេសាទិច្ឆេទនេន ឧទ្ធំវិរេចនអធោវិរេចនាទីហិ សរីរសល្លហុកភាវករណេន ឧច្ឆាទនន្ហាបនេន ច អជ្ឈត្តិកំ វត្ថុ វិសទំ កាតព្ពំ។

សូចិកម្មធោវនរជនបរិភណ្ឌករណាទីហិ ពាហិរំ វត្ថុ វិសទំ កាតព្ពំ។ ឯតស្មិញ្ហិ អជ្ឈត្តិកពាហិរេ វត្ថុម្ហិ អវិសទេ ឧប្បន្នេសុ ចិត្តចេតសិកេសុ ញាណម្បិ អវិសទំ អបរិសុទ្ធំ ហោតិ, អបរិសុទ្ធានិ ទីបកបល្លវដ្ដិតេលានិ និស្សាយ ឧប្បន្នទីបសិខាយ ឱភាសោ វិយ។ វិសទេ បន អជ្ឈត្តិកពាហិរេ វត្ថុម្ហិ ឧប្បន្នេសុ ចិត្តចេតសិកេសុ ញាណម្បិ វិសទំ ហោតិ, បរិសុទ្ធានិ ទីបកបល្លវដ្ដិតេលានិ និស្សាយ ឧប្បន្នទីបសិខាយ ឱភាសោ វិយ។ តេន វុត្តំ – “វត្ថុវិសទកិរិយា ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តតី”តិ។

ឥន្ទ្រិយសមត្តបដិបាទនា នាម សទ្ធាទីនំ ឥន្ទ្រិយានំ សមភាវករណំ។ សចេ ហិស្ស សទ្ធិន្ទ្រិយំ ពលវំ ហោតិ, ឥតរានិ មន្ទានិ។ តតោ វីរិយិន្ទ្រិយំ បគ្គហកិច្ចំ, សតិន្ទ្រិយំ ឧបដ្ឋានកិច្ចំ, សមាធិន្ទ្រិយំ អវិក្ខេបកិច្ចំ, បញ្ញិន្ទ្រិយំ ទស្សនកិច្ចំ កាតុំ ន សក្កោតិ។ តស្មា តំ ធម្មសភាវបច្ចវេក្ខណេន វា យថា វា មនសិករោតោ ពលវំ ជាតំ, តថា អមនសិការេន ហាបេតព្ពំ។ វក្កលិត្ថេរស្ស វត្ថុ ចេត្ថ និទស្សនំ។ សចេ បន វីរិយិន្ទ្រិយំ ពលវំ ហោតិ, អថ នេវ សទ្ធិន្ទ្រិយំ អធិមោក្ខកិច្ចំ កាតុំ សក្កោតិ, ន ឥតរានិ ឥតរកិច្ចភេទំ។ តស្មា តំ បស្សទ្ធាទិភាវនាយ ហាបេតព្ពំ។ តត្រាបិ សោណត្ថេរស្ស វត្ថុ ទស្សេតព្ពំ។ ឯវំ សេសេសុបិ ឯកស្ស ពលវភាវេ សតិ ឥតរេសំ អត្តនោ កិច្ចេសុ អសមត្ថតា វេទិតព្ពា។

វិសេសតោ បនេត្ថ សទ្ធាបញ្ញានំ សមាធិវីរិយានំ ច សមតំ បសំសន្តិ។ ពលវសទ្ធោ ហិ មន្ទបញ្ញោ មុធប្បសន្នោ ហោតិ, អវត្ថុស្មិំ បសីទតិ។ ពលវបញ្ញោ មន្ទសទ្ធោ កេរាដិកបក្ខំ ភជតិ។ ភេសជ្ជសមុដ្ឋិតោ វិយ រោគោ អតេកិច្ឆោ ហោតិ។ ចិត្តុប្បាទមត្តេនេវ កុសលំ ហោតីតិ អតិធាវិត្វា ទានាទីនិ អករោន្តោ និរយេ ឧប្បជ្ជតិ។ ឧភិន្នំ សមតាយ វត្ថុស្មិំយេវ បសីទតិ។ ពលវសមាធិំ បន មន្ទវីរិយំ សមាធិស្ស កោសជ្ជបក្ខត្តា កោសជ្ជំ អភិភវតិ។ ពលវវីរិយំ មន្ទសមាធិំ វីរិយស្ស ឧទ្ធច្ចបក្ខត្តា ឧទ្ធច្ចំ អភិភវតិ។ សមាធិ បន វីរិយេន សំយោជិតោ កោសជ្ជេ បតិតុំ ន លភតិ។ វីរិយំ សមាធិនា សំយោជិតំ ឧទ្ធច្ចេ បតិតុំ ន លភតិ។ តស្មា តទុភយំ សមំ កាតព្វំ។ ឧភយសមតាយ ហិ អប្បនា ហោតិ។

អបិច សមាធិកម្មិកស្ស ពលវតីបិ សទ្ធា វដ្ដតិ។ ឯវំ សទ្ទហន្តោ ឱកប្បេន្តោ អប្បនំ បាបុណិស្សតិ។ សមាធិបញ្ញាសុ បន សមាធិកម្មិកស្ស ឯកគ្គតា ពលវតី វដ្ដតិ, ឯវញ្ហិ សោ អប្បនំ បាបុណាតិ។ វិបស្សនាកម្មិកស្ស បញ្ញា ពលវតី វដ្ដតិ, ឯវញ្ហិ សោ លក្ខណបដិវេធំ បាបុណាតិ។ ឧភិន្នំ បន សមតាយបិ អប្បនា ហោតិយេវ។ សតិ បន សព្វត្ថ ពលវតី វដ្ដតិ។ សតិ ហិ ចិត្តំ ឧទ្ធច្ចបក្ខិកានំ សទ្ធាវីរិយបញ្ញានំ វសេន ឧទ្ធច្ចបាតតោ, កោសជ្ជបក្ខេន ច សមាធិនា កោសជ្ជបាតតោ រក្ខតិ។ តស្មា សា លោណធូបនំ វិយ សព្វព្យញ្ជនេសុ សព្វកម្មិកអមច្ចោ វិយ ច សព្វរាជកិច្ចេសុ សព្វត្ថ ឥច្ឆិតព្វា។ តេនាហ – “សតិ ច បន សព្វត្ថិកា វុត្តា ភគវតា។ កិំ ការណា? ចិត្តញ្ហិ សតិ បដិសរណំ, អារក្ខបច្ចុបដ្ឋានា ច សតិ, ន ច វិនា សតិយា ចិត្តស្ស បគ្គហនិគ្គហោ ហោតី”តិ។

ទុប្បញ្ញបុគ្គលបរិវជ្ជនា នាម ខន្ធាទិភេទេ អនោគាឡ្ហបញ្ញានំ ទុម្មេធបុគ្គលានំ អារកាវ បរិវជ្ជនំ។ បញ្ញវន្តបុគ្គលសេវនា នាម សមបញ្ញាសលក្ខណបរិគ្គាហិកាយ ឧទយព្វយបញ្ញាយ សមន្នាគតបុគ្គលសេវនា។ គម្ភីរញាណចរិយបច្ចវេក្ខណា នាម គម្ភីរេសុ ខន្ធាទីសុ បវត្តាយ គម្ភីរបញ្ញាយ បភេទបច្ចវេក្ខណា។ តទធិមុត្តតា នាម ឋាននិសជ្ជាទីសុ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គសមុដ្ឋាបនត្ថំ និន្នបោណបព្ភារចិត្តតា។ ឯវំ ឧប្បន្នស្ស បនស្ស អរហត្តមគ្គេន ភាវនាបារិបូរី ហោតីតិ បជានាតិ។

វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, អារព្ភធាតុ និក្កមធាតុ បរក្កមធាតុ, តត្ថ យោនិសោ មនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា សំវត្តតី”តិ (សំ. និ. ៥.២៣២) ឯវំ ឧប្បាទោ ហោតិ។

អបិច ឯកាទស ធម្មា វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ អបាយភយបច្ចវេក្ខណតា អានិសំសទស្សាវិតា គមនវីថិបច្ចវេក្ខណតា បិណ្ឌបាតាបចាយនតា ទាយជ្ជមហត្តបច្ចវេក្ខណតា សត្ថុមហត្តបច្ចវេក្ខណតា ជាតិមហត្តបច្ចវេក្ខណតា សព្រហ្មចារិមហត្តបច្ចវេក្ខណតា កុសីតបុគ្គលបរិវជ្ជនតា អារទ្ធវីរិយបុគ្គលសេវនតា តទធិមុត្តតាតិ។

តត្ថ និរយេសុ បញ្ចវិធពន្ធនកម្មការណតោ បដ្ឋាយ មហាទុក្ខំ អនុភវនកាលេបិ, តិរច្ឆានយោនិយំ ជាលក្ខិបកុមីនាទីហិ

ᨣᩉᩥᨲᨠᩣᩃᩮᨸᩥ, ᨸᩣᨩᨶᨠᨱ᩠ᨭᨠᩣᨴᩥᨸ᩠ᨸᩉᩣᩁᨲᩩᨶ᩠ᨶᩔ ᨸᨶ ᩈᨠᨭᩅᩉᨶᩣᨴᩥᨠᩣᩃᩮᨸᩥ, ᨸᩮᨲ᩠ᨲᩥᩅᩥᩈᨿᩮ ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥᨸᩥ ᩅᩔᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩑᨠᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩁᨾ᩠ᨸᩥ ᨡᩩᨸ᩠ᨸᩥᨸᩣᩈᩣᩉᩥ ᩋᩣᨲᩩᩁᩥᨲᨠᩣᩃᩮᨸᩥ, ᨠᩣᩃᨠᨬ᩠ᨧᩥᨠᩋᩈᩩᩁᩮᩈᩩ ᩈᨭ᩠ᨮᩥᩉᨲ᩠ᨳᩋᩈᩦᨲᩥᩉᨲ᩠ᨳᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩮᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨧᨾ᩠ᨾᨾᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᨶ ᩅᩣᨲᩣᨲᨸᩣᨴᩥᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩩᨽᩅᨶᨠᩣᩃᩮᨸᩥ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩅᩦᩁᩥᨿᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲᩩᩴ᪨ ᩋᨿᨾᩮᩅ ᨲᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨠᩣᩃᩮᩣ ᩅᩦᩁᩥᨿᨠᩁᨱᩣᨿᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨸᩣᨿᨽᨿᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨

“ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨠᩩᩈᩦᨲᩮᨶ ᨶᩅᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩩᩴ, ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩮᨶᩮᩅ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩋᨿᨾᩣᨶᩥᩈᩴᩈᩮᩣ ᩅᩦᩁᩥᨿᩔᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᩣᨶᩥᩈᩴᩈᨴᩔᩣᩅᩥᨶᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ “ᩈᨻ᩠ᨻᨻᩩᨴ᩠ᨵᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᨾᩉᩣᩈᩣᩅᨠᩮᩉᩥ ᨲᩮ ᨣᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨧ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨠᩩᩈᩦᨲᩮᨶ ᨣᨶ᩠ᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨣᨾᨶᩅᩦᨳᩥᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ “ᨿᩮ ᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨾᩮ ᨲᩮ ᨾᨶᩩᩔᩣ ᨶᩮᩅ ᨬᩣᨲᨠᩣ, ᨶ ᨴᩣᩈᨠᨾ᩠ᨾᨠᩁᩣ, ᨶᩣᨸᩥ ‘ᨲᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨩᩦᩅᩥᩔᩣᨾᩣ’ᨲᩥ ᨲᩮ ᨸᨱᩦᨲᩣᨶᩥ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨠᩣᩁᩣᨶᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᨲᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᩈᩦᩈᨾᩣᨶᩣ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣᨸᩥ ‘ᩋᨿᩴ ᩍᨾᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᨿᨴᩊ᩠ᩉᩦᨻᩉᩩᩃᩮᩣ ᩈᩩᨡᩴ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᨲᩦ’ᨲᩥ ᨶ ᩑᩅᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩔᨲᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ‘ᩋᨿᩴ ᩍᨾᩮ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᨾᨱᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᩔᨲᩦ’ᨲᩥ ᨲᩮ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ, ᩈᩮᩣ ᨴᩣᨶᩥ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨠᩩᩈᩦᨲᩮᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶ ᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩴ ᩋᨸᨧᩣᨿᩥᩔᩈᩥ, ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩔᩮᩅ ᩉᩥ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩣᨸᨧᩣᨿᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩣᨸᨧᩣᨿᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨾᩉᩣᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩅᩥᨿ᪨

ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᨠᩔᨠᩃᩮᨱᩮ ᨶᩣᨾ ᨸᨭᩥᩅᩈᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨧ ᨣᩮᩣᨧᩁᨣᩣᨾᩮ ᩑᨠᩣ ᨾᩉᩣᩏᨸᩣᩈᩥᨠᩣ ᨳᩮᩁᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨭᩥᨩᨣ᩠ᨣᨲᩥ᪨ ᩈᩣ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦ ᨵᩦᨲᩁᩴ ᩋᩣᩉ – “ᩋᨾ᩠ᨾ ᩋᩈᩩᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨮᩣᨶᩮ ᨸᩩᩁᩣᨱᨲᨱ᩠ᨯᩩᩃᩣ, ᩋᩈᩩᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨡᩦᩁᩴ, ᩋᩈᩩᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩈᨸ᩠ᨸᩥ, ᩋᩈᩩᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨹᩣᨱᩥᨲᩴ, ᨲᩅ ᨽᩣᨲᩥᨠᩔ ᩋᨿ᩠ᨿᨾᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᨣᨲᨠᩣᩃᩮ ᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩦᩁᩈᨸ᩠ᨸᩥᨹᩣᨱᩥᨲᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨴᩮᩉᩥ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᨧ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣᩈᩥ, ᩋᩉᩴ ᨸᨶ ᩉᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᩴ ᨸᩣᩁᩥᩅᩣᩈᩥᨠᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨬ᩠ᨩᩥᨠᩮᨶ ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩣᨾ᩠ᩉᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨴᩥᩅᩣ ᨠᩥᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩔᩈᩥ ᩋᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ? ᩈᩣᨠᨸᨱ᩠ᨱᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨱᨲᨱ᩠ᨯᩩᩃᩮᩉᩥ ᩋᨾ᩠ᨻᩥᩃᨿᩣᨣᩩᩴ ᨸᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᩮᩉᩥ ᩋᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ᪨

ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨸᩣᩁᩩᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩦᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᨲᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩒᩅᨴᩥ – “ᨾᩉᩣᩏᨸᩣᩈᩥᨠᩣ ᨠᩥᩁ ᨠᨬ᩠ᨩᩥᨿᩮᨶ ᨸᩣᩁᩥᩅᩣᩈᩥᨠᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥ, ᨴᩥᩅᩣᨸᩥ ᨠᨱᨸᨱ᩠ᨱᨾ᩠ᨻᩥᩃᨿᩣᨣᩩᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ, ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨸᨶ ᨸᩩᩁᩣᨱᨲᨱ᩠ᨯᩩᩃᩣᨴᩦᨶᩥ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨲᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩮᩈᩣ ᨶᩮᩅ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨶ ᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᩈᩦᩈᨲᩥ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨸᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨸᨲ᩠ᨳᨿᨾᩣᨶᩣ ᨴᩮᨲᩥ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᩑᨲᩥᩔᩣ ᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩔᩈᩥ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩔᩈᩦᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩮᩣ ᨲᨿᩣ ᩈᩁᩣᨣᩮᨶ ᩈᨴᩮᩣᩈᩮᨶ ᩈᨾᩮᩣᩉᩮᨶ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨳᩅᩥᨠᩣᨿ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨱ᩠ᨮᩥᨠᩴ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩔᨠᩃᩮᨱᨾᩮᩅ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨾᨬ᩠ᨧᩮ ᨧᩦᩅᩁᩴ ᨧᩦᩅᩁᩅᩴᩈᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨸᩣᨸᩩᨱᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᨴᩦᨥᩁᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩅᩩᨲ᩠ᨳᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᩁᩮᨽᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨠᩈᩥᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᨸᨴᩩᨾᩴ ᨾᩉᩣᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩮᩣ ᩈᩥᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩃᩮᨱᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᨵᩥᩅᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ –

“ᨶᨾᩮᩣ ᨲᩮ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨩᨬ᩠ᨬ, ᨶᨾᩮᩣ ᨲᩮ ᨸᩩᩁᩥᩈᩩᨲ᩠ᨲᨾ;

ᨿᩔ ᨲᩮ ᩋᩣᩈᩅᩣ ᨡᩦᨱᩣ, ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣᩈᩥ ᨾᩣᩁᩥᩈᩣ”ᨲᩥ᪨ –

ᩑᩅᩴ ᩏᨴᩣᨶᩴ ᩏᨴᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨴᩥᩈᩣᨶᩴ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ.

ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩃᩴ ᩋᩮᩣᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩣᨲᩮᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨾᩣᨴᩣᨿ ᨣᩣᨾᩴ ᨸᩣᩅᩥᩈᩥ. ᨴᩣᩁᩥᨠᩣᨸᩥ ᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨾᩮ ᨽᩣᨲᩣ ᩋᩣᨣᨾᩥᩔᨲᩥ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩋᩣᨣᨾᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᩋᩮᩣᩃᩮᩣᨠᨿᨾᩣᨶᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ. ᩈᩣ ᨳᩮᩁᩮ ᨥᩁᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨸ᩠ᨸᩥᨹᩣᨱᩥᨲᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩔ ᨡᩦᩁᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩔ ᨸᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᨮᨸᩮᩈᩥ. ᨳᩮᩁᩮᩣ “ᩈᩩᨡᩴ ᩉᩮᩣᨲᩪ”ᨲᩥ ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ. ᩈᩣᨸᩥ ᨲᩴ ᩋᩮᩣᩃᩮᩣᨠᨿᨾᩣᨶᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ. ᨳᩮᩁᩔ ᩉᩥ ᨲᨴᩣ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨨᩅᩥᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩅᩥᨸ᩠ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩣᨶᩥ ᩍᨶ᩠ᨴ᩠ᩁᩥᨿᩣᨶᩥ, ᨾᩩᨡᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣ ᨸᨾᩩᨲ᩠ᨲᨲᩣᩃᨸᨠ᩠ᨠᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᩥᨲ᩠ᨳ. ᨾᩉᩣᩏᨸᩣᩈᩥᨠᩣ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ “ᨠᩥᩴ ᩋᨾ᩠ᨾ, ᨽᩣᨲᩥᨠᩮᩣ ᨲᩮ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ. ᩈᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩥ. ᩏᨸᩣᩈᩥᨠᩣ “ᩋᨩ᩠ᨩ ᨾᨾ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨸᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨽᩥᩁᨾᨲᩥ ᨲᩮ ᩋᨾ᩠ᨾ ᨽᩣᨲᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩣᩈᨶᩮ ᨶ ᩏᨠ᩠ᨠᨱ᩠ᨮᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ.

“ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩮᨲᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᨴᩣᨿᨩ᩠ᨩᩴ, ᨿᨴᩥᨴᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩋᩁᩥᨿᨵᨶᩴ ᨶᩣᨾ, ᨲᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨠᩩᩈᩦᨲᩮᨶ ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ. ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᩅᩥᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩁᩮᩣ ‘ᩋᨿᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩋᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ’ᨲᩥ ᨸᩁᩥᨻᩣᩉᩥᩁᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᨴᩣᨿᨩ᩠ᨩᩴ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨠᩩᩈᩦᨲᩮᩣᨸᩥ ᩍᨴᩴ ᩋᩁᩥᨿᨵᨶᨴᩣᨿᨩ᩠ᨩᩴ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ, ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩮᩣᩅ ᩃᨽᨲᩦ”ᨲᩥ ᨴᩣᨿᨩ᩠ᨩᨾᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ. “ᨾᩉᩣ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ, ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨶᩮᩣ ᩉᩥ ᨲᩮ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᨠᩣᩃᩮᨸᩥ ᩋᨽᩥᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶᩮᨸᩥ ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᨿᨾᨠᨸᩣᨭᩥᩉᩤᩁᩥᨿᨴᩮᩅᩮᩣᩁᩮᩣᩉᨶ-ᩋᩣᨿᩩᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮᩈᩩᨸᩥ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨠᩣᩃᩮᨸᩥ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩ ᨠᨾ᩠ᨸᩥᨲ᩠ᨳ, ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩩ ᨲᩮ ᩑᩅᩁᩪᨸᩔ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᩣᩈᨶᩮ ‘ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᩈᩦᨲᩮᨶ ᨽᩅᩥᨲᩩ’”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᨾᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ.

ᨩᩣᨲᩥᨾᩉᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ – “ᨲ᩠ᩅᩴ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨶ ᩃᩣᨾᨠᨩᩣᨲᩥᨠᩮᩣ, ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩣᨿ ᨾᩉᩣᩈᨾ᩠ᨾᨲᨸᩅᩮᨱᩥᨿᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩏᨠ᩠ᨠᩣᨠᩁᩣᨩᩅᩴᩈᩮ ᨩᩣᨲᩮᩣᩈᩥ, ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨴᨶᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩔ ᨾᩉᩣᨾᩣᨿᩣᨴᩮᩅᩥᨿᩣ ᨧ ᨶᨲ᩠ᨲᩣ, ᩁᩣᩉᩩᩃᨽᨴ᩠ᨴᩔ ᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ, ᨲᨿᩣ ᨶᩣᨾ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᨶ ᨩᩥᨶᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩩᩈᩦᨲᩮᨶ ᩅᩥᩉᩁᩥᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨲᩥᨾᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ. “ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩣ ᨧᩮᩅ ᩋᩈᩦᨲᩥ ᨧ ᨾᩉᩣᩈᩣᩅᨠᩣ ᩅᩦᩁᩥᨿᩮᨶᩮᩅ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᩴᩈᩩ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦᨶᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩈᩥ ᨶ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩈᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨾᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ. ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴ ᨸᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩋᨩᨣᩁᩈᨴᩥᩈᩮ ᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᨠᩣᨿᩥᨠᨧᩮᨲᩈᩥᨠᩅᩦᩁᩥᨿᩮ ᨠᩩᩈᩦᨲᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ ᨸᩁᩥᩅᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ, ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩮ ᨸᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ ᩈᩮᩅᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ, ᨮᩣᨶᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩦᩁᩥᨿᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨶᩥᨶ᩠ᨶᨸᩮᩣᨱᨸᨻ᩠ᨽᩣᩁᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ. ᩑᩅᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᨸᨶᩔ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨽᩣᩅᨶᩣᨸᩣᩁᩥᨸᩪᩁᩦ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩥ.

ᨸᩦᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩔ – “ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨸᩦᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᨻᩉᩩᩃᩦᨠᩣᩁᩮᩣ, ᩋᨿᨾᩣᩉᩣᩁᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩅᩣ ᨸᩦᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩣᨿ, ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩅᩣ ᨸᩦᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩔ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᨽᩣᩅᩣᨿ ᩅᩮᨸᩩᩃ᩠ᩃᩣᨿ ᨽᩣᩅᨶᩣᨿ ᨸᩣᩁᩥᨸᩪᩁᩥᨿᩣ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦ”ᨲᩥ (ᩈᩴ. ᨶᩥ. ᪕.᪒᪓᪒) ᩑᩅᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᩦᨲᩥᨿᩮᩅ ᨸᩦᨲᩥᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨶᩣᨾ, ᨲᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᨠᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ ᨿᩮᩣᨶᩥᩈᩮᩣᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᩮᩣ

នាម

អបិច ឯកាទស ធម្មា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ ពុទ្ធានុស្សតិ ធម្មសង្ឃសីលចាគទេវតានុស្សតិ ឧបសមានុស្សតិ លូខបុគ្គលបរិវជ្ជនតា សិនិទ្ធបុគ្គលសេវនតា បសាទនីយសុត្តន្តបច្ចវេក្ខណតា តទធិមុត្តតាតិ។

ពុទ្ធគុណេ អនុស្សរន្តស្សាបិ ហិ យាវ ឧបចារា សកលសរីរំ ផរមានោ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ។ ធម្មសង្ឃគុណេ អនុស្សរន្តស្សាបិ, ទីឃរត្តំ អខណ្ឌំ កត្វា រក្ខិតំ ចតុបារិសុទ្ធិសីលំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, គិហិនោ ទសសីលំ បញ្ចសីលំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, ទុព្ភិក្ខភយាទីសុ បណីតំ ភោជនំ សព្រហ្មចារីនំ ទត្វា “ឯវំ នាម អទម្ហា”តិ ចាគំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, គិហិនោបិ ឯវរូបេ កាលេ សីលវន្តានំ ទិន្នទានំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, យេហិ គុណេហិ សមន្នាគតា ទេវតា ទេវត្តំ បត្តា, តថារូបានំ គុណានំ អត្តនិ អត្ថិតំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, “សមាបត្តិយា វិក្ខម្ភិតា កិលេសា សដ្ឋិបិ, សត្តតិបិ វស្សានិ ន សមុទាចរន្តី”តិ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, ចេតិយទស្សនពោធិទស្សនថេរទស្សនេសុ អសក្កច្ចកិរិយាយ សំសូចិតលូខភាវេ ពុទ្ធាទីសុ បសាទសិនេហាភាវេន គទ្រភបិដ្ឋេ រជសទិសេ លូខបុគ្គលេ បរិវជ្ជន្តស្សាបិ, ពុទ្ធាទីសុ បសាទពហុលេ មុទុចិត្តេ សិនិទ្ធបុគ្គលេ សេវន្តស្សាបិ, រតនត្តយគុណបរិទីបកេ បសាទនីយេ សុត្តន្តេ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, ឋាននិសជ្ជាទីសុ បីតុប្បាទនត្ថំ និន្នបោណបព្ភារចិត្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ។ ឯវំ ឧប្បន្នស្ស បនស្ស អរហត្តមគ្គេន ភាវនាបារិបូរី ហោតីតិ បជានាតិ។

បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, កាយបស្សទ្ធិ ចិត្តបស្សទ្ធិ, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា សំវត្តតី”តិ ឯវំ ឧប្បាទោ ហោតិ។

អបិច សត្ត ធម្មា បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ បណីតភោជនសេវនតា ឧតុសុខសេវនតា ឥរិយាបថសុខសេវនតា មជ្ឈត្តបយោគតា សារទ្ធកាយបុគ្គលបរិវជ្ជនតា បស្សទ្ធកាយបុគ្គលសេវនតា តទធិមុត្តតាតិ។

បណីតញ្ហិ សិនិទ្ធំ សប្បាយភោជនំ ភុញ្ជន្តស្សាបិ, សីតុណ្ហេសុ ឧតូសុ ឋានាទីសុ ឥរិយាបថេសុ សប្បាយំ ឧតុំ ច ឥរិយាបថំ ច សេវន្តស្សាបិ បស្សទ្ធិ ឧប្បជ្ជតិ។ យោ បន មហាបុរិសជាតិកោ សព្វោតុឥរិយាបថក្ខមោវ ហោតិ, ន តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។ យស្ស សភាគវិសភាគតា អត្ថិ, តស្សេវ វិសភាគេ ឧតុឥរិយាបថេ វជ្ជេត្វា សភាគេ សេវន្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ។ មជ្ឈត្តបយោគោ វុច្ចតិ អត្តនោ ច បរស្ស ច កម្មស្សកតាបច្ចវេក្ខណា, ឥមិនា មជ្ឈត្តបយោគេន ឧប្បជ្ជតិ។ យោ លេឌ្ឌុទណ្ឌាទីហិ បរំ វិហេឋយមានោវ វិចរតិ។ ឯវរូបំ សារទ្ធកាយំ បុគ្គលំ បរិវជ្ជន្តស្សាបិ, សំយតបាទបាណឹ បស្សទ្ធកាយំ បុគ្គលំ សេវន្តស្សាបិ, ឋាននិសជ្ជាទីសុ បស្សទ្ធុប្បាទនត្ថាយ និន្នបោណបព្ភារចិត្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ។ ឯវំ ឧប្បន្នស្ស បនស្ស អរហត្តមគ្គេន ភាវនាបារិបូរី ហោតីតិ បជានាតិ។

សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, សមថនិមិត្តំ អព្យគ្គនិមិត្តំ, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា

សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា សំវត្តតី”តិ (សំ° និ° ៥°២៣២) ឯវំ ឧប្បាទោ ហោតិ។ តត្ថ សមថោវ សមថនិមិត្តំ, អវិក្ខេបដ្ឋេន ច អព្យគ្គនិមិត្តន្តិ។

អបិច ឯកាទស ធម្មា សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ វត្ថុវិសទកិរិយតា ឥន្ទ្រិយសមត្តបដិបាទនតា និមិត្តកុសលតា សមយេ ចិត្តស្ស បគ្គហណតា សមយេ ចិត្តស្ស និគ្គហណតា សមយេ សម្បហំសនតា សមយេ អជ្ឈុបេក្ខនតា អសមាហិតបុគ្គលបរិវជ្ជនតា សមាហិតបុគ្គលសេវនតា ឈានវិមោក្ខបច្ចវេក្ខណតា តទធិមុត្តតាតិ។ តត្ថ វត្ថុវិសទកិរិយតា ច ឥន្ទ្រិយសមត្តបដិបាទនតា ច វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពា។

និមិត្តកុសលតា នាម កសិណនិមិត្តស្ស ឧគ្គហណកុសលតា។ សមយេ ចិត្តស្ស បគ្គហណតាតិ យស្មិំ សមយេ អតិសិថិលវីរិយតាទីហិ លីនំ ចិត្តំ ហោតិ, តស្មិំ សមយេ ធម្មវិចយវីរិយបីតិសម្ពោជ្ឈង្គសមុដ្ឋាបនេន តស្ស បគ្គហណំ។ សមយេ ចិត្តស្ស និគ្គហណតាតិ យស្មិំ សមយេ អច្ចារទ្ធវីរិយតាទីហិ ឧទ្ធតំ ចិត្តំ ហោតិ, តស្មិំ សមយេ បស្សទ្ធិសមាធិឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គសមុដ្ឋាបនេន តស្ស និគ្គហណំ។ សមយេ សម្បហំសនតាតិ យស្មិំ សមយេ ចិត្តំ បញ្ញាបយោគមន្ទតាយ វា ឧបសមសុខានធិគមេន វា និរស្សាទំ ហោតិ, តស្មិំ សមយេ អដ្ឋសំវេគវត្ថុបច្ចវេក្ខណេន សំវេជេតិ។ អដ្ឋ សំវេគវត្ថូនិ នាម ជាតិជរាព្យាធិមរណានិ ចត្តារិ, អបាយទុក្ខំ បញ្ចមំ, អតីតេ វដ្ដមូលកំ ទុក្ខំ, អនាគតេ វដ្ដមូលកំ ទុក្ខំ, បច្ចុប្បន្នេ អាហារបរិយេដ្ឋិមូលកំ ទុក្ខន្តិ។ រតនត្តយគុណានុស្សរណេន ច បសាទំ ជនេតិ។ អយំ វុច្ចតិ “សមយេ សម្បហំសនតា”តិ។

សមយេ អជ្ឈុបេក្ខនតា នាម យស្មិំ សមយេ សម្មាបដិបត្តិំ អាគម្ម អលីនំ អនុទ្ធតំ អនិរស្សាទំ អារម្មណេ សមប្បវត្តំ សមថវីថិបដិបន្នំ ចិត្តំ ហោតិ, តទាស្ស បគ្គហនិគ្គហសម្បហំសនេសុ ន ព្យាបារំ អាបជ្ជតិ សារថិ វិយ សមប្បវត្តេសុ អស្សេសុ។ អយំ វុច្ចតិ “សមយេ អជ្ឈុបេក្ខនតា”តិ។ អសមាហិតបុគ្គលបរិវជ្ជនតា នាម ឧបចារំ វា អប្បនំ វា អប្បត្តានំ វិក្ខិត្តចិត្តានំ បុគ្គលានំ អារកា បរិវជ្ជនំ។ សមាហិតបុគ្គលសេវនតា នាម ឧបចារេន វា អប្បនាយ វា សមាហិតចិត្តានំ សេវនា ភជនា បយិរុបាសនា។ តទធិមុត្តតា នាម ឋាននិសជ្ជាទីសុ សមាធិឧប្បាទនត្ថំយេវ និន្នបោណបព្ភារចិត្តតា។ ឯវញ្ហិ បដិបជ្ជតោ ឯស ឧប្បជ្ជតិ។ ឯវំ ឧប្បន្នស្ស បនស្ស អរហត្តមគ្គេន ភាវនាបារិបូរិ ហោតីតិ បជានាតិ។

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានិយា ធម្មា, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា សំវត្តតី”តិ (សំ° និ° ៥°២៣២) ឯវំ ឧប្បាទោ ហោតិ។ តត្ថ ឧបេក្ខាវ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានិយា ធម្មា នាម។

អបិច បញ្ច ធម្មា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ សត្តមជ្ឈត្តតា សង្ខារមជ្ឈត្តតា សត្តសង្ខារកេលាយនបុគ្គលបរិវជ្ជនតា សត្តសង្ខារមជ្ឈត្តបុគ្គលសេវនតា តទធិមុត្តតាតិ។

តត្ថ ខ្ចិហាការេហិ សត្តុបដ្ឋាកំ សមុដ្ឋាបេតិ – “ត្វំ អត្តេតា កេរមុត អាគន្ត្វា អត្តេតា កេរមុត គមិស្សសិ, ឲេសាបិ អត្តេតា កេរមុត អាគន្ត្វា អត្តេតា កេរមុត គមិស្សតិ, ត្វំ កំ កោលាយសី”តិ ឲចំ កមុស្សកតាបច្ចេចក្ខលោត ច, “បរេមត្វេតា សេត្តាឃេច តត្វិ, សោ ត្វំ កំ កោលាយសី”តិ ឲចំ តិស្សត្តបច្ចេចក្ខលោត ចៈ ខ្ចិហេចាការេហិ សក្ខារមដ្ឋាកំ សមុដ្ឋាបេតិ – “ឰគំ ឌីចទំ អត្យុបេត្តាត ចណ្ហចិការំ េចច ឌិណ្ហកាចំ ច ប្លូបាគន្ត្វា បិេទបុឡ្ខាតេចាឡអកំ ហុត្វា ឃដ្ឋិកោគិឃា ឈដ្ឋគឹឃំ កចិស្សតិ, សេច បតស្ស សាមិកោ កេចឃ្យ, តាស្ស ឲចំ ចិតស្សិតុំ ឌេឌឃ្យា”តិ ឲចំ អសាមិកកាចំ បច្ចេចក្ខលោត, “អគដ្ឋគឹឃំ ឰគំ តាចកាលិក”ត្តិ ឲចំ តាចកាលិកតាបច្ចេចក្ខលោត ចៈ ឃចា ច ឌីចេរ, ឲចំ បត្តាឌីស្វបិ ឃោឌតា កាតត្ពាៈ

សត្តសក្ខារកោលាយតបុក្កលបរិចជ្ជតតាតិ ឲត្វ ឃោ បុក្កលោ គិហិ ចា អត្តេតា បុត្តឌីតាឌិកោ, បព្ពជិតោ ចា អត្តេតា អេត្តចាសិកសមាត្យុបជ្ឈាយកាឌិកោ មមាយតិ, សហត្វេតច តេសំ កោសច្ឆេគត្សុចិកមុឌីចេរឆោចតរេឌតបត្តបចតាឌីតិ កេរាតិ, មុហុត្តម្បិ អបស្សេត្តា “អមុកោ សាមណេរោ ក្យហិ, អមុកោ ឌហេរោ ក្យហិ”ត្តិ កត្តមិកោ ចិឃ ឰតោ ចិតោ ច អាលោកេតិ , អេញ្ញាត កោសច្ឆេគតាឌីតំ អត្វាឃ “មុហុត្តំ តាច អមុកំ បេសេថា”តិ ឃាចីឃមាតោបិ “អេមម្ហំ តំ អត្តេតា កម្មំ ត កាេរម, តុមេ្ហាំ កេហត្វា កិលមេស្សថា”តិ ត ឌេតិៈ អឃំ សត្តកោលាយតោ តាមៈ ឃោ បត បត្តឌីចេរចាលកកត្តរឃដ្ឋិអាឌីតិ មមាយតិ, អេញ្ញាស្ស ហត្វេត បរាមសិតុម្បិ ត ឌេតិ, តាចកាលិកំ ឃាចិតោ “មឃម្បិ ឰគំ មមាយត្តា ត បរិភុញ្ជាម, តុម្ហាកំ កិំ ឌស្សាមា”តិ ចឌតិៈ អឃំ សក្ខារកោលាយតោ តាមៈ ឃោ បត តេសុ ខ្ចិស្វបិ ចត្ថុសុ មជ្ឈត្តោ ប្លូតាសិតោៈ អឃំ សត្តសក្ខារមជ្ឈត្តោ តាមៈ ឰតិ អឃំ ប្លូបក្ខាសឡោដ្ឋេដ្ឋា ឲចរូបំ សត្តសក្ខារកោលាយតំ បុក្កលំ អារកា បរិចជ្ជត្តស្សាបិ, សត្តសក្ខារមដ្ឋាបុក្កលំ សេចត្តស្សាបិ, ផាតតិសជ្ជាឌីសុ តក្យាកេតត្វ តិត្តបោលាបក្ខារចិត្តស្សាបិ ប្លូប្បជ្ជតិៈ ឲចំ ប្លូប្បត្តស្ស បតស្ស អរហត្តមគ្គេត ភាចតាបារិបូរី ហោតីតិ បជាតាតិៈ

ឰតិ អញ្ញត្ថំ ចាតិ ឲចំ អត្តេតា ចា សត្ត សឡោដ្ឋេដ្ឋា បរិក្កហិត្វា, បរស្ស ចា, កាលេត ចា អត្តេតា, កាលេត ចា បរស្ស ឌៅដ្ឋេដ្ឋា បរិក្កហិត្វា ឆមេមុសុ ឆមុាត្យុបស្សិ ចិហរតិៈ សមុឌឃចឃា បតេត្វ ឌៅដ្ឋេដ្ឋាតំ តិត្តត្តិតិេរាឆចេសេត ចេឌិតត្ពាៈ ឰតោ បរំ ឌុត្តតឃមេចៈ

កោចលញ្ញាំឰឆ ឌៅដ្ឋេដ្ឋបរិក្កាហិកា សតិ ឌុក្ខសច្ចត្តិ ឲចំ ឃោឌតំ កត្វា ឌៅដ្ឋេដ្ឋបរិក្កាហកស្ស គិក្ខុតោ តិឃ្យាតមុខំ ចេឌិតត្ពំៈ សេសំ តាឌិសមេចាតិៈ

ឌៅដ្ឋេដ្ឋបត្តចណ្ហតា តិដ្ឋិតាៈ

ចត្យុសច្ចបត្តចណ្ហតា

១១៨ៈ ឲចំ សត្តឌៅដ្ឋេដ្ឋចេសេត ឆមុាត្យុបស្សតំ ចិកឌិត្វា ឰគាតិ ចត្យុសច្ចចេសេត ចិកឌិតុំ បុត ចបេត្តិអាឌិមាហៈ

តត្ថ ឋានំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតីតិ ឋបេត្វា តណ្ហំ តេភូមកេ ធម្មេ "ឋានំ ទុក្ខ"ន្តិ យថាសភាវតោ បជានាតិ, តស្សេវ ខោ បន ទុក្ខស្ស ជនិកំ សមុដ្ឋាបិកំ បុរិមតណ្ហំ "អយំ ទុក្ខសមុទយោ"តិ, ឧភិន្នំ អប្បវត្តិំ និព្វានំ "អយំ ទុក្ខនិរោធោ"តិ, ទុក្ខបរិជាននំ សមុទយបជហនំ និរោធសច្ឆិករណំ អរិយមគ្គំ "អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទា"តិ យថាសភាវតោ បជានាតីតិ អត្ថោ. អវសេសា អរិយសច្ចកថា វិសុទ្ធិមគ្គេ វិត្ថារិតាយេវ.

ឥតិ អជ្ឈត្តំ វាតិ ឯវំ អត្តនោ វា ចត្តារិ សច្ចានិ បរិគ្គណ្ហិត្វា, បរស្ស វា, កាលេន វា អត្តនោ, កាលេន វា បរស្ស ចត្តារិ សច្ចានិ បរិគ្គណ្ហិត្វា ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ. សមុទយវយា បនេត្ថ ចតុន្នំ សច្ចានំ យថាសម្ភវតោ ឧប្បត្តិនិវត្តិវសេន វេទិតព្វា. ឥតោ បរំ វុត្តនយមេវ.

កេវលញ្ហិ ឥធ ចតុសច្ចបរិគ្គាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចន្តិ ឯវំ យោជេត្វា ចតុសច្ចបរិគ្គាហកស្ស ភិក្ខុនោ និយ្យានមុខំ វេទិតព្វំ. សេសំ តាទិសមេវាតិ.

ចតុសច្ចបព្វវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

ឯត្តាវតា អានាបានំ ចតុឥរិយាបថំ ចតុសម្បជញ្ញំ ទ្វត្តិំសាការំ ចតុធាតុវវត្ថានំ នវសិវថិកា វេទនានុបស្សនា ចិត្តានុបស្សនា នីវរណបរិគ្គហោ ខន្ធបរិគ្គហោ អាយតនបរិគ្គហោ ពោជ្ឈង្គបរិគ្គហោ សច្ចបរិគ្គហោតិ ឯកវីសតិ កម្មដ្ឋានានិ វុត្តានិ. តេសុ អានាបានំ ទ្វត្តិំសាការោ នវសិវថិកាតិ ឯកាទស អប្បនាកម្មដ្ឋានានិ ហោន្តិ. ទីឃភាណកមហាសីវត្ថេរោ បន "នវសិវថិកា អាទីនវានុបស្សនាវសេន វុត្តា"តិ អាហ. តស្មា តស្ស មតេន ទ្វេយេវ អប្បនាកម្មដ្ឋានានិ, សេសានិ ឧបចារកម្មដ្ឋានានិ. កិំ បនេតេសុ សព្វេសុ អភិនិវេសោ ជាយតីតិ? ន ជាយតិ. ឥរិយាបថសម្បជញ្ញនីវរណពោជ្ឈង្គេសុ ហិ អភិនិវេសោ ន ជាយតិ, សេសេសុ ជាយតីតិ. មហាសីវត្ថេរោ បនាហ – "ឯតេសុបិ អភិនិវេសោ ជាយតិ, អយញ្ហិ អត្ថិ នុ ខោ មេ ចត្តារោ ឥរិយាបថា, ឧទាហុ នត្ថិ, អត្ថិ នុ ខោ មេ ចតុសម្បជញ្ញំ, ឧទាហុ នត្ថិ, អត្ថិ នុ ខោ មេ បញ្ចនីវរណា, ឧទាហុ នត្ថិ, អត្ថិ នុ ខោ មេ សត្តពោជ្ឈង្គា, ឧទាហុ នត្ថីតិ ឯវំ បរិគ្គណ្ហាតិ, តស្មា សព្វត្ថ អភិនិវេសោ ជាយតី"តិ.

៤០៤. យោ ហិ កោចិ, ភិក្ខវេតិ យោ ហិ កោចិ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា ឧបាសកោ វា ឧបាសិកា វា. ឯវំ ភាវេយ្យាតិ អាទិតោ បដ្ឋាយ វុត្តេន ភាវនានុក្កមេន ភាវេយ្យ. បាដិកង្ខន្តិ បដិកង្ខិតព្វំ, អវស្សំ ភាវីតិ អត្ថោ. អញ្ញាតិ អរហត្តំ. សតិ វា ឧបាទិសេសេតិ ឧបាទានសេសេ វា សតិ អបរិក្ខីណេ. អនាគាមិតាតិ អនាគាមិភាវោ.

ឯវំ សត្តន្នំ វស្សានំ និយ្យានិកភាវំ ទស្សេត្វា បុន តតោ អប្បតរេបិ កាលេ ទស្សេន្តោ "តិដ្ឋន្តុ, ភិក្ខវេ"តិអាទិមាហ.

ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᩮᨲᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩔᩮᩅ ᨶᩮᨿ᩠ᨿᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ. ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨸᨬ᩠ᨬᩴ ᨸᨶ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ – "ᨸᩣᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᩈᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᩣᨿᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨵᩥᨣᨾᩥᩔᨲᩥ, ᩈᩣᨿᩴ ᩋᨶᩩᩈᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨸᩣᨲᩮᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨵᩥᨣᨾᩥᩔᨲᩦ"ᨲᩥ (ᨾ. ᨶᩥ. ᪂.᪃᪄᪅) ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ.

ᩍᨲᩥ ᨽᨣᩅᩤ "ᩑᩅᩴ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨾ ᩈᩣᩈᨶ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣᨸᩥ ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩪᨭᩮᨶ ᨴᩮᩈᩥᨲᩴ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ "ᩑᨠᩣᨿᨶᩮᩣ ᩋᨿᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ...ᨸᩮ... ᩍᨲᩥ ᨿᩴ ᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩍᨴᨾᩮᨲᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ. ᩈᩮᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ.

ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩈᩪᨴᨶᩥᨿᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᩈᨲᩥᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

ᨸᨮᨾᩅᨣ᩠ᨣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៧ៈ សីហតាឌចគ្គោ

១ៈ ទ្ញអសីហតាឌសុត្តចណ្ណតា

១៦៤ៈ ទុចំរេយ សុតត្តិ ទ្ញអសីហតាឌសុត្តេៈ ឃដ្ឋា បតស្ស អត្តុប្បត្តិកោ តិក្ខេបោ, តដ្ឋា តំ ឌស្សេត្វា ចស្ស អត្ថបុព្វបឌចណ្ណតំ ពរិស្សាមៈ ពតរាឃ បតិឥំ អត្តុប្បត្តិយា តិក្ខិត្តត្តិ? លោកសក្ការបច្ចយា ចិត្តឹយបរិចេឌចិតេតៈ ភពចរេតា ពិរ ឆយ្ហុគាឃាឌសុត្តេ ចុត្តតយេត យហាលោកសក្ការោ ឧប្បជ្ជិៈ ចត្យប្បយាហិកោ ហិ អយំ លោកសត្តិចាវោសា, ទ្ទុបប្បយាទោហា ទ្ទុបប្បសត្តោ, ឈោសប្បយាទោហា ឈោសប្បសត្តោ, លូខប្បយាទោហា លូខប្បសត្តោ, ឆម្មប្បយាទោហា ឆម្មប្បសត្តោតិ ព្តេយសំ បុគ្គលាតំ ចសេត ចត្យុសា ផិតោៈ

តេតសំ ព្តេឥំ តាតាពរណំ – ពតមោ ច បុគ្គលោ ទ្ទុបប្បយាទោហា ទ្ទុបប្បសត្តោ? ព្តេឆពច្ចោ បុគ្គលោ អារោរាហំ ចា បស្សិត្វា បរិណាហំ ចា បស្សិត្វា សណ្ឋាតំ ចា បស្សិត្វា បារិបូរឹ ចា បស្សិត្វា តត្ថ បយាណំ ពរេហត្វា បសាឌំ ឌតេតតិ, អយំ ចុច្ចតិ បុគ្គលោ ទ្ទុបប្បយាទោហា ទ្ទុបប្បសត្តោៈ

ពតមោ ច បុគ្គលោ ឈោសប្បយាទោហា ឈោសប្បសត្តោ? ព្តេឆពច្ចោ បុគ្គលោ បរចណ្ណតាឃ បររេចាយតាឃ បរបសំសតាឃ បរចណ្ណហារិកាឃ, តត្ថ បយាណំ ពរេហត្វា បសាឌំ ឌតេតតិ, អយំ ចុច្ចតិ បុគ្គលោ ឈោសប្បយាទោហា ឈោសប្បសត្តោៈ

ពតមោ ច បុគ្គលោ លូខប្បយាទោហា លូខប្បសត្តោ? ព្តេឆពច្ចោ បុគ្គលោ ឌីចរលូខំ ចា បស្សិត្វា បត្តលូខំ ចា បស្សិត្វា, សេតាសតលូខំ ចា បស្សិត្វា ចិចិធំ ចា ឌុក្ករការិកំ បស្សិត្វា តត្ថ បយាណំ ពរេហត្វា បសាឌំ ឌតេតតិ, អយំ ចុច្ចតិ បុគ្គលោ លូខប្បយាទោហា លូខប្បសត្តោៈ

ពតមោ ច បុគ្គលោ ឆម្មប្បយាទោហា ឆម្មប្បសត្តោ? ព្តេឆពច្ចោ បុគ្គលោ សីលំ ចា បស្សិត្វា សមាធឹ ចា បស្សិត្វា បញ្ញំ ចា បស្សិត្វា តត្ថ បយាណំ ពរេហត្វា បសាឌំ ឌតេតតិ, អយំ ចុច្ចតិ បុគ្គលោ ឆម្មប្បយាទោហា ឆម្មប្បសត្តោតិៈ

ព្តេយសុ ចត្សុ បុគ្គលេសុ ទ្ទុបប្បយាទោហាបិ ភពចរេតា អារោរាហបរិណាហសណ្ឋាតបារិបូរិចណ្ណបោក្ខរតំ, អសីតិអតុព្យញ្ជតប្បដិមណ្ឌិតត្តា តាតារតតចិចិត្តមិច សុចណ្ណមហាបដំ, ឆត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណសមាកិណ្ណតាឃ តារាកណសមុជ្ជលំ ចិយ ពពតតលំ សត្ថាមាលិចុល្លំ ចិយ ច រឃាមតសចុរត្តធំ បារិឆ្ឆត្តកំ អដ្ឋារសរតតុរត្តធំ ព្យាមប្បភាបរិក្ខេបំ សស្សិរិកំ អរតាបយសរិរំ ឌិស្វា សម្មាសម្ពុទ្ធមេច បសីឌតិៈ

ឈោសប្បយាទោហាបិ, ភពចតា ពប្បសតសហស្សាធិកាតិ ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យាតិ ឌស បារមិយោ ឌស ឧបបារមិយោ ឌស បរមត្ថបារមិយោ បូរិតា អង្គបរិច្ចាគោ បុត្តឌារបរិច្ចាគោ, រជ្ជបរិច្ចាគោ អត្តបរិច្ចាគោ តយតបរិច្ចាគោ ច ពតោតាតិអាឌិតា តយេត បចត្តំ ឈោសំ

សុត្វា សម្ុាសញ្ញុឆ្ឌេឃច បឃឹគតិ៍

ល្វុចប្បយាលោបិ កកចទេតា ឌឹចទល្វុ់ ឌិទ្វា “សទេ កកចា អការេ៍ អញ្ញាចសិឞ្ឞ, កាសិកចត្ថេយច អឆារឃិឞ្ឞ៍ បញ្ញាឌិត្វា បតាតេត សាលាបំស្ុក្ខុលឌឹចទេត សត្ត្ឞ្យាតេត ការិឃំ កាតា”ត្តិ សម្ុាសញ្ញុឆ្ឌេឃច បឃឹគតិ៍ បត្តល្វុចឃ្យិ ឌិទ្វា – “ត្ថុយិតា អការេ៍ អញ្ញាចសទេត្តត ទត្តចទស្ុចណ្ណាកាឌតេស្ុ ចក្កចត្តិកោឌតារហំ ស្ុកគ្ឆសាលិកោឌតំ បរិក្ុត្តំ, បញ្ញាឌិត្វា បត បិសាលាយំ បត្តំ អាគាឃ ក្ខុតឹចក្ខុលក្ខារទេស្ុ សបគាតំ បិណ្ឌាឃ ចរិត្វា លគ្ឆបិណ្ឌិឃារលិទេបត សត្ត្ឞ្យាតោ ការិឃំ កទេរាតិ”តិ សម្ុាសញ្ញុឆ្ឌេឃច បឃឹគតិ៍ ទេសតាសតល្វុ់ ឌិទ្វាបិ –
“អឃំ អការេ៍ អញ្ញាចសទេត្តា តិណ្ណំ ក្ខុត្ថុតំ អត្ថុច្ឆចិទេកាស្ុ តឹស្ុ បិសារេគស្ុ តិចិឆតាឌកបរិចារទោ ឌិត្តាសប្បត្តិំ ចិឃ ទឌ្ឍ្ឞិទិ៍ អត្ថុកចិត្វា ត្ថុគាតិ បញ្ញាឌ្ឍបកទេតា ទុក្ខុមុលទេសតាសតាឌឹស្ុ គាទ្ុចលកសិលិបដ្ឋបឹឆយច្ចាកាឌឹហិ សត្ត្ឞ្យាតោ ការិឃំ កទេរាតិ”តិ សម្ុាសញ្ញុឆ្ឌេឃច បឃឹគតិ៍ ក្ខុក្កទការិកយឞ្ឞ ឌិទ្វាបិ – “លញ្ញាឞ្យាតិ តាឃ យ្ុក្កឃ្ុសកុលត្ថុឃ្ុសហទេហុឃ្ុសាឌឹតំ បសេឌយទេត្តត ឃារបេឞ្យតិ, អប្យាលាកំ គសាតំ គសាឃិឞ្យតិ, សទិទេ ច ឌីចិទេតា ច អគេបទេក្កា ចិហរិឞ្យតិ, អទេហា ក្ខុក្កទការទេកា កកចា”តិ សម្ុាសញ្ញុឆ្ឌេឃច បឃឹគតិ៍

ឆប្ុប្យាលោបិ កកចទេតា សឹលក្ខុណំ សមាឆិក្ខុណំ បញ្ញាក្ខុណំ គសាតចិទេមាក្ខុសមាឆិសមាបត្តិសម្បត្តិ អភិញ្ញាបរិទេឃ្ុទិ៍ ឃយកបរិឌិហារិឃំ ទេគទេចារទោហណំ បរិឆិកបុត្តុគយតាឌឹតិ ច អតេកាតិ អច្ឆទិឃាតិ ឌិទ្វា សម្ុាសញ្ញុឆ្ឌេឃច បឃឹគតិ, ទេតា ឲចំ បសត្តា កកចទេតា យហត្តិ លិកសក្កាទេ អភិហទេត្តិ៍ តិត្ថិឃាតំ បត ឌាទេចទុឌាតទេក កាកឞ្ឞ ចិឃ លិកសក្កាទោ បរិហាឃិត្ថុ៍ ឃចាហ –

“អគឞ្យទេតត ទេយារឞ្ឞ, សិលិទេតា យញ្ញកាលិទេតា;

កាកំ តត្ថុ អប្ុទេឌឞ៊ុ, ឃំទេសត ច ឞទេលត ច៍

ឃគា ច សទេសយ្យទេត្តា, ទេយារទោ ឌាទេចទុយាកយា;

អច លិទេកា ច សក្កាទោ, ចាឃសឞ្ឞ អហាឃច៍

ឃាច ត្ុប្យញ្ញតិ ត្ុទេទ្ធា, ឆប្ុទាឌា បកញ្ញទោ;

តាច អទេញ្ញា អប្ុទេឌឞ៊ុ, ប្ុទ្ធ សយលាទ្រាហ្ុទេលា៍

ឃគា ច សទេសយ្យទេត្តា, ត្ុទេទ្ធា ឆប្ុយទេគសឃិ;

ອຜ ລິເກ ຈ ນກ຺ຂເຣ, ທິຕ຺ວາຕ ອທາຍຜາ”ຕິ (ຊາ. ໑.໓.໑໕໖-໑໕໘);

ເຕ ໑ຈ໌ ປທີຕລິກນກ຺ຂາຣາ ຣຕ຺ຕິ ໑ກຮ຺ູຮູລຍຕ຺ຕ ຢຼກາເນຕ຺ວາປິ ນ຺ຈຸຍ຺ກູຍເຕ ຕເຊ຺ຊາປຕກາ ຍິຍ ທຕປ຺ຍກາ ອເທນຸ໌.

ຍຜາ ທິ ຕເຊ຺ຊາປຕກາ, ກາຍອປກ຺ລູຍ຺ຸຍຕ຺ຕິຍາ;

ຕິຮນ຺ຍຍຕ຺ຕິ ຢຼການໍ, ໑ເຕນໍ ຍິນເຍາ ທິ ເນາ.

ຍຮາ ຈ ຣສ຺ມິນຍ຺ເຕ຺ຕາ, ອຕ຺ຖເຮຕິ ປກ຺ຂເຣາ;

ອຜ ຕຊ຺ຊປນ຺ຍາຕ, ປກາ ອຕ຺ຕຣຜາຍຕິ.

໑ຈ໌ ຕຊ຺ຊປນຮິນາ, ທິຕ຺ວາປິ ປຸຕ຺ຫຼ ຍູຜ;

ກາຍອປກ຺ລູປເຍ ເລິເກ, ຮີປຍຕ຺ຕິ ນກໍ ກຸລໍ.

ຍຮາ ຈ ຍຸເຕ຺ຕ ເລິກສ຺ມິ, ຮູເຮຕິ ອຍິຕປ຺ຍເກາ;

ຕິປ຺ຍກາ ທິຕ຺ວາ ເທາຕ຺ຕິ, ນ຺ຈຸເຍ ຕຊ຺ຊປກາ ຍຜາຕິ.

ເຕ ໑ຈ໌ ຕິປ຺ຍກາ ທຸຕ຺ວາ ກຖ຺ປິຍອກາຮີທິ ກິຕ຺ຕນຮີຣາ ປເຣຍປິຣິຊຸຕ຺ຕາປຕ຺ຕາ ເຍຕ ຍຸເຕ຺ຕ ເຍຕ ຜເຍຸາ ເຍຕ ນເຍ຺ຍາ ເຍຕ ຈ ຍທາຊຕນ຺ຍ ນຕ຺ຕິປິເຕາ, ເຕຕ ເຕຕ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕຣຈີຍິຍຍ຺ຸຍິ ນິຍ຺ຍາຊເກປິ ຈຍຸເຕ຺ຕປິ ນກາຍ຺ຸຍິ ຜຕ຺ວາ ປຣິເຮຈຕ຺ຕິ –

“ກິໍ ເກາ ນຍເຫາເຍຈ ເກາຕເຍາ ນຍເຫາ, ຍຍໍ ອນ຺ນຍຫາ; ນຍຫເນ຺ນຈ ເກາຕຍນ຺ນ ນາຈກາ ນຍຫາ, ອຍ຺ຍາກໍ ນາຈກາ ອນ຺ນຍຫາ? ນຍຫເນ຺ນຈ ເກາຕຍນ຺ນ ນາຈກາຕຊ຺ຊານ຺ນ ຮິຕ຺ຕໍ ຍທປ຺ຍລໍ, ຕ ອຍ຺ຍາກໍ, ນາຈກາຕຊ຺ຊາ ເຕາ ຮິຕ຺ຕໍ ຍທປ຺ຍລໍ? ຕຕ຺ຖ ນຍເຫາປິ ເກາຕເຍາ ນຍເຫາ, ຍຍຍ຺ຸຍິ ນຍຫາ. ນຍຫນ຺ນປິ ເກາຕຍນ຺ນ ນາຈກາ ນຍຫາ, ອຍ຺ຍາກາຍ຺ຸຍິ ນາຈກາ ນຍຫາ. ນຍຫນ຺ນປິ ເກາຕຍນ຺ນ ນາຈກາຕຊ຺ຊານ຺ນ ຮິຕ຺ຕໍ ຍທປ຺ຍລໍ, ອຍ຺ຍາກາຍ຺ຸຍິ ນາຈກາຕຊ຺ຊາ ເຕາ ຮິຕ຺ຕໍ ຍທປ຺ຍລເຊ຺ຊາຈ? ນຍຫນ຺ນປິ ເກາຕຍນ຺ນ ນາຈກາຕຊ຺ຊານ຺ນ ເຮຜ ກເຣາຜ, ອຍ຺ຍາກາຍ຺ຸຍິ ນາຈກາຕຊ຺ຊາ ເຕາ ເຮຜ ນກ຺ຂເຣາຜ? ຕຕ຺ຖ ນຍເຫາ ເກາຕເຍາ ປຸຣິຍາຕິ ຮິຈນາຕິ ຮູປ຺ຍເຕ຺ຕາ, ຍຍໍ ປຕ ເລິເກ ຮູປ຺ຍຊ຺ຊຍາເຕເຍຈ ຮູປ຺ຍຕ຺ຕາ”ຕິ.

ឯវំ លាភសក្ការំ វិរវន្តិ។ អថ ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឧបាសកា ឧបាសិកាយោតិ ចតស្សោ បរិសា តេសំ សទ្ធិំ សុត្វា ភគវតោ អារោចេសុំ “តិត្ថិយា ភន្តេ [illegible] [illegible]”តិ។ តំ សុត្វា ភគវា – “យា តុម្ហេ, ភិក្ខវេ, តិត្ថិយានំ វចនេន ‘អញ្ញត្រ សមណោ អត្ថី’តិ សញ្ញិនោ អហុវត្ថា”តិ វត្វា អញ្ញតិត្ថិយេសុ សមណភាវំ បដិសេធេន្តោ ឥធេវ ច អនុជានន្តោ ឥមិស្សា អត្ថុប្បត្តិយា ឥធេវ, ភិក្ខវេ, សមណោតិ ឥទំ សុត្តំ អភាសិ។

តត្ថ ឥធេវាតិ ឥមស្មិំយេវ សាសនេ។ អយំ បន និយមោ សេសបទេសុបិ វេទិតព្វោ។ ទុតិយាទយោបិ ហិ សមណា ឥធេវ, ន អញ្ញត្ថ។ សមណោតិ សោតាបន្នោ។ តេនេវាហ – “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, បឋមោ សមណោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា សោតាបន្នោ ហោតិ អវិនិបាតធម្មោ និយតោ សម្ពោធិបរាយណោ, អយំ, ភិក្ខវេ, បឋមោ សមណោ”តិ (អ. និ. ៤.២៤១)។

ទុតិយោតិ សកទាគាមី។ តេនេវាហ – “កតមោ ច? ភិក្ខវេ, ទុតិយោ សមណោ។ ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ តិណ្ណំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា រាគទោសមោហានំ តនុត្តា សកទាគាមី ហោតិ, សកិទេវ ឥមំ លោកំ អាគន្ត្វា ទុក្ខស្សន្តំ ករោតិ។ អយំ, ភិក្ខវេ, ទុតិយោ សមណោ”តិ។

តតិយោតិ អនាគាមី។ តេនេវាហ – “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, តតិយោ សមណោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ បញ្ចន្នំ ឱរម្ភាគិយានំ សំយោជនានំ បរិក្ខយា ឱបបាតិកោ ហោតិ តត្ថ បរិនិព្ពាយី អនាវត្តិធម្មោ តស្មា លោកា។ អយំ, ភិក្ខវេ, តតិយោ សមណោ”តិ។

ចតុត្ថោតិ អរហា។ តេនេវាហ – “កតមោ ច, ភិក្ខវេ, ចតុត្ថោ សមណោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ។ អយំ, ភិក្ខវេ, ចតុត្ថោ សមណោ”តិ (អ. និ. ៤.២៤១)។ ឥតិ ឥមស្មិំ ឋានេ ចត្តារោ ផលដ្ឋកសមណាវ អធិប្បេតា។

សុញ្ញាតិ រិត្តា តុច្ឆា។ បរប្បវាទាតិ ចត្តារោ សស្សតវាទា, ចត្តារោ ឯកច្ចសស្សតិកា, ចត្តារោ អន្តានន្តិកា, ចត្តារោ អមរាវិក្ខេបិកា, ទ្វេ អធិច្ចសមុប្បន្និកា, សោឡស សញ្ញីវាទា, អដ្ឋ អសញ្ញីវាទា, អដ្ឋ នេវសញ្ញីនាសញ្ញីវាទា, សត្ត ឧច្ឆេទវាទា, បញ្ច ទិដ្ឋធម្មនិព្ពានវាទាតិ ឥមេ សព្ពេបិ ព្រហ្មជាលេ អាគតា ទ្វាសដ្ឋិ ទិដ្ឋិយោ ឥតោ ពាហិរានំ បរេសំ វាទា បរប្បវាទា នាម។ តេ សព្ពេបិ ឥមេហិ ចតូហិ ផលដ្ឋកសមណេហិ សុញ្ញា, ន ហិ តេ ឯត្ថ សន្តិ។ ន កេវលញ្ច ឯតេហេវ សុញ្ញា, ចតូហិ បន មគ្គដ្ឋកសមណេហិបិ ចតុន្នំ មគ្គានំ អត្ថាយ អារទ្ធវិបស្សកេហិបីតិ ទ្វាទសហិបិ សមណេហិ សុញ្ញា ឯវ។ ឥមមេវ អត្ថំ សន្ធាយ ភគវតា មហាបរិនិព្ពានេ វុត្តំ –

“ឯកូនតិំសោ វយសា សុភទ្ទ,

យំ បព្ពជិំ កិំកុសលានុឯសី;

វស្សានិ បញ្ញាស សមាធិកានិ,

យតោ អហំ បព្ពជិតោ សុភទ្ទ;

ញាយស្ស ធម្មស្ស បទេសវត្តី,

ឥតោ ពហិទ្ធា សមណោបិ នត្ថិ។

“ទុតិយោបិ សមណោ នត្ថិ, តតិយោបិ សមណោ នត្ថិ, ចតុត្ថោបិ សមណោ នត្ថិ។ សុញ្ញា បរប្បវាទា សមណេហិ អញ្ញេហី”តិ (ទី។ និ។ ២។ ២១៤)។

ឯត្ថ ហិ បទេសវត្តីតិ អារទ្ធវិបស្សកោ អធិប្បេតោ។ តស្មា សោតាបត្តិមគ្គស្ស អារទ្ធវិបស្សកំ មគ្គដ្ឋំ ផលដ្ឋន្តិ តយោបិ ឯកតោ កត្វា សមណោបិ នត្ថីតិ អាហ។ សកទាគាមិមគ្គស្ស អារទ្ធវិបស្សកំ មគ្គដ្ឋំ ផលដ្ឋន្តិ តយោបិ ឯកតោ កត្វា ទុតិយោបិ សមណោ នត្ថីតិ អាហ។ ឥតរេសុបិ ទ្វីសុ ឯសេវ នយោ។

កស្មា បនេតេ អញ្ញត្ថ នត្ថីតិ? អខេត្តតាយ។ យថា ហិ ន អារគ្គេ សាសបោ តិដ្ឋតិ, ន ឧទកបិដ្ឋេ អគ្គិ ជលតិ, ន បិដ្ឋិបាសាណេ ពីជានិ រុហន្តិ, ឯវមេវ ពាហិរេសុ តិត្ថាយតនេសុ ន ឥមេ សមណា ឧប្បជ្ជន្តិ, ឥមស្មិំយេវ បន សាសនេ ឧប្បជ្ជន្តិ។ កស្មា? ខេត្តតាយ។ តេសំ អខេត្តតា ច ខេត្តតា ច អរិយមគ្គស្ស អភាវតោ ច ភាវតោ ច វេទិតព្ពា។ តេនាហ ភគវា –

“យស្មិំ ខោ, សុភទ្ទ, ធម្មវិនយេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ន ឧបលព្ភតិ, សមណោបិ តត្ថ ន ឧបលព្ភតិ, ទុតិយោបិ តត្ថ សមណោ ន ឧបលព្ភតិ, តតិយោបិ តត្ថ សមណោ ន ឧបលព្ភតិ, ចតុត្ថោបិ តត្ថ សមណោ ន ឧបលព្ភតិ។ យស្មិញ្ច ខោ, សុភទ្ទ, ធម្មវិនយេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ឧបលព្ភតិ, សមណោបិ តត្ថ ឧបលព្ភតិ, ទុតិយោបិ តត្ថ...បេ... ចតុត្ថោបិ តត្ថ សមណោ ឧបលព្ភតិ។ ឥមស្មិំ ខោ, សុភទ្ទ, ធម្មវិនយេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ ឧបលព្ភតិ, ឥធេវ, សុភទ្ទ, សមណោ, ឥធ ទុតិយោ សមណោ, ឥធ តតិយោ សមណោ, ឥធ ចតុត្ថោ សមណោ, សុញ្ញា បរប្បវាទា សមណេហិ អញ្ញេហី”តិ (ទី។ និ។ ២។២១៤)។

ឯវំ យស្មា តិត្ថាយតនំ អខេត្តំ, សាសនំ ខេត្តំ, តស្មា យថា សុរត្តហត្ថបាទោ សូរកេសរកោ សីហោ មិគរាជា ន សុសានេ វា សង្ការកូដេ វា បដិវសតិ, តិយោជនសហស្សវិត្ថតំ បន ហិមវន្តំ អជ្ឈោគាហេត្វា មណិគុហាយំយេវ បដិវសតិ។ យថា ច ឆទ្ទន្តោ នាគរាជា ន គោចរិយហត្ថិកុលាទីសុ នវសុ នាគកុលេសុ ឧប្បជ្ជតិ, ឆទ្ទន្តកុលេយេវ ឧប្បជ្ជតិ។ យថា ច វលាហកោ អស្សរាជា ន

ពហុកុសលេ ចា ខលាដពកុសលេ ចា ឧប្បជ្ជតិ, និត្ថុយា ពីរេទ បត និត្ថចកុសលេឃច ឧប្បជ្ជតិ។ ឃធា ច សព្ពកាយកម៌ំ យតោហទំ យហិរតត់ ត សក្ការកុ្ងេ ចា បំសុបត្តតាឌឹសុ ចា ឧប្បជ្ជតិ, ខេចបុល្លបត្តតគ្គត្តរេឃច ឧប្បជ្ជតិ។ ឃធា ច តិមិរបិក្ខេលិ យត្ថរាខា ត ពុទ្ធកបេក្ខុរហិសុ ឧប្បជ្ជតិ, ចត្ុរាសីតិខេឃាដតសហស្សកម្ពិរេ យហាសម្ុទ្ទេឃច ឧប្បជ្ជតិ។ ឃធា ច ជិឃទ្ធខេឃាដតសតិកោ សុបណ្ណរាខា ត កាយទ្វារេ ឧរល្ចចតាឌឹសុ បដិចរតិ, យហាសម្ទ្ធិ បត អខ្លោពការេហត្វា និព្ពលិធហចខេតខេឃច បដិចរតិ។ ឃធា ច ធតរដ្ឋា សុចណ្ណហំសោ ត កាយទ្វារេ អាចាដកាឌឹសុ បដិចរតិ, តចុតិហំសសហស្សបរិចារេរា ហុត្វា ចិត្តកូដបត្តខេតខេឃច បដិចរតិ។ ឃធា ច ចតុទ្ទីបិស្សរេរា ចក្កចត្តិរាខា ត តិចកុសលេ ឧប្បជ្ជតិ, អសម្ពិត្តខាតិលត្តិយកុសលេឃច បត ឧប្បជ្ជតិ។ ឧចខេច ព្ពខេយសុ សយខេលាសុ ឧកសយខេលាបិ ត អញ្ញាតិត្វាឃតេត ឧប្បជ្ជតិ, អរិយបក្កបរិក្ខិខេត្ត បត ពុទ្ធសាសខេតខេឃច ឧប្បជ្ជតិ។ ខេតតាហ ភកចា "ព្ពខេធច, ភិក្ខខេច, សយខេលា...ខេប... សុញ្ញា បរប្បចាទា សយខេលាហិ សយខេលាភិ អខេញ្ញាហី"តិ។

សម្ុា និហតាធំ ភធធាតិ ឧត្តូ សម្ុាតិ ខេហតុតា តខេឃត ពារខេលាត។ និហតាធត្តិ ខេសដ្ឋតាធំ អភិតតាធំ អប្បដិតាធំ។ ព្ពខេយសព្វាចតុត្ថំ សយលាតំ ព្ពខេធច អត្តិតាឃ អយំ តាខេធា ខេសដ្ឋតាខេធា តាយ ខេហាតិ ឧត្តយតាខេធា។ "ព្ពខេយ សយលា ព្ពខេធច អត្តិ"តិ ចធត្តស្ស អខ្ញាខេតា ភយំ ចា អាសត្កា ចា តត្តិតិ អភិតតាខេធា តាយ ខេហាតិ។ "អយ្យាពយ្យិ សាសខេត ព្ពខេយ សយលា អត្តិ"តិ ប្ុរលាឌឹសុ ឧកស្សាបិ ឧដ្ឋហិត្វា ចត្តុ អសយត្តាឃ អយំ តាខេធា អប្បដិតាខេធា តាយ ខេហាតិ។ ខេតត ចុត្តំ "និហតាធត្តិ ខេសដ្ឋតាធំ អភិតតាធំ អប្បដិតាធ"ត្តិ។

១៣០. ធាតំ ខេលា បខេតតំ ចិខ្ជតីតិ ព្ពធំ ខេលា បត ពារលំ ចិខ្ជតិ។ យំ អញ្ញាតិត្តិឃាតិ ខេឃត ពារខេលាត អញ្ញាតិត្តិឃា។ ឧត្តូ ច តិត្តំ ខាតិតត្តំ, តិត្តកខេរា ខាតិតខេត្តា តិត្តិឃា ខាតិតត្តា, តិត្តិឃសាចកា ខាតិតត្តា។ តិត្តំតាយ ទ្វារសដ្ឋិ ជិដ្ឋិខេឃា។ ឧត្តូ ហិ សត្តា តរត្តិ ឧប្បលចត្តិ ឧបុជ្ជតិមុជ្ជំ ពខេរាត្តិ, តស្ុា តិត្តត្តិ ចុច្ចត្តិ។ តាសំ ជិដ្ឋិតំ ឧប្បាខេធតា តិត្តកខេរា តាយ។ តស្ស លទ្ធិំ កខេហត្វា បត្តខិតា តិត្តិឃា តាយ។ ខេតសំ បច្ចឃធាឃកា តិត្តិឃសាចកាតិ ខេចធិតត្តា។ បរិត្តាខកាតិ កិហិតតគ្គំ បហាឃ បត្តជ្ជូបកាតា។ អស្សាខេសាតិ អចស្សខេឃា បតិដ្ឋា ឧបត្តុត្ធា។ ពលត្តិ ធាខេយា។ ខេឃត តុខេយត្តិ ខេឃត អស្សាខេសត ចា ពខេលត ចា ឧចំ ចខេធធ។

អត្តិខេលា ខេតា, អាចុខេសា, ខេតត ភកចតា ខាតតា បស្សតា អរហតា សម្ុាសម្ពុទ្ធេតាតិ ឧត្តូ អយំ សខេង្ខបខេត្តា – ខេឃា ខេសា ភកចា សយតិំស បារមិខេឃា ប្ុរខេត្វា សព្ពកិខេលខេស ភញ្ជិត្វា អនុត្តរំ សម្ុាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុទ្ធោ, ខេតត ភកចតា ខេតសំ ខេតសំ សត្តាតំ អាសយាតុសយំ ខាតតា, ហត្តតខេល ធបិតំ អាមលកំ ចិយ សព្ពំ ខេញយ្យធម្មំ បស្សតា។ អបិច បុខេព្ពតិចាសាឌីហិ ខាតតា, ជិខេព្ពត ចក្ខុតា បស្សតា។ តីហិ ចិខ្ជាហិ ឆហិ ចា បត អភិញ្ញាហិ ខាតតា, សព្ពត្ថ អប្បដិហខេតត សយត្តចក្ខុតា បស្សតា។ សព្ពធម្មខាតតសយត្តាឃ បញ្ញាឃ ខាតតា, សព្ពសត្តាតំ ចក្ខុចិសយាតីតានិ តិខេរាកុដ្ដាឌិកតានិ ចាបិ រូបានិ អតិចិសុទ្ធេត មំសចក្ខុតា បស្សតា។ អត្តហិតសាធិកាយ សយាធិបទដ្ឋាតាយ បដិខេចធបញ្ញាយ ខាតតា, បរហិតសាធិកាយ ករុណាបទដ្ឋាតាយ ខេធសតាបញ្ញាយ បស្សតា។ អរីតំ ហតត្តា បច្ចយាឌីតំ អរហត្តា ច អរហតា, សម្ុា សាមញ្ច សច្ចាតំ ពុទ្ធត្តា សម្ុាសម្ពុទ្ធេត។ អត្តរាយិកធម្មេ ចា ខាតតា, តិយ្យាតិកធម្មេ បស្សតា។ កិខេលសារីតំ ហតត្តា អរហតា, សម្ុា សាមំ សព្ពធម្មាតំ ពុទ្ធត្តា សម្ុាសម្ពុទ្ធេតាតិ, ឧចំ ចតុខេចសារជ្ជចខេសត ចតូហិ អាការេហិ ខេធាមិខេតត ចត្តាខេរា ធម្មា អក្ខាតា, ខេឃ យយំ អត្តតិ សយ្យស្សមាតា ឧចំ ចខេធយ, ត រាដរាដមហាយត្តាឌីតំ ឧបត្តុម្ភំ ពាយពលត្តិ។

សត្ថរិបសាទេនាតិ "ឥតិបិ សោ ភគវា"តិអាទិនា នយេន ពុទ្ធគុណេ អនុស្សរន្តានំ ឧប្បន្នប្បសាទេន។ ធម្មេ បសាទេនាតិ "ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ"តិអាទិនា នយេន ធម្មគុណេ អនុស្សរន្តានំ ឧប្បន្នប្បសាទេន។ សីលេសុ បរិបូរការិតាតិ អរិយកន្តេសុ សីលេសុ បរិបូរការិតា។ អរិយកន្តសីលានិ នាម បញ្ចសីលានិ។ តានិ ហិ ភវន្តរគតាបិ អរិយសាវកា អត្តនោ អរិយសាវកភាវំ អជានន្តាបិ ន វីតិក្កមន្តិ។ សចេបិ ហិ នំ កោចិ វទេយ្យ – "ឥមំ សកលំ ចក្កវត្តិរជ្ជំ បដិច្ឆិត្វា ខុទ្ទកមក្ខិកំ ជីវិតា វោរោបេហី"តិ, អដ្ឋានមេតំ, ន សោ តស្ស វចនំ ករេយ្យ។ ឯវំ អរិយានំ សីលានិ កន្តានិ បិយានិ មនាបានិ។ តានិ សន្ធាយ វុត្តំ "សីលេសុ បរិបូរការិតា"តិ។

សហធម្មិកា ខោ បនាតិ ភិក្ខូ ភិក្ខុនី សិក្ខមានា សាមណេរា សាមណេរី ឧបាសកា ឧបាសិកាតិ ឥមេ សត្ត សហធម្មចារិនោ។ ឥមេសុ ហិ ភិក្ខូ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ សហធម្មំ ចរតិ សមានសិក្ខតាយ។ តថា ភិក្ខុនី ភិក្ខុនីហិ...បេ... ឧបាសិកា ឧបាសិកាហិ, សោតាបន្នា សោតាបន្នេហិ, សកទាគាមី...បេ... អនាគាមីហិ សហធម្មំ ចរតិ។ តស្មា សព្ពេបេតេ សហធម្មិកាតិ វុច្ចន្តិ។ អបិចេត្ថ អរិយសាវកាវ អធិប្បេតា។ តេសញ្ហិ ភវន្តរេបិ បក្ខស្សតបិណ្ឌចារោ នត្ថិ, តស្មា តេ អញ្ញត្ថ ឯកធម្មចារិតាយ សហធម្មិកា។ វុត្តា, "សុប្បដិបន្នោ ភគវតោ សាវកសង្ឃោ"តិអាទិនា នយេន សង្ឃំ អនុស្សរន្តានំ ឧប្បន្នប្បសាទោ កថិតោ។ ឯត្តាវតា ចត្តារិ សោតាបន្នស្ស អង្គានិ កថិតានិ ហោន្តិ។

វុត្តេ ខោ នោ, អាវុសោតិ, អាវុសោ, វុត្តេ ចត្តារោ ធម្មា តេន ភគវតា អយ្យានំ អស្សាវោសា ចេវ ពលទ្ធាតិ អក្ខាតា, ខេម យមំ អត្ថតិ សមន្នាគតា ឧបចិ ចនេយ។

១១៨។ យោ អយ្យានំ សត្ថាតិ វុត្តា បុរាណកស្សបាទីនំ ឆ សត្ថារោ អបទិស្សន្តិ។ យថា បន វទន្តិ សាសនេ អាចរិយុបជ្ឈាយាទីសុ "អយ្យានំ អាចរិយោ, អយ្យានំ ឧបជ្ឈាយោ"តិ កោហញ្ញមេវំ ហោតិ។ ឯវរូបំ វេវំ សន្ធាយ "សត្ថរិ បសាទោ"តិ វទន្តិ។ ចោទោ បនាហ – "យស្មា សត្ថា នាម ន ឯកស្ស, ន ទ្វិន្នំ ហោតិ, សទេវកស្ស លោកស្ស ឯកោវ សត្ថា, តស្មា តិត្ថិយា 'អយ្យានំ សត្ថា' តិ ឯកបទេនេវ សត្ថារំ វិសុំ កត្វា វុត្តាវ បទេន ភិន្ទ្វា បរាជិតា"តិ។ ធម្មេ បសាទោតិ វុត្តំ បន យថា វទន្តិ សាសនេ "អយ្យានំ ទីឃនិកាយោ អយ្យានំ មជ្ឈិមនិកាយោ"តិ បយាយន្តិ, ឯវំ អត្តនោ អត្តនោ បរិយត្តិធម្មេ កោហញ្ញមេវំ សន្ធាយ វទន្តិ។ សីលេសូតិ អជសីលគោសីលមេណ្ឌកសីលកុក្កុរសីលាទីសុ។ វុត្ត ខោ អាវុសោតិ ឯត្ថ វុត្តាតិ បសាទំ សន្ធាយ វទន្តិ។ កោ អធិប្បាយោសោតិ កោ អធិកប្បយោគោ។ យទិទន្តិ យមិទំ តុម្ហាកញ្ចេវ អម្ហាកញ្ច នានាករណំ វទេយ្យាថ។ តំ កិំ នាម? តុម្ហាកម្បិ ហិ ចតូសុ ឋានេសុ បសាទោ, អម្ហាកម្បិ។ នតុ ឧភិន្នំ បសាទេ តុម្ហេសុ អម្ហេសុ ភេទោ ភិន្នស្ស បច្ចាធិ វិប ឧការធិសាតិ វាចាយ សមធុរា ហុត្វា អដ្ឋំសុ។

អថ តេសំ តំ សមុទាចរំ ភិក្ខុនោ ភគវា ឯវំ វាទិនោតិអាទិមាហ។ តត្ថ ឯកា និដ្ឋាតិ យា តស្ស បសាទស្ស បរិយោសានភូតា និដ្ឋា, កិំ សា ឯកា, ឧទាហុ បុថូតិ ឯវំ បុច្ឆាតិ វទតិ។ យស្មា បន តស្មិំ តស្មិំ សមយេ និដ្ឋំ អបញ្ញាបេន្តោ នាម នត្ថិ, ព្រាហ្មណានញ្ហិ ព្រហ្មលោកោ និដ្ឋា, មហាតាបសានំ អាភស្សរា, បរិព្វាជកានំ សុភកិណ្ហា, អាជីវកានំ "អនន្តមានសោ"តិ ឯវំ បរិកប្បិតោ អសញ្ញីភវោ។ ឥមស្មិំ សាសនេ បន អរហត្តំ និដ្ឋា។ សព្ពេវ ចេតេ អរហត្តមេវ និដ្ឋាតិ វទន្តិ។ ទិដ្ឋិវសេន បន ព្រហ្មលោកាទីនិ បញ្ញាបេន្តិ។ តស្មា អត្តនោ

អត្ថតោ លទ្ធិចេនត ឧកេមច តិដ្ឋំ បញ្ញាបេត្តិ, តំ ងេស្សតំ ភកចា សមុា ញ្យាករេមាតាតិអាទិមាហ។

ឋានាតិ កិក្ខុតម្បិ ឧកា តិដ្ឋា, តិត្ថិឃាតម្បិ ឧកា តិដ្ឋាតិ ក្ខិស្ស អដ្ឋាការេកស្ស ចិឃ ចិតេស្ស ភកចា អនុឃោកចត្តំ ងេស្សេត្តា សា

បតាចុេសា, តិដ្ឋា សទាកស្ស, ដ្ឋាហុ ចិតទាកស្សាតិអាទិមាហ។ ពត្ថ ឃស្មា ទាកេត្តាឌិតំ តិដ្ឋា តាម តត្ថិ។ ឃទិ សិឃា,

េសាណសិក្កាលិឌិតម្បិ សិឃាតិ ឋាមំ េតាសំ បស្សត្តាតំ តិត្ថិឃាតំ "ចិតទាកស្ស អាចុេសា សា តិដ្ឋា"តិអាទិតា តេឃត ញ្យាករណំ ងស្សិតំ។

ពត្ថ ចិត្តស្សេតាតិ បល្លិតស្ស។ អនុស្សូតបដិចិទ្ធស្សាតិ ទាេកត អនុស្សូតស្ស េកាេឆត បដិចិទ្ធស្ស។ បបញ្ចាទាមស្ស បបញ្ចាទតិេតាតិ ឧត្ថ

អាទមត្តិ ឧត្ថាតិ អាទាេមា។ បបេញ្ចា អាទាេមា អស្សាតិ បបញ្ចាទាេមា។ បបេញ្ចា ទតិ អស្សាតិ បបញ្ចាទតិ។ បបេញ្ចាតិ ច

មត្តបមត្តាការការេចត បចត្តាតំ តណ្ហាទិដ្ឋិមាតាតេមតំ អធិចចតំ។ ឋាឆ បត តណ្ហាទិដ្ឋិឃោច អធិេប្បតា។ សទាកស្សាតិអាទិស្ស បញ្ចស្ស

ធាតេស្ស ឧេកាច កិេលេសា អាកេតា។ តស្ស អាការេតា តាតត្តំ េចទិតត្តំ។ សទាកស្សាតិ ហិ ចុត្តដ្ឋាេត បញ្ចកាមគុណិកទាកេចេសត

កហិេតា។ សតណ្ហស្សាតិ កចតណ្ហាចេសត។ ទិ៍សាបិងាតស្សាតិ កហណចេសត។ អនុស្សូតបដិចិទ្ធស្សាតិ ឃុកធ្យអចេសត។ បបញ្ចាទាមស្សាតិ

បបញ្ចប្បត្តិងស្សតចេសត។ សទាកស្សាតិ ចា ឧត្ថ អកុសលមូលចេសត កហិេតា។ សតណ្ហស្សាតិ ឧត្ថ តណ្ហាបច្ចឃា ដ្ឋបិងាតងស្សតចេសត។

េសសំ បុទិមសទិសេមច។ េឆេទា បតាហ "កស្មា ឧចំ ចិទ្ធិេសឆ? ឧេកាេឃច ហិ អមំ េលិេកា ទេដ្ឋតចេសត ទាេកាតិ ចុេត្តា។

តណ្ហាករណចេសត តណ្ហា។ កហណេដ្ឋត ដ្ឋបិងាតំ។ ឃុកធ្យអចេសត អនុេទាឆបដិចិេទាេឆា។ បបញ្ចប្បត្តិងស្សតេដ្ឋត បបេញ្ចា"តិ។

១៣១។ ឋាឆាតិ ឋាេមសំ កិេលសាតំ មូលក្ខតំ ទិដ្ឋិចាងំ ងេស្សេត្តា េទ្វមា, កិក្ខុេច, ទិដ្ឋិេឃាតិអាទិមាហ។

ពត្ថ កចទិដ្ឋីតិ សស្សតទិដ្ឋិ។ ចិកចទិដ្ឋីតិ ដ្ឋេឆ្ឆងទិដ្ឋិ។ កចទិដ្ឋិ អល្លិតាតិ តណ្ហាទិដ្ឋិចេសត សស្សតទិដ្ឋិ អល្លិតា។ ដ្ឋបកតាតិ

តណ្ហាទិដ្ឋិចេសេតច ដ្ឋបកតា។ អេជ្ឈាសិតាតិ តណ្ហាទិដ្ឋិចេសេតច អនុបចិដ្ឋា។ ចិកចទិដ្ឋិឃា េត បដិចិទ្ធាតិ េត សេត្ថ ដ្ឋេឆ្ឆងចាទិហិ សទ្ធិំ

– "តុេមអត្ថតាលិ ត ងាតាឆ, សស្សេតា អមំ េលិេកា, តាមំ េលិេកា ដ្ឋេឆ្ឆិដ្ឋតី"តិ បដិចិទ្ធា តិច្ចំ កលហកល្លតបស្សុតា ចិហទត្តិ។

ងុតិឃចាេទបិ ឧេសច តេឃា។

សមុងឃញ្ចាតិអាទិស្ស េទ្វ ទិដ្ឋីតំ សមុងឃា ពលិកសមុងេឃា បច្ចឃសមុងេឃា ច។ ពលិកសមុងេឃា ទិដ្ឋីតំ តិដ្ឋត្តិ។ បច្ចឃសមុងេឃា អដ្ឋ

ធាតាតិ។ េសឃ្យថិទំ, ពន្ធាបិ ទិដ្ឋិដ្ឋាតំ, អចិជ្ជាបិ, ថេស្សាបិ, សញ្ញាបិ, ចិតេក្កាបិ, អេឃាតិេសាមតសិការោបិ, បិបមិេត្តាបិ,

បទេតាេឈាេសាបិ ទិដ្ឋិដ្ឋាតំ។ "ពន្ធា េហតុ ពន្ធា បច្ចេឃា ទិដ្ឋីតំ ដ្ឋបិងាឃ សមុដ្ឋាតេដ្ឋត។ ឧចំ ពន្ធាបិ ទិដ្ឋិដ្ឋាតំ។ អចិជ្ជា... ថេស្សា...

សញ្ញា... ចិតេក្កា... អេឃាតិេសាមតសិការោ... បិបមិេត្តា... បទេតាេឈាេសា េហតុ, បទេតាេឈាេសា បច្ចេឃា ទិដ្ឋីតំ ដ្ឋបិងាឃ

សមុដ្ឋាតេដ្ឋត។ ឧចំ បទេតាេឈាេសាបិ ទិដ្ឋិដ្ឋាតំ" (បដិ។ ម។ ១.១២៣)។ អត្តងមាបិ េទ្វេឃច ពលិកត្តងេមា បច្ចឃត្តងេមា ច។

ពលិកត្តងេមា តាម ពេឃា ចេឃា េកេងា បទិេកេងា អតិច្ចតា អត្តទឆាតំ។ បច្ចឃត្តងេមា តាម េសាតាបត្តិមេក្កា។ េសាតាបត្តិមេក្កា

ហិ ទិដ្ឋិដ្ឋាតសមុឃ្ឃាេតាតិ ចុេត្តា។

អប្បានត្តិ ឥទ្ធិមូលកំ អាភិសំសៈ ឃំ សន្ធាយ ចុត្តំ – “ឃំឥទ្ធិកោ សត្វោ ហោតិ, តំឥទ្ធិកា សាធកា ហោន្តិៈ ឃំឥទ្ធិកា សត្វាទំ សាធកា សក្កោន្តិ, កាទុំ កោន្តិ, យាកេត្តិ, បូរេត្តិ, លកត្តិ តតោតិសាត់ ឌីចបិណ្ឌបាតសេនាសនកិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារៈ អយំ, ភិក្ខវេ, ឥទ្ធិ ឃា ឥទ្ធិឆមុំកោ អាភិសំសោ”តិៈ អាឌីតចត្តិ ឥទ្ធិក្កហណមូលកំ ស្វបទ្ទចៈ សោ ចក្កលិចតំ ស្វក្កជិកប្បធាត់ កណ្ឌកាបស្សឃតា បញ្ញាតបតប្បត់ សាតុបបិតបតត់ កោសយុស្សលុញ្ញាត់ អបេ្យាណកំ ឈាតត្តិអាឌីត់ ចសេត់ ចេឌីតត្តោៈ តិស្សរលត្តិ ឥទ្ធីត់ តិស្សរណ៍ តាយ តិន្តាត់ៈ ឃឆាក្ខតំតប្បជាតត្តីតិ ឃេ ឲតំ សត្តំ ឃឆាសកាចំ ត ជាតត្តិៈ ត បរិបូច្ចត្តិ ច្ឆក្កូសាតិ សកលចក្ខច្ឆកូតោ ត បរិបូច្ចត្តិៈ ព្ពមិតា ឲតេសំ តិទ្ធា តាយ តត្តីតិ ចស្សាតិៈ បរិបូច្ចត្តិ ច្ឆក្កូសាតិ សកលចក្ខច្ឆកូតោ បរិបូច្ចត្តិៈ ព្ពមិតា ឲតេសំ តិទ្ធា តាយ អត្តីតិ ឥទ្ធំ អក្ខការកាត់ អក្ខំ ឈិត្តត្តា ចិឃ សាសតស្សិឃេច តិទ្ធាឃ អត្តីតំ បតិទ្ធបតិៈ

១៣៧ៈ ព្ពកាតិ ឥទ្ធិឆ្កច្ឆត់ ចស្សត្តោ ចត្តារិយាតិ, ភិក្ខវេ, ស្វបិកាតាតីតិអាឌីយាហៈ តេសំ ចិត្តារកេចា ចិសុទ្ធិមគ្គេ ចុត្តាឃេចៈ

សត្តបិកាតបរិញ្ញាចាកា បឌីជាតយាតាតិ យឃំ សត្តេសំ ស្វបិកាតាត់ បរិញ្ញា សយតិក្កមំ ចកាយាតិ ឲចំ បឌីជាតយាតាៈ ត សយ្យា សត្តបិកាតបរិញ្ញាត្តិ សត្តេសំ ស្វបិកាតាត់ សយតិក្កមំ សយ្យា ត បញ្ញាបេត្តិៈ កោចិ កាយបិកាតយតូស្ស បរិញ្ញា បញ្ញាបេត្តិៈ កោចិ ឥទ្ធិបិកាតយតូស្ស បញ្ញាបេត្តិ, កោចិ សីលត្តពុបិកាតស្សាបិៈ អត្តចាតុបិកាតស្ស បត បរិញ្ញា បញ្ញាបេត្តោ តាយ តត្តិៈ តេសំ បត កេតំ ចស្សត្តោ កាយុបិកាតស្ស បរិញ្ញា បញ្ញាបេត្តីតិអាឌីយាហៈ តត្ត សត្តេបិ កាយុបិកាតស្ស បរិញ្ញា បញ្ញាបេត្តិឃេច, លត្ថតូតិ បិសណ្ឌាបិ ហិ “កាយា តោ បត្តឌីតេត ត សេចិតត្តោ”តិ ចតូបឌីសេចត់ កាយំ កប្បីតិ ត បញ្ញាបេត្តិ, អកប្បិឃសេច កត្វា បញ្ញាបេត្តិៈ ឃេ បត សេចត្តិ, តោ តេឃ្យេត សេចត្តិៈ តោត ចុត្តំ “កាយុបិកាតស្ស បរិញ្ញា បញ្ញាបេត្តី”តិៈ

ឃស្មា “តត្តិ ឥត្តុ”ត្តិអាឌីតិ កហេត្វា ចត្តិៈ “សីលេត សុទ្ធិ ចតោត សុទ្ធិ, កាចតាឃ សុទ្ធី”តិ កណ្ហន្តិ, អត្តុបលទ្ធិ ត បជហត្តិ, តស្មា ត ឥទ្ធិបិកាតស្ស, ត សីលត្តពុបិកាតស្ស , ត អត្តចាតុបិកាតស្ស បរិញ្ញា បញ្ញាបេត្តិៈ តំ កិស្ស ហេតុតិ តំ អបញ្ញាបត់ ឲតេសំ កិស្ស ហេតុ, កិំ ការណា? ព្ពយាតិ ហិ តេ កោត្តោតិ ឃស្មា តេ កោត្តោ ព្ពយាតិ តីណិ ការណាតិ ឃឆាសកាចតោ ត ជាតត្តីតិ អតេ្វាៈ ឃេ បតេត្ត ឥទ្ធិតំ បរិញ្ញាត់ បញ្ញាបកការណ៍ ឥទ្ធិច្បោច សីលត្តពុច្ឆ “ឲតំ បហាតព្ព”ត្តិ ឃឆាសកាចតោ ជាតត្តិៈ តេ សន្ធាឃ បចេតា ចេ្ឋ ចាតា ចុត្តាៈ តត្ត ឃេ “អត្តិ ឥត្តុ”ត្តិអាឌីតិ កណ្ហន្តិ, តេ ឥទ្ធិបិកាតស្ស បរិញ្ញា បញ្ញាបេត្តិៈ ឃេ បត “ត សីលេត សុទ្ធិ, ត ចតោត សុទ្ធិ, ត កាចតាឃ សុទ្ធី”តិ កណ្ហន្តិ, តេ សីលត្តពុបិកាតស្ស បរិញ្ញា បញ្ញាបេត្តិៈ អត្តចាតុបិកាតស្ស បរិញ្ញា បត ឲកោបិ បញ្ញាបេតុំ ត សក្កោតិៈ អក្ខសយាបត្តិលិកិតោបិ ហិ ចត្តិយសុទ្ធិឃេ បិលិកិតា បរិយជ្ឈិត្វា ចរយាតាបិ ច តិត្តិឃា តិស្សោ្យា បរិញ្ញា បញ្ញាបេត្តិៈ អត្តចាតំ ប្បុញ្ចាតុំ ត សក្កោត្តិៈ តស្មា បុតប្បត់ ចក្ខស្មិឃេច បតត្តិៈ បចចិឌីក្ខស្តតសសកោ ចិឃ ហិ ឲតេៈ

តត្តាឃំ អត្តុសល្លាបិកា ស្វបមា – បចឌី កិរ សសកំ អាហ – “កោ សសកា”តិៈ សសកោ អាហ – “កោ ឲសោ”តិៈ “កស្មា យេឃេច ស្វបរិ សព្ពត្តិឃាបចេ កសេប្បត្តោ ស្វត្តរបស្សាចំ កោរោត្តោ ឃំ ត ជាតាសី”តិៈ “សុទ្ធ តឃា អហំ ឥទ្ធោ, ឃឃា អក្កត្តទ្ធាតយ្យ អក្ខលក្កេហិ

ឋក្ខន្ធាតិ ចិយ ហោតិ, ចិណ្ណន្ធិ៍ធ្វាគកំ អប្បមត្តកំ, កឹសំ កតាកចលមត្តំ ហត្ថិអស្សាឌីហិ បក អក្កត្តន្ធាតយ្យិ យហត្តំ, បណ្សោចាបិ តេសំ ឈដមេត្តា ហោតិ, ក្ខ្ចារោបិ បន្ធិមេត្តា ហោតិ, អលំ យឃ្យាតឃា”តិ ក្ខប្បតិត្វា អន្ត្រាស្សិ ធាតេ បតិតោ។ តតោ តំ បឆឹ អាហ – “អខេ ក្ខុទំ កតោបិ តត្ យឃ្យាក្ខបរិយេច បតិតោឃឹ”តិ។ សោ បុត តំ ឌិក្ខន្ធត្តា ក្ខប្បតិត្វា អន្ត្រាត្វ បតិតោ, ឲចំ ចណ្សហណ្សយ្យិ ក្ខប្បតិត្វា បតយាតោ សសកោ បឆចិ យុក្ខ្មិតុំ ត សក្កោតិ។ ឲចមេចំ តិត្ថិយា សត្ថុបិគាតបរិត្ថា បន្ថាបេត្វាបិ កាយុបិគាតាឌឹតំ តិណ្ហ្វេយច សមតិក្កមំ បន្ថាបេត្តិ។ អត្វចាឌំ បក យុក្ខ្មិតុំ ត សក្កោត្តិ, អសក្កោត្តា បុតប្បុតំ ចដ្ឋស្សិយេច បតត្តីតិ។

ឲចំ ឃំ តិត្ថិយា សមតិក្កមិតុំ ត សក្កោត្តិ, តណ្ស ចរេសត ឌិន្ទិឆ្នេឌចាឌំ ចត្វា ព្ធគាតិ បសាគបឆ្នេឌចាឌំ គណ្សេត្តា ឲចទ្វបរ លោ, កិក្ខុចេ, ឆឃុចិតយេតិអាឌិមាហ។ តត្វ ឆឃុចិតយេតិ ឆមេ្យ ចេច ចិតយេ ច, ក្ខកយេតបិ អតិឃ្យាតិកសាយតំ គណ្សតិ។ “យោ សត្វទិ បសាគោ សោ ត សយ្យូកេតា”តិ អតិឃ្យាតិកសាយតយ្យិ៍ហិ សត្វា កាលំ កត្វា ឃឹហោបិ ហោតិ, ឮម្សេល្ឆបិ ហោតិ, ឌីបិបិ អឆ្នោបិ តរឆ្នោបិ។ សាចកា បតណ្ស មិកាបិ ឃ្មុកោបិ បសគាបិ ហោត្តិ, សោ “ព្ធមេ យឃ្យាបុត្តេ ក្ខបដ្ធាកា បច្ចុយគាឃកា”តិ ពត្តិ ចា មេត្តំ ចា អត្ថក្ខុឃំ ចា អកត្វា តេសំ ក្ខបរិ បតិត្វា លោហិតំ បិចតិ, ឆ្មុលឆ្មុលមំសាតិបិ ខាគតិ។ សត្វា ចា បក តិព្វអាេរា ហោតិ, សាចកា ក្យក្កូជា ចា ម្ញុសិកា ចា។ អឆ តេ ច្ញុត្តតយេតេច អត្យុកម្យំ អកត្វា ខាគតិ។ អឆ ចា សត្វា តិរយមិលោ ហោតិ, សាចកា តេរឃិកសត្តា។ សោ “ព្ធមេ យឃ្យាបុត្តេ ក្ខបដ្ធាកា បច្ចុយគាឃកា”តិ អត្យុកម្យំ អកត្វា ចិចិឆា កយុកាោលោ កោរោតិ, អាឌិត្តបិ ខេឆ យោខេតិ, អក្កាបត្ថាតយ្យិ អារោបេតិ, លោហក្យុម្ភីយ្យិ ពិបតិ , អតេកហិបិ ក្យុក្ខឆមុហិ សយ្យយោខេតិ។ សាចកា ចា បក កាលំ កត្វា ឃឹហាគយោ ហោត្តិ, សត្វា មិកាឌឹស្ អត្ថាតរោ។ តេ “ព្ធមំ យឃំ បុត្តេ ចត្យុហិ បច្ចុយេហិ ក្ខបដ្ធហិមុក្ស សត្វា តោ អឃ”ត្តិ តស្សិ ពត្តិ ចា មេត្តំ ចា អត្ថក្ខុឃំ ចា អកត្វា ច្ញុត្តតយេតេច អតយព្យសតំ បិបេត្តិ។ ឲចំ អតិឃ្យាតិកសាយតេ យោ សត្វទិ បសាគោ, សោ ត សយ្យូកេតា ហោតិ, កត្ថ្មិ កាលំ កត្ត្វាបិ បន្ធា ចិតណ្សតិយេច។

យោ ឆមេ្យ បសាគោតិ អតិឃ្យាតិកសាយតស្សិ៍ឤ្យឆមេ្យ បសាគោ តាយ, ក្ខក្កហិតបរិយាបុដ – ឆារិតចាចិត្តយត្តកេ តត្តិឆមេ្យ បសាគោ ហោតិ, ចដ្ឋមោក្ខេ បតេត្វ តត្វិ។ តស្មា យោ ឲត្វ បសាគោ, សោ បុតប្បុតំ ចដ្ឋមេច កម្ពុំ កោរោតីតិ សាយតស្សិ អសយ្យូកេតា អសកាចតោ អក្ខាឃតិ។

ឃា ឃឹលេស្ បរិប្ញុរការិតាតិ ឃាបិ ច អតិឃ្យាតិកសាយតេ អឌឃឹលាឌីតំ ចរេសត បរិប្ញុរការិតា, សាបិ ឃស្មា ចដ្ឋមោក្ខ កចតិណ្សរលំ ត សម្បាបេតិ, សម្បដ្ឋមាតា បក តិរច្ឆាតយោតិំ អាចហតិ, ចិបច្ចុមាតា តិរឃំ, តស្មា សា ត សយ្យូកតា អក្ខាឃតិ។ ឃា សហឆម្មិកោស្មុតិ អតិឃ្យាតិកសាយតស្សិ៍ឤ្យយ សហឆម្មិកា, តេស្ ឃស្មា ឲកតេច្ច កាលំ កត្វា ឃឹហាគយោបិ ហោត្តិ, ឲកតេច្ច មិកាគយោ, តត្វ ឃឹហាឌិក្ខុតា “ព្ធមេ អយ្យាកំ សហឆម្មិកា អហេស្”ត្តិ មិកាឌិក្ខុតេស្ ពត្តិអាឌីតិ អកត្វា បុត្តេ ច្ញុត្តតយេតេច តេសំ យហាក្យក្ខ ក្ខប្បាគេត្តិ។ តស្មា ឲត្វ សហឆម្មិកោស្ បិយមតាបតាបិ អសយ្យូកតា អក្ខាឃតិ។

ព្ធគំ បក សត្ថុយ្យិ ការលាកេគំ ឲកតោ កត្វា គណ្សេត្តា កកចា តំ កិណ្ស ហេត្? ឲចមេត្យាថំ, កិក្ខុចេ, ហោតីតិអាឌិមាហ។ ត(តាឃំ

និវេទេត្វា – ឯវមេញ្ញំ, កិញ្ចេវ, ហោតិ, យំ យថា វុត្តំ “យោ សត្តិ បសាទោ សោ ន សម្មុខា អក្ខាយតី”តិអាទិ, តំ ឯវមេវ ហោតិ។ កស្មា? យស្មា តេ បសាទាទយោ ធម្មា សម្បយុត្តកេហិ ...បេ... អសម្មោហបច្ចវេក្ខណេនាតិ, ឯត្ថ ហិ យថា វត្ថុ ការណេត្ថ និបាតោ។ តត្ថ ធម្មេ ធាតូតិ ធម្មធាតោ, ធម្មធាតុតាយេវ ធម្មបច្ចវេក្ខណោ។ សោ បនេស យស្មា យថាភូតាយ ន និយ្យាតិ, តស្មា អភិជ្ឈាភិតោ។ រាគាទីនំ រូបសមាយ អសំវុត្តនេតា អនុបស្សនាសំវុត្តនិតោ។ ន សម្មាសម្មទេន សញ្ញាតា បវេទិតោតិ អសម្មាសម្មទេសនវេទិតោ។ តស្មិំ អភិជ្ឈាភិតោ អនុបស្សនាសំវុត្តនិតោ អសម្មាសម្មទេសនវេទិតោ ឯត្តាវតា ភវតា វិនិវេឋយុ បសាទោ សុរាបីតសិង្គាលេ បសាទោ វិយ និរត្ថកោតិ វេទិតព្វំ។

ឯកោ កិរ កាឡសិង្គាលោ រត្តិំ នគរំ បវិដ្ឋោ សុរាជល្លិកំ ខាទិត្វា បុន្នាគវនេ និបជ្ជិត្វា និទ្ទាយន្តោ សូរិយុគ្គមនេ បពុជ្ឈិត្វា ចិន្តេសិ “អយំ ការោ ន សក្កា គន្តុំ, ពហូ អយ្យកា ចេរិនោ, ឯកំ វញ្ចេត្វា គមិស្សាមី”តិ។ សោ ឯកំ ព្រាហ្មណំ គច្ឆន្តំ ទិស្វា ឥមំ វញ្ចេស្សាមីតិ “អយ្យ ព្រាហ្មណា”តិ អាហ។ កោ ឯសោ ព្រាហ្មណំ បក្កោសតីតិ។ “អហំ, សាមិ, ឥធេតា វាច ឯហីតិ។ កិំ កោតិ? ឥំ ពាហិការំ នេហិ, អហំ តេ ទ្វេ កហាបណសតានិ ទស្សាមីតិ។ សោបិ នយិស្សាមីតិ តំ បិទេត្វា គហេត្វា អនេន វាល ព្រាហ្មណ, ន យស្សាកហាបណា លទ្ធិតកា អត្ថិ, ទ្វល្លកា កហាបណា, សាធុកំ យំ គណ្ហាហីតិ។ គតំ កោ គណ្ហាមីតិ? វុត្តេ សាមន្តេ គល្លិកំ គត្វា អំសេ លគ្គេត្វា គណ្ហាហីតិ។ ព្រាហ្មណោ តំ តថា កត្វា នគ្គិលទ្វារសមីបដ្ឋានំ គន្ត្វា ឯត្ថ ឆ្ពតាភេមីតិ បុច្ឆិ។ កតមដ្ឋានំ នាម ឯតត្ថិ? មហាទ្វារំ ឯតត្ថិ។ អនេន វាល, ព្រាហ្មណ, កិំ តវ ទានតកា អត្ថទ្វារេ កហាបណំ ឋបេត្ថិ, បននេតា យំ ហរា”តិ។ សោ បុនប្បុនំ ខោកំ ខោកំ គន្ត្វា “ឯត្ថ ឆ្ពតាភេមិ ឯត្ថ ឆ្ពតាភេមី”តិ បុច្ឆិត្វា តេន វត្ថុំ តត្ថេតា លេមដ្ឋានំ គន្ត្វា តត្ថ ឆ្ពតាភេហីតិ វុត្តោ ឆ្ពតាភេត្វា សាដកំ គហិត្វា កាឡសិង្គាលោ អាហ “អហំ តេ ទ្វេ កហាបណសតានីតិ ទស្សាមីតិ អវោចំ។ យស្សាបន កហាបណា ពហូ, ន ទ្វេ កហាបណសតានេវ, យាវ អហំ កហាបណេ អាហរាមិ, តាវ ត្វំ សុរិយំ ឆ្ពលេលោកេន្តោ តិដ្ឋា”តិ វត្វា ខោកំ គន្ត្វា និវត្តិត្វា បុន ព្រាហ្មណំ អាហ “អយ្យ ព្រាហ្មណ យា ត្វតា ឆ្ពលេលោកេហិ, សុរិយមេវ ឆ្ពលេលោកេន្តោ តិដ្ឋា”តិ។ ឯវញ្ច បន វត្វា កេតកវនំ បវិសិត្វា យថារុចិ បក្កន្តោ។ ព្រាហ្មណស្សាបិ សុរិយំ ឆ្ពលេលោកេន្តស្សេវ នលាដេតោ សេទា គលន្តិ ច សេទា បុដ្ឋិយំ។ អថ តំ រុក្ខទេវតា អាហ –

“សទ្ទហាសិ សិង្គាលស្ស, សុរាបីតស្ស ព្រាហ្មណ;

សិប្បិកានំ សតំ នត្ថិ, កុតោ កំសសតា ទុវេ”តិ។ (ជា. ១.១.១១៣);

ឯវំ យថា កាឡសិង្គាលេ បសាទោ និរត្ថកោ, ឯវំ វិតណ្ឌវាទីបីតិ។

១៣៣។ អភិជ្ឈាភិកនាយនេន បសាទស្ស និរត្ថកភាវំ ទស្សេត្វា និជ្ឈាភិកនាយនេន តស្ស សាត្ថកតំ ទស្សេតុំ វទាគេតា ច ខោ, កិញ្ចេវតិអាទិមាហ។ តត្ថ កាយុបិនាតស្ស បរិញ្ញា បញ្ញាបេតីតិ អរហត្តមគ្គេន កាយុបិនាតស្ស បហានបរិញ្ញា សមតិក្កមំ បញ្ញាបេតិ, វុត្តនេរសិ តិណ្ណំ រូបិនាតានំ សោតាបត្តិមគ្គេន បរិញ្ញា បញ្ញាបេតិ។ ឯវរូបេ ខោ, កិញ្ចេវ, ធម្មវិនយេតិ, កិញ្ចេវ, ឯវរូបេ ធម្មេ ច វិនយេ ច។

ឯតេនាបិ និយ្យានិកសាសនំ ទស្សេតិ។ សត្ថរិ បសាទោតិ ឯវរូបេ សាសនេ យោ សត្ថរិ បសាទោ, សោ សម្បន្នោ អក្ខាយតិ, ភវទុក្ខនិស្សរណាយ សំវត្តតិ។

តត្រិទំ វត្ថុ – ភគវា កិរ វេទិយកបព្ពតេ ឥន្ទសាលគុហាយំ វិហរតិ។ អថេកោ ឧលូកសកុណោ ភគវតិ គាមំ បិណ្ឌាយ បវិសន្តេ ឧបឌ្ឍមគ្គំ អនុគច្ឆតិ, និក្ខមន្តេ ឧបឌ្ឍមគ្គំ បច្ចុគ្គមនំ ករោតិ។ សោ ឯកទិវសំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ សាយន្ហសមយេ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតំ និសិន្នំ បព្ពតា ឱរុយ្ហ វន្ទិត្វា បក្ខេ បណាមេត្វា អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ សីសំ ហេដ្ឋា កត្វា ទសពលំ នមស្សមានោ អដ្ឋាសិ។ ភគវា តំ ឱលោកេត្វា សិតំ បាត្វាកាសិ។ អានន្ទត្ថេរោ “កោ នុ ខោ, ភន្តេ, ហេតុ កោ បច្ចយោ សិតស្ស បាតុកម្មាយា”តិ បុច្ឆិ។ “បស្សានន្ទ, ឥមំ ឧលូកសកុណំ, អយំ មយិ ច ភិក្ខុសង្ឃេ ច ចិត្តំ បសាទេត្វា សតសហស្សកប្បេ ទេវេសុ ច មនុស្សេសុ ច សំសរិត្វា សោមនស្សោ នាម បច្ចេកពុទ្ធោ ភវិស្សតី”តិ អាហ –

ឧលូកមណ្ឌលក្ខិក, វេទិយកេ ចិរទីឃវាសិក;

សុខិតោសិ ត្វំ អយ្យ កោសិយ, កាលុដ្ឋិតំ បស្សសិ ពុទ្ធវរំ។

មយិ ចិត្តំ បសាទេត្វា, ភិក្ខុសង្ឃេ អនុត្តរេ;

កប្បានំ សតសហស្សានិ, ទុគ្គតេ សោ ន គច្ឆតិ។

ទេវលោកា ចវិត្វាន, កុសលមូលេន ចោទិតោ;

ភវិស្សតិ អនន្តញាណោ, សោមនស្សោតិ វិស្សុតោតិ។

អញ្ញានិបិ ចេត្ថ រាជគហនគរេ សុមនមាលាការវត្ថុ មហាភេរិវាទកវត្ថុ មោរជិកវត្ថុ វីណាវាទកវត្ថុ សង្ខធមកវត្ថូតិ ឯវមាទីនិ វត្ថូនិ វិត្ថារេតព្ពានិ។ ឯវំ និយ្យានិកសាសនេ សត្ថរិ បសាទោ សម្បន្នោ ហោតិ។

ធម្មេ បសាទោតិ និយ្យានិកសាសនម្ហិ ធម្មេ បសាទោ សម្បន្នោ ហោតិ។ សរមត្តេ និមិត្តំ គហេត្វា សុណន្តានំ តិរច្ឆានគតានម្បិ សម្បត្តិទាយកោ ហោតិ, បរមត្ថេ កិំ បន វត្តព្ពំ។ អយមេត្ថ មណ្ឌូកទេវបុត្តាទីនំ វត្ថុវសេន វេទិតព្ពោ។

សីលេសុ បរិបូរការិតាតិ និយ្យានិកសាសនម្ហិ សីលេសុ បរិបូរការិតាបិ សម្បន្នា ហោតិ, សគ្គមោក្ខសម្បត្តិំ អាវហតិ។ តត្ថ

ᨨᨲ᩠ᨲᨾᩣᨱᩅᨠᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈᩣᨾᨱᩮᩁᩅᨲ᩠ᨳᩩᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨮᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨

ᩈᩉᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩈᩪᨲᩥ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩈᩣᩈᨶᩮ ᩈᩉᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩈᩩ ᨸᩥᨿᨾᨶᩣᨸᨲᩣᨸᩥ ᩈᨾᩩᨠ᩠ᨠᨲᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨾᩉᩣᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᩅᩉᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨾᩣᨶᨸᩮᨲᩅᨲ᩠ᨳᩪᩉᩥ ᨮᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ –

“ᨡᩦᩁᩮᩣᨴᨶᨾᩉᨾᨴᩣᩈᩥᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩔ...ᨸᩮ...

ᨹᩣᨱᩥᨲᩴ...ᨸᩮ... ᩏᨧ᩠ᨨᩩᨡᨱ᩠ᨯᩥᨠᩴ... ᨲᩥᨾ᩠ᨻᩁᩪᩈᨠᩴ... ᨠᨠ᩠ᨠᩣᩁᩥᨠᩴ...

ᩑᩊᩣᩃᩩᨠᩴ... ᩅᩃ᩠ᩃᩥᨸᨠ᩠ᨠᩴ... ᨹᩣᩁᩩᩈᨠᩴ... ᩉᨲ᩠ᨳᨸᨲᩣᨠᩴ...

ᩈᩣᨠᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᩴ ... ᨸᩩᨸ᩠ᨹᨠᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᩴ... ᨾᩪᩃᨠᩴ... ᨶᩥᨾ᩠ᨻᨾᩩᨭ᩠ᨮᩥᩴ...

ᩋᨾ᩠ᨻᨠᨬ᩠ᨩᩥᨠᩴ... ᨴᩮᩣᨱᩥᨶᩥᨾ᩠ᨾᨩ᩠ᨩᨶᩥᩴ... ᨠᩣᨿᨻᨶ᩠ᨵᨶᩴ...

ᩋᩴᩈᨻᨴ᩠ᨵᨠᩴ... ᩋᩣᨿᩮᩣᨣᨸᨭ᩠ᨭᩴ... ᩅᩥᨵᩪᨸᨶᩴ... ᨲᩣᩃᩅᨱ᩠ᨭᩴ...

ᨾᩮᩣᩁᩉᨲ᩠ᨳᩴ... ᨨᨲ᩠ᨲᩴ... ᩏᨸᩣᩉᨶᩴ... ᨸᩪᩅᩴ ᨾᩮᩣᨴᨠᩴ...

ᩈᨠ᩠ᨡᩃᩥᨠᩴ ᩋᩉᨾᨴᩣᩈᩥᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᨶ᩠ᨲᩔ...ᨸᩮ...

ᨲᩔᩣ ᨾᩮ ᨸᩔ ᩅᩥᨾᩣᨶᩴ, ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩣ ᨠᩣᨾᩅᨱ᩠ᨱᩥᨶᩦᩉᨾᩈ᩠ᨾᩥ”ᨲᩥ (ᩅᩥ᪨ ᩅ᪨ ᪓᪐᪙)᪨

ᨲᩴ ᨠᩥᩔ ᩉᩮᨲᩪᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪑᪓᪕᪨ ᨹᩔᩣᨶᩥ ᨿᩮᩈᩴ ᩁᩪᨸᩥᨶᩣᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨿᩣ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᩥ, ᨲᩮᩈᩴ ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨮᩣᨶᩮ ᨧ, ᨠᩥᩃ᩠ᩃᩮᩅᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᩴᨶᩥᨴᩣᨶᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨶᩥᨴᩣᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮᩅ ᨠᩣᩁᨱᩅᩮᩅᨧᨶᩣᨶᩥ᪨ ᨠᩣᩁᨱᨬ᩠ᩉᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨹᩃᩴ ᨶᩥᨴᩮᨲᩥ ᩉᨶ᩠ᨴ, ᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨳᩣᨲᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨲᩥ ᩅᩥᨿ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᩥᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᨲᨲᩮᩣ ᨩᩣᨿᨲᩥ ᩈᨾᩩᨴᩮᨲᩥ ᨸᨽᩅᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ, ᨩᩣᨲᩥ, ᨸᨽᩅᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᨴᨲ᩠ᨳᩮᩣ – ᨠᩥᩴ ᨶᩥᨴᩣᨶᩴ ᩑᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩴᨶᩥᨴᩣᨶᩣ᪨ ᨠᩮᩣ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ ᩑᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩴᩈᨾᩩᨴᨿᩣ᪨ ᨠᩣ ᨩᩣᨲᩥ ᩑᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩥᩴᨩᩣᨲᩥᨠᩣ᪨ ᨠᩮᩣ ᨸᨽᩅᩮᩣ ᩑᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ

ᨠᩥᩴᨷᨽᩅᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᨶᩥᨴᩣᨶᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩈᨾᩩᨴᨿᩮᩣ ᨧ ᨩᩣᨲᩥ ᨧ ᨷᨽᩅᩮᩣ ᨧ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨶᩥᨴᩣᨶᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨷᨴᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩏᨷᩣᨴᩣᨶᩔᩮᩅ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩏᨷᩣᨴᩣᨶᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨽᩪᨲᩣᨿ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿᨷᩥ, ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨴᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᩴ ᩅᩮᨴᨶᩣᨴᩦᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥᨿᩮᩅ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨧᩣᨿᩴ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

ᨿᨲᩮᩣᨧ ᨡᩮᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ᪨ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᨷᩉᩦᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨾᩪᩃᩥᨠᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨶ ᨷᩉᩦᨶᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩅᩥᩁᩣᨣᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨧ ᨷᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨧ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨶᩮᩅ ᨠᩣᨾᩩᨷᩣᨴᩣᨶᩴ ᩏᨷᩣᨴᩥᨿᨲᩦᨲᩥ ᨶᩮᩅ ᨠᩣᨾᩩᨷᩣᨴᩣᨶᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨶ ᩏᨷᩮᨲᩥ, ᨶ ᩈᩮᩈᩣᨶᩥ ᩏᨷᩣᨴᩣᨶᩣᨶᩥ᪨ ᩋᨶᩩᨷᩣᨴᩥᨿᩴ ᨶ ᨷᩁᩥᨲᩔᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩏᨷᩣᨴᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨷᩁᩥᨲᩔᨶᩣᨿ ᨶ ᨷᩁᩥᨲᩔᨲᩥ᪨ ᩋᨷᩁᩥᨲᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨷᩁᩥᨲᩔᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩴᩋᨶᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩴᨿᩮᩅ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᨠᩥᩃᩮᩈᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮᨶ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩔ ᩋᩣᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨡᩦᨱᩣ ᨩᩣᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨷᨷᨬ᩠ᨧᩈᩪᨴᨶᩥᨿᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᨧᩪᩊᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪒᪨ ᨾᩉᩣᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩅᩮᩈᩣᩃᩥᨶᨣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪓᪙᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩉᩣᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩮᩈᩣᩃᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴᨶᩣᨾᨠᩮ ᨶᨣᩁᩮ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩁ ᩋᨷᩁᩣᨷᩁᩴ ᩅᩥᩈᩣᩃᩦᨽᩪᨲᨲᩣᨿ “ᩅᩮᩈᩣᩃᩦ”ᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᩴ ᨣᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᩁᩣᨿᩴ ᩋᨶᩩᨷᩩᨻ᩠ᨻᨠᨳᩣ – ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᩋᨣ᩠ᨣᨾᩉᩮᩈᩥᨿᩣ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨣᨻ᩠ᨽᩮᩣ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩣ ᨬᩣᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨶᩥᩅᩮᨴᩮᩈᩥ᪨ ᩁᩣᨩᩣ ᨣᨻ᩠ᨽᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨷᩁᩥᩉᩁᩦᨿᨾᩣᨶᩣ ᨣᨻ᩠ᨽᨷᩁᩥᨷᩣᨠᨠᩣᩃᩮ ᩅᩥᨩᩣᨿᨶᨥᩁᩴ ᨷᩣᩅᩥᩈᩥ᪨ ᨷᩩᨬ᩠ᨬᩅᨶ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩪᩈᩈᨾᨿᩮ ᨣᨻ᩠ᨽᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩣ ᨧ ᨲᩣᩈᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩣ, ᨲᩮᨶ ᨷᨧ᩠ᨧᩪᩈᩈᨾᨿᩮ ᩋᩃᨲ᩠ᨲᨠᨷᨭᩃᨻᨶ᩠ᨵᩩᨩᩦᩅᨠᨷᩩᨷ᩠ᨹᩈᨴᩥᩈᩴ ᨾᩴᩈᨷᩮᩈᩥᩴ ᩅᩥᨩᩣᨿᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ “ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᨴᩮᩅᩥᨿᩮᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨻᩥᨾ᩠ᨻᩈᨴᩥᩈᩮ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᩥᨩᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨣ᩠ᨣᨾᩉᩮᩈᩦ ᨾᩴᩈᨷᩮᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨷᩩᩁᨲᩮᩣ ᨾᨾ ᩋᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᨶ ᩋᩅᨱ᩠ᨱᨽᨿᩮᨶ ᨲᩴ ᨾᩴᩈᨷᩮᩈᩥᩴ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨽᩣᨩᨶᩮ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩣᨩᨾᩩᨴ᩠ᨴᩥᨠᩣᨿ ᩃᨬ᩠ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨿ ᩈᩮᩣᨲᩮ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨷᩣᨷᩮᩈᩥ᪨ ᨾᨶᩩᩔᩮᩉᩥ ᨨᨯ᩠ᨯᩥᨲᨾᨲ᩠ᨲᩮ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᩴ ᩈᩴᩅᩥᨴᩉᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨷᨭ᩠ᨭᨬ᩠ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᨩᩣᨲᩥᩉᩥᨦ᩠ᨣᩩᩃᨠᩮᨶ “ᨻᩣᩁᩣᨱᩈᩥᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᨾᩉᩮᩈᩥᨿᩣ ᨷᨩᩣ”ᨲᩥ ᩃᩥᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᨽᩣᨩᨶᩴ ᩐᨾᩥᨽᨿᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨶᩩᨷᨴ᩠ᨴᩩᨲᩴ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᩈᩮᩣᨲᩮᨶ ᨷᩣᨿᩣᩈᩥ᪨

ᨲᩮᨶ ᨧ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᨲᩣᨷᩈᩮᩣ ᨣᩮᩣᨷᩣᩃᨠᨠᩩᩃᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨣᨦ᩠ᨣᩣᨲᩦᩁᩮ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨷᩣᨲᩮᩣᩅ ᨣᨦ᩠ᨣᩴ ᩒᨲᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨲᩴ ᨽᩣᨩᨶᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩴ

ទិស្វា បំសុកូលសញ្ញាយ អគ្គហេសិ។ អថេត្ថ តំ អក្ខរបដ្ដិកំ រាជមុទ្ទិកាលញ្ឆនំ ច ទិស្វា មុញ្ចិត្វា តំ មំសបេសិំ អទ្ទស, ទិស្វានស្ស ឯតទហោសិ “សិយា គព្ភោ, តថា ហិស្ស ទុគ្គន្ធបូតិកភាវោ នត្ថី”តិ។ អស្សមំ នេត្វា សុទ្ធេ ឱកាសេ ឋបេសិ។ អថ អឌ្ឍមាសច្ចយេន ទ្វេ មំសបេសិយោ អហេសុំ។ តាបសោ ទិស្វា សាធុតរំ ឋបេសិ។ តតោ បុន អឌ្ឍមាសច្ចយេន ឯកមេកិស្សា មំសបេសិយា ហត្ថបាទសីសានមត្ថាយ បញ្ច បញ្ច បិឡកា ឧដ្ឋហិំសុ។ អថ តតោ អឌ្ឍមាសច្ចយេន ឯកា មំសបេសិ សុវណ្ណពិម្ពសទិសោ ទារកោ, ឯកា ទារិកា អហោសិ។

តេសុ តាបសស្ស បុត្តសិនេហោ ឧប្បជ្ជិ, អង្គុដ្ឋកតោ ចស្ស ខីរំ និព្ពត្តិ។ តតោ បភុតិ ច ខីរភត្តំ អលភិត្ថ, សោ ភត្តំ ភុញ្ជិត្វា ខីរំ ទារកានំ មុខេ អាសិញ្ចតិ។ តេសំ យំ យំ ឧទរំ បវិសតិ, តំ តំ សព្វំ មណិភាជនគតំ វិយ ទិស្សតិ, ឯវំ និច្ឆវី អហេសុំ។ អបរេ អាហុ “សិព្វេត្វា ឋបិតា វិយ នេសំ អញ្ញមញ្ញំ លីនា ឆវិ អហោសី”តិ។ ឯវំ តេ និច្ឆវិតាយ វា លីនច្ឆវិតាយ វា លិច្ឆវីតិ បញ្ញាយិំសុ។

តាបសោ ទារកេ បោសេន្តោ ឧស្សូរេ គាមំ បិណ្ឌាយ បវិសតិ, អតិទិវា បដិក្កមតិ។ តស្ស តំ ព្យាបារំ ញត្វា គោបាលកា អាហំសុ – “ភន្តេ, បព្ពជិតានំ ទារកបោសនំ បលិពោធោ, អម្ហាកំ ទារកេ ទេថ, មយំ បោសេស្សាម, តុម្ហេ អត្តនោ កម្មំ ករោថា”តិ។ តាបសោ សាធូតិ បដិស្សុណិ។ គោបាលកា ទុតិយទិវសេ មគ្គំ សមំ កត្វា បុប្ផេហិ ឱកិរិត្វា ធជបដាកំ ឧស្សាបេត្វា តូរិយេហិ វជ្ជមានេហិ អស្សមំ អាគតា។ តាបសោ – “មហាបុញ្ញា ទារកា អប្បមាទេន វឌ្ឍេថ, វឌ្ឍេត្វា ច អញ្ញមញ្ញំ អាវាហវិវាហំ ករោថ, បញ្ចគោរសេន រាជានំ តោសេត្វា ភូមិភាគំ គហេត្វា នគរំ មាបេថ, តត្ថ កុមារំ អភិសិញ្ចថា”តិ វត្វា ទារកេ អទាសិ។ តេ សាធូតិ បដិស្សុណិត្វា ទារកេ នេត្វា បោសេសុំ។

ទារកា វុឌ្ឍិមន្វាយ កីឡន្តា វិវាទដ្ឋានេសុ អញ្ញេ គោបាលកទារកេ ហត្ថេនបិ បាទេនបិ បហរន្តិ។ តេ រោទន្តិ។ “កិស្ស រោទថា”តិ ច មាតាបិតូហិ វុត្តា “ឥមេ និម្មាតាបិតិកា តាបសបោសិតា អម្ហេ អតិបហរន្តី”តិ វទន្តិ។ តតោ តេសំ មាតាបិតរោ “ឥមេ ទារកា អញ្ញេ ទារកេ វិហេឋេន្តិ ទុក្ខាបេន្តិ, ន ឥមេ សង្គហេតព្វា, វជ្ជេតព្វា ឥមេ”តិ អាហំសុ។ តតោ បភុតិ កិរ សោ បទេសោ វជ្ជីតិ វុច្ចតិ យោជនសតិកោ បរិមាណេន។ អថ តំ បទេសំ គោបាលកា រាជានំ តោសេត្វា អគ្គហេសុំ។ តត្ថ ច នគរំ មាបេត្វា សោឡសវស្សុទ្ទេសិកំ កុមារំ អភិសិញ្ចិត្វា រាជានំ អកំសុ។ តាយ ចស្ស ទារិកាយ សទ្ធិំ វារេយ្យំ កត្វា កតិកំ អកំសុ “ពាហិរកទារិកា ន អានេតព្វា, ឥតោ ទារិកា ន កស្សចិ ទាតព្វា”តិ។ តេសំ បឋមសំវាសេន ទ្វេ ទារកា ជាតា ធីតា ច បុត្តោ ច។ ឯវំ សោឡសក្ខត្តុំ ទ្វេ ទ្វេ ជាតា។ តតោ តេសំ ទារកានំ យថាក្កមំ វឌ្ឍន្តានំ អារាមុយ្យាននិវាសដ្ឋានបរិវារសម្បត្តិំ គហេតុំ អប្បហោន្តា នគរំ តិក្ខត្តុំ គាវុតន្តរេន គាវុតន្តរេន បាការេន បរិក្ខិបិំសុ។ តស្ស បុនប្បុនំ វិសាលីកតត្តា វេសាលីត្វេវ នាមំ ជាតំ។ តេន វុត្តំ “វេសាលិយន្តិ ឯវំ នាមកេ នគរេ”តិ។

០ពហិនគរេតិ នគរស្ស ពហិ, ន អម្ពបាលិវនំ វិយ អន្តោនគរស្មិំ។ អយំ បន ជីវកម្ពវនំ វិយ នគរស្ស ពហិទ្ធា វនសណ្ឌោ។ តេន វុត្តំ “ពហិនគរេ”តិ។ អបរបុរេតិ បុរស្ស អបរេ, បច្ឆិមទិសាយន្តិ អត្ថោ។ វនសណ្ឌោតិ សោ កិរ វនសណ្ឌោ នគរស្ស បច្ឆិមទិសាយំ គាវុតមត្តេ ឋានេ។ តត្ថ មនុស្សា នគរតោ គន្ធកុដិំ កត្វា តំ បរិវារេត្វា ភិក្ខូនំ រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានចង្កមលេណកុដិមណ្ឌបាទីនិ បតិដ្ឋាបេសុំ, ភគវា

តត្ថ វិហរតិ។ តេន វុត្តំ “អបរបុរេ វនសណ្ឌេ”តិ។ សុនក្ខត្តោតិ តស្ស នាមំ។ លិច្ឆវីនំ បន បុត្តត្តា លិច្ឆវិបុត្តោតិ វុត្តោ។ អចិរបក្កន្តោតិ វិព្ភមិត្វា គិហិភាវូបគមនេន អធុនាបក្កន្តោ។ បរិសតីតិ បរិសមជ្ឈេ។ ឧត្តរិមនុស្សធម្មាតិ ឯត្ថ មនុស្សធម្មា នាម ទសកុសលកម្មបថា។ តេ បដិសេធេតុំ ន សក្កោតិ។ កស្មា? ឧបារម្ភយា។ វេសាលិយញ្ហិ មនុស្សា រតនត្តយេ បសន្នា ពុទ្ធមាមកា ធម្មមាមកា សង្ឃមាមកា។ តេ ទសកុសលកម្មបថមត្តម្បិ នត្ថិ សមណស្ស គោតមស្សាតិ វុត្តេ ត្វំ កត្ថ ភគវន្តំ បាណំ ហនន្តំ អទ្ទស, កត្ថ អទិន្នំ អាទិយន្តន្តិអាទីនិ វត្វា អត្តនោ បមាណំ ន ជានាសិ? កិំ ទន្តា មេ អត្ថីតិ បាសាណសក្ខរា ខាទសិ, អហិនង្គុដ្ឋេ គហិតុំ វាយមសិ, កកចទន្តេសុ បុប្ផាវឡិកំ កីឡិតុំ ឥច្ឆសិ? មុខតោ តេ ទន្តេ បាតេស្សាមាតិ វទេយ្យុំ។ សោ តេសំ ឧបារម្ភយា ឯវំ វត្តុំ ន សក្កោតិ។

វេសាលិនគរវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ឧត្តរិមនុស្សធម្មាទិវណ្ណនា

តតោ ឧត្តរិំ បន វិសេសាធិកំ បដិសេធេន្តោ ឧត្តរិ មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោតិ អាហ។

តត្ថ អលមរិយំ ញាតុន្តិ អលមរិយោ, អរិយភាវាយ សមត្ថោតិ វុត្តំ ហោតិ។ ញាណទស្សនមេវ ញាណទស្សនវិសេសោ។ អលមរិយោ ច សោ ញាណទស្សនវិសេសោ ចាតិ អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ។ ញាណទស្សនន្តិ ទិព្ពចក្ខុបិ វិបស្សនាបិ មគ្គោបិ ផលម្បិ បច្ចវេក្ខណញាណម្បិ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណម្បិ វុច្ចតិ។ “អប្បមត្តោ សមានោ ញាណទស្សនំ អារាធេតី”តិ (ម។ និ។ ១។៣១១) ហិ ឯត្ថ ទិព្ពចក្ខុ ញាណទស្សនំ នាម។ “ញាណទស្សនាយ ចិត្តំ អភិនីហរតិ អភិនិន្នាមេតី”តិ (ទី។ និ។ ១។២៣៥) ឯត្ថ វិបស្សនាញាណំ។ “អភព្ពា តេ ញាណទស្សនាយ អនុត្តរាយ សម្ពោធាយា”តិ (អ។ និ។ ៤។១៩៦) ឯត្ថ មគ្គោ។ “អយមញ្ញោ ឧត្តរិ មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសោ អធិគតោ ផាសុ វិហារោ”តិ (ម។ និ។ ១។៣២៨) ឯត្ថ ផលំ។ “ញាណញ្ច បន មេ ទស្សនំ ឧទបាទិ, អកុប្បា មេ ចេតោវិមុត្តិ, អយមន្តិមា ជាតិ, នត្ថិ ទានិ បុនព្ភវោ”តិ (មហាវ។ ១៦) ឯត្ថ បច្ចវេក្ខណញាណំ។ “ញាណញ្ច បន មេ ទស្សនំ ឧទបាទិ សត្តាហកាលង្កតោ អាឡារោ កាឡាមោ”តិ (ម។ និ។ ២។៣៤០) ឯត្ថ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ។ ឥធ បន លោកុត្តរមគ្គោ អធិប្បេតោ។ តញ្ហេស ភគវតោ បដិសេធេតិ។

តក្កបរិយាហតន្តិ ឥមិនា អាចរិយំ បដិពាហតិ។ ឯវំ កិរស្ស អហោសិ – សមណេន គោតមេន អាចរិយេ ឧបសង្កមិត្វា សុខុមំ ធម្មន្តរំ គហិតំ នាម នត្ថិ, តក្កបរិយាហតំ បន តក្កេត្វា ឯវំ ភវិស្សតិ ឯវំ ភវិស្សតីតិ តក្កបរិយាហតំ ធម្មំ ទេសេតីតិ។ វីមំសានុចរិតន្តិ ឥមិនា ចស្ស លោកិយបញ្ញំ អនុជានាតិ។ សមណោ គោតមោ បញ្ញាវា, សោ តំ បញ្ញាសង្ខាតំ ឥន្ទវជិរូបមំ វីមំសំ ឯវំ វដ្ដិស្សតិ, ឯវំ វដ្ដិស្សតីតិ ឥតោ ចិតោ ច អនុចរាបេត្វា វីមំសាយ អនុចរិតំ ធម្មំ ទេសេតិ។ សយំបដិភានន្តិ ឥមិនាស្ស ធម្មេសុ បច្ចក្ខភាវំ បដិពាហតិ។ ឯវំ ហិស្ស អហោសិ – សមណស្ស គោតមស្ស សុខុមំ ធម្មន្តរំ វិបស្សនា វា មគ្គោ វា ផលំ វា បច្ចវេក្ខណា វា នត្ថិ, អយំ បន លទ្ធបរិសោ, រាជានំ ចក្កវត្តិំ វិយ នំ ចត្តារោ វណ្ណា បរិវារេន្តិ, សុផុសិតំ បនស្ស ទន្តាវរណំ, មុទុកា ជិវ្ហា, មធុរោ សរោ,

អនេលគឡា វាចា, សោ យំ យទេវស្ស ឧបដ្ឋាតិ, តំ តំ កថេត្វា សមំបដិការំ ករោន្តោ យថាគតំ ទេសេតីតិ។

យស្ស ច ឋានស្ស អត្ថាយ ធម្មោ ទេសិតោតិ យស្ស ច តស្ស អត្ថាយ អយំ ធម្មោ ទេសិតោ។ សេយ្យថិទំ, រាគបដិឃាតត្ថាយ អសុភកម្មដ្ឋានំ, ទោសប្បដិឃាតត្ថាយ មេត្តាភាវនា, មោហបដិឃាតត្ថាយ បញ្ញា ធម្មា, វិតក្កុបច្ឆេទាយ អានាបានស្សតីតិ។

សោ និយ្យាតិ តក្ករស្ស សម្មា ទុក្ខក្ខយាយាតិ សោ ធម្មោ យោ តំ យថានុសិដ្ឋំ ករោតិ, តស្ស តក្ករស្ស សម្មា ហេតុនា នយេន ការណេន វដ្ដទុក្ខក្ខយាយ និយ្យាតិ គច្ឆតិ បវត្តតិ សារេធតីតិ ទីបេតិ។ ឥធំ បនេស ន អត្ថតោ អញ្ញាបទេន វុត្តំ។ ពុទ្ធានញ្ហិធម្មោ អនិយ្យានិកោតិ វុចវេច បវេទេយ្យ, ន បន សក្កោតិ វត្តុំ។ កស្មា? ឧបនិស្សយា។ វេសាលិយញ្ហិ ពហូ សោតាបន្ន-សកទាគាមិ-អនាគាមិឧបាសកា។ តេ វុត្តំ វទេយ្យុំ “សុនក្ខត្ត ត្វំ កថំ វទេសិ ធម្មោ អនិយ្យានិកោតិ វទសិ, យទិ អយំ ធម្មោ អនិយ្យានិកោ, ភវេយ្យ នានេរ ភវេ កស្មា វុត្តកា សោតាបន្នា ជាតា, វុត្តកា សកទាគាមី, វុត្តកា អនាគាមីតិ បុច្ឆេ ទុត្តនយេន ឧបនិស្សយំ ករេយ្យុ”ន្តិ។ សោ ភវិតា ឧបនិស្សយេន អនិយ្យានិកោតិ វត្តុំ អសក្កោន្តោ អញ្ញេនេវ និស្សន្ទកេណ្ឌំ និស្សាយ អស្ស ធម្មោ អយោគោ និយ្យាតិ, អត្ថតោ បនស្ស កិច្ចំ នត្ថីតិ វទតិ។

អស្សោសិ ខោតិ វេសាលិយំ គាមនិគមរាជករិយាធីសុ តត្ថ តត្ថ បរិសមជ្ឈេ ឯវំ ភាសមានស្ស តំ វចនំ សុណិ, ន បន បដិសេធេសិ។ កស្មា? ការុញ្ញតាយ។ ឯវំ កិរស្ស អហោសិ អយំ ពុទ្ធោ សាសមយានំ វេឡុវនំ ជហិ បក្ខិត្តមេលិយំ រជ្ជំ ជហិ ច សោភនពោធ បដិបជ្ជតិ, យថា បដិទាហិតោ បន យទិបិ អាឃាតំ ពន្ធិស្សតិ, វុត្តស្ស តថាគតេ ច យទិ វាតិ ខិបុ ធនេសុ អាឃាតោ អតិការិយោ ភវិស្សតីតិ ការុញ្ញតាយ ន បដិសេធេសិ។ អបិ ចស្ស ឯវំ អហោសិ, ពុទ្ធានំ អវណ្ណភណនំ នាម បុណ្ណចន្ទេ ខេឡបាតសទិសំ, កោ តយស្ស ភណំ ភវិស្សតិ? សយមេវ ពេឡុ បដិឃាតំ យុគេ សុកេ្ក ជលរបិស្សតីតិ តយិតា ការណេន ន បដិសេធេសិ។ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោតិ បិណ្ឌបាតបរិយេសនតោ អបគតោ។

១៣៤. កោធនោតិ ចណ្ឌោ ផរុសោ។ យោធបុរិសោតិ ទុដ្ឋបុរិសោ។ យស្ស ហិ តស្មិំ អត្តភាវេ មគ្គផលានំ ឧបនិស្សយោ នត្ថិ, តំ ពុទ្ធា “យោធបុរិសោ”តិ វទន្តិ។ ឧបនិស្សយេ សតិបិ តស្មិំ លោភេ មគ្គេ វា ផលេ វា អសតិ “យោធបុរិសោ”តិ វទន្តិយេវ។ ពុទ្ធស្ស បន តស្មិំ អត្តភាវេ មគ្គផលានំ ឧបនិស្សយោ សមុច្ឆិន្នោយេវ, តេន តំ “យោធបុរិសោ”តិ អាហ។ កោធា ច បនស្ស វុសា វាចា ភាសិតាតិ វុសា ច បនស្ស វាចា កោធេន ភាសិតា។

កស្មា បនេស កថេតា ពុទ្ធោតិ? អយញ្ហិ បុព្ពេ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា ទិព្ពចក្ខុបរិកម្មំ បុច្ឆិ។ អថស្ស ភគវា កថេសិ។ សោ ទិព្ពចក្ខុំ និព្ពត្តេត្វា អាលោកំ វឌ្ឍេត្វា ទេវលោកេ ខិលលោកេន្តោ នន្ទនវនចិត្តលតាវនផារុសកវនមិស្សកវនេសុ ទិព្ពសម្បត្តិំ អនុភវមានេ ទេវបុត្តេ ច ទេវធីតរោ ច ទិស្វា ឯតេសំ ឯវរូបាយ អត្តភាវសម្បត្តិយា ដិតានំ កីទិសោ នុ ខោ សទ្ទោ ភវិស្សតីតិ សទ្ទំ សោតុកាមោ ហុត្វា ទសពលំ ឧបសង្កមិត្វា ទិព្ពសោតធាតុបរិកម្មំ បុច្ឆិ។ ភគវា បនស្ស ទិព្ពសោតធាតុយា ឧបនិស្សយោ នត្ថីតិ ញត្វា

ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᩅᩥᩁᩉᩥᨲ ᨲᩔ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᩋᩣᨥᩣᨲᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ “ᩋᩉᩴ ᩈᨾᨱᩴ ᨣᩮᩣᨲᨾᩴ ᨸᨮᨾᩴ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴ, ᩈᩮᩣ ‘ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩩ ᩅᩣ ᨾᩣ ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩪ’ᨲᩥ ᨠᩁᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᩉᩴ ᨸᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᨸᩩᩁᩥᩈᨠᩣᩁᩮᨶ ᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴ, ᨲᩴ ᨾᩮ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᩔ ᩑᩅᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ‘ᩋᨿᩴ ᩁᩣᨩᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᨠᩣᩃᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩᨠᩣᩃᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩮᨲᩮᩣᨸᩁᩥᨿᨠᩣᩃᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩈᩅᩣᨶᩴ ᨡᨿᨠᩣᩃᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨿᩣ ᩈᨾᩈᨾᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ’ᨲᩥ ᩍᩔᩣᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩅᩈᩮᨶ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩮᩣᩈᩮᩣ ᩋᩣᨥᩣᨲᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩈᩣᩅᩣᨶᩥ ᨨᨯ᩠ᨯᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩥᩉᩥᨽᩣᩅᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᨶ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩪᨲᩮᩣ ᩅᩥᨧᩁᨲᩥ᪨ ᨴᩈᨻᩃᩴ ᨸᨶ ᩋᩈᨲᩣ ᨲᩩᨧ᩠ᨨᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨽᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨧᩁᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᨽᨣᩅᩣ “ᨠᩮᩣᨵᩣ ᨧ ᨸᨶᩔ ᩑᩈᩣ ᩅᩣᨧᩣ ᨽᩣᩈᩥᨲᩣ”ᨲᩥ᪨

ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩈᩮᩣ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᨶ ᩈᨲᩈᩉᩔᨠᨸ᩠ᨸᩣᨵᩥᨠᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ ᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ ᨸᩪᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩑᨲᨴᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅ ᩅᩣᨿᩣᨾᩮᩣ ᨠᨲᩮᩣ “ᨴᩮᩈᨶᩣᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨾᩮ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᩮᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᨾᩮᩅ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨽᩣᩈᨲᩥ᪨ ᩅᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩉᩮᩈᩮᩣ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨣᩩᨱᩮᩣ ᩑᩈᩮᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ, ᨶ ᩋᨣᩩᨱᩮᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨

ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩉᩥ ᨶᩣᨾ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᨠᩥᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ? ᩈᩩᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨸᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩔ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨾᨶᩩᩔᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨶᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩥᨲᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᨠᩥᩁ ᩋᨿᩴ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᩈᩩᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩮᩣᨥᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨾᨶᩩᩔᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᨬᩣᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᩮᩣᨲᨵᩣᨲᩩᨬᩣᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨧᩮᨲᩮᩣᨸᩁᩥᨿᨬᩣᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨴᩈᨻᩃᨬᩣᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨧᨲᩩᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᨬᩣᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᨭ᩠ᨮᩈᩩ ᨸᩁᩥᩈᩣᩈᩩ ᩋᨠᨾ᩠ᨸᨶᨬᩣᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨧᨲᩩᨿᩮᩣᨶᩥᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨠᨬᩣᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨸᨬ᩠ᨧᨣᨲᩥᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨠᨬᩣᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᩮᨲᩮ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨾᨶᩩᩔᨵᨾ᩠ᨾᩣᨿᩮᩅ᪨ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩈᩩ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨾᨶᩩᩔᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᩑᨠᩔᩣᨸᩥ ᩅᩥᨩᩣᨶᨶᩈᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᩅᨿᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᩑᨲᩔ ᨾᩮᩣᨥᨸᩩᩁᩥᩈᩔ ᨶ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩉᩥ ᨶᩣᨾ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨻᩉᩩᩴ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶ᩠ᩅᨿᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨻᩩᨩ᩠ᨫᨶᩣ, ᨩᩣᨶᨶᩣᨲᩥ , ᩋᨶᩩᨻᩩᨩ᩠ᨫᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᩅᩮᨲᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩋᨶ᩠ᩅᨿᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᩅᨿᩮᩣ, ᨲᩴ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨴᩥᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨩᩣᨶᨶᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ “ᩍᨲᩥᨸᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩉᩥ ᩑᩅᩁᩪᨸᨾ᩠ᨸᩥ ᨶᩣᨾ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨾᨶᩩᩔᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᨾᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨩᩣᨶᩥᨲᩩᩴ ᨲᩔ ᨾᩮᩣᨥᨸᩩᩁᩥᩈᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᩅᨿᩮᩣᨸᩥ ᨶ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᨬᩣᨱᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᩑᩅᩴ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨾᨶᩩᩔᨵᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨴᩈᨻᩃᨬᩣᨱᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪓᪕᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨧᩮᨲᩮᩣᨸᩁᩥᨿᨬᩣᨱᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᩥᨿᩩᩴ, ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶ ᨲᩣᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᩈᩩ ᩏᨸᩁᩥ ᨴᩈᨻᩃᨬᩣᨱᩴ ᨶ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩣ ᩋᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨴᩈᨻᩃᨬᩣᨱᩴ ᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨴᩈ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩥᨾᩣᨶᩥ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨳᩣᨣᨲᨻᩃᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩣᨶᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔᩮᩅ ᨻᩃᩣᨶᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨻᩃᩣᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩩᩔᨿᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣᨶᩥ, ᨲᨳᩣ ᩋᩣᨣᨲᨻᩃᩣᨶᩦᨲᩥᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᩅᩥᨵᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᨻᩃᩴ ᨠᩣᨿᨻᩃᨬ᩠ᨧ ᨬᩣᨱᨻᩃᨬ᩠ᨧ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨠᩣᨿᨻᩃᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨠᩩᩃᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᩮᩉᩥ

“កាឡាវកញ្ច គង្គេយ្យំ, បណ្ឌរំ តម្ពបិង្គលំ;

គន្ធមង្គលហេមញ្ច, ឧបោសថឆទ្ទន្តិមេ ទសា”តិ។

ឥមានិ ហិ ទស ហត្ថិកុលានិ។ តត្ថ កាឡាវកន្តិ បកតិហត្ថិកុលំ ទដ្ឋព្វំ។ យំ ទសន្នំ បុរិសានំ កាយពលំ, តំ ឯកស្ស កាឡាវកហត្ថិនោ។ យំ ទសន្នំ កាឡាវកានំ ពលំ, តំ ឯកស្ស គង្គេយ្យស្ស។ យំ ទសន្នំ គង្គេយ្យានំ, តំ ឯកស្ស បណ្ឌរស្ស។ យំ ទសន្នំ បណ្ឌរានំ, តំ ឯកស្ស តម្ពស្ស។ យំ ទសន្នំ តម្ពានំ, តំ ឯកស្ស បិង្គលស្ស។ យំ ទសន្នំ បិង្គលានំ, តំ ឯកស្ស គន្ធហត្ថិនោ។ យំ ទសន្នំ គន្ធហត្ថីនំ, តំ ឯកស្ស មង្គលស្ស។ យំ ទសន្នំ មង្គលានំ, តំ ឯកស្ស ហេមវតស្ស។ យំ ទសន្នំ ហេមវតានំ, តំ ឯកស្ស ឧបោសថស្ស។ យំ ទសន្នំ ឧបោសថានំ, តំ ឯកស្ស ឆទ្ទន្តស្ស។ យំ ទសន្នំ ឆទ្ទន្តានំ តំ ឯកស្ស តថាគតស្ស។ នារាយនសង្ឃាតពលន្តិបិ ឥទមេវ វុច្ចតិ។ តទេតំ បកតិហត្ថិគណនាយ ហត្ថីនំ កោដិសហស្សានំ បុរិសគណនាយ ទសន្នំ បុរិសកោដិសហស្សានំ ពលំ ហោតិ។ ឥទំ តាវ តថាគតស្ស កាយពលំ។

ញាណពលំ បន បាឡិយំ តាវ អាគតមេវ។ ទសពលញាណំ, ចតុវេសារជ្ជញាណំ, អដ្ឋសុ បរិសាសុ អកម្បនញាណំ, ចតុយោនិបរិច្ឆេទកញាណំ, បញ្ចគតិបរិច្ឆេទកញាណំ។ សំយុត្តកេ (សំ॰ និ॰ ២॰៣៣) អាគតានិ តេសត្តតិ ញាណានិ សត្តសត្តតិ ញាណានីតិ ឯវំ អញ្ញានិបិ អនេកានិ ញាណសហស្សានិ, ឯតំ ញាណពលំ នាម។ ឥធាបិ ញាណពលមេវ អធិប្បេតំ។ ញាណញ្ហិ អកម្បិយដ្ឋេន ឧបត្ថម្ភកដ្ឋេន ច ពលន្តិ វុត្តំ។

យេហិ ពលេហិ សមន្នាគតោតិ យេហិ ទសហិ ញាណពលេហិ ឧបេតោ សមុបេតោ។ អាសភំ ឋានន្តិ សេដ្ឋដ្ឋានំ ឧត្តមដ្ឋានំ។ អាសភា វា បុព្ពពុទ្ធា, តេសំ ឋានន្តិ អត្ថោ។ អបិច គវសតជេដ្ឋកោ ឧសភោ, គវសហស្សជេដ្ឋកោ វសភោ។ វជសតជេដ្ឋកោ វា ឧសភោ, វជសហស្សជេដ្ឋកោ វសភោ។ សព្ពគវសេដ្ឋោ សព្ពបរិស្សយសហោ សេតោ បាសាទិកោ មហាភារវហោ អសនិសតសទ្ទេហិបិ អកម្បនីយោ និសភោ, សោ ឥធ ឧសភោតិ អធិប្បេតោ។ ឥទម្បិ ហិ តស្ស បរិយាយវចនំ។ ឧសភស្ស ឥទន្តិ អាសភំ។ ឋានន្តិ ចតូហិ បាទេហិ បថវិំ ឧប្បីឡេត្វា អចលដ្ឋានំ។ ឥទំ បន អាសភំ វិយាតិ អាសភំ។ យថេវ ហិ និសភសង្ខាតោ ឧសភោ ឧសភពលេន សមន្នាគតោ ចតូហិ បាទេហិ បថវិំ ឧប្បីឡេត្វា អចលដ្ឋានេន តិដ្ឋតិ, ឯវំ តថាគតោបិ ទសហិ តថាគតពលេហិ សមន្នាគតោ ចតូហិ វេសារជ្ជបាទេហិ អដ្ឋបរិសបថវិំ ឧប្បីឡេត្វា សទេវកេ លោកេ កេនចិ បច្ចត្ថិកេន បច្ចាមិត្តេន អកម្បិយោ អចលដ្ឋានេន តិដ្ឋតិ។ ឯវំ តិដ្ឋមានោ ច តំ អាសភំ ឋានំ បដិជានាតិ, ឧបគច្ឆតិ ន បច្ចក្ខាតិ អត្តនិ អារោបេតិ។ តេន វុត្តំ “អាសភំ ឋានំ បដិជានាតី”តិ។

បរិសាសូតិ អដ្ឋសុ បរិសាសុ។ សីហនាទំ នទតីតិ សេដ្ឋនាទំ អភីតនាទំ នទតិ, សីហនាទសទិសំ វា នាទំ នទតិ។ អយមត្ថោ សីហនាទសុត្តេន ទីបេតព្ពោ។ យថា វា សីហោ សហនតោ ហននតោ ច សីហោតិ វុច្ចតិ, ឯវំ តថាគតោ លោកធម្មានំ សហនតោ បរប្បវាទានញ្ច

ᩉᨶᨶᨲᩮᩣ ᩈᩦᩉᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᩦᩉᩔ ᨶᩣᨴᩴ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣ ᩈᩦᩉᩮᩣ ᩈᩦᩉᨻᩃᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᩈᩣᩁᨴᩮᩣ ᩅᩥᨣᨲᩃᩮᩣᨾᩉᩴᩈᩮᩣ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩈᩦᩉᩮᩣᨸᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᨻᩃᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩈᩩ ᨸᩁᩥᩈᩣᩈᩩ ᩅᩥᩈᩣᩁᨴᩮᩣ ᩅᩥᨣᨲᩃᩮᩣᨾᩉᩴᩈᩮᩣ ᩍᨲᩥ ᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ ᨶᨿᩮᨶ ᨶᩣᨶᩣᩅᩥᨵᨴᩮᩈᨶᩣᩅᩥᩃᩣᩈᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ “ᨸᩁᩥᩈᩣᩈᩩ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩴ ᨶᨴᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩴ ᩅᩥᩈᩥᨭ᩠ᨮᩴ᪨ ᨧᨠ᩠ᨠ-ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨸᨶᩣᨿᩴ –

ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨧ, ᩁᨳᨦ᩠ᨣᩮ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩮ;

ᨴᩣᨶᩮ ᩁᨲᨶᨵᨾ᩠ᨾᩪᩁ-ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨴᩦᩈᩩ ᨧ ᨴᩥᩔᨲᩥ;

ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩮ ᩍᨵ ᨾᨲᩮᩣ, ᨲᨬ᩠ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣ ᩅᩥᨽᩣᩅᨿᩮ᪨

“ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥᨾᩣᨶᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ, ᨿᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔.᪓᪑) ᩉᩥ ᩋᨿᩴ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨴᩥᩔᨲᩥ᪨ “ᨸᩣᨴᨲᩃᩮᩈᩩ ᨧᨠ᩠ᨠᩣᨶᩥ ᨩᩣᨲᩣᨶᩦ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒.᪓᪕) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮ᪨ “ᨧᨠ᩠ᨠᩴᩅ ᩅᩉᨲᩮᩣ ᨸᨴ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪑) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩁᨳᨦ᩠ᨣᩮ᪨ “ᨧᨲᩩᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨶᩅᨴ᩠ᩅᩣᩁ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑.᪒᪙) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩮ᪨ “ᨴᨴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩ ᨾᩣ ᨧ ᨸᨾᩣᨴᩮᩣ, ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᩣᨱᩥᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨩᩣ᪨ ᪑.᪗.᪑᪔᪙) ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴᩣᨶᩮ᪨ “ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩁᨲᨶᩴ ᨸᩣᨲᩩᩁᩉᩮᩣᩈᩦ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒.᪒᪔᪓) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩁᨲᨶᨧᨠ᩠ᨠᩮ᪨ “ᨾᨿᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩴ ᨧᨠ᩠ᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪕᪖᪒) ᩑᨲ᩠ᨳ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩮ᪨ “ᩍᨧ᩠ᨨᩣᩉᨲᩔ ᨸᩮᩣᩈᩔ, ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨽᨾᨲᩥ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ”ᨲᩥ (ᨩᩣ᪨ ᪑.᪑.᪑᪐᪔; ᪑.᪕.᪑᪐᪓) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩏᩁᨧᨠ᩠ᨠᩮ᪨ “ᨡᩩᩁᨸᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨧᩮᨸᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩮᨶᩣ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑.᪑᪖᪖) ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᩉᩁᨱᨧᨠ᩠ᨠᩮ᪨ “ᩋᩈᨶᩥᩅᩥᨧᨠ᩠ᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓.᪖᪑; ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒.᪑᪖᪒) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᩈᨶᩥᨾᨱ᩠ᨯᩃᩮ᪨ ᩍᨵ ᨸᨶᩣᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩮ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣ᪨

ᨲᩴ ᨸᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨴᩩᩅᩥᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᨬᩣᨱᨬ᩠ᨧ ᨴᩮᩈᨶᩣᨬᩣᨱᨬ᩠ᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᨽᩣᩅᩥᨲᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᩁᩥᨿᨹᩃᩣᩅᩉᩴ ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᨬᩣᨱᩴ, ᨠᩁᩩᨱᩣᨸᨽᩣᩅᩥᨲᩴ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᩋᩁᩥᨿᨹᩃᩣᩅᩉᩴ ᨴᩮᩈᨶᩣᨬᩣᨱᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᨬᩣᨱᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᩅᩥᨵᩴ᪨ ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᩋᨽᩥᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶᨲᩮᩣ ᨿᩣᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ, ᨹᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩩᩈᩥᨲᨽᩅᨶᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨿᩣᩅ ᨾᩉᩣᨻᩮᩣᨵᩥᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩮ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ, ᨹᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨴᩦᨸᨦ᩠ᨠᩁᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩅᩣ ᨿᩣᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ, ᨹᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨴᩮᩈᨶᩣᨬᩣᨱᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᩅᩥᨵᩴ᪨ ᨲᨬ᩠ᩉᩥ ᨿᩣᩅ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᩔ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩴ, ᨹᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩮᩈᩩ ᨸᨭᩥᩅᩮᨵᨬᩣᨱᩴ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩴ, ᨴᩮᩈᨶᩣᨬᩣᨱᩴ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩴ᪨ ᩏᨽᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨶᩮᨲᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥ ᩋᩈᩣᨵᩣᩁᨱᩴ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩑᩅ ᩒᩁᩈᨬᩣᨱᩴ᪨

ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨿᩮᩉᩥ ᨻᩃᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᩣᩈᨽᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨿᩣᨶᩥ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣᩅ “ᨴᩈ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩥᨾᩣᨶᩥ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨲᨳᩣᨣᨲᨻᩃᩣᨶᩦ”ᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᨲᩣᨶᩥ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨠᨲᨾᩣᨶᩥ ᨴᩈ? ᩍᨵ, ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨮᩣᨶᨲᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨮᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨮᩣᨶᨲᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᩁᨱᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᩁᨱᨲᩮᩣ᪨ ᨠᩣᩁᨱᨬ᩠ᩉᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨹᩃᩴ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ ᨲᨴᩣᨿᨲ᩠ᨲᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣᨿ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨧᩮᩅ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ ᨧ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨮᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨽᨣᩅᩣ “ᨿᩮ ᨿᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨿᩮᩈᩴ ᨿᩮᩈᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩉᩮᨲᩪ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨴᩣᨿ, ᨲᩴ ᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨿᩮ ᨿᩮ

ຘມ຺ມາ ເຍສໍ ເຍສໍ ຘມ຺ມານໍ ນ ເຫຕຸ ນ ປຈ຺ຈຍາ ອຸປ຺ປາທາຍ, ຕໍ ຕໍ ອຏ຺ຐານ”ນ຺ຕິ ປຊານນ຺ໂຕ ຐານຎ຺ຈ ຐານໂຕ ອຏ຺ຐານຎ຺ຈ ອຏ຺ຐານໂຕ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕິ. ອຠິຘມ຺ເມ ປເນຕໍ, “ຕຕ຺ຖ ກຕມໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຐານຎ຺ຈ ຐານໂຕ ອຏ຺ຐານຎ຺ຈ ອຏ຺ຐານໂຕ ຍຖາຠູຕໍ ຎາຓ”ນ຺ຕິອາທິນາ (ວິຠ. ໘໐໙) ນເຍນ ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວ. ຍມ຺ປີຕິ ເຍນ ຎາເຓນ, ອິທມ຺ປິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຖາຄຕສ຺ສາຕິ ອິທມ຺ປິ ຐານາຐານຎາຓໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຕຖາຄຕພລໍ ນາມ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອວໍ ສພ຺ພປເທສຸ ໂຍຊນາ ເວທິຕພ຺ພາ.

ກມ຺ມສມາທານານນ຺ຕິ ສມາທິຍິຕ຺ວາ ກຕານໍ ກຸສລາກຸສລກມ຺ມານໍ, ກມ຺ມເມວ ວາ ກມ຺ມສມາທານໍ. ຐານໂສ ເຫຕຸໂສຕິ ປຈ຺ຈຍໂຕ ເຈວ ເຫຕຸໂຕ ຈ. ຕຕ຺ຖ ຄຕິອຸປຘິກາລປໂຍຄາ ວິປາກສ຺ສ ຐານໍ, ກມ຺ມໍ ເຫຕຸ. ອິມສ຺ສ ປນ ຎາຓສ຺ສ ວິຕ຺ຖາຣກຖາ “ອຕ຺ເຖກຈ຺ຈານິ ປາປການິ ກມ຺ມສມາທານານິ ຄຕິສມ຺ປຕ຺ຕິປຏິພາຬ຺ຫານິ ນ ວິປຈ຺ຈນ຺ຕີ”ຕິອາທິນາ (ວິຠ. ໘໑໐) ນເຍນ ອຠິຘມ຺ເມ ອາຄຕາເຍວ.

ສພ຺ພຕ຺ຖຄາມິນິນ຺ຕິ ສພ຺ພຄຕິຄາມິນິຍ຺ຈ ອຄຕິຄາມິນິຍ຺ຈ. ປຏິປທນ຺ຕິ ມຄ຺ຄໍ. ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕີຕິ ພຫູສຸປິ ມນຸສ຺ເສສຸ ເອກເມວ ປາຓໍ ຆາເຕນ຺ເຕສຸ ອິມສ຺ສ ເຈຕນາ ນິຣຍຄາມິນີ ຠວິສ຺ສຕິ, ອິມສ຺ສ ເຈຕນາ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິຄາມິນີຕິ ອິມິນາ ນເຍນ ເອກວຕ຺ຖຸສ຺ມິມ຺ປິ ກຸສລາກຸສລເຈຕນາສງ຺ຂາຕານໍ ປຏິປຕ຺ຕີນໍ ອວິປຣີຕໂຕ ສຠາວໍ ຊານາຕິ. ອິມສ຺ສ ຈ ຎາຓສ຺ສ ວິຕ຺ຖາຣກຖາ “ຕຕ຺ຖ ກຕມໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ສພ຺ພຕ຺ຖຄາມິນິໍ ປຏິປທໍ ຍຖາຠູຕໍ ຎາຓໍ? ອິທ ຕຖາຄໂຕ ອຍໍ ມຄ຺ໂຄ ອຍໍ ປຏິປທາ ນິຣຍຄາມິນີຕິ ປຊານາຕີ”ຕິອາທິນາ (ວິຠ. ໘໑໑) ນເຍນ ອຠິຘມ຺ເມ ອາຄຕາເຍວ.

ອເນກຘາຕຸນ຺ຕິ ຈກ຺ຂຸຘາຕຸອາທີຫິ ກາມຘາຕຸອາທີຫິ ວາ ຘາຕູຫິ ພຫຸຘາຕຸໍ. ນານາຘາຕຸນ຺ຕິ ຕາສໍເຍວ ຘາຕູນໍ ວິລກ຺ຂຓຕາຍ ນານປ຺ປກາຣຘາຕຸໍ. ໂລກນ຺ຕິ ຂນ຺ຘາຍຕນຘາຕຸໂລກໍ. ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕີຕິ ຕາສໍ ຕາສໍ ຘາຕູນໍ ອວິປຣີຕໂຕ ສຠາວໍ ປຏິວິຊ຺ຌຕິ. ອິທມ຺ປິ ຎາຓໍ “ຕຕ຺ຖ ກຕມໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອເນກຘາຕຸນານາຘາຕຸໂລກໍ ຍຖາຠູຕໍ ຎາຓໍ, ອິທ ຕຖາຄໂຕ ຂນ຺ຘນານຕ຺ຕໍ ປຊານາຕີ”ຕິອາທິນາ ນເຍນ ອຠິຘມ຺ເມ ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວ.

ນານາຘິມຸຕ຺ຕິກຕນ຺ຕິ ຫີນາທີຫິ ອຘິມຸຕ຺ຕີຫິ ນານາຘິມຸຕ຺ຕິກຠາວໍ. ອິທມ຺ປິ ຎາຓໍ, “ຕຕ຺ຖ ກຕມໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ສຕ຺ຕານໍ ນານາຘິມຸຕ຺ຕິກຕໍ ຍຖາຠູຕໍ ຎາຓໍ, ອິທ ຕຖາຄໂຕ ປຊານາຕິ ສນ຺ຕິ ສຕ຺ຕາ ຫີນາຘິມຸຕ຺ຕິກາ”ຕິ ອາທິນາ ນເຍນ ອຠິຘມ຺ເມ ວິຕ຺ຖາຣິຕເມວ.

ປຣສຕ຺ຕານນ຺ຕິ ປຘານສຕ຺ຕານໍ. ປຣປຸຄ຺ຄລານນ຺ຕິ ຕໂຕ ປເຣສໍ ຫີນສຕ຺ຕານໍ. ເອກຕ຺ຖເມວ ວາ ເອຕໍ ປທທ຺ວຍໍ ເວເນຍ຺ຍວເສນ ທ຺ວິທາ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິນ຺ທ຺ຣິຍປໂຣປຣິຍຕ຺ຕນ຺ຕິ ສທ຺ຘາທີນໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານໍ ປຣຠາວໍ ອປຣຠາວຍ຺ຈ, ວຸຑ຺ຒິຍ຺ຈ ຫານິຍ຺ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິມສ຺ສປິ ຎາຓສ຺ສ ວິຕ຺ຖາຣກຖາ – “ຕຕ຺ຖ ກຕມໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຣສຕ຺ຕານໍ ປຣປຸຄ຺ຄລານໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍປໂຣປຣິຍຕ຺ຕໍ ຍຖາຠູຕໍ ຎາຓໍ, ອິທ ຕຖາຄໂຕ ສຕ຺ຕານໍ ອາສຍໍ ປຊານາຕິ ອນຸສຍໍ ປຊານາຕີ”ຕິອາທິນາ (ວິຠ. ໘໑໓) ນເຍນ ອຠິຘມ຺ເມ ອາຄຕາເຍວ.

ຌານວິໂມກ຺ຂສມາຘິສມາປຕ຺ຕີນນ຺ຕິ ປຐມາທີນໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ຌານານໍ, ຣູປີ ຣູປານິ ປສ຺ສຕີຕິອາທີນໍ ອຏ຺ຐນ຺ນໍ ວິໂມກ຺ຂານໍ, ສວິຕກ຺ກສວິຈາຣາທີນໍ ຕິຓ຺ຓໍ

ឞមាឌិត់ បចយុប្បន្នឞមាបត្តិអាឌីតញ្ច តចត្ថុ អត្ថុប្បន្នឞមាបត្តីត៑ ឞំកិលេឞត្តិ ហាតកាកិយឆម៉ុ៑ ខេចាគាតត្តិ ចិខេឞឞកាកិយឆម៉ុ៑ ចុឌ្ឋាតត្តិ "ខេចាគាតយ្យិ ចុឌ្ឋាត៑ ពយ្យាពយ្យាឞមាឌិយ្យាចុឌ្ឋាតយ្យិ ចុឌ្ឋាត"ត្តិ (ចិក៑ ប័១ប័) ៩ចំ ចុត្តបក្យលញ្ញាតខេញ្ចច កចក្កផលឞមាបត្តិខេយា ច៑ ខេហឌ្ឋិយំ ខេហឌ្ឋិយព្យាបក្យលញ្ញាត់ ឱបរិយឞ្ស ឱបរិយឞ្ស បឌ្ឋាត់ ខេហាតិ៑ ពឞុា "ខេចាគាតយ្យិ ចុឌ្ឋាត"ត្តិ ចុត្តិ៑ កចខេក្កត បត ឞត្តញ្ញាតេហិ ចុឌ្ឋាត់ ខេហាតិ៑ ផលឞមាបត្តិយា តិខេរាឆឞមាបត្តិខេតា ចុឌ្ឋាត់ ខេហាតិ៑ ត់ ឞត្ថាយ "ពយ្យាពយ្យាឞមាឌិយ្យាចុឌ្ឋាតយ្យិ ចុឌ្ឋាត"ត្តិ ចុត្តិ៑ ត្តាឌយ្យិ ឥាពា៌ "ពត្ត កពយំ ពឆាកពឞ្ស ឥសាតចិខេមាក្តូឞមាឌិឞមាបត្តីត់ ឞំកិលេឞំ ខេចាគាត់ ចុឌ្ឋាត់ យឆាក្ខត់ ឥាពា៌, ឥសាឃិតិ ចត្តាខេរា ឥសាឃិ, អខេត្តកខេច្ឆា ឥសាឃិ ឞយ្យត្តិខេយច ឞមាត់ ចិបត្តីតិ បខេច្ឆតី"តិអាឌិតា (ចិក៑ ប័១ប័) តខេយត អកិឆខេម្ម ចិត្តារិត៑ ឞត្តត្ថ ឥាពាត់ ចិត្តារកឆាចិតិច្ឆខេយា ឞខេម្មាហចិខេតាឌតិឃំ ចិកញ្ចឹកឆាឃំ ចុខេត្តា៑ បុខេត្តតិចាឞាត្យស្សតិឌិត្តាចក្តូឥាពាកឆា ចិឞុទ្ធិយខេក្ក ចិត្តារិតា៑ អាឞចក្តូយកឆា កយខេកខេច៑

១៦៥៑ត្តាមាតិ ខេលា ឞារិបុត្តាតិ យាតិ បុខេត្ត "ឌឞ ខេលា បតិយាតិ, ឞារិបុត្ត, ពឆាកពឞ្ស ពឆាកពពាលិតី"តិ អខេចាច់, ត្តាមាតិ ពាតីតិ អប្បត់ កខេរាតិ៑ ពត្ត បខេចាឌីកឆា ខេហាតិ – ឌឞពាលឥាពា៌ តាម បិឌិខេយក្ក តត្តិ, ឞត្តញ្ញាតញ្ញាលាខេស្សចាឃំ បខេកខេឌាតិ៑ ត់ ត ពឆា ឌដ្ឋត្តិ៑ អត្តាខេយច ហិ ឌឞពាលឥាពា៌, អត្តា ឞត្តញ្ញាតញ្ញាពា៌ ឌឞពាលឥាពាព្យាឞកឞកកិច្ចខេយច ឌាតាតិ៑ ឞត្តញ្ញាតឥាពា៌ ពយ្យិ ពខេតា អចខេឞឞយ្យិ បឌាតាតិ៑ ឌឞពាលឥារាខេលាស្ស ហិ បឆយំ ការលាការលាខេយច ឌាតាតិ៑ ក្ខតិឃំ កម្មត្តរចិបាកត្តរខេយច៑ ពតិឃំ កម្មបរិខេច្ឆឌខេយច៑ ចត្តិ ឆាត្យតាតត្តការលាខេយច៑ បច្ឆាយំ ឞត្តាត់ អញ្ញាឞយាឌិមុត្តិខេយច៑ លឌ្ឋិ ត្តាត្រិយាត់ តិក្ខុស្សកាចខេយច៑ ឞត្តយំ ឥសាតាឌីហិ ឞទ្ធិ ខេតាឞំ ឞំកិលេឞាឌិខេយច៑ អឌ្ឋយំ បុខេត្តតិចុត្តលត្ថឞត្តតិខេយច៑ តចយំ ឞត្តាត់ ក្ខតិបឌិឞន្ធិខេយច៑ ឌឞយំ ឞច្ឆបរិខេច្ឆឌខេយច៑ ឞត្តញ្ញាតញ្ញាពា៌ បត ៩ខេតហិ ឌាតិតត្តច្ឆា ពខេតា ឱត្តរិច្ឆា បឌាតាតិ៑ ៩ខេតឞំ បត កិច្ចិ ត ឞត្តំ កខេរាតិ៑ តព្យាឥសាត់ ហុត្វា អខេប្បត់ ត ឞខេក្កាតិ, ត្តាឌ្ឋិ ហុត្វា ចិក្យត្តិត់ ត ឞខេក្កាតិ, មខេក្កា ហុត្វា កិខេលខេឞ ខេលខេបត់ ត ឞខេក្កាតិ៑ អបិច បខេចាឌី ៩ចំ បុច្ឆិតខេត្តា – "ឌឞពាលឥាពា៌ តាម ៩ត់ ឞចិតក្កឞចិចារំ អចិតក្កចិចារមត្តំ អចិតក្កអចិចារំ កាមាចចរំ រុបាចចរំ អរុបាចចរំ ខេលាកិយំ ខេលាក្យត្តរ"ត្តិ? ឌាតខេត្តា បឌិបាឌិយា ឞត្ត ឥាពាតិ ឞចិតក្កឞចិចារាតីតិ ចក្តូតិ៑ ពខេតា បរាតិ ខេច្ច អចិតក្កអចិចារាតីតិ ចក្តូតិ៑ អាឞចក្តូយឥាពា៌ ឞិយា ឞចិតក្កឞចិចារំ, ឞិយា អចិតក្កចិចារមត្តំ, ឞិយា អចិតក្កអចិចារត្តិ ចក្តូតិ៑ ពឆា បឌិបាឌិយា ឞត្ត កាមាចចរាតិ, ពខេតា បរាតិ ខេច្ច រុបាចចរាតិ, អចឞាខេត ៩កំ ខេលាក្យត្តរត្តិ ចក្តូតិ, ឞត្តញ្ញាតញ្ញាពា៌ បត ឞចិតក្កឞចិចារខេយច កាមាចចរខេយច ខេលាកិយខេយចាតិ ចក្តូតិ៑

៩ចខេយត្ត អត្ថុបឌចណ្ណត់ កត្វា ត្តាឌាតិ យឞុា ពឆាកខេតា បឆយំខេយច ផាតាឌ្ឋាតឥារាខេលាត ខេចខេតឈ្យឞត្តាត់ អាឞចក្តូយាឌិកមឞ្ស ខេចច អតឌិកមឞ្ស ច ផាតាឌ្ឋាតក្ខត់ កិខេលឞាចខេលាកាច់ បឞ្សតិ, ខេលាកិយឞម្មាឌិឌ្ឋិឌ្ឋាតឌស្សតខេតា តិយពយិច្ឆាឌិឌ្ឋិឌ្ឋាតាកាចឌស្សតខេតា ច៑ អឆ ខេតឞំ កម្មចិបាកឥារាខេលាត ចិបាកាចខេលាកាច់ បឞ្សតិ, តិខេហត្យកបឌិឞន្ធិឌស្សតខេតា៑ ឞត្តត្តកាមិតីបឌិបឌាឥារាខេលាត កម្មាចខេលាកាច់ បឞ្សតិ, អតត្តរិយកម្មាកាចឌស្សតខេតា៑ ៩ចំ អតាចខេលាត់ អខេតកឆាត្យតាតាឆាត្យឥារាខេលាត អត្យក្វលឆម្មខេឌឞតត្តិ ចរិយចិខេឞឞំ បឞ្សតិ, ឆាត្យខេចមត្តឌស្សតខេតា៑ អឆ ខេតឞំ តាតាឌិមុត្តិកពាឥារាខេលាត អឌិមុត្តិ បឞ្សតិ, បខេយាក់ អតាឌិឃិត្វាបិ អឌិមុត្តិចខេឞត ឆម្មខេឌឞតត្តិ៑ អខេចច់ ឌិដ្ឋាឌិមុត្តីត់ យឆាឞត្តិ យឆាពាល់ ឆម្ម៉ុ ខេឌខេឞត់ ត្តាត្រិយបខេរាបរិយត្តឥារាខេលាត

ញ្ញត្រ្តិយបទោបរិយត្តំ បស្សតិ, សង្ខាឌីតំ ពិក្ខប្បក្សកាចឥស្សតទោ៉ ឲ្យចំ បរិញ្ញាតិត្រ្តិយបទោបរិយត្តា បត ទោ សទេច ក្នុទ ទោហាត្តិ, បឥយញ្ញាតាឌីសុ ចឞីក្សតត្តា ញ្ញត្តិចិទេសទេសត ទោ លិប្បំ ក្តបកច្ឆតិ៉ ក្តបកត្តា ច ទេតសំ បុទេញ្ញាតិចាឞាតុស្សតិពាទោលាត បុញ្ញឌាតិកាចតំ, ឌិញ្ញាចក្ខពាលាតុកាចទោ បត្តទេញ្ញាត ទេឥទោាបរិយពាទោលាត សយ្យតិ ឌិត្តចិទេសសំ បស្សទេត្តា អាឞចក្ខយពាលាតុកាទេចត អាឞចក្ខយកាយិតិយា បឌិបឥាយ ចិកតឞទេខ្យាហត្តា អាឞចក្ខឃាយ ឥយ្យំ ទេឥទេសតិ៉ តឞ្វា ញ្ញយិតា អត្ថក្កទេយត ញ្ញយាតិ ឥឞពាលិតិ ចុត្តាតីតិ ទេចឌិតញ្ញាតិ៉

ធំ, ឞារិបុត្ត, ចាធំ អប្បហាឃាតិអាឌីសុ បុត ឲ្យចទ្វុបិ ចាធំ ត ចក្ខាឞីតិ ចឥទេត្តា ធំ ចាធំ បឌហតិ ភាយ៉ បុត ឲ្យចទ្វុបំ ចិត្តំ ត ក្តប្បាទេឥស្សាឞីតិ ចិទេត្តទេត្តា ចិត្តំ បឌហតិ ភាយ៉ បុត ឲ្យចទ្វុបំ ឌិដ្ឋិ ត កហិប្បុស្សាឞីតិ បឌហទេត្តា ឌិដ្ឋិ បឌិតិស្សឌ្ឍតិ ភាយ, តធា អកទេទាទេត្តា ទេតច បឌហតិ, ត បឌិតិស្សឌ្ឍតិ៉ ទេឞា យធាកធំ តិក្ខទេត្តា ឲ្យចំ តិទទេឃតិ ឃធា តិទឃបិទេលហិ អាហទិត្វា តិទទេឃ ឥបិទេតា, ឲ្យចំ តិទទេឃ ឥបិទេតាទេឃចាតិ ទេចឌិតទេញ្ញា៉

ញ្ញឥាតិស្ស អត្ថឞាឆកំ ក្តបយំ ឥទេស្សទេត្តា ទេឞឃ្យចាបីតិអាឌិយាហ៉ តត្ថ ឞីលឞយ្យទេត្តាតិអាឌីសុ ទេលិកិយទេលិក្កុត្តទា ឞីលឞយាឆិបញ្ញា ទេចឌិតញ្ញា៉ ទេលិក្កុត្តទេចទេឞទេតច ចិតិចទេត្តត្យុប្បិ ចដ្ឋតិ៉ អឃញ្ញាឞយ្យាចាចាកយុត្តាឌីទេចហិ ឞីលឞយ្យទេត្តា, ឞយ្យាចាឃាយឞតិឞយាឆីហិ ឞយាឆិឞយ្យទេត្តា, ឞយ្យាឌិដ្ឋិឞក្កប្បេហិ បញ្ញាឞយ្យទេត្តា, ទេឞា ឲ្យចំ ឞីលិឌិឞយ្យទេត្តា កិក្ខុ ឃធា ឌិទេដ្ឋច ឥទេយ្យ ញ្ញយឞ្វិទេឃច អត្តកាទេច អញ្ញា អាទាទេឆតិ អទហត្តំ បិបុណាតិ, ឲ្យចំឞយ្យឥយិធំ, ឞារិបុត្ត, ចឥាយិ ញ្ញយប្បិ កាទលំ ឲ្យចទ្វុបទេយច ៉ ឃធា ហិ យក្កាតត្តទំ អចិទញ្ញឹញាច ចលំ តិញ្ញាត្តតិ, ឲ្យចទេយច ញ្ញយស្សាបិ បុក្កលស្ស ក្សុតិអតត្តទំ អចិទញ្ញឹញាច តិទទេឃ បឌិឞត្ថិ ទេហាតីតិ ឥទេស្សតិ៉ ឞកលឞ្វិញ្ញាត្យុដ្ឋចទេត ញ្ញយាឃ ក្តបយាឃ កាញ្ចហតទំ កត្វា ចុទ៌ត្តាបយា ភាយ តត្វិ៉

៧៥០៉ទេចឞាទេឌ្ឍាតីតិ ឲ្យត្ថ ឞាទេឌ្ឍបឌិបទេក្ខា ទេចឞាទេឌ្ឍំ, ចត្យុសុ ឥាទេតសុ ឞាទេឌ្ឍាកាចំ បក្ខទេចក្កត្តស្ស ក្តប្បត្តទេឞាយតស្សយឃពាលាទេស្សតំ ភាយំ៉ ឞយ្យាឞយ្ឍុដ្ឋស្ស ទោ បឌិឌាតទោតាតិ អហំ ឞយ្យាឞយ្ឍុទេដ្ឋា, ឞទេញ្ញា ឥយ្យា យឃា អតិឞយ្ឍុដ្ឋាតិ ឲ្យចំ បឌិឌាតទោតា តចៈ អតតិឞយ្ឍុដ្ឋាតិ ញ្ញទេយ ភាយ ឥយ្យា តឃា អតតិឞយ្ឍុដ្ឋា៉ ត៣ ចតាតិ ទេតសុ ចត អតតិឞយ្ឍុដ្ឋាតិ ឲ្យចំ ឥស្សិតឥទេយ្យសុ៉ ឞហឥទេយ្យតាតិ ឞទេហត្យុតា ឞកាទទេលាត ចឥទេតត ឞុតក្ខទេត្តា ចិយ ចិប្បលបទេត្តា អប្បយាលាំ៉ តិឞិត្តទេយតត្តិ ឲ្យត្ថ បុក្កទេលិបិ ឥទេយ្យាបិ តិឞិត្តត្តិ អឆិទេប្បទោ៉ ធំ បុក្កលំ ត បស្សាឞិ, ទេឃា យំ បឌិទេចាទេឥស្សតិ, ធំ ឥយ្យំ ត បស្សាឞិ, ឃំ ឥទេស្សត្វា អឃំ ភាយ ឥទេយ្យា តឃា អតតិឞយ្ឍុទេដ្ឋាតិ យំ បឌិទេចាទេឥស្សតីតិ អឃទេយត្ថ អទេត្វា៉ ទេលយប្បទេត្តាតិ ទេលយំ បទេត្តា, ទេឞឞបឥទ្វំឃំ ញ្ញយទេស្សច ទេចចចតំ៉ ឞញ្ញាទេញ្ញាធំ ទេចឞាទេឌ្ឍពាលាទេយច ឞគ្គាយ ចុត្តំ៉ ឥឞពាលស្ស ហិ អឃំ ភាយ ឥទេយ្យា តឃា អតតិឞយ្ឍុទេដ្ឋាតិ ទេចាឥកំ បុក្កលំ ចា ទេចាឥតាកាទលំ អតតិឞយ្ឍុដ្ឋឥយ្យំ ចា អបស្សទោា ឞកាចត្យុទេដ្ឋទេឃច ចា ឞយាទេតា អហំ ត្យុទេដ្ឋាឞ្វីតិ ចឥាយីតិ បក្ខទេចក្កត្តស្ស ពាលចតទំ ទេឞាយតស្សំ ក្តប្បឌ្ឍតិ៉ ទេតត ឞយ្យឃុត្តំ ពាលាំ ទេចឞាទេឌ្ឍំ ភាយ៉ ធំ ឞគ្គាយ "ទេលយប្បទេត្តា"តិអាឌិយាហ៉ ឲ្យចំ ឞញ្ញាត្ថ អទេត្វា ទេចឌិតទេញ្ញា៉

អត្តទាឃិកា ឥយ្យាតិ ឲ្យត្ថ បត អត្តទាឃំ កទេទាត្តីតិ អត្តទាឃិកា, ទោ អត្ថទោា ឞញ្ញឹញ្ច ចីតិក្កត្តា ឞត្ត អាបត្តិក្កឃ្នា៉ ឞញ្ញឹញ្ច ចីតិក្កត្តញ្ញា

អត្ថយសោ ទុក្កដ-ទុក្ការិតយ្យិ យក្កចលិត៌ អត្ថរាយំ ពរោតិ៓ ព្លឆ បត យេធុតឆយ្យោ អឆិបេ្យតោ៓ យេធុត៌ សេចតោ ហិ ឃយ្ស ពយ្សចិ តិយ្សុំឃយេច យក្កចលិត៌ អត្ថរាឃោ ហោតិ៓ ឃយ្ស ពោ បត តោរុ អត្វាឃាតិ រាកក្លឃាឌឹរុ ឃយ្ស អត្វាឃ៓ ឆយ្យោ ឌេរិតោតិ អរុកកាចតាឌឹឆយ្យោ ពឆិតោ ៓ ៣៧ ចព យក្តិ ពរ្សិ អតិឃ្យាតិពឆយ្យ យំ៓ សេរំ ចុត្តតយេតេច ចេឌិតគ្គា៓

ឆរពលោពាណាឌឹចណ្ហតា តិង្ឌិតា៓

អដ្ឌបរិរចណ្ហតា

១៥១៓ “អដ្ឌ ពោ ព្លយា សារិបុត្តា”តិ ព្លត៌ ពរ្វា អារដ្ឋ? ចេសារដ្ឋពាណស្ស ពលឌស្សតត្វុ៓ ឃធា ហិ ឡត្តុំ បរិរំ អឡ្ឡោកាហេត្វា ចិឡ្ឡាត៌ ចិត្តុំ អារាឆតសយត្វាឃ ពចាឃ ឆយ្យកចិកស្ស រេលកការចា បឡ្ហាឃតិ, ខុចំ ព្លយា អដ្ឌ បរិរសា បត្វា ចេសារដ្ឋពាណស្ស ចេសារដ្ឋការចា សក្កា ពាតុត្តិ ចេសារដ្ឋពាណស្ស ពាលិ ឌរស្សត្តា, អដ្ឌ ពោ ព្លយា សារិបុត្តាតិអាឌិយាហ៓

តត្វ លត្តិឃបរិរសាតិ លត្តិឃាត៌ សត្តិបតិត្វា តិរិត្តដ្ឋាត៌, ខុរ តយោ សព្វតុ៓ យារកាឃិកាត៌ បត សត្តិបតិត្វា តិរិត្តដ្ឋាត៌ យារបរិរសា ចេឌិតគ្គា, ត យារាត៌៓ សព្វាបិ ចេតា បរិរសា ស្កដ្ឋាតឌស្សតចសេត ពហិតា៓ យតុស្សា ហិ “ខុត្វ រាឌា តិរិត្តោ”តិ បពតិចចតយ្យិ ចត្វុ ត សក្កាត្តិ, ពរច្ឆហិ សេឌា យុក្ខត្តិ៓ ខុចំ ស្កក្កា លត្តិឃបរិរសា៓ ព្រាហ្មណា តឹរុ ចេឌេរុ ក្បសលិ ហោត្តិ, ពហបតយោ តាតារចាហារេរុ ចេច អក្លូរចិត្តាឃ ច៓ សយណា សកចាឌបរចារេឌរុ ក្បសលិ ហោត្តិ៓ តេរំ យឡ្ឡោឆយ្យកចាពឆត៌ តាយ អតិចិឃ ការេរា៓ អយតុស្សាបិ ស្កក្កា ហោត្តិ៓ អយតុស្សាតិ ហិ ចុត្តយត្តបិ យតុស្សាត៌ សកលសរិរំ សក្កយតិ, តេរំ ទ្ធបំ ចា ឌិរ្វា សត្តំ ចា រុត្វា សត្តា ចិសឡ្ឡិតោ ហោត្តិ៓ ខុចំ អយតុស្សបរិរសា ស្កក្កា៓ តារុបិ ឆយ្យកចាពឆត៌ តាយ អតិចិឃ ការេរា៓ ព្លតិ ស្កដ្ឋាតឌស្សតចសេត តា ពហិតាតិ ចេឌិតគ្គា៓

អឡ្ឡោកាហតិតិ អតុបចិសតិ៓ អនេកសតំ លត្តិឃបរិរត្តិ តិព្វិសារសយាពយ ពាតិសយាពយ លិច្ឆចិសយាពយសឌិសំ៓ អឡ្ឡោរុបិ ចក្កចាឡខុរុ លក្ខតិយេច៓ កិំ បត កពចា អឡ្ឡាតិ ចក្កចាឡអាតិបិ ពច្ឆតីតិ? អាម ពច្ឆតិ៓ កឹឌិសោ ហុត្វា? ឃាឌិសា តេ, តាឌិសោ យេច៓ តេនេតចាហ “អភិជាតាមិ ខោ បតាហំ, អាតន្ទ, អនេកសតំ លត្តិឃបរិរំ ស្កបសក្កមិតា, តត្វ ឃាឌិសកោ តេរំ ចណ្ណោ ហោតិ, តាឌិសកោ យឃ្យា ចណ្ណោ ហោតិ៓ ឃាឌិសកោ តេរំ សរោ ហោតិ, តាឌិសកោ យឃ្យាសរោ ហោតិ៓ ឆម្មិឃា ពចាឃ សត្ឌស្សេមិ សយាឌបេមិ សយុត្តេជេមិ សយ្យហំសេមិ៓ ការសយាតន្ទ យំ ត ជាតត្តិ ‘កោ តុ ខោ អយំ ការតិ ឌេចោ ចា យតុស្សោ ចា’តិ៓ ឆម្មិឃា ពចាឃ សត្ឌស្សេត្វា សយាឌបេត្វា សយុត្តេជេត្វា សយ្យហំសេត្វា អត្តរធាឃាមិ ៓ អត្តរហិតន្ទ យំ ត ជាតត្តិ ‘កោ តុ ខោ អយំ អត្តរហិតោ ឌេចោ ចា យតុស្សោ ចា’”តិ (ឌី៓ តិ៓ ១៓១៥១)៓

លត្តិឃា ពេឃ្យុរត្តយាលិកក្ខឌិចិក្ខុរិតា តាតាចិរាពចសតា អាយុក្កយល៉ិក្យណ្ឌលិ យោឡព្លឆរា ហោត្តិ៓ កិំ ពកចាបិ ខុចំ អត្តាត៌ យណ្ឌតិ? តេ ច ឡូឌាតាបិ ហោត្តិ ពាឡអាបិ យំក្បលច្ឆឌិបិ៓ កិំ សត្វាបិ ខុចង្វបេរិ ហោតីតិ? សត្វា អត្តតោ បត្តឌិតចសេតេច ពច្ឆតិ, តេរំ បត

តាទិសោ ហុត្វា ឧបដ្ឋាតិ, គន្ត្វា រាជាសនេ និសិន្នំ អត្តានំ ទស្សេតិ, តេសំ “អជ្ជ អម្ហាកំ រាជា អតិវិយ វិរោចតី”តិ ហោតិ។ តេ ច ឆិន្នស្សរាបិ ហោន្តិ គគ្គស្សរាបិ កាកស្សរាបិ។ សត្ថា ព្រហ្មស្សរេនេវ ធម្មំ កថេតិ។ តាទិសកោ មយ្ហំ សរោ ហោតីតិ ឥទំ បន ភាសន្តរំ សន្ធាយ កថិតំ។ មនុស្សានំ បន តំ សុត្វា “អជ្ជ រាជា មធុរេន សរេន កថេតី”តិ ហោតិ។ កថេត្វា បក្កន្តេ ច ភគវតិ បុន រាជានំ អាគតំ ទិស្វា “កោ នុ ខោ អយ”ន្តិ វីមំសា ឧប្បជ្ជតិ។

ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – កោ នុ ខោ អយំ ឥមស្មិំ ឋានេ ឥទានេវ មាគធភាសាយ សីហឡភាសាយ មធុរេន សរេន កថេន្តោ អន្តរហិតោ, កិំ ទេវោ, ឧទាហុ មនុស្សោតិ? កិមត្ថំ បនេតំ អជានន្តានំ ធម្មំ ទេសេតីតិ? វាសនត្ថាយ។ ឯវំ សុតោបិ ហិ ធម្មោ អនាគតេ បច្ចយោ ហោតិយេវាតិ អនាគតំ បដិច្ច ទេសេតីតិ។

សន្និសិន្នបុព្ពន្តិ សង្គម្ម និសិន្នបុព្ពំ។ សល្លបិតបុព្ពន្តិ អាលាបសល្លាបោបិ កតបុព្ពោ។ សាកច្ឆាតិ ធម្មសាកច្ឆាបិ សមាបជ្ជិតបុព្ពា។ អនេកសតំ ព្រាហ្មណបរិសន្តិអាទីសុបិ សោណទណ្ឌសមាគមាទិវសេន ចេវ អញ្ញចក្កវាឡវសេន ច សម្ភវោ វេទិតព្វោ។

អដ្ឋបរិសវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ចតុយោនិវណ្ណនា

១៥២. ចតស្សោ ខោ ឥមា, សារិបុត្ត, យោនិយោតិ ឯត្ថ យោនីតិ ខន្ធកោដ្ឋាសស្សបិ ការណស្សបិ បស្សាវមគ្គស្សបិ នាមំ។ “ចតស្សោ នាគយោនិយោ ចតស្សោ សុបណ្ណយោនិយោ”តិ (សំ. និ. ៣.៣៤២, ៣៩២) ឯត្ថ ហិ ខន្ធកោដ្ឋាសោ យោនិ នាម។ “យោនិ ហេសា ភូមិជ ផលស្ស អធិគមាយា”តិ (ម. និ. ៣.២២៦) ឯត្ថ ការណំ។ “ន ចាហំ ព្រាហ្មណំ ព្រូមិ, យោនិជំ មត្តិសម្ភវ”ន្តិ (ម. និ. ២.៤៥៧; ធ. ប. ៣៩៦) ឯត្ថ បស្សាវមគ្គោ។ ឥធ បន ខន្ធកោដ្ឋាសោ យោនីតិ អធិប្បេតោ។ តត្ថ អណ្ឌេ ជាតា អណ្ឌជា។ ជលាពុម្ហិ ជាតា ជលាពុជា។ សំសេទេ ជាតា សំសេទជា។ វិនា ឯតេហិ ការណេហិ ឧប្បតិត្វា វិយ និព្ពត្តា អភិនិព្ពត្តាតិ ឱបបាតិកា។ អភិនិព្ភិជ្ជ ជាយន្តីតិ ភិន្ទិត្វា និក្ខមនវសេន ជាយន្តិ។ បូតិកុណបេ វាតិអាទីហិ អនិដ្ឋដ្ឋានានេវ ទស្សិតានិ។ ឥដ្ឋេសុបិ សប្បិតេលមធុផាណិតាទីសុ សត្តា ជាយន្តិ ឯវ។ ទេវាតិអាទីសុ ចាតុមហារាជិកតោ បដ្ឋាយ ឧបរិទេវា ឱបបាតិកាវ ហោន្តិ។ ភុម្មទេវា បន ចតុយោនិកា។ ឯកច្ចេ ច មនុស្សាតិ មនុស្សេសុ កេចិ ទេវា វិយ ឱបបាតិកា ច ហោន្តិ។ យេភុយ្យេន បនេតេ ជលាពុជាវ, អណ្ឌជាបិ ឯត្ថ កោន្តបុត្តា ទ្វេភាតិកត្ថេរា វិយ, សំសេទជាបិ បទុមគព្ភេ និព្ពត្តបោក្ខរសាតិព្រាហ្មណបទុមវតីទេវីអាទយោ វិយ, ឯវំ វិនិបាតិកេសុ និជ្ឈាមតណ្ហិកបេតា នេរយិកា វិយ ឱបបាតិកាវ, អវសេសា ចតុយោនិកាបិ ហោន្តិ។ យថា តេ ឯវំ យក្ខាបិ សព្ពចតុប្បទបក្ខិជាតិទីឃជាតិអាទយោបិ សព្ពេ ចតុយោនិកាវ។

ចតុយោនិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

បញ្ចគតិវណ្ណនា

១៤៣. បញ្ច ខោ ឥមា, សារិបុត្ត, គតិយោតិ ឯត្ថ សុកតទុក្កដកម្មវសេន គន្តព្វាតិ គតិយោ. អបិច គតិគតិ និព្ពត្តិគតិ អជ្ឈាសយគតិ វិភវគតិ និប្ផត្តិគតីតិ ពហុវិធា គតិ នាម. តត្ថ "តំ គតិំ បេច្ច គច្ឆាមី"តិ (អ. និ. ៤.១៥៤) ច, "យស្ស គតិំ ន ជានន្តិ, ទេវា គន្ធព្វមានុសា"តិ (ធ. ប. ៤២០) ច អយំ គតិគតិ នាម. "ឥមេសំ ខោ អហំ ភិក្ខូនំ សីលវន្តានំ នេវ ជានាមិ គតិំ វា អគតិំ វា"តិ (ម. និ. ១.៥០៨) អយំ និព្ពត្តិគតិ នាម. "ឯវម្បិ ខោ តេ អហំ ព្រហ្មេ គតិំ ច បជានាមិ ជុតិញ្ច បជានាមី"តិ (ម. និ. ១.៥០២) អយំ អជ្ឈាសយគតិ នាម. "វិភវោ គតិ ធម្មានំ, និព្ពានំ អរហតោ គតី"តិ (បរិ. ៣៣៩) អយំ វិភវគតិ នាម. "ទ្វេយេវ គតិយោ ភវន្តិ អនញ្ញា"តិ (ទី. និ. ១.២៥៨; ២.៣៣) អយំ និប្ផត្តិគតិ នាម. តាសុ ឥធ គតិគតិ អធិប្បេតា.

និរយោតិអាទីសុ និរតិអត្ថេន និរស្សាទដ្ឋេន និរយោ. តិរិយំ អញ្ចិតាតិ តិរច្ឆានា. តេសំ យោនិ តិរច្ឆានយោនិ. បេច្ចភាវំ បត្តានំ វិសយោតិ បេត្តិវិសយោ. មនសោ ឧស្សន្នត្តា មនុស្សា. បញ្ចហិ កាមគុណេហិ អត្តនោ អត្តនោ អានុភាវេហិ ច ទិព្វន្តីតិ ទេវា. និរយញ្ចាហំ, សារិបុត្តាតិអាទីសុ និរយោតិ សទ្ធិំ ឱកាសេន ខន្ធា. តិរច្ឆានយោនិ ចាតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ. មគ្គំ បដិបទន្តិ ឧភយេនាបិ ទុគ្គតិសំវត្តនិកំ កម្មមេវ ទស្សេតិ. យថា ច បដិបន្នោតិ យេន មគ្គេន យាយ បដិបទាយ បដិបន្នោតិ ឧភយម្បិ ឯកតោ កត្វា និទ្ទិសតិ. អបាយន្តិអាទីសុ វឌ្ឍិសង្ខាតា សុខសង្ខាតា វា អយា អបេតត្តា អបាយោ. ទុក្ខស្ស គតិ បដិសរណន្តិ ទុគ្គតិ. ទុក្កដការិនោ ឯត្ថ វិនិបតន្តីតិ វិនិបាតោ. និព្ពានញ្ចាហន្តិ ឥទំ បន ន កេវលំ គតិគតិយេវ, គតិនិស្សរណំ និព្ពានម្បិ ជានាមីតិ ទស្សនត្ថាយាហ. ឥធ មគ្គោ បដិបទាតិ ឧភយេនាបិ អរិយមគ្គោវ វុត្តោ.

បញ្ចគតិវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

ញាណប្បវត្តាការវណ្ណនា

១៤៤. ឥធាតិ យថាវុត្តេសុ សត្តសុ ឋានេសុ អដ្ឋសុ ឋានេសុ អត្តនោ ញាណប្បវត្តាការំ ទស្សេន្តោ ឥធាហំ, សារិបុត្តាតិអាទិមាហ.

តត្ថ ឯកន្តទុក្ខាតិ និច្ចទុក្ខា និរន្តរទុក្ខា. តិព្វាតិ ពហលា. កដុកាតិ ខរា. សេយ្យថាបីតិអាទីនិ ឧបមាទស្សនត្ថំ វុត្តានិ. តត្ថ កាសូតិ អាវាដោបិ វុច្ចតិ រាសិបិ.

"កិំ នុ សន្តរមានោវ, កាសុំ ខណសិ សារថិ;

បុដ្ឋោ មេ សម្ម អក្ខាហិ, កិំ កាសុយា ករិស្សសី”តិ (ជា។ ១។១១។១) –

ឯត្ថ ហិ អាវាដោ កាសុ នាម។

“អង្គារកាសុំ អបរេ ផុណន្តិ, នរា រុទន្តា បរិទឌ្ឍគត្តា”តិ (ជា។ ១។១១។៣៤១) –

ឯត្ថ រាសិ។ [illegible] បន អាវាដោ អធិប្បេតោ។ តេនេវាហ “សាធិកបោរិសា”តិ។ តត្ថ សាធិកំ បោរិសំ បមាណំ អស្សាតិ សាធិកបោរិសា, អតិរេកបញ្ចរតនាតិ អត្ថោ។ វីតច្ចិកានំ វីតធូមានន្តិ ឯតំ បរិឡាហស្ស ពលវភាវទីបនត្ថំ វុត្តំ, អច្ចិយា ច សតិ ធូមេ ច សតិ, វាតោ សញ្ជាតិ, តេន បរិឡាហោ ន ពលវា ហោតិ។ ឃម្មបរេតោតិ ឃម្មាតុរោ ។ តសិតោតិ ជាតតណ្ហោ។ បិបាសិតោតិ ឧទកំ បាតុកាមោ។ ឯកាយនេន មគ្គេនាតិ ឯកបទេនេវ មគ្គេន, អនុក្កមនិយេន ឧភោសុ បស្សេសុ និរន្តរកណ្ហកុក្កុឡគហនេន។ បណិធាយាតិ អង្គារកាសុយំ បត្ថនា តាយ នត្ថិ, អង្គារកាសុំ អារព្ភ បន ឥរិយាបថស្ស ឋបិតត្តា ឯវំ វុត្តំ។

ឯវមេវ ខោតិ ឯត្ថ ឥទំ ឱបម្មសំសន្ទនំ – អង្គារកាសុ វិយ ហិ និរយោ ទដ្ឋព្វោ។ អង្គារកាសុមគ្គោ វិយ និរយូបគំ កម្មំ, មគ្គារូឡ្ហោ វិយ កម្មសមង្គី បុគ្គលោ។ ចក្ខុមា បុរិសោ វិយ ទិព្វចក្ខុកោ ភគវា។ យថា សោ បុរិសោ មគ្គារូឡ្ហំ ទិស្វា វិជានាតិ “អយំ ឥមិនា មគ្គេន គន្ត្វា អង្គារកាសុយំ បតិស្សតី”តិ, ឯវមេវំ ភគវា បាណាតិបាតាទីសុ យំកិញ្ចិ កម្មំ អាយូហន្តំ ឯវំ ជានាតិ “អយំ ឥមំ កម្មំ កត្វា និរយេ និព្ពត្តិស្សតី”តិ។ យថា សោ បុរិសោ អបរភាគេ តំ អង្គារកាសុយា បតិតំ បស្សតិ, ឯវមេវ ភគវា អបរភាគេ “សោ បុរិសោ តំ កម្មំ កត្វា កុហិំ និព្ពត្តោ”តិ អាលោកំ វឌ្ឍេត្វា ទិព្វចក្ខុនា ឱលោកេន្តោ និរយេ និព្ពត្តំ បស្សតិ បញ្ចវិធពន្ធនាទិមហាទុក្ខំ អនុភវន្តំ។ តត្ថ កិញ្ចាបិ តស្ស កម្មាយូហនកាលេ អញ្ញោ វណ្ណោ, និរយេ និព្ពត្តស្ស អញ្ញោ។ អថាបិ “សោ សត្តោ តំ កម្មំ កត្វា កត្ថ និព្ពត្តោ”តិ ឱលោកេន្តស្ស អនេកសហស្សានំ សត្តានំ មជ្ឈេ ឋិតោបិ “អយំ សោ”តិ សោយេវ សត្តោ អាបាថំ អាគច្ឆតិ, “ទិព្វចក្ខុពលំ នាម ឯត”ន្តិ វទន្តិ។

ទុតិយូបមាយំ យស្មា អង្គារកាសុយំ វិយ គូថកូបេ បរិឡាហោ នត្ថិ, តស្មា “ឯកន្តទុក្ខា”តិ អវត្វា “ទុក្ខា”តិអាទិមាហ។ ឯត្ថាបិ បុរិមនយេនេវ ឱបម្មសំសន្ទនំ វេទិតព្ពំ ។ ឥមម្បិ ហិ បុគ្គលំ ភគវា ហត្ថិយោនិអាទីសុ យត្ថ កត្ថចិ និព្ពត្តំ វធពន្ធនាកឌ្ឍនវិកឌ្ឍនាទីហិ មហាទុក្ខំ អនុភវមានំ បស្សតិយេវ។

តតិយូបមាយំ តនុបត្តបលាសោតិ ន អព្ភបដលំ វិយ តនុបណ្ណោ, វិរឡបណ្ណត្តំ បនស្ស សន្ធាយ វុត្តំ។ កពរច្ឆាយោតិ វិរឡច្ឆាយោ។ ទុក្ខពហុលោតិ បេត្តិវិសយេ វិយ ទុក្ខមេវ ពហុលំ, សុខំ បរិត្តំ កទាចិ អនុវិត្តំ ហោតិ, តស្មា ឯវមាហ។ ឯត្ថាបិ បុរិមនយេនេវ ឱបម្មសំសន្ទនំ វេទិតព្ពំ។

ចតុទ្ថិយាបយាឃំ ពាហលបត្តបលិសោតិ គិទត្តទបណ្ឌោ បត្តឧញ្ញាទេត្ថា ឧត្តឆ្ញាឃោតិ បិយោលច្ចត្តិ ឱឃ ឈភត្ថាឃោ ឃុលពាហុលិ

ចេកភាតិ យត្សុលោកេ លត្តិឃកុលឹឃុ ឃុលពាហុលិ ចេកភា ចេកឃិតព្គា ហោតិ, តា ចេកឃយាគំ គិបគ្គិ ចា គិបិគ្គិ ចា បឃ្សាឃីតិ

កស្សេតិ៍ ព្ពឆាបិ ឱ្ពបឃ្បុំឧត្តគំ បុរិឃភឃោភច ចេកិតព្ពា៍

បញ្ចាទីយាបយាឃំ បិយោកាតិ ឌឹឈបិយោកា៍ ក្លិត្តាចលិត្តត្តិ អភេត្តា ចេច ក្លិត្តំ ពាហិ ច អចលិត្តំ៍ ឞុឃិតកុទ្យអគ្គិ ក្នោទពិហាហិ ឧក្ខិ

ឃុបិហិតកេចាដិ៍ កោភកត្តទតាតិ ចតុទក្កុលិឌិកលិយេភ កាឡអកោឌចេភ អត្តទតា៍ បដិកត្តទតាតិ ក្លណ្ណាឃឃោភ ឃេតអត្តទលោភ

អត្តទតា៍ បដលិកត្តទតាតិ ឈភបុប្បកោភ ក្លណ្ណាឃឃអត្តទលោភ អត្តទតា៍ កកលិឃិកបចទបច្ចត្តទលោតិ កកលិឃិកចឃុឃោភ

ក្លត្តឃបច្ចត្តទលោភ អត្តទតា៍ តំ កិទ បច្ចត្តទលំ ឃេតចត្តទស្ស ក្លបទិ កកលិឃិកចឃ្ចុំ អត្តទិត្វា ឃិទេព្ពតា កទោគ្គិ៍ ទីយាត្តទឆ្ញកាតិ ឧហ

ក្លត្តទឆ្ញកេភ, ក្លត្តទិពខ្ពុភ ទត្តចិតាភេភ ឧក្ខិគ្គិ អទេត្តា៍ ក្លភតាលោហិតក្សបឆាភតាតិ ឃឹឃ្សបឆាភឞ្ញោ បិត្វបឆាភឞ្ញាតិ បលក្ខស្ស ក្លភតា

ចបិតលោហិតក្សបឆាភតា៍ ព្ពឆាបិ ក្លបយាឃំឧត្តគំ បុរិឃភឃោភច ចេកិតព្ពា៍

អឃំ បភេតត្ត អបទកាកឃោឌភា, ឃថា ឃោ បុរិឃោ យក្កាទុព្យហយេច ឌាភាតិ "អឃំ ឲទតភ យទក្កភ កត្តា បិយោគំ អាទុឃ្យាក្សដិកាទំ

បចិឃិត្វា បលក្ខេ គិឃឹឌិស្សតិ ចា គិបខ្ចិស្សតិ ចា"តិ, ឲចយេចំ ភកចា ឆាភាឌឹឃុ បុព្ពាគិទិឃចត្តទ្សុ ឃំកិត្តិ ក្សលកខ្ចុំ អាឃ្សហត្តិឃេច

បុក្កលំ ឌិស្វា "អឃំ ព្ពឃំ កត្វា ចេចលោកេ គិព្ពាត្តិស្សតី"តិ ឌាភាតិ៍ ឃថា ឃោ បុរិឃោ អបទកាកេ តំ បិយោគំ អាទុឃ្យាក្សដិកាទំ

បចិឃិត្វា បលក្ខេ គិឃិគ្គិ ចា គិបគ្គិ ចា ឲកត្តឃុលំ គិទត្តទឃុលំ ចេកគំ ចេកឃយាគំ បឃ្សតិ, ឲចយេចំ ភកចា អបទកាកេ "ឃោ តំ កល្យាណំ

កត្វា ក្សហិ គិព្ពាទេត្តា"តិ អាលោកំ ចឌ្ឍត្វា ឌិព្ពចក្ខុភា ឱ្ពលោកេត្តា ចេចលោកេ គិព្ពាត្តំ បឃ្សតិ, ភត្តភចភាឌឹឃុ អច្ឆទាឧញ្ញបទិច្ចុំ

ឌិព្ពឧយ្បត្តិ អត្សភចយាគំ៍

ពាោលប្បចត្តាកាទចណ្ណភា គិដ្ឋិតា៍

អាឃចក្ខុឃចាទចណ្ណភា

អាឃចក្ខុឃចាទេ "ឌិព្ពេភ ចក្ខុភា"តិ អចត្វា "តយេគំ បឃ្សាឃី"តិ ច្សត្តំ៍ តំ កស្មាតិ ចេ? គិឃយាភាចា៍ ព្ពឃញ្ញាបុក្កលំ ឌិព្ពចក្ខុភាបិ

បឃ្សិស្សតិ, ចេតាបទិឃពាភលោភាបិ ឌាគិស្សតិ, ឧព្ពញ្ញុតញ្ញាភលោភបិ ឌាគិស្សតិឃោច៍ ឲកត្តឃុលា ចេកភាតិ ព្ពដំ កិញ្ចាបិ

ចេចលោកឃុលោភ ឧក្ខិ ញ្បញ្ញាភតា ឲកំ, អត្តទតា បភ ភាភា ហោតិ៍ ចេចលោកឃុលញ្ញិទាកបទិឡអាហាឌឹគំ អត្តិតាឃ ភ ឲកទេត្តភេច

ឃុលំ៍ គិព្ពាភឃុលំ បភ ឧព្ពាបទិឡអាហាគំ ច្សបឧយាឃ ឧព្ពាកាទេភ ឲកត្តឃុលំ៍ ក្លបយាឃឃ្យិ "ឃថា បិយោកេ ឲកត្តឃុលា"តិ ច្សត្តំ៍ តំ

យក្កបទិឡអាហស្ស អច្សបឧត្តតាឃ លាតញ្ញត្តតាឃ បិបិយោគិក្សតតាឃ ច ភ ឲកត្តយេច ឃុលំ៍ ចភឧណ្ឌ បភ បេកិល្លទលិឃំ ឱ្ពទុឃ្យា

ទឌោឌលស្ស បចាហិតត្តា យក្កកទឆស្ស ច្សបឧត្តតាឃ គិឃប្សុលតាកភេភ ចេច យភ្សទោកកបិភេភ ច ឲ្សប្បិបិយោគំ ចិគឹតតាឃ

ក្លកកឃោដកំ បទិចទេត្តត្វា យដ្ឋក្សលំ គិចាឃេត្វា តណ្ឌុលត្តចិកំ ក្លឃ្សឹឃកេ កត្វា ក្លកកឃោដកំ បិឡឲត្វា ហកឃេ ធបេត្វា យគ្គយគ្គេ ច

ចារេតព ពីជយាគស្ស តិបត្តា្វា សន្តាការរេត ឲកត្តស្សំ ហោតិ៕

ឲចរេយច លោតិ ឲត្ត ព្ទក់ ឱ្បយុ្ញសន្តត៌ – បេរិក្លូរឈឹ ចិយ ហិ អរិយយក្កោ ឥដ្ឋឌ្ឋា៕ បេរិក្លូរឈិយក្កោ ចិយ ប្ចុត្តកាកបជឹបគា៕ យក្ការ្ទ្យូរហោ ចិយ បជឹបគាសយគ្គឹប្បក្កលេិ៕ ចក្ខុយា ប្ចុរិរសា ចិយ ឌិព្ទាចក្ខុ កកចា៕ ចតសល្ពោ ចិយ តិព្ទាត់៕ យឆា រសា ប្ចុរិរសា យក្ការ្ទ្យូហំ ឌិក្ខាច ឌាតាតិ “អយំ ព្ទយិតា យរក្កត គត្តា បេរិក្លូរឈិយំ តព្ទា រយឈឹរយ ចតសល្ពោ ទ្រុក្លូ្វុរល តិសីឌិស្សតិ ចា តិបឌ្ឋិស្សតិ ចា”តិ, ឲចរេយចំ កកចា បជឹបគំ ប្ចុរត្តរេយច តាយទ្ទុំ បរិឆ្ពិត្តរេយច បច្ចយបរិក្កហំ ពររាត្តរេយច លក្ខុឈារេយ្យុឈាយ ចិបស្សតាយ ពយុំ ពររាត្តរេយច ឌាតាតិ “អយំ ព្ទយំ បជឹបគំ ប្ចុរត្តា សន្តអាសរច រលរបត្តា អតាសចំ ចេរតាចិយុត្តិ បញ្ញាចិយុត្តិតិ្ត ឲចំ ច្ចុត្តំ ឋលសយាបត្តិំ ក្កបសយុ្ញ ចិហរិស្សតី”តិ៕ យឆា រសា ប្ចុរិរសា អបរភាគេ តាយំ បេរិក្លូរឈិយំ តព្ទា ចតសល្ពំ បចិសិត្វា តិសិត្តំ ចា តិបត្តំ ចា ឲកត្តស្សំ រចគត់ រចគយាត់ បស្សតិ, ឲចរេយច កកចា អបរភាគេ តំ ប្ចុក្កលំ បជឹបគំ ប្ចុរត្តា យក្កំ ការេចត្វា ឋលំ សន្ធិកត្វា តិរេរាឈសយតចរកតំ តិព្ទាតារយុឈំ ឋលសយាបត្តិំ អរបេត្តា ឲកត្តស្សំ រចគត់ រចគយាត់ បស្សតិ៕

អាសចក្ខុយចាររចល្ហុតា តិដ្ឋិតា៕

ក្ខុក្ករកាទិកាឌិស្សុឌ្ឋិចល្ហុតា

៧៥៥៕ “អតិឌាតាយិ រលា បតាហំ, សារិប្ចុត្ត, ចត្យុរក្កុសយត្តាកត”ត្តិ ព្ទក់ កស្មា អារឌ្ឋំ? បិជឹរេយក្កំ អត្ថុសត្តិចរេសត អារឌ្ឋំ៕ អយំ កិរ ស្សុតក្លូរត្តា ក្ខុក្ករកាទិកាយ ស្សុឌ្ឋិ ហោតីតិ ឲចំ លឌ្ឋិកោ៕ អឆស្ស កកចា យឃា ឲកស្មិំ អត្តការេច ឌត្វា ចត្យុរក្កុសយត្តាកតំ ក្ខុក្កទំ កតំ, ក្ខុក្ករការេកា តាយ យឃា សឌិរសា តត្តិ៕ ក្ខុក្ករការេត ស្សុឌ្ឋិយា សតិ អហរេយច ស្សុឌ្ឋោ ករេចយ្យត្តិ ឌរស្សត្តំ ព្ទយំ រគសត់ អារភិ៕ អបិច អយំ ស្សុតក្លូរត្តា ក្ខុក្ករកាទិកាយ បសរត្ថា, រសា ចស្ស បសត្ថការេចា, “អគ្គសា រលា, កក្កច, ស្សុតក្លូរត្តា លិឆ្ចិប្ចុរត្តា អរចលំ រការក្លូត្តិយំ ចត្យុក្កុល្ពិកំ ឈយាតិកិល្ហុ កក្លូសំ យុរលត លាឌត្តិ យុរលត ក្ឃុញ្ញត្តិ៕ ឌិក្ខាតស្ស ឲតឌរហាសិ ‘សាឆុ ទ្វរបិ ចត, រភា, អយំ សយឈោ ចត្យុក្កុល្ពិរកា ឈយាតិកិល្ហុ កក្លូសំ យុរលរតច លាឌតិ, យុរលរតច ក្ឃុញ្ញតី’”តិ ឲចយាឌិតា បិឆិកស្សុរត្ត (ឌី៕ តិ៕ ១៦៤៣) អាកតតរេយត រចឌិតរេត្តា៕

អឆ កកចា អយំ ក្ខុក្ករកាទិកាយ បសរត្ថា, យឃា ច ឲតស្មិំ អត្តការេច ឌត្វា ចត្យុរក្កុសយត្តាកតំ ក្ខុក្កទំ កតំ, ក្ខុក្ករការេរ បសីឌត្តតាបិ អរតត យឃិ បសីឌិតព្វា សិយា, រសាបិស្ស បសារេគា យឃិ តត្តីតិ ឌរស្សត្តា ព្ទយំ រគសត់ អារភិ៕

៧៤ ពុទ្ធចរិយត្តិ ឌាតយុ្បិ រចយ្យាចច្ចយុ្បិ សិក្ខាបគយុ្បិ ពុទ្ធចិហារាបិ ឌយុរគសតាបិ រយឆុតចិរតិបិ សការសត្តារសាបិ ក្កបេរិសចឆាបិ អរិយយក្កោបិ សកលសាសតយុ្បិ អត្ថាសឃោបិ ចិរិយយុ្បិ ច្ចុច្ចតិ៕

“កិំ រត ចតំ កិំ បត ពុទ្ធចរិយំ,

កិស្ស សុចិណ្ណស្ស អយំ ចិបាកោ;

ព្កង្គី ទុតី ពលចិទិយ្វបបត្តិ,

ព្កង្ស្វា ទេ ឥាក យហាចិយាត៌

អហង្ស្វា កទិយា ច យត្យ្សលេវិតេ,

សទ្ធា ក្កេកា ធាតបតី អហ្យប្បា

ឧបាកក្ម្តំ ទេយ ឈទំ តធាឃិ,

សត្តប្បិតា សយណព្រាហ្មណា ច៌

តំ ទេយ ចតំ តំ បត ព្រហ្មចរិយំ,

តស្ស សុចិណ្ណស្ស អយំ ចិបាកោ;

ព្កង្គី ទុតី ពលចិទិយ្វបបត្តិ,

ព្កង្ស្វា ទេយ ឆ៊ីរ យហាចិយាត”ន្តិ៌ (ខា៌ ៧៌១១៌ធ៍ស័១, ធ៍ស័២, ធ៍ស័៣) –

ព្កយន្ធិចិក្យាបុណ្ណកខាតទេក ធាត៌ ព្រហ្មចរិយន្តិ ទុត្តិ៌

“ទេកត បាលិហិ កាយចទេធា, ទេកត បាលិហិ យធុស្សទេចា;

ទេកត ទេត ព្រហ្មចរិទេយត, បុត្តា បាលិហិ ព្រក្កត្តា៌

តេន បាណិ កាមទទោ, តេន បាណិ មធុស្សវោ;

តេន មេ ព្រហ្មចរិយេន, បុញ្ញំ បាណិម្ហិ ឥជ្ឈតី"តិ. (បេ. វ. ២៧៤) –

ឥមស្មិំ អង្កុរបេតវត្ថុម្ហិ វេយ្យាវច្ចំ ព្រហ្មចរិយន្តិ វុត្តំ. "ឯវំ ខោ តំ, ភិក្ខវេ, តិត្តិរិយំ នាម ព្រហ្មចរិយំ អហោសី"តិ (ចូឡវ. ៣១១) ឥមស្មិំ តិត្តិរជាតកេ បញ្ចសិក្ខាបទំ ព្រហ្មចរិយន្តិ វុត្តំ. "តំ ខោ បន មេ បញ្ចសិខ ព្រហ្មចរិយំ នេវ និព្ពិទាយ ន វិរាគាយ ន និរោធាយ, យាវទេវ ព្រហ្មលោកូបបត្តិយា"តិ (ទី. និ. ២.៣២៩) ឥមស្មិំ មហាគោវិន្ទសុត្តេ ព្រហ្មវិហារា ព្រហ្មចរិយន្តិ វុត្តា. "ឯកស្មិំ ព្រហ្មចរិយស្មិំ, សហស្សំ មច្ចុហាយិន"ន្តិ (សំ. និ. ១.១៨៤) ឯត្ថ ធម្មទេសនា ព្រហ្មចរិយន្តិ វុត្តា. "បរេ អព្រហ្មចារី ភវិស្សន្តិ, មយមេត្ថ ព្រហ្មចារី ភវិស្សាមា"តិ (ម. និ. ១.៨៣) សល្លេខសុត្តេ មេថុនវិរតិ ព្រហ្មចរិយន្តិ វុត្តា.

"មយញ្ច ភរិយា នាតិក្កមាម,

អម្ហេ ច ភរិយា នាតិក្កមន្តិ;

អញ្ញត្រ តាហិ ព្រហ្មចរិយំ ចរាម,

តស្មា ហិ អម្ហំ ទហរា ន មីយរេ"តិ. (ជា. ១.១០.៩៧) –

មហាធម្មបាលជាតកេ សទារសន្តោសោ ព្រហ្មចរិយន្តិ វុត្តោ.

"ហីនេន ព្រហ្មចរិយេន, ខត្តិយេ ឧបបជ្ជតិ;

មជ្ឈិមេន ច ទេវត្តំ, ឧត្តមេន វិសុជ្ឈតី"តិ. (ជា. ១.៨.៧៤) –

ឯវំ និមិជាតកេ អត្តទមនវសេន កតោ ឧបោសថោ ព្រហ្មចរិយន្តិ វុត្តោ. "ឥទំ ខោ បន, បញ្ចសិខ, ព្រហ្មចរិយំ ឯកន្តនិព្ពិទាយ វិរាគាយ...បេ... អយមេវ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ"តិ (ទី. និ. ២.៣២៩) មហាគោវិន្ទសុត្តស្មិំយេវ អរិយមគ្គោ ព្រហ្មចរិយន្តិ វុត្តោ. "តយិទំ ព្រហ្មចរិយំ ឥទ្ធញ្ចេវ ផីតញ្ច វិត្ថារិកំ ពាហុជញ្ញំ បុថុភូតំ យាវ ទេវមនុស្សេហិ សុប្បកាសិត"ន្តិ (ទី. និ. ៣.១៧៤) បាសាទិកសុត្តេ សិក្ខត្តយសង្គហំ សាសនំ ព្រហ្មចរិយន្តិ វុត្តំ.

“អបិ អតរមានានំ, ផលាសាវ សមិជ្ឈតិ;

វិបក្កព្រហ្មចរិយោស្មិ, ឯវំ ជានាហិ គាមណី”តិ។ (ជា. ១.១.៥០) –

ឯត្ថ អញ្ញាបទេសោ ព្រហ្មចរិយន្តិ វុត្តោ។ ឥធ បន វីរិយំ ព្រហ្មចរិយន្តិ អធិប្បេតំ។ វីរិយព្រហ្មចរិយស្ស ហិ ឥទមេវ សុត្តំ។ តទេតំ ឯកស្មិំ អត្តភាវេ ចតុព្ពិធស្ស ទុក្ករស្ស កតត្តា ចតុរង្គសមន្នាគតន្តិ វុត្តំ។

តបស្សី សុទំ ហោមីតិ សុទន្តិ និបាតមត្តំ, តបនិស្សិតកោ ហោមីតិ អត្ថោ។ បរមតបស្សីតិ បរមោ តបស្សី, តបនិស្សិតកានំ ឧត្តមោ។ លូខោ សុទំ ហោមីតិ លូខោ ហោមិ។ ជេគុច្ឆីតិ បាបជេគុច្ឆិកោ។ បវិវិត្តោ សុទំ ហោមីតិ បវិវិត្តោ អហំ ហោមិ។ តត្រាស្សុ មេ ឥទំ, សារិបុត្តាតិ តត្រ ចតុរង្គេ ព្រហ្មចរិយេ ឥទំ មម តបស្សិតាយ ហោតិ, តបនិស្សិតកភាវេ មយ្ហិទំ អចេលកាទិតបស្សិតកត្តំ ហោតីតិ ទស្សេតិ។

តត្ថ អចេលកោតិ និច្ចេលោ នគ្គោ។ មុត្តាចារោតិ វិសដ្ឋាចារោ, ឧច្ចារកម្មាទីសុ លោកិយកុលបុត្តាចារេន វិរហិតោ, ឋិតកោវ ឧច្ចារំ ករោមិ, បស្សាវំ ករោមិ, ខាទាមិ ភុញ្ជាមិ ច។ ហត្ថាបលេខនោតិ ហត្ថេ បិណ្ឌម្ហិ និដ្ឋិតេ ជិវ្ហាយ ហត្ថំ អបលិខាមិ, ឧច្ចារំ វា កត្វា ហត្ថស្មិំយេវ ទណ្ឌកសញ្ញី ហុត្វា ហត្ថេន អបលិខាមីតិ ទស្សេតិ។ តេ កិរ ទណ្ឌកំ សត្តោតិ បញ្ញាបេន្តិ, តស្មា តេសំ បដិបទំ បូរេន្តោ ឯវមកាសិ។ ភិក្ខាគហណត្ថំ ឯហិ ភទន្តេតិ វុត្តោ ន ឯតីតិ ន ឯហិភទន្តិកោ។ តេន ហិ តិដ្ឋ ភទន្តេតិ វុត្តោបិ ន តិដ្ឋតីតិ ន តិដ្ឋភទន្តិកោ។ តទុភយម្បិ តិត្ថិយា ឯតំ ឯតស្ស វចនំ កតំ ភវិស្សតីតិ ន ករោន្តិ។ អហម្បិ ឯតំ អកាសិន្តិ ទស្សេតិ។ អភិហដន្តិ បុរេតរំ គហេត្វា អាហដំ ភិក្ខំ។ ឧទ្ទិស្សកតន្តិ ឥទំ តុម្ហេ ឧទ្ទិស្ស កតន្តិ ឯវំ អារោចិតភិក្ខំ។ ន និមន្តនន្តិ អសុកំ នាម កុលំ វា វីថិំ វា គាមំ វា បវិសេយ្យាថាតិ ឯវំ និមន្តិតភិក្ខម្បិ ន សាទិយាមិ ន គណ្ហាមិ។

ន កុម្ភិមុខាតិ កុម្ភិតោ ឧទ្ធរិត្វា ទិយ្យមានំ ភិក្ខំ ន គណ្ហាមិ។ ន កឡោបិមុខាតិ កឡោបីតិ ឧក្ខលិ វា បច្ឆិ វា។ តតោបិ ន គណ្ហាមិ។ កស្មា? កុម្ភិកឡោបិយោ មំ និស្សាយ កដច្ឆុនា បហារំ លភន្តីតិ។ ន ឯឡកមន្តរន្តិ ឧម្មារំ អន្តរំ កត្វា ទិយ្យមានំ ន គណ្ហាមិ។ កស្មា? អយំ មំ និស្សាយ អន្តរករណំ លភតីតិ។ ទណ្ឌមុសលេសុបិ ឯសេវ នយោ។ ន ទ្វិន្នន្តិ ទ្វីសុ ភុញ្ជមានេសុ ឯកស្មិំ ឧដ្ឋាយ ទេន្តេ ន គណ្ហាមិ។ កស្មា? កពឡន្តរាយោ ហោតីតិ។ ន គព្ភិនិយាតិអាទីសុ បន គព្ភិនិយា កុច្ឆិយំ ទារកោ កិលមតិ, បាយន្តិយា ទារកស្ស ខីរន្តរាយោ ហោតិ, បុរិសន្តរគតាយ រតិអន្តរាយោ ហោតីតិ ន គណ្ហាមិ។ ន សង្កិត្តីសូតិ សង្កិត្តេត្វា កតភត្តេសុ។ ទុព្ភិក្ខសមយេ កិរ អចេលកសាវកា អចេលកានំ អត្ថាយ តតោ តតោ តណ្ឌុលាទីនិ សមាទបេត្វា ភត្តំ បចន្តិ, ឧក្កដ្ឋាចេលកោ តតោបិ ន បដិគ្គណ្ហាតិ។

ន យត្ថ សាតិ យត្ថ សុនខោ បិណ្ឌំ លភិស្សាមីតិ ឧបដ្ឋិតោ ហោតិ, តត្ថ តស្ស អទត្វា អាហដំ ន គណ្ហាមិ។ កស្មា? ឯតស្ស បិណ្ឌន្តរាយោ ហោតីតិ។ សណ្ឌសណ្ឌចារិនីតិ សមូហសមូហចារិនី, សចេ ហិ អចេលកំ ទិស្វា ឥមស្ស ភិក្ខំ ទស្សាមាតិ មនុស្សា ភត្តគេហំ បវិសន្តិ, តេសុ ច

បវិសន្តេសុ កញ្ជុប្បិយុឡាទីសុ និលីនា មក្ខិកា ឧប្បតិត្វា សណ្ឌសណ្ឌា ចរន្តិ។ តតោ អាហដំ ភិក្ខំ ន គណ្ហាមិ។ កស្មា? មំ និស្សាយ មក្ខិកានំ គោចរន្តរាយោ មា ហោតូតិ, អហម្បិ តថា អការិំ។ ន ថុសោទកន្តិ សព្ពសស្សសម្ភារេហិ កតំ សោវីរកំ។ ឯត្ថ ច សុរាបានមេវ សាវជ្ជំ, អយំ បន ឯតស្មិម្បិ សាវជ្ជសញ្ញី។

ឯកាគារិកោតិ យោ ឯកស្មិំយេវ គេហេ ភិក្ខំ លភិត្វា និវត្តតិ។ ឯកាលោបិកោតិ យោ ឯកេនេវ អាលោបេន យាបេតិ។ ទ្វាគារិកាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឯកិស្សាបិ ទត្តិយាតិ ឯកាយ ទត្តិយា។ ទត្តិ នាម ឯកា ខុទ្ទកបាតិ ហោតិ, យត្ថ អគ្គភិក្ខំ បក្ខិបិត្វា ឋបេន្តិ។ ឯកាហិកន្តិ ឯកទិវសន្តរិកំ។ អឌ្ឍមាសិកន្តិ អឌ្ឍមាសន្តរិកំ។ បរិយាយភត្តភោជនន្តិ វារភត្តភោជនំ។ ឯកាហវារេន ទ្វីហវារេន សត្តាហវារេន អឌ្ឍមាសវារេនាតិ ឯវំ ទិវសវារេន អាភតំ ភត្តភោជនំ។

សាកភក្ខោតិ អល្លសាកភក្ខោ។ សាមាកភក្ខោតិ សាមាកតណ្ឌុលភក្ខោ។ នីវារាទីសុ នីវារា នាម អរញ្ញេ សយំជាតវីហិជាតិ។ ទទ្ទុលន្តិ ចម្មការេហិ ចម្មំ លិខិត្វា ឆឌ្ឌិតកសដំ។ ហដំ វុច្ចតិ សិលេសោបិ សេវាលោបិ កណិការាទិរុក្ខនិយ្យាសោបិ។ កណន្តិ កុណ្ឌកំ។ អាចាមោតិ ភត្តុក្ខលិកាយ លគ្គោ ឈាមកូរោ, តំ ឆឌ្ឌិតដ្ឋានេ គហេត្វា ខាទតិ។ “ឱទនកញ្ជិយ”ន្តិបិ វទន្តិ។ បិញ្ញាកាទយោ បាកដា ឯវ។ បវត្តផលភោជីតិ បតិតផលភោជី។

សាណានីតិ សាណវាកចោឡានិ។ មសាណានីតិ មិស្សកចោឡានិ។ ឆវទុស្សានីតិ មតសរីរតោ ឆឌ្ឌិតវត្ថានិ។ ឯរកតិណាទីនិ វា គន្ថេត្វា កតនិវាសនានិ។ បំសុកូលានីតិ បថវិយំ ឆឌ្ឌិតនន្តកានិ។ តិរីដានីតិ រុក្ខតចវត្ថានិ។ អជិនន្តិ អជិនមិគចម្មំ។ អជិនក្ខិបន្តិ តទេវ មជ្ឈេ ផាលិតកំ។ សខុរកន្តិបិ វទន្តិ។ កុសចីរន្តិ កុសតិណានិ គន្ថេត្វា កតចីរំ។ វាកចីរផលកចីរេសុបិ ឯសេវ នយោ។ កេសកម្ពលន្តិ មនុស្សកេសេហិ កតកម្ពលំ។ យំ សន្ធាយ វុត្តំ “យានិ កានិចិ, ភិក្ខវេ, តន្តាវុតានិ វត្ថានិ, កេសកម្ពលោ តេសំ បដិកិដ្ឋោ អក្ខាយតិ។ កេសកម្ពលោ, ភិក្ខវេ, សីតេ សីតោ, ឧណ្ហេ ឧណ្ហោ, ទុព្ពណ្ណោ ទុគ្គន្ធោ ទុក្ខសម្ផស្សោ”តិ (អ. និ. ៣.១៣៨)។ វាលកម្ពលន្តិ អស្សវាលាទីហិ កតកម្ពលំ។ ឧលូកបក្ខិកន្តិ ឧលូកបត្តានិ គន្ថេត្វា កតនិវាសនំ។ ឧព្ភដ្ឋកោតិ ឧទ្ធំ ឋិតកោ។ ឧក្កុដិកប្បធានមនុយុត្តោតិ ឧក្កុដិកវីរិយំ អនុយុត្តោ, គច្ឆន្តោបិ ឧក្កុដិកោវ ហុត្វា ឧប្បតិត្វា ឧប្បតិត្វា គច្ឆតិ។ កណ្ដកាបស្សយិកោតិ អយកណ្ដកេ វា បកតិកណ្ដកេ វា ភូមិយំ កោដ្ដេត្វា តត្ថ ចម្មំ អត្ថរិត្វា ឋានចង្កមាទីនិ ករោតីតិ។ សេយ្យន្តិ សយន្តោបិ តត្ថេវ សេយ្យំ កប្បេតិ។ សាយំ តតិយមស្សាតិ សាយតតិយកំ។ បាតោ, មជ្ឈន្ហិកេ, សាយន្តិ ទិវសស្ស តិក្ខត្តុំ “បាបំ បវាហេស្សាមី”តិ ឧទកោរោហនានុយោគំ អនុយុត្តោ វិហរតីតិ។

១៣៩. នេកចស្សាហិកន្តិ នេកចស្សាហលសញ្ញាតំ។ រជោជល្លន្តិ រជមលំ, ឧបរិ អត្តនោ រជោជល្លកវត្ថសញ្ញាតកាលំ សន្ធាយ វទតិ។ ឧទក្កិដ្ឋិត្តិ បិបឧទក្កដ្ឋតការេន។ យាវ ឧទកពិន្ទុម្បីតិ យាវ ឧទកឆេទនេកបិ មម ន ឃរ បត្ថុបដ្ឋិតា ហោតិ, នោ បន វារេន អញ្ញេសុ សក្កកដលន្ទកចាលិកាទីសុ។ នោ កិរ ឧទកពិន្ទុ ន ឱនោ ន សក្កកដលិន្ទយោ ខុទ្ទកបាណាតិ បញ្ញាបេន្តិ។ តេនាហ “យាវ ឧទកពិន្ទុម្បិ មេ ទយា បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតី”តិ។ ឧទកពិន្ទុម្បិ ន ហនាមិ ន ចិនាសេមិ, កិំ ការណា? មាហំ ខុទ្ទកេ បាណេ ចិនាសេតេ សង្ឃាតំ អាបាទេសិន្តិ។

តិត្ថចលតិលាក្កុក្កុសាលាទីសុ ចិរយដ្ឋានេត ករេត ភ្ជេកតិត្ថុសដ្ឋានេត លុក្ខបរិលោ សញ្ញាតំ ចធំ យា អាបរិនេនិត្តិ៍ ឲតយត្វំ "សទេពាច អកិក្កយាមី"តិ ឥនស្សតិ៍ អនេចលនេកសុ កិរ ក្ឯមិ អក្កត្តកាលនេតា បក្សតិ សីលចា តាយ តត្តិ៍ កិក្កាចាន៑ កច្ឆត្តាបិ ក្សស្សីលិច ហុត្វា កច្ឆត្តិ, ភ្ជបដ្ឋាកាតំ រកេហ ក្សឈ្ជាត្តាបិ ក្សស្សីលិច ហុត្វា ក្សឈ្ជាត្តិ៍ អាកច្ឆត្តាបិ ក្សស្សីលិច ហុត្វា អាកច្ឆត្តិ៍ យកា បត រយារបិនេឡាត ថលកំ សមុទ្ទិត្វា សីលំ អធិដ្ឋាយ តិសីតត្តិ, តកា សីលចត្តា តាយ ហោត្តិ៍

ចតកមុិកត្តិ កក្ខុមុលថលិថលិឌីតំ អត្វាយ ចនេត ចិចនត្តិ៍ ចនេតត ចតត្តិ ចតនេតា ចតំ, ឲស តនេយា សព្វត្វ៍ សំបតាមីតិ កច្ឆាមិ៍ អារន្ត្ញានេកាតិ អនន្ត្ញា ឌាតច្សន្ត្ឋា, ឪ្កធំ អត្តនេតា អាឌីចកកាលំ សន្តាយ ចឥតិ៍ នេតាធំសនេត្តា កិរ ឋិសល្អបរិក្កល្យាហត្វាយ តំ បត្តាឌ្ឌ បត្តាឌិ, តិរត្វកកាចំ បត ធាតុ្វាបិ ត ភ្ជប្បត្តាឌ្ឌិនេតា, នេតាធំសត្តា ហិ សំ សំ ធាតំ ភ្ជបត្តិ, តនេតា អតិចត្តិតផម្មា ហោត្តិ, បត្តាឌិត្វា បត យា ចំ នេកាធិ អច្ចសាតិ តនេតាច អនន្ត្ញា បចិដ្ឋា៍ នេតនេតចាហ "យា ចំ នេត អច្ចសំសុ អហច្ចា យា នេត អច្ចស"ត្តិ៍

នេកាដ្ឋាតិ នេកាចឌា៍ បដ្ឋិតការនេចាតិ តិក្កត្តការនេចា៍ តត្វ ចត្សក្កល្វិនេកាតិ ចតនេត្តនេយច ធិនេតា នេកាបិលកាតំ កាឌីហិ សទ្ធិ អបកតកាចំ ឌិស្វា នេត្វ ហនេត្វ នេត្វ ច ឌល្ហកាតិ ក្ឯមិសំ ធនេបត្វា ឲចំ ចត្សក្កល្វិនេកា ភ្ជបសក្កមិត្វាតិ អនេត្វា៍ តាតិ ស្សធំ អាហារនេរមីតិ មហល្លកចច្ឆកាតំ នេកាមយាតិ កសដាតិ តិនេរាឌាតិ ហោត្តិ, តស្មា តាតិ ចនេឌ្ឌត្វា យាតិ តក្សលាចច្ឆកាតំ លិរបិនេតនេតច ចច្ឆត្តាតំ សញ្ញាឌាតិ នេកាមយាតិ តាតិ ក្សត្ថិប្អុន៑ លាឌិត្វា បុត ចតសល្អនេមច បចិសតិ៍ តំ សន្តាយាហ "តាតិ ស្សធំ អាហារនេរមី"តិ៍ យាចកិចត្ថា នេមតិ យត្តកំ កាលំ មម សកំ មុត្តកិរិសំ អបរិក្កលំ ហោតិ៍ យាច នេម ក្វារចត្សអនេឌ្ឋា បចត្តិត្វ, តាច តនេឥច អាហារនេរមីតិ អនេត្វា៍ កានេល បត កច្ឆនេត្ត កច្ឆនេត្ត បរិក្កលមំសនេលាហិនេតា ភ្ជបត្ថិត្តក្វារចត្សអនេឌ្ឋា ចច្ឆកាតំ នេកាមយាតិ អាហារនេរមិ៍ មហាចិកដនេកាឌតម្មិត្តិ មហនេត្ត ចិកដនេកាឌនេត, អបកតិនេកាឌនេតតិ អនេត្វា៍

៤៥លិ៍ តត្រាយស្សុធំ, សារិបុត្ត, កឹសតកស្ស ចតសល្អស្ស កឹសតកតម្មិ ហោតីតិ៍ តត្រាតិ បុរិមចចតានេបក្កត៍ ស្សកត្តិ បធប្អុរលាមនេត្ត តិបិនេតា៍ សារិបុត្តាតិ អាលបតំ អមំ បនេតត្វ អត្វនេយាឌតា – តត្រាតិ សំ ក្សត្វំ អន្ត្ញាតន៑ កឹសតកំ ចតសល្អត្តិ, តត្រ នេយា នេសា កឹសតនេកា ចតសនេល្អា ក្សនេត្តា, តស្ស កឹសតកស្ស ចតសល្អស្ស កឹសតកតម្មិ ហោតិ, កឹសតកកិរិយាយ ហោតីតិ អនេត្វា៍ កំ ហោតិ? ឪ្កធំ ហោតិ, នេយា នេកាធិ អឌីតនារនេកា…នេប… នេលិមាតិ ហំសត្តីតិ៍

អធ ចា តត្រាតិ សាមិអនេត្វ ក្សម្មំ សុ ឪ្កតិ តិបិនេតា៍ កំ សុ តាយ នេត នេកានេត្តា សមលាត្រាហុលាតិអាឌីសុ ចិយ៍ ឪ្កឥត្តិ អធំនេបម្យាតយត្វំ បច្ចក្កំ ចិយ កត្វា ឥស្សតចចតំ ស្សកត្តិ សុ ឪ្កធំ, សត្ថិចនេសត ឪ្កការនេលិនេបិ នេចឌិតនេត្តា៍ ចក្កត្រិ៍សំ ឪ្កត្វិត្រិ៍សំ អតន្ត្ញាតន្ត្ញាស្សាមីតិត្រិ៍សំ កំ ស្សធចិត្តត្តិអាឌីសុ ចិយ៍ អមំ បនេតត្វ អត្វនេយាឌតា, តស្ស, សារិបុត្ត, កឹសតកស្ស ចតសល្អស្ស កឹសតកតម្មិ ឪ្កធំសុ ហោតីតិ៍ កឹសតកតម្មិត្តិ កឹសតកការនេចតិ អនេត្វា៍ ឲកស្ស តការស្ស នេលិនេបិ ឥដ្ឋនេត្តា៍ "កឹសតកត្តម្មិ"ត្តិនេយច ចា បិនេធា , កឹសតកតាយ ឪ្កតិ ចា ចត្តនេត្តា លិក្កចិបល្លានេសា កនេតា, តិមិត្តនេត្វ នេចតំ ក្សម្មចចតំ៍ តស្មា ឲចំ សម្ពនេន្ត្ឋា នេចឌិតនេត្តា, កឹសតកការនេច ឪ្កធំសុ ហោតិ, កឹសតកការចតិមិត្តំ កឹសតកការចនេហត្យ, កឹសតកការចបច្ចយា ឪ្កធំសុ ហោតិ៍ នេយា នេកាធិ អឌីតនារនេកា តំ ចតសល្អំ បចិសតិ៍ នេយក្សនេយ្យត នេលិមាតិ ហំសត្តិ

ពហុតរានិ លោមានិ ហំសន្តិ, ឧទ្ធំ មុខានិ សូចិសទិសានិ កណ្ដកសទិសានិ ច ហុត្វា តិដ្ឋន្តិ, អប្បានិ ន ហំសន្តិ, ពហុតរានិ វា សត្តានិ ហំសន្តិ, អប្បកានិ អតិសូរបុរិសានិ ន ហំសន្តីតិ។

អន្តរដ្ឋកាតិ មាឃមាសស្ស អវសានេ ចតស្សោ, ផគ្គុណមាសស្ស អាទិម្ហិ ចតស្សោតិ ឯវំ ឧភិន្នំ អន្តរេ អដ្ឋរត្តិ។ អព្ភោកាសេតិ មហាសត្តោ ហិមបាតសមយេ រត្តិំ អព្ភោកាសេ វិហរតិ, អថស្ស លោមកូបេសុ អាវុតមុត្តា វិយ ហិមពិន្ទូនិ តិដ្ឋន្តិ, សរីរំ សេតទុកូលបារុតំ វិយ ហោតិ។ ទិវា វនសណ្ឌេតិ ទិវា ហិមពិន្ទូសុ សូរិយាតបសម្ផស្សេន វិគតេសុ អស្សាសោបិ ករេយ្យ, អយំ បន សូរិយេ ឧគ្គច្ឆន្តេយេវ វនសណ្ឌំ បវិសតិ, តត្រាបិស្ស សូរិយាតបេន បគ្ឃរន្តំ ហិមំ សរីរេយេវ បតតិ។ ទិវា អព្ភោកាសេ វិហរាមិ រត្តិំ វនសណ្ឌេតិ គិម្ហកាលេ កិរេស ទិវា អព្ភោកាសេ វិហាសិ, តេនស្ស កច្ឆេហិ សេទធារា មុច្ចិំសុ, រត្តិំ អស្សាសោ ករេយ្យ, អយំ បន សូរិយេ អត្ថំ គច្ឆន្តេយេវ វនសណ្ឌំ បវិសតិ។ អថស្ស ទិវា គហិតោតាបោ វនសណ្ឌេ អង្គារកាសុយំ បក្ខិត្តោ វិយ អត្តភាវោ បរិឌយ្ហិត្ថ។ អនច្ឆរិយាតិ អនុអច្ឆរិយា។ បដិភាសីតិ ឧបដ្ឋាសិ។

សោតត្តោតិ ទិវា អាតបេន រត្តិំ វនតាបាយ សុតត្តោ។ សោសិន្នោតិ រត្តិំ ហិមេន ទិវា ហិមោទកេន សុដ្ឋុ តិន្តោ។ ភិំសនកេតិ ភយជនកេ។ នគ្គោតិ និច្ចេលោ។ និវាសនបារុបនេ ហិ សតិ សីតំ វា ឧណ្ហំ វា ន អតិពាធេយ្យ, តម្បិ មេ នត្ថីតិ ទស្សេតិ។ ន ចគ្គិមាសីនោតិ អគ្គិម្បិ ន ឧបគតោ។ ឯសនាបសុតោតិ សុទ្ធិឯសនត្ថាយ បសុតោ, បយុត្តោ។ មុនីតិ, តទា អត្តានំ មុនីតិ គហេត្វា គទតិ។

ឆវដ្ឋិកានីតិ ឧបឌ្ឍឌឌ្ឍានិ អដ្ឋីនិ។ ឧបធាយាតិ យថា សីសូបធានកញ្ច បាទូបធានកញ្ច បញ្ញាយតិ, ឯវំ សន្ថរិត្វា តត្ថ សេយ្យំ កប្បេមីតិ ទស្សេតិ។ គាមណ្ឌលាតិ គោបាលទារកា។ តេ កិរ ពោធិសត្តស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា, សុមេធ, ត្វំ ឥមស្មិំ ឋានេ កស្មា និសិន្នោ, គច្ឆាហីតិ វទន្តិ។ ពោធិសត្តោ អនាកុលោ និសីទតិ, ន គច្ឆតិ។ អថ នំ តេ អគច្ឆន្តំ ន ទស្សាមាតិ បរិវារេត្វា ឱដ្ឋុភន្តិ សរីរេ ខេឡំ បាតេន្តិ។ ពោធិសត្តោ ឯវម្បិ ន គច្ឆតិ។ អថ នំ ត្វំ ន គច្ឆសីតិ ឱមុត្តេន្តិ បស្សាវមស្ស ឧបរិ វិស្សជ្ជេន្តិ។ ពោធិសត្តោ ឯវម្បិ ន គច្ឆតេវ។ តតោ នំ គច្ឆ គច្ឆាហីតិ បំសុកេន ឱកិរន្តិ។ ពោធិសត្តោ ឯវម្បិ ន គច្ឆតេវ។ អថស្ស ន គច្ឆសីតិ កណ្ណសលាកា គហេត្វា កណ្ណសោតេសុ បវេសេន្តិ។ ពោធិសត្តោ ទុក្ខា តិព្ពា កដុកា វេទនា អធិវាសេន្តោ កស្សចិ កិញ្ចិ ន ករិស្សាមីតិ មតកោ វិយ អច្ឆតិ។ តេនាហ “ន ខោ បនាហំ, សារិបុត្ត, អភិជានាមិ តេសុ បាបកំ ចិត្តំ ឧប្បាទេតា”តិ។ ន មយា តេសុ បាបកំ ចិត្តម្បិ ឧប្បាទិតន្តិ អត្ថោ។ ឧបេក្ខាវិហារស្មិំ ហោតីតិ ឧបេក្ខាវិហារោ ហោតិ។ វិហារោ ឯវ ហិ វិហារស្មិន្តិ វុត្តោ។ តេនេវ ច “ឥទំសុ មេ”តិ ឯត្ថាបិ អយំសុ មេតិ ឯវំ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ ឥមិនា នយេន អញ្ញានិបិ ឯវរូបានិ បទានិ វេទិតព្វានិ។ ឥមិនា ឥតោ ឯកនវុតិកប្បេ បូរិតំ ឧបេក្ខាវិហារំ ទស្សេតិ។ យំ សន្ធាយាហ –

“សុខបត្តោ ន រជ្ជាមិ, ទុក្ខេ ន ហោមិ ទុម្មនោ;

សព្ពត្ថ តុលិតោ ហោមិ, ឯសា មេ ឧបេក្ខាបារមី”តិ។

ទុក្ករការិកាទិសុទ្ធិវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អាហារសុទ្ធិវណ្ណនា

១៥៦។ អាហារេន សុទ្ធីតិ កោលាទិនា ឯកេន បរិត្តកអាហារេន សក្កា សុជ្ឈិតុន្តិ ឯវំទិដ្ឋិនោ ហោន្តិ។ ឯវមាហំសូតិ ឯវំ វទន្តិ។ កោលេហីតិ ពទរេហិ។ កោលោទកន្តិ កោលានិ មទ្ទិត្វា កតបានកំ។ កោលវិកតិន្តិ កោលសាឡវកោលបូវកោលខជ្ជាទិកោលវិការំ។ ឯតបរមាតិ ឯតំ បមាណំ បរមំ អស្សាតិ ឯតបរមា។ តទា ឯកនវុតិកប្បមត្តកេ បន ន ពេលុវបក្កតាលបក្កបមាណោ កោលោ ហោតិ, យំ ឯតរហិ កោលស្ស បមាណំ, ឯត្តកោវ ហោតីតិ អត្ថោ។

១៥៧។ អធិមត្តកសិមានន្តិ អតិវិយ កិសភាវំ។ អាសីតិកបព្ពានិ វា កាឡបព្ពានិ វាតិ យថា អាសីតិកវល្លិយា វា កាឡវល្លិយា វា សន្ធិដ្ឋានេសុ មិលាយិត្វា មជ្ឈេ ឧន្នតុន្នតានិ ហោន្តិ, ឯវំ មយ្ហង្គបច្ចង្គានិ ហោន្តីតិ ទស្សេតិ។ ឱដ្ឋបទន្តិ យថា ឱដ្ឋស្ស បទំ មជ្ឈេ គម្ភីរំ ហោតិ, ឯវមេវំ ពោធិសត្តស្ស មិលាតេ មំសលោហិតេ វច្ចទ្វារស្ស អន្តោបវិដ្ឋត្តា អានិសទំ មជ្ឈេ គម្ភីរំ ហោតិ។ អថស្ស ភូមិយំ និសិន្នដ្ឋានំ ឱដ្ឋបទេន អក្កន្តំ វិយ មជ្ឈេ ឧន្នតំ ហោតិ។ វដ្ដនាវឡីតិ យថា រជ្ជុយា អាវុនិត្វា កតា វដ្ដនាវឡី វដ្ដនានំ អន្តរន្តរា និន្នា ហោតិ, វដ្ដនដ្ឋានេសុ ឧន្នតា, ឯវំ បិដ្ឋិកណ្ដកោ ឧន្នតោនតោ ហោតិ, ជរសាលាយ គោបានសិយោតិ ជិណ្ណសាលាយ គោបានសិយោ, តា វំសតោ មុច្ចិត្វា មណ្ឌលេ បតិដ្ឋហន្តិ, មណ្ឌលតោ មុច្ចិត្វា ភូមិយន្តិ; ឯវំ ឯកា ឧបរិ ហោតិ, ឯកា ហេដ្ឋាតិ ឱលុគ្គវិលុគ្គា ភវន្តិ។ ពោធិសត្តស្ស បន ន ឯវំ ផាសុឡិយោ, តស្ស ហិ លោហិតេ សុក្ខេ មំសេ មិលាតេ ផាសុឡិអន្តរេហិ ចម្មានិ ហេដ្ឋា ឱតិណ្ណានិ, តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។

ឱក្ខាយិកាតិ ហេដ្ឋា អនុបវិដ្ឋា។ តស្ស កិរ លោហិតេ សុក្ខេ មំសេ មិលាតេ អក្ខិអាវាដកា មត្ថលុង្គំ អាហច្ច អដ្ឋំសុ, តេនស្ស ឯវរូបា អក្ខិតារកា អហេសុំ។ អាមកច្ឆិន្នោតិ អតិតរុណកាលេ ឆិន្នោ, សោ ហិ វាតាតបេន សុស្សតិ ចេវ មិលាយតិ ច។ យាវស្សុ មេ, សារិបុត្តាតិ, សារិបុត្ត, មយ្ហុទរច្ឆវិបិ យាវ បិដ្ឋិកណ្ដកំ អល្លីនា ហោតិ។ អថ វា យាវស្សុ មេ, សារិបុត្ត, ការិយការិយា អហោសិ ទុក្ករការិកា, មយ្ហុទរច្ឆវិបិ យាវ បិដ្ឋិកណ្ដកំ អល្លីនា អហោសីតិ ឯវមេត្ថ សម្ពន្ធោ វេទិតព្ពោ។ បិដ្ឋិកណ្ដកំយេវ បរិគ្គណ្ហាមីតិ សហោទរច្ឆវិំ គណ្ហាមិ។ ឧទរច្ឆវិំយេវ បរិគ្គណ្ហាមីតិ សហបិដ្ឋិកណ្ដកំ គណ្ហាមិ។ អវកុជ្ជោ បបតាមីតិ តស្ស ហិ ឧច្ចារបស្សាវត្ថាយ និសិន្នស្ស បស្សាវោ នេវ និក្ខមតិ, វច្ចំ បន ឯកំ វា ទ្វេ វា កដកដ្ឋិមត្តំ និក្ខមតិ។ ពលវទុក្ខំ ឧប្បជ្ជតិ។ សរីរតោ សេទា មុច្ចន្តិ, តត្ថេវ អវកុជ្ជោ ភូមិយំ បតតិ។ តេនាហ “អវកុជ្ជោ បបតាមី”តិ។ តមេវ កាយន្តិ តំ ឯកនវុតិកប្បមត្តកេ កាយំ។ មហាសច្ចកសុត្តេ បន បច្ឆិមភវិកកាយំ សន្ធាយ ឥមមេវ កាយន្តិ អាហ។ បូតិមូលានីតិ មំសេ ច លោហិតេ ច សតិ តិដ្ឋន្តិ។ តស្ស បន អភាវេន ចម្មលេណ្ឌ លោមានិ វិយ ហត្ថេនេវ លគ្គន្តិ, តំ សន្ធាយាហ “បូតិមូលានិ លោមានិ កាយស្មា បតន្តី”តិ។

អលយទិយពោលោឥស្សុតចិរេសេសត្តិ អទិយកាចំ ពាតុំ សយត្វំ សេលិក្យត្តរយក្កំ៍ ព្ទយិស្សាសេយច អទិយាឃ បញ្ញាឃាតិ ចិបស្សុតាបញ្ញាឃ អតឥិកយា៍ ឃាឃំ អទិយាតិ ឃា អឃំ យក្កបញ្ញា អឥិកតា៍ ព្ទគំ ចុត្តំ សេហាតិ – ឃឆា ៤តទហិ ចិបស្សុតាបញ្ញាឃ អឥិកតត្វា យក្កបញ្ញា អឥិកតា, ៤ចំ ៤ពតចុតិកប្យយត្វសេក ចិបស្សុតាបញ្ញាឃ អតឥិកតត្វា សេលិក្យត្តរយក្កបញ្ញា តាឥិកេតាស្វិតិ, យដ្ឋីយកាលាកទេត្វទា បតាហុ, ព្ទយិស្សាសេយចាតិ ចុត្តបញ្ញាបិ ឃាឃំ អទិយាតិ ចុត្តបញ្ញាបិ យក្កបញ្ញាសេយច៍ អឆ សេត កិក្ខ អាហំសុ “៤ចំ សទេត្ត យក្កស្ស អតឥិកតត្វា យក្កំ តាឥិកេតាស្វិតិ ព្ទគំ ចុត្តំ សេហាតិ, កទេត្ត”តិ៍ អាចុសេសា, កិត្វាបិ ឌឹសេបតុំ ត សេក្កាយិ, ទេ្វបិ បត យក្កបញ្ញាសេយចាតិ, ៤តទេឥច សេចត្វ ឃុត្តំ៍ ព្ទតទេឆា ហិ ឃា អឃត្តិ តិទេ្ថសេសា អតត្ស្វូសេបិ សិឃា៍

អាហារសុទ្ធិចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

សំសារសុទ្ធិអាឌិចណ្ណតា

១៩០៍សំសារសេត សុទ្ធិតិ ពាហុកំ សំសទិត្វា ស្តុដ្ឋត្តិតិ ចឥត្តិ៍ ឱ្យបបត្តិឃា សុទ្ធិតិ ពាហុកំ ឱ្យបបដ្ឋិត្វា ស្តុដ្ឋត្តិតិ ចឥត្តិ៍ អាចារសេត សុទ្ធិតិ ពាហុសុ ជាសេតសុ ចសិត្វា ស្តុដ្ឋត្តិតិ ចឥត្តិ៍ តឹសុបិ ជាសេតសុ សំសទលាកចសេត សំសារសេទា៍ ឱ្យបបដ្ឋតកចសេត ឱ្យបបត្តិ៍ ចសតកចសេត អាចារសេសាតិ លត្ថារសេយច ចុត្តា៍ ឃសេញ្ញតាតិ ពាហុឃាសេក ឃឌិត្វា ស្តុដ្ឋត្តិតិ ចឥត្តិ៍ យុទ្ធាចសិទេត្តតាតិ តឹហិ សទេព្វហិ លត្តិឃាកិសេសេកត យុទ្ធតិ អកិសិទេត្តត៍ អក្កិបិទិចទិយាឃាតិ ពាហុអក្កិបទិចទសេលាត ស្តុដ្ឋត្តិតិ ចឥត្តិ៍

១៩១៍ឥហសេទាតិ តទុសេណា៍ ឃុចាតិ សេឃាត្ញសេតត សយត្តាកេតា៍ សុសុកាត្យអសេកសេសាតិ សុដ្ឋ កាត្យអសេកសេសា៍ កសេគ្រត សេឃាត្ញសេតត សយត្តាកេតាតិ ព្ទយិតាស្ស សេឃត សេឃាត្ញសេតត សយត្តាកេតា ឃុចា, តំ សេឃាត្ញតំ កដ្ឋំ លទ្ធកត្តិ ឥសេស្សតិ៍ បជសេយត ចឃសាតិ បជយចសេឃា តាយ សេតត្តិស ចស្សាតិ, សេតត សយត្តាកេតាតិ អសេត្វា, បញ្ញាសេចឃ្យត្តិសេយតាតិ បញ្ញាសេចឃ្យត្តិកាសេចត៍ ឌិសេណ្ណាតិ ឌទាឌិសេណ្ណា៍ ចុទេ្ធាតិ ចដ្ឋិត្វា ជិតអក្កបច្ចក្កា៍ យហល្លសេកាតិ ឌាតិយហល្លសេកា៍ អទ្ធកេតាតិ ពាហុអទ្ធាតំ កេតា ឌិទកាលិតិក្កទេត្វា៍ ចសេឃា អតុប្យទេត្វាតិ ចស្សុសតស្ស តតិឃសេកាដ្ឋាសំ បច្ចិយចឃំ អតុប្យទេត្វា៍ អាសិតិសេកា សេយ ចសេឃា ចត្តតឹតិ ព្ទយំ កិទ សុត្តំ កកចា បទិតិត្ថាតសំចទ្ធសេទ កសេឆសិ៍ តស្វា ៤ចយាហ៍ បទយាឃាតិ ឱ្យត្តយាឃ៍ សតិឃាតិអាឌឹសុ បឥសតយិ បឥសហស្សយិ ចឥត្តសេស្សច កហលសយត្វតា សតិ តាយ៍ តសេឥច អាឆារទិលាបតិពាត្ថតសយត្វតា កតិ តាយ៍ ៤ចំ កហិតំ ឆារិតំ សញ្ញាឃំ ពាតុំ សយត្វឌិទិឃំ ឌិតិ តាយ៍ តស្ស អត្វដ្ឋា កាទលាដ្ឋា ឥស្សុតសយត្វតា បញ្ញាសេចឃ្យត្តិឃំ តាយ៍

ឥត្យហឆឡា ឆតុក្កសេហាតិ ឥត្យហំ ឆត្តំ កេហត្វា ជំសេតា ព្ទស្សុសេសា៍ ឥត្យហឆត្ត តាយ ខ្ទិសហស្សុឆាឃំ ចុច្ចតិ, ខ្ទិសហស្សុឆាឃំ តាយ ឃស្ស អាសេទាបិតស្ស ឌិឃាពាទេ្ធា សេលិហសិសាឌិតំ កាសេទា ឥសេព្ទ កេហត្វា ឃាច កព្ទប្យយាលា ឱ្យក្កិត្តស្ស បឆចិសេតា យុច្ចតិ៍ សិក្កិសេតាតិ ឥស ខ្ទាឥស ចស្សាតិ អាចទិយក្យសេល ឱ្យក្កហិតសិសេប្យា៍ កតហសេត្វាតិ សេកាឌិ សិប្យសេយច ឱ្យក្កល្យាតិ៍ កតហសេត្វា ត សេហាតិ, អឃំ បត កតហសេត្វា

ចិណ្ណវសីភាវេន។ កត្បាបិយតោតិ ទាឌក្យលិខិសុ ឥស្សិតសិប្បា។ លហុកោត អសនតោតិ អនេត្តា សុរិទេ ពត្វា ត្វលិខិតិ បុនេត្វា

កតលិលាបរិកយ្យេត សល្លហុកកណ្ហេត។ ឯវំ កតញ្ញាឯវំការសភាយី ឆេក្កូ ក្ខសភាតិ ពន្ធតិ, អទ្ធិការសភាយី សោឡសាការសភាតិ ពន្ធតិ។

អប្បកសិទេតាតិ តិក្ខេក្ខេត។ អតិបិតោឃ្យាតិ អតិក្កមេយ្យ។ ឯវំ អនិមត្តសតិមត្តោតិ យថា សោ ឆត្តក្កហោ តំ ចិនត្តិចត្បុទក្ខលលាយំ សីឈំ

ឯវ អតិក្កមេតិ, ឯវំ បសរតយ្យិ បសរហស្សយ្យិ ក្ខក្កហេតុំ ក្ខបឆាទេតុំ សញ្ញាយិតុំ អត្ថការណានិ ឥ ក្ខបបរិក្ខិតុំ សមត្ថាតិ អនេត្វ។ អញ្ញាណ

អសិតបីតខាយិតសាយិតាតិ អសិតបីតាទីនិ ហិ ភកចតាបិ កាតព្ពានិ ហោន្តិ, កិញ្ចិហិបិ។ តស្មា តេសំ ករណយត្តកាលំ ឋបេត្វាតិ ឥស្សតិ។

អបរិយាទិន្នាទេយចាតិ អបរិក្ខិណាទេយច។ សទេ ហិ ឯកោ កិញ្ចិ កាយាគុបស្សតិំ បុច្ឆតិ, អញ្ញោ វេទនាគុបស្សតិំ, អញ្ញោ ចិត្តាគុបស្សតិំ,

អញ្ញោ ធម្មាគុបស្សតិំ។ ក្ខមិតា បុច្ឆ អហំ បុច្ឆិស្សាមីតិ ឯកោ ឯកំ ត ឱ្យលិកោតិ។ ឯវំ សន្តេបិ តេសំ ចាទេទា បញ្ញាយតិ។ ឯវំ ឮទ្ធនំ បត

ចាទេទា ត បញ្ញាយតិ, ចិនត្តិចត្បុទក្ខលលាយំ អតិក្កមេតោ បុទេតទ់មេច ភកចា ឮទ្ធសចិនេន កាយាគុបស្សតិំ, តចចិនេន

វេទនាគុបស្សតិំ, សោឡសចិនេន ចិត្តាគុបស្សតិំ, បញ្ចចិនេន ធម្មាគុបស្សតិំ កថេតិ។ តិដ្ឋន្តុ ចា តាច ឯតេ ចត្តារោ។ សចេ ហិ អញ្ញោ

ចត្តារោ សម្មប្បធានេសុ, អញ្ញោ ក្ខទ្ធិបាទេសុ, អញ្ញោ បញ្ច ក្ខក្រិយេសុ, អញ្ញោ បញ្ច ពលេសុ, អញ្ញោ សត្ត ពោជ្ឈង្គេសុ, អញ្ញោ អដ្ឋ

មគ្គង្គេសុ បញ្ហាបុច្ឆេយ្យុំ, តម្បិ ភកចា កថេយ្យ។ តិដ្ឋន្តុ ចា ឯតេ អដ្ឋ។ សចេ អញ្ញោ សត្តតិំស ជនា ពោធិបក្ខិយេសុ បញ្ហាបុច្ឆេយ្យុំ, តម្បិ

ភកចា តាចទេច កថេយ្យ។ កស្មា? យាចតា ហិ លោកិយមហាជនា ឯកំ បទំ កថេន្តិ។ តាច អាគន្តុទេទា អដ្ឋ បទានិ កថេតិ។

អាគន្តុទេទ បត ឯកំ បទំ កថេន្តេមេច ភកចា សោឡសបទានិ កថេតិ។ កស្មា? ភកចតោ ហិ ជិវ្ហា មុទុកា ទន្តាវរណំ សុបុសិតំ វចនំ

អកលិតំ ភវង្គបរិវាសោ លហុកោ។ តេនាហ “អបរិយាទិន្នាទេយចស្ស, សារិបុត្ត, តថាគតស្ស ធម្មទេសនា”តិ។

តត្ថ ធម្មទេសនាតិ តន្តិធបនា។ ធម្មបទព្យញ្ជនន្តិ បាឡិចក្ខយា បទព្យញ្ជនំ, តស្ស តស្ស អត្ថស្ស ព្យញ្ជនកំ អក្ខរំ។ បញ្ហាបដិភានន្តិ

បញ្ហាវ្យាករណំ។ ក្ខមិតា កិំ ឥស្សតិ? តថាគតោ បុទេ្ធ ឥហទកាលេ អក្ខរានិ សម្បិណ្ឌេត្វា បទំ ចត្តុំ សក្កោតិ, បទានិ សម្បិណ្ឌេត្វា កាថំ

ចត្តុំ សក្កោតិ, ចតុអក្ខរេហិ ចា អដ្ឋអក្ខរេហិ ចា សោឡសអក្ខរេហិ ចា បទេហិ យុត្តាយ កាថាយ អត្ថំ ចត្តុំ សក្កោតិ។ ក្ខទានិ បត

មហល្លកកាលេ អក្ខរានិ សម្បិណ្ឌេត្វា បទំ ចា, បទានិ សម្បិណ្ឌេត្វា កាថំ ចា, កាថាយ អត្ថំ ចា ចត្តុំ ត សក្កោតីតិ ឯវំ តត្ថិ។ ឥហទកាលេ

ឥ មហល្លកកាលេ ឥ សព្ពទេមំ តថាគតស្ស អបរិយាទិន្នទេយចាតិ ក្ខមំ ឥស្សតិ។ មញ្ចកោត ទេបិ មត្តិ ក្ខទំ ឮទ្ធពលទីបតត្ថមេច

បរិកប្បេត្វា អាហ។ ឥសពលំ បត មញ្ចកេ អារោបេត្វា កាយតិកមទាឌឆាតិមោ បរិហរណកាលេ ភាយ តត្ថិ។ តថាគតា ហិ បញ្ចមេ

អាយុកោដ្ឋាសេ ពលិច្ឆន្ទាទីហិ អតកិក្ខតា សុចណ្ណចណ្ណសរីរស្ស ទេចណ្ណិមេ អគត្បុប្បន្នេ ទេចមត្បស្សានំ បិយមតាបកាលេមេច

បរិតិព្ពាយន្តិ។

១៩១។ ភាគសមាគលិតិ តស្ស ទេទស្ស ភាយំ។ បឆមពោធិយញ្ញាចីសតិចស្សក្ខត្តទេ ក្ខបចាតភាកិតមេយឈិមទេ្ទទា ចិយ អយម្បិ ភកចតោ

ក្ខបដ្ឋាកោ អហោសិ។ ឌីឌយមាតោតិ មគ្គមគ្គេត តាលចណ្ណចាទេតត ភកចតោ ក្ខតុសុខំ សមុដ្ឋាបយមានោ។ ឯតទវោចាតិ សកលសុត្តន្តំ

សុត្វា ភកចតោ បុព្ពចរិតំ ក្ខក្កករាករំ អាកម្ម បសន្នោ ឯតំ “អច្ឆរិយំ ភន្តេ”តិអាទិវចនំ អវោច។ តត្ថ អច្ឆរំ បហរិតុំ យុត្តន្តិ អច្ឆរិយំ។

អក្ខតបុព្ពំ ក្ខតន្តិ អព្ភុតំ។ ក្ខភយេតបិ អត្ថតោ ចិម្ហយាមេច ទីបេតិ។ តោ ភាមេយា អយំ ភន្តេតិ ក្ខរំ ភដ្ឋកោ ចតាយំ ធម្មបរិយាយោ,

ຫຕ຺ຖສ຺ສ ກຄວຕ຺ຕໍ ອາຍາຈິຕ຺ວາ ນາມໍ ຄຓ຺ຫາເປມີຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນ ອາຫ. ອຖສ຺ສ ກຄວາ ນາມໍ ຄຓ຺ຫາປິຕຕ຺ຕາ ຕສ຺ມາ ຕິຫ ຕ຺ວນ຺ຕິອາທິມາຫ. ຕສ຺ສເຕ຺ວາ, ຍສ຺ມາ ອິທໍ ສຸຕ຺ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຕວ ໂລມານິ ຫຏ຺ຐານິ, ຕສ຺ມາ ຕິຫ ຕ຺ວໍ, ນາຄສມາລ, ອິມໍ ຘມ຺ມປຣິຍາຍໍ "ໂລມຫໍສນ ປຣິຍາໂຍ"ຕ຺ເວວ ນໍ ຘາເຣຫີຕິ.

ສໍສາຣສຸທ຺ຘິອາທິວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

ປປຎ຺ຈສູທນິຍາ ມຊ຺ຌິມນິກາຍຏ຺ຐກຖາຍ

ມຫາສີຫນາທສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

໓. ມຫາທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ

໑໖໓. ເອວໍ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ ມຫາທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘສຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ວິນຍປຣິຍາເຍນ ຕໂຍ ຊນາ ສມ຺ພຫຸລາຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ຕໂຕ ປຣໍ ສງ຺ໂຆ. ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປຣິຍາເຍນ ຕໂຍ ຕໂຍ ເອວ, ຕໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ສມ຺ພຫຸລາຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ອິຘ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປຣິຍາເຍນ ສມ຺ພຫຸລາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ປິຓ຺ຑາຍ ປາວິສິໍສູຕິ ປວິສິໍສຸ, ເຕ ປນ ນ ຕາວ ປວິສິໍສຸ, ປວິສິສ຺ສາມາຕິ ນິກ຺ຂນ຺ຕຕ຺ຕາ ປນ ປວິສິໍສູຕິ ວຸຕ຺ຕາ. ຍຖາ ຄາມໍ ຄມິສ຺ສາມີຕິ ນິກ຺ຂນ຺ຕປຸຣິໂສ ຕໍ ຄາມໍ ອປ຺ປຕ຺ໂຕປິ "ກຸຫິໍ ອິຕ຺ຖນ຺ນາໂມ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ຄາມໍ ຄໂຕ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວໍ. ປຣິພ຺ພາຊການໍ ອາຣາໂມຕິ ເຊຕວນໂຕ ອວິທູເຣ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍານໍ ປຣິພ຺ພາຊການໍ ອາຣາໂມ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ເອວມາຫໍສຸ. ສມໂຓ, ອາວຸໂສຕິ, ອາວຸໂສ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖາ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ. ກາມານໍ ປຣິຎ຺ຎນ຺ຕິ ກາມານໍ ປຫານໍ ສມຕິກ຺ກມໍ ປຎ຺ຎເປຕິ. ຣູປເວທນາສຸປິ ເອເສວ ນໂຍ.

ຕຕ຺ຖ ຕິຕ຺ຖິຍາ ສກສມຍໍ ຊານນ຺ຕາ ກາມານໍ ປຣິຎ຺ຎໍ ປຎ຺ຎເປຍ຺ຍຸໍ ປຖມຊ຺ຌານໍ ວເທຍ຺ຍຸໍ, ຣູປານໍ ປຣິຎ຺ຎໍ ປຎ຺ຎເປຍ຺ຍຸໍ ອຣູປຠວໍ ວເທຍ຺ຍຸໍ, ເວທນານໍ ປຣິຎ຺ຎໍ ປຎ຺ຎເປຍ຺ຍຸໍ ອສຎ຺ຎຠວໍ ວເທຍ຺ຍຸໍ. ເຕ ປນ "ອິທໍ ນາມ ປຖມຊ຺ຌານໍ ອຍໍ ຣູປຠໂວ ອຍໍ ອຣູປຠໂວ"ຕິປິ ນ ຊານນ຺ຕິ. ເຕ ປຎ຺ຎເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາປິ ເກວລໍ "ປຎ຺ຎເປມ ປຎ຺ຎເປມາ"ຕິ ວທນ຺ຕິ. ຕຖາຄໂຕ ປນ ກາມານໍ ປຣິຎ຺ຎໍ ອນາຄາມິມຄ຺ເຄນ ປຎ຺ຎເປຕິ, ຣູປເວທນານໍ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ເຄນ. ເຕ ເອວໍ ມຫນ຺ເຕ ວິເສເສ ວິຊ຺ຊມາເນປິ ອິຘ ໂນ, ອາວຸໂສ, ໂກ ວິເສໂສຕິອາທິມາຫໍສຸ.

ຕຕ຺ຖ ອິຘາຕິ ອິມສ຺ມິໍ ປຎ຺ຎາປເນ. ຘມ຺ມເທສນາຍ ວາ ຘມ຺ມເທສນນ຺ຕິ ຍທິທໍ ສມຓສ຺ສ ວາ ໂຄຕມສ຺ສ ຘມ຺ມເທສນາຍ ສທ຺ຘິໍ ອມ຺ຫາກໍ ຘມ຺ມເທສນໍ, ອມ຺ຫາກໍ ວາ ຘມ຺ມເທສນາຍ ສທ຺ຘິໍ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຣພ຺ຠ ນານາກຣຓໍ ວຸຈ຺ເຈຖ, ຕໍ ກິນ຺ນາມາຕິ ວທນ຺ຕິ. ທຸຕິຍປເທປິ ເອເສວ ນໂຍ. ອິຕິ ເວມຊ຺ເຌຠິນ຺ນສຸວຓ຺ຓໍ ວິຍ ສາສເນນ ສທ຺ຘິໍ ອຕ຺ຕໂນ ລທ຺ຘິໍ ວຈນມຕ຺ເຕນ ສມຘຸຣໍ ຐປຍິໍສຸ. ເນວ ອຠິນນ຺ທິໍສູຕິ ເອວເມຕນ຺ຕິ ນ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິໍສຸ. ນປ຺ປຏິກ຺ໂກສິໍສູຕິ ນຍິທໍ ເອວນ຺ຕິ ນປ຺ປຏິເສຘິໍສຸ. ກສ຺ມາ? ອິເມ ກິຣ ຕິຕ຺ຖິຍາ ນາມ ອນ຺ຘສທິສາ, ຊານິຕ຺ວາ ວາ ອຊານິຕ຺ວາ ວາ ກເຖຍ຺ຍຸນ຺ຕິ ນາຠິນນ຺ທິໍສຸ, ປຣິຎ຺ຎນ຺ຕິ ວຈເນນ ຖາສກໍ ສາສນເກນ຺ຕາ ອຕ຺ຖີຕິ ນປ຺ປຏິກ຺ໂກສິໍສຸ. ຊນປທຈາຣິໂນ ວາ ອິເມ ສກສມຍປຣສມເຍສຸ

១៩៦. ន ចេវ សយ្យាយិស្សន្តីតិ សយ្យាបេត្វា កចេត្វា ន សក្កិស្សន្តិ. ឧត្តរិត្វា ចិឈាតន្តិ អសយ្យាយនេតា ឧត្តរិយ្យិ ទុក្ខំ អាបជ្ជិស្សន្តិ. សយ្យាបេត្វា កចេត្វា អសក្កោន្តានំ តាយ ហិ ទុក្ខំ ឧប្បជ្ជតិ. យថា តំ, ភិក្ខវេ, អចិរវយត្តិ ឯតន្តិ យថាតិ ការណេចនំ, ឋត្ថិ តិបិតយត្វា. យស្មា អចិរវេយ បញ្ញា បុដ្ឋិតោ ហោតីតិ អត្ថោ. វេទេចេកតិ វហ ទេវេចហិ វទេចេក. វយាកោតិស្សបិ ឯវមេវ តយោ. ឯចំ តីហិ ធាតានិ លោកេ បក្កិបិត្វា ទេ្វ បខាយាតិ បញ្ចហិបិ វត្តលោកេយេច បរិយាទិយិត្វា ឯតស្មិំ វទេចកាទិកេទេ លោកេ តំ ទេចំ ចា យនុស្សំ

ចា ន បយ្យាយីតិ ជីវេបតិ. ឋូតោ ចា បន ឋុត្វាតិ ឋូតោ ចា បន យយ វាវនេតា ឋុត្វា អតធាកេតាបិ អតធាកតវាចកោបិ អារាធេយ្យំ បរិតោសេយ្យំ. អញ្ញថា អារាធនំ តាយ តត្ថីតិ ជេស្សតិ.

១៩៧. ឋូតាទិ អត្តនោ តេវំ បញ្ញានំ ចេយ្យាករណេន ចិត្តារាធនំ ជេស្សន្តោ កោ ច, ភិក្ខុចេតិអាទិមាហ. កាយគុណាតិ កាយយិតព្ពេន កាយា. ពាត្ឋេន គុណា “អនុជានាមិ, ភិក្ខវេ, អហតានំ ចត្ថានំ ទ្វិគុណំ សង្ឃាដិ”ន្តិ (មហាវ. ៣៤៨) ឯត្ថ ហិ បដលដ្ឋោ គុណដ្ឋោ. “អច្ចេន្តិ កាលា តរយន្តិ រត្តិយោ, វយោគុណា អនុបុព្ពំ ជហន្តី”តិ (សំ. និ. ១.៤) ឯត្ថ រាសដ្ឋោ គុណដ្ឋោ. “សតគុណា ទក្ខិណា

បាដិកង្ខិតព្ពា”តិ (ម. និ. ៣.៣៧៩) ឯត្ថ អានិសំសដ្ឋោ គុណដ្ឋោ. “អន្តំ អន្តគុណំ (ខុ. បា. ៣ ទ្វត្តិំសាការេ; ទី. និ. ២.៣៧៧) ករីសំ

យាលីគុណេ ពទ្ធា”តិ (ជា. ប. ៤៦៣) ឯត្ថ ពាត្ឋដ្ឋោ គុណដ្ឋោ. ឋូតាបិ ឯវមេវ អធិប្បេតោ, តេន វុត្តំ “ពាត្ឋេន គុណា”តិ.

ចក្ខុវិញ្ញេយ្យាតិ ចក្ខុវិញ្ញាណេន បស្សិតព្ពា. ឯតេនុបាយេន សោតវិញ្ញេយ្យាទីស្វបិ អត្ថោ វេទិតព្ពា. ឥដ្ឋាតិ បរិយិដ្ឋា វា ហោន្តុ

មា វា, ឥដ្ឋារម្មណភូតាតិ អត្ថោ. កន្តាតិ កមនីយា. មនាបាតិ មនវឌ្ឍនកា. បិយរូបាតិ បិយជាតិកា. កាមូបសំហិតាតិ អារម្មណំ កត្វា

ឧប្បជ្ជមានេន កាមេន ឧបសំហិតា. រជនីយាតិ រជ្ជនិយា, រាគុប្បត្តិការណភូតាតិ អត្ថោ.

១៩៨. យទិ ម្ភារយាតិអាទីសុ ម្ភាតិ អង្គុលិមុទ្ទាយ វត្តំ ឆេទេត្វា ហត្ថម្ភា. គណនាតិ អច្ឆិទ្ទកគណនា. វង្គាតិ បិណ្ឌគណនា. យាយ

ខេត្តំ ឱលោកេត្វា ឥធ ឯត្តកា វីហី ភវិស្សន្តិ, រុក្ខំ ឱលោកេត្វា ឥធ ឯត្តកានិ ផលានិ ភវិស្សន្តិ, អាកាសំ ឱលោកេត្វា ឥមេ អាកាសេ

សកុណា ឯត្តកា នាម ភវិស្សន្តីតិ ជានន្តិ.

កសីតិ កសិកម្មំ. ចណិជ្ជាតិ ជង្ឃវណិជ្ជថលវណិជ្ជាទិវណិប្បថោ. គោរក្ខន្តិ អត្តនោ វា បរេសំ វា គាវោ រក្ខិត្វា បញ្ចគោរសវិក្កយេន

ជីវកប្បំ. ឥស្សត្ថោ វុច្ចតិ អាវុធំ គហេត្វា ឧបដ្ឋានកម្មំ. រាជបោរិសន្តិ អាវុធេន រាជកម្មំ កត្វា ឧបដ្ឋានំ. សិប្បញ្ញតរេនាតិ

គហិតាវសេសេន ហត្ថិអស្សសិប្បាទិនា. សីតស្ស បុរក្ខតោតិ សីតំ ចិយ វរស្ស សីតស្ស បុរតោ, សីតេន ពាធីយមានោតិ អត្ថោ. ឧណ្ហស្ស

ឯវមេវ តយោ. ឌំសាទីសុ ឌំសាតិ បិង្គលមក្ខិកា. មកសាតិ វត្ថុមក្ខិកា, វរិសបាតិ វេយ ភេទិ វរិត្វា កណ្ហោ. ទិស្សមានាតិ ទុប្បមានោ,

ឈដ្ឋីយមានោ. មីយមានោតិ មរមានោ. អយំ, ភិក្ខវេតិ, ភិក្ខវេ, អយំ ម្ភាទីហិ ជីវិកកប្បនំ អាគម្ម សីតាទិបច្ចយោ អាពាធោ.

កាយនំ អាទីនវោតិ ការេយយុ ឧបទ្ទវោ, ឧបស្សគ្គោតិ អត្ថោ. សន្ទិដ្ឋិកោតិ បច្ចក្ខោ សាមំ បស្សិតព្ពោ. ទុក្ខក្ខន្ធោតិ ទុក្ខរាសិ.

កាយហេតូតិអាទីសុ បច្ចយដ្ឋេន កាយា អស្ស ហេតូតិ កាយហេតុ. មូលដ្ឋេន កាយា និទានមស្សាតិ កាយនិទានោ. លិង្គវិបល្លាសេន បន

កាយវិការន្តិ វុត្តោ។ ការណភូតេន កាយា អធិករណំ អស្សាតិ កាយាធិករណោ។ លិង្គវិបល្លាសវសេន បន កាយាធិករណន្តិ វុត្តោ។ កាយាភរេណ ហេត្វតិ ឯកំ តិឃយចចត់, កាយបច្ចយា ឧប្បជ្ជតិឃោចាតិ អត្ថោ។

ឧដ្ឋហតោតិ អាទីសុ យដ្ឋាបកចីវិរេយន ឧដ្ឋហត្ថស្ស។ ឃដេតោតិ តំ ចីវិរំ បុព្ពាភាវំ ឃដេត្ថស្ស។ ចាឃយតោតិ ចាឃាយំ វិក្កយំ វេឃោកំ ករោន្តស្ស។ ភាគិភិបជ្ជន្តីតិ ន ភិបជ្ជន្តិ, ហត្ថំ ភាគិវុហន្តិ។ សោចតីតិ ចិត្តេ ឧប្បន្នទាលចសោកេន សោចតិ។ កិលមតីតិ កាយេ ឧប្បន្នទុក្ខេន កិលមតិ។ បរិទេវតីតិ ចាចាយ បរិទេវតិ។ ឧរត្តាឡិន្តិ ឧរំ តាឡេត្វា។ កន្ទតីតិ រោទតិ។ សម្មោហំ អាបជ្ជតីតិ ចិសញ្ញី ចិយ សម្មូឡ្ហោ ហោតិ។ យោឃន្តិ ចុន្ទំ។ អបរេលិតិ តិបរេលិ។ អារក្ខាធិករណន្តិ អារក្ខការណា។ កិន្តីតិ កេន នុ ខោ ឧបាយេន។ យម្បិ មេតិ យម្បិ មយ្ហំ កសិកម្មាទីនិ កត្វា ឧប្បាទិតំ ធនំ អហោសិ។ តម្បិ នោ នត្ថីតិ តម្បិ អម្ហាកំ ឥទានិ នត្ថិ។

១៩៥។ បុន ចបរំ, ភិក្ខវេ, កាមហេតូតិអាទិនាបិ ការណំ ទស្សេត្វាច អាទីនចំ ទីបេតិ។ តត្ថ កាមហេតូតិ កាមបច្ចយា រាជានោបិ រាជូហិ ចិវទន្តិ។ កាមនិទានន្តិ ភាវនបុំសកំ, កាមេ និទានំ កត្វា ចិវទន្តីតិ អត្ថោ។ កាមាធិករណន្តិបិ ភាវនបុំសកមេវ, កាមេ អធិករណំ កត្វា ចិវទន្តីតិ អត្ថោ។ កាមានមេវ ហេតូតិ កាមគាមខេត្តវត្ថុបតិរូបទេសាទិហិតដ្ឋានត្តានិតំ កាមានមេវ ហេតុ ចិវទន្តីតិ អត្ថោ។ ឧបក្កមន្តីតិ បហរន្តិ។ អសិចម្មន្តិ អសិញ្ចេវ ចេដកបលកាទីនិ ច។ ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វាតិ ធនុំ គហេត្វា សរកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា។ ឧភតោព្យូឡ្ហន្តិ ឧភតោ រាសិភូតំ។ បក្ខន្ទន្តីតិ បចិសន្តិ។ ឧសូសូតិ កណ្ឌេសុ។ ចិជ្ជោតលន្តេសូតិ ចិបរិចត្តន្តេសុ។ ទេ ទន្តាតិ ទេ ទន្តិ សក្កាវេ។

អទ្ធាចលេបនាឧបការិយោតិ ចេត្ថ យត្ថស្សា បាការបាទំ អស្សមុខវណ្ណានេន ឌាដ្ឋកាហិ ចិតិត្វា ឧបរិ សុធាយ លិម្បន្តិ។ ឯវំ កតា បាការបាទា ឧបការិយោតិ វុច្ចន្តិ។ តា តិន្តេន កលលេន សិត្តា អទ្ធាចលេបនា នាម ហោន្តិ។ បក្ខន្ទន្តីតិ តាសំ ហេដ្ឋា តិខិណអយសូលាទីហិ ចិជ្ឈិយមានាបិ បាការស្ស បិដ្ឋិលកាទេន អារោហន្តិ។ អសនិក្កាត្តាបិ ឧបធាចន្តិ។ ឆកណកាយាតិ ក្ឋិតគោមយេន។ អភិវគ្គេនាតិ សតទន្តេន។ តំ អដ្ឋទន្តាការេន កត្វា "នគរទ្វារំ ភិន្ទិត្វា បចិសិស្សាមា"តិ អាគតេ ឧបរិទ្វារេ ឋិតា តស្ស ពន្ធនយោត្តានិ ឆិន្ទិត្វា តេន អភិវគ្គេន ឱមទ្ទន្តិ។

១៩៨។ សន្ធិម្បិ ឆិន្ទន្តីតិ ឃរសន្ធិម្បិ ឆិន្ទន្តិ។ និល្លោបន្តិ ការេ បហរិត្វា មហាវិលោបំ ករោន្តិ។ ឯកាគារិកន្តិ បណ្ណាសមត្តាបិ សដ្ឋិមត្តាបិ បរិវារេត្វា ជីវគ្គាហំ គហេត្វា អាហរាបេន្តិ។ បរិបន្ថេបិ តិដ្ឋន្តីតិ បន្ថទូហនកម្មំ ករោន្តិ។ អឌ្ឍទណ្ឌកេហីតិ មុគ្គរេហិ បហារសាធនត្ថំ ចា ចតុហត្ថទណ្ឌំ ទ្វេធា ឆេត្វា គហិតទណ្ឌកេហិ។ ពិលង្គថាលិកន្តិ កញ្ជិកឧក្ខលិកម្មការណំ, តំ ករោន្តា សីសកបាលំ ឧប្បាដេត្វា តត្តំ អយោគុឡំ សណ្ឌាសេន គហេត្វា តត្ថ បក្ខិបន្តិ, តេន មត្ថលុង្គំ បក្កុថិត្វា ឧបរិ ឧត្តរតិ។ សង្ខមុណ្ឌិកន្តិ សង្ខមុណ្ឌកម្មការណំ, តំ ករោន្តា ឧត្តរោដ្ឋឧភតោកណ្ណចូឡិកគឡវាដបរិច្ឆេទេន ចម្មំ ឆិន្ទិត្វា សព្ពកេសេ ឯកតោ គណ្ឋិំ កត្វា ទណ្ឌកេន វល្លិត្វា ឧប្បាដេន្តិ, សហ កេសេហិ ចម្មំ ឧដ្ឋហតិ។ តតោ សីសកដាហំ ថូលសក្ខរាហិ ឃំសិត្វា ធោវន្តា សង្ខវណ្ណំ ករោន្តិ។

រាហុមុខន្តិ រាហុមុខកម្មការណំ, តំ ករោន្តា សង្កុនា មុខំ វិវរិត្វា អន្តោមុខេ ទីបំ ជាលេន្តិ។ កណ្ណចូឡិកាហិ វា បដ្ឋាយ មុខំ និខាទនេន ខនន្តិ។ លោហិតំ បគ្ឃរិត្វា មុខំ បូរេតិ។ ជោតិមាលិកន្តិ សកលសរីរំ តេលបិលោតិកាយ វេឋេត្វា អាលិម្បន្តិ។ ហត្ថបជ្ជោតិកន្តិ ហត្ថេ តេលបិលោតិកាយ វេឋេត្វា ទីបំ វិយ ជាលេន្តិ។ ឯរកវត្តិកន្តិ ឯរកវត្តកម្មការណំ, តំ ករោន្តា គីវតោ បដ្ឋាយ ចម្មវដ្ដេ កន្តិត្វា គោប្ផកេ ឋបេន្តិ។ អថ នំ យោត្តេហិ ពន្ធិត្វា កឌ្ឍន្តិ។ សោ អត្តនោ ចម្មវដ្ដេ អក្កមិត្វា អក្កមិត្វា បតតិ។ ចីរកវាសិកន្តិ ចីរកវាសិកកម្មការណំ, តំ ករោន្តា តថេវ ចម្មវដ្ដេ កន្តិត្វា កដិយំ ឋបេន្តិ។ កដិតោ បដ្ឋាយ កន្តិត្វា គោប្ផកេសុ ឋបេន្តិ។ ឧបរិមេហិ ហេដ្ឋិមសរីរំ ចីរកនិវាសននិវត្ថំ វិយ ហោតិ។ ឯណេយ្យកន្តិ ឯណេយ្យកកម្មការណំ។ តំ ករោន្តា ឧភោសុ កប្បរេសុ ច ជាណូសុ ច អយវលយានិ ទត្វា អយសូលានិ កោដ្ដេន្តិ។ សោ ចតូហិ អយសូលេហិ ភូមិយំ បតិដ្ឋហតិ។ អថ នំ បរិវារេត្វា អគ្គិំ ករោន្តិ។ “ឯណេយ្យកោ ជោតិបរិគ្គហោ យថា”តិ អាគតដ្ឋានេបិ ឥទមេវ វុត្តំ។ តំ កាលេន កាលំ សូលានិ អបនេត្វា ចតូហិ អដ្ឋិកោដីហិយេវ ឋបេន្តិ។ ឯវរូបា ការណា នាម នត្ថិ។

ពឡិសមំសិកន្តិ ឧភតោមុខេហិ ពឡិសេហិ បហរិត្វា ចម្មមំសន្ហារូនិ ឧប្បាដេន្តិ។ កហាបណិកន្តិ សកលសរីរំ តិណ្ហាហិ វាសីហិ កោដិតោ បដ្ឋាយ កហាបណមត្តំ កហាបណមត្តំ បាតេន្តា កោដ្ដេន្តិ។ ខារាបតច្ឆិកន្តិ សរីរំ តត្ថ តត្ថ អាវុធេហិ បហរិត្វា កោច្ឆេហិ ខារំ ឃំសន្តិ។ ចម្មមំសន្ហារូនិ បគ្ឃរិត្វា សវន្តិ។ អដ្ឋិកសង្ខលិកាវ តិដ្ឋតិ។ បលិឃបរិវត្តិកន្តិ ឯកេន បស្សេន និបជ្ជាបេត្វា កណ្ណច្ឆិទ្ទេ អយសូលំ កោដ្ដេត្វា បថវិយា ឯកាពទ្ធំ ករោន្តិ។ អថ នំ បាទេ គហេត្វា អាវិញ្ជន្តិ។ បលាលបីឋកន្តិ ឆេកោ ការណិកោ ឆវិចម្មំ អច្ឆិន្ទិត្វា និសទបោតេហិ អដ្ឋីនិ ភិន្ទិត្វា កេសេសុ គហេត្វា ឧក្ខិបន្តិ។ មំសរាសិយេវ ហោតិ, អថ នំ កេសេហេវ បរិយោនន្ធិត្វា គណ្ហន្តិ។ បលាលវដ្ដិំ វិយ កត្វា បន វេឋេន្តិ។ សុនខេហិបីតិ កតិបយានិ ទិវសានិ អាហារំ អទត្វា ឆាតកេហិ សុនខេហិ ខាទាបេន្តិ។ តេ មុហុត្តេន អដ្ឋិសង្ខលិកមេវ ករោន្តិ។ សម្បរាយិកោតិ សម្បរាយេ ទុតិយត្តភាវេ វិបាកោតិ អត្ថោ។

១៧០. ឆន្ទរាគវិនយោ ឆន្ទរាគប្បហានន្តិ និព្ពានំ។ និព្ពានញ្ហិ អាគម្ម កាមេសុ ឆន្ទរាគោ វិនីយតិ ចេវ បហីយតិ ច, តស្មា និព្ពានំ ឆន្ទរាគវិនយោ ឆន្ទរាគប្បហានន្តិ ច វុត្តំ។ សាមំ វា កាមេ បរិជានិស្សន្តីតិ សយំ វា តេ កាមេ តីហិ បរិញ្ញាហិ បរិជានិស្សន្តិ។ តថត្តាយាតិ តថភាវាយ។ យថាបដិបន្នោតិ យាយ បដិបទាយ បដិបន្នោ។

១៧១. ខត្តិយកញ្ញា វាតិអាទិ អបរិត្តេន វិបុលេន កុសលេន គហិតបដិសន្ធិកំ វត្ថាលង្ការាទីនិ លភនដ្ឋានេ និព្ពត្តំ ទស្សេតិ។ បន្នរសវស្សុទ្ទេសិកាតិ បន្នរសវស្សវយា។ ទុតិយបទេបិ ឯសេវ នយោ។ វយបទេសំ កស្មា គណ្ហាតិ? វណ្ណសម្បត្តិទស្សនត្ថំ។ មាតុគាមស្ស ហិ ទុគ្គតកុលេ និព្ពត្តស្សាបិ ឯតស្មិំ កាលេ ថោកំ ថោកំ វណ្ណាយតនំ បសីទតិ។ បុរិសានំ បន វីសតិវស្សកាលេ បញ្ចវីសតិវស្សកាលេ បសន្នំ ហោតិ។ នាតិទីឃាតិអាទីហិ ឆទោសវិរហិតំ សរីរសម្បត្តិំ ទីបេតិ។ វណ្ណនិភាតិ វណ្ណោយេវ។

ជិណ្ណន្តិ ជរាជិណ្ណំ។ គោបានសិវង្កន្តិ គោបានសី វិយ វង្កំ។ ភោគ្គន្តិ ភគ្គំ, ឥមិនាបិស្ស វង្កាការមេវ ទីបេតិ។ ទណ្ឌបរាយណន្តិ ទណ្ឌបដិសរណំ ទណ្ឌទុតិយំ។ បវេធមានន្តិ កម្បមានំ។ អាតុរន្តិ ជរាតុរំ។ ខណ្ឌទន្តន្តិ ជិណ្ណភាវេន ខណ្ឌិតទន្តំ។ បលិតកេសន្តិ បណ្ឌរកេសំ។

ចិលុត្តិ លុច្ចិត្វា ពហិតរេកសំ ចិឃ ឥល្លាដ៑ ឥលិតឃិរត្តិ យហាឥល្លាដឃឹសំ៑ ចលិត្តិ ឃញ្ញាតចលិ៑ តិលកាហតពត្តិ
រេឃតកាឡអតិលរេកហិ ចិកិល្លាឃរឹរំ៑ អាខាផិកត្តិ ឡ្យាផិក៑ ត្រុល្លិតត្តិ ត្រុល្លបត្តំ៑

ខាឡហកិលិភត្តិ អឆិយត្តកិលិតំ៑ ឃិចធិកាឃ ឈដ្ឋិតត្តិ អាយកឃ្ឃរាគេ បិតិតំ៑ រេឃឃរេយត្វ ឃតិបដ្ឋាគេ ចុត្តរេយច៑ ខ្ពឆាបិ តិខ្ពាតំរេឃច
ឈគ្គៃរាកចិតរេឃា៑

១៤៧៑គេច តឃ្ឃិ ឃយរេឃ អត្តឡ្យាខាឆាឃាតិ តឃ្ឃិ ឃយរេឃ អត្តគេភាបិ ត្រុល្លត្វាឃ ត រេចរេតតិ៑ អឡ្យាខាញ្ញ្ជរេឃចាតិ តិត្រុល្លរេយច ៑

១៤៣៑ឃំ, កិល្លរេច, រេចគភា អតិច្ឆាតិ, កិល្លរេច, ឃយ្ហា រេចគភា អតិច្ឆា, តឃ្ហា អឃំ អតិច្ឆាឌិអាការរោច រេចគភាឃ អាឌិតរេចាតិ អរេត្វា,
តិឃ្ឃរេលំ ចុត្តប្យាការរេយចាតិ៑

បបញ្ចាឃ្ធគតិឃា យញ្ញិ្យតិកាឃដ្ឋកឆាឃ

យហាត្រុល្លល្លគ្គឃុត្តចល្លាភា តិដ្ឋិតា៑

៣៑ ត្រួឡអត្រុល្លល្លគ្គឃុត្តចល្លាភា

១៤៥៑ឲចំរេយ ឃុតត្តិ ត្រួឡអត្រុល្លល្លគ្គឃុត្តំ៑ តត្វ ឃរេក្កឃ្ធតិ ឲចំភាយរេក ឌគបរេគ៑ រេឃា ហិ ឌគបរេគា ឃញ្ញាតំ រាឌក្យាយារាតំ ចឃតដ្ឋាគត្តា
ឃញ្ញារេត្វច ឃញ្ញ្ញាកេតា៑ ឃញ្ញាតំ បគ ដ្ឋប្យត្តិ អយ្ញដ្ឋ ឃុរេត្ត អាកតាច៑ កបិលចត្វឃ្ឃិត្តិ ឲចំភាយរេក គករេ៑ តគិ្យាកបិលឃ្ឃ ខ្ពឃិរេភា
តិចាឃដ្ឋាគេ កតត្តា កបិលចត្វតិ ចុត្តំ, តំ រេកាចរកាយំ កត្វា៑ តិរេក្រាឆារារេយតិ តិរេក្រារេឆា ភាយ ឃរេក្កា, រេឃា ខាតិឃយាកយការេល
កបិលចត្វំ អាករេត គកចតិ អត្តរេភា អារារេយ ចិហារំ ការេរត្វា គកចរេតា តិឃ្យារេតឃិ, តឃ្ឃិ ចិហរតឹតិ អរេត្វា៑ យហាភារេយាតិ
អត្រុរុឌ្ឍរេត្វរឃ្ឃ កាតា គកចរេតា ត្រួឡអបិត្យបុរេត្តា៑ ឃុរេឌ្ឍាគរេភា ឃុរេក្កាគរេភា ឃរេក្កាគរេភា រេឆារេតាគរេភា អយិរេតាគរេភាតិ ខ្ពរេយ បញ្ច
ឌភា កាតរេរា៑ អយិតា ភាយ រេឌឹ រេតរំ កកិតឹ៑ តិឃ្ឃរេត្វរោ តឃ្ឃា បុរេត្តា៑ តឆាករេតា ច គគ្គរេត្វរោ ច ឃុរេឌ្ឍាគភឃ្ឃ បុត្តា,
យហាភារេយា ច អត្រុរុឌ្ឍរេត្វរោ ច ឃុរេក្កាគភឃ្ឃ៑ អាគគ្គរេត្វរោ អយិរេតាគភឃ្ឃ, រេឃា គកចរេតា កតិរេដ្ឋ៑ យហាភារេយា យហល្លកតរេរា
ឃកគាកាយឹ អរិឃឃាចរេកា៑

ឌឹឈរត្តត្តិ យឃំ្យាឃកគាកាយិចលុប្យត្តិរេតា បដ្ឋាឃ ធិររត្តំ ឌាភាយឹតិ គរេឃ្យតិ៑ រេលិកឆយ្ហាតិ រេលិកឃញ្ញាតា ឆយ្ហា, ភាគប្យាការកំ
រេលិកំរេឃច ឃគ្គាឃ ចគតិ៑ ខ្ពតរេរឃុបិ ត្តិឃុ ឲរេឃច តរេឃា៑ បរិឃាគាឃ តិដ្ឋត្តិតិ រេឈរេបត្វា តិដ្ឋត្តិ៑ ខ្ពគគិ្យាបរិឃាគាតំ ភាយ “ឃត្តំ
ហត្វិកាឃំ បរិឃាឌិឃិត្វា ឃត្តំ អឃ្យកាឃំ ឃត្តំ រឆកាឃំ ឃត្តំ បត្តិកាឃំ បរិឃាឌិឃិត្វា ឌឹចត្តរេឃច តំ ឡ្ពឃរេឌ្ឍឃ្យ”ត្តិ (ឃំ៑ តិ៑ ១៑១៦៩)

ឯត្ថ គហណេ អាគតំ។ “អនិច្ចសញ្ញា, ភិក្ខវេ, ភាវិតា ពហុលីកតា សព្ពំ កាមរាគំ បរិយាទិយតី”តិ (សំ. និ. ៣.១០២) ឯត្ថ ខេបនេ។ ឥធាបិ ខេបនេ អធិប្បេតំ។ តេន វុត្តំ “បរិយាទិយិត្វាតិ ខេបេត្វា”តិ។

យេន មេ ឯកទា លោភធម្មាបីតិ យេន មយ្ហំ ឯកេកស្មិំ កាលេ លោភធម្មាបិ ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋន្តីតិ បុច្ឆតិ។ អយំ កិរ រាជា “សកទាគាមិមគ្គេន លោភទោសមោហា និរវសេសា បហីយន្តី”តិ សញ្ញី អហោសិ, អយំ “អប្បហីនំ មេ អត្ថី”តិបិ ជានាតិ, អប្បហីនកំ ឧបិទាយ បហីនកម្បិ បុន បច្ចវេក្ខណាវត្តតីតិ សញ្ញី ហោតិ។ អរិយសាវកស្ស ឯវំ សន្ទេហោ ឧប្បជ្ជតីតិ? អាម ឧប្បជ្ជតិ។ កស្មា? បណ្ណត្តិយា អកោវិទត្តា។ “អយំ កិលេសោ អសុកមគ្គវជ្ឈោ”តិ ឥមិស្សា បណ្ណត្តិយា អកោវិទស្ស ហិ អរិយសាវកស្សាបិ ឯវំ ហោតិ។ កិំ តស្ស បច្ចវេក្ខណា នត្ថីតិ? អត្ថិ។ សា បន ន សព្ពេសំ បរិបុណ្ណា ហោតិ។ ឯកោ ហិ បហីនកិលេសមេវ បច្ចវេក្ខតិ។ ឯកោ អវសិដ្ឋកិលេសមេវ, ឯកោ មគ្គមេវ, ឯកោ ផលមេវ, ឯកោ និព្ពានមេវ។ ឥមាសុ បន បញ្ចសុ បច្ចវេក្ខណាសុ ឯកំ វា ទ្វេ វា នោ លទ្ធុំ ន វដ្ដតិ។ ឥតិ យស្ស បច្ចវេក្ខណា ន បរិបុណ្ណា, តស្ស មគ្គវជ្ឈកិលេសបណ្ណត្តិយំ អកោវិទត្តា ឯវំ ហោតិ។

១៧៥. សោវ ខោ តេតិ សោយេវ លោភោ ទោសោ មោហោ ច តវ សន្តានេ អប្បហីនោ, ត្វំ បន បហីនសញ្ញី អហោសីតិ ទស្សេតិ។ សោ ច ហិ តេតិ សោ តុយ្ហំលោភទោសមោហធម្មោ។ កាមេតិ ទុវិធេ កាមេ។ ន បរិភុញ្ជេយ្យាសីតិ មំ វិយ បព្ពជេយ្យាសីតិ ទស្សេតិ។

១៧៧. អប្បស្សាទាតិ បរិត្តសុខា។ ពហុទុក្ខាតិ ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកទុក្ខេហេវេត្ថ ពហុកា។ ពហុបាយាសាតិ ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកេន ឧបាយាសកិលេសេនេវេត្ថ ពហូ។ អាទីនវោតិ ទិដ្ឋធម្មិកសម្បរាយិកោ ឧបទ្ទវោ។ ឯត្ថ ភិយ្យោតិ ឯតេសុ កាមេសុ អយំ អាទីនវោយេវ ពហុ, អស្សាទោ បន ហិមវន្តំ ឧបនិធាយ សាសបោ វិយ អប្បោ, បរិត្តកោ។ ឥតិ ចេបិ មហានាមាតិ មហានាម ឯវំ ចេបិ អរិយសាវកស្ស។ យថាភូតន្តិ យថាសភាវំ។ សម្មា នយេន ការណេន បញ្ញាយ សុទិដ្ឋំ ហោតីតិ ទស្សេតិ។ តត្ថ បញ្ញាយាតិ វិបស្សនាបញ្ញាយ, ហេដ្ឋាមគ្គទ្វយញាណេនាតិ អត្ថោ។ សោ ចាតិ សោ ឯវ មគ្គទ្វយេន ទិដ្ឋកាមាទីនវោ អរិយសាវកោ។ បីតិសុខន្តិ ឥមិនា សប្បីតិកានិ ទ្វេ ឈានានិ ទស្សេតិ។ អញ្ញំ វា តតោ សន្តតរន្តិ តតោ ឈានទ្វយតោ សន្តតរំ អញ្ញំ ឧបរិឈានទ្វយញ្ច មគ្គទ្វយញ្ច។ នេវ តាវ អនាវដ្ដី កាមេសុ ហោតីតិ អថ ខោ សោ ទ្វេ មគ្គេ បដិវិជ្ឈិត្វា ឋិតោបិ អរិយសាវកោ ឧបរិ ឈានានិ ច មគ្គានិ ច អនធិគតត្តា នេវ តាវ កាមេសុ អនាវដ្ដី ហោតិ, អនាវដ្ដិនោ អនាភោគោ ន ហោតិ។ អាវដ្ដិនោ សាភោគោយេវ ហោតិ។ កស្មា? ចតូហិ ឈានេហិ វិក្ខម្ភនប្បហានស្ស, ទ្វីហិ មគ្គេហិ សមុច្ឆេទប្បហានស្ស អភាវា។

មយ្ហម្បិខោតិ ន កេវលំ តុយ្ហេវ, អថ ខោ មយ្ហម្បិ។ បុព្ពេវ សម្ពោធាតិ មគ្គសម្ពោធិតោ បឋមតរមេវ។ បញ្ញាយ សុទិដ្ឋំ ហោតីតិ ឯត្ថ ឱរោធនាដកា បជហនបញ្ញា អធិប្បេតា។ បីតិសុខំ នាជ្ឈគមន្តិ សប្បីតិកានិ ទ្វេ ឈានានិ ន បដិលភិំ។ អញ្ញំ វា តតោ សន្តតរន្តិ ឥធ ឧបរិ ឈានទ្វយំ ចេវ ចត្តារោ ច មគ្គា អធិប្បេតា។ បច្ចញ្ញាសិន្តិ បដិអញ្ញាសិំ។

១៧៨. ឯកមិទាហំ មហានាម សមយន្តិ កស្មា អារទ្ធំ? អយំ បាដិយេក្កោ អនុសន្ធិ។ ហេដ្ឋា កាមានំ អស្សាទោបិ អាទីនវោបិ កថិតោ,

និស្សរណំ ន ពធិតំ, តំ ពនេធតុំ អហំ ទេវតា អារទ្ធោ កាមសុខល្លិកានុយោគោ ហិ ឯកោ អន្តោ អត្តកិលមថានុយោគោ ឯកោតិ ទ្វយេហិ អន្តេហិ មុត្តំ មម សារត្ថំ ឧបរិ ផលសមាបត្តិសីសេន សកលសារតំ ទស្សេតុម្បិ អហំ ទេវតា អារទ្ធោ

វិញ្ញាណេន បត្តោតិ តស្ស បត្តស្ស វិញ្ញាណជិនំ ញាណំ អត្ថិ, តស្មា វិញ្ញាណេនាតិ វុត្តំ វិញ្ញា ចា តស្ស ញាណេន និចយត្ថីតិបិ វិញ្ញាណេនាតិ វុត្តំ ទ្វិសិកិលិបស្សេតិ ទ្វិសិកិលិបត្តស្ស បស្សំ កាយអបិលិមត្ថំ កាយអចណ្ណេ បិដ្ឋិបិរសោណំ ឧព្ភដ្ឋកា ទោហត្ថីតិ ឧគ្គិយេច ផិតកា ទោហត្ថំ អតិសិន្នា ខុបក្កមិកាតិ ឧព្ភដ្ឋកាជិតា អត្តនោ ឧបក្កមេន តិទ្ធាត្តិតា តិកណ្ណា, អាចុសោតិ អញ្ញា ការរណំ ចត្តំ អសក្កោន្តោ តិកណ្ណស្ស ឧបរិ បក្ខិបិសុ សព្ពញ្ញូ សព្ពទស្សាវីតិ សោ អយ្យានំ សត្ថា អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ សព្ពំ ជានាតិ បស្សតីតិ ទស្សេតិ អបរិសេសំ ញាណទស្សនំ បដិជានាតីតិ សោ អយ្យានំ សត្ថា អបរិសេសំ ធម្មំ ជានន្តោ អបរិសេសសង្ខាតំ ញាណទស្សនំ បដិជានាតិ, បដិជានន្តោ ច ឯវំ បដិជានាតិ “ចរតោ ច មេ តិដ្ឋតោ ច…បេ… បច្ចុបដ្ឋិត”ន្តិ តត្ថ សតតន្តិ និច្ចំ សមិតន្តិ តស្សេវ វេវចនំ

១៥០ ក៏ បន ពុទ្ធស្សាចុសោ, តិកណ្ណា ជានាម ឯត្តកំ ចា ទ្វារំ តិដ្ឋិណ្ណន្តិ ព្រាហ្មណា ភកថា បុរិសោ នាម យំ ករោតិ, តំ ជានាតិ ឌីសតិកហាបណេ ព្រាហ្មណា ហេតត្វា ទស ទត្វា “ទស មេ ជិន្នា ទស អចសិដ្ឋា”តិ ជានាតិ, តេបិ ទត្វា “សព្ព ជិន្ន”ន្តិ ជានាតិ ទេវត្តស្ស ពត្ថរកានំ លិឃិត្វា “ឯកោ ភរកោ លិឃិតោ, ទ្វេ អចសិដ្ឋា”តិ ជានាតិ បុន ឯកំ លិឃិត្វា “ទ្វេ លិឃិតា, ឯកោ អចសិដ្ឋោ”តិ ជានាតិ តតិយម្បិ លិឃិតេ “សព្ព តិដ្ឋិត”ន្តិ ជានាតិ, ឯវំ សព្ពកិច្ចេសុ កតញ្ចា អកតញ្ចា ជានាតិ, ពុទ្ធោបិ តថា ញាណតត្ថំ សិយាតិ ទស្សេតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានន្តិ ព្រាហ្មណា អកុសលំ បហាយ កុសលំ ភាវេត្វា សុគន្ធំ បត្តោ តិកណ្ណា នាម ពុទ្ធានំ សាសនេ អត្ថីតិ បុច្ឆតិ

ឯវំ សន្តេតិ ពុទ្ធានំ ឯវំ អជានកភាវេ សតិ លុទ្ធាតិ លុទ្ធាចារោ លោហិតបាណីនោតិ បាណេ ឃាតេត្វា ចោរោរោបត្តា លោហិតេន មក្ខិតបាណិនោ បាណំ ហិ ហនន្តស្សបិ យស្ស លោហិតេន បាណិ ន មក្ខិយតិ, សោបិ លោហិតបាណីត្វេវ វុច្ចតិ កុរូរកម្មន្តាតិ ទារុណកម្មា មាតរិ បិតរិ ធម្មិកសមណព្រាហ្មណេសុ ច កតាបរាធា មាគធិកាទយោ ចា កក្ខឡកម្មា

ន ខោ, អាចុសោ, គោតមាតិ ព្រាហ្មណា តិកណ្ណា “អហំ អយ្យានំ ចាទេ ទោសំ ទេតិ, មមម្បិស្ស ទោសំ អារោបេយា”តិ មញ្ញមានា អារភិសុ តស្សត្ថា, “អាចុសោ, គោតម យថា ពុទ្ធស្សាហិតជីចរាតិ ធារេន្តា សាលិមំសោទនំ ភុញ្ជន្តា ទេចចិមានចណ្ណាយ កន្ទុបដិយា ចរមានា សុខេន សុខំ អធិគច្ឆាម, ន ឯវំ សុខេន សុខំ អធិគន្តព្ពំ ឃថា បន មយំ ឧក្កុដិកប្បធានាទីហិ នានប្បការំ ទុក្ខំ អនុភចាម, ឯវំ ទុក្ខេន សុខំ អធិគន្តព្ព”ន្តិ សុខេន ច ហាចុសោតិ ព្រាហ្មណា សចេ សុខេន ច សុខំ អធិគន្តព្ពំ សិយា រាជា អធិគច្ឆេយ្យាតិ ទស្សេតុំ វុត្តំ តត្ថ មាគធោតិ មគធរដ្ឋស្ស ព្រាហ្មណា សេនិយោតិ តស្ស នាមំ ពិម្ពីតិ អត្តភាវស្ស នាមំ សោ តស្ស សារភូតោ ទស្សនីយោ បាសាទិកោ អត្តភាវសមិទ្ធិយា ពិម្ពិសារោតិ វុច្ចតិ សុខវិហារិតរោតិ ព្រាហ្មណា ទេវ តិកណ្ណា ទេវញ្ញា តីសុ បាសាទេសុ តិវិធនាដកេហិ នាគរេហិ សទ្ធិំ សម្បត្តិអនុភវនំ សន្ធាយ វទន្តិ អទ្ធាតិ ឯកំសេន សហសា អប្បដិសង្ខាតិ សាហសំ កត្វា, អប្បច្ចវេក្ខិត្វាច យថា រត្តា រាគវសេន ទុដ្ឋា ទោសវសេន មូឡ្ហា មោហវសេន ភាសតិ, ឯវមេវំ ចាចា ភាសិតាតិ ទស្សេតិ

តត្ថ បដិបុន្ឆិស្សាមីតិ តម្បិ អត្ថ បុន្ឆិស្សាមិ។ ឃធា ខេធា ឈខេយ្យាតិ ឃធា តុយ្យាំ រុច្ចេយ្យ។ បខេហាតីតិ ឧបេក្ខាតិ។

អតិញ្ញាយាតោតិ អធលយាតោ។ ឲពត្តស្ងល់ បដិសំរេចឌីតិ តិរត្តរស្ងល់ បដិសំរេចឌី។ "អហំ ខេឍា, អាចុរសោ, តិពណ្ឌា បខេហាយិ...ខេប...
ឲពត្តស្ងល់ បដិសំរេចឌី"តិ ខ្ពង់ អត្ថតោ ថលសយាបត្តិស្ងល់ ឯរស្សត្តោ អាហ។ ឲត្ថ ឯ ពធាបតិដ្ឋាបតត្តំ រាឌធារេ សត្ថ អាឌិ ពត្វា បុន្ឆា
ពតា។ សត្ថ រត្តិត្តិចាតិ តប្បហោតីតិ ហិ ចុរត្ត ឈ បញ្ហា ធត្តារីតិ ស្ងល់ បុន្ឆិតុំ ហោតិ។ សុក្ខធារេ បត សត្តាតិ ចុរត្ត បុត ឈ បញ្ហា ធត្តារីតិ
ចុច្ចយាត់ អតន្ទិរិយំ ហោតិ, តស្មា ឲព អាឌិ ពត្វា ខេសតា ពតា។ សេសំ សត្ថត្ថ ឌ្ឋាតត្ថរេយចាតិ។

បបញ្ចសូទនិយា យន្តិយតិកាយដ្ឋកថាយ

ក្ខឲអក្ខាកត្ដស្បត្តចណ្ណតា និដ្ឋិតា។

៣។ អត្យាតស្ងត្តចណ្ណតា

១បំ០។ ឲចំរេយ ស្បតត្តិ អត្យាតស្ងត្តិ។ តត្ថ កខេក្កស្វតិ ឲចំតាយខេព ឌតបេឌ, ធធតត្វា បតត្ថ ចុត្តាតុសារេតេធ ខេធឌិតខេត្ថា។
សុសុយារពិរេតិ ឲចំតាយខេព តពខេរ។ តស្ស ពិរ តពរេស្ស ធត្វបរិក្កហឌិធរេឃ អបិក្ខូរេ វ្គពរេហឌ ស៊ុសុយាខេរា សក្ខយពាសិ, ពិរំ តិន្ឋាខេរសិ។
អធ តពរេ និដ្ឋិខេត ស៊ុសុយារពិរំ ខេត្វធស្ស តាយំ អពំស៊ុ។ ខេកសពញ្ញអាធខេតតិ ខេកសពញ្ញអាតាយខេព ធខេត។ "ខេកសពញ្ញអាធខេត"តិបិ បរិខេធា។
យិពឌាខេឃតិ តំ ធតំ យិពបក្លិតំ អកឃឌិតុដ្ឋាខេត ឌាតំ, តស្មា យិពឌាខេឃាតិ ចុច្ចតិ។

បធារេតីតិ ខ្ពន្ឋាខេបតិ។ ធឌត្តតិ ខ្ពធាឌាតុសាយតិធខេសត ធឌត្តំ, អតុសាយត្តតិ អខេត្វា។ ធធតីខេឃាមីត្តិ អហំ តុខេយ្ហំ ធត្តខេត្ថា,
អតុសាសិតខេត្ថា ខ្ពធឌិតខេត្ថាតិ អខេត្វា។ ខេសា ធ ហោតិ ក្ខាត្តខេធាតិ ខេសា ធ ក្ខុខេក្ខត ធត្តខេត្ថា ហោតិ, ចុខេត្វា ត សហតិ។
ខេធាធធស្សពខេរខេលាហីតិ ក្ខាត្តធកាធពារខេពហិ វ្គបរិ អាពខេតហិ ខេសាឡអសហិ ឌខេយ្យហិ។ អប្បឌក្លិលាក្កាហី អតុសាសតិត្តិ ខេឃា ហិ ចុច្ចយាខេតា
តុខេយ្ហំ ពស្មា ធឌឆ, អហំ អត្តខេតា ពប្បិយាពប្បិយំ សាធញ្ញាតធញ្ញំ អត្វាតត្វំ ឌាតាមីតិ ធឌតិ។ អយំ អតុសាសតិ បឌក្លិលាខេតា ត ពណ្ហាតិ,
ធាយខេតា ពណ្ហាតិ, តស្មា អប្បឌក្លិលាក្កាហីតិ ចុច្ចតិ។

បិបិពាត់ ខ្ពន្ឋាតត្តិ លិយពាត់ អសត្តសម្ពធតបត្វតាត់។ បដិប្បរេតីតិ បដិចិរុខេណ្ឌ, បច្ចតីខេពា ហុត្វា តិដ្ឋតិ, អបសាខេឌតីតិ ពិ តុ ខេឍា តុយ្ហំ
ឌាលស្ស អញ្ញត្តស្ស កហិខេតត, ត្វប្បិ តាយ កហិតត្ថំ យញ្ញាស្សសីតិ ឲចំ ឈខេដ្ឋតិ។ បច្ចាខេរាខេបតីតិ, ត្វប្បិ ខេឍាសិ ខ្ពត្ថត្តាយំ អាបត្តិ អាបខេន្តា,
តំ តាធ បដិពខេរាហីតិ ឲចំ បដិអាខេរាខេបតិ។

អញ្ញាតញ្ញូ បដិជានាតីតិ អញ្ញាត ការណេន ចជេតត ចា អញ្ញា ការណំ ចចត់ ចា បដិជ្ញានេតិ “អាបត្តិ អាបន្នោសី”តិ ចុទ្ទោ “កោ អាបន្នោ, កិំ អាបន្នោ, កិម្ហិ អាបន្នោ, កំ កហច, កិំ កហចា”តិ ចា ចតតិ “ឧចទ្ធបំ កិញ្ចិ តឃា ឌិដ្ឋ”ន្តិ ចុទ្ទោ “ត ឃុហាមី”តិ សោតំ ចា ក្ខបនេតិ ពាហិន្ទ្ធា កធំ អបភាយេតីតិ “ខ្ពុទ្ធកាយំ អាបត្តិ អាបន្នោសី”តិ បុដ្ឋោ “បាជិលិបុត្តំ កតោយី”ន្តិ ចត្វា បុត “ត ពច បាជិលិបុត្តកាយត់ បុឆ្នាយ, អាបត្តិ បុឆ្នាយា”តិ ចុទ្ទោ “ពតោ រាជកេហំ កតោយី”ន្តិ, រាជកេហំ ចា ឃាហិ ព្រាហ្មណកេហំ ចា, អាបត្តិ អាបន្នោសីតិ ពន្ធ យេ ឃ្ញករយំសំ លន្ឋិអាឌីតិ ចនន្តោ កធំ ពាហិន្ទ្ធ ខិក្ខិបតិ

អបជានេតិ អត្ថនោ ចរិយាយ ត បយ្យាឃតីតិ, អាចុយោ, ត្វំ កុហិ ចសសិ, កំ តិស្សាយ ចសសីតិ ចា, ឃំ ត្វំ ចទេសិ “យឃា ឧស អាបត្តិ អាបន្នោ ឌិដ្ឋោ”តិ ត្វំ តម្ហិ សយយេ កិំ កទោសិ, អឃំ កិំ កទោតិ, កព្ធ ចា ត្វំ អន្ធសិ កព្ធ ចា អឃត្ថិអាឌិតា តយេត ចរិយំ បុដ្ឋោ សយ្យានេត្វា កទេចាំ ត សក្កោតិ

១២៧ តត្រាចុយោតិ , អាចុយោ, តោស្ម សោឌ្ឍអបស្ម ឆយ្ហស្ម អត្ថតាច អត្ថាត់ ឧធំ អតុយិតិតន្តន្តិ ឧធំ អត្ថតាច អត្ថា អតុយេតន្តោ ពុលេតន្តោ ពីរេតន្តោ

១២៩ បច្ចេចក្ខិតន្តន្តិ បច្ចេចក្ខិតន្តោ អហោរត្តានុសិក្ខិតាតិ ឌិចាបិ រត្តិម្បិ សិក្ខេត្តត, រតិញ្ចា ឌិចា ច កុសលេស្ម ឆយ្ហស្ម សិក្ខេត្តត បីតិបាមោជ្ជយេច ក្ខប្បានេតន្តន្តិ អទ្ធោ

អន្ធ ចា ក្ខកាបទេត្តតិ បសន្តោ ចា ក្ខកាកាដនោ យុធតិយិត្តន្តិ យុធបដិពិប្បំ រជន្តិ អាកាត្តការដំ អក្ខលាត្តិ តព្ធ ឌាតកំ តិលកំ ចា បិញ្ញអកំ ចា សន្ធោបិយេ បិបកោ អក្យសលេ ឆយ្ហេ បហីតេតិ ច្លយិតា សច្ចាប្បហាត់ កទេធសិ កធំ? ឧត្តកា អក្យសលា ឆយ្ហា បច្ចាឌិតស្ស តាតុច្ឆចិកាតិ បដិសច្ចាត់ ក្ខប្បានឃនោតា ហិ បដិសច្ចាតប្បហាតកធិតំ ហោតិ សីលំ បជដ្ឋាត់ កត្វា កសិណបរិកម្មំ អាទភិត្វា អដ្ឋ សយាបត្តិយោ តិប្ពាទេត្តត្តស្ស ចិក្ខម្ភកប្បហាត់ កធិតំ សយាបត្តិ បជដ្ឋាត់ កត្វា ចិបស្សត់ ចឌ្ឍត្តស្ស តជក្កប្បហាត់ កធិតំ ចិបស្សត់ ចឌ្ឍត្វា យក្កិ ការេចន្តស្ស សយុច្ឆេឌប្បហាត់ កធិតំ ធលេ អាកតេ បដិប្បស្សន្ធិប្បហាតំ, តិព្វានេ អាកតេ តិស្សទណប្បហាតន្តិ ឧធំ ព្លយម្ហិ ឃុទ្ទោ សច្ចាប្បហាត់ កធិតំច ហោតិ

ព្លឌញ្ញាសុត្តំ កិក្ខុបាតិមោក្ខ តាយាតិ បេរិទណោ ចឌត្តិ ព្លឌំ ឌិចសស្ស តិក្ខត្តំ បច្ចេចក្ខិតព្ធំ បរតោ ឧធ ចសតដ្ឋាត់ បធិសិត្វា តិសិន្នេត “ព្លយេ ឧត្តកា កិលេសា អត្ថិ តុ តោ យឃំ ពន្ធ”តិ បច្ចេចក្ខិតព្ធំ សចេ អត្ថីតិ បស្សតិ, តោសំ បហាតាយ ចាយមិតព្ធំ តោ ចេ បស្សតិ, ឃុបព្ធាឌិតោម្ហីតិ អត្ថមនេត កចិតព្ធំ កត្ថកិច្ចំ កត្វា រត្តិដ្ឋានេ ចា ឌិចាដ្ឋានេ ចា តិសីឌិត្វាបិ បច្ចេចក្ខិតព្ធំ សាឃំ ចសតដ្ឋានេ តិសីឌិត្វាបិ បច្ចេចក្ខិតព្ធំ តិក្ខត្តំ អសក្កោន្តេត ទ្វេ ចារេ បច្ចេចក្ខិតព្ធំ ទ្វេ ចារេ អសក្កោន្តេត បត អចស្សំ ឧកចារំ បច្ចេចក្ខិតព្ធំ, អប្បច្ចេចក្ខិតំ ត ចដ្ឋតីតិ ចឌត្តិ សេសំ សច្ចត្ថ ក្ខត្តាតត្ថមេចាតិ

អនុមានសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

៦. ចេតោខិលសុត្តវណ្ណនា

១៨៥. ឯវំ មេ សុតន្តិ ចេតោខិលសុត្តំ. តត្ថ ចេតោខិលាតិ ចិត្តស្ស ថទ្ធភាវា កចវរភាវា ខាណុកភាវា. ចេតសោ វិនិពន្ធាតិ ចិត្តំ ពន្ធិត្វា មុដ្ឋិយំ កត្វា វិយ គណ្ហន្តីតិ ចេតសោ វិនិពន្ធា. វុទ្ធិន្តិអាទីសុ សីលេន វុទ្ធិំ, មគ្គេន វិរូឡ្ហិំ, និព្ពានេន វេបុល្លំ. សីលសមាធីហិ វា វុទ្ធិំ, វិបស្សនាមគ្គេហិ វិរូឡ្ហិំ, ផលនិព្ពានេហិ វេបុល្លំ. សត្ថរិ កង្ខតីតិ សត្ថុ សរីរេ វា គុណេ វា កង្ខតិ. សរីរេ កង្ខមានោ ទ្វត្តិំសវរលក្ខណប្បដិមណ្ឌិតំ នាម សរីរំ អត្ថិ នុ ខោ នត្ថីតិ កង្ខតិ, គុណេ កង្ខមានោ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នជាននសមត្ថំ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ អត្ថិ នុ ខោ នត្ថីតិ កង្ខតិ. វិចិកិច្ឆតីតិ វិចិនន្តោ កិច្ឆតិ, ទុក្ខំ អាបជ្ជតិ, វិនិច្ឆេតុំ ន សក្កោតិ. នាធិមុច្ចតីតិ ឯវមេតន្តិ អធិមោក្ខំ ន បដិលភតិ. ន សម្បសីទតីតិ គុណេសុ ឱតរិត្វា និព្ពិចិកិច្ឆភាវេន បសីទិតុំ, អនាវិលោ ភវិតុំ ន សក្កោតិ. អាតប្បាយាតិ កិលេសសន្តាបកវីរិយករណត្ថាយ. អនុយោគាយាតិ បុនប្បុនំ យោគាយ. សាតច្ចាយាតិ សតតកិរិយាយ. បធានាយាតិ បទហនត្ថាយ. អយំ បឋមោ ចេតោខិលោតិ អយំ សត្ថរិ វិចិកិច្ឆាសង្ខាតោ បឋមោ ចិត្តស្ស ថទ្ធភាវោ, ឯវមេតស្ស កិច្ចតោ អប្បហីនោ ហោតិ. ធម្មេតិ បរិយត្តិធម្មេ ច បដិវេធធម្មេ ច. បរិយត្តិធម្មេ កង្ខមានោ, តេបិដកំ ពុទ្ធវចនំ ចតុរាសីតិ ធម្មក្ខន្ធសហស្សានីតិ វទន្តិ, អត្ថិ នុ ខោ ឯតំ នត្ថីតិ កង្ខតិ. បដិវេធធម្មេ កង្ខមានោ វិបស្សនានិស្សន្ទោ មគ្គោ នាម, មគ្គនិស្សន្ទោ ផលំ នាម, សព្ពសង្ខារបដិនិស្សគ្គោ និព្ពានំ នាមាតិ វទន្តិ. តំ អត្ថិ នុ ខោ នត្ថីតិ កង្ខតិ. សង្ឃេ កង្ខតីតិ សុប្បដិបន្នោតិអាទីនំ បទានំ វសេន ឯវរូបំ បដិបទំ បដិបន្នា ចត្តារោ មគ្គដ្ឋា ចត្តារោ ផលដ្ឋាតិ អដ្ឋន្នំ បុគ្គលានំ សមូហភូតោ សង្ឃោ នាម, សោ អត្ថិ នុ ខោ នត្ថីតិ កង្ខតិ. សិក្ខាយ កង្ខមានោ អធិសីលសិក្ខា នាម អធិចិត្តសិក្ខា នាម អធិបញ្ញាសិក្ខា នាមាតិ វទន្តិ. សា អត្ថិ នុ ខោ នត្ថីតិ កង្ខតិ. អយំ បញ្ចមោតិ អយំ សព្រហ្មចារីសុ កោបសង្ខាតោ បញ្ចមោ ចិត្តស្ស ថទ្ធភាវោ កចវរភាវោ ខាណុកភាវោ.

១៨៦. វិនិពន្ធេសុ កាមេតិ វត្ថុកាមេបិ កិលេសកាមេបិ. កាយេតិ អត្តនោ កាយេ. រូបេតិ ពហិទ្ធា រូបេ. យាវទត្ថន្តិ យត្តកំ ឥច្ឆតិ, តត្តកំ. ឧទរាវទេហកន្តិ ឧទរបូរំ. តញ្ហិ ឧទរំ អវទេហនតោ ឧទរាវទេហកន្តិ វុច្ចតិ. សេយ្យសុខន្តិ មញ្ចបីឋសុខំ, ឧតុសុខំ វា. បស្សសុខន្តិ យថា សម្បរិវត្តកំ សយន្តស្ស ទក្ខិណបស្សវាមបស្សានំ សុខំ ហោតិ, ឯវំ ឧប្បន្នសុខំ. មិទ្ធសុខន្តិ និទ្ទាសុខំ. អនុយុត្តោតិ យុត្តបយុត្តោ វិហរតិ.

បណិធាយាតិ បត្ថយិត្វា. សីលេនាតិអាទីសុ សីលន្តិ ចតុបារិសុទ្ធិសីលំ. វតន្តិ វតសមាទានំ. តបោតិ តបចរណំ. ព្រហ្មចរិយន្តិ មេថុនវិរតិ. ទេវោ វា ភវិស្សាមីតិ មហេសក្ខទេវោ វា ភវិស្សាមិ. ទេវញ្ញតរោ វាតិ អប្បេសក្ខទេវេសុ វា អញ្ញតរោ.

១ប័ដ៍ ឥទ្ធិបាទេសុ លត្ថិ តិស្សាយ បចេត្វា នយានិ លក្ខនយានិ បឆាតក្ខតា នប្ពរា បឆាតនប្ពរា នយត្តាកតត្តិ តេហិ ឆលេហិ ឱបេតំ ឥទ្ធិយា បាទំ, ឥទ្ធិក្ខតំ ចា បាទត្តិ ឥទ្ធិបាទំ សេសេសុបិ ឧសេច តយោ, អយមេត្ថ សង្ខេបោ ចិត្តារោ បត ឥទ្ធិបាទចិកង្គ អាកេតា

ឃេច ចិសុទ្ធិមគ្គេបិស្ស អត្ថោ ឌីបិតោ ឥតិ ឥទេហិ ចត្វហិ ឥទ្ធិបាទេហិ ចិក្ខុត្តបហាតំ ពង៌តំ ឱស្សាត្វហិឃេច បញ្ចាមិតិ ឧត្ត ឱស្សាត្វហិតិ សត្តត្ត ពត្តត្តចិទិយំ ងស្សតិ ឱស្សាត្វហិបត្តរង្គនយត្តាកេតាតិ បញ្ចា ចេតោលិលបហាតាតិ បញ្ចា ចិតិពត្តបហាតាតិ

ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា ឱស្សាត្វហិតិ ឧចំ ឱស្សាត្វហិយា សទ្ធិ បត្តរសហិ អង្គេហិ នយត្តាកេតា កទ្ទាតិ អត្ថុរេបិ, អត្ថុចិកោ អកិតិត្តិងាយាតិ ខារោលត កិលេសរេកងាយ សន្តាឆាយាតិ ចត្យក្ខសន្តាឆាយ អត្តត្តស្សាតិ សេដ្ឋស្ស ឃោកក្ខយស្សាតិ ចត្វហិ

ឃោកេហិ ខេមស្ស អរហត្តស្ស អធិកយាយាតិ បដិលាភាយ សេឃ្យថាតិ ឱបមុត្ត តិបាតោ បីតិ នមុាចតត្វ ឱកឃេតបិ សេឃ្យថាបិ តាយ, កិក្ខុចេតិ ងស្សតិ ។

កុក្កុច្ចាយាអណ្ណាតិ អដ្ឋ ចា ងស ចា ទ្វាងស ចាតិ ឧត្ត បត កិញ្ចាបិ កុក្កុច្ចាយា ចុត្តប្បការេតា ឱតាធិកាតិបិ អណ្ណាតិ ហោត្តិ, ចងតសិលិដ្ឋតាយ បត ឧចំ ចុត្តំ ឧចញ្ញោលេកេ សិលិដ្ឋំ ចងតំ ហោតិ តាតស្សតិ តាតិ អស្សុ, កចេឃ្យត្តិ អត្ថោ កុក្កុច្ចាយា នមុា អធិនយិតាតិតិ តាយ ឌេតត្តិយា កុក្កុច្ចាយា បក្ខេ បសារេត្វា ខោសំ ឱបរិ នយត្តិយា នមុា អធិនយិតាតិ នមុា បរិសេឌិតាតិតិ កាលេត កាលំ ឱតុំ កាហារេបត្តិយា សុដ្ឋ នយត្តតោ សេឌិតាតិ ឱស្មិកតាតិ នមុា បរិកាចិតាតិតិ កាលេត កាលំ សុដ្ឋ នយត្តតោ កាចិតាតិ,

កុក្កុចកន្ទ កាហាបិតាតិតិ អត្ថោ កិញ្ចាបិ តស្សា កុក្កុច្ចាយាតិ តស្សា កុក្កុច្ចាយា ឥមំ ពិចិធកិរិយាករណេត អប្បមាទំ ពត្វា កិញ្ចាបិ ត ឧចំ ឥច្ឆា ឱប្បជ្ជេយ្យ អធ តោ កន្ទាច តេតិ អធ តោ តេ កុក្កុដបោតកា ចុត្តតឃេត សោត្តិតា អកិតិត្តិក្ខិតុំ កន្ទាច តេ ហិ យមុា តាយ កុក្កុច្ចាយា ឧចំ តីហាការេហិ តាតិ អណ្ណាតិ បរិបាលិយមាតាតិ ត បុតីតិ ហោត្តិ ឃោបិ តេសំ អល្លសិតេហោ, សោបិ បរិយាទាតំ

កច្ឆតិ, កបាលំ តត្វកំ ហោតិ, បាទតខសិខា ច មុខតុណ្ណកញ្ចា ខរំ ហោតិ, សយំ បរិបាកំ កច្ឆតិ, កបាលស្ស តត្វត្តា ពហិ អាលោកោ អត្ថោ បញ្ញាយតិ, តមុា "ចិរំ ចត យមំ សង្កុចិតហត្ថបាទា នប្ពាធេ នយិម្បា អយញ្ចា ពហិ អាលោកោ ឌិស្សតិ, ឧត្ត ងាតិ តោ សុខចិហារោ កចិស្សតី"តិ តិក្ខមិតុកាមា ហុត្វា កបាលំ បាទេត បហរត្តិ, កីចំ បសារេត្តិ, តតោ តំ កបាលំ ទ្វេធា កិជ្ជតិ អធ តេ បក្ខេ ចិធុតត្តា តង្ខណានុរូបំ ចិរចត្តា តិក្ខមត្តិឃេច, តិក្ខមិត្វា ច កាមក្ខេត្តំ ឱបសោកយមាតា ចិចរត្តិ

ឧចមេច ខោតិ ឥទំ ឱបមុនយចិបាទតំ តំ ឧចំ អត្ថេត សំសន្ទេត្វា ចេឌិតព្វំ – តស្សា កុក្កុច្ចាយា អណ្ឌេសុ តិចិធកិរិយាករណំ ចិយ ហិ ឥមស្ស កិក្ខុតោ ឱស្សាត្វហិបត្តរសេហិ អង្គេហិ នយត្តាកតករេចា កុក្កុច្ចាយា តិចិធកិរិយានប្បាទេតេត អណ្ឌាតំ អបុតិករេចា ចិយ បត្តរសង្គនយត្តាកតស្ស កិក្ខុតោ តិចិធាតុបស្សតានប្បាទេតេត ចិបស្សតាញាណស្ស អបរិហាតិ តស្សា តិចិធកិរិយាករណេត អណ្ឌាតំ អល្លសិតេហបរិយាទាតំ ចិយ តស្ស កិក្ខុតោ តិចិធាតុបស្សតានប្បាទេតេត កចត្តយាតុកាតិកត្តិសិតេហបរិយាទាតំ ។ អណ្ឌកលាបាតំ តត្វករេចា ចិយ កិក្ខុតោ អចិជ្ជណ្ឌកោសស្ស តត្វករេចា កុក្កុដបោតកាតំ បាទតខមុខតុណ្ណកាតំ ឆរខរករេចា ចិយ កិក្ខុតោ ចិបស្សតាញាណស្ស តិក្ខខរចិប្បសត្តរករេចា កុក្កុដបោតកាតំ បរិណាមកាលោ ចិយ កិក្ខុតោ ចិបស្សតាញាណស្ស បរិណាមកាលោ ចឌ្ឍិតកាលោ កក្ខក្ខហណកាលោ កុក្កុដបោតកាតំ បាទតខសិខាយ ចា មុខតុណ្ណកេត ចា អណ្ឌកោសំ បទាលេត្វា បក្ខេ បប្ផោដេត្វា សោត្តិតា អកិតិក្ខមតកាលោ ចិយ តស្ស កិក្ខុតោ ចិបស្សតាញាណកព្ភំ កហេត្វា ចិចរត្តស្ស តជ្ជាតិកំ ឱត្វសម្បាយំ ចា

ភោជនសប្បាយំ ច បុគ្គលសប្បាយំ ច ធម្មស្សវនសប្បាយំ ច លភិត្វា ឯកាសនេ និសិន្នស្សេវ វិបស្សនំ វឌ្ឍេន្តស្ស អនុបុព្ពាធិគតេន អរហត្តមគ្គេន អវិជ្ជណ្ឌកោសំ បទាលេត្វា អភិញ្ញាបក្ខេ បប្ផោដេត្វា សោត្ថិនា អរហត្តប្បត្តកាលោ វេទិតព្ពោ។ យថា បន កុក្កុដបោតកានំ បរិណតភាវំ ញត្វា មាតាបិ អណ្ឌកោសំ ភិន្ទតិ, ឯវំ តថារូបស្ស ភិក្ខុនោ ញាណបរិបាកំ ញត្វា សត្ថាបិ –

“ឧច្ឆិន្ទ សិនេហមត្តនោ, កុមុទំ សារទិកំវ បាណិនា;

សន្តិមគ្គមេវ ព្រូហយ, និព្ពានំ សុគតេន ទេសិត”ន្តិ។ (ធ. ប. ២៨៥) –

អាទិនា នយេន ឱភាសំ ផរិត្វា គាថាយ អវិជ្ជណ្ឌកោសំ បហរតិ, សោ គាថាបរិយោសានេ អវិជ្ជណ្ឌកោសំ ភិន្ទិត្វា អរហត្តំ បាបុណាតិ។ តតោ បដ្ឋាយ យថា តេ កុក្កុដបោតកា កាយក្លេត្តំ រូបសោភគយាតា តត្ថ តត្ថ វិចរន្តិ, ឯវំ អយម្បិ មហាខីណាសវោ និព្ពានារម្មណំ ផលសមាបត្តិំ អប្បេត្វា សង្ឃារាមំ រូបសោភគយាតោ វិចរតិ។

ឥតិ ឥមស្មិំ សុត្តេ ចត្តារិ បហានានិ កថិតានិ។ កថំ? ចេតោខិលានញ្ច ចេតោវិនិពន្ធានំ បហានេន បដិសង្ខានប្បហានំ កថិតំ, ឥទ្ធិបាទេហិ វិក្ខម្ភនប្បហានំ កថិតំ, មគ្គេ អាគតេ សមុច្ឆេទប្បហានំ កថិតំ, ផលេ អាគតេ បដិប្បស្សទ្ធិប្បហានំ កថិតំ។ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

ចេតោខិលសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៧. វនបត្ថបរិយាយសុត្តវណ្ណនា

១៩០. ឯវំ មេ សុតន្តិ វនបត្ថបរិយាយំ។ តត្ថ វនបត្ថបរិយាយន្តិ វនបត្ថការណំ, វនបត្ថទេសនំ វា។

១៩១. វនបត្ថំ ឧបនិស្សាយ វិហរតីតិ មនុស្សូបចារាតិក្កន្តំ វនសណ្ឌសេនាសនំ និស្សាយ សមណធម្មំ ករោន្តោ វិហរតិ។ អនុបដ្ឋិតាតិអាទីសុ បុព្ពេ អនុបដ្ឋិតា សតិ តំ ឧបនិស្សាយ វិហរតោបិ ន ឧបដ្ឋាតិ, បុព្ពេ អសមាហិតំ ចិត្តំ ន សមាធិយតិ, បុព្ពេ អបរិក្ខីណា អាសវា ន បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ, បុព្ពេ អននុប្បត្តំ អនុត្តរំ យោគក្ខេមសង្ខាតំ អរហត្តញ្ច ន បាបុណាតីតិ អត្ថោ។ ជីវិតបរិក្ខារាតិ ជីវិតសម្ភារា។ សមុទានេតព្ពាតិ សមាហរិតព្ពា។ កសិរេន សមុទាគច្ឆន្តីតិ ទុក្ខេន ឧប្បជ្ជន្តិ។ រត្តិភាគំ វា ទិវសភាគំ វាតិ រត្តិកោដ្ឋាសេ វា ទិវសកោដ្ឋាសេ វា។ ឯត្ថ ច រត្តិភាគេ បដិសញ្ចិក្ខមានេន ញត្វា រត្តិំយេវ បក្កមិតព្ពំ, រត្តិំ ចណ្ឌវាឡាទិបរិពន្ធេ សតិ

អទ្យាក្កុយត៌ អាកាសេយតត្ថា៑ ឌិចឋការេក ឌាត្វា ឌិចាច បក្កុយិតត្ថា, ឌិចា បរិឌាខ្វេ ឋតិ ឃ្នុរិយតុក្គយត៌ អាកាសេយតត្ថា៑

១៥៧៑ ឋដ្ឋាបីតិ ឲចំ ឋយលាឈយុស្ស អតិប្បដ្ឋូតកាចំ ឌាតិត្វា៑ អតត្តុរចាសេ បត ឋដ្ឋាបីតិ ឲចំ ឋយលាឈយុស្ស តិប្បដ្ឋូតកាចំ ឌាតិត្វា៑

១៥៨៑ ឃាចឌីចត្តិ ឃាច ឌីចិតំ បចតួតិ, តាច ចតុត្ថាសេយច៑

១៥៩៑ សោ បុក្កលោតិ បឥស្ស តាត្វាត្តិតោដ្ឋាតិ ត្អុយិតា ឋដ្ឋត្តោ៑ អតាបុដ្ឋាតិ ត្អុឆ បត តំ បុក្កលំ អតាបុដ្ឋា បក្កុយិតដ្ឋាត្តិ អតេ្វា៑

១៥០៑ ឋដ្ឋាបីតិ ឲចំ ឋយលាឈយុស្ស អតិប្បដ្ឋូតកាចំ ឌាត្វា សោ បុក្កលោ តាត្វាត្តិតោដ្ឋា, តំ អាបុដ្ឋា បក្កុយិតត្ថា៑

១៥៦៑ អបិបត្វូយោតតាបីតិ អបិ តិក្កុដ្ឋីយយោតតាបិ៑ ឲចទ្វុបេ ហិ បុក្កលោ ឋសចបិ គាទ្យលោបឋតំ ចា ខ្ពកាឈដឋតំ ចា ចាលិកប្ពូលាឋតំ ចា ឥល្អុំ អាហរាបេតិ, យា ត្អុឆ ចឃឹតិ តិក្កុដ្ឋាបេតិ ចា, តំ តំ លយាបេត្វា ឃាចឌីចំ ចតុត្ថាសេយចាតិ៑

បបដ្ឋាឃ្នុគតិយា យដ្ឋីឋតិកាយដ្ឋកឆាយ

ចតបត្វបរិយាយឃុត្តចល្អុតា តិដ្ឋិតា៑

៦៑ យឆុបិល្អិកឃុត្តចល្អុតា

១៥៥៑ ឲចំ មេ ឃុតត្តិ យឆុបិល្អិកឃុត្តំ៑ តត្វ យហាចតត្តិ ហិយចតេត្តត ឋដ្ឋិ ឲកាឌាដ្ឋិ អសោបិយំ ឌាតិចតំ, ត ឃឆា សេចឋាលិឃំ សោបិតាសោបិតយិឃ្សុកំ៑ ឌិចាចិហារាឃាតិ ឌិចា បដិឋល្លាតត្វាយ៑ សេតាលុចលដ្ឋិកាឃាតិ តទ្យាសេតាលុចទ្យក្កុឃ្សុ៑ ឥល្អុបិលឹតិ ត ឌរាគ្នុត្ថាលតាយ ឥល្អុហតេ្វា៑ អឃញ្ញាតទ្យណោ បឈយចយេ ឌិតោ, ឥល្អុចិត្តតាយ បត ឃុចល្អុឥល្អុំ កាសហត្វា ចិឆរតិ, តស្មា ឥល្អុបិលឹតិ ចុត្តា៑ ឌដ្ឋាចិហារត្តិ ឌដ្ឋាកិលយឆចិតោគតត្វំ ឌដ្ឋាចារំ៑ អត្វុចក្កុយយាតោ អត្វុចិឆរយាតោតិ អារាយឥស្សុត-ចតឥស្សុត-បត្ថាតឥស្សុតាឌឹតំ អត្វាយ ត្អុតោ ចិតោ ច ចិឆរយាតោ៑ អឆិដ្ឋុតិក្កុយតោ កិសេរឋ កតាចិ សេច តិក្កុយិត្វា ឲចំ ចិឆរតិ៑ ឥល្អុសេយាលុត្ថាតិ ឥល្អុំ ខ្ពុលុយ្ពិត្វា សោកាបិលកគារសោ ចិយ ឥល្អុំ បុរតោ ឆបេត្វា ឥល្អុយត្វកោ ឥត្វ ហតេ្វ បតិដ្ឋាបេត្វា បិដ្ឋិបិលិំ ហត្វាកត ខ្ពប្បឹត្យឲត្វា ឲកាយត្តំ អដ្ឋាឃិ៑

១០០៑ កិចាឌឹតិ កិឌិដ្ឋិតោ៑ កិយក្កុឃឹតិ កិ កាសឆតិ៑ អយំ រាឌា ភកចត្តំ អចត្តិត្វា បដិឋត្វារយត្តកាសេច កត្វា បញ្ញាបុដ្ឋតិ៑ តយិ ត អដ្ឋាត្យកាយតាយ, អចិត្តិកាសេត បុដ្ឋតិ៑ កស្មា? សេចឥត្តុស្ស បក្កុតោ កិសេរឋ៑ សេចឥតេ្វា អត្តតោ ឋត្តិកំ អាកដ្ឋយាសេត តឆាកាសេត

ភិន្ទតិ។ សោ កិរ ឯវំ វទតិ “សមណោ គោតមោ អម្ហាកំ កុលេន សទ្ធិំ វេរី, ន នោ កុលស្ស វុឌ្ឍិំ ឥច្ឆតិ។ ភគិនីបិ មេ ចក្កវត្តិបរិភោគា, តំ បហាយ ‘នស្សតេសា’តិ និក្ខមិត្វា បព្ពជិ។ ភាគិនេយ្យោបិ មេ ចក្កវត្តិពីជន្តិ ញាត្វា អម្ហាកំ កុលស្ស វឌ្ឍិយា អតុស្សន្តោ ‘នស្សតេត’ន្តិ តម្បិ ទហរកាលេយេវ បព្ពាជេសិ។ អហំ បន ឯតេន វិនា វត្តិតុំ អសក្កោន្តោ អនុបព្ពជិតោ។ ឯវំ បព្ពជិតម្បិ មំ បព្ពជិតទិវសតោ បដ្ឋាយ ន ឧជុកេហិ អក្ខីហិ ឱលោកេតិ។ បរិសមជ្ឈេ ភាសន្តោបិ មហាផរុសា បហរន្តោ វិយ អាបាយិកោ ទេវទត្តោតិអាទីនិ ភាសតី”តិ។ ឯវំ អយម្បិ រាជា ទេវទត្តេន ភិន្នោ, តស្មា ឯវមកាសិ។

អថ ភគវា យថា អយំ រាជា មយា បញ្ហេ បុច្ឆិតេ ន កថេតីតិ ចិត្តំ ន លភតិ, យថា ច ភាសិតស្ស អត្ថំ ន ជានាតិ, ឯវមស្ស កថេស្សាមីតិ តស្សានុច្ឆវិកំ កថេន្តោ យថាវាទី ខោតិអាទិមាហ។

តត្ថ ន កេនចិ លោកេ វិគ្គយ្ហ តិដ្ឋតីតិ លោកេ កេនចិ សទ្ធិំ វិគ្គាហិកកថំ ន ករោតិ ន វិវទតិ។ តថាគតោ ហិ លោកេន សទ្ធិំ ន វិវទតិ; លោកោ បន តថាគតេន សទ្ធិំ អនិច្ចន្តិ វុត្តេ និច្ចន្តិ វទមានោ, ទុក្ខំ, អនត្តា, អសុភន្តិ វុត្តេ សុភន្តិ វទមានោ វិវទតិ។ តេនេវាហ “នាហំ, ភិក្ខវេ, លោកេន វិវទាមិ, លោកោ ច ខោ, ភិក្ខវេ, មយា វិវទតិ, តថា ន, ភិក្ខវេ, ធម្មវាទី កេនចិ លោកស្មិំ វិវទតិ, អធម្មវាទី ច ខោ, ភិក្ខវេ, វិវទតី”តិ (សំ. និ. ៣.៩៤)។ យថាតិ យេន ការណេន។ កាមេហីតិ វត្ថុកាមេហិបិ កិលេសកាមេហិបិ។ តំ ព្រាហ្មណន្តិ តំ ខីណាសវំ ព្រាហ្មណំ។ អកថំកថិន្តិ និព្ពិចិកិច្ឆំ។ ឆិន្នកុក្កុច្ចន្តិ វិប្បដិសារកុក្កុច្ចស្ស ចេវ ហត្ថបាទកុក្កុច្ចស្ស ច ឆិន្នត្តា ឆិន្នកុក្កុច្ចំ។ ភវាភវេតិ បុនប្បុនព្ភវេ, ហីនប្បណីតេ វា ភវេ, បណីតោ ហិ ភវោ វុឌ្ឍិប្បត្តោ អភវោតិ វុច្ចតិ។ សញ្ញាតិ កិលេសសញ្ញា។ កិលេសាយេវ វា ឯត្ថ សញ្ញានាមេន វុត្តា, តស្មា យេន ការណេន កាមេហិ វិសំយុត្តំ វិហរន្តំ តំ លោកេ និន្ទាវាទិំ ខីណាសវព្រាហ្មណំ កិលេសសញ្ញា នានុសេន្តិ, តញ្ច ការណំ អហំ វទាមីតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ ឥតិ ភគវា អត្តនោ ខីណាសវភាវំ ទីបេតិ។ និល្លាឡេត្វាតិ និហរិត្វា កីឡាបេត្វា។ តិវិសាខន្តិ តិសាខំ។ នលាដិកន្តិ វលិភង្គំ នលាដេ តិស្សោ រាជិយោ ទស្សេន្តោ វលិភង្គំ វុដ្ឋាបេត្វាតិ អត្ថោ។ ទណ្ឌមោលុព្ភាតិ ទណ្ឌំ ឱលុព្ភិត្វា “ទណ្ឌមាលុព្ភា”តិបិ បាឋោ, គហេត្វា បក្កាមីតិ អត្ថោ។

១០២។ អញ្ញតរោតិ នាមេន អបាកដោ ឯកោ ភិក្ខុ។ សោ កិរ អនុសន្ធិកុសលោ, ភគវតា យថា ទណ្ឌបាណិ ន ជានាតិ, តថា មយា កថិតន្តិ វុត្តេ កិន្តិ នុ ខោ ភគវតា អវិញ្ញេយ្យំ កត្វា បញ្ហោ កថិតោតិ អនុសន្ធិំ គហេត្វា ទសពលំ យាចិត្វា ឥមំ បញ្ហំ ភិក្ខុសង្ឃស្ស បាកដំ ករិស្សាមីតិ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា ទសនខសមុជ្ជលំ អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ កិំវាទី បន, ភន្តេ ភគវាតិអាទិមាហ។

យតោនិទានន្តិ ភាវនបុំសកំ ឯតំ, យេន ការណេន យម្ហិ ការណេ សតីតិ អត្ថោ។ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខាតិ ឯត្ថ សង្ខាតិ កោដ្ឋាសា។ បបញ្ចសញ្ញាតិ តណ្ហាមានទិដ្ឋិបបញ្ចសម្បយុត្តា សញ្ញា, សញ្ញានាមេន វា បបញ្ចាយេវ វុត្តា។ តស្មា បបញ្ចកោដ្ឋាសាតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ សមុទាចរន្តីតិ បវត្តន្តិ។ ឯត្ថ ចេ នត្ថិ អភិនន្ទិតព្ពន្តិ យស្មិំ ទ្វាទសាយតនសង្ខាតេ ការណេ សតិ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខា សមុទាចរន្តិ, ឯត្ថ ឯកាយតនម្បិ ចេ អភិនន្ទិតព្ពំ អភិវទិតព្ពំ អជ្ឈោសិតព្ពំ នត្ថីតិ អត្ថោ។ តត្ថ អភិនន្ទិតព្ពន្តិ អហំ មមន្តិ អភិនន្ទិតព្ពំ។ អភិវទិតព្ពន្តិ អហំ មមន្តិ វត្តព្ពំ។ អជ្ឈោសិតព្ពន្តិ អជ្ឈោសិត្វា គិលិត្វា បរិនិដ្ឋបេត្វា គហេតព្ពយុត្តំ។ ឯតេនេត្ថ តណ្ហាទីនំយេវ អប្បវត្តិ កថេតិ។

ឲុរេបចរត្ថាតិ អយំ អភិតត្ថតាឌីតំ តត្ថិការេចាច រាកាត្យឃាឌីតំ អរត្ថា៉ ឲុរេប តរយា ឃន្ទាត្ថ៉

ឥណ្ឌាឥតាតាឌីឃុ បត ឃាឃ រេចតាឃ ឥណ្ឌុំ អាឌិឃតិ, ឃា ឥណ្ឌាឥតាតំ៉ ឃាឃ ឃត្ថុំ អាឌិឃតិ បរាឃឃតិ, ឃា ឃត្ថាឥតាតំ៉ ឃត្ថកប្យត្តុំ កលហំ៉ តាតាកាហយត្តុំ ចិក្កហំ៉ តាតាចាឥយត្តុំ ចិចាឥ៉ តុ្យចំ តុ្យចត្តិ ឲុចំ បចត្តុំ តុ្យចំ តុ្យចំ៉ បិឃឃុន្នាកលំ រេបឃុន្នា៉ អឃធាឃកាចំ យុ្យឃាចាឥំ កេរាតិ, ឃា យុ្យឃាចាឥតាតិ រេចឌិតន្ទា៉ ឲុរេត្តតិ ឲុត្ត ត្ថាឥឃឃុ អាឃតរតឃុ ឲុរេត កិលេឃា៉ កិលេឃា ហិ ឱប្បន្តយាតាបិ ត្ថាឥឃាឃតតាតិ តិឃ្យាឃ ឱប្បន្តត្តិ, តិរុន្តុយាតាបិ ត្ថាឥឃឃុ អាឃតរតឃុរេឃច តិរុន្តុត្តិ៉ ឲុចំ ឃត្តប្យត្តា, តរេត្តច តិរុន្ធា រេហាត្តិ៉ ឃ្ថាឃយេត្តា ឃយុឥឃឃច្ចបរញ្ញាត ឌីរេបតន្ទា –

“ឃា រេលា បរេតឃា តណ្ហា កត្ត ឱប្បន្តយាតា ឱប្បន្តតិ, កត្ត តិចិឃយាតា តិចិឃតី”តិ ចត្វា – “យំ រេលារេក បិឃរុបំ ឃាតរុបំ, ឲុរេត្តឃា តណ្ហា ឱប្បន្តយាតា ឱប្បន្តតិ, ឲុត្ត តិចិឃយាតា តិចិឃតិ៉ កិញ្ច រេលារេក បិឃរុបំ ឃាតរុបំ? ចក្ខុ រេលារេក បិឃរុបំ ឃាតរុប”ត្តិអាឌិតា (ចិក៉ ១០១) តរេយត ត្ថាឥឃឃុរេឃច អាឃតរតឃុ តឃ្យា ឱប្បត្តិ ច តិរោរោធា ច ចុរត្តា៉ ឃរេធច ច តណ្ហា ត្ថាឥឃឃុ អាឃតរតឃុ ឱប្បន្តិត្វា តិន្ទាតំ អាកេយុ តិរុន្ធាបិ អាឃតរតឃុ បុត ឃយុឥាចារេឃ្យ អកាចរោតា អាឃតរតឃុរេឃច តិរុន្ធាតិ ចុត្តា, ឲុចយិរេយបិ បិបកា អក្យុឃលិ ឥយុា អាឃតរតឃុ តិរុន្តុត្តិតិ រេចឌិតន្ទា៉ អធ ចា ឃ្ថាយំ អភិតត្ថតាឌីតំ អការេចាច រាកាត្យឃាឌីតំ អរត្ថាតិ ចុរត្តា៉ ឲុរេត្តរេត រាកាត្យឃាឌីតំ អរត្ថាតិ លត្ថរេចាហារេរ តិន្ទាតរេត បិបកា អក្យុឃលិ ឥយុា អឃរិរេឃឃា តិរុន្តុត្តិ៉ ឃរេកាឃត្ត តត្តុំ, តំ តត្ត តិរុន្ធំ តាឃ រេហាតិ, ឃ្ថាឃយេត្តា តិរោរោធបរញ្ញាត ឌីរេបតន្ទា៉ ចុត្តរញ្ញាំ “ត្យុតិយំ ឥឃាតំ ឃយាបត្តស្យ ចិតក្កចិចារា ចឌឹឃន្ទារា បឌិប្បឃ្យន្ធា រេហាត្តិ”តិអាឌិ (បឌិ៉ យ៉ ១៉ប័១)៉

១០១៉ឃត្ថុ រេចច ឃំចណ្ហិរេតាតិ ឃត្ថារា ច បឃំឃិរេតា៉ ចិន្នាតត្ថិ ព្ហឥយិ ករលាត្ត ឃាយិចចតំ, បណ្ហិរេតហិ ឃព្រហ្មចារីហិ ច ឃយ្ហាចិរេតាតិ អរត្ថា៉ បរេហាតីតិ ឃរក្កាតិ៉

១០១៉អតិក្កឲេយុច ឃុល់ អតិក្កឲេ លក្ខត្តិ ឃារេរា តាយ ឃុរេល ចា លរេន្ទ ចា ករេចយ្យ, តយិ អតិក្កយិត្វាតិ អរត្ថា៉ ឲុចំឃយ្យឥត្តិ ឲុចំឃយ្យត្តិកំ, ព្រាឌិឃត្តិ អរត្ថា៉ អតិឃិត្វាតិ អតិក្កយិត្វា៉ ឥាតំ ឥាតាតីតិ ឥាតិតន្ទារេយច ឥាតាតិ៉ បឃ្យំ បឃ្យាតីតិ បឃ្យិតន្ទារេយច បឃ្យាតិ៉ ឃធា ចា ឲុករេច្ចា ចិបរឹតំ កណ្ហាត្តា ឥាតរត្ថាបិ ត ឥាតាតិ, បឃ្យរត្ថាបិ ត បឃ្យាតិ, ត ឲុចំ ភកចា៉ ភកចា បត ឥាតរត្ថា ឥាតាតិរេយច, បឃ្យរត្ថា បឃ្យាតិរេយច៉ ឃ្ថាយំ ឥឃ្យតបរិណាឃករេដ្ឋត ចក្ខុភ្ញុរេតា៉ ចិឌិតករលារេដ្ឋត ញាណភ្ញុរេតា៉ អចិបរឹតឃកាចរេដ្ឋត បរិឃត្តិឥយុប្យចត្តតរេតា ចា ហឥរេយត ចិរត្តត្វា ចាចាឃ តិច្ចាអិតឥយុរេយាតិ ឥយុភ្ញុរេតា៉ រេឃដ្ឋរេដ្ឋត ព្រហ្មភ្ញុរេតា៉ អធ ចា ចក្ខុ ចិឃ ភុរេតាតិ ចក្ខុភ្ញុរេតាតិ ឲុចរេយរេតឃុ បរេឥឃុ អរត្ថា រេចឌិតន្ទា៉ ឃ្ថាយំ ឥយុឃ្យ ចត្តតរេតា ចត្តា៉ បចត្តាបតរេតា បចត្តា៉ អត្ថុំ តីហរិត្វា ឥឃ្យតឃយត្តតាឃ អត្តឃ្យ តិរត្តតា៉ អយតាឌិកយាឃ បឌិបត្តិ ឥឥាតីតិ អយតឃ្យ ឥាតា៉ អករុំ កត្វាតិ បុតប្យុតំ អាយាចារេបរត្ថាបិ ហិ ករុំ កេរាតិ តាយ, អត្តរេតា ឃាចកបិរេឃឹតារេណ ឥត្វា ឃិរេតរុបិឥរេតា ចាលុកំ ឱឌ្ឌរយាតរេតា ចិឃ ឥត្ថិរញ្ញាឃ្យំ កត្វា ករេចរត្ថាបិ ករុំ កេរាតិរេយច តាយ៉ ឲុចំ អកត្វា អរេយ្យបុតប្យុតំ អយាចារេបត្វា ឃុចិរញ្ញាឃ្យយិ រេតា កត្វា ករេចហីតិ ចុត្តុំ រេហាតិ៉

᪑᪐᪓᪨ ᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᨶᩮᩣ ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ “ᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᩅᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩥᨿᩣ, ᨲᩮ ᨸᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩣ “ᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣᨧ ᨲᩮᩈᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣᨧ᪨ ᨠᨳᩣ ᨸᨶ ᨳᩮᩁᩔᩣᨸᩥ ᨲᩮᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨳᩣᨧ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᨳᩣᨲᩥ ᨸᨴᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᨸᩥ ᩑᩅᨾᩣᩉ, ᨿᩴ ᨡᩮᩣ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨠᨳᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨬ᩠ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨿᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨶᩥᩔᨿᨽᩣᩅᩮᨶ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᨬ᩠ᨧ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨽᩣᩅᩮᨶ ᨧᨲᩩᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨠᩁᩪᨸᩮ ᨧ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᨲᩥ ᨹᩔᩮᩣᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩈᨦ᩠ᨣᨲᩥᨿᩣ ᨹᩔᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨹᩔᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨹᩔᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩣᨿ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᨿᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᩅᩮᨴᩮᨲᩥ, ᨲᨴᩮᩅ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨿᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨲᨴᩮᩅ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᨲᩥ, ᨲᨴᩮᩅᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩮᩣ ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩮᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣᨶᩥᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲᩮᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩁᩪᨸᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ᪨ ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᨸᩁᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᨠᩣᩁᨱᩴ ᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨸᨸᨬ᩠ᨧᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩣ ᩋᨽᩥᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩔ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨹᩔᩅᩮᨴᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᨩᩅᨶᩮᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩥ ᩑᩅᩴ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᨠᨲᨶ᩠ᨲᩥ? ᨲᨳᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶᨲᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩮᩅ ᩉᩥ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨴ᩠ᩅᩣᩁᩥᨠᩣ ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨬ᩠ᨧ ᩁᩪᨸᩮ ᨧ ᨹᩔᩅᩮᨴᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮ ᨧ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ, ᩑᩅᩴ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᩮᩈᩩᨸᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩮᩈᩩ ᩁᩪᨸᩮᩈᩩ ᨲᩔᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ᪨

ᩈᩮᩣᨲᨬ᩠ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᨨᨭ᩠ᨮᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨸᨶ ᨾᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨲᩥ ᨲᩮᨽᩪᨾᨠᨵᨾ᩠ᨾᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ᪨ ᨾᨶᩮᩣᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᩅᩣ ᨩᩅᨶᩴ ᩅᩣ᪨ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩮ ᨣᩉᩥᨲᩮ ᨹᩔᩅᩮᨴᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣ ᩋᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩈᩉᨩᩣᨲᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩮᩣ ᨩᩅᨶᩈᩉᨩᩣᨲᩮᩣ᪨ ᨩᩅᨶᩮ ᨣᩉᩥᨲᩮ ᩈᩉᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᨠᩴ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩴ ᨾᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᨹᩔᩣᨴᨿᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᨩᩅᨶᩮᨶ ᩈᩉᨩᩣᨲᩣᩅ᪨ ᨾᨶᩮᩣᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨸᨶ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨲᩦᨲᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨲᩦᨲᩣᨶᩣᨣᨲᨸᨧ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩈᩪᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨

ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᩅᨲᩣᩅᩩᩈᩮᩣᨲᩥ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥ᪨ ᨹᩔᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᩔᨲᩦᨲᩥ ᨹᩔᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩑᨠᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨹᩔᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᩔᨲᩥ, ᨴᩔᩮᩔᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩑᩈ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᨲᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩌᨿᨲᨶᩅᩈᩮᨶ ᩈᨠᩃᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩌᨿᨲᨶᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᩅᨲᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩈᨲᩦᨲᩥ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᩑᩅᩴ ᨸᨬ᩠ᩉᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩈᩣᩅᨠᩮᨶ ᨸᨬ᩠ᩉᩮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᨾᩣ ᨠᨦ᩠ᨡᩣ ᩋᩉᩩᩅᨲ᩠ᨳ, ᩋᨿᩴ ᨠᨳᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᨲᩩᩃᩣᨲᩩᩃᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩩᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᩍᨧ᩠ᨨᨾᩣᨶᩣ ᨲᨾᩮᩅ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨦ᩠ᨡᩣ ᩉᩮᩣᨳᩣᨲᩥ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨩᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᨾᩣᨶᩣ ᨧ ᨸᨶᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

᪑᪐᪔᪨ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩦᨲᩥ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩩᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᨧᩮᩅ ᩅᨭ᩠ᨭᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᨠᩣᩁᨱᩮᩉᩥ ᨧ᪨ ᩍᨾᩮᩉᩥ ᨸᨴᩮᩉᩦᨲᩥ

បទេហិ អក្ខរសម្បិណ្ឌនេហិ ព្យញ្ជនេហីតិ បាដិយេក្កអក្ខរេហិ។ បណ្ឌិតោតិ បណ្ឌិច្ចេន សមន្នាគតោ។ ចតូហិ វា ការណេហិ បណ្ឌិតោ ធាតុកុសលោ អាយតនកុសលោ បច្ចយាការកុសលោ ការណាការណកុសលោតិ។ មហាបញ្ញោតិ មហន្តេ អត្ថេ មហន្តេ ធម្មេ មហន្តា និរុត្តិយោ មហន្តានិ បដិភានានិ បរិគ្គហណសមត្ថាយ មហាបញ្ញាយ សមន្នាគតោ។ យថា តំ មហាកច្ចានេនាតិ យថា មហាកច្ចានេន ព្យាកតំ, តំ សន្ធាយ ឥតិ វុត្តំ។ យថា មហាកច្ចានេន ព្យាកតំ, អហម្បិ តំ ឯវមេវ ព្យាករេយ្យន្តិ អត្ថោ។

មធុបិណ្ឌិកន្តិ មហន្តំ គុឡបូវំ ពទ្ធសត្តុគុឡកំ វា។ អសេចនកន្តិ អសេចិតព្ពកំ។ សប្បិផាណិតមធុសក្ករាទីសុ ឯកំ នាមេត្ថ មត្តំ ឯកំ ពាហុកន្តិ ន វត្តព្ពំ សមយោជិតរសំ។ ចេតសោតិ ចិត្តជាតិកោ ឆន្ទជាតិកោតិ បណ្ឌិតសភាវោ។ កោ នាមោ អយន្តិ ឥទំ ថេរោ អតិភទ្ទកោ អយំ ធម្មបរិយាយោ, ទសពលស្ស សព្ពញ្ញុតញ្ញាណេនេវស្ស នាមំ គណ្ហាបេស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា អាហ។ តស្មាតិ យស្មា មធុបិណ្ឌិកោ វិយ មធុរោ, តស្មា មធុបិណ្ឌិកបរិយាយោត្វេវ នំ ធារេហីតិ វទតិ។ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

មធុបិណ្ឌិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. ទ្វេធាវិតក្កសុត្តវណ្ណនា

២០៦. មេ សុតន្តិ ទ្វេធាវិតក្កសុត្តំ។ តត្ថ ទ្វិធា កត្វា ទ្វិធា កត្វាតិ ទ្វេ ទ្វេ ភាគេ កត្វា។ កាមវិតក្កោតិ កាមបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ។ ព្យាបាទវិតក្កោតិ ព្យាបាទបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ។ វិហិំសាវិតក្កោតិ វិហិំសាបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ។ ឯកំ ភាគន្តិ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ខុទ្ទកាទិកោ វា សុខុមោ វា សព្ពោបាយំ វិតក្កោ អកុសលបក្ខិកោយេវាតិ តយោបិ កាមព្យាបាទវិហិំសាវិតក្កេ ឯកំ កោដ្ឋាសមកាសិំ។ កាមេហិ និស្សដោ នេក្ខម្មបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ នេក្ខម្មវិតក្កោ នាម, សោ យាវ បឋមជ្ឈានា វដ្ដតិ។ អព្យាបាទបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ អព្យាបាទវិតក្កោ, សោ មេត្តាបុព្ពភាគតោ បដ្ឋាយ យាវ បឋមជ្ឈានា វដ្ដតិ។ អវិហិំសាបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ អវិហិំសាវិតក្កោ, សោ ករុណាបុព្ពភាគតោ បដ្ឋាយ យាវ បឋមជ្ឈានា វដ្ដតិ។ ទុតិយំ ភាគន្តិ សព្ពោបាយំ កុសលបក្ខិកោយេវាតិ ទុតិយំ កោដ្ឋាសមកាសិំ។ ឥមិនា ពោធិសត្តស្ស វិតក្កនិគ្គហណការណំ កថិតំ។

ពោធិសត្តស្ស ហិ ឆព្ពស្សានិ បធានំ បទហន្តស្ស នេក្ខម្មវិតក្កាទយោ បុញ្ញាបុញ្ញា មហានទិយំ ឱឃា វិយ បវត្តិំសុ។ សតិសម្មោសេន បន សហសា កាមវិតក្កាទយោ ឧប្បជ្ជិត្វា កុសលវារំ បច្ឆិន្ទិត្វា សយំ អកុសលជវនវារា ហុត្វា តិដ្ឋន្តិ។ តតោ ពោធិសត្តោ ចិន្តេសិ – "មយ្ហំ ឥមេ កាមវិតក្កាទយោ កុសលវារំ បច្ឆិន្ទិត្វា តិដ្ឋន្តិ, ហន្ទាហំ ឥមេ វិតក្កេ ទ្វេ ភាគេ កត្វា វិហរាមី"តិ កាមវិតក្កាទយោ អកុសលបក្ខិកាតិ ឯកំ ភាគំ ករោតិ នេក្ខម្មវិតក្កាទយោ កុសលបក្ខិកាតិ ឯកំ។ អថ បុន ចិន្តេសិ – "អកុសលបក្ខតោ អាគតំ វិតក្កំ មន្តេន កណ្ហសប្បំ ឧប្បីឡេត្វា គណ្ហន្តោ វិយ អមិត្តំ គីវាយ អក្កមន្តោ វិយ ច និគ្គណ្ហិស្សាមិ, នាស្ស វឌ្ឍិតុំ ទស្សាមិ។ កុសលបក្ខតោ

អាកាតំ ចិតក្កំ យេឈឃយេឃ យេឈំ ចិឃ ឃុលេត្តេ ឃាលកល្យាហិបេតក់ ចិឃ ច ឃឹឈំ ចឆ្លេស្សាឃឹ”តិ៑ ឃេា តឆា កត្វា អក្យុឃលចិតក្កេ តិក្កហ្យិាក្យុឃលចិតក្កេ ចឆ្លេឃិ៑ ៦ចំ ទ្ពយិភា ទៅនិឃត្តស្ស ចិតក្កតិក្កហហភកាលេលិ កឆិតោតិ ចេជិតទ្ធោ៑

១០៤៑ ទ្ពតាតិ ឃធាស្ស តេ ចិតក្កា ស្ថប្បជ្ជិំឃុ, ឃធា ច តេ តិក្កេហឃិ, តំ ជស្សេត្តា តស្ស ឃឃ៉ំ កិក្ខចេតិអាជិយាហ៑ តត្ថ អប្បឃត្តស្សាតិ ឃតិឃា អចិប្បចាឃេ ជិតស្ស៑ អាតាបិតោតិ អាតាបចីរិយចត្តស្ស៑ បហិតត្តស្សាតិ បេឃិតចិត្តស្ស៑ ស្ថប្បជ្ជតិ កាយចិតក្កេតិ ទៅនិឃត្តស្ស លេត្ពស្សាតិ បភាតំ បដហតា រជ្ជុឃុល ចា អារេត្ថ, បិឃាដេ ចា ភាជកាតិ ចា ឆ្ពរោជ ចា កិត្ថិចេច ចា ឃប្បត្តិ អារេគ្គ កាយចិតក្កេ ភាយ ត ស្ថប្បត្តុប្បេត្តា៑ ទ្ធក្កកាទិកាឃ បភស្ស អាហារូបត្ថេជត អឆិយត្តកឃិយាតំ បត្តស្ស ៦តជហោឃិ – “ត ឃក្កា អាហារូបត្ថេជត ចិឃេឃំ តិត្តុតេត្តពំ, ឃំគ្មូភាហំ ឆ្ពញ្ញអារិកំ អាហារំ អាហារយ្យោ”ត្តិ៑ ឃេា ស្ថូចេលំ បិណ្ឌាឃ បិចិឃិ៑ ឃត្តស្សា – “ឃហាបុរិឃេា បុត្តេ អាហរិត្វា ជិត្តេយិ ត កហ្យិាអឆ្លាស្ស ទ្ពតាតិ ឃតោរឆោ ឃត្តកំ បត្តោ, តស្មា ឃឃយេច អាកេតា”តិ បហឹតបហឹតំ អាហារំ ស្ថបហរិឃុ៑ ទៅនិឃត្តស្ស អត្តការចោ ភចិរេស្សច បិកតិកោ អហោឃិ៑ ជរាជិល្លត្តការចោ ហិ ឃប្បាឃកោជភំ លកិត្វាបិ បិកតិកោ ត ហោតិ៑ ទៅនិឃត្តោ បភ ជហោរ៑ តេភស្ស ឃប្បាឃកោជភំ ក្យុជ្ជតោ អត្តការចោ ត ចិរេស្សច បិកតិកោ ជាតោ, ចិប្បឃត្តាតិ ទ្ពត្រ្ពិយាតិ, បរិឃុទ្ធា លចិចណ្ណោ, ឃឃុក្កតតារាកលំ ចិឃ ភកំ បរិបុណ្ណច្ចត្តិឃយហាបុរិឃលក្ខហប្បជិយល្លិតឃឹរំ អហោឃិ៑ ឃេា តំ ឆ្ពលេកោត្វា “តាច កិលត្តោ ភាយ អត្តការចោ ៦ចំ បជិបិកតិកោ ជាតោ”តិ ចិត្តេត្វា អត្តោភា បត្តាឃហត្ថតាឃ ៦ចំ បរិត្តកយិ ចិតក្កំ កហេត្វា កាយចិតក្កេតិ អកាឃិ៑

បណ្ណឃាលិឃ បុរោតា តិឃិត្តោ ចឃរបឃជកចឃរោហិតយិកាជិកោ ឃកកោហ ឃត្តុញ្ញាឃត្ថរចេភ ឃោរចភក្យុក្កជិជិកោ បក្ខិកោហ តិលុប្បលក្យុុជកឃលិជិឃត្ថត្តាតិ បល្លលិតិ ភាភាក្យុុយុឃត្ថត្តចិជបិ ចភរាជិឃោ ឃហិក្ខត្តិយ្យុលជលបចាហទ្ទា ភជិ៑ ភេរញ្ញរំ បឃ្សតិ៑ តស្ស ៦ចំ ហោតិ “ឃោភភា ចតិឃ យិកជាតា បក្ខិកហា បល្លលិតិ ចភរាជិឃោ ភឌី ភេរញ្ញរា”តិ៑ ឃេា តយិ ៦ចំ បរិត្តកំ ចិតក្កំ កហេត្វា កាយចិតក្កយកាឃិ, តេភាហ “ស្ថប្បជ្ជតិ កាយចិតក្កា”តិ៑

អត្តញ្ញាទៅឆាឃបឹតិ អត្តទ្ធក្ខាឃបិ៑ ៦ឃេចភឃោ ឃត្តត្ថ៑ កំ បភ ឃហាឃត្តស្ស ស្ថកឃទ្ធក្ខាឃ ឃំចត្តភកចិតក្កា ភាយ អត្ថឹតិ? ភត្ថិ៑ អបរិត្តោឃំ ជិតស្ស បភ ចិតក្កា ឃាច ស្ថកឃញ្ញាទៅឆាឃ ឃំចត្តឹតិ ៦តាតិ តឹហិ ភាយាតិ លកតិ, តស្មា ៦ចយាហ៑ បញ្ញាតិរោឆិកោតិ អត្យុប្បត្តាឃ លេលិកិយលេលិក្យុត្តរាឃ បញ្ញាឃ ស្ថប្បជ្ជិំតុ ភ ជេតិ, លេលិកិយបញ្ញា បភ អដ្ឋឃយាបត្តិបញ្ញាកិញ្ញាចឃេភ ស្ថប្បត្តុយិ ឃយុឆ្លិត្តិត្វា លិបតឹតិ បញ្ញាតិរោឆិកោ៑ ចិឈាតបក្ខិកោតិ ទ្ធក្ខកោដ្ឋាឃិកោ៑ អឃញ្ញតំ តិត្តោតំ ភាយ, តំ បច្ចក្ខ កាតុំ ភ ជេឹតិ អតិត្តោភឃំចត្តតិកោ៑ អត្ថត្ថ កច្ឆឹតិ លឃំ ភត្ថិការចំ កច្ឆតិ៑ ស្ថជកបុប្បុញ្ញអកោ ចិឃ តិទ្ធញ្ញតិ៑ បជហេឃចាតិ បជហិឃេច៑ ចិភោជឃេចាតិ តឹហរិឃេច៑ ញ្ញត្តឃេច ភំ អកាឃិត្តិ ចិកតត្តិ តិឃ្យុឃំ បរិចទុយំ បរិត្ថិត្តឃេច ភំ អកាឃិ៑

១០៥៑ ញ្ញាបិជចិតក្កេតិ ភ ទៅនិឃត្តស្ស បទ្មបឈាតប្បជិឃំឃុត្តោ ភាយ ចិតក្កេ ចិត្តស្ថប្បជ្ជតិ, អឆស្ស អតិចស្សអច្ចុហ្យអតិឃឹតាជិតិ បភ បជិច្ច ចិត្តចិបរិណាយភារចោ ហោតិ, តំ ឃត្តាឃ “ញ្ញាបិជចិតក្កេ”តិ អាហ៑ ចិហិឃាចិតក្កេតិ ភ ឃហាឃត្តស្ស បឃេរំ

ຣຸກ຺ຂປ຺ປາຕປຣັສຍຸເຕ຺ຕາ ຍິຕເກ຺ກາ ອຸປ຺ປັຊ຺ຊຕິ, ຈິເຕ຺ຕ ປນ ອຸຖ຺ຖາການເຣ ອເນກກ຺ກາການເຣ ເຫາຕິ, ຕໍ ກເຫຕ຺ວາ ຈິຫິສາຈິຕກ຺ກຍກາສີ`

ປຕ຺ຕສາລິທ຺ວາເຣ ຄິສິເກ຺ກາ ຫິ ສີຫຍ຺ຍາຍ຺ຍຂິເຣ ຈາຍອຍິເກ ສຸການເຍາ ຕຸຕ຺ຕຍິເກ ຈິຫິສເຕ຺ຕ ປສ຺ສຕິ` ອຖ ເຕາຂິສເຕ຺ຕາ ຖຸຍສິ຺ຍິ ຄາຍ

ອກຸເຕາກເຍ ອຣເຍ຺ຍາ ຖຸເຍສໍ ຕິຣຖ຺ຖາຕກາຕໍ ປຈ຺ຈຕິ຺ກາ ອຸປ຺ປັຊ຺ຊຕິ, ຍລຈເຕ຺ຕາ ຣຸຖ຺ຖາເລ ຕາຕຕ຺ຕິ, ຍລຈຕ຺ຕາຂິຕາ ຈຕ຺ຕຕີຕິ ກາຣຸຍ຺ຍາ

ອຸປ຺ປາເຣຕິ` ອເຍ຺ຍາປິ ຕິຍອາຣາຕເຍາ ກຸກ຺ກຸຊຍຸສິກາຂີຄິ ຕາຕເຕ຺ຕ ປສ຺ສຕິ, ກາຍໍ ປິທ຺ທາຍ ປຈິເຖ຺ຖາ ຍຄຸເຍ຺ຍ ຣາຊກຍິເກຫິ ອຸປຖ຺ຖເຕ

ຈສຕຖ຺ຖາຂີຄິ ອຄຸກຈເຕ຺ຕ ອຕ຺ຕເຄາ ກສິຈລິຊ຺ຊາຂີຄິ ກຍຸາຄິ ກຕ຺ວາ ຂີຈິຕໍ ຄ ລກຕ຺ຕີຕິ ກາຣຸຍ຺ຍາ ອຸປ຺ປາເຣຕິ, ຕໍ ສທ຺ທາຍ "ອຸປ຺ປັຊ຺ຊຕິ

ຈິຫິສາຈິຕເກ຺ກາ"ຕິ ອາຫ` ຕຖາ ຕຖາຕິ ເຕຄ ເຕຄ ອາການເຣຄ` ຖຸຂໍ ຈຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ – ກາຍຈິຕກ຺ກາຂີສຸ ຍໍ ຍໍ ຈິຕເກ຺ກຕິ, ຍໍ ຍໍ ຈິຕກ຺ກໍ

ປຈເຕ຺ຕຕິ, ເຕຄ ເຕເຄ ຈສ຺ສາການເຣຄ ກາຍຈິຕກ຺ກາຂິກາເຣຈາ ເຈຕເສາ ຄ ຫິ ເຫາຕີຕິ` ປຫາສິ ເຄກ຺ລຍຸຈິຕກ຺ກຕ຺ຕິ ເຄກ຺ລຍຸຈິຕກ຺ກໍ ປຊຫຕິ`

ຍຫຸລຍກາສີຕິ ຍຫຸລໍ ກເຣາຕິ` ຕສ຺ສ ຕໍ ກາຍຈິຕກ຺ກາຍ ຈິຕ຺ຕຕ຺ຕິ ຕສ຺ສ ຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ກາຍຈິຕກ຺ກຕ຺ວາຍ` ຍຖາ ກາຍຈິຕກ຺ກສຍຸຍຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ,

ຊຈເຍຈໍ ຄຍຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ` ເສສປເຣສຸປິ ຊເສຈ ຄເຍາ`

ຖຸຕາຄິ ອຕ຺ຖີປິກໍ ອຸປຍໍ ຕເຣສ຺ເຕ຺ຕາ ເສຍ຺ຍຖາປີ ຕິອາຂິຍາຫ` ຕຕ຺ຖ ກິເຖ຺ຖ ສຍ຺ຍາເຣຕິ ສສ຺ສສຍ຺ຍາເຣ` ອາເກາເຊຍ຺ຍາຕິ ອຸຕຸກໍ ປິຊີຍໍ

ປຫເຣຍ຺ຍ` ປຊິເກາເຊຍ຺ຍາຕິ ຕິຣິຍໍ ຍາສຸກາສຸ ປຫເຣຍ຺ຍ` ສຄ຺ຄິສຸເຄ຺ຕຍ຺ຍາຕິ ອາຈຣິຕ຺ວາ ຕິເຖ຺ຖຍ຺ຍ` ສຄ຺ຄິຈາເຣຍ຺ຍາຕິ ຖຸເຕາ ຂິເຕາ ຈ ກຄ຺ຄໍ

ຄ ຕເຣຍ຺ຍ` ຕເຕາຄິຕາຄຕ຺ຕິ ເຕຄ ການເລາຄ, ຊຈໍ ອຣກ຺ລຕາຕໍ ກຸຄ຺ຄ ປເຣສໍ ສສ຺ສຕາຕກາຣເລາຄາຕິ ອເຕ຺ຖາ` ຍາເລາ ຫິ ເກາປິເລາເກາ

ຊຈໍ ການເຈາ ອຣກ຺ລຍາເຄາ "ອຍໍ ອຍ຺ຍາຕໍ ກຕ຺ຕເຈຕຕໍ ຕາຕຕິ, ອຸຊຸ ການເຈາ ຣກ຺ລຕຸຍິ ຄ ສເກ຺ກຕິ, ກຸເລຫິ ສທ຺ທິ ເຈຣໍ ກທ຺ທາເປຕີ"ຕິ

ເກາສາຍິກາຕຍິ ສຕ຺ຕິກາ ຈສາຂີຄິ ປິປຸທາຕິ, ກິທ຺ທສາຍິກາຕຍິ` ປທ຺ທິເຕາ ປຄ ຖຸຍາຄິ ຈຕ຺ຕາຣິ ກຍາຄິ ສຍຸສ຺ສເຕ຺ຕາ ການເຈາ ສາຕຸກໍ ຣກ຺ລຕິ,

ຕໍ ສທ຺ທາເຍຕໍ ຈຸຕ຺ຕໍ` ອາຂີຄຈຕ຺ຕິ ອຸປທ຺ທຈໍ` ຍຸການຕ຺ຕິ ລິຍກໍ, ຕເທ຺ທສຸ ຈາ ຍຸຕາເຣ` ສໍກິເລສຕ຺ຕິ ກິລິທ຺ທກາຈໍ` ເຄກ຺ລຍຸຕິ ເຄກ຺ລຍຸຍິຍ຺ອາຄິສໍສຕ຺ຕິ

ຈິສຸທ຺ທິປກ຺ລໍ` ເຈາຕາຄປກ຺ລຕ຺ຕິ ຖຸຂໍ ຕເສ຺ສຈ ເຈຈຈຄໍ, ກຸສລິຄໍ ຊຍຸາຄໍ ເຄກ຺ລຍຸຍິຍ຺ຈິສຸທ຺ທິປກ຺ລໍ ອທ຺ທສຕ຺ຕິ ອເຕ຺ຖາ`

໑໐໔` ເຄກ຺ລຍຸຕ຺ຕິ ຈ ການເຍຫິ ຄິສ຺ສຊໍ ສຕ຺ຖາກຸສລໍ, ຊກຊເຍຸ ສຕ຺ກຍຸາເຣຄ ຄິຖ຺ຖາຄເຍຈ` ຕຕິຂໍ ຍຸປຍຸສໍສທ຺ທໍ – ກິທ຺ທສຍ຺ຖາຊໍ ຈິຍ ຫິ

ຣຸປິຂີອາເຣຍຸທໍ, ກຸຊການເຈາ ຈິຍ ກຸຊຈິຕ຺ຕໍ, ປທ຺ທິຕເກາປິລເກາ ຈິຍ ເຕາຂິສເຕ຺ຕາ, ຈຕຸຖ຺ຖິຊກຍໍ ຈິຍ ອຕ຺ຕປຣຸກຍຍາຍາຍິສາຍ

ສໍຈຕ຺ຕຄຈິຕເກ຺ກາ, ປທ຺ທິຕເກາປິລກສ຺ສ ຈຕຸຖ຺ຖິຊໍ ກຍໍ ຂີສ຺ວາ ກິທ຺ທສຍ຺ຖາເຊ ອປຍາເຣຄ ເກາຣກ຺ລທໍ ຈິຍ ເຕາຂິສຕ຺ຕສ຺ສ ລຖ຺ຖສ຺ສາຄິ ປສາຕໍ

ປເຣຫເຕາ ອຕ຺ຕຍາຍິສາຂິກຍໍ ຂີສ຺ວາ ຣຸປິຂີສຸ ອາເຣຍຸເທາສຸ ຍຖາ ກາຍຈິຕກ຺ກາເຣຍາ ຄ ອຸປ຺ປັຊ຺ຊຕິ, ຊຈໍ ຈິຕ຺ຕຣກ຺ລທໍ` ປຖ຺ຖາຈຸທ຺ທິເກາຕິອາຂີສຸ

ອຄຸປ຺ປຄ຺ຄາຍ ເລາກິຍເລາກຸຕ຺ຕຣປຖ຺ຖາຍ ອຸປ຺ປາຊາຍ, ອຸປ຺ປຄ຺ຄາຍ ຈ ຈຸທ຺ທິຍາ ສໍຈຕ຺ຕຕີຕິ ປຖ຺ຖາຈຸທ຺ທິເກາ` ຄ ຣຸກ຺ລເກາຖ຺ຖາສາຍ ສໍຈຕ຺ຕຕີຕິ

ອຈິຍາຕປກ຺ລິເກາ` ຄິຖ຺ຖາຄສາຕຸສທ຺ທິກິຣິຍາຍ ສໍຈຕ຺ຕຕີຕິ ຄິຖ຺ຖາຄສໍຈຕ຺ຕິເກາ` ຣຕ຺ຕິ ເຈປິ ຄໍ, ກິກ຺ລເຈ, ອຄຸຈິຕກ຺ກຍຸຕ຺ຕິ ສກລຣຕ຺ຕິ ເຈປິ ຕໍ

ຈິຕກ຺ກໍ ປຈເຕ຺ຕຍຸຍ຺` ຕເຕາຄິຕາຄຕ຺ຕິ ຕໍຍຸລກໍ` ຍຸຫເຍ຺ຍຍ຺ຍາຕິ ອຸຍ຺ຍາຕີເຍຍຸ, ອຸທ຺ທຖາຍ ສໍຈເຕ຺ຕຍ຺ຍາຕິ ອເຕ຺ຖາ` ອາຣາຕິ ຖຸເຣ` ສຍາຂິຍາຕິ

ອຸປຈາຣສຍາຂິເຕາປິ ອປ຺ປຄາສຍາຂິເຕາປິ` ເສາ ເຕາ ອຫໍ, ກິກ຺ລເຈ, ອຍ຺ຍຕ຺ຕເຍຈ ຈິຕ຺ຕຕ຺ຕິ ເສາ ອຫໍ, ກິກ຺ລເຈ, ຍາ ເຍ ຈິຕ຺ຕໍ ສຍາຂິຍາຖຸເຣ

ເຫາຕຸຕິ ອຍ຺ຍຕ຺ຕເຍຈ ຈິຕ຺ຕໍ ສທ຺ທເປຍິ, ເກາຈເຣຍ຺ຍຕ຺ຕ ຊເປຍີຕິ ອເຕ຺ຖາ` ສຄ຺ຄິສາເຊຍີຕິ ຕເຕ຺ຈ ຈ ຄໍ ສຄ຺ຄິສີຊາເປຍິ` ຊເກາຂີ ກເຣາຍີຕິ ຊກກ຺ກໍ

ກເຣາຍິ` ສຍາຕຫາຍີຕິ ສຍຸາ ອາຕຫາຍິ, ສຸທ຺ທ ອາເຣາເປຍີຕິ ອເຕ຺ຖາ` ຍາ ເຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸາຫຍ຺ຍາຕິ ຍາ ຍໍຍາຈິຕ຺ຕໍ ອຸຍ຺ຍາຕີຍິຕ຺ວາ, ຍາ ອຸທ຺ທຖາຍ

ສໍຈຕ຺ຕຕຸຕິ ອເຕ຺ຖາ`

᪑᪖᪐᪨ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨠᨣ᩠ᨣᨲᩣ...ᨸᩮ... ᩋᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨠᨣ᩠ᨣᨲᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨸᨮᨾᩣᨿ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲᩁᩩᨱᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨠᨣ᩠ᨣᨲᩣ
ᨠᩣᨾᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩥᨠᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨠᨣ᩠ᨣᨲᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩈᩮᩣᨿᩮᩅ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩥᨠᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨠᨣ᩠ᨣᨲᩣᨲᩥ ᨧ ᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩣᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩥᨠᨭ᩠ᨮᩮᨶ
ᩋᩅᩥᩉᩥᩴᩈᩣᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨠᨣ᩠ᨣᨲᩣᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨

ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨸᨭ᩠ᨮᨸᨶᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨿᩔ ᩉᩥ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨲᩁᩩᨱᩣ, ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨸᩥ᪨ ᨲᩔ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲᩥᨧᩥᩁᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᨠᩣᨿᩮᩣ ᨠᩥᩃᨾᨲᩥ, ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩅᩥᨿ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᨲᩥ, ᨠᨧ᩠ᨨᩮᩉᩥ ᩈᩮᨴᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᨾᨲ᩠ᨳᨠᨲᩮᩣ ᩏᩈ᩠ᨾᩅᨭ᩠ᨭᩥ ᩅᩥᨿ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᨬ᩠ᨬᨲᩥ ᩅᩥᩉᨬ᩠ᨬᨲᩥ ᩅᩥᨸ᩠ᨹᨶ᩠ᨴᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᨶ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᨸᩁᩥᨴᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩩᨴᩩᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩔᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᨸᩩᨶ ᩋᨲᩥᨧᩥᩁᩴ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᨲᨳᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨸᩩᨶ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨳᩮᩅ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨿ ᩉᩥ ᨻᩉᩪᨸᨠᩣᩁᩣ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᨿᨳᩣ ᨿᩮᩣᨵᩔ ᨹᩃᨠᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨻᩉᩪᨸᨠᩣᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᩴ ᨸᩅᩥᩈᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᨲ᩠ᨳᩦᩉᩥᨸᩥ ᩋᩔᩮᩉᩥᨸᩥ ᨿᩮᩣᨵᩮᩉᩥᨸᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩌᩅᩩᨵᩮᩈᩩ ᩅᩣ ᨡᩦᨱᩮᩈᩩ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣᨴᩥᨽᩣᩅᩮ ᩅᩣ ᩈᨲᩥ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨹᩃᨠᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᨠᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩌᩅᩩᨵᩣᨶᩥᨸᩥ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ, ᩅᩥᩔᨾᨲᩥᨸᩥ, ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥᨸᩥ, ᨸᩣᨶᩦᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩥᩅᨲᩥ, ᩈᨶ᩠ᨶᩣᩉᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨶᨿ᩠ᩉᨲᩥ, ᨲᩴ ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᩴ ᨸᩅᩥᩈᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᩏᨧ᩠ᨧᩣᩁᩣᨴᩥᨸᩦᩊᩥᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨠᩮᨶᨧᩥᨴᩮᩅ ᩅᩣ ᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨶ ᨹᩃᨠᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᨠᩴ ᨸᩅᩥᩈᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨶ᩠ᨳᨾ᩠ᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᩴ ᨸᩅᩥᩈᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨿᩮᩣᨵᩔ ᨹᩃᨠᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᨠᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨿ ᨻᩉᩪᨸᨠᩣᩁᩣ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᨶ ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᨶᩥᨲ᩠ᨳᩁᨱᨠᨿᩮᩣᨵᩔ ᨹᩃᨠᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᨠᨲᩮᩣᨸᩥ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣ ᨻᩉᩪᨸᨠᩣᩁᨲᩁᩣ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᩉᩥ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲᩥ, ᩅᩥᨸᩔᨶᩣ ᨸᨶ ᨳᩣᨾᨩᩣᨲᩣ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ᪨ ᨳᩣᨾᨩᩣᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨳᩃᩮ ᨶᩣᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨶᩣᩅᩣᨿ ᨽᨱ᩠ᨯᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨠᨭᨽᩣᩁᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩏᨴᨠᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨶ ᩈᨠᨭᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨠᨭᨽᨱ᩠ᨯᨾ᩠ᨸᩥ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨣᩮᩣᨱᩮᨸᩥ ᨶᩣᩅᩣᨽᩣᩁᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨶᩣᩅᩣ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᩈᩮᩣᨲᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣ ᩈᩩᨸᨭ᩠ᨭᨶᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲᩥ, ᩅᩥᨸᩔᨶᩣ ᨸᨶ ᨳᩣᨾᨩᩣᨲᩣ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᨳᩣᨾᨩᩣᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨳᩃᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨠᨭᩴ ᩅᩥᨿ ᩉᩥ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩏᨴᨠᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩣᩅᩣ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣ᪨ ᩍᨲᩥ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨸᨭ᩠ᨮᨸᨶᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨿᨬ᩠ᨬᨴᩮᩅᩣᨲᩥᩌᨴᩥ ᨠᨱ᩠ᩉᨸᨠ᩠ᨡᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨸᩩᨶᩣᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᨴᩦᨸᩥᨠᩴ ᩏᨸᨾᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨸᩦᨲᩥᩌᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿᨲ᩠ᨳᩈᨾ᩠ᨸᨠ᩠ᨡᩮᩣᩈ᩠ᩅᨲᩥ ᨠᩣᨿᨲ᩠ᨳᩴ ᩌᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩈᨲᩥᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨶᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲᩣ ᨠᩣᩁᩮᩅᩣᨲᩥ ᩈᨲᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨶᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨻᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨵᩥᨲᩮᩣ ᨧ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩌᩁᩮᩣᨧᩮᨲᩣᨴᩥᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨲᨲ᩠ᨳ᪨ ᩑᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩑᨲᩮ ᩈᨾᨳᩅᩥᨸᩔᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩈᨲᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᨶᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨻᩩᨾᩥᨲᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᨾᨳᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨶᩴ ᨳᩣᨾᨩᩣᨲᨠᩣᩁᩮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨲᨴᩣ ᨠᩥᩁᩔ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣᨿ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᩋᨭ᩠ᨮ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᩑᨠᩣᩅᨩ᩠ᨩᨶᩮᨶ ᩌᨸᩣᨳᩴ ᩌᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩥᨸᩔᨶᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩋᨶᩩᨸᩔᨶᩣ ᩑᨠᨸ᩠ᨸᩉᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᩌᩁᩩᩊ᩠ᩉᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

១៨៥៉ សេយ្យថាបិតិ ពួឆ កិំ ជសេ្សតិ? អយំ បិដិសេយេក្កា អត្យសត្ថិ, សត្តានពៀហិត្យបធាទំ អត្តសោ សត្ឲ្យកាចសយ្យជញ្ញា ជសេ្សត្តោ ករចា ពួយំ សេគសតំ អារកិ៉ តឮ អរសេ្ណាតិ អដចិយំ៉ បចសេតិ ចតសល្ថេ៉ អត្ឲតោ ហិ ពួជំ ក្ខយំ ឲកសេច, បផេយ្ស បត ក្យតិយំ សេចចតំ៉ អសោយាកសេ្លូយការសេយាតិ ចត្យហិ សោយាកេហិ សេឰយំ តិក្ខយដ្ឋាតំ អតិឆ្លសេ្តា កឈសេច ពួឆ្លសេ្តា ៉ សោចត្ឲិកោតិ ស្យចត្ឲិកាចាចសេហា៉ បិតិកាយតិសោយាតិ តុដ្ឋិ៍ កាយតិសោយា៉ "បិតាកាយតិសោយា"តិ ចា បិសេធា៉ បិគសេហយ្យាតិ សាឰាឌីហិ ឆសេកយ្យ៉ ចិចសេរយ្យាតិ ចិសគយុល់ កត្ឲា ចិចដំ ករេយ្យ៉ ក្យុក្កត្តិ ក្ខកាចតបត្តាតាឌីហិ សត្តិរុត្ថិ អយក្កិ៉ ឡក្ខសេហយ្យ ឡកាចរត្តិ សេតរំ ឡក្ខកោ ចរយាតំ ចិឃ ឲកំ ឌីបកាយិក៌ ឲកាស្ថិ៍ ធាសេត ជសេបយ្យ៉ ឡកាចារិកត្តិ ឌីឈរជ្ជយា ពត្ថិតំសោច យិកិ៉

យិកល្យក្ខកោ ហិ អរញ្ញា យិកាតំ ចសតដ្ឋាតំ កត្ឲា "ពួឆ ចសត្តិ, ពួយិតា យកេ្កត តិក្លូយត្តិ, ឲត្ឲ ធរត្តិ, ឲត្ឲ បិចត្តិ, ពួយិតា យកេ្កត បចិសត្តិ"តិ សល្លេក្ខត្ឲា យក្កិ បិឆាឃ ក្យុក្កិ ចិចរិត្ឲា ឡកាចរញ្ញា ឡកាចារិកញ្ញា ជសេបត្ឲា សយំ បដិឆ្លតដ្ឋាសេត សត្តិ៍ កសេហត្ឲា តិដ្ឋតិ៉ អឆ សាឃតត្យូយសោ យិកា អក្យសោតាកសេយ អរញ្ញោ ចរិត្ឲា បាតិយំ បិចិត្ឲា យិកសេបិតសេកហិ សត្ថិ កិញ្ញអយាតា ចសតដ្ឋាតសត្តិកំ អាកត្ឲា ឡកាចរញ្ញា ឡកាចារិកញ្ញា ឌិស្ឲា "សហាឃកា សេតា អាកតា កចិស្សត្តិ"តិ តិរាសញ្ញា បចិសត្តិ, សេត យក្កិ បិហិតំ ឌិស្ឲា "តាយំ យកេ្កា, អយំ យកេ្កា កចិស្សតិ"តិ ក្យុក្កិ៍ បដិបដ្ឋត្តិ៉ យិកល្យក្ខកោ ត តាច កិញ្ចិ កេរាតិ, បចិដ្ឋេស្យ បត សត្តបច្ឆិយំ សលិកំ បហរតិ៉ សោ ក្ខត្តសតិ, តសោ សត្តោ ក្ខត្តសិត្ឲា "កឃំ ក្ខប្យត្តុ"ត្តិ ប្យរសោ ឡក្ខលិសេក្កា ក្ខគសេកត ចា ចសេតត ចា បត្តសោត ចា សត្តិរុត្ថិ យក្កិ ឌិស្ឲា ក្ខកេហិ បសេ្សហិ អក្កុលិសត្តលិកំ ចិឃ កហតចតំ បចិសិតំ្យ អសេក្កាត្តា បចិដ្ឋយកេ្កតច តិក្លូយិតំ្យ អារកត្តិ៉ ល្យក្ខកោ សេតរំ តិចត្តតកាចំ ពាត្ឲា អាឌសោតា បដ្ឋាឃ តិំសយ្បិ ចត្តាលិសយ្បិ យិសេក ឈាសេតតិ៉ ពួជំ សត្ថាឃ ឲចពៀសោ, កិល្លសេច, យហាយិកសេ្ឈា អបសេរត សយសោត អតឃញ្ញសតំ អាបជ្ជយ្យាតិ ក្យត្តិ៉

"តត្តិរាកេស្យតំ អឆិចចតំ, អចិដ្ឋាសោយតំ អឆិចចត"ត្តិ ឲត្ឲ ឃស្ឲា ពួសេយ សត្តា អចិដ្ឋាឃ អញ្ញាលា ហ្យត្ឲា តត្តិរាសេកត អាពត្ថិត្ឲា រូបិរយ្ឲលាឌីតិ ក្ខបតិតា ចដ្ឋក្យល្លូសត្តិឃា ឈាតំ លកត្តិ៉ តស្ឲា ករចា ឡកាចរំ តត្តិរាសេកាតិ, ឡកាចារិកំ អចិដ្ឋាតិ កត្ឲា ជសេ្សសិ៉

យិកល្យក្ខកោ ហិ ឲកកាបិ សេតរំ សាឰាកសេ្តត សទិរំ ប្យត្ថិត្ឲា យត្យស្សាកត្ថិ អបសេតត្ឲា ឡកាចរំ ឲកាស្ថិ៍ ធាសេត ជសេបត្ឲា ឡកាចារិកំ សហ រជ្ជយា ចិស្សជ្ជត្ឲា អត្តាតំ បដិឆ្លាទេត្ឲា សត្តិ៍ អាគាឃ ឡកាចរស្ស សត្តិកោ តិដ្ឋតិ, ឡកាចារិកា យិកកលស្ស ធរលដ្ឋាតាកិយុលិ កច្ឆតិ ៉ តំ ឌិស្ឲា យិកា សិសាតិ ក្ខក្លិបិត្ឲា តិដ្ឋត្តិ, សាបិ សិសំ ក្ខក្លិបិត្ឲា តិដ្ឋតិ, សេត "អយ្យាកំ សយជាតិកា អយ"ត្តិ កោចរំ កលាត្តិ៉ សាបិ តិលាតិ ឰាគត្តិ ចិឃ សលិកំ ក្ខបកច្ឆតិ៉ អារញ្ញកោ ឃ្យធបតិយិកោ តស្សា ចាតំ លកិត្ឲា សកកទិយំ ចិស្សជ្ជត្ឲា តគកិយុសោ សេហាតិ៉

សត្តាតពៀតចតចសេច បិយំ សេហាតិ៉ ឡកាចារិកា អារញ្ញកស្ស យិកស្ស អធ្ឋាសត្តកាចំ អគត្ឲា តគកិយុលិច បឆ្លសោ បដិក្កយិត្ឲា ឡកាចរស្ស សត្តិកំ កច្ឆតិ, ឃត្ឲ ឃត្ឲស្សា រជ្ជុ លក្កតិ, តត្ឲ តត្ឲ ល្យសេត បហរិត្ឲា សេយាសេចតិ, អារញ្ញកោ យិសេកា ឡកាចរំ ឌិស្ឲា ឡកាចារិកាឃ សយ្ឲត្តា ហ្យត្ឲា ឡកាចសេ ក្ខស្ឃយំ កត្ឲា បិដ្ឋិ៍ តាសេយត្ឲា សិសំ កេយ្យសេត្តា តិដ្ឋតិ, តស្ថិ៍ ឰសេណ សត្តិ៍ ឌិចព្យាឃ សេលហសេត្តាបិ "កិំ ឲត"ត្តិ ត ជាតាតិ, ឡកាចសេរាបិ សចស្ស ក្ខបទិកាសេកត តំ យិក៌ បហរិតំ្យ ស្យល់ សេហាតិ, បិដ្ឋិ៍ តាសេយតិ៉ សចស្ស សេហដ្ឋាកាសេកត បហរិតំ្យ ស្យល់ សេហាតិ, ហគយំ

ᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᩃᩩᨴ᩠ᨴᨠᩮᩣ ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᩥᨠᩴ ᨾᩥᨣᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨥᩣᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩴᩈᩴ ᩋᩣᨴᩤᨿ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨿᨳᩣ ᩈᩮᩣ ᨾᩥᨣᩮᩣ ᩒᨠᨧᩣᩁᩥᨠᩣᨿ ᨾᩩᨿ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩒᨠᨧᩁᩮ ᨸᩈᩩᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶᩥᨩ᩠ᨫᩣᨿ ᨾᩮᩣᩉᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨲᨳᩣ ᨻᩣᩃᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᨾᩮᩣᩉᩥᨲᩣ ᩋᨶ᩠ᨵᨽᩪᨲᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣ ᩁᩪᨸᩣᨴᩦᩈᩩ ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩁᩣᨣᩴ ᩏᨸᨣᨾ᩠ᨾ ᨧᨲᩩᩁᩣᨸᩣᨿᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨾᩁᨱᩴ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᨣᨧᩣ ᩒᨠᨧᩁᩴ ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩁᩣᨣᩮᩣᨲᩥ, ᩒᨠᨧᩣᩁᩥᨠᩴ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩥᨲᩴ᪨

ᩍᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩅᩥᩅᨭᩮᩣ ᨾᨿᩣ ᨡᩮᨾᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᩍᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨿᩣ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩉᩥᨲᨩ᩠ᨫᩣᩈᨿᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩉᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩋᨲᩥᨾᩦᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᨣ᩠ᨣᩥᨿᨸ᩠ᨸᨾᩩᨡᩣᨶᩴ ᨸᨠᩣᩈᩥᨲᩮᩣ ᨡᩮᨾᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩅᩥᩅᩁᩥᨿᩣ ᩋᨯ᩠ᨰᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᨸᩥᩉᩥᨲᩮᩣ ᨠᩩᨾ᩠ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᩣᨴᩦᨶᩴ ᨽᨴ᩠ᨴᩅᨣ᩠ᨣᩥᨿᩣᨶᩴ ᩐᩉᨲᩮᩣ ᩒᨠᨧᩁᩮᩣ ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩁᩣᨣᩮᩣ ᨾᩪᩃᩴ ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩣᨲᩥᨲᩮᩣ, ᨶᩣᩈᩥᨲᩣ ᩒᨠᨧᩣᩁᩥᨠᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣ ᨶᨭ᩠ᨮᩣ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩉᩥᨲᩣᨶᩩᨸᨧᩣᩁᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾᩥ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩈᩪᨴᨶᩥᨿᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪑᪐᪨ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪑᪖᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨴᩈᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᨸᨳᩅᩈᩮᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ, ᩅᩥᨸᩔᨶᩣᨸᩤᨴᨠᩋᨭ᩠ᨮᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨵᩥᨠᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳᩣᨿᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨸᩩᩁᩮᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᨸ᩠ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᨶᩴ ᩋᩣᨴᩤᨿ ᩋᩈᩩᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨾᩪᩃᩮ ᩅᩤ ᩅᨶᩈᨱ᩠ᨯᩮ ᩅᩤ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᨸᩤᨴᩮ ᩅᩤ ᨸᨻ᩠ᨽᩣᩁᩮ ᩅᩤ ᩈᨾᨱᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩉᩥ ᩅᩤ ᨸᩤᨴᩮᩉᩥ ᩅᩤ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩮᩣ ᨲᩥᨱᨸᨱ᩠ᨱᩣᨶᩥ ᩋᨸᨶᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩋᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨿᩮᩅ᪨ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨶ ᩉᨲ᩠ᨳᨸᩤᨴᩮ ᨵᩮᩣᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩃ᩠ᩃᨦ᩠ᨠᩴ ᩋᩣᨽᩩᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩪᩃᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩋᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨶᩩᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨿᩮᩅ᪨

ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᨠᩣᩁᨱᩣᨶᩥ᪨ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨠᩣᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾᨿᩮ ᩈᨾᨿᩮ᪨ ᨶ ᨲᩩ ᨧ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨲᩣᨿ ᨾᩩᩉᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨾᩩᨬ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩁᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨾᨶᩈᩥᨠᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨠᨣᨧᩣ “ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨠᩣᩃ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᩉᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᨲᩥᩴᩈ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᨲᩮᩈᩩ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩁᩩᨧᩥᨲᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᨿᩣᩅ ᨠᩮᩣᨧᩥᨴᩮᩅ ᩏᨸᨠ᩠ᨠᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨶᩩᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩣᩅ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨾᨶᩈᩥᨠᩣᩁᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨿᨴᩤ ᨸᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᨴᩤ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨻ᩠ᨻᩩᨴᩴ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ᪨

ລຸທ຺ຘສໍຫິຕາຕິ ລຸທ຺ຘສຫຄຕາ ຣາຄສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ. ອິເມສໍ ປນ ຕິຓ຺ຓໍ ຈິຕ຺ຕານໍ ເລກຕ຺ຕທ຺ຘາ ອາຣມ຺ມຓາ ຊາຕິຕຕ຺ຕາ. ຕຕ຺ຖ ລຸທ຺ຘສມ຺ປຍຸຕ຺ຕານິ ອຏ຺ຐ ເລາຠສຫຄຕຈິຕ຺ຕານິ ເລຕ຺ຕໍ, ເທາສສມ຺ປຍຸຕ຺ຕານິ ເທ຺ວ ເທາມນສ຺ສສຫຄຕານິ, ເມາຫສມ຺ປຍຸຕ຺ຕານິ ເທ຺ວ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈາທິ ອກຸສລຈິຕ຺ຕານິ. ທິຏ຺ຐິຄຕສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕານິ ປນ ເທ຺ວ ອຸເປກ຺ຂໍ ປາຏິປຸຄ຺ຄລິກໍ ເລຕ຺ຕໍ. ສເຕ຺ຕສຸປິ ສຕ຺ຕາ ເຈວ ສງ຺ຂາຣາ ຈ ອາຣມ຺ມຓໍ, ອຏ຺ຐາຕິຏ຺ຐອສມເປກ຺ຂເຕສຸ ຫິ ສເຕ຺ຕສຸ ຈ ສງ຺ຂາເຣສຸ ຈ ເຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ. ອຍ຺ຍາຍປິ ນິມິຕ຺ຕໍ ປຕິສຸກາຕຍ຺ຍາ ກຸສລູປສໍຫິຕນ຺ຕິ ຕເຕາ ນິມິຕ຺ຕເຕາ ອຍ຺ຍາ ກຸສລນິສ຺ສິຕໍ ນິມິຕ຺ຕ ປຕິສຸກາຕຍ຺ຍາ. ຕຕ຺ຖ ອຍ຺ຍາ ນິມິຕ຺ຕ ຕາຍ ລຸທ຺ຘສມ຺ປຍຸຕ຺ຕເຕາ ຈິຕເຕ຺ຕ ສເຕ຺ຕສຸ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊ ອສຸພກາຈຕາ ອຍ຺ຍາ ນິມິຕ຺ຕ ຕາຍ. ສງ຺ຂາເຣສຸ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊ ອນິຈ຺ຈປຕິສິກາເຣາ ອຍ຺ຍາ ນິມິຕ຺ຕ ຕາຍ. ເທາສສມ຺ປຍຸຕ຺ຕເຕາ ສເຕ຺ຕສຸ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊ ເມຕ຺ຕາກາຈຕາ ອຍ຺ຍາ ນິມິຕ຺ຕ ຕາຍ. ສງ຺ຂາເຣສຸ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊ ຘາຕຸປຕິສິກາເຣາ ອຍ຺ຍາ ນິມິຕ຺ຕ ຕາຍ. ເມາຫສມ຺ປຍຸຕ຺ຕເຕາ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊ ປຍ຺ຍາປຣິປຸຈ຺ຈາເຍາ ອຍ຺ຍາ ນິມິຕ຺ຕ ຕາຍ.

ຕຸມ຺ຫາ ຫຕ຺ຖາ ຈາ ເສາກຕາ ປິຕາ ຈາຕິອາທິກາ ຕເຍຕ ຫິ ສເຕ຺ຕສຸ ເລາເກ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊ ອສຸພເຕາ ອຸປສໍຫຣິຕຕ຺ຕາ. ກິມິ ສາເຣເຕ຺ຕາສິ? ກາເຍສຸ ສາເຣເຕ຺ຕາສິ. ເລາເມສຸ…ເປ… ມຸເຕ຺ຕສຸ ສາເຣເຕ຺ຕາສີ. ອຍໍ ອຕ຺ຕພາເວາ ຕາຍ ຕີຫິ ອຏ຺ຐິສເຕຫິ ອຸສ຺ສາປິເຕາ, ຕຈຫິ ນ຺ຫາຣຸສເຕຫິ ອານເທ຺ຘາ, ຕຈຫິ ມໍສເປສິສເຕຫິ ອນຸລິເຕ຺ຕາ, ອລ຺ລຈເມ຺ມນ ປຣິເຍານທ຺ເຘາ, ຆວິຣາເຄນ ປຏິຈ຺ຉນ຺ເນາ, ຕຈຫິ ຈຓຸເລາຫິ ຕຈຕຸຕິເລາມກຸປສຫເສ຺ສຫິ ຈ ອສຸຈິ ປຄ຺ຄຣຕິ, ກຸຓປຸຣິເຕາ, ທຸຄ຺ເຄນ຺ຘາ, ເຊຄຸເຈ຺ຉາ, ປຏິກູເລາ, ຈ຺ຉຕ຺ຕິສກຸຓປສຕ຺ຕເຍາ, ຕເຕ຺ຕຕ຺ຕ ສາຣໍ ຈາ ຈຣໍ ຈາຕິ ຄຸຈໍ ອສຸພເຕາ ອຸປສໍຫຣຕຸສ຺ສ ສເຕ຺ຕສຸ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊາ ເລາເພາ ປຫີຍຕິ, ເຕຕສ຺ສ ອສຸພເຕາ ອຸປສໍຫຣຓໍ ອຍ຺ຍາ ນິມິຕ຺ຕ ຕາຍ ເຫາຕິ.

ປຕ຺ຖີຈຣາທີສຸ ສງ຺ຂາເຣສຸ ເລາເພ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊ ທ຺ວີຫາກາເຣຫິ ສງ຺ຂາຣມຸຍ຺ຍາຕໍ ສມຸຏ຺ຏາເປຕີຕິ ສຕິປຏ຺ຏານຈຓ຺ຓຕາມໍ ຊ຺ວຕ຺ຕເຍຕ ອສ຺ສາມິກຕາຈກາລິກກາຈຈເສຕ ມນສິກເຣາເຕາ ເສາ ປຫີຍຕິ. ເຕຕສ຺ສ ອນິຈ຺ຈເຕາ ມນສິກາເຣາ ອຍ຺ຍາ ນິມິຕ຺ຕ ຕາຍ ເຫາຕິ. ສເຕ຺ຕສຸ ເທາເສ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊ ປນ ອາຆາຕປຕິວິນຍກເທາປເມາຈານຸທິສໍ ຈເສຕ ເມຕ຺ຕາ ກາເຣຕພ຺ພາ, ຕໍ ກາຈຍເຕາ ເທາເສາ ປຫີຍຕິ, ເຕຕສ຺ສ ເມຕ຺ຕາກາຈຕາ ອຍ຺ຍາ ນິມິຕ຺ຕ ຕາຍ ເຫາຕິ. ຂາຓຸກຓ຺ຏກຕິຓປຓ຺ຓາທີສຸ ປນ ເທາເສ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊ ຕ຺ວໍ ກສ຺ສ ກຸປ຺ປສິ, ກິໍ ປຐວີຘາຕຸຍາ, ອຸທາຫຸ ອາເປາຘາຕຸຍາ, ເກາ ຈາ ປຕາຍໍ ກຸປ຺ປຕິ ຕາຍ, ກິໍ ປຐວີຘາຕຸ ອຸທາຫຸ ອາເປາຘາຕູຕິອາທິກາ ຕເຍຕ ຘາຕຸປຕິສິກາຣໍ ກເຣາຕຸສ຺ສ ເທາເສາ ປຫີຍຕິ. ເຕຕສ຺ສ ຘາຕຸປຕິສິກາເຣາ ອຍ຺ຍາ ນິມິຕ຺ຕ ຕາຍ ເຫາຕິ.

ເມາເຫ ປນ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ອຸປ຺ປເຊ຺ຊ –

“ຄຣຸສໍວາເສາ ອຸທ຺ເທເສາ, ອຸທ຺ທິຏ຺ຐປຣິປຸຈ຺ຉນໍ;

ກາເລນ ຘມ຺ມສ຺ສວນໍ, ຒານາຏ຺ຐານວິນິຈ຺ຉເຍາ;

ປຍ຺ຍາ ປຣິປຸຈ຺ຉາຍ, ເມາຫຘາຕຸ ປຫີຍຕີ”ຕິ –

ញាណេ បញ្ចា ធម្មា ឧបតិដ្ឋិតត្តា។ កថំ ឧបតិដ្ឋាយ វិហរន្តោ ហិ កិច្ច – “អាចរិយោ កាយប្បទេសតំ អនាបុច្ឆិតស្ស បត្តកាលេ វត្តំ អកេនាត្តស្ស ឈេសនំតាឝកាហរណាឌិឝល្លកម្មំ ករោតី”តិ យត្តប្បដិយត្តោ ហោតិ, អថស្ស មោហោ បហីយតិ។ វុឌ្ឍិំ កាលញ្ញុត្តាបិ – “អាចរិយោ វុឌ្ឍកាលេ វុឌ្ឍិំ អក្កោសន្តស្ស អសាធុំ សង្ហាយន្តស្ស ច ឝល្លកម្មំ ករោតី”តិ យត្តប្បដិយត្តោ ហោតិ, ឯវម្បិស្ស មោហោ បហីយតិ។ ករុណាវតីយេ កិច្ច ឧបសង្កមិត្វា “ញាណំ កន្តោ កឹ ញាណស្ស កោ អត្ថោ”តិ បរិបុច្ឆន្តោ កង្ខំ វិនោទេតិ, ឯវម្បិស្ស មោហោ បហីយតិ។ កាលេន ធម្មស្សវនដ្ឋានំ គន្ត្វា សក្កច្ចំ ធម្មំ សុណន្តស្សាបិ តេសុ តេសុ ឋានេសុ អត្ថោ បាកដោ ហោតិ។ ឯវម្បិស្ស មោហោ បហីយតិ។ ញាណស្ស ការណំ, ញាណំ ន ការណន្តិ ឋានាដ្ឋានវិនិច្ឆយេ លទ្ធោ ហោតិ, ឯវម្បិស្ស មោហោ បហីយតិ។ តេនស្ស បញ្ចធម្មូបនិស្សយោ អញ្ញោ និមិត្តំ នាម ហោតិ។

អបិច អដ្ឋតិំសាយ អារម្មណេសុ យំកិញ្ចិ ភាវេន្តស្សាបិ ញាណេ វិតក្កា បហីយន្តិ ឯវ។ ញាណាតិ បន និមិត្តានិ វុឌ្ឍិបច្ចតិកានិ បដិបក្ខភូតានិ។ ញាណេហិ បហីនា រាគាទយោ សុប្បហីនា ហោន្តិ។ យថា ហិ អគ្គិ អល្លកដ្ឋេហិបិ បំសុហិបិ សាខាទីហិបិ បរិវេធេត្វា និព្ពាបេតព្វោ, វុឌ្ឍំ បន អគ្គិស្ស វុឌ្ឍិបច្ចតិកំ, តេន និព្ពុតោ សុនិព្ពុតោ ហោតិ, ឯវមេវ និមិត្តេហិ បហីនា រាគាទយោ សុប្បហីនា ហោន្តិ។ តស្មា ឯតានិ កម្មតានីតិ វេទិតព្វានិ។

កុសលូបសំហិតន្តិ កុសលនិស្សិតំ កុសលស្ស បច្ចយភូតំ។ អញ្ញម្ហាយេចាតិ កោធរញ្ញម្ហាយេច។ បលកណ្ឌាតិ ចណ្ឌីំ។ សុកុមាយ អាណិយាតិ យំ អាណិ និហរិតុកាមោ ហោតិ, តតោ សុកុមតរាយ សារទារុអាណិយា។ ឱឡារិកំ អាណិន្តិ វត្ថុផលកេ ច សារផលកេ ច អាកោដិតំ វិសមាណិំ។ អភិនិហនេយ្យាតិ មុគ្គរេន អាកោដេន្តោ ហនេយ្យ។ អភិនីហរេយ្យាតិ ឯវំ អភិនិហនន្តោ ផលកតោ នីហរេយ្យ។ អភិនិវត្តេយ្យាតិ ញាណាតិ ពហុ និក្ខន្តាតិ ញត្វា ហេដ្ឋតោ ឧបលេត្វា និក្កឌ្ឍេយ្យ។ តត្ថ ផលកំ វិយ ចិត្តំ, ផលកេ វិសមាណិ វិយ អកុសលវិតក្កា, សុកុមាណិ វិយ អញ្ញោ អសុភកាចតាទិកុសលនិមិត្តំ, សុកុមាណិយា ឱឡារិកាណិនីហរណំ វិយ អសុភការតាទីហិ កុសលនិមិត្តេហិ តេសំ វិតក្កានំ នីហរណំ។

ឥទានិ អហិកុណបាទិអាទិ អតិជេគុច្ឆបដិក្កូលកុណបឧបមាយ ទស្សេន្តោ សេយ្យថាបិ ឥត្ថិ វាតិអាទិមាហ។ តត្ថ ឥត្ថី វា បុរិសោ វា មណ្ឌនកជាតិកោ អាទាសន្តោ មណ្ឌនកោ មុណ្ឌនេន បដិមុត្តកោ។ អដ្ដីយេយ្យាតិ អដ្ដោ ទុក្ខិតោ ភវេយ្យ។ ហរាយេយ្យាតិ លជ្ជេយ្យ។ ជិគុច្ឆេយ្យាតិ សញ្ជាតជិគុច្ឆោ ភវេយ្យ។

បហីយន្តីតិ ឯវំ ញាយិតាបិ ការណេហិ ឯតេ អកុសលា ធម្មា វិសដ្ឋា ទុក្ខវិបាកាតិ អត្តនោ បញ្ញាពលេន ឧបបរិក្ខតោ អហិកុណបាទីនិ វិយ ជិគុច្ឆន្តស្ស បហីយន្តិ។ យោ បន អត្តនោ បញ្ញាពលេន ឧបបរិក្ខិតុំ ន សក្កោតិ, តេន អាចរិយំ វា ឧបជ្ឈាយំ វា អញ្ញតរំ វា គរុដ្ឋានិយំ សព្រហ្មចារិំ សង្ឃត្ថេរំ វា ឧបសង្កមិត្វា ឃណ្ដិំ បហរិត្វា ភិក្ខុសង្ឃំ វា សន្និបាតេត្វា អារោចេតព្វំ, ពហុន្នញ្ហិ សន្និបាតេ កថិស្សតេវ ឯកោ បណ្ឌិតមនុស្សោ, “ឥមំ ឯវំ ឯតេសុ អាទីនវោ ទដ្ឋព្វោ”តិ កថេស្សតិ, កាយវិច្ឆិន្ទនិយកថាទីហិ វា បន តេ វិតក្កេ និក្កឌ្ឍិស្សតីតិ។

១៨០៍ អសតិអយតសិការេទា អាបជ្ជិតេន្តាតិ ខេតច េសា ចិតេក្កា សទិតេន្តា ត យតសិកាតេន្តា, អន្តោចិហិតេកាត កចិតន្តាំ៍ ឃឆា ហិ ទ្វេប៉ិ អបឃ្សិត្យការេយា បុទិេសា អក្លិតិ តិយិេលឃ្យ, ឲចេយច ម្វុលកម្ពដ្ឋាតំ ករេហត្វា តិសិេត្កត កិក្លុតា ចិត្តយិ្បចិតេក្កា ៗប្យេត្ក អន្តោចិហិតេកាត កចិតន្តាំ៍ ឲចយឃ្ស េសា ចិតេក្កា បហីឃតិ, តស្មិំ បហីេត បុត កម្ពដ្ឋាតំ ករេហត្វា តិសីឌិតន្តាំ៍

សេច ត បហីឃតិ, ៗក្កហិេតា ឆយូកឆាបតេន្តា េហាតិ, េសា យហាសេគ្កត សន្លាឃិតេន្តា៍ ឲចយ្បិ េច អន្តោចិហិតកឃ្ស សេតា េសា ត បហីឃតិ៍ ឆចិកាឃ យដ្ឋិេបិត្វេកា េហាតិ, ឃត្វ ច ព្យុត្តចណ្ហាបិ ឆយូចណ្ហាបិ លិលិតា េហាត្តិ, តំ តិហទិត្វា ចាេចេត្តត អន្តោចិហិតេកាត កចិតន្តាំ៍ ឲចយ្បិ េច ត បហីឃតិ, ឆចិកេតា អទេលិសហិតាតិ តិហទិត្វា “អឃំ ៗត្វទាេលិ អឃំ អឆទាេលិ”តិ អាចេឌ្ឌេត្តត អន្តោចិហិតេកាត កចិតន្តាំ៍ ឲចយ្បិ េច ត បហីឃតិ, សិបាឌិកំ តិហទិត្វា “ព្ទគំ អាទេកណ្ហកំ តាយ, អឃំ បិប្យលេកា តាយ, ព្ទគំ តលេគ្គុគតំ តាយ, អឃំ ឃ្វូចិ តាយា”តិ បទិក្លាទំ សយត្កាេតេត្តត អន្តោចិហិតេកាត កចិតន្តាំ៍ ឲចយ្បិ េច ត បហីឃតិ, ឃ្វូចិំ ករេហត្វា ឌីចេទ ឌិណ្ហដ្ឋាតំ សិន្តាេត្តត អន្តោចិហិតេកាត កចិតន្តាំ៍ ឲចំ ឃាច ត បហីឃតិ, តាច តំ តំ ក្បុសលកម្មំ កេទាេត្តត អន្តោចិហិតេកាត កចិតន្តាំ៍ បហីេត បុត ម្វុលកម្ពដ្ឋាតំ ករេហត្វា តិសីឌិតន្តាំ, តចកម្មំ បត ត បដ្ឋេបតន្តាំ៍ កស្មា? ចិតេក្កា បច្ឆិេត្ក កម្ពដ្ឋាតយតសិការឃ្ស ឌ្វកាេសា ត េហាតិ៍

េបិទាណកបណ្ហិតា បត តចកម្មំ កត្វាបិ ចិតក្កំ បច្ឆិត្តិំឃុំ៍ តព្រិគំ ចត្វ – តិឃ្យុសាយេលាទឃ្ស កិទ ៗបន្លាេឃា តិឃ្យុយហាចិហាេទ ចសតិ៍ តិឃ្យុសាយេលាេទា “កេត្ត ៗក្កណ្ហិេតាយឺ”តិ អាហ៍ អឆ តំ េឆេទា “ព្ទយស្មិំ ចិហាេទ ត្យ្យាគតាគកំ ទ្បលួកំ, យំ ករេហត្វា ចិត្តលបន្តាតំ កន្ធាហី”តិ អាហ៍ េសា តឆា អកាសិ៍ តត្វ តំ េឆេទា អាហ “អឃំ ចិហាេទា អច្ចត្តសន្លិ្ចេកា, ឲកំ បុក្កលិកដ្ឋាតំ កេទាហី”តិ៍ េសា សាធុ កេត្តតិ អាឌិេតា បដ្ឋាឃ សំឃុត្តតិកាឃំ បត្កុាេទេសាឆតំ េតេឌាឆាត្យកសិលបទិកយូត្តិ តីលីបិ ឲកេតា អាទកិត្វា កម្ពដ្ឋាតំ អប្យតំ បិេបសិ, សំឃុត្តតិកាឃំ បទិេឃាសាេបសិ, េលណកម្មំ តិដ្ឋាេបសិ, សន្តំ កត្វា ៗបន្លាឃឃ្ស សន្តាំ អគាសិ៍ ៗបន្លាេឃា “ទ្យេក្លត េត សាយេលាទ កតំ, អន្ទ តាច ត្វំេឃច ចសាហី”តិ អាហ៍ េសា តំ ទត្តិំ េលេណ ចសេត្តា ៗត្យសប្យាឃំ លកិត្វា ចិបឃ្សតំ ចឌ្ឍេត្វា អទហត្តំ បត្វា តេត្វច បទិតិន្តាឃិ៍ តឃ្ស ឆាត្យេឃា ករេហត្វា េចតិឃំ អកំឃុ៍ អន្ទាបិ តិឃ្យុេត្វទេចតិឃត្តិ បន្តាឃតិ៍ ព្ទគំ បន្តាំ អសតិបន្តាំ តាយ៍

១៨៤៍ ព្ទយស្មិំ ឆត្វា ចិតេក្កា តិក្កណ្ហិត្យំ អសេក្កាេត្តា ព្ទឆ ឆត្វា តិក្កណ្ហិឃ្យុតីតិ ចិតក្កម្វុលេគគំ បន្តាំ ឌេឃ្សេត្តា បុត តឃ្ស េច កិក្លុេចតិអាឌិយាហ៍ តត្វ ចិតក្កសន្លាទសណ្ហាតំ យតសិកាតន្តាត្តិ សន្លេទាតីតិ សន្លាេទា, បច្ចេឃា, ការណំ ម្វុលត្តិ អេត្វា៍ សត្តិដ្ឋតិ ឲត្វាតិ សណ្ហាតំ, ចិតក្កសន្លាទឃ្ស សណ្ហាតំ ចិតក្កសន្លាទសណ្ហាតំ, តំ យតសិកាតន្តាត្តិំ៍ ព្ទគំ ទុត្តំ េហាតិ, អឃំ ចិតេក្កា កិំ េហត្យ កិំ បច្ចឃា កិំ ការណា ៗប្យេត្កាតិ ចិតក្កាតំ ម្វុលត្តា ម្វុលម្វុលត្តា យតសិកាតន្តាត្តិំ៍ កិំ ត្យ េតា អហំ សីឈំកន្ធាយីតិ េកាត ត្យ េតា ការេណាត អហំ សីឈំ កន្ធាយិ? ឃំត្វុតាហំ សលិកំ កេន្ធឃ្យត្តិ កិំ េយ ព្ទយិតា សីឈកយេតត, សលិកំ កន្ធិឃ្យុាយីតិ ឌិេត្តសិ៍ េសា សលិកំ កេន្ធឃ្យាតិ េសា ឲចំ ឌិេត្តត្វា សលិកំ កេន្ធឃ្យ៍ ឲស តេឃា សន្តាត្វ៍

តត្វ តឃ្ស បុទិសឃ្ស សីឈកយតការេលា ចិឃ ព្ទយឃ្ស កិក្លុេតា ចិតក្កសយាទ្យព្ទហការេលា៍ តឃ្ស សលិកកយតការេលា ចិឃ ព្ទយឃ្ស

ចិតក្កធារបច្ឆេទកការេលិ៍ តស្ស ផិតការេលិ ចិឃ ព្ទលយស្ស ចិតក្កធារេរ បច្ឆិន្នេត្ន យ្ញលកយ្ឌ្ឍាត់ ចិរេត្តាតរេណការេលិ៍ តស្ស តិរិស្តការេលិ ចិឃ ព្ទលយស្ស ចិបស្សត់ ចស្ឆេត្តា អរហត្តប្បត្តការេលិ៍ តស្ស តិបត្តការេលិ ចិឃ ព្ទលយស្ស តិឌ្ឍាតារយ្ញណាឃ ឋលរយាបត្តិឃា ឌិចរំ ចិតិចត្តកការេលិ៍ តត្ថ ព្ទរេយ ចិតក្កា កិំ រេហត្យកា កិំ បច្ចយាតិ ចិតក្កាត់ យ្ញលយ្ញល់ កច្ឆត្តស្ស ចិតក្កធារេរា រិចិរេលិ រេហាតិ៍ តស្មិ រិចិលិក្ខុរេត យត្តកំ កច្ឆេត្ត ចិតក្កា រព្ទរេរា តិរ្ទុឌ្ឍត្តិ៍ អឃយរេត្វា ក្ខក្ខឌាតរេកតបិ ឌីរេបតរេឌ្ឍា –

រលកស្ស កិរ រេពាល្ធច្ឆក្កុយ្ញលេ តិក្ខាឃត្តស្ស រេពាល្ធបក្កិ ចល្ហរេតា លិខ្ទិត្វា កណ្ហុយ្ញលេ បតិតំ៍ រេរា តស្ស រេរក្ខត “បឆចិ កិឌ្ឍតី”តិ រឌ្ឍាឃ ឌ្ឍហិត្វា រេចរេកត បលិឃិ៍ តំ ឌិស្វា បុររេតា អរេញ្ញាបិ ចត្យប្បគា បលិឃិស្ស៍ តគា រេពាឍិរេត្តា រីរេហា រេហាតិ៍ រេរា ចិរេត្តរិ – “អហំ បឆចិ តាយ កប្បចិតារេរ កិឌ្ឍតិ, អត្តរា បឆចិរេករេគា តាយ តត្វិ, ឃំត្ញតាហំ យ្ញលយ្ញល់ កត្តា អត្យចិរេឌ្ឍឃ្យ”ត្តិ៍ រេរា ហត្វិតាករេតា បឌ្ឍាឃ ឃាច រលកំ បុច្ឆិ “តឃា, តាត, បឆចិ កិឌ្ឍយាតា ឌិឌ្ឍា”តិ៍ ររេរា “អាយ រេគចា”តិ អាហ៍ រីរេហា “ឲហិ, រេកា, គរេស្សហី”តិ៍ ររេរា “ត រេក្កាយិ រាយី”តិ៍ “ឲហិ, រេរ, យា កាឃី”តិ រណ្យុក្ខរេកត ករេហត្វា ករេតា ររេរា ក្ខុល្ខស្ស អចិក្ខុរេរ ឥត្វា –

“ក្ខក្ខកាឃតិ កក្ខរេត្ត, ឃស្មិ រេគរេរ ចរាយហំ;

អហរេយ្យតំ ត ឌាតាយិ, កិរេយតំ ក្ខក្ខកាឃតី”តិ៍ (ឌា៍ ១៍៣៍ប័វ) –

កាចយាហ៍ រេពាឍិរេត្តា “ត្វំ ឲរេត្តច តិឌ្ឍា”តិ ក្ខុល្ខយ្ញល់ កត្តា រលកស្ស តិបត្ថ្ឍាត់ អក្ខរ, រេពាល្ធបក្កិ អក្ខរ, ឌ្ឍិ ឌ្ឍរេលរេកត្វា ចល្ហំ អក្ខរ, ឌិស្វា “អហំ ររេរា ឲត្វ តិបរេត្ត, តិក្ខាឃយារេតា ព្ទលយស្ស កណ្ហុយ្ញលេ បតិតស្ស ររេក្ខត ‘បឆចិ កិឌ្ឍតី’តិ ឲចំរញ្ញី ហុត្វា បលិឃី”តិ ឌាត្វា តំ ការណំ រនំ បុច្ឆិ៍ ររេរា “អាយ, រេគចា”តិ អាហ៍ រេពាឍិរេត្តា ព្ទយំ កាចយាហ –

“រេពាល្ធច បតិតំ ស្សុត្វា, ក្ខក្ខកត្តិ ររេរា ឌចិ;

ររស្ស ចចត់ ស្សុត្វា, រត្តត្តា ឃិកចាហិតី”តិ៍ (ឌា៍ ១៍៣៍ប័៩);

តរេតា រេពាឍិរេត្តា “យា កាឃចា”តិ ឃិកករេណា អស្សាររេរសិ៍ ឲចំ ចិតក្កាត់ យ្ញលយ្ញល់ កច្ឆត្តស្ស ចិតក្កា បហឹឃត្តិ៍

១១០៍ ព្ទលស្មិ ចិតក្កយ្ញលរេកគបរេឌ្ឍ ឥត្វា ចិតរេក្ក តិក្កហិក្យំ អររេក្ការរេត្តត បត ឲចំ តិក្កហិក្យាឌ្ឍាតិ អបរេយ្យ ការណំ គរេស្សរេត្តា បុត តស្ស រេច, កិក្ខុរេចតិអាឌិយាហ៍

គរេត្តកិគត្តយាឆាឃាតិ រេហឌ្ឍាគរេត្តឌ្ឍបរិគត្តិ ឥរេបត្វា៍ រេចតរា ចិត្តត្តិ ក្យុរលចិរេត្តត អក្យុរលចិត្តំ អកិតិក្កហិក្យាឌ្ឍា៍ ពាលចា បុរិររាតិ

យថា ថាមសម្បន្នោ មហាពលោ បុរិសោ ទុព្ពលំ បុរិសំ សីសេ វា គលេ វា ខន្ធេ វា គហេត្វា អភិនិគ្គណ្ហេយ្យ អភិនិប្បីឡេយ្យ អភិសន្តាបេយ្យ សន្តត្តំ កិលន្តំ មុច្ឆាបេន្តំ វិយ ករេយ្យ, ឯវមេវ ភិក្ខុនា វិតក្កេហិ សទ្ធិំ បដិមល្លេន ហុត្វា “កេ ច តុម្ហេ យក្ខា វាហ”ន្តិ អភិភវិត្វា – “កាមំ តចោ ច ន្ហារុ ច អដ្ឋិ ច អវសិស្សតុ សរីរេ ឧបសុស្សតុ មំសលោហិត”ន្តិ (អ· និ· ២·៥) ឯវំ មហាវីរិយំ បគ្គយ្ហ វិតក្កា និគ្គហេតព្ពាតិ ទស្សេន្តោ ឥមំ អត្ថទីបិកំ ឧបមំ អាហ·

១១៨· យតោ ខោ, ភិក្ខវេតិ អាទិ បរិយាទានការណនិយំ នាយ, តំ ឧត្តានត្ថមេវ· យថា បន សត្ថាចរិយោ តិរោរដ្ឋា អាគតំ រាជបុត្តំ បញ្ចាវុធសិប្បំ ឧគ្គណ្ហាបេត្វា “គច្ឆ, អត្តនោ រដ្ឋេ រជ្ជំ គណ្ហ· សចេ តេ អន្តរាមគ្គេ ចោរា ឧដ្ឋហន្តិ, ធនុនា កម្មំ កត្វា គច្ឆ· សចេ តេ ធនុ នស្សតិ វា ភិជ្ជតិ វា សត្តិយា អសិនា”តិ ឯវំ បញ្ចហិបិ អាវុធេហិ កត្តព្ពំ ទស្សេត្វា ឧយ្យោជេតិ· សោ តថា កត្វា សករដ្ឋំ គន្ត្វា រជ្ជំ គហេត្វា រជ្ជសិរិំ អនុភោតិ· ឯវមេវ ភគវា អធិចិត្តមនុយុត្តំ ភិក្ខុំ អរហត្តគ្គហណត្ថាយ ឧយ្យោជេន្តោ – “សចស្ស អន្តរា អកុសលវិតក្កា ឧប្បជ្ជន្តិ, អញ្ញនិមិត្តបទេ ឋត្វា តេ និគ្គហិត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណិស្សតិ· តត្ថ អសក្កោន្តោ អាទីនវបទេ ឋត្វា, តត្រាបិ អសក្កោន្តោ អសតិបទេ ឋត្វា, តត្រាបិ អសក្កោន្តោ វិតក្កមូលភេទបទេ ឋត្វា, តត្រាបិ អសក្កោន្តោ អភិនិគ្គណ្ហនបទេ ឋត្វា វិតក្កេ និគ្គហិត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរហត្តំ បាបុណិស្សតី”តិ ឥមានិ បញ្ច បទានិ ទេសេសិ·

វសី វិតក្កបរិយាយបថេសូតិ វិតក្កចារបថេសុ ចិណ្ណវសី បគុណវសីតិ វុច្ចតិ· យំ វិតក្កំ អាកង្ខិស្សតីតិ ឥទំ អស្ស វសីភាវាការទស្សនត្ថំ វុត្តំ· អយញ្ហិ បុព្ពេ យំ វិតក្កំ វិតក្កេតុកាមោ ហោតិ, តំ ន វិតក្កេតិ· យំ ន វិតក្កេតុកាមោ ហោតិ, តំ វិតក្កេតិ· ឥទានិ បន វសីភូតត្តា យំ វិតក្កំ វិតក្កេតុកាមោ ហោតិ, តំយេវ វិតក្កេតិ· យំ ន វិតក្កេតុកាមោ, ន តំ វិតក្កេតិ· តេន វុត្តំ “យំ វិតក្កំ អាកង្ខិស្សតិ, តំ វិតក្កំ វិតក្កេស្សតិ· យំ វិតក្កំ នាកង្ខិស្សតិ, ន តំ វិតក្កំ វិតក្កេស្សតី”តិ· អច្ឆេច្ឆិ តណ្ហន្តិអាទិ សព្ពាសវសុត្តេ វុត្តមេវាតិ·

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

វិតក្កសណ្ឋានសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា·

ទុតិយវគ្គវណ្ណនា និដ្ឋិតា·

មូលបណ្ណាសដ្ឋកថាយ បឋមោ ភាគោ និដ្ឋិតោ·

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

មជ្ឈិមនិកាយេ

មូលបណ្ណាស-អដ្ឋកថា

(ទុតិយោ ភាគោ)

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. ឱបម្មវគ្គោ

១. កកចូបមសុត្តវណ្ណនា

២២២. ឯវំ មេ សុតន្តិ កកចូបមសុត្តំ. តត្ថ មោឡិយផគ្គុនោតិ មោឡីតិ ចូឡា វុច្ចតិ. យថាហ –

“ឆេត្វាន មោឡិំ វរគន្ធវាសិតំ,

វេហាយសំ ឧក្ខិបិ សក្យបុង្គវោ;

រតនចង្កោដវរេន វាសវោ,

សហស្សនេត្តោ សិរសា បដិគ្គហី”តិ.

សា តស្ស គិហិកាលេ មហតី អហោសិ, តេនស្ស មោឡិយផគ្គុនោតិ សង្ខា ឧទបាទិ. បព្ពជិតម្បិ នំ តេនេវ នាមេន សញ្ជានន្តិ. អតិវេលន្តិ វេលំ អតិក្កមិត្វា. តត្ថ កាលវេលា, សីមវេលា, សីលវេលាតិ តិវិធា វេលា. “តាយំ វេលាយំ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសី”តិ ([illegible]; មហាវ. ១-៣) អយំ កាលវេលា នាម. “ឋិតធម្មោ វេលំ នាតិវត្តតី”តិ (ចូឡវ. ៣៨៥; ឧទា. ៤៥; អ. និ. ៨.១៩) អយំ សីមវេលា នាម. “វេលាអនតិក្កមោ សេតុឃាតោ”តិ (ធ. ស. ២៩៩-៣០១) ច, “វេលា ចេសា អវីតិក្កមនដ្ឋេនា”តិ ច, អយំ សីលវេលា នាម. តំ តិវិធម្បិ សោ អតិក្កមិយេវ. ភិក្ខុនីនំ ហិ ឱវទិតុំ កាលោ នាម អត្ថិ, សោ អត្ថង្គតេបិ សូរិយេ ឱវទន្តោ តំ កាលវេលម្បិ អតិក្កមិ. ភិក្ខុនីនំ ឱវាទេ បមាណំ នាម អត្ថិ សីមា បរិច្ឆេទោ. សោ ឧត្តរិឆប្បញ្ចវាចាហិ ឱវទន្តោ តំ សីមវេលម្បិ អតិក្កមិ. កថេន្តោ បន ទវសហគតំ កត្វា ទុដ្ឋុល្លាបត្តិបហោនកំ កថេតិ, ឯវំ សីលវេលម្បិ អតិក្កមិ.

សំសដ្ឋោតិ មិស្សីភូតោ សមានសុខទុក្ខោ ហុត្វា. សម្មុខាតិ បុរតោ. អវណ្ណំ ភាសតីតិ តា បន បវត្តកោដ្ឋកានីតិ កថេន្តិយោ ទិស្វា តត្ថ ព្យាបាទំ អនាបត្តិ នាម, ព្យា ភិក្ខុនិយោ អនាចារា ទុស្សីលា បាបធម្មាតិ អវណ្ណំ កថេតិ. អធិករណម្បិ ករោតីតិ ព្យាបាទំ ភិក្ខុំ ព្យា ភិក្ខុនិយោ ឱដ្ឋកាលតោ បដ្ឋាយ អក្ខិតំ ឧបដ្ឋាតិ, ព្យាបាទំ ឱហារេ បុប្ផបូជា ចា អាសនធោវនបរិភណ្ឌករណានីតិ ចា ព្យាបាទំ វចនំ វត្តន្តិ. កុលធីតរោ ឯតា លជ្ជិនិយោ, ត្វេវ ព្យាបាទំ ព្យាទុក្ខិតទុក្ខា វទថ, អយំ នាម តុម្ហាកំ អាបត្តិ ហោតិ, វិនយធរានំ សន្តិកំ អាគន្ត្វា វិនិច្ឆយំ មេ ទេថាតិ អធិករណំ អាគច្ឆតិ.

ខេយាឡ្ហឃបក្កតស្ស អចណ្ហិ ការេតីតិ តត្ថិ ឡ្ហយស្ស ភិក្ខុនោ អនាបត្តិ នាយៈ និច្ចកាលំ ឡ្ហយស្ស បរិវេចកហ្គាទំ អបុញ្ញា ភិក្ខុនីហិតិ អក្កាលំ កវេឆតិៈ អធិការលាយម្បិ កវេទាត្តីតិ ឡ្ហវេយសំ ភិក្ខុនំ ខេយាឡ្ហឃបក្កតេត្តូវស្ស ទិដ្ឋកាលវេនា បដ្ឋាយ អក្ខិតិ ដឃត្ដិៈ ឡ្ហយម្ហិ ចិហាវេទ អនេញ្ញាសំ ចសនដ្ឋានំ ឡូវេលិវេកត្យម្បិ ន សក្កាៈ ចិហាទំ អាកាតភិក្ខុនិវេឃា ឡូចាដំ ចា បដិសត្វាទំ ចា វ្ហេដ្ឋសបដំ ចា វេឆវេយច និស្សាយ លភត្តិ, ក្យលបុត្តវេកា លឌ្ឌី កក្កដ្ឋវេកា, ខុចទុបំ នាយ តុវេយ ឡ្ហាឝញ្ជីឝញ្ជា ចឝឆ, ខុឆ ចិនឃឆវេទានំ សត្តិវេក ចិតិដ្ឋឃំ វេឝខាតិ អធិការលំ អាកាឆ្ឆត្តិៈ

វេសាភិក្ខុ ភកចត្តិ ខុតឝវេខាឆាតិ វេនច បិឃកញ្ចតាឃ ន វេភឆាឆិប្បាវេឃត, អត្ថកាយតាឃ អវេចាឆៈ ខុកំ កិវេស្ស អវេហាសិ – “ឡ្ហយស្ស ភិក្ខុស្ស ខុចំ សំសដ្ឋស្ស ចិហវេទតា អឃវេសា វ្ហបជ្ជិស្សតិៈ វេសា សាសនស្សាបិ អចណ្ហាវេឃចៈ អនេញ្ញាន បត កទិវេតា អឃំ ន ឡូវេមិស្សតិ, ភកចតា ឆម្ចិ វេឝវេសត្វា ឡូចឌិវេតា ឡូវេមិស្សតី”តិ តស្ស អត្ថកាយតាឃ ភកចត្តិ ខុតំ, “អាឃស្មា, ភវេត្ត”តិអាឌិចចនំ អវេចាឆៈ

១១២ៈអាយវេត្តហីតិ ឌានាវេបហិៈ អាយវេត្តហីតិ បវេក្កាសតិៈ

១១៣ៈសង្គាតិ សង្គាឃៈ តស្មាតិ ឃស្មា តុំ ក្យលបុវេត្តា វេឆច សង្គបត្តឌិវេតា ច, ឃស្មា ចា វេត ខុតាហិ សង្គិ សំសដ្ឋស្ស ចិហវេទតា វេឃ តា អវេក្កាសិស្សត្តិ ចា, បហរិស្សត្តិ ចា, វេតាសុ វេឆាឃតស្សំ វ្ហបជ្ជិស្សតិ, សំសវេក្ក បហីវេត ត្វបជ្ជិស្សតិ, តស្មាៈ តក្រាតិ តម្ហិ អចណ្ហការវេនៈ វេកហសិតាតិ បត្តកាឃក្យលនិស្សិតាៈ លគ្គាតិ តល្លាលគ្គាបិ បដិឈលគ្គាបិៈ ចិបរិលាតត្តិ ទត្តឃម្បិ ចិត្តំ ចិបរិលាតំ ដ្ឋដ្ឋឃម្បិ, ម្មតហម្បិ ចិត្តំ ចិបរិលាតំៈ ឡ្ហាឆ បត តល្លាលគ្គចវេសត ទត្តឃម្បិ ចដ្ឋតិ, បដិឈលគ្គចវេសត ដ្ឋដ្ឋឃម្បិ ចដ្ឋតិៈ ហិតាត្យកម្បីតិ ហិវេតត អត្យកញ្ចយាវេតា ហិវេតត ឃវេយាវេតាៈ ន វេឆាសត្តវេទាតិ ន វេឆាសចិវេត្តា កចិស្សាយិៈ

១១៤ៈអឆ វេតា ភកចាតិ កស្មា អាវេភ? ឃក្កតស្ស កិវេ ខុត្តកំ ឡូចាដំ សុត្វាបិ, “ភិក្ខុនិសំសក្កវេតា ឡូវេមិស្សាមិ ចិវេមិស្សាមី”តិ ចិត្តម្បិ ន វ្ហបត្ត, ភកចតា បត សង្គិ បដាហី ចិឃ បដិចិទុវេដ្ឋ អដ្ឋាសិ, អឆស្ស ភកចវេតា ឃឆា នាយ ឌិឈឆ្ឆិតស្ស វេកាឌវេត, បិបាសិតស្ស បានីវេឃ, សីវេតត ឋុដ្ឋស្ស វ្ហវេញាឝក្ខិតស្ស សុវេខ បត្តនា វ្ហបជ្ជតិៈ ខុចវេយច ឡ្ហយំ ឝត្តាចំ ភិក្ខុ ឌិស្វា បឆយវេនាឌិឃំ សុត្តាចា ភិក្ខុ អាបិដំ អាកាមិសុៈ អឆ វេតាសំ ចណ្ហិ កវេឆត្យការវេយា ហុត្វា ឡ្ហយំ វេឆសត់ អាវេភៈ

តត្ថ អាវេទាឆឃិស្សុតិ កហ្សិស្សុ បុវេឃិស្សុៈ ខុកំ សឃឃត្តិ ខុកម្ហិ សឃវេឃៈ ខុកាសនវេកាឆនត្តិ ខុកំ បុវេទភត្តវេកាឆនំៈ ស្សុរិឃក្កឃនវេតា ហិ ឃាច ឃដ្ឋត្តិកា សត្តក្កត្តំ ក្យត្តវេកាឆនម្បិ ឡ្ហាឆ ខុកាសនវេកាឆនវេត្តច អធិវេបត្តំៈ អប្បាឌាឝតត្តិ និវេទាឌាឝតំៈ អប្បាតង្កតត្តិ និដ្ឋក្កត្តំៈ លហុដ្ឋានត្តិ សរីរស្ស សល្លហុកំ វ្ហដ្ឋានំៈ ពលត្តិ កាឃពលំៈ ឋាសុចិហារត្តិ កាឃស្ស សុខចិហារំៈ ឡ្ហយិតា កិ កមិតំ? ឌិចា ចិកាលវេកាឆនំ បឆហាបិតកាវេលា កមិវេតាៈ កត្តាលិសុវេត្តា បត ទត្តិ ចិកាលវេកាឆនំ បឆហាបិតកាវេលា កមិវេតាៈ ឡ្ហយានិ ហិ វេទ្វ វេកាឆនានិ ភកចា ន ខុកប្បហារេន បឆហាវេបសិៈ កស្មា? ឡ្ហយានេច ហិ វេទ្វ វេកាឆនានិ ចវេដ្ឋ សត្តានំ អាចិណ្ណានិៈ សត្តិ ក្យលបុត្តា សុក្ខុមាលា, វេត ខុកវេតា វេទ្វបិ វេកាឆនានិ បឆហត្តា កិលមត្តិៈ តស្មា ខុកវេតា អបឆហាវេបត្វា ខុកម្ហិ កាវេល ឌិចា ចិកាលវេកាឆនំ, ខុកម្ហិ ទត្តិ ចិកាលវេកាឆនត្តិ ចិសុំ បឆហាវេបសិៈ វេតាសុ ឡ្ហាឆ ឌិចា ចិកាលវេកាឆនំ បឆហាបិតកាវេលា កមិវេតាៈ តត្ថ ឃស្មា ឡ្ហាត្ត ន កឃំ ឆវេស្សុត្វា តវេឆ្ជត្វា បឆហាវេបត្តិ,

អាតិយំយំ បត ឥរិយ្យត្វា បដហារេបត្តិ, ឲចព៌្យាយត្តា យុរេលត បដហត្តិ៑ តស្មា អាតិយំយំ ឥរិយ្យេត្តា ព្ទេយ បញ្ចា ក្យេហ ឥរិយ្យយិ៑ អត្យាយតិ

កាវលិយាតិ បុតប្បុត់ យាយេត កត្តព្ចាំ តារេហាយិ៑ “ព្ទង់ កេវាឆ, ព្ទង់ យា កេវាឆា”តិ យត្យប្យាឥកាវលិយយត្តេយច អរេហាយិ៑

តាចត្តេកេតច រេត កត្តព្ចាំ អកំយ្យ, បហាតព្ចាំ បដហិយ្យ, បឲយេពាឆិយំ, កិក្លេច, យុព្ទាចា កិក្លុ អរេហយុំ អយ្យចា ព្ចចាឥបដិកវាតិ៑

ព្ទភាតិ រេតយំ យុព្ទចកាចតីបិកំ ក្លបយំ អាហវេត្តា រេយឃ្យឆាបឹតិអាឥយាហ៑ តត្ត យុក្ខយិយត្តិ យយក្ខយិយំ៑ “យុក្ខយ្យំ យុរេលេត្ត ចិហតតាល្យកេ

តឹឌាតិ បតិក្ខេបឃ្យា”តិ (តី៑ តិ៑ ១៑៣១ប៍) ឲត្ត បត យល្ហក្ខុយិ យុក្ខយឹតិ អាកតា៑ ចត្យយហាបេឆតិ ក្ខិត្ក យហាយក្កាត់ ចិតិចិឌ្ឍ្យព្ចា កតក្ខារេត៑

អាឌព្ចាវេឆាតិ ចិតឹតអយ្យវេឆា៑ ព្ចឈត្តបេតារេភាតិ យឆា វឆំ អកិវ្យហិត្វា ជុំរេតត យក្កា រេហាតិ កលិញ្ចុំ, ឲចំ អាលយព្ចត់ តិយ្យាយ

តិរិយរេតា ឲបិតបេតារេភា៑ រេយាក្កាចរិរេយាតិ អយ្យាចរិរេយា៑ រេស្វច អយ្យឥរេយ្ល យារេវតីតិ អយ្យឥយ្លយាវេឆិ៑ រេយតិគ្ឍកត្តិ រេយត រេយត

យរេក្កត ព្ទគ្ឍតិ៑ យតិគ្ឍកត្តិ ឃំ ឃំ កតិ ព្ទគ្ឍតិ៑ យារេវឃ្យាតិ ក្លគុំ បុវេតា រេបរេឃ្យ៑ បក្ខាយារេវឃ្យាតិ បដិតិចេត្តឃ្យ៑

ឲចរេយច រេលាតិ យឆា ហិ រេយា រេយាក្កាចរិរេយា រេយត រេយត យរេក្កត កយត់ ព្ទគ្ឍតិ, តំ តំ អយ្យា អាវុឡ្ហាច រេហាត្តិ៑ យាឃ យាឃ ច

កតិយា ព្ទគ្ឍតិ, យា យា កតិ កហិតាច រេហាតិ៑ វឆំ រេបរេយត្វា អយ្យា រេតច ចាវេតព្ចា ត ចិឌ្ឍ្យាព្ចា រេហាត្តិ៑ រេកចលំ រេតយំ យរេយ

ក្ខយិការេក ព្យេយ្យ តិមិត្ត ឲបេត្វា កយតរេយច បយ្យិតព្ចាំ រេហាតិ៑ ឲចំ យឃ្យិ រេតយ្យ កិក្លុយ្យ បុតប្បុត់ ចត្តព្ចាំ តារេហាយិ៑ ព្ទង់ កេវាឆ ព្ទង់ យា

កេវាឆាតិ យត្យប្យាឥតយត្តេយច កត្តព្ចាំ រេហាតិ៑ រេតហិបិ តាចរេឥច កត្តព្ចាំ កតេយច រេហាតិ, អកត្តព្ចាំ ឌហិតេយច៑ តស្មាតិ យស្មា យុព្ទចា

ឃុត្តយាតបដិកាកា ហុត្វា យត្យប្យាឥតយេត្តេតច បដហិយ្យ, តស្មា ត្យេយត្ថិ បដហចាតិ អរេត្វា៑ ឲលេល្ហតីតិ ឲលល្ហា កិវ យាលគ្ខុយតា

រេហាត្តិ, តស្មា ឲចយាហ៑ ចិរេយាឥយ្យាតិ ឲលេល្ហ រេចច អព្ចា ច ចល្លិរេយា លិត្តិត្វា តាហិ តឹហរេលាត រេយាឥឃ្យ៑ យុឌាតាតិ

យុយល្ហិតា៑ យយ្ល បរិហវេឃ្យាតិ យរិយាឥំ តាត្តិត្វា ក្លកាយិក្ខុតតបិ កាលេតកាលំ ឃ្យលឃ្យេល ពលាតតបិ ចល្លិក្យាជិគ្ឍឥតតបិ

កិបិល្លប្បុកហរេលាតបិ យក្កាកឌាលយុក្លឥល្ហកហរេលាតបិ យយ្ល ចឥឌ្ឍត្វា រេបរេឃ្យ៑ ត្យិត្តិអាឌីតិ ត្យត្តត្វាតេច៑

១១៩៑ ព្ទភាតិ អក្លត្តិយា រេភាយំ ឥរិយ្យេត្តា ក្ខតបុព្ទត្តិអាឥយាហ៑ តត្ត រេចឥហិកាតិ ចិរេហរក្ខចាយិកយ្យ តីតា៑ អឆ ចា រេចភាតិ បញ្ចា

ត្យគ្ឍតិ, រេចឥត ព្រហតិ ព្ទរិយតីតិ រេចឥហិកា, បល្ហិតាតិ អរេត្វា៑ កហបតាតីតិ ឈរេយាយិតិ៑ កិត្តិយរេព្ចាតិ កិត្តិរេឈារេយា៑ រេយាវតាតិ

រេយាវេគ្ឍត យយក្ខាកតា៑ តិចាតាតិ តិចាតត្យត្តិ៑ ក្លបយត្តាតិ តិព្ចាតា៑ ឥក្លាតិ កត្តបឥតយយតត្វលាតីបុគ្ឍលតាជិការេយ្យ ល្យេកា៑

អតលយាតិ ក្ខាហិកា, យុយំចិហិតកយ្យត្តាតិ យុក្ខ យំចិហិតកយ្យត្តា៑ ឲកា អតលយា រេហាតិ, ឃំ ឃំ បត កាឌត់ កល្យាតិ, តំ តំ កិត្តតិ ចា លិត្តិ

ចា កេវាតិ, អឃំ ត តាឥយាតិ ឥរិយ្យតិ៑

ឥចា ក្ខាឃឹតិ បិរេតាច កត្តព្ចាតិ រេឥត្យហតាឥកយ្លាតិ អកត្វា ក្លយ្យេរេ ក្ខិតា៑ រេហ រេឌ កាឡ្រាតិ អវេរ កាឡព្ចា៑ កំ រេឌ ឥចា ក្ខាឃឹតិ កំ

រេត កិត្តិ អចាយុកំ អត្តិ, កំ ឥចា ក្ខាឃឹតិ? រេកា ចត វេរ កិត្តិតិ អវេរ យឥ រេត ត កិត្តិ អចាយុកំ អត្តិ, រេតច ឃឹយំ វ្ទញ្ញ, ត បិក្ខ, អឆ

កស្មា បិបិ ឥាឃិ ឥចា ក្ខាឃឹតិ ក្យបិតា អតត្តយតា កាក្យបិយកាឃិ៑ ឥចាតវំ ក្ខាឃឹតិ បុតឥចរេយ ក្លយ្យេតវំ ក្ខាឃិ៑ អតត្តយតចាចត្តិ អវេរ

បិបិ ឥាឃិ អត្តរេកា បយាលំ ត ឌាតាឃិ; កំ អក្ក ឃឹរេតាតិ យព្ចាឃិ, ព្ទភាតិ តំ ឃិក្លាបេយ្យាឃឹតិអាឥតិ ចឥយាតា ក្យបិតចចត់ តិគ្ឍារេឃិ៑

បដិចិសកាភត្តិ សាយត្តខេកហចាសិត។ ក្ខេញ្ញាខេបសិតិ អចខាភាខេបសិ។ ចល្លិតិ អខេសារទតា កិត្តិសា។ ត្តតិ ឃត្តកា ក្យហា, តខេតា និក្យហា ខេការសា ក្ខប្បខ្ញឹស្យ។ ក្យហា ភាយ សលិកំ សលិកំ អាកង្ខត្តិ; ខេការសា ឧកេនិចខេសខេភច បត្តូជំ ខេហាត្តិ។ ខេសារទតខេសារទខេតាតិ អតិចិយ ខេសារទខេតា, ខេសាតាបខេន្នា ត្យ ខេលា, សកទាគាមី អនាគាមី អរហា ត្យ ខេលាតិ ចត្តត្តាតំ អាបជ្ជតិ។ ចុសត្តិតិ ចុសត្តា ឈខេដ្ឋត្តា អាបាចំ អាកង្ខត្តិ។

អឆកិក្កូ ខេសារទខេតាតិ ខេចនិតខេន្នាតិ អឆ អនិចាសភក្កត្តិយំ ជិខេតា កិក្កូ ខេសារទខេតាតិ ខេចនិតខេន្នា។ ខេឃា ឌិចរ...ខេប... បរិក្កខេរខេហត្យតិ ខេឃា ឧតាភិ ឌិចរាឌិភិ បឈិតបឈិតាភិ លកខេន្តា បិខេបរិកយុបិដ្ឋិបរិកយុាឌិភិ ឧកចខេភខេភច កខេទាតិ។ អលកយាខេភាតិ ឃឆា បុខេន្នា លកតិ, ឧចំ អលកខេន្តា។ ឆយុខេញ្ញាច សក្កខេទាខេន្តាតិ ឆយុំខេឃច សក្កាទំ ស្យកតកាទំ កខេទាខេន្តា។ កទ្យំ កខេទាខេន្តាតិ កទ្យការិយំ កខេទាខេន្តា។ យាខេភខេន្តាតិ យខេភភ បិយំ កខេទាខេន្តា។ បុខេឌខេន្តាតិ បច្ចយបុឌាយ បុខេឌខេន្តា។ អបចាយយាខេភាតិ ឆយុំខេឃច អបចាយយាខេភា អបចិតិ ភិចក្យត្តិ ឌខេស្សខេន្តា។

១១៧។ ឧចំ អក្កត្តិយា ខេការសំ ឌខេស្សត្វា ត្តភាតិ ខេឃ អនិចាខេសត្តិ, ខេត ឧចំ អនិចាខេសត្តិតិ បញ្ចា ចចតបខេឆ ឌខេស្សខេន្តា បញ្ចាខេយ, កិក្កូខេចតិអាឌិយាហ។ តត្ថ កាខេលតាតិ ឃុត្តបត្តកាខេលភ។ ក្យតាភាតិ សតា ចិខ្ញយាខេភភ។ សខេលក្យាតិ សឃុខេដ្ឋភ។ អត្ថសញ្ហិខេតភាតិ អត្ថភិស្សិខេតភ ការណាភិស្សិខេតភ។ អកាលភាតិអាឌិភិ ខេតសំខេឃច បដិបក្កចខេសភ ខេចនិតខេន្នាភិ។ ខេយត្តចិត្តាតិ ក្ខប្បត្តខេយត្តចិត្តា ហុត្វា។ ខេការសត្តទាតិ ដ្ឋចិត្តា, អញ្ញត្ថខេទ ក្ខប្បត្តខេការសា ហុត្វា។ តត្រាតិ ខេតស្យ ចចតបខេឆស្យ។ ចរិត្វាតិ អនិយុញ្ជិត្វា។ តការយុលញ្ញាតិ កចំ តការយុលំ សន្តាចត្តំ ខេលាកំ កខេទាតិ? បញ្ចា ចចតបខេឆ កខេហត្វា អាកតំ បុក្កលំ ខេយត្តចិត្តស្ស អារយុលំ កត្វា បុត តស្សេច ខេយត្តចិត្តស្ស អចខេសសខេត្ត អារយុលំ កខេទាខេន្តា សន្តាចត្តំ ខេលាកំ តការយុលំ កខេទាតិ ភាយ។ តត្រាយំ ចចតខេត្វា។ តការយុលញ្ញាតិ តខេស្សច ខេយត្តចិត្តស្ស អារយុលំ កត្វា។ សន្តាចត្តត្តិ សន្តាសត្តចត្តំ ខេលាកត្តិ សត្តខេលាកំ។ ចិប្ខេលតាតិ អខេភកសត្តារយុខេណភ។ យហក្កខេតភាតិ យហក្កតក្ខយិខេកភ។ អប្បយាខេលតាតិ ស្យកាចិខេតភ។ អខេចខេទខេភាតិ ភិខេក្ខាខេសភ។ អញ្ញាឝខេញ្ញភាតិ ភិក្កូខេក្កភ។ ចរិត្វា ចិហរិស្សាយាតិ ឧចខេទ្ធខេបភ ខេយត្តាសហកខេតភ ខេចតសា តញ្ចា បុក្កលំ សន្តាញ្ចា ខេលាកំ តស្ស ចិត្តស្ស អារយុលំ កត្វា អនិយុញ្ជិត្វា ចិហរិស្សាយ។

១១៨។ ត្តភាតិ តខេត្ត្វឌីបិកំ ក្ខបយំ អាហខេន្តា ខេសយ្យឆាបីតិអាឌិយាហ។ តត្ថ អបចខេចិត្តិ ភិប្បចខេចិ កខិស្សាមីតិ អខេត្ថា។ ត ត តត្រាតិ តស្មិំ តស្មិំ ឋាខេត។ ចិកិខេទយ្យាតិ បត្ថិយា បំស្ចំ ក្ខេត្តទិត្វា ឌីខាភិ ចិយ ចិកិខេទយ្យ។ ឌុក្ខខេកយ្យាតិ ខេលត្វាអំ បិខេតយ្យ។ អបចខេចិ កខេទយ្យាតិ ឧចំ កាខេយភ ច ចាចាយ ច បខេយាកំ កត្វាបិ សក្កខេលាយ្យ អបចខេចិ កាតុត្តិ? ក឵ឹខេទាតិ ឌហលខេត្តភ ឌ្វខេយាខេឌភសតសហស្សាភិ ចត្តាទិ ច ភហុតាភិ ក឵ឹខេទា។ អប្បខេយយ្យាតិ ឃិរិយំ បភ អបរិក្ខិត្តា។ ឧចខេមខេច ខេលាតិ ឧត្វ ត្តជំ ឌ្តបយុលំសត្តត្តំ – បចខិ ចិយ ហិ ខេយត្តចិត្តំ ឌដ្ឋញ្ញំ។ ក្យកាលបិដកំ កខេហត្វា អាកតបុរិខេសា ចិយ បញ្ចា ចចតបខេឆ កខេហត្វា អាកតបុក្កខេលា។ ឃឆា ខេសា ក្យកាលបិដខេកភ យហាបចខិ អបចខិ កាតុំ ត សក្កាតិ, ឧចំ ខេចា បញ្ចា ចចតបខេឆ កខេហត្វា អាកតបុក្កខេលា ខេយត្តចិត្តស្ស អញ្ញាចត្តំ កាតុំ ត សក្កិស្សតីតិ។

១១៩។ ក្យតិចិយាយបាយំ ហលិខិត្តិ យំកិញ្ចិ បីតាកចញ្ញំ។ ភិលត្តិ កំសភិលំ ចា បលិសភិលំ ចា។ អក្ខុបីតិ អក្ខុខេប។ ភត្យ ច, ខ្ញិត្តំ កដ្ឋាភំ ចា ខ្ញិត្តំ

ទុក្លាតំ ចា ខ្ចិត្តំ ទេសឃ្យាតំ ចា ខ្ចិត្តំ ទេសលិតំ ចា អត្ថទំ បរិច្ឆិន្នាការសទ្ទបត្តិ អាគតំ, កស្មា ញ្ញួឆ អទ្ទុប៊ីតិ ចុទេត្តាតិ?
សតិទស្សតកាចបដិវេល្លបទោតា៍ ទោទេតចាហ "អតិទស្សទេតា"តិ៍ តស្មិញ្ញិទ្ទុបំ លិលិតំ, ទ្ទុបបិតុកាចំ ទទេស្សតំ ត សក្កា, តស្មា "អទ្ទុប៊ី"តិ ចុទេត្តា៍
អតិទស្សទេតាតិ ទស្សតស្ស ចក្លុចិញ្ញាណស្ស អតាបិទេឆា៍ ខ្ចបយាសំសត្តុទេត បទេតត្ត អាកាទេសា ចិឃ ទេយត្តចិត្តំ៍ ត្យុលិកបញ្ហាយា ចត្តាទេទា
ទង្កោតា ចិឃ បញ្ហា ចចតបឆា, ត្យុលិកបញ្ហាទេយ ទទេង្ក កទេហត្វា អាកតបុទិទេសា ចិឃ បញ្ហា ចចតបទេឆ កទេហត្វា អាកតបុក្កទេលិ៍ ឃឆា
ទេសា ត្យុលិកបញ្ហាទេយហិ ទទេង្កហិ អាកាទេស ទ្ទុបបិតុកាចំ កាតំ ត សទេក្កាតិ, ៙ចំ ទេចា បញ្ហា ចចតបទេឆ កទេហត្វា អាកតបុក្កទេលិ
ទេយត្តចិត្តស្ស អញ្ញាឆត្តំ កត្វា ទោសុបត្តិ ទទេស្សតំ ត សក្លិស្សតីតិ៍

១១០៍ តតិទិយាបយាឃំ អាទិត្តត្តិ បជ្ជលិតំ៍ កម្ពិទា អប្បទេឃ្យាតិ ព្ទុយិស្សា កក្កាឃ កម្ពិទង្កាតំ កាចុតយ្យិ អត្តិ, អឌ្ឍទេឃាឌតយ្យិ,
ទេឃាឌតយ្យិ៍ បុត្តុលំ បតស្សា ៙ចទ្ទុបំទេឃច, ឌិឈទេតា បត បញ្ហាទេឃាឌតសតាតិ៍ សា កចំ កម្ពិទា អប្បទេឃ្យាតិ? ៙ទេតត បទេឃាទេកត
បទិចទេត្តត្វា ខ្ចឌ្ឍទេត ខ្ចទកំ ចិឃ តាទេបតំ អសក្កុទេលាឃ្យទេតា៍ ជិទេតាទកំ បត ទេកតចិ ខ្ចបិទេឃត អង្គុលយត្តំ ចា អឌ្ឍង្គុលយត្តំ ចា ៙ចំ តាទេបតំ
សក្កា កទេចឃ្យ, អយំ បត ត សក្កា, តស្មា ៙ចំ ចុត្តំ៍ ខ្ចបយាសំសត្តុទេត បទេតត្ត កង្កា ចិឃ ទេយត្តចិត្តំ, តិល្បក្កំ អាទេកាឃ អាកតបុទិទេសា ចិឃ
បញ្ហា ចចតបទេឆ កទេហត្វា អាកតបុក្កទេលិ៍ ឃឆា ទេសា អាទិត្តាឃ តិល្បក្កាឃ កង្កំ តាទេបតំ ត សទេក្កាតិ, ៙ចំ ទេចា បញ្ហា ចចតបទេឆ
កទេហត្វា អាកតបុក្កទេលិ ទេយត្តចិត្តស្ស អញ្ញាឆត្តំ កាតំ ត សក្លិស្សតីតិ៍

១១១៍ ចតុទ្ទិត្វាបយាឃំ ពិញ្ញអាទកគ្គាតិ ពិញ្ញអាទចម្ពុបសិញ្ញកា៍ សុយង្កិតាតិ សុង្គុ យង្កិតា៍ សុបរិយង្កិតាតិ អទេត្តា ច ពាហិ ច សយត្តទេតា
សុបរិយង្កិតា៍ ត្យុលិតីតិ សិញ្ញលិត្យុលលតាត្យុលសយាតា៍ លិត្តសស្សទាតិ លិត្តសស្សទសង្កា៍ លិត្តកត្តទាតិ លិត្តកត្តទសង្កា៍ ខ្ចបយាសំសត្តុទេត បទេតត្ត
ពិញ្ញអាទកគ្គា ចិឃ ទេយត្តចិត្តំ, កង្កកផលំ អាទេកាឃ អាកតបុទិទេសា ចិឃ បញ្ហា ចចតបទេឆ កទេហត្វា អាកតបុក្កទេលិ៍ ឃឆា ទេសា កទេង្កត
ចា កផទេលត ចា ពិញ្ញអាទកគ្គំ សទេសទំ កទេកទំ សង្កំ កាតំ ត សទេក្កាតិ, ៙ចំ ទេចា បញ្ហា ចចតបទេឆ កទេហត្វា អាកតបុក្កទេលិ ទេយត្តចិត្តស្ស
អញ្ញាឆត្តំ កត្វា ទោសាត្យុកតកាចំ កាតំ ត សក្លិស្សតីតិ៍

១១២៍ ឍ្លចទកាតិ អចចទកា ទេហង្កាចទកា, តិចកយុកាទកាតិ អទេត្វា៍ ទេឃា យទេតា បក្ខុទេសឃ្យាតិ ទេឃា កិក្លុ ចា កិក្លុតី ចា យទេតា
បក្ខុទេសឃ្យ, តំ កកទេចត ឍ្លកត្តតំ តាឆិចាទេសឃ្យ៍ ត ទេយ ទេសា ទេតត សាសតកទេទាតិ ទេសា ទេតត អតឆិចាសទេតត យឃ្យាឍ្លចាទកទេទា ត
ទេហាតិ៍ អាបត្តិ បទេតត្ត តត្តិ៍

១១៣៍ អហំ ចា ត្ចុលំ ចាតិ អប្បសាចឌ្ឍំ ចា យហាសាចឌ្ឍំ ចា៍ ឃំ ត្យុទេយត្រាឆិចាទេសឃ្យាឆាតិ ទេឃា ត្យុទេយត្រិ អឆិចាទេសតទេញ្ញា ត
កទេចឃ្យាតិ អទេត្វា៍ ទេតា ទេហតំ, កទេត្តតិ, កទេត្ត, អតឆិចាទេសតញ្ញំ តាយ ចចតបចំ ត បស្សាយាតិ អឆិប្បាទេឃា៍ ឌិឈទត្តំ ហិតាឃ
សុលាឃាតិ ព្ទុតិ កកចា អទេហទេត្តត ក្បង់ កល្បត្តា ឃឆាត្យុសត្តិតា ទេទសតំ តិង្កទេបសីតិ៍

បបញ្ហាស្ទុទតិយា យជ្ឈិយតិកាឃដ្ឋកចាឃ

ᨠᨠᨧᩪᨷᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪒᪨ ᩋᩃᨣᨴ᩠ᨴᩪᨷᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪒᪓᪔᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩃᨣᨴ᩠ᨴᩪᨷᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᨴ᩠ᨵᨻᩣᨵᩥᨷᩩᨻ᩠ᨻᩔᩣᨲᩥ ᨣᨴ᩠ᨵᨻᩣᨵᩥᨶᩮᩣ, ᨣᨴ᩠ᨵᨻᩣᨵᩥᨶᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨷᩩᩁᩥᩈᩣ ᩋᩔᩣᨲᩥ ᨣᨴ᩠ᨵᨻᩣᨵᩥᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᨲᩔ ᨣᨴ᩠ᨵᨻᩣᨵᩥᨷᩩᨻ᩠ᨻᩔ, ᨣᩥᨴ᩠ᨵᨥᩣᨲᨠᨠᩩᩃᨷ᩠ᨷᩈᩩᨲᩔᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩈᨣ᩠ᨣᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᩣ᪨ ᨲᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᨠᩥᩃᩮᩈᩅᩥᨷᩣᨠᩪᨷᩅᩣᨴᩋᩣᨱᩣᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩅᩈᩮᨶ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᨬ᩠ᨧᩣᨶᨶ᩠ᨲᩁᩥᨿᨠᨾ᩠ᨾᩣ ᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᨳᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦᨴᩪᩈᨠᨠᨾ᩠ᨾᩴ, ᨲᩴ ᨷᨶ ᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩔᩮᩅ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩈᨣ᩠ᨣᩔ᪨ ᨶᩥᨿᨲᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨷᨱ᩠ᨯᨠᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᨣᨲᩏᨽᨲᩮᩣᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᨠᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᩅᩥᨷᩣᨠᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᩁᩥᨿᩪᨷᩅᩣᨴᩣ ᩏᨷᩅᩣᨴᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᩣ ᨶᩣᨾ, ᨲᩮ ᨷᨶ ᨿᩣᩅ ᩋᩁᩥᨿᩮ ᨶ ᨡᨾᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᩅᨴᩮᩅ, ᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ᪨ ᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩋᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᩋᩣᨱᩣᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩮᨷᩥ ᨿᩣᩅ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨽᩣᩅᩴ ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨶ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᩅᩣ, ᨶ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᩅᩣ, ᨲᩣᩅᨴᩮᩅ, ᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ᪨

ᨲᨲ᩠ᩁᩣᨿᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩥᨠᩮᩣ ᩈᩮᩈᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᩮ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩅᩥᨶᨿᩮ ᨷᨶ ᩋᨠᩮᩣᩅᩥᨴᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩥᨠᩮ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩁᩉᩮᩣᨣᨲᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ – ᩍᨾᩮ ᩋᩣᨣᩣᩁᩥᨠᩣ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩣᨷᩥ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᨶᩮᩣᨷᩥ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨶᩮᩣᨷᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨷᩥ ᨾᨶᩣᨷᩥᨠᩣᨶᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥ ᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᨷᩔᨶ᩠ᨲᩥ…ᨷᩮ… ᨠᩣᨿᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩮ ᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮ ᨹᩩᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᨾᩩᨴᩩᨠᩣᨶᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᨱᨷᩣᩅᩩᩁᨱᩣᨴᩦᨶᩥ ᨷᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩍᨲ᩠ᨳᩦᨶᩴᨿᩮᩅ ᩁᩪᨷᩈᨴ᩠ᨴᨣᨶ᩠ᨵᩁᩈᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩣ ᨶ ᩅᨭ᩠ᨭᨶ᩠ᨲᩥ? ᩑᨲᩮᨷᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩁᩈᩮᨶ ᩁᩈᩴ ᩈᩴᩈᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩁᩣᨣᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨬ᩠ᨧ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩁᩣᨣᨷᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨬ᩠ᨧ ᩑᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩪᩃᩅᩣᨠᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᨲᩥᩈᩩᨡᩩᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨥᨭᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ, ᩈᩣᩈᨷᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩈᩥᨶᩮᩁᩩᩴ ᩏᨷᩈᩴᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ, ᨷᩣᨷᨠᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ, “ᨠᩥᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨾᩉᩣᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᨿ ᨾᩉᨲᩣ ᩏᩔᩣᩉᩮᨶ ᨷᨮᨾᨷᩣᩁᩣᨩᩥᨠᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨷᨭᩥᨻᩣᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨡᩣᨱᩩᨠᨱ᩠ᨭᨠᩣᨴᩦᨶᩥ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨷᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩮᨳᩩᨶᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨩᩥᨶᩔ ᩋᩣᨱᩣᨧᨠ᩠ᨠᩮ ᨷᩉᩣᩁᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ – “ᨲᨳᩣᩉᩴ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩥᨲᩴ ᩋᩣᨩᩣᨶᩣᨾᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ᪨

ᩑᩅᩴᨻ᩠ᨿᩣ ᨡᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩥᨿ ᨡᩮᩣ᪨ ᩈᨾᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨠᩥᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨠᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ, ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩅᨴᩮᩉᩦᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨾᩣᨶᩣ ᩈᨾᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᨶᩩᨣ᩠ᨣᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᨠᩮᨶ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩈᩦᨲᩥ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᨾᨶᩩᨽᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᨦ᩠ᨠᩃᩪᨷᨾᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪔᪒-᪔᪘) ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᨦ᩠ᨠᩃᩪᨷᨾᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᩔᩣᨴᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᨾᩴᩈᨷᩮᩈᩪᨷᨾᩣ ᨻᩉᩩᩈᩣᨵᩣᩁᨱᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᨲᩥᨱᩩᨠ᩠ᨠᩪᨷᨾᩣ ᩋᨶᩩᨴᩉᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᨠᩣᩈᩪᨷᨾᩣ ᨾᩉᩣᨽᩥᨲᩣᨷᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᩈᩩᨷᩥᨶᨠᩪᨷᨾᩣ ᩍᨲ᩠ᨲᩁᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᨿᩣᨧᩥᨲᨠᩪᨷᨾᩣ ᨲᩣᩅᨠᩣᩃᩥᨠᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨹᩃᩪᨷᨾᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨷᨧ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᨷᩃᩥᨽᨬ᩠ᨩᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᩋᩈᩥᩈᩪᨶᩪᨷᨾᩣ ᩋᨵᩥᨠᩩᨭ᩠ᨭᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩥᩈᩪᩃᩪᨷᨾᩣ ᩅᩥᨶᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᩈᨷ᩠ᨷᩈᩥᩁᩪᨷᨾᩣ ᩈᩣᩈᨦ᩠ᨠᩈᨷ᩠ᨷᨭᩥᨽᨿᨭ᩠ᨮᩮᨶ᪨ ᨳᩣᨾᩈᩣᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨳᩣᨾᩮᨶ᪨ ᨷᩁᩣᨾᩣᩈᩣᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨷᩁᩣᨾᩣᩈᩮᨶ᪨ ᩋᨽᩥᨶᩥᩅᩥᩔ ᩅᩮᩣᩉᩁᨲᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩮᩣᩉᩁᨲᩥ ᨴᩦᨷᩮᨲᩥ ᨧ᪨

១៩៣។ យតោ ខោ តេ ភិក្ខូតិ យថា តេ ភិក្ខូ។ ឯវំព្យា ខោ អហំ, ភន្តេ, ភគវតាតិ ឥទំ ឯស អត្តនោ អជ្ឈាសយេន នត្ថីតិ វត្តុកាមោបិ ភគវតោ អានុភាវេន សម្បដិច្ឆតិ, ពុទ្ធានំ កិរ សម្មុខា ទ្វេ កថា កថេតុំ សមត្ថោ នាម នត្ថិ។

១៩៤។ កស្ស ខោ នាម ត្វំ មោឃបុរិសាតិ ត្វំ មោឃបុរិស កស្ស ខត្តិយស្ស វា (ព្រាហ្មណស្ស វា វេស្សស្ស វា សុទ្ទស្ស វា គហដ្ឋស្ស វា បព្ពជិតស្ស វា ទេវស្ស វា មនុស្សស្ស វា មយា ឯវំ ធម្មំ ទេសិតំ អាជានាសិ។ អថ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសីតិ អយំ បាដិយេក្កោ អនុសន្ធិ។ អរិដ្ឋោ កិរ ចិន្តេសិ – “ភគវា មំ មោឃបុរិសោតិ វទតិ, ន ខោ បន មោឃបុរិសាតិ វុត្តមត្តេន មគ្គផលានំ ឧបនិស្សយោ ន ហោតិ។ ឧបសេនម្បិ ហិ វង្គន្តបុត្តំ, ‘អតិលហុំ ខោ ត្វំ, មោឃបុរិស, ពាហុល្លាយ អាវត្តោ’តិ (មហាវ។ ៥) ភគវា មោឃបុរិសវាទេន ឱវទិ។ ថេរោ អបរភាគេ ឃដេន្តោ វាយមន្តោ ឆ អភិញ្ញា សច្ឆាកាសិ។ អហម្បិ តថារូបំ វីរិយំ បគ្គហេត្វា មគ្គផលានិ និព្ពត្តេស្សាមី”តិ។ អថស្ស ភគវា ពន្ធនា បវុត្តស្ស បណ្ឌុបលាសស្ស វិយ អវិរុឡ្ហិភាវំ ទស្សេន្តោ ឥមំ ទេសនំ អារភិ។

ឧស្មីកតោបីតិ, ភិក្ខវេ, តុម្ហេ កិំ មញ្ញថ, អយំ អរិដ្ឋោ ឯវំលទ្ធិកោ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណេន បដិវិជ្ឈិត្វា វេសារជ្ជញាណំ បដិពាហិត្វា តថាគតស្ស អាណាចក្កេ បហារំ ទទមានោ អបិ នុ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ ឧស្មីកតោបិ? យថា និព្ពុតេបិ មហន្តេ អគ្គិក្ខន្ធេ ខជ្ជុបនកមត្តាបិ អគ្គិបបដិកា ហោតិយេវ, យំ និស្សាយ បុន មហាអគ្គិក្ខន្ធោ ភវេយ្យ។ កិំ នុ ខោ ឯវំ ឥមស្ស អប្បមត្តិកាបិ ញាណុស្មា អត្ថិ, យំ និស្សាយ វាយមន្តោ មគ្គផលានិ និព្ពត្តេយ្យាតិ? នោ ហេតំ, ភន្តេតិ, ភន្តេ, ឯវំលទ្ធិកស្ស កុតោ ឯវរូបា ញាណុស្មាតិ? មគ្គផលានំ បច្ចយសមត្ថាយ ញាណុស្មាយ ឧស្មីកតភាវំ បដិក្ខិបន្តា វទន្តិ។ មង្កុភូតាតិ និត្តេជភូតា។ បត្តក្ខន្ធាតិ បតិតក្ខន្ធា។ អប្បដិភានាតិ កិញ្ចិ បដិភានំ អបស្សន្តា ភិន្នបដិភានា ឯវរូបម្បិ នាម និយ្យានិកសាសនំ លភិត្វា អវិរុឡ្ហិធម្មោ កិរម្ហ មញ្ញាតិនបច្ចយោ ជាតោតិ អត្តនោ អភព្ពតំ បច្ចវេក្ខន្តោ បិដ្ឋិកេន ភូមិំ ខណមានោ និសីទិ។

បញ្ញាយិស្សសិ ខោតិ អយម្បិ បាដិយេក្កោ អនុសន្ធិ។ អរិដ្ឋោ កិរ ចិន្តេសិ – “ភគវា មយ្ហំ មគ្គផលានំ ឧបនិស្សយោ បច្ឆិន្នោតិ វទតិ, ន ខោ បន ពុទ្ធា សឧបនិស្សយានំយេវ ធម្មំ ទេសេន្តិ, អនុបនិស្សយានម្បិ ទេសេន្តិ, អហំ សត្ថុ សន្តិកា សុគតោវាទំ លភិត្វា អត្តនោ សម្មាបយោគំ កុសលំ ករិស្សាមី”តិ។ អថស្ស ភគវា ឱវាទំ បដិបស្សម្ភេន្តោ “បញ្ញាយិស្សសី”តិអាទិមាហ។ តស្សត្ថោ, ត្វំយេវ, មោឃបុរិស, ឥមិនា បាបកេន ទិដ្ឋិគតេន និរយាទីសុ បញ្ញាយិស្សសិ, មម សន្តិកា សុគតោវាទោ នាម នត្ថិ, ន មេ តយា អត្ថោ, ឥធាហំ ភិក្ខូ បដិបុច្ឆិស្សាមីតិ។

១៩៥។ អថ ខោ ភគវាតិ អយម្បិ បាដិយេក្កោ អនុសន្ធិ។ ឥមស្មិំ ឋានេ ភគវា បរិសំ សោធេតិ, អរិដ្ឋំ គណតោ និស្សារេតិ។ សចេ ហិ បរិសគតានំ កស្សចិ ឯវំ ភវេយ្យ – “អយំ អរិដ្ឋោ ភគវតា អកថិតំ កថេតុំ កិំ សក្ខិស្សតិ, កច្ចិ នុ ខោ បរិសមជ្ឈេ ភគវតា កថាយ សមារទ្ធាយ សហសា កថិត”ន្តិ។ ឯវំ កថិតំ បន ន អរិដ្ឋោវ សុណាតិ, អញ្ញេនបិ សុតំ កថិស្សតិ។ អថាបិស្ស សិយា “យថា សត្ថា អរិដ្ឋំ និគ្គណ្ហាតិ, យម្បិ ឯវំ និគ្គណ្ហេយ្យាតិ សុត្វាបិ តុណ្ហីភាវំ អាបជ្ជេយ្យា”តិ។ “តំ សត្ថា ន ករិស្សតី”តិ។ យថាបិ ន កថិតំ, អញ្ញេន សុតម្បិ នត្ថីតិ “តុម្ហេបិ, ភិក្ខវេ”តិអាទិនា បរិសាយ លទ្ធិំ សោធេតិ។ បរិសាយ បន លទ្ធិសោធនេនេវ អរិដ្ឋោ គណតោ និស្សារិតោ នាម ហោតិ។

ຐານາຕິ ອນິຏ຺ຐສ຺ສ ລທ຺ທິ ປກາເສຕ຺ວາ ໂສ ວຕ, ຂິປ຺ປເມວຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ອຎ຺ຎຕ຺ເຣວ ກາເຣຍ຺ຍາຕິອາທີສຸ ເຍາ ໂສ, ຂິປ຺ປເມວ, ຂິປ຺ປ "ເຕ ປຕິເສວເຕາ ນາລໍ ອນ຺ຕຣາຍາຍາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕລທ຺ທິເກາ, ໂສ ວຕ ກິເລສກາເມຫິ ເຈວ ກິເລສກາມສມ຺ປຍຸຕ຺ເຕຫິ ສຎ຺ຎາຈິຕ຺ເຕຫິ ຈ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ, ວຸເຕ຺ຕ ຘເມ຺ມ ປຫາຍ, ວິນາ ວຸເຕ຺ຕຫິ ຘເມ຺ມຫິ, ວຕ຺ຖຸກາເມ ປຕິເສວິສ຺ສຕິ, ເມຖຸນສມາຈາເຣ ສມາຈຣິສ຺ສຕີຕິ ເນຕໍ ຐານໍ ວິຊ຺ຊຕິ. ຖານໍ ກາຣຓໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຏ຺ຐານເມຕໍ ອນວກາໂສຕິ.

໑໑໗. ວຸຈ຺ຈ ກຣວາ ອຍໍ ອນິເຏ຺ຐ ຍທາ ນາມ ເຣເຄາ ສຸກຸຓ຺ຓາຕິປິ ທຸກ຺ຂຓ຺ຓາຕິປິ ອຸຍ຺ຍາຕິປິ ນວາຕິປິ ສຸຓ຺ຓາຕິປິ ອສຸຓ຺ຓາຕິປິ ວຕ຺ວາຕິ ວຸກເຕາ ຄສ຺ສິກໍ ກເຣາຕິ, ວຸຈເມຈ ຂິປ຺ປໍ ນິຕ຺ຘຸຣາກປຫີຕຈີນຣາທິປຣິເຂາຄຳ ອພິຕຣ຺ຘສີລິໍ ຄຫຏ຺ຐາໍ ອນ຺ຕຣາຍກໍ ສຕ຺ຘຸຣາກປຣິເຂາຄຳ ນິຕຣ຺ຘສີລິໍ ຂິປ຺ປໍ ອາວຣຓກໍ ສຕ຺ຘຸຣາກປຣິເຂາຄຳ ສຕ຺ຖໍ ວຸກສທິສໍ ກເຣາຕີຕິ ອນິຏ຺ຐສ຺ສ ລທ຺ທິ ປກາເສຕ຺ວາ ຐານາຕິ ທຸກ຺ຂິຕາຍ ປຣິຍຕ຺ຕິຍາ ເທາສໍ ທເສ຺ສເຕ຺ວາ ຐານ, ຂິປ຺ປເມວ, ວຸກເຕ຺ຕຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ປຣິຍາປຸຓຕີ຺ຕິ ຄຸຄຓ຺ຫາຕິ ສຸຕ຺ຕາທິອາທີສຸ ຄຸເຕາຈິກຄ຺ຄນິເທ຺ທສວຕ຺ຖຸປຣິວາເຣ, ສຸຕ຺ຕນິປາເຕ ມຄ຺ຄລສຸຕ຺ຕຣຕນສຸຕ຺ຕນາລກສຸອາທຸວຕ຺ຕຄສຸຕ຺ຕານິ, ອຎ຺ຎມ຺ປິ ຈ ສຸຕ຺ຕນາມກໍ ຕວາຄຕວຈນໍ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ສພ຺ພມ຺ປິ ສກາວກໍ ສຸຕ຺ຕໍ ເຄຍ຺ຍນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ວິເສສເຕາ ສໍຍຸຕ຺ຕເກ ສກເລປິ ສກາວຄ຺ເຄາ. ສກລໍ ອພິທ຺ຘມ຺ມປິຏກໍ, ນິຄ຺ຄາວກໍ ສຸຕ຺ຕໍ, ຍຄ຺ຄ ອຎ຺ຎມ຺ປິ ອຏ຺ຐຫິ ອເຄ຺ຄຫິ ອສຄ຺ຄຫິຕໍ ພຸທ຺ທວຈນໍ, ຕໍ ເວຍ຺ຍາກຣຓນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຘມ຺ມປທໍ, ເຖຣຄາວາ, ເຖຣີຄາວາ, ສຸຕ຺ຕນິປາເຕ ໂນສຸຕ຺ຕນາມິກາ ສຸທ຺ທິກຄາວາ ຈ ຄາວາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ໂສມນສ຺ສຎາຓມຍິກຄາວາປຕິສໍຍຸຕ຺ຕາ ເທ຺ວອສີຕິສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ ອຸທານນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. "ວຸຕ຺ຕເຫ຺ຕໍ ພຄວຕາ"ຕິອາທິນຍປ຺ປວຕ຺ຕາ (ທີ.ນິ. ໑,໑) ທສຸຕ຺ຕຣສຕສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ ອິຕິວຸຕ຺ຕກນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອປຓ຺ຓກຊາຕກາທີນິ ປຓ຺ຓາສາທິການິ ປຎ຺ຈຊາຕກສຕານິ ຊາຕກນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພານິ. "ຈຕ຺ຕາໂຣເມ, ພິກ຺ຂເວ, ອຈ຺ຆຣິຍາ ອພ຺ພຸຕາ ທມ຺ມາ ອານເນ຺ທ"ຕິອາທິນຍປ຺ປວຕ຺ຕາ (ອ.ນິ. ໓.໑໑໘) ສພ຺ເພປິ ອຈ຺ຆຣິຍອພ຺ພຸຕທມ຺ມປ຺ປຕິສໍຍຸຕ຺ຕາ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ ອພ຺ພຸຕທມ຺ມນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຈູຬເວທລ຺ລມຫາເວທລ຺ລສມ຺ມາທິຏ຺ຐິສກ຺ກປຎ຺ຫສກ຺ກາຄມນິຍມຫາປຸຓ຺ຓມສຸຕ຺ຕາທເຍາ ສພ຺ເພປິ ເວທຍ຺ຍ ຕຸຏ຺ຐິຍ຺ຍ ລທ຺ທາ ລທ຺ທາ ປຸຈ຺ຉິຕສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ ເວທລ຺ລນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ອຕ຺ຖໍ ນ ອຸປປຣິກ຺ຂນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ຖຕ຺ຖໍ ກາຣຓຕ຺ຖໍ ນ ປສ຺ສນ຺ຕິ ນ ປຣິຄ຺ຓ຺ຫນ຺ຕິ. ອນຸປປຣິກ຺ຂຕ຺ຖໍ ອນຸປປຣິກ຺ຂນ຺ຕາ. ນ ນິຊ຺ຊາຍນ຺ຕິ ຂມນ຺ຕີຕິ ນ ອຸປປຊ຺ຊຫນ຺ຕິ ນ ອາປາຖໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຐເປຕ຺ວາ ຖາເນ ສີລໍ ສມາຘິ ວິປສ຺ສນາ ມຄ຺ຄາ ຜລໍ ວຕ຺ຖຸ ວິວຕ຺ຖຸ ກເຖຕ຺ຕ຺ຖ ວຸຈ຺ຈ ຊານິຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ເຕ ອຸປາຣມ຺ພານິສໍສາ ເວທາຕິ ເຕ ປເຣສໍ ວາເທ ໂທສາເຣາປນານິສໍສາ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິຍາປຸຓນ຺ຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ຐິຕິວາທປ຺ປໂມກ຺ຂານິສໍສາ ວາຕິ ວຸຈ຺ຈ ວາທປ຺ປໂມກ຺ຂານິສໍສາ, ປເຣຫິ ສກວາເທ ໂທເສ ອາໂຣປິເຕ ຕໍ ໂທສໍ ວຸຈ຺ຈ ເມາເຈສ຺ສາມາຕິ ຐຍິນາວ ກາຣເຓນ ປຣິຍາປຸຓນ຺ຕີຕິ ອເຕ຺ຖາ. ຕຎ຺ຈສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ນານຸໂພນ຺ຕີຕິ ຍສ຺ສ ຈ ມຄ຺ຄສ຺ສ ວາ ຜລສ຺ສ ວາ ອຕ຺ຖາຍ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ທມ຺ມໍ ປຣິຍາປຸຓນ຺ຕິ, ຕຎ຺ຈສ຺ສ ທມ຺ມສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ວຸເຕ ທຸກ຺ຂິຕຄ຺ຄາຫິເຕາ ນານຸໂພນ຺ຕີ. ອປິຈ ປເຣສ຺ສ ວາເທ ອຸປາເຣມ຺ພໍ ອາເຣາເປຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ວາທໍ ເມາເຈຕໍ ອສກ຺ກຸໂຓນ຺ຕາປິ ຕຎ຺ຈ ອຕ຺ຖໍ ນານຸໂພນ຺ຕິເຍວ.

໑໑໘. ອລຄຕ຺ທູປມາຕິ ອາສີວິສອຕ຺ທູປມາ. ຄເວສີຕິ ຫິ ວິສສ຺ສ ນາມໍ, ຕໍ ຕສ຺ສ ອລໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ອຕ຺ທີຕິ ອລຄເທ຺ທາ. ເຄາເຣຄິ ສຣີເຣ. ຐານ

បន, កិញ្ចាបិ, ឯកច្ចេ កុលបុត្តា ឯវំ បរិយាបុណន្តីតិ និត្ថរណបរិយត្តិវសេន ឧគ្គណ្ហន្តិ។ តិស្សោ ហិ បរិយត្តិយោ អលគទ្ទូបមបរិយត្តិ និត្ថរណបរិយត្តិ ភណ្ឌាគារិកបរិយត្តីតិ។

តត្ថ យោ ពុទ្ធវចនំ ឧគ្គហេត្វា ឯវំ ចីវរាទីនិ វា លភិស្សាមិ, ចតុបរិសមជ្ឈេ វា មំ ជានិស្សន្តីតិ លាភសក្ការហេតុ បរិយាបុណាតិ, តស្ស សា បរិយត្តិ អលគទ្ទូបមបរិយត្តិ នាម។ ឯវំ បរិយាបុណតោ ហិ ពុទ្ធវចនំ អបរិយាបុណិត្វា និទ្ទោក្កមនំ វរតរំ។

យោ បន ពុទ្ធវចនំ ឧគ្គណ្ហិត្វា សីលស្ស អាគតដ្ឋានេ សីលំ បូរេត្វា សមាធិស្ស អាគតដ្ឋានេ សមាធិគព្ភំ គណ្ហាបេត្វា វិបស្សនាយ អាគតដ្ឋានេ វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា មគ្គផលានំ អាគតដ្ឋានេ មគ្គំ ភាវេស្សាមិ ផលំ សច្ឆិករិស្សាមីតិ ឧគ្គណ្ហាតិ, តស្ស សា បរិយត្តិ និត្ថរណបរិយត្តិ នាម ហោតិ។

ខីណាសវស្ស បន បរិយត្តិ ភណ្ឌាគារិកបរិយត្តិ នាម។ តស្ស ហិ អបរិញ្ញាតំ អប្បហីនំ អភាវិតំ អសច្ឆិកតំ វា នត្ថិ។ សោ ហិ បរិញ្ញាតក្ខន្ធោ បហីនកិលេសោ ភាវិតមគ្គោ សច្ឆិកតផលោ, តស្មា ពុទ្ធវចនំ បរិយាបុណន្តោ តន្តិធារកោ បវេណិបាលកោ វំសានុរក្ខកោវ ហុត្វា ឧគ្គណ្ហាតិ។ ឥតិស្ស សា បរិយត្តិ ភណ្ឌាគារិកបរិយត្តិ នាម ហោតិ។

យោ បន បុថុជ្ជនោ ឆាតកភយាទីសុ គន្ថធរេសុ ឯកស្មិំ ឋានេ វសិតុំ អសក្កោន្តេសុ សយំ កិល្លាធារេន អកិលមមានោ អតិមធុរំ ពុទ្ធវចនំ មា នស្សតុ, តន្តិំ ធារេស្សាមិ, វំសំ ឋបេស្សាមិ, បវេណិំ បាលេស្សាមីតិ បរិយាបុណាតិ, តស្ស បរិយត្តិ ភណ្ឌាគារិកបរិយត្តិ ហោតិ, ន ហោតីតិ? ន ហោតិ។ កស្មា? ន អត្តនោ ឋានេ ឋត្វា បរិយាបុតត្តា។ បុថុជ្ជនស្ស ហិ បរិយត្តិ នាម អលគទ្ទា វា ហោតិ និត្ថរណា វា, សត្តន្នំ សេក្ខានំ និត្ថរណាវ, ខីណាសវស្ស ភណ្ឌាគារិកបរិយត្តិយេវ។ ឥមស្មិំ បន ឋានេ និត្ថរណបរិយត្តិ អធិប្បេតា។

និព្វានំ លភន្តីតិ សីលាទីនំ អាគតដ្ឋានេសុ ឋាន សីលំ កថិតំ, ឋាន សមាធិ, ឋាន វិបស្សនា, ឋាន មគ្គោ, ឋាន ផលំ, ឋាន វដ្ដំ, ឋាន វិវដ្ដន្តិ អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ។ តញ្ចស្ស អត្ថំ អនុភោន្តីតិ យេសំ មគ្គផលានំ អត្ថាយ បរិយាបុណន្តិ។ សុគ្គហិតបរិយត្តិំ និស្សាយ មគ្គំ ភាវេត្វា ផលំ សច្ឆិករោន្តា តញ្ចស្ស ធម្មស្ស អត្ថំ អនុភវន្តិ។ បរវាទេ ឧប្បន្នំ អារោបេតុំ សក្កោន្តាបិ សកវាទេ អារោបិតំ ទោសំ ឋិតិដ្ឋិតដ្ឋានំ គហេត្វា មោចេតុំ សក្កោន្តាបិ អនុភោន្តិយេវ។ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តីតិ សីលាទីនំ អាគតដ្ឋានេ សីលាទីនិ បូរេន្តានម្បិ, បរេសំ វាទេ សហធម្មេន ឧប្បន្នំ អារោបេន្តានម្បិ, សកវាទតោ ទោសំ ហរន្តានម្បិ, អរហត្តំ បត្វា បរិសមជ្ឈេ ធម្មំ ទេសេត្វា ធម្មទេសនាយ បសន្នេហិ ឧបនីតេ ចត្តារោ បច្ចយេ បរិភុញ្ជន្តានម្បិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ។

ឯវំ សុគ្គហិតេ ពុទ្ធវចនេ អានិសំសំ ទស្សេត្វា ឥទានិ តមេវ និយោជេន្តោ តស្មា តិហ, ភិក្ខវេតិអាទិមាហ។ តត្ថ តស្មាតិ យស្មា ទុគ្គហិតបរិយត្តិ ទុគ្គហិតអលគទ្ទោ វិយ ទីឃរត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយ សំវត្តតិ, សុគ្គហិតបរិយត្តិ សុគ្គហិតអលគទ្ទោ វិយ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតិ, តស្មាតិ អត្ថោ។ តថា នំ ធារេយ្យាថាតិ តថេវ នំ ធារេយ្យាថ, តេនេវ អត្ថេន គណ្ហេយ្យាថ។ យេ វា

បតាឃ្សុ ចិយត្វា កិញ្ចិ ចេយ ចា បក អទេញ្ញា ឞារិបុត្តយោក្គ្លាតយហាកឃ្សបយហាកច្ចាតាឌិកា ញូត្វា បណ្ឌិតា កិញ្ចិ អឃ្សុ, តេ បុច្ឆិតន្តា អទិដ្ឋេត ចិយ បក យយ ឞាឞនេ ត កលល់ ចា កចចរ់ ចា បក្លិបិតន្តា។

១៣០។ ក្យុល្លបយត្តិ ក្យុល្លឞឌិឞំ។ តិត្ថរណត្ថាយាតិ ចតុរោឃតិត្ថរណត្ថាយ។ ភ្កកណ្ណចត្តិ យតិញ្ញភ្កក់ កម្ពុរ ត បុគ្គលំ។ បុគ្គលំ ចា បក ត កម្ពុរ, ត តំ អណ្ណរោចាតិ ចុច្ចតិ។ យំ បក កម្ពុរខ្ចោច បុគ្គលច្ចា, តំ អណ្ណរោចាតិ ចុច្ចតិ។ តស្មា យហត្តំ ភ្កកណ្ណចត្តិ យហត្តំ បុគ្គលំ កម្ពុរ ភ្កកត្តិ អយមេត្ត អទេត្វា។ ឞាឞត្ថំ តាយ យត្ត ចោទរាតំ តិច្ចុទេត្វាការោឞា ឌិឞ្សតិ។ ឌិទោតាការោឞា, តិឞិទេត្តាការោឞា, តិបទេត្តាការោឞា ឌិឞ្សតិ។ ឞប្បដិកយំ តាយ យត្ត ចោទរោទហិ មតុឞ្សា ហតា ឌិឞ្សត្តិ, ចិលុត្តា ឌិឞ្សត្តិ, អារោកាឌិតា ឌិឞ្សត្តិ។ ភ្កត្តទេមេតុតិ ភ្កកណ្ណចឃ្សុ ភ្កបទិ ពាទេន្ទា ទេមេតុ។ ក្យុល្លំ ពាត្តិត្តាតិ ក្យុទេល្លា តាយ តទលត្វាយ កលិបំ កត្វា ពាទេន្ទា។ បត្តិទិត្វា ពាន្ទា បក បឆទចាឌិអាឆទេយា ភ្កញ្ញុភ្កទេយ្យាតិ ចុច្ចត្តិ។ ភ្កច្ចាទេត្វាតិ ឆទេបត្វា។ កិច្ចការីតិ បត្តការី យុត្តការី, បតិទូបការីតិ អទេត្វា។ ឆម្មាបិ ចោ បហាតន្តាតិ ខុត្ត ឆម្មាតិ ឞយឆចិបឞ្សតា ករចា ហិ ឞយទេឆបិ លក្ខរាក់ បដហារបឞិ, ចិបឞ្សតាយបិ។ ឞយទេឆ លក្ខរាក់ កត្ត បដហារបឞិ? “ញ្ញាតិ ភោ, ភ្កកាយិ, ទេតចឞញ្ញាតាឞញ្ញាយតតឃ្សបិ បហាតំ ចទាយិ, បឞ្សឞិ ទេតា តុំ, ភ្កកាយិ, តំ ឞំទេយាឌតំ អល់ ចា ឆ្នល់ ចា, យឞ្សាហំ ទេតា បហាតំ ចទាយី”តិ (ម។ និ។ ១។២៤៩) ខុត្ត ឞយទេឆ លក្ខរាក់ បដហារបឞិ។ “ញ្ញមំ ទេច តុទេយ្យកិល្លទេច, ឌិដ្ឋិ ខុចំ បរិឞុទ្ធំ ខុចំ បរិទេយាទាតំ ត អល្លិទេយឆ ត ទេកលិទេយឆ ត ឆតាទេយឆា”តិ (ម។ និ។ ១។៤០១) ខុត្ត ចិបឞ្សតាយ លក្ខរាក់ បដហារបឞិ។ ញ្ញាឆ បក ភ្កកយត្ត បដហារបទេត្តា “ឆម្មាបិ ចោ បហាតន្តា, បទេកច អឆម្មា”តិ អាហ។

តត្រាយំ អធិប្បាយោ – កិល្លទេច, អហំ ខុចទូទេបឞុ ឞត្តប្បតីតឞុ ឆទេម្មឞុ លក្ខរាកប្បហាតំ ចទាយិ, កិំ បក ញ្ញាមឞ្មិំ អឞទ្ធទេម្ម កាយឆទេម្ម ចឞលឆទេម្ម ភ្ជូទេល្ល ញ្ញកកត្តិទេក, យត្ត អយំ អទិដ្ឋោ ទេយាឈបុទិទេឞា តិទេល្លាឞញ្ញី បញ្ញាឞុ កាយកុទេណឞុ លក្ខរាក់ តាល់ អត្ថារាយាយាតិ ចឆតិ។ អទិដ្ឋេត ចិយ ត តុទេយ្យាកំ យឃិញ្ញាឞាឞទេត កលល់ ចា កចចរ់ ចា បក្លិបិតន្តត្តិ ខុចំ ករចា ញ្ញមិតាបិ ញ្ញចាទេឆត អទិដ្ឋិទេយច តិក្កហ្យាតិ។

១៣១។ ញ្ញាតិ ទេយា បញ្ញាឞុ លទេត្តឞុ តិចិឆក្កាហចទេឞត អហំ មមត្តិ កណ្ហាតិ, ទេឞា យឃិញ្ញាឞាឞទេត អយំ អទិដ្ឋោ ចិយ កលល់ កចចរ់ បក្លិបតីតិ ឆទេឞ្សទេត្តា លម្មិយាតិ, កិល្លទេចតិអាឌិមាហ។ តត្ត ឌិដ្ឋិដ្ឋាតាតីតិ ឌិដ្ឋិបិ ឌិដ្ឋិដ្ឋាតំ, ឌិដ្ឋិ មា អារម្មណម្បិ ឌិដ្ឋិដ្ឋាតំ, ឌិដ្ឋិ មា បច្ចទេយាបិ។ ទូបំ ខុតំ មមាតិអាឌីឞុ ខុតំ មមាតិ តណ្ហាក្កាទេហា។ ខុទេឞាហមឞ្មីតិ មាតក្កាទេហា។ ខុទេឞា ទេម អត្តាតិ ឌិដ្ឋិក្កាទេហា។ ខុចំ ទូបារម្មណា តណ្ហាមាតឌិដ្ឋិទេយា កទិតា ទេហាត្តិ។ ទូបំ បក អត្តាតិ ត ចត្តព្វំ។ ទេចឆតាឌីឞុបិ ខុទេឞច តទេយា។ ឌិដ្ឋំ ទូបាយតតំ, ឞុតំ ឞទ្ទាយតតំ, មុតំ កន្ធាយតតំ ទឞាយតតំ ផោដ្ឋព្វាយតតំ, តញ្ញិបត្វា កទេហតព្វទេតា មុតត្តិ ចុត្តំ។ អចទេឞឞាតិ ឞត្តាយតតាតិ ចិញ្ញាតំ តាម។ បត្តត្តិ បរិទេយឞិត្វា ចា អបរិទេយឞិត្វា ចា បត្តំ។ បរិទេយឞិតត្តិ បត្តំ ចា អប្បត្តំ ចា បរិទេយឞិតំ។ អតុចិចទិតំ មតឞាតិ ចិទេត្តត អតុឞញ្ញាទិតំ។ ទេលាកឞ្មិញ្ហិ បរិទេយឞិត្វា បត្តព្វម្បិ អត្ថិ, បរិទេយឞិត្វា ទេតាបត្តព្វម្បិ។ អបរិទេយឞិត្វា បត្តព្វម្បិ អត្ថិ, អបរិទេយឞិត្វា ទេតាបត្តព្វម្បិ។ តត្ត បរិទេយឞិត្វា បត្តំ បត្តំ តាម, បរិទេយឞិត្វា ទេតាបត្តំ បរិទេយឞិតំ តាម, អបរិទេយឞិត្វា បត្តព្វំ, អបរិទេយឞិត្វា ទេតាបត្តព្វំ មតឞាតុចិចទិតំ តាម។

អឆ ចា បរិយេសិត្វា បត្តព្យំ អបរិយេសិត្វា បត្តព្យំ បត្តព្ទេត បត្តំ តាយ៉ បរិយេសិត្វា នោបត្តំ បរិយេសិតំ តាយ៉ អបរិយេសិត្វា នោបត្តំ យតសាត្យចិចទិតំ តាយ៉ សព្វំ ចា ឲតំ យតសា អត្យចិចទិតព្វា យតសាត្យចិចទិតំ តាយ៉ ព្វយិតា ចិញ្ញាណារយូណា តញ្ញាយាតឌិដ្ឋិយោ ពធិតា, ធេសតាចិលិសេត ហេដ្ឋា ឌិដ្ឋាឌិអារយូណចសេត ចិញ្ញាណំ ឥស្សិតំ ៉ ឃយ្យិ តំ ឌិដ្ឋិដ្ឋាតត្តិ ឃយ្យិ ឲតំ សោ លិកោតិអាឌិតា តយោត បចត្តំ ឌិដ្ឋិដ្ឋាតំ៉

សោ លិកោ សោ អត្តាតិ ឃា ឲសា "ទ្សបំ អត្តតោ សយត្យបស្សតិ"តិអាឌិតា តយោត បចត្តា ឌិដ្ឋិ លិកោ ច អត្តា ចាតិ ពញ្ញាតិ, តំ សត្ថាឃ ចុត្តំ៉ សោ បេច្ច កចិស្សាមីតិ សោ អហំ បរលិកំ ពត្ត្វា តិច្ចា កចិស្សាមិ, ធុចា សស្សតោ អចិបរិណាមធម្មោ កចិស្សាមិ, សិតេរុយហាបឆចីយហាសយុត្តាឌីហិ សស្សតីហិ សមំ តថេច ធស្សាមិ៉ តយ្យិ ឲតំ យយាតិ តយ្យិ ឥស្សតំ ឲតំ យយ, ឲសោហយស្មិ, ឲសោ យ អត្តាតិ សយត្យបស្សតិ៉ ព្វយិតា ឌិដ្ឋារយូណា តញ្ញាយាតឌិដ្ឋិយោ ពធិតា៉ ចិបស្សតាឃ បដិចិបស្សតាកាលេ ចិឃ បន្ធិយឌិដ្ឋិឃា ប្យរិយឌិដ្ឋិក្កហណកាលេ ឲចំ ហោតិ៉

ស្យក្កបក្ខេ ទ្សបំ តេតំ យយាតិ ទ្សប តញ្ញាយាតឌិដ្ឋិក្កាហា បដិក្ខិត្តា៉ ចេឥតាឌីស្យបិ ឲសេច តយោ៉ សយត្យបស្សតីតិ ព្វយស្ស បត បឥស្ស តញ្ញាសយត្យបស្សតា យាតសយត្យបស្សតា ឌិដ្ឋិសយត្យបស្សតា ញាណសយត្យបស្សតាតិ ចតស្សោ សយត្យបស្សតាតិ អត្ថោ៉ តា ពញ្ញាបក្ខេ តិស្សន្តំ សយត្យបស្សតាតំ, ស្យក្កបក្ខេ ញាណសយត្យបស្សតាឃ ចសេត ចេឌិតព្វា៉ អសតិ ត បរិតស្សតីតិ អចិជ្ជយាតេ កឃបរិតស្សតាឃ តញ្ញាបរិតស្សតាឃ ចា ត បរិតស្សតិ៉ ព្វយិតា កពចា អជ្ឈត្តក្ខន្ធចិតាសេ អបរិតស្សយាតំ លីណាសចំ ឥស្សត្តោ ធេសតំ យត្វកំ បិសេបសិ៉

១៣១៉ឲចំចុត្តេ អញ្ញាតរោ ភិក្ខូតិ ឲចំ កពចតា ចុត្តេ អញ្ញាតរោ អត្យសន្ធិក្យសលោ ភិក្ខូ – "កពចតា អជ្ឈត្តក្ខន្ធចិតាសេ អបរិតស្សត្តិ លីណាសចំ ឥស្សត្វា ធេសតា តិដ្ឋាបិតា, អជ្ឈត្តំ អបរិតស្សត្តេ សោ បត សតិ អជ្ឈត្តំ បរិតស្សកោត ពាហិន្ធ បរិក្ខារចិតាសេ បរិតស្សកោត អបរិតស្សកោត ចាបិ កចិតព្វំ៉ ព្វតិ ព្វយេហិ ចត្វហិ ការលោហិ អយំ បញ្ហោ បុន្ធិតព្វា"តិ ចិត្តេត្វា ឲកំសំ ចីចរំ ពត្វា អញ្ជលិ បក្កយ្ហ កពចត្តំ ឲតឥចោច៉ ពាហិន្ធ អសតីតិ ពាហិន្ធ បរិក្ខារចិតាសេ៉ អហុ ចត យេតិ អហោសិ ចត យេ កឥំ ឃាតំ ចាហតំ ហិរញ្ញំ ស្យចណ្ណត្តិ អត្ថោ៉ តំ ចត យេ តត្ថីតិ តំ ចត ព្វឥាតិ យឃ្យាតត្ថិ, ទាត្វហិ ចា ចោរេហិ ចា ហដំ, អក្កិតា ចា ឥឌ្ឍំ, ឧទកោត ចា ចុឡ្ហំ, បរិភោកោត ចា ឌិណ្ណំ៉ សិយា ចត យេតិ កចេយ្យ ចត យឃ្យាឃាតំ ចាហតំ ហិរញ្ញំ ស្យចណ្ណំ សាលិ ឌីហិ ឃចោ កោធុយោ៉ តំ ចតាហំ ត លកាមីតិ តយហំ អលកយាតោ តឥត្យន្ធចិកំ ពយ្ហំ អពត្វា តិសិត្តព្វា ព្វឥាតិ ត លកាមីតិ សោចតិ, អយំ អការិយសោចតា, អតការិយស្ស បត្តចីចរាឌីតំ ចសេត ចេឌិតព្វា៉

អបរិតស្សតាចារេ ត ឲចំ ហោតីតិ យេហិ កិលេសេហិ ឲចំ កចេយ្យ, តេសំ បហីតត្តា ត ឲចំ ហោតិ៉ ឌិដ្ឋិដ្ឋាតាធិដ្ឋាតបរិយុដ្ឋាតាភិតិចេសាត្យសយាតត្តិ ឌិដ្ឋីតញ្ច ឌិដ្ឋិដ្ឋាតាតញ្ច ឌិដ្ឋាធិដ្ឋាតាតញ្ច ឌិដ្ឋិបរិយុដ្ឋាតាតញ្ច អភិតិចេសាត្យសយាតញ្ច៉ សព្វសង្ខារសយថាយាតិ តិព្វាតត្ថាយ៉ តិព្វាតញ្ហិអាពយ្ហ សព្វសង្ខារាព្វឥ្ជិតាតិ, សព្វសង្ខារចលតាតិ

សព្ពសង្ខារវិប្បត្ថិតាតិ សម្មតិ វូបសម្មតិ, តស្មា តំ, “សព្ពសង្ខារសមថោ”តិ វុច្ចតិ។ តទេវ ច អាគម្ម ខន្ធូបធិ កិលេសូបធិ អភិសង្ខារូបធិ, បញ្ចកាមគុណូបធីតិ ឥមេ ឧបធយោ បដិនិស្សជ្ជីយន្តិ, តណ្ហា ខីយតិ វិរជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ, តស្មា តំ, “សព្ពូបធិបដិនិស្សគ្គោ តណ្ហាក្ខយោ វិរាគោ និរោធោ”តិ វុច្ចតិ។ និព្ពានាយាតិ អយំ បនស្ស សរូបនិទ្ទេសោ, ឥតិ សព្ពេហេវ ឥមេហិ បទេហិ និព្ពានស្ស សច្ចិកិរិយត្ថាយ ឆន្ទំ ជនេន្តស្សាតិ អយមេត្ថ ទីបិតោ។ តស្សេវំ ហោតីតិ តស្ស ទិដ្ឋិកតិកស្ស ឧច្ឆិជ្ជិស្សាមិ នាមស្សុ, វិនស្សិស្សាមិ នាមស្សុ, នាស្សុ នាម ភវិស្សាមីតិ ឯវំ ហោតិ។ ទិដ្ឋិកតិកស្ស ហិ វិបល្លាសំ អាទោយេវ បត្វា សុញ្ញតាបដិសំយុត្តំ កត្វា ទេសិយមានំ ធម្មំ សុណន្តស្ស តាសោ ឧប្បជ្ជតិ។ វុត្តម្បិ ចេតំ – “តាសោ ហេសោ, ភិក្ខវេ, អស្សុតវតោ បុថុជ្ជនស្ស នោ ចស្សំ, នោ ច មេ សិយា”តិ (សំ. និ. ៣.៥៥)។

២៣២. ឯត្តាវតា ពហិទ្ធាបរិក្ខារវិនាសេ តស្សនកស្ស ច នោតស្សនកស្ស ច អជ្ឈត្តបរិក្ខារវិនាសេ តស្សនកស្ស ច នោតស្សនកស្ស ចាតិ ឥមេសំ ចតុន្នំ ចតុក្កោដិកា សុញ្ញតា កថិតា។ ឥទានិ ពហិទ្ធា បរិក្ខារំ បរិគ្គហំ នាម កត្វា, វីសតិវត្ថុកំ សក្កាយទិដ្ឋិំ អត្តវាទុបាទានំ នាម កត្វា, សក្កាយទិដ្ឋិបមុខា ទ្វាសដ្ឋិ ទិដ្ឋិយោ ទិដ្ឋិនិស្សយំ នាម កត្វា តិកោដិកំ សុញ្ញតំ ទស្សេតុំ តំ, ភិក្ខវេ, បរិគ្គហន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ បរិគ្គហន្តិ ពហិទ្ធា បរិក្ខារំ។ បរិគ្គណ្ហេយ្យាថាតិ យថា វិញ្ញូ មនុស្សា បរិគ្គណ្ហេយ្យុំ។ អហម្បិ ខោ តំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខវេតិ, ភិក្ខវេ, តុម្ហេបិ ន បស្សថ, អហម្បិ ន បស្សាមិ, ឥតិ ឯវរូបោ បរិគ្គហោ នត្ថីតិ ទស្សេតិ។ ឯវំ សព្ពត្ថ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

២៣៣. ឯវំ តិកោដិកំ សុញ្ញតំ ទស្សេត្វា ឥទានិ អជ្ឈត្តិកេ អត្តានិ ពហិទ្ធា បរិក្ខារេ អត្តនិយន្តិ កត្វា ទ្វិកោដិកំ ទស្សេន្តោ អត្តនិ វា, ភិក្ខវេ, សតីតិអាទិមាហ។ តត្ថ អយំ សង្ខេបត្ថោ, ភិក្ខវេ, អត្តនិ វា សតិ ឥទំ មេ បរិក្ខារជាតំ អត្តនិយន្តិ អស្ស, អត្តនិយេ វា បរិក្ខារេ សតិ អយំ មេ អត្តា ឥមស្ស បរិក្ខារស្ស សាមីតិ, ឯវំ អហន្តិ សតិ មមាតិ, មមាតិ សតិ អហន្តិ យុត្តំ ភវេយ្យ។ សច្ចតោតិ ភូតតោ, ថេតតោតិ តថតោ ថិរតោ វា។

ឥមានិ ឥមេ បញ្ចក្ខន្ធេ អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តាតិ ឯវំ តិបរិវដ្ដវសេន អគ្គហេត្វា អយំ អរិដ្ឋោ វិយ មិច្ឆាទស្សនេ ឋត្វា កថេតិ បញ្ហំ បុច្ឆាមីតិ ទស្សេន្តោ តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ, រូបំ និច្ចំ វាតិអាទិមាហ។ តត្ថ អនិច្ចំ, ភន្តេតិ, ភន្តេ, យស្មា ហុត្វា ន ហោតិ, តស្មា អនិច្ចំ, ឧប្បាទវយវត្តិតោ វិបរិណាមតាវកាលិកនិច្ចបដិក្ខេបដ្ឋេន វាតិ ចតូហិ ការណេហិ អនិច្ចំ។ ទុក្ខំ, ភន្តេតិ, ភន្តេ, បដិបីឡនាការេន ទុក្ខំ, សន្តាបទុក្ខទុក្ខវត្ថុកសុខបដិក្ខេបដ្ឋេន វាតិ ចតូហិ ការណេហិ ទុក្ខំ។ វិបរិណាមធម្មន្តិ ភវសង្កន្តិឧបគមនសភាវំ បកតិភាវវិជហនសភាវំ។ កល្លំ នុ តំ សមនុបស្សិតុំ ឯតំ មម, ឯសោហមស្មិ, ឯសោ មេ អត្តាតិ យុត្តំ នុ ខោ តំ ឥមេសំ តិណ្ណំ តណ្ហាមានទិដ្ឋិគ្គាហានំ វសេន អហំ មមាតិ ឯវំ គហេតុំ។ នោ ហេតំ, ភន្តេតិ ឥមិនា តេ ភិក្ខូ អវសវត្តនាការេន រូបំ, ភន្តេ, អនត្តាតិ បដិជានន្តិ។ សុញ្ញអស្សាមិកអនិស្សរអត្តបដិក្ខេបដ្ឋេន វាតិ ចតូហិ ការណេហិ អនត្តា។

ភគវា ហិ កត្ថចិ អនិច្ចវសេន អនត្តតំ ទស្សេតិ, កត្ថចិ ទុក្ខវសេន, កត្ថចិ ឧភយវសេន។ “ចក្ខុ អត្តាតិ យោ វទេយ្យ, តំ ន ឧបបជ្ជតិ, ចក្ខុស្ស ឧប្បាទោបិ វយោបិ បញ្ញាយតិ។ យស្ស ខោ បន ឧប្បាទោបិ វយោបិ បញ្ញាយតិ, អត្តា មេ ឧប្បជ្ជតិ ច វេតិ ចាតិ ឥច្ចស្ស ឯវមាគតំ ហោតិ, តស្មា តំ ន ឧបបជ្ជតិ ចក្ខុ អត្តាតិ យោ វទេយ្យ, ឥតិ ចក្ខុ អនត្តា”តិ (ម. និ. ៣.៤២២) ឥមស្មិំ ឆឆក្កសុត្តេ

អនិច្ចវសេន អនត្តំ ទស្សេតិ “រូបញ្ច ហិទំ, ភិក្ខវេ , អត្តា អភវិស្ស, នយិទំ រូបំ អាពាធាយ សំវត្តេយ្យ, លព្ភេថ ច រូបេ ‘ឯវំ មេ រូបំ ហោតុ, ឯវំ មេ រូបំ មា អហោសី’តិ. យស្មា ច ខោ, ភិក្ខវេ, រូបំ អនត្តា, តស្មា រូបំ អាពាធាយ សំវត្តតិ, ន ច លព្ភតិ រូបេ ‘ឯវំ មេ រូបំ ហោតុ, ឯវំ មេ រូបំ មា អហោសី’”តិ (មហាវ. ២០; សំ. និ. ៣.៥៩) ឥមស្មិំ អនត្តលក្ខណសុត្តេ ទុក្ខវសេន អនត្តំ ទស្សេតិ “រូបំ, ភិក្ខវេ, អនិច្ចំ, យទនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ, យំ ទុក្ខំ តទនត្តា, យទនត្តា តំ ‘នេតំ មម, នេសោហមស្មិ, ន មេសោ អត្តា’តិ ឯវមេតំ យថាភូតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្ព”ន្តិ (សំ. និ. ៣.៧៦) ឥមស្មិំ អរហត្តសុត្តេ ឧភយវសេន អនត្តំ ទស្សេតិ. កស្មា? អនិច្ចំ ទុក្ខញ្ច បាកដំ. អនត្តាតិ ន បាកដំ.

បរិភោគភាជនាទីសុ ហិ ភិន្នេសុ អហោ អនិច្ចន្តិ វទន្តិ, អហោ អនត្តាតិ វត្តា នាម នត្ថិ. សរីរេ គណ្ឌបិឡកាទីសុ វា ឧដ្ឋិតាសុ កណ្ដកេន វា វិទ្ធា អហោ ទុក្ខន្តិ វទន្តិ, អហោ អនត្តាតិ បន វត្តា នាម នត្ថិ. កស្មា? ឥទញ្ហិ អនត្តលក្ខណំ នាម អវិភូតំ ទុទ្ទសំ ទុប្បញ្ញាបនំ. តេន តំ តថាគតោ អនិច្ចវសេន វា ទុក្ខវសេន វា ឧភយវសេន វា ទស្សេតិ. តយិទំ ឥមស្មិម្បិ តេបរិវដ្ដេ អនិច្ចទុក្ខវសេនេវ ទស្សិតំ. វេទនាទីសុបិ ឯសេវ នយោ.

តស្មា តិហ, ភិក្ខវេតិ, ភិក្ខវេ, យស្មា ឯតរហិ អញ្ញទាបិ រូបំ អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តា, តស្មាតិ អត្ថោ. យំកិញ្ចិ រូបន្តិអាទីនិ វិសុទ្ធិមគ្គេ ខន្ធនិទ្ទេសេ វិត្ថារិតានេវ.

២៤៥. និព្ពិន្ទតីតិ ឧក្កណ្ឋតិ. ឯត្ថ ច និព្ពិទាតិ វុដ្ឋានគាមិនីវិបស្សនា អធិប្បេតា. វុដ្ឋានគាមិនីវិបស្សនាយ ហិ ពហូនិ នាមានិ. ឯសា ហិ កត្ថចិ សញ្ញគ្គំ វុត្តា. កត្ថចិ ធម្មដ្ឋិតិញាណន្តិ. កត្ថចិ បារិសុទ្ធិបធានិយង្គន្តិ. កត្ថចិ បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធីតិ . កត្ថចិ តម្មយតាបរិយាទានន្តិ. កត្ថចិ តីហិ នាមេហិ. កត្ថចិ ទ្វីហីតិ.

តត្ថ បោដ្ឋបាទសុត្តេ តាវ “សញ្ញា ខោ, បោដ្ឋបាទ, បឋមំ ឧប្បជ្ជតិ, បច្ឆា ញាណ”ន្តិ (ទី. និ. ១.៤១៦) ឯវំ សញ្ញគ្គន្តិ វុត្តា. សុសិមសុត្តេ “បុព្ពេ ខោ, សុសិម, ធម្មដ្ឋិតិញាណំ , បច្ឆា និព្ពានេ ញាណ”ន្តិ (សំ. និ. ២.៧០) ឯវំ ធម្មដ្ឋិតិញាណន្តិ វុត្តា. ទសុត្តរសុត្តេ “បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធិបធានិយង្គ”ន្តិ (ទី. និ. ៣.៣៥៩) ឯវំ បារិសុទ្ធិបធានិយង្គន្តិ វុត្តា. រថវិនីតេ “កិំ នុ ខោ, អាវុសោ, បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធត្ថំ ភគវតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី”តិ (ម. និ. ១.២៥៧) ឯវំ បដិបទាញាណទស្សនវិសុទ្ធីតិ វុត្តា. សឡាយតនវិភង្គេ “អតម្មយតំ, ភិក្ខវេ, និស្សាយ អតម្មយតំ អាគម្ម យាយំ ឧបេក្ខា នានត្តា នានត្តសិតា, តំ អភិនិវជ្ជេត្វា យាយំ ឧបេក្ខា ឯកត្តា ឯកត្តសិតា, តំ និស្សាយ តំ អាគម្ម ឯវមេតិស្សា បហានំ ហោតិ, ឯវមេតិស្សា សមតិក្កមោ ហោតី”តិ (ទី. និ. ៣.៣១០) ឯវំ តម្មយតាបរិយាទានន្តិ វុត្តា. បដិសម្ភិទាមគ្គេ “យា ច មុញ្ចិតុកម្យតា, យា ច បដិសង្ខានុបស្សនា, យា ច សង្ខារុបេក្ខា, ឥមេ ធម្មា ឯកត្ថា ព្យញ្ជនមេវ នាន”ន្តិ (បដិ. ម. ១.៥៤) ឯវំ តីហិ នាមេហិ វុត្តា. បដ្ឋានេ “អនុលោមំ គោត្រភុស្ស អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ, អនុលោមំ វោទានស្ស អនន្តរបច្ចយេន បច្ចយោ”តិ (បដ្ឋា. ១.១.៤១៧) ឯវំ ទ្វីហិ នាមេហិ វុត្តា. ឥមស្មិំ បន អលគទ្ទសុត្តេ និព្ពិន្ទតីតិ និព្ពិទានាមេន អាគតា.

និព្ពិទា វិរជ្ជតីតិ ឯត្ថ វិរាគោតិ មគ្គោ វិរាគា វិមុច្ចតីតិ ឯត្ថ វិរាគេន មគ្គេន វិមុច្ចតីតិ ផលំ កថិតំ។ វិមុត្តស្មិំ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតីតិ ឥធ បច្ចវេក្ខណា កថិតា។

ឯវំ វិមុត្តចិត្តំ មហាខីណាសវំ ទស្សេត្វា ឥទានិ តស្ស យថាភូតេហិ បញ្ចហិ ការណេហិ នាមំ គណ្ហន្តោ អយំ វុច្ចតិ, ភិក្ខវេតិអាទិមាហ។ អវិជ្ជាតិ វដ្ដមូលិកា អវិជ្ជា។ អយញ្ហិ ទុរុក្ខិបនដ្ឋេន បលិឃោតិ វុច្ចតិ។ តេនេស តស្ស ឧក្ខិត្តត្តា ឧក្ខិត្តបលិឃោតិ វុត្តោ។ តាលាវត្ថុកតាតិ សីសច្ឆិន្នតាលោ វិយ កតា, សមូលំ វា តាលំ ឧទ្ធរិត្វា តាលស្ស វត្ថុ វិយ កតា, យថា តស្មិំ វត្ថុស្មិំ បុន សោ តាលោ ន បញ្ញាយតិ, ឯវំ បុន អបញ្ញត្តិភាវំ នីតាតិ អត្ថោ។ បោនោព្ភវិកោតិ បុនព្ភវទាយកោ។ ជាតិសំសារោតិអាទីសុ ជាយនវសេន ចេវ សំសរណវសេន ច ឯវំ លទ្ធនាមានំ បុនព្ភវខន្ធានំ បច្ចយោ កម្មាភិសង្ខារោ។ សោ ហិ បុនប្បុនំ ឧប្បត្តិករណវសេន បរិក្ខិបិត្វា ឋិតត្តា បរិក្ខាតិ វុច្ចតិ, តេនេស តស្សា សំកិណ្ណត្តា វិកិណ្ណត្តា សំកិណ្ណបរិក្ខោតិ វុត្តោ។ តណ្ហាតិ វដ្ដមូលិកា តណ្ហា។ អយញ្ហិ គម្ភីរានុគតដ្ឋេន ឯសិកាតិ វុច្ចតិ។ តេនេស តស្សា អព្ពូឡ្ហត្តា លុញ្ចិត្វា ឆឌ្ឌិតត្តា អព្ពូឡ្ហេសិកោតិ វុត្តោ។ ឱរម្ភាគិយានីតិ ឱរំ ភជនកានិ កាមភវេ ឧប្បត្តិបច្ចយានិ។ ឯតានិ ហិ កវាដំ វិយ នគរទ្វារំ ចិត្តំ បិទហិត្វា ឋិតត្តា អគ្គឡាតិ វុច្ចន្តិ។ តេនេស តេសំ និរាកតត្តា ភិន្នត្តា និរគ្គឡោតិ វុត្តោ។ អរិយោតិ និក្កិលេសោ បរិសុទ្ធោ។ បន្នទ្ធជោតិ បតិតមានទ្ធជោ។ បន្នភារោតិ ខន្ធភារកិលេសភារអភិសង្ខារភារបញ្ចកាមគុណភារា បន្នា ឱរោហិតា អស្សាតិ បន្នភារោ។ អបិច ឥធ មានភារស្សេវ ឱរោបិតត្តា បន្នភារោតិ អធិប្បេតោ។ វិសំយុត្តោតិ ចតូហិ យោគេហិ សព្ពកិលេសេហិ ច វិសំយុត្តោ។ ឥធ បន មានសំយោគេនេវ វិសំយុត្តត្តា វិសំយុត្តោតិ អធិប្បេតោ។ អស្មិមានោតិ រូបេ អស្មីតិ មានោ, វេទនាយ... សញ្ញាយ... សង្ខារេសុ... វិញ្ញាណេ អស្មីតិ មានោ។

ឯត្តាវតា ភគវតា មគ្គេន កិលេសេ ខេបេត្វា និរោធសយនវរគតស្ស និព្ពានារម្មណំ ផលសមាបត្តិំ អប្បេត្វា វិហរតោ ខីណាសវស្ស កាលោ ទស្សិតោ។ យថា ហិ ទ្វេ នគរានិ ឯកំ ចោរនគរំ, ឯកំ ខេមនគរំ។ អថ ឯកស្ស មហាយោធស្ស ឯវំ ភវេយ្យ – “យាវិមំ ចោរនគរំ តិដ្ឋតិ, តាវ ខេមនគរំ ភយតោ ន មុច្ចតិ, ចោរនគរំ អនគរំ ករិស្សាមី”តិ សន្នាហំ កត្វា ខគ្គំ គហេត្វា ចោរនគរំ ឧបសង្កមិត្វា នគរទ្វារេ ឧស្សាបិតេ ឯសិកត្ថម្ភេ ខគ្គេន ឆិន្ទិត្វា សទ្វារពាហកំ កវាដំ ឆិន្ទិត្វា បលិឃំ ឧក្ខិបិត្វា បាការំ ភិន្ទន្តោ បរិក្ខំ សំកិរិត្វា នគរសោភនត្ថាយ ឧស្សិតេ ធជេ បាតេត្វា នគរំ អគ្គិនា ឈាបេត្វា ខេមនគរំ បវិសិត្វា បាសាទំ អភិរុយ្ហញាតិគណបរិវុតោ សុរសភោជនំ ភុញ្ជេយ្យ, ឯវំ ចោរនគរំ វិយ សក្កាយោ, ខេមនគរំ វិយ និព្ពានំ, មហាយោធោ វិយ យោគាវចរោ។ តស្សេវំ ហោតិ, “យាវ សក្កាយវដ្ដំ វត្តតិ, តាវ ទ្វត្តិំសកម្មការណអដ្ឋនវុតិរោគបញ្ចវីសតិមហាភយេហិ បរិមុច្ចនំ នត្ថី”តិ។ សោ មហាយោធោ វិយ សន្នាហំ សីលសន្នាហំ កត្វា, បញ្ញាខគ្គំ គហេត្វា ខគ្គេន ឯសិកត្ថម្ភេ វិយ អរហត្តមគ្គេន តណ្ហេសិកំ លុញ្ចិត្វា, សោ យោធោ សទ្វារពាហកំ នគរកវាដំ វិយ បញ្ចោរម្ភាគិយសំយោជនគ្គឡំ ឧគ្ឃាដេត្វា, សោ យោធោ បលិឃំ វិយ, អវិជ្ជាបលិឃំ ឧក្ខិបិត្វា, សោ យោធោ បាការំ ភិន្ទន្តោ បរិក្ខំ វិយ កម្មាភិសង្ខារំ ភិន្ទន្តោ ជាតិសំសារបរិក្ខំ សំកិរិត្វា, សោ យោធោ នគរសោភនត្ថាយ ឧស្សាបិតេ ធជេ វិយ មានទ្ធជេ បាតេត្វា សក្កាយនគរំ ឈាបេត្វា, សោ យោធោ ខេមនគរេ ឧបរិបាសាទេ សុរសភោជនំ វិយ កិលេសនិព្ពានំ នគរំ បវិសិត្វា អមតនិរោធារម្មណំ ផលសមាបត្តិសុខំ អនុភវមានោ កាលំ វីតិនាមេតិ។

១៣៩។ ឥទានិ ឯវំ វិមុត្តចិត្តស្ស ខីណាសវស្ស បរេហិ អនធិគមនីយវិញ្ញាណតំ ទស្សេន្តោ ឯវំ វិមុត្តចិត្តំ ហោតិអាទិមាហ។ តត្ថ អន្វេសន្តិ អន្វេសន្តា គវេសន្តា។ ឥទំ និស្សិតន្តិ ឥទំ នាម និស្សិតំ។ តថាគតស្សាតិ ឯត្ថ សត្តោបិ តថាគតោតិ អធិប្បេតោ, ឧត្តមបុគ្គលោ ខីណាសវោបិ។ អននុវិជ្ជោតិ អសំវិជ្ជមានោ វា អវិន្ទេយ្យោ វា។ តថាគតោតិ ហិ សត្តេ គហិតេ អសំវិជ្ជមានោតិ អត្ថោ វដ្ដតិ, ខីណាសវេ គហិតេ អវិន្ទេយ្យោតិ អត្ថោ វដ្ដតិ។

តត្ថ បុរិមនយេ អយមធិប្បាយោ – ភិក្ខវេ, អហំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ធរមានកំយេវ ខីណាសវំ តថាគតោ សត្តោ បុគ្គលោតិ ន បញ្ញបេមិ។ អប្បដិសន្ធិកំ បន បរិនិព្ពុតំ ខីណាសវំ សត្តោតិ វា បុគ្គលោតិ វា កិំ បញ្ញបេស្សាមិ? អននុវិជ្ជោ តថាគតោ។ ន ហិ បរមត្ថតោ សត្តោ នាម កោចិ អត្ថិ, តស្ស អវិជ្ជមានស្ស ឥទំ និស្សិតំ វិញ្ញាណន្តិ អន្វេសន្តាបិ កិំ អធិគច្ឆិស្សន្តិ? កថំ បដិលភិស្សន្តីតិ អត្ថោ។ ទុតិយនយេ អយមធិប្បាយោ – ភិក្ខវេ, អហំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ធរមានកំយេវ ខីណាសវំ វិញ្ញាណវសេន ឥន្ទាទីហិ អវិន្ទិយំ វទាមិ។ ន ហិ សឥន្ទា ទេវា សព្រហ្មកា សបជាបតិកា អន្វេសន្តាបិ ខីណាសវស្ស វិបស្សនាចិត្តំ វា មគ្គចិត្តំ វា ផលចិត្តំ វា, ឥទំ នាម អារម្មណំ និស្សាយ វត្តតីតិ ញាតុំ សក្កោន្តិ។ តេ អប្បដិសន្ធិកស្ស បរិនិព្ពុតស្ស កិំ ញាតិស្សន្តីតិ?

អសតាតិ អសន្តេន។ តុច្ឆាតិ តុច្ឆកេន។ មុសាតិ មុសាវាទេន។ អភូតេនាតិ យំ នត្ថិ, តេន។ អព្ភាចិក្ខន្តីតិ អភិអាចិក្ខន្តិ, អភិភវិត្វា វទន្តិ។ វេនយិកោតិ វិនយតិ វិនាសេតីតិ វិនយោ, សោ ឯវ វេនយិកោ, សត្តវិនាសកោតិ អធិប្បាយោ។ យថា ចាហំ ន, ភិក្ខវេតិ, ភិក្ខវេ, យេន ចាការេន អហំ ន សត្តវិនាសកោ។ យថា ចាហំ ន វទាមីតិ យេន ច ការណេន អហំ សត្តវិនាសំ ន បញ្ញបេមិ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – យថាហំ ន សត្តវិនាសកោ, យថា ច ន សត្តវិនាសំ បញ្ញបេមិ, តថា យំ តេ ភោន្តោ សមណព្រាហ្មណា “វេនយិកោ សមណោ គោតមោ”តិ វទន្តា សត្តវិនាសកោ សមណោ គោតមោតិ ច, “សតោ សត្តស្ស ឧច្ឆេទំ វិនាសំ វិភវំ បញ្ញបេតី”តិ វទន្តា សត្តវិនាសំ បញ្ញបេតីតិ ច អសតា តុច្ឆា មុសា អភូតេន អព្ភាចិក្ខន្តីតិ។

បុព្ពេ ចាតិ បុព្ពេ មហាពោធិមណ្ឌម្ហិយេវ ច។ ឯតរហិ ចាតិ ឯតរហិ ធម្មទេសនាយម្បិ។ ទុក្ខញ្ចេវ បញ្ញបេមិ, ទុក្ខស្ស ច និរោធន្តិ ធម្មចក្កំ អប្បវត្តេត្វា ពោធិមណ្ឌេ វិហរន្តោបិ ធម្មចក្កប្បវត្តនតោ បដ្ឋាយ ធម្មំ ទេសេន្តោបិ ចតុសច្ចមេវ បញ្ញបេមីតិ អត្ថោ។ ឯត្ថ ហិ ទុក្ខគ្គហណេន តស្ស មូលភូតោ សមុទយោ, និរោធគ្គហណេន តំសម្បាបកោ មគ្គោ គហិតោវ ហោតីតិ វេទិតព្ពោ។ តត្រ ចេតិ តស្មិំ ចតុសច្ចប្បកាសនេ។ បរេតិ សច្ចានិ អាជានិតុំ បដិវិជ្ឈិតុំ អសមត្ថបុគ្គលា។ អក្កោសន្តីតិ ទសហិ អក្កោសវត្ថូហិ អក្កោសន្តិ។ បរិភាសន្តីតិ វាចាយ បរិភាសន្តិ។ រោសេន្តិ វិហេសេន្តីតិ រោសេស្សាម វិហេសេស្សាមាតិ អធិប្បាយេន ឃដ្ដេន្តិ ទុក្ខាបេន្តិ។ តត្រាតិ តេសុ អក្កោសាទីសុ, តេសុ វា បរបុគ្គលេសុ។ អាឃាតោតិ កោបោ។ អប្បច្ចយោតិ ទោមនស្សំ។ អនភិរទ្ធីតិ អតុដ្ឋិ។

តត្រ ចេតិ ចតុសច្ចប្បកាសនេយេវ។ បរេតិ ចតុសច្ចប្បកាសនំ អាជានិតុំ បដិវិជ្ឈិតុំ សមត្ថបុគ្គលា។ អានន្ទោតិ អានន្ទបីតិ។ ឧប្បិលាវិតត្តន្តិ ឧប្បិលាវិតបីតិ។ តត្រ ចេតិ ចតុសច្ចប្បកាសនេយេវ។ តត្រាតិ សក្ការាទីសុ។ យំ ខោ ឥទំ បុព្ពេ បរិញ្ញាតន្តិ ឥទំ ខន្ធបញ្ចកំ បុព្ពេ ពោធិមណ្ឌេ តីហិ បរិញ្ញាហិ បរិញ្ញាតំ។ តត្ថមេតិ តស្មិំ ខន្ធបញ្ចកេ ឥមេ។ កិំ វុត្តំ ហោតិ? តត្រាបិ តថាគតស្ស ឥមេ

សក្ការា មយិ ករីយន្តីតិ វា អហំ ឯតេ អនុភវាមីតិ វា ន ហោតិ។ បុព្វេ បរិញ្ញាតក្ខន្ធប្បហានេន ឯតេ សក្ការេ អនុភោតីតិ ឯត្តកមេវ ហោតីតិ។ តស្មាតិ យស្មា សន្តាតិ បដិវិជ្ឈិត្វា អសមត្ថា តថាគតម្បិ អក្កោសន្តិ, តស្មា។ សេសំ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

២៤៧. តស្មា តិហ, ភិក្ខវេ, យំ ន តុម្ហាកន្តិ យស្មា អត្តនិយេបិ ឆន្ទរាគប្បហានំ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតិ, តស្មា យំ ន តុម្ហាកំ, តំ បជហថាតិ អត្ថោ។ យថាបច្ចយំ វាករេយ្យាតិ យថា យថា ឥច្ឆេយ្យ តថា តថា ករេយ្យ។ ន ហិ នោ ឯតំ, ភន្តេ, អត្តា វាតិ, ភន្តេ, ឥទំ តិណកដ្ឋសាខាបលាសំ អម្ហាកំ នេវ អត្តា ន អម្ហាកំ រូបំ ន វិញ្ញាណន្តិ វទន្តិ។ អត្តនិយំ វាតិ អម្ហាកំ ចីវរាទិបរិក្ខារោបិ ន ហោតីតិ អត្ថោ។ ឯវមេវ ខោ, ភិក្ខវេ, យំ ន តុម្ហាកំ តំ បជហថាតិ ភគវា, ឆន្ទប្បហានេន ន តុម្ហាកន្តិ ទេសេត្វា បជហាបេតិ, តញ្ច ខោ ន ឧប្បាដេត្វា, លុញ្ចិត្វា វា។ ឆន្ទរាគវិនយេន បនេតំ បជហាបេតិ។

២៤៨. ឯវំ ស្វាក្ខាតោតិ ឯត្ថ តិបរិវដ្ដតោ បដ្ឋាយ យាវ ឥមំ ឋានំ អាហរិតុម្បិ វដ្ដតិ, បដិវេធេន បយ្យត្តកេន សក្កបទាយណតោ បដ្ឋាយ យាវ ឥមំ ឋានំ អាហរិតុម្បិ វដ្ដតិ។ ស្វាក្ខាតោតិ សុកថិតោ។ សុកថិតត្តា ឯវ ឧត្តានោ វិវដោ បកាសិតោ។ ឆិន្នបិលោតិកោតិ បិលោតិកា វុច្ចតិ ឆិន្នំ ភិន្នំ តត្ថ តត្ថ សិព្វិតំ គណ្ឋិកតំ ជិណ្ណំ វត្ថំ, តំ យស្ស នត្ថិ, អដ្ឋហត្ថំ វា នវហត្ថំ វា អហតសាដកំ និវាសេត្វា, សោ ឆិន្នបិលោតិកោ នាម។ អយម្បិ ធម្មោ តាទិសោ, ន ហេត្ថ កោហញ្ញាទិវសេន ឆិន្នភិន្នសិព្វិតគណ្ឋិកតភាវោ អត្ថិ។ អបិច កចវរោ បិលោតិកោតិ វុច្ចតិ។ ឥមស្មិញ្ច សាសនេ សមណកចវរំ នាម បតិដ្ឋាតុំ ន លភតិ។ តេនេវាហ –

“ការណ្ឌវំ និទ្ធមថ, កសម្ពុញ្ចាបកស្សថ;

តតោ បលាបេ វាហេថ, អស្សមណេ សមណមានិនេ។

និទ្ធមិត្វាន បាបិច្ឆេ, បាបអាចារគោចរេ;

សុទ្ធា សុទ្ធេហិ សំវាសំ, កប្បយវ្ហោ បតិស្សតា;

តតោ សមគ្គា និបកា, ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សថា”តិ។ (សុ· និ· ២៨២-២៨៤);

ឥតិ សមណកចវរស្ស ឆិន្នត្តាបិ អយំ ធម្មោ ឆិន្នបិលោតិកោ នាម ហោតិ។ វដ្ដំ តេសំ នត្ថិ បញ្ញាបនាយាតិ តេសំ វដ្ដំ អបណ្ណត្តិកភាវំ គតំ និប្បណ្ណត្តិកំ ជាតំ។ ឯវរូបេបិ មហាគិលានស្សេវ ឯវំ ស្វាក្ខាតេ សាសនេនេវ ឧប្បជ្ជតិ។ យថា ច គិលានស្សេវ, ឯវំ អភាកាមិអាគមនោបិ។

តត្ថ ធម្មានុសារិនោ សទ្ធានុសារិនោតិ ឥមេ ទ្វេ សោតាបត្តិមគ្គដ្ឋា ហោន្តិ។ យថាហ – “កតមោ ច បុគ្គលោ ធម្មានុសារី? យស្ស បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស បញ្ញិន្ទ្រិយំ អធិមត្តំ ហោតិ, បញ្ញាវាហិំ បញ្ញាបុព្ពង្គមំ អរិយមគ្គំ ភាវេតិ។ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ធម្មានុសារី។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ ធម្មានុសារី, ផលេ ឋិតោ ទិដ្ឋិប្បត្តោ។ កតមោ ច បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី? យស្ស បុគ្គលស្ស សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នស្ស សទ្ធិន្ទ្រិយំ អធិមត្តំ ហោតិ, សទ្ធាវាហិំ សទ្ធាបុព្ពង្គមំ អរិយមគ្គំ ភាវេតិ។ អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយ បដិបន្នោ បុគ្គលោ សទ្ធានុសារី, ផលេ ឋិតោ សទ្ធាវិមុត្តោ”តិ (បុ។ ប។ ២០)។ យេសំ មយិ សទ្ធាមត្តំ បេមមត្តន្តិ ទ្វីហិ យេសំ អញ្ញោ អរិយធម្មោ នត្ថិ, តថាគតេ បន សទ្ធាមត្តំ បេមមត្តមេវ ហោតិ។ តេ វិបស្សកបុគ្គលា អធិប្បេតា។ វិបស្សកភិក្ខូនញ្ហិ ឯវំ វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា និសិន្នានំ ទសពលេ ឯកា សទ្ធា ឯកំ បេមំ ឧប្បជ្ជតិ។ តាយ សទ្ធាយ តេន បេមេន ហត្ថេ គហេត្វា សគ្គេ ឋបិតា វិយ ហោន្តិ, និយតគតិកា កិរ ឯតេ។ បោរាណកត្ថេរា បន ឯវរូបំ ភិក្ខុំ ចូឡសោតាបន្នោតិ វទន្តិ។ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

អលគទ្ទូបមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

២។ វម្មិកសុត្តវណ្ណនា

២៤៩។ ឯវំ មេ សុតន្តិ វម្មិកសុត្តំ។ តត្ថ អាយស្មាតិ បិយវចនមេតំ។ កុមារកស្សបោតិ តស្ស នាមំ។ កុមារកាលេ បព្ពជិតត្តា បន ភគវតា, “កស្សបំ បក្កោសថ, ឥទំ ផលំ វា ខាទនីយំ វា កស្សបស្ស ទេថា”តិ វុត្តេ, កតរស្ស កស្សបស្សាតិ កុមារកស្សបស្សាតិ ឯវំ គហិតនាមត្តា តតោ បដ្ឋាយ វុឌ្ឍកាលេបិ “កុមារកស្សបោ” ត្វេវ វុច្ចតិ។ អបិច រញ្ញោ បោសាវនិកបុត្តត្តាបិ តំ “កុមារកស្សបោ”តិ សញ្ជានិំសុ។ អយំ បនស្ស បុព្ពយោគតោ បដ្ឋាយ អាវិភាវកថា –

ថេរោ កិរ បទុមុត្តរស្ស ភគវតោ កាលេ សេដ្ឋិបុត្តោ អហោសិ។ អថេកទិវសំ ភគវន្តំ ចិត្រកថិំ ឯកំ អត្តនោ សាវកំ ឋានន្តរេ ឋបេន្តំ ទិស្វា ភគវតោ សត្តាហំ ទានំ ទត្វា, “អហម្បិ ភគវា អនាគតេ ឯកស្ស ពុទ្ធស្ស អយំ ថេរោ វិយ ចិត្រកថី សាវកោ ភវេយ្យ”ន្តិ បត្ថនំ កត្វា បុញ្ញានិ ករោន្តោ កស្សបស្ស ភគវតោ សាសនេ បព្ពជិត្វា វិសេសំ និព្ពត្តេតុំ នាសក្ខិ។

តទា កិរ បរិនិព្ពុតស្ស ភគវតោ សាសនេ ឱសក្កន្តេ បញ្ច ភិក្ខូ និស្សេណិំ ពន្ធិត្វា បព្ពតំ អភិរុយ្ហសមណធម្មំ អកំសុ។ សង្ឃត្ថេរោ តតិយទិវសេ អរហត្តំ បត្តោ។ អនុថេរោ ចតុត្ថទិវសេ អនាគាមី អហោសិ។ ឥតរេ តយោ វិសេសំ និព្ពត្តេតុំ អសក្កោន្តា ទេវលោកេ និព្ពត្តិំសុ។ តេសំ ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ ទេវេសុ ច មនុស្សេសុ ច សម្បត្តិំ អនុភោន្តានំ ឯកោ តក្កសិលាយំ រាជកុលេ និព្ពត្តិត្វា បុក្កុសាតិ នាម រាជា

ហុត្វា ភគវន្តំ ឧទ្ទិស្ស បព្វជិត្វា រាជគហំ គច្ឆន្តោ កុម្ភការសាលាយំ ភគវតោ ធម្មទេសនំ សុត្វា អនាគាមិផលំ បត្តោ។ ឯកោ ឯកស្មិំ សមុទ្ទបដ្ដនេ កុលឃរេ និព្វត្តិត្វា នាវំ អារុឡ្ហភិន្ននាវោ ទារុចីរានិ និវាសេត្វា លាភសម្បត្តិំ បត្វា, “អហំ អរហា”តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេត្វា, “ន ត្វំ អរហា, គច្ឆ សត្ថារំ បញ្ហំ បុច្ឆា”តិ អត្ថកាមាយ ទេវតាយ ចោទិតោ តថា កត្វា អរហត្តផលំ បត្តោ។

ឯកោ រាជគហេ ឯកិស្សា កុលទារិកាយ កុច្ឆិម្ហិ ឧប្បន្នោ។ សា ច បឋមំ មាតាបិតរោ យាចិត្វា បព្វជ្ជំ អលភមានា កុលឃរំ គតា គព្ភសណ្ឋិតម្បិ អជានន្តី សាមិកំ អារាធេត្វា តេន អនុញ្ញាតា ភិក្ខុនីសុ បព្វជិតា។ តស្សា គព្ភិនិនិមិត្តំ ទិស្វា ភិក្ខុនិយោ ទេវទត្តំ បុច្ឆិំសុ, សោ “អស្សមណី”តិ អាហ។ ទសពលំ បុច្ឆិំសុ, សត្ថា ឧបាលិត្ថេរំ បដិច្ឆាបេសិ។ ថេរោ សាវត្ថិនគរវាសីនិ កុលានិ វិសាខញ្ច ឧបាសិកំ បក្កោសាបេត្វា សោធេន្តោ, – “បុរេ លទ្ធោ គព្ភោ, បព្វជ្ជា អរោគា”តិ អាហ។ សត្ថា “សុវិនិច្ឆិតំ អធិករណ”ន្តិ ថេរស្ស សាធុការំ អទាសិ។ សា ភិក្ខុនី សុវណ្ណពិម្ពសទិសំ បុត្តំ វិជាយិ, តំ គហេត្វា រាជា បសេនទិ កោសលោ បោសាបេសិ។ “កស្សបោ”តិ ចស្ស នាមំ កត្វា អបរភាគេ អលង្ករិត្វា សត្ថុ សន្តិកំ នេត្វា បព្វាជេសិ។ ឥតិ រញ្ញោ បោសាវនិកបុត្តត្តាបិ តំ “កុមារកស្សបោ”តិ សញ្ជានិំសុ។

អន្ធវនេតិ ឯវំនាមកេ វនេ។ តំ កិរ វនំ ទ្វិន្នំ ពុទ្ធានំ កាលេ អវិជហិតនាមំ អន្ធវនំត្វេវ បញ្ញាយតិ។ តត្រាយំ បញ្ញត្តិវិភាវនា – អប្បាយុកពុទ្ធានញ្ហិ សរីរធាតុ ន ឯកគ្ឃនា ហោតិ។ អធិដ្ឋានានុភាវេន វិប្បកិរិយតិ។ តេនេវ អម្ហាកម្បិ ភគវា, – “អហំ ន ចិរដ្ឋិតិកោ, អប្បកេហិ សត្តេហិ អហំ ទិដ្ឋោ, យេហិ ន ទិដ្ឋោ, តេវ ពហុតរា, តេ មេ ធាតុយោ អាទាយ តត្ថ តត្ថ បូជេន្តា សគ្គបរាយណា ភវិស្សន្តី”តិ បរិនិព្ពានកាលេ, “អត្តនោ សរីរំ វិប្បកិរិយតូ”តិ អធិដ្ឋាសិ។ ទីឃាយុកពុទ្ធានំ បន សុវណ្ណក្ខន្ធោ វិយ ឯកគ្ឃនំ ធាតុសរីរំ តិដ្ឋតិ។

កស្សបស្សាបិ ភគវតោ តថេវ អដ្ឋាសិ។ តតោ មហាជនា សន្និបតិត្វា, “ធាតុយោ ឯកគ្ឃនា ន សក្កា វិយោជេតុំ, កិំ ករិស្សាមា”តិ សម្មន្តយិត្វា ឯកគ្ឃនមេវ ចេតិយំ ករិស្សាម, កិត្តកំ បន ហោតុ តន្តិ អាហំសុ។ ឯកេ សត្តយោជនិកន្តិ អាហំសុ។ ឯតំ អតិមហន្តំ, អនាគតេ ជគ្គិតុំ ន សក្កា, ឆយោជនិកំ ហោតុ, បញ្ចយោជនិកំ... ចតុយោជនិកំ... តិយោជនិកំ... ទ្វិយោជនិកំ... ឯកយោជនិកំ ហោតូតិ សន្និដ្ឋានំ កត្វា ឥដ្ឋកា កីទិសា ហោន្តូតិ ពាហិរន្តេ ឥដ្ឋកា រត្តសុវណ្ណមយា ឯកគ្ឃា សតសហស្សគ្ឃិកា ហោន្តុ, អព្ភន្តរិមន្តេ បញ្ញាសសហស្សគ្ឃិកា។ ហរិតាលមនោសិលាហិ មត្តិកាកិច្ចំ កយិរតុ, តេលេន ឧទកកិច្ចន្តិ និដ្ឋំ គន្ត្វា ចត្តារិ មុខានិ ចតុធា វិភជិំសុ។ រាជា ឯកំ មុខំ គណ្ហិ រាជបុត្តោ បថវិន្ធរកុមារោ ឯកំ, អមច្ចានំ ជេដ្ឋកោ ហុត្វា សេនាបតិ ឯកំ, ជនបទានំ ជេដ្ឋកោ ហុត្វា សេដ្ឋិ ឯកំ។

តត្ថ ធនសម្បន្នតាយ រាជាបិ សុវណ្ណំ នីហរាបេត្វា អត្តនា គហិតមុខេ កម្មំ អារភិ, ឧបរាជាបិ, សេនាបតិបិ។ សេដ្ឋិនា គហិតមុខេ បន កម្មំ ឱលីយតិ។ តតោ យសោរតោ នាម ឯកោ ឧបាសកោ តេបិដកោ ភាណកោ អនាគាមី អរិយសាវកោ, សោ កម្មំ ឱលីយតីតិ ញត្វា បញ្ច សកដសតានិ យោជាបេត្វា ជនបទំ គន្ត្វា “កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធោ វីសតិវស្សសហស្សានិ ឋត្វា បរិនិព្ពុតោ។ តស្ស យោជនិកំ រតនចេតិយំ កយិរតិ, យោ យំ ទាតុំ ឧស្សហតិ សុវណ្ណំ វា ហិរញ្ញំ វា សត្តរតនំ វា ហរិតាលំ វា មនោសិលំ វា, សោ តំ ទេតូ”តិ សមាទបេសិ។ មនុស្សា អត្តនោ អត្តនោ ថាមេន ហិរញ្ញសុវណ្ណាទីនិ អទំសុ។ អសក្កោន្តា តេលតណ្ឌុលាទីនិ ទេន្តិយេវ។ ឧបាសកោ

ទោលហត្ថលិខិតំ ពន្ធការាតំ ភត្តទេចតត្តំ បហិណាតិ, អចរេយរេហិ ហុចល្លំ ទេចាបេត្វា បហិណាតិ, ឲចំ សកលជម្ពុទីបំ អចទិ។

ទេចិរេយ ពន្ធុំ តិក្ខិតត្តំ ទេចិយដ្ឋានតោ បណ្ណំ បហិណិំសុ – "តិក្ខិតំ ពន្ធុំ អាចរិយោ អាកត្តា ទេចិយំ ចត្ថតុ"តិ។ សោបិ បណ្ណំ បហិណិ – "យឃា សកលជម្ពុទីបេបិ សយាឝបិតោ, ឃំ អត្ថិ, តំ ករោហត្វា ពន្ធុំ តិក្ខារេបត្វា"តិ។ ទេ្វបិ បណ្ណាតិ អត្តរាយក្កេ សយាកយិំសុ។ អាចរិយស្ស បណ្ណតោ បត ទេចិយដ្ឋានតោ បណ្ណំ បឆយតទំ អាចរិយស្ស ហត្ថំ អកយាសិ។ សោ បណ្ណំ ចាទេចត្វា ទេចិយំ ចត្ថិស្សាមីតិ ឲពកោច តិក្ខយិ។ អត្តរាយក្កេ អដចិយំ បត្តា ទោរេសតាតិ វុដ្ឋហិំសុ។ តទេ្រាពកេទ្ធ តំ ឌិស្វា ត្តយិតា សកលជម្ពុទីបតោ ហិរញ្ញសុចណ្ណំ សយ្ហិល្លិតំ, តិឌិក្យុម្ហិ តោ បចដ្ឋយាតា អាកតាតិ អចរេយសាតំ អាទេរាចេត្វា តំ អក្កហេំសុ។ ពស្វា តាតា, យំ ពល្យាតិ? តឃា សកលជម្ពុទីបតោ សត្ថា ហិរញ្ញសុចណ្ណំ សយ្ហិល្លិតំ, អយ្យាពយ្យិ ទោកំ ទោកំ ទេហិតិ។ កិ តុយ្យេ ឌាតាច, ពស្សេបិ ភពចា បរិតិញ្ញតោ, តស្ស ឃោឌតិកំ ទតភទេចិយំ ពឃិទតិ, តឝត្វាឃ យឃា សយាឝបិតំ, តោ អត្តតោ អត្វាឃ។ តំ តំ លឝ្កលឌ្ឍានតោ តទេត្វច ទបសិតំ, យឃំ្យាបត តិចត្វសាដពយត្តំ ឥទេបត្វា អត្តោ ចិត្តំ ពាពលិពយ្យិ តត្តិតិ។

ឲពេ, "ឲចទេយតំ ចិស្សេឌេទ អាចរិយ"ត្តិ អាហំសុ។ ឲពេ, "អឃំ ទាឌបុឌិតោ អយទ្ធបុឌិតោ , អយេ្យា ពត្ថិទេច តពទចិចិយំ ឌិស្វា ទាឌទាឌយហាយត្តាឌិតំ អាទេរាចេត្វា អតឃច្យេសតំ បិបុណាបេឃ្យា"តិ អាហំសុ។ វុបិសពោ, "តាតា, តាហំ ឲចំ ពទិស្សាមី"តិ អាហ។ តទ្វោ ទោ ទោតុ ពាទុទេញ្ញាត, ត អត្តតោ ឌិចិតតិពត្តិឃា។ អច ទោតុ ករោហតេញ្ញា ចិស្សេឌ្ឍតេញ្ញាតិ ចិចឝទេត្វសុ ករោហតេញ្ញាតិ លឌ្ឌិកា ឲច ពាហុតទា ហុត្វា ឌិចិតា ទោទេរាបឃិំសុ។

ទោតំ ពាលចក្យេណ អទិឃសាចពេ អបទាឌេត តិញ្ញតឌិបសិលា ចិឃ អត្ថិតិ អត្តទេឌាឃិំសុ។ ទេ, "ពហំ ទោ ចក្លុ, ពហំ ទោ ចក្លុ"តិ ចិប្យលបត្តា ឲពេទ្ធ ពាតពេហិ ទេហំ តីតា។ ឲពេទ្ធ ទេតាពាតពា អតាធាតិ តទេត្វច អដចិយំ ទុក្ខយុទេល បណ្ណសាលិឃំ ចសិំសុ។ អដចិ អាកតយតុស្សា ពាទុទេញ្ញាត ទោតំ តហួលំ ចា បុដភត្តំ ចា បរិត្តាឃំ ចា ទេត្តិ។ ឌាទុបណ្ណាឌិតំ អត្វាឃ ពត្តា អាកតា យតុស្សា ក្យុហិ ពតត្វាតិ ចុទេត្ត អត្តចតំ ពតយ្យាតិ ចឝត្តិ។ ឲចំ ខ្ពិត្តយ្យិ ឮទ្ធាតំ ពាទេល តំ ចតំ អត្តចតទេត្វច បញ្ញាឃតិ។ ពស្សបឮទ្ធពាលេ បរេតំ ឈទ្ធិតឌតបរេ អដចិ អទោហាសិ។ អយ្យាក់ ភពចតោ ពាទេល សាចត្តិឃា អចិគ្ឃទេ ឌេឈចតស្ស បិដ្ឋិភារពេ បចិទេចពពាយាតំ ក្យុលបុត្តាតំ ចសតដ្ឋាតំ បឆាតឈទំ អទោហាសិ, តត្វ អាឃស្វា ក្យុទោពស្សេបិ ទោត សយេឃត សេលបដបឝំ ប្ហុទឃយាតោ ចិហទតិ។ ទោត ចុត្តំ "អត្ថចទេត ចិហទតី"តិ។

អញ្ញាតទា ឌេចតាតិ តាយពោត្តចរេសត អបិពាដិ ឲពា ឌេចតាតិ អទេត្វា "អភិឌាតាតិ ទោ, ភទេត្ត, ភពចា អហុឌាតតញ្ញាតទស្ស យទោសក្កស្ស សំលិទេត្តត តល្យាសឝ្គឃចិយុត្តិ ភាសិតា"តិ (ម॰ និ॰ ១.១៩៥) ឲត្វ បត អភិញ្ញាទោតា សពេ្កាបិ ឌេចទាឌា អញ្ញាតទោតិ ចុទេត្វា។ ឌេចតាតិ ច ឮត្វឝំ ឌេចាតយ្យិ ឌេចឌិតាតយ្យិ សាឌាទណចចតំ។ ត្តយស្ពិ បតទេត្វ ឌេទេចា អឌិទេយ្យតោ។ អភិក្កន្តាឃ ទត្តិឃាតិ ឲត្វ អភិក្កន្តសទ្ទោ ឈយខុត្ថទាភិទុបអត្តុទេយាឌតាឌិសុ ឌិស្សតិ។ តត្វ – "អភិក្កន្តា, ភទេត្ត, ទត្តិ, តិក្ខន្តោ បឆមោ យាមោ, ចិទតិសិទេត្វា ភិក្ខុសង្ឃោ, វុទ្ធិសតុ, ភទេត្ត, ភពចា ភិក្ខុតំ បាតិមោក្ខ"ត្តិ ឲចយាឌិសុ (អ॰ និ॰ ប॰១០) ឈយេ ឌិស្សតិ។ "អឃំ ឮត្វយេសំ ចតុត្ថំ បុក្កលិតំ អភិក្កន្តតទោ ច

បណីតតរោ ចា”តិ (អ· និ· ៤·១០០) អាទីសុ សុន្ទរេ។

“កោ មេ វន្ទតិ បាទានិ, ឥទ្ធិយា យសសា ជលំ;

អភិក្កន្តេន វណ្ណេន, សព្ពា ឱភាសយំ ទិសា”តិ។ (វិ· វ· ៨៥៧) –

អាទីសុ អភិរូបេ។ “អភិក្កន្តំ, ភោ គោតមា”តិ អាទីសុ (បារា· ១៥) អព្ភានុមោទនេ។ ឥធ បន ខយេ។ តេន អភិក្កន្តាយ រត្តិយាតិ បរិក្ខីណាយ រត្តិយាតិ វុត្តំ ហោតិ។ តត្ថាយំ ទេវបុត្តោ មជ្ឈិមយាមសមយេ អាគតោតិ វេទិតព្ពោ។ អភិក្កន្តវណ្ណាតិ ឥធ អភិក្កន្តសទ្ទោ អភិរូបេ។ វណ្ណសទ្ទោ បន ឆវិ-ថុតិ-កុលវគ្គ-ការណ-សណ្ឋាន-បមាណ-រូបាយតនាទីសុ ទិស្សតិ។ តត្ថ, “សុវណ្ណវណ្ណោសិ ភគវា”តិ អាទីសុ ឆវិយា។ “កទា សញ្ញូឡ្ហា បន តេ គហបតិ ឥមេ សមណស្ស គោតមស្ស វណ្ណា”តិ (ម· និ· ២·៧៧) អាទីសុ ថុតិយំ។ “ចត្តារោមេ, ភោ គោតម, វណ្ណា”តិ អាទីសុ (ទី· និ· ៣·១១៥) កុលវគ្គេ។ “អថ កេន នុ វណ្ណេន, គន្ធថេនោតិ វុច្ចតី”តិ អាទីសុ (សំ· និ· ១·២៣៤) ការណេ។ “មហន្តំ ហត្ថិរាជវណ្ណំ អភិនិម្មិនិត្វា”តិ អាទីសុ (សំ· និ· ១·១៣៨) សណ្ឋានេ។ “តយោ បត្តស្ស វណ្ណា”តិ អាទីសុ (បារា· ៦០២) បមាណេ។ “វណ្ណោ គន្ធោ រសោ ឱជា”តិ អាទីសុ រូបាយតនេ។ សោ ឥធ ឆវិយំ ទដ្ឋព្ពោ។ តេន អភិក្កន្តវណ្ណាតិ អភិរូបច្ឆវិឥដ្ឋវណ្ណា, មនាបវណ្ណាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ទេវតា ហិ មនុស្សលោកំ អាគច្ឆមានា បកតិវណ្ណំ បកតិឥទ្ធិំ ជហិត្វា ឱឡារិកំ អត្តភាវំ កត្វា អតិរេកវណ្ណំ អតិរេកិទ្ធិំ មាបេត្វា នដសមជ្ជាទីនិ គច្ឆន្តា មនុស្សា វិយ អភិសង្ខតេន កាយេន អាគច្ឆន្តិ។ អយម្បិ ទេវបុត្តោ តថេវ អាគតោ។ តេន វុត្តំ “អភិក្កន្តវណ្ណា”តិ។

កេវលកប្បន្តិ ឯត្ថ កេវលសទ្ទោ អនវសេស-យេភុយ្យ-អព្យាមិស្សានតិរេកទឡ្ហត្ថ-វិសំយោគាទិអនេកត្ថោ។ តថា ហិស្ស, “កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយ”ន្តិ (បារា· ១) អាទីសុ អនវសេសតមត្ថោ។ “កេវលកប្បា ច អង្គមគធា បហូតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ អាទាយ ឧបសង្កមិស្សន្តី”តិ អាទីសុ យេភុយ្យតា។ “កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ហោតី”តិ (វិភ· ២២៥) អាទីសុ អព្យាមិស្សតា។ “កេវលំ សទ្ធាមត្តកំ នូន អយមាយស្មា”តិ (មហាវ· ២៤៤) អាទីសុ អនតិរេកតា។ “អាយស្មតោ អនុរុទ្ធស្ស ពាហិកោ នាម សទ្ធិវិហារិកោ កេវលកប្បំ សង្ឃភេទាយ ឋិតោ”តិ (អ· និ· ៤·២៤៣) អាទីសុ ទឡ្ហត្ថតា។ “កេវលី វុសិតវា ឧត្តមបុរិសោតិ វុច្ចតី”តិ (សំ· និ· ៣·៥៧) អាទីសុ វិសំយោគោ។ ឥធ បនស្ស អនវសេសតមត្ថោតិ អធិប្បេតោ។

កប្បសទ្ទោ បនាយំ អភិសទ្ទហន-វោហារ-កាល-បញ្ញត្តិ- ឆេទន-វិកប្ប-លេស-សមន្តភាវាទិ-អនេកត្ថោ។ តថា ហិស្ស, “ឱកប្បនីយមេតំ ភោតោ គោតមស្ស, យថា តំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្សា”តិ (ម· និ· ១·៣៨៧) អាទីសុ អភិសទ្ទហនមត្ថោ។ “អនុជានាមិ, ភិក្ខវេ, បញ្ចហិ សមណកប្បេហិ ផលំ បរិភុញ្ជិតុ”ន្តិ (ចូឡវ· ២៥០) អាទីសុ វោហារោ។ “យេន សុទំ និច្ចកប្បំ វិហរាមី”តិ អាទីសុ (ម· និ· ១·៣៨៧) កាលោ។ “ឥច្ចាយស្មា កប្បោ”តិ (សំ· និ· ៣·១០៣) អាទីសុ បញ្ញត្តិ។ “អលង្កតា កប្បិតកេសមស្សូ”តិ (សំ· និ· ៤·៣៩៤) អាទីសុ ឆេទនំ។ “កប្បតិ ទ្វង្គុលកប្បោ”តិ (ចូឡវ· ៤៤៦) អាទីសុ វិកប្បោ។ “អត្ថិ កប្បោ

តិបន្ថិតៗ”ត្តិ (អ៑ តិ៑ ប៑.ប៑០) ឧបយាឌឹស្ម លេនេសា៑ “រាចលកប្ញិ រចញ្ឆចត់ ឋ្ឋការេសត្វា”តិ (ឃ៑ តិ៑ ១.៥៖) ឧបយាឌឹស្ម សយត្ថការេចា៑ ខ្ពស
បតស្ស សយត្ថការេចា អេត្ថា អឆិរេប្យតោ៑ តស្មា រាចលកប្ញិ អត្ថចតត្តិ ឧត្ត អតចរេសំ សយត្តតោ អត្ថចតត្តិ ឧចយេត្វា ឥដ្ឋេត្ថា៑

ឋ្ឋការេសត្វាតិ ចត្តាលក្ខារសរិ៍រសយដ្ឋិតាឃ អាកាឃ ឲរិត្វា, ចត្ថិយា ចិឃ ច ឃ្វិរេឃា ចិឃ ច ឧរេកាការ៉ំ ឧកបរេន្ទាតំ កាវិត្វាតិ អេត្វា៑
ឧកយត្តិ អដ្ឋាឃឹតិ ឧកាស្មិ អេត្តា, ឧកាស្មិ ឋ្ឋការេស អដ្ឋាឃិ៑ ឧតេឥរេចាចាតិ ឧតំ “កិក្កូ កិក្កូ”តិអាឌិចចតយរេចាច៑ ការ្មា បតាឃំ អចត្ថិត្វា
សយលាេចាហារេរតេច កេឆតីតិ? សយលាសរញ្ញាសយុតាចារេរតេច៑ ឧចំ កិរស្ស អេហាឃិ – “អឃំ អត្តរា កាយាចចរេះ ចឃិ៑ អហំ បត អស្មិ
តេតា កាលេតា បដ្ឋាឃ ឡាហុចារី”តិ សយលាសរញ្ញាចស្ស សយុតាចរតិ, តស្មា អចត្ថិត្វា សយលាេចាហារេរតេច កេឆតិ៑ ឃុត្តាសហារេឃា
កិរេរេសា រេឆចឃុរេត្តា រេឆរស្ស៑ កុរេតា បដ្ឋាឃាតិ? ការ្សបសឋ្យាសឃ្ឍកាលេតា បដ្ឋាឃ៑ រេឃា ហិ ឃុត្តារេឃារេក អាកេតាស្ម បញ្ចាស្ម
សហារេឃស្ម អតុរេឆរេរា ចតុត្តឌិចរេស អតាកាឃឹ អេហាឃឹតិ ចុរេត្តា, អឃំ រេសា៑ តកា កិរ រេតាស្ម សញ្ជុរត្តរស្ស អរេហត្តរេតច សជ្ជិ អភិញ្ញា
អាកាឃិស្ម៑ រេសា, “យឃំកិរិញ្ចិ យត្តកំ បត្ត”ត្តិ រេចហារ៉ំ ដ្ឋាប្យតិត្វា អរេតាតត្តរេឥហ ឃុតំ រេឆាចិត្វា ដ្ឋត្តរេក្យុរេតា ឃិណ្ឌបាតំ អាឥាឃ អាកត្ត្វា,
“ខ្ពឃំ, អាចុរេសា, ឃិណ្ឌបាតំ កុញ្ជិត្វា អឃ្យយត្តា សយលាឆឃុំ កេរេរាឆា”តិ អាហ៑ ខ្ពតេរ អាហំស្ម – “ត, អាចុរេសា, អយ្យាកំ ឧចំ កតិកា អត្ថិ –
‘រេឃា បឆមំ ចិរេសរ៉ំ តិត្ថារេត្តត្វា ឃិណ្ឌបាតំ អាហរតិ, រេតតាកតំ កុញ្ជិត្វា រេសរេសហិ សយលាឆរេឃា កាតរេត្តា’តិ៑ តុរេយ្យអត្តរេតា ដ្ឋបតិស្សរេឃត
កិញ្ចិ យត្តកំ ឃិបឃិត្ត៑ យឃយ្យិ សរេច រេតា ដ្ឋបតិស្សរេឃា កចិស្សតិ, កិញ្ចិ យត្តកំ ឃិរេបស្សាយ៑ បបរេញ្ចា ឧស អយ្យាកំ, កន្ធច តុរេយ្យំតិ៑ រេសា
ឃឆាចាស្មកំ កត្វា អាឃុបរិរេឃាសារេត បរិតិត្ថាឃិ៑

ឃុតឌិចរេស អតុរេឆរេរា អតាកាឃិចលំ សន្ធាការិ, តស្ស អភិញ្ញារេឃា អាកាឃិស្ម៑ រេសាបិ តរេឆច ឃិណ្ឌបាតំ អាហរិត្វា រេតហិ បដិក្ខិរេត្តា
ឃឆាចាស្មកំ កត្វា អាឃុបរិរេឃាសារេត ស្មត្តាចារេស តិត្ថាតត្តិ៑ រេសា ស្មត្តាចារេស ឥត្វា រេត សហារេឃ ឋ្ឋរេលិរេករេត្តា, ឧរេកា តឥាច
បរិតិត្ថុរេតា, ឧរេកា អញ្ចុតា កកចរេតា សត្តិរេក អរិឃក្សិ បរេត្តា, ឧរេកា លិកសក្ការំ តិស្សាឃ, “អហំ អរេហា”តិ ចិត្តំ ដ្ឋប្យារេឥត្វា
ស្មប្យារកបដ្ឋរេត ចសតីតិ ឌិស្វា តំ ដ្ឋបសន្កមិត្វា, “ត ត្វំ អរេហា, ត អរេហត្តយក្កុំ បដិបរេន្នា, កន្ធ កកចត្តំ ដ្ឋបសន្កមិត្វា ឆម្មំ ស្មលាហី”តិ
ដ្ឋរេឃ្យារេឌឃិ៑ រេសាបិ អត្តរេឈរេរ កកចត្តំ ឋ្ឋចាត់ ឃាចិត្វា, “តស្មា តិហ រេត ឭហិឃ ឧចំ សិក្ខិតត្ថំ ឌិរេដ្ឋ ឌិដ្ឋយត្តំ រេហាតុ”តិ (ដ្ឋឥា៑ ១០)
កកចតា សំលិរេត្តត ឋ្ឋចឌិរេតា អរិឃក្សិ សយ្យាឃុលិ៑

តេតា អេត្ថា ឧរេកា អត្ថិ, រេសា កុហិត្តិ ឋ្ឋរេលិរេករេត្តា អត្ថចរេត រេសក្ខបដិបត់ ឃុរេឃយារេតា ចិហរតីតិ ឌិស្វា ចិរេត្តសិ – “សហាឃកស្ស
សត្តិរេក កមិស្សាមីតិ, កន្ធរេត្តត បត តុន្ធហរេត្តត អាកត្វា កិញ្ចិ បណ្ណាការំ កេហត្វា កត្តុំ ចដ្ឋតិ, សហារេឃា រេលា បត រេយ តិរាមិរេសា
បត្ថាតយត្តរេក ចសរេត្តា យឃា អាកាេស ឥត្វា ឌិត្តំ ឃិណ្ឌបាតយ្យិ អបរិកុញ្ជិត្វា សយលាឆមុំ អការិ, ខ្ពឥាតិ អាមិសបណ្ណាការំ កិ កហិស្សតិ?
ឆម្មបណ្ណាការំ កេហត្វា កមិស្សាមី”តិ ឡាហុរេលិរេក ឌិរេតាច រតតាចឡុត្ថំ ករេត្តរេត្តា ចិឃ បត្ថរេស បរេញាចិកឌិត្វា តំ ឆម្មបណ្ណាការំ
អាឥាឃ អាកត្វា សហាឃស្ស អចិត្ថរេរ ឥត្វា អត្តរេតា សយលាសរញ្ញាសយុតាចារេចរេសត តំ អតកិចារេឥត្វាច, “កិក្កូ កិក្កូ”តិ អាលបិត្វា អឃំ
ចម្មិរេកាតិអាឌិយាហ៑ តត្ត តុរិតាលបតចរេសត កិក្កូ កិក្កូតិ អារេយឌិតំ រេចឌិតត្ថំ៑ ឃឆា ចា ឧករេតច តិលរេកាត តលិដំ ត រេសាកតិ, តំ
បរិចាររេត្វា អេត្ថាស្មបិ ឌិរេត្ថស្ម ឲុល្លិតយល្លិតំ ចិឃ រេសាកតិ, ឧចំ ឧរេករេតច បរេឥត ចចត់ ត រេសាកតិ , បរិចារិកបរេឥត សជ្ជិ

ចុល្លិតាឃល្លិតំ ចិឃ សោកតីតិ តំ បរិចារិកបឥចសេត ចចត៌ ចុល្លិតាឃល្លិតំ ចិឃ ពរោរត្តាបិ ៦ចយាហ៉

អឃំចយ៉ិកោតិ បុរតោ ជិតោ ចយ៉ិកោ តាយ តត្វិ, គេសតាចេសត បត បុរតោ ជិតំ គស្សេត្តា ចិឃ អឃត្តិ អាហ៉ លក្ខិត្តិ សតុំ អាគាឃ ពលាត្តោ បលិឈំ អក្ខស៉ ក្លុប្លិប លក្ខិ អកិក្ខលា សុយេឆាតិ តាត, បល្ហិត, លក្ខិ តាយ រត្តិ ឆ្វយាឃតិ ជិចា បជ្ជលតិ៉ ក្លុប្លិបេត បរំ បរតោ ពលាតិ៉ ៦ចំ សព្ពាបគេសុ អត្វោ គក្តេព្ពោ៉ ក្តុយាឃិកត្តិ យល្ហក៌ ចក្កចារត្តិ ពារបរិស្សាចត៌ ក្យុត្តិ កច្ឆប៉ំ អសិសុត្តិ ចំសច្ឆេគក៌ អសិច្លោច អតិក្បូតច្លោ៉ ចំសបេសិត្តិ តិសគបេិតប្បយាល៌ អល្លចំសបិល្ហិ៉ តាកត្តិ សុយតបុប្បកលិបសជិសំ យហាថល៌ តិចិឆសោចត្វិកបរិក្ខិត្តិ អហិតាក៌ អក្ខស៉ យា តាក៌ ឈក្តេសីតិ គល្ហកកោជិឃា ចា ចល្លិកោជិឃា ចា ចំសុគ្រល្អិ ចា បត លិបយាតោ យា តាក៌ ឈក្តេឃិ៉ តយោ ករោទាហិ តាកស្សាតិ ក្លុបរិចាតតោ អបកយ្ហ សុគ្ធចត្តិ តិចារសត្វា តាកស្ស តយក្កាទំ ករោទាហិ៉ តាកេត អតិសឃិតំ ឆត៌ តាយ ឃាច សព្ពយា ក្យុលបរិចក្តោ ពាគតោ ត លិឃតិ, តាកោ តេ អតិសឃិតំ ឆត៌ គស្សតិ, តស្វា តយោ ករោទាហិ តាកស្សាតិ៉ ព្ពតោ ចា បត សុត្វាតិ ឃថា ឌុក្កក្ខត្តេ ព្ពតោតិ សាសតេ តិស្សក៌, ត តថា ព្ពឆ៉ ព្ពឆ បត គេចបុត្តេ តិស្សក្កំ, តស្វា ព្ពតោ ចា បតាតិ យយ ចា បត សត្តិកា សុត្វាតិ អឃយេត្វ អត្វោ៉

៦៥៩៉ចាត្យុយហាកុតិកស្សាតិ ចត្យុយហាកុតយឃស្ស៉ កាឃស្សេតំ អតិចចតត្តិ សទីរស្ស តាយំ៉ ឃថេច ហិ តាហិ‌កោ ចយ៉ិកោ, ចយតីតិ ចត្តកោតិ ចត្តុស្សយោតិ ចត្តសិតេហសព្ពត្តោតិ ចត្យហិ កាកលោហិ ចយ៉ិកោតិ ចុគ្ធតិ៉ សោ ហិ អហិយគ្គុទិសាត្តុឈកោគ្យព្ពកាគយោ តាតប្បការេ បិលោក ចយតីតិ ចយ៉ិកោ៉ ក្លុបតិកាហិ ចត្តកោតិ ចយ៉ិកោ៉ ក្លុបតិកាហិ ចយិត្វា យុលត្យល្ហកេត ក្លុប្លិត្តបំសុគ្រល្អាត កជិប្បយាលោតបិ បេិទិសប្បយាលោតបិ ក្លុស្សិតោតិ ចយ៉ិកោ៉ ក្លុបតិកាហិ ចត្តលេត្យអសិតេតហេត អាតាគ្គតាឃ សព្ពសព្វាហំ គេច ចស្សត្តិបិ ត ចិប្បកិទិឃតិ, តិគាឈេបិ តតោ បំសុយក្តិ កហេត្វា តស្វិ យក្តិតា បឹត្យព្ពឃយាតេ សិតេហោ តិក្ខយតិ, ៦ចំ ចត្តសិតេហេត សព្ពត្តោតិ ចយ៉ិកោ៉ ៦ចយឃំ កាឃោបិ, "អក្ខិយប្បអក្ខិក្វុចកោ"តិអាតិតា តយេត តាតប្បការក៌ អសុចិកលិយល៌ ចយតីតិ ចយ៉ិកោ៉ ត្យក្លបច្លោកត្យក្លលិលាសចា ព្ពយស្វិ អត្តកាតេច តិកត្តិបរិឃាគាតេត អត្តកាចំ លតេឆ្លត្វា កតាតិ អទិឃហិ ចត្តកោតិបិ ចយ៉ិកោ៉ ឃហិ ចាឃំ តីហិ អក្ខិសតេហិ ក្លុស្សិតោ គ្យាហ្សុសព្ពត្តោ ចំសាចលេបតោ អល្លចយ្ហបរិឃោតត្តោ លចិទប្បិតោ សត្តេ ចច្លោតិ, តំ សត្វាំ អទិឃហិ ចត្តយេចាតិ ចត្តុស្សយោតិបិ ចយ៉ិកោ៉ "តល្យា គតតិ បុរិសំ, ចិត្តយស្ស ចិឆាចតី"តិ (សំ៉ តិ៉ ១៉៣៥) ៦ចំ តល្យាឃ គតិតត្វា អទិឃហិ ចត្តតេច តល្យាសិតេហេត សព្ពត្តោ អឃត្តិ ចត្តសិតេហេត សព្ពត្តោតិបិ ចយ៉ិកោ៉ ឃថា ច ចយ៉ិកស្ស អត្តោ តាតប្បការា បិលោកា តត្វេច គាឃត្តិ, ក្លុច្លារបស្សាចំ ករោត្តិ, កិលិតា សឃត្តិ, យតា បតត្តិ៉ ព្ពតិ សោ តេសំ ស្វតិឈទំ ចច្លក្បុជិ កិលិតសាលិ សុសាតច្លោ ហោតិ៉ ៦ចំ ពត្តិឃយហាសាលិជិតយ្បិ កាឃោ អឃំ កោបិតកក្ខតោ យល្ហិតប្បសាឆិតោ យហាគុកាចាត៌ កាឃោតិ អចិត្តេត្វា លចិតិស្សិតា បិលោ ចយុតិស្សិតា បិលោ ចំសតិស្សិតា បិលោ គ្យាហ្សុតិស្សិតា បិលោ អក្ខិតិស្សិតា បិលោ អក្ខិចិច្ឆាតិស្សិតា បិលោតិ ៦ចំ ក្យុលកលតាឃ អសីតិយព្ពាតិ កិចិក្យុលសហស្សាតិ អត្តោកាឃស្វិឃេច គាឃត្តិ, ក្លុច្លារបស្សាចំ ករោត្តិ, កោលព្ពោត អាត្យុទិតាតិ សឃត្តិ, យតាតិ បតត្តិ, ព្ពតិ អឃយ្បិ តេសំ បិលោត៌ ស្វតិឈទំ ចច្លក្បុជិ កិលិតសាលិ សុសាតច្លោ ហោតីតិ "ចយ៉ិកោ" តេ្វច សគ្ខំ កតោ៉ តេតាហ កកចា – "ចយ៉ិកោតិ តោ, កិក្ខុ, ព្ពយស្ស ចាត្យុយហាកុតិកស្ស កាឃស្សេតំ អតិចចត"ត្តិ៉

មាតាបេត្តិកសម្ភវស្សាតិ មាតិតោ ច បិតិតោ ច និព្វត្តេន មាតាបេត្តិកេន សុក្កសោណិតេន សម្ភូតស្ស· ឱទនកុម្មាសូបចយស្សាតិ ឱទនេន ចេវ កុម្មាសេន ច ឧបចិតស្ស វឌ្ឍិតស្ស· អនិច្ចុច្ឆាទនបរិមទ្ទនភេទនវិទ្ធំសនធម្មស្សាតិ ឯត្ថ អយំ កាយោ ហុត្វា អភាវដ្ឋេន អនិច្ចធម្មោ· ទុគ្គន្ធវិឃាតត្ថាយ តនុវិលេបនេន ឧច្ឆាទនធម្មោ· អង្គបច្ចង្គាពាធវិនោទនត្ថាយ ខុទ្ទកសម្ពាហនេន បរិមទ្ទនធម្មោ· ទហរកាលេ វា ឩរូសុ សយាបេត្វា គព្ភាវាសេន ទុស្សណ្ឋិតានំ តេសំ តេសំ អង្គានំ សណ្ឋានសម្បាទនត្ថំ អញ្ឆនបីឡនាទិវសេន បរិមទ្ទនធម្មោ· ឯវំ បរិហរិតោបិ ច ភេទនវិទ្ធំសនធម្មោ ភិជ្ជតិ ចេវ វិកិរតិ ច, ឯវំ សភាវោតិ អត្ថោ· តត្ថ មាតាបេត្តិកសម្ភវឱទនកុម្មាសូបចយុច្ឆាទនបរិមទ្ទនបទេហិ សមុទយោ កថិតោ, អនិច្ចភេទនវិទ្ធំសនបទេហិ អត្ថង្គមោ· ឯវំ សត្តហិបិ បទេហិ ចាតុមហាភូតិកស្ស កាយស្ស សមុទយត្ថង្គមោ កថិតោតិ វេទិតព្វោ·

ទិវា កម្មន្តេតិ ទិវា កត្តព្វកម្មន្តេ· ធូមាយនាតិ ឯត្ថ អយំ ធូមសទ្ទោ កោធេ តណ្ហាយ វិតក្កេ បញ្ចសុ កាមគុណេសុ ធម្មទេសនាយ បកតិធូមេតិ ឥមេសុ អត្ថេសុ វត្តតិ· “កោធោ ធូមោ ភស្មនិ មោសវជ្ជ”ន្តិ (សំ· និ· ១·១៩៥) ឯត្ថ ហិ កោធេ វត្តតិ· “ឥច្ឆាធូមាយិតា សត្តា”តិ ឯត្ថ តណ្ហាយ· “តេន ខោ បន សមយេន អញ្ញតរោ ភិក្ខុ ភគវតោ អវិទូរេ ធូមាយន្តោ និសិន្នោ ហោតី”តិ ឯត្ថ វិតក្កេ·

“បង្កោ ច កាមា បលិបោ ច កាមា,

ភយញ្ច មេតំ តិមូលំ បវុត្តំ;

រជោ ច ធូមោ ច មយា បកាសិតា;

ហិត្វា តុវំ បព្វជ ព្រហ្មទត្តា”តិ· (ជា· ១·៩·១៣) –

ឯត្ថ បញ្ចកាមគុណេសុ· “ធូមំ កត្តា ហោតី”តិ (ម· និ· ១·៣៤៨) ឯត្ថ ធម្មទេសនាយ· “ធជោ រថស្ស បញ្ញាណំ, ធូមោ បញ្ញាណមគ្គិនោ”តិ (សំ· និ· ១·៧២) ឯត្ថ បកតិធូមេ· ឥធ បន វិតក្កោ អធិប្បេតោ· តេនាហ “អយំ រត្តិំ ធូមាយនា”តិ·

តថាគតស្សេតំ អធិវចនន្តិ តថាគតោ ហិ សត្តន្នំ ធម្មានំ ពាហិតត្តា ព្រាហ្មណោ នាម· យថាហ – “សត្តន្នំ ខោ, ភិក្ខុ, ធម្មានំ ពាហិតត្តា ព្រាហ្មណោ· កតមេសំ សត្តន្នំ? រាគោ ពាហិតោ ហោតិ, ទោសោ... មោហោ... មានោ... សក្កាយទិដ្ឋិ... វិចិកិច្ឆា... សីលព្វតបរាមាសោ ពាហិតោ ហោតិ· ឥមេសំ ខោ, ភិក្ខុ, សត្តន្នំ ធម្មានំ ពាហិតត្តា ព្រាហ្មណោ”តិ (ចូឡនិ· មេត្តគូមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស ២៨)· សុមេធាតិ សុន្ទរបញ្ញោ· សេក្ខស្សាតិ ឯត្ថ សិក្ខតីតិ សេក្ខោ· យថាហ – “សិក្ខតីតិ ខោ, ភិក្ខុ, តស្មា សេក្ខោតិ វុច្ចតិ· កិញ្ច សិក្ខតិ? អធិសីលម្បិ សិក្ខតិ, អធិចិត្តម្បិ សិក្ខតិ, អធិបញ្ញម្បិ សិក្ខតី”តិ (អ· និ· ៣·៨៦)·

បញ្ញាយអនិច្ចតន្តិ លោកិយលោកុត្តរាយ បញ្ញាយ ឥទំ អនិច្ចតំ, ន អាចុនវត្ថុស្ស។ វីរិយារម្ភស្សាតិ កាយិកចេតសិកវីរិយស្ស។ តំ បញ្ញាគតិកមេវ ហោតិ។ លោកិយាយ បញ្ញាយ លោកិយំ, លោកុត្តរាយ បញ្ញាយ លោកុត្តរំ។ ឥទ្ធ បនាយំ អត្ថទីបនា –

ឯកោ កិរ ជានបទោ ព្រាហ្មណោ បិតោច មាណវកេហិ សទ្ធិំ គាមតោ និក្ខម្ម ខិចសំ អរញ្ញេ មន្តេ វាចេត្វា សាយំ គាមំ អាគច្ឆតិ។ អន្តរាមគ្គេ ច ឯកោ វម្មិកោ អត្ថិ។ សោ រត្តិំ ធូមាយតិ, ទិវា បជ្ជលតិ។ ព្រាហ្មណោ អន្តេវាសិំ សុមេធំ មាណវំ អាហ – “តាត, អយំ វម្មិកោ រត្តិំ ធូមាយតិ, ទិវា បជ្ជលតិ, ចិការយស្ស បស្សិស្សាម, ភិន្ទិត្វា តំ ចត្តារោ កោដ្ឋាសេ កត្វា លិបាហី”តិ។ សោ សាធូតិ កុទាលំ គហេត្វា សមេហិ បិដេហិ បចចិមំ បតិដ្ឋាយ តថា អកាសិ។ តត្រ អាចរិយព្រាហ្មណោ វិយ ភគវា។ សុមេធមាណវោ វិយ សេក្ខោ ភិក្ខុ។ វម្មិកោ វិយ កាយោ។ “តាត, អយំ វម្មិកោ រត្តិំ ធូមាយតិ, ទិវា បជ្ជលតិ, ចិការយស្ស បស្សិស្សាម, ភិន្ទិត្វា តំ ចត្តារោ កោដ្ឋាសេ កត្វា លិបាហី”តិ ព្រាហ្មណេន វុត្តកាលោ វិយ, “ភិក្ខុ ចាតុម្មហាភូតិកំ កាយំ ចត្តារោ កោដ្ឋាសេ កត្វា បរិគ្គណ្ហាហី”តិ ភគវតា វុត្តកាលោ។ តស្ស សាធូតិ កុទាលំ គហេត្វា តថាករណំ វិយ សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ, “យោ វីសតិយា កោដ្ឋាសេសុ ថទ្ធាការោ, អយំ បថវីធាតុ។ យោ ទ្វាទសសុ កោដ្ឋាសេសុ អាពន្ធនាការោ, អយំ អាបោធាតុ។ យោ ចតូសុ កោដ្ឋាសេសុ បរិបាចនាការោ, អយំ តេជោធាតុ។ យោ ឆសុ កោដ្ឋាសេសុ វិត្ថម្ភនាការោ, អយំ វាយោធាតូ”តិ ឯវំ ចតុធាតុវវត្ថានវសេន កាយបរិគ្គហោ វេទិតព្វោ។

លង្គីតិ ខោ, ភិក្ខូតិ កស្មា ភគវា អវិជ្ជំ លង្គីតិ កត្វា ទស្សេសីតិ? យថា ហិ នគរស្ស ទ្វារេ បិធាយ បលិឃេ យោជិតេ មហាជនស្ស គមនំ បច្ឆិជ្ជតិ, យេ នគរស្ស អន្តោ, តេ អន្តោយេវ ហោន្តិ។ យេ ពហិ, តេ ពហិយេវ។ ឯវមេវ យស្ស ញាណមុខេ អវិជ្ជាលង្គី បតតិ, តស្ស និព្វានសម្បាបកំ ញាណគមនំ បច្ឆិជ្ជតិ, តស្មា អវិជ្ជំ លង្គីតិ កត្វា ទស្សេសិ។ បជហ អវិជ្ជន្តិ ឯត្ថ កម្មដ្ឋានគ្គហបរិយន្តេន អវិជ្ជាបហានំ កថិតំ។

ឧទ្ធុមាយិកាតិ ខោ, ភិក្ខូតិ ឯត្ថ ឧទ្ធុមាយិកមណ្ឌូកោ នាម ខោ មហន្តា, នខបិដ្ឋិប្បមាណោ ហោតិ, បុរាណបណ្ណន្តរេ វា គច្ឆន្តរេ វា វល្លិអន្តរេ វា វសតិ។ សោ ខណ្ឌកោដិយា វា វល្លិកោដិយា វា បំសុចុណ្ណកេន វា ឃដ្ដិតោ អាមយិត្វា មហន្តោ បរិមណ្ឌលោ ពេលុវបក្កប្បមាណោ ហុត្វា ចត្តារោ បាទេ អាកាសគតេ កត្វា បដិក្កមេតោ ហុត្វា អមិត្តវសំ យាតិ, កាកកុលលាទិភត្តមេវ ហោតិ។ ឯវមេវ អយំ កោធោ បឋមំ ឧប្បជ្ជមានោ ចិត្តាវិលមត្តកោវ ហោតិ។ តស្មិំ ខណេ អនិគ្គហិតោ វឌ្ឍិត្វា មុខវិកុលនំ បាបេតិ។ តទា អនិគ្គហិតោ ហនុសញ្ចោបនំ បាបេតិ។ តទា អនិគ្គហិតោ ផរុសវាចាភិច្ឆារណំ បាបេតិ។ តទា អនិគ្គហិតោ ទិសាវិលោកនំ បាបេតិ។ តទា អនិគ្គហិតោ អាកឌ្ឍនបរិកឌ្ឍនំ បាបេតិ។ តទា អនិគ្គហិតោ បាណិលេឌ្ឌុទណ្ឌសត្ថបរាមសនំ បាបេតិ។ តទា អនិគ្គហិតោ ទណ្ឌសត្ថាភិនិបាតំ បាបេតិ។ តទា អនិគ្គហិតោ បរឃាតនម្បិ អត្តឃាតនម្បិ បាបេតិ។ វុត្តម្បិ ហេតំ – “យតោ អយំ កោធោ បរំ ឃាតេត្វា អត្តានំ ឃាតេតិ, ឯត្តាវតាយំ កោធោ បរមុស្សទគតោ ហោតិ បរមវេបុល្លប្បត្តោ”តិ។ តត្ថ យថា ឧទ្ធុមាយិកាយ ចត្តារោ បាទេ អាកាសគតេ កត្វា បដិក្កមិត្វា ឧទ្ធុមាយិកា អមិត្តវសំ គន្ត្វា កាកាទិភត្តំ ហោតិ, ឯវមេវ កោធសមង្គីបុគ្គលោ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា វឌ្ឍេតុំ ន សក្កោតិ, អមិត្តវសំ យាតិ, សព្ពេសំ មារានំ យថាកាមករណីយោ ហោតិ។ តេនាហ ភគវា – “ឧទ្ធុមាយិកាតិ ខោ,

ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨠᩮᩣᨵᩪᨸᩤᨿᩣᩈᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨻᩃᩅᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩮᩣᨵᩮᩣᩅ ᨠᩮᩣᨵᩪᨸᩤᨿᩣᩈᩮᩣ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩮᩣᨵᩪᨸᩤᨿᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨶᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨

ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣᨸᨳᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ, ᨿᨳᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᨵᨶᩮᩣ ᩈᨽᩮᩣᨣᩮᩣ ᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᨴ᩠ᨵᩣᨶᨾᨣ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣᨸᨳᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ, “ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨣᨶ᩠ᨲᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩋᨳ ᨶᩴ ᨧᩮᩣᩁᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᨿᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ ᨸᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᨾᩪᩃᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᩈᩩ ᨣᩩᨱᩮᩈᩩ ᨠᨦ᩠ᨡᩣᨿ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣᨿ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨳ ᨶᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᨾᩣᩁᩣᨴᨿᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨾᩣᩁᩣ ᩋᨶᨿᨻ᩠ᨿᩈᨶᩴ ᨸᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣᨸᨳᩈᨾᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᨽᨣᩅᩣ – “ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣᨸᨳᩮᩣᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨿᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨠᩣᨣ᩠ᨣᩉᨸᩁᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨

ᨧᨦ᩠ᨣᩅᩤᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ, ᨿᨳᩣ ᩁᨩᨠᩮᩉᩥ ᨡᩣᩁᨸᩁᩥᩔᩣᩅᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨧᨦ᩠ᨣᩅᩤᩁᨠᩮ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩑᨠᩮᩣ ᨥᨭᩮᩣᨸᩥ ᨴ᩠ᩅᩮᨸᩥ ᨴᩈᨸᩥ ᩅᩦᩈᨲᩥᨸᩥ ᨥᨭᩈᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨿᩮᨳ, ᨸᩈᨲᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᩏᨴᨠᩴ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨶᩦᩅᩁᨱᩈᨾᨦ᩠ᨣᩥᨶᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩋᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨠᩩᩈᩃᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᨽᨣᩅᩣ – “ᨧᨦ᩠ᨣᩅᩤᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩮᨲᩴ ᨶᩦᩅᩁᨱᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧᨶᩦᩅᩁᨱᩮᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᨶᩅᩈᩮᨶ ᨶᩦᩅᩁᨱᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨

ᨠᩩᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ, ᨿᨳᩣ ᨠᨧ᩠ᨨᨸᩔ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨸᩣᨴᩣ ᩈᩦᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᩈᨦ᩠ᨡᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨿᨾᩣᨶᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᨡᨶ᩠ᨵᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᨽᨣᩅᩣ – “ᨠᩩᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩮᨲᩴ ᩏᨸᩤᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧᩩᨸᩤᨴᩣᨶᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᨨᨶ᩠ᨴᩁᩣᨣᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨

ᩋᩈᩥᩈᩪᨶᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ, ᨿᨳᩣ ᩈᩪᨶᩣᨿ ᩏᨸᩁᩥ ᨾᩴᩈᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩈᩥᨶᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨭᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᨥᩣᨲᩥᨿᨾᩣᨶᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨠᩣᨾᩣᨶᩴ ᩏᨸᩁᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨠᩣᨾᩮᩉᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨭᩥᨲᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᨽᨣᩅᩣ – “ᩋᩈᩥᩈᩪᨶᩣᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨸᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨶᩮᨲᩴ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩣᨶᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩮᩈᩩ ᨨᨶ᩠ᨴᩁᩣᨣᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨

ᨾᩴᩈᨸᩮᩈᩦᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨿᩴ ᨾᩴᩈᨸᩮᩈᩥ ᨶᩣᨾ ᨻᩉᩩᨩᨶᨸᨲ᩠ᨳᩥᨲᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨴᨿᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣᨸᩥ ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨳᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨠᩣᨴᨿᩮᩣ ᨲᩥᩁᨧ᩠ᨨᩣᨶᩣᨸᩥ᪨ ᩍᨵ ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᩈᩴᩅᩩᨲᩣ ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩁᩣᨣᩴ ᩏᨸᨣᨾ᩠ᨾ ᩅᨭ᩠ᨭᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᩅᩤ ᨾᩴᩈᨸᩮᩈᩥ ᨮᨸᩥᨲᨮᨸᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩃᨣ᩠ᨣᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩁᩣᨣᨻᨴ᩠ᨵᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᩮ ᩃᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᨶ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ, ᩍᨲᩥ ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩁᩣᨣᩮᩣ ᨾᩴᩈᨸᩮᩈᩥᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᨽᨣᩅᩣ – “ᨾᩴᩈᨸᩮᩈᩦᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩁᩣᨣᩔᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩁᩣᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᨶᨶ᩠ᨴᩥᩁᩣᨣᨸ᩠ᨸᩉᩣᨶᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨

ᨶᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᨡᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ, ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩔᩮᨲᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᨶᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩮᩣ ᨶᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩋᨶᨦ᩠ᨣᨱᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪁᪨᪆᪃) ᨸᨠᩣᩈᩥᨲᩮᩣ ᩑᩅ᪨ ᨶᨾᩮᩣ ᨠᩁᩮᩣᩉᩥ ᨶᩣᨣᩔᩣᨲᩥ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩔ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨶᩣᨣᩔ, “ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨻᩮᩣᨵᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ, ᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨴᨾᨳᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ, ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩈᨾᨳᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ, ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩁᨱᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩥ,

បរិតិត្ឋេតា េឃា កកចា បរិតិត្ឋាតាឃ ឆមុំ េឆេឃតី”តិ (ម៉ ត៌ ១៉១៩១) ៩ចំ តមក្កាទំ កេទាហីតិ អឃេមត្វ អេត្វា៉ ត្ចតិ ត្ចុំ ឃុត្ត េឆទេឃ្ស កមដ្ឋាត៌ អេហាឃិ៉ េឆេទាបិ ត្ចុំេមច ឃុត្ត កមដ្ឋាត៌ កត្វា ចិបឃ្សត៌ ចេឆ្ឆា អទេហត្ត បេត្តា៉ អឃេមតឃ្ស អេត្វាតិ អឃំ ៩តឃ្ស បញ្ញឃ្ស អេត្វា៉ ត្ចតិ កកចា ទតតទាឃិមិ ឃហិក្សុំ កហ្សត្តា ចិឃ ឃឆាតុឃត្ថតាច េឆេឃត៌ តិដ្ឋេបឃីតិ៉

បបញ្ហាឃ្មុឆតិឃា មន្ត្រីឃតិកាឃដ្ឋកឆាឃ

ចម្មិកឃុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

៣៉ ទឆចិតីតឃុត្តចណ្ណតា

១៣៤១៉៩ចំេម ឃុតត្តិ ទឆចិតីតឃុត្តា៉ តត្វ ទាឌកេហតិ ៩ចំតាមេក តកេទ, តញ្ចាមត្ថាតុមហាកោចិត្ថាឌីហិ បរិក្កហិតត្តា ទាឌកហត្តិ ចុច្ចតិ៉ អេញ្ញាេបត្វ បកាេទ ចណ្ណឃត្តិ៉ កិំ េតហិ? តាមេមតំ តឃ្ស តកទឃ្ស៉ តំ បេតតំ ត្បត្តកាេល ច ចក្កចត្តិកាេល ច តកទំ េហាតិ, េឃឃកាេល ឃុញ្ញា េហាតិ ឃក្លបរិក្កហិតំ, េតឃំ ចឃត្តចត៌ ហុត្វា តិដ្ឋតិ៉ េចញ្ញចេត កលត្ថកតិចាេបតិ េចញ្ញចេតត្តិ តឃ្ស ដ្ឋញ្ញាតឃ្ស តាមំ, តំ កិទ េចញ្ញាហិ បរិក្លិត្ត អេហាឃិ អដ្ឋាទឃហេត្វត ច បិកាេទត, េកាបុទដ្ឋាលកឃុត្ត តីេលិកាឃំ មេតាទមំ, េតត េចញ្ញចេតត្តិ ចុច្ចតិ៉ កលត្ថកាតេញ្ញាត្វ តិចាបំ អឌំឃុ, េតត កលត្ថកតិចាេបាតិ ចុច្ចតិ៉

បុេត្តា កិទ អញ្ញាតេទា ទាឌា តត្វ ដ្ឋញ្ញាតកីញ្ញអតត្វំ អាកេតា ឃុទាមេឆត មេត្តា ឌិចាេឃញ្ញំ ដ្ឋបកេតា ឃុបិ៉ បទិឌេតាបិឃ្ស, “ឃុេត្តា ទាឌា”តិ បុបញ្ចលិឌីហិ បេលិកិឃមាេតា ត្ចេតា ចិេតា ច បក្កាមិ, អឆ ឃុទាកេត្ថត អញ្ញាតទេទ្ធា ឃុឃិទទុក្លា កហ្សុេបញ្ញា តិក្លមិត្វា ទេញ្ញាកិមុេលា អាកច្ឆតិ៉ តំ ឌិស្វា ទុក្លេឆចតា, “ទេញ្ញា ឌីចិតំ ឆម្មិ”តិ កាញ្ញអកេចេឃត អាកត្វា កណ្ណមុេល ឃត្ថមកាឃិ៉ ទាឌា បដិញ្ញាត្វ កហ្សុេបញ្ញា តិចេត្តា៉ េឃា តំ ឌិស្វា, “ត្ចមាឃ មម ឌីចិតំ ឌិត្ថត្តិ កាញ្ញអកាត៌ តត្វ តិចាបំ បដ្ឋេបឃិ, អកឃេឈាឃតញ្ញា េឈាឃាេបឃិ៉ តទ្ធា តំ តេតា បក្ខតិ កលត្ថកតិចាបត្តិ ឃញ្ញាកតំ៉ កលត្ថកាតិ កាញ្ញអកាត៌ តាមំ៉

ឌាតិក្ខមិកាតិ ឌាតិក្ខមិចាឃិេតា៉ តត្វ ឌាតិក្ខមីតិ ឌាតដ្ឋាត៌៉ តំ េលា បេតតំ េតច េកាឃលមហាទាឌាឌីត៌ ត ចក្កិប្រោហមណាឌីត៌ ត ឃក្កុឃាមឃត្តិតាឌីត៌ ត អឃីតិមហាឃាចកាឌីត៌ ត អេញ្ញាឃំ ឃត្វាត៌ ឌាតដ្ឋាត៌ “ឌាតិក្ខមី”តិ ចុច្ចតិ៉ ឃឃ្ស បត ឌាតឌិចេឃ ឆឃឃហឃ្សិេលិកឆាតុ ៩កត្ថឌមាលិចិប្យកិណ្ណកុឃុមចាឃធ្នុកត្ថឃុកត្ថា ឃត្តាបិលិចុល្លមិច តត្ថតចត៌ ចិេទាចមាតា បត្ថមិតិបេណ្ណ ដ្ឋកកាចិត្ថ ចិឃ អកមក្ថិត្វ, ឌច្ឆត្ថាឌីតញ្ញា ទ្ធបឆឃ្សតាឌីតិ អេតកាតិ បិដិហាទិឃាតិ បចត្តិឃុ, តឃ្ស ឃត្តាញ្ញាេចាឃិឃត្តឃ្ស ឌាតដ្ឋាតឃាកិមឌតបេឆា កមិលចត្វាហាេទា, ឃា “ឌាតិក្ខមី”តិ ចុច្ចតិ៉

ឆមុកទ្ធកាចចណ្ណតា

ចស្សំចុក្ខាតិ តេយាសំ ចស្សំចុក្ខា បចារិតបចារណា ហុត្វា៑ ភកចា ឲតឥតេចាចាតិ “កន្និ, គិល្លេច, លយតឹយ”ត្តិអាឌីហិ ចចតេហិ អាកត្តុកបដិសន្ធារំ កត្វា ឲតំ, “តេកា តុ តេលា, គិល្លេច”តិអាឌិចចតយតេចាច៑ តេត កិរ គិល្លុ, – “កន្និ, គិល្លេច, លយតឹយំ កន្និ យាបតឹយំ, កន្និត្ត អប្បកិលយតេឆត អន្ទាតំ អាកតា, ត ច បិណ្ឌតេកត កិលយិត្ត, កុតេតា ច តុតេយ្យាគិល្លេច, អាកច្ឆា”តិ បដិសន្ធារចតេសត បុច្ឆិតា – “ភកចា សាកិយឌតបតេឥ កបិលចត្ថាហារតេតា ឌាតិកុយិតេតា អាកច្ឆាយា”តិ អាហំសុ៑ អឆ ភកចា តេតច សុតេន្ទាឥតយហារាឌស្ស, ត សតេក្កាឥតស្ស, ត សុតេក្កាឥតស្ស, ត តេឆារតេតាឥតស្ស, ត អយិតេតាឥតស្ស, ត អយិត្តាយ តេឥចិយា, ត យហាបឌាបតិយា, ត សកលស្ស សាកិយយណ្ឌលស្ស អារតេរាគ្យ បុច្ឆិ៑ អឆ តេលា អត្តតា ច ឥសកឆាចត្តលិកិ បតេន្ទា តត្ត សយាឥតេបតារំ បដិបត្តិសយ្យត្ថំ គិល្លុ បុច្ឆតេត្តា ត្ថាឥំ – “តេកា តុ តេលា, គិល្លេច”តិអាឌិចចតំ អតេចាច៑

កស្មា បត ភកចា សុតេន្ទាឥតាឌីតំ អារតេរាគ្យ អបុច្ឆិត្វា ឲចតុបំ គិល្លេយេច បុច្ឆតិ? បិយតាយ៑ ត្យន្ទាតញ្ញាបដិបត្តកា គិល្លុ គិល្លុតិតេយា ក្ខបិសកា ក្ខបិសិកាតេយា ច បិយា តេហាត្តិ យតាបិ៑ កិ ការណា? ឆយុកុតាយ៑ ឆយុកុតេតា ហិ តឆាកតា, តេសា ច តេតសំ ឆយុកុកាតេចា, “តុក្កិ តេលា អការតេចា ចិហតេតិ, អប្បតិតេស្សា”តិ (អ៑ តិ៑ ១៑១៑) ត្ថាយិតា អឌបិលតិតេក្រាឆយុតេល ក្ខប្បត្តញ្ញាសតេយត តេចឌិតតេន្ទា៑ ឆយុកុតាតេយច ហិ ភកចា យហាកស្សបតេត្តស្ស អកិតិគិល្លុយតឌិចតេស បច្ចុកូយតំ កតេរាតេត្តា តិកាចុតំ យកុំ អកយាសិ៑ អតិតេកតិតេយាឌតសតំ យកុំ កត្តា កន្ទាតីតេ ឆយុំ តេឥតេសត្វា យហាកប្បិតំ សបរិសំ អតេហតេត្ត បតិដ្ឋតេបសិ៑ ឲកស្មិំ បច្ឆាភតេត្ត បញ្ចតត្តាលីសតេយាឌតំ យកុំ កត្តា កុយ្យការស្ស តិតេចសតេត តិយាបតេត្តិ ឆយុកធំ កត្វា បុក្កសាតិកុលបុត្តំ អតាកាយិផតេល បតិដ្ឋតេបសិ៑ ចឹសតេយាឌតសតំ កត្តា ចតចាសិសាយតេលាតេស្ស អត្តុកូហំ អកាសិ៑ សដ្ឋិតេយាឌតយកុំ កត្តា លឌិតេចតិយតេត្តស្ស ឆយុំ តេឥតេសសិ៑ អត្តុរុន្ទតេត្តតេរា បិចឹតចំសឥាតេយ តិសិតេត្តា យហាបុរិសចិតក្កំ ចិតតេក្កតីតិ ញាត្វា តត្ត អាកាតេសត កត្តា តេឆតេស្ស បុតេតា ឌូរុយ្យាសាតុការយឥាសិ៑ តេកាឌិកណ្ណតេសាលាតេត្តស្ស ឲកាគន្ទុកូដិយំ តេសតាសតំ បញ្ញាបិតេបត្វា បច្ចុសកាតេល ឆយុតេឥសតំ អតេញ្ញ្សិត្វា សតេភញ្ញាបរិតេយាសាតេត សាតុការយឥាសិ៑ តិកាចុតំ យកុំ កត្តា តិណ្ណំ កុលបុត្តាតំ ចសតដ្ឋាតេត តេកាសិក្កសាលចតេត សាយកុំតេសាតិសំសំ កតេឆសិ៑ កស្សតេបាបិ ភកចា – “អតាកាយិផតេល បតិដ្ឋិតេតា អរិយសាចតេកា អយ”ត្តិ ចិស្សាសំ ក្ខប្បាតេឥត្វា ឈដិការស្ស កុយ្យការស្ស តិតេចសតំ កត្តា សហត្វា អាយិសំ កតេហត្វា បរិកុញ្ជិ៑

អយ្យាកំតេយច ភកចា ក្ខបកដ្ឋាយ ចស្សុបតាយិកាយ តេឌតចតេតា គិល្លុសញ្ញបរិចុតេតា ចារិកំ តិក្ខុយិ៑ តេកាសលយហារាឌអតាឆបិណ្ឌិកាឥតេយា តិចតេត្តតំ តាសក្ខិសុ៑ អតាឆបិណ្ឌិតេកា ឈរំ អាកត្តា តេឥាយតស្សប្បតេត្តា តិសីឥិ៑ អឆ តំ បុណ្ណា តាយ ឥាសី តេឥាយតស្សប្បតេត្តាសិ សាយីតិ អាហ៑ “អាយ តេឌ, សត្ថារំ តិចតេត្តតំ តាសក្ខិ, អឆ តេយ ត្ថាយំ តេតយាសំ ឆយុំ ចា តេសាតំ, យឆាឌិប្បាយំ ចា ឥាតំ ឥាតំ ត លតិស្សាយី”តិ ចិន្តា ក្ខប្បត្តាតិ៑ អហយ្បិ សាយិ សត្ថារំ តិចតេត្តស្សាយីតិ៑ សតេច តិចតេត្តតំ សតេក្កាសិ, កុឌិស្សាតេយច ត្តត្តិ៑ សា កត្តា ឥសចាលស្ស បិឥយុតេល តិបជ្ជិត្វា “តិចត្តឆ ភកចា”តិ អាហ៑ បុតេណ្ណ តំ បតបដិចន្ទឹចិកា កិ តេយ កតិស្សសីតិ៑ ភកចា យឈំតេឥយ្យឆតេយ្យា តត្តិតិ តុតេយត្សិ ឌាតាឆ, តុយ្យាកំ តិចត្តតបច្ចុយា បតាហំ តឹសុ សតេលាសុ បញ្ចាសុ សឹតេលសុ បតិដ្ឋហិស្សាយីតិ៑ ភកចា សាធុ សាធុ បុតេណ្ណតិ សាធុការំ កត្វា តិចតេត្តត្វា តេឌតចតេយច បចិតេដ្ឋា៑ អយំ កឆា បិកដិ អតេហាសិ៑ តេសដ្ឋិ សុត្វា បុណ្ណាយ កិរ ភកចា តិចត្តិតេតាតិ តំ កុឌិស្សំ កត្វា ឆឹតុដ្ឋាតេត ឥតេបសិ៑ សា បត្តាឌ្ជំ យាចិត្វា បត្តឌិ, បត្តឌិត្វា ចិបស្សតំ អារភិ៑ អឆស្សា សត្ថា អារន្ទចិបស្សកកាចំ ញាត្វា ត្ថាយំ

ឱភាសគាថំ វិស្សជ្ជេសិ –

“បុណ្ណេ បូរេសិ សទ្ធម្មំ, ចន្ទោ បន្នរសោ យថា;

បរិបុណ្ណាយ បញ្ញាយ, ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សសី”តិ។ (ថេរីគា។ ៣);

គាថាបរិយោសានេ អរហត្តំ បត្វា អភិញ្ញាតា សាវិកា អហោសីតិ។ ឯវំ ធម្មគរុនោ តថាគតា។

នន្ទកត្ថេរេ ឧបដ្ឋានសាលាយំ ធម្មំ ទេសេន្តេបិ ភគវា អន្ធការេនេវ គន្ត្វា តិយាមរត្តិំ ឋិតកោវ ធម្មកថំ សុត្វា ទេសនាបរិយោសានេ សាធុការមទាសិ។ ថេរោ អាគន្ត្វា វន្ទិត្វា, “កាយ វេលាយ, ភន្តេ, អាគតត្ថា”តិ បុច្ឆិ។ តយា សុត្តន្តេ អារទ្ធេយេវាតិ។ ទុក្ករំ ករិត្ថ, ភន្តេ, ពុទ្ធសុខុមាលា តុម្ហេតិ។ សចេ ត្វំ, នន្ទ, កប្បំ ទេសេតុំ សក្កុណេយ្យាសិ, កប្បមត្តម្បាហំ ឋិតកោវ សុណេយ្យន្តិ ភគវា អវោច។ ឯវំ ធម្មគរុនោ តថាគតា។ តេសំ ធម្មគរុតាយ បដិបន្នកា បិយា ហោន្តិ, តស្មា បដិបន្នកេ បុច្ឆិ។ បដិបន្នកា ច នាម អត្តហិតាយ បដិបន្នោ នោ បរហិតាយ, បរហិតាយ បដិបន្នោ នោ អត្តហិតាយ, នោ អត្តហិតាយ ច បដិបន្នោ នោ បរហិតាយ ច, អត្តហិតាយ ច បដិបន្នោ បរហិតាយ ចាតិ ចតុព្ពិធោ ហោតិ។

តត្ថ យោ សយំ ទសន្នំ កថាវត្ថូនំ លាភី ហោតិ, បរំ តត្ថ ន ឱវទតិ ន អនុសាសតិ អាយស្មា ពាកុលោ វិយ។ អយំ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ នាម នោ បរហិតាយ បដិបន្នោ, ឯវរូបំ ភិក្ខុំ ភគវា ន បុច្ឆតិ។ កស្មា? ន ធម្មាសនស្ស វឌ្ឍិបក្ខោ ហោតីតិ។

យោ បន ទសន្នំ កថាវត្ថូនំ អលាភី, បរំ តេហិ ឱវទតិ តេន កតវត្តសាទិយនត្ថំ ឧបនន្ទោ សក្យបុត្តោ វិយ, អយំ បរហិតាយ បដិបន្នោ នាម នោ អត្តហិតាយ, ឯវរូបម្បិ ន បុច្ឆតិ។ កស្មា? អស្ស តណ្ហា មហាបច្ឆិ វិយ អប្បូរិតាតិ។

យោ អត្តនាបិ ទសន្នំ កថាវត្ថូនំ អលាភី, បរម្បិ តេហិ ន ឱវទតិ, លាឡុទាយី វិយ, អយំ នេវ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ន បរហិតាយ, ឯវរូបម្បិ ន បុច្ឆតិ។ កស្មា? អស្ស អន្តោ កិលេសា ឆវសុលេខា វិយ មហន្តាតិ។

យោ បន សយំ ទសន្នំ កថាវត្ថូនំ លាភី, បរម្បិ តេហិ ឱវទតិ, អយំ អត្តហិតាយ ចេវ បរហិតាយ ច បដិបន្នោ នាម សារិបុត្តមោគ្គល្លានមហាកស្សបាទយោ អសីតិមហាថេរា វិយ, ឯវរូបំ ភិក្ខុំ បុច្ឆតិ។ កស្មា? ធម្មាសនស្ស វុឌ្ឍិបក្ខោ ហោតីតិ។ ឥធាបិ ឯវរូបមេវ បុច្ឆន្តោ – “កោ នុ ខោ, ភិក្ខវេ”តិអាទិមាហ។

ឯវំ ភគវតា បុដ្ឋានំ បន តេសំ ភិក្ខូនំ ភគវា អត្តនោ ជាតិភូមិយំ ឧភយហិតាយ បដិបន្នំ ទសកថាវត្ថុលាភិំ ភិក្ខុំ បុច្ឆតិ, កោ នុ ខោ

តត្ថ ឧវទុបេតិ ន អញ្ញាមញ្ញំ វិត្តតា វា សមត្តតា វា អហោសិ។ កស្មា? អាយស្មា ហិ មន្តាណិបុត្តោ តស្មិំ ជនបទេ អាកាសមជ្ឈេឋិតោ ចន្ទោ វិយ សូរិយោ វិយ ច បាកដោ បញ្ញាតោ។ តស្មា តេ ភិក្ខូ មេឃសទ្ទំ សុត្វា ឧក្កណ្ឋិសត្តិបតិតមោរឃដា វិយ ឃនសញ្ញាយំ កាតុំ, អារទ្ធភិក្ខូ វិយ ច អត្តនោ អាចរិយំ បុណ្ណត្ថេរំ ភាវេតា អារោចេត្វា ថេរស្ស ច គុណំ ភាសិតុំ អប្បហោន្តេហិ មុខេហិ ឯកប្បហារេនេវ បុណ្ណោ នាម, ភន្តេ, អាយស្មាតិអាទិមាហំសុ។ តត្ថ បុណ្ណោតិ តស្ស ថេរស្ស នាមំ។ មន្តាណិយា បន សោ បុត្តោ, តស្មា មន្តាណិបុត្តោតិ វុច្ចតិ។ សម្ភាវិតោតិ គុណសម្ភាវនាយ សម្ភាវិតោ។

អប្បិច្ឆតាទិវណ្ណនា

អប្បិច្ឆោតិ ឥច្ឆាវិរហិតោ និរិច្ឆោ និត្តណ្ហោ។ ឯត្ថ ហិ ព្យញ្ជនំ សាវសេសំ វិយ, អត្ថោ បន និរវសេសោ។ ន ហិ តស្ស អន្តោ អណុមត្តាបិ បាបិកា ឥច្ឆា នាម អត្ថិ។ ខីណាសវោ ហេស សព្ពសោ បហីនតណ្ហោ។ អបិចេត្ថ អត្រិច្ឆតា បាបិច្ឆតា មហិច្ឆតា អប្បិច្ឆតាតិ អយំ ភេទោ វេទិតព្ពោ។

តត្ថ សកលាភេ អតិត្តស្ស បរលាភេ បត្ថនា អត្រិច្ឆតា នាម។ តាយ សមន្នាគតស្ស ឯកភាជនេ បក្កបូវេបិ អត្តនោ បត្តេ បតិតោ ន សុបក្កោ វិយ ខុទ្ទកោ វិយ ច ខាយតិ។ ស្វេវ បរស្ស បត្តេ បក្ខិត្តោ សុបក្កោ វិយ មហន្តោ វិយ ច ខាយតិ។ អសន្តគុណសម្ភាវនតា បន បដិគ្គហណេ ច អមត្តញ្ញុតា បាបិច្ឆតា នាម, សា, “ឥធេកច្ចោ អស្សទ្ធោ សមានោ សទ្ធោតិ មំ ជនោ ជានាតូ”តិអាទិនា នយេន អភិធម្មេ អាគតាយេវ, តាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ កោហញ្ញេ បតិដ្ឋាតិ។ សន្តគុណសម្ភាវនតា បន បដិគ្គហណេ ច អមត្តញ្ញុតា មហិច្ឆតា នាម។ សាបិ, “ឥធេកច្ចោ សទ្ធោ សមានោ សទ្ធោតិ មំ ជនោ ជានាតូតិ ឥច្ឆតិ, សីលវា សមានោ សីលវាតិ មំ ជនោ ជានាតូ”តិ (វិភ. ៨៥១) ឥមិនា នយេន អាគតាយេវ, តាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ ទុស្សន្តប្បយោ ហោតិ, វិជាតមាតាបិស្ស ចិត្តំ គហេតុំ ន សក្កោតិ។ តេនេតំ វុច្ចតិ –

“អគ្គិក្ខន្ធោ សមុទ្ទោ ច, មហិច្ឆោ ចាបិ បុគ្គលោ;

សកដេន បច្ចយំ ទេតុ, តយោបេតេ អតប្បយា”តិ។

សន្តគុណនិគូហនតា បន បដិគ្គហណេ ច មត្តញ្ញុតា អប្បិច្ឆតា នាម, តាយ សមន្នាគតោ បុគ្គលោ អត្តនិ វិជ្ជមានម្បិ គុណំ បដិច្ឆាទេតុកាមតាយ, “សទ្ធោ សមានោ សទ្ធោតិ មំ ជនោ ជានាតូតិ ន ឥច្ឆតិ។ សីលវា, បវិវិត្តោ, ពហុស្សុតោ, អារទ្ធវីរិយោ, សមាធិសម្បន្នោ, បញ្ញវា, ខីណាសវោ សមានោ ខីណាសវោតិ មំ ជនោ ជានាតូ”តិ ន ឥច្ឆតិ, សេយ្យថាបិ មជ្ឈន្តិកត្ថេរោ។

ថេរោ កិរ មហាខីណាសវោ អហោសិ, បត្តចីវរំ បនស្ស បាទមត្តមេវ អគ្ឃតិ, សោ អសោកស្ស ធម្មរញ្ញោ វិហារមហទិវសេ

សង្ឃត្ថេរោ អហោសិ។ អថស្ស អតិលូខភាវំ ញត្វា មនុស្សា, “ភន្តេ, ថោកំ ពហិ ហោថា”តិ អាហំសុ។ ថេរោ, “មាទិសេ ខីណាសវេ រញ្ញោ សង្គហំ អករោន្តេ អញ្ញោ កោ ករិស្សតី”តិ បថវិយំ និយុជ្ជិត្វា សង្ឃត្ថេរស្ស ឧក្ខិត្តបិណ្ឌំ គណ្ហន្តាយេវ ភុញ្ជិ។ ឯវំ ខីណាសវោ សមានោ, “ខីណាសវោតិ យំ ជនោ ជានាតូ”តិ ន ឥច្ឆតិ។ ឯវំ អប្បិច្ឆោ បន ភិក្ខុ អនុប្បន្នំ លាភំ ឧប្បាទេតិ, ឧប្បន្នំ លាភំ ថាវរំ ករោតិ, ទាយកានំ ចិត្តំ អារាធេតិ, យថា យថា ហិ សោ អត្តនោ អប្បិច្ឆតាយ អប្បំ គណ្ហាតិ, តថា តថា តស្ស វត្តេ បសន្នា មនុស្សា ពហុំ ទេន្តិ។

អបរោបិ ចតុព្ពិធោ អប្បិច្ឆោ – បច្ចយអប្បិច្ឆោ ធុតង្គអប្បិច្ឆោ បរិយត្តិអប្បិច្ឆោ អធិគមអប្បិច្ឆោតិ។ តត្ថ ចតូសុ បច្ចយេសុ អប្បិច្ឆោ បច្ចយអប្បិច្ឆោ នាម, សោ ទាយកស្ស វសំ ជានាតិ, ទេយ្យធម្មស្ស វសំ ជានាតិ, អត្តនោ ថាមំ ជានាតិ។ យទិ ហិ ទេយ្យធម្មោ ពហុ ហោតិ, ទាយកោ អប្បំ ទាតុកាមោ, ទាយកស្ស វសេន អប្បំ គណ្ហាតិ។ ទេយ្យធម្មោ អប្បោ, ទាយកោ ពហុំ ទាតុកាមោ, ទេយ្យធម្មស្ស វសេន អប្បំ គណ្ហាតិ។ ទេយ្យធម្មោបិ ពហុ, ទាយកោបិ ពហុំ ទាតុកាមោ, អត្តនោ ថាមំ ញត្វា បមាណេនេវ គណ្ហាតិ។

ធុតង្គសមាទានស្ស អត្តនិ អត្ថិភាវំ ន ជានាបេតុកាមោ ធុតង្គអប្បិច្ឆោ នាម។ តស្ស វិភាវនត្ថំ ឥមានិ វត្ថូនិ –
សោសានិកមហាកុមារត្ថេរោ កិរ សដ្ឋិ វស្សានិ សុសានេ វសិ, អញ្ញោ ឯកភិក្ខុបិ ន អញ្ញាសិ, តេនេវាហ –

“សុសានេ សដ្ឋិ វស្សានិ, អព្ពោកិណ្ណំ វសាមហំ;

ទុតិយោ មំ ន ជានេយ្យ, អហោ សោសានិកុត្តមោ”តិ។

ចេតិយបព្ពតេ ទ្វេភាតិកត្ថេរា វសិំសុ។ កនិដ្ឋោ ឧបដ្ឋាកេន បេសិតំ ឧច្ឆុខណ្ឌិកំ គហេត្វា ជេដ្ឋស្ស សន្តិកំ អគមាសិ, “បរិភោគំ, ភន្តេ, ករោថា”តិ។ ថេរស្ស ច ភត្តកិច្ចំ កត្វា មុខវិក្ខាលនកាលោ អហោសិ។ សោ អលំ, អាវុសោតិ អាហ។ កច្ចិ, ភន្តេ, ឯកាសនិកត្ថាតិ។ អាហរាវុសោ, ឧច្ឆុខណ្ឌិកន្តិ។ បញ្ញាស វស្សានិ ឯកាសនិកោ សមានោបិ ធុតង្គំ និគូហមានោ បរិភោគំ កត្វា មុខំ វិក្ខាលេត្វា បុន ធុតង្គំ អធិដ្ឋាយ គតោ។

យោ បន សាកេតកតិស្សត្ថេរោ វិយ ពហុស្សុតភាវំ ជានាបេតុំ ន ឥច្ឆតិ, អយំ បរិយត្តិអប្បិច្ឆោ នាម។ ថេរោ កិរ ខណោ នត្ថីតិ ឧទ្ទេសបរិបុច្ឆាសុ ឱកាសំ អករោន្តោ មរណក្ខណំ, ភន្តេ, លភិស្សថាតិ ចោទិតោ គណំ វិស្សជ្ជេត្វា កណិការវាលិកសមុទ្ទវិហារំ គតោ។ តត្ថ អន្តោវស្សំ ថេរនវមជ្ឈិមានំ ឧបការោ ហុត្វា មហាបវារណាយ ឧបោសថទិវសេ ធម្មកថាយ ជនបទំ ខោភេត្វា គតោ។

យោ បន សោតាបន្នាទីសុ អញ្ញតរោ ហុត្វា សោតាបន្នាទិភាវំ ជានាបេតុំ ន ឥច្ឆតិ, អយំ អធិគមអប្បិច្ឆោ នាម, តយោ កុលបុត្តា វិយ ឃដីការកុម្ភការោ វិយ ច។

អាយស្មា បត បុណ្ណោ អត្រិច្ឆតំ បិបិច្ឆតំ យហិច្ឆតញ្ញា បហាយ សព្ទសោ ខ្ទច្ឆាបដិបក្ខក្ខតាយ អសេលិកសព្ទាតាយ បរិសុទ្ធាយ អប្បិច្ឆតាយ សយត្នាគតត្តា អប្បិច្ឆោ តាយ អសេហាសិ៉ កិក្លូតយ្បិ, “អាចុសោ, អត្រិច្ឆតា បិបិច្ឆតា យហិច្ឆតាតិ ខ្ទេយ ឆយ្មា បហាតព្ទា”តិ តោសុ អាឌឹតចំ ឌស្សេត្វា ឲចន្ទុបំ អប្បិច្ឆតំ សយាឌាយ ចត្តិតព្ទត្តិ អប្បិច្ឆកថំ កេឆសិ៉ តោត ចុត្តំ “អត្តតា ច អប្បិច្ឆោ អប្បិច្ឆកឆញ្ចា កិក្លូតំ កត្តា”តិ៉

ខ្ចាឌសបចិឆសន្តោសចណ្ណតា

ខ្ទឌាតិ អត្តតា ច សត្តុដ្ឋោតិអាឌឹសុ ចិសេសត្តេយច ឌឹបយិស្សាយ៉ សោឌតា បត ចុត្តតសេតេច ចេឌិតព្ទា៉ សត្តុដ្ឋោតិ ខ្ទតទឹតរបច្ចយសន្តោសេត សយត្នាកេតា៉ សោ បតេស សន្តោសោ ខ្ចាឌសចិសោ ហោតិ៉ សេយ្យថិឌំ, ឌឹចរេ យថាលិកសន្តោសោ យថាពលសន្តោសោ យថសារុប្បសន្តោសោតិ តិចិសោ, ឲចំ បិណ្ឌបិតាឌឹសុ៉ តស្សាយំ បភេឌសំចណ្ណតា៉

ខ្ទឆ កិក្លូ ឌឹចរំ លកតិ សុត្តរំ ចា អសុត្តរំ ចា៉ សោ តេតេច យាបេតិ អញ្ញំ ត បតេត្តិ, លកន្តោបិ ត កណ្ហាតិ, អយមស្ស ឌឹចរេ យថាលិកសន្តោសោ៉ អថ សោ បកតិទុព្ទលោ ចា ហោតិ អាពាធជរាកិក្ខតោ ចា, កុរុឌឹចរំ បិរុបេន្តោ កិលមតិ, សោ សកាគេត កិក្លូតា សទ្ធិំ តំ បរិចត្តេត្វា លហុកេត យាបេន្តោបិ សត្តុដ្ឋោច ហោតិ, អយមស្ស ឌឹចរេ យថាពលសន្តោសោ៉ អបរោ បណីតបច្ចយលាភី ហោតិ, សោ បដ្ឋឌឹចរាឌឹតំ អញ្ញតរំ មហគ្ឃឌឹចរំ ពហូតិ ចា បត ឌឹចរាតិ លកិត្វា ខ្ទតំ ថេរាតំ ចិរបព្ទជិតាតំ ខ្ទតំ ពហុស្សុតាតំ អត្តរូបំ, ខ្ទតំ កិលាតាតំ ខ្ទតំ អប្បលាកាតំ ហោតុតិ ឌត្វា តេសំ បុរាណឌឹចរំ ចា សង្ការក្ខដាឌិតោ ចា តត្តកាតិ ដ្ឋិតិត្វា តេហិ សង្ឃាដិ កត្វា ធារេន្តោបិ សត្តុដ្ឋោច ហោតិ, អយមស្ស ឌឹចរេ យថាសារុប្បសន្តោសោ៉

ខ្ទឆ បត កិក្លូ បិណ្ឌបិតំ លកតិ លូខំ ចា បណីតំ ចា, សោ តេតេច យាបេតិ, អញ្ញំ ត បតេត្តិ, លកន្តោបិ ត កណ្ហាតិ, អយមស្ស បិណ្ឌបិតេ យថាលិកសន្តោសោ៉ សោ បត អត្តតោ បកតិចិរុទ្ធំ ចា ព្យាធិចិរុទ្ធំ ចា បិណ្ឌបិតំ លកតិ, សេតស្ស បរិកុត្តេត អផាសុ ហោតិ, សោ សកាគស្ស កិក្លូតោ តំ ឌត្វា តស្ស ហត្ថតោ សប្បាយកោជតំ កុញ្ជិត្វា សមណឆម្មំ កេរោន្តោបិ សត្តុដ្ឋោច ហោតិ, អយមស្ស បិណ្ឌបិតេ យថាពលសន្តោសោ៉ អបរោ ពហុំ បណីតំ បិណ្ឌបិតំ លកតិ, សោ តំ ឌឹចរំ ចិយ ចិរបព្ទជិតពហុស្សុតអប្បលាកិកិលាតាតំ ឌត្វា តេសំ ចា សេសកំ បិណ្ឌាយ ចា ចរិត្វា មិស្សកាហារំ កុញ្ជន្តោបិ សត្តុដ្ឋោច ហោតិ, អយមស្ស បិណ្ឌបិតេ យថាសារុប្បសន្តោសោ៉

ខ្ទឆ បត កិក្លូ សេតាសតំ លកតិ មតាបំ ចា អមតាបំ ចា, សោ តេត តេច សោមតស្សំ ត បដិឃំ ឧប្បាឌេតិ, អន្តមសោ តិណសន្ថារកេតាបិ យថាលទ្ធេតេច តុស្សតិ, អយមស្ស សេតាសតេ យថាលិកសន្តោសោ៉ សោ បត អត្តតោ បកតិចិរុទ្ធំ ចា ព្យាធិចិរុទ្ធំ ចា សេតាសតំ លកតិ, យត្ថស្ស ចសតោ អផាសុ ហោតិ, សោ តំ សកាគស្ស កិក្លូតោ ឌត្វា តស្ស សន្តកេ សប្បាយសេតាសតេ ចសន្តោបិ សត្តុដ្ឋោច ហោតិ, អយមស្ស សេតាសតេ យថាពលសន្តោសោ៉ អបរោ មហាបុញ្ញោ លេណមណ្ឌបក្ខដាគារាឌឹតិ ពហូតិ បណីតសេតាសតាតិ លកតិ, សោ តាតិ ឌឹចរាឌឹតិ ចិយ ចិរបព្ទជិតពហុស្សុតអប្បលាកិកិលាតាតំ ឌត្វា យត្ថ កត្ថចិ ចសន្តោបិ សត្តុដ្ឋោច

ហោតិ, អយមស្ស សេនាសនេ យថាសារុប្បសន្តោសោ។ យោបិ, “ឧត្តមសេនាសនំ នាម បមាទដ្ឋានំ, តត្ថ និសិន្នស្ស ថិនមិទ្ធំ ឱក្កមតិ, និទ្ទាភិភូតស្ស បុន បដិពុជ្ឈតោ បាបវិតក្កា បាតុភវន្តី”តិ បដិសញ្ចិក្ខិត្វា តាទិសំ សេនាសនំ បត្តម្បិ ន សម្បដិច្ឆតិ, សោ តំ បដិក្ខិបិត្វា អព្ភោកាសរុក្ខមូលបណ្ណកុដីសុ វសន្តោបិ សន្តុដ្ឋោវ ហោតិ, អយម្បិស្ស សេនាសនេ យថាសារុប្បសន្តោសោ។

ឥធ បន ភិក្ខុ ភេសជ្ជំ លភតិ លូខំ វា បណីតំ វា, សោ យំ លភតិ, តេនេវ សន្តុស្សតិ, អញ្ញំ ន បត្ថេតិ, លភន្តោបិ ន គណ្ហាតិ, អយមស្ស គិលានបច្ចយេ យថាលាភសន្តោសោ។ យោ បន តេលេន អត្ថិកោ ផាណិតំ លភតិ, សោ តំ សភាគស្ស ភិក្ខុនោ ទត្វា តស្ស ហត្ថតោ តេលំ គហេត្វា អញ្ញទេវ វា បរិយេសិត្វា តេហិ ភេសជ្ជំ ករោន្តោបិ សន្តុដ្ឋោវ ហោតិ, អយមស្ស គិលានបច្ចយេ យថាពលសន្តោសោ។ អបរោ មហាបុញ្ញោ ពហុំ តេលមធុផាណិតាទិបណីតភេសជ្ជំ លភតិ, សោ តំ ចីវរំ វិយ ចិរបព្ពជិតពហុស្សុតអប្បលាភគិលានានំ ទត្វា តេសំ អាភតកេន យេន កេនចិ យាបេន្តោបិ សន្តុដ្ឋោវ ហោតិ។ យោ បន ឯកស្មិំ ភាជនេ មុត្តហរីតកំ ឋបេត្វា ឯកស្មិំ ចតុមធុរំ, “គណ្ហ ភន្តេ, យទិច្ឆសី”តិ វុច្ចមានោ សចស្ស តេសុ អញ្ញតរេនបិ រោគោ វូបសម្មតិ, អថ មុត្តហរីតកំ នាម ពុទ្ធាទីហិ វណ្ណិតន្តិ ចតុមធុរំ បដិក្ខិបិត្វា មុត្តហរីតកេនេវ ភេសជ្ជំ ករោន្តោ បរមសន្តុដ្ឋោវ ហោតិ, អយមស្ស គិលានបច្ចយេ យថាសារុប្បសន្តោសោ។

ឥមេសំ បន បច្ចេកំ បច្ចយេសុ តិណ្ណំ តិណ្ណំ សន្តោសានំ យថាសារុប្បសន្តោសោវ អគ្គោ។ អាយស្មា បុណ្ណោ ឯកេកស្មិំ បច្ចយេ ឥមេហិ តីហិ សន្តោសេហិ សន្តុដ្ឋោ អហោសិ។ សន្តុដ្ឋិកថញ្ចាតិ ភិក្ខូនម្បិ ច ឥមំ សន្តុដ្ឋិកថំ កត្តា ច អហោសិ។

តិវិធបវិវេកវណ្ណនា

បវិវិត្តោតិ កាយបវិវេកោ ចិត្តបវិវេកោ ឧបធិបវិវេកោតិ ឥមេហិ តីហិ បវិវេកេហិ សមន្នាគតោ។ តត្ថ ឯកោ គច្ឆតិ, ឯកោ តិដ្ឋតិ, ឯកោ និសីទតិ, ឯកោ សេយ្យំ កប្បេតិ, ឯកោ គាមំ បិណ្ឌាយ បវិសតិ, ឯកោ បដិក្កមតិ, ឯកោ ចង្កមមធិដ្ឋាតិ, ឯកោ ចរតិ, ឯកោ វិហរតីតិ អយំ កាយបវិវេកោ នាម។ អដ្ឋ សមាបត្តិយោ បន ចិត្តបវិវេកោ នាម។ និព្ពានំ ឧបធិបវិវេកោ នាម។ វុត្តម្បិ ហេតំ – “កាយបវិវេកោ ច វិវេកដ្ឋកាយានំ នេក្ខម្មាភិរតានំ។ ចិត្តបវិវេកោ ច បរិសុទ្ធចិត្តានំ បរមវោទានប្បត្តានំ។ ឧបធិវិវេកោ ច និរុបធីនំ បុគ្គលានំ វិសង្ខារគតាន”ន្តិ (មហានិ. ៤៩)។ បវិវេកកថន្តិ ភិក្ខូនម្បិ ច ឥមំ បវិវេកកថំ កត្តា។

បញ្ចវិធសំសគ្គវណ្ណនា

អសំសដ្ឋោតិ បញ្ចវិធេន សំសគ្គេន វិរហិតោ។ សវនសំសគ្គោ ទស្សនសំសគ្គោ សមុល្លបនសំសគ្គោ សម្ភោគសំសគ្គោ កាយសំសគ្គោតិ បញ្ចវិធោ សំសគ្គោ។ តេសុ ឥធ ភិក្ខុ សុណាតិ, “អមុកស្មិំ គាមេ វា និគមេ វា ឥត្ថី វា កុមារិកា វា អភិរូបា ទស្សនីយា បាសាទិកា បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតា”តិ។ សោ តំ សុត្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ, សិក្ខាទុព្ពល្យំ អនាវិកត្វា

ហិតាឃាចត្តាតិតិ ឧចំ បនេហិ ចា ពឌឹឃយាត៌ ទ្វបិឌិរបព្យត្តិ អត្តតា ចា ហរិតាលបិតាកឹតរង្គិ រុហត្តស្ស ឥរាតចិន្ណាលាចិឌិចរេត ក្ខុប្បេត្កា ទានេកា រចតសំរេក្កា តាយៈ ឥរា អតិត្តិំកន្លូបច្ចេពរេឌាឌិរត្តស្ស ច បញ្ចក្កព្វអលេលាចាឃឹតិស្សឥហទស្ស ច ចរេត ចេឌិតខ្ពា
–

ឥហទេរា កិទ អាការរេត កន្ធេត្តា កិទិកាយចារិកយ្ខារឌឹតាឃ បញ្ចាហិ កុយាទឹហិ រង្គិ បគ្ុយរទំ កត្តូា តត្តូា បគ្ុយាតិ ច បិលត្តិត្តា យគ្ុទស្សទេត កាឃត្តិឃា រង្គិ រុត្តា កាយទាកេត ចិទេក្ខា ចិរេរា បទិហាឃិត្តា អតឃញ្ញេរត៌ បិរុហិៈ ញ្ញុឌ កិក្លូ ត ទេហច ទោ រុហាតិ, អបិច ទោ រាយំ បរ្សាតិ ញ្ញត្តិ ចា កុយាទិ ចា អកិទ្វបំ ឥស្សតឹឃំ បិរាឌិកំ បទយាឃ ចណ្ណូរបិក្លូទតាឃ រេយត្កាកតំៈ ឥរា តំ ឌិត្ធា រំរឹឥតិ ចិរឹឥតិ ត រេក្កាតិ (ពាហូចទិឃំ រត្លារទត្យំ, រិក្លាគ្ញុល្យំ អតាចិកត្វា ហិតាឃាចត្តាតិតិ ឧចំ ចិរកាកទ្វបំ ញ្ញុរេលិរេកត្តស្ស បត ចក្លូចិន្ណាលាចិឌិចរេត ក្ខុប្បត្កទានេកា ឥស្សតសំរេក្កា តាយៈ ឥរា ឧចំ ចេឌិតខ្ពា –

ឧទេកា កិទ ឥហទេរា កាលឌឹឈចាបិត្ថារចិហារំ ក្ខុឌ្ឍរត្តាឃ កតោៈ អាចទិឃោ តរ្ស អត្តរាឃំ ឌិត្ធា ញ្ញុកាងំ ត កទោតិៈ ឥរា បុតប្បត្តិ អត្តាត្តុតិៈ អាចទិឃោ រេច អត្តោកាឃេ ត ចទិស្សរិៈ ឥស្សាបិ ទោ ក្ខុឌ្ឍរត្តិ អាហៈ ឥរា រាគ្ធតិ រេព្យឌិត្ថិត្វា ក្ខុឌ្ឍរេ តិឌ្ឌិទោ អាចទិឃំ ចត្តិត្វា កន្ធេត្តា អាចទិឃោ ឃេ ញ្ញុយរុំ កាឃេ ចទិត្យំ ត ឥឌតិ, កំ ត្ុ ទោ ការលាត្តិ ឌឹចទំ បិទ្ុបិត្វា កាឃំ បិចិរិ, ឧកា កុលឌឹតា បិតាកចត្តំ តិចារេត្វា ទេកេហ ឌិតា ឥហទំ ឌិត្ធា រេញ្ញាតទាកា ក្ខុញ្ញុឃេក្កត ឃាកុំ អាហទិត្វា តរ្ស បត្តេ បក្កិបិត្វា តិចត្តិត្វា យញ្ញាកេ តិបង្គិៈ អឆ តំ យាតាបិតទោ កិំ អម្ខាតិ បុឆ្ឆិរុ, ត្ថាទេត កតំ ឥហទំ លភយាតា ឌឹចិស្សាបិ, អលភយាតា យទិស្សាឃឹតិៈ យាតាបិតទោ ទេចកេត កត្តូា កាយត្ថាទេ ឥហទំ បត្តា ចត្តិត្វា, "តិចត្តាច, ភត្ត, កិក្លូ កណ្ហាហឹ"តិ អាហំរុៈ ឥហទេរា អលំ កន្ធាឃឹតិៈ ទោ, "ញ្ញុឌំ តាឃ, ភត្ត, ការលា"ត្តិ ឃាចិត្វា – "អបព្វាកំ, ភត្ត, ទេកេហ ឧត្តាកំ តាឃ ឥត៌ អត្តិ, ឧកាឃេច ទេតា ឌឹតា, ត្វំ ទេតា ឆេដ្ឋុ បុត្តដ្ឋាទេត ឥស្សរិ, រុទេចេត បក្កា ឌឹចិត្យ"ត្តិ អាហំរុៈ ឥហទេរា, "ត បញ្ញាញ្ញុបិតា បលិទេឌាឆេត អត្តោ"តិ អតាឌិឃិត្វាច បក្កត្តោៈ

យាតាបិតទោ កត្តូា, "អម្ខ, តារក្លិយព្វាឥហទំ តិចត្តត្យំ, ឃំ អញ្ញាំ រាឃិកំ ញ្ញុត្ធរិ, តំ លភិស្សរិ, ក្ខុដ្ឋិហិ លោឌ ច បិច ចា"តិ អាហំរុៈ រា អតិត្ធត្តិ រត្តាហំ តិទាហាទា ហុត្វា កាលយការរិៈ យាតាបិតទោ តស្សា រេិទកិច្ចំ កត្វា តំ បិតាកចត្តំ គុទចិហាទេ កិក្លូរេឈ្ឈស្ស អឌំរុ, កិក្លូ ចត្តំ លណ្ហាលណ្ហំ កត្វា ភាឌឃិរុៈ ឧទេកា យហល្លទេកា អត្តទេតា ទេកាដ្ឋាងំ កទេហត្វា កល្យាណិចិហារំ អាកទោតាៈ រេរាបិ ឥហទេរា ទេចតិឃំ ចត្តិស្សាឃឹតិ តទេត្តច កត្តូា ឌិចាដ្ឋាទេត តិឃឹឌិៈ យហល្លទេកា តំ ចត្តលណ្ហំ កទេហត្វា, "ញ្ញុឃិតា ឃេ បទិស្សាចត៌ ចិចាទេចា"តិ ឥហទំ អចោចាៈ ឥហទេរា យហាទេចទ "កុហិំ លត្ថ"ត្តិ អាហៈ ឥរា រត្តំ បចត្តិ កទេចរិៈ ឥរា តំ រុត្វាច, "ឧចទ្វបិឃ តាឃ រង្គិ រំចាងំ តាលត្ត"ត្តិ ទាកក្កិតា ឥទេត្ថា តទេត្តច កាលយការរិៈ

អញ្ញាយញ្ញា អាលិបរល្លាបចរេត ក្ខុប្បត្កទានេកា បត រេយុលុបតសំរេក្កា តាយៈ កិក្លូទេតា កិក្លូតិឃា រត្តាកំ, កិក្លូតិឃា ចា កិក្លូស្ស រត្តាកំ កទេហត្វា បទិរេភាកកទលាចរេត ក្ខុប្បត្កទានេកា រេយុក្ខាកាសំរេក្កា តាយៈ ឥរា ឧចំ ចេឌិតខ្ពា – យទិចចិដ្ឋិចិហារយេហ កិទ កិក្លូតំ រេតារេហស្សំ កិក្លូតឹត៌ តគ្ុតិរេហស្សាតិ ឧច អទេហរុំៈ ឧទេកា រាយរេលាទោ ក្ខុណ្ហាឃាកុំ កទេហត្វា កន្ធេត្តា រេកិំ ឌឹចទកាលេណ្ហា ឥរេបរិ, រេកិំ

ចូមិយំ ឯកា សាមណេរី ទិស្វា ឯត្ថ បត្តំ ឋបេត្វា យាហីតិ ថាលកំ អទាសិ។ តេ អបរភាគេ ឯកស្មិំ ភយេ ឧប្បន្នេ បរសមុទ្ទំ អគមិំសុ។ តេសុ ភិក្ខុនី បុរេតរំ អាគមាសិ។ សា, “ឯកោ កិរ សីហឡភិក្ខុ អាគតោ”តិ សុត្វា ថេរស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា បដិសន្ថារំ កត្វា និសិន្នា, – “ភន្តេ, មរិចវដ្ដិវិហារមហកាលេ តុម្ហេ កតិវស្សា”តិ បុច្ឆិ។ តទាហំ សត្តវស្សិកសាមណេរោ។ ត្វំ បន កតិវស្សាតិ? អហំ សត្តវស្សិកសាមណេរីយេវ ឯកស្ស សាមណេរស្ស ឧណ្ហយាគុំ គហេត្វា គច្ឆន្តស្ស បត្តឋបនត្ថំ ថាលកមទាសិត្ថ។ ថេរោ, “អហំ សោ”តិ វត្វា ថាលកំ នីហរិត្វា ទស្សេសិ។ តេ ឯត្តកេនេវ សំសគ្គេន ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ អសក្កោន្តា ទ្វេបិ សដ្ឋិវស្សកាលេ វិព្ភមិំសុ។

ហត្ថគាហាទិវសេន បន ឧប្បន្នរាគា កាយសំសគ្គា នាម។ តត្រិទំ វត្ថុ – មហាចេតិយង្គណេ កិរ ទហរភិក្ខូ សជ្ឈាយំ គណ្ហន្តិ។ តេសំ បិដ្ឋិបស្សេ ទហរភិក្ខុនិយោ ធម្មំ សុណន្តិ។ តត្រេកោ ទហរោ ហត្ថំ បសារេន្តោ ឯកិស្សា ទហរភិក្ខុនិយា កាយំ ឆុបិ។ សា តំ ហត្ថំ គហេត្វា អត្តនោ ឧរស្មិំ ឋបេសិ, ឯត្តកេន សំសគ្គេន ទ្វេបិ វិព្ភមិត្វា គិហិភាវំ បត្តា។

កាឡកាឡកាទិវណ្ណនា

ឥមេសុ បន បញ្ចសុ សំសគ្គេសុ ភិក្ខុនោ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ សវនទស្សនសមុល្លបនសម្ភោគកាយបរាមសនា និច្ចម្បិ ហោន្តិយេវ, ភិក្ខុនីហិ សទ្ធិំ ឋបេត្វា កាយសំសគ្គំ សេសា កាលេន កាលំ ហោន្តិ; តថា ឧបាសកោបាសិកាហិ សទ្ធិំ សព្ពេបិ កាលេន កាលំ ហោន្តិ។ តេសុ ហិ កិលេសុប្បត្តិតោ ចិត្តំ រក្ខិតព្ពំ។ ឯកោ ហិ ភិក្ខុ កាឡកាឡកោ ហោតិ, ឯកោ កាឡសុក្កោ, ឯកោ សុក្កកាឡកោ, ឯកោ សុក្កសុក្កោ។

តត្ថ យំ ភិក្ខុំ មនុស្សាបិ អាមិសេន ឧបលាបេត្វា គហណវសេន ឧបសង្កមន្តិ, ភិក្ខុបិ បុប្ផផលាទីហិ ឧបលាបេត្វា គហណវសេន ឧបសង្កមតិ, អយំ កាឡកាឡកោ នាម។ យំ បន មនុស្សា វុត្តនយេន ឧបសង្កមន្តិ, ភិក្ខុ ទក្ខិណេយ្យវសេន ឧបសង្កមតិ, អយំ កាឡសុក្កោ នាម។ យស្ស មនុស្សា ទក្ខិណេយ្យវសេន ចត្តារោ បច្ចយេ ទេន្តិ, ភិក្ខុ បុប្ផផលាទីហិ ឧបលាបេត្វា គហណវសេន ឧបសង្កមតិ, អយំ សុក្កកាឡកោ នាម។ យស្ស មនុស្សាបិ ទក្ខិណេយ្យវសេន ចត្តារោ បច្ចយេ ទេន្តិ, ភិក្ខុបិ ចូឡបិណ្ឌបាតិយតិស្សត្ថេរោ វិយ ទក្ខិណេយ្យវសេន បរិភុញ្ជតិ, អយំ សុក្កសុក្កោ នាម។

ថេរំ កិរ ឯកា ឧបាសិកា ទ្វាទស វស្សានិ ឧបដ្ឋហិ។ ឯកទិវសំ តស្មិំ គាមេ អគ្គិ ឧដ្ឋហិត្វា គេហានិ ឈាបេសិ។ អញ្ញេសំ កុលូបកភិក្ខូ អាគន្ត្វា – “កិំ ឧបាសិកេ, អបិ កិញ្ចិ ភណ្ឌកំ អវសេសំ កាតុំ អសក្ខិត្ថា”តិ បដិសន្ថារំ អកំសុ។ មនុស្សា, “អម្ហាកំ មាតុ កុលូបកត្ថេរោ ភុញ្ជនវេលាយមេវ អាគមិស្សតី”តិ អាហំសុ។ ថេរោបិ បុនទិវសេ ភិក្ខាចារវេលំ សល្លក្ខេត្វាវ អាគតោ។ ឧបាសិកា កោដ្ឋច្ឆាយាយ និសីទាបេត្វា ភិក្ខំ សម្បាទេត្វា អទាសិ។ ថេរេ ភត្តកិច្ចំ កត្វា បក្កន្តេ មនុស្សា អាហំសុ – “អម្ហាកំ មាតុ កុលូបកត្ថេរោ ភុញ្ជនវេលាយមេវ អាគតោ”តិ។ ឧបាសិកា, “តុម្ហាកំ កុលូបកា តុម្ហាកំយេវ អនុច្ឆវិកា, មយ្ហំ ថេរោ មយ្ហំ អនុច្ឆវិកោ”តិ អាហ។

អាយស្មា បន មត្តាលិបុត្តោ ឥមេហិ បញ្ចហិ សំសគ្គេហិ ចតូហិបិ បរិសាហិ សទ្ធិំ អសំសដ្ឋោ កាឡសុក្កោ ចេវ សុក្កសុក្កោ ច អហោសិ។ យថា ច សយំ អសំសដ្ឋោ, ឯវំ ភិក្ខុនីបិ តំ អសំសគ្គំ កត្វា អហោសិ។

អារទ្ធវីរិយោតិ បគ្គហិតវីរិយោ, បរិបុណ្ណកាយិកចេតសិកវីរិយោតិ អត្ថោ។ យោ ហិ ភិក្ខុ គមនេ ឧប្បន្នកិលេសំ ឋានំ បាបុណិតុំ ន ទេតិ, ឋានេ ឧប្បន្នកិលេសំ និសជ្ជំ, និសជ្ជាយ ឧប្បន្នកិលេសំ សយនំ បាបុណិតុំ ន ទេតិ, មន្តេន កណ្ហសប្បំ ឧប្បីឡេត្វា គណ្ហន្តោ វិយ, អមិត្តំ គីវាយ អក្កមន្តោ វិយ ច វិចរតិ, អយំ អារទ្ធវីរិយោ នាម។ ថេរោ ច តាទិសោ អហោសិ។ ភិក្ខូនម្បិ តថេវ វីរិយារម្ភកថំ កត្វា អហោសិ។

សីលសម្បន្នោតិអាទីសុ សីលន្តិ ចតុបារិសុទ្ធិសីលំ។ សមាធីតិ វិបស្សនាបាទកា អដ្ឋ សមាបត្តិយោ។ បញ្ញាតិ លោកិយលោកុត្តរញាណំ។ វិមុត្តីតិ អរិយផលំ។ វិមុត្តិញាណទស្សនន្តិ ឯកូនវីសតិវិធំ បច្ចវេក្ខណញាណំ។ ថេរោ សយម្បិ សីលាទីហិ សម្បន្នោ អហោសិ ភិក្ខូនម្បិ សីលាទិកថំ កត្វា។ ស្វាយំ ទសហិ កថាវត្ថូហិ ឱវទតីតិ ឱវាទកោ។ យថា បន ឯកោ ឱវទតិយេវ, សុខុមំ អត្ថំ បរិវេឋេត្វា ជានាបេតុំ ន សក្កោតិ។ ន ឯវំ ថេរោ។ ថេរោ បន តានិ ទស កថាវត្ថូនិ វិញ្ញាបេតីតិ វិញ្ញាបកោ។ ឯកោ វិញ្ញាបេតុំ សក្កោតិ, ការណំ ទស្សេតុំ ន សក្កោតិ។ ថេរោ ការណម្បិ សន្ទស្សេតីតិ សន្ទស្សកោ។ ឯកោ វិជ្ជមានំ ការណំ ទស្សេតិ, គាហេតុំ បន ន សក្កោតិ។ ថេរោ គាហេតុម្បិ សក្កោតីតិ សមាទបកោ។ ឯវំ សមាទបេត្វា បន តេសុ កថាវត្ថូសុ ឧស្សាហជននវសេន ភិក្ខូ សមុត្តេជេតីតិ សមុត្តេជកោ។ ឧស្សាហជាតេ វណ្ណំ វត្វា សម្បហំសេតីតិ សម្បហំសកោ។

បញ្ចាលិកវណ្ណនា

១៥៦. សុខន្ធលិកាតិ អញ្ញេសម្បិ មនុស្សត្តកាវបត្ថជ្ជាទិកាលលិកា នាម ហោន្តិ។ អាយស្មតោ បន បុណ្ណស្ស សុខន្ធលិកា ឯវេ, យស្ស សព្វេ សមុល្លា ឯវំ វណ្ណា អត្ថុក្កដ្ឋាតិ អត្ថោ។ អមិន អបណ្ឌិតេហិ វណ្ណកថំ នាម ន តថា លិខេ, បណ្ឌិតេហិ វណ្ណកថំ បន លិខេ។ គិហី ហិ ចា វណ្ណកថំ ន តថា លិខេ, គិហី ហិ "វណ្ណំ កថេស្សាមី"តិ, "អម្ហាកំ អយ្យោ សមណោ សមិលោ សុខសម្ភាវិតោ, វិហារំ អាគតានំ មាតុគាមការណាទីហិ សង្គហំ ករោតី"តិ កថេន្តោ អវណ្ណមេវ កថេតិ។ "អវណ្ណំ កថេស្សាមី"តិ "អយំ ថេរោ យក្ខយក្ខោ វិយ អនាលបនោ វិយ ភាក្ខដិកាភាក្ខដិកោ វិយ នត្ថិ ឯតេន សទ្ធិំ វិស្សាសោ"តិ កថេន្តោ វណ្ណមេវ កថេតិ។ សព្រហ្មចារីហិបិ សព្វេ សមុល្លា វណ្ណកថំ ន តថា លិខេ, សព្វេ សមុល្លា បន អតិលិខេតិ ឯកម្បិ អត្ថវសំ បដិច្ច "សុខន្ធលិកា"តិ អាហ។ អនុមស្ស អនុមស្សាតិ ទស កថាវត្ថូនិ អនុបវិសិត្វា អនុបវិសិត្វា។ តញ្ញា សព្វា អព្ភនុមោទតីតិ តញ្ញស្ស វណ្ណំ ឧចយេតំ អប្បិច្ឆោ ច សោ ភិក្ខុ សន្តុដ្ឋោ ច សោ ភិក្ខូតិ អនុមោទតិ។ ឥតិ វិញ្ញូហិ វណ្ណការណំ ឯកោ លិខេ, សព្រហ្មចារីហិ ឯកោ, សព្វេ សមុល្លា ឯកោ, អនុមស្ស អនុមស្ស ឯកោ, សព្វារា អព្ភនុមោទនំ ឯកោតិ ឥមេ បញ្ច លិខេ សន្ធាយ "សុខន្ធលិកា"តិ អាហ។ កទាចីតិ កិស្មិញ្ចិទេវ កាលេ។ ករហចីតិ តស្សេវ វេវចនំ។ អបេវ នាម សិយា កោចិទេវ កថាសល្លាបោតិ អបិ នាម កោចិ កថាសមុទាចារោបិ ភវេយ្យ។ ថេរេន កិរ អាយស្មា បុណ្ណោ នេវ ទិដ្ឋបុព្វោ, នស្ស សម្មុខា សុតបុព្វោ។ ឥតិ សោ តស្ស ទស្សនម្បិ សម្មុខម្បិ បត្ថយមានោ ឯវមាហ។

ចារិកាទិវណ្ណនា

ឯវំ។ យថាភិរន្តន្តិ យថាជ្ឈាសយំ វិហរិត្វា។ ពុទ្ធានញ្ហិ ឯកស្មិំ ឋានេ វសន្តានំ ឆាយូទកាទិវិបត្តិ វា អផាសុកសេនាសនំ វា, មនុស្សានំ អស្សទ្ធាទិភាវំ វា អាគម្ម អនភិរតិ នាម នត្ថិ។ តេសំ សម្បត្តិយា "ផាសុ វិហរាមា"តិ អភិរមិត្វា ចិរវិហារោបិ នត្ថិ។ យត្ថ បន តថាគតេ វិហរន្តេ សត្តា សរណេសុ វា បតិដ្ឋហន្តិ, សីលានិ វា សមាទិយន្តិ, បព្ពជន្តិ វា, តតោ សោតាបត្តិមគ្គាទីនិ វា បន តេសំ ឧបនិស្សយោ ហោតិ។ តត្ថ ពុទ្ធា សត្តេ តាសុ សម្បត្តីសុ បតិដ្ឋាបនជ្ឈាសយេន វសន្តិ; តាសំ អភាវេ បក្កមន្តិ។ តេន វុត្តំ – "យថាជ្ឈាសយំ វិហរិត្វា"តិ។ ចារិកំ ចរមានោតិ អទ្ធានគមនំ គច្ឆន្តោ។ ចារិកា ច នាមេសា ភគវតោ ទុវិធា ហោតិ តុរិតចារិកា ច, អតុរិតចារិកា ច។

តត្ថ ទូរេបិ ពោធនេយ្យបុគ្គលំ ទិស្វា តស្ស ពោធនត្ថាយ សហសា គមនំ តុរិតចារិកា នាម។ សា មហាកស្សបបច្ចុគ្គមនាទីសុ ទដ្ឋព្ពា។ ភគវា ហិ មហាកស្សបំ បច្ចុគ្គច្ឆន្តោ មុហុត្តេន តិគាវុតំ មគ្គំ អគមាសិ, អាឡវកស្សត្ថាយ តិំសយោជនំ, តថា អង្គុលិមាលស្ស។ បុក្កុសាតិស្ស បន បញ្ចចត្តាលីសយោជនំ, មហាកប្បិនស្ស វីសយោជនសតំ, ធនិយស្សត្ថាយ សត្ត យោជនសតានិ អគមាសិ; ធម្មសេនាបតិនោ សទ្ធិវិហារិកស្ស វនវាសីតិស្សសាមណេរស្ស តិគាវុតាធិកំ វីសយោជនសតំ។

ឯកទិវសំ កិរ ថេរោ, "តិស្សសាមណេរស្ស សន្តិកំ, ភន្តេ, គច្ឆាមី"តិ អាហ។ ភគវា, "អហម្បិ គមិស្សាមី"តិ វត្វា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អាមន្តេសិ – "អានន្ទ, វីសតិសហស្សានំ ឆឡភិញ្ញានំ អារោចេហិ – 'ភគវា វនវាសីតិស្សសាមណេរស្ស សន្តិកំ គមិស្សតី'"តិ។ តតោ ទុតិយទិវសេ វីសតិសហស្សខីណាសវបរិវុតោ អាកាសេ ឧប្បតិត្វា វីសយោជនសតមត្ថកេ តស្ស គោចរគាមទ្វារេ ឱតរិត្វា ចីវរំ បារុបិ។ កម្មន្តំ គច្ឆមានា មនុស្សា ទិស្វា, "សត្ថា, ភោ, អាគតោ, មា កម្មន្តំ អគមិត្ថា"តិ វត្វា អាសនានិ បញ្ញាបេត្វា យាគុំ ទត្វា បិនវត្តំ ករោន្តា, "កុហិំ, ភន្តេ, ភគវា គច្ឆតី"តិ ទហរភិក្ខូ បុច្ឆិំសុ។ ឧបាសកា, ន ភគវា អញ្ញត្ថ គច្ឆតិ, ឥធេវ តិស្សសាមណេរស្ស ទស្សនត្ថាយ អាគតោតិ។ តេ "អម្ហាកំ កិរ កុលូបកត្ថេរស្ស ទស្សនត្ថាយ សត្ថា អាគតោ, នោ វត នោ ថេរោ ឱរមត្តកោ"តិ សោមនស្សជាតា អហេសុំ។

អថ ភគវតោ ភត្តកិច្ចបរិយោសានេ សាមណេរោ គាមំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា "ឧបាសកា, មហា ភិក្ខុសង្ឃោ"តិ បុច្ឆិ។ អថស្ស តេ, "សត្ថា, ភន្តេ, អាគតោ"តិ អារោចេសុំ។ សោ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា បិណ្ឌបាតេន អាបុច្ឆិ។ សត្ថា តស្ស បត្តំ ហត្ថេន គហេត្វា, "អលំ, តិស្ស, និដ្ឋិតំ ភត្តកិច្ច"ន្តិ អាហ។ តតោ ឧបជ្ឈាយំ អាបុច្ឆិត្វា អត្តនោ បត្តាសនេ និសីទិត្វា ភត្តកិច្ចមកាសិ។ អថស្ស ភត្តកិច្ចបរិយោសានេ សត្ថា មង្គលំ វត្វា និក្ខមិត្វា គាមទ្វារេ ឋត្វា, "កតរោ តេ, តិស្ស, វសនដ្ឋានំ គមនមគ្គោ"តិ អាហ។ "អយំ ភគវា"តិ។ មគ្គំ ទេសយមានោ បុរតោ យាហិ តិស្សាតិ។ ភគវា កិរ សទេវកស្ស លោកស្ស មគ្គទេសកោ សមានោបិ "សកលតិគាវុតេ មគ្គេ សាមណេរំ ទដ្ឋុំ លច្ឆាមី"តិ តំ មគ្គទេសកមកាសិ។

សោ អត្តនោ វសនដ្ឋានំ គន្ត្វា ភគវតោ វត្តមកាសិ។ អថ នំ ភគវា, "កតរោ តេ, តិស្ស, ចង្កមោ"តិ បុច្ឆិត្វា តត្ថ គន្ត្វា សាមណេរស្ស

និសីទនបាសាណេ និសីទិត្វា, “តិស្ស, ឥមស្មិំ ឋានេ សុខំ ចរសី”តិ បុច្ឆិ។ សោ អាហ – “អាម, ភន្តេ, ឥមស្មិំ មេ ឋានេ ចរន្តស្ស សីហព្យគ្ឃហត្ថិមិគមោរាទីនំ សទ្ទំ សុណតោ អរញ្ញសញ្ញា ឧប្បជ្ជតិ, តាយ សុខំ ចរាមី”តិ។ អថ នំ ភគវា, “តិស្ស, ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតេហិ, ពុទ្ធទាយជ្ជំ តេ ទស្សាមី”តិ វត្វា សន្និបតិតេ ភិក្ខុសង្ឃេ ឧបសម្បាទេត្វា អត្តនោ វសនដ្ឋានមេវ អគមាសីតិ។ អយំ តុរិតចារិកា នាម។

យំ បន គាមនិគមបដិបាដិយា ទេវសិកំ យោជនឌ្ឍយោជនវសេន បិណ្ឌបាតចរិយាទីហិ លោកំ អនុគ្គណ្ហន្តស្ស គមនំ, អយំ អតុរិតចារិកា នាម។ ឥមំ បន ចារិកំ ចរន្តោ ភគវា មហាមណ្ឌលំ មជ្ឈិមមណ្ឌលំ អន្តិមមណ្ឌលន្តិ ឥមេសំ តិណ្ណំ មណ្ឌលានំ អញ្ញតរស្មិំ ចរតិ។ តត្ថ មហាមណ្ឌលំ នវយោជនសតិកំ, មជ្ឈិមមណ្ឌលំ ឆយោជនសតិកំ, អន្តិមមណ្ឌលំ តិយោជនសតិកំ។ យទា មហាមណ្ឌលេ ចារិកំ ចរិតុកាមោ ហោតិ, មហាបវារណាយ បវារេត្វា បាដិបទទិវសេ មហាភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ និក្ខមតិ។ សមន្តា យោជនសតំ ឯកកោលាហលំ អហោសិ, បុរិមំ បុរិមំ អាគតា និមន្តេតុំ លភន្តិ; ឥតរេសុ ទ្វីសុ មណ្ឌលេសុ សក្ការោ មហាមណ្ឌលេ ឱសរតិ។ តត្រ ភគវា តេសុ តេសុ គាមនិគមេសុ ឯកាហំ ទ្វីហំ វសន្តោ មហាជនំ អាមិសបដិគ្គហេន អនុគ្គណ្ហន្តោ ធម្មទានេន ចស្ស វិវដ្ដូបនិស្សិតំ កុសលំ វឌ្ឍេន្តោ នវហិ មាសេហិ ចារិកំ បរិយោសាបេតិ។

សចេ បន អន្តោវស្សេ ភិក្ខូនំ សមថវិបស្សនា តរុណា ហោតិ, មហាបវារណាយ អបវារេត្វា បវារណាសង្គហំ ទត្វា កត្តិកបុណ្ណមាយ បវារេត្វា មិគសិរស្ស បឋមទិវសេ មហាភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ និក្ខមិត្វា មជ្ឈិមមណ្ឌលំ ឱសរតិ។ អញ្ញេនបិ ការណេន មជ្ឈិមមណ្ឌលេ ចារិកំ ចរិតុកាមោ ចតុមាសំ វសិត្វាវ និក្ខមតិ។ វុត្តនយេនេវ ឥតរេសុ ទ្វីសុ មណ្ឌលេសុ សក្ការោ មជ្ឈិមមណ្ឌលេ ឱសរតិ។ ភគវា បុរិមនយេនេវ លោកំ អនុគ្គណ្ហន្តោ អដ្ឋហិ មាសេហិ ចារិកំ បរិយោសាបេតិ។

សចេ បន ចតុមាសំ វុត្ថវស្សស្សាបិ ភគវតោ វេនេយ្យសត្តា អបរិបក្កិន្ទ្រិយា ហោន្តិ, តេសំ ឥន្ទ្រិយបរិបាកំ អាគមយមានោ អបរម្បិ ឯកំ មាសំ វា ទ្វិតិចតុមាសំ វា តត្ថេវ វសិត្វា មហាភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ និក្ខមតិ។ វុត្តនយេនេវ ឥតរេសុ ទ្វីសុ មណ្ឌលេសុ សក្ការោ អន្តិមមណ្ឌលេ ឱសរតិ។ ភគវា បុរិមនយេនេវ លោកំ អនុគ្គណ្ហន្តោ សត្តហិ វា ឆហិ វា បញ្ចហិ វា ចតូហិ វា មាសេហិ ចារិកំ បរិយោសាបេតិ។ ឥតិ ឥមេសុ តីសុ មណ្ឌលេសុ យត្ថ កត្ថចិ ចារិកំ ចរន្តោ ន ចីវរាទិហេតុ ចរតិ។ អថ ខោ យេ ទុគ្គតា ពាលា ជិណ្ណា ព្យាធិតា, តេ កទា តថាគតំ អាគន្ត្វា បស្សិស្សន្តិ? មយិ បន ចារិកំ ចរន្តេ មហាជនោ តថាគតទស្សនំ លភិស្សតិ, តត្ថ កេចិ ចិត្តានិ បសាទេស្សន្តិ, កេចិ មាលាទីហិ បូជេស្សន្តិ, កេចិ កដច្ឆុភិក្ខំ ទស្សន្តិ, កេចិ មិច្ឆាទស្សនំ បហាយ សម្មាទិដ្ឋិកា ភវិស្សន្តិ, តំ តេសំ ភវិស្សតិ ទីឃរត្តំ ហិតាយ សុខាយាតិ ឯវំ លោកានុកម្បាយ ចារិកំ ចរតិ។

អបិច ចតូហិ ការណេហិ ពុទ្ធា ភគវន្តោ ចារិកំ ចរន្តិ – ជង្ឃាវិហារវសេន សរីរផាសុកត្ថាយ, អត្ថុប្បត្តិកាលំ អភិកង្ខនត្ថាយ, ភិក្ខូនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញាបនត្ថាយ, តត្ថ តត្ថ បរិបាកគតិន្ទ្រិយេ ពោធនេយ្យសត្តេ ពោធនត្ថាយាតិ។ អបរេហិបិ ចតូហិ ការណេហិ ពុទ្ធា ភគវន្តោ ចារិកំ ចរន្តិ – ពុទ្ធំ សរណំ គច្ឆិស្សន្តីតិ វា, ធម្មំ សរណំ គច្ឆិស្សន្តីតិ វា, សង្ឃំ សរណំ គច្ឆិស្សន្តីតិ វា, មហតា ធម្មវស្សេន ចតស្សោ បរិសា សន្តប្បេស្សាមីតិ វាតិ។ អបរេហិ បញ្ចហិ ការណេហិ ពុទ្ធា ភគវន្តោ ចារិកំ ចរន្តិ – បាណាតិបាតា វិរមិស្សន្តីតិ វា,

អជ្ឈត្តាទាតា... ការយុបិដ្ឋាចារា... យុសាចាទា... ឃុរាយេរឃយខ្ចបយាឌដ្ឋាតា ចិរយិឃ្យត្តីតិ ចាតិ៍ អបរេហិ អដ្ឋហិ ការណេហិ ញុដ្ឋា ភកចេត្តា ចារិក៌ា ចរត្តិ – បផយញ្ញាត៌ បដិលកិឃ្យត្តីតិ ចា, ក្មតិឃ៌...េប... េតចសញ្ញាតាសញ្ញាឃតតសយាបត្តិ បដិលកិឃ្យត្តីតិ ចាតិ៍ អបរេហិ អដ្ឋហិ ការណេហិ ញុដ្ឋា ភកចេត្តា ចារិក៌ា ចរត្តិ – េសាតាបត្តិយក្កុ អឆិកយិឃ្យត្តីតិ ចា, េសាតាបត្តិផល៌...េប... អរេហត្តផល៌ សច្ឆិកិរិឃ្យត្តីតិ ចាតិ៍ អឃ៌ អតុរិតចារិកា, សា ញ្ចូឆ អឆិេប្យតា៍ សា បេតសា ក្មចិឆា េហាតិ តិពទ្ធចារិកា, អតិពទ្ធចារិកា ច៍ តត្ថ ឃ៌ ៤កេឃ្យច េពាឆេតឃ្យសត្តឃ្យ អត្ថាឃ កច្ឆតិ, អឃ៌ តិពទ្ធចារិកា តាយ៍ ឃ៌ បត កាយតិកយតករបដិបិដិចេសត ចរតិ, អឃ៌ អតិពទ្ធចារិកា តាយ៍ ៤សា ញ្ចូឆ អឆិេប្យតា៍

េសតាសត៌ ឃ៌សារេយត្វាតិ េសតាសត៌ បដិសារេយត្វា៍ ត៌ បត បដិសារេយេត្តា េឆេរា ត ក្មញ្ញអបត្តយហាបត្ត-ក្មញ្ញអចាលកយហាចាលក-បដ្ឋាឋិចរ-ក្មក្បលឋិចរាឌិត៌ កល្ហិក៌ា កត្វា សប្បិេតលលិឌិត៌ ចា បត ឈេដ បុរាេបត្វា កត្ថូេ តិឌហិត្វា ក្វាទ៌ បិឆាឃ ក្យញ្ចិកយុទ្ធិកាឌិតិ េឃាឌាេបសិ៍ “សេច ត េហាតិ កិក្ខុ ចា សាយេណេរា ចា អារាយិេកា ចា ក្តុបិសេកា ចា, ចត្យុ បិសារេណុ យេញ្ចា យញ្ចិ អារេរាេបត្វា បិេផ បិធិ អារេរាេបត្វា ឌិចរចិេស ចា ឌិចររឌ្ឍយា ចា ក្តុបរិ បុញ្ចា កត្វា ក្វារចាតបិត៌ ឆេកត្វា បក្កយិតព្វា”ត្តិ (ក្មញ្ញអច៍ ១៩១) ចចតេតា បត េតចាសិក៌ា កិក្ខុ អាបុច្ឆតយត្តេកេតច បដិសារេយសិ៍

េឃត សាចត្តិ េតត ចារិក៌ា បក្កាយីតិ សត្វ ឌឃ្យតការយា ហុត្វា េឃត ឌិសាភារេកត សាចត្តិ េតត បក្កាយិ៍ បក្កយេត្តា ច ត ឃុេទ្ធាឌតយហារាឌឃ្យ អារោចារេបត្វា សប្បិេតលយឌុឲាល៍តាឌិតិ កាហារេបត្វា បក្កេត្តា៍ ឃ្ចធិ បហាឃ តិក្ខេត្តា បត យត្តហត្តិ ចិឃ, អសហាឃកិេច្ចា សីេហា ចិឃ, បត្តឋិចរយត្តិ អាឌាឃ ៤កេកាច បក្កាយិ៍ កយ្វា បេតស បញ្ចាសេតហិ អត្តេតា អេត្តចាសិេកហិ សទ្ធិ រាឌកហ៌ អកត្វា ញ្ចូឆាតិ តិក្ខេត្តាតិ? រាឌកហ៌ កបិលចត្វេតា ក្មទ៌ សដ្ឋិេឃាឌតាតិ, សាចត្តិ បត បញ្ចាឌស៍ សត្វា រាឌកហេតា បញ្ចាចត្តាលិសេឃាឌត៌ អាកត្វា សាចត្តិឃ៌ ចិហរតិ, ញ្ចូឆាតិ អាសេត្តា ឌារេតាតិ ឃុត្វា តិក្ខុយីតិ អការណេយត៌៍ ញុដ្ឋាត៌ សត្តិក៌ា កច្ឆេត្តា ហិ ៤ស េឃាឌតសហឃ្យយិ កេច្ឆឃ្យ, តឌា បត កាឃចិេចេកា ត សក្កា លឌ្ឍត្តិ៍ ពាហុហិ សទ្ធិ កយតការេល ហិ ៤កទ្ទិ កច្ឆាយាតិ ចឌេត្ត ៤េកា ញ្ចូេឆច ចសាយាតិ ចឌតិ៍ ៤កទ្ទិ ចសាយាតិ ចឌេត្ត ៤េកា កច្ឆាយាតិ ចឌតិ៍ តយ្វា ញ្ចូឆ្ជិតិច្ឆិតក្ខេណា សយាបត្តិ អេប្យត្វា តិសីឌិត្យំ ចា ឲាយុកេសតាសេត កាឃចិេចក៌ា លឌ្ធិ ចា ត សក្កា េហាតិ, ៤កកឃ្យ បត ត៌ សត្តិ ឃុលក៌ េហាតីតិ តឌា អកត្វា ញ្ចូឆាតិ បក្កាយិ៍

ចារិក៌ាចរយាេតាតិ ៤ត្ត កិញ្ចាបិ អឃ៌ ចារិកា តាយ យហាឌតសក្កហត្តិ ញុដ្ឋាត៌េឃច លក្ខតិ, ញុេទ្ធ ក្តុបិឌាឃ បត ទុញ្ញហឹសេទ្ធត សាចកាតយ្យិ ចុច្ចតិ កិលញ្ញាឌិហិ កត៌ ពីឌតយ្យិ តាលចល៌ ចិឃ៍ េឃត ភកចាតិ សាចត្តិឃា អចិក្មេរ ៤កទ្ទិ កាយេក បិណ្ឌាឃ ចរិត្វា កតភត្តកិេច្ចា េឌតចត៌ បចិសិត្វា សារិបុត្តេត្ថរឃ្យ ចា យហាេយាក្កល្លាតេត្ថរឃ្យ ចា ចសតដ្ឋាត៌ កត្វា បិេផ េឆាចិត្វា យេក្ខត្វា បិតីឃ៌ ចា បិតក៌ា ចា បិចិត្វា េចាក៌ា ចិឃ្យយិត្វា សត្ថាទ៌ បឃ្យិឃ្យាយីតិ ចិត្តយ្យិ អតុប្បាេឌត្វា ក្តុក៌ា កត្តក្យដិបរិេចណេយច អាកយាសិ៍ េចរឃ្យ ហិ សត្វាទ៌ ឌដ្ឋកាយឃ្យ អេព្ពាត កិក្ខុតា កិច្ចិ តត្ថិ៍ តយ្វា រាហុល៌ ចា អាតត្តំ ចា កេហត្វា ព្ពកាសំ ការេត្វា សត្វាទ៌ បឃ្យិឃ្យាយីតិ ៤ចយ្យិ ចិត្តិ ត ក្តុប្បាេឌសិ៍

ឆេទោ ហិ សយេយច ពុទ្ធសាសនេ ចល្លេកា ទេណ្ណោ សក្កាយចិឌយហារេយារេឆា ចិយ៉ ឃឆា ហិ តាឌិសស្ស េយាឆស្ស ទាឌាត់ ឌុក្ខាយស្ស អញ្ញា េសចិត្វា ឌស្សតកយ្ញុំ តាយ តត្តិ; ចល្លកតាឃ សយេយច បស្សតិ៍ ឲចំ ឆេទោបិ ពុទ្ធសាសនេ ចល្លេកា, តស្ស អញ្ញា េសចិត្វា សត្ថុឌស្សតកិច្ចំ តត្តិតិ បិេឌ េឆាចិត្វា បិឌបុដ្ឋាតយិប្បុដ្ឋិត្វា េយត កកចា េតត្ថុបសក្កមិ៍ កកចាបិ "បត្ថុសកាេលេយច យត្តាលិបុត្តោ អាកមិស្សតី"តិ អទ្ធស៉ តស្មា កត្តកុដិ៍ បចិសិត្វា ឃុម្ចិឈដិកំ អឌត្វាច ឌទចំ បដិប្បស្សម្ភេត្វា ឋ្ណាយ តិសីឌិ៍ ឆេទោ កចាដំ បលារេយត្វា កត្តកុដិ៍ បចិសិត្វា កកចត្ថិ អភិចាឌេត្វា ឲកយត្ថិ តិសីឌិ៍ ឆយ្ញុំឃា កចាឃាតិ កកចា ឆយ្យុំ កធំ កេឆត្តោ ធ្វួអេកោសិក្ខុបុត្តោ (យ៉ តិ៍ ០-១១៣ អាឌេយា) តិណ្ណំ កុលបុត្តាត់ សាយក្កិទសាតិសំសំ កេឆសិ; េសក្កបុត្តោ (យ៉ តិ៍ ១-១១ អាឌេយា) អាចសចាតិសំសំ, ឈដិកាទសុត្តោ (យ៉ តិ៍ ១-១ប័១ អាឌេយា) សតិបដិលិភិកំ បុឌ្ឍត្តិចារសប្បដិសំឃុត្តកចំ; ទដ្ឋបិលសុត្តោ (យ៉ តិ៍ ១-១០៣) ចត្វារោ ឆម្ម្ទេស, េសលសុត្តោ (យ៉ តិ៍ ១-១៥៩ អាឌេយា) បិតកាតិសំសកចំ , ឋ្ណបក្កិលេសសុត្តោ (យ៉ តិ៍ ១-១១៩ អាឌេយា) កក្ខេត្វាទស្ស ឆម្មុកចំ កេឆត្តោ ឲកឹកាេច អាតិសំសំ កេឆសិ៍ ត្ថុយស្មិ៍ បត ទេឆចិតីេត អាឃស្មតោ បុណ្ណស្ស កេឆត្តោ ឌសកចាចត្វុតិស្សយំ អតត្តតយំ តាយ ឌស្សសិ បុណ្ណ, អឃយ្យិ អប្បិច្ឆកចាេយច សត្តោសកចាេយចាតិ៍ បដិសម្ភិតបត្តស្ស សាចកស្ស េចលត្តេ ឌត្វា យហាសម្ពុទ្ធ ហត្ថប្បសាទេលំ ចិយ អេហាសិ៍

េយត អត្ថចតត្តិ តគា កិទ បន្ធាកេត្ត េឌតចត់ អាកិណ្ណំ េហាតិ, តាហុ ឲត្តិឃ(ត្រាហុលាឌេយា េឌតចត់ ខ្ញុសទត្តិ; ទេណ្ណោ ចក្កចត្តិស្ស ឲត្ថាចាទដ្ឋាត់ ចិយ េហាតិ, ត សក្កា បចិេចកំ លភិតុំ៍ អត្ថចត់ បត បឆាតឈទសឌិសំ បចិចិត្តុំ, តស្មា េយតត្ថចត់ េតត្ថុបសក្កមិ៍ កស្មា បត យហាេឆេទ ត អទ្ធស? ឲចំ កិទស្ស អេហាសិ – "សាឃត្តប្បយេឃ អាកត្វា យហាេឆេទ ឌិស្វា បុត ឌសតាលំ បស្សិស្សាមិ, ឲចំ យហាេឆទាត់ ឲកំ ឋ្ណបដ្ឋាត់ កចិស្សតិ, សត្វុ េឆ្វ កចិស្សត្តិ, តេតា សត្វាទំ ចត្តិត្វា យយ ចសតដ្ឋាតេយច កមិស្សាមី"តិ៍

សត្តចិសុទ្ធិបញ្ហចណ្ណតា

១៥៩៍ អភិញ្ញាកិត្តឃយាេតា អេហាសីតិ បុតប្បុត់ ចណ្ណំ កិត្តឃយាេតា ចិហាសិ៍ ឆេទោ កិទ តេតា បដ្ឋាយ ឌិចេស ឌិចេស សញ្ញុំឃ្នេ "បុណ្ណោ កិទ តាយ យត្តាលិបុត្តោ ចត្វុហិ បទិសាហិ សទ្ធិំ អសំសដ្ឋោ, េសា ឌសតាលស្ស ឌស្សតត្វាយ អាកមិស្សតិ; កត្ថិ ត្ថុ េលា យំ អឌិស្វាច កមិស្សតី"តិ េឆទតចយ្ញុំយាត់ សតិកទលាត្វុំ អាឃស្មតោ បុណ្ណស្ស កុលំ កាសតិ៍ ឲចំ កិទស្ស អេហាសិ – "យហល្លកភិក្ខុ តាយ ត សត្តាកាលំ អេត្តាចិហាេទ េហាត្តិ; កុលកចាឃ បតស្ស កចិតាឃ េយា ច តំ ភិក្ខុ បស្សិស្សតិ; េសា អាកត្វា អាេទាេចស្សតី"តិ៍ អចាយំ ឆេទស្សច សទ្ធិចិហាទិេកា តំ អាឃស្មត្តំ យត្តាលិបុត្តំ បត្តឌីចេទយាឌាឃ កត្តកុដិ៍ បចិសត្តំ អទ្ធស៉ កចំ បត តំ ឲសា អញ្ញាសីតិ? បុណ្ណ, បុណ្ណាតិ ចត្វា កេឆត្តស្ស កកចេតា ឆយ្ញុំកចាឃ អញ្ញាសិ – "អយំ េសា ឆេទោ, យស្ស េយ ឋ្ណបញ្ញាេយា អភិញ្ញាកិត្តឃយាេតា េហាតី"តិ៍ ត្ថុតិ េសា អាកត្វា ឆេទស្ស អាេទាេចសិ៍ តិសីឌត់ អាឌាឃាតិ តិសីឌត់ តាយ សឌសំ ចុច្ចតិ អចាឃិយំ៍ ឆេទោ បត ចយ្ញុំឲល្ហំ កេហត្វា អកយាសិ៍ បិដ្ឋិេតា បិដ្ឋិេតាតិ បច្ឆេតា បច្ឆេតា៍ សីសាត្វុេលាកិតិ េយា ឋ្ណត្តតដ្ឋាេត បិដ្ឋិ៍ បស្សេត្តា តិត្ត្ឋ្ឋាេត សីសំ បស្សេត្តា កច្ឆតិ, អឃយ្យិ សីសាត្វុេលាកិតិ ចុច្ចតិ៍ តាឌិេសា ហុត្វា អត្វុតាត្តិ៍ ឆេទោ ហិ កិញ្ចាបិ សំឃតបឌសទ្ធតាឃ អច្ចាសេត្តា ហុត្វា កច្ឆេត្តាបិ បឌសេទ្ទត ត តាំឆតិ, "តាយំ សេយ្យាឌតកាេលា"តិ តាត្វា បត ត អច្ចាសេត្តា, អត្ថចត់ តាយ យហត្តុំ, ឲកស្មិ៍ ឌាេត តិលឹត់ អបស្សេត្តត, អាចុេសា បុណ្ណ,

បុណ្ណាតិ អថាសុកោសេក្ខា កាតទេព្វា ទេហាតីតិ គិសិត្ថដ្ឋានជាតគត្តំ គាតិទ្វេទេ ហុត្វា សីសាតុលេលិកិ អកយាសិៈ ឌិចាចិហារំ គិសីឌិតិ ឌិចាចិហារទ្វាយ គិសីឌិៈ

តត្ថ អាយស្មាបិ បុណ្ណោ វុឌ្ឍិជាព្រហ្មចារេទ្ធា, សារិបុត្តទ្វេទោបិៈ បុណ្ណទ្វេទោបិ សុចណ្ណចណ្ណោ, សារិបុត្តទ្វេទោបិៈ បុណ្ណទ្វេទោបិ អទេហត្តផលសមាបត្តិសមាបទ្ទោ, សារិបុត្តទ្វេទោបិៈ បុណ្ណទ្វេទោបិ កប្បសតសហស្សំ អភិតីហារសម្បទ្ទោ, សារិបុត្តទ្វេទោបិ កប្បសតសហស្សានិកំ ទុកាយសទ្ទេឃ្យំៈ បុណ្ណទ្វេទោបិ បដិសម្ភិទាបទ្ទោ យហាគិលាសេចា, សារិបុត្តទ្វេទោបិៈ ឌ្ឋតិ ទុកំ កតកាហុំ បចិដ្ឋា ទេ្វ សីហា ចិយ, ទុកំ ចិជម្ភត្ថុវិ ឌ្ឋតិណ្ណោ ទេ្វ ញញ្ញោ ចិយ, ទុកំ សុបុប្ផិតសាលចតំ បចិដ្ឋា ទេ្វ ឈដ្ឋគ្គាការាជានោ ចិយ, ទុកំ និម្ពលិចតំ បចិដ្ឋា ទេ្វ សុបណ្ណរាជានោ ចិយ, ទុកំ គទចាហតយាគំ អភិរុច្ឆហា ទេ្វ ទេបស្សចហា ចិយ, ទុកំ បណ្ឌុកម្ពលសិលំ អភិគិសិន្នា ទេ្វ សក្កា ចិយ, ទុកចិយាតម្ពត្ថកោតា ទេ្វ ហារិតយហាព្រហ្មានោ ចិយ ច ទេត ទេ្វបិ ព្រហ្មចារេទ្ធា ទេ្វបិ សុចណ្ណចណ្ណោ ទេ្វបិ សមាបត្តិលាភិនោ ទេ្វបិ អភិតីហារសម្បន្នា ទេ្វបិ បដិសម្ភិទាបត្តា យហាគិលាសេចា ទុកំ ចតសណ្ឌំ អតុបចិដ្ឋា តំ ចតដ្ឋាតំ សោភយិសុៈ

កកចតិ ទេតា, អាវុសោ, ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ, អាវុសោ, កិំ អយ្យាកំ កកចទេតា សត្ថុកោ អាយស្មតា ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតីតិ? ឌ្ឋតំ អាយស្មា សារិបុត្តោ តស្ស កកចតិ ព្រហ្មចរិយចាសំ ជាគទ្ទោបិ កចាសយុដ្ឋាបគត្តំ បុដ្ឋិៈ បុរិយកចាយ ហិ អប្បតិដ្ឋិតាយ បដ្ឋិយកចា គ ជាយតិ, តស្មា ទុចំ បុដ្ឋិៈ ទេចទោ អតុជាគទ្ទោ "ទុចយាវុសោ"តិ អាហៈ អចស្ស បញ្ហចិស្សជ្ជនំ សោតុកាមោ អាយស្មា សារិបុត្តោ "កិំ គុ ទេខោ អាវុសោ សីលចិសុទ្ធត្ថំ កកចតិ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតី"តិ បដិបាដិយា សត្ត ចិសុទ្ធិយោ បុដ្ឋិៈ តាសំ ចិត្ថារកចា ចិសុទ្ធិយគ្គេ វុត្តាៈ អាយស្មា បត បុណ្ណោ យស្មា ចតុបារិសុទ្ធិសីលាទីសុ ឯកស្សាបិ ព្រហ្មចរិយចាសោ យត្តកំ គ បរិបុណាតិ, តស្មា, "ទេតា ហិទំ, អាវុសោ"តិ សព្វំ បដិក្ខិបិៈ

កិយត្ថំចទហាវុសោតិ យទិ សីលចិសុទ្ធិអាទីតំ អត្ថាយ ព្រហ្មចរិយំ គ វុស្សតិ, អថ កិយត្ថំ វុស្សតីតិ បុដ្ឋិៈ អតុបាទាបរិនិព្វានត្ថំ ខោ, អាវុសោតិ ទុត្ត អតុបាទាបរិនិព្វានំ គាម អប្បច្ចយបរិនិព្វានំៈ ទេ្វធា ឧបាទាតានិ កហណុបាទាតញ្ច បច្ចយុបាទាតញ្ចៈ កហណុបាទាតំ គាម កាមុបាទាតាទិកំ ចតុព្វិធំ, បច្ចយុបាទាតំ គាម អចិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារាតិ ទុចំ វុត្តបច្ចយាៈ តត្ថ កហណុបាទាតចាទិនោ អាចរិយា អតុបាទាបរិនិព្វានត្តិ ចតុសុ ឧបាទាតេសុ អញ្ញតរេតាបិ កញ្ចិ ធម្មំ អកហេត្វា បចត្តំ អទេហត្តផលំ អតុបាទាបរិនិព្វានត្តិ កចេត្តិៈ តញ្ហិ គ ឧបាទាតសម្បយុត្តំ ហុត្វា កញ្ចិ ធម្មំ ឧបាទិយតិ, កិលេសាតញ្ច បរិនិព្វុតត្តេ ជាតត្តា បរិនិព្វានត្តិ វុច្ចតិៈ បច្ចយុបាទាតចាទិនោ បត អតុបាទាបរិនិព្វានត្តិ អប្បច្ចយបរិនិព្វានំៈ បច្ចយចសេត អតុប្បន្នំ អសង្ខតំ អយតធាតុមេច អតុបាទាបរិនិព្វានត្តិ កចេត្តិៈ អយំ អត្តោ, អយំ ទេកោដិ, អយំ គិដ្ឋាៈ អប្បច្ចយបរិនិព្វានំ បត្តស្ស ហិ ព្រហ្មចរិយចាសោ យត្តកំ បត្តោ គាម ទេហាតិ, តស្មា ទេចទោ "អតុបាទាបរិនិព្វានត្ថ"ន្តិ អាហៈ អច តំ អតុយុញ្ជទ្ទោ អាយស្មា សារិបុត្តោ "កិំ គុ ខោ, អាវុសោ, សីលចិសុទ្ធិ អតុបាទាបរិនិព្វាន"ន្តិ បុត បុដ្ឋិ អាទកិៈ

ទុសុបិៈ ទេចទោបិ សព្វបរិចទេត្តសុ តថេច បដិក្ខិបិត្វា បរិយោសាទេ ទោសំ ឌស្សេទ្ទោ សីលចិសុទ្ធិ ទេច, អាវុសោតិអាទិយាហៈ តត្ថ បញ្ញាបេយ្យាតិ យទិ បញ្ញាបេយ្យៈ ឱសាបិចាតំទេយេច សមាតំ អតុបាទាបរិនិព្វានំ បញ្ញាបេយ្យាតិ សឧបាទាតំយេច គិរុបាទាតំ

សប្បច្ចយធម្មេច អប្បច្ចយធម្មំ សង្ខតធម្មេច អសង្ខតធម្មន្តិ បញ្ញាបេឃ្យាតិ អទេ្ថា៍ ចាលាឝស្សតចិសុទ្ធិយំ បត សប្បច្ចយធម្មេច អប្បច្ចយធម្មំ សង្ខតធម្មេច អសង្ខតធម្មន្តិ បញ្ញាបេឃ្យាតិ អយមេច អទេ្ថា គេហតទេ្ឋា៍ បុថុជ្ជតោ ហិ, អាចុសោតិ ឲត្ថ ចក្ខាតុកោតា

លេកិកិយចាលបុថុជ្ជតោ ឝដ្ឋទេ្ឋា៍ សោ ហិ ចតុបរិសុទ្ធិសីលេយត្តស្សាបិ អកាចតោ សត្ថសោ អញ្ញ(ត ឥទ្ធេយហិ ធម្មេហិ៍ ទេតត ហិតិ ឃេត កាទរលោត ឲកច្ចេ បល្លិតា ខ្លបយាយ អត្ថំ ឌាតត្តិ, ទេតត កាទរលោត ខ្លបយំ ទេត កទិស្សាមីតិ អទេ្ថា៍

សត្តរទចចិតិតចណ្ណា

១៣៥ៈ សត្តរទចចិតិតាតីតិ ចិតិតអស្សាឌាតិយយុទេ្តត សត្ត រទេថ៍ ឃាចទេច, ចិត្តចិសុទ្ធត្ថាតិ , អាចុសោ, អយំ សីលចិសុទ្ធិ តាយ, ឃាចទេច, ចិត្តចិសុទ្ធត្ថា៍ ចិត្តចិសុទ្ធត្ថាតិ តិស្សក្កចចតមេតំ៍ អយំ បនេត្ថ អទេ្ថា, ឃាចទេច, ចិត្តចិសុទ្ធិសង្ខាតា អត្ថា, តាច អយំ សីលចិសុទ្ធិ តាយ ព្ឆិតព្វា៍ ឃា បត អយំ ចិត្តចិសុទ្ធិ, ឲសា សីលចិសុទ្ធិឃា អទេ្ថា, អយំ កោដិ, ព្ទំ បរិយោសាតំ, ចិត្តចិសុទ្ធិយំ ឋិតស្ស ហិ សីលចិសុទ្ធិកិច្ចំ កតំ តាយ ហោតីតិ៍ ឲស តយោ សព្ពបទេសុ៍

ព្ទំ បនេត្ថ ឱបម្មសំសន្ទតំ – រាជា បសេតឌិ កោសលោ ចិយ ហិ ឌុរាយលេហ៊ីរុកោ ឃោកាចចរោ ឝដ្ឋទ្ឋោ៍ សាចត្ថិតកាទំ ចិយ សក្កាយតកាទំ, សាកេតតកាទំ ចិយ តិព្វាតតកាទំ, ររញ្ញោ សាកេតេ ចច្ចិអាចហស្ស សីឃំ កត្តព្វ បិបុសិតព្វស្ស អច្ចាយិកស្ស កិច្ចស្ស ឧប្បាឝកាលោ ចិយ ឃោកិតោ អតតិសមេតាតំ ចតុន្នំ អរិយសច្ចាតំ អតិសមយកិច្ចស្ស ឧប្បាឝកាលោ៍ សត្ត រទចចិតីតាតិ ចិយ សត្ត ចិសុទ្ធិឃោ, បឋមំ រទចចិតីតំ អារុឡ្ហកាលោ ចិយ សីលចិសុទ្ធិយំ ឋិតកាលោ, បឋមរទចចិតីតាទីហិ ឝុតិយាទីតិ អារុឡ្ហកាលោ ចិយ សីលចិសុទ្ធិអាទីហិ ចិត្តចិសុទ្ធិអាទីសុ ឋិតកាលោ៍ សត្តមេត រទចចិតីតេត សាកេតេ អន្តេបុរឡ្ខារេ ឱរុយ្ហុប្បរិបាសាទេ ញាតិមិត្តកណបរិចុតស្ស សុរសភោជតបរិភោកកាលោ ចិយ ឃោកិតោ ចាលាឝស្សតចិសុទ្ធិឃា សត្ថកិលេសេ ខេបេត្វា ធម្មចរបាសាទំ អារុឃ្ហាបរោបល្លាសក្យុសលធម្មបរិចារស្ស តិព្វាតារម្មណំ ផលសមាបត្តិំ អបេ្បត្វា តិរោធសយតេ តិសិត្តស្ស លេកក្យុត្តរសុខាតុកចតកាលោ ឝដ្ឋទេ្ឋា៍

ព្ទតិ អាយស្មត្តំ បុណ្ណំ ឝសកថាចត្ថុលាភិំ ធម្មសេតាបតិសារិបុត្តទេ្ថរោ សត្ត ចិសុទ្ធិឃោ បុច្ឆិ៍ អាយស្មា បុណ្ណោ ឝស កថាចត្ថុតិ ចិស្សជ្ជេសិ៍ ឲចំ បុច្ឆទេ្ឋា បត ធម្មសេតាបតិ កិំ ញាតិត្វា បុច្ឆិ, ខ្លាហុ អញាតិត្វា? តិត្ថក្យុសលោ ចា បត ហុត្វា ចិសយស្មិំ បុច្ឆិ, ខ្លាហុ អតិត្ថក្យុសលោ ហុត្វា អចិសយស្មិំ? បុណ្ណទេ្ថរោបិ ច កិំ ញាតិត្វា ចិស្សជ្ជេសិ, ខ្លាហុ អញាតិត្វា? តិត្ថក្យុសលោ ចា បត ហុត្វា ចិសយស្មិំ ចិស្សជ្ជេសិ, ខ្លាហុ អតិត្ថក្យុសលោ ហុត្វា អចិសយេ២តិ? ញាតិត្វា តិត្ថក្យុសលោ ហុត្វា ចិសយេ បុច្ឆីតិ ហិ ចឝយាទេតា ធម្មសេតាបតិទេ្ឋច ចឝេយ្យ៍ ញាតិត្វា តិត្ថក្យុសលោ ហុត្វា ចិសយេ ចិស្សជ្ជេសីតិ ចឝយាទេតា បុណ្ណទេ្ថទេ្ឋច ចឝេយ្យ៍ ឃញ្ហិចិសុទ្ធីសុ សំខិត្តំ, តំ កថាចត្ថុសុ ចិត្ថិណ្ណំ៍ ឃំ កថាចត្ថុសុ សំខិត្តំ, តំ ចិសុទ្ធីសុ ចិត្ថិណ្ណំ៍ តឝយិតា តទេឃត ទេចឝិតព្វា៍

ចិសុទ្ធីសុ ហិ ឲកា សីលចិសុទ្ធិ ចត្តារិ កថាចត្ថូតិ ហុត្វា អាកតា អប្បិច្ឆកថា សន្តុដ្ឋិកថា អសំសគ្គកថា, សីលកថាតិ៍ ឲកា ចិត្តចិសុទ្ធិ តីណិ

ពធាចត្ថុនិ ហុត្វា អាគតា – បចិរេចកកធា, ចិរិយារម្ភកធា, សមាធិកធាតិ, ឲចំ តាច ឃំ ចិសុទ្ធិសុ សំលិត្តំ, តំ ពធាចត្ថុសុ ចិត្តិហ្ណិ៍ ពធាចត្ថុសុ បត ឲកា បញ្ញាកធា បញ្ច ចិសុទ្ធិយោ ហុត្វា អាគតា – ឥដ្ឋិចិសុទ្ធិ, កង្ខាចិតរណចិសុទ្ធិ, មគ្គាមគ្គញាណទស្សនចិសុទ្ធិ, បដិបទាញាណទស្សនចិសុទ្ធិ, ញាណទស្សនចិសុទ្ធីតិ, ឲចំ ឃំ ពធាចត្ថុសុ សំលិត្តំ, តំ ចិសុទ្ធីសុ ចិត្តិហ្ណិ៍ តស្មា សារិបុត្តត្ថេរោ សត្ត ចិសុទ្ធិយោ បុច្ឆន្តោ ត អញ្ញំ បុច្ឆិ, ឥស ពធាចត្ថុតិយេច បុច្ឆិ៍ បុណ្ណត្ថេរោបិ សត្ត ចិសុទ្ធិយោ ចិស្សជ្ជេន្តោ ត អញ្ញំ ចិស្សជ្ជេសិ, ឥស ពធាចត្ថុតិយេច ចិស្សជ្ជេសីតិ៍ ឡតិ ស្ទេតាបេតេ ឌាតិត្វា តិត្ថក្សលិ ហុត្វា ចិសយេច បញ្ហាបុច្ឆិសុ តេច ចិស្សជ្ជេសុំ ធាតិ ទេចិតេត្តា៍

១៩០៉ពោ តាយោ អាឃស្មាតិ ត ទេរោ តស្ស តាមំ ត ឌាតាតិ៍ ឌាតន្តោយេច បត សមោ្មាឌិតុំ លកិស្សាមីតិ បុច្ឆិ៍ កធញ្ច បតាឃស្មន្តន្តិ ឡាឌំ បត ទេរោ សមោ្មាឥយាទេតា អាហ៍ មន្តាណិបុត្តោតិ មន្តាណិយា ព្រាហ្មណិយា បុត្តោ៍ ឃធា តត្ថិ ឲត្ត តត្ថិ តិបិតមត្តុំ, ឃធា សុតចតា សាចពេត ញ្យាកាតត្ថា, ឲចមេច ញ្យាកតាតិ អឃមេត្ថ សន្ថេបត្ថោ៍ អត្តុមស្ស អត្តុមស្សាតិ ឥស ពធាចត្ថុតិ ឱ្ការេហត្វា អត្តុបចិសិត្វា៍ ទេលហ្ឋបេកាតិ ឲត្ត ទេលំ ចុច្ចតិ ចត្តំ, អហ្ឋបកំ ចុម្ពុដកំ៍ ចត្តចុម្ពុដកំ សីសេ ពត្វា អាឃស្មន្តុំ តត្ត តិសីធាបេត្វា បរិហរន្តាបិ សព្រាហ្មចារី ឥស្សតាឃ លភេយ្យុំ, ឲចំ លទ្ធទស្សនម្បិ តេតំ លិភាយេចាតិ អដ្ឋានបរិកប្បេន អភិណ្ហទស្សនស្ស ស្ទបិយំ ឥស្សិ៍ ឲចំ អបរិហរន្តេន ហិ បញ្ហាចា បុច្ឆិតុំ ទុក្ករំ ចា សោតុំ ទុក្ករំ "ទេរោ ពត្ត ឋិតោ ពត្ត តិសិន្នោ"តិ បរិយេសន្តេន ចរិតត្ឋំ ហោតិ៍ ឲចំ បរិហរន្តា បត ឡាឆ្ថិតិឆ្ថិតឌ្ឋាណេយេច សីសតោ ឱ្ទោរោបេត្វា មហារហេ អាសនេ តិសីធាបេត្វា សក្កា ហោត្តិ បញ្ហា ចា បុច្ឆិតុំ ទុក្ករំ ចា សោតុំ៍ ឡតិ អដ្ឋានបរិកប្បេន អភិណ្ហទស្សនស្ស ស្ទបិយំ ឥស្សិ៍

សារិបុត្តោតិ ច បត មន្តិ សារិយា ព្រាហ្មណិយា បុត្តោតិ ច បត ឲចំ មំ សព្រាហ្មចារី ឌាតន្តិ៍ សត្ថុកប្បេនាតិ សត្ថុសមេនេ៍ ឡតិ ឲកបទេនេច អាឃស្មា បុណ្ណោ សារិបុត្តត្ថេរំ ចន្ទមណ្ឌលំ អាហច្ច ឥបេន្តោ ចិឃ ស្ទត្តិបិ៍ ទេរស្ស ហិ ឡមម្ហិ ធារេត ឲកត្តឆម្មកម្មិកកាទេចា បិកពេតា អហោសិ៍ អមច្ចញ្ញាបុទោហិតំ មហន្តាតិ ចឥយាទេតា រាឌសមេនោតិ ចទេយ្យ, ពោណំ ហត្ថិប្បមាណោតិ, ធាបិ សមុទ្ទប្បមាណោតិ, អាទេលិកំ ចត្តិមម្មុរិយាទេលិកប្បមាណោតិ, ឡទេតា បទំ ឲទេតំ មហត្តភាចកធា តាម តត្ថិ៍ សាចកម្បិ មហាតិ ចឥទេន្តោ សត្ថុបដិភាគោតិ ចទេយ្យ, ឡទេតា បទំ តស្ស មហត្តភាចកធា តាម តត្ថិ៍ ឡច្ចាឃស្មា បុណ្ណោ ឲកបទេនេច ទេទំ ចន្ទមណ្ឌលំ អាហច្ច ឥបេន្តោ ចិឃ ស្ទត្តិបិ៍

ឲត្តកម្បិ តោ តប្បដិភាគសយ្យាតិ បដិសម្ភិទាបត្តស្ស អប្បដិភាគំ តាម តត្ថិ៍ ឃា បតាឃំ ស្ទបយា អាហដា, តំ ត អាហទេយ្យាម, អត្តមេច ពទេយ្យាម៍ ស្ទបយា ហិ អឌាតន្តាតំ អាហរីយតីតិ អឃមេត្ថ អធិប្បាយោ៍ អដ្ឋកធាយំ បត ឡាឥម្បិ បដិក្កិបិត្វា ស្ទបយា តាម ញុទ្ធាតម្បិ សត្ថិកេ អាហរីយតិ, ទេទំ បតេស អបចាយមាតោ ឲចមាហាតិ៍

អត្តុមស្ស អត្តុមស្ស បុច្ឆិតាតិ ឥស ពធាចត្ថុតិ ឱ្ការេហត្វា ឱ្ការេហត្វា បុច្ឆិតា៍ ពំ បត បញ្ហស្ស បុច្ឆតំ ភារិយំ, ស្ទឥាហុ ចិស្សជ្ជតន្តិ? ស្ទគ្គហេត្វា បុច្ឆតំ តោ ភារិយំ, ចិស្សជ្ជតំ បត ភារិយំ៍ សហេតុកំ ចា សការណំ ពត្វា បុច្ឆតម្បិ ចិស្សជ្ជតម្បិ ភារិយមេច៍ សមត្តុមោឌិស្មុតិ សមចិត្តា ហុត្វា អត្តុមោឌិសុ៍ ឡតិ ឃធាត្តុសន្ធិតាច ទេសតា តិដ្ឋិតាតិ៍

បបញ្ចាសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

រឆបិនិតសុត្តចណ្ណតា និដ្ឋិតា៍

៤៍ និចាបសុត្តចណ្ណតា

១៩០៍ ឲចំរេម សុតត្តិ និចាបសុត្តំ៍ តត្ថ រតចាបិរេកាតិ រយា មិកាត់ កហលត្វាយ អទរញ្ញោ តិលពឹខាតិ ចបតិ “ព្ដាធំ តិលំ លាឌិតុំ អាកេត មិរេក សុលំ កលិប្បូប្បាមី”តិ៍ និចាបត្តិ ចប្បំ៍ និចុត្តត្តិ ចបិតំ៍ មិកខាតាតិ មិកឈដៀ៍ អតុបលខ្ចាតិ អតុបចិសិត្វា៍ មុច្ឆិតាតិ តល្យាមុច្ឆតាយ មុច្ឆិតា, តល្យាយ ហខយំ បចិសិត្វា មុច្ឆតាកាទំ បាបិតាតិ អរេត្វា៍ មធំ អាបជ្ជិស្សន្តីតិ មាតមធំ អាបជ្ជិស្សន្តិ៍ បមាឌត្តិ ចិស្សដ្ឋសតិកាចំ៍ យឆាកាមករណិយា កចិស្សន្តីតិ យឆា ព្ដុន្និស្សាម, តឆា កាតព្ពា កចិស្សន្តិ៍ ព្ដមស្មិំ និចារេបតិ ព្ដមស្មិំ និចាបដ្ឋានេត៍ ឲកំ កិរ និចាបតិលំ តាយ អត្ថិ និគាឈកដ្ឋកំ, តំ យឆា យឆា និគារឈា រហាតិ, តឆា តឆា និចារចតំ ចិយ រយឈយាលិ ចិយ ច ឲកឈ្លុំ រហាតិ, តំ លុដ្ឋកា ឲកស្មិំ ដ្ឋកចាសុកដ្ឋានេត កសិត្វា ចបិត្វា ចតិ កត្វា ទ្វាទំ រយារេឌត្វា រក្ខន្តិ៍ អឆ យគា មហានិគារឈ សព្ពតិលានិ សុក្ខានិ រហាន្តិ, ឌិច្បារតមតមត្តុម្បិ ដ្ឋកំ ទុល្លភំ រហាតិ, តគា មិកខាតា សុក្ខតិលានិ ររច បុរាលបណ្ណានិ ច លាឌន្តា កម្បមាតា ចិយ ចិចរន្តា និចាបតិលស្ស កន្ធំ ឈាឃិត្វា ចឆពន្ធតាឌីនិ អកលឃិត្វា ចតិ អន្លោត្ថរន្តា បចិសន្តិ៍ រតសព្បានិចាបតិលំ អតិចិយ បិយំ រហាតិ មតាបំ៍ រតចាបិរេកា រត ឌិស្វា រត្វ តឹលិ ឌិចសានិ បមរេត្វា ចិយ រហាតិ, ទ្វាទំ ចិចរិត្វា តិដ្ឋតិ៍ អន្តោនិចាបដ្ឋានេត តហិំ តហិំ ដ្ឋកអាចាដកាបិ រហាន្តិ, មិកា ចិចដ្ឋានេរត បចិសិត្វា លាឌិតមត្តកំ បិចិតមត្តករេមច កត្វា បក្កមន្តិ, បុតឌិចរេស កិច្ចិ ត ករទាន្តីតិ ករណ្ណ ចាលយមាតា លាឌិត្វា បិចិត្វា អតរមាតា កច្ឆន្តិ, បុតឌិចរេស រកាទិ កិច្ចិ កត្វា តត្ថីតិ ឃាចឌត្ថំ លាឌិត្វា បិចិត្វា មណ្ឌលក្ឫម្ពំ បចិសិត្វា និបជ្ជន្តិ៍ លុដ្ឋកា រតរសំ បមត្តកាចំ ខានិត្វា ទ្វាទំ បិធាយ សម្បរិចាររត្វា រកាដិរតា បដ្ឋាយ រកាដ្ឋេត្វា កច្ឆន្តិ, ឲចំ រត តស្មិំ និចារេប រតចាបិកស្ស យឆាកាមករណិយា កចន្តិ៍

១៩១៍ ត(ព, កិក្ខរេចតិ, កិក្ខរេច, រតសុ មិកខារតសុ៍ បឍមា មិកខាតាតិ, មិកខាតា បឍមក្ចតិយា តាយ តត្ថិ៍ កកចា បត អាកតបដិបាដិចរេសត ករបត្វា បឍមា, ក្ចតិយា, តតិយា , ចតុត្ថាតិ តាមំ អាររទាបត្វា ឌរេស្សសិ៍ ព្ដដ្ឋាតុកាចាតិ យឆាកាមំ កត្តុព្ពកាចរេតា; ចសឹការេចារេមច ហិ ឲត្ថ ព្ដដ្ឋីតិ ច អាតុការេចាតិ ច អធិរេបរេតា៍

១៩២៍ កយរេកាកាតិ កររយត រេកាករេតា៍ ពលចិរិយត្តិ អបរាបរំ សញ្ចារលចារេយាឆាតុ, សា បរិហាឃីតិ អរេត្វា៍

១៩៣៍ ដ្ឋបនិស្សាយ អាសយំ កប្បឃ្សាមាតិ អន្តោ និបជ្ជិត្វា លាឌត្តាតម្បិ កយរេមច, ពាហិររេតា អាកត្វា លាឌត្តាតម្បិ កយរេមច, មយំ បត អម្បុំ និចាបដ្ឋាតំ និស្សាយ ឲកមន្តេ អាសយំ កប្បឃ្សាមាតិ ចិត្តឃិសុ៍ ដ្ឋបនិស្សាយអាសយំ កប្បឃិសុតិ លុដ្ឋកា តាយ ត សក្កាលំ

អប្បមត្តា ហោត្តិ។ មយំ ពត្ថ ពត្ថ មណ្ឌលកុដ្ឋេសុ ចេវ ចតិបថេសុ ច តិបជ្ជិត្វា ឧទេសុ មុខធោវនគត្តំ ចា អាហារកិច្ចករណគត្តំ ចា បក្កន្តេសុ តិចាបចត្តំ បចិសិត្វា ពាឌិពមគ្គំ គត្វា អយ្យានំ ចរតដ្ឋានំ បចិសិស្សាមាតិ តិចាបចត្តំ បូបតិស្សាយ កហតេសុ កុដ្ឋចតិបថាឌីសុ អាសយំ កប្បមិសុ។ កុដ្ឋិស្សតិ ទុព្ភតនេយត លុទ្ធកានំ បមាឌកាលំ ញាត្វា សីឈំ សីឈំ បចិសិត្វា កុដ្ឋិសុ។ រោពពិនេតាតិ សិក្ខិពរោកទាវិកា។ ព្ពឌ្ឌិមត្តាតិ ព្ពឌ្ឌិមត្តោ ចិយ។ បទេឌតាតិ យក្ខា។ ព្ពេម ត មិកឌាពាតិ។ អាកតិ ចា កតិ ចាតិ ព្ពមិតា តាម ផាតេត អាកច្ឆន្តិ, អមុព្រ កច្ឆន្តីតិ ព្ពង់ តេតំ ត ឌាតាម។ ទល្ហចាកទាហីតិ ទល្ហចាករឌាលេហិ។ សមត្តា សប្បទេរំ អតុបរិចាទេសុត្តិ អតិមាយាចិតេតា ឧទេព, ត ទុរ៉ កមិស្សត្តិ, សត្តិពេមេច តិបត្ត កចិស្សត្តីតិ តិចាបព្ពត្តស្ស សមត្តា សប្បទេរំ មហត្តំ ឱកាសំ អតុបរិចាទេសុំ។ អឌ្ឍរំស្សតិ ឧចំ បរិចាទេត្វា ចាករឌាលំ សមត្តតោ ចាតេលត្វា ឱ្តលេកេត្តា អឌ្ឍរំសុ។ មត្ត តេពតិ មស្មិ ផាតេត តេ កាហំ អកមំសុ, ពំ ផាតំ អឌ្ឍរំស្សតិ អត្ថោ។

១៩៣។ ឃំត្វត មយំ មត្ត អាកតីតិ តេ កិរ ឧចំ ចិត្តមិសុ – "អត្តោ តិបជ្ជិត្វា អត្តោ ពាឌត្តាតមវិ កយមេច, ឆាហិរតោ អាកត្ត្វា ពាឌត្តាតមវិ សត្តិពេ ចសិត្វា ពាឌត្តាតមវិ កយមេច, តេបិ ហិ ចាករឌាលេត បរិក្ខិបិត្វា កហិពាមេចា"តិ, តេត តេរំ ឧពឌេហាសិ – "ឃំត្វត មយំ មត្ត តេតចាបិកស្ស ច តេតចាបិកបរិសាយ ច អាកតិ អចិសមោ, ពត្ថ ពត្ថ សេមត្ត កប្បយ្យាមា"តិ។ អទេព្ពា ឈដេស្សត្តីតិ ពតោ ពតោ ទុវពរចាសិតោ អទេព្ពា ឈដេស្សត្តិ។ តេ ឈដិពា អទេព្ពាតិ តេបិ ឈដិពា អទេព្ពា ពតោ ទុវពរចាសិតោ ឈដេស្សត្តិ។ ឧចំ ព្ពមំតិចាបំ តិទុត្តំ សព្ពមេ មិកឌាពា បរិមុច្ចិស្សត្តីតិ ឧចំ ព្ពមំ អមេព្ភំ តិទុត្តំ តិចាបំ សព្ពេ មិកឈដា មិកសព្ឃា ចិស្សដ្ឋេស្សត្តិ បរិច្ចជិស្សត្តិ។ អជ្ឈុបេក្ខេយ្យាមាតិ តេរំ កហតេ អព្យាចដា ភវេយ្យាមាតិ; មថា ពថា អាកច្ឆន្តេសុ ហិ ពទុណបេពកោ ចា មហល្លកោ ចា ទុព្ពលោ ចា ឃុឆបរិហីតោ ចា សក្កា ហោត្តិ លទ្ធុំ, អតាកច្ឆន្តេសុ កិញ្ចិ តត្តិ។ អជ្ឈុបេក្ខិសុ តោ, កិក្ខេចតិ ឧចំ ចិត្តេត្វា អព្យាចដាច អហេសុំ។

១៩៤។ អមុំតិចាបំ តិទុត្តំ មារស្ស អមុតិ ច លោកាមិសាតីតិ ឧត្ត តិចាបេតិ ចា លោកាមិសាតីតិ ចា ចដ្ឋាមិសកុពានំ បញ្ចន្នំ កាមកុណាតមេពំ អធិចចតំ។ មារោទា ត ច ពីឌាតិ ចិយ កាមកុណេ ចបេត្តា អាហិណ្ឌតិ, កាមកុណកិទ្ធានំ បត ប្តូបរិ ចសំ ចត្តេតិ, ពស្មា កាមកុណា មារស្ស តិចាបិ តាម ហោត្តិ។ តេត ទុត្តំ – "អមុំ តិចាបំ តិទុត្តំ មារស្សា"តិ។ ត បរិមុច្ចិសុ មារស្ស ព្ពឌ្ឍាតុកាចាតិ មារស្ស ចសំ កតា អហេសុំ, មថាកាមករណីយា។ អមំ សមុត្តកិរិមបព្ពញ្ញាម អាកតិពាបមា។

១៩៥។ ចេតោចិមុត្តិ បរិហាយីតិ ឧត្ត ចេតោចិមុត្តិ តាម អរទេព្ពា ចសិស្សាមាតិ ប្តូប្បត្តអជ្ឈាសមោ; សោ បរិហាយីតិ អត្ថោ។ ពឆ្មបមេ អហំ ព្ពមេ ទុតិយេតិ អមំ ព្រាហ្មណឆម្ពិកបព្ពជ្ជាម ប្តូបមា។ ព្រាហ្មណា ហិ អដ្ឋចត្តាលីសចស្សានិ កោមារព្រហ្មចរិយំ ចរិត្វា ចដ្ឋបទេច្ឆកយេត បទេណិ ឈដមិស្សាមាតិ ធនំ បរិយេសិត្វា ភរិយំ កហេត្វា អការមជ្ឈេចសត្តា ឧកស្មិំ បុត្តេ ឌាតេ "អម្ហាកំ បុត្តោ ឌាតោ ចដ្ចំ ត ប្តូច្ឆិន្នំ បទេណិ ឈដិពា"តិ បុត តិក្ខមិត្វា បព្ពជត្តិ ចា ពមេច ចា ស'កលត្តចារំ ចសត្តិ។

១៩៦។ ឧចញ្ចាតេព, កិក្ខេច, ពតិមាបិ សមណព្រាហ្មណា ត បរិមុច្ចិស្សតិ បុរិមា ចិយ តេបិ មារស្ស ព្ពឌ្ឍាតុកាចា ត មុច្ចិសុ; មថាកាមករណីយាច អហេសុំ។ កិំ បត តេ អកំសុតិ? កាមតិកមទាឌធាតិមោ ឱសរិត្វា តេសុ តេសុ អារាមិយាយ្យាតដ្ឋាតេសុ អស្សមំ មាបេត្វា តិចសត្តា កុលឌារកេ ហត្ថិអស្សរថសិប្បាឌីតិ តាតប្បការានិ សិប្បានិ សិក្ខាបេសុំ។ ព្ពតិ តេ ចាករឌាលេត ពតិមា មិកឌាពា

ចិយ យានស្ស បិបិយតោ ឌិដ្ឋិឌានលេត បរិក្ខិបិត្វា ឃធាកាយករណីយា អតេហស្ទុំ

១៧៤០. តន្ទុបរេយអហំ ឰរេយ ចតុរេត្វតិ អឃំ ឰយស្ស ឃាឃតស្ស ក្ខបយា អាហជិ

១៧៤១. អត្ថយកាឃិ យានត្តិ ត យានស្ស អក្ខិតិ កិត្តិ ចិបស្សតាបិតកញ្ញាតំ ឃយាបត្តស្ស បត កិក្ខុតោ ឰយំ តាយ អានយ្ហំ តិស្សាឃ ចិត្តំ ចត្តតីតិ យានេវា បស្សិតុំ ត ឃតេក្កាតិ. តេត ចុត្តំ – “អត្ថយកាឃិ យាន”ត្តិ. អបជំ ចឌិត្វា យានចក្កត្តិ តេតេច បរិឃាតេឃត ឃធា យានស្ស ចក្ក អបជំ តេហាតិ តិប្បជំ, អប្បតិដ្ឋំ, តិនានយ្ហំ, ឲចំ ចឌិត្វាតិ អតេត្វា. អគស្សតំ កតោ បិបិយតោតិ តេតេច បរិឃាតេឃត យានស្ស បិបិយតោ អគស្សតំ កតោ. ត ហិ តេឃា អត្តតោ យំឃចក្កតា តស្ស ចិបស្សតាបិតកញ្ញាតំ ឃយាបត្តស្ស កិក្ខុតោ ចាកាឃឃីនំ គដ្ឋំ ឃតេក្កាតិ. បញ្ញាឃ ចស្ស ឌិត្វា អាឃចា បរិក្ខិណា តេហាត្តីតិ យក្កបញ្ញាឃ ចត្តានិ អរិឃឃច្ចានិ ឌិត្វា ចត្តានេវា អាឃចា បរិក្ខិណា តេហាត្តិ. តិតេណ្ណា តលិតេក ចិឃត្តិកត្តិ តលិតេក ឃត្តចិឃត្តការេចត ចិឃត្តិកាតិ ឲចំ ឃដ្ឋំ កតំ. អឆ ចា “ចិឃត្តិកាតិ កោតដ្ឋេត ចិឃត្តិកា? ចិឃតាតិ ចិឃត្តិកា ចិឃជាតិ ចិឃត្តិកា, ចិបុលិតិ ចិឃត្តិកា, ចិឃាលិតិ ចិឃត្តិកា, ចិឃយាតិ ចិឃត្តិកា, ចិឃក្កតីតិ ចិឃត្តិកា, ចិឃំ ហនតីតិ ចិឃត្តិកា, ចិឃំចាឌិកាតិ ចិឃត្តិកា, ចិឃយុលិតិ ចិឃត្តិកា, ចិឃឋលិតិ ចិឃត្តិកា, ចិឃបរិតេកាកាតិ ចិឃត្តិកា, ចិឃាលិ ចា បត ឃា តញ្ហា នុតេប ឃតេដ្ឋ កតេត្ត ននេឃ តេឋាដ្ឋតេត្ត”តិ (យហានិ. ១; ចូឡនិ. ឧយេត្តក្ខុយាណចបុច្ឆានិទ្ទេឃ ៦៦, ៧កក្កចិឃាណឃុត្តនិទ្ទេឃ ១២៣) ចិឃត្តិកា. ឲចំ ចិឃត្តិកាតិ ឃដ្ឋំ កតំ តណ្ហាតិតេណ្ណា តិត្តិតេណ្ណា ក្ខត្តិតេណ្ណា. តេត ចុច្ចតិ – “តិតេណ្ណា តលិតេក ចិឃត្តិក”ត្តិ.

បបច្ចាឃូតតិឃា យឌ្ឍិយតិកាឃដ្ឋកចាឃ

តិចាបឃុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា.

៩. បិឃនាឃិឃុត្តចណ្ណតា

១៧៤២. ឲចំតេយ ឃុតត្តិ បិឃនាឃិឃុត្តំ. តត្ត ឃាគុ យឃំ, អាចុតេឃាតិ អាឃាចត្តា កណត្តិ. ឲតេត កិន បច្ចាឃតា កិក្ខុ ឌតបតចាឃិតោ “តឃចាលំ បស្សិស្សាយា”តិ ឃាចត្តិ អតុប្បត្តា. ឃត្តគស្សតំ បត ឲតេតហិ លទ្ធំ, ឆយ្ហិ កឆំ ត តាច ឃុណត្តិ. តេត ឃត្ថការេចត “អយ្យាកំ, កតេត្ត, ឆយ្ហកឆំ កតេឆា”តិ ចត្តំ ត ឃតេក្កាត្តិ. ឰុទ្ធា ហិ កន្ទុ តេហាត្តិ, ឲកចានិតេកា ឃីតេហា យិកនាឌា ចិឃ, បកិត្តក្ខូឌូតេវា ចិឃ, ឋណកតអាឃីចិតេឃា ចិឃ, យហាអក្កិក្ខុតេត្ត ចិឃ ច គុនាឃគា ចុត្តយ្បិ តេចំ –

“អាឃីចិតេឃា ឃធា តេឈាតេវា, យិកនាឌាច តេកឃទី;

តាតេកាច កុឌូតេវា គត្តិ, ឲចំ ឰុទ្ធា គុនាឃគា”តិ.

ឲចំ ទុរាវសំ សត្តាហេ តេ ភិក្ខូ សយំ ឃាចិតុំ អសទេក្កាត្វា អាឃស្មត្តិ អាគត្តុំ ឃាចយាគា “សាធុ យសំ, អាចុរេសា”តិ អាហំសុ។

អទេប្យច គាយាតិ អបិ គាយ លទេកឃ្យាឆ។ កស្មា បគ ទេឆទេរា តេ ភិក្ខូ “រេយ្ូកស្ស ទ្រាហូលស្ស អស្សុយំ ថ្លបសង្កេយឃ្យាឆា”តិ អាហ? បិកេជកិរិយតាឃ។ ឥសពលស្ស ហិ កិរិយា ទេឆរស្ស បិកេជិ ទេហាតិ; ឌាគាតិ ទេឆទេរា, “អជ្ជ សត្ថា ទេឌតចទេគ ចសិត្វា បុគ្គារាទេយ ឌិចាចិហារំ ករិស្សតិ; អជ្ជ បុគ្គារាទេយ ចសិត្វា ទេឌតចទេគ ឌិចាចិហារំ ករិស្សតិ; អជ្ជ ឲកទេកាច បិណ្ឌាឃ បចិសិស្សតិ; អជ្ជ ភិក្ខុសង្ឃបរិចុទេតា ព្ថុយស្មិ កាទេល ឌគបឥចារិកំ គិក្ខមិស្សតី”តិ។ កិ បគស្ស ឲចំ ឌាគគត្វំ ទេចទេតាបរិយតោលំ អត្ថីតិ? គត្ថិ។ អតុយាគត្វុឌ្ឍិយា បគ កតកិរិយាឃ គយក្កទេហគ ឌាគាតិ។ យត្ស្យាគិចសំ ភកចា ទេឌតចទេគ ចសិត្វា បុគ្គារាទេយ ឌិចាចិហារំ កាតុកាទេយា ទេហាតិ, តទា ទេសគាសគបរិក្ខារកណ្ឌាគំ បជិសាយគាកាវំ ឥទេស្សតិ, ទេឆទេរា សយូជ្ជគិសក្ការលឌ្ឍគកាឌិគិ បជិសាទេយតិ។ បុគ្គារាទេយ ចសិត្វា ទេឌតចគំ ឌិចាចិហារាឃ អាកយគការេលបិ ឲទេសច គទេយា។

ឃទា បគ ឲកទេកា បិណ្ឌាឃ បចិសិតុកាទេយា ទេហាតិ, តទា បិទេតាច សរិទេបជិឌក្កគំ កត្វា កណ្ឌកុជិ បចិសិត្វា ទ្វារំ បិធាឃ ផលសយាបត្តិំ អទេប្យត្វា គិសីទតិ។ ទេឆទេរា “អជ្ជ ភកចា ទេចាឆទេគឃ្យតត្ថចំ ឌិស្វា គិសិទេក្ខា”តិ តាឃ សញ្ញាឃ ចាត្វា “អជ្ជ, អាចុរេសា, ភកចា ឲកទេកា បចិសិតុកាទេយា, តុទេយ្យ ភិក្ខាចារសជ្ជា ទេហាឆា”តិ ភិក្ខុគំ សញ្ញំ ទេទតិ។ ឃទា បគ ភិក្ខុសង្ឃបរិចារទេរា បចិសិតុកាទេយា ទេហាតិ, តទា កណ្ឌកុជិទ្វារំ ថ្លបឌ្ឍបិទហិតំ កត្វា ផលសយាបត្តិំ អទេប្យត្វា គិសីទតិ, ទេឆទេរា តាឃ សញ្ញាឃ ចាត្វា បត្តចីចរក្កហណត្ថាឃ ភិក្ខុគំ សញ្ញំ ទេទតិ។ ឃទា ឌគបឥចារិកំ គិក្ខមិតុកាទេយា ទេហាតិ, តទា ឲកំ ទេទ្វ អាទេលាទេប អតិទេរកំ ភុញ្ជតិ, សព្ពកាលំ ចង្កមគត្ថាគទុឃ្យាអបរាបរំ ចង្កមតិ, ទេឆទេរា តាឃ សញ្ញាឃ ចាត្វា “ភកចា, អាចុរេសា, ឌគបឥចារិកំ ចរិតុកាទេយា, តុយ្យាកំ កត្តព្ពំ ករទោឆា”តិ ភិក្ខុគំ សញ្ញំ ទេទតិ។

ភកចា បឋមទេចាធិយំ ចីសតិ ចស្សាគិ អគិពទ្ធចារេសា អទេហាសិ, បច្ឆា បញ្ចចីសតិ ចស្សាគិ អទេព្វាកិណ្ណំ សាចត្ថិំ ឃេច ថ្លបគិស្សាឃ ចសទេគ្តា ឲកឌិចទេស ទេទ្វ ផាគាគិ បរិភុញ្ជតិ។ ទេឌតចទេគ រត្តិំ ចសិត្វា បុគឌិចទេស ភិក្ខុសង្ឃបរិចុទេតា ឥក្ខិលទ្វារេទេគ សាចត្ថិំ បិណ្ឌាឃ បចិសិត្វា បិឋីគទ្វារេទេគ គិក្ខមិត្វា បុគ្គារាទេយ ឌិចាចិហារំ ករទោតិ។ បុគ្គារាទេយ រត្តិំ ចសិត្វា បុគឌិចទេស បិឋីគទ្វារេទេគ សាចត្ថិំ បិណ្ឌាឃ បចិសិត្វា ឥក្ខិលទ្វារេទេគ គិក្ខមិត្វា ទេឌតចទេគ ឌិចាចិហារំ ករទោតិ។ កស្មា? ទ្វិន្នំ កុលាគំ អគុកម្បាឃ។ មគុស្សត្តភាទេច ឌិទេតគ ហិ អគាឆបិណ្ឌិកេកគ ចិឃ អទេញ្ញាគ ទេកគចិ, មាតុកាមត្តភាទេច ឌិតាឃ ច ចិសាខាឃ ចិឃ អញ្ញាឃ ព្ពត្ថិយា តឆាកតំ ថ្លឌ្ឌិស្ស ឥគបរិច្ចាទេកា កទេតា គាម គត្ថិ, តស្មា ភកចា ទេតសំ អគុកម្បាឃ ឲកឌិចទេស ព្វយាគិ ទេទ្វ ផាគាគិ បរិភុញ្ជតិ។ តស្មិំ បគ ឌិចទេស ទេឌតចទេគ ចសិ, តស្មា ទេឆទេរា – “អជ្ជ ភកចា សាចត្ថិយំ បិណ្ឌាឃ ចរិត្វា សាឃគ្ហាទេល កត្តាគិ បរិសិព្ចាគត្ថាឃ បុព្ពទេកាដ្ឋកំ កមិស្សតិ; អថាហំ កត្តាគិ បរិសិព្ចិត្វា ឌិតំ ភកចន្តំ ឃាចិត្វា រេយ្ូកស្ស ទ្រាហូលស្ស អស្សុយំ កទេហត្វា កមិស្សាមិ។ ឲចមិទេម ភិក្ខូ ភកចទេតា សម្មុខា លភិស្សន្តិ ឥមូកចំ សចគាឃា”តិ ចិទេន្តត្វា តេ ភិក្ខូ ឲចមាហ។

មិការមាតុបាសាទេឆាតិ ចិសាខាឃ បាសាទេឆ។ សា ហិ មិការេទេគ ទេសដ្ឋិគា មាតុដ្ឋាទេគ ឥបិតត្តា មិការមាតាតិ ចុច្ចតិ។ បជិសល្លាគា

វុដ្ឋិតោតិ តស្មិំ កិរ បាសាទេ ទ្វិន្នំ មហាសាវកានំ សិរិគព្ភានំ មជ្ឈេ ភគវតោ សិរិគព្ភោ អហោសិ។ ថេរោ ទ្វារំ វិវរិត្វា អន្តោគព្ភំ សម្មជ្ជិត្វា មាលាកចវរំ នីហរិត្វា មញ្ចបីឋំ បញ្ញបេត្វា សត្ថុ សញ្ញំ អទាសិ។ សត្ថា សិរិគព្ភំ បវិសិត្វា ទក្ខិណេន បស្សេន សតោ សម្បជានោ សីហសេយ្យំ ឧបគម្ម ទរថំ បដិប្បស្សម្ភេត្វា វុដ្ឋាយ ផលសមាបត្តិំ អប្បេត្វា និសីទិត្វា សាយន្ហសមយេ តតោ វុដ្ឋាសិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ “បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ”តិ។

បរិសិញ្ចិតុន្តិ យោ ហិ ចុណ្ណមត្តិកាទីហិ គត្តានិ ឧព្ពដ្ដេន្តោ មល្លកមុដ្ឋាទីហិ វា ឃំសន្តោ ន្ហាយតិ, សោ ន្ហាយតីតិ វុច្ចតិ។ យោ បន តថា អកត្វា បកតិយាវ ន្ហាយតិ, សោ បរិសិញ្ចតីតិ វុច្ចតិ។ ភគវតោបិ សរីរេ តថា ហរិតព្ពំ រជោជល្លំ នាម ន ឧបលិម្បតិ, ឧតុគ្គហណត្ថំ បន ភគវា កេវលំ ឧទកំ ឱតរតិ។ តេនាហ – “គត្តានិ បរិសិញ្ចិតុ”ន្តិ។ បុព្ពកោដ្ឋកោតិ បាចីនកោដ្ឋកោ។

សាវត្ថិយំ កិរ វិហារោ កទាចិ មហា ហោតិ កទាចិ ខុទ្ទកោ។ តថា ហិ សោ វិបស្សិស្ស ភគវតោ កាលេ យោជនិកោ អហោសិ, សិខិស្ស តិគាវុតោ, វេស្សភុស្ស អឌ្ឍយោជនិកោ, កកុសន្ធស្ស គាវុតប្បមាណោ, កោណាគមនស្ស អឌ្ឍគាវុតប្បមាណោ, កស្សបស្ស វីសតិឧសភប្បមាណោ, អម្ហាកំ ភគវតោ កាលេ អដ្ឋករីសប្បមាណោ ជាតោ។ តម្បិ នគរំ តស្ស វិហារស្ស កទាចិ បាចីនតោ ហោតិ, កទាចិ ទក្ខិណតោ, កទាចិ បច្ឆិមតោ, កទាចិ ឧត្តរតោ។ ជេតវនេ គន្ធកុដិយំ បន ចតុន្នំ មញ្ចបាទានំ បតិដ្ឋិតដ្ឋានំ អចលមេវ។

ចត្តារិ ហិ អចលចេតិយដ្ឋានានិ នាម មហាពោធិបល្លង្កដ្ឋានំ ឥសិបតនេ ធម្មចក្កប្បវត្តនដ្ឋានំ សង្កស្សនគរទ្វារេ ទេវោរោហណកាលេ សោបានស្ស បតិដ្ឋដ្ឋានំ មញ្ចបាទដ្ឋានន្តិ។ អយំ បន បុព្ពកោដ្ឋកោ កស្សបទសពលស្ស វីសតិឧសភវិហារកាលេ បាចីនទ្វារេ កោដ្ឋកោ អហោសិ។ សោ ឥទានិបិ បុព្ពកោដ្ឋកោត្វេវ បញ្ញាយតិ។ កស្សបទសពលស្ស កាលេ អចិរវតី នគរំ បរិក្ខិបិត្វា សន្ទមានា បុព្ពកោដ្ឋកំ បត្វា ឧទកេន ភិន្ទិត្វា មហន្តំ ឧទករហទំ មាបេសិ សមតិត្ថំ អនុបុព្ពគម្ភីរំ។ តត្ថ ឯកំ រញ្ញោ ន្ហានតិត្ថំ, ឯកំ នាគរានំ, ឯកំ ភិក្ខុសង្ឃស្ស, ឯកំ ពុទ្ធានន្តិ ឯវំ បាដិយេក្កានិ ន្ហានតិត្ថានិ ហោន្តិ រមណីយានិ វិប្បកិណ្ណរជតបដ្ដសទិសវាលិកានិ។ ឥតិ ភគវា អាយស្មតា អានន្ទេន សទ្ធិំ យេន អយំ ឯវរូបោ បុព្ពកោដ្ឋកោ តេនុបសង្កមិ គត្តានិ បរិសិញ្ចិតុំ។ អថាយស្មា អានន្ទោ ឧទកសាដិកំ ឧបនេសិ។ ភគវា រត្តទុបដ្ដំ អបនេត្វា ឧទកសាដិកំ និវាសេសិ។ ថេរោ ទុបដ្ដេន សទ្ធិំ មហាចីវរំ អត្តនោ ហត្ថគតមកាសិ។ ភគវា ឧទកំ ឱតរិ។ សហោតរណេនេវស្ស ឧទកេ មច្ឆកច្ឆបា សព្ពេ សុវណ្ណវណ្ណា អហេសុំ។ យន្តនាឡិកាហិ សុវណ្ណរសធារានិសិញ្ចមានកាលោ វិយ សុវណ្ណបដបសារណកាលោ វិយ ច អហោសិ។ អថ ភគវា ន្ហានវត្តំ ទស្សេត្វា ន្ហត្វា បច្ចុត្តិណ្ណស្ស ថេរោ រត្តទុបដ្ដំ ឧបនេសិ។ ភគវា តំ និវាសេត្វា វិជ្ជុលតាសទិសំ កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា មហាចីវរំ អន្តន្តេន សំហរិត្វា បទុមគព្ភសទិសំ កត្វា ឧបនីតំ ទ្វីសុ កណ្ណេសុ គហេត្វា អដ្ឋាសិ។ តេន វុត្តំ – “បុព្ពកោដ្ឋកេ គត្តានិ បរិសិញ្ចិត្វា បច្ចុត្តរិត្វា ឯកចីវរោ អដ្ឋាសី”តិ។

ឯវំ ឋិតស្ស បន ភគវតោ សរីរំ វិកសិតកមលុប្បលសរំ សព្ពបាលិផុល្លំ បារិច្ឆត្តកំ តារាមរីចិវិកសិតំ ច គគនតលំ សិរិយា អវហសមានំ វិយ វិរោចិត្ថ។ ព្យាមប្បភាបរិក្ខេបវិលាសិនី ចស្ស ទ្វត្តិំសវរលក្ខណមាលា គន្ថេត្វា ឋបិតា ទ្វត្តិំសចន្ទមាលា វិយ, ទ្វត្តិំសសូរិយមាលា វិយ, បដិបាដិយា ឋបិតា ទ្វត្តិំសចក្កវត្តិ ទ្វត្តិំសទេវរាជា ទ្វត្តិំសមហាព្រហ្មានោ វិយ ច អតិវិយ វិរោចិត្ថ, វណ្ណភូមិនាមេសា។

ឧចន្ទបេសុ ផាតេសុ ញុទ្ធានំ សទឹទចល្ហិ ចា ក្យលចល្ហិ ចា ទុល្ហិឃបេផហិ ចា កាឆាហិ ចា អត្តញ្ញា ហ្គបយាឃោ ច កាទលានិ ច អាហទិត្វា បជិពាលេត ឆយុកផិកោត ប្ងទេត្វា កេឆត្យំ ចដ្ឋីពិ ឧចន្ទបេសុ ផាតេសុ ឆយុកផិកស្ស ឆាយោ ចេជិតទ្ធា៍

ឲលិឲ្យកត្តានិ បុទ្ធាបឃយាតោពិ បកពិកាជំ កយឃយាតោ តិទុឯកានិ ក្យុរយាតោ, ឃុក្លាបឃយាតោពិ អទេត្វា៍ សោឯកោត កេត្តត ឌិចទំ បិទុបត្តស្ស ហិ ឌិចទេ កល្ហិកា ហ្គួហត្តិ, បទិក្លាទកល្តំ ទុស្សពិ៍ ញុទ្ធានំ បត សទឹទេ ទទេឌាឌល្លំ ត ហ្គបលិយ្យពិ; បក្សុបទេត្ត បក្លិទិត្វាឯកពិត្ទ ចិឃ ហ្គកក៌ ចិតិចទេត្តត្វា កន្ធពិ, ឧជិ សទេត្តបិ សិក្លាការចពាឃ ភកចា, “បញ្ញិឌិពចត្តិ តាយេត”ត្តិ យហាឌិចទំ ហ្គកោសុ កណ្ហសុ កេហត្វា បុទតោ កាឃំ បជិន្ធាឯត្វា អដ្ឋាសិ៍ ពស្មិំ លលោ ឆេទោ ចិទេត្តសិ – “ភកចា យហាឌិចទំ បិទុបិត្វា យិការយាតុបិសាឌំ អាទញ្ជ កយតាកិហារតោ បដ្ឋាឃ ទុត្តិចត្តិឃោ ភចិស្សពិ; ញុទ្ធាតញ្ញាអឆិប្បាឃកោបតំ តាយ ឲកចាទិកសីហស្ស កហលត្តំ ហត្តប្បសារល៌ ចិឃ; បកិត្តចទចារលស្ស សោល្តាឃ បរាយសតំ ចិឃ; ហ្គក្កពេឌស្ស អាសីចិសស្ស កឹចាឃ កហល៌ ចិឃ ច ការិឃំ ហោពិ៍ ញ្ញ្លលេឆច ទយុកស្ស ច្រាហុលស្ស អស្សយស្ស ចល្ហិ កេឆត្វា ពត្តុ កយតត្វាឃ ភកចត្តិ ឃាចិស្សាឃិ”ពិ៍ សោ ពឆា អកាសិ៍ ពេត ចុត្តិ – “អឆ ខោ អាឃស្មា អាតត្ត...បេ... អតុកយំ ហ្គបិកាឃា”ពិ៍

ពត្តុ អតុកយំ ហ្គបិកាឃាពិ ភកចតោ សយុលា ឆយុំ កឆំ សោស្សាយាពិ ពំ អស្សយំ កពានំ បញ្ញត្តិ កិល្ហសពានំ អតុកយំ បជិន្ធ, ពេសុ កាទុញ្ញា កត្វាពិ អទេត្វា៍ ឆយុំឃា កឆាឃាពិ ឯសសុ បិទយិពាសុ អញ្ញពរាឃ បិទយិឃា ចេច យហាកិតិក្លយតស្ស ច ចល្ហិ កឆឃាតា សត្តិសិត្ត ហោត្តិ៍ អាកយឃាតោពិ ឌ្លលេកឃាតោ៍ អចំ ញុទ្ធាពិ សហសា អប្បចិសិត្វា ឃាច សា កឆា តិដ្ឋាពិ, ពាច អដ្ឋាសីពិ អទេត្វា៍ អក្កញ្ញអំ អាកោរេដសីពិ អក្កតេលេត កចាទេដ សញ្ញា អឯាសិ៍ ចិចទិ សុពិ សោចំ ឌ្លឯហិត្វាច តិសិត្តត្វា ពល្លល៌ឃេច អាកត្តា ចិចទិ សុ៍

បញ្ញាទេត្ត អាសទេតពិ ញុទ្ធកាលេ កិទ ឃត្តុ ឃត្តុ ឧកោបិ កិល្ហ ចិហទពិ, សញ្ញត្តុ ញុទ្ធាសតំ បញ្ញត្តយេច ហោពិ៍ កស្មា? ភកចា កិទ អត្តតោ សត្តិកេ កយុដ្ឋានំ កេហត្វា ឋាសុកដ្ឋាតេ ចិហទេត្ត យតសិ កេទាពិ “អសុកោ យឃ្យាសត្តិកេ កយុដ្ឋានំ កេហត្វា កតោ, សក្លិស្សពិ តុ ខោ ចិសេសំ តិព្ពាទេត្តុំ តោ ចា”ពិ៍ អឆ តំ បស្សពិ កយុដ្ឋានំ ចិស្សដ្ឋត្វា អកុសលចិពក្ក ចិពក្កឃយាតំ, ពតោ “កេឆញ្ញាតាយ យាជិសស្ស សត្តុ សត្តិកេ កយុដ្ឋានំ កេហត្វា ចិហទត្តិ ញ្ញយំ ក្យលបុត្តំ អកុសលចិពក្កា អភិភចិត្វា អតយពក្ក ចដ្ឋទុល្ល សំសារេស្សត្តី”ពិ ពស្ស អតុក្កហត្តំ ពទេត្តច អត្តានំ ឯស្សេត្វា ពំ ក្យលបុត្តំ ឌ្លចជិត្វា អាកាសំ ហ្គប្បពិត្វា បុត អត្តតោ ចសតដ្ឋាតយេច កន្ធពិ៍ អឆេចំ ឌ្លចជិឃាតា ខេ កិល្ហ ចិត្តឃិសុ – “សត្វា អយ្យាកំ យតំ ឌានិត្វា អាកត្តា អយ្យាកំ សឃឹបេ ជិពំឃេច អត្តានំ ឯស្សេពិ; ពស្មិំ លលោ, ‘ភទេត្ត, ញ្ញ្លឆ តិសីឯឆ, ញ្ញ្លឆ តិសីឯឆា’ពិ អាសតបទិឃេសតំ តាយ ភាទោ”ពិ៍ ខេ អាសតំ បញ្ញាបេត្វាច ចិហទត្តិ៍ ឃស្ស បីឋំ អត្ថិ, សោ ពំ បញ្ញាបេពិ៍ ឃស្ស តត្ថិ, សោ យញ្ញំ ចា ផលកំ ចា កដ្ឋំ ចា បិសាល៌ ចា ចាលិកបុញ្ជំ ចា បញ្ញាបេពិ៍ ពំ អលភយាតា បុរាណបល្លាតិបិ សក្កឌ្ឍិត្វា ពត្តុ បំសុកូលំ បត្តុទិត្វា ឌេបត្តិ៍ ញ្ញ្លឆ បត បកពិបញ្ញត្តយេច អាសតំ អហោសិ, ពំ សត្ធាឃ ចុត្តំ – “បញ្ញាទេត្ត អាសទេត តិសីឌី”ពិ៍

កាឃតុត្វាពិ កពយាឃ តុ កឆាឃ សត្តិសិត្ត ភចឆាពិ អទេត្វា៍ “កាឃ តេត្វា”ពិបិ បិញ្ញត្តំ, ពស្សា កពយាឃ តុ ឧត្វាពិ អទេត្វា៍ “កាឃ តោត្វា”ពិបិ បិញ្ញត្តំ, ពស្សាបិ បុទិយាឃេច អទេត្វា៍ អត្តទា កឆាពិ កយុដ្ឋាតយតសិកាទីទាទត្ថសបទិបុច្ឆាឌិតំ អត្តទា អញ្ញា ឧកា កឆា៍

វិប្បកតាតិ មម អាគមនបច្ចយា អបរិនិដ្ឋិតា និដ្ឋំ អប្បត្តា។ អថ ភគវា អនុប្បត្តោតិ អថ ឯតស្មឹ កាលេ ភគវា អាគតោ។ ធម្មី វា កថាតិ ទសកថាវត្ថុនិស្សិតា វា ធម្មី កថា។ អរិយោ វា តុណ្ហីភាវោតិ ឯត្ថ បន ទុតិយជ្ឈានម្បិ អរិយោ តុណ្ហីភាវោ មូលកម្មដ្ឋានម្បិ។ តស្មា តំ ឈានំ អប្បេត្វា និសិន្នោបិ, មូលកម្មដ្ឋានំ គហេត្វា និសិន្នោបិ ភិក្ខុ អរិយេន តុណ្ហីភាវេន និសិន្នោតិ វេទិតព្ពោ។

២៧៣។ ទ្វេមា, ភិក្ខវេ, បរិយេសនាតិ កា អនុសន្ធិ? តេ ភិក្ខូ សម្មុខា ធម្មិំ កថំ សោស្សាមាតិ ថេរស្ស ភារំ អកំសុ, ថេរោ តេសំ អស្សមគមនមកាសិ។ តេ តត្ថ និសីទិត្វា អតិរច្ឆានកថិកា ហុត្វា ធម្មិយា កថាយ និសីទិំសុ។ អថ ភគវា "អយំ តុម្ហាកំ បរិយេសនា អរិយបរិយេសនា នាមា"តិ ទស្សេតុំ ឥមំ ទេសនំ អារភិ។ តត្ថ កតមា ច, ភិក្ខវេ, អនរិយបរិយេសនាតិ ឯត្ថ យថា មគ្គកុសលោ បុរិសោ បឋមំ វជ្ជេតព្ពំ អបាយមគ្គំ ទស្សេន្តោ "វាមំ មុញ្ចិត្វា ទក្ខិណំ គណ្ហា"តិ វទតិ។ ឯវំ ភគវា ទេសនាកុសលតាយ បឋមំ វជ្ជេតព្ពំ អនរិយបរិយេសនំ អាចិក្ខិត្វា បច្ឆា ភជិតព្ពំ អាចិក្ខិស្សាមីតិ ឧទ្ទេសានុក្កមំ ភិន្ទិត្វា ឯវមាហ។ ជាតិធម្មោតិ ជាយនសភាវោ។ ជរាធម្មោតិ ជីរណសភាវោ។ ព្យាធិធម្មោតិ ព្យាធិសភាវោ។ មរណធម្មោតិ មរណសភាវោ។ សោកធម្មោតិ សោចនកសភាវោ។ សំកិលេសធម្មោតិ សំកិលិស្សនសភាវោ។

បុត្តភរិយន្តិ បុត្តា ច ភរិយា ច។ ឯស នយោ សព្ពត្ថ។ ជាតរូបរជតន្តិ ឯត្ថ បន ជាតរូបន្តិ សុវណ្ណំ។ រជតន្តិ យំកិញ្ចិ វោហារូបគំ លោហមាសកាទិ។ ជាតិធម្មា ហេតេ, ភិក្ខវេ, ឧបធយោតិ ឯតេ បញ្ចកាមគុណូបធយោ នាម ហោន្តិ, តេ សព្ពេបិ ជាតិធម្មាតិ ទស្សេតិ។ ព្យាធិធម្មវារាទីសុ ជាតរូបរជតំ ន គហិតំ, ន ហេតស្ស សីសរោគាទយោ ព្យាធយោ នាម ហោន្តិ, ន សត្តានំ វិយ ចុតិសង្ខាតំ មរណំ, ន សោកោ ឧប្បជ្ជតិ។ អយាទីហិ បន សំកិលេសេហិ សំកិលិស្សតីតិ សំកិលេសធម្មវារេ គហិតំ។ តថា ឧតុសមុដ្ឋានត្តា ជាតិធម្មវារេ។ មលំ គហេត្វា ជីរណតោ ជរាធម្មវារេ ច។

២៧៥។ អយំ, ភិក្ខវេ, អរិយា បរិយេសនាតិ, ភិក្ខវេ, អយំ និទ្ទោសតាយបិ អរិយេហិ បរិយេសិតព្ពតាយបិ អរិយបរិយេសនាតិ វេទិតព្ពា។

២៧៦។ អហម្បិ សុទំ, ភិក្ខវេតិ កស្មា អារភិ? មូលតោ បដ្ឋាយ មហាភិនិក្ខមនំ ទស្សេតុំ។ ឯវំ កិរស្ស អហោសិ – "ភិក្ខវេ, អហម្បិ បុព្ពេ អនរិយបរិយេសនំ បរិយេសិំ, ស្វាហំ តំ បហាយ អរិយបរិយេសនំ បរិយេសិត្វា សព្ពញ្ញុតំ បត្តោ។ បញ្ចវគ្គិយាបិ អនរិយបរិយេសនំ បរិយេសិំសុ។ តេ តំ បហាយ អរិយបរិយេសនំ បរិយេសិត្វា ខីណាសវភូមិំ បត្តា។ តុម្ហេបិ មម ចេវ បញ្ចវគ្គិយានញ្ច មគ្គំ អារុឡ្ហា។ អរិយបរិយេសនា តុម្ហាកំ បរិយេសនា"តិ មូលតោ បដ្ឋាយ អត្តនោ មហាភិនិក្ខមនំ ទស្សេតុំ ឥមំ ទេសនំ អារភិ។

២៧៧។ តត្ថ ទហរោវ សមានោតិ តរុណោវ សមានោ។ សុសុកាឡកេសោតិ សុដ្ឋុ កាឡកេសោ, អញ្ជនវណ្ណកេសោវ ហុត្វាតិ អត្ថោ។ ភទ្រេនាតិ ភទ្ទកេន។ បឋមេន វយសាតិ តិណ្ណំ វយានំ បឋមវយេន។ អកាមកានន្តិ អនិច្ឆមានានំ, អនាទរត្ថេ សាមិវចនំ។ អស្សូនិ មុខេ ឯតេសន្តិ អស្សុមុខា; តេសំ អស្សុមុខានំ, អស្សុកិលិន្នមុខានន្តិ អត្ថោ។ រុទន្តានន្តិ កន្ទិត្វា រោទមានានំ។ កិំកុសលគវេសីតិ កិំ

ᨠᩩᩈᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩮᩣᨧᩈᨾᩣᨶᩮᩣ᩺ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨧᩁᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨧᩁᨸᩴ, ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᨿᩮᨶ ᩋᩣᨧᩣᩁᩮᩣ

ᨠᩣᩊᩥᨿᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᩣᨧᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨶᩣᨾᩴ, ᨠᩦᩊᨸᩥᨯ᩠ᨯᩮᩃᩦ ᨠᩥᩁᩮᩈᩣ᩺ ᨲᩮᨶᩔ ᩋᩣᨧᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᩺ ᨠᩣᩊᩥᨿᩣᨲᩥ ᨠᩮᩣᨲ᩠ᨲᩴ᩺

ᨧᩥᩉᩁᨲᩣᨿᩈ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨧᩥᩉᩁᨲᩩ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᩅᩣ᩺ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨧᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩮᨿᩮ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣ᩺ ᩈᨠᩴ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩈᨾᨿᩴ᩺

ᩁᩩᨸᩈᨾᩮᩣᨩ᩠ᨩ ᨧᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᩉᩁᩮᨿ᩠ᨿ᩺ ᩑᨲ᩠ᨳᩣᨧᨲᩣ ᨲᩮᨶ ᨩᨠᩣᩁᩮᩣ ᨠᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺ ᨲᩴ ᨠᩮᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨾᨿᩴ ᨲᨲ᩠ᨳᩥ᩺ ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᩩᨱᨶ᩠ᨲᩥ

ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣᨧ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩥᨿᩣ

ᨩᨶᨸᨴᨾᨿᩮᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᨱᩴ ᨩᨶᨸᨴᨾᨱ᩠ᨯᩃᨾᩮᨲ᩠ᨳ; ᩋᨸᩁᩣᨸᩁᩴ ᨣᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᨶᨸᨴᨾᨱ᩠ᨯᩃᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺

ᩃᨷᩥᨲᩃᩥᨷᨶᨾᩮᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨲᩮᨶ ᩃᨷᩥᨲᩔ ᨸᨭᩥᩃᩥᨷᨶᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮᨶ᩺ ᨶᩣᨾᨾᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᩣᨶᩣᨿᩦᨲᩥ ᨾᩣᨶᩴ᩺ ᨾᩮᨴᨾᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᩥᩁᨠᩣᨾᨾᩣᨶᩴ, ᨾᩮᨴᩮᩣ

ᩋᩉᨾᩮᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩑᨲᩴ ᨾᨶᩴ᩺ ᩋᩉᨾᩮᩣᨧ ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᨾᩣᨲᩥ ᨶ ᨠᩮᨾᩃᩴ ᩋᩉᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨸᩥ ᨻᩉᩪ ᩑᨲᩴ ᨾᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨠᩮᨾᩃᩴ ᩈᨾ᩠ᨻᩣᨿᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ

ᩋᩈᨾ᩠ᨽᩥᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨽᩮᨴᨶ ᩈᨾ᩠ᨻᩣᨿᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶᨶᨾ᩺ ᨶᩣᨶᩥᩈᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩥᩁ ᨾᩣᨾᩣᨿ ᨠᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᨾᩮᨧ, “ᨶ ᨠᩣᩊᩥᨿᩔ ᨾᩣᨾᩣᨿ ᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᩥᨾᨲ᩠ᨳᨾᩮᨧ ᩋᩈ᩠ᨾᩥᩴ

ᨠᩮᨿ᩠ᨿᩮ, ᩋᩉᩴ ᩑᨠᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩥᨽᩦ”ᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥ, ᨲᩮᨶᩔ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ᩺

ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩴ ᨸᩅᩮᨴᩮᩈᩦᨲᩥ ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩈᩣᨶᩣ ᩈᨲ᩠ᨳ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨿᩴ ᨩᩣᨶᩣᨸᩮᩈᩥ᩺ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩦᨶᩴ

ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲ᩠ᨲᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩣ᩺ ᩅᩦᩁᩥᨿᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᩺ ᨸᨴᩉᩮᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨿᩮᩣᨣᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ᩺ ᨶᨧᩥᩁᩔᩮᩅ ᨲᩴ ᨠᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩈᨾᩴ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩩᨸᩈᨾ᩠ᨸᨩ᩠ᨩ

ᨧᩥᩉᩁᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨶᩥᩈᨾᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩥᩁ ᩅᩦᩁᩥᨿᩴ ᨸᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲᩥᨸᩣᩉᩮᨶᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨳ ᩈᩩᨧᩥᨱ᩠ᨱᩅᩈᩦᨽᩣᩅᩮᩣ ᨸᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨿ ᩈᨲ᩠ᨳ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᩈᩥ;

ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ᩺

ᩃᩥᨽᩦ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩈᨾ᩠ᨻᩁᨠᩮᩣ ᨠᩥᩁᩮᩈ ᨠᩣᩊᩥᨿᩮᩣ᩺ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩋᨿᩴ ᩋᩈᩩᨽᩣᨠᩣᩁᩮᩣ, ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩩᨾᩴ ᨠᩮᨿ᩠ᨿᩮ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᩔᩦ”ᨲᩥ ᩁᩩᩈ᩠ᨾᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ

ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨸᩈᩣᨴᩴ ᨸᩅᩮᨴᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ᩺ ᩁᩩᨾᩮᨠᩣᨧ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨶᩩᨾᩴ ᨠᨱᩴ ᨸᩁᩥᩉᩁᩣᨾᩣᨲᩥ “ᨾᩉᩣ ᩋᨿᩴ ᨠᩮᨱᩣ, ᨲ᩠ᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᨩᨶᩣ ᨸᩁᩥᩉᩁᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᩅᩣ

ᨠᨱᩔ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨴᩣᩈᩥ, “ᩋᩉᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩥᨽᩦ, ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨸᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᨶ᩠ᨲᩴᨾᩮᨧ , ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨩᨶᩣ ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨸᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣᩈᨲ᩠ᨳᩣ,

ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨾᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨶ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᨽᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨴᩣᩈᩥ᩺ ᩁᩩᨩᩩᩋᩣᩁᩣᨿᩣᨲᩥ ᩁᩩᨲ᩠ᨲᨾᩣᨿ᩺ ᨸᩪᨩᩣᨿᩣᨲᩥ ᨠᩣᩊᩥᨿᩔ ᨠᩥᩁ ᩁᩩᨸᨭ᩠ᨮᩣᨠᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩣᨸᩥ ᨸᩩᩁᩥᩈᩣᨸᩥ ᨠᨱ᩠ᨯᩣᨾᩣᩃᩣᨴᩦᨶᩥ

ᨠᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨠᩣᩊᩥᨿᩮᩣ – “ᨣᨧ᩠ᨨ, ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩴ ᨸᩪᨩᩮᨳᩣ”ᨲᩥ ᨧᨴᨲᩥ᩺ ᨲᩮ ᨲᩴ ᨸᩪᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩴ ᩋᨧᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩮᨶ ᨠᩣᩊᩥᨿᩴ ᨸᩪᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨾᩉᨣ᩠ᨥᩣᨶᩥ ᨾᨬ᩠ᨧᨸᩦᨮᩣᨶᩥ ᩋᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩥ; ᨲᩣᨶᩥᨸᩥ ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩔ ᨴᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨴᩥ ᩋᨧᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨠᨱ᩠ᨯᩣᨲᩥ᩺ ᨠᨲᩣᨠᨲᨬ᩠ᨬᩪᨶᩮᨶ ᨧᩁᩮᩈᨲᩣᩈᨶ᩠ᨲᩴ

ᨶᩣᨶᩥᩈᨾᨲ᩠ᨲᩔ ᨩᨠ᩠ᨠᩣᩁᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾᩈᨠᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨠᨱ᩠ᨯᩣᨲᩥ᩺ ᩑᨲᩴ ᩁᩩᨩᩩᩋᩣᩁᩣᨿ ᨸᩪᨩᩣᨿ ᨸᩪᨩᩮᩈᩥ᩺ ᨶᩣᨾᩴ ᨠᩮᨿ᩠ᨿᩮ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨴᩣᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨿᩴ

ᩈᨲ᩠ᨳᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩮᨿ᩠ᨿᩮ ᨶᩮᩅ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩥᨴᩣᨿ, ᨶ ᩅᩥᩁᩣᨣᩣᨿ, ᨶ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣᨿ, ᨶ ᩁᩩᨸᩈᨾᩣᨿ, ᨶ ᩋᨽᩥᨬ᩠ᨬᩣᨿ, ᨶ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩣᨿ, ᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩣᨿ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺

ᨿᩣᩅᨴᩮᩅ ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩪᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᨿᩣᩅ ᩈᨭ᩠ᨮᩥᨠᨸ᩠ᨸᩈᩉᩔᩣᨿᩩᨸᩁᩥᨾᩣᨱᩮ ᩋᩣᨠᩥᨬ᩠ᨧᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᨽᩅᩮ ᩁᩩᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᩅᨴᩮᩅ ᩈᩴᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᨶ

ᨲᨲᩮᩣ ᩁᩩᨴ᩠ᨵᩴ᩺ ᩑᩅᨾᨿᩴ ᨸᩩᨶᩁᩣᩅᨲ᩠ᨲᨶᨠᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨿᩮᩅ; ᨾᨬ᩠ᨧ ᨩᩣᨶᩴ ᨸᩥᩊᩮᨲᩥ, ᨲᩴ ᨩᩣᨲᩥᨩᩁᩣᨾᩁᨱᩮᩉᩥ ᩋᨸᩁᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨾᨧ᩠ᨧᩩᨸᩣᩈᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᩺ ᨲᨲᩮᩣ

បញ្ញាយ ច បន មហាសត្តោ យថា នាម ឆាតជ្ឈត្តបុរិសោ មនុញ្ញភោជនំ លភិត្វា សម្បិយាយមានោបិ ភុញ្ជិត្វា បិត្តវសេន វា សេម្ហវសេន វា មក្ខិកាវសេន វា ឆឌ្ឌេត្វា បុន ឯកំ បិណ្ឌម្បិ ភុញ្ជិស្សាមីតិ មនំ ន ឧប្បាទេតិ; ឯវមេវ ឥមា សត្ត សមាបត្តិយោ មហន្តេន ឧស្សាហេន និព្វត្តេត្វាបិ, តាសុ ឥមំ បុនរាវត្តិកាទិភេទំ អាទីនវំ ទិស្វា, បុន ឥមំ ធម្មំ អាវជ្ជិស្សាមិ វា សមាបជ្ជិស្សាមិ វា អធិដ្ឋហិស្សាមិ វា វុដ្ឋហិស្សាមិ វា បច្ចវេក្ខិស្សាមិ វាតិ ចិត្តមេវ ន ឧប្បាទេសិ។ អនលង្ករិត្វាតិ អលំ ឥមិនា, អលំ ឥមិនាតិ បុនប្បុនំ អលង្ករិត្វា។ និព្វិជ្ជាតិ និព្វិន្ទិត្វា។ អបក្កមិន្តិ អគមាសិ។

១៥៦។ ន ខោ រាមោ ឥមំ ធម្មន្តិ ឥធាបិ ពោធិសត្តោ តំ ធម្មំ ឧគ្គណ្ហន្តោវ អញ្ញាសិ – “នាយំ អដ្ឋសមាបត្តិធម្មោ ឧទកស្ស វាចាយ ឧគ្គហិតមត្តោវ, អទ្ធា បនេស អដ្ឋសមាបត្តិលាភី”តិ។ តេនស្ស ឯតទហោសិ – “ន ខោ រាមោ...បេ... ឋានំ បស្សំ វិហាសី”តិ។ សេសមេត្ថ បុរិមវារេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វំ។

១៥៧។ យេន ឧរុវេលា សេនានិគមោតិ ឯត្ថ ឧរុវេលាតិ មហាវេលា, មហាវាលិករាសីតិ អត្ថោ។ អថ វា ឧរូតិ វាលិកា វុច្ចតិ; វេលាតិ មរិយាទា, វេលាតិក្កមនហេតុ អាហដា ឧរុ ឧរុវេលាតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ អតីតេ កិរ អនុប្បន្នេ ពុទ្ធេ ទសសហស្សា កុលបុត្តា តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា តស្មិំ បទេសេ វិហរន្តា ឯកទិវសំ សន្និបតិត្វា កតិកវត្តំ អកំសុ – “កាយកម្មវចីកម្មានិ នាម បរេសម្បិ បាកដានិ ហោន្តិ, មនោកម្មំ បន អបាកដំ។ តស្មា យោ កាមវិតក្កំ វា ព្យាបាទវិតក្កំ វា វិហិំសាវិតក្កំ វា វិតក្កេតិ, តស្ស អញ្ញោ ចោទកោ នាម នត្ថិ; សោ អត្តនាវ អត្តានំ ចោទេត្វា បត្តបុដេន វាលិកំ អាហរិត្វា ឥមស្មិំ ឋានេ អាកិរតុ, ឥទមស្ស ទណ្ឌកម្ម”ន្តិ។ តតោ បដ្ឋាយ យោ តាទិសំ វិតក្កំ វិតក្កេតិ, សោ តត្ថ បត្តបុដេន វាលិកំ អាកិរតិ, ឯវំ តត្ថ អនុក្កមេន មហាវាលិករាសិ ជាតោ។ តតោ តំ បច្ឆិមា ជនតា បរិក្ខិបិត្វា ចេតិយដ្ឋានមកាសិ; តំ សន្ធាយ វុត្តំ – “ឧរុវេលាតិ មហាវេលា, មហាវាលិករាសីតិ អត្ថោ”តិ។ តមេវ សន្ធាយ វុត្តំ – “អថ វា ឧរូតិ វាលិកា វុច្ចតិ, វេលាតិ មរិយាទា។ វេលាតិក្កមនហេតុ អាហដា ឧរុ ឧរុវេលាតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ”តិ។

សេនានិគមោតិ សេនាយ និគមោ។ បឋមកប្បិកានំ កិរ តស្មិំ ឋានេ សេនានិវេសោ អហោសិ; តស្មា សោ បទេសោ សេនានិគមោតិ វុច្ចតិ។ “សេនានិ-គាមោ”តិបិ បាឋោ។ សេនានី នាម សុជាតាយ បិតា, តស្ស គាមោតិ អត្ថោ។ តទវសរិន្តិ តត្ថ ឱសរិំ។ រមណីយំ ភូមិភាគន្តិ សុបុប្ផិតនានប្បការជលជថលជបុប្ផវិចិត្តំ មនោរមំ ភូមិភាគំ។ បាសាទិកញ្ច វនសណ្ឌន្តិ មោរបិញ្ឆកលាបសទិសំ បសាទជននកវនសណ្ឌំ អទ្ទសំ។ នទិញ្ច សន្ទន្តិន្តិ សន្ទមានញ្ច មណិក្ខន្ធសទិសំ វិមលនីលសីតលសលិលំ នេរញ្ជរំ នទិំ អទ្ទសំ។ សេតកន្តិ បរិសុទ្ធំ និក្កទ្ទមំ។ សុបតិត្ថន្តិ អនុបុព្វគម្ភីរេហិ សុន្ទរេហិ តិត្ថេហិ ឧបេតំ។ រមណីយន្តិ រជតបដ្ដសទិសំ វិប្បកិណ្ណវាលិកំ បហូតមច្ឆកច្ឆបំ អភិរាមទស្សនំ។ សមន្តា ច គោចរគាមន្តិ តស្ស បទេសស្ស សមន្តា អវិទូរេ គមនាគមនសម្បន្នំ សម្បត្តបដ្ឋិតានំ សុលភបិណ្ឌំ គោចរគាមំ អទ្ទសំ។ អលំ វតាតិ សមត្ថំ វត។ តត្រេវ និសីទិន្តិ ពោធិបល្លង្កេ និសជ្ជំ សន្ធាយាហ។ ឧបរិសុត្តស្មិំ ឋានន្តេវាតិ ទុក្ករការិកដ្ឋានំ អធិប្បេតំ, ឥធ បន ពោធិបល្លង្កោ។ តេនាហ – “តត្ថេវ និសីទិ”ន្តិ។ អលមិទំ បធានាយាតិ ឥទំ ឋានំ បធានត្ថាយ សមត្ថន្តិ ឯវំ ចិន្តេត្វា និសីទិន្តិ អត្ថោ។

៧៥០។ អជ្ឈគមន្តិ អធិគច្ឆិំ បដិលភិំ។ ញាណញ្ច បន មេ ទស្សនន្តិ សព្ពធម្មទស្សនសមត្ថញ្ច មេ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ ឧទបាទិ។ អកុប្បា មេ វិមុត្តីតិ មយ្ហំ អរហត្តផលវិមុត្តិ អកុប្បតាយ ច អកុប្បារម្មណតាយ ច អកុប្បា, សា ហិ រាគាទីហិ ន កុប្បតីតិ អកុប្បតាយបិ អកុប្បា, អកុប្បំ និព្ពានមស្សារម្មណន្តិបិ អកុប្បា។ អយមន្តិមា ជាតីតិ អយំ បច្ឆិមា ជាតិ។ នត្ថិទានិ បុនព្ភវោតិ ឥទានិ មេ បុន បដិសន្ធិ នាម នត្ថីតិ ឯវំ បច្ចវេក្ខណញាណម្បិ មេ ឧប្បន្នន្តិ ទស្សេតិ។

៧៥១។ អធិគតោតិ បដិវិទ្ធោ។ ធម្មោតិ ចតុសច្ចធម្មោ។ គម្ភីរោតិ ឧត្តានបដិក្ខេបវចនមេតំ។ ទុទ្ទសោតិ គម្ភីរត្តាវ ទុទ្ទសោ ទុក្ខេន ទដ្ឋព្ពោ, ន សក្កា សុខេន ទដ្ឋុំ។ ទុទ្ទសត្តាវ ទុរនុពោធោ, ទុក្ខេន អវពុជ្ឈិតព្ពោ, ន សក្កា សុខេន អវពុជ្ឈិតុំ។ សន្តោតិ និព្ពុតោ។ បណីតោតិ អតប្បកោ។ ឥទំ ទ្វយំ លោកុត្តរមេវ សន្ធាយ វុត្តំ។ អតក្កាវចរោតិ តក្កេន អវចរិតព្ពោ ឱគាហិតព្ពោ ន ហោតិ, ញាណេនេវ អវចរិតព្ពោ។ និបុណោតិ សណ្ហោ។ បណ្ឌិតវេទនីយោតិ សម្មាបដិបទំ បដិបន្នេហិ បណ្ឌិតេហិ វេទិតព្ពោ។ អាលយរាមាតិ សត្តា បញ្ចសុ កាមគុណេសុ អល្លីយន្តិ។ តស្មា តេ អាលយាតិ វុច្ចន្តិ។ អដ្ឋសតតណ្ហាវិចរិតានិ អាលយន្តិ, តស្មា អាលយាតិ វុច្ចន្តិ។ តេហិ អាលយេហិ រមន្តីតិ អាលយរាមា។ អាលយេសុ រតាតិ អាលយរតា។ អាលយេសុ សុដ្ឋុ មុទិតាតិ អាលយសម្មុទិតា។ យថេវ ហិ សុសជ្ជិតំ បុប្ផផលភរិតរុក្ខាទិសម្បន្នំ ឧយ្យានំ បវិដ្ឋោ រាជា តាយ តាយ សម្បត្តិយា រមតិ, សម្មុទិតោ អាមោទិតបមោទិតោ ហោតិ, ន ឧក្កណ្ឋតិ, សាយម្បិ និក្ខមិតុំ ន ឥច្ឆតិ; ឯវមិមេហិបិ កាមាលយតណ្ហាលយេហិ សត្តា រមន្តិ, សំសារវដ្ដេ សម្មុទិតា អនុក្កណ្ឋិតា វសន្តិ។ តេន នេសំ ភគវា ទុវិធម្បិ អាលយំ ឧយ្យានភូមិំ វិយ ទស្សេន្តោ “អាលយរាមា”តិអាទិមាហ។

យទិទន្តិ និបាតោ, តស្ស ឋានំ សន្ធាយ “យំ ឥទ”ន្តិ, បដិច្ចសមុប្បាទំ សន្ធាយ “យោ អយ”ន្តិ ឯវមត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ។ ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បាទោតិ ឥមេសំ បច្ចយា ឥទប្បច្ចយា; ឥទប្បច្ចយា ឯវ ឥទប្បច្ចយតា; ឥទប្បច្ចយតា ច សា បដិច្ចសមុប្បាទោ ចាតិ ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បាទោ។ សង្ខារាទិបច្ចយានមេតំ អធិវចនំ។ សព្ពសង្ខារសមថោតិអាទិ សព្ពំ និព្ពានមេវ។ យស្មា ហិ តំ អាគម្ម សព្ពសង្ខារវិប្ផន្ទិតានិ សម្មន្តិ វូបសម្មន្តិ, តស្មា សព្ពសង្ខារសមថោតិ វុច្ចតិ។ យស្មា ច តំ អាគម្ម សព្ពេ ឧបធយោ បដិនិស្សដ្ឋា ហោន្តិ, សព្ពា តណ្ហា ខីយន្តិ, សព្ពេ កិលេសរាគា វិរជ្ជន្តិ, សព្ពំ ទុក្ខំ និរុជ្ឈតិ; តស្មា សព្ពូបធិបដិនិស្សគ្គោ តណ្ហាក្ខយោ វិរាគោ និរោធោតិ វុច្ចតិ។ សា បនេសា តណ្ហា ភវេន ភវំ, ផលេន វា សទ្ធិំ កម្មំ វិនតិ សំសិព្ពតីតិ កត្វា វានន្តិ វុច្ចតិ, តតោ និក្ខន្តំ វានតោតិ និព្ពានំ។ សោ មមស្ស កិលមថោតិ យា អជានន្តានំ ទេសនា នាម, សោ មម កិលមថោ អស្ស, សា មម វិហេសា អស្សាតិ អត្ថោ។ កាយកិលមថោ ចេវ កាយវិហេសា ច អស្សាតិ វុត្តំ ហោតិ។ ចិត្តេ បន ឧភយម្បេតំ ពុទ្ធានំ នត្ថិ។ អបិស្សូតិ អនុព្រូហនត្ថេ និបាតោ, សោ “ន កេវលំ ឯតទហោសិ, ឥមាបិ គាថា បដិភំសូ”តិ ទីបេតិ។ មន្តិ មមំ។ អនច្ឆរិយាតិ អនុអច្ឆរិយា។ បដិភំសូតិ បដិភានសង្ខាតស្ស ញាណស្ស គោចរា អហេសុំ; បរិវិតក្កយិតព្ពតំ បាបុណិំសុ។

កិច្ឆេនាតិ ទុក្ខេន, ន ទុក្ខាយ បដិបទាយ។ ពុទ្ធានញ្ហិ ចត្តារោបិ មគ្គា សុខប្បដិបទាវ ហោន្តិ។ បារមីបូរណកាលេ បន សរាគសទោសសមោហស្សេវ សតោ អាគតាគតានំ យាចកានំ , អលង្កតប្បដិយត្តំ សីសំ កន្តិត្វា, គលលោហិតំ នីហរិត្វា, សុអញ្ជិតានិ អក្ខីនិ ឧប្បាដេត្វា, កុលវំសប្បទីបំ បុត្តំ មនាបចារិនិំ ភរិយន្តិ ឯវមាទីនិ ទេន្តស្ស, អញ្ញានិ ច ខន្តិវាទិសទិសេសុ អត្តភាវេសុ

លេឌ្ឌុខេឌ្ឌានីតិ បិបុណត្តស្ស អាគមនីយបដិបទំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។ ហលន្តិ ឯត្ថ ហ-ការោ និបាតមត្តោ, អលន្តិ អត្ថោ។ បកាសិតុន្តិ ទេសិតុំ, ឯវំ កិច្ឆេន អធិគតស្ស ធម្មស្ស អលំ ទេសិតុំ, បរិយត្តំ ទេសិតុំ, កោ អត្ថោ ទេសិតេនាតិ វុត្តំ ហោតិ។ រាគទោសបរេតេហីតិ រាគទោសបរិផុដ្ឋេហិ រាគទោសានុគតេហិ វា។

បដិសោតគាមិន្តិ និច្ចាទីនំ បដិសោតំ អនិច្ចំ ទុក្ខមនត្តា អសុភន្តិ ឯវំ គតំ ចតុសច្ចធម្មំ។ រាគរត្តាតិ កាមរាគេន ភវរាគេន ទិដ្ឋិរាគេន ច រត្តា។ ន ទក្ខន្តីតិ អនិច្ចំ ទុក្ខមនត្តា អសុភន្តិ ឥមិនា សភាវេន ន បស្សិស្សន្តិ, តេ អបស្សន្តេ កោ សក្ខិស្សតិ ឯវំ គាហាបេតុំ។ តមោខន្ធេន អាវុដាតិ អវិជ្ជារាសិនា អជ្ឈោត្ថដា។

២៨២។ អប្បោស្សុក្កតាយាតិ និរុស្សុក្កភាវេន, អទេសេតុកាមតាយាតិ អត្ថោ។ កស្មា បនស្ស ឯវំ ចិត្តំ នមិ, ននុ ឯស មុត្តោ មោចេស្សាមិ, តិណ្ណោ តារេស្សាមិ។

“កិំ មេ អញ្ញាតវេសេន, ធម្មំ សច្ឆិកតេនិធ;

សព្វញ្ញុតំ បាបុណិត្វា, តារយិស្សំ សទេវក”ន្តិ។ (ពុ. វំ. ២.៥៦) –

បត្វាតិ គត្វា បារមិយោ បូរេត្វា សព្វញ្ញុតំ បត្តោតិ។ សច្ចមេតំ, តទេវំ បច្ចវេក្ខណានុភាវេន បនស្ស ឯវំ ចិត្តំ នមិ។ តស្ស ហិ សព្វញ្ញុតំ បត្វា សត្តានំ កិលេសគហនតំ, ធម្មស្ស ច គម្ភីរតំ បច្ចវេក្ខន្តស្ស សត្តានំ កិលេសគហនតា ច ធម្មគម្ភីរតា ច សព្វាការេន បាកដា ជាតា។ អថស្ស “ឥមេ សត្តា កញ្ជិកបុណ្ណា លាពុ វិយ, តក្កភរិតា ចាដិ វិយ, វសាតេលបីតបិលោតិកា វិយ, អញ្ជនមក្ខិតហត្ថា វិយ ច កិលេសភរិតា អតិសំកិលិដ្ឋា រាគរត្តា ទោសទុដ្ឋា មោហមូឡ្ហា, តេ កិំ នាម បដិវិជ្ឈិស្សន្តី”តិ ចិន្តយតោ កិលេសគហនបច្ចវេក្ខណានុភាវេនាបិ ឯវំ ចិត្តំ នមិ។

“អយញ្ច ធម្មោ បថវីសន្ធារោទកក្ខន្ធោ វិយ គម្ភីរោ, បព្វតេន បដិច្ឆាទេត្វា ឋបិតោ សាសបោ វិយ ទុទ្ទសោ, សតធា ភិន្នស្ស វាលស្ស កោដិយា កោដិបដិបាទនំ វិយ ទុប្បដិវិជ្ឈោ។ មយា ហិ ឥមំ ធម្មំ បដិវិជ្ឈិតុំ វាយមន្តេន អទិន្នំ ទានំ នាម នត្ថិ, អរក្ខិតំ សីលំ នាម នត្ថិ, អបរិបូរិតា កាចិ បារមី នាម នត្ថិ? តស្ស មេ និរុស្សាហំ វិយ មារពលំ វិធមន្តស្សាបិ បថវី ន កម្បិត្ថ, បឋមយាមេ បុព្ពេនិវាសំ អនុស្សរន្តស្សាបិ ន កម្បិត្ថ, មជ្ឈិមយាមេ ទិព្ពចក្ខុំ វិសោធេន្តស្សាបិ ន កម្បិត្ថ, បច្ឆិមយាមេ បន បដិច្ចសមុប្បាទំ បដិវិជ្ឈន្តស្សេវ មេ ទសសហស្សិលោកធាតុ កម្បិត្ថ។ ឥតិ មាទិសេនាបិ តិក្ខញាណេន កិច្ឆេនេវាយំ ធម្មោ បដិវិទ្ធោ, តំ លោកិយមហាជនា កថំ បដិវិជ្ឈិស្សន្តី”តិ ធម្មគម្ភីរតាបច្ចវេក្ខណានុភាវេនាបិ ឯវំ ចិត្តំ នមីតិ វេទិតព្ពំ។

អបិច ព្រហ្មុនា យាចិតេ ទេសេតុកាមតាយបិស្ស ឯវំ ចិត្តំ នមិ។ ជានាតិ ហិ ភគវា – “មម អប្បោស្សុក្កតាយ ចិត្តេ នមមានេ មំ

មហាព្រហ្មា ធម្មទេសនំ យាចិស្សតិ, ឥមេ ច សត្តា ព្រហ្មគរុកា, តេ ‘សត្ថា កិរ ធម្មំ ន ទេសេតុកាមោ អហោសិ, អថ នំ មហាព្រហ្មា យាចិត្វា ទេសាបេសិ, សន្តោ វត, ភោ, ធម្មោ បណីតោ វត, ភោ, ធម្មោ’តិ មញ្ញមានា សុស្សូសិស្សន្តី”តិ។ ឥមស្ស ការណំ បដិច្ច អប្បោស្សុក្កតាយ ចិត្តំ នមិ, នោ ធម្មទេសនាយាតិ វេទិតព្វំ។

សហម្បតិស្សាតិ សោ កិរ កស្សបស្ស ភគវតោ សាសនេ សហកោ នាម ថេរោ បឋមជ្ឈានំ និព្វត្តេត្វា បឋមជ្ឈានភូមិយំ កប្បាយុកព្រហ្មា ហុត្វា និព្វត្តោ។ តត្រ នំ សហម្បតិព្រហ្មាតិ សញ្ជានន្តិ, តំ សន្ធាយាហ – “ព្រហ្មុនោ សហម្បតិស្សា”តិ។ នស្សតិ វត, ភោតិ សោ កិរ ឥមំ សទ្ទំ តថា និច្ឆារេសិ, យថា ទសសហស្សិលោកធាតុព្រហ្មានោ សុត្វា សព្វេ សន្និបតិំសុ។ យត្រ ហិ នាមាតិ យស្មិំ នាម លោកេ។ បុរតោ បាតុរហោសីតិ តេហិ ទសហិ ព្រហ្មសហស្សេហិ សទ្ធិំ បាតុរហោសិ។ អប្បរជក្ខជាតិកាតិ បញ្ញាមយេ អក្ខិម្ហិ អប្បំ បរិត្តំ រាគទោសមោហរជំ ឯតេសំ, ឯវំសភាវាតិ អប្បរជក្ខជាតិកា។ អស្សវនតាតិ អស្សវនតាយ។ ភវិស្សន្តីតិ បុរិមពុទ្ធេសុ ទសបុញ្ញកិរិយវសេន កតាធិការា បរិបាកគតបទុមានិ វិយ សូរិយរស្មិសម្ផស្សំ, ធម្មទេសនំយេវ អាកង្ខមានា ចតុប្បទិកគាថាវសានេ អរិយភូមិំ ឱក្កមនារហា ន ឯកោ, ន ទ្វេ, អនេកសតសហស្សា ធម្មស្ស អញ្ញាតារោ ភវិស្សន្តីតិ ទស្សេតិ។

បាតុរហោសីតិ បាតុភវិ។ សមលេហិ ចិន្តិតោតិ សមលេហិ ឆហិ សត្ថារេហិ ចិន្តិតោ។ តេ ហិ បុរេតរំ ឧប្បជ្ជិត្វា សកលជម្ពុទីបេ កណ្ដកេ បត្ថរមានា វិយ, វិសំ សិញ្ចមានា វិយ ច សមលំ មិច្ឆាទិដ្ឋិធម្មំ ទេសយិំសុ។ អបាបុរេតន្តិ វិវរ ឯតំ។ អមតស្ស ទ្វារន្តិ អមតស្ស និព្វានស្ស ទ្វារភូតំ អរិយមគ្គំ។ សុណន្តុ ធម្មំ វិមលេនានុពុទ្ធន្តិ ឥមេ សត្តា រាគាទិមលានំ អភាវតោ វិមលេន សម្មាសម្ពុទ្ធេន អនុពុទ្ធំ ចតុសច្ចធម្មំ សុណន្តុ តាវ ភគវាតិ យាចតិ។

សេលេ យថា បព្វតមុទ្ធនិដ្ឋិតោតិ សេលមយេ ឯកគ្ឃនេ បព្វតមុទ្ធនិ យថា ឋិតោវ។ ន ហិ តស្ស ឋិតស្ស ទស្សនត្ថំ គីវុក្ខិបនបសារណាទិកិច្ចំ អត្ថិ។ តថូបមន្តិ តប្បដិភាគំ សេលបព្វតូបមំ។ អយំ បនេត្ថ សង្ខេបត្ថោ – យថា សេលបព្វតមុទ្ធនិ ឋិតោវ ចក្ខុមា បុរិសោ សមន្តតោ ជនតំ បស្សេយ្យ, តថា ត្វម្បិ, សុមេធ, សុន្ទរបញ្ញ-សព្វញ្ញុតញ្ញាណេន សមន្តចក្ខុ ភគវា ធម្មមយំ បញ្ញាមយំ បាសាទមារុយ្ហ សយំ អបេតសោកោ សោកាវតិណ្ណំ ជាតិជរាភិភូតំ ជនតំ អវេក្ខស្សុ ឧបធារយ ឧបបរិក្ខ។ អយំ បនេត្ថ អធិប្បាយោ – យថា ហិ បព្វតបាទេ សមន្តា មហន្តំ ខេត្តំ កត្វា តត្ថ កេទារបាឡីសុ កុដិកាយោ កត្វា រត្តិំ អគ្គិំ ជាលេយ្យុំ។ ចតុរង្គសមន្នាគតញ្ច អន្ធការំ អស្ស, អថ តស្ស បព្វតស្ស មត្ថកេ ឋត្វា ចក្ខុមតោ បុរិសស្ស ភូមិំ ឱលោកយតោ នេវ ខេត្តំ, ន កេទារបាឡិយោ, ន កុដិយោ, ន តត្ថ សយិតមនុស្សា បញ្ញាយេយ្យុំ។ កុដិកាសុ បន អគ្គិជាលមត្តកមេវ បញ្ញាយេយ្យ។ ឯវំ ធម្មបាសាទំ អារុយ្ហ សត្តនិកាយំ ឱលោកយតោ តថាគតស្ស, យេ តេ អកតកល្យាណា សត្តា, តេ ឯកវិហារេ ទក្ខិណជាណុបស្សេ និសិន្នាបិ ពុទ្ធចក្ខុស្ស អាបាថំ នាគច្ឆន្តិ, រត្តិំ ខិត្តា សរា វិយ ហោន្តិ។ យេ បន កតកល្យាណា វេនេយ្យបុគ្គលា, តេ ឯវស្ស ទូរេបិ ឋិតា អាបាថំ អាគច្ឆន្តិ, សោ អគ្គិ វិយ ហិមវន្តបព្វតោ វិយ ច។ វុត្តម្បិ ចេតំ –

“ទូរេ សន្តោ បកាសេន្តិ, ហិមវន្តោវ បព្វតោ;

អបរេត្តេ ត ជិស្សន្តិ, ទត្តិ លិត្តា ឃឆា បរា”តិ៎ (ឆ៎ ប៎ ១០៣);

ចូរេដ្ឋហិតិ កកចរេតា ឆយ្ទេតេយរតត្តុំ ចារិកចទលំ ឃាចរេត្តា កលាតិ៎ ចិទាតិអាឌិស្វុ កកចា ចិទិឃចត្តតាឃ ចិរេទា៎ ឌេចបុត្តយចក្កិលេយបារាតំ ចិឌិតត្តា ចិឌិតបក្កោរេបា៎ ឌាតិកត្តាទាឌិតិត្តទលត្តាឃ រេចតេឃ្យបត្តចាហតបយត្តតាឃ បត្តចារេហា៎ កាយក្ខន្ទ្ធិលាស្ស អកាចរេតា អលាលោតិ រេចឌិតរេត្ថា៎

១ប័១៎អរេត្ថោបតត្តិ ឃាចតំ៎ ញុច្ចចក្ខូតាតិ ញត្រ្តិឃបរេទាបទិឃត្តជាតារេលាត ច អាឞឃាត្យបឃជាតារេលាត ច៎ ញុរេយបញ្ញិច្ចិត្តំ ជាតាលាតំ ញុច្ចចក្ខុតិ តាយំ, បញ្ញាញ្ញាតញ្ញាលាស្ស បយត្តចក្ខុតិ, តិល្លំ យក្កុជាតាលាតំ ឆយ្ទចក្ខុតិ៎ អប្យទេជរេក្ខុតិអាឌិស្វុ រេឃរំ ចុត្តតរេឃតេច បញ្ញាចក្ខុយិព្យ ទាកាឌិទជំ អប្យំ, រេតា អប្យទេជក្ខោ៎ រេឃរំ តំ យហត្តំ, រេតា យហាទេជក្ខោ៎ រេឃរំ បច្ចាឌិតិ ញត្រ្តិឃាតិ តិក្ខាតិ, រេតា តិក្ខិត្រ្តិឃា៎ រេឃរំ តាតិ យុក្ខុតិ, រេតា យុឌិត្រ្តិឃា៎ រេឃរំ រេតរេឃច បច្ចាងរេឃា អាកាទា ស្វុត្ដទា, រេតា ស្វាកាទា៎ រេឃ កឆិតកាទលំ បល្លុរេក្ខុត្តិ, ស្វុរេលត បក្កា រេហាត្តិ ចិញ្ញារេបតំ, រេតា ស្វុចិញ្ញាបឃា៎ រេឃ បទរេលិករេប្បច ចញ្ញា កឃរេតា បស្សន្តិ, រេតា បទរេលិកចញ្ញកឃងស្សាចិរេតា តាយ៎

អឃំ បរេតត្តុ បិឡុត្ត – “បរេត្ថ បុក្កលោ អប្យទេជរេក្ខា, អស្សរេត្ថ បុក្កលោ យហាទេជរេក្ខា៎ អាទេច្ចឹទិរេឃា..., កុសិរេតា..., ចូបដ្ឋិតស្សតិ..., យុដ្ឋស្សតិ..., បយាហិរេតា..., អបយាហិរេតា..., បញ្ញចា..., ទុប្យរេញ្ញា បុក្កលោ យហាទេជរេក្ខា៎ តឆា បរេត្ថ បុក្កលោ តិក្ខិត្រ្តិរេឃា...រេប... បញ្ញចា បុក្កលោ បទរេលិកចញ្ញកឃងស្សាចិ, ទុប្យរេញ្ញា បុក្កលោ ត បទរេលិកចញ្ញកឃងស្សាចិ៎ រេលិរេកាតិ លត្ថរេលិរេកា, អាឃតតរេលិរេកា, ឆាតុរេលិរេកា, បយ្បត្តិកចរេលិរេកា, បយ្បត្តិបយ្ទចរេលិរេកា, ចិបត្តិកចរេលិរេកា, ចិបត្តិបយ្ទចរេលិរេកា, ៦រេកា រេលិរេកា បរេត្ថ បត្តា អាហាទដ្ឋិតិកា៎ រេទ្វ រេលិកា – តាយញ្ចា ទ្វុបញ្ចា៎ តរេឃា រេលិកា – តិរេស្សា រេចឌតា៎ ចត្តារេទា រេលិកា – ចត្តារេទា អាហាទា៎ បញ្ចា រេលិកា – បញ្ចុបាទាតក្ខន្ធា៎ ៧ រេលិកា – ៧ អជ្ឈត្តិកាតិ អាឃតតាតិ៎ បត្ត រេលិកា – បត្ត ចិញ្ញាលដ្ឋិតិរេឃា៎ អដ្ឋ រេលិកា – អដ្ឋ រេលិកឆយ្ទា៎ តច រេលិកា – តច បត្តាចាបា៎ ងប រេលិកា – ងបាឃតតាតិ៎ ទ្វាងប រេលិកា – ទ្វាងបាឃតតាតិ៎ អដ្ឋារេប រេលិកា – អដ្ឋារេស្ស ឆាតុរេឃា៎ ចញ្ញត្តិ បរេត្ថ កិរេលបា ចញ្ញា, បរេត្ថ ទុច្ចទិតា ចញ្ញា, បរេត្ថ អតិបង្ខាទា ចញ្ញា, បរេត្ថ កចកាយិកយ្ទា ចញ្ញា៎ ញុតិ ញុយយ្ទិច្ចា រេលិរេក ញុយយ្ទិច្ចា ចរេញ្ញ តិត្ថា កឃបញ្ញា បក្ខុបដ្ឋិតា រេហាតិ, រេបឃ្យថាបិ ចូក្ខិត្តាសិរេក ចងរេកា៎ ញុរេយហិ បញ្ញាបាឃ អាកាទេហិ ញុយាតិ បញ្ចិត្រ្តិឃាតិ ឌាតាតិ បស្សតិ អញ្ញាតិ បដិចិជ្ឈិ ញុតំ តឆាកតស្ស ញត្រ្តិឃបរេទាបទិឃរេត្ត ជាតាលា”ត្តិ (បដិ៎ យ៎ ១៎១១១)៎

ចូប្យលិតិឃត្តិ ចូប្យលចរេតា៎ ញុតរេទស្វុបិ ៦រេបច តរេឃា៎ អរេត្ថាតិយុក្កុរេបិសិតិតិ ឃាតិ អរេត្ថា តិយុក្កាតេច រេបិសិឃត្តិ៎ ចូងកំ អក្ខកុយុ ឌិតាតិតិ ចូងកំ អតិក្កុយិត្វា ឌិតាតិ៎ តត្ថ ឃាតិ អក្ខកុយុ ឌិតាតិ, តាតិ ស្វុទិឃទេស្វុបយ្បស្ស អាកាយឃបាតាតិ ឌិតាតិ អដ្ឋ បុប្យតកាតិ៎ ឃាតិ បរេយាងកំ ឌិតាតិ, តាតិ រេទ្វ បុប្យតកាតិ៎ ឃាតិ ចូងកាតុក្កតាតិ អរេត្ថាតិយុក្កុរេបិសិតិ, តាតិ តតិឃឌិចរេប បុប្យតកាតិ៎ ចូងកា បត អត្ថុក្កតាតិ អញ្ញាតិបិ បទេទារ៏កាប្យលិឌិតិ តាយ អត្ថិ, ឃាតិ តេច បុប្ឆិស្សន្តិ, យក្ខកក្ខបកក្ខាតេច កចិស្សន្តិ៎ តាតិ បិឡុត្តំ តាទុត្តហាតិ៎ អាហទិត្វា បត ឌិរេបតញ្ញាតិតិ ឌិបិតាតិ៎

យថេវ ហិ តានិ ចតុព្ពិធានិ បុប្ផានិ, ឯវមេវ ឧគ្ឃដិតញ្ញូ វិបញ្ចិតញ្ញូ នេយ្យោ បទបរមោតិ ចត្តារោ បុគ្គលា។ តត្ថ “យស្ស បុគ្គលស្ស សហ ឧទាហដវេលាយ ធម្មាភិសមយោ ហោតិ, អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧគ្ឃដិតញ្ញូ។ យស្ស បុគ្គលស្ស សំខិត្តេន ភាសិតស្ស វិត្ថារេន អត្ថេ វិភជិយមានេ ធម្មាភិសមយោ ហោតិ, អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ វិបញ្ចិតញ្ញូ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ឧទ្ទេសតោ បរិបុច្ឆតោ យោនិសោ មនសិករោតោ កល្យាណមិត្តេ សេវតោ ភជតោ បយិរុបាសតោ អនុបុព្ពេន ធម្មាភិសមយោ ហោតិ, អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ នេយ្យោ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ពហុម្បិ សុណតោ ពហុម្បិ ភណតោ ពហុម្បិ ធារយតោ ពហុម្បិ វាចយតោ ន តាយ ជាតិយា ធម្មាភិសមយោ ហោតិ, អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បទបរមោ” (បុ។ ប។ ១៥១)។ តត្ថ ភគវា ឧប្បលវនាទិសទិសំ ទសសហស្សិលោកធាតុំ ឱលោកេន្តោ “អជ្ជ បុប្ផនកានិ វិយ ឧគ្ឃដិតញ្ញូ, ស្វេ បុប្ផនកានិ វិយ វិបញ្ចិតញ្ញូ, តតិយទិវសេ បុប្ផនកានិ វិយ នេយ្យោ, មច្ឆកច្ឆបភក្ខានិ បុប្ផានិ វិយ បទបរមោ”តិ អទ្ទស។ បស្សន្តោ ច “ឯត្តកា អប្បរជក្ខា, ឯត្តកា មហារជក្ខា, តត្រាបិ ឯត្តកា ឧគ្ឃដិតញ្ញូ”តិ ឯវំ សព្ពាការតោវ អទ្ទស។

តត្ថ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ ឥមស្មិំយេវ អត្តភាវេ ភគវតោ ធម្មទេសនា អត្ថំ សាធេតិ។ បទបរមានំ អនាគតេ វាសនត្ថាយ ហោតិ។ អថ ភគវា ឥមេសំ ចតុន្នំ បុគ្គលានំ អត្ថាវហំ ធម្មទេសនំ វិទិត្វា ទេសេតុកម្យតំ ឧប្បាទេត្វា បុន សព្ពេបិ តីសុ ភវេសុ សត្តេ ភព្ពាភព្ពវសេន ទ្វេ កោដ្ឋាសេ អកាសិ។ យេ សន្ធាយ វុត្តំ – “កតមេ តេ សត្តា អភព្ពា, យេ តេ សត្តា កម្មាវរណេន សមន្នាគតា កិលេសាវរណេន សមន្នាគតា វិបាកាវរណេន សមន្នាគតា អស្សទ្ធា អច្ឆន្ទិកា ទុប្បញ្ញា អភព្ពា និយាមំ ឱក្កមិតុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ, ឥមេ តេ សត្តា អភព្ពា។ កតមេ តេ សត្តា ភព្ពា? យេ តេ សត្តា ន កម្មាវរណេន…បេ… ឥមេ តេ សត្តា ភព្ពា”តិ (វិភ។ ៨២៦; បដិ។ ម។ ១.១១៣)។ តត្ថ សព្ពេបិ អភព្ពបុគ្គលេ បហាយ ភព្ពបុគ្គលេយេវ ញាណេន បរិគ្គហេត្វា “ឯត្តកា រាគចរិតា, ឯត្តកា ទោសមោហចរិតា វិតក្កសទ្ធាពុទ្ធិចរិតា”តិ ឆ កោដ្ឋាសេ អកាសិ; ឯវំ កត្វា ធម្មំ ទេសិស្សាមីតិ ចិន្តេសិ។

បច្ចភាសិន្តិ បតិអភាសិ។ អបារុតាតិ វិវដា។ អមតស្ស ទ្វារាតិ អរិយមគ្គោ។ សោ ហិ អមតសង្ខាតស្ស និព្ពានស្ស ទ្វារំ, សោ មយា វិវរិត្វា ឋបិតោតិ ទស្សេតិ។ បមុញ្ចន្តុ សទ្ធន្តិ សព្ពេ អត្តនោ សទ្ធំ បមុញ្ចន្តុ, វិស្សជ្ជេន្តុ។ បច្ឆិមបទទ្វយេ អយមត្ថោ, អហញ្ហិ អត្តនោ បគុណំ សុប្បវត្តិតម្បិ ឥមំ បណីតំ ឧត្តមំ ធម្មំ កាយវាចាកិលមថសញ្ញី ហុត្វា ន ភាសិំ ។ ឥទានិ បន សព្ពេ ជនា សទ្ធាភាជនំ ឧបនេន្តុ, បូរេស្សាមិ នេសំ សង្កប្បន្តិ។

២៨៣។ តស្ស មយ្ហំ ភិក្ខវេ, ឯតទហោសីតិ ឯតំ អហោសិ – កស្ស នុ ខោ អហំ បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យន្តិ អយំ ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តោ វិតក្កោ ឧទបាទីតិ អត្ថោ។ កទា បនេស ឧទបាទីតិ? ពុទ្ធភូតស្ស អដ្ឋមេ សត្តាហេ។

តត្រាយំ អនុបុព្ពីកថា – ពោធិសត្តោ កិរ មហាភិនិក្ខមនទិវសេ វិវដំ ឥត្ថាគារំ ទិស្វា សំវិគ្គហទយោ, “កណ្ឋកំ អាហរា”តិ ឆន្នំ អាមន្តេត្វា ឆន្នសហាយោ អស្សរាជបិដ្ឋិគតោ នគរតោ និក្ខមិត្វា កណ្ឋកនិវត្តនចេតិយដ្ឋានំ នាម ទស្សេត្វា តីណិ រជ្ជានិ អតិក្កម្ម

អនោយាតឌឹពីនេ បគ្គឌិត្វា អត្យុប្បេត្តត ចារិកំ ចេរយានោ រាជកេហ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បណ្ឌចបត្តេព តិសិនេត្ត យកឆិស្សនេត ទេត្ថា តាយកោត្តុំ បុឆ្និត្វា, “ត្ថយំ ទេដ្ឋ សយ្យជិន្នាហិ”តិ ចុទេត្វា, “អលំ យហារាជ, ត យឃ្យុនេឌ្ឋត អនេត្វា, អហំ ទេដ្ឋ បហាយ លោកហិតត្ថាយ បធាតំ អត្យុឃុឌ្ឋិត្វា លោកេ ចិចជន្នេធា កចិស្សាយីតិ តិក្ខនេត្តា”តិ ចត្វា, “តេពត ហិ ត្យុនេន្ធ ហុត្វា បឆយំ យឃ្យុចិឌិតំ ឌ្លុសនេឃ្យាសិ”តិ បដិញ្ញំ កហិតោ កាលាយច្ចា ខ្លកច្ចា ខ្លបសគ្គយិត្វា តេពសំ ឆយុតេសតាយ សាទំ អចិត្ថនេត្តា តពេតា បក្កយិត្វា ខ្លុនេចឡូអាយ លត្តុស្សាតិ ក្យក្កនកាទិកំ កនេរានេត្តាបិ អយតំ បដិចិន្និត្យុំ អសនេក្កានេត្តា ឌ្លុឡូអាទិកាហារបដិសេចនេតត កាឃំ សត្តុនេប្យសិ៑

តធា ច ខ្លុនេចលកាយេ សុជាតា តាយ ក្យុប្បិយឌឹតា ឲកស្មិំ តិនេ្រកាឆទ្យុនេក្ក បត្ថតយកាសិ – “សចាហំ សយាតជាតិកំ ក្យុលឈរំ កត្វា បឆយកឡុន បុត្តំ លកិស្សាយិ, ពលិកយ្យំ កទិស្សាយី”តិ៑ តស្សា សា បត្ថតា សយិន្និ៑ សា ចិសាពបុណ្ណយឌិចសេ បិនេតាច ពលិកយ្យំ កទិស្សាយីតិ ទត្តិឃា បច្ចុសសយេឃ ឲច បិឃសំ បដិឃាចេធសិ៑ តស្មិំ បិឃសេ បច្ចយានេត យហត្តុយហត្តា បុប្ប្យុឡូអា ខ្លដ្ឋហិត្វា ឥក្ខិលាចដ្ឋា ហុត្វា សច្ចានេត្តិ៑ ឲកឞុសិតយ្បិ ពហិ ត កច្ឆតិ៑ យហា្រពហ្វា លត្តំ ធានេទសិ៑ ចត្តានេទា លោកបាលិ ពក្កហត្វា អារក្ខំ កណ្ហិស្សុ៑ សនេក្កា អលិតាតិ សយានេតនេត្តា អគ្គិំ ជានេលសិ៑ នេឆចតា ចត្យុសុ ឌឹនេបសុ ឌ្លជំ សំហទិត្វា តត្ថ បក្ខិបិសុ៑ នេពាឌិសនេត្តា កិក្ខាចារកាលំ អាកយឃយានេតា បិនេតាច កត្វា ទ្យុក្ខយ្យុនេល តិសិឌិ៑ ទ្យុក្ខយ្យុនេល សោឆតត្វាយ កតា ធាតិ អាកត្វា សុជាតាយ អានេរានេចសិ – “នេឆចតា ទ្យុក្ខយ្យុនេល តិសិន្តា”តិ៑ សុជាតា, សព្វំ បសាឆតំ បសានេធត្វា សតាសហស្សគ្ឃនិកេ សុចណ្ណចានេល បិឃសំ ចនេឆ្វា អបរាយ សុចណ្ណបិតិឃា បិឆហិត្វា ខ្លក្ខិបិត្វា កតា យហាបុទិសំ ជិស្វា សនេហច បិតិឃា ហនេត្ថ ធនេបត្វា ចត្តិត្វា “ឃថា យឃ្យុយនេតានេថា តិប្ប្យនេត្ត, ឲចំ ត្យុយ្យាកយ្បិ តិប្ប្យជ្ឈត្យុ”តិ ចត្វា បក្កាយិ៑

នេពាឌិសនេត្តា នេតទេញ្ញាទាយ ពីទំ កត្វា សុចណ្ណចាលំ ពីនេទ ធនេបត្វា តត្ថា បច្ចត្តទិត្វា ឲក្យុតបណ្ណាយបិនេឌ្ឋ កនេរានេត្តា បិឃសំ បទិក្យុឌ្ឋិត្វា “សចាហំ អជ្ជ ត្យុនេន្ធ កចាយិ, ចាលំ បដិសោតំ កច្ឆត្យុ”តិ លិបិ៑ ចាលំ បដិសោតំ កត្វា នេចាកំ ចត្វា កាលតាករាជស្ស កចតំ បចិសិត្វា តិណ្ណំ ត្យុន្ធានំ ចាលានិ ខ្លក្ខិបិត្វា អដ្ឋាសិ៑

យហាសនេត្តា ចតសនេណ្ឌ ជិចាចិហារំ កត្វា សាឃតត្ហាយសេឃ សោត្តិនេឃត ឌិន្នា អដ្ឋ តិណយុដ្ឋិនេឃា កនេហត្វា នេពាឌិយណ្ឌំ អារុយ្យា ឥក្ខិលាឌិសាកានេ អដ្ឋាសិ៑ នេសា បនេឆសោ បត្យុយិតិបនេត្ត ខ្លកាពិត្ថ ចិឃ អកយ្បិត្ថ៑ យហាសនេត្តា, “អឃំ យយ ក្យុហំ ធានេទត្យុំ ត សនេក្កាតី”តិ បច្ឆិយឌិសាកាកំ អកយាសិ, នេសាបិ តនេឆច អកយ្បិត្ថ៑ ខ្លត្តទឌិសាកាកំ អកយាសិ, នេសាបិ តនេឆច អកយ្បិត្ថ៑ បុទត្ថិយឌិសាកាកំ អកយាសិ, តត្ថ បល្លក្កប្បយាណំ ធាតំ សុតិលានេ៏តត្តលិនេលា ចិឃ តិច្ចលនេហាសិ៑ យហាសនេត្តា “ឥ្ចឌំ ធាតំ សព្វត្យុន្ធានំ កិលេសកញ្ជាតចិទ្ធំសតដ្ឋានេត”ន្តិ តានិ តិណានិ អនេគ្គ កនេហត្វា ចានេលសិ៑ តានិ ឌិត្តកានេត ត្យុលិកនេក្កត បទិច្ឆិន្នានិ ចិឃ អនេហសុំ៑ នេពាឌិសនេត្តា , “នេពាឌិ អប្បត្វា ឥ្ចយំ បល្លង្កំ ត កិន្តិស្សាយី”តិ ចត្យុទង្គចិទិឃំ អឆិដ្ឋហិត្វា បល្លង្កំ អាក្យុឌិត្វា តិសិឌិ៑

តឌ្កាលនេញ្ញច យានេទា ពាហ្យុសហស្សំ យានេបត្វា ឌិឃឌ្ឍនេឃាជតសតិកំ កិទិនេយខលំ តាយ ហត្ថិំ អារុយ្ហតចនេឃាជតំ យានេពលំ កនេហត្វា អឌ្ឍក្ខិនេពត ឌ្លលោកឃយានេតា បគ្គនេតា ចិឃ អនេញ្ញាត្វនេត្តា ខ្លបសគ្គយិ៑ យហាសនេត្តា, “យឃ្យុធស បិនេទយិនេឃា ប្បុនេទត្តស្ស អនេញ្ញា សយណោ ចា ្រពាហ្វណោ ចា នេឆចោ ចា យានេទា ចា ្រពាហ្វា ចា សក្ខិ តត្ថិ, នេចស្សត្តនេទត្តការេច បត យឃ្យុសត្តសុ ចានេទសុ យហាបធឌឹ សក្ខិ អនេហាសិ;

ញាតិបិ មេ អយមេវ អចេតនា កដ្ឋកលិង្គរូបមា មហាបថវី សក្ខី”តិ ហត្ថំ បសារេតិ។ មហាបថវី តាវទេវ អយកូដេន បហតំ កំសថាលំ វិយ រវសតំ រវសហស្សំ មុញ្ចមានា វិរវិត្វា បរិវត្តមានា មារពលំ ចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ មុញ្ចនមកាសិ។ មហាសត្តោ សុរិយេ ធរមានេយេវ មារពលំ វិធមិត្វា បឋមយាមេ បុព្វេនិវាសញាណំ, មជ្ឈិមយាមេ ទិព្វចក្ខុំ វិសោធេត្វា បច្ឆិមយាមេ បដិច្ចសមុប្បាទេ ញាណំ ឱតារេត្វា វដ្ដវិវដ្ដំ សម្មសិត្វា អរុណោទយេ ពុទ្ធោ ហុត្វា , “មយា អនេកកប្បកោដិសតសហស្សំ អទ្ធានំ ឥមស្ស បល្លង្កស្ស អត្ថាយ វាយាមោ កតោ”តិ សត្តាហំ ឯកបល្លង្កេន និសីទិ។ អថេកច្ចានំ ទេវតានំ, “កិំ នុ ខោ អជ្ជាបិ ពុទ្ធត្តករា ធម្មា អត្ថី”តិ កង្ខា ឧទបាទិ។

អថ ភគវា អដ្ឋមេ ទិវសេ សមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ ទេវតានំ កង្ខំ ញត្វា កង្ខាវិធមនត្ថំ អាកាសេ ឧប្បតិត្វា យមកបាដិហារិយំ ទស្សេត្វា តាសំ កង្ខំ វិធមិត្វា បល្លង្កតោ ឦសកំ បាចីននិស្សិតេ ឧត្តរទិសាភាគេ ឋត្វា ចត្តារិ អសង្ខេយ្យានិ កប្បសតសហស្សញ្ច បូរិតានំ បារមីនំ ផលាធិគមដ្ឋានំ បល្លង្កញ្ច ពោធិរុក្ខញ្ច អនិមិសេហិ អក្ខីហិ ឱលោកយមានោ សត្តាហំ វីតិនាមេសិ, តំ ឋានំ អនិមិសចេតិយំ នាម ជាតំ។

អថ បល្លង្កស្ស ច ឋិតដ្ឋានស្ស ច អន្តរា បុរត្ថិមបច្ឆិមតោ អាយតេ រតនចង្កមេ ចង្កមន្តោ សត្តាហំ វីតិនាមេសិ, តំ ឋានំ រតនចង្កមចេតិយំ នាម ជាតំ។ តតោ បច្ឆិមទិសាភាគេ ទេវតា រតនឃរំ មាបយិំសុ, តត្ថ បល្លង្កេន និសីទិត្វា អភិធម្មបិដកំ វិសេសតោ ចេត្ថ អនន្តនយសមន្តបដ្ឋានំ វិចិនន្តោ សត្តាហំ វីតិនាមេសិ, តំ ឋានំ រតនឃរចេតិយំ នាម ជាតំ។ ឯវំ ពោធិសមីបេយេវ ចត្តារិ សត្តាហានិ វីតិនាមេត្វា បញ្ចមេ សត្តាហេ ពោធិរុក្ខមូលា យេន អជបាលនិគ្រោធោ តេនុបសង្កមិ, តត្រាបិ ធម្មំ វិចិនន្តោយេវ វិមុត្តិសុខញ្ច បដិសំវេទេន្តោ និសីទិ, ធម្មំ វិចិនន្តោ ចេត្ថ ឯវំ អភិធម្មេ នយមគ្គំ សម្មសិ – បឋមំ ធម្មសង្គណីបករណំ នាម, តតោ វិភង្គបករណំ, ធាតុកថាបករណំ, បុគ្គលបញ្ញត្តិបករណំ, កថាវត្ថុ នាម បករណំ, យមកំ នាម បករណំ, តតោ មហាបករណំ បដ្ឋានំ នាមាតិ។

តត្ថស្ស សណ្ហសុខុមបដ្ឋានម្ហិ ចិត្តេ ឱតិណ្ណេ បីតិ ឧប្បជ្ជិ; បីតិយា ឧប្បន្នាយ លោហិតំ បសីទិ, លោហិតេ បសន្នេ ឆវិ បសីទិ។ ឆវិយា បសន្នាយ បុរត្ថិមកាយតោ កូដាគារាទិប្បមាណា រស្មិយោ ឧដ្ឋហិត្វា អាកាសេ បក្ខន្ទឆទ្ទន្តនាគកុលំ វិយ បាចីនទិសាយ អនន្តានិ ចក្កវាឡានិ បក្ខន្ទា, បច្ឆិមកាយតោ ឧដ្ឋហិត្វា បច្ឆិមទិសាយ, ទក្ខិណំសកូដតោ ឧដ្ឋហិត្វា ទក្ខិណទិសាយ, វាមំសកូដតោ ឧដ្ឋហិត្វា ឧត្តរទិសាយ អនន្តានិ ចក្កវាឡានិ បក្ខន្ទា, បាទតលេហិ បវាឡង្កុរវណ្ណា រស្មិយោ និក្ខមិត្វា មហាបថវិំ វិនិវិជ្ឈិត្វា ឧទកំ ទ្វិធា ភិន្ទិត្វា វាតក្ខន្ធំ បទាលេត្វា អជដាកាសំ បក្ខន្ទា, សីសតោ សម្បរិវត្តិយមានំ មណិទាមំ វិយ នីលវណ្ណា រស្មិយោ ឧដ្ឋហិត្វា ឆ ទេវលោកេ វិនិវិជ្ឈិត្វា នវ ព្រហ្មលោកេ វេហប្ផលេ បត្វា ពុទ្ធាវាសេ ច វិនិវិជ្ឈិត្វា ចត្តារោ អារុប្បេ អតិក្កម្ម អជដាកាសំ បក្ខន្ទា។ តស្មិំ ទិវសេ អបរិមាណាសុ ចក្កវាឡេសុ អបរិមាណា សត្តា សព្វេ សុវណ្ណវណ្ណាវ អហេសុំ។ តំ ទិវសញ្ហិ បន ភគវតោ សរីរា និក្ខន្តា យាវជ្ជទិវសាបិ តា រស្មិយោ អនន្តា លោកធាតុយោ គច្ឆន្តេវ។

ឧច៎ ករចា អខបិលតិរេក្រោធ សត្តាហំ ចីតិភារយេត្វា តនេតា អបរំ សត្តាហំ យុចលិខេ្គ ហិសីទិ, ហិសិន្នយត្តរេប្បច ចស្ស សកល់ ចក្កចាត្យអកាឌ្ឍ ប្ញុទទេត្តា យហារអកាលខេយេឈា ក្អេបាឌិ៍ ឧចទ្ទុខេបិ កិទ យហារខេយេឈា ក្តីស្សុខេឃច កោរលេស្យុ ចស្សតិ ចក្កចត្តិយ៍ប្រចា ក្អេប្យទេត្ត ញុទេ្ឌ ចា៎ ញ្គោឆ ញុទ្ធកោរេល ក្អេបាឌិ៍ តស្មិ៍ បត ក្អេប្យទេត្ត យុចលិខេ្គា ភាកទាខា ចិទេត្តសិ – “អឃំ ខេយេឈា សត្តទិ យឃ្យាកចត់ បចិដ្ឋយេត្តច ក្អេប្យទេត្ត, ចាឃាការខេយស្ស លក្ខិ ចដ្ឋតី”តិ៍ ខេឃា សត្តទតភយឃំ បរិឃាគំ តិយ៉ូតិតុំ ខេកា្តរទេត្តាបិ ឧច៎ ការេត យឃ្យាយហប្សុល់ ភ កចិស្សតិ, ឥឃពលស្ស កាឃទេចឃ្យាចដ្ឋំ កាទិស្សាយីតិ យហត្តិ អត្តកាចំ កត្វា សត្វាទំ សត្តក្កត្ថុ ខេកាខេកហិ បរិក្ខិបិត្វា ក្អេបទិ ឲហំ ឆាទេឈិ៍ បរិខេក្ខបស្ស អខេត្តា ឌ្ឋការខេឃា ខេហដ្ឋា ខេលីហបឃាគប្យារខេណា អខេហាឃិ៍ ញ្ញុឆ្ថិតិឆ្ថិខេតត ញុទិឃាបខេធត សត្វា ចិហទិស្សតីតិ ភាកទាខស្ស អញ្ញាឃខេឃា អខេហាឃិ៍ តស្មា ឧច៎ យហត្តិ ឌ្ឋការំ បរិក្ខិបិ៍ យខេ្ញទតភបលូខេក្កា បញ្ញាទេត្តា ខេហាតិ, ក្អេបទិ ឃុចណ្ណតារកចិចិត្តិ ឃខេយាឃទិតកន្ធភាយកុឃុយកាយខេចលចិតាត់ អខេហាឃិ៍ ចត្យស្សុ ខេកោរណាស្សុ កន្ធតេលេភ ឌីបិ ខលិតា, ចត្យស្សុ ខឃាស្សុ ចិចទិត្វា ចន្ទភកាទណ្ឌកា ឆបិតា៍ ឧច៎ ករចា តំ សត្តាហំ តត្វ ចីតិភារយេត្វា តនេតា អបរំ សត្តាហំ ទាខាឃតខេត ហិសីទិ៍

អដ្ឋខេយ សត្តាខេហ ឃខេក្កត ខេឥចាតយិខេ្គត អាកចំ ចត្តាកដ្ឋប្បា ឌ្ឋឃឆហទីតកប្បា ពាឌិត្វា យុចំ ខេឆាចិត្វា ចត្យហិ ខេលីកបាខេលហិ ក្អេបតិខេត បច្ចុខេញ្ញុខេឃលយខេយ បខេត្ត តបុស្សកល្លិកាគំ បិណ្ឌបាតំ បរិក្ខ្លិត្វា បុត បច្ចាកត្វា អខបិលតិរេក្រោធ ហិសិន្នស្ស ឃត្តាញុទ្ធាគំ អាចិខេណ្ណា អឃំ ចិតខេក្កា ក្អេបាឌិ៍

តត្វ បណ្ឌិខេតាតិ បណ្ឌិច្ចេត ឃយន្នាកខេតា៍ ចិឃខេត្តាតិ ខេចឃ្យត្តិខេឃត ឃយន្នាកខេតា៍ ខេយឆាចីតិ ធាតុប្បត្តិឃា បញ្ញាឃ ឃយន្នាកខេតា៍ អប្យទខក្ខខាតិខេកាតិ ឃយាបត្តិឃា ចិក្ខម្ភិតត្វា តិក្កិខេលឃខាតិខេកា ចិឃុទ្ធខេត្តា៍ អាខាតិស្សតីតិ ឃល្លខេក្ខស្សតិ បដិចិញ្ញិស្សតិ៍ ខោលាហប្បា បត ខេយតិ យឃ្យឃ្យិ ឃត្ញាញាតញ្ញាណំ ក្អេបខ្ចិ៍ ករចា កិទ ខេឥចតាឃ កចិខេតខេតច តិដ្ឋំ អកត្វា ឃឃយ្យិ ឃត្ញាញាតញ្ញាខេណាត ឌ្ឋខេលីខេកខេត្តា ញ្គោខេតា ឃត្តយខិចឃយត្វខេក កាល់ កត្វា អាកិញ្ចាញ្ញាឃតខេត តិញ្ញាខេត្តាតិ អដ្ឋឃ៍ តំ ឃន្ធាឃាហ – “ខោលាហប្បា បត ខេយ ឥស្សត់ ក្អេបាឌី”តិ៍ យហាខាតិខេឃាតិ ឃត្តខិចឃត្ថូខេទ បត្តញ្ញយក្ខុលខេតា បរិហីភត្តា យហតី ខាតិ អស្សាតិ យហាខាតិខេឃា៍ អក្ខខេណ តិញ្ញាតត្តា កត្វា ខេឥឃិឃយាគំ ឆយ្យយិស្ស ខេឃាតុំ ខេឃាតប្បឃាខេឥា ភត្ថិ, ញ្គោឆ ឆយ្យខេឥឃតដ្ឋាគំ អាកាយតបិឥាបិ ភត្ថិ, ឧច៎ យហាខាតិខេឃា ខាខេតាតិ ឥខេស្សតិ៍ អក៌ខេឥាឃកាលក្កខេតាតិ អឌ្ឍទេត្ត កាលក្កខេតា៍ ខោលាហប្បា បត ខេយតិ យឃ្យឃ្យិ ឃត្ញាញាតញ្ញាណំ ក្អេបាឌិ៍ ញ្គោឆាបិ កិទ ករចា ខេឥចតាឃ ចចខេតត ឃត្តិដ្ឋាគំ អកត្វា ឃត្ញាញាតញ្ញាខេណាត ឌ្ឋខេលីខេកខេត្តា “ហិខេឃ្យា អឌ្ឍទេត្ត កាលក្កត្វា ក្អេខេកា ទាយបុខេត្តា ខេតចឃញ្ញាភាឃញ្ញាឃតខេត តិញ្ញាខេត្តា”តិ អដ្ឋឃ៍ តស្មា ឧចយាហ៍ ខេឃឃំ បុទិយភឃឃខិឃខេយច៍ ពាហុការាតិ ពាហុបការា៍ បឆាតបហិតត្តិ ក្អេបដ្ឋហិស្មុតិ បឆាតត្វាឃ ខេបឃិតត្តកាចំ ចឃតដ្ឋាខេត បរិខេចណាឃយ្យញ្ញខេតត បត្តចីចទំ កខេហត្វា អត្យពាន្ធខេតត យុខេលាឥកឥត្តកដ្ឋឥាភាតាឌិភា ច ក្អេបដ្ឋហិឃ្យុ៍ ខេកា បត ខេត បច្ចាចក្កិឃា ភាយ? ខេឃខេត –

ទាខេយា ឆខេខា លក្ខខេណា ខេខាតិយត្តិ,

ឃខេញ្ញា ឃុខេកាខេខា ឃុឃាខេយា ឃុឥខេត្តា;

ឯតេ តទា អដ្ឋ អហេសុំ ព្រាហ្មណា,

ឆឡង្គវា មន្តំ វិយាករិំសូតិ។

ពោធិសត្តស្ស ជាតកាលេ សុបិនបដិគ្គាហកា ចេវ លក្ខណបដិគ្គាហកា ច អដ្ឋ ព្រាហ្មណា។ តេសុ តយោ ទ្វេធា ព្យាករិំសុ – "ឥមេហិ លក្ខណេហិ សមន្នាគតោ អគារំ អជ្ឈាវសមានោ រាជា ហោតិ ចក្កវត្តី, បព្ពជមានោ ពុទ្ធោ"តិ។ បញ្ច ព្រាហ្មណា ឯកំសព្យាករណា អហេសុំ – "ឥមេហិ លក្ខណេហិ សមន្នាគតោ អគារេ ន តិដ្ឋតិ, ពុទ្ធោវ ហោតី"តិ។ តេសុ បុរិមា តយោ យថាមន្តបទំ គតា, ឥមេ បន បញ្ច មន្តបទំ អតិក្កន្តា។ តេ អត្តនា លទ្ធំ បុណ្ណបត្តំ ញាតកានំ វិស្សជ្ជេត្វា "អយំ មហាបុរិសោ អគារំ ន អជ្ឈាវសិស្សតិ, ឯកន្តេន ពុទ្ធោ ភវិស្សតី"តិ និព្ពិតក្កា ពោធិសត្តំ ឧទ្ទិស្ស សមណបព្ពជ្ជំ បព្ពជិតា។ តេសំ បុត្តាតិបិ វទន្តិ។ តំ អដ្ឋកថាយ បដិក្ខិត្តំ។

ឯតេ កិរ ទហរកាលេយេវ ពហូ មន្តេ ជានិំសុ, តស្មា តេ ព្រាហ្មណា អាចរិយដ្ឋានេ ឋបយិំសុ។ តេ បច្ឆា អម្ហេហិ បុត្តទារជដំ ឆឌ្ឌេត្វា ន សក្កា ភវិស្សតិ បព្ពជិតុន្តិ ទហរកាលេយេវ បព្ពជិត្វា រមណីយានិ សេនាសនានិ បរិភុញ្ជន្តា វិចរិំសុ។ កាលេន កាលំ បន "កិំ, ភោ, មហាបុរិសោ មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខន្តោ"តិ បុច្ឆន្តិ។ មនុស្សា, "កុហិំ តុម្ហេ មហាបុរិសំ បស្សិស្សថ, តីសុ បាសាទេសុ តិវិធនាដកមជ្ឈេ ទេវោ វិយ សម្បត្តិំ អនុភោតី"តិ វទន្តិ។ តេ សុត្វា, "ន តាវ មហាបុរិសស្ស ញាណំ បរិបាកំ គច្ឆតី"តិ អប្បោស្សុក្កា វិហរិំសុយេវ។ កស្មា បនេត្ថ ភគវា, "ពហុការា ខោ មេ បញ្ចវគ្គិយា"តិ អាហ? កិំ ឧបការកានំយេវ ឯស ធម្មំ ទេសេតិ, អនុបការកានំ ន ទេសេតីតិ? នោ ន ទេសេតិ។ បរិចយេនេវ ហេស អាឡារញ្ចេវ ឧទកញ្ច ឱលោកេសិ។ ឯតរហិ បន ពុទ្ធខេត្តេ ឋបេត្វា អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញំ បឋមំ ធម្មំ សច្ឆិកាតុំ សមត្ថោ នាម នត្ថិ។ កស្មា? តថាវិធឧបនិស្សយត្តា។

បុព្ពេ កិរ បុញ្ញករណកាលេ ទ្វេ ភាតរោ អហេសុំ។ តេ ឯកតោវ សស្សំ អកំសុ។ តត្ថ ជេដ្ឋកស្ស "ឯកស្មិំ សស្សេ នវវារេ អគ្គសស្សទានំ មយា ទាតព្ព"ន្តិ អហោសិ។ សោ វប្បកាលេ ពីជគ្គំ នាម ទត្វា គព្ភកាលេ កនិដ្ឋេន សទ្ធិំ មន្តេសិ – "គព្ភកាលេ គព្ភំ ផាលេត្វា ទស្សាមា"តិ។ កនិដ្ឋោ "តរុណសស្សំ នាសេតុកាមោសី"តិ អាហ។ ជេដ្ឋោ កនិដ្ឋស្ស អននុវត្តនភាវំ ញត្វា ខេត្តំ វិភជិត្វា អត្តនោ កោដ្ឋាសតោ គព្ភំ ផាលេត្វា ខីរំ នីហរិត្វា សប្បិផាណិតេហិ យោជេត្វា អទាសិ, បុថុកកាលេ បុថុកំ ការេត្វា អទាសិ, លាយនេ លាយនគ្គំ វេណិករណេ វេណគ្គំ កលាបាទីសុ កលាបគ្គំ ខលគ្គំ ភណ្ឌគ្គំ កោដ្ឋគ្គន្តិ ឯវំ ឯកសស្សេ នវវារេ អគ្គទានំ អទាសិ។ កនិដ្ឋោ បនស្ស ឧទ្ធរិត្វា អទាសិ, តេសុ ជេដ្ឋោ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញត្ថេរោ ជាតោ, កនិដ្ឋោ សុភទ្ទបរិព្ពាជកោ។ ឥតិ ឯកស្មិំ សស្សេ នវន្នំ អគ្គទានានំ ទិន្នត្តា ឋបេត្វា ថេរំ អញ្ញោ បឋមំ ធម្មំ សច្ឆិកាតុំ សមត្ថោ នត្ថិ។ "ពហុការា ខោ មេ បញ្ចវគ្គិយា"តិ ឥទំ បន ឧបការានុស្សរណមត្តេនេវ វុត្តំ។

ឥសិបតនេ មិគទាយេតិ តស្មិំ កិរ បទេសេ អនុប្បន្នេ ពុទ្ធេ បច្ចេកសម្ពុទ្ធា គន្ធមាទនបព្ពតេ សត្តាហំ និរោធសមាបត្តិយា វីតិនាមេត្វា

តិរោធា ចុដ្ឋាយ តាកលតាគត្តកដ្ឋិ លាឌិត្វា អតោតត្តគតេហ យុល់ ឆោចិត្វា បត្តឌីចរយាគាយ អាកាតេសត អាកត្តា តិបតត្ថិ៍ តត្ថ ឌីចរំ បរិទុបិត្វា តកទេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កតាកត្តកិច្ចា កយតកាលេបិ តតោរយេច ក្តប្បតិត្វា កន្តត្តិ៍ ត្ថតិ ត្ថសយោ ៤ត្ត តិបតត្ថិ ក្តប្បតត្ថិ ចាតិ តំ ឆាតំ ត្ថសិបតតត្ថិ សដ្ឋ កតំ៍ យិកាតំ បត អកយត្វាយ ឌិត្តត្វា យិកគាយោតិ ចុច្ចតិ៍ តេតត ចុត្តំ "ត្ថសិបតតេ យិកគាយេ"តិ៍

១ប័រ៍អត្តទា ច កឃំ អត្តទា ច ឆោឌិត្តិ កឃាយ ច ឆោឌិស្ស ច ចិចទេ តិកាចុតត្តទេ ផាតេត៍ ឆោឌិយណ្ឌតោ ហិ កឃា តឹហិ កាចុតាតិ៍ ជាទាលឃឹ អដ្ឋាទស យោឌតាតិ៍ ក្តបកោ ឆោឌិយណ្ឌស្ស ច កឃាយ ច អត្តទេ ករចត្តិ អដ្ឋស៍ អត្តទាសឌ្ឋត បត យុត្តត្តា ក្តបយោកចចតំ កតំ៍ ត្រឹឌិសេស្ស ច ផាតេស្ស អក្លូទចិត្តកា "អត្តទា កាយច្ចា តឌិច្ចា ឃាតឹ"តិ ៤ចំ ៤កយេច អត្តទាសង្គំ បយុជ្ជត្តិ៍ សោ ទុតិយបទេតបិ យោឌតទេត្តា ហោតិ ៍ អយោឌិយយាតេ ក្តបយោកចចតំ ត បិបុណាតិ៍ ត្ថឆ បត យោឌត្វា ៤ច ចុទេត្តាតិ៍ អដ្ឋាតយក្កបដិបតត្តិ អដ្ឋាតសដ្ឋាតំ យក្កំ បដិបតំ, ឌីឈយក្កបដិបតត្តិ អទេត្វា៍ អដ្ឋាតយក្កកយតសយយស្ស ហិ ចិករដ្ឋ "អដ្ឋយោឌតំ កន្តិស្សាឃឹតិ កុជ្ជិតត្តា"ត្តិអាឌិចចតតោ (បរិចិ៍ ១០ប័) អដ្ឋយោឌតយិ អដ្ឋាតយក្កា ហោតិ៍ ឆោឌិយណ្ឌតោ បត កឃា តិកាចុតំ៍

សត្តាកិក្មតិ សត្តំ តោក្ខយកឆយុំ អកិកចិត្វា ឌិតោ៍ សត្តាចិក្មតិ សត្តំ ចត្យក្ខយកឆយុំ អចេចឌិ អញ្ញាសិ៍ សទេត្តាស្ស ឆយុស្ស អត្ថបលិទេត្តាតិ សទេត្តាស្ស តោក្ខយកឆយុស្ស កិលេសលេបតេត អត្ថបលិទេត្តា៍ សត្តំ ឌតោហតិ សត្តំ តោក្ខយកឆយុំ ឌហិត្វា ឌិតោ៍ តល្យាក្លូយេ ចិយុទេត្តាតិ តល្យាក្លូយេ តិត្តាតេ អាទយុលតោ ចិយុទេត្តា៍ សឃំ អកិញ្ញាឃាតិ សត្តំ ចត្យក្ខយកឆយុំ អត្តតាច ឌាតិត្វា៍ កយុត្ថិសេឃ្សត្តិ កំ អត្ថា "អឃំ ឆេយ អាចទិយោ"តិ ក្តត្តិសេឃ្យ៍

ត ឆេយ អាចទិយោ អត្ថិតិ លេកិក្យត្តទឆយុ យឃ្យាអាចទិយោ តាយ តត្ថិ៍ តត្ថិ ឆេយ បដិបុក្កលេតិ យឃ្យាបដិកាកបុក្កលេ តាយ តត្ថិ៍ សយុាសត្ថុទ្ធាតិ សហេត្យតា តយេត ចត្តាទិ សច្ចាតិ សឃំ ត្យដ្ឋា៍ សិតិក្មតោតិ សត្តាកិលេសក្កិតិត្តាបតេត សិតិក្មតោ៍ កិលេសាតំយេច តិត្យតត្វា តិត្យតោ៍ កាសិតំ បុទត្តិ កាសិទដ្ឋ តកទំ៍ អាហត្ថំ អយតក្យត្តកិត្តិ ឆយុចក្កបដិលិកាយ អយតតេកទិ៍ បហទិស្សាឃឹតិ កន្តាយិ៍ អទហសិ អតត្តឌិតោតិ អតត្តឌិតោតិ កចិត្យំ ឃុទេត្តា៍ ហុបេឃ្យ បិចុសោតិ, អាចុសោ, ៤ចយិ តាយ កចេឃ្យ៍ បក្កាឃឹតិ ចក្កហាទឌតបឌំ តាយ អកយាសិ៍

តទេត្តកំ យិកលុច្ចកកាយកំ តិស្សាយ ចាសំ កប្បេសិ៍ ឌដ្ឋកលុច្ចកោ តំ ក្តបដ្ឋាសិ៍ តស្ថិច្ចា ឌតបឆេ ចណ្ឌា យក្លីកា ហោត្តិ៍ អឆ តំ ៤កាយ ចាដិឃា ចសារបសុំ, យិកលុច្ចកោ ក្មទេ យិកចំ កន្តទេត្តា "អយ្យាកំ អទហទេត្ត យា បយឌ្ឈី"តិ លាចំ តាយ ឌឹតទំ អាលាបេត្វា អកយាសិ សត្ថិ បុត្តកាតុកហិ៍ សា ចស្ស ឌឹតា ឥស្សតឹឃា ហោតិ កោដ្ឋាសសយ្យត្តា៍ ទុតិយឌិចសេ ក្តបកោ ឈទំ អាកតោ តំ គាទិកំ សត្តំ ក្តបចាទំ កត្វា បរិចិសិត្យំ ក្តបកតំ ឌិស្វា ទាតេកត អកិក្មតោ កុជ្ជិតុយិ អសទេក្កាទេត្តា កាឌតេត កត្ថំ អាគាយ ចសតដ្ឋាតំ កត្វា កត្ថំ ៤កយទេត្ត តិក្លីបិត្វា សចេ លាចំ លកាយិ, ឌីចាយិ, តោ ចេ, យទាឃឹតិ តិទាហាទោ សឃិ៍ សត្តទេយ ឌិចសេ យាកចិកោ អាកត្តា ឌឹតទំ ក្តបកស្ស បចត្តិ បុន្តិ៍ សា "៤កឌិចសេយេច អាកត្តា បុត តាកតបុទេត្តា"តិ អាហ៍ យាកចិកោ អាកតទេចសេតេច តំ ក្តបសក្កយិត្វា បុន្តិស្សាឃឹតិ តំលល់យេច កត្វា "កិំ, ករត្ត, អប្បាសុក"ត្តិ បិតេឆ បទាយសទេត្តា បុន្តិ៍ ក្តបកោ តិត្តុតទេត្តា បរិចត្តតិយេច៍ សោ "ចឆឆ ករត្ត, ឃំ យឃា សក្កា កាតុំ, តំ សត្តំ

ករិស្សាមី”តិ អាហ។ ឧបកោ, “សចេ ចាបំ លភាមិ, ជីវាមិ, នោ ចេ, ឯត្ថេវ មរណំ សេយ្យោ”តិ អាហ។ ជានាសិ បន, ភន្តេ, កិញ្ចិ សិប្បន្តិ។ ន ជានាមីតិ។ ន, ភន្តេ, កិញ្ចិ សិប្បំ អជានន្តេន សក្កា ឃរាវាសំ អធិដ្ឋាតុន្តិ។

សោ អាហ – “នាហំ កិញ្ចិ សិប្បំ ជានាមិ, អបិច តុម្ហាកំ មំសហារកោ ភវិស្សាមិ, មំសញ្ច វិក្កិណិស្សាមី”តិ។ មាគវិកោ, “អម្ហាកម្បិ ឯតទេវ រុច្ចតី”តិ ឧត្តរសាដកំ ទត្វា ឃរំ អានេត្វា ធីតរំ អទាសិ។ តេសំ សំវាសមន្វាយ បុត្តោ វិជាយិ។ សុភទ្ទោតិស្ស នាមំ អកំសុ។ ចាបា តស្ស រោទនកាលេ “មំសហារកស្ស បុត្ត, មិគលុទ្ទកស្ស បុត្ត មា រោទី”តិអាទីនិ វទមានា បុត្តតោសនគីតេន ឧបកំ ឧប្បណ្ឌេសិ។ ភទ្ទេ ត្វំ មំ អនាថោតិ មញ្ញសិ។ អត្ថិ មេ អនន្តជិនោ នាម សហាយោ។ តស្សាហំ សន្តិកេ គមិស្សាមីតិ អាហ។ ចាបា ឯវមយំ អដ្ដីយតីតិ ញត្វា បុនប្បុនំ កថេតិ។ សោ ឯកទិវសំ អនារោចេត្វាវ មជ្ឈិមទេសាភិមុខោ បក្កាមិ។

ភគវា ច តេន សមយេន សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ មហាវិហារេ។ អថ ខោ ភគវា បដិកច្ចេវ ភិក្ខូ អាណាបេសិ – “យោ, ភិក្ខវេ, ‘អនន្តជិនោ’តិ បុច្ឆមានោ អាគច្ឆតិ, តស្ស មំ ទស្សេយ្យាថា”តិ។ ឧបកោបិ ខោ “កុហិំ អនន្តជិនោ វសតី”តិ បុច្ឆន្តោ អនុបុព្ពេន សាវត្ថិំ អាគន្ត្វា វិហារមជ្ឈេ ឋត្វា កុហិំ អនន្តជិនោតិ បុច្ឆិ។ តំ ភិក្ខូ ភគវតោ សន្តិកំ នយិំសុ។ សោ ភគវន្តំ ទិស្វា – “សញ្ជានាសិ មំ ភគវា”តិ អាហ។ អាម, ឧបក, សញ្ជានាមិ, កុហិំ បន ត្វំ វសិត្ថាតិ។ វង្កហារជនបទេ, ភន្តេតិ។ ឧបក, មហល្លកោសិ ជាតោ, បព្ពជិតុំ សក្ខិស្សសីតិ។ បព្ពជិស្សាមិ, ភន្តេតិ។ ភគវា បព្ពាជេត្វា តស្ស កម្មដ្ឋានំ អទាសិ។ សោ កម្មដ្ឋានេ កម្មំ ករោន្តោ អនាគាមិផលេ បតិដ្ឋាយ កាលំ កត្វា អវិហេសុ និព្ពត្តោ និព្ពត្តក្ខណេយេវ អរហត្តំ បាបុណីតិ។ អវិហេសុ និព្ពត្តមត្តា ហិ សត្ត ជនា អរហត្តំ បាបុណិំសុ, តេសំ សោ អញ្ញតរោ។

វុត្តញ្ហេតំ –

“អវិហំ ឧបបន្នាសេ, វិមុត្តា សត្ត ភិក្ខវោ;

រាគទោសបរិក្ខីណា, តិណ្ណា លោកេ វិសត្តិកំ។

ឧបកោ បលគណ្ឌោ ច, បុក្កុសាតិ ច តេ តយោ;

ភទ្ទិយោ ខណ្ឌទេវោ ច, ពាហុរគ្គិ ច សិង្គិយោ;

តេ ហិត្វា មានុសំ ទេហំ, ទិព្ពយោគំ ឧបច្ចគុ”ន្តិ។ (សំ។ និ។ ១។១០៥);

១៥៩។ សណ្ឋបេសុន្តិ កតិកំ អកំសុ។ ពាហុល្លិកោតិ ចីវរពាហុល្លាទីនំ អត្ថាយ បដិបន្នោ។ បធានវិព្ភន្តោតិ បធានតោ វិព្ភន្តោ ភដ្ឋោ

បរិហីនោ៉ អាចរេត្វា ពាហុល្លាយាតិ ចីចរាទីនំ ពាហុលកាចត្វាយ អាចរេត្វា៉ អបិច ខោ អាសតំ ផរេបតត្តិ អបិច ខោ បតស្ស វ្វគ្គរុលេ តិត្ថាត្តស្ស អាសតយត្តំ ផរេបតត្តិ ចឌិស្ស៉ តាសក្លិស្សតិ ព្យដ្ឋាតុភារេចត ព្យដ្ឋពេឌសា អភិក្ខតា អត្តនោ ពតិកាយ ផាតំ តាសក្លិស្ស៉ តារេយត ច អាចុរេសាចារេគត ច សយុគាចទត្តិតិ ពោតយាតិ, អាចុរេសាតិ ច ចគត្តិ៉ អាចុរេសា ពោតយ, យឃំ វ្វរុចេលិឃំ បឆាតកាលេ ព្យឃ្យាបត្តឱចរ៉ ពេហត្វា ចិចរិយា យុរោលាគកំ គត្តពដ្ឋំ អគយា ចុត្តបរិចេលំ សយុទ្ធឹយា បឋា ពោ ពេត ចត្តប្បដិបត្តិយកាសិ, ពត្ថិ អរេយ្យា បក្កតេត្តស្ស ត ចិត្តឃិត្វាតិ ឲចទ្វបិ ពឆំ ពរេឆត្តិតិ អរេត្វា៉ ព្ទរិឃាឃាតិ ទុក្ករិរិឃាឃ៉ បដិបគាឃាតិ ទុក្ករបដិបត្តិឃា៉ ទុក្ករកាធិកាឃាតិ បសតបសត-យុក្កឃ្ឍសាឌិអាហរពរពលាឌិតា ទុក្ករពររពលាត៉ អភិជាតាឆ រេយ ពេតាតិ អភិជាតាឆ តុ យេយ៉ ឲចទ្វបំ បកាចិតរេយតត្តិ ឲចំ ឲចទ្វបំ ចាល្យរកគត្តិ អរេត្វា៉ អបិ តុ អហំ វ្វរុចេលិឃ បឆារេត ព្យយ្យាំ សដ្ឋលាតត្តំ អតុក្កដ្ឋលាតត្តំ ទត្តិ ចា ឌិចា ចា អាកត្វា, – “អាចុរេសា, យា ចិតក្កឃិត្វ, យឃ្យាឌ្ឍការេសា ចា តិឃិត្តំ ចា បញ្ញាយតី”តិ ឲចទ្វបំ ពត្ថិ ចចតរេគំ អកាសិត្តិ អធិប្បារេឃា៉ ពេត ឲពបរេគតេច សតិ លភិត្វា វ្វប្បត្តការេចា, “ហត្ថ អឋ្ឋា ឲស ព្យដ្ឋា ឌារេតា”តិ សដ្ឋហិត្វា ពេតា ពេហតំ, ភពេត្តតិ អាហំស្ស៉ អសក្លិ ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, បញ្ចចក្កិរេយ ភិក្ខុ សញ្ញារេបតុត្តិ អហំ , ភិក្ខវេ, បញ្ចចក្កិរេយ ភិក្ខូ ព្យដ្ឋា អហត្តិ ឌាតារេបតំ អសក្លិ៉ តគា បត ភពចា វ្វរេបិសឆឌិចរេសរេយច អាកត្ថិ៉ អត្តនោ ព្យដ្ឋកាចំ ឌាតារេបត្វា ពោលដ្ឋញ្ញារេត្វ កាយសក្លិ ពត្វា ផរុចក្កប្បចត្តតស្សត្តំ ពរេឆសិ៉ ស្សត្តបរិរេឃាសារេត ឆេរា អដ្ឋារសហិ ព្រាហ្មពោឌីហិ សទ្ធិំ រេសាតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ៉ ស្សុរិរេឃ ឆរយារេតរេយច រេគសតា តិដ្ឋាសិ៉ ភពចា តរេត្វច ចស្ស វ្វបកត្ថិ៉

រេត្វបិ ស្សុគំ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខូ ឌ្វចគាយឹតិអាឌិ បិដិបគឌិចសរេតា បដ្ឋាយ បិណ្ឌបាតត្វាយបិ ពាយំ អប្បចិសតឌីបតត្វំ ចុត្តំ៉ រេតសត្យាភិក្ខូតំ ពយ្យដ្ឋារេតស្ស វ្វប្បត្តយលចិរេសាឆតត្វំ ភពចា អរេត្វាចិហាររេយច អរេហាសិ៉ វ្វប្បរេត្តវ្វប្បរេត្ត ពយ្យដ្ឋាតយលេ ពេតបិ ភិក្ខូ ភពចរេតា សត្តិកំ ពត្វា បុច្ឆត្តិ៉ ភពចាបិ ពេតសំ តិសិត្តដ្ឋាតំ ពត្វា យលំ ចិរេតារេគតិ៉ អឆ ពេតសំ ភពចតា ឲចំ តិហេដភពេត្តត ឌ្វចឌិយយាតាតំ ចប្បរេត្វរេរា បិដិបគឌិចរេស រេសាតាបត្តោ អរេហាសិ៉ ភគ្គិយរេត្វរេរា ទុតិឃាឃំ, យហាតាយរេត្វរេរា តតិឃាឃំ, អស្សជិរេត្វរេរា ចតុត្ថិឃំ៉ បក្ខស្ស បត បញ្ចមិឃំ សព្វេច ពេត ឲពរេតា សត្តិបិរេតត្វា អតត្តលក្ខលាស្សត្តំ ពរេឆសិ, ស្សត្តបរិរេឃាសារេត សព្វេបិ អរហត្តផលេ បតិដ្ឋហិំស្ស៉ ពេតភាហ – “អឆ ខោ, ភិក្ខវេ, បញ្ចចក្កិឃា ភិក្ខូ យឃា ឲចំ ឌ្វចឌិយយាតា...រេប... អតុត្តរំ រេយាគក្ខេមំ តិព្វាតំ អជ្ឈាមំស្ស...រេប... តត្ថិ ទាតិ បុតព្ភរេចា”តិ៉ ឲត្តកំ ពឆាយក្កំ ភពចា ឃំ បុរេត្ថា អចច – “ព្យរេយត្ថិ យយរេត្វច បញ្ចចក្កិឃាតត្វា យក្កំ អារុឡ្ហា, អរិយបរិរេយសតា ព្យយ្យាំ បរិរេយសតា”តិ ព្ទាយំ ឲពរេយច អតុសត្ថិ គរេស្សរេត្វា អាហរិ៉

ឲបសិ៉ ព្ទគាតិ យស្មា ត អភារិឃាតំរេយច បញ្ចកាយគុលបរិរេយសតា ហោតិ, អភារិឃាតយឹ ចត្តារេរា បច្ចរេយ អប្បច្ចរេចក្ខិត្វា បរិភុញ្ជត្តាតំ បញ្ចកាយគុលចរេសត អតរិយបរិរេយសតា ហោតិ, តស្មា តំ គរេស្សតុំ បញ្ចិរេយ, ភិក្ខវេ, កាយគុលាតិអាឌិយាហ៉ តត្ថ តចរេត្តស្ស បត្តឱចរាទីស្ស ចក្ខុចិញ្ញោយ្យា រូបាតិអាឌរេយា ចត្តារេរា កាយគុលា លព្ភត្តិ៉ ររេសា បរេតត្វ បរិរេភារេសា ហោតិ៉ យតុញ្ញោ បិណ្ឌបារេត រេភសដ្ឋេ ច បញ្ចាបិ លព្ភត្តិ៉ រេសតាសតយឹ ឱចររេ ចិយ ចត្តារេរា៉ ររេសា បត ឲត្តាបិ បរិរេភាររេសាច៉ រេយ ហិ ពេឆិ, ភិក្ខវេតិ ពស្មា អារកិ? ឲចំ បញ្ចា កាយគុរេលា គរេស្សត្វា ព្ទគាតិ រេយ ឲចំ ចរេគឃ្យំ, “បត្ថាឌិតពាលរេតា បដ្ឋាយ អតរិយបរិរេយសតា តាយ គុរេតា, អរិយបរិរេយសតាច បត្ថាឌិតាត”ត្តិ, ពេតសំ បដិរេសឆតត្វាយ “បត្ថាឌិតាតយឹ ចត្តុស្ស បច្ចរេយស្ស អប្បច្ចរេចក្ខលបរិរេភារេកា អតរិយបរិរេយសតា ឲចា”តិ គរេស្សតុំ ព្ទាយំ រេគសតំ អារកិ៉ តត្ថ ពឆិតាតិ តណ្ហារេពរេឆត ពឆិតា៉ យុច្ឆិតាតិ តណ្ហាយុច្ឆាយ យុច្ឆិតា៉

អញ្ញោបត្ថាតិ តល្យាយ អញ្ញោកាឡូហា៑ អតាឌីតចងស្សាចិតោតិ អាឌីតចំ អបស្សត្តា៑ អតិស្សរលបញ្ញាតិ តិស្សរលំ ទុច្ចតិ បច្ចេចក្ខលកោលំ៑ តេ តេត ចិទហិតា៑

ឰងាតិ តស្សត្ថស្ស សាឆក់ ថ្លបមំ ឥតស្សត្តោ តេសឃ្យិធាបិ, កិក្ខេចតិអាឌិយាហ៑ តតេ្របំ ឰបមុសំសត្ថគំ ចេឌិតត្ថំ – អារញ្ញាកយកោ ចិឃ ហិ សយលេ្រាហ្ុលា, លុង្គកោត អទញ្ញោ ធបិតបិតេយា ចិឃ ចត្តារោ បច្ចយា, តស្ស លុង្គស្ស បិយទាឞិ អញ្ញោត្ថទិត្វា សយតការេលិ ចិឃ តេនំ ចត្តារោ បច្ចយេ អបច្ចុចក្ខិត្វា បទិកោកាកាលេ៑ លុង្គកោ អាកច្ឆត្តេ យកាស្ស តេយត កាមំ អកយតការេលិ ចិឃ សយលេ្រាហ្ុលាតំ យារស្ស ឃធាកាយកតោហឹយការេលិ, យារចនំ ថ្លបកតការចាតិ អត្វោ៑ យកាស្ស បត អតាច្ចស្ស បិយទាឞិ អឆឹសយិតការេលិ ចិឃ សយលេ្រាហ្ុលាតំ ចត្យូ បច្ចយេយុ បច្ចេចក្ខលបទិកោកោ, លុង្គកោ អាកច្ឆត្តេ យកាស្ស តេយត កាមំ កយតំ ចិឃ សយលេ្រាហ្ុលាតំ យារចនំ អត្តបកយតំ ចេឌិតត្ថំ៑ ចិស្សត្វោតិ តិគ្គយោ តិទាសត្ថោ៑ តេសនំ សត្តត្ថ ថ្លត្តាគត្វេយចាតិ៑

បបញ្ចាស្ថឆតិយា យត្តិយតិកាឃជ្ជកធាឃ

បិយទាឞិស្ថត្តចណ្ណុតា តិង្គិតា៑

អទិឃបទិយេយសតាតិបិ ឲតស្សេច តាមំ៑

លឹ៑ ធ្វឌអហត្ថិបកោបយស្ថត្តចណ្ណុតា

១ប៉ប៉៑ឲចំយេ ស្ថតត្តិ ធ្វឌអហត្ថិបកោបយស្ថត្តំ៑ តត្វ សត្ថាតេសតេត ចឡូអធាកិទតេធតាតិ, “តេសតា ស្ថឆំ អស្សា ឃុត្តា ទោហត្តិ តេសតាលក្ខារោ៑ តេសតេតា ទតេធា តេសតាលក្ខារោ តេសតាបទិធារោ, តេសតា ទស្ថិយោ, តេសតា បតេតាឆលឌ្ជ, តេសតំ លត្តំ, តេសតំ ថ្លឹបុំ, តេសតាតិ ចត្វាតិ, តេសតា ថ្លបិហតា, តេសតាឃ ស្ថឆំ ធាលឌឹឌតិយា ឌីឌិឃតី”តិ (សំ៑ តិ៑ ទ័៑៣) ឲចំ ទុទត្តត សកាលតេសតេត ចត្យូហិ ចឡូអធាហិ ឃុត្តទតេធតា៑

ទតេធា ច តាទេយសា ទុចិនោ ទោហតិ – ទោយាឆទតេធា, អលក្ខារទតេធាតិ៑ តត្វ ទោយាឆទតេធា ចត្យូទស្សសណ្ហារតា ទោហតិ តាតិយហា, ក្ខិត្តំ តិណ្ណំ ចា ឌតាតំ កហលាសយត្វោ៑ អលក្ខារទតេធា យហា ទោហតិ, ឌីឈតេតា ឌីឈេយា, ឞុធ្វលតោ ឞុធ្វលេ៑ តត្វ លត្តក្កាហកោ ធាលឌឹឌតិក្កាហកោ តាលចល្ហក្កាហកោតិ ឲចំ អដ្ឋ ចា ឥស ចា ស្ថុតេត ធាត្យំ ចា តិឞឹឌិត្យំ ចា តិបឌ្ចិត្យំ ចា សត្ថោត្តិ, អឃមេ្យិ អលក្ខារទតេធាយេធ៑ តេសា សត្ថោ សចក្កបញ្ចារក្ខត្តទោ ទឌតបទិក្ខិត្វា អតោហឞិ៑ ចឡូអធា បកតិយា តេសតចណ្ហាធ៑ បសាឆតម្បិ តាឌិសំ ទឌតយមំ អតោហឞិ៑ ទស្ថិយោបិ ទឌតបតាឡូត្ត ស្ថុបទិក្ខិត្វា៑ បតេតាឆលឌ្ជបិ ទឌតបទិក្ខិត្វា៑ ស្រាហ្ុលោបិ តេសតចត្វំ តិធាតេសត្វា តេសតំយេធ ថ្លត្តារាសក្ខយកាឞិ, តេសតចិតេលបតំ ចិលិម្បិ, តេសតយាលំ បិលត្តិ, ឥសស្ថុ អក្កុលីស្ថុ អក្កុលិមុត្តិកា, កណ្ណេស្ថុ ក្យណ្ហលតឹតិ ឲចយាឌិអលក្ខារោបិស្ស ទឌតយេយាធ អតោហឞិ៑ បទិធារេ្រាហ្ុលាបិស្ស ឥសសហស្សយត្តា តតេធធ តេសតចត្វចិតេលបតយាលិលក្ខារោ

អហេសុំ។ តេន វុត្តំ “សព្ពសេតេន វឡវាភិរថេនា”តិ។

សាវត្ថិយា និយ្យាតីតិ សោ កិរ ឆន្នំ ឆន្នំ មាសានំ ឯកវារំ នគរំ បទក្ខិណំ ករោតិ។ ឥតោ ឯត្តកេហិ ទិវសេហិ នគរំ បទក្ខិណំ ករិស្សតីតិ បុរេតរមេវ ឃោសនា ករីយតិ; តំ សុត្វា យេ នគរតោ ន បក្កន្តា, តេ ន បក្កមន្តិ។ យេ បក្កន្តា, តេបិ, “បុញ្ញវតោ សិរិសម្បត្តិំ បស្សិស្សាមា”តិ អាគច្ឆន្តិ។ យំ ទិវសំ ព្រាហ្មណោ នគរំ អនុវិចរតិ, តទា បាតោវ នគរវីថិយោ សម្មជ្ជិត្វា វាលិកំ ឱកិរិត្វា លាជបញ្ចមេហិ បុប្ផេហិ អភិប្បកិរិត្វា បុណ្ណឃដេ ឋបេត្វា កទលិយោ ច ធជេ ច ឧស្សាបេត្វា សកលនគរំ ធូបិតវាសិតំ ករោន្តិ។ ព្រាហ្មណោ បាតោវ សីសំ ន្ហាយិត្វា បុរេភត្តំ ភុញ្ជិត្វា វុត្តនយេនេវ សេតវត្ថាទីហិ អត្តានំ អលង្ករិត្វា បាសាទា ឱរុយ្ហ រថំ អភិរុហតិ។ អថ នំ តេ ព្រាហ្មណា សព្ពសេតវត្ថវិលេបនមាលាលង្ការា សេតច្ឆត្តានិ គហេត្វា បរិវារេន្តិ; តតោ មហាជនស្ស សន្និបាតត្ថំ បឋមំយេវ តរុណទារកានំ ផលិផលិនិ វិកិរិត្វា តទនន្តរំ មាសករូបានិ; តទនន្តរំ កហាបណេ វិកិរន្តិ; មហាជនា សន្និបតន្តិ។ ឧក្កុដ្ឋិយោ ចេវ ចេលុក្ខេបិ ច បវត្តន្តិ។ អថ ព្រាហ្មណោ មង្គលិកសោវត្ថិកាទីសុ មង្គលានិ ចេវ សុវត្ថិយោ ច ករោន្តេសុ មហាសម្បត្តិយា នគរំ អនុវិចរតិ។ បុញ្ញវន្តា មនុស្សា ឯកភូមិកាទិបាសាទេ អារុយ្ហ សុកបត្តសទិសានិ វាតបានកវាដានិ វិវរិត្វា ឱលោកេន្តិ។ ព្រាហ្មណោបិ អត្តនោ យសសិរិសម្បត្តិយា នគរំ អជ្ឈោត្ថរន្តោ វិយ ទក្ខិណទ្វារាភិមុខោ ហោតិ។ តេន វុត្តំ “សាវត្ថិយា និយ្យាតី”តិ។

ទិវា ទិវស្សាតិ ទិវសស្ស ទិវា, មជ្ឈន្ហិកកាលេតិ អត្ថោ។ បិលោតិកំ បរិព្ពាជកន្តិ បិលោតិកោតិ ឯវំ ឥត្ថិលិង្គវោហារវសេន លទ្ធនាមំ បរិព្ពាជកំ។ សោ កិរ បរិព្ពាជកោ ទហរោ បឋមវយេ ឋិតោ សុវណ្ណវណ្ណោ ពុទ្ធុបដ្ឋាកោ, បាតោវ តថាគតស្ស ចេវ មហាថេរានញ្ច ឧបដ្ឋានំ កត្វា តិទណ្ឌកុណ្ឌិកាទិបរិក្ខារំ អាទាយ ជេតវនា និក្ខមិត្វា នគរាភិមុខោ បាយាសិ។ តំ ឯស ទូរតោវ អាគច្ឆន្តំ អទ្ទស។ ឯតទវោចាតិ អនុក្កមេន សន្តិកំ អាគតំ សញ្ជានិត្វា ឯតំ, “ហន្ទ កុតោ នុ ភវំ វច្ឆាយនោ អាគច្ឆតី”តិ គោត្តំ កិត្តេន្តោ វចនំ អវោច។ បណ្ឌិតោ មញ្ញេតិ ភវំ វច្ឆាយនោ សមណំ គោតមំ បណ្ឌិតោតិ មញ្ញតិ, ឧទាហុ នោតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។

កោ ចាហំ, ភោតិ, ភោ, សមណស្ស គោតមស្ស បញ្ញាវេយ្យត្តិយំ ជាននេ អហំ កោ នាម? កោ ច សមណស្ស គោតមស្ស បញ្ញាវេយ្យត្តិយំ ជានិស្សាមីតិ កុតោ ចាហំ សមណស្ស គោតមស្ស បញ្ញាវេយ្យត្តិយំ ជានិស្សាមិ, កេន ការណេន ជានិស្សាមីតិ? ឯវំ សព្ពថាបិ អត្តនោ អជាននភាវំ ទីបេតិ។ សោបិ នូនស្ស តាទិសោវាតិ យោ សមណស្ស គោតមស្ស បញ្ញាវេយ្យត្តិយំ ជានេយ្យ, សោបិ នូន ឯស បារមិយោ បូរេត្វា សព្ពញ្ញុតំ បត្តោ តាទិសោ ពុទ្ធោយេវ ភវេយ្យ។ សិនេរុំ វា ហិមវន្តំ វា បថវិំ វា អាកាសំ វា បមេតុកាមេន តប្បមាណោវ ទណ្ឌោ វា រជ្ជុ វា លទ្ធុំ វដ្ដតិ។ សមណស្ស គោតមស្ស បញ្ញំ ជានន្តេនបិ តស្ស ញាណសទិសមេវ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ លទ្ធុំ វដ្ដតីតិ ទីបេតិ។ អាទរវសេន បនេត្ថ អាមេឌិតំ កតំ។ ឧឡារាយាតិ ឧត្តមាយ សេដ្ឋាយ។ កោ ចាហំ, ភោតិ, ភោ, អហំ សមណស្ស គោតមស្ស បសំសនេ កោ នាម? កោ ច សមណំ គោតមំ បសំសិស្សាមីតិ កេន ការណេន បសំសិស្សាមិ? បសត្ថបសត្ថោតិ សព្ពគុណានំ ឧត្តរិតរេហិ សព្ពលោកបសត្ថេហិ អត្តនោ គុណេហេវ បសត្ថោ, ន តស្ស អញ្ញេហិ បសំសនកិច្ចំ អត្ថិ។ យថា ហិ ចម្បកបុប្ផំ វា នីលុប្បលំ វា បទុមំ វា លោហិតចន្ទនំ វា អត្តនោ វណ្ណគន្ធសិរិយាវ បាសាទិកញ្ចេវ សុគន្ធញ្ច, ន តស្ស អាគន្តុកេហិ វណ្ណគន្ធេហិ ថោមនកិច្ចំ អត្ថិ។ យថា ច មណិរតនំ វា ចន្ទមណ្ឌលំ វា អត្តនោ អាលោកេនេវ ឱភាសតិ, ន តស្ស អញ្ញេន ឱភាសនកិច្ចំ

អត្ថិ ឲ្យ សយណោ ពោតយោ សព្ពលោកបរទេហិ អត្តនោ ក្រណោហេច បរទេ ទោមិនោ សព្ពលោកស្ស សេដ្ឋំ បិបិនោ, ត តស្ស អញ្ញាត បរំសតកិច្ចំ អត្ថិ បរទេហិ ច បរទេតិបិ បរតបរទេ

ខេក បរទេ ភាយ? រាជា បរសតគិ ពោរសលៅ កាសិកោរលចាសិកេហិ បរទេ, តិម្ពិសារេរា អដ្ឋកាឆចាសីហិ ចេសាលិកា លិច្ឆវិ ចជ្ជិរដ្ឋចាសីហិ បរទេ បរិចេឃ្យកា យល្លា, កោរសិតារកា យល្លា, អញ្ញាបិ តេ តេ ឧត្តិយា តេហិ តេហិ ជាតបទេហិ បរទេ ចក្កិអាគយោ ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណកណេហិ, អនាថបិណ្ឌិកាគយោ ឧបាសកា អតេកសតេហិ ឧបាសកកណេហិ, ចិសាខាគយោ ឧបាសិកា អតេកសតាហិ ឧបាសិកាហិ, សក្យុលុទាយិអាគយោ បរិព្ពាជកា អតេកកេហិ បរិព្ពាជកសតេហិ, ឧប្បលចណ្ណាថេរិអាទិកា យហាសាចិកា អតេកកេហិ ភិក្ខុតិសតេហិ, សារិបុត្តតេត្ថរាគយោ យហាសាចកា អតេកសតេហិ ភិក្ខុហិ, សក្កាគយោ ទេចា អតេកសហស្សេហិ ទេចេហិ, យហាព្រហ្មាគយោ ព្រហ្មានោ អតេកសហស្សេហិ ព្រហ្មេហិ បរទេ តេ សព្ពេបិ គសពាលំ ទោរយត្តិ ចណ្ណេត្តិ, បរំសត្តីតិ កកចា "បរតបរទេ"តិ ចុច្ចតិ

អត្តចសត្តិ អត្តាតិសំសំ អឆស្ស បរិព្ពាជកោ អត្តនោ បសាគការលំ អាទិក្ខេត្តា សេឃ្យថាបិ, ភេកា, ក្យសលៅ តាកចតិកោតិអាឌិយាហ តត្ត តាកចតិកោតិ តាកចតចាសិកោ អត្យក្កហិតសិប្បោ បុរិសោ បរេតា បត ឧក្កហិតសិប្បោ បុរិសោ តាកចតិកោតិ អាកេតា ចត្តារិ បគាតីតិ ចត្តារិ ចាកណបគាតិ ចាកណចលញ្ចាតិ, ចាកេណត អក្កត្ថដ្ឋាភាតីតិ អតេ្ថ

១ប័ង៌ឧត្តិយបល្លិតេតិអាឌីសុ បល្លិតេតិ បល្លិច្ចេន សយត្នាកតោ តិបុណោតិ សណ្ហាសុខុមយត្ថិនោ, សុខុមអត្តត្តរបដិចិជ្ឈនសយត្ថ កតបរប្បចារេតិ ចិញ្ញាតបរប្បចារេ ទេច បរទេហិ សទ្ធិ កតចាគបរិចយេ ច ចាលចេចធិទ្ធបេតិ ចាលចេធិឆត្យក្កហសធិសេ តេ កិត្តត្តា យញ្ញោ ចរត្តីតិ ចាលចេធិ ចិយ ចាលំ សុខុមាតិបិ បរេរសំ ធិដ្ឋិកតាតិ អត្តនោ បញ្ញាកតេត កិត្តត្តា ចិយ ចរត្តីតិ អតេ្ថ បញ្ហា អភិសង្ខរោត្តីតិ ទុបគបិ តិបគបិ ចត្យប្បគបិ បញ្ហាកោត្តិ ចាគំ អាតេរបស្សាយាតិ តោរំ អាតេរបស្សាយ ត ទេច សយលំ ពោតយំ បញ្ហាបុច្ឆិតីតិ; កស្មា ត បុច្ឆត្តិ? កកចា កិរ បរិសយញ្ញេឈយំ ទេសេត្តា បរិសាយ អញ្ញាសយំ ឈ្ពលោកេតិ, តតោ បស្សតិ – "ឱ្ហយ ឧត្តិយបល្លិតា ក្រឡំ រហស្សំ បញ្ហាឈ្ពចដ្ឋិកសាទំ កត្វា អាកតា"តិ សោ តេហិ អបុដ្ឋោយេច ឲចទ្ធបេ បញោ្ហបុច្ឆាយ ឲត្តកា ទោសោ, ចិស្សជ្ជតេ ឲត្តកា, អតេ្ថ បគេ អក្ខូរ ឲត្តកាតិ ឱ្ហយ បញោ្ហបុច្ឆត្តា ឲ្យ បុច្ឆេយ្យ, ចិស្សជ្ជត្តា ឲ្យ ចិស្សជ្ជេយ្យាតិ, ឱ្ហតិ ឈ្ពចដ្ឋិកសាទំ កត្វា អាតីតេ បញោ្ហឈយំកថាយ អត្តរេ បក្ខិបិត្វា ចិឆ្លិសេតិ ឧត្តិយបល្លិតា "សេឃ្យា ចត តោ, សេ យយំ ឱ្ហយ បញោ្ហត បុច្ឆិយា្យ សចេ ហិ យយំ បុច្ឆេយ្យាយ, អប្បតិដ្ឋច តោ កត្វា សយណោ ពោតយោ លិបេយ្យា"តិ អត្តមតា កចត្តិ

អបិច ពុទ្ធា ភាយ ឈយំ ទេសេត្តា បរិសំ សេត្តាយ បទត្តិ, សេត្តាបទេណត គសពាល យហាជតស្ស ចិត្តំ បសីទតិ, ពុទ្ធា ច ភាយ ទ្ធបក្កប្បត្តា ហោត្តិ គស្សតសយ្បត្តា យគុរស្សរា យុគុខិច្ឆា សុបុសិតគត្តាចរណា អបេតត ហគយំ សិប្បាត្តា ចិយ ឈយំ កទេត្តិ ឥ៣ តេសំ សេត្តាបទេណត បសត្តចិត្តាតំ ឲ្យ ហោតិ – "ឲចទ្ធបំ អញ្ញេញ្ញាថំ អយោឈកថំ តិយ្យាតិកកថំ កចេតេ្តត កកចតា សទ្ធិ ត សក្ខិស្សាយ បដ្ឋិកក្កាហំ កហិប្បុ"ត្តិ អត្តនោ បសត្តការចេតេច ត បុច្ឆត្តិ

អញ្ញាណត្ថេតិ ឯកំសេន សាធកា សម្បជ្ជន្តីតិ សរលោកយតចសេត សាធកា ហោន្តិ។ តទនុរូបន្តិ តំ អនុរូបំ។ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានន្តិ មគ្គព្រហ្មចរិយស្ស បរិយោសានភូតំ អរហត្តផលំ, តទត្ថាយ ហិ តេ បដ្ឋេន្តិ។ យតំ ចត, ខេកា, អនន្តរាយាតិ, ខេកា, សចេ យយំ ន ស្ថបសក្កេយព្យាយ, ពុមិតា ខេទាកោត អនុបសក្កមតមទ្ធោត អបឃិរុបិរតមទ្ធោតេច តដ្ឋា ករេចព្យាយ។ ស្ថបសក្កមតមត្តកោត បតយ្យាត តដ្ឋាតិ អត្ថោ។ ធុតិឃបធំ បុរិមស្សេច ចេចចតំ។ អស្សមណោច សមាតាតិអាឌឹស្វ បិបិតំ អសមិតត្តា អស្សមណោ។ អពាហិតត្តា ច បត អព្រាហ្មណោ។ កិលេសារីតំ អហតត្តា អតរហត្តារយេច សមាតាតិ អត្ថោ។

១៥០. ស្ថគាតំ ស្ថគាតេសីតិ ស្ថគាហារំ ស្ថគាហរិ។ យថា ហិ ឃំ តេលំ យាតំ កហេតុំ ន សក្កោតិ, ចិស្សត្តិត្វា កច្ឆតិ, តំ អចេសកោតិ វុច្ចតិ, យញ្ចា ឌលំ តញ្ញអាកំ កហេតុំ ន សក្កោតិ, អញ្ញោត្វទិត្វា កច្ឆតិ, តំ ឆូឈោតិ វុច្ចតិ។ ឯចមេច ឃំ បីតិមឃំ ចចតំ ហេឃំ កហេតុំ ន សក្កោតិ, អឌិកំ ហុត្វា អត្ថោ អសណ្ហិត្វា ពាហិ តិក្ខមតិ, តំ ស្ថគាតន្តិ វុច្ចតិ។ ឯចរូបំ បីតិមឃំ ចចតំ តិច្ឆារេសីតិ អត្ថោ។ ហត្ថិបរោបយោតិ ហត្ថិបធំ ស្ថបយា អស្ស ឆម្មុស្សាតិ ហត្ថិបរោបយោ។ សោ ន ឧត្តាចតា ចិត្តាទេត បរិបុទោ ហោតីតិ ខស្សតិ។ តាកចតិកោតិ ស្ថក្កហិតហត្ថិសិបេយ្យា ហត្ថិចតចារិកោ។ អច កម្មា ពុឆ កុសលោតិ ន វុត្តោតិ? បទេតា "ឃោ ហោតិ កុសលោ"តិ ចិកាកស្សតេតា។ ឃោ ហិ កោធិ បចិសតិ, ឃោ បត កុសលោ ហោតិ, សោ តេច តាច តិដ្ឋំ កច្ឆតិ។ តម្មា ពុឆ កុសលោតិ អចត្វា បទេតា វុត្តោ។

១៥១. ចាយតិកាតិ ទស្សា អាឃាយតោបិ ន ឌឹឈា យហាកុច្ឆិហត្ថិតិឃោ។ ស្ថច្ឆា ច តិសេចិតត្តិ សព្វដ្ឋេទតុទ្ទោឆ ចដេរុក្ខាឌឹតំ លត្តប្បឆេស ឈឹមិតដ្ឋាតំ។ ស្ថច្ឆា កាញអាទិកាតិ ស្ថច្ឆា ច ឃដ្ឋិសឌឹសបិតា ហុត្វា, កាញអាទិកា ច ឌត្តាតំ កញអាទតាឃ។ តាសំ កិរ ឯកោ ឌត្តា ស្ថត្តតោ ហោតិ, ឯកោ ឆូតតោ។ ស្ថកោបិ ច ចិទញអា ហោន្តិ, ន អាសត្តា។ ស្ថច្ឆាច ឌត្តហិ អាទទ្ធិតាតីតិ សព្វដ្ឋេទតុទ្ទោឆ ចដេរុក្ខាឌឹតំ លត្តប្បឆេស ឋទសុតា បហតដ្ឋាតំ ចិឃ គាដ្ឋាហិ លិត្តដ្ឋាតំ។ ស្ថច្ឆា កលោរុកា តាយាតិ ស្ថច្ឆា ច ឃដ្ឋិសឌឹសឌឹឈបិតា ហុត្វា, កលោរុកា ច ឌត្តាតំ កលោរុតាឃ, តា កិរ យក្យញអគាធា ហោន្តិ។ តម្មា កលោរុកាតិ វុច្ចន្តិ។ សោ តិដ្ឋំ កច្ឆតីតិ សោ តាកចតិកោ ឃស្ស ចតាហំ តាកស្ស អនុបធំ អាកតោ, អឃមេច សោ, ន អញ្ញោ។ ឃតីញអហំ បធយំ បធំ ឌិស្វា ចាយតិកាតំ បធំ ពុធំ កចិស្សតីតិ តិដ្ឋំ ន កតោ, ឃយ្យិ តតោ ឆូទកាកេ ឌិស្វា កាញអាទិកាតំ កចិស្សតិ, កលោរុកាតំ កចិស្សតីតិ តិដ្ឋំ ន កតោ, សព្ពុំ តំ ពុមស្សេច យហាហត្ថិនោ បធត្តិ យហាហត្ថិំ ឌិស្វាច តិដ្ឋំ កច្ឆតិ។

ឯចមេច ខោតិ ឯត្ថ ពុធំ ឆូបមុសំសត្តតំ – តាកចតំ ចិយ ហិ អាឌិតោ បដ្ឋាយ យាច តីចទេលព្យហាតា ឆម្មុឆេសតា ចេឌិតព្វា។ កុសលោ តាកចតិកោ ចិយ ឃោកាចចទោ; យហាតាតកោ ចិយ សម្មាសម្ពុទ្ធោ; យហត្ថ ហត្ថិបធំ ចិយ ឆសាតាកិញ្ញា។ តាកចតិកស្ស តត្ថ តត្ថ ហត្ថិបធំ ឌិស្វាបិ ចាយតិកាតំ បធំ កចិស្សតិ, កាញអាទិកាតំ កលោរុកាតំ បធំ កចិស្សតីតិ អតិដ្ឋក្កតការចា ចិយ ឃោកិតោ, ពុយា ឆសាតាកិញ្ញា តាយ ពាហិរកបរិព្វាជកាតម្បិ សន្តីតិ អតិដ្ឋក្កតការចា។ តាកចតិកស្ស, តត្ថ តត្ថ យឃា ឌិដ្ឋំ បធំ ពុមស្សេច យហាហត្ថិតោ, ន អញ្ញស្សាតិ យហាហត្ថិំ ឌិស្វា តិដ្ឋក្កមតំ ចិយ អរិយសាចកស្ស អរហត្តំ បត្វាច តិដ្ឋក្កមតំ។ ពុឆព្វា បត ឆូបមុសំសត្តតំ យត្ថកោ ឆត្វាបិ កាតុំ ចដ្ឋតិ។

ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨮᩣᨶᩮ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥᨿᩮᩅ᪨ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩣᨣᨲᩴ ᨸᨶ ᨸᩣᩊᩥᩍᨵᨸᨴᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨵᩮᩅ ᨠᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩍᨵᩣᨲᩥ ᨴᩮᩈᩮᩣᨸᨴᩮᩈᩮ ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ᪨ ᩈ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣᩉ – “ᩍᨵ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑᪙᪐)᪨ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᩈᩣᩈᨶᩴ᪨ ᨿᨳᩣᩉ – “ᩍᨵᩮᩅ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᨾᨱᩮᩣ, ᩍᨵ ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪔᪨᪒᪔᪑)᪨ ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᩒᨠᩣᩈᩴ᪨ ᨿᨳᩣᩉ –

“ᩍᨵᩮᩅ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨾᩣᨶᩔ, ᨴᩮᩅᨽᩪᨲᩔ ᨾᩮ ᩈᨲᩮᩣ;

ᨸᩩᨶᩁᩣᨿᩩ ᨧ ᨾᩮ ᩃᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᩣᩉᩥ ᨾᩣᩁᩥᩈᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪓᪖᪙; ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪑᪨᪑᪙᪐);

ᨠᨲ᩠ᨳᨧᩥ ᨸᨴᨸᩪᩁᨱᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨ ᨿᨳᩣᩉ – “ᩍᨵᩣᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩩᨲ᩠ᨲᩣᩅᩦ ᩋᩔᩴ ᨸᩅᩣᩁᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪓᪐)᪨ ᩍᨵ ᨸᨶ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ “ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩋᩁᩉᩴ...ᨸᩮ... ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨳᩣᨣᨲᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨾᩪᩃᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮ, ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩥᨲᩣ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩒᨠᩣᩈᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᨲᩥᩅᩥᨵᩮᩣ᪨ ᩍᨵ ᨸᨶ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩮᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣᨸᩥ ᨧ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᨶ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ, ᨶ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮ, ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᩮᨿᩮᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᩮᨸᩥ ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩮ, ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴᨿᩮᩅ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩮ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨸᩥ ᨶ ᩈᨻ᩠ᨻᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ, “ᨸᩩᩁᨲ᩠ᨳᩥᨾᩣᨿ ᨴᩥᩈᩣᨿ ᨣᨩᨦ᩠ᨣᩃᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᩥᨣᨾᩮᩣ᪨ ᨲᩔᩣᨸᩁᩮᨶ ᨾᩉᩣᩈᩣᩃᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᨶᨸᨴᩣ, ᩒᩁᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨸᩩᩁᨲ᩠ᨳᩥᨾᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᨿ ᨴᩥᩈᩣᨿ ᩈᩃ᩠ᩃᩅᨲᩦ ᨶᩣᨾ ᨶᨴᩦ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᨶᨸᨴᩣ, ᩒᩁᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩣᨿ ᨴᩥᩈᩣᨿ ᩈᩮᨲᨠᨱ᩠ᨱᩥᨠᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᩥᨣᨾᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᨶᨸᨴᩣ, ᩒᩁᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩣᨿ ᨴᩥᩈᩣᨿ ᨳᩪᨱᩴ ᨶᩣᨾ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩣᨾᩮᩣ , ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᨶᨸᨴᩣ, ᩒᩁᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨿ ᨴᩥᩈᩣᨿ ᩏᩈᩦᩁᨴ᩠ᨵᨩᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᨶᨸᨴᩣ, ᩒᩁᨲᩮᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ”ᨲᩥ (ᨾᩉᩣᩅ᪨ ᪒᪕᪙) ᩑᩅᩴ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩮ ᩋᩣᨿᩣᨾᨲᩮᩣ ᨲᩥᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨲᩮ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᨲᩮᩣ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩮᨿ᩠ᨿᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨲᩮ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᨲᩮᩣ ᨶᩅᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨲᩮ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨸᨴᩮᩈᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᨬ᩠ᨧ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣᩅ, ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᨠᩣ ᩋᩈᩦᨲᩥ ᨾᩉᩣᨳᩮᩁᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨾᩣᨲᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨸᩥᨲᩣ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ ᩁᩣᨩᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᨧ ᩈᩣᩁᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣᩉᨸᨲᩥᨠᩣ ᩑᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᩩᨩᩣᨲᩣᨿ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᨾᨵᩩᨸᩣᨿᩈᨽᩮᩣᨩᨶᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩣ, ᨲᩣᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨾᩉᩣᨽᩥᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨿᩣᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩣ᪨ ᨲᩩᩈᩥᨲᨽᩅᨶᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨿᩣᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩣ᪨ ᨴᩦᨸᩘᨠᩁᨸᩣᨴᨾᩪᩃᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨿᩣᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨾᨣ᩠ᨣᩣ, ᨲᩣᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩍᨵ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᨮᨾᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨽᩣᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ , ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩈᩮᩣ ᩍᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩍᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ, ᩍᨴᩣᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨶᩥᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩈᨴᩮᩅᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩉ ᨴᩮᩅᩮᩉᩥ ᩈᨴᩮᩅᨠᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᩉ ᨾᩣᩁᩮᨶ ᩈᨾᩣᩁᨠᩴ᪨ ᩈᩉ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩣ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩴ᪨ ᩈᩉ ᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᩉᩥ ᩈᩔᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩥᩴ᪨ ᨸᨩᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨩᩣ, ᨲᩴ ᨸᨩᩴ᪨ ᩈᩉ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩮᩉᩥ ᩈᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨴᩮᩅᨠᩅᨧᨶᩮᨶ ᨸᨬ᩠ᨧᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨴᩮᩅᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩈᨾᩣᩁᨠᩅᨧᨶᩮᨶ ᨨᨭ᩠ᨮᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨴᩮᩅᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ᪨ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩅᨧᨶᩮᨶ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩣᨿᩥᨠᩣᨴᩥᨻᩕᩉ᩠ᨾᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ᪨ ᩈᩔᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩥᩅᨧᨶᩮᨶ ᩈᩣᩈᨶᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩥᨸᨧ᩠ᨧᩣᨾᩥᨲ᩠ᨲᩈᨾᨱᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ

นยิตปิปนิทิตปิปนยนฬตฺราทุฬกุทฬญฺา ปฆาจธเตต นตฺตเลิกกุทฬํ นเฉจยตฺยฺยธเตต
นยฺตฺติเฉจอธเนนนยตฺยฺยกุทฬํ ๑ธเยตฺถ ตีทิ ปเฉทิ ฃฺกานเลิเกต นฺฃิ นตฺตเลิเกา, ฐิทิ ปฆาธเนต นตฺตเลิเกาธ
กทิเตาติ เธอิตเรฺตฺถา

อปเรา ตเยา – นเฉจกกุทเฬต อรฺปิธเรเฉจเลิเกา กทิเตา นยาธกกุทเฬต ฬกายาธเรเฉจเลิเกา
นตฺราทุกกุทเฬต รฺปี ตฺราทุเลิเกา นฺยฺยฬตฺราทุฬาอิกุทเฬต ธตฺปริเนธเนต นยฺตฺติเฉจทิ ธา นท ยตฺยฺยเลิเกา
อธเนนนรฺฐานตฺตเลิเกา ธา

อปิเธตฺถ นเฉจกธเตต ฐฺกฺฒปริเฉฺฉเตา นฺฐฺฐยฺย เลิกฺยฺย นฺฐิกตกาธยาท ตเตา เฆนํ อเทานิ – "ยาเรา ยทาตฺการเธา
ฬกายาธริยฺยเรา ธนธตฺถิ กิ เนาปิ ๑เตต นฺฐิกเตา"ติ? เตนํ ธิยติ ธิฒยเรฺตฺถา นยาธกตฺถิ อาท เฆนํ ปต อเทานิ – "ตฺราทุ
ยทาตฺการเธา , ๑กกุลิเฆา ๑กฺยิ ธกฺกธาฬอนทเฆฺย อาเลิกํ ชรติ, ฐิทิ...เป... ฆนทิ อฺกุลีทิ ฆนฺ ธกฺกธาฬอนทเฆฺยฺ
อาเลิกํ ชรติ, อตุตฺตเรฺฐา ฌาตนยาปตฺตินฺตํ ปอินํเธเฉติ กิ เนาปิ นฺฐิกเตา"ติ? เตนํ ธิยติ ธิฒยเรฺตฺถา นตฺราทุกตฺถิ อาท ตเตา
เฆ ธิเรตฺถนํ – "ปุตฺธ นยฬตฺราทุฬา นานตฺยฺย ปจฺตฺถิกา, กิ เตปิ นฺฐิกตา"ติ? เตนํ ธิยติ ธิฒยเรฺตฺถา นฺยฺยฬตฺราทุฬิ ปฆตฺถิ
อาท ๑ธิ ฐฺกฺฒฺกฺฒาติ นฺฐิกตกาธิ ปการเนตฺวา อธ นยฺตฺติเฉธ อธเนนยตฺเยฺย ธ ฐฺปิธาฒ ฐฺกฺฒปริเฉฺฉธเนต
เนนนตฺตเลิกฺยฺย นฺฐิกตกาธิ ปการเนฺตฺถา นเฉจยตฺยฺยตฺถิ อาท อฒเยตฺถ กาธาตฺกฺกเยา เปิเราฬา ปตาทฺ – นเฉจกตฺถิ
เฉจตาทิ นฺฐิ อธเนนเลิกํ นยาธกตฺถิ ยาเรต นฺฐิ อธเนนเลิกํ นตฺราทุกตฺถิ ตฺราทุทิ นฺฐิ อธเนนเลิกํ ๑ธิ นเฐฺถปิ
ติหฐฺปเก นเตฺถ ตีทาการเรทิ ตีนฺ ปเฉนฺ ปกฺฬิเปตฺวา ปุต ฐิทิ ปเฉทิ ปริฆาอิฆเรฺตฺถา "นฺยฺยฬตฺราทุฬิ ปฆ นเฉจยตฺยฺย"ตฺถิ
อาท ๑ธิ ปฐฺฐาทิ ปเฉทิ เตต เตตาการเรต เตฌาตฺกเยธ ปริฆาอิตฺตฺถิ

นฆิ อกิฐฺฐา นฺฐิกตฺวา ปเธเฉตีติ นฆตฺถิ นาย อปเรตเฆฺยา ทฺตฺวา อกิฐฺฐาติ อกิฐฺฐาฒ, อฌิเกต ฆาเรฬต ฆาตฺวาติ อเตฺวา
นฺฐิกตฺวาติ ปจฺกฺลิ กตฺวา ๑เตต อตฺยาตาอิปอิเกฺลเปิ กเตา เทาติ ปเธเฉตีติ เฆิเฉติ ธิฐฺฐาเปติ ปการนติ เนา ฌยิ
เฉเนติ อาอิกลฺยาฬํ...เป... ปริเฆานาตกลฺยาฬตฺถิ เนา หกธา นเตฺถฺ กาทฺฐาตํ ปอิจฺ ทิตฺวาปิ อตุตฺตาริ ธิเธกนฺตํ ฌยิ เฉเนติ
ตฐฺฐา เฬา อปํ ธา ฆทํ ธา เฉเนเรฺตฺถา อาอิกลฺยาฬาอิปฺการเยธ เฉเนติ อาอิยิฐิ กลฺยาฬํ หฐฺกํ อตธฆฺเยธ กตฺวา เฉเนติ
ยเฐฺฐปิ... ปริเฆานาเตปิ กลฺยาฬํ หฐฺกํ อตธฆฺเยธ กตฺวา เฉเนตีติ ธุตฺถิ เทาติ

ตตฺถ อตฺถิ เฉนตาฒ อาอิยฐฺฐปริเฆานาตํ, อตฺถิ นานตฺยฺย เฉนตาฒ ตาธ ธตฺปฺยอิกาฒปิ กาธาฒ ปฌยปิเฉา อาอิ ตาย, ตเตา
เรฺว ยฐฺฐิตาย, อเตฺถ ๑เกา ปริเฆานาตํ ตาย ๑กาตฺนฺฐิกฺยฺย นฺตฺตฺยฺย ติธาตยาอิ, ฬฺฆยเธาธาติ ปริเฆานาตํ, ฐฺกิตฺถ อตฺถรา ยฐฺฐิ
อเตกาตฺนฺฐิกฺยฺย นฺตฺตฺยฺย ปฌยาตฺนฺฐิ อาอิ, อเตฺถ อตฺนฺฐิ ปริเฆานาตํ, ยเฐฺฐ๑เกา ธา เรฺว ธา ฆทฺ ธา ยฐฺฐเยธ นานตฺยฺย ปต
นีลนยาอิธิปฺยฺยตา อาอิ ตาย ธุตฺตยิ เธตํ – "เกา ธาอิ กฺนลิตํ ฌยาตํ, นีลฐฺฐา นุธิทฺธํ, อิฐฺฐิ ธ ฐฺทฺกา"ติ (นํ ติ ๖.๑๙๘)

“ອຕ຺ຖິ, ຠິກ຺ຂເວ, ມຊ຺ຌິມາ ປຏິປທາ ຕຖາຄເຕນ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ຘາ”ຕິ ເອວໍ ວຸເຕ຺ຕາ ປນ ອຣິຢມເຄ຺ຄາ ມຊ຺ຌຕາຢ, ຜລເຍ຺ຈວ ນິພ຺ພານຍ຺ຈ ປຣິເຢາສານຕາຢ. “ເອຕທຕ຺ຖມິທໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຢເມຕໍ ສາຣໍ, ເອຕໍ ປຣິເຢາສານ”ນ຺ຕິ (ມ. ນິ. ໑.໒໒໓) ຫິ ເອຕ຺ຖ ຜລໍ ປຣິເຢາສານນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. “ນິພ຺ພາເນາຄຘຍ຺ຫິ, ອາວຸເສາ ວິສາຂ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຢໍ ວຸສ຺ສຕິ ນິພ຺ພານປຣາຢນໍ ນິພ຺ພານປຣິເຢາສານ”ນ຺ຕິ (ມ. ນິ. ໑.໓໔໔) ເອຕ຺ຖ ນິພ຺ພານໍ ປຣິເຢາສານນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິຘ ເທສນາຢ ອາທິມຊ຺ຌປຣິເຢາສານໍ ອຘິເປ຺ປຕໍ. ຠຄວາ ຫິ ຘມ຺ມໍ ເທເສເນ຺ຕາ ອາທິມ຺ຫິ ສີລໍ ທເສ຺ສຕ຺ວາ ມເຊ຺ຌ ມຄ຺ຄໍ ປຣິເຢາສາເນ ນິພ຺ພານໍ ທເສ຺ສຕິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – “ເສາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ ອາທິກລ຺ຢາຓໍ ມເຊ຺ຌກລ຺ຢາຓໍ ປຣິເຢາສານກລ຺ຢາຓ”ນ຺ຕິ. ຕສ຺ມາ ອເຍ຺ຍາປິ ຘມ຺ມກຖິເກາ ຘມ຺ມໍ ກເຖເນ຺ຕາ –

“ອາທິມ຺ຫິ ສີລໍ ທເສ຺ສຢ຺ຢ, ມເຊ຺ຌ ມຄ຺ຄໍ ວິຠາວເຢ;

ປຣິເຢາສານມ຺ຫິ ນິພ຺ພານໍ, ເອສາ ກຖິກສຓ຺ຐິຕີ”ຕິ. (ທີ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໑໕໐);

ສາຕ຺ຖໍ ສພ຺ຢຍ຺ຊນນ຺ຕິ ຢສ຺ສ ຫິ ຢາຄຸຠຕ຺ຕອິຕ຺ຖິປຸຣິສາທິວຓ຺ຓນາ ນິສ຺ສິຕາ ເທສນາ ເຫາຕິ, ນ ເສາ ສາຕ຺ຖໍ ເທເສຕິ. ຠຄວາ ປນ ຕຖາຣູປໍ ເທສນໍ ປຫາຢ ຈຕຸສຕິປຏ຺ຐານາທິນິສ຺ສິຕໍ ເທສນໍ ເທເສຕິ. ຕສ຺ມາ “ສາຕ຺ຖໍ ເທເສຕີ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຢສ຺ສ ປນ ເທສນາ ເອກພ຺ຢຍ຺ຊນາທິຢຸຕ຺ຕາ ວາ ສພ຺ພນິເຣາຏ຺ຐພ຺ຢຍ຺ຊນາ ວາ ສພ຺ພວິສ຺ສຏ຺ຐສພ຺ພນິຄ຺ຄຫີຕພ຺ຢຍ຺ຊນາ ວາ, ຕສ຺ສ ທມິຬກິຣາຕຢວນາທິມິລກ຺ຂານໍ ຠາສາ ວິຢ ພ຺ຢຍ຺ຊນປາຣິປູຣິຢາ ອຠາວເຕາ ອພ຺ຢຍ຺ຊນາ ນາມ ເທສນາ ເຫາຕິ. ຠຄວາ ປນ –

“ສິຖິລໍ ຘນິຕຍ຺ຈ ທີຆຣສ຺ສໍ, ຄຣຸກໍ ລຫຸກຍ຺ຈ ນິຄ຺ຄຫີຕໍ;

ສມ຺ພນ຺ຘໍ ວວຕ຺ຖິຕໍ ວິມຸຕ຺ຕໍ, ທສຘາ ພ຺ຢຍ຺ຊນພຸທ຺ຘິຢາ ປເຠເທາ”ຕິ. (ທີ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໑໕໐) –

ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ທສວິຘໍ ພ຺ຢຍ຺ຊນໍ ອມເກ຺ຂຕ຺ວາ ປຣິປຸຓ຺ຓພ຺ຢຍ຺ຊນເມວ ກຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ. ຕສ຺ມາ “ສພ຺ຢຍ຺ຊນໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕີ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

ເກວລປຣິປຸຓ຺ຓນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ເກວລນ຺ຕິ ສກລາຘິວຈນໍ. ປຣິປຸຓ຺ຓນ຺ຕິ ອນູນາຘິກວຈນໍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ – “ສກລປຣິປຸຓ຺ຓເມວ ເທເສຕິ, ເອກເທສນາປິ ອປຣິປຸຓ຺ຓາ ນຕ຺ຖີ”ຕິ. ປຣິສຸທ຺ຘນ຺ຕິ ນິຣຸປກ຺ກິເລສໍ. ເຢາ ຫິ ອິທໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ນິສ຺ສາຢ ລາຠໍ ວາ ສກ຺ກາຣໍ ວາ ລຠິສ຺ສາມີຕິ ເທເສຕິ, ຕສ຺ສ ອປຣິສຸທ຺ຘາ ເທສນາ ເຫາຕິ. ຠຄວາ ປນ ເລາກາມິສນິຣເປ຺ກ຺ຂາ ຫິຕຜຣເຓນ ເມຕ຺ຕາຠາວນາຢ ມຸທຸຫທເຢາ ອຸລ຺ລຸມ຺ປນສຠາວສຓ຺ຐິເຕນ ຈິເຕ຺ຕນ ເທເສຕິ. ຕສ຺ມາ “ປຣິສຸທ຺ຘໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕີ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຢໍ ປກາເສຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຢນ຺ຕິ ສິກ຺ຂຕ຺ຕຢສງ຺ຄຫໍ ສກລສາສນໍ. ຕສ຺ມາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຢໍ ປກາເສຕີຕິ ເສາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ ອາທິກລ຺ຢາຓໍ...ເປ... ປຣິສຸທ຺ຘໍ, ເອວໍ ເທເສເນ຺ຕາ ຈ ສິກ຺ຂຕ຺ຕຢສງ຺ຄຫິຕໍ ສກລສາສນໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຢໍ ປກາເສຕີຕິ ເອວເມຕ຺ຖ ອເຕ຺ຖາ ທເຏ຺ຐພ຺ເພາ. ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຢນ຺ຕິ ເສຏ຺ຐເຏ຺ຐນ ພ຺ຣຫ຺ມຠູຕໍ ຈຣິຢໍ. ພ຺ຣຫ຺ມຠູຕານໍ ວາ ພຸທ຺ຘາທີນໍ ຈຣິຢນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ.

តំ ឆលូក្តិ តំ ចុត្តប្យការនយ្យជំ ឆល៉ុ៎ ឃុណាតិ ហេមបតិ ចាតិ ពស្ទា បផយំ ហេមបតិ តិច្ឆ៍ិសតីតិ? តិហតយាតត្តា ក្តឃ្សុត្តា ច៎ ឧយក្ខរេឃ្យត ហិ លត្តិឃក្យុលខេតា បត្តខិតា ខាតិ តិឃ្សាយ យាត់ ពរខាត្តិ៎ ព្រាហ្មណក្យុលិ បត្តខិតា យខេត្ត តិឃ្សាយ យាត់ ពរខាត្តិ៎ ហឹតឌច្ចក្យុលិ បត្តខិតា អត្តខេតា ចិខាតិតាយ បតិដ្ឋាតុំ ត សខេក្កាត្តិ៎ ហេមបតិគារកា បត ពខេច្ឆហិ ខេឃជំ យុច្ចាខេត្តហិ បិដ្ឋិឃា ខេលិលំ បុបុឃាតាយ ក្ខបិ៎ ពសិត្វា តិហតយាតឥប្យា ខេហាត្តិ៎ ខេត បត្តខិត្វា យាត់ ចា ឥបុំ ចា អកត្វា ឃឆាឆាលំ ឆុដ្ឋចតត់ ក្តក្កខេហត្វា ចិបឃ្សុតាយ ពឃុំ ពខេខាត្តា សខេក្កាត្តិ អខេហខេត្ត បតិដ្ឋាតុំ៎ ត្តាតខេខហិ ច ក្យុខេលហិ តិក្ខបិត្វា បត្តខិតា តាយ ត ឆាហុកា, ហេមបតិកាច ឆាហុកា, ត្តាតិ តិហតយាតត្តា ក្តឃ្សុត្តា ច បផយំ ហេមបតិ តិច្ឆ៍ិសតីតិ៎

អញ្ញាតខេស្ទិ ចាតិ ត្តាតខេខសំ ចា ក្យុលិត់ អញ្ញាតខេស្ទិ៎ បច្ចាខាខេតាតិ បតិខាខេតា៎ តឆាពខេត សង្កិ បដិលកតីតិ បទិសុត្តិ ឆល៉ុ៎ ឃុត្វា ឆល៉ុឃ្សាយិបិ្យា តឆាពខេត “សល្វាសព្វខេដ្ឋា ចត កកចា”តិ សង្កិ បដិលកតិ៎ ត្តាតិ បដិសត្វាក្ខតីតិ ឲុចំ បច្ចខេចក្ខតិ៎ សប្តាខេឆា ឈខាចាខេសាតិ សខេចបិ សដ្ឋិហខេត្វ ឈខេខ ខេឃាឌតសតត្តខេបិ ចា ខេក្ខ ខាឃយ្យតិកា ចសត្តិ, តឆាបិ ខេតសំ សកិច្ចាតសបលិខេពឆខេដ្ឋត ឈខាចាខេសា សប្តាខេឆាខេឃច៎ ខខេខាបខេឆាតិ ខាពខេខាតីត់ ក្តដ្ឋាតដ្ឋាតត្តិ យហាអដ្ឋកឆាយំ ចុត្តិ៎ អាកយតបខេឆាតិបិ ចដ្ឋតិ៎ អលក្កតខេដ្ឋត អត្តុខាកាខេសា ចិឃាតិ អត្តុខាកាខេសា៎ បត្តខិខេតា ហិ ក្យុដិកាខខេតតបិសាគខេតចចិយាតាតីស្ម បិហិតក្វាខចាតបិខេតស្ម បដិច្ឆខេត្តស្ម ចសខេក្តាបិ ខេតច លក្កតិ ត សដ្ឋតិ ត ឆាដ្ឋតិ៎ ខេតត ចុត្តំ – “អត្តុខាកាខេសា បត្តុខ្ញា”តិ៎ អបិច សប្តាខេឆា ឈខាចាខេសា ក្យុសលកិខិឃាយ ឆ្វកាសាកាចខេតា៎ ខខេខាបខេឆា អសំចុតសក្កាខដ្ឋាត់ ចិឃ ខខាត់ កិខេលសខខាត់ សត្តិបិតដ្ឋាតខេតា៎ អត្តុខាកាខេសា បត្តុខ្ញា ក្យុសលកិខិឃាយ ឃឆាឃុលំ ឆ្វកាសសត្តុចខេតា៎

តឃិជំ ឃុពទ៎…ខេប… បត្តខេឌឃ្យត្តិ ឲត្វ អឃំ សខេក្ខបកឆា – ឃខេឆតំ សិក្ខត្តឃព្រាហ្មចទិឃំ ឲុកយ្យិ ខិចសំ អលក្ខំ ពត្វា ចទិយកចិត្តំ បិខេបតត្តតាយ ឲុកត្តបទិបុណ្ណំ៎ ឲុកខិចសយ្យិ ច កិខេលសយខេលត អយលិត់ ពត្វា ចទិយកចិត្តំ បិខេបតត្តតាយ ឲុកត្តបទិសុត្តិ, សក្ខលិលិតំ លិលិតសក្ខសខិសំ ខេឆាតសក្ខសបុដិកាក៎ ចទិតត្តុំ, ត្តាជំ ត ឃុពទ៎ អកាទ៎ អញ្ញាចសតា អកាខេយញ្ញោចសខេត្តត ឲុកត្តបទិបុណ្ណំ…ខេប… ចទិតុំ៎ ឃំត្វុតាហំ ខេពខេស ច យឃ្សុច្ចា ឆ្វហាខេទត្វា កាសាឃខេសបីតតាយ កាសាឃាតិ ព្រាហ្មចទិឃំ ចខេត្តាត់ អត្តុច្ឆចិកាតិ ចត្វាតិ អច្ឆាខេឆត្វា បទិឆហិត្វា អកាខេស្វា តិក្ខបិត្វា អតកាទិឃំ បត្តខេឌឃ្យត្តិ៎ ឲត្វ ច ឃស្ទា អកាខេស្ស ហិតំ ពសិចាលិខ្លាឌិពយុំ អកាទិឃត្តិ ចុច្ចតិ, តច្ចា បត្តុខ្ញាយ តត្វិ៎ តស្ទា បត្តុខ្ញា អតកាទិឃាតិ ខាតត្តា, តំ អតកាទិឃំ៎ បត្តខេឌឃ្យត្តិ បដិបខេខ្ញឃ្យ៎ អបុំ ចាតិ សហឃ្សខេតា ខេហដ្ឋា ខេកាពក្ខខេត្ត អខេប្យា តាយ ខេហាតិ, សហឃ្សខេតា បដ្ឋាយ យហា៎ អាតាត្តតខេដ្ឋត ខាតិ ឲច បទិចខេដ្ឋា ខាតិបទិចខេដ្ឋា៎ ខេសា ចឹសតិឃា ខេហដ្ឋា អខេប្យា ខេហាតិ, ចឹសតិឃា បដ្ឋាយ យហា៎

១៥៦១៎ កិល្ខត់ សិក្ខាសាខិចសយាបខេន្តាតិ ឃា កិល្ខត់ អឆិសីលសក្ខាតា សិក្ខា, តច្ចា, ឃត្វ ខេចខេត សហ ខីចត្តិ ឲុកខីចិកា សកាពចុត្តិខេតា ខេហាត្តិ, តំ កកចតា បត្តាត្តសិក្ខាបឌសក្ខាតំ សាខីចច្ចា តត្វ សិក្ខតកាខេចត សយាបខេន្តាតិ កិល្ខត់ សិក្ខាសាខិចសយាបខេន្តា៎ សយាបខេន្តាតិ សិក្ខ បទិបុខេខត្តា, សាខីចច្ចា អចិតិក្កយខេត្តា ហុត្វា តទុកឃំ ក្តបពខេតាតិ អខេត្វា៎ បិណាតិបិតំ បហាឃាតិអាតីស្ម បិណាតិបិតាឌិកឆា

ហេដ្ឋា វិត្ថារិតា ឯវ។ បហាយាតិ ឥមំ បាណាតិបាតចេតនាសង្ខាតំ ទុស្សីល្យំ បជហិត្វា។ បដិវិរតោ ហោតីតិ បហីនកាលតោ បដ្ឋាយ តតោ ទុស្សីល្យតោ ឱរតោ វិរតោវ ហោតិ។ និហិតទណ្ឌោ និហិតសត្ថោតិ បរូបឃាតត្ថាយ ទណ្ឌំ វា សត្ថំ វា អាទាយ អវត្តនតោ និក្ខិត្តទណ្ឌោ ចេវ និក្ខិត្តសត្ថោ ចាតិ អត្ថោ។ ឯត្ថ ច ឋបេត្វា ទណ្ឌំ សព្ពម្បិ អវសេសំ ឧបករណំ សត្តានំ វិហិំសនភាវតោ សត្ថន្តិ វេទិតព្ពំ។ យំ បន ភិក្ខូ កត្តរទណ្ឌំ វា ទន្តកដ្ឋវាសិំ វា បិប្ផលិកំ វា គហេត្វា វិចរន្តិ, ន តំ បរូបឃាតត្ថាយ។ តស្មា និហិតទណ្ឌោ និហិតសត្ថោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ។ លជ្ជីតិ បាបជិគុច្ឆនលក្ខណាយ លជ្ជាយ សមន្នាគតោ។ ទយាបន្នោតិ ទយំ មេត្តចិត្តតំ អាបន្នោ។ សព្ពបាណភូតហិតានុកម្បីតិ សព្ពេ បាណភូតេ ហិតេន អនុកម្បកោ។ តាយ ទយាបន្នតាយ សព្ពេសំ បាណភូតានំ ហិតចិត្តកោតិ អត្ថោ។ វិហរតីតិ ឥរិយតិ បាលេតិ។

ទិន្នមេវ អាទិយតីតិ ទិន្នាទាយី។ ចិត្តេនបិ ទិន្នមេវ បដិកង្ខតីតិ ទិន្នបាដិកង្ខី។ ថេនេតីតិ ថេនោ។ ន ថេនេន អថេនេន។ អថេនត្តាយេវ សុចិភូតេន។ អត្តនាតិ អត្តភាវេន, អថេនំ សុចិភូតំ អត្តភាវំ កត្វា វិហរតីតិ វុត្តំ ហោតិ។

អព្រហ្មចរិយន្តិ អសេដ្ឋចរិយំ។ ព្រហ្មំ សេដ្ឋំ អាចារំ ចរតីតិ ព្រហ្មចារី។ អារាចារីតិ អព្រហ្មចរិយតោ ទូរចារី។ មេថុនាតិ រាគបរិយុដ្ឋានវសេន សទិសត្តា មេថុនកាតិ លទ្ធវោហារេហិ បដិសេវិតព្ពតោ មេថុនាតិ សង្ខំ គតា អសទ្ធម្មា។ គាមធម្មាតិ គាមវាសីនំ ធម្មា។

សច្ចំ វទតីតិ សច្ចវាទី។ សច្ចេន សច្ចំ សន្ទហតិ ឃដេតីតិ សច្ចសន្ធោ, ន អន្តរន្តរា មុសា វទតីតិ អត្ថោ។ យោ ហិ បុរិសោ កទាចិ មុសា វទតិ, កទាចិ សច្ចំ, តស្ស មុសាវាទេន អន្តរិតត្តា សច្ចំ សច្ចេន ន ឃដីយតិ ។ តស្មា ន សោ សច្ចសន្ធោ, អយំ បន ន តាទិសោ, ជីវិតហេតុបិ មុសា អវត្វា សច្ចេន សច្ចំ សន្ទហតិយេវាតិ សច្ចសន្ធោ។ ថេតោតិ ថិរោ, ថិរកថោតិ អត្ថោ។ ឯកោ ហិ បុគ្គលោ ហលិទ្ទិរាគោ វិយ, ថុសរាសិម្ហិ និខាតខាណុ វិយ, អស្សបិដ្ឋេ ឋបិតកុម្ភណ្ឌមិវ ច ន ថិរកថោ ហោតិ។ ឯកោ បាសាណលេខា វិយ ឥន្ទខីលោ វិយ ច ថិរកថោ ហោតិ; អសិនា សីសេ ឆិជ្ជន្តេបិ ទ្វេ កថា ន កថេតិ; អយំ វុច្ចតិ ថេតោ ។ បច្ចយិកោតិ បត្តិយាយិតព្ពកោ, សទ្ធាយិកោតិ អត្ថោ។ ឯកច្ចោ ហិ បុគ្គលោ ន បច្ចយិកោ ហោតិ, “ឥទំ កេន វុត្តំ, អសុកេនា”តិ វុត្តេ “មា តស្ស វចនំ សទ្ទហថា”តិ វត្តព្ពតំ អាបជ្ជតិ។ ឯកោ បច្ចយិកោ ហោតិ, “ឥទំ កេន វុត្តំ, អសុកេនា”តិ វុត្តេ, “យទិ តេន វុត្តំ, ឥទមេវ បមាណំ, ឥទានិ ឧបបរិក្ខិតព្ពំ នត្ថិ, ឯវមេវ ឥទ”ន្តិ វត្តព្ពតំ អាបជ្ជតិ, អយំ វុច្ចតិ បច្ចយិកោ។ អវិសំវាទកោ លោកស្សាតិ តាយ សច្ចវាទិតាយ លោកំ ន វិសំវាទេតីតិ អត្ថោ។

ឥមេសំ ភេទាយាតិ យេសំ ឥតោ សុត្វាតិ វុត្តានំ សន្តិកេ សុតំ, តេសំ ភេទាយ។ ភិន្នានំ វា សន្ធាតាតិ ទ្វិន្នំ មិត្តានំ វា សមានុបជ្ឈាយកាទីនំ វា កេនចិទេវ ការណេន ភិន្នានំ ឯកមេកំ ឧបសង្កមិត្វា “តុម្ហាកំ ឦទិសេ កុលេ ជាតានំ ឯវំ ពហុស្សុតានំ ឥទំ ន យុត្ត”ន្តិអាទីនិ វត្វា សន្ធានំ កត្តា។ អនុប្បទាតាតិ សន្ធានានុប្បទាតា, ទ្វេ ជនេ សមគ្គេ ទិស្វា, “តុម្ហាកំ ឯវរូបេ កុលេ ជាតានំ ឯវរូបេហិ គុណេហិ សមន្នាគតានំ អនុច្ឆវិកមេត”ន្តិអាទីនិ វត្វា ទឡ្ហីកម្មំ កត្តាតិ អត្ថោ។ សមគ្គា អារាមោ អស្សាតិ សមគ្គារាមោ។

ឃត្ថ ឯយក្កា តត្ថិ, ពត្ថ ចសិត្យប្បិ ត ព្ចដ្ឋតីតិ អវេត្ថា៍ “ឯយក្កុទាវេយា”តិបិ បាឡិ, អឃវេយចេត្ថ អវេត្ថា៍ ឯយក្កុវវពាតិ ឯយវេក្កស្ស វវពា, វេព បហាឃ អញ្ញា(ពា កត្តុប្បិ ត ព្ចដ្ឋតីតិ អវេត្ថា៍ ឯយវេក្ក ជិដ្ឋាបិ ស្វត្ថាបិ តត្តតីតិ ឯយក្កតត្តិ៍ ឯយក្កវាលិ ចាង៉ ការិសពាតិ ឃា ចាធា ឯវេត្ថ ឯយវេក្កុវេឃច កវេទាតិ, ឋំ ឯាយក្កិក្យលាបទិឌឹបករេយច ចាង៉ ការសតិ, ត ព្ចពាវត្តិ៍

វេតលិពិ ឲលិ ចុដ្ឋតិ វេជាវេសា, តាឃ្យា ឲលត្តិ វេតលិ, តិវេទ្ធាសាតិ អវេត្ថា៍ “វេតលវេក្កា វេសពាបដ្ឋាវេជា”តិ ឲត្ថ ចុត្តវេតលិ ចិឃ៍ កណ្តូស្វពាតិ ញ្ញាញ្ញាតយឌុទពាយ កណ្តាត់ ស្វពា, ស្វចិចិឡ្លត់ ចិឃ កណ្តស្វលិ ត ជវេតតិ៍ អត្ថយឌុទពាយ ឯកលឯទិវេទ វេកាប់ អជវេតត្ថា វេបយំ ជវេតតីតិ វេបយតិឃា៍ ហឌឃំ កដ្ឋតិ, អបដិហញ្ញាយាតា ស្វវេលត ចិត្ត បចិសតីតិ ហឌឃក្កយា៍ ក្យាលបទិបុណ្ណពាឃ បុវេទ កចាតិ វេបទឹ, បុវេទ សិចដ្ឋតាទឹ ចិឃ ស្វក្យាទាតិបិ វេបទឹ, បុទស្ស ឲឯាតិបិ វេបទឹ, តការចាសឹត់ កចាតិ អវេត្ថា ៍ តការចាសិវេតា ហិ ឃុត្តកចា វេហាត្តិ, បិតិយត្ត បិពាតិ, យាតិយត្ត យាពាតិ, កាតិយត្ត កាពាតិ ចឌត្តិ៍ ឲចដ្ឋបិ កចា ពហុវេតា ជតស្ស កត្តា វេហាតីតិ ពហុជតកត្តា៍ កត្តកាវេចវេតច ពហុវេតា ជតស្ស យតាបិ ចិត្តចុឌ្ឍិកទាតិ ពហុជតយតាបិ៍

កាវេលត ចឌតីតិ កាលចាឌឹ, ចត្តក្កាឃុត្តកាលិ ឯលុវេល្លត្ថា ចឌតីតិ អវេត្ថា៍ ភូតំ ពច្ឆំ ឯកាចវេយច ចឌតីតិ ភូពាចាឌឹ៍ ជិដ្ឋធម្មិកឯម្យាយិកត្ថឯត្តិស្សិពវេយច កត្ថា ចឌតីតិ អត្ថចាឌឹ៍ តចវេលាក្យត្តុទធម្មឯត្តិស្សិតំ កត្ថា ចឌតីតិ ធម្មចាឌឹ៍ សិចទចិតយបហាតចិតយឯត្តិស្សិតំ កត្ថា ចឌតីតិ ចិតយចាឌឹ៍ តិធាត់ ចុដ្ឋតិ ធបវេតាការវេសា, តិធាតយស្សា អត្ថីតិ តិធាតចតិ, ហឌវេឃ តិធាពព្ពា ឃុត្តចាង៉ ការិសពាតិ អវេត្ថា៍ កាវេលតាតិ ឲចដ្ឋបិ ការឯយាវេតាបិ ច “អហំ តិធាតចតិ ចាង៉ ការិស្សាមិ”តិ ត អកាវេលត ការសតិ, ឃុត្តកាលិ បត អវេចក្ខិត្ថា ការសតីតិ អវេត្ថា៍ ឯាបវេជឯត្តិ ទឹឯាបយំ, ឯការវេលាត្តិ អវេត្ថា៍ បរិឃត្តចតិត្តិ បទិវេច្ឆជំ ជវេស្សត្ថា ឃចាស្សា បទិវេច្ឆជា បញ្ញាឃតិ, ឲចំ ការសតីតិ អវេត្ថា៍ អត្ថសំហិតត្តិ អវេតវេកហិបិ តវេយហិ ចិភជវេត្តត បទិឃាជាត្យំ អឯក្កវេលាឃ្យពាឃ អត្ថឯយត្តំ, ឃំ ចា វេសា អត្ថចាឌឹ អត្ថំ ចឌតិ, វេពត អវេត្ថត សំហិពត្ថា អត្ថសំហិតំ ចាង៉ ការសតិ, ត អញ្ញា តិក្ខិបិត្ថា អញ្ញា ការសតីតិ ចុត្ត វេហាតិ៍

១៨៩ ៍ពីជកាយភូតកាយឯយាវេម្ភាតិ មូលពីជំ ខន្ធពីជំ ផឡុពីជំ អក្កពីជំ ពីជពីជត្តិ បញ្ចចិធស្ស ពីជកាយស្ស វេចច ឃស្ស កស្សចិ តិលតិលាទុក្កាជិកស្ស ភូតកាយស្ស ច ឯយាវេម្ភា, វេឈឌតវេឆឌតបចតាជិការវេចត ចិវេកាបតា បជិចិវេវពាតិ អវេត្ថា៍ ឲកភត្តិវេកាតិ បិពទាសភត្ត ឯាឃយាសភត្តត្តិ ឌ្វេ ភត្តាតិ៍ វេពស្ស បិពទាសភត្ត អវេត្តាយឌ្ឍត្តិកាត បរិច្ឆិត្តំ, ព្ចពាវ យឌ្ឍត្តិកាវេពា វ្ជ្ជំ អវេត្តាអទុវេលាត៍ ពស្មា អវេត្តាយឌ្ឍត្តិកា ជឯក្កត្ត ភុញ្ញាយាវេតាបិ ឲកភត្តិវេកាច វេហាតិ, ឋំ ឯឌ្ឋាយ ចុត្ត “ឲកភត្តិវេកា”តិ៍ ទត្តិឃា វេភាជតំ ទត្តិ, តវេពា វ្បវេទពាតិ ទត្តូបវេទពា៍ អតិក្កវេត្ត យដ្ឋត្តិកា ឃាច ស្វុទិឃត្ថកយតា វេភាជតំ ចិកាលវេភាជតំ តាយ៍ ពវេពា ចិទពត្តា ចិទវេពា ចិកាលវេភាជតា៍ ឯាឯតស្ស អតត្តុវេលាមត្តា ចិស្វកំ បដាលិភូតំ ជស្សតត្តិ ចិស្វកជស្សតំ៍ អត្តតា តច្ចតតច្ចាបតាជិចវេឯត តច្ចា ច កីពា ច ចាជិពា ច, អត្តយវេសា យឃុទតច្ចតាជិចវេឯតាបិ បចត្តាត់ តច្ចាឌីតំ ចិស្វកភូពា ជស្សតា ចាតិ តច្ចកីពចាជិពចិស្វកជស្សតា៍ តច្ចាឌីតិ ហិ អត្តតា បវេឃាជេត្យំ ចា បវេទហិ បវេឃាជាបេត្យំ ចា បឃុត្តាតិ បស្សិត្យំ ចា វេតច តិក្ខុត់ ត តិក្ខុតិត់ ចដត្តិ៍ យាលាជិស្វ យាលាតិ ឃំកិញ្ចិ បុបថ្ង៍ កត្តិ ឃំកិញ្ចិ កត្តជាពំ៍ ចិវេលបតត្តិ លចិទាកកវាលិ៍ ពត្ថ បិឡិអត្តវេត្តា ធាវេទតិ តាយ៍ ក្លាតដ្ឋាត់ បុវេទវេត្តា យវេណ្ឌតិ តាយ៍ កត្តចវេឯត លចិទាកចវេឯត ច ឯាជិឃវេត្តា ចិភូឯតិ តាយ៍ ធាត់ ចុដ្ឋតិ កាទលិ៍ ពស្មា ឃាឃ ធ្យស្សិល្យវេចតតាយ ពាតិ យាលាធាទលាជឹតិ

មហាជនោ ករោតិ, តតោ បដិវិរតោតិ អត្ថោ។

ឧច្ចាសយនំ វុច្ចតិ បមាណាតិក្កន្តំ។ មហាសយនំ អកប្បិយត្ថរណំ។ តតោ បដិវិរតោតិ អត្ថោ។ ជាតរូបន្តិ សុវណ្ណំ។ រជតន្តិ កហាបណោ លោហមាសកោ ជតុមាសកោ ទារុមាសកោតិ យេ វោហារំ គច្ឆន្តិ, តស្ស ឧភយស្សាបិ បដិគ្គហណា បដិវិរតោ, នេវ នំ ឧគ្គណ្ហាតិ, ន ឧគ្គណ្ហាបេតិ, ន ឧបនិក្ខិត្តំ សាទិយតីតិ អត្ថោ។ អាមកធញ្ញបដិគ្គហណាតិ សាលិវីហិយវគោធុមកង្គុវរកកុទ្រូសកសង្ខាតស្ស សត្តវិធស្សាបិ អាមកធញ្ញស្ស បដិគ្គហណា។ ន កេវលញ្ច ឥមេសំ បដិគ្គហណមេវ, អាមសនម្បិ ភិក្ខូនំ ន វដ្ដតិយេវ។ អាមកមំសបដិគ្គហណាតិ ឯត្ថ អញ្ញត្រ ឧទ្ទិស្ស អនុញ្ញាតា អាមកមំសមច្ឆានំ បដិគ្គហណមេវ ភិក្ខូនំ ន វដ្ដតិ, នោ អាមសនំ។

ឥត្ថិកុមារិកបដិគ្គហណាតិ ឯត្ថ ឥត្ថីតិ បុរិសន្តរគតា, ឥតរា កុមារិកា នាម។ តាសំ បដិគ្គហណម្បិ អាមសនម្បិ អកប្បិយមេវ។ ទាសិទាសបដិគ្គហណាតិ ឯត្ថ ទាសិទាសវសេនេវ តេសំ បដិគ្គហណំ ន វដ្ដតិ, "កប្បិយការកំ ទម្មិ, អារាមិកំ ទម្មី"តិ ឯវំ វុត្តេ បន វដ្ដតិ។ អជេឡកាទីសុ ខេត្តវត្ថុបរិយោសានេសុ កប្បិយាកប្បិយនយោ វិនយវសេន ឧបបរិក្ខិតព្ពោ។ តត្ថ ខេត្តំ នាម យស្មិំ បុព្ពណ្ណំ រុហតិ។ វត្ថុ នាម យស្មិំ អបរណ្ណំ រុហតិ។ យត្ថ វា ឧភយម្បិ រុហតិ, តំ ខេត្តំ។ តទត្ថាយ អកតភូមិភាគោ វត្ថុ។ ខេត្តវត្ថុសីសេន ចេត្ថ វាបិតឡាកាទីនិបិ សង្គហិតានេវ។ ទូតេយ្យំ វុច្ចតិ ទូតកម្មំ, គិហីនំ បណ្ណំ វា សាសនំ វា គហេត្វា តត្ថ តត្ថ គមនំ។ បហិណគមនំ វុច្ចតិ ឃរា ឃរំ បេសិតស្ស ខុទ្ទកគមនំ។ អនុយោគោ នាម តទុភយករណំ, តស្មា ទូតេយ្យបហិណគមនានំ អនុយោគាតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

កយវិក្កយាតិ កយា ច វិក្កយា ច។ តុលាកូដាទីសុ កូដន្តិ វញ្ចនំ។ តត្ថ តុលាកូដំ តាវ រូបកូដំ អង្គកូដំ គហណកូដំ បដិច្ឆន្នកូដន្តិ ចតុព្ពិធំ ហោតិ។ តត្ថ រូបកូដំ នាម ទ្វេ តុលា សមរូបា កត្វា គណ្ហន្តោ មហតិយា គណ្ហាតិ, ទទន្តោ ខុទ្ទិកាយ ទេតិ។ អង្គកូដំ នាម គណ្ហន្តោ បច្ឆាភាគេ ហត្ថេន តុលំ អក្កមតិ, ទទន្តោ បុព្ពភាគេ។ គហណកូដំ នាម គណ្ហន្តោ មូលេ រជ្ជុំ គណ្ហាតិ, ទទន្តោ អគ្គេ។ បដិច្ឆន្នកូដំ នាម តុលំ សុសិរំ កត្វា អន្តោ អយចុណ្ណំ បក្ខិបិត្វា គណ្ហន្តោ តំ បច្ឆាភាគេ ករោតិ, ទទន្តោ អគ្គភាគេ។ កំសោ វុច្ចតិ សុវណ្ណបាតិ, តាយ វញ្ចនំ កំសកូដំ។ កថំ? ឯកំ សុវណ្ណបាតិំ កត្វា អញ្ញា ទ្វេ តិស្សោ លោហបាតិយោ សុវណ្ណវណ្ណា ករោតិ, តតោ ជនបទំ គន្ត្វា កិញ្ចិទេវ អឌ្ឍកុលំ បវិសិត្វា, "សុវណ្ណភាជនានិ កិណថា"តិ វត្វា អគ្ឃេ បុច្ឆិតេ សមគ្ឃតរំ ទាតុកាមា ហោន្តិ។ តតោ តេហិ "កថំ ឥមេសំ សុវណ្ណភាវោ ជានិតព្ពោ"តិ វុត្តេ – "វីមំសិត្វា គណ្ហថា"តិ សុវណ្ណបាតិំ បាសាណេ ឃំសិត្វា សព្ពា បាតិយោ ទត្វា គច្ឆតិ។

មានកូដំ នាម ហទយភេទសិខាភេទរជ្ជុភេទវសេន តិវិធំ ហោតិ។ តត្ថ ហទយភេទោ សប្បិតេលាទិមិនកាលេ លព្ភតិ។ តានិ ហិ គណ្ហន្តោ ហេដ្ឋា ឆិទ្ទេន មានេន, "សណិកំ អាសិញ្ចា"តិ វត្វា អន្តោភាជនេ ពហុំ បគ្ឃរាបេត្វា គណ្ហាតិ; ទទន្តោ ឆិទ្ទំ បិធាយ សីឃំ បូរេត្វា ទេតិ។ សិខាភេទោ តិលតណ្ឌុលាទិមិនកាលេ លព្ភតិ។ តានិ ហិ គណ្ហន្តោ សណិកំ សិខំ ឧស្សាបេត្វា គណ្ហាតិ, ទទន្តោ វេគេន បូរេត្វា សិខំ ឆិន្ទន្តោ ទេតិ។ រជ្ជុភេទោ ខេត្តវត្ថុមិនកាលេ លព្ភតិ។ លញ្ជំ អលភន្តា ហិ ខេត្តំ អមហន្តម្បិ មហន្តំ កត្វា មិនន្តិ។

ᩏᨠ᩠ᨠᩮᩣᨭᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᩏᨠ᩠ᨠᩮᩣᨭᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩣᨾᩥᨠᩮ ᩋᩔᩣᨾᩥᨠᩮ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᩃᨬ᩠ᨩᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ᪨ ᩅᨬ᩠ᨧᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩮᩉᩥ ᨲᩮᩉᩥ ᩏᨷᩣᨿᩮᩉᩥ ᨷᩁᩮᩈᩴ ᩅᨬ᩠ᨧᨶᩴ᪨ ᨲᨲᩕᩥᨴᨾᩮᨠᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩ – ᩑᨠᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᩃᩩᨴ᩠ᨴᨠᩮᩣ ᨾᩥᨣᨬ᩠ᨧ ᨾᩥᨣᨷᩮᩣᨲᨠᨬ᩠ᨧ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᨾᩮᨠᩮᩣ ᨵᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ, “ᨠᩥᩴ, ᨽᩮᩣ, ᨾᩥᨣᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨥᨲᩥ, ᨠᩥᩴ ᨾᩥᨣᨷᩮᩣᨲᨠᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ “ᨾᩥᨣᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨠᩉᩣᨷᨱᩮ ᨾᩥᨣᨷᩮᩣᨲᨠᩮᩣ ᩑᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩑᨠᩴ ᨠᩉᩣᨷᨱᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩥᨣᨷᩮᩣᨲᨠᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩮᩣᨠᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᩣ, “ᨶ ᨾᩮ, ᨽᩮᩣ, ᨾᩥᨣᨷᩮᩣᨲᨠᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨾᩥᨣᩴ ᨾᩮ ᨴᩮᩉᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᩮᨶ ᩉᩥ “ᨴ᩠ᩅᩮ ᨠᩉᩣᨷᨱᩮ ᨴᩮᩉᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩋᩣᩉ – “ᨶᨶᩩ ᨲᩮ, ᨽᩮᩣ, ᨾᨿᩣ ᨷᨮᨾᩴ ᩑᨠᩮᩣ ᨠᩉᩣᨷᨱᩮᩣ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨾ ᨴᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ᪨ “ᩍᨾᨾ᩠ᨷᩥ ᨾᩥᨣᨷᩮᩣᨲᨠᩴ ᨣᨱ᩠ᩉ, ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩣ ᨧ ᨠᩉᩣᨷᨱᩮᩣ ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᨠᩉᩣᨷᨱᨣ᩠ᨥᨶᨠᩮᩣ ᨾᩥᨣᨷᩮᩣᨲᨠᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨠᩉᩣᨷᨱᩣ ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩅᨴᨲᩦᨲᩥ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩥᨣᨷᩮᩣᨲᨠᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩥᨣᩴ ᩋᨴᩤᩈᩦᨲᩥ᪨

ᨶᩥᨠᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᨾᩣᨿᩣᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᨷᩣᨾᨦ᩠ᨣᩴ ᨷᩣᨾᨦ᩠ᨣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨾᨱᩥᩴ ᨾᨱᩥᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨲᩥᩁᩪᨷᨠᩮᨶ ᩅᨬ᩠ᨧᨶᩴ᪨ ᩈᩣᨧᩥᨿᩮᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᨠᩩᨭᩥᩃᨿᩮᩣᨣᩮᩣ, ᩑᨲᩮᩈᩴᨿᩮᩅ ᩏᨠ᩠ᨠᩮᩣᨭᨶᩣᨴᩦᨶᨾᩮᨲᩴ ᨶᩣᨾᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨠ᩠ᨠᩮᩣᨭᨶᩈᩣᨧᩥᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᩅᨬ᩠ᨧᨶᩈᩣᨧᩥᨿᩮᩣᨣᩮᩣ ᨶᩥᨠᨲᩥᩈᩣᨧᩥᨿᩮᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨠᩮᨧᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨷᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᨶᩴ ᩈᩣᨧᩥᨿᩮᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᨷᨶ ᩅᨬ᩠ᨧᨶᩮᨶᩮᩅ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ᪨ ᨨᩮᨴᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᨨᩮᨴᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᨧ᩠ᨨᩮᨴᨶᩣᨴᩥ᪨ ᩅᨵᩮᩣᨲᩥ ᨾᩣᩁᨱᩴ᪨ ᨻᨶ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᩁᨩ᩠ᨩᩩᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣᨴᩦᩉᩥ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩴ᪨ ᩅᩥᨷᩁᩣᨾᩮᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᩉᩥᨾᩅᩥᨷᩁᩣᨾᩮᩣᩈᩮᩣ ᨣᩩᨾ᩠ᨻᩅᩥᨷᩁᩣᨾᩮᩣᩈᩮᩣᨲᩥ ᨴᩩᩅᩥᨵᩮᩣ᪨ ᨿᩴ ᩉᩥᨾᨷᩣᨲᩈᨾᨿᩮ ᩉᩥᨾᩮᨶ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᨷ᩠ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᨩᨶᩴ ᨾᩩᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩉᩥᨾᩅᩥᨷᩁᩣᨾᩮᩣᩈᩮᩣ᪨ ᨿᩴ ᨣᩩᨾ᩠ᨻᩣᨴᩦᩉᩥ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩣ ᨾᩩᩈᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᨣᩩᨾ᩠ᨻᩅᩥᨷᩁᩣᨾᩮᩣᩈᩮᩣ᪨ ᩋᩣᩃᩮᩣᨷᩮᩣ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨣᩣᨾᨶᩥᨣᨾᩣᨴᩦᨶᩴ ᩅᩥᩃᩮᩣᨷᨠᩁᨱᩴ᪨ ᩈᩉᩈᩣᨠᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩈᩣᩉᩈᩥᨠᨠᩥᩁᩥᨿᩣ, ᨣᩮᩉᩴ ᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩏᩁᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨧ᩠ᨨᩥᨲᨽᨱ᩠ᨯᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ᪨ ᩑᩅᨾᩮᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨨᩮᨴᨶ…ᨷᩮ… ᩈᩉᩈᩣᨠᩣᩁᩣ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

᪂᪁᪅᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈ᩠ᩅᩣᨿᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩅᩥᨵᩮᨶ ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨷᨶ ᨴ᩠ᩅᩣᨴᩈᩅᩥᨵᩮᨶ ᩍᨲᩁᩦᨲᩁᨷᨧ᩠ᨧᨿᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣᩈᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᨧᩦᩅᩁᩣᨶᩥ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᨶ᩠ᨲᨠᨭ᩠ᨮᨧ᩠ᨨᩮᨴᨶᩅᩣᩈᩥ ᩑᨠᩣ ᩈᩪᨧᩥ ᨠᩣᨿᨻᨶ᩠ᨵᨶᩴ ᨷᩁᩥᩔᩣᩅᨶᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨧᩮᨲᩴ –

“ᨲᩥᨧᩦᩅᩁᨬ᩠ᨧ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ, ᩅᩣᩈᩥ ᩈᩪᨧᩥ ᨧ ᨻᨶ᩠ᨵᨶᩴ;

ᨷᩁᩥᩔᩣᩅᨶᩮᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᩮᨲᩮ, ᨿᩩᨲ᩠ᨲᨿᩮᩣᨣᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᨠᩣᨿᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩣᨷᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩣᨷᩥ᪨ ᨠᨳᩴ? ᨲᩥᨧᩦᩅᩁᩴ ᨲᩣᩅ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩣᩁᩩᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᩅᩥᨧᩁᨱᨠᩣᩃᩮ ᨠᩣᨿᩴ ᨷᩁᩥᩉᩁᨲᩥ ᨷᩮᩣᩈᩮᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᨿᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨧᩦᩅᩁᨠᨱ᩠ᨱᩮᨶ ᩏᨴᨠᩴ ᨷᩁᩥᩔᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩥᩅᨶᨠᩣᩃᩮ ᨡᩣᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᨹᩃᩣᨹᩃᨣ᩠ᨣᩉᨱᨠᩣᩃᩮ ᨧ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴ ᨷᩁᩥᩉᩁᨲᩥ ᨷᩮᩣᩈᩮᨲᩦᨲᩥ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣᨷᩥ ᨲᩮᨶ ᩏᨴᨠᩴ ᩏᨴ᩠ᨵᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶ᩠ᩉᩣᨶᨠᩣᩃᩮ ᨠᩩᨭᩥᨷᩁᩥᨽᨱ᩠ᨯᨠᩁᨱᨠᩣᩃᩮ ᨧ ᨠᩣᨿᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩣᩉᩣᩁᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨶᨠᩣᩃᩮ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩣᩈᩥᨷᩥ ᨲᩣᨿ ᨴᨶ᩠ᨲᨠᨭ᩠ᨮᨧ᩠ᨨᩮᨴᨶᨠᩣᩃᩮ ᨾᨬ᩠ᨧᨷᩦᨮᩣᨶᩴ ᩋᨦ᩠ᨣᨷᩣᨴᨧᩦᩅᩁᨠᩩᨭᩥᨴᨱ᩠ᨯᨠᩈᨩ᩠ᨩᨶᨠᩣᩃᩮ ᨧ ᨠᩣᨿᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩏᨧ᩠ᨨᩩᨧ᩠ᨨᩮᨴᨶᨶᩣᩊᩥᨠᩮᩁᩣᨴᩥᨲᨧ᩠ᨨᨶᨠᩣᩃᩮ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩣ᪨ ᩈᩪᨧᩥᨷᩥ ᨧᩦᩅᩁᩈᩥᨻ᩠ᨻᨶᨠᩣᩃᩮ ᨠᩣᨿᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨷᩪᩅᩴ ᩅᩣ ᨹᩃᩴ ᩅᩣ ᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩣᨴᨶᨠᩣᩃᩮ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨷᩁᩥᩉᩣᩁᩥᨠᩣ᪨ ᨠᩣᨿᨻᨶ᩠ᨵᨶᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨧᩁᨱᨠᩣᩃᩮ

ກາຍປຣິຫາຣິກໍ, ອຸຈ຺ຉຸອາທີນິ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ຄຫຓກາເລ ກຸຈ຺ຉິປຣິຫາຣິກໍ. ປຣິສ຺ສາວນໍ ເຕນ ອຸທກໍ ປຣິສ຺ສາເວຕ຺ວາ ນ຺ຫານກາເລ, ເສນາສນປຣິຠຓ຺ຑກຣຓກາເລ ຈ ກາຍປຣິຫາຣິກໍ, ປານີຍປຣິສ຺ສາວນກາເລ ເຕເນວ ຕິລຕຓ຺ຑຸລປຸຖຸກາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ ຂາທນກາເລ ຈ ກຸຈ຺ຉິປຣິຫາຣິກໍ. ອຍໍ ຕາວ ອຏ຺ຐປຣິກ຺ຂາຣິກສ຺ສ ປຣິກ຺ຂາຣມຕ຺ຕາ.

ນວປຣິກ຺ຂາຣິກສ຺ສ ປນ ເສຍ຺ຍໍ ປວິສນ຺ຕສ຺ສ ຕຕ຺ຣຏ຺ຐກປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຓໍ ວາ ກຸຎ຺ຈິກາ ວາ ວຏ຺ຏຕິ. ທສປຣິກ຺ຂາຣິກສ຺ສ ນິສີທນໍ ວາ ຈມ຺ມກ຺ຂຓ຺ຑໍ ວາ ວຏ຺ຏຕິ. ເອກາທສປຣິກ຺ຂາຣິກສ຺ສ ກຕ຺ຕຣຍຏ຺ຐິ ວາ ເຕລນາຬິກາ ວາ ວຏ຺ຏຕິ. ທ຺ວາທສປຣິກ຺ຂາຣິກສ຺ສ ຉຕ຺ຕໍ ວາ ອຸປາຫນາ ວາ ວຏ຺ຏຕິ. ເອເຕສຸ ຈ ອຏ຺ຐປຣິກ຺ຂາຣິເກາວ ສນ຺ຕຸເຏ຺ຐາ, ອິຕເຣ ອສນ຺ຕຸຏ຺ຐາ, ມຫິຈ຺ຉາ ມຫາຠາຣາຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພາ. ເອເຕປິ ຫິ ອປ຺ປິຈ຺ຉາວ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐາວ ສຸຠຣາວ ສລ຺ລຫຸກວຸຕ຺ຕິເນາວ. ຠຄວາ ປນ ນຍິມໍ ສຸຕ຺ຕໍ ເຕສໍ ວເສນ ກເຖສິ, ອຏ຺ຐປຣິກ຺ຂາຣິກສ຺ສ ວເສນ ກເຖສິ. ເສາ ຫິ ຂຸທ຺ທກວາສິຎ຺ຈ ສູຈິຎ຺ຈ ປຣິສ຺ສາວເນ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສ຺ສ ອນ຺ເຕາ ຐເປຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ອໍສກູເຏ ລເຄ຺ຄຕ຺ວາ ຕິຈີວຣໍ ກາຍປຏິພທ຺ທໍ ກຕ຺ວາ ເຍນິຈ຺ຉກໍ ສຸຂໍ ປກ຺ກມຕິ. ປຏິນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ ນາມສ຺ສ ນ ເຫາຕິ, ອິຕິ ອິມສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸເນາ ສລ຺ລຫຸກວຸຕ຺ຕິຕໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕາ ຠຄວາ, ສນ຺ຕຸເຏ຺ຐາ ເຫາຕິ ກາຍປຣິຫາຣິເກນ ຈີວເຣນາຕິອາທິມາຫ.

ຕຕ຺ຖ ກາຍປຣິຫາຣິເກນາຕິ ກາຍປຣິຫຣຓມຕ຺ຕເກນ. ກຸຈ຺ຉິປຣິຫາຣິເກນາຕິ ກຸຈ຺ຉິປຣິຫຣຓມຕ຺ຕເກນ. ສມາທາເຍວ ປກ຺ກມຕີຕິ ຕໍ ອຏ຺ຐປຣິກ຺ຂາຣມຕ຺ຕກໍ ສພ຺ພໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກາຍປຏິພທ຺ທໍ ກຕ຺ວາວ ຄຈ຺ຉຕິ, “ມມ ວິຫາເຣາ ປຣິເວຓໍ ອຸປຏ຺ຐາເກາ”ຕິສ຺ສ ສເງ຺ຄາ ວາ ພເນ຺ທາ ວາ ນ ເຫາຕິ, ເສາ ຊິຍາ ມຸຕ຺ເຕາ ສເຣາ ວິຍ, ຍູຖາ ອປກ຺ກເນ຺ຕາ ມຕ຺ຕຫຕ຺ຖີ ວິຍ ອິຈ຺ຉິຕິຈ຺ຉິຕໍ ເສນາສນໍ ວນສຓ຺ຑໍ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ວນປພ຺ຠາຣໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊນ຺ເຕາ ເອເກາວ ຕິຏ຺ຐຕິ, ເອເກາວ ນິສີທຕິ, ສພ຺ພິຣິຍາປເຖສຸ ເອເກາວ ອທຸຕິເຍາ.

“ຈາຕຸທ຺ທິເສາ ອປ຺ປຏິເຆາ ຈ ເຫາຕິ,

ສນ຺ຕຸສ຺ສມາເນາ ອິຕຣີຕເຣນ;

ປຣິສ຺ສຍານໍ ສຫິຕາ ອຉມ຺ຠີ,

ເອເກາ ຈເຣ ຂຄ຺ຄວິສາຓກປ຺ເປາ”ຕິ. (ສຸ. ນິ. ໔໒);

ເອວໍ ວຓ຺ຓິຕໍ ຂຄ຺ຄວິສາຓກປ຺ປຕໍ ອາປຊ຺ຊຕິ.

ອິທານິ ຕມຕ຺ຖໍ ອຸປມາຍ ສາເຘນ຺ເຕາ ເສຍ຺ຍຖາປີຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ປກ຺ຂີ ສກຸເຓາຕິ ປກ຺ຂຍຸຕ຺ເຕາ ສກຸເຓາ. ເຑຕີຕິ ອຸປ຺ປຕຕິ. ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ສງ຺ເຂປຕ຺ເຖາ – ສກຸຓາ ນາມ “ອສຸກສ຺ມິໍ ປເທເສ ຣຸເກ຺ຂາ ປຣິປກ຺ກຜເລາ”ຕິ ຎຕ຺ວາ ນານາທິສາຫິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນຂປຕ຺ຕຕຸຓ຺ຑາທີຫິ ຕສ຺ສ ຜລານິ

វិជ្ឈន្តា វិធុនន្តា ខាទន្តិ “ឥទំ អជ្ជតនាយ ឥទំ ស្វាតនាយ ភវិស្សតី”តិ តេសំ ន ហោតិ។ ផលេ បន ខីណេ នេវ រុក្ខស្ស អារក្ខំ ឋបេន្តិ, ន តត្ថ បត្តំ វា នខំ វា តុណ្ឌំ វា ឋបេន្តិ, អថ ខោ តស្មិំ រុក្ខេ អនបេក្ខា ហុត្វា យោ យំ ទិសាភាគំ ឥច្ឆតិ, សោ តេន សបត្តភារោវ – ឧប្បតិត្វា គច្ឆតិ។ ឯវមេវ អយំ ភិក្ខុ និស្សង្គោ និរបេក្ខោយេវ បក្កមតិ។ តេន វុត្តំ “សមាទាយេវ បក្កមតី”តិ។ អរិយេនាតិ និទ្ទោសេន។ អជ្ឈត្តន្តិ សកេ អត្តភាវេ។ អនវជ្ជសុខន្តិ និទ្ទោសសុខំ។

១៨៥។ សោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វាតិ សោ ឥមិនា អរិយេន សីលក្ខន្ធេន សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ចក្ខុវិញ្ញាណេន រូបំ បស្សិត្វាតិ អត្ថោ។ សេសបទេសុ យំ វត្តព្វំ សិយា, តំ សព្វំ វិសុទ្ធិមគ្គេ វុត្តំ។ អព្យាសេកសុខន្តិ កិលេសេហិ អនាសិត្តសុខំ, អវិកិណ្ណសុខន្តិបិ វុត្តំ។ ឥន្ទ្រិយសំវរសុខញ្ហិ ទិដ្ឋាទីសុ ទិដ្ឋមត្តាទិវសេន បវត្តតាយ អវិកិណ្ណំ ហោតិ។ សោ អភិក្កន្តេ បដិក្កន្តេតិ សោ មនច្ឆដ្ឋានំ ឥន្ទ្រិយានំ សំវរេន សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ឥមេសុ អភិក្កន្តបដិក្កន្តាទីសុ សត្តសុ ឋានេសុ សតិសម្បជញ្ញវសេន សម្បជានការី ហោតិ។ តត្ថ យំ វត្តព្វំ សិយា, តំ សតិបដ្ឋានេ វុត្តមេវ។

១៨៦។ សោ ឥមិនា ចាតិអាទិនា កិំ ទស្សេតិ? អរញ្ញវាសស្ស បច្ចយសម្បត្តិំ ទស្សេតិ។ យស្ស ហិ ឥមេ ចត្តារោ បច្ចយា នត្ថិ, តស្ស អរញ្ញវាសោ ន ឥជ្ឈតិ, តិរច្ឆានគតេហិ វា វនចរកេហិ វា សទ្ធិំ វត្តព្វតំ អាបជ្ជតិ, អរញ្ញេ អធិវត្ថា ទេវតា, “កិំ ឯវរូបស្ស បាបភិក្ខុនោ អរញ្ញវាសេនា”តិ ភេរវសទ្ទំ សាវេន្តិ, ហត្ថេហិ សីសំ បហរិត្វា បលាយនាការំ ករោន្តិ។ “អសុកោ ភិក្ខុ អរញ្ញំ បវិសិត្វា ឥទញ្ចិទញ្ច បាបកម្មំ អកាសី”តិ អយសោ បត្ថរតិ។ យស្ស បនេតេ ចត្តារោ បច្ចយា អត្ថិ, តស្ស អរញ្ញវាសោ ឥជ្ឈតិ, សោ ហិ អត្តនោ សីលំ បច្ចវេក្ខន្តោ កិញ្ចិ កាឡកំ វា តិលកំ វា អបស្សន្តោ បីតិំ ឧប្បាទេត្វា តំ ខយតោ វយតោ សម្មសន្តោ អរិយភូមិំ ឱក្កមតិ, អរញ្ញេ អធិវត្ថា ទេវតា អត្តមនា វណ្ណំ ភាសន្តិ, ឥតិស្ស ឧទកេ បក្ខិត្តតេលពិន្ទុ វិយ យសោ វិត្ថារិកោ ហោតិ។

តត្ថ វិវិត្តន្តិ សុញ្ញំ អប្បសទ្ទំ, អប្បនិគ្ឃោសន្តិ អត្ថោ។ ឯតទេវ ហិ សន្ធាយ វិភង្គេ, “វិវិត្តន្តិ សន្តិកេ ចេបិ សេនាសនំ ហោតិ, តញ្ច អនាកិណ្ណំ គហដ្ឋេហិ បព្វជិតេហិ, តេន តំ វិវិត្ត”ន្តិ (វិភ។ ៥១៦) វុត្តំ។ សេតិ ចេវ អាសតិ ច ឯត្ថាតិ សេនាសនំ, មញ្ចបីឋាទីនមេតំ អធិវចនំ។ តេនាហ – “សេនាសនន្តិ មញ្ចោបិ សេនាសនំ, បីឋម្បិ ភិសិបិ ពិម្ពោហនម្បិ, វិហារោបិ អឌ្ឍយោគោបិ, បាសាទោបិ, ហម្មិយម្បិ, គុហាបិ, អដ្ដោបិ, មាឡោបិ, លេណម្បិ, វេឡុគុម្ពោបិ , រុក្ខមូលម្បិ, មណ្ឌបោបិ សេនាសនំ, យត្ថ វា បន ភិក្ខូ បដិក្កមន្តិ, សព្វមេតំ សេនាសន”ន្តិ។ អបិច “វិហារោ អឌ្ឍយោគោ បាសាទោ ហម្មិយំ គុហា”តិ ឥទំ វិហារសេនាសនំ នាម។ “មញ្ចោ បីឋំ, ភិសិ ពិម្ពោហន”ន្តិ ឥទំ មញ្ចបីឋសេនាសនំ នាម។ “ចិមិលិកា, ចម្មខណ្ឌោ, តិណសន្ថារោ, បណ្ណសន្ថារោ”តិ ឥទំ សន្ថតសេនាសនំ នាម។ “យត្ថ វា បន ភិក្ខូ បដិក្កមន្តី”តិ ឥទំ ឱកាសសេនាសនំ នាមាតិ ឯវំ ចតុព្ពិធំ សេនាសនំ ហោតិ, តំ សព្វម្បិ សេនាសនគ្គហណេន គហិតមេវ។

ឥមស្ស បន សកុណសទិសស្ស ចាតុទ្ទិសស្ស ភិក្ខុនោ អនុច្ឆវិកំ ទស្សេន្តោ អរញ្ញំ រុក្ខមូលន្តិអាទិមាហ។

តត្ថ អរញ្ញន្តិ “និក្ខមិត្វា ពហិ ឥន្ទខីលា, សព្វមេតំ អរញ្ញ”ន្តិ ឥទំ ភិក្ខុនីនំ វសេន អាគតំ អរញ្ញំ។ “អារញ្ញកំ នាម សេនាសនំ បញ្ចធនុសតិកំ បច្ឆិម”ន្តិ (បារា។ ៦៥៤) ឥទំ បន ឥមស្ស ភិក្ខុនោ អនុរូបំ, តស្ស លក្ខណំ វិសុទ្ធិមគ្គេ ធុតង្គនិទ្ទេសេ វុត្តំ។ រុក្ខមូលន្តិ យំកិញ្ចិ

សត្តន្នាយំ ចិចិត្តំ ទក្ខុមុលំ។ បដ្ឋាតត្តិ ទេសលំ។ តត្ថ ហិ ឧទកទេសាហ្លិសុ ឧទកកិច្ចំ កត្វា សីតាយ ទុក្ខន្នាយាយ តិសិត្តស្ស តាតាតិសាសុ តាយយាតាសុ សីទេតត ចាទេតត ចិឱយយាតស្ស ចិត្តំ ឯកគ្គំ ហោតិ។ កត្ថទត្តិ កំ ចុទ្ធតិ ឧទកំ, ទេតត ឥាទិតំ, ឧទទេកត កិត្តំ បដ្ឋាតប្បទេឥសំ, យំ តឥិតុប្បត្តិបិ តឥិក្យប្បាត្តិបិ ចតត្តិ។ តត្ថ ហិ ទដតបដ្ឋសឥសា ចាលិកា ហោន្តិ, យត្ថេក យលិចិតាតំ ចិយ ចតកាហតំ, យលិក្លត្ថសឥសំ ឧទកំ សត្ថតិ។ ឯចទុបំ កត្ថទំ ឈូទុឃ្យាបិតឹយំ បិចិត្វា កត្តាតិ សីតាតិ កត្វា ចាលិកំ ឧស្សារេបត្វា បំសុក្ខុលចឹចទំ បត្ថារេបត្វា តិសិត្តស្ស សយលាឆយ៉ុ កទេទាទេតា ចិត្តំ ឯកគ្គំ ហោតិ។ កិទិក្យហត្តិ ខ្ចិត្តំ បដ្ឋាតាតំ អត្តទា, ឯកស្មិំទេយច ចា ឧយក្កសឥសំ យហាចិចទំ។ សុសាតលក្ខលំ ចិសុទ្ធិមគ្គេ ចុត្តំ។ ចតបត្តត្តិ អតិក្កមិត្វា យត្ថស្សាតំ ឧបចាទដ្ឋាតំ, យត្ថ ត កសត្តិ ត ចបត្តិ។ ទេតេតចាហ – “ចតបត្តត្តិ ក្នាតទេយតំ ទេសតាសតាតំ អឥិចចត”ត្តិអាឥិ (ចិក។ ៃ៦១)។ អត្ថទាកាសត្តិ អត្ថត្តំ, អាកត្តយាទេតា បទេត្ថ ចឹចទក្យបិំ កត្វា ចសតិ។ បលិលបុប្ផាត្តិ បលិលទាសិ។ យហាបលិលបុប្ផាទេតា ហិ បលិលំ តិក្កឥ្ឍិត្វា បត្ថារទេលលាសឥទេស អាលទេយ កទេទាត្តិ, កត្ថក្យប្បាឥិតយ្បិ ឧបទិ បលិលំ បក្ខិបិត្វា ទេហដ្ឋា តិសិត្វា សយលាឆយ៉ុ កទេទាត្តិ, តំ សត្ថាទេយតំ ចុត្តំ។

បដ្ឋាកត្តត្តិ កត្តស្ស បដ្ឋទេតា។ បិណ្ឌបាតបដិក្កទេត្តាតិ បិណ្ឌបាតបទិទេយសតទេតា បដិក្កទេត្តា។ បល្លង្កត្តិ សយត្តទេតា ឧាទុដាត្ថាសតំ។ អាភុជិត្វាតិ ពត្ថិត្វា។ ឧជុំ កាយំ បណិធាយាតិ ឧបទិមំ សទិទំ ឧជុកំ ឋទេបត្វា អដ្ឋាទស បិដ្ឋិកណ្ដកេ កោដិយា កោដិំ បដិបាទេត្វា។ ឯចញ្ហិតិសិត្តស្ស ចម្មំសតហារុតិ ត បណមត្តិ។ អថស្ស យា ទេតសំ បណមតបច្ចយា ខទេណ ខទេណ ទេចឥតា ឧប្បទេជ្ជយ្យុំ, តា ត ឧប្បជ្ជត្តិ។ តាសុ អតុប្បជ្ជមាតាសុ ចិត្តំ ឯកគ្គំ ហោតិ, កម្មដ្ឋាតំ ត បរិបតតិ, ចុឌ្ឍិំ ផាតិំ ឧបកច្ឆតិ។ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋទេបត្វាតិ កម្មដ្ឋាតាភិមុខំ សតិំ ឋបយិត្វា, មុខសមីទេប ចា កត្វាតិ អទេត្ថា។ ទេតទេតច ចិភទេង្គ ចុត្តំ – “អយំ សតិ ឧបដ្ឋិតា ហោតិ សុបដ្ឋិតា តាសិកទេគ្គ ចា មុខតិមិទេត្ត ចា, ទេតត ចុច្ចតិ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋទេបត្វា”តិ (ចិភ។ ៥៣៧)។ អថ ចា “បរីតិ បរិគ្គហដ្ឋោ, មុខត្តិ តិយ្យាតដ្ឋោ, សតីតិ ឧបដ្ឋាតដ្ឋោ, ទេតត ចុច្ចតិ បរិមុខំ សតិ”ត្តិ (បដិ។ ម។ ១.១៦៤) ឯចំ បដិសម្ភិទាយំ ចុត្តតទេយតទេបត្ថ អទេត្ថា ឥដ្ឋទេព្វា។ តត្រាយំ សទេង្ខបោ “បរិគ្គហិតតិយ្យាតសតិំ កត្វា”តិ។

អភិប្បមោទយំ ចិត្តំ ចិចិត្តំ ...

អភិប្បមោទេតីតិ ឯត្ថ លុដ្ឋតបលុដ្ឋតដ្ឋេត បញ្ញាបិកាតក្ខត្ថា មោទេកា, តស្មា បញ្ញាសុ ឧបិកាតក្ខត្ថេសុ ទាកំ បហាយ កាយឆត្តំ ចិក្ខមុទ្ធោតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ ចិកតាភិទេជ្ឈាតាតិ ចិក្ខមុតចទេសត បហីតត្តា ចិកតាភិទេជ្ឈា, ត ចក្ខុចិញ្ញាណាសឥទេសតាតិ អត្ថោ។ អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិទេសាទេធតីតិ អភិជ្ឈាទេតា ចិត្តំ បរិទេមាទេចតិ។ យថា តំ សា មុញ្ចតិ ទេចច, មុញ្ចិត្វា ច ត បុត កណ្ហាតិ, ឯចំ កទេទាតីតិ អត្ថោ។ ព្យាបាទបទោសំ បហាយាតិអាទីសុបិ ឯទេសច តទេយា។ ព្យាបជ្ជតិ ត្តមិតា ចិត្តំ បូតិកម្មាសាទទេយា ចិយ បុរិមបកតិំ បជហតីតិ ព្យាបាទោ។ ចិការាបត្តិយា បទុស្សតិ, បរំ ចា បទុសេតិ ចិតាសេតីតិ បទោសោ។ ឧភយទេមតំ កោធស្សេវាធិចចតំ។ ថិតំ ចិត្តគេលញ្ញំ, មិទ្ធំ ចេតសិកគេលញ្ញំ។ ថិតញ្ច មិទ្ធញ្ច ថិតមិទ្ធំ។ អាលោកសញ្ញីតិ ទត្តិម្បិ ទិចា ឌិដ្ឋអាលោកសញ្ជាតតសមត្ថតាយ ចិកតតីចរណាយ បរិសុទ្ធាយ សញ្ញាយ សមត្តាគទេតា។ សទេតា សម្បជាតោតិ សតិយា ច ញាណេត ច សមត្តាគទេតា។ ឥទំ ឧភយំ អាលោកសញ្ញាយ ឧបការត្តា ចុត្តំ។ ឧទ្ធច្ចញ្ច កុក្កុច្ចញ្ច ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ។ តិណ្ណចិចិកិច្ឆោតិ ចិចិកិច្ឆំ តរិត្វា អតិក្កមិត្វា ឋិទេតា។ “កថមិទំ កថមិទ”ត្តិ ឯចំ តប្បចត្តតីតិ អកថំកថី។ កុសទេលសុ ធម្មេសូតិ អតចជ្ជេសុ ធម្មេសុ។ “ក្ខទេម តុ ទេខា កុសលា, កថមិមេ កុសលា”តិ ឯចំ ត ចិចិកិច្ឆតិ ត កង្ខតីតិ អត្ថោ។ អយមេត្ថ សទេង្ខបោ, ក្ខទេមសុ បត តីចរណេសុ ចចតព្ចលក្ខណាទិភេទេតា យំ ចត្តព្វំ សិយា, តំ សព្វំ ចិសុទ្ធិមគ្គេ ចុត្តំ។

១៤៥។ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណោតិ ឥមេ បញ្ច នីវរណា ឧប្បជ្ជមានា អនុប្បន្នាយ លោកិយលោកុត្តរាយ បញ្ញាយ ឧប្បជ្ជិតុំ ន ទេន្តិ, ឧប្បន្នា អបិ អដ្ឋ សមាបត្តិយោ បញ្ច វា អភិញ្ញា ឧច្ឆិន្ទិត្វា បាតេន្តិ; តស្មា "បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណា"តិ វុច្ចន្តិ។ តថាគតបទំ ឥតិបីតិ ឥទម្បិ តថាគតស្ស ញាណបទំ ញាណវឡញ្ជំ ញាណេន អក្កន្តដ្ឋានន្តិ វុច្ចតិ។ តថាគតនិសេវិតន្តិ តថាគតស្ស ញាណផាសុកាយ និឃំសិតដ្ឋានំ។ តថាគតារញ្ជិតន្តិ តថាគតស្ស ញាណទាឋាយ អារញ្ជិតដ្ឋានំ។

១៤៦។ យថាភូតំ បជានាតីតិ យថាសភាវំ បជានាតិ។ នត្វេវ តាវ អរិយសាវកោ និដ្ឋំ គតោ ហោតីតិ ឥមា ឆឡាភិញ្ញា ពាហិរកេហិបិ សាធារណាតិ ន តាវ និដ្ឋំ គតោ ហោតិ។ មគ្គក្ខណេបិ អបរិយោសិតកិច្ចតាយ ន តាវ និដ្ឋំ គតោ ហោតិ។ អបិច ខោ និដ្ឋំ គច្ឆតីតិ អបិច ខោ បន មគ្គក្ខណេ មហាហត្ថិំ បស្សន្តោ នាគវនិកោ វិយ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ភគវាតិ ឥមិនា អាការេន តីសុ រតនេសុ និដ្ឋំ គច្ឆតិ។ និដ្ឋំ គតោ ហោតីតិ ឯវំ មគ្គក្ខណេ និដ្ឋំ គន្ត្វា អរហត្តផលក្ខណេ បរិយោសិតសព្វកិច្ចតាយ សព្វាការេន តីសុ រតនេសុ និដ្ឋំ គតោ ហោតិ។ សេសំ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

ចូឡហត្ថិបទោបមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៨។ មហាហត្ថិបទោបមសុត្តវណ្ណនា

១០០។ ឯវំ មេ សុតន្តិ មហាហត្ថិបទោបមសុត្តំ។ តត្ថ ជង្គលានន្តិ បថវីតលចារីនំ។ បាណានន្តិ សបាទកបាណានំ។ បទជាតានីតិ បទានិ។ សមោធានំ គច្ឆន្តីតិ ឱធានំ បក្ខេបំ គច្ឆន្តិ។ អគ្គមក្ខាយតីតិ សេដ្ឋំ អក្ខាយតិ។ យទិទំ មហន្តត្តេនាតិ មហន្តភាវេន អគ្គំ អក្ខាយតិ, ន គុណវសេនាតិ អត្ថោ។ យេ កេចិ កុសលា ធម្មាតិ យេ កេចិ លោកិយា ច លោកុត្តរា ច កុសលា ធម្មា។ សង្គហំ គច្ឆន្តីតិ ឯត្ថ ចតុព្ពិធោ សង្គហោ – សជាតិសង្គហោ, សញ្ជាតិសង្គហោ, កិរិយសង្គហោ, គណនសង្គហោតិ។ តត្ថ "សព្វេ ខត្តិយា អាគច្ឆន្តុ សព្វេ ព្រាហ្មណា"តិ ឯវំ សមានជាតិវសេន សង្គហោ សជាតិសង្គហោ នាម។ "សព្វេ កោសលកា សព្វេ មាគធកា"តិ ឯវំ សញ្ជាតិទេសវសេន សង្គហោ សញ្ជាតិសង្គហោ នាម។ "សព្វេ រថិកា សព្វេ ធនុគ្គហា"តិ ឯវំ កិរិយវសេន សង្គហោ កិរិយសង្គហោ នាម។ "ចក្ខាយតនំ កតមក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតីតិ? ចក្ខាយតនំ រូបក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតិ។ ហញ្ចិ ចក្ខាយតនំ រូបក្ខន្ធគណនំ គច្ឆតិ, តេន វត រេ វត្តព្វេ ចក្ខាយតនំ រូបក្ខន្ធេន សង្គហិត"ន្តិ (កថា. ៣៤១), អយំ គណនសង្គហោ នាម។ ឥមស្មិម្បិ ឋានេ អយមេវ អធិប្បេតោ។

តត្ថ ច "ចត្តារិ អរិយសច្ចានិ កតិ កុសលា កតិ អកុសលា កតិ អព្យាកតា"តិ បញ្ហស្ស វិស្សជ្ជនេ សមុទយសច្ចំ អកុសលំ, មគ្គសច្ចំ កុសលំ, និរោធសច្ចំ អព្យាកតំ, ទុក្ខសច្ចំ សិយា កុសលំ, សិយា អកុសលំ, សិយា អព្យាកត"ន្តិ (វិភ. ១១៩-១៤៥) អាគតត្តា ចតុភូមកម្បិ កុសលំ និយមេនេវ សច្ចំ ភជតិ។ អថ កស្មា មហាថេរោ ចតូសុ អរិយសច្ចេសុ គណនំ គច្ឆតីតិ អាហាតិ? សច្ចានំ អន្តោគធត្តា។ យថា ហិ

“ᩈᩣᨵᩥᨠᨾᩥᨴᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᩥᨿᨯ᩠ᨰᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩈᨲᩴ ᩋᨶ᩠ᩅᨯ᩠ᨰᨾᩣᩈᩴ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨿᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨲᨠᩣᨾᩣ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩍᨾᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᩋᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᩋᨵᩥᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣ”ᨲᩥ (ᩋ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪘᪘) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᩣᨵᩥᨠᨾᩥᨴᩴ ᨴᩥᨿᨯ᩠ᨰᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩈᨲᩴ ᩑᨠᩣ ᩋᨵᩥᩈᩦᩃᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩦᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ, ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨣᨵᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᩑᨠᩔ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨸᨴᩔ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩈᩩ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᩒᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣᨶᩥᨸᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᨲᩦᩈᩩ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩈᩩ ᩒᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣᨶᩥᨸᩥ ᩈᩥᨦ᩠ᨣᩣᩃᩈᩈᨾᩥᨣᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᨴᩣᨶᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨸᨴᩮ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩴ ᨣᨲᩣᨶᩮᩅ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨸᨴᨲᩮᩣ ᩋᨾᩩᨬ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔᩮᩅ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨣᨵᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨸᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩᨸᩥ ᨲᩦᩈᩩᨸᩥ ᨧᨲᩪᩈᩩᨸᩥ ᩈᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ ᨣᨱᨶᩴ ᨣᨲᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᩈᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ ᨣᨲᩣᩅ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ; ᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨣᨵᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨴᩥᨿᨯ᩠ᨰᩈᨧ᩠ᨧᨣᨱᨶᩴ ᨣᨲᩮᨸᩥ ᨠᩩᩈᩃᨵᨾ᩠ᨾᩮ “ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩮᩈᩩ ᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ “ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩮ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩏᨴ᩠ᨴᩮᩈᨸᨴᩮᩈᩩ ᨧᩮᩅ ᨩᩣᨲᩥᨸᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᨸᨴᩮᩈᩩ ᨧ ᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨲᩴ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨴᩮᩈᨶᩣᨠ᩠ᨠᨾᩮᩣᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

᪑᪐᪘᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩅᩥᩃᩦᩅᨠᩣᩁᩮᩣ ᩈᩩᨩᩣᨲᩴ ᩅᩮᩊᩩᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨲᩩᨵᩣ ᨽᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨵᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᨲᩮᩣᨸᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨹᩣᩃᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨸᩮᩈᩥᨿᩮᩣ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᨲᩮᩣ ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨠᩴ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣ ᨹᩣᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨠᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨾᩩᨣ᩠ᨣᨸᩦᨮᨠᨲᩣᩃᩅᨱ᩠ᨭᩣᨴᩥᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩮ ᩅᩮᩊᩩᩅᩥᨠᨲᩥᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᩈᩮᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨬ᩠ᨧ ᩍᨲᩁᩣ ᨧ ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨸᩮᩈᩥᨿᩮᩣ ᩍᨲᩁᩮ ᨧ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᩍᨲᩁᩮ ᨧ ᨲᨿᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨿ ᨶ ᩏᨸᨶᩮᩔᨲᩦᨲᩥ ᨶ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩑᨠᨸ᩠ᨸᩉᩣᩁᩮᨶ ᨸᨶ ᩏᨸᨶᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ, ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩏᨸᨶᩮᩔᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩋᨿᩴ ᨾᩉᩣᨳᩮᩁᩮᩣᨸᩥ ᩅᩥᩃᩦᩅᨠᩣᩁᩮᩣ ᩈᩩᨩᩣᨲᩴ ᩅᩮᩊᩩᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᩅᩥᨿ, ᩍᨾᩴ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨲᩩᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩅᩈᩮᨶ ᨾᩣᨲᩥᨠᩴ ᨮᨸᩮᩈᩥ᪨ ᩅᩥᩃᩦᩅᨠᩣᩁᩔ ᨲᨿᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᨸᨬ᩠ᨧᨵᩣ ᨠᩁᨱᩴ ᩅᩥᨿ ᨳᩮᩁᩔ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᨡᨶ᩠ᨵᩅᩈᩮᨶ ᨸᨬ᩠ᨧᨵᩣ ᨠᩁᨱᩴ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᩈᩮᩣ ᩅᩥᩃᩦᩅᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᨠᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᨵᩣ ᨹᩣᩃᩮᩈᩥ, ᩑᩅᩴ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩪᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩴ ᩅᩥᨽᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨧ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩥ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᨬ᩠ᨧ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩴ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿ ᩁᩪᨸᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨵᩣ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᩈᩮᩣ ᩅᩥᩃᩦᩅᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨸᩮᩈᩥᨿᩮᩣ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨠᩴ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣ ᨹᩣᩃᩮᩈᩥ, ᩑᩅᩴ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩏᨸᩣᨴᩣᨿᩁᩪᨸᩴ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨧ ᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᨸᨳᩅᩦᨵᩣᨲᩩᩴ ᩅᩥᨽᨩᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᨻᩣᩉᩥᩁᩅᩈᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩥᨵᩣ ᨴᩔᩮᩈᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᩈᩮᩣ ᩅᩥᩃᩦᩅᨠᩣᩁᩮᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨠᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩮ ᩅᩥᩃᩦᩅᩅᩥᨠᨲᩥᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ, ᩑᩅᩴ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨻᩣᩉᩥᩁᩴ ᨸᨳᩅᩦᨵᩣᨲᩩᩴ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨸᨳᩅᩦᨵᩣᨲᩩᩴ ᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨠᨲᨾᩣ ᨧᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨸᨳᩅᩦᨵᩣᨲᩪᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

ᨿᨳᩣ ᨸᨶ ᩅᩥᩃᩦᩅᨠᩣᩁᩮᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨠᨬ᩠ᨧ ᩍᨲᩁᩣ ᨧ ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨸᩮᩈᩥᨿᩮᩣ ᩍᨲᩁᩮ ᨧ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᩍᨲᩁᩮ ᨧ ᨲᨿᩮᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨿ ᩏᨸᨶᩮᩔᨲᩥ, ᨶ ᩉᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩑᨠᨸ᩠ᨸᩉᩣᩁᩮᨶ ᩏᨸᨶᩮᨲᩩᩴ, ᩑᩅᩴ ᨳᩮᩁᩮᩣᨸᩥ ᨻᩣᩉᩥᩁᨬ᩠ᨧ ᨸᨳᩅᩦᨵᩣᨲᩩᩴ ᩍᨲᩁᩣ ᨧ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨵᩣᨲᩩᨿᩮᩣ ᩏᨸᩣᨴᩣᩁᩪᨸᨬ᩠ᨧ ᩍᨲᩁᩮ ᨧ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᩁᩪᨸᩥᨶᩮᩣ ᨡᨶ᩠ᨵᩮ ᩍᨲᩁᩣᨶᩥ ᨧ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᩅᩥᨽᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᩔᨲᩥ, ᨶ ᩉᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩑᨠᨸ᩠ᨸᩉᩣᩁᩮᨶ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ᪨ ᩋᨸᩥᨧ ᩁᩣᨩᨸᩩᨲ᩠ᨲᩪᨸᨾᩣᨿᨸᩥ ᩋᨿᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩥᨽᩣᩅᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ –

ᩑᨠᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣ, ᨲᩔ ᨸᩁᩮᩣᩈᩉᩔᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨸᩥᩊᨶ᩠ᨵᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩣᩁᩴ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨸᩮᩊᩣᩈᩩ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩈᩥ – “ᨮᩣᨶᩴ

ເຕ, ຕາຕ, ກາຕິກາຕິ ປິຕຸອັຕ຺ຖກລັງ ຕຄາຣູເປ ຜເລ ສຍ຺ເຕ຺ຕ ປິຕຸອັຕ຺ຖໍ ເຕາ ເຂຫີຕິ ຍາຈຕ຺ຕາຕິ ຊເຂຍ຺ຍາສີ"ຕິ. ເສາ "ສາລ຺ຫ ເຂຈາ"ຕິ ສາຣກ຺ຂໍ ປຕິສາເຍສິ, ຕຄາຣູເປ ຜເລຂິເຈເສ ຣາຊປຸຕ຺ຕາ ຣເຕ຺ຖາ ສຕ຺ຕິກໍ ກຕ຺ວາ "ປິຕຸອັຕ຺ຖໍ ເຕາ, ຕາຕ, ເຂຊ, ຕກ຺ລຕ຺ຕໍ ກຶຕູຕຸສ຺ສາຍາ"ຕິ ອາຫໍສຸ. ຕາຕາ, ເຊ຺ຕ຺ຖກາຕິກສ຺ສ ເຈາ ທເຕ຺ຖ ຍຍາ ປິຕຸອັຕ຺ຖໍ ຊປິຕໍ, ຕໍ ອາທຣາເປຕ຺ວາ ປິຕຸອັຕ຺ຖຄາຕິ. ເຕ ສາລ຺ຫຕິ ປຕິສ຺ສຸຕິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຕິກໍ ກຕ຺ວາ, "ຕຸຍ຺ຫໍ ກິຣ ເຕາ ທເຕ຺ຖ ປິຕຸອັຕ຺ຖກລັງ, ຕໍ ເຂຄາ"ຕິ ອາຫໍສຸ. ເສາ ເອວໍ ກຣິສ຺ສາມີຕິ ກຕ຺ຫ ຈິຈຣິຕ຺ວາ, ຈຕເຂ຺ຍາ ເປຕຸອາເຍາ ຕີທຣິຕ຺ວາ ຕິເສ຺ຍາ ຊເປຕ຺ວາ ເອກໍ ຈິຈຣິຕ຺ວາ, ຕເຕາ ປຕ຺ຖາ ສຍຸເກ຺ກ ຕີທຣິຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາເຣາ ຊເປຕ຺ວາ ເອກໍ ຈິຈຣິຕ຺ວາ, ຕເຕາ ປຕ຺ຖາສຸ ກເຣເລ຺ຫສຸ ຕີທຣິເຕສຸ ຈຕ຺ຕາເຣາ ຊເປຕ຺ວາ ເອກໍ ຈິຈຣິຕ຺ວາ ປິຄາຕິ ປເສ຺ສ ຊເປຕ຺ວາ ຕເຕາ ທຕ຺ຖປກປິທ຺ຫປກາຂີຕິ ຄາຄປ຺ປກາຣາຕິ ປິຕຸອັຕ຺ຖຄາຕິ ຕີທຣິຕ຺ວາ ອຄາສິ. ເສາ ກິຕ຺ຖາປິ ຕູຕເຣຫິ ຈຕ຺ຫິ ກເຣເລ຺ຫິ ຕູຕເຣຫິ ຈຕ຺ຫິ ສຍຸເກ຺ກຫິ ຕູຕຣາຫິ ຕີຫິ ເປຕຸອາຫິ ຄ ຕາຈ ກາເຊຕ຺ວາ ເຂຕິ, ອຄຸປຸເຕ຺ຖຄ ປຄ ຊສ຺ສຕິ, ຄ ຫິ ສກ຺ກາ ເອກປ຺ປທາເຣຄ ຂາຕຸ໌.

ຕຕ຺ຖ ຍທາຣາຊາ ເອວ ຄກຈາ ຊເຊ຺ຖເຕາ. ຈຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕໍ – "ຣາຊາຫມ຺ສ຺ມິ ເສລາຕິ ຄກຈາ, ຜມ຺ມຣາຊາ ອຄຸຕ຺ຕເຣາ"ຕິ (ສຸ. ນິ. ໕໕໘). ເຊ຺ຕ຺ຖປຸເຕ຺ຕາ ເອວ ສາຣິປຸຕ຺ຕເຕ຺ຖເຣາ, ຈຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕໍ – "ຍໍ ເຂາ ຕໍ, ຄິກ຺ຂເວ, ສມ຺ມາ ຈຊມາເຄາ ຈເຊຍ຺ຍ, 'ຄກຈເຕາ ປຸເຕ຺ຕາ ໂອຣເສາ ມຸຂເຕາ ຊາເຕາ ຜມ຺ມເຊາ ຜມ຺ມນິມ຺ມິເຕາ ຜມ຺ມຄາຍາເຄາ, ເຄາ ອາມິສຄາຍາເຄາ'ຕິ ສາຣິປຸຕ຺ຕເມຈ ຕໍ ສມ຺ມາ ຈຊມາເຄາ ຈເຊຍ຺ຍ, ຄກຈເຕາ ປຸເຕ຺ຕາ...ເປ... ເຄາ ອາມິສຄາຍາເຄາ"ຕິ (ມ. ນິ. ໓.໘໗). ປເຣາສຫສ຺ສຣາຊປຸຕ຺ຕາ ເອວ ຄິກ຺ຂສເຫ຺ຂາ ຊເຊ຺ຖາ. ຈຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕໍ –

"ປເຣາສຫສ຺ສໍ ຄິກ຺ຂູຄໍ, ສຸກຕໍ ປຍິຣຸປາສຕິ;

ເຂເສຄ຺ຕໍ ຈິຣຊໍ ຜມ຺ມໍ, ຄິພ຺ພາຄໍ ອກຸເຕາຄຍ"ຄ຺ຕິ (ສໍ. ນິ. ໑.໒໑໙);

ຣເຖ຺ຖາ ເຕສໍ ປຸຕ຺ຕາຄໍ ປິຕຸອັຕ຺ຖໍ ຈຕ຺ສຸ ເປຕຸອາສຸ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ເຊ຺ຖປຸຕ຺ຕສ຺ສ ທເຕ຺ຖ ຊປິຕກາເລາ ເອວ ຄກຈເຕາ ຜມ຺ມເສຄາປຕິສ຺ສ ທເຕ຺ຖ ຈຕຸສຈ຺ຈປ຺ປກາສຄາຍ ຊປິຕກາເລາ, ເຕເຄຈາທ – "ສາຣິປຸເຕ຺ຕາ, ຄິກ຺ຂເວ, ປເຫາຕິ ຈຕ຺ຕາຣິ ອຣິຍສຈ຺ຈາຄິ ຈິຕ຺ຖາເຣຄ ອາຈິກ຺ຂິຕຸໍ ເຂເສຕຸໍ ປຄ຺ຄາເປຕຸໍ ປຊ຺ເປຕຸໍ ຈິຈຣິຕຸໍ ຈິຄຊິຕຸໍ ອຸຕ຺ຕາຄີກາຕຸ"ຄ຺ຕິ (ມ. ນິ. ໓.໓໗໑). ຕຄາຣູເປ ຜເລ ເຕສໍ ຣາຊປຸຕ຺ຕາຄໍ ຕໍ ຣາຊາຄໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປິຕຸອັຕ຺ຖໍ ຍາຈຄກາເລາ ເອວ ຄິກ຺ຂສເຫ຺ຂສ຺ສ ຈສ຺ສູປຄາຍິກສມເຍ ອາກຕ຺ວາ ຜມ຺ມເສຄາຍ ຍາຂິຕກາເລາ. ອຸປກຊ຺ຖາຍ ກິຣ ຈສ຺ສູປຄາຍິກາຍ ຕູຂໍ ສຸຕ຺ຕໍ ເຂສິຕໍ. ຣເຖ຺ຖາ, "ຕາຕາ, ເຊ຺ຕ຺ຖກາຕິກສ຺ສ ເຈາ ທເຕ຺ຖ ຍຍາ ປິຕຸອັຕ຺ຖໍ ຊປິຕໍ ຕໍ ອາທຣາເປຕ຺ວາ ປິຕຸອັຕ຺ຖຄາ"ຕິ ຈຸຕ຺ຕກາເລາ ເອວ ສຊ຺ຊເທ຺ຖາປິ, "ເສເຈຊ, ຄິກ຺ຂເວ, ສາຣິປຸຕ຺ຕເມາຄ຺ຄລ຺ລາເນ, ຄເຊຊ, ຄິກ຺ຂເວ, ສາຣິປຸຕ຺ຕເມາຄ຺ຄລ຺ລາເນ. ປຄ຺ຖິຕາ ຄິກ຺ຂູ ອຄຸຄ຺ຄາຫກາ ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີຄ"ຄ຺ຕິ ເອວໍ ຜມ຺ມເສຄາປຕິເຕາ ສຕ຺ຕິເກ ຄິກ຺ຂູຄໍ ເປສິຕກາເລາ.

ຣາຊປຸເຕ຺ຕຫິ ຣເຖ຺ຖາ ຄຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເຊ຺ຕ຺ຖກາຕິກສ຺ສ ສຕ຺ຕິກໍ ກຕ຺ວາ ປິຕຸອັຕ຺ຖໍ ຍາຂິຕກາເລາ ເອວ ຄິກ຺ຂູຫິ ສຕ຺ຖຸກຄໍ ສຸຕ຺ວາ ຜມ຺ມເສຄາປຕິ ອຸປສງ຺ກມ຺ມ ຜມ຺ມເຄສຄໍ ອາຍາຂິຕກາເລາ. ເຊ຺ຕ຺ຖກາຕິກສ຺ສ ກຕ຺ຫ ຈິຈຣິຕ຺ວາ ຈຕເຂ຺ຍາ ເປຕຸອາເຍາ ຕີທຣິຕ຺ວາ ຊເປຄ຺ຄ ເອວ ຜມ຺ມເສຄາປຕິສ຺ສ ຕູລໍ ສຸຕ຺ຕຄ຺ຕໍ ອາຣຄິຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາຣິ ອຣິຍສຈ຺ຈາຄິ ຈເສຄ ຍາຕິກາຍ ຊເປຄ຺ຄ. ຕິເສ຺ຍາ ເປຕຸອາເຍາ ຊເປຕ຺ວາ ເອກໍ ຈິຈຣິຕ຺ວາ ຕເຕາ ປຕ຺ຖາສຍຸເກ຺ກຫິ ຕີທຣເຄ ເອວ

ᨲᩦᨱᩥ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩴ ᩅᩥᨽᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩔᩣᨲᩥ᪨ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨠᩁᨱ᩠ᨯᨶᩦᩉᩁᨱᩴ ᩅᩥᨿ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩴ ᩅᩥᨽᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᨧᨲᩩᨿᨳᩣᨠ᩠ᨠᨾᩣᨸᩥᨠᩣᩁᩪᨸᨧᩮᩈᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨠᩮᩣᩈᩃ᩠ᩃᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨

᪁᪀᪁᪨ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨠᩁᨱ᩠ᨯᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩥᩊᨶ᩠ᨵᩴ ᨸᩮᩔ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᨸᨠᨸᩥᩊᨶ᩠ᨵᨶᨠᩣᨴᩥᨷᩥᨬ᩠ᨬᩋᨲ᩠ᨳᨶᨴᩣᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᨲᩦᨱᩥ ᨿᨳᩣᨠ᩠ᨠᨾᩣᨶᩥ ᩁᩪᨸᩥᨠᩣᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩴ ᩅᩥᨽᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᨴᩣᩉᩥᩁᩴ ᨶᩣᨶ ᨸᩥᩊᨶ᩠ᨵᩴ ᩅᩥᨿ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨿ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᨲᩣᨿ ᨶᩣᨶᩣᩈᨠᩣᨧᩮᩣ ᩅᩥᩈᨾᨿᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ "ᨠᨾᨿᩣ ᨧᩣᨲᩩᩁᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨

ᨲᩔ ᨸᨶ ᩁᩣᨩᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᩮᩣᨲᩮᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩪᩉᩥ ᨠᨱ᩠ᨱᩮᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩪᩉᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᨲᩦᩉᩥ ᨧ ᨸᩮᩣᨲ᩠ᨳᨠᩮᩉᩥ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩥᩊᨶ᩠ᨵᨶᨴᩣᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩔᩣᨸᩥ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᨲᩦᨱᩥ ᨿᨳᩣᨠ᩠ᨠᨾᩣᨶᩥ ᩁᩪᨸᩥᨠᩣᩁᩪᨸᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨲᩦᨱᩥ ᩋᩁᩥᨿᩈᨧ᩠ᨧᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᨶᩩᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲᩴ "ᨠᨾᨿᩣ ᨧᩣᨲᩩᩁᩮᩣ, ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩣ"ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨭ᩠ᨮᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩥ ᩁᩪᨸᨿᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᨿᨠᩣᨶᩥᨧᨧᨶᩮᩅ᪨ ᨠᨾ᩠ᨾᨻᨶ᩠ᨵᩴ ᨨᨶ᩠ᨴᩴ᪨ ᩃᩥᨦ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᩥ ᨹᩁᩩᩈᩴ᪨ ᩁᩪᨸᩥᨶᩥᨶ᩠ᨶᩥ ᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨾᩮᩅ, ᩋᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᨸᨶ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩔᩮᩅ ᨠᨳᩴ᪨ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨶᩥᨿᨾᩁᩪᨸᩥᨶᩥ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨶᩩᨸᩥᨶᩥ ᨧ, ᩋᩣᨴᩥᨶᩣᩉᩥᨲᨸᩁᩣᨿᨱᩴ ᨧᩮᨲᩈᩥᨠ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩁᩪᨸᩥᨶᩥᨶᩮᩅ ᨶᩣᨿ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᨠᩮᩈᩣ ᩃᩮᩣᨾᩣ...ᨸᩮ... ᩁᩪᨸᩥᨶᩴ ᨠᩁᩦᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨶᩣᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨠᩔ ᨠᩩᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩣᨶᩩᨧᩮᨲ ᨶᩣᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᨿᨳᩣᩅᩥᨵᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨸᩔᨶ᩠ᨲᩴ ᨧᩮᨲᩥᨿᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩮᨶᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᨿᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ, ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩥᨲᨾᩮᩅ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳ ᩃᩩᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᨶ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩥᨬ᩠ᨬᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩁᩩᨬ᩠ᨬᩉᩴ᪨ ᨲᨿᩥᨾᩴ ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᨱ᩠ᨱᩈᨱ᩠ᨮᩣᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩅᨲ᩠ᨳᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ, "ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩈᩩᨧᩥᨶᩣ ᩋᨷ᩠ᨿᩣᨠᨲᩣ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩣ ᩑᩅᩣ"ᨲᩥ ᨿᨳᩣᨸᩥ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨ ᨿᩴ ᨧᩣ ᨸᨶᨬ᩠ᨬᩣᨿᨾ᩠ᨸᩦᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨲᩦᩈᩩ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩈᩩ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᨲᩣᨿ ᨠᨳᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᩣ ᨧᩮᩅ ᩈᩣ ᨸᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩣᨲᩥ ᨿᩣ ᨧ ᩋᨿᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩣ᪨ ᨿᩣ ᨧ ᨻᩣᩉᩥᩁᩣᨲᩥ ᨿᩣ ᨧ ᩅᩥᨠᩁᩮᨠ, "ᩋᩈᩮᨿᩣ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩴ ᨲᩥᨸᩩ ᩈᩦᩈ"ᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨶᩣ (ᩅᩥᨠ᪨ ᪁ᩃ᪐᪁) ᨶᨿᩮᨶ ᩋᩣᨣᨲᩣ ᨻᩣᩉᩥᩁᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩣ᪨

ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᩈᨧᩮᨲᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩣ ᨶᩣᨶᩣᩈᨠᩣᨧᩮᩣ ᩅᩥᩈᨾᨿᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᨴᩔᩥᨲᩣ, ᨻᩣᩉᩥᩁᩣ ᩈᩁᩮᨠ᩠ᨡᨸᨶ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᩥ ᨮᩣᨶᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᩣᩃᨿᩮᩣ ᨶᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᩉᨱᩴ ᨸᩁᩣᨿᩣᩈᩣ ᨻᩃᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨲᩴ ᩋᩣᩃᨿᩣᨴᩦᨶᩴ ᩁᩪᨷᩁᨱᨲ᩠ᨳᩴ ᨽᩥᨴ᩠ᨴᩣ ᨧᩣ ᨽᩥᨴ᩠ᨴᩣᩅᨧᨠᩣ ᨧᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨲᩣᩁᨠᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨸᨶ ᨶ ᨻᩃᩅᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨠᩣᨧᩮᩣ ᩈᩁᩮᨠ᩠ᨡᨸᨶ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨠᩔᨠᩮᩣ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩈᨾᩣᨶᩮᩣ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨾᩪᩃᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᨠᩣᨶᩴ ᨻᩃᩅᨲᩣᨿ ᨶᨦ᩠ᨣᩃᩴ ᩃᨣ᩠ᨣᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᩮᩣᨱᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᩅᩥᨿᩪᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩪᩃᩈᨶ᩠ᨲᩣᨶᨠᩣᨶᩥ ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨨᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩪᨷᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩉᩩᩴ ᨧᩣᨿᩣᨾᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᨲ᩠ᨳ ᨶᩣᨶᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨻᩃᩅᩴ ᨸᩁᩮᩣᨲᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩮᩣᨱᩮ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ ᨸᩉᩁᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᨠᩈᨲᩥᨿᩮᩅ, ᩑᩅᩴᩈᨾ᩠ᨸᨴᨾᩥᨴᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩮᩣᩁᩮᩅᩈᩣᨲᩥ ᨴᩩᩅᩥᨵᩣᨷᩈᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩋᩮᨶ ᨹᩁᩩᩈᩮᨶ ᩑᨠᩃᨠ᩠ᨡᨱᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩣᨿᩮᩅ , ᩋᩣᨧᩩᩁᩮᩣᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᩴ ᨻᩣᩉᩥᩁᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨿᩮᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨻᩣᩉᩥᩁᩣᨿ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᩪᩃᩣᨿ ᩋᩈᩩᨧᩥᨲᩣᨠᩣᩁᩮᩣ ᨸᩥᨠᨭᩮᩣ, ᨶ ᩋᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨿ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩣ ᨻᩣᩉᩥᩁᩣᨿ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩑᨠᩈᨴᩥᩈᩣ ᩋᩈᩩᨧᩥᨲᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩔ ᩈᩩᨡᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨠᩥᩴ? ᨿᨳᩣ ᨴᩮᨲ᩠ᨲᨶ ᨣᩮᩣᨱᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨿᩮᩣᨩᩥᨲᩮᩣ ᩋᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ

គតិបាទមេវ វិសុគាមតិ វិបជ្ជតិ, អថ ន វិនស្សេវ ជរំ ឧបេតិ។ ឯវំ អព្ភុណ្ហិកាបិ ជីវិតាយ សទ្ធិំ ឯកសង្ខាតិ គហេត្វា

គតិបាទមេវ អនេវតភាការេវា ន ឧបដ្ឋាតិ, អថ ន វិនេរនេវស្សា អនេវតភាការេវា បាកដោ ហោតិ។ តំ នេតំ មមាតិ តំ ឧក្ខមេយ្យ ន

ឯតំ មម, ន ឯសោហមស្មិ, ន ឯសោ មេ អត្តាតិ ឯវំ មនាក្ខតំ សម្មប្បញ្ញាយ ទដ្ឋព្វំ។ មនាក្ខតត្តិ មនាសកាវំ, តតោឲ្យអនិច្ចាទិសកាវំ,

តស្មា អនិច្ចំ ទុក្ខមនត្តាតិ ឯវំ ទដ្ឋព្វន្តិ អត្ថោ។

ហោតិ ហោ ហោ, អាចុសោតិ កស្មា អាហ? ជីវិតអាបេវិឝាតុវេសេន ជីវិតាយ បច្ចវេឝាតុមា វិការំ ទស្សេត្វា តតោ វិសេសតោន

ឧបនិក្ខាយ សរីរដ្ឋកបច្ចវេឝាតុមា វិការសទស្សនត្ថំ បកុប្បតីតិ អាបេវិរំវដ្ឋវេសេន វណ្ណមាតា កុប្បតិ។ អត្ថរហិតា តស្មិំ សមយេ ជីវិតា

បច្ចវេឝាតុ ហោតីតិ តស្មិំ សមយេ គោដិសតសហស្សចក្កវាឡេ ចារោទាយោតេ វិលីយមាតា ឧទកាតុកតា ហុត្វា សណ្ឋា បណ្ឋាតាទិវេសេន

សណ្ឋិតា បច្ចវេឝាតុ អត្ថរហិតា ហោតិ។ វិលីយិត្វា ឧទកមេវ ហោតិ។ តាវ មហល្លិកាយាតិ តាវ មហន្តាយ។

ទុវេ សតសហស្សានិ, ចត្តារិ នហុតានិ ច;

ឯត្តកំ ជាហលេត្តន, សណ្ឋាតាយំ វសុន្ធរាតិ។ –

ឯវំ ជាហលេត្តនេវ មហន្តាយ, វិត្ថារតោ បន គោដិសតសហស្សចក្កវាឡអប្បមាណាយ។ អនិច្ចតាតិ ហុត្វា អភាវតា។ ខយធម្មតាតិ

ខយំ គមនសភាវតា។ វយធម្មតាតិ វយំ គមនសភាវតា។ វិបរិណាមធម្មតាតិ បកតិវិជហនសភាវតា, ឥតិ សព្វេហិបិ ឥមេហិ បទេហិ

អនិច្ចលក្ខណមេវ វុត្តំ។ យំ បន អនិច្ចំ, តំ ទុក្ខំ។ យំ ទុក្ខំ, តំ អនត្តាតិ តីណិបិ លក្ខណានិ អាគតានេវ ហោន្តិ។ មត្តដ្ឋកស្សាតិ

បរិត្តដ្ឋិតិកស្ស, តត្ថ ទ្វីហាការេហិ ឥមស្ស កាយស្ស បរិត្តដ្ឋិតិតា វេទិតព្វា ឋិតិបរិត្តតាយ ច សរសបរិត្តតាយ ច។ អតីតេ

ចិត្តក្ខណេ ជីវិត្ថ, ន ជីវតិ, ន ជីវិស្សតិ។ អនាគតេ ចិត្តក្ខណេ ជីវិស្សតិ, ន ជីវតិ, ន ជីវិត្ថ។ បច្ចុប្បន្នេ ចិត្តក្ខណេ ជីវតិ , ន ជីវិត្ថ, ន

ជីវិស្សតីតិ វុច្ចតិ។

“ជីវិតំ អត្តភាវោ ច, សុខទុក្ខា ច កេវលា;

ឯកចិត្តសមាយុត្តា, លហុ សោ វត្តតេ ខណោ”តិ។ –

ឥទំ ឯតស្សេវ បរិត្តដ្ឋិតិកស្សត្ថំ វុត្តំ។ ឯវំ ឋិតិបរិត្តតាយ បរិត្តដ្ឋិតិតា វេទិតព្វា។

អស្សាសបស្សាសូបនិពន្ធាទិភាវេន បនស្ស សរសបរិត្តតា វេទិតព្វា។ វុត្តាន្ហិ អស្សាសូបនិពន្ធំ ជីវិតំ, បស្សាសូបនិពន្ធំ ជីវិតំ,

អស្សាសបស្សាសូបនិពន្ធំ ជីវិតំ, មហាភូតូបនិពន្ធំ ជីវិតំ, កពឡីការាហារូបនិពន្ធំ ជីវិតំ, វិញ្ញាណូបនិពន្ធំ ជីវិតន្តិ វិសុទ្ធិមគ្គេ

ចិត្តាទិតំ

តណ្ហាបរិក្ខារស្សាតិ តណ្ហាយ អាទិត្តកហិតបរាមដ្ឋស្ស អហង្កិ ចា មមង្កិ ចា អស្មិតិ ចា៉ អឆ ឈ្នាស្ស ឥតាតេចេត្ត ហោតីតិ អឆ ឥលា អស្ស កិច្ចតោ ឲុចំ តីលិ លក្ខណាតិ អារទោរបត្វា បស្សត្តស្ស ឲត្ត អដ្ឋត្ថិកាយ បឆចិឆាត្យា អហង្កិ ចាតិអាទិ តិចិតោ តណ្ហាយាតដ្ឋិក្កោហោ ឥតាតេច ហោតិ, ត ហោតិយេចាតិ អឥត្តា៉ យឆា ច អារបិឆាត្យចនេត, ឲុចំ តេឌោឆាត្យចារយាឆាត្យចនេតបិ ឥហិទោយ បឆចិឆាត្យា អត្តុទឆាតំ ហោតិ៉ ត្តុឆ បត ឲុកំយេច អាកតំ៉ ត្កតទាតិបិ អត្តតា ចេជិតត្ថាតិ៉

តេទ្ទា, អាចុនោតិ ត្តុឆ តស្ស ឆាត្យកមដ្ឋាតិកស្ស កិច្ចតោ នោតត្វារេ បរិក្កហំ បដ្ឋបេត្តា ពាលំ ឥឥស្សតិ៉ អក្កោយត្តីតិ ឥយហិ អក្កោយចត្ថហិ អក្កោយត្តិ៉ បរិការត្តីតិ តយា ត្កឥទ្ទិឥទ្ទា កតំ, ឲចទ្ទា ឲចទ្ទា តំ កទិស្សាយាតិ ចាចាយ បរិការត្តិ៉ ទោយត្តីតិ ឈឥដ្ឋត្តិ៉ ចិហោយត្តីតិ ទុក្ខោបត្តិ, យត្ថា ចាចាយ ឈដ្ឋតេច ចុត្តំ៉ នោ ឲចត្តិ នោ ឆាត្យកមដ្ឋាតិកោ ឲុចំ យព្យាខាតាតិ៉ ខ្វប្បត្តា ឥលា យេ អយត្តិ យព្យតិចត្តយាតុប្បត្តការេចត ច យព្យកាចាទុប្បត្តការេចត ច ខ្វប្បត្តា៉ នោតយព្យស្សខាតិ ខ្វបតិស្សយចនេត នោតយព្យស្សតោ ខាតា នោតត្វារខចតចេឥតា, ឋស្សា អតិទ្ទោតិ នោតយព្យស្សា ហុត្តា អកាចដ្ឋត អតិទ្ទោតិ បស្សតិ៉ ចេឥតាឥយាបិ នោតយព្យស្សយព្យយុត្តាច ចេជិតត្ថា៉ ឆាតារប្ពលេចាតិ ឆាត្យបក្ខាតេច អារប្ពណំ៉ បក្ខុត្តីតិ ឈ្នាតតិ៉ បឈីឥតីតិ តស្មិ អារប្ពលោ បឈីឥតិ, កុប្ពចឥតេច ចា ឲតំ៉ ញ្ជូត្តាតយត្ថិចនេត “ឆាតារប្ពលេចា”តិ ចុត្តំ, ឆាតារប្ពលោយចាតិ អយេត្ត អឥត្តា៉ អឆិយុទ្ទតីតិ ឆាត្យចនេត ឲចត្តិ អឆិយោក្ខំ លកតិ, ត ទដ្ឋតិ, ត ទុស្សតិ៉ អយតិព្យនោតត្វារប្បិអារប្ពលោ អាបិឆកតេ ព្វលបរិត្ថាអាកត្តកតាចកាលិកចនេត បរិក្កហំ កទោតិ, តស្ស ចិត្តារកឆា យតិបដ្ឋាតេ យតិយព្យខត្ថាបត្ថ ចុត្តា៉ យា បត តត្ត ចក្ខុត្វារចនេត ចុត្តា, ត្តុឆ នោតត្វារចនេត ចេជិតត្ថា៉

ឲុចំ កតបរិក្កហស្ស ហិ ឆាត្យកមដ្ឋាតិកស្ស ពលចចិបស្សកស្ស យចេបិ ចក្ខុត្វារាឌីសុ អារប្ពលោ អាបិឆកតេ អយោតិនោ អាចដ្ឋតំ ខ្វប្បដ្ឋតិ, ចោដ្ឋត្ថតំ បត្វា ឲកំ ទ្វេ ចារេ អារេចតំ លកិត្វា ចិត្តំ កចក្កេច ឈ្នាតតិ, ត ទាកាឌិចនេត ខ្វប្បដ្ឋតិ, អយំ កោដិប្បត្តា តិក្ខចិបស្សកោ៉ អបរស្ស ទាកាឌិចនេត ឲកំ ចារំ ខចតំ ខចតិ, ខចតបរិយោយនេ បត ទាកាឌិចនេត ឲុចំ យេ ខចតំ ខចិតត្តិ អាចដ្ឋតោ អារប្ពណំ បរិក្កហិតតេច ហោតិ, បុត ចារំ តឆា ត ខចតិ៉ អបរស្ស ឲកចារំ ឲុចំ អាចដ្ឋតោ បុត ទុតិយចារំ ទាកាឌិចនេត ខចតំ ខចតិយេច, ទុតិយចារាចយានេ បត ឲុចំ យេ ខចតំ ខចិតត្តិ អាចដ្ឋតោ អារប្ពណំ បរិក្កហិតតេច ហោតិ, តតិយចារេ តឆា ត ខ្វប្បដ្ឋតិ៉ ឲត្ត បត បឋមោ អតិតិក្ខោ, តតិយោ អតិយត្តោ, ទុតិយស្ស បត ចនេត ត្តុយស្មិ ឃុត្តំ, លទុកិកោបយេ, ត្កត្រិយកាចតេ ច អយយត្តា ចេជិតត្ថា៉

ឲុចំ នោតត្វារេ បរិក្កហិតចនេត ឆាត្យកមដ្ឋាតិកស្ស ពាលំ ឥឥស្សត្វា ត្កឥាតិ កាយត្វារេ ឌីបេត្តា តេទ្ទា, អាចុនោតិអាទិមាហ៉ អតិដ្ឋារប្ពលតិព្យបត្វា ឌ្វិសុ ចារេសុ កិលយតិ នោតត្វារេ ច កាយត្វារេ ច៉ តស្មា យឆា ភាយ ឥលត្តស្សាយី បុរិនោ កុឥាលំ កហេត្វា ឥលត្តំ អត្តុយទ្ទាទេត្តា យត្ត ចា តត្ត ចា យត្តិកបិណ្ឌំ អឥត្វា ទុត្ថាលដ្ឋាតេតយុយេច កុឥាលេត ក្សបិ កិត្តិត្វា យតិលាយត្តិកបិណ្ឌំ ឥឥតិ៉ ឲចយេច

យហាធេរោ អនាគតេ សិក្ខាកាមា បធានកម្មិកា កុលបុត្តា ពហូសុ ភិក្ខូសុ ឯកតោ បដ្ឋបេត្វា ខិប្បមេវ ខាតិខាទេយខេណស្ស អត្ថំ ការិស្សន្តីតិ ពហូសុបេវ ភិក្ខូសុ ភិក្ខូសុ កាញ្ចនំ កត្វា ឯកតោ ទេសេន្តោ ពហុំ ទេសេតិ អាទិកំ។

តត្ថ សមុដ្ឋានេន្តីតិ ឧបក្កមន្តិ។ បរិហីនបញ្ញស្សាតិ បរិហីនបញ្ញោ ហោតេ, ពហុតេរេសុបិ ឧបេច តទេវា។ តទាក្រុតោតិ តទាសេវនោ។ យទាក្រុតមិទន្តិ យទាសេវនោ។ កេវន្តីតិ បចត្តន្តិ។ ឧបំ ព្យត្តំ អត្រស្សទេតាតិអាទីសុ ព្យតិបិ ទេសា កកចាតិអាទិតា តទេយត អត្រស្សទេន្តាបិ ព្យត្តំ អត្រស្សទតិ, ចុត្តំ ទេលា បទេតំ កកចតាតិ អត្រស្សទេន្តាបិ អត្រស្សទតិយេច។ ក្ខាណ្ណាទេតា កកចតា ធទេមាតិអាទិតា តទេយត អត្រស្សទេន្តាបិ ធមំ អត្រស្សទតិ, កកក្ខបទេយាចាធំ អត្រស្សទេន្តាបិ អត្រស្សទតិយេច។ បុប្បជិបទេន្តាតិអាទិតា តទេយត អត្រស្សទេន្តាបិ សឈ្ឈំ អត្រស្សទតិ, កកទោចកត្តតំ អធិចាសយមានស្ស កិក្ខទោ ក្រុលំ អត្រស្សមានោបិ អត្រស្សទតិយេច។

ឧទេបក្កា ក្រុសលតិស្សិតា ត សណ្ឋាតីតិ ព្លុធ ចិបស្សត្រុទេបក្កា អធិទេបតា។ ឧទេបក្កា ក្រុសលតិស្សិតា សណ្ឋាតីតិ ព្លុធ លញ្ញអក្រុទេបក្កា, សា បទេតសា កិច្ចាបិ លីលាសចស្ស ព្លដ្ឋាតិដ្ឋេសុ អាទេមាលាសុ អទេដ្ឋតាជិចទេសត បចត្តតិ, អយំ បត កិក្ខុ ចិទិយពទេលត កាចតាសិទ្ធិយា អត្តទេតា ចិបស្សតំ លីលាសចស្ស លញ្ញអក្រុទេបក្កាធាទេត ធទេបតីតិ ចិបស្សតាច លញ្ញអក្រុទេបក្កា តាយ ខាតា។

១០២។ អាបោធាតុនិទ្ទេសេ អាបោគតន្តិ សព្វអាបេសុ គតំ អល្លយូសភាវលក្ខណំ។ បិត្តំ សេមន្តិអាទីសុ បត យំ ចតុត្ថំ, តំ សន្ធាំ សន្ធិ កាចតាតទេយត ចិស្សដ្ឋិមទេក្ក ចុត្តំ។ បក្រុប្បតីតិ ព្លាឈចទេសត ចដ្ឋតិ, សមុដ្ឋទេតា ចា ឧធកំ ឧត្តទេតិ, អយមស្ស បិកតិទេកា បទេកាទេបិ, អាបោសំចដ្ឋកាទេល បត ទេកាជិសតាសហស្សចក្កចាញ្ញអំ ឧធកប្បទេយច ទោហតិ។ ព្លាកន្តីតិ ទេហដ្ឋា កន្តិ, ឧទ្ធទេត អាទោរាបិទិតាធកំ ចិយ លយំ ចិតាសំ បិបុណ្ណត្តំ ទេសសំ បុទិយតទេយតេច ទេចជិតត្តំ។

១០៣។ តេជោធាតុនិទ្ទេសេ តេជោគតន្តិ សព្វតេជេសុ គតំ ឧណ្ហត្តលក្ខណំ។ តេជោ ឧច ចា តេជោភាចំ គតន្តិ តេជោគតំ។ បុទិយ អាបោរោគតេបិ បន្តិទេយ ចាទេយាគតេបិ ឧទេសច តទេយា។ ទេយត ចាតិ ទេយត តេជោគតេត តស្មិំ ក្រុប្បិតេត អយំ កាទេយា សន្តប្បតិ, ឧកាហិកជរាទិភាទេចត ឧស្សុមជាទេតា ទោហតិ។ ទេយត ច ជីរិយតីតិ ទេយត អយំ កាទេយា ជីរតិ, ព្លត្រ្ទិយទេចកល្លត្តំ ពលបរិក្ខយំ ចលិបលិតាជិភាចញ្ចា បាបុណាតិ។ ទេយត ច បរិឌយ្ហតីតិ ទេយត ក្រុប្បិតេត អយំ កាទេយា ឌយ្ហតិ, សោ ច បុគ្គទេលា ឌយ្ហាមិ ឌយ្ហាមីតិ កន្ទន្តោ សតទេធាតសប្បិទេកាសីតចន្ទនាជិទេលបញ្ចា តាលចណ្ដចាតញ្ចា បច្ចាសីសតិ។ ទេយត ច អសិតបីតខាយិតសាយិតំ សម្មា បរិណាមំ គច្ឆតីតិ ទេយត តំ អសិតំ ចា ឱធតាជិ, បីតំ ចា បាតកាជិ, ខាយិតំ ចា បិដ្ឋខជ្ជកាជិ, សាយិតំ ចា អម្ពបក្កមធុផាណិតាជិ សម្មា បរិបាកំ គច្ឆតិ, រសាជិភាទេចត ចិទេចកំ គច្ឆតីតិ អទេត្ថា។ អយមេត្ថ សទេង្ខបោ។ ចិត្តាទេតា បត យំ ចតុត្ថំ និយា, តំ សន្ធាំ សន្ធិ កាចតាតទេយត ចិស្សដ្ឋិមទេក្ក ចុត្តំ។

ហរិតន្តន្តិ ហរិតមេវ។ អល្លតិណាជិ អាកម្ម តិដ្ឋាយតីតិ អទេត្ថា។ បន្ថន្តន្តិ មហាមគ្គមេវ។ ទេសលន្តន្តិ បព្ពតំ។ ឧធកន្តន្តិ ឧធកំ។ ទេមាឡិយំ ចា ក្រុមិកាកត្តិ តិណក្រុប្បាជិទេហិតំ, ចិចិត្តំ អគ្គុធាការំ ក្រុមិកាតំ។ អនាហារាតិ និរាហារា និរុបាធាតា, អយម្បិ បកតិយាច តេជោធិកាទេរា

វុត្តោ, តេនេវាហ សំវដ្ដកាលេ បន កោដិសតសហស្សចក្កវាឡំ ឈាបេត្វា ឆារិកាមត្តម្បិ ន តិដ្ឋតិ។ ន្ហារុទទ្ទុលេនាតិ ចម្មនិល្លេខនេន។ អគ្គិំ គវេសន្តីតិ ឧទទ្ធំ ឃុណុំ ឃុបិការំ គហេត្វា អគ្គិំ បរិយេសន្តិ, យំ អប្បមត្តកម្បិ ឃុសុំ លភិត្វា បជ្ជលតិ, សេសមេត្ថាបិ បុរិមនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

១០៨។ វាយោធាតុនិទ្ទេសេ ឧទ្ធង្គមា វាតាតិ ឧគ្គារហិក្ការាទិបវត្តកា ឧទ្ធំ អារោហនវាតា។ អធោគមា វាតាតិ ឧច្ចារបស្សាវាទិនីហរណកា អធោ ឱរោហនវាតា។ កុច្ឆិសយា វាតាតិ អន្តានំ ពហិវាតា។ កោដ្ឋាសយា វាតាតិ អន្តានំ អន្តោវាតា។ អង្គមង្គានុសារិនោតិ ធមនីជាលានុសារេន សកលសរីរេ អង្គមង្គានិ អនុសដា សមិញ្ជនបសារណាទិនិព្ពត្តកវាតា។ អស្សាសោតិ អន្តោបវិសននាសិកវាតោ។ បស្សាសោតិ ពហិនិក្ខមននាសិកវាតោ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ។ វិត្ថារតោ បន យំ វត្តព្ពំ សិយា, តំ សព្ពំ សព្ពាការេន វិសុទ្ធិមគ្គេ វុត្តំ។

គាមម្បិ វហតីតិ សកលគាមម្បិ ធុណ្ណវិធុណ្ណំ កុរុមានា អាទាយ គច្ឆតិ, និគមាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឯត្ថ វាយោសំវដ្ដកាលេ កោដិសតសហស្សចក្កវាឡវិទ្ធំសនសមត្ថោ វាយោធាតុវិការោ ទស្សិតោ។ វិធូបនេនាតិ អគ្គិពីជនកេន។ ឱស្សវនេតិ ឆទនគ្គេ, តត្ថ ហិ ឧទកំ សវតិ, តស្មា តំ “ឱស្សវន”ន្តិ វុច្ចតិ។ សេសមេត្ថាបិ បុរិមនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

១០៩។ សេយ្យថាបិ, អាវុសោតិ ឥទំ កិំ ទស្សេតិ? ហេដ្ឋា កថិតានំ មហាភូតានំ និស្សត្តភាវំ។ កដ្ឋន្តិ ទព្ពសម្ភារំ។ វល្លិន្តិ អាពន្ធនវល្លិំ។ តិណន្តិ ឆទនតិណំ។ មត្តិកន្តិ អនុលេបមត្តិកំ។ អាកាសោ បរិវារិតោតិ ឯតានិ កដ្ឋាទីនិ អន្តោ ច ពហិ ច បរិវារេត្វា អាកាសោ ឋិតោតិ អត្ថោ។ អគារន្តេវ សង្ខំ គច្ឆតីតិ អគារន្តិ បណ្ណត្តិមត្តំ ហោតិ។ កដ្ឋាទីសុ បន វិសុំ វិសុំ រាសិកតេសុ កដ្ឋរាសិវល្លិរាសីត្វេវ វុច្ចតិ។ ឯវមេវ ខោតិ ឯវមេវ អដ្ឋិអាទីនិ អន្តោ ច ពហិ ច បរិវារេត្វា ឋិតោ អាកាសោ, តានេវ អដ្ឋិអាទីនិ បដិច្ច រូបំត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ, សរីរន្តិ វោហារំ គច្ឆតិ។ យថា គដ្ឋាទីនិ បដិច្ច គេហន្តិ សង្ខំ គតំ អគារំ ខត្តិយគេហំ ព្រាហ្មណគេហន្តិ វុច្ចតិ, ឯវមិទម្បិ ខត្តិយសរីរំ ព្រាហ្មណសរីរន្តិ វុច្ចតិ, ន ហេត្ថ កោចិ សត្តោ វា ជីវោ វា វិជ្ជតិ។

អជ្ឈត្តិកញ្ចេវ, អាវុសោ, ចក្ខុន្តិ ឥទំ កស្មា អារទ្ធំ? ហេដ្ឋា ឧបាទារូបំ ចត្តារោ ច អរូបិនោ ខន្ធា តីណិ ច អរិយសច្ចានិ ន កថិតានិ, តានិ កថេតុំ ឥមំ ទេសនំ អារទ្ធ។ តត្ថ ចក្ខុ អបរិភិន្នន្តិ ចក្ខុបសាទេ វិនដ្ឋេបិ ឧបហតេបិ បិត្តសេម្ហលោហិតេហិ បលិពុទ្ធេបិ ចក្ខុ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស បច្ចយោ ភវិតុំ ន សក្កោតិ, បរិភិន្នមេវ ហោតិ, ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស បន បច្ចយោ ភវិតុំ សមត្ថំ អបរិភិន្នំ នាម។ ពាហិរា ច រូបាតិ ពាហិរា ចតុសមុដ្ឋានិករូបា។ តជ្ជោ សមន្នាហារោតិ តំ ចក្ខុញ្ច រូបេ ច បដិច្ច ភវង្គំ អាវដ្ដេត្វា ឧប្បជ្ជមានមនសិការោ, កិរិយមនោធាតុចិត្តន្តិ អត្ថោ។ តំ រូបេ អនាបាថគតេបិ អញ្ញាវិហិតស្សាបិ ន ហោតិ, តជ្ជស្សាតិ តទនុរូបស្ស។ វិញ្ញាណភាគស្សាតិ វិញ្ញាណកោដ្ឋាសស្ស។

យំ តថាភូតស្សាតិអាទីសុ ទ្វារវសេន ចត្តារិ សច្ចានិ ទស្សេតិ។ តត្ថ តថាភូតស្សាតិ ចក្ខុវិញ្ញាណេន សហភូតស្ស, ចក្ខុវិញ្ញាណសមង្គិនោតិ

អទេ្ធា៍ រូបត្តិ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស ត រូបដេតកត្វា ចក្ខុវិញ្ញាណក្ខណេ ធិរប្បដ្ឋានរូបំ, ឋេតត្ថរចិត្តក្ខណេ ចត្សរប្បដ្ឋានយ្បិ លត្ថុតិ៍ រក្កហំ

កន្លតីតិ កលត់ កន្លតិ៍ ខេចឥតាឥខេឃា ចក្ខុវិញ្ញាណរប្បយុត្តាច៍ វិញ្ញាណយ្បិ ចក្ខុវិញ្ញាណខេច៍ ឲត្ថ ច រដ្ឋានទាតិ ខេចតាច ថុត្វា៍

រក្កខេហាតិ ឲកខេតា រក្កខេហា៍ រត្តិបិខេតាតិ រយាកខេយា៍ រយចាខេឃាតិ ទាឋិ៍ ខេឃា បដិច្ចរយុប្បាទំ បស្សតីតិ ខេឃា បច្ចខេឃ បស្សតិ៍

ខេរា ឆយ៉ំ បស្សតីតិ ខេរា បដិច្ចរយុប្បត្តឆខេយ្ចុ បស្សតិ, លខេត្តាតិអាឌិ រត្ថា តល្យាខេចចឥខេច , តល្យា ហិ លត្តកទលចខេរត លខេត្តា៍

អាលឃកទលចខេរត អាលខេឃា៍ អត្ថតឃកទលចខេរត អត្ថតខេឃា៍ អខេ្ឍាកាហិត្វា កិលិត្វា កហតចខេរត អខេ្ឍារាតត្តិ ថុច្ចតិ៍

លត្តទាកចិតខេឃា លត្តទាកប្បហាតត្តិ តិវ្ហាតខេស្សច ខេចចឥត់, ត្តតិ តីលិ រច្ចាតិ បិឡត្តឃំ អាកតាខេតច យក្កុរច្ចំ អាហទិត្វា កខេហតត្ថំ,

ឃា ត្តខេយស្ម តីស្ម ផាខេតស្ម ឌិដ្ឋិ រក្កខេប្យា ចាចា កយ្ចខេត្តា អាឌីខេចា ចាឃាខេយា រតិ រយាឆិ កាចតាបដិខេចឆា, អឃំ យខេក្កាតិ៍ ពាហុកត់

ខេហាតីតិ ឲត្តាចតាបិ ពាហុំ កកចខេតា រារត់ កត់ ខេហាតិ, អញ្ញត្តិកខេទ្ទាច, អាចុខេរា, ខេរាតត្តិអាឌិចាខេទស្មបិ ឲខេរច តខេឃា៍

យខេតាក្វាខេរ បត អញ្ញត្តិខេកា យខេតា តាយ កចក្កុចិត្តុ៍ ត់ តិរុទ្ធយ្បិ អាចដ្ឋតចិត្តស្ស បច្ចខេឃា កចិតុំ អរយត្ថំ យត្តទាយកតខេយច បចត្តយាតយ្បិ

បទិកិត្តុំ តាយ ខេហាតិ៍ អាចដ្ឋតស្ស បត បច្ចខេឃា កចិតុំ រយត្ថំ អបទិកិត្តុំ តាយ៍ ឌាហិទា ច ឆយ្បាតិ ឆយ្បាទយុល៍ ខេតច តាច តដ្ឋស្សាតិ ត្តត់

កចក្កុរយខេឃខេតច កឆិត៍ ត្វុតិឃចាខេទា បក្ខុលដ្ឋាតបច្ចខេចក្ខណេត ចា, បក្ខុលកប្បដ្ឋាតយតឋិកាខេទត ចា,

បក្ខុលត្វុទ្ធចចតរញ្ញាឃកទលាឌិតា ចា, អញ្ញាចិហិតក់ រត្តាឃ ថុខេត្វា៍ ត្តយុស្ម៉ិ ចាខេទ រូបត្តិ ចត្សរប្បដ្ឋានយ្បិ លត្ថុតិ៍ យខេតាចិញ្ញាណរិញ្ញរូបំ

រប្បដ្ឋានបតិ, ខេចឥតាឥខេឃា យខេតាចិញ្ញាណរប្បយុត្តា , ចិញ្ញាណំ យខេតាចិញ្ញាណខេយច៍ រដ្ឋានទា បខេតត្ថ ឋស្សខេចតាចខេរខេតច កហិតា៍

ខេរឋំ ថុត្តតខេឃខេតច ខេចឌិតត្ថំ៍ ត្តតិ យហាខេឆខេទា ខេហដ្ឋា ឲកខេឥរខេយច រយ្ចុរខេត្តា អាកត្វា ត្តយុស្ម៉ិ ផាខេត ផត្វា ខេហដ្ឋា បទិហីតខេឥរត់

រត្ថំ ត់ត់ក្វាទចខេរត កាខេដត្វា ឥខេស្សខេត្តា ឃចាត្វុរត្តិតាច ស្មុត្តត្តំ តិដ្ឋខេបឋីតិ៍

បបច្ចាស្មឥតិឃា យដ្ឋិយតិកាឃដ្ឋកចាឃ

យហាហត្ថិបខេកាបយស្មត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

៥៍ យហារាខេទាបយស្មត្តចណ្ណតា

៦០លិ៍ឲចំខេយ ស្មតត្តិ យហារាខេទាបយស្មត្តិ៍ តត្ថ អចិទបក្កខេត្តតិ រឈ្ឈំ កិត្តិត្វា រុហិរុប្បាឥកយ្ចំ កត្វា តចិទបក្កខេត្ត រលិខេក្កខេតច បិឌិខេឃខេក្ក

ដាខេត៍

ត្តឆ, កិក្ខុខេច, ឲកខេច្ចា កុលបុខេត្តាតិ កិច្ចាបិ អស្មកកុលបុខេត្តាតិ ត តិឃាយិខេតា, ខេឥចឥត្តំខេឃច បត រត្តាឃ ត្តត់ ថុត្តត្តិ ខេចឌិតត្ថំ៍ ខេរា

ហិ អរយ្បិក្កត្តាឃ យហារយ្ចុតបខេចលិឃា ឌក្កាកចំខេរ ដាតត្វា ដាតិកុលបុខេត្តា៍ ឌតិខេណ្ហាតិ ឃស្ស ដាតិ អខេត្តា អត្ថុបចិដ្ឋា, ខេរា ដាតិឃា

ឌតិខេណ្ហា តាយ៍ ដខេទាឌីស្មបិ ឲខេរច តខេឃា៍ លិកគរក្កាទាឌីស្មបិ លិខេកាតិ ចត្តាខេទា បច្ចឃា៍ រក្កាខេទាតិ ខេតរំខេឃច ស្មុកតការខេចា៍

សិលោកោតិ វណ្ណភណនំ។ អភិនិព្ពត្តេតីតិ ឧប្បាទេតិ។ អបញ្ញាតាតិ ទ្វិន្នំ ជនានំ ឋិតដ្ឋានេ ន បញ្ញាយន្តិ, ឃាសច្ឆាទនមត្តម្បិ ន លភន្តិ។ អប្បេសក្ខាតិ អប្បបរិវារា, បុរតោ ច បច្ឆតោ ច គច្ឆន្តំ ន លភន្តិ។

សារេន សារករណីយន្តិ រុក្ខសារេន កត្តព្វំ អក្ខចក្កយុគនង្គលាទិកំ យំកិញ្ចិ។ សាខាបលាសំ អគ្គហេសិ ព្រហ្មចរិយស្សាតិ មគ្គផលសារស្ស សាសនព្រហ្មចរិយស្ស ចត្តារោ បច្ចយា សាខាបលាសំ នាម, តំ អគ្គហេសិ។ តេន ច វោសានំ អាបាទីតិ តេនេវ ច អលមេត្តាវតា សារោ មេ បត្តោតិ វោសានំ អាបន្នោ។

៣១០. ញាណទស្សនំ អារាធេតីតិ ទេវទត្តោ បញ្ចាភិញ្ញោ, ទិព្វចក្ខុ ច បញ្ចន្នំ អភិញ្ញានំ មត្ថកេ ឋិតំ, តំ ឥមស្មិំ សុត្តេ “ញាណទស្សន”ន្តិ វុត្តំ។ អជានំ អបស្សំ វិហរន្តីតិ កិញ្ចិ សុខុមំ រូបំ អជានន្តា អន្តមសោ បំសុបិសាចកម្បិ អបស្សន្តា វិហរន្តិ។

៣១១. អសមយវិមោក្ខំ អារាធេតីតិ, “កតមោ អសមយវិមោក្ខោ? ចត្តារោ ច អរិយមគ្គា ចត្តារិ ច សាមញ្ញផលានិ, និព្វានញ្ច, អយំ អសមយវិមោក្ខោ”តិ (បដិ. ម. ១.២១៣) ឯវំ វុត្តេ នវលោកុត្តរធម្មេ អារាធេតិ សម្បាទេតិ បដិលភតិ។ លោកិយសមាបត្តិយោ ហិ អប្បិតប្បិតក្ខណេយេវ បច្ចនីកធម្មេហិ វិមុច្ចន្តិ, តស្មា, “កតមោ សមយវិមោក្ខោ? ចត្តារិ ច ឈានានិ ចតស្សោ ច អរូបាវចរសមាបត្តិយោ, អយំ សមយវិមោក្ខោ”តិ ឯវំ សមយវិមោក្ខោតិ វុត្តា។ លោកុត្តរធម្មា បន កាលេន កាលំ វិមុច្ចន្តិ, សកិំ វិមុត្តានិ ហិ មគ្គផលានិ វិមុត្តានេវ ហោន្តិ។ និព្វានំ សព្វកិលេសេហិ អច្ចន្តំ វិមុត្តមេវាតិ ឥមេ នវ ធម្មា អសមយវិមោក្ខោតិ វុត្តា។

អកុប្បា ចេតោវិមុត្តីតិ អរហត្តផលវិមុត្តិ។ អយមត្ថោ ឯតស្សាតិ ឯតទត្ថំ, អរហត្តផលត្ថមិទំ ព្រហ្មចរិយំ។ អយំ ឯតស្ស អត្ថោតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯតំ សារន្តិ ឯតំ អរហត្តផលំ ព្រហ្មចរិយស្ស សារំ។ ឯតំ បរិយោសានន្តិ ឯតំ អរហត្តផលំ ព្រហ្មចរិយស្ស បរិយោសានំ, ឯសា កោដិ, ន ឥតោ បរំ បត្តព្វំ អត្ថីតិ យថានុសន្ធិនាវ ទេសនំ និដ្ឋបេសីតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

មហាសារោបមសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. ចូឡសារោបមសុត្តវណ្ណនា

៣១២. ឯវំមេ សុតន្តិ ចូឡសារោបមសុត្តំ។ តត្ថ បិង្គលកោច្ឆោតិ សោ ព្រាហ្មណោ បិង្គលធាតុកោ។ កោច្ឆោតិ បនស្ស នាមំ, តស្មា “បិង្គលកោច្ឆោ”តិ វុច្ចតិ។ សង្ឃិនោតិអាទីសុ បព្ពជិតសមូហសង្ខាតោ សង្ឃោ ឯតេសំ អត្ថីតិ សង្ឃិនោ។ ស្វេវ គណោ ឯតេសំ អត្ថីតិ គណិនោ។ អាចារសិក្ខាបនវសេន តស្ស គណស្ស អាចរិយាតិ គណាចរិយា។ ញាតាតិ បញ្ញាតា បាកដា។ “អប្បិច្ឆា សន្តុដ្ឋា, អប្បិច្ឆតាយ

ចត្តប្បិ ត តិចារេយត្តី”តិអាឌិតា តេឃត បយុក្កេតា ឃេបា ឲ្យតេសំ អត្ថិតិ ឃបយ្បិតោ៉ តិត្តកទាតិ លឌ្ឋិកទា៉ បាឆុបប្ញតាតិ ប្តូរេយ បាឆុ ឃុត្តទា បប្យុទិបាតិ ឲ្យចំ បប្ញតា៉ ឝាហុឌតយ្បាតិ អយ្យុតចេតា អត្តឥាលបុឆុជ្ជតយ្ប៉ ប្តឥាតិ តេ ឥេយ្យេត្តា សេឃ្យឆិឥំ

ប្ញទេណាតិអាឌិយាហ៉ តត្ថ ប្ញទេណាតិ តយ្យ បត្ថុបដិប្តាយ្យ តាយ៉ា កយ្យេបិតិ កោត្តា៉ េបា កិទ អញ្ញាតទយ្យ ក្បុលយ្យ ឲ្យក្បតឥាយបតំ ប្ញទឃយាតោ ឌាទតា, តេតយ្យ “ប្ញទេណា”តិ តាយំ អកំយុ៉ា យក្ខុលឥាយត្តា ចយ្យ “ទ្យុក្កក”ត្តិ ចត្តា តត្ថិ, អកតំ ចា ត កតត្តិ៉ “េបា កិយហេយត្តិ ចបាយឹ”តិ បលិឃ៉ិ អឆយ្យ េចាទា ចត្តាតិ អដ្ឋិត្តិយុ៉ា េបា បណ្ហេត ចា តិណោត ចា បដិដ្ឋាឥេតុប្បិ អឌាតេត្តា ឌាតទ្វេបេតេច ឲ្យកំ កាយំ បិចិបិ៉ា យតុយ្យា តំ ឌិប្វា, “អឃំ បយណោ អទហា អប្បិទ្ធោ, តត្ថិ ប្តូយិតា បឌិេបា”តិ ប្ញចកត្តាឌីតិ កេហត្វា ប្លុបបក្កយត្តិ៉ េបា “យឃំ្យាបាឌកំ អតិចត្តការេចត ប្តូឌំ ប្លុប្បត្ត”ត្តិ តេតា បដ្ឋាឃ បាឌកំ លកិត្វាបិ ត តិចារេយ្យិ, តេឆេច បព្ពាជ្ជ អក្កុេហបិ៉ា តយ្យ បត្តិកោ អញ្ញាបិ បញ្ហាបតា យតុយ្យា បព្ពាឌិយុ, តំ បត្តាឃាហ “ប្ញទេណា កយ្យេបិ”តិ៉

យក្កលីតិ តយ្យ តាយ៉ា កោបាលិយ ឌាតត្តា កោបាេលិតិ ទុតិឃំ តាយ៉ា តំ កិទ បកច្ចាយាឃ ក្ញុយិឃា តេលឈដិ កេហត្វា កច្ឆត្តិ, “តាត, យា ឍលិ”តិ បាយិកោ អាហ៉ា េបា បយាឥេត ឍលិត្វា បតិត្វា បាយិកយ្យ កេឃត បលិឃិតុំ អាទេន្ធា៉ា បាយិកោ ប្លុបឆាចិត្វា បាឌកកេណ្ហ អក្កុេហបិ៉ា េបាបិ បាឌកំ ឍេទ្ឋត្វា អេចលេកា ហុត្វា បលិឃិ, េបឞំ ប្ញទណាបឌិបេយច៉ា

អឌិតោតិ តយ្យ តាយ៉ា កោបកប្ពាលិ ឆាេទតឹតិ កោបកប្ពាលិ៉ា ប្តូតិ តាយច្ច្វឃំ បំបត្ថិត្វា “អឌិតោ កោបកប្ពាលិ”តិ ចុច្ចតិ៉ា តត្ថ កោបកប្ពាលិ តាយ យតុយ្យកោេបហិ កតកប្ពាលិ, តេតា បដិកិច្ចតទំ ចត្តិ តាយ តត្ថិ៉ា ឃឆាហ – “េសឃ្យឆាបិ, កិក្ខុេច, ឃាតិ កាតិចិ តត្ថាចុតាតំ ចត្តាតំ, កោបកប្ពាលិ តេសំ បដិកិច្ចោ អក្ខាឃតិ, កោបកប្ពាលិ, កិក្ខុេច, ឞីតេ ឞីតោ ប្លុណ្យក្តុណ្យា ទុត្តាណ្ហា ទ្យុក្កេត្តា ទ្យុក្ខបប្បុេយ្យា”តិ (អ៉ា តិ៉ា ១៉ា១១ប័)៉ា

បក្យុឆោតិ តយ្យ តាយ៉ា កច្ចាឃេតាតិ កោត្តា៉ា ប្តូតិ តាយកោត្តំ បំបត្ថិត្វា, “បក្យុឆោ កច្ចាឃេតា”តិ ចុច្ចតិ៉ា ឞីត្យុឥកបដិក្ខិត្តកោ ឲ្យប, ចឆ្ពំ កត្តាបិ ប្លុឥកកិច្ចំ ត កទោតិ, ប្លុណ្យាឥកំ ចា កញ្ញឃំ ចា លកិត្វា កទោតិ, តឌិ ចា យេក្កាឥកំ ចា អតិក្កប្ញ, “ឞីលំ េយ កិត្ត”ត្តិ ចាលិកឆុបំ កត្វា ឞីលំ អឆិដ្ឋាឃ កច្ឆតិ, ឲ្យចទ្វេបិ តិយ្យិទិកលឌ្ឋិកោ ឲ្យប៉

បច្ចូេឃាតិ តយ្យ តាយ៉ា តោលដ្ឋយ្យ បុេត្តាតិ តោលដ្ឋបុេត្តា៉ា អយ្យាកំ កណ្ហតកិេលេបា បលិត្យុដ្ឋតកិេលេបា តត្ថិ, កិេលបកណ្ហទហិតា យឃត្តិ ឲ្យចំ ចាឌិតាឃ លទ្ឋតាយចេបត តិកេណ្ហា៉ា តាឌយ្យ បុេត្តាតិ តាឌបុេត្តា៉ា អត្ថុត្តាកុទ្វាតិ ឃឆា តេសំ បដិញ្ញា, តេឆេច ឌាតិយុ៉ា ប្តូឌំ ចុត្តំ េហាតិ – បេឆ េតសំ បា បដិញ្ញា តិឃ្យាតិកា បេព្ព អត្ថុត្តាកុយុ៉ា េតា េឆ, ត អត្ថុត្តាកុយុ៉ា តប្ញា កិ តេសំ បដិញ្ញា តិឃ្យាតិកា ត តិឃ្យាតិកាតិ, អឃេយតយ្យ បញ្ហុយ្យ អេត្តា៉ា អឆ កកចា េតសំ អតិឃ្យាតិកកាចកឆេតត អត្ថាកាចេតា អលត្ថិ បដិក្ខិបិត្វា ប្លុបយាឃ អត្ថិ បេចឥេត្តា ឆប្ញេយច ឥេសេតំ, ឆប្ញំ, តេ (ឥាហុលា, ឥេសេយ្យាឃឹតិ អាហ៉ា

១១០៉ា តត្ថ បដ្ឋិកិទិឃាឃាតិ បដ្ឋិកទលត្តិ៉ា ត ឍត្តិ ឌេតតឹតិ កត្តុកប្បតាឍត្តិ ត ឌេតឃតិ៉ា ត ចាឃយតឹតិ ចាឃាយំ បទក្កយំ ត កទោតិ៉ា

ខ្លលិតចុត្តិកោ ច ហោតីតិ លិតន្ញ្ញាសយោ ហោតិ៉ សាធលិកោតិ សិធិលក្កាហិ, សាសតំ សិធិលំ គត្វា គណ្យាតិ, ឥឡ្យហំ ត គណ្យាតិ៉

១១១៉ ខ្ពស, (ទាហុលា កិក្ខុ, ចិចិច្ចេច កាយហឹតិ គធំ ខ្ពយ បឍយន្ត្យាតាខិឆយ្ខា ខាណាឥស្សូតេត ខ្ពត្តុទិតទា ឌាតាតិ? តិទោឆបិឥកត្តា៉ ហេដ្ឋា បឍយន្ត្យាតាខិឆយ្ខា ហិ ចិបស្សូតាបិឥកា , ខ្ពស តិទោឆបិឥកា, តស្វា ខ្ពត្តុទិតទា ឌាតាតិ ចេឌិតន្ត្ឋា៉ ខ្ពតិ កកចា ខ្ពឥយ្យិ សុត្តំ ឃធាតុសត្តិតាច តិដ្ឋបេសិ៉ ចេសតាចសាតេ (ទាហុលោ សទលោសុ បតិដ្ឋិតោតិ៉

បបញ្ចាសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

ចូឡអសាទោរាបយសុត្តចណ្ណនា និដ្ឋិតា៉

តតិយចក្កចណ្ណនា និដ្ឋិតា៉

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ɜ˙ យហាឃយកចក្កោ

១˙ ក្ទូអកោសិក្ខុសុត្តចណ្ណតា

១១ɜ˙ ៦ចំយេ សុតក្តិ ក្ទូអកោសិក្ខុសុត្តំ˙ ពត្ត តាពិកេ ចិហទពឹពិ តាពិកា តាយ ៦កំ ពឡអាកំ តិឫ្សាឃ ខ្ចិត្តំ ក្ទូអបិពិយហាបិពិបុត្តាតំ ខេ្ច កាយា, ទោតុ ៦កស្មិ កាយេ˙ កិញ្ញកាចសេឆតិ ញ្ញុងកាយឃេ អាចសេឆ˙ ៦កស្មិ កិទ សយេឃ ភកចា យហាឌតសក្កហំ កទោរក្តា ចឌ្ចិទេ ចាទិកំ ចទយាតា តាពិកំ អត្យបេ្យត្តា˙ តាពិកចាសិតា យត្យ្សា ភកចទោតា យហាឌាតំ ឌត្វា ឆយ្ហកធំ ស្វត្វា បសត្ថហឌឃា, “សត្វ ចសតុ្ខាតំ កទិឫ្សាយា”តិ យត្តេតា ញ្ញុងកាទេហច កិត្តិសោបាិតត្តម្កុ ចាឡអទ្វបិឌីតិ ឌសេ្យត្តា បិសោធំ កត្វា សុឌាឃ លិយ្យិត្វា យាលិកយ្ហលពាកយ្ហាឌីតិ តិដ្ឋាសេបត្វា កុយ្ហត្តទោឈយផ្ទាបឹផាឌីតិ បត្ញ្ញាសេបត្វា សត្វ តិឃ្សាទោតស៊ុ˙ អបទាបទ បតេត្វ យត្យ្សា កិក្លុសញ្ញស្ស ទត្តិដ្ចាតឌិចាដ្ឋាតយណ្ឌបចក្កយាឌីតិ កាទឃិស្ស˙ ញ្ញុតិ សោ ចិហាទោ យហា អហោសិ˙ តំ សត្ថាឃ ចុត្តំ “កិញ្ញកាចសេឆ”តិ˙

កោសិក្ខុសាលចគតាឃេតិ ពត្វ ៦កស្ស ឌេដ្ឋកទុក្លស្ស ពត្ថទោតា កោសិក្ខុសណ្ឌាតំ ហុត្វា ចិដបំ ដ្ដហិ, តំ ទុក្លិ ដ្ឋបិឌាឃ សត្ថយ្យិ តំ ចតំ កោសិក្ខុសាលចគត្តិ សគ្គិ កតំ˙ ឌាឃោតិ អចិសេសេត អទញ្ញាសេ្យតំ តាឃ៉ំ˙ តស្វា កោសិក្ខុសាលចគតាឃេតិ កោសិក្ខុសាលចគអទញ្ញាតិ អត្វា˙ ចិហទត្តីតិ សាយក្កិទស់ អត្យភចយាតា ចិហទត្តិ˙ ញ្ញុយេសញ្ញាក្យលបុត្តាតំ ដ្ឋបទិបណ្ណាសកេ បុត្ថុជ្ឈកាលេិ កធិទោតា, ញ្ញុឆ តឹណាសចកាលេិ˙ ពគា ហិ ទោ លក្ខស្សាគា លក្ខបតិដ្ឋា អឌិកតបដិសម្ពិតា តឹណាសចា ហុត្វា សាយក្កិទស់ អត្យភចយាតា ពត្វ ចិហទិស្ស˙ តំ សត្ថាឃេតំ ចុត្តំ˙

ឃេត កោសិក្ខុសាលចគតាឃោ ទោត្យបសក្កយឹតិ ឆយ្ហសោតាបពិយហាយោក្កិល្លាតទោត្វទេស្ស ចា អឹសិពិយហាសាចកោស្ស ចា, អត្តួយសោ ឆយ្ហភណ្ឌាកាទិកអាតត្តុទោត្វទេយ្យិ កឌ្ឋិ អតាយត្តេត្វា សឃេយេច បត្តឌិចទ អាឌាឃ អតឹកា តិឫ្សេដ ហត្តិ ចិឃ, ឃ្វធា តិឫ្សេដ កាឡអឹសិហោ ចិឃ , ចាពណ្ឋិត្តា ចលិហកោ ចិឃ ៦កកោច ដ្ឋបសក្កយ៉ិ˙ កស្វា បតេត្វ ភកចា សឃំ អកយាសីតិ? ពឃោ ក្យលបុត្តា សាយក្កិទស់ អត្យភចក្តា ចិហទត្តិ, ទោតស់ បក្កញ្ញុតទោតា, បត្ឋិយឌតតំ អត្យកយ្យតទោតា ឆយ្ហកទុភាចទោតា ច˙ ៦ចំ កិទស្ស អហោសិ – “អហំ ញ្ញុយេ ក្យលបុត្តេ បក្កញ្ញុត្វា ដ្ឋក្កិសិត្វា បដិសត្វាទ កត្វា ឆយ្ហំ តេសំ ទេគសេស្សាយឹ”តិ˙ ៦ចំ តាច បក្កញ្ញុតទោតា អកយាសិ˙ អបទយ្យិស្ស អហោសិ – “អគាកទោ ក្យលបុត្តា សយ្ហាសឡ្ហុឡ្ហោ សយក្កចាសំ ចសត្វាតំ សត្តិកំ សឃំ កត្វា បដិសត្វាទ កត្វា ឆយ្ហំ កទេឆត្វា ពឃោ ក្យលបុត្តេ បក្កញ្ញុកោ តាយ សយក្កចាសំ ត ចសេឃ្យាតិ សយក្កចាសំ ចសិតត្តំ យញ្ញាយាតា តិប្យេយេច ទ្យក្លស្សត្តំ កទិស្សត្តិ”តិ˙ ៦ចំ បត្ឋិយឌតតំ អត្យកយ្យតទោតាបិ អកយាសិ˙ ញុឌ្ឍា ច តាយ ឆយ្ហកទុតោ ទោហត្តិ, សោ ច តេសំ ឆយ្ហកទុភាទោចា ទធចិតឹទោ អាចិកទោតាច˙ ញ្ញុតិ ញ្ញុយស្វា ឆយ្ហកទុភាចទោតាបិ ឆយ្ហំ បក្កញ្ញុស្សាយឹតិ អកយាសិ˙

ឌាឃបិទេលិតិ អទញ្ញាបិទេលិ˙ សោ តំ អទញ្ញា ឃធា ញ្ញុត្ឋិតិត្ឋិតប្យេឌេសេត យត្យ្សា បចិសិត្វា ពត្វ បុប្ធំ ចា ចលំ ចា តិឃ្សាសំ ចា

ងន្ថាសម្ភារ៉ ចា ត ហទត្ថិ, ឲចំ ចតិឃា បរិក្លិត្តស្ស តស្ស អទន្តាស្ស ឥឃាឌ៍ទេ គ្វាទេ តិសីឌិត្វា ទំ អទន្តា ទក្លតិ, បរិលេតិ៉ តស្វា

“ងាឃបរិលេរិ”តិ ចុទេត្វា៉ អត្តកាយទ្វបិតិ អត្តតោ ហិតំ កាយឃយាតសកាចា ហុត្វា ចិហទត្ថិ៉ ឥឃា ហិ ឪ្ថយម្ហិ សាសទេ បត្ថាឌិត្វាបិ

ទេចឌ្ឍកយ្វុត្វកាយ្វបហិណកាយតាឌ៍តំ ចទេសត ឲកចិសតិអទេតសតាហិ ឌិចិកំ កទេប្យតិ, អឃំ ត អត្តកាយទ្វទេបិ តាយ៉ ឥឃា បត ឪ្ថយម្ហិ សាសទេ

បត្ថាឌិត្វា ឲកចិសតិអទេតសតំ បហាឃ ចត្យបិរិយុទ្ធិសីទេល បតិដ្ឋាឃ ត្យុទ្ធចចតំ ក្កហិព្វា សប្បាឃតុតក្កំ អឌិដ្ឋាឃ អដ្ឋតិសាឃ

អារម្មទេណស្ុ ចិត្តទ្វចិឃំ កម្មដ្ឋាតំ កទេហត្វា កាយត្តំ បហាឃ អទន្តា បចិសិត្វា សយាបត្តិឥឃា តិន្ថាទេត្តត្វា ចិបស្សតាឃ កម្មំ ក្យទ្វយាទេតា

ចិហទតិ, អឃំ អត្តកាទេយា តាយ៉ ទេតបិ តទេឃា ក្យលបុត្តា ឲចទ្វបិ អទេហស្ុំ៉ ទេតត ចុត្តំ – “អត្តកាយទ្វបិ ចិហទត្ថី”តិ៉

យា ទេតសំ អចាស្ុយកាសីតិ ទេតសំ យា អចាស្ុកំ អកាសីតិ កកចត្ថំ ចាទេទសិ៉ ឲចំ កិទស្ស អទេហាសិ – “ឪ្ថទេយ ក្យលបុត្តា សយក្កា ចិហទត្ថិ,

ឲកច្ចស្ស ច កតដ្ឋាទេត កណ្ឌតកលហចិចាងា ចត្តត្តិ, តិលិណសិទេក្កា ចណ្ឌទេកាទេណា ចិឃ ឲ្យចិញ្ញទេត្តា ចិចទតិ, អទេឆកយទេក្កត ឱ្យត្តំ កយតំ ត

ទេហាតិ, កងាចិ អឃយ្បិ ឲចំ កទេទាទេត្តា ឪ្ថទេយសំ ក្យលបុត្តាតំ សយក្កចាសំ កិទេត្តឃ្យ៉ បិសាឌិទេកា ច បទេតស ស្ុចណ្ហចណ្ហា ស្ុទសកិទេន្ធា

យទេន្តា, កតកាលទេតា បដ្ឋាឃ បលឹតងាឃកាតំ អត្តទេតា ឪ្យបដ្ឋាកាតក្ខា ចណ្ហកឆតាឌ៍ហិ ឪ្ថទេយសំ ក្យលបុត្តាតំ អប្បយាងចិហារំ កិទេត្តឃ្យ៉

ចសតដ្ឋាតាតិ ចាបិ ឲទេតសំ ក្យលបុត្តាតំ តិតាទ្ធាតិ បរិន្ធិត្តាតិ តិទេស្យា ច បណ្ហសាលិ តទេឃា ចក្កយា តឹលិ ឌិចាដ្ឋាតាតិ តឹលិ យក្ខាបឹជាតិ៉

អឃំ បត សយទេណា យហាកាទេឃា ចុទ្ធតទេទា យទេន្តា កចិស្សតិ៉ ទេសា អកាទេល ឪ្ថទេយ ក្យលបុទេត្ត ទេសតាសតា ចុដ្ឋាទេបស្សតិ៉ ឲចំ សន្ថាចាបិ

ឲទេតសំ អចាស្ុ កចិស្សតី”តិ៉ ទំ អតិន្ធទេត្តា, “យា ទេតសំ អចាស្ុកយកាសី”តិ កកចត្ថំ ចាទេទសិ៉

កិំ បទេតស ឌាតទេត្តា ចាទេទសិ, អឌាតទេត្តាតិ? អឌាតទេត្តា៉ កិត្វាបិ ហិ តឆាកតស្ស បឌិសត្តិក្កហណទេតា បដ្ឋាឃ

ងសសហស្សចក្កចាត្យអកយ្យតាឌ៍តិ បិឌិហារិឃាតិ បចត្តិស្ុ, អទន្តាចាសិទេតា បត ឲ្យន្ថលយត្យស្សា សកម្មប្យស្ុតា តាតិ សល្លទេក្ខត្យំ ត សទេក្កាត្តិ៉

សម្វាសម្ពុទ្ធោ ច តាយ ឃងា អទេតកកិក្ខុសហស្សបរិចាទេទា ត្យាយប្យកាឃ អសីតិអត្យញ្ញាទេតហិ ឪ្ថត្តិសយហាបុរិសលក្ខណសិរិឃា ច

ត្យុទ្ធាត្យកាចំ ងទេស្សទេត្តា ចិចទតិ, តងា ទេកា ឲទេសាតិ អប្បុន្ធិត្វាច ឌាតិតទេន្តា ទេហាតិ៉ តងា បត កកចា សន្ថាយ្បិ ទំ ត្យុទ្ធាត្យកាចំ

ឌីចទកត្ថទេត បឌិន្ធាទេងត្វា ចលិហកកត្ថទេត បឌិន្ធទេត្តា បុណ្ហចទេត្តា ចិឃ សឃទេយច បត្តឌីចទយាងាឃ អន្តាតកទេចទេសត អកយាសិ៉ ឪ្ថតិ

តំ អឌាតទេត្តាច ងាឃបិទេលិ តិចាទេទសិ៉

ឲតងទេចាចាតិ ទេឆទេទា កិទ យា សយណាតិ ងាឃបិលស្ស កឆំ ស្ុត្វាច ចិទេត្តសិ – “យឃំ តទេឃា ឌតា ឪ្ថឆ ចិហទាយ, អទេន្តា បត្ថាឌិតា តាយ

តត្វិ, អឃក្ខា ងាឃបិទេលិ បត្ថាឌិទេតត ចិឃ សទ្ធិំ កទេឆតិ, ទេកា ត្យ ទេលា កចិស្សតី”តិ ឌិចាដ្ឋាតទេតា ចុដ្ឋាឃ គ្វាទេទ ឋត្វា យក្កំ ឲ្យទេលិទេកទេត្តា

កកចត្ថំ អទ្ធស៉ កកចាបិ ទេឆទស្ស សហ ងស្សទេតទេតច សទីទេទាកាសំ យុត្តិ, អសីតិអត្យញ្ញាតចិទាឌិតា ត្យាយប្យកា បសារិតស្ុចណ្ហបទេរិ

ចិឃ ចិទេទាចិត្វ៉ ទេឆទេទា, “អឃំ ងាឃបិទេលិ ចណកតំ អាសិចិសំ កឹចាឃ កទេហត្យំ ហត្វំ បសាទេទទេត្តា ចិឃ ទេលិទេកា អក្កបុក្កទេលត សទ្ធិំ

កទេឆទេត្តាច ត ឌាតាតិ, អន្តាតកិក្ខុតា ចិឃ សទ្ធិំ កទេឆតី”តិ តិចាទេទទេត្តា ឲតំ, “យា, អាចុទេសា ងាឃបិលិ”តិអាឌិចចតំ អទេចាច៉

ទេតត្យបសក្កឹយីតិ កស្វា កកចទេតា បក្ខក្កយតំ អកត្វា ឪ្យបសក្កយិ? ឲចំ កិទស្ស អទេហាសិ – “យឃំ តទេឃា ឌតា សយក្កចាសំ ចសាយ, សចាហំ

ឧកកោច បច្ចុក្កុយត៌ កាទិស្សាយិ, សយក្កុចាសោ ភាយ ភ ភចិស្សតី”តិ បិឃយិត្តេ កតេហត្វាច បច្ចុក្កុយត៌ កាទិស្សាយិ៍ ឃឆា ច ភកចា យឃ្យា បិសោឃា, ឧចំ សហាឃាភយ្យិ សេយ បិសោឃាតិ, តេហិ សទ្ធិំ បច្ចុក្កុយត៌ កាត្យកាសោយា សឃំ អកត្វាច ក្លូបសក្កុយិ៍ តេកចិ បភ តេសំ តេឆទាត៌ បណ្ណុសាលត្ថាតេទ ចក្កុយភតេកាឌិ ឃា ភកចតេតា អាកយភយតេក្កា តេហាតិ, តស្មា តេឆតេទា តេសំ សញ្ញា ដដយាតេភាច កតេតាតិ៍ អកិក្កុយឆាតិ ត្ថុតេតា អាកច្ឆឆ៍ បិតេភ បក្លុតេលសីតិ ចិកសិតបក្យសត្ថុតេកហិ ឌាលហតេត្វហិ យលិចណ្ណុក្លូភកំ កតេហត្វា សុចណ្ណុចតេណ្ណុស បិដ្ឋុបិតេភស ក្លូភកយកិសិត្ថិត្វា បិតេភភ បិធំ ឈំសតេត្វា បក្លុតេលសិ៍ ត្យទ្ធាត៌ កាតេឃ ទតេឌាឌល្លុ ភាយ ភ ក្លូបលិយ្យតិ, កស្មា បក្លុតេលសីតិ? សទីទស្ស ក្លូត្យក្កុហណត្វំ, តេតសត្ថា ចិត្តសយ្យហំសភត្វំ៍ អតេយត្យាំ អកិហតេឌភ ក្លូភតេកភ ភកចា បិតេភ បក្លុតេលសិ, បទិតេភាកំ អកាសីតិ តេសំ កិក្ខុត៌ ពាលចតេសាយភស្សចតេសភ ចិត្តំ បីលិតំ តេហាតិ, តស្មា បក្លុតេលសិ៍ អាឃស្មត្តិ អត្ថុទ្ធិ ភកចា ឧតភតេចាចាតិ តេសា កិទ តេសំ ចុទ្ធុតេទា៍

១១៩៍ តស្ស សក្កុតេហ កតេត តេសសាត៌ កតេតាច តេហាតីតិ តេឆទតេញ្ញុច ឧតំ កត្ថិ តេចា អត្ថុទ្ធាតិអាឌិចភត៌ អតេចាឆ៍ តត្វ កត្ថិតិ បុច្ឆុតេត្វ តិបិតេតា៍ តេចាតិ សាយិចភត៌ ត្ថុភំ ចុត្តំ តេហាតិ – កត្ថិ អត្ថុទ្ធា ត្យយ្យាត៌ លយតិឃំ, ត្ថុទិឃាបតេឆា តេចា លយតិ? កត្ថិ ឃាបតិឃំ, កត្ថិ តេចា ឌិចិតំ ឃាសេបតិ ឈឌិ ឃតិ? កត្ថិ បិណ្ណុតេកាភ ភ កិលយច, កត្ថិ ត្យយ្យាត៌ ស្វុលកបិណ្ណុ, សយ្យតេត្វ តេចា ឌិស្វា យត្ថុស្សា ក្លូញ្ញុក្លូឃាក្យំ ចា កដេក្ខុកិក្ខុ ចា ឌាតត្ថាំ យញ្ញុត្ថុតិ កិក្ខុាចាទចត្តំ បុច្ឆុតិ៍ កស្មា? បច្ចុតេឃភ អកិលយតេត្វុភ ហិ សក្កា សយលាឆតេស្មា កាត្យំ, ចត្តតេយច ចា ឧតំ បត្ថុឌិតាត៌ អឆ តេតភ បឌិចតេភ ឌិតេត្ត, “អត្ថុទ្ធា, ត្យតេយ្យាឌបត្ថុឌិតា យហាបុញ្ញា, យត្ថុស្សា ត្យយ្យាត៌ អតេទញ្ញា ចសត្វាត៌ អដត្វា កស្ស អញ្ញាស្ស ឌាតត្ថាំ យញ្ញុស្សត្តិ, ត្យតេយ្យាភ ឧតំ ភ្ញុំត្វា កំ ត្យ តេលា យិកតេបិតកា ចិឃ អញ្ញាយញ្ញា សឈ្ឈុឌត្វា ចិហតេឆ, ក្លូឌាហុ សាយក្កុកាតេចា តេចា អត្ថិ”តិ សាយក្កុតេសំ បុច្ឆុតេត្វា, កត្ថិ បភ តេចា, អត្ថុទ្ធា, សយក្កុតិអាឌិយាហ៍

តត្វ លិតេទាភកិក្ខុតាតិ ឃឆា លិតេទត្ថា ក្លូភកត្ថា អញ្ញាយញ្ញា សំសត្តុតិ, ចិស្ស ភ តេហាតិ, ឧកត្តំ ចិឃ ក្លូបតិ, កត្ថិ ឧចំ សាយក្កុចតេសភ ឧកត្តុបកតចិត្តុបយ្យាកា ចិហតេឆាតិ បុច្ឆុតិ៍ បិឃចក្ខុហីតិ តេយត្តចិត្តំ បច្ចុបដ្ឋុតេបត្វា ឌូតេលិកភចក្ខុតិ បិឃចក្ខុតិ ភាយ៍ កត្ថិ តឆាទ្ធុបេហិ ចក្ខុហិ អញ្ញាយញ្ញា សយ្យស្សត្តា ចិហតេឆាតិ បុច្ឆុតិ៍ តណ្ណុតិ ឧកំសតេត្វ តិបិតេតា៍ ឧកំសេភ យឃំ, ភតេត្តុតិ ចុត្តំ តេហាតិ៍ ឃឆា កឆំ បភាតិ ឧត្វ ឃឆាតិ តិបិតយត្តំ៍ កឆត្តិ កាទេលាបុច្ឆា៍ កឆំ បភ ត្យតេយ្យុឧចំ ចិហតេឆ, តេកភ កាទតេណភ ចិហតេឆ, តំ តេយ កាទតេណំ ត្វុឆាតិ ចុត្តំ តេហាតិ៍ តេយត្តំ កាឃកត្វុត្តិ តេយត្តចិត្តចតេសភ បចត្តំ កាឃកយ្យំ៍ អាចិ តេចច ទតេហា ចាតិ សយ្យុតា តេចច បទេយ្យុតា ច៍ ត្ថុតតេទស្វុបិ ឧតេសច ភតេឃា៍

តត្វ សយ្យុតា កាឃចចិកយ្យុតិ សហចាតេស លក្ខុត្តិ, ត្ថុតទាតិ ចិបចាតេស៍ យតោកយ្យំ សត្តុត្វ លក្ខុតិ៍ ឃតិ្យាសហចសតេត្ថុស ឧតេកភ យត្ថុបិដំ ចា ឌាទុកណ្ណុ ចា យត្តិកាកណ្ណុ ចា ពាហិ ត្ថុត្តិកិត្តំ តេហាតិ, តំ ឌិស្វា តេកតិដំ ចត្យអត្ថុតត្តិ អចញ្ញា អកត្វា អត្តុភា ត្ថុត្តិកិត្តំ ចិឃ កតេហត្វា បឌិសាតេយត្តស្ស បឌិឌក្កុតត្ថុឃុត្តំ ចា បភ ឌាត៌ បឌិឌក្កុត្តស្ស សយ្យុតា តេយត្តំ កាឃកយ្យំ ភាយ តេហាតិ៍ ឧកស្មិំ បក្កុតេត្ត តេតភ ត្ថុត្តិកិត្តំ តេសភាសភបទិក្ខុាទ៍ តតេឆច តិក្ខុបត្តស្ស បឌិឌក្កុតត្ថុឃុត្តុឌ្ឍាត៌ ចា បភ បឌិឌក្កុត្តស្ស បទេយ្យុតា តេយត្តំ កាឃកយ្យំ ភាយ តេហាតិ៍ សហចសតេត្ថុស្ស បភ តេតហិ សទ្ធិំ យឆុទ៍ សតេយ្យាឌតិឃំ កចំ បឌិសត្វាទកចំ សាទលិឃកចំ ឆយិកចំ សទកញ្ញា សាកត្ថ បញ្ញាបុច្ឆុត៌ បញ្ញាបិស្សុជ្ឈុភត្តិ ឧចយាឌិកាតេណ សយ្យុតា តេយត្តំ ចចិកយ្យំ ភាយ តេហាតិ៍ តេឆតេទស បភ បក្កុតេត្តុស យឃ្យាបិឃសហាតេឃា ភត្តិឃតេត្វុតេទា កិយិលតេត្វុតេទា ឧចំ សិលសយ្យតេត្វា, ឧចំ អាចាទសយ្យតេត្វាតិអាឌិក្យាលកចត៌ បទេយ្យុតា តេយត្តំ ចចិកយ្យំ ភាយ តេហាតិ៍ យឃ្យាបិឃយិតេត្វា ភត្តិឃតេត្វុតេទា កិយិលតេត្វុតេទា

អចេនរោ ហោតុ, អញ្ញាបន្នោ ឃុត្វី ហោត្វាតិ ឲចិ ឃបត្កាហរោតា បត ឃប្ទុលាបិ បរប្ទុលាបិ យេត្ថិ យនោកប្បំ ហោតិយេច។

តាតា ហិ រលា រតា, ភន្តេ, កាឃាតិ កាឃញ្ចាបិដ្ឋំ ចិឃ យត្តិកា ចិឃ ច ឱ្យដ្ឋិត្វា ឲករតា កាតុំ ត ឃក្កា។ ឲកញ្ចា បត យន្នោ ចិត្តត្តិ ចិត្តំ បត រតា ហិតន្ដេត តិរត្តរន្ដេត អចិក្កហន្ដេត ឃយក្កន្ដេត ឲករយចាតិ ឥរឃ្សតិ។ កឆំ បរតតំ ឃកំ ចិត្តំ តិក្លិបិត្វា ឰតរេឃំ ចិត្តចរឃត ចត្តិឃ្សុតិ? ឲកឃ្ស បរត្ត យលំ ដ្ឋហតិ, ឲកឃ្ស ឌីចរំ កិលិដ្ឋំ ហោតិ, ឲកឃ្ស បរិភណ្ឌកប្បំ ហោតិ។ តត្ថ ឃឃ្ស បរត្ត យលំ ដ្ឋិតំ, រតត យយាចុរឃា, បរត្ត យលំ ដ្ឋិតំ បចិតុំ ចដ្ឋតីតិ ចុរត្ត ឰតរេ យឃ្ឃាឌីចរំ កិលិដ្ឋំ ឆោចិតត្តំ, យឃ្ឃាបរិភណ្ឌំ កាតត្តត្តិ អចត្វា អរន្នោ បចិឃិត្វា ឥាទ្ធតិ អាហរិត្វា លិត្តិត្វា បត្តកដារហេ បរិភណ្ឌំ កត្វា តរតា បរំ ឌីចរំ ចា ឆោចត្តិ, បរិភណ្ឌំ ចា ករោត្តិ។ យយាចុរឃា, ឌីចរំ កិលិដ្ឋំ ឆោចិតុំ ចដ្ឋតិ, យយ បណ្ណឃាលិ ដ្ឋាបិ បរិភណ្ឌំ កាតុំ ចដ្ឋតីតិ បឍយតរំ អារោរាចិរតបិ ឲរឃច តរឃា។

៦៧៧លិ។ ឃាឝុឃាឝុ, អត្ថុទ្ធាតិ ភកចា រហដ្ឋា ត ច យឃំ, ភន្តេ, បិណ្ឌកោត កិលយិយ្យាតិ ចុរត្ត ត ឃាឝុការយឥាឃិ។ កឃ្វា? អឃញ្ញា កពាឡត្រាការោ អាហារោ តាយ ឰរយឃំ ឃត្តាតំ អបិឃរលិរកាបិ រឥចយត្យុឃ្សរលិរកាបិ អាចិណ្ណឃយាចិណ្ណោច។ អឃំ បត រលិកឃត្តិចារឃា រឃកុឃ្សេត ចិចាឥបក្លុត្ដា, អបិឃរលិរក រឥចយត្យុឃ្សរលិរកាបិ ឰរយ ឃត្តា បដិចិទ្ធា ឲច, ឲរតឃំ ឃាយក្កិការលិ ទ្សលរកា, កឥាចិរឥច ហោតីតិ ឃយក្កចាឃឃ្ស ទ្សលកត្តា ឰឆ ភកចា ឃាឝុការយឥាឃិ។ ឰឥាតិ រតឃំ អប្បយាឥលក្លុលំ ឃុត្ថត្តា កច្ចិបត រចា, អត្ថុទ្ធាតិអាឌិយាហ។ តត្ថ រចាតិ តិបិតយត្តិ បច្ចត្តចឥតំ ចា, កច្ចិ តុយត្ថិ អតេ្វា។ អយ្យាកត្តិ អរយ្យ តីឃុ ឌរតឃុ។ បិណ្ឌាឃ បដិក្កយតីតិ ការយ បិណ្ឌាឃ ចរិត្វា បច្ចាកច្ឆតិ។ អចក្ការបិតិត្តិ អតិរេកបិណ្ឌបិតំ អបរតត្វា ឍបតត្វាឃ ឲកំ ឃយុក្កបិតិំ ឆោចិត្វា ឍរបតិ។

រឃា បច្ឆាតិ រត កិរ រឆរា ត ឲកតាច កិក្ខាចារំ បចិឃត្តិ, ឲលឃយាបត្តិរតា រហតា។ បិរតាច ឃទិរប្បដិឌក្កតំ កត្វា ចត្តប្បដិបត្តិំ ប្ញុរត្វា រឃតាឃតំ បចិឃិត្វា កាលបរិច្ឆេទំ កត្វា ឲលឃយាបត្តិំ អរប្បត្វា តិឃីឥត្តិ។ រតឃុ រឃា បឍយតរំ តិឃិរត្តា អត្តរតា កាលបរិច្ឆេឥចរឃត បឍយតរំ ដ្ឋាតិ; រឃា បិណ្ឌាឃ ចរិត្វា បដិតិចរត្វា កត្តកិច្ចដ្ឋាតំ អាកត្តា ឌាតាតិ – “ឆេ្ថ កិក្ខុ បច្ឆា, អហំ បឍយតរំ អាករតា”តិ។ អឆ បត្តំ បិឥហិត្វា អាឃតបញ្ញាបតាឌីតិ កត្វា ឃឌិ បរត្ត បដិចិឃយត្តរយច ហោតិ, តិឃីឥិត្វា ក្សញ្ញតិ។ ឃឌិ អតិរេកំ ហោតិ, អចក្ការបិតិឃំ បក្លិបិត្វា បិតិំ បិឆាឃ ក្សញ្ញតិ។ កតកត្តកិច្ចា បត្តំ ឆោចិត្វា រចាឥកំ កត្វា ឆចិកាឃ ឱ្យឃារបត្វា បត្តឌីចរំ ករហត្វា អត្តរតា ចឃតដ្ឋាតំ បចិឃតិ។ ទុតិរឃាបិ អាកត្តាច ឌាតាតិ – “ឲរកា បឍយំ អាករតា, ឲរកា បច្ឆរតា”តិ។ រឃា ឃរច បរត្ត ភត្តំ បយាលរយច ហោតិ, ក្សញ្ញតិ។ ឃរច យត្តំ, អចក្ការបិតិរតា ករហត្វា ក្សញ្ញតិ។ ឃរច អតិរេកំ ហោតិ, អចក្ការបិតិឃំ បក្លិបិត្វា បយាលរយច ក្សញ្ញិត្វា ប្ញុរិយត្តេរោ ចិឃ ចឃតដ្ឋាតំ បចិឃតិ។ តតិរឃាបិ អាកត្តាច ឌាតាតិ – “ឆេ្ថ បឍយំ អាកតា, អហំ បច្ឆរតា”តិ។ រឃាបិ ទុតិឃរត្តេរោ ចិឃ ក្សញ្ញិត្វា កតកត្តកិច្ចា បត្តំ ឆោចិត្វា រចាឥកំ កត្វា ឆចិកាឃ ឱ្យឃារបត្វា អាឃតាតិ ដ្ឋក្លិបិត្វា បដិឃាររយតិ; បិតីឃឈរេដ ចា បរិរកាឌតីឃឈរេដ ចា អចរឃឃំ ដ្ឋតំ លរេ្ឌត្វា ឈរេដ តិក្សញ្ញិត្វា អចក្ការបិតិឃំ ឃរច អចរឃឃភត្តំ ហោតិ, តំ ចុត្តតរឃត ឌហិត្វា បិតិំ ឆោចិត្វា បដិឃាររយតិ; កត្តក្កំ ឃប្ទុឌ្ឋតិ។ តរតា កចចរំ លរេ្ឌត្វា ឃប្ទុឌ្ឋតិំ ដ្ឋក្លិបិត្វា ដ្ឋបចិកាហិ យុត្តដ្ឋារេត ឍរបត្វា បត្តឌីចរយាឥាឃ ចឃតដ្ឋាតំ បចិឃតិ។ ឰតំ រឆរាតំ ពាហិចិហាររេ អររញ្ញា កត្តកិច្ចករលដ្ឋារេត រកាឌតឃាលិឃំ ចត្តំ។ ឰតំ

ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ, “ᩮᨿᩣ ᨷᨶ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩮᨿᩣ ᨷᩔᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨷᨶ ᩮᨶᩈᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᨶᩩᨠᩩᩃᩴ᪨ ᩁᨲ᩠ᨲᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ᪨ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥ ᨲᩮᩔᩅ ᩅᩮᩅᩅᨶᩴ᪨ ᩋᩅᩥᩈᨿᨲ᩠ᨳᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᩥᨷᩥᨲᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᨲᩥᨽᩣᩁᩥᨿᩴ᪨ ᩉᨲ᩠ᨳᩅᩥᨠᩣᩁᩮᨶᩣᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ᪨ ᩮᨲ ᨠᩥᩁ ᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᨾ᩠ᨸᩥᩅᨶᩔ ᨿᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩴ ᨣᩮᩉᨲ᩠ᩅᩣ ᩮᨷᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩥᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᨻᩣᩉᩥ ᨧ ᩮᨵᩮᩣᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᨩ᩠ᨩᩥᩴ ᨷᩁᩥᩔᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩦᩁᩮ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩅᩥᨠᩣᩁᩮᨶ ᩋᩣᨿᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ, ᨩᩣᨶᩥᩔ ᨧᩣ ᩋᨶᩣᨴᩥᩔ ᨧᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨩᩣᨶᩥᩔ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ? ᨲᩴ ᨠᩥᩁ ᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨻᩣᨵᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨶᩣᨴᩥᩔ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ? ᩋᨶᩣᨴᩥᩔ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ, “ᩋᩉᩴ ᨷᩩᩁᩮ, ᩋᩉᩴ ᨷᩩᩁᩮ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣᨷᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨲᨲᩥᨿᩔ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶ ᩉᩮᩅ᩠ᨿ᪨ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩈᨴ᩠ᨴᩣ ᨷᨶ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷᩁᩔ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨴᩥᩅᩣᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨲ᩠ᨲᩥᨠᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩮᨲᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨠᩣᩃᩴ ᨻᩣᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩣᨿ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨲᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨩᨶᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᩴᩈᩥᨻ᩠ᨻᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᩉᨲ᩠ᨳᩮᩈᩩ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᨷᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ – “ᩉᨲ᩠ᨳᩅᩥᨠᩣᩁᩮᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᩴ ᩋᩣᨿᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩅᩥᩃᨦ᩠ᨥᨠᩮᨶ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᨷᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩉᩥᨠᩴ ᩮᩃᩣ ᨷᨶᩣᨲᩥ ᨧᩣᨲᩩᨴ᩠ᨴᩈᩮ ᨷᨶ᩠ᨶᩁᩈᩮ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨠ᩠ᨡᩴ ᨲᩣᩅ ᨷᨠᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩔᩅᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ, ᨲᩴ ᩋᩃᨴ᩠ᨵᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨲᨿᩮᩣ ᨶᩣᨲᩥᩅᩥᨠᩣᩃᩮ ᨶ᩠ᩉᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩩᩁᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩅᩈᨶᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᩮᨿᩣᨷᩥ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨷᩥᨭᨠᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᨷᨬ᩠ᩉᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩮᨲᩈᩴ ᩑᩅᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴᩮᨿᩅ ᩋᩁᩩᨱᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩮᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᩅᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩣ ᨷᨶ ᩮᨲ ᨶᨠᩣᨶᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩣᨴᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᨻᩕᩪᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨾᩣᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩩᨾᩮᨿᩅ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩣᨴᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨶᩮᨠᩣᨠᩣᩁᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨧᩣᨶᩥ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨣ᩠ᨣᨾᨶᩣᨴᩦᨶᩥ, ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶᩣᨴᩦᨶᩥ, ᨶᩥᩅᩣᩈᨶᨷᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᨶᩴ, ᨧᩦᩅᩁᨷᩣᩁᩩᨷᨶᩴ, ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨥᩁᩮ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨧᩁᨱᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩴ, ᩋᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩴ, ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᨠᩁᨱᩴ, ᨷᨲ᩠ᨲᨵᩮᩣᩅᨶᩴ, ᨷᨲ᩠ᨲᨷᨭᩥᩈᩣᨾᨶᩴ, ᨷᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᨷᨭᩥᩈᩣᨾᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨷᨬ᩠ᨧᨠᩁᨱᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨶᩥ ᩑᨲᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨲᨿᩮᩣ ᩋᨿᨶ᩠ᨲᩴ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨮᩣᨶᩴ ᨿᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨾᩣᨴᨠᩣᩁᩮᩃᩥ ᨶᩣᨿ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨾᩣᨴᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩩᨾᩮᨿᩅ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩣᨴᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᩈᩥ᪨

᪑᪑᪗᪨ ᩋᨮᩔ ᨶᨠᩣᨶᩣ ᩈᩣᨵᩩᨠᩣᩁᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᩩᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨷᨶ ᩅᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥ ᨾᨶᩩᩔᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨾᨶᩩᩔᨵᨾ᩠ᨾᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥ᪨ ᩋᩃᨾᩁᩥᨿᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᨽᩣᩅᨠᩁᨱᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩮᨲᩣ ᩈᩥᨿᩣ, ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨶᩣᨲᩥᨠᩮᨲᩣ ᨶᩅᩥᩔᨲᩥ, ᩋᨲᩥᨠᩮᨲᩣᩮᨿᩅᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩣᩅ ᩮᨴᩅᩣᨲᩥ ᨿᩣᩅ ᩑᩅ᪨

᪑᪑᪘᪨ ᩑᩅᩴ ᨷᨭᩥᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᨶᩥᨠᩣᨿ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩁᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᨲᩔ ᨷᨶ ᩅᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᨾᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᨲ᩠ᨳᩣᨿ᪨ ᨷᨭᩥᨷ᩠ᨷᩔᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣᨲᩥ ᨷᨭᩥᨷ᩠ᨷᩔᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨳᩣᨿ᪨ ᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨷᨮᨾᨩ᩠ᨫᩣᨶ ᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᩋᨵᩥᨠᨲᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩃᨾᩁᩥᨿᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨴ᩠ᩅᩮᨷᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨶᩩᩈᨶ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩣᩈᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩅᩮᨴᨿᩥᨲᩈᩩᨡᨲᩮᩣ ᩋᩅᩮᨴᨿᩥᨲᩈᩩᨡᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᨲᩁᩴ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲᩁᩴ ᩅᩣ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩴ ᩅᩣ ᨶ ᩈᨾᨶᩩᨷᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨

᪑᪑᪙᪨ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩣᨿᩣᨲᩥ ᩈᩣᨿᨶ᩠ᩉᩈᨾᨿᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩣ ᨷᨧ᩠ᨧᩣᨿ᪨ ᩈᨧᩮᨷᩥ ᩮᨲ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᨷᩁᩥᨿᩮᩣᨴᩣᨲᨲᩣ, ᩮᨲᨶ ᩮᨲᨶ

បដិច្ចេឆត្វាយ កិច្ចិ ពច្ចេតព្ពំ តត្ថិ៍ សាយក្កិរសេត បត អយញ្ចា អយញ្ចា អាតិសំសេាតិ សាយក្កិរសាតិសំសេយេច តេសំ កកចា ពច្ចេសិ៍ កកចត្តិ អត្ថសំឃាឃិត្វាតិ អត្ថកត្តា៍ តេ កិរ កកចតោ បត្តចីចរំ កហេត្វា តោគំ អកយំសុ, អធ កកចា ចិហារស្ស បរិចេណបរិយត្តិ កតការេល, “អាហរេ តេ បត្តចីចរំ, ត្វេប្រព្ពតសេច តិដ្ឋតា”តិ បក្កាយិ៍ ឋតោ បដិតិចត្តិត្វាតិ ឋតោ ចិតដ្ឋាតតោ តិចត្តិត្វា៍ កិ ត្ ខោ យមំ អាឃុត្វាតាតិ កកចត្តិ តិស្សាយ បព្ពជ្ជាឌីតិ អធិកក្តាបិ អត្តតោ ក្យាកពាយ អដ្ថិ យមាតា អធិកយប្ចិន្ធតាយ អាហំសុ៍ ព្ទុយាសញ្ចា ព្ទុយាសញ្ចាតិ បធយញ្ញាតាឌីតំ លេកិយលេកុត្តរាតំ៍ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច ចិជិតោតិ អញ្ញ តេ អាឃុត្វេត្តា លេកិយសយាបត្តិយា ចីតិតាសេយសុំ, អញ្ញ លេកុត្តរាឃាតិ ឲ្យចំ ចិទេត្តក ចិត្តំ បរិច្ចិត្តិត្វា ចិជិតំ៍ ចេចតាបិ តេតិ, កតេត្ត អត្ថរ្ភ, អញ្ញ អទេឃ្យា តត្ថិយទេត្វទោ, អញ្ញ អទេឃ្យា កិយិលទេត្វទោ ព្ទុយាយ ច ព្ទុយាយ ច សយាបត្តិយា ចីតិតាសេយសីតិ ឲ្យចយាទោទោចេសុត្តិ អទេត្វា៍ បញ្ញាកិបុដ្ឋេតាតិ តយ្យិ យយា សមំ ចិជិតត្តិ ចា ចេចតាហិ អាទោទាចិតត្តិ ចា ឲ្យត្តទោកេតច យុលំ តេ សញ្ញត្តិ ពធំ សយដ្ឋាបេត្វា អបុដ្ឋេតេច តេ ត ពធិតំ៍ កកចតា បត បញ្ញាកិបុដ្ឋេត បញ្ញាអកិបុន្តិទោតត សតា ញ្យាកតំ, ឋក្រ តេ កិ ត ទោចធាតិ អាហ៍

១១១៍ឌីឈោតិ “យលិ យាលិចទោ ឌីឈោ, អទេធា សេទីសេកោ សហា”តិ (ឌី៍ តិ៍ ១៍១៥១) ឲ្យចំ អាកតោ អដ្ឋចីសតិយា យក្លេសតាបតីតំ អញ្ញត្តទោ ឲ្យកោ ចេចទោឌា៍ បទេឌតោតិ ឋស្សេច យក្លស្ស តាយំ៍ តេយត កកចា ទោត្ថបសក្កយីតិ សោ កិរ ចេស្សេចណេត សេបសិទោ ឲ្យតំ ឋាតំ កន្ធទេត្តា កកចត្តិ សមំ បត្តចីចរំ កហេត្វា កិញ្ចកាចសធទោ ពោសិក្កសាលចតស្ស អត្តទេ ឌីស្វា កកចា អត្តតា បត្តចីចរំ កហេត្វា ពោសិក្កសាលចតេ តិល្លំ ក្យុលបុត្តាតំ សត្តិកំ កន្ធតិ៍ អញ្ញ យហតី ធយុទេសតា កចិស្សតិ៍ យឃាបិ តស្សា ទេសតាយ កាកិតា កចិតព្ពត្តិ អធិស្សយាទេតត ពាទេយត សត្វ បធាត្ថបឌីពោ កត្តា អចិន្ទុទេ ធត្វា ធយុំ សុត្វា សត្វិទិ កន្ធទេត្តបិ ត កទោ, – “ព្ទុយ ទេធា កិ ពទិស្សត្តិ”តិ ធស្សតត្វំ បត តទេត្វច ចិទោ៍ អធ ទេ ឧក្ខ ទេធទេ អត្ថរ្ភទេត្វំ បលិទេចទេធទេត្ត ឌីស្វា, – “ព្ទុយ ទេធា កកចត្តិ តិស្សាយ បព្ពជ្ជាឌយា សព្ពក្យុលោ អធិកក្តាបិ កកចទោច យន្ធទោយត្តិ, ត សហត្តិ, អតិចិយ តិលីយត្តិ បដិន្ធាទេត្តិ, ត ធាតិ ទោសំ បដិន្ធាទេតំ ធស្សាយិ, បធចិទោ ឃាច ព្រហ្មលេកា ឲ្យទោសំ ក្យលោ បកាទេស្សាយី”តិ ចិទេត្តត្វា តេយត កកចា ទោត្ថបសក្កយិ៍

លិកា ចត, កទេត្តតិ តេយ, កទេត្ត, ចន្ទីទេដ្ឋចាសិទោ កកចត្តព្ចា ព្ទុយ ច តទេយា ក្យលបុទេត្ត បស្សិតំ លកត្តិ, ចត្តិតំ លកត្តិ, ទេឃ្យធយុំ ធាតំ លកត្តិ, ធយុំ សោតំ លកត្តិ, ទោសំ លិកា, កទេត្ត, ចន្ទីតត្តិ អទេត្វា៍ សក្ខំ សុត្វាតិ សោ កិរ អត្តតោ យក្លាត្ថកាទេចត យហត្តិ សក្ខំ ពត្វា សកលំ ចន្ទីទេដ្ឋំ អទេញ្ញត្វទេត្តា តំ ចាធំ តិន្ធាទេទេសិ៍ ទោត ចស្ស ទោសុ ទ្រក្លបព្ពតាឌីសុ អធិចត្វា ក្សយុ ចេចតា សក្ខំ អទេស្សាសុំ៍ តំ សត្តាយ ចុត្តំ – “សក្ខំ សុត្វា”តិ៍ អត្ថស្សាទេចសុត្តិ យហត្តិ សក្ខំ សុត្វា សាទេចសុំ៍ ឲ្យស តទេយា សព្ពត្វ៍ ឃាច ព្រហ្មលេកាតិ ឃាច អកតិដ្ឋព្រហ្មលេកា៍ តទេញ្ចបិ ក្យលត្តិ, “អយញ្ញំ ក្យលទោ តិក្លមិត្វា ព្ទុយ ក្យលបុត្តា បព្ពជិតា ឲ្យចំ សីលចទេត្តា ក្យណចទេត្តា អាចារសយ្យត្តា កល្យាណធយុា”តិ ឲ្យចំ តទេញ្ចបិ ក្យលំ ឲ្យទោ តទេយា ក្យលបុទេត្ត បសត្ថចិត្តំ អត្ថស្សទេឃ្យាតិ ឲ្យចំ សព្ពត្វ អទេត្វា ឌដ្ឋទេព្ពា៍ ព្ទុតិ កកចា យធាត្ថបត្តិតាច ទេសត់ តិដ្ឋទេបសីតិ៍

បបញ្ចាសូធតិយា យព្ជុមតិកាយដ្ឋកថាយ

ធម្មអរោហិន្ទវុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១. មហារោហិន្ទវុត្តវណ្ណនា

១១១. ឧធិមេ វុតត្តិ មហារោហិន្ទវុត្ត៑ តត្ថ រោហិន្ទសាលធតគារេយតិ ព្ទាធំ ចសតដ្ឋាភគស្សតត្ថំ ទុត្ត៑ អទេព្ពាវុ ហិ វុទេត្តវុ, “សាចត្ថិយំ ចិហទតិ ខេតចទេត អភាឆបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ”តិ ឧធិ បផយំ រោធទកាយំ ឥទេស្សត្វា បន្ធា ចសតដ្ឋាគំ ឥទេស្សតិ៑ ព្ទាយស្មិំ បត មហារោហិន្ទវុទេត្ត ភកចទេតា រោធទការេយា អតិតាទេន្ត្ថា, រោធិទេច រោធទការេយា ភចិស្សតិ៑ តស្មា ចសតដ្ឋាគេយច បរិឌីបិតំ៑ អទព្ឋាតិគាភកំ ភាទេយតំ វុត្តត្តិ៑ សព្ទហុទលហិតិ ធាហុរេកហិ៑ អកិព្ឋារេតហិ អកិព្ឋារេតហិតិ សព្ទាត្ថ ចិស្សុទេតហិ បិកាទេជហិ៑ ទេឆទេទហិ សាចរេកហិ សដ្តិត្តិ បិតិទេយាក្លូសំចទាឌីហិ ឌិទការទេការទេហច ឥមេយុហិ សមេន្ត្កាតត្វា ទេឆទេទហិ, សចគទេត្ត ខាតត្វា សាចរេកហិ សដ្ឋិ ឧកទេតា៑ ព្ទាគាតិ ទេត ទេឆទេទ សទ្ទបទេតា ឥទេស្សទេត្ថា, អាឃស្មតា ច សារិបុទេត្តភាតិអាឌិយាហ៑ តត្វាឃស្មា សារិបុទេត្តា អត្តទេតា ឃឹលិឌីហិ ក្យូទេហហិ ព្យូដ្ឋសាសទេត អកិព្ឋារេតា៑ ចក្កូមត្តាតំ ពពភមទេឡ្យធំទេតា ឃ្មទិទេឃា ចិឃ ធទេក្ខា ចិឃ, សមុទ្ទតឹទេទ ធិតាតំ សាពទេរា ចិឃ ច បិការេជិ បព្ឋារេតា៑ ភ រោចលព្ទាស្ស ព្ទាយស្មិំ វុទេត្ត អាពតក្យូហចទេសទេភច មហត្តតា ទេចឌិតព្ឋា, ព្ទាទេតា អទេព្ឋាសំ ឥមេយុគាឃាគវុត្តំ អភក្កហាវុត្តំ សមេយាឌិដ្ឋិវុត្តំ ឃឹហភាគវុត្តំ ទឆចិតឹតំ មហាហត្តិបទោបមំ មហារចគល្លិ ធាតុមវុត្តំ ឌីឃភតំ អទុបគវុត្តំ រសចិតព្ឋារសចិតព្ឋាវុត្តំ សច្ចចិភក្កវុត្តំ បិណ្ឌបិតបរិទិវុទ្ធិ សមេសាគតឹយំ សក្កិតិវុត្តំ គវុត្តទវុត្តំ បចារលាវុត្តំ (សំ៑ និ៑ ១.១៩៩ អាគទេយា) វុសិមវុត្តំ ទេឆទបញ្ញវុត្តំ មហានិទ្ទេសោ បដិសម្ភិទាមទេក្កា ទេឆទឃឹហភាគវុត្តំ អកិតិក្លូមតំ ឧតគក្កត្តិ ព្ទាទេយសមេយ វុត្តាតំ ចទេសត ទេឆទស្ស មហត្តតា ទេចឌិតព្ឋា៑ ឧតគក្កម្មិចិញ្ញ, “ឧតគក្កំ, កិក្លូទេច, មម សាចកាតំ កិក្លូតំ មហាបព្ឋាតំ ឃឌិធំ សារិបុទេត្តា”តិ (អ៑ និ៑ ១.១៥៥-១៥៦) ទុត្តំ៑

មហាមោគ្គល្លានភាបិ ឃឹលិឌីក្យូទេហហិ ទេចច ព្ទាយស្មិំ វុទេត្ត អាពតក្យូទេហហិ ច ទេឆទេរា ចិឃ អកិព្ឋារេតា បិការេជិ មហា៑ អបិចស្ស អនុមាភវុត្តំ, ធម្មអតព្យាសព្លូឃវុត្តំ មារតជ្ជនិយវុត្តំ បិសាគកមេត្តំ សពលំ ព្ទាដ្ឋិបិគសំយុត្តំ ភទេន្ត្ថាបភត្តុគមតំ ឃមេកបិជិហារិយការេល ទេគចទេលិកាយតំ ចិមានចត្ថុ ទេបតចត្ថុ ទេឆទស្ស អកិតិក្លូមតំ ឧតគក្កត្តិ ព្ទាទេយសមេយ ចទេសត មហត្តការេចា ទេចឌិតព្ឋា៑ ឧតគក្កម្មិចិញ្ញ, “ឧតគក្កំ, កិក្លូទេច, មម សាចកាតំ កិក្លូតំ ព្ទាដ្ឋិមត្តាតំ ឃឌិធំ មហាមោគ្គល្លានភា”តិ (អ៑ និ៑ ១.១៨០) ទុត្តំ៑

មហាកស្សបេបិ ឃឹលិឌីក្យូទេហហិ ទេចច ព្ទាយស្មិំ វុទេត្ត អាពតក្យូទេហហិ ច ទេឆទេរា ចិឃ អកិព្ឋារេតា បិការេជិ មហា៑ អបិចស្ស ឌឹចទបរិចត្តភវុត្តំ ឌិណ្ណឌឹចទវុត្តំ (សំ៑ និ៑ ១.១៥៥ អាគទេយា) ចទេន្ត្ថាបមំ សពលំ កស្សបសំយុត្តំ មហាអទិយចំសវុត្តំ ទេឆទស្ស អកិតិក្លូមតំ ឧតគក្កត្តិ ព្ទាទេយសមេយ ចទេសត មហត្តការេចា ទេចឌិតព្ឋា៑ ឧតគក្កម្មិចិញ្ញ, “ឧតគក្កំ , កិក្លូទេច, មម សាចកាតំ កិក្លូតំ ធុតចាគាតំ ឃឌិធំ មហាកស្សបេបិ”តិ (អ៑ និ៑ ១.១៨១) ទុត្តំ៑

អនុរុទ្ធត្ថេរោបិ ឃឹលិឌីក្យូទេហហិ ទេចច ព្ទាយស្មិំ វុទេត្ត អាពតក្យូទេហហិ ច ទេឆទេរា ចិឃ អកិព្ឋារេតា បិការេជិ មហា៑ អបិចស្ស ធម្មអរោហិន្ទវុត្តំ គព្ឋអកាបិភវុត្តំ អនុត្តរិយវុត្តំ ឧបក្កិលេសវុត្តំ អនុរុទ្ធសំយុត្តំ មហាបុរិសចិតក្កវុត្តំ ទេឆទស្ស អកិតិក្លូមតំ ឧតគក្កត្តិ

ឥមេសម្បិ វសេន មហត្តភាវោ វេទិតព្វោ។ ឯតទគ្គស្មិញ្ហិ “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ ទិព្ពចក្ខុកានំ យទិទំ អនុរុទ្ធោ”តិ (អ॰ និ॰ ១.១៩២) វុត្តំ។

អាយស្មា ច រេវតោតិ ឯត្ថ បន ទ្វេ រេវតា ខទិរវនិយរេវតោ ច កង្ខារេវតោ ច។ តត្ថ ខទិរវនិយរេវតោ ធម្មសេនាបតិស្ស កនិដ្ឋភាតិកោ, ន សោ ឥធ អធិប្បេតោ។ “អកប្បិយោ គុឡោ, អកប្បិយា មុគ្គា”តិ (មហាវ॰ ២៧២) ឯវំ កង្ខាពហុលោ បន ថេរោ ឥធ រេវតោតិ អធិប្បេតោ។ សោបិ សីលាទិគុណេហិ ចេវ ឥមស្មិំ សុត្តេ អាគតគុណេហិ ច ថេរោ វិយ អភិញ្ញាតោ បាកដោ មហា។ អបិចស្ស អភិនិក្ខមនតោបិ ឯតទគ្គតោបិ មហត្តភាវោ វេទិតព្វោ។ ឯតទគ្គស្មិញ្ហិ “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ ឈាយីនំ យទិទំ កង្ខារេវតោ”តិ (អ॰ និ॰ ១.២០៣) វុត្តំ។

អានន្ទត្ថេរោបិ សីលាទិគុណេហិ ចេវ ឥមស្មិំ សុត្តេ អាគតគុណេហិ ច ថេរោ វិយ អភិញ្ញាតោ បាកដោ មហា។ អបិចស្ស សេក្ខសុត្តំ ពាហិតិកសុត្តំ អានេញ្ជសប្បាយំ គោបកមោគ្គល្លានំ ពហុធាតុកំ ចូឡសុញ្ញតំ មហាសុញ្ញតំ អច្ឆរិយព្ភុតសុត្តំ ភទ្ទេករត្តំ មហានិទានំ មហាបរិនិព្ពានំ សុភសុត្តំ ចូឡនិយលោកធាតុសុត្តំ អភិនិក្ខមនំ ឯតទគ្គានិ ឥមេសម្បិ វសេន មហត្តភាវោ វេទិតព្វោ។ ឯតទគ្គស្មិញ្ហិ “ឯតទគ្គំ, ភិក្ខវេ, មម សាវកានំ ភិក្ខូនំ ពហុស្សុតានំ យទិទំ អានន្ទោ”តិ (អ॰ និ॰ ១.២១៩-២២៣) វុត្តំ។

អញ្ញេហិ ច អភិញ្ញាតេហិ អភិញ្ញាតេហីតិ ន កេវលញ្ច ឯតេហេវ, អញ្ញេហិ ច មហាគុណតាយ បាកដេហិ អភិញ្ញាតេហិ ពហូហិ ថេរេហិ សាវកេហិ សទ្ធិំ ភគវា គោសិង្គសាលវនទាយេ វិហរតីតិ អត្ថោ។ អាយស្មា ហិ សារិបុត្តោ នាម មហាបញ្ញោ អញ្ញេបិ ពហូ មហាបញ្ញេ ភិក្ខូ គហេត្វា តថា ទសពលំ បរិវារេត្វា វិហាសិ។ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ នាម ឥទ្ធិមា, អាយស្មា មហាកស្សបោ នាម ធុតវាទោ, អាយស្មា អនុរុទ្ធោ នាម ទិព្ពចក្ខុកោ, អាយស្មា រេវតោ នាម ឈានាភិរតោ, អាយស្មា អានន្ទោ នាម ពហុស្សុតោ អញ្ញេបិ ពហូ ពហុស្សុតេ ភិក្ខូ គហេត្វា តថា ទសពលំ បរិវារេត្វា វិហាសិ, ឯវំ តថា ឯតេ ច អញ្ញេ ច អភិញ្ញាតា មហាថេរា តិំសសហស្សមត្តា ភិក្ខូ ទសពលំ បរិវារេត្វា វិហរិំសូតិ វេទិតព្វោ។

បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោតិ ផលសមាបត្តិវិវេកតោ វុដ្ឋិតោ។ យេនាយស្មា មហាកស្សបោ តេនុបសង្កមីតិ ថេរោ កិរ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោ បច្ឆិមលោកធាតុំ ឱលោកេន្តោ វនន្តេ កីឡន្តស្ស មត្តហត្ថិយស្ស កណ្ណតោ បតមានំ កុណ្ឌលំ វិយ, សំហរិត្វា សមុគ្គេ បក្ខិបមានំ រត្តកម្ពលំ វិយ, មណិភាជនតោ បតមានំ សតសហស្សគ្ឃនិកំ សុវណ្ណបាតិំ វិយ ច អត្ថំ គច្ឆមានំ បរិបុណ្ណបណ្ណាសយោជនំ សូរិយមណ្ឌលំ អទ្ទស។ តទនន្តរំ បាចីនលោកធាតុំ ឱលោកេន្តោ នេមិំ គហេត្វា បរិវត្តយមានំ រជតចក្កំ វិយ, រជតកូដតោ និក្ខមន្តំ ខីរធារាមណ្ឌលំ វិយ, សបក្ខេ បសារេត្វា គគនតលេ បក្ខន្ទមានំ សេតហំសំ វិយ ច មេឃវណ្ណាយ សមុទ្ទកុច្ឆិតោ ឧគ្គន្ត្វា បាចីនចក្កវាឡបព្ពតមត្ថកេ សសលញ្ឆនប្បដិមណ្ឌិតំ ឧគ្គតបណ្ណាសយោជនំ ចន្ទមណ្ឌលំ អទ្ទស។ តតោ សាលវនំ ឱលោកេសិ។ តស្មិញ្ហិ សមយេ សាលរុក្ខា មូលតោ បដ្ឋាយ យាវ អគ្គា សព្ពបាលិផុល្លា ទុកូលបារុតា វិយ, មុត្តាកលាបបតិនទ្ធា វិយ ច វិរោចិំសុ។ ភូមិតលំ បុប្ផសន្ថរបូជាយ បដិមណ្ឌិតំ វិយ, តត្ថ តត្ថ និបតន្តក បុប្ផរេណូហិ លាខារសេន សិញ្ចមានំ វិយ ច អហោសិ។ ភមរមធុករគណា

ຄຸນຸຍເຣຫຸຍຄຍຕ຺ວາ ວຸບກາຍຍາກາ ບິຍ ຈຄຕ຺ຕເຣຸ ບິຈເຣຕ຺ຕີ ໍ ຕຄາ ຈ ວຸເປິຣສຄິຈເສາຈ ເຫາຕີ ໍ ອຜ ເຜເຣາ, “ກາຍ ຕຸ ເຂາ ອຊ຺ຊ

ເຣຕິຍາ ບີຕິກາເຍສ຺ສາມີ”ຕິ ບິເຣຕ຺ຕສິ, ອຣິຍສາວກາ ຈ ກາຍ ປິຍຜມ຺ມສ຺ສວຕາ ເຫາຕ຺ຕີ ໍ ອຜສ຺ສ ອຸຕຄເຫາສິ – “ອຊ຺ຊ ຍຜິ຺ຫາເຂດ຺ຈກາຕິກສ຺ສ

ຜມ຺ມເສກາປຕິເຕ຺ວຣສ຺ສ ສຕ຺ຕິກໍ ກຕ຺ວາ ຜມ຺ມເຣຕິຍາ ບີຕິກາເຍສ຺ສາມີ”ຕິ ໍ ກຕ຺ເຕ຺ຕາ ປຕ ອຸກເກາຈ ອກຕ຺ວາ “ຍຜິ຺ຫາປິຍສຫາຍໍ ຍຫາກສ຺ສປເຕ຺ວໍ

ກເຫຕ຺ວາ ກມິສ຺ສາມີ”ຕິ ຄິສິຕ຺ຕຸດາກເຕາ ຈຸດາຍ ຈມ຺ພຸລໍ ປເປ຺ຫາເຕຕ຺ວາ ເຍກາຍສ຺ມາ ຍຫາກສ຺ສເປິ ເຕາຕຸປສຊ຺ກມິ ໍ

ອຸຈຍາຈຸເສາຕິເຂາ ອາຍສ຺ມາ ຍຫາກສ຺ສເປິຕິ ເຜເຣາປິ ຍສ຺ມາ ປິຍຜມ຺ມສ຺ສເຈກາຈ ອຣິຍສາວເກາ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ ຈຈຕໍ ສຸຕ຺ວາ ກຕ຺ວາຈຸເສາ,

ຕ຺ວໍ, ຍຜິ຺ຫາສີສໍ ຈາ ຣຸຊ຺ຊິຕິ ປິດ຺ຊິ ຈາຕິ ກິຕ຺ຕິ ເລສາປເຄສໍ ອກຕ຺ວາ ຕຸດຫເຄຍາຈ, “ອຸຈຍາຈຸເສາ”ຕິອາຄິຍາຫ ໍ ປຊິສ຺ສຸຕ຺ວາ ຈ ຄິສິຕ຺ຕຸດາກເຕາ

ຈຸດາຍ ຈມ຺ພຸລໍ ປເປ຺ຫາເຕຕ຺ວາ ຍຫາເຍາຄ຺ຄລ຺ລາກໍ ອຕຸດາຕ຺ຕິ ໍ ຕສ຺ມິ ສເຍເຍ ເຕ຺ວ ຍຫາເຜຣາ ປຊິປິຊິຍາ ຊິຕາກິ ເຕ຺ວ ຈຕ຺ຍຫຸລິກິ ບິຍ, ເຕ຺ວ

ສຸຣິຍຍຫຸລິກິ ບິຍ, ເຕ຺ວ ລຄ຺ຕຕາກຣາຂາເກາ ບິຍ, ເຕ຺ວ ສີຫາ ບິຍ, ເຕ຺ວ ຍຸຊ຺ຊາ ບິຍ ຈ ບິເຣາຜິສຸ ໍ ອຕຸຣຸຄ຺ເຕ຺ວເຣາປິ ຕສ຺ມິ ສເຍເຍ

ຄິຈາດາເກ ຄິສິເຕ຺ຕາ ເຕ຺ວ ຍຫາເຜເຣ ສາຣິປຸຕ຺ຕເຕ຺ວຣສ຺ສ ສຕ຺ຕິກໍ ກຕ຺ເຕ຺ຕ ຄິສ຺ວາ ປຕ຺ຖິຍເລິກຜາຕໍ ຊູເລິເກເຕ຺ຕາ ສຸຣິຍໍ ຈຄຕ຺ຕ ປຈິສຕ຺ຕ ບິຍ,

ປິຈີກເລິກຜາຕໍ ຊູເລິເກເຕ຺ຕາ ຈຄ຺ຕ ຈຄຕ຺ຕເຕາ ວຸກຸຈຄ຺ຕ ບິຍ, ສາລຈຕໍ ຊູເລິເກເຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕປິລິຫຸລ຺ລເຍຈ ສາລຈກຸຊ຺ຊ ຄິສ຺ວາ ອຊ຺ຊ

ວຸເປິຣສຄິຈເສາ, ຕຸເຍ ຈ ເຍ ເຂດ຺ຈກາຕິກາ ຜມ຺ມເສກາປຕິສ຺ສ ສຕ຺ຕິກໍ ກຕ຺ຕິ, ຍຫເຕ຺ຕກ ຜມ຺ມສ຺ສເຈເກກ ກບິຕຕ຺ຕໍ, ອຫຍ຺ປິ ຜມ຺ມສ຺ສຈກສ຺ສ ກາກີ

ກບິສ຺ສາມີຕິ ຄິສິຕ຺ຕຸດາກເຕາ ຈຸດາຍ ຈມ຺ພຸລໍ ປເປ຺ຫາເຕຕ຺ວາ ຍຫາເຜຣາກໍ ປຄາຕຸປຄິເກາ ຫຸຕ຺ວາ ຄິກ຺ຂມິ ໍ ເຕາກ ຈຸຕ຺ຕໍ – “ອຜ ເຂາ ອາຍສ຺ມາ

ຈ ຍຫາເຍາຄ຺ຄລ຺ລາເກາ ອາຍສ຺ມາ ຈ ຍຫາກສ຺ສເປິ ອາຍສ຺ມາ ຈ ອຕຸຣຸເຄ຺ຕາ ເຍກາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸເຕ຺ຕາ ເຕາຕຸປສຊ຺ກມິສຸ”ຕິ ໍ ວຸປສຊ຺ກມິສຸຕິ ໍ

ປຊິປິຊິຍາ ຊິຕາ ຕເຍາ ຈຄ຺ຕາ ບິຍ, ສຸຣິຍາ ບິຍ, ສີຫາ ບິຍ ຈ ບິເຣາຈຍາກາ ວຸປສຊ຺ກມິສຸ ໍ

໑໑໑ ໍ ອຸຈໍ ວຸປສຊ຺ກຍເຕ຺ຕ ປຕ ເຕ ຍຫາເຜເຣ ອາຍສ຺ມາ ອາກເຕ຺ຕ ອຕ຺ຕເກາ ຄິຈາດາເກ ຄິສິເຕ຺ຕາເຍຈ ຄິສ຺ວາ, “ອຊ຺ຊ ຍຫຕ຺ຕ ຜມ຺ມສ຺ສຈໍ

ກບິສ຺ສຕິ, ຍຍາປິ ຕສ຺ສ ກາກີກາ ກບິຕຕ຺ຕໍ, ກ ເຂາ ປຕ ອຸກເກາຈ ກມິສ຺ສາມິ, ຍຜິ຺ຫາປິຍສຫາຍຍ຺ປິ ເຣຈຕເຕ຺ວໍ ກເຫຕ຺ວາ ກມິສ຺ສາມີ”ຕິ ສຕ຺ຕໍ

ຍຫາເຍາຄ຺ຄລ຺ລາກສ຺ສ ຍຫາກສ຺ສປສ຺ສ ອຕຸຣຸຄ຺ເຜສ຺ສ ວຸປສຊ຺ກຍເຕ ຈຸຕ຺ຕກເຍເກຈ ບິເຕ຺ວາຣເຕາ ເຈຄິຕຕ຺ຕໍ ໍ ຕຸຕິ ເຕ ເຕ຺ວ ຂກາ ປຊິປິຊິຍາ ຊິຕາ

ເຕ຺ວ ຈຄ຺ຕາ ບິຍ, ສຸຣິຍາ ບິຍ, ສີຫາ ບິຍ ຈ ບິເຣາຈຍາກາ ວຸປສຊ຺ກມິສຸ ໍ ເຕາກ ຈຸຕ຺ຕໍ – “ອຄ຺ສາ ເຂາ ອາຍສ຺ມາ ສາຣິປຸເຕ຺ຕາ”ຕິອາຄິ ໍ ຄິສ຺ວາກ

ອາຍສ຺ມຕ຺ຕໍ ອາກຄ຺ຕໍ ອຸຕຄເຈາຈາຕິ ຄຸເຣເຕາຈ ຄິສ຺ວາ ອຕຸກ຺ກເຍກ ກຜາວຸປຈາເຣ ສຍຸຕ຺ຕເຍຕໍ, “ອຸຕຸ ເຂາ ອາຍສ຺ມາ”ຕິອາຄິຈຈຕໍ ອເຈາຈ ໍ

ເຣຍຫີຍໍ, ອາຈຸເສາຕິ ອຸຕ຺ຕ ຄຸບິຄໍ ຣາຍເຫາຍ຺ຍກໍ ຈກຣາຍເຫາຍ຺ຍກໍ ປຸຄ຺ຄລຣາຍເຫາຍ຺ຍກຊ຺ຊາ ໍ ຕຕ຺ຕ ຈຕໍ ກາຍ ກາກສລຍ຺ອສາລຈຍ຺ຍກາຄີຫິ

ສຕ຺ຖາຕ຺ຕ ເຫາຕິ ຄຫລຕ຺ຖາຍໍ ປຸປຫຸຫລຸປກໍ ບິບິຜຣຸກ຺ລ ວຸຄກສຍ຺ຕ຺ຕ ກາຍເຕາ ກິສ຺ສຕໍ, ຕຸກໍ ຈກຣາຍເຫາຍ຺ຍກໍ ກາຍ ໍ ຍໍ ສຕ຺ຕາຍ ຈຸຕ຺ຕໍ –

“ເຣຍຫີຍາກິ ອເຣຊ຺ຊາກິ, ຍຕ຺ຕ ກ ເຣຍຕີ ຂເກາ;

ບີຕເຣາກາ ເຣມິສ຺ສຕ຺ຕິ, ກ ເຕ ກາຍກເຈສິເກາ”ຕິ ໍ (ຜ ໍ ປ ໍ ໙໙);

ຈຕໍ ປຕ ສເຈປິ ວຸຊ຺ຊຄ຺ເລ ເຫາຕິ ຄິຣຸຄກໍ ບິເຣລຖາຍໍ ກຫຸກສຍາກິຫ຺ຸລ, ຕຸຄ຺ຫາຂເຍາເປຕ຺ຕ ອຣິຍາ ບິຫເຣຕ຺ຕິ, ຕຸກໍ ປຸຄ຺ຄລຣາຍເຫາຍ຺ຍກໍ

តាយ។ ឥទំ សន្ធាយ វុត្តំ –

“គាមេ វា យទិ វារញ្ញេ, និន្នេ វា យទិ វា ថលេ;

យត្ថ អរហន្តោ វិហរន្តិ, តំ ភូមិរាមណេយ្យក”ន្តិ។ (ធ· ប· ៩៨);

ឥធ បន តំ រុចិរម្បិ វទតិ។ តទា ហិ គោសិង្គសាលវនំ សព្ពផាលិផុល្លំ ហោតិ កុសុមគន្ធសុគន្ធំ, សទេវកេ ចេត្ថ លោកេ អគ្គបុគ្គលោ សម្មាសម្ពុទ្ធោ តិំសសហស្សមត្តេហិ អភិញ្ញាតភិក្ខូហិ សទ្ធិំ វិហរតិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ – “រមណីយំ, អាវុសោ អានន្ទ, គោសិង្គសាលវន”ន្តិ។

ទោសិនាតិ ទោសាបគតា, អព្ភា មហិកា ធូមោ រជោ រាហូតិ ឥមេហិ បញ្ចហិ ឧបក្កិលេសេហិ វិរហិតាតិ វុត្តំ ហោតិ។ សព្ពផាលិផុល្លាតិ សព្ពត្ថ ផាលិផុល្លា, មូលតោ បដ្ឋាយ យាវ អគ្គា អបុប្ផិតដ្ឋានំ នាម នត្ថិ។ ទិព្វា មញ្ញេ គន្ធា សម្បវន្តីតិ ទិព្វា មន្ទារបុប្ផកោវិឡារបារិច្ឆត្តកចន្ទនគន្ធា វិយ សមន្តា បវាយន្តិ, សក្កយាមតុសិតនិម្មានរតិបរនិម្មិតមហាព្រហ្មានំ ឋិតដ្ឋានេ វិយ វាយន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។

កិញ្ចាបិ បន, អាវុសោ អានន្ទាតិ អានន្ទត្ថេរោ តេសំ បញ្ចន្នំ ថេរានំ សព្ពនវកោ។ កស្មា ថេរោ តំយេវ បឋមំ បុច្ឆតីតិ? មមាយិតត្តា។ តេ ហិ ទ្វេ ថេរា អញ្ញមញ្ញំ មមាយិំសុ។ សារិបុត្តត្ថេរោ, “មយា កត្តព្ពំ សត្ថុ ឧបដ្ឋានំ ករោតី”តិ អានន្ទត្ថេរំ មមាយតិ។ អានន្ទត្ថេរោ ភគវតោ សាវកានំ អគ្គោតិ សារិបុត្តត្ថេរំ មមាយតិ, កុលទារកេ បព្វាជេត្វា សារិបុត្តត្ថេរស្ស សន្តិកេ ឧបជ្ឈំ គណ្ហាបេតិ។ សារិបុត្តត្ថេរោបិ តថេវ អកាសិ។ ឯវំ ឯកមេកេន អត្តនោ បត្តចីវរំ ទត្វា បព្វាជេត្វា ឧបជ្ឈំ គណ្ហាបិតានិ បញ្ច ភិក្ខុសតានិ អហេសុំ។ អាយស្មា អានន្ទោ បណីតានិ ចីវរាទីនិបិ លភិត្វា ថេរស្សេវ ទេតិ។

ឯកោ កិរ ព្រាហ្មណោ ចិន្តេសិ – “ពុទ្ធរតនស្ស ច ធម្មរតនស្ស ច បូជា បញ្ញាយតិ, កថំ នុ ខោ សង្ឃរតនំ បូជិតំ នាម ហោតី”តិ? សោ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា ឯតមត្ថំ បុច្ឆិ។ ភគវា អាហ – “សចេសិ, ព្រាហ្មណ, សង្ឃរតនំ បូជេតុកាមោ, ឯកំ ពហុស្សុតំ បូជេហី”តិ។ ពហុស្សុតំ, ភន្តេ, អាចិក្ខថាតិ។ ភិក្ខុសង្ឃំ បុច្ឆាតិ។ សោ ភិក្ខុសង្ឃំ ឧបសង្កមិត្វា ពហុស្សុតំ, ភន្តេ, អាចិក្ខថាតិ អាហ។ អានន្ទត្ថេរោ ព្រាហ្មណាតិ។ ព្រាហ្មណោ ថេរំ សហស្សគ្ឃនិកេន ចីវរេន បូជេសិ។ ថេរោ តំ គហេត្វា ភគវតោ សន្តិកំ អគមាសិ។ ភគវា “កុតោ, អានន្ទ, លទ្ធ”ន្តិ អាហ។ ឯកេន, ភន្តេ, ព្រាហ្មណេន ទិន្នំ, ឥទំ បនាហំ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស ទាតុកាមោតិ។ ទេហិ, អានន្ទាតិ។ ចារិកំ បក្កន្តោ, ភន្តេតិ។ អាគតកាលេ ទេហីតិ។ សិក្ខាបទំ, ភន្តេ, បញ្ញត្តន្តិ។ កទា បន សារិបុត្តោ អាគមិស្សតីតិ? ទសាហមត្តេន, ភន្តេតិ។ “អនុជានាមិ, អានន្ទ, ទសាហបរមំ អតិរេកចីវរំ និក្ខិបិតុ”ន្តិ (បារា· ៤៦១; មហាវ· ៣៤៧) សិក្ខាបទំ បញ្ញាបេសិ។ សារិបុត្តត្ថេរោបិ តថេវ យំកិញ្ចិ មនាបំ លភតិ, តំ អានន្ទត្ថេរស្ស ទេតិ។ ឯវំ តេ ថេរា អញ្ញមញ្ញំ មមាយិំសុ, ឥតិ មមាយិតត្តា បឋមំ បុច្ឆិ។

អបិច អនុមតិបុច្ឆា នាមេសា ខុទ្ទកតោ បដ្ឋាយ បុច្ឆិតព្វា ហោតិ។ តស្មា ថេរោ ចិន្តេសិ – “អហំ បឋមំ អានន្ទំ បុច្ឆិស្សាមិ, អានន្ទោ អត្តនោ បដិភានំ ព្យាករិស្សតិ។ តតោ រេវតំ, អនុរុទ្ធំ, មហាកស្សបំ, មហាមោគ្គល្លានំ បុច្ឆិស្សាមិ។ មហាមោគ្គល្លានោ អត្តនោ បដិភានំ ព្យាករិស្សតិ។ តតោ បច្ឆាបិ ថេរា មំ បុច្ឆិស្សន្តិ, អហម្បិ អត្តនោ បដិភានំ ព្យាករិស្សាមី”តិ។ ឯត្តាវតាបិ អយំ ធម្មទេសនា សិខាប្បត្តា វេបុល្លប្បត្តា ន ភវិស្សតិ, អថ មយំ សត្ថារម្បិ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆិស្សាម, សត្ថា សព្វញ្ញុតញ្ញាណេន ព្យាករិស្សតិ។ ឯត្តាវតា អយំ ធម្មទេសនា សិខាប្បត្តា វេបុល្លប្បត្តា ភវិស្សតិ។ យថា ហិ ជនបទម្ហិ ឧប្បន្នោ អឌ្ឌោ គាមភោជកំ បាបុណាតិ, តស្មិំ ឆិន្ទិតុំ អសក្កោន្តេ ជនបទភោជកំ បាបុណាតិ, តស្មិំ អសក្កោន្តេ មហាវិនិច្ឆយអមច្ចំ, តស្មិំ អសក្កោន្តេ សេនាបតិំ, តស្មិំ អសក្កោន្តេ ឧបរាជំ, តស្មិំ វិនិច្ឆិតុំ អសក្កោន្តេ រាជានំ បាបុណាតិ, រញ្ញា វិនិច្ឆិតកាលតោ បដ្ឋាយ អឌ្ឌោ អបរាបរំ ន សញ្ចរតិ, រាជវចនេនេវ ឆិជ្ជតិ។ ឯវមេវ អហម្បិ បឋមំ អានន្ទំ បុច្ឆិស្សាមិ...បេ... អថ មយំ សត្ថារម្បិ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆិស្សាម, សត្ថា សព្វញ្ញុតញ្ញាណេន ព្យាករិស្សតិ។ ឯត្តាវតា អយំ ធម្មទេសនា សិខាប្បត្តា វេបុល្លប្បត្តា ភវិស្សតិ។ ឯវំ អនុមតិបុច្ឆំ បុច្ឆន្តោ ថេរោ បឋមំ អានន្ទត្ថេរំ បុច្ឆិ។

ពហុស្សុតោ ហោតីតិ ពហុ អស្ស សុតំ ហោតិ, នវង្គំ សត្ថុសាសនំ បាឡិអនុសន្ធិបុព្ពាបរវសេន ឧគ្គហិតំ ហោតីតិ អត្ថោ។ សុតធរោតិ សុតស្ស អាធារភូតោ។ យស្ស ហិ ឥតោ គហិតំ ឥតោ បលាយតិ, ឆិទ្ទឃដេ ឧទកំ វិយ ន តិដ្ឋតិ, បរិសមជ្ឈេ ឯកំ សុត្តំ វា ជាតកំ វា កថេតុំ វា វាចេតុំ វា ន សក្កោតិ, អយំ ន សុតធរោ នាម។ យស្ស បន ឧគ្គហិតំ ពុទ្ធវចនំ ឧគ្គហិតកាលសទិសមេវ ហោតិ, ទសបិ វីសតិបិ វស្សានិ សជ្ឈាយំ អករោន្តស្ស ន នស្សតិ, អយំ សុតធរោ នាម។ សុតសន្និចយោតិ សុតស្ស សន្និចយភូតោ។ យថា ហិ សុតំ ហទយមញ្ជូសាយ សន្និចិតំ សិលាយំ លេខា វិយ, សុវណ្ណឃដេ បក្ខិត្តសីហវសា វិយ ច អនេឡាយ តិដ្ឋតិ, អយំ សុតសន្និចយោ នាម។ ធាតាតិ ឋិតា បគុណា។ ឯកច្ចស្ស ហិ ឧគ្គហិតំ ពុទ្ធវចនំ ធាតំ បគុណំ និច្ចលិតំ ន ហោតិ, អសុកសុត្តំ វា ជាតកំ វា កថេហីតិ វុត្តេ សជ្ឈាយិត្វា សំសន្ទិត្វា សមនុគ្គាហិត្វា ជានិស្សាមីតិ វទតិ។ ឯកច្ចស្ស ធាតំ បគុណំ ភវង្គសោតសទិសំ ហោតិ, អសុកសុត្តំ វា ជាតកំ វា កថេហីតិ វុត្តេ ឧទ្ធរិត្វា តមេវ កថេតិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ “ធាតា”តិ។

វចសា បរិចិតាតិ សុត្តទសក-វគ្គទសក-បណ្ណាសទសកានំ វសេន វាចាយ សជ្ឈាយិតា។ មនសានុបេក្ខិតាតិ ចិត្តេន អនុបេក្ខិតា, យស្ស វាចាយ សជ្ឈាយិតំ ពុទ្ធវចនំ មនសា ចិន្តេន្តស្ស តត្ថ តត្ថ បាកដំ ហោតិ។ មហាទីបំ ជាលេត្វា ឋិតស្ស រូបគតំ វិយ បញ្ញាយតិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ – “វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា”តិ។ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធាតិ អត្ថតោ ច ការណតោ ច បញ្ញាយ សុប្បដិវិទ្ធា។ បរិមណ្ឌលេហិបទព្យញ្ជនេហីតិ ឯត្ថ បទមេវ អត្ថស្ស ព្យញ្ជនតោ បទព្យញ្ជនំ, តំ អក្ខរបារិបូរឹ កត្វា ទសវិធព្យញ្ជនពុទ្ធិយោ អបរិហាបេត្វា វុត្តំ បរិមណ្ឌលំ នាម ហោតិ, ឯវរូបេហិ បទព្យញ្ជនេហីតិ អត្ថោ។ អបិច យោ ភិក្ខុ បរិសតិ ធម្មំ ទេសេន្តោ សុត្តំ វា ជាតកំ វា និក្ខិបិត្វា អញ្ញំ ឧបារម្ភករំ សុត្តំ អាហរតិ, តស្ស ឧបមំ កថេតិ, តទត្ថំ ឱតារេតិ, ឯវមិទំ គហេត្វា ឯត្ថ ខិបន្តោ ឯកបស្សេនេវ បរិហរន្តោ កាលំ ញត្វា វុដ្ឋហតិ។ និក្ខិត្តសុត្តំ បន និក្ខិត្តមត្តមេវ ហោតិ, តស្ស កថា អបរិមណ្ឌលា នាម ហោតិ។ យោ បន សុត្តំ វា ជាតកំ វា និក្ខិបិត្វា ពហិ ឯកបទម្បិ អគន្ត្វា បាឡិយា អនុសន្ធិញ្ច បុព្ពាបរញ្ច អមក្ខេន្តោ អាចរិយេហិ ទិន្ននយេ ឋត្វា តុលិកាយ បរិច្ឆិន្ទន្តោ វិយ, គម្ភីរមាតិកាយ ឧទកំ បេសេន្តោ វិយ, បទំ កោដ្ដេន្តោ សិន្ធវាជានីយោ វិយ គច្ឆតិ, តស្ស កថា បរិមណ្ឌលា នាម ហោតិ។ ឯវរូបម្បិ កថំ សន្ធាយ – “បរិមណ្ឌលេហិ បទព្យញ្ជនេហី”តិ វុត្តំ។

អនុប្បាទេន្តេហីតិ ឯត្ថ យោ កិញ្ចិ ឆម្ពុំ ខាទន្តោ វុត្តំ វា ខាតកំ វា អារភិត្វា អារទ្ធកាលតោ បដ្ឋាយ តុរិតតុរិតោ អរលំ យតេន្តោ វិយ, ស្វាហារគតិយំ ហារេន្តោ វិយ, បរិច្ឆេទយា អនុសន្ធិបុព្វាបរស្ស គហិតំ គហិតមេវ អគ្គហិតំ អគ្គហិតមេវ ន កត្វា បុរាណបណ្ណត្តស្ស វរយាតំ កោឋំ វឌ្ឍេន្តោ វិយ តត្ថ តត្ថ បហរន្តោ ឧស្សារេន្តោ ឧហាយ គច្ឆតិ។ យោបិ ឆម្ពុំ ខាទន្តោ ការេតិ ឃឹឈំ ការេតិ ឧត្តិំ ការេតិ យហាសន្តិំ ការេតិ ឧទ្ធកសន្តិំ ខនេវាតិ។ យថា បេតក្កិ ការេតិ ឧលតិ, ការេតិ តិដ្ឋាយតិ, ឯវមេវ ព្ពាឆ បេតក្កិឆម្ពុខទិកោ តាយ ហោតិ, បរិសាយ វឌ្ឍាតុកាយាយ បុតប្បុតំ អារភតិ។ យោបិ ខនេន្តោ តត្ថ តត្ថ ចិត្វាយតិ, តិត្ថុតន្តោ ខត្ថន្តោ វិយ ខនេតិ, ព្ពាយេសំ សន្ទេសយ្យិ ខថា អប្បាតន្ត្វា តាយ ហោតិ។ យោ បន វុត្តំ អារភិត្វា អាចរិយេហិ ទិន្នតយេ ឋិតោ អដ្ឋិត្ថុឆារំ កត្វា តនីសោតំ វិយ បវត្តេតិ, អាកាសគង្គតោ ភស្សមានំ វិយ តិវន្តុំ ខនំ បវត្តេតិ, តស្ស ខថា អនុប្បាទន្តា ហោតិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ

“អនុប្បាទេន្តេហី”តិ។ អនុសយសបព្ពត្តាយាតិ សត្តន្នំ អនុសយានំ សបព្ពត្តត្វាយ។ ឯវទ្ធិបនាតិ ឯវទ្ធិបន តាហុស្សុតេន កិញ្ចិតា តថាទ្ធិបនេន កិញ្ចិសតេន កិញ្ចិសហស្សេន វា សញ្ញាបិគណ្ហេន វា សញ្ញាបិគណ្ហំ, បល្លង្កេន វា បល្លង្កំ អាហច្ច តិសិន្នេន កោសិក្កសាលវតំ សោភេយ្យ។ ព្ពាយិតា តយេន សព្ពាវាទស្ស អត្ថោ វេទិតព្វោ។

១១៣៖ បដិវល្លាតំ អស្ស អារាមោតិ បដិវល្លាតារាមោ។ បដិវល្លាតេ រតោតិ បដិវល្លាតរតោ។

១១៤៖ សហស្សលោកធាតុន្តិ សហស្សំ លោកធាតុំ។ ឯត្តកញ្ហិ ថេរស្ស ធុវសេវនំ អាវជ្ជនបដិពទ្ធំ, អាកង្ខមានោ បន ថេរោ អនេកានិបិ វក្កវាឡសហស្សានិ ទេវលោកតិមេវ។ វុបរិបិសាខវរកេតាតិ សត្តភុមកស្ស វា តវភុមកស្ស វា បិសាទវរស្ស វុបរិ គតោ។ សហស្សំ តេមិយណ្ឌលិតំ ទេវលោកេយ្យាតិ បិសាទបរិវេណេ តាកិយា បតិដ្ឋិតានំ តេមិវដ្ឋិយា តេមិវដ្ឋិ អាហច្ច ឋិតានំ តេមិយណ្ឌលិតំ សហស្សំ វាតបានំ វិវរិត្វា ឧល្លោកេយ្យ, តស្ស តាកិយោបិ បាកដា ហោន្តិ, អរាបិ អរត្តរានិបិ តេមិយោបិ។ ឯវមេវ ខោ, អាវុសោតិ, អាវុសោ, ឯវំ អយម្បិ ទិព្វចក្ខុកោ កិញ្ចិ ទិព្វេន វក្ខុនា អតិក្កន្តមានុសកេន សហស្សំ លោកានំ ទេវលោកតិ។ តស្ស បិសាទេ ឋិតបុរិសស្ស វក្កតាកិយោ វិយ វក្កវាឡសហស្សេ សិនេរុសហស្សំ បាកដំ ហោតិ។ អរា វិយ ទីបិ បាកដា ហោន្តិ។ អរត្តរានិ វិយ ទីបដ្ឋិតមនុស្សា បាកដា ហោន្តិ។ តេមិយោ វិយ វក្កវាឡបព្វតា បាកដា ហោន្តិ។

១១៥៖ អារទ្ធំ ខោតិ សយានិប្ផន្នអរទ្ធាធុតវេគ្គា។ សេសបទេសុបិ ឯសេវ តយោ។

១១៦៖ តោ ច សំសារេត្តីតិ ត ឧស្សារេត្តិ។ សហេតុកញ្ញាសការណំ កត្វា បញ្ញាបុព្វង្គំ វិស្សជ្ជិតុយ្យិ អសក្កោន្តោ សំសារេតិ តាយ។ ឯវំ ត ខនេរាត្តីតិ អត្ថោ។ បវត្តិតិ ហោតីតិ តនីសោតោគតំ វិយ បវត្តតិ។

១១៧៖ ឃាឃវិហារសមាបត្តិយាតិ ឃាឃ លោកិយាឃ វិហារសមាបត្តិយា, ឃាឃ លោកុត្តរាឃ វិហារសមាបត្តិយា។

១២៥។ សាធុ សាធុ សារិបុត្តាតិ អយំ សាធុការោ អានន្ទត្ថេរស្ស ទិន្នោ។ សារិបុត្តត្ថេរេន បន សទ្ធិំ ឯកតោ អាលបតិ។ ឯស នយោ សព្ពត្ថ។ យថា តំ អានន្ទោ ចាតិ យថា អានន្ទោ ច សម្មា ព្យាករមានោ ព្យាករេយ្យ, ឯវំ ព្យាកតំ អានន្ទេន អត្តនោ អនុច្ឆវិកមេវ, អជ្ឈាសយានុរូបមេវ ព្យាកតន្តិ អត្ថោ។ អានន្ទត្ថេរោ ហិ អត្តនាបិ ពហុស្សុតោ, អជ្ឈាសយោបិស្ស ឯវំ ហោតិ – “អហោ វត សាសនេ សព្រហ្មចារី ពហុស្សុតា ភវេយ្យុ”ន្តិ។ កស្មា? ពហុស្សុតស្ស ហិ កប្បិយាកប្បិយំ សាវជ្ជានវជ្ជំ, គរុកលហុកំ សតេកិច្ឆាតេកិច្ឆំ បាកដំ ហោតិ។ ពហុស្សុតោ ឧគ្គហិតពុទ្ធវចនំ អាវជ្ជិត្វា ឥមម្ហិ ឋានេ សីលំ កថិតំ, ឥមម្ហិ សមាធិ, ឥមម្ហិ វិបស្សនា, ឥមម្ហិ មគ្គផលនិព្ពានានីតិ សីលស្ស អាគតដ្ឋានេ សីលំ បូរេត្វា, សមាធិស្ស អាគតដ្ឋានេ សមាធិំ បូរេត្វា វិបស្សនាយ អាគតដ្ឋានេ វិបស្សនាគព្ភំ គាហាបេត្វា មគ្គំ ភាវេត្វា ផលំ សច្ឆិករោតីតិ។ តស្មា ថេរស្ស ឯវំ អជ្ឈាសយោ ហោតិ – “អហោ វត សព្រហ្មចារី ឯកំ វា ទ្វេ វា តយោ វា ចត្តារោ វា បញ្ច វា និកាយេ ឧគ្គហេត្វា អាវជ្ជន្តា សីលាទីនំ អាគតដ្ឋានេសុ សីលាទីនិ បរិបូរេត្វា អនុក្កមេន មគ្គផលនិព្ពានានិ សច្ឆិករេយ្យុ”ន្តិ។ សេសបទេសុបិ ឯសេវ នយោ។

១៣០។ អាយស្មា ហិ រេវតោ ឈានជ្ឈាសយោ ឈានាភិរតោ, តស្មាស្ស ឯវំ ហោតិ – “អហោ វត សព្រហ្មចារី ឯកិកា និសីទិត្វា កសិណបរិកម្មំ កត្វា អដ្ឋ សមាបត្តិយោ និព្ពត្តេត្វា ឈានបទដ្ឋានំ វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា លោកុត្តរធម្មំ សច្ឆិករេយ្យុ”ន្តិ។ តស្មា ឯវំ ព្យាកាសិ។

១៣៨។ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ទិព្ពចក្ខុកោ, តស្ស ឯវំ ហោតិ – “អហោ វត សព្រហ្មចារី អាលោកំ វឌ្ឍេត្វា ទិព្ពេន ចក្ខុនា អនេកេសុ ចក្កវាឡសហស្សេសុ ចវមានេ ច ឧបបជ្ជមានេ ច សត្តេ ទិស្វា វដ្ដភយេន ចិត្តំ សំវេជេត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា លោកុត្តរធម្មំ សច្ឆិករេយ្យុ”ន្តិ។ តស្មា ឯវំ ព្យាកាសិ។

១៣៩។ អាយស្មា មហាកស្សបោ ធុតវាទោ, តស្ស ឯវំ ហោតិ – “អហោ វត សព្រហ្មចារី ធុតវាទា ហុត្វា ធុតង្គានុភាវេន បច្ចយតណ្ហំ មិលាបេត្វា អបរេបិ នានប្បការេ កិលេសេ ធុនិត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា លោកុត្តរធម្មំ សច្ឆិករេយ្យុ”ន្តិ។ តស្មា ឯវំ ព្យាកាសិ។

១៣២។ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ សមាធិបារមិយា មត្ថកំ បត្តោ, សុខុមំ បន ចិត្តន្តរំ ខន្ធន្តរំ ធាតុន្តរំ អាយតនន្តរំ ឈានោក្កន្តិកំ អារម្មណោក្កន្តិកំ អង្គវវត្ថានំ អារម្មណវវត្ថានំ អង្គសង្កន្តិំ អារម្មណសង្កន្តិំ ឯកតោវឌ្ឍនំ ឧភតោវឌ្ឍនន្តិ អាភិធម្មិកធម្មកថិកស្សេវ បាកដំ។ អនាភិធម្មិកោ ហិ ធម្មំ កថេន្តោ – “អយំ សកវាទោ អយំ បរវាទោ”តិ ន ជានាតិ។ សកវាទំ ទីបេស្សាមីតិ បរវាទំ ទីបេតិ, បរវាទំ ទីបេស្សាមីតិ សកវាទំ ទីបេតិ, ធម្មន្តរំ វិសំវាទេតិ។ អាភិធម្មិកោ សកវាទំ សកវាទនិយាមេនេវ , បរវាទំ បរវាទនិយាមេនេវ ទីបេតិ, ធម្មន្តរំ ន វិសំវាទេតិ។ តស្មា ថេរស្ស ឯវំ ហោតិ – “អហោ វត សព្រហ្មចារី អាភិធម្មិកា ហុត្វា សុខុមេសុ ឋានេសុ ញាណំ ចារេត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា លោកុត្តរធម្មំ សច្ឆិករេយ្យុ”ន្តិ។ តស្មា ឯវំ ព្យាកាសិ។

១៣៣។ អាយស្មា សារិបុត្តោ បញ្ញាបារមិយា មត្ថកំ បត្តោ, បញ្ញវាយេវ ច ចិត្តំ អត្តនោ វសេ វត្តេតុំ សក្កោតិ, ន ទុប្បញ្ញោ។ ទុប្បញ្ញោ ហិ ឧប្បន្នស្ស ចិត្តស្ស វសេ វត្តិត្វា ឥតោ ចិតោ ច វិប្ផន្ទិត្វាបិ កតិបាហេនេវ គិហិភាវំ បត្វា អនយព្យសនំ បាបុណាតិ។

តស្មា ថេរស្ស ឯវំ ហោតិ – “អហោ វត សព្រហ្មចារី អចិត្តវសិកា ហុត្វា ចិត្តំ អត្តនោ វសេ វត្តេត្វា សន្តានស្ស វិសេវិតវិប្ផន្ទិតានិ ភញ្ជិត្វា ឯកវារម្បិ ពហិ និក្ខមិតុំ អទត្វា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា លោកុត្តរធម្មំ សច្ឆិករេយ្យុ”ន្តិ។ តស្មា ឯវំ ព្យាកាសិ។

១៣៧. សព្ពេសំ វោ, សារិបុត្ត, សុភាសិតំ បរិយាយេនាតិ សារិបុត្ត, យស្មា សង្ឃារាមស្ស នាម ពហុស្សុតភិក្ខូហិបិ សោភនការណំ អត្ថិ, ធម្មកថិកេហិបិ, វិនយធរេហិបិ, ធុតង្គធរេហិបិ, អាភិធម្មិកេហិបិ, អចិត្តវសិកេហិបិ សោភនការណំ អត្ថិ។ តស្មា សព្ពេសំ វោ សុភាសិតំ បរិយាយេន, តេន តេន ការណេន សុភាសិតមេវ, នោ ទុព្ភាសិតំ។ អបិច មមបិ សុណាថាតិ អបិច មមបិ វចនំ សុណាថ។ ន តាវាហំ ឥមំ បល្លង្កំ ភិន្ទិស្សាមីតិ ន តាវ អហំ ឥមំ ចតុរង្គវីរិយំ អធិដ្ឋាយ អាភុជិតំ បល្លង្កំ ភិន្ទិស្សាមិ, ន មោចេស្សាមីតិ អត្ថោ។ ឥទំ កិរ ភគវា បរិបាកគតេ ញាណេ រជ្ជសិរឹ បហាយ កតាភិនិក្ខមនោ អនុបុព្ពេន ពោធិមណ្ឌំ អារុយ្ហ ចតុរង្គវីរិយំ អធិដ្ឋាយ អបរាជិតបល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុហសមាការតោ ហុត្វា និសិន្នោ តិណ្ណំ យាមានំ មត្ថកេ ភិន្ទិត្វា បច្ចូសសមយេ ទសសហស្សិលោកធាតុំ ឧន្នាទេន្តោ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ បដិវិជ្ឈិ។ តំ អត្តនោ មហាពោធិបល្លង្កំ សន្ធាយ ឥទមាហ។ អបិច បច្ឆិមំ ជនតំ អនុកម្បមានោបិ បដិបត្តិសារំ បុគ្គលកល្យាណំ ទស្សេន្តោ ឥទមាហ។ បស្សតិ ហិ ភគវា – “អនាគតេ ខោ អជ្ឈាសយា កុលបុត្តា ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខិស្សន្តិ, ‘ភគវា មហាគោសិង្គសុត្តំ កថេន្តោ ឥធ, សារិបុត្ត, ភិក្ខុ បច្ឆាភត្តំ...បេ... ឯវរូបេន ខោ, សារិបុត្ត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យាតិ អាហ, មយំ ភគវតោ អជ្ឈាសយំ គណ្ហិស្សាមា’តិ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តា ចតុរង្គវីរិយំ អធិដ្ឋាយ ឧជុហសមាការតា ហុត្វា ‘អរហត្តំ អប្បត្វា ឥមំ បល្លង្កំ ន ភិន្ទិស្សាមា’តិ សមណធម្មំ កាតព្ពំ មញ្ញិស្សន្តិ, តេ ខោ បដិបន្នា កតិបាហេនេវ ជាតិជរាមរណស្ស អន្តំ ករិស្សន្តី”តិ, ឥមំ បច្ឆិមំ ជនតំ អនុកម្បមានោ បដិបត្តិសារំ បុគ្គលកល្យាណំ ទស្សេន្តោ ឥទមាហ។ ឯវរូបេន ខោ, សារិបុត្ត, ភិក្ខុនា គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យាតិ, សារិបុត្ត, ឯវរូបេន ភិក្ខុនា និប្បរិយាយេនេវ គោសិង្គសាលវនំ សោភេយ្យាតិ យថានុសន្ធិនាវ ទេសនំ និដ្ឋបេសីតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

មហាគោសិង្គសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១. មហាគោបាលកសុត្តវណ្ណនា

១៣៩. ឯវំមេ សុតន្តិ មហាគោបាលកសុត្តំ។ តត្ថ តិវិធា កថា ឯកនាឡិកា, ចតុរស្សា, និសិន្នវត្តិកាតិ។ តត្ថ បាឡឹ វត្វា ឯកេកបទស្ស អត្ថកថនំ ឯកនាឡិកា នាម។ អបណ្ឌិតំ គោបាលកំ ទស្សេត្វា, អបណ្ឌិតំ ភិក្ខុំ ទស្សេត្វា, បណ្ឌិតំ គោបាលកំ ទស្សេត្វា, បណ្ឌិតំ ភិក្ខុំ ទស្សេត្វាតិ ចតុក្កំ ពន្ធិត្វា កថនំ ចតុរស្សា នាម។ អបណ្ឌិតំ គោបាលកំ ទស្សេត្វា បរិយោសានគមនំ, អបណ្ឌិតំ ភិក្ខុំ ទស្សេត្វា បរិយោសានគមនំ, បណ្ឌិតំ គោបាលកំ ទស្សេត្វា បរិយោសានគមនំ, បណ្ឌិតំ ភិក្ខុំ ទស្សេត្វា បរិយោសានគមនន្តិ អយំ និសិន្នវត្តិកា នាម។ អយំ ឥធ សព្ពាចរិយានំ អាចិណ្ណា។

ឯកាទសហិ, ភិក្ខវេ, អង្គេហីតិ ឯកាទសហិ អគុណកោដ្ឋាសេហិ។ គោគណន្តិ គោយូថំ។ បរិហរិតុន្តិ បរិគ្គហេត្វា វិចរិតុំ។ ផាតិំ កាតុន្តិ វឌ្ឍិំ អាបាទេតុំ។ ឥធាតិ ឥមស្មិំ លោកេ។ ន រូបញ្ញូ ហោតីតិ គណនតោ វា វណ្ណតោ វា រូបំ ន ជានាតិ។ គណនតោ ន ជានាតិ នាម អត្តនោ គុន្នំ សតំ វា សហស្សំ វាតិ សង្ខ្យំ ន ជានាតិ។ សោ គាវីសុ ហដាសុ វា បលាតាសុ វា គោគណំ គណេត្វា, អជ្ជ ឯត្តិកា ន ទិស្សន្តីតិ ទ្វេ តីណិ គាមន្តរានិ វា អដវិំ វា វិចរន្តោ ន បរិយេសតិ, អញ្ញេសំ គាវីសុ អត្តនោ គោគណំ បវិដ្ឋាសុបិ គោគណំ គណេត្វា, “ឯត្តិកា គាវោ ន អម្ហាក”ន្តិ យដ្ឋិយា បោថេត្វា ន នីហរតិ, តស្ស នដ្ឋា គាវោ នដ្ឋាវ ហោន្តិ។ បរគាវោ គហេត្វា វិចរន្តំ គោបាលកា ទិស្វា, “អយំ ឯត្តកំ កាលំ អម្ហាកំ ធេនុំ គណ្ហាតី”តិ តជ្ជេត្វា អត្តនោ គាវោ គហេត្វា គច្ឆន្តិ។ តស្ស គោគណោបិ បរិហាយតិ, បញ្ចគោរសបរិភោគតោបិ បរិពាហិរោ ហោតិ។ វណ្ណតោ ន ជានាតិ នាម – “ឯត្តិកា គាវោ សេតា, ឯត្តិកា រត្តា, ឯត្តិកា កាឡា, ឯត្តិកា កពរា ឯត្តិកា នីលា”តិ ន ជានាតិ, សោ គាវីសុ ហដាសុ វា...បេ... បញ្ចគោរសបរិភោគតោបិ បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន លក្ខណកុសលោ ហោតីតិ គាវីនំ សរីរេ កតំ ធនុសត្តិសូលាទិភេទំ លក្ខណំ ន ជានាតិ, សោ គាវីសុ ហដាសុ វា បលាតាសុ វា អជ្ជ អសុកលក្ខណា ច អសុកលក្ខណា ច គាវោ ន ទិស្សន្តិ...បេ... បញ្ចគោរសបរិភោគតោបិ បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន អាសាដិកំ ហារេតាតិ គុន្នំ ខាណុកណ្ដកាទីហិ បហដដ្ឋានេសុ វណោ ហោតិ។ តត្ថ នីលមក្ខិកា អណ្ឌកានិ បាតេន្តិ, តេសំ អាសាដិកាតិ នាមំ។ តានិ ទណ្ឌកេន អបនេត្វា ភេសជ្ជំ ទាតព្វំ ហោតិ។ ពាលោ គោបាលកោ តថា ន ករោតិ, តេន វុត្តំ – “ន អាសាដិកំ ហារេតា ហោតី”តិ។ តស្ស គុន្នំ វណា វឌ្ឍន្តិ, គម្ភីរា ហោន្តិ, បាណកា កុច្ឆិំ បវិសន្តិ, គាវោ គេលញ្ញាភិភូតា នេវ យាវទត្ថំ តិណានិ ខាទិតុំ, ន បានីយំ បាតុំ សក្កោន្តិ។ តត្ថ គុន្នំ ខីរំ ឆិជ្ជតិ, គោណានំ ជវោ ហាយតិ, ទ្វិន្នម្បិ ជីវិតន្តរាយោ ហោតិ។ ឯវមស្ស គោគណោបិ បរិហាយតិ, បញ្ចគោរសតោបិ បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន វណំ បដិច្ឆាទេតា ហោតីតិ គុន្នំ វុត្តនយេនេវ ឧប្បន្នវណំ វាកេន វា ចីរកេន វា ពន្ធិត្វា បដិច្ឆាទេតា ន ហោតិ។ ពាលោ គោបាលកោ តថា ន ករោតិ, អថស្ស គុន្នំ វណេហិ យូសា បគ្ឃរន្តិ, តា អញ្ញមញ្ញំ និឃំសេន្តិ, តេន អញ្ញេសម្បិ វណា ជាយន្តិ។ ឯវំ គាវោ គេលញ្ញាភិភូតា នេវ យាវទត្ថំ តិណានិ ខាទិតុំ...បេ... បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន ធូមំ កត្តា ហោតីតិ អន្តោវស្សេ ឌំសមកសាទីនំ ឧស្សន្នកាលេ គោគណេ វជំ បវិដ្ឋេ តត្ថ តត្ថ ធូមោ កាតព្វោ ហោតិ, អបណ្ឌិតោ គោបាលកោ តំ ន ករោតិ។ គោគណោ សព្វរត្តិំ ឌំសាទីហិ ឧបទ្ទុតោ និទ្ទំ អលភិត្វា បុនទិវសេ អរញ្ញេ តត្ថ តត្ថ រុក្ខមូលាទីសុ និបជ្ជិត្វា និទ្ទាយតិ, នេវ យាវទត្ថំ តិណានិ ខាទិតុំ...បេ... បញ្ចគោរសបរិភោគតោបិ បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន តិត្ថំ ជានាតីតិ តិត្ថំ សមន្តិ វា វិសមន្តិ វា សកណ្ដកន្តិ វា និក្កណ្ដកន្តិ វា ន ជានាតិ, សោ អតិត្ថេន គាវោ ឱតារេតិ។ តាសំ

ᩅᩥᩈᨾᨲᩥᨲ᩠ᨳᩮ ᨷᩣᩈᩣᨱᩣᨴᩦᨶᩥ ᩋᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩦᨶᩴ ᨷᩣᨴᩣ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩴ ᩒᨲᩥᨱ᩠ᨱᩣ ᨠᩩᨾ᩠ᨽᩦᩃᩣᨴᨿᩮᩣ ᨣᩣᩉᩣ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨩ᩠ᨩ ᩑᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨣᩣᩅᩮᩣ ᨶᨭ᩠ᨮᩣ, ᩋᨩ᩠ᨩ ᩑᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᩋᩣᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩔ ᨣᩮᩣᨣᨱᩮᩣᨷᩥ ᨷᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩥ, ᨷᨬ᩠ᨧᨣᩮᩣᩁᩈᨲᩮᩣᨷᩥ ᨷᩁᩥᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨶ ᨷᩦᨲᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᨷᩦᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨷᩦᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨣᩮᩣᨷᩣᩃᨠᩮᨶ ᩉᩥ “ᩍᨾᩣᨿ ᨣᩣᩅᩥᨿᩣ ᨷᩦᨲᩴ, ᩍᨾᩣᨿ ᨶ ᨷᩦᨲᩴ, ᩍᨾᩣᨿ ᨷᩣᨶᩦᨿᨲᩥᨲ᩠ᨳᩮ ᩒᨠᩣᩈᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᩍᨾᩣᨿ ᨶ ᩃᨴ᩠ᨵᩮᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨷᩦᨲᩣᨷᩦᨲᩴ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨷᨶ ᨴᩥᩅᩈᨽᩣᨣᩴ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᨣᩣᩅᩮᩣ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩣᨶᩦᨿᩴ ᨷᩣᨿᩮᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᨶᨴᩥᩴ ᩅᩣ ᨲᩊᩣᨠᩴ ᩅᩣ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩉᩣᩏᩈᨽᩣ ᨧ ᩋᨶᩩᩈᨽᩣ ᨧ ᨻᩃᩅᨣᩣᩅᩥᨿᩮᩣ ᨧ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᩣᨶᩥ ᨧᩮᩅ ᨾᩉᩃ᩠ᩃᨠᩣᨶᩥ ᨧ ᨣᩮᩣᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᩈᩥᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᩅᩣ ᨹᩣᩈᩩᨠᩣᩉᩥ ᩅᩣ ᨷᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩐᩁᩩᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨳᩣᨠᩣᨾᩴ ᨷᩥᩅᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩅᩈᩮᩈᩣ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᩋᩃᨽᨾᩣᨶᩣ ᨲᩦᩁᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩃᩃᨾᩥᩔᨠᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᨷᩥᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨷᩦᨲᩣ ᩑᩅ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨶᩮ ᨣᩮᩣᨷᩣᩃᨠᩮᩣ ᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ ᨷᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩴ ᨷᩅᩮᩈᩮᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨷᩦᨲᨣᩣᩅᩥᨿᩮᩣ ᨷᩥᨷᩣᩈᩣᨿ ᩈᩩᨠ᩠ᨡᨾᩣᨶᩣ ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᩥᨱᩣᨶᩥ ᨡᩣᨴᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᩦᩁᩴ ᨨᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨣᩮᩣᨣᨱᩮᩣ ᨧᩮᩅ ᩉᩣᨿᨲᩥ...ᨷᩮ... ᨷᩁᩥᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨶ ᩅᩦᨳᩥᩴ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ “ᩋᨿᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩈᨾᩮᩣ ᨡᩮᨾᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᩅᩥᩈᨾᩮᩣ ᩈᩣᩈᨦ᩠ᨠᩮᩣ ᩈᨷ᩠ᨷᨭᩥᨽᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᨾᩴ ᨡᩮᨾᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩮᩣᨣᨱᩴ ᩍᨲᩁᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨷᨭᩥᨷᩣᨴᩮᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᩣᩅᩮᩣ ᩈᩦᩉᨻ᩠ᨿᨣ᩠ᨥᩣᨴᩦᨶᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᨧᩮᩣᩁᨷᩁᩥᩔᨿᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᨽᩥᨽᩪᨲᩣ ᨽᨶ᩠ᨲᨾᩥᨣᩈᨷ᩠ᨷᨭᩥᨽᩣᨣᩣ ᨣᩦᩅᩴ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶᩮᩅ ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᩥᨱᩣᨶᩥ ᨡᩣᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨷᩣᨶᩦᨿᩴ ᨷᩥᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᩦᩁᩴ ᨨᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ...ᨷᩮ... ᨷᩁᩥᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨶ ᨣᩮᩣᨧᩁᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨣᩮᩣᨷᩣᩃᨠᩮᨶ ᩉᩥ ᨣᩮᩣᨧᩁᨠᩩᩈᩃᩮᨶ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨷᨬ᩠ᨧᩣᩉᩥᨠᩅᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩥᨠᩅᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᨩᩣᨶᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ, ᩑᨠᨴᩥᩈᩣᨿ ᨣᩮᩣᨧᩁᩴ ᨧᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶ ᨧᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨾᩉᨲᩣ ᩉᩥ ᨣᩮᩣᨣᨱᩮᨶ ᨧᩥᨱ᩠ᨱᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨽᩮᩁᩥᨲᩃᩴ ᩅᩥᨿ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᨲ᩠ᨲᩥᨱᩴ, ᩏᨴᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᩣᩃᩩᩊᩦᨿᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩮ ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᩅᩣ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨷᩩᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩣᩁᩮᨲᩩᩴ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩥ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩮᨶ ᩉᩥ ᨲᩥᨱᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᨭᩥᩅᩥᩁᩪᩉᨲᩥ, ᩏᨴᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩈᩦᨴᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨷᨶ ᩍᨾᩴ ᨷᨬ᩠ᨧᩣᩉᩥᨠᩅᩣᩁᩴ ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩥᨠᩅᩣᩁᩴ ᩅᩣ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨿᩮᩅ ᩁᨠ᩠ᨡᨲᩥ᪨ ᩋᨳᩔ ᨣᩮᩣᨣᨱᩮᩣ ᩉᩁᩥᨲᨲᩥᨱᩴ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ, ᩈᩩᨠ᩠ᨡᨲᩥᨱᩴ ᨡᩣᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩃᩃᨾᩥᩔᨠᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᨷᩥᩅᨲᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᩦᩁᩴ ᨨᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ...ᨷᩮ... ᨷᩁᩥᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᨴᩮᩣᩉᩦ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᨣᩮᩣᨷᩣᩃᨠᩮᨶ ᨿᩣᩅ ᩅᨧ᩠ᨨᨠᩔ ᨾᩴᩈᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩴ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨲᩥ, ᨲᩣᩅ ᩑᨠᩴ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨳᨶᩮ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩈᩮᩈᨴᩮᩣᩉᩥᨶᩣ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᨧ᩠ᨨᨠᩔ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᨶᩅᩈᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᩉᨲᩥ, ᨡᩦᩁᨷᨠᩮᩣ ᩅᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᨡᩦᩁᨷᩥᨷᩣᩈᩣᨿ ᩈᩩᨠ᩠ᨡᨲᩥ, ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨾ᩠ᨷᨾᩣᨶᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩ ᨷᩩᩁᨲᩮᩣ ᨷᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨾᩣᨲᩣ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ, “ᨾᨿ᩠ᩉᩴᨷᩩᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩᨡᩦᩁᩴ ᨷᩣᨲᩩᨾ᩠ᨷᩥ ᨶ ᩃᨽᨲᩦ”ᨲᩥ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩈᩮᩣᨠᩮᨶ ᨶ ᨿᩣᩅᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᩥᨱᩣᨶᩥ ᨡᩣᨴᩥᨲᩩᩴ, ᨶ ᨷᩣᨶᩦᨿᩴ ᨷᩣᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ, ᨳᨶᩮᩈᩩ ᨡᩦᩁᩴ ᨨᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩔ ᨣᩮᩣᨣᨱᩮᩣᨷᩥ ᨷᩁᩥᩉᩣᨿᨲᩥ, ᨷᨬ᩠ᨧᨣᩮᩣᩁᩈᨲᩮᩣᨷᩥ ᨷᩁᩥᩉᩦᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨣᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨷᩥᨲᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨣᩮᩣᨷᩥᨲᩁᩮᩣ᪨ ᨣᩣᩅᩮᩣ ᨷᩁᩥᨱᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣᩁᩩᨧᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨣᩮᩣᨷᩁᩥᨱᩣᨿᨠᩣ᪨ ᨶ ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨷᩪᨩᩣᨿᩣᨲᩥ ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᨣᩮᩣᨷᩣᩃᨠᩮᩣ ᩑᩅᩁᩪᨷᩮ ᩏᩈᨽᩮ ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨷᩪᨩᩣᨿ ᨷᩪᨩᩮᨲᩥ, ᨷᨱᩦᨲᩴ ᨣᩮᩣᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩮᨲᩥ, ᨣᨶ᩠ᨵᨷᨬ᩠ᨧᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨠᩮᩉᩥ ᨾᨱ᩠ᨯᩮᨲᩥ, ᨾᩣᩃᩴ ᨷᩥᩊᨶ᩠ᨵᩮᨲᩥ, ᩈᩥᨦ᩠ᨣᩮ

សុវណ្ណរជតកោសកេ ច ធារេតិ, រត្តិំ ទីបំ ជាលេត្វា ចេលវិតានស្ស ហេដ្ឋា សយាបេតិ។ អយំ បន តថា ឯកសក្ការម្បិ ន ករោតិ, ឧសភា អតិរេកបូជំ អលភមានា គោគណំ ន រក្ខន្តិ, បរិស្សយំ ន វារេន្តិ។ ឯវមស្ស គោគណោ បរិហាយតិ, បញ្ចគោរសតោ បរិពាហិរោ ហោតិ។

១៣៧។ ឥធាតិ ឥមស្មិំ សាសនេ។ ន រូបញ្ញូ ហោតីតិ, “ចត្តារិ មហាភូតានិ ចតុន្នញ្ច មហាភូតានំ ឧបាទាយរូប”ន្តិ ឯវំ វុត្តរូបំ ទ្វីហាការេហិ ន ជានាតិ គណនតោ វា សមុដ្ឋានតោ វា។ គណនតោ ន ជានាតិ នាម, “ចក្ខាយតនំ, សោត-ឃាន-ជិវ្ហា-កាយាយតនំ, រូប-សទ្ទ-គន្ធ-រស-ផោដ្ឋព្វាយតនំ, ឥត្ថិន្ទ្រិយំ, បុរិសិន្ទ្រិយំ, ជីវិតិន្ទ្រិយំ, កាយវិញ្ញត្តិ, វចីវិញ្ញត្តិ, អាកាសធាតុ, អាបោធាតុ, រូបស្ស លហុតា, មុទុតា, កម្មញ្ញតា, ឧបចយោ, សន្តតិ, ជរតា, រូបស្ស អនិច្ចតា, កពឡីការោ អាហារោ”តិ ឯវំ បាឡិយំ អាគតា បញ្ចវីសតិ រូបកោដ្ឋាសាតិ ន ជានាតិ។ សេយ្យថាបិ សោ គោបាលកោ គណនតោ គុន្នំ រូបំ ន ជានាតិ, តថូបមោ អយំ ភិក្ខុ។ សោ គណនតោ រូបំ អជានន្តោ រូបំ បរិគ្គហេត្វា អរូបំ វវត្ថបេត្វា រូបារូបំ បរិគ្គហេត្វា បច្ចយំ សល្លក្ខេត្វា លក្ខណំ អារោបេត្វា កម្មដ្ឋានំ មត្ថកំ បាបេតុំ ន សក្កោតិ។ សោ យថា តស្ស គោបាលកស្ស គោគណោ ន វឌ្ឍតិ, ឯវំ ឥមស្មិំ សាសនេ សីលសមាធិវិបស្សនាមគ្គផលនិព្ពានេហិ ន វឌ្ឍតិ, យថា ច សោ គោបាលកោ បញ្ចហិ គោរសេហិ បរិពាហិរោ ហោតិ, ឯវំ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធេន, អសេក្ខេន សមាធិ, បញ្ញា, វិមុត្តិ, វិមុត្តិញាណទស្សនក្ខន្ធេនាតិ បញ្ចហិ ធម្មក្ខន្ធេហិ បរិពាហិរោ ហោតិ។

សមុដ្ឋានតោ ន ជានាតិ នាម, “ឯត្តកំ រូបំ ឯកសមុដ្ឋានំ, ឯត្តកំ ទ្វិសមុដ្ឋានំ, ឯត្តកំ តិសមុដ្ឋានំ, ឯត្តកំ ចតុសមុដ្ឋានំ, ឯត្តកំ ន កុតោចិ សមុដ្ឋាតី”តិ ន ជានាតិ។ សេយ្យថាបិ សោ គោបាលកោ វណ្ណតោ គុន្នំ រូបំ ន ជានាតិ, តថូបមោ អយំ ភិក្ខុ។ សោ សមុដ្ឋានតោ រូបំ អជានន្តោ រូបំ បរិគ្គហេត្វា អរូបំ វវត្ថបេត្វា...បេ... បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន លក្ខណកុសលោ ហោតីតិ កម្មលក្ខណោ ពាលោ, កម្មលក្ខណោ បណ្ឌិតោតិ ឯវំ វុត្តំ កុសលាកុសលំ កម្មំ បណ្ឌិតពាលលក្ខណន្តិ ន ជានាតិ។ សោ ឯវំ អជានន្តោ ពាលេ វជ្ជេត្វា បណ្ឌិតេ ន សេវតិ, ពាលេ វជ្ជេត្វា បណ្ឌិតេ អសេវន្តោ កប្បិយាកប្បិយំ កុសលាកុសលំ សាវជ្ជានវជ្ជំ គរុកលហុកំ សតេកិច្ឆអតេកិច្ឆំ ការណាការណំ ន ជានាតិ; តំ អជានន្តោ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា វឌ្ឍេតុំ ន សក្កោតិ។ សោ យថា តស្ស គោបាលកស្ស គោគណោ ន វឌ្ឍតិ, ឯវំ ឥមស្មិំ សាសនេ យថាវុត្តេហិ សីលាទីហិ ន វឌ្ឍតិ, គោបាលកោ វិយ ច បញ្ចហិ គោរសេហិ បញ្ចហិ ធម្មក្ខន្ធេហិ បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន អាសាដិកំ ហារេតា ហោតីតិ ឧប្បន្នំ កាមវិតក្កន្តិ ឯវំ វុត្តេ កាមវិតក្កាទិកេ ន វិនោទេតិ។ សោ ឥមំ អកុសលវិតក្កំ អាសាដិកំ អហារេត្វា វិតក្កវសិកោ ហុត្វា វិចរន្តោ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា វឌ្ឍេតុំ ន សក្កោតិ, សោ យថា តស្ស គោបាលកស្ស...បេ... បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន វណំ បដិច្ឆាទេតា ហោតីតិ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា និមិត្តគ្គាហី ហោតីតិអាទិនា នយេន សព្ពារម្មណេសុ និមិត្តំ គណ្ហន្តោ យថា សោ

គោបាលកោ វណំ ន បដិច្ឆាទេតិ, ឯវំ សំវរំ ន សម្បាទេតិ។ សោ វិវដទ្វារោ វិចរន្តោ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា វឌ្ឍេតុំ ន សក្កោតិ...បេ... បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន ធូមំ កត្តា ហោតីតិ សោ គោបាលកោ ធូមំ វិយ ធម្មទេសនាធូមំ ន ករោតិ, ធម្មកថំ វា សរភញ្ញំ វា ឧបនិសិន្នកថំ វា អនុមោទនំ វា ន ករោតិ ។ តតោ នំ មនុស្សា ពហុស្សុតោ គុណវាតិ ន ជានន្តិ, តេ គុណាគុណំ អជានន្តា ចតូហិ បច្ចយេហិ សង្គហំ ន ករោន្តិ ។ សោ បច្ចយេហិ កិលមមានោ ពុទ្ធវចនំ សជ្ឈាយំ កាតុំ វត្តបដិបត្តិំ បូរេតុំ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា វឌ្ឍេតុំ ន សក្កោតិ...បេ... បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន តិត្ថំ ជានាតីតិ តិត្ថភូតេ ពហុស្សុតភិក្ខូ ន ឧបសង្កមតិ, ឧបសង្កមន្តោ, "ឥទំ, ភន្តេ, ព្យញ្ជនំ កថំ រោបេតព្ពំ, ឥមស្ស ភាសិតស្ស កោ អត្ថោ, ឥមស្មិំ ឋានេ បាឡិ កិំ វទតិ, ឥមស្មិំ ឋានេ អត្ថោ កិំ ទីបេតី"តិ ឯវំ ន បរិបុច្ឆតិ ន បរិបញ្ហតិ, ន ជានាបេតីតិ អត្ថោ។ តស្ស តេ ឯវំ អបរិបុច្ឆតោ អវិវដញ្ចេវ ន វិវរន្តិ, ភាជេត្វា ន ទស្សេន្តិ, អនុត្តានីកតញ្ច ន ឧត្តានីករោន្តិ, អបាកដំ ន បាកដំ ករោន្តិ។ អនេកវិហិតេសុ ច កង្ខាឋានិយេសុ ធម្មេសូតិ អនេកវិធាសុ កង្ខាសុ ឯកំ កង្ខម្បិ ន បដិវិនោទេន្តិ។ កង្ខា ឯវ ហិ កង្ខាឋានិយា ធម្មា នាម។ តត្ថ ឯកំ កង្ខម្បិ ន នីហរន្តីតិ អត្ថោ។ សោ ឯវំ ពហុស្សុតតិត្ថំ អនុបសង្កមិត្វា សកង្ខោ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា វឌ្ឍេតុំ ន សក្កោតិ។ យថា ច សោ គោបាលកោ តិត្ថំ ន ជានាតិ, ឯវំ អយម្បិ ធម្មតិត្ថំ ន ជានាតិ, អជានន្តោ អវិសយេ បញ្ហំ បុច្ឆតិ, អភិធម្មិកំ ឧបសង្កមិត្វា កប្បិយាកប្បិយំ បុច្ឆតិ, វិនយធរំ ឧបសង្កមិត្វា រូបារូបបរិច្ឆេទំ បុច្ឆតិ។ តេ អវិសយេ បុដ្ឋា កថេតុំ ន សក្កោន្តិ, សោ អត្តនា សកង្ខោ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា វឌ្ឍេតុំ ន សក្កោតិ...បេ... បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន បីតំ ជានាតីតិ យថា សោ គោបាលកោ បីតាបីតំ ន ជានាតិ, ឯវំ ធម្មូបសញ្ហិតំ បាមោជ្ជំ ន ជានាតិ ន លភតិ, សវនមយំ បុញ្ញកិរិយវត្ថុំ និស្សាយ អានិសំសំ ន វិន្ទតិ, ធម្មស្សវនគ្គំ គន្ត្វា សក្កច្ចំ ន សុណាតិ, និសិន្នោ និទ្ទាយតិ, កថំ កថេតិ, អញ្ញវិហិតកោ ហោតិ, សោ សក្កច្ចំ ធម្មំ អសុណន្តោ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា វឌ្ឍេតុំ ន សក្កោតិ...បេ... បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន វីថិំ ជានាតីតិ សោ គោបាលកោ មគ្គាមគ្គំ វិយ, – "អយំ លោកិយោ អយំ លោកុត្តរោ"តិ អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ យថាភូតំ ន បជានាតិ។ អជានន្តោ លោកិយមគ្គេ អភិនិវិសិត្វា លោកុត្តរំ និព្ពត្តេតុំ ន សក្កោតិ...បេ... បរិពាហិរោ ហោតិ។

ន គោចរកុសលោ ហោតីតិ សោ គោបាលកោ បញ្ចាហិកចារំ សត្តាហិកចារំ វិយ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ , "ឥមេ លោកិយា ឥមេ លោកុត្តរា"តិ យថាភូតំ ន បជានាតិ។ អជានន្តោ សុខុមដ្ឋានេសុ អត្តនោ ញាណំ ចរាបេត្វា លោកិយសតិបដ្ឋានេ អភិនិវិសិត្វា លោកុត្តរំ និព្ពត្តេតុំ ន សក្កោតិ...បេ... បរិពាហិរោ ហោតិ។

អនវសេសទោហី ច ហោតីតិ បដិគ្គហណេ មត្តំ អជានន្តោ អនវសេសំ ទុហតិ។ និទ្ទេសវារេ បនស្ស អភិហដ្ឋុំ បវារេន្តីតិ អភិហរិត្វា បវារេន្តិ។ ឯត្ថ ទ្វេ អភិហារា វាចាភិហារោ ច បច្ចយាភិហារោ ច។ វាចាភិហារោ នាម មនុស្សា ភិក្ខុស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា, "វទេយ្យាថ,

ភន្តេ, េឃភេត្វា”តិ បចារេន្តិ។ បច្ចយាកិហារេរា ភាយ ចត្វាឌីតិ ចា ទេវលចាលិតាឌីតិ ចា កេហត្វា កិក្ខុស្ស សត្តិកំ កត្វា, “កហាប, ភន្តេ, យាចតរេកត អរេត្វា”តិ ចនត្តិ។ ពក ភិក្ខុ យត្តំ ត ជាតាតីតិ ភិក្ខុ ទេវសុ បច្ចយេសុ បយាលំ ត ជាតាតិ, – “ការយកស្ស ចរេសា រេចឌិតេន្តា, រេឌឃ្យឆយ្ញស្ស ចរេសា រេចឌិតេន្តា, អត្តរេតា ឆារេយា រេចឌិតេន្តា”តិ ទេឆចិតីទេព ចុត្តភរេយត បយាលយុត្តំ អក្កេហត្វា ឃំ អាហេន្តិ, តំ សត្ថា កហ្យាតីតិ អរេត្វា។ យតុស្សា ចិប្បដិសារិរេតា ត បុត អភិហរិត្វា បចារេន្តិ។ រេសា បច្ចយេហិ កិលយេន្តា កយុដ្ឋាតំ កេហត្វា ចរេឌ្ឍតុំ ត សរេក្កាតិ...រេប... បរិឡាហិរេរា ហោតិ។

ទេព ត អតិរេកប្ជាយ ប្ជរេជតា ហោតីតិ រេសា រេកាបិលរេកា យហាក្ខសរេក ចិយ ទេព រេឆរេរ ភិក្ខុ ព្ពយាយ អាចិ រេចច ទេហា ច រេយត្តាយ កាយកយ្ញាឌិកាយ អតិរេកប្ជាយ ត ប្ជរេជតិ។ តរេតា រេឆរា, – “ព្ពរេយ អរេយត្តុ កវុចិត្តិកាទំ ត ករេរាត្តិ”តិ តចរេក ភិក្ខុ ដ្ឋីហិ សក្កហេហិ ត សក្កហត្តិ, ត អាយិសសក្កហេត ឌីចរេរត ចា បរេត្តត ចា បត្តបរិយាបរេត្តត ចា ចរេសតុដ្ឋរេភត ចា។ កិលយេន្តា យិលិឃរេន្តាបិ តប្បដិដក្កត្តិ។ បិឡុត្តំ ចា អដ្ឋកចំ ចា ឆយ្ញកចាពត្តំ ចា ក្យញាត្តំ ចា ត សិក្ខាបេត្តិ។ តចកា រេឆរាតំ សត្តិកា សព្ពរេសា ព្ពរេយ រេច្ចា សក្កហេ អលកយាតា ព្ពយស្ថិ សាសរេត បតិដ្ឋាតុំ ត សរេក្កាត្តិ។ ឃចា តស្ស រេកាបិលកស្ស រេកាកេហា ត ចឌ្ឍតិ, ៤ចំ សីលិឌីតិ ត ចឌ្ឍត្តិ។ ឃចា ច រេសា រេកាបិលរេកា បច្ចហិ រេការេរសហិ បរិឡាហិរេរា ហោតិ, ៤ចំ បច្ចហិ ឆយ្ញក្តរេន្ធហិ បរិឡាហិរា ហោត្តិ។ ឃុក្កបរេក្ខា កហាយរេក្ខ ចុត្តចិបល្លាសចរេសត រេយារេឌត្វា រេចឌិតេន្តាតិ។

បបព្ចាឃុគតិយា យន្ទ្រិយតិកាយដ្ឋកចាយ

យហារេកាបិលកវុត្តចណ្ណា តិដ្ឋិតា។

១។ ជ្ហូអរេកាបិលកវុត្តចណ្ណា

៦៣៤០។ ៤ចំរេយ សុតត្តិ ជ្ហូអរេកាបិលកវុត្តំ។ តត្ត ដ្ឋក្ករេចលិឃត្តិ ៤ចំភាយរេក ភករេរ។ តុស្វិ កិរ យាបិឃយារេត រត្តិ កក្កា រេសាតរេតា យរេន្ធា ឆល់ បរេត្តា។ យតុស្សា រេចលិភិ ទេវលបិតិឃំ ទេវរេយត្វា ដ្ឋក្កា កត្វា យន្ធំ កហ៊ុសុ។ ភករេរ តិដ្ឋិទេព តស្ស ភាយំ ករេរាន្តា អរេយត្តិ ភករេដ្ឋាតស្ស កហិតឌិចរេស រេចលុក្កាហិ យរេន្ធា កហិទេវាតិ ដ្ឋក្កចេលិ-ទេព្ចស្ស ភាយំ អកំសុ។ ភិក្ខុ អាយរេន្តាសិតិ ឃស្វិ ជារេត តិសិត្តស្ស សន្ថា កក្កា បិកជិ ហុត្វា បព្ពាឃតិ, តាឌិរេស ចាលិកុស្សរេឌ កក្កាតិទេព្ច សាឃតុប្បយរេយ យហាភិក្ខុសព្ចុបរិចុទេតា តិសីឌិត្វា យហាកក្កំ បរិបុណ្ណំ សត្ថុយាតំ ជ្ញរេលិរេកន្តា, – “អត្ថិ តុ ទេវា ព្ពយំ កក្កំ តិស្សាយ រេកាចិ បុរេន្តា ចឌ្ឍិបរិហាតិ បរេត្តា”តិ អាចឌ្ឋិត្វា, បុរេន្តា ៤កំ ឆិលរេកាបិលកំ តិស្សាយ អរេតកសតសហស្សា រេកាកេហា ព្ពយិស្សា កក្កាយ អាចរេដ្ឋ បតិត្វា សយុដ្ឋរេយច បចិដ្ឋា, អបរំ បត បណ្ឌិតរេកាបិលកំ តិស្សាយ អរេតកសតសហស្សរេកាកេហាស្ស រេសាត្តិ ជាតា ចឌ្ឍិ ជាតា អារេរាក្យ ជាតត្តិ អដ្ឋស។ ឌិដ្វា ព្ពយំ ការេណំ តិស្សាយ ភិក្ខុតំ ឆយ្ញំ រេឌរេសស្សាឃីតិ ចិរេន្តត្វា ភិក្ខុ អាយរេន្តាសិ។

យាកឆរោតិ យកឆរ្ជចាសិ៑ ក្យព្ញាឌាតិរោតិ គិប្យព្ញាឞការចា ឥត្ដា យហាឌព្យព្ច៑ អឞយចេក្ខិត្ខាតិ អឞល្លេក្ខត្ខា អត្យឆារទ្ខា៑
បតារទឞីតិ តារទត៌្យ អារកិ៑ ក្លត្តាទ៌ តីទ៌ ឃុចិឥហាគត្តិ កក្អាឃ ច្ចរីយ តីរទ យកឆរ្ជ៌, បិរីយ តីរទ ចិឥហរ្ជ៌, ការចា យកឆរ្ជតា
ចិឥហរ្ជ៌ ឥត្ខា ទក្លិឃ្យាយីតិ ក្លត្តាទ៌ តីទ៌ បតារទឞិ៑ ត៌ ឞគ្ដាឃ ក្យត្ត – "ក្លត្តាទ៌ តីទ៌ ឃុចិឥហាគ"ត្តិ៑ អាយល្ឌលិក៌ កទិត្ខាតិ យល្ឌលិក៌ កត្ខា៑
អគឃព្យឞត៌ អាបឌ្ជិឃ្មុតិ អចឌ្ឌិ ចិតាឞ៌ បិប្យហិឃ្យ, យហាឞយ្ឌ្ហយច បចិឞិឃ្យ៑ តេគ ហិ រោបិលរោគ ការចា ច្ចតារទត្តត កក្អាឃ
ច្ចរីយតីរទ ឞយតិត្តព្ញា ចិឞយតិត្តព្ញា ច្ចលិរោតព្ពា អឃ្យ, យឡ្យេកក្អាឃ ក្យត្ត៌ ចិឃ្យយជ្ជាគត្តិ ឥត្វ តីហិ ចាលិកត្តលិតិ ឞល្លេក្ខតព្ពាគិ អឃ្យ៑
តឆា បិរីយតីរទ តីហិ ចត្តាទិ តិត្តាគិ, ត្អយឃ្យ៉ា តិត្តា កដ្ឋា ត្អយ៌ តិត្ត កហិឃ្យត្តិ, ត្អយឃ្យ៉ា កដ្ឋា ត្អយត្តិ៑ អឃ៌ បគ ជាលរោបិលរោគ
ច្ចរីយតីរទ ក្យត្ត៌ ច្ចតរោហតិត្ត ឞយ៌ ចា ចិឞយ៌ ចា អរតារលិរោតត្ខាច យឡ្យេកក្អាឃ ក្យត្ត៌ ចិឃ្យយជ្ជាគត្តិ ឥត្វ តីហិ ចាលិកត្តលិតិបិ
អឞល្លេក្ខត្ខាច បទតីរទ ចត្តាទិ បព្ញា ក្លត្តរោហតិត្តាគិ អឞយចេក្ខិត្ខាច អតិរេត្តគច ការចា ច្ចតារទឞិ៑ អឆឃ្យ យហាក្លឞរកា
ឌចគឞយ្យត្តតាឃ រចច ឆាយឞយ្យត្តតាឃ ច តិរីឃ៌ កក្អាឃ រឞាត៌ ឈេត្ខា បិរីយ៌ តីទ៌ បត្ខា លិត្តតឥរញ្ចាច កល្ដកព្យព្ញាកហតព្ញា ជិឃ្យ៉ា,
"ក្យត្តិតិចិជ្ជេយត"ត្តិ ជាត្ខា ឆុទក្ក-បតិជ្ជារតាកាឞយ្យិ អលកិត្ខា បដិតិចត្តិ៑ ការចា យហាក្លឞរកា តិចរត្តា យឃយ្យិ តិចត្តិឃ្យាយាតិ តិចត្តា៑
យហរតា រោកហឃ្យ តិចត្តជ្ជារគ ក្លឥក៌ លិឌ្ជិត្ខា យឡ្យេកក្អាឃ អាចរ្ជិ ក្លដ្ឋរបឞិ៑ រោករោហា អាចរ្ជិ បចិឞិត្ខា ឞយ្ឌ្ហយច បរត្តា៑
ឲរោាបិ រោាររោហា អររារកា គាយ គារហាឞិ៑ តេគាហ – "តរេត្តច អគឃព្យឞត៌ អាបឌ្ជិឃ្មុ"តិ៑

អក្យឞលិ ត្អយឃ្យ លិកឃ្យាតិ ត្អឆ លិរោ ឈគ្ដឆាតាឃតរតឃ្យ អក្យឞលិ អរឈកា, បទរលិរោបិ ឲរឞច គរឃា៑ យារឆឃ្យ ក្យត្តិ
តេក្បយកឆយ្យ៉ា៑ អយារឆឃ្យ គច លិក្យត្តារឆយ្យ៉ា៑ យត្កឆឃ្យយ្យិ តេក្បយកឆយ្យ៉ាច៑ អយត្កឆឃ្យ គច លិក្យត្តារឆយ្យ៉ា៑ តត្ត អក្យឞលិ
អរឈកា៑ ចចគត្តរតា បគ យារឃ្យ ឆឃ្យ យារឆឃ្យ៑ ឆឃ្យត្តិ ឌាត៌ ចត្ត តិចារឞា រោចររា៑ យត្កឆឃ្យបិ ឲរឞច គរឃា៑ តេឞត្តិ
តេឞ៌ ឲចទ្បិត៌ ឞយហ(ទ្រាហ្វហាត៌, ត្អយិគា ឈ ឞត្តារទា ឥឃ្យិតាតិ រចជិតព្ពា៑

៦៥៨៑ ឲចិ៍ កហ្យឞក្ល គិជ្ជរបត្ខា ឃុក្កបក្ល ឥរឃ្យរត្តា ក្មតបុព្ពា, កិក្លចេតិអាឌិយាហ៑ តត្ត ជាលចការចាតិ ឥត្តរោារហា រចច ឆេត្យឃា ច៑
ឥយ្យ៉ការចាតិ ឥរយតព្ពរោារហា រចច អចិឌាតការចា ច៑ ចគ្ឋតរទតិ ចគ្ឋកាចិ៍ តទិត្ខា ជិរត ជាលចចរគ្ឋ៑ ចគ្ឋរោតិ ឆេត្យបរោ
តទ្យហចគ្ឋរោ ៑ កិឞាជាលរោតិ អប្យយ៌ឞលិហិរត យគ្ហឆារយ៑ តាចឥច ឌាតរោាតិ ត៌ជិចរឞ ឌាតរោា៑ យាត្យរោារចរោគ
ក្យឃ្យ៉ារតាតិ យាតា បុទរតា បុទរតា ហ៌្យហត្តិ រោារចិ៍ កត្ខា ឞព្ញា ឥឥយាគា ក្លរទគ ក្លឥក៌ លិគ្ហយាគា កគ្ឋតិ, ចគ្ឋរោា តាឃ
រោារចឞព្ញាឃ ឆេត្យឃា ចា ក្លរទគ លិរត្តាឥរោគ កគ្ឋយារតា "យាត្យរោារចរោគ ក្យឃ្យ៉ារតា"តិ ក្យត្តិ៑

៦៥៦៑ យារឃ្យរឞាត៌ ឈេត្ខាតិ អទហត្តយរក្កត យារឃ្យ តហ្យារឞាត៌ ឈេត្ខា៑ បិទ៌ កតាតិ យហាក្លឞកា គឌីបិទ៌ ចិឃ ឞ៌ឞារបិទ៌ គិព្ពាត៌
កតា៑ បិទ៌ អកយ៌ឃ្មុតិ យហាក្លឞកាត៌ បិរក្កតក្លរោហ កក្អាឃ រឞាតឃ្យ តរឃា រោាជ្ជារឞ អតិក្កយ្យ៉ា ជិតា យហាក្លឞរក បិទ៌ បរត្ត ជិឃ្យ៉ា តេឞ៌
កតយក្ក បដិបឌ្ជិត្ខា បិទ៌ អកយ៌ឃ្យ៑ បិទ៌ កយិឃ្យត្តិតិ ចត្យយក្កចឡ្យាត៌ កិលេឞាត៌ តរឃា រោាជ្ជារឞ រឈរបត្ខា ជិតា ត្អឌាគិ អទហត្តយរក្កត
អចរឞឞ៌ តហ្យារឞាត៌ ឈេត្ខា ជាលចការចា ចិឃ គឌីបិទ៌ ឞ៌ឞារបិទ៌ គិព្ពាត៌ កយិឃ្យត្តិតិ៑ ត្អយិគា គរឃគ ឞព្ពចារទឃ្យ អរត្ត
រចជិតព្ពា៑ ឆយ្យ៉ាត្យឞាទិរតា, ឞគ្ដាត្យឞាទិរតាតិ ត្អរយ ឥត្វ បឈយយក្កឞយក្កិរតា៑

ជានតាតិ សព្ពធម្មេ ជានន្តេន ពុទ្ធេន។ សុប្បកាសិតោតិ សុកថិតោ។ វិវដន្តិ វិវរិតំ។ អមតទ្វារន្តិ អរិយមគ្គោ។ និព្ពានបត្តិយាតិ តទត្ថាយ។ វិវដំ។ វិនឡីកតន្តិ វិគតមាននឡំ កតំ។ ខេមំ បត្តត្ថាតិ កត្តុកម្យតាឆន្ទេន អរហត្តំ បត្តេថ, កត្តុកាមា និព្ពត្តេតុកាមា ហោថាតិ អត្ថោ។ “បត្ត’ត្ថា”តិបិ បាឋោ។ ឯវរូបំ សត្ថារំ លភិត្វា តុម្ហេ បត្តារមេថ នាមាតិ អត្ថោ។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានត្ថមេវ។ ភគវា បន យថានុសន្ធិនាវ ទេសនំ និដ្ឋបេសីតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

ចូឡគោបាលកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. ចូឡសច្ចកសុត្តវណ្ណនា

៣៥៣. ឯវំ មេ សុតន្តិ ចូឡសច្ចកសុត្តំ។ តត្ថ មហាវនេ កូដាគារសាលាយន្តិ មហាវនំ នាម សយំជាតំ អរោបិមំ សបរិច្ឆេទំ មហន្តំ វនំ។ កបិលវត្ថុសាមន្តា បន មហាវនំ ហិមវន្តេន សហ ឯកាពទ្ធំ អបរិច្ឆេទំ ហុត្វា មហាសមុទ្ទំ អាហច្ច ឋិតំ។ ឥទំ តាទិសំ ន ហោតិ។ សបរិច្ឆេទំ មហន្តំ វនន្តិ មហាវនំ។ កូដាគារសាលា បន មហាវនំ និស្សាយ កតេ អារាមេ កូដាគារំ អន្តោកត្វា ហំសវដ្ដកច្ឆន្នេន កតា សព្វាការសម្បន្នា ពុទ្ធស្ស ភគវតោ គន្ធកុដិ វេទិតព្វា។

សច្ចកោ និគណ្ឋបុត្តោតិ បុព្ពេ កិរ ឯកោ និគណ្ឋោ ច និគណ្ឋី ច បញ្ច បញ្ច វាទសតានិ ឧគ្គហេត្វា, វាទំ អារោបេស្សាមាតិ ជម្ពុទីបេ វិចរន្តា វេសាលិយំ សមាគតា។ លិច្ឆវិរាជានោ ទិស្វា, – “ត្វំ កោ, ត្វំ កា”តិ បុច្ឆិំសុ។ និគណ្ឋោ – “អហំ វាទំ អារោបេស្សាមីតិ ជម្ពុទីបេ វិចរាមី”តិ អាហ។ និគណ្ឋីបិ តថា អាហ។ លិច្ឆវិនោ, “ឥធេវ អញ្ញមញ្ញំ វាទំ អារោបេថា”តិ អាហំសុ។ និគណ្ឋី អត្តនា ឧគ្គហិតានិ បញ្ចវាទសតានិ បុច្ឆិ, និគណ្ឋោ កថេសិ។ និគណ្ឋេន បុច្ឆិតេបិ និគណ្ឋី កថេសិយេវ។ ឯកស្សបិ ន ជយោ, ន បរាជយោ, ឧភោ សមសមាវ អហេសុំ។ លិច្ឆវិនោ, – “តុម្ហេ ឧភោបិ សមសមា អាហិណ្ឌិត្វា កិំ ករិស្សថ, ឥធេវ វសថា”តិ គេហំ ទត្វា ពលិ បដ្ឋបេសុំ។ តេសំ សំវាសមន្វាយ ចតស្សោ ធីតរោ ជាតា, – ឯកា សច្ចា នាម, ឯកា លោលា នាម, ឯកា បដាចារា នាម, ឯកា អាចារវតី នាម។ តាបិ បណ្ឌិតាវ អហេសុំ, មាតាបិតូហិ ឧគ្គហិតានិ បញ្ច បញ្ច វាទសតានិ ឧគ្គហេសុំ។ តា វយប្បត្តា មាតាបិតរោ អវោចុំ – “អម្ហាកំ អម្មា កុលេ ទារិកា នាម ហិរញ្ញសុវណ្ណាទីនិ ទត្វា កុលឃរំ បេសិតបុព្ពា នាម នត្ថិ។ យោ បន អគារិកោ តាសំ វាទំ មទ្ទិតុំ សក្កោតិ, តស្ស បាទបរិចារិកា ហោន្តិ។ យោ បព្ពជិតោ តាសំ វាទំ មទ្ទិតុំ សក្កោតិ, តស្ស សន្តិកេ បព្ពជន្តិ។ តុម្ហេ កិំ ករិស្សថា”តិ? មយម្បិ ឯវមេវ ករិស្សាមាតិ។ ចតស្សោបិ បរិព្ពាជិកវេសំ គហេត្វា, “អយំ ជម្ពុទីបេ នាម ជម្ពុយា បញ្ញាយតី”តិ ជម្ពុសាខំ គហេត្វា ចារិកំ បក្កមិំសុ។ យំ គាមំ បាបុណន្តិ, តស្ស ទ្វារេ បំសុបុញ្ជេ វា វាលិកាបុញ្ជេ វា ជម្ពុសាខំ ឋបេត្វា, – “យោ វាទំ អារោបេតុំ សក្កោតិ, សោ ឥមំ មទ្ទតូ”តិ វត្វា គាមំ បវិសន្តិ។ ឯតេនុបាយេន គាមតោ គាមំ វិចរន្តិយោ សាវត្ថឹ បត្វា គាមទ្វារេ ជម្ពុសាខំ ឋបេត្វា សម្បត្តមនុស្សានំ

អានទោទេត្វា អនុត្តាភកាទំ បចិដ្ឋា៉

តេត សមយេត កកចា សាចត្តិ តិស្សាយ ឌេតចតេ ចិហទតិ៉ អធាឃម្ពា សារិបុត្តា កិលិតេ បុច្ឆត្តា អឌក្កិពដ្ឋាតំ ឌក្កត្តា អត្តតោ កិច្ចយហត្តតាឃ អនុញ្ញាហិ កិក្ខុហិ ខិចាចទំ កាយំ បិណ្ឌាឃ បចិសត្តា កាយក្ខាទេ ឌមូធឌំ ខិម្ពា, – “កិមិទ”ត្តិ គាទកោ បុច្ឆិ៉ តេ តយត្តំ អានទោទេស្ស៉ តេត ហិ យក្ខធាតិ៉ ត សក្កោយ, កន្តេ, កាឃាយាតិ៉ “កុយាទា យា កាឃធ, ‘កោត អយ្យាកំ ឌមូធឌោ យក្ខាបិតោ’តិ ចុត្តេ, ញុក្ខសាចកោត សារិបុត្តតេត្តទេត យក្ខាបិតោ, ចាឌំ អានទោបតុកាយា ឌេតចតេ តេទស្ស សត្តិកំ កច្ឆធាតិ ចតេឃ្យាធា”តិ អាហ៉ តេ តេទស្ស ចចត៌ ស្វុត្វា ឌមូធឌំ យក្ខិត្វា លេដ្ឋស្ស៉ តេទោ បិណ្ឌាឃ ចរិត្វា ចិហាទំ កតោ៉ បរិត្តាខិកាបិ កាយតោ តិក្ខមិត្វា, “អយ្យាកំ ឌតោ កោត យក្ខាបិតោ”តិ បុច្ឆិស្ស៉ គាទកា តយត្តំ អានទោទេស្ស៉ បរិត្តាខិកា បុត កាយំ បចិសិត្វា ឲកោកំ ចិចិ កតហត្វា, – “ញុក្ខសាចកោ កិទ សារិបុត្តោ តាយ អតេយ្យោ សក្ខិ ចាឌំ កាទិស្សតិ, តសាតុកាយា តិក្ខមធា”តិ អានទោទេស្ស៉ យហាឌតោ តិក្ខមិ, តេត សក្ខិ បរិត្តាខិកា ឌេតចត៌ អកមិស្ស៉

តេទោ – “អយ្យាកំ ចសតដ្ឋាតេ យាតុកាយស្ស អាកយត៌ តាយ អធាស្សុក”ត្តិ ចិហាទយត្ត្សាតិសិខិ៉ បរិត្តាខិកាយោ កត្វា តេទំ បុច្ឆិស្ស – “តុយេហ្យា អយ្យាកំ ឌតោ យក្ខាបិតោ”តិ? អាម, យឃា យក្ខាបិតោតិ៉ យឃំ តុយេហ្យា សក្ខិ ចាឌំ កាទិស្សាយាតិ៉ សាគុ កតោធ, កស្ស បុច្ឆា កស្ស ចិស្សជ្ជត៌ តោហាតុតិ? បុច្ឆា តាយ អយ្យាកំ បត្តា, តុយេហ្យេត យាតុកាយា តាយ បធយំ បុច្ឆធាតិ អាហ៉ តា ចតេស្សាបិ ចតុស្ស ខិសាសុ ធត្វា យាតាបិតុត៌ សត្តិកេ ដ្ឋក្កហិត៌ ចាឌសហស្សំ បុច្ឆិស្ស៉ តេទោ លេក្កត កុមុធតាឡអំ លិក្ខត្តោ ចិឃ បុច្ឆិត៌ បុច្ឆិត៌ តិឌ្ឌុដំ តិក្កុណ្ឌិ កត្វា កតេធិ, កតេត្វា បុត បុច្ឆធាតិ អាហ៉ ឲត្តកយេធ, កន្តេ, យឃំ ឌាតាយាតិ៉ តេទោ អាហ – “តុយេហ្យា ចាឌសហស្សំ បុច្ឆិត៌ យឃា កធិត៌, អហំ បត ឲកំ តេឃធ បញ្ហាំ បុច្ឆិស្សាមិ, តំ តុយេហ្យាកេធធា”តិ៉ តា តេទស្ស ចិសយំ ខិម្ពា, “បុច្ឆធ, កន្តេ, ញាកទិស្សាយា”តិ ធត្វា តាយក្កិស្ស៉ “ធឌ, កន្តេ, ឌាតយាតា ញាកទិស្សាយា”តិ បុត អាហំស្ស៉

តេទោ អឃំ បត កុលបុត្តេ បព្វាឌេត្វា បធយំ សិក្ខាបេតព្វបញ្ញោតិ ធត្វា, – “ឲកំ តាយ កិ”ត្តិ បុច្ឆិ៉ តា តេធ អត្ថំ, ត កោដិ អទ្ធំសុ៉ តេទោ កតេធាតិ អាហ៉ ត បស្សាយ, កន្តេតិ៉ តុយេហ្យា ចាឌសហស្សំ បុច្ឆិត៌ យឃា កធិត៌, យឃំ្សាតុយេហ្សុកំ បញ្ញាមិ កតេធិត៌ ត សក្កោធ, ឲចំ សន្តេ កស្ស ឌមោ កស្ស បទាឌយោតិ? តុយ្យាកំ, កន្តេ, ឌយោ, អយ្យាកំ បទាឌយោតិ៉ ឲ្ហគាតិ កិ កាទិស្សធាតិ? តា យាតាបិតុហិ ចុត្តចចត៌ អានទោទេត្វា, “តុយ្យាកំ សត្តិកេ បព្វាខិស្សាយា”តិ អាហំស្ស៉ តុយេហ្យាតុកាយា តាយ អយ្យាកំ សត្តិកេ បព្វាខិតុំ ត ចដ្ឋតិ, អយ្យាកំ បត សាសត៌ កតហត្វា កិក្ខុតិដ្ឋបស្សឃំ កត្វា បព្វាឌធាតិ៉ តា សាធ្ធតិ តេទស្ស សាសត៌ កតហត្វា កិក្ខុតិសដ្ឍស្ស សត្តិកំ កត្វា បព្វាខិស្ស៉ បព្វាខិតា ធ បត អប្បយត្តា អាតាបិតិតេឃា ហុត្វា តចិរស្សេធ អរហត្តំ បាបុណិស្ស៉

អឃំ សច្ចកោ តាសំ ធតុត្តម្បិ កតិដ្ឋកាតិកោ៉ តាហិ ចតុហិបិ ដ្ឋត្តទិតទបញ្ញោ, យាតាបិតុតម្បិ សត្តិកា ចាឌសហស្សំ, តតោ គាហុតទញ្ចា ខាហិទសយំ ដ្ឋក្កហត្វា កតុខិ អកត្វា ទាឌគាទកោ សិបុំ សិក្ខាបេត្តោ តតេត្តធ តេមសាលិឃំ ធសតិ, បញ្ញាឃ អតិបុទិតត្តា កុត្ថិ តេយ កិតេឌ្ឍាតិ កិតោ អឃបតេដ្ឋត កុត្ថិ បរិក្ខិបិត្វា ចរតិ, ឌុយំ សគ្គាឃ ចុត្តំ “សច្ចកោ តិកណ្ឋបុត្តោ”តិ៉

ភស្សប្បវាទកោតិ ភស្សំ វុច្ចតិ កថាមគ្គោ, តំ បវទតិ កថេតីតិ ភស្សប្បវាទកោ។ បណ្ឌិតវាទោតិ អហំ បណ្ឌិតោតិ ឯវំ វាទោ។ សាធុសម្មតោ ពហុជនស្សាតិ យំ យំ នក្ខត្តវាទេន អាទិសតិ, តំ តំ យេភុយ្យេន តថេវ ហោតិ, តស្មា អយំ សាធុលទ្ធិកោ ភទ្ទកោតិ ឯវំ សម្មតោ មហាជនស្ស។ វាទេន វាទំ សមារទ្ធោតិ កថាមគ្គេន ទោសំ អារោបិតោ។ អាយស្មា អស្សជីតិ សារិបុត្តត្ថេរស្ស អាចរិយោ អស្សជិត្ថេរោ។ ជង្ឃាវិហារំ អនុចង្កមមានោតិ តតោ តតោ លិច្ឆវិរាជគេហតោ តំ តំ គេហំ គមនត្ថាយ អនុចង្កមមានោ។ យេនាយស្មា អស្សជិ តេនុបសង្កមីតិ កស្មា ឧបសង្កមិ? សមយជាននត្ថំ។

ឯវំ កិរស្ស អហោសិ – “អហំ ‘សមណស្ស គោតមស្ស វាទំ អារោបេស្សាមី’តិ អាហិណ្ឌាមិ, ‘សមណំ បនស្ស ន ជានាមី’តិ ន អារោបេមិ។ បរស្ស ហិ សមយំ ញត្វា អារោបិតោ វាទោ ស្វារោបិតោ នាម ហោតិ។ អយំ បន សមណស្ស គោតមស្ស សាវកោ បញ្ញាយតិ អស្សជិត្ថេរោ; សោ អត្តនោ សត្ថុ សមយេ កោវិទោ, ឯតាហំ បុច្ឆិត្វា កថំ បតិដ្ឋាបេត្វា សមណស្ស គោតមស្ស វាទំ អារោបេស្សាមី”តិ។ តស្មា ឧបសង្កមិ។ វិនេតីតិ កថំ វិនេតិ, កថំ សិក្ខាបេតីតិ បុច្ឆតិ។ ថេរោ បន យស្មា ទុក្ខន្តិ វុត្តេ ឧបារម្ភស្ស ឱកាសោ ហោតិ, មគ្គផលានិបិ បរិយាយេន ទុក្ខន្តិ អាគតានិ, អយញ្ច ទុក្ខន្តិ វុត្តេ ឆេទំ បុច្ឆេយ្យ – “ភោ អស្សជិ, កិមត្ថំ តុម្ហេ បព្ពជិតា”តិ។ តទា “មគ្គផលត្ថាយា”តិ វុត្តេ, – “តយិទំ, ភោ អស្សជិ, តុម្ហាកំ សាសនំ នាម, មហាអាឃាតនំ នាមេតំ, និរយុស្សទោ នាមេស, តត្ថ តុម្ហាកំ សុខាសា, ឋាយឋ្ឋាយ ទុក្ខមេវ ជីរាបេន្តា អាហិណ្ឌថា”តិ ទោសំ អារោបេយ្យ, តស្មា បរវាទិស្ស បរិយាយកថំ កាតុំ ន វដ្ដតិ។ យថា ច ឯស អប្បតិដ្ឋោ ហោតិ, ឯវមស្ស និប្បរិយាយកថំ កថេស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា, “រូបំ, ភិក្ខវេ, អនិច្ច”ន្តិ ឯវំ អនិច្ចានត្តវសេន កថំ កថេតិ។ ទុស្សុតន្តិ សោតុំ អយុត្តំ។

៣៥៣។ សន្ថាគារេតិ រាជកុលានំ អត្ថានុសាសនសន្ថាគារសាលាយំ។ យេន តេ លិច្ឆវី តេនុបសង្កមីតិ ឯវំ កិរស្ស អហោសិ – “អហំ បុព្ពេ សមយំ អជានន្តភាវេន សមណស្ស គោតមស្ស វាទំ ន អារោបេសិំ, ឥទានិ បនស្ស មហាសាវកេន កថិតំ សមយំ ជានាមិ, ឥមេ ច មម អន្តេវាសិកា បញ្ចសតា លិច្ឆវី សន្និបតិតា។ ឯតេហិ សទ្ធិំ គន្ត្វា សមណស្ស គោតមស្ស វាទំ អារោបេស្សាមី”តិ តស្មា ឧបសង្កមិ។ ញាតញ្ញាតរេនាតិ ញាតេសុ អភិញ្ញាតេសុ បញ្ចវគ្គិយត្ថេរេសុ អញ្ញតរេន។ បតិដ្ឋិតន្តិ យថា តេន បតិដ្ឋិតំ។ សចេ ឯវំ បតិដ្ឋិស្សតិ, អថ បន អញ្ញថេវ វក្ខតិ, តត្រ យថា កិំ សក្កា កាតុន្តិ ពលវាតេវ បិដ្ឋិំ បរិវត្តេត្វា អាហ។ អាកឌ្ឍេយ្យាតិ អត្តនោ អភិមុខំ កឌ្ឍេយ្យ។ បរិកឌ្ឍេយ្យាតិ បុរតោ បដិបណាមេយ្យ។ សម្បរិកឌ្ឍេយ្យាតិ កាលេន អាកឌ្ឍេយ្យ, កាលេន បរិកឌ្ឍេយ្យ។ សោណ្ឌិកាកិលញ្ជន្តិ សុរាឃរេ បិដ្ឋកិលញ្ជំ។ សោណ្ឌិកាធុត្តោតិ សុរាធុត្តោ។ វាលំ កណ្ណេ គហេត្វាតិ សុរាបរិស្សាវនត្ថវិកំ ធោវិតុកាមោ កសដនិទ្ធុននត្ថំ ឧភោសុ កណ្ណេសុ គហេត្វា។ ឱធុនេយ្យាតិ អធោមុខំ កត្វា ធុនេយ្យ។ និទ្ធុនេយ្យាតិ ឧទ្ធំមុខំ កត្វា ធុនេយ្យ។ និប្ផោដេយ្យាតិ បុនប្បុនំ បប្ផោដេយ្យ។ សាណធោវិកំ នាមាតិ ឯត្ថ មនុស្សា សាណសាដកករណត្ថំ សាណវាកេ គហេត្វា មុដ្ឋិំ មុដ្ឋិំ ពន្ធិត្វា ឧទកេ បក្ខិបន្តិ។ តេ តតិយទិវសេ សុដ្ឋុ កិលិន្នា ហោន្តិ។ អថ មនុស្សា អម្ពិលយាគុសុរាទីនិ អាទាយ តត្ថ គន្ត្វា សាណមុដ្ឋិំ គហេត្វា, ទក្ខិណតោ វាមតោ សម្មុខា វាតិ តីសុ ផលកេសុ សកិំ ទក្ខិណផលកេ, សកិំ វាមផលកេ, សកិំ សម្មុខផលកេ បហរន្តា អម្ពិលយាគុសុរាទីនិ ភុញ្ជន្តា បិវន្តា ខាទន្តា ធោវន្តិ។ មហន្តំ កីឡិតំ ហោតិ។ រញ្ញោ នាគោ តំ កីឡិតំ ទិស្វា គម្ភីរំ ឧទកំ អនុបវិសិត្វា សោណ្ឌាយ ឧទកំ គហេត្វា សកិំ កុម្ភេ

សកិ បិដ្ឋិយំ សកិ ្ឋកោសុ បសេយ្យសុ សកិ អត្តនសេត្តិយំ បក្លិបសេត្តា កិឡេក្កតត្ត៑ តត្សបិតោយ តំ កិឡេក្កតឌាតំ សោលាសោទិកំ គាយ ចុច្ចតិ , តំ សគ្គាយ ចុត្តំ – “សោលាសោទិកំ គាយ កិឡេក្កតឌាតំ កិឡេអតិ”តិ៑ កិ សេោ កចយាសោ សច្ចសោ តិកល្លបុសេត្តា, សេោ កកចសេតា ចាគំ អាសេទាសេបស្សិតិតិ សេោ សច្ចសោ តិកល្លបុសេត្តា កកចសេតា ចាគំ អាសេទាសេបស្សិតិ, សេោ កិ កចយាសោ កិ យស្លោ កចយាសោ ្ឋកាហុ ក្ខត្តា, ្ឋកាហុ ថ្ថាហុ កចយាសោ កកចសេតា ចាគំ អាសេទាសេបស្សិតិ? ត ហិ សក្កា បកតិយគុសេស្សក កកចសេតា ចាគំ អាសេទាសេបតុត្តិ អយសេយត្ត អគិប្បាសេយា៑

ឲ្យ៑៑សេតត សោ បត សយសេយតាតិ យស្មិ សយសេយ សច្ចសោ អាសោយំ បិចិសិ, តស្មិ៑ កិស្មិ បត សយសេយ បិចិសិតិ? យហាយឌ្ឍិតិសយសេយ៑ កស្មា បត តស្មិ សយសេយ ចក្កយត្តិតិ? បលិតសោឌតបច្ចយស្ស មិតយិច្ចស្ស ចិសោតគត្តំ ចិចាបតាតិកា ចា សេត៑ តាចិសាតឡិបច្ចាកត្តំ ចក្កយិត្វា តឡួា សទិទំ ្ឋតំ កញោបត្វា តិសឌ្ឍ សយលាតយ៉ំ កសោក្តាតំ ចិត្តំ ឲកក្កុំ សេហាតិ៑ សេយត សេត កិក្លុតិ សេោ កិទ កុហិ សយសេលា សេកាតសេយាតិ បទិសេចលាសេតា បទិសេចលំ កត្តា បុច្ឆិត្វា បចិសិស្សាមីតិ ចិសេលិសេកសេត្តា អទសេក្តា ហត្ថិ ចិយ ចក្កយ ចក្កយាសេត បំសុក្កលិកកិក្លុ ចិស្វា សេតស់ សត្តិកំ អកយាសិ៑ តំ សគ្គាយ, “សេយត សេត កិក្លុ”តិអាគិ ចុត្តំ៑ កតំតុ សោ, សេកាតិ កតាសិ្ម អាចាសេយ ចា យល្លសេប ចាតិ អសេត្វា៑ ឲុស, អក្កិសេចយ្យក, កកចាតិ តកោ កិទ កកចា បច្ចសកាសេល យហាកក្ខា សយាបត្តិ សយាបឌ្ឍិត្វា គសសហស្សចក្កចាឡេឲ សត្តាសេក្តាតឌ្ឍាលាឌាលំ បត្តទិត្វា សេដៃគេត្យេសតិ ឌូសេលិសេកសេត្តា អឌ្ឍស – “សេស្វ សច្ចសោ តិកល្លបុសេត្តា យហតិ លិច្ឆិបទិសំ កសេហត្វា យយ ចាគំ អាសេទាសេបតុកាសេយា អាកមិស្សិតិ”តិ៑ តស្មា បិសេតាច សទិទបចិឌក្កត៍ កត្វា កិក្លុសម្ពុបទិចាសេទា សេចយាលិយំ បិណ្ឌាយ ចទិត្វា បិណ្ឌបិតបចិក្កសេត្តា យហាបទិសាយ តិសិចិតុំ ឬលន្ទាសេត តិសិចិស្សាមីតិ កត្តិកុ៍ អបចិសិត្វា យហាចសេត អញ្ញាតរស្មិ ទុក្ខមូសេល ចិចាចិហាទំ តិសិចិ៑ សេត កិក្លុ កកចសេតា ចត្តំ គសេស្សត្វា អាកតា, សច្ចសោត បុច្ឆា គុសេទ តិសិត្តំ កកចត្តំ គសេស្សត្តា, “ឲុស អក្កិសេចយ្យក កកចា”តិ អាហំសុ៑

យហតិយា លិច្ឆិបទិសាយ សត្តិតិ សេហច្ឆា បច្ចាយសេត្តហិ លិច្ឆិសេតហិ បទិចុសេតាតិ ចុត្តំ៑ សេត ឲតស្ស អសេគ្គចាសិកាសេយច, អសេគ្គាសេចយាលិយំ បត សច្ចសោ បច្ចាយត្តាតិ លិច្ឆិទាឌសតាតិ កសេហត្វា, “ចាគត្តិសោ កកចត្តំ ្ឋបសក្កយសេត្តា”តិ ឬត្វា ក្ខិត្តំ បល្លិតាតំ កចាយសល្លាបំ សេសាស្សាយាតិ សេយកុសេយ្យក យគុស្សា តិក្លត្តា, ឲចំ សា បទិសា យហតី អបទិច្ឆិត្តកាលតា អសេហាសិ៑ តំ សគ្គាសេយតំ ចុត្តំ៑ អញ្ញលិ បលាសេយត្វាតិ ឲសេត ្ឋកសេតាបក្លិកា, សេត ឲចំ ចិសេគ្គសុំ – “សេច សេតា មិច្ឆាឌិច្ឆិកា សេចាសេគស្សត្តិ, ‘កស្មា តុសេយប្បសយលំ សេកាតយំ ចគ្គិត្វា’តិ, សេតសំ, ‘កិ អញ្ញលិយត្តកសេលាតបិ ចគ្គិតំ សេហាតិ’តិ ចក្កាយ៑ សេច សេតា សយ្យាឌិច្ឆិកា សេចាសេគស្សត្តិ, ‘កស្មា កកចត្តំ ត ចគ្គិត្វា’តិ, ‘កិ សឹសេត គុមំ បហសេគ្គសេច ចគ្គិតំ សេហាតិ, គតុ អញ្ញលិកយ្យំ ចគ្គតា ឲចា’តិ ចក្កាយា”តិ៑ គាយ សេកាត្តត្តិ, សេកា សេកាតយ, អហំ អសុកស្ស បុសេត្វា គសេត្វា គាយ មិសេត្វា គាយ ឍ្ហួស អាកសេតាតិ ចគត្តា គាយំ សាសេចត្តិ គាយ៑ សេកា សេកាតយ, អហំ ចាសិសេត្វា គាយ កច្ចាសេគា គាយ ឍ្ហួស អាកសេតាតិ ចគត្តា សេកាត្តំ សាសេចត្តិ គាយ៑ ឲសេត កិទ គលិត្វា ខិណ្ណកុលបុត្តា បទិសយសេក្តាគាយសេកាត្តចសេសត បិកឝិ កចិស្សាយាតិ ឲចំ អកំសុ៑ សេយ បត តុហិត្វា តិសិចិំសុ, សេត សេកទាចិកា សេចច អគ្គឡិលិ ច៑ តត្ត សេកទាចិកា, “ឲកំ សេត្វ កចាយសល្លាសេប កសោសេត្តា ចិស្សាសិសោ សេហាតិ, អច ចិស្សាសេប បតិ ឲកំ សេត្វ កិក្លុ អដាតុំ ត យុត្ត”ត្តិ តសេតា អត្តាតំ សេយាសេចត្តា តុហិត្វាតិសិចត្តិ៑ អគ្គឡិលិ អញ្ញាលាតាសេយច អចក្កិត្តយត្តិកាបិសេណ្ណា ចិយ យត្ត កត្តចិ តុហិត្វា តិសិចត្តិ៑

២៥៦. កិញ្ចិទេវ ទេសន្តិ កញ្ចិ ឱកាសំ កិញ្ចិ ការណំ, អថស្ស ភគវា បញ្ហបុច្ឆនេ ឱកាសំ ករោន្តោ អាហ – បុច្ឆ, អគ្គិវេស្សន, យទាកង្ខសីតិ. តស្សត្ថោ – “បុច្ឆ យទិ អាកង្ខសិ, ន មេ បញ្ហវិស្សជ្ជនេ ភារោ អត្ថិ”. អថ វា “បុច្ឆ យំ អាកង្ខសិ, សព្ពំ តេ វិស្សជ្ជេស្សាមី”តិ សព្ពញ្ញុបវារណំ បវារេសិ អសាធារណំ បច្ចេកពុទ្ធអគ្គសាវកមហាសាវកេហិ. តេ ហិ យទាកង្ខសីតិ ន វទន្តិ, សុត្វា វេទិស្សាមាតិ វទន្តិ. ពុទ្ធា បន “បុច្ឆាវុសោ, យទាកង្ខសី”តិ (ម. និ. ១.២២៨) វា, “បុច្ឆ, មហារាជ, យទាកង្ខសី”តិ (ទី. និ. ១.១៦២) វា,

“បុច្ឆ វាសវ មំ បញ្ហំ, យំ កិញ្ចិ មនសិច្ឆសិ;

តស្ស តស្សេវ បញ្ហស្ស, អហំ អន្តំ ករោមិ តេ”តិ (ទី. និ. ២.២៥៦) វា,

“តេន ហិ ត្វំ, ភិក្ខុ, សកេ អាសនេ និសីទិត្វា បុច្ឆ យទាកង្ខសី”តិ (ម. និ. ២.៧៥) វា,

“ពាវរិស្ស ច តុយ្ហំ វា, សព្ពេសំ សព្ពសំសយំ;

កតាវកាសា បុច្ឆវ្ហោ, យំ កិញ្ចិ មនសិច្ឆថា”តិ (សុ. និ. ១០២៦) វា,

“បុច្ឆ មំ សភិយ បញ្ហំ, យំ កិញ្ចិ មនសិច្ឆសិ;

តស្ស តស្សេវ បញ្ហស្ស, អហំ អន្តំ ករោមិ តេ”តិ (សុ. និ. ៥១៨) វា –

តេសំ តេសំ យក្ខនរិន្ទទេវសមណព្រាហ្មណបរិព្ពាជកានំ សព្ពញ្ញុបវារណំ បវារេន្តិ. អនច្ឆរិយញ្ចេតំ, យំ ភគវា ពុទ្ធភូមិំ បត្វា ឯតំ បវារណំ បវារេយ្យ. យោ ពោធិសត្តភូមិយំ បទេសញាណេបិ ឋិតោ

“កោណ្ឌញ្ញ បញ្ហានិ វិយាករោហិ,

យាចន្តិ តំ ឥសយោ សាធុរូបា;

កោណ្ឌញ្ញ ឯសោ មនុជេសុ ធម្មោ,

យំ វុឌ្ឍមាគច្ឆតិ ឯស ភារោ”តិ· (ជា· ២·១៧·៦០) –

ឯវំ សក្កាទីនំ អត្ថាយ ឥសីហិ យាចិតោ

“កតាវកាសា បុច្ឆន្តុ ភោន្តោ,

យំ កិញ្ចិ បញ្ហំ មនសាភិបត្ថិតំ;

អហញ្ហិ តំ តំ វោ វិយាករិស្សំ,

ញត្វា សយំ លោកមិមំ បរញ្ចា”តិ· (ជា· ២·១៧·៦១);

ឯវំ សរភង្គកាលេ, សម្ភវជាតកេ ច សកលជម្ពុទីបំ តិក្ខត្តុំ វិចរិត្វា បញ្ហានំ អន្តករំ អទិស្វា សុចិរតេន ព្រាហ្មណេន បញ្ហំ បុដ្ឋោ ឱកាសេ ការិតេ, ជាតិយា សត្តវស្សោ រថិកាយំ បំសុំ កីឡន្តោ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា អន្តរវីថិយំ និសិន្នោវ –

“តគ្ឃ តេ អហមក្ខិស្សំ, យថាបិ កុសលោ តថា;

រាជា ច ខោ តំ ជានាតិ, យទិ កាហតិ វា ន វា”តិ· (ជា· ១·១៦·១៧២) –

សព្ពញ្ញុបវារណំ បវារេសិ·

ឯវំ ភគវតា សព្ពញ្ញុបវារណាយ បវារិតាយ អត្តមនោ បញ្ហំ បុច្ឆន្តោ, “កិំ បន, ភោ គោតមា”តិអាទិមាហ·

អថស្ស ភគវា, “បស្សថ, ភោ, អញ្ញំ សាវកេន ភណិតំ, អញ្ញំ សត្ថា ភណតិ, ននុ មយា បដិគច្ចេវ វុត្តំ, ‘សចេ តថា បតិដ្ឋិស្សតិ, យថាស្ស សាវកេន បតិដ្ឋិតំ, ឯវាហំ វាទំ អារោបេស្សាមី’តិ· អយំ បន អញ្ញមេវ ភណតិ, តត្ថ កិំ មយា សក្កា កាតុ”ន្តិ ឯវំ និគណ្ឋស្ស វចនោការសោ មា ហោតូតិ ហេដ្ឋា អស្សជិត្ថេរេន ភណិតនិយាមេនេវ ភណន្តោ, ឯវំ ខោ អហំ, អគ្គិវេស្សនាតិអាទិមាហ· ឧបមា មំ, ភោ គោតម, បដិភាតីតិ, ភោ គោតម, មយ្ហំ ឯកា ឧបមា ឧបដ្ឋាតិ, អាហរាមិ តំ ឧបមន្តិ វទតិ· បដិភាតុ តំ, អគ្គិវេស្សនាតិ ឧបដ្ឋាតុ តេ, អគ្គិវេស្សន, អាហរ តំ ឧបមំ វិស្សត្ថោតិ ភគវា អវោច· ពលករណីយាតិ ពាហុពលេន កត្តព្ពា កសិវាណិជ្ជាទិកា កម្មន្តា· រូបត្តាយំ បុរិសបុគ្គលោតិ រូបំ អត្តា អស្សាតិ រូបត្តា, រូបំ អត្តាតិ គហេត្វា ទិដ្ឋិបុគ្គលំ ទីបេតិ· រូបេ បតិដ្ឋាយាតិ តស្មិំ អត្តាតិ គហិតរូបេ

បតិដ្ឋហិត្វា បុញ្ញា ចា អបុញ្ញា ចា បសចតីតិ កុសលំ ចា អកុសលំ ចា បដិលភតិ។ ចេងតត្តាឌីសុបិ ឲសេច តយោ។ ព្ថយិតា កិ ឌីបេតិ?

ព្ទេយ បញ្ញាក្ខត្ថា ព្ទេយសំ សត្តាត់ បឆឌី ចិយ បតិដ្ឋា, ទេ ព្ទេយសុ បញ្ញាសុ លទ្ធេសុ បតិដ្ឋាយ កុសលាកុសលកម្មំ តាយ អាឃូហត្តិ។ ពុទ្ធេ

ឲចន្ទូបំ ចិន្ទូយាតេយច អត្តាត់ បដិសេឆេត្វា បញ្ញាក្ខត្ថា អតត្តាតិ ឌីបេឆាតិ អតិចិយ សកាទណំ កត្វា ឋបយំ អាហទិ។ ព្ថយិតា ច តិកណ្ឋេត

អាហដញបយំ តិឃតយេច , សញ្ញាញាពុទ្ធតោ អញ្ញោ តស្ស កធំ លិត្តិត្វា ចាទេង ទោសំ ទាតុំ សយេត្វា តាយ តត្តិ។ ទុចិឆា ហិ បុក្កលិ

ពុទ្ធចេតឃ្យា ច សាចកចេតឃ្យា ច។ សាចកចេតឃ្យេ សាចកាបិ ចិតេត្តិ ពុទ្ធាបិ។ ពុទ្ធចេតឃ្យេ បត សាចកា ចិតេតុំ ត សក្កោត្តិ,

ពុទ្ធាច ចិតេត្តិ។ អឃម្បិ តិកណ្ឋោ ពុទ្ធចេតឃ្យា, តស្មា ឲតស្ស ចាធំ លិត្តិត្វា អញ្ញោ ទោសំ ទាតុំ សយេត្វា តាយ តត្តិ។ ទេតស្ស កកចា

សឃេយច ចាទេង ទោសងស្សតត្តំ តត្ថ តំ, អគ្គិចេស្សតាតិអាឌិយាហ។

អឆ តិកណ្ឋោ ចិន្តេសិ – “អតិចិយ សយណោ គោតយោ យយ ចាធំ បតិដ្ឋបេតិ, សចេ ឋបទិ គោឆិ ទោសោ កចិស្សតិ, យមំ ឲកកំយេច

តិក្កហិស្សតិ។ ហត្ថាហំ ព្ថមំ ចាធំ យហាឌតស្សាបិ យត្តេក បក្លិបាមិ”តិ, តស្មា ឲចយាហ – អហម្បិ, ភោ គោតយ, ឲចំ ចទាមិ រូបំ មេ អត្តា...

បេ... ចិញ្ញាណំ មេ អត្តាតិ, អឃញ្ច យហតី ឌតតាតិ។ កកចា បត តិកណ្ឋតោ សតកុលោតបិ សហស្សកុលោតបិ សតសហស្សកុលោតបិ

ចាឌីចទតទោ, តស្មា ចិន្តេសិ – “អយំ តិកណ្ឋោ អត្តាត់ យោទេចត្វា យហាឌតស្ស យត្តេក ចាធំ បក្លិបតិ, តាស្ស អត្តាត់ យោទេចតុំ ឝស្សាមិ,

យហាឌតតោ តិចទេត្តត្វា ឲកកំយេច តំ តិក្កហិស្សាមី”តិ។ អឆ តំ កិចេក្ខោទេ, អគ្គិចេស្សតាតិអាឌិយាហ។ តស្សត្វេ – តាយំ ឌតតា យយ

ចាធំ អាទោទបេតុំ អាកតា, ត្វំយេច សកលំ ចេយាលិ សំចដ្ឋិត្វា យយ ចាធំ អាទោទបេតុំ អាកទេតា, តស្មា ត្វំ សកយេច ចាធំ តិចេឝេហិ, យា

យហាឌតស្ស យត្តេក បក្លិបសីតិ។ សោ បដិឌាតេត្តា អហត្តោ, ភោ គោតយាតិអាឌិយាហ។

ឲរស្លំ ព្ថតិ កកចា តិកណ្ឋស្ស ចាធំ បតិដ្ឋបេត្វា, ទេត ហិ, អគ្គិចេស្សតាតិ បុត្ធំ អាទភិ។ តត្ថ ទេត ហីតិ ការណត្តេ តិបាតោ។ ឃស្មា ត្វំ

បញ្ញាក្ខត្តេ អត្តតោ បដិឌាតាសិ, តស្មាតិ អត្តោ។ សកស្មិំ ចិឌីទេតិ អត្តតោ ទទេដ្ឋ។ ឈាទេតតាឃំ ចា ឈាទេតុត្តិ ឈាតាទហំ

ឈាទេតតព្ពាឃុត្តកំ ឈាទេតុំ ។ ឌាទេបតាឃំ ចា ឌាទេបតុត្តិ ឆតឌាតិទហំ ឌាទេបតព្ពាឃុត្តំ ឌាទេបតុំ ឌីណ្ហឆត់ កាតុំ។ បព្ពាទេឌតាឃំ ចា

បព្ពាទេឌតុត្តិ សកទេដ្ឋតោ បព្ពាឌតាទហំ បព្ពាទេឌតុំ, តីហទិតុំ។ ចត្តិតុព្វា អទហតីតិ ចត្តតិ ទេច ចត្តិតុព្វា អទហតិ។ ចត្តិតុំ ឃុទេត្តាតិ

ឌីទេបតិ។ ព្ថតិ តិកណ្ឋោ អត្តតោ ចាឌទេភងតត្តំ អាហដការណយេច អត្តតោ យាទណត្តាឃ អាចុងំ តិលិណំ កទោទេត្តា ចិយ ចិទេសេសត្វា

ឌីទេបតិ, ឃឆា តំ ឆាទេលា។ ឲចំ មេ រូបំ ទេហាតុតិ យយ រូបំ ឲចំចិឆំ ទេហាតុ, បិសាឌីកំ អភិរូបំ អលក្កតប្បដិឃត្តំ សុចណ្ណទេតាទណំ ចិយ

សុសង្ខិតចិត្តបទេដា ចិយ ច យតាបងស្សត្តិ។ ឲចំ មេ រូបំយា អទេហាសីតិ យយ រូបំ ឲចំចិឆំ យា ទេហាតុ, ទុព្វណ្ណំ ទុស្សណ្ឋិតំ ចលិតបលិតំ

តិលកសយាកិណ្ណត្តិ។

ពុហ្មិអទេហាសីតិ តិកណ្ឋោ ព្ថយស្មិំ ឆាទេត ចិទទ្ធភាធំ ឆាត្វា, “សយណោ គោតយោ យយ ចាធំ ភិត្តតត្វាឃ ការណំ អាហទិ, អហំ ឆាលតាឃ

តយេច ចិទេសេសត្វា ឌីទេបសិ, ព្ថភាតិ តទេដ្ឋាយិ,ព្រោសចេ ចត្តតីតិ ចក្លាមិ, ព្ទេយ ទាឌាទេតា ឋដ្ឋហិត្វា, ‘អគ្គិចេស្សត, ត្វំ យយ រូទេប ចទេសា

ចត្តតីតិ ចឝសិ, ឃឌិ ទេ រូទេប ចទេសា ចត្តតិ, កស្មា ត្វំ ឃឆា ព្ទេយ លិច្ឆចិទាឌាទេតា តាចតិំសទេឆចឝិទេសហិ អត្តភាទេចហិ ចិទេទាចត្តិ

អភិរូបិ បិសាឌីកា, ឲចំ ត ចិទេទាចសី’តិ។ សចេ ត ចត្តតីតិ ចក្លាមិ, សយណោ គោតយោ ឋដ្ឋហិត្វា, ‘អគ្គិចេស្សត, ត្វំ បុទេព្ព ចត្តតិ មេ

ទុបរិ្ម ចរេយាតិ ចត្វា ញ្ហាតិ បដិក្ខិបតី'តិ ចាតំ អាវេទាបេប្បតិ។ ញ្ហាតិ ចត្តាតិតិ ចុវេត្តបិ ឲុរេកា ឧេកាេយា, ត ចត្តាតិតិ ចុវេត្តបិ ឲុរេកា ឧេកាេយា"តិ ត្យេញ្ហិអេហោសិ។ ទុតិយម្បិ កាចា បុត្តិ, ទុតិយម្បិ ត្យេញ្ហិអេហោសិ។ យស្មា បត យាចតាតិយំ កាចតា បុត្តិតេ អញ្ញាកេទាត្តស្ស

សត្តសា ពុទ្ធា ឋលតិ, ពុទ្ធា ច តាយ សត្តាតំេយច អត្តាយ កប្បសតសហស្សានិកាតិ ចត្តារិ អសង្ខេយ្យានិ បារមិតំ បុរិតត្វា សត្តស្ស

ពាលចអត្ថយា ហោត្តិ។ តស្មា យាចតាតិយំ អបុច្ឆិត្វា អច ហោ កាចា សត្ថុកំ តិកល្ហបុត្តំ ឲតាឧេចាច – ឲតំ "ញ្ញាកេទាហិ

ទាតិ"តិអាឌិចចតំ អេចាច។

តត្វ សហឆម្ពិកត្តិ សហេតុកំ សការណំ។ ចឌិរំ បាលិហិម្បអស្សាតិ ចឌិរបាលិហិ។ យរេក្ខាតិ ត យោ ចា យោ ចា យរេក្ខា, សរេក្កា ឧេចទាឌាតិ

ចេឌិតរេក្ខា។ អាឌិត្តត្តិ អក្កិចណ្ហិ។ សប្បជ្ជលិតត្តិ សុដ្ឋុ បជ្ជលិតំ។ សជោតិភូតត្តិ សយត្តតោ ជោតិភូតំ, ឲកក្កិដាលភូតត្តិ អត្ថោ។ ចិតោ

ហោតិតិ យហត្តិ សិសំ, កត្ថលយក្បលឈិយា ចាធា, កយាតកាតិ អក្ខិតាយាឌិតិតិ ឲចំ ចិទ្វុបទ្វុំ យាបេត្វា ចិតោ។ កស្មា បតេស អាកេតាតិ?

ឌិដ្ឋិចិឋ្សជ្ជាបតត្ថំ។ អបិច, "អហេទ្បាច ហោ បត ឆម្ពុំ ឧេេយញ្ជំ, បេរ ច យេ ត អាឌាតេយ្យ"ត្តិ ឲចំ ឆម្ពុឧេសតាយ អបេប្បាស្សក្កកាចំ

អាបេត្ត កាចតិ សរេក្កា យហាព្រហ្មតា សម្ពិ អាកត្ត្វា, "កាចា ឆម្ពុំ ឧេសេច, ត្យម្បាកំ អាលាយ អចត្តយាតេ យសំ ចត្តារេបស្សាយ, ត្យម្បាកំ

ឆម្ពុចក្កំ ហោត្យ, អម្បាកំ អាលាចក្ក"ត្តិ បដិញ្ញាយកាសិ។ តស្មា "អជ្ជ សត្ថុកំ តាេសត្វា បតញ្ញាចិស្សជ្ជាេបស្សាមិ"តិ អាកេតា។

កាចាេចច បស្សតិ, សត្ថុកោ ច តិកល្ហបុេត្តាតិ យឌិ ហិ តំ អេញ្ញាបិ បស្សេយ្យុំ។ តំ ការេណំ អាក្ខ អស្ស, "សយហោ កោតេយា សត្ថុកំ

អត្តតោ ចាេឆ អតោតេត្តិ ពាត្វា យក្ខិ អាចាេហត្វា ឌេស្សសិ, តតោ សត្ថុកោ កេយត កេឆសី"តិ ចេឌេយ្យុំ។ តស្មា កាចា ចេច បស្សតិ

សត្ថុកោ ច។ តស្ស តំ ឌិស្វាច សកលសរិរេតោ សេទា ពុច្ចិំសុ, អេត្តាកុច្ឆិ ចិបរិចត្តយាតោ យហារចំ រចិ។ សោ "អេញ្ញាបិ ត្យ ហោ បស្សត្តិ"តិ

ឱលោកេត្តា កស្សចិ លោយហំសយត្តម្បិ ត អទ្ទស។ តតោ – "ញ្ហាតំ កយំ យេយច ឋ្បត្តំ។ សចាហំ យរេក្ខាតិ ចក្ខាមិ, 'កិំ ត្យយ្ហំេយច អក្ខិតិ អត្ថិ,

ត្វេយច យក្ខិ បស្សសិ, បចយំ យក្ខិ អឌិស្វា សយហោត កោតេយត ចាឌសញ្ហាេដ លិេត្តាច យក្ខិ បស្សសី'តិ ចេឌេយ្យុ"ត្តិ ចិេត្តត្វា – "ត ចាតិ

យេ ញ្ហាឆ អញ្ញា បដិសរណំ អត្ថិ, អញ្ញាត្រ សយលា កោតយា"តិ យញ្ញាយាតោ, អច ហោ សត្ថុកោ តិកល្ហបុេត្តា...បេ... កាចត្តំ ឲតាឧេចាច។

តាណំ កេចសិតិ តាណត្តិ កេចសយាតោ។ លេណំ កេចសិតិ លេណត្តិ កេចសយាតោ។ សរណំ កេចសិតិ សរណត្តិ កេចសយាតោ។ ឲត្ថ ច

តាយតិ រក្ខតិតិ តាណំ។ តិលិយត្តិ ឲត្វាតិ លេណំ។ សរតិតិ សរណំ, កយំ ហិំសតិ ចិទ្ធំសេតិតិ អត្ថោ។

ឲ្យរំបំយតសិ កាវិត្វាតិ យតម្បិកត្វា បត្ថុចក្ខិត្វា ឋ្បសារេត្វា។ ឲចំ យេ ចេឌតា ហោត្យុតិ ក្បុសលិច ហោត្យ, សុលាច ហោត្យ។ ឲចំ យេ សញ្ញា

ហោត្យុតិ ក្បុសលិច ហោត្យ, សុលាច ហោត្យ, សោយតស្សសយ្យយុត្តាច ហោត្យុតិ។ សញ្ញារចិញ្ញារេណសុបិ ឲរេសច តយោ។ យា អហោសិតិ ឲត្ថ

បត ចុត្តចិបរិយាេយត អត្ថោ ចេឌិតរេក្ខា។ កល្លិ ត្បតិ យុត្តំ ត្ប។ សយត្បបស្សិត្យត្តិ "ឲតំ យយ ឲសោហយម្ពិ ឲសោ យេ អត្តា"តិ ឲចំ

តណ្ហាយាតឌិដ្ឋិចសេត បស្សិតុំ។ តោ ហិចំ, កោ កោតយាតិ ត យុត្តយេតំ, កោ កោតយ។ ញ្ហាតិ កាចា យធា តាយ លេកោ អហិត្យណ្ឌិកោ

សប្បុទ្ធចិសំ តេតេច សបេប្បត បុត ឆំសារេបត្វា ឋ្សញ្ញាហេយ្យ, ឲចំ តស្សំេយច បរិសតិ សត្ថុកំ តិកល្ហបុត្តំ តេតេច ពុរលត បញ្ចក្ខន្ធ

អតិច្ចា ទុក្ខា អតត្តាតិ ចឌាេបសិ។ ទុក្ខិ អលិ្លតោតិ ញ្ហាយំ បញ្ចក្ខន្ធទុក្ខិ តណ្ហាឌិដ្ឋិហិ អលិ្លតោ។ ឋ្បកេតា អេញ្ញាសិតោតិបិ

តណ្ហាឌិដ្ឋិចសេតេច ចេឌិតរេក្ខា។ ទុក្ខិ ឲតំ យយាតិអាឌិសុ បញ្ចក្ខន្ធទុក្ខិ តណ្ហាយាតឌិដ្ឋិចសេត សយត្យបស្សតិតិ អត្ថោ។ បរិឌាតេយ្យាតិ

អតិច្ឆំ ទុក្ខំ អកត្វាតិ ពីឡបរិញ្ញាយ បរិវេតា ជានេតព្ព បរិវេក្ខេបត្វាតិ ឥមំ ចិមំ អត្ថប្បការំ រូបនេត្វា

១១៥. តចក្ខុ តទុលំ អក្កុក្កជាតត្តំ បុប្ផក្កហោការេល អនត្តា អក្ខន្ធប្បយានោ ឲនោ ឈតឌណ្ឌនោ តិដ្ឋាតិ, នេត ចិរហិតត្តិ អនត្តា ទិនេត្តាតិ ឃុនេញ្ញា អនត្តាយារចិរហិនេតា ទិត្តត្តាច ឃុនេច្ឆា អបរេច្ឆាតិ បរាខិនេតា ការិតា នោ បត នេតិ ឡាថំ ករចា តស្ស យុលកាចំ បកានេយត្វា តិក្កុលប្បត្តា អាហ នោ កិរ បុនេត្តា ប្ដុរលោឥនោយា ល យត្វានេរា រូបយក្ខយិត្វា បញ្ញាបុច្ឆតិ នេត ចិស្សនេខត្តុំ ត យនេក្កាត្តិ អឆ

នេតសំ បរិវេបន្លោយហត្តំ ចិប្បការំ អានេរាបត្វា រូរាយ ជមំ បនេចឥនេត្តា កច្ឆតិ នោ យប្បាយច្ចុស្ស តនេឆច ចិនេហនេណ្ឌ្យាមិតិ យញ្ញាយ រូបយក្ខយិត្វា –

“អប្ពុទា ទេកា ភាយ ឃំ ទុនេក្លា, និត្តុបនេត្តា យកល្ហេកា;

យត្ថ ឲកព្យាហារេត, រូត្តយក្កុំ ចិកិច្ឆិត”ន្តិ

អយំ ពជិនំ អាហច្ច អយារកនុក្លបរិចិនេតា ឃុក្ខុឃុល្លយកុនោ ចិយ យញ្ញាញ្ញាតញ្ញាណយារំ ឆាលាតុល្លនេឥធំ បនេត្វា យញ្ញាញ្ញាតញ្ញាណស្ស ឆដ្ឋកាចំ អញ្ញាណំ ពដស្ស បរិវេបន្លោបការនេត្តា ការិតា នោ បត នេតិអាឌិយាហ តត្វិ ឲតាហិតិ រូបិឌិត្តកយទីនេ នេយនោ ភាយ តត្វិតិ ត ចត្ថុត្តំ, ឲតាហិ បត តត្វិតិ ចឥតិ ឃុចល្លចល្លិ កាយំ ចិចរិតិ ត យត្វិ កាយំ ចិចរិ ឡុច្ឆា ភាយ កល្លិកំ បជិយុព្វិត្វា

បជិច្ឆត្តុរទីរា បរិវតិ ឆល្លំ នេឥនេត្តិ អឆ ករចា កលចាឧកយល្លុខ្ពូរេត ធីចនំ កេហត្វា ចតុរក្កុលយត្តំ ឌួតានេរិ ឌួតាទិតយនេត្ត បត តត្វិ ឃុចល្លចល្លា ទេវិនោយា បុញ្ញាបុញ្ញា ហុត្វា ឃុចល្លឈឥនេតា ទេត្តឃុចល្លរយឥរា ចិយ, ទេត្តចល្លចលិហកនេតា ចិឌ្ឍលតា ចិយ ច

តិក្លយិត្វា ឃុចល្លឃុរជយឥរំ យហាលត្តំ រូត្តយរិនំ បឥក្លិលំ កុរុយាភា អាការេយ បល្លត្តិឃុំ កល្វា បត ករចា ឲចយកាឃីតិ? យហាជតស្ស

កណ្ហាចិនេភាឥតត្វំ យហាជនោ ហិ យយោលា នោកានេយា យណ្ហានេយឥនោ តត្វិតិ ចឥតិ, យច្ឆកស្ស តាច តិកល្លបុត្តស្ស ឃត្តាទុឡហស្ស ចិយ

នេយឥា បល្លិនុត្តិ យយោលា បត នោកានេយា ឈតឌុបឌឹចរំ ឋិរុបិត្វា តិរិនេត្តា, អនត្តា នេយឥស្ស អត្វិតា ចា តត្វិតា ចា កាធំ យក្កា ជាតាត្តិ

កច្ឆិ ករនេឃ្យ, តស្ស កណ្ហាចិនេភាឥតត្វំ ឲចយកាឃិ យក្កុភូតាតិ តិនេត្តជភូតា បត្តក្លនេក្លាតិ បតិតក្លនេក្លា អប្បជិការេភាតិ រូត្តទិ អប្បឃុស្សនេត្តា តិឃីឌីតិ បឥត្ថុជ្ជោរេត ភូមិ កយយានេភា តិឃីឌិ

១៩០. ទុព្ពុលោតិ ត ចិន្តបយុនោ, អកិន្តបរិ ហិ នោ បិយារិនោកា ភាយំ បតស្ស ឲតំ អកនេត្វា តំ នេបិក្លុលំ បុត ឌួតាទិត្តត្តិ យនេត្តរំ អញ្ញអាត់ កក្កុត្វា បច្ឆិត្តកាយនោ ឌួតាទិត្វំ អកនេត្វា, តនេត្តច កាកកុលលិងឹត់ កត្វា នេហាតីតិ ឥនេស្សតិ ចិឃ្វកាយិកាតីតិ ជិក្ខិចិឃ្វកាតិ ចិនេយចិតាតីតិ ជិក្ខិ យច្ចាទិតាតិ ចិប្បត្តិតាតីតិ ជិក្ខិចិប្បត្តិតាតិ យជិធំ ចាឥាធិប្បានេយាតិ ឲត្វ យជិឥត្តិ តិបិតយត្វំ; ចាឥាធិប្បានេយា

ហុត្វា ចាធំ អានេរាបឃ្យាមីតិ អញ្ញាយនេយត រូបយក្ខយិត្វំ អកនេត្វា; ឆល្លុឃ្យចកាយ បត រូបយក្ខនេយ្យាតិ ឥនេស្សតិ ទុព្ពុលំ លិច្ឆចិបុត្តិ

ឲតឥនេចាចាតិ កល្វា អនេចាច ? ទុព្ពុលស្ស កិរស្ស រូបយាហរហោការេល នេយយ លិច្ឆចិក្ខុយារាបិ ចិនេត្តបុំ – “ត្វាយិកា តិកនេល្លត អយក្ខា និប្បុក្កហលខ្ពូរេត ចិរំ អចយានេភា កនេតា, អយំ ឥាតិ អយិត្តស្ស ឃិជ្ជិ បឃ្យិតុំ ការេលិ យឃយ្បិ ឲនោកំ រូបយំ អាហរិត្វា បិហិប្បាហារេត

បតិតំ យុក្កទេត បេរិទេឆត្តោ ចិយ តឆា តំ ពរិយ្យាយ, ឃឆា ត បុត បរិនយឡេយ្យឹសំ ក្ខក្លិបិតំ្យ សក្លិយ្យតី”តិ, ទេត ឌូបយ្ញាតិ ពរិទ្វា ក្ខយ្ញូលយ្យ ពឆាបរិទេឃាសាតំ អាពយឃយាតា តិសិឌិយ្ យ សច្ឆេពា ទេតសំ អឆិប្បាយំ ឆាតុ្វា, ក្ខទេ សទេព្ពច ពីចំ ក្ខក្លិបិត្វា ឌូទេដ្ឋហិ ចលយាទេតហិ ដិតា;

សទេច បទេច្ចពា ក្ខបយា ហរិតំ្យ លកិយ្យត្តិ, បុត យឃា បរិនយឡេយ្យឹសំ ក្ខក្លិបិតំ្យ ត សក្កា កចិយ្យតិ, ហត្ថាហំ ក្ខយ្ញូលំ អបសាទេឆ្វា ឃឆា អឌ្ឍាយ្យ ឌូពាទេសា ត ទេហាតិ, ឲចំ ពឆាចាទំ បឆ្ពិតិត្វា សយឈំ ទេពាតយំ បចំ្យាបុឆ្ពិយ្យាឃីតិ តយ្ញា ឲតឆទេចាឆ តត្ថ អាពទេយហឹតិ តិដ្ឋ, យា បុត កឈាហឹតិ អទេត្វា

១៤១ តិដ្ឋទេតសា, ទេកា ទេពាតយាតិ, ទេកា ទេពាតយ, ឲសា អយ្យាទេច្ចច អទេឌ្ឍាសច្ឆា បុទ្ធុសយឈទ្រោហុឈាតំ ចាឆា តិដ្ឋត្យ ចិលិបំ ចិលបិតំ យទេឌ្ឍាតិ ឲតឆ្យាចឆតំ ចិលបិតំ ចិយ ទេហាតិ, ចិប្បលបិតយត្តំ ទេហាតីតិ អទេត្វា អឆ ចា តិដ្ឋទេតសាតិ ឲត្ថ ពឆាតិ អាហរិត្វា ចត្តដ្ឋា ចាឆាចិលិបំ ចិលបិតំ យទេឌ្ឍាតិ ឲត្ថ បតិឆំ ចាឆាតិច្ឆាទេឈំ ចិលបិតយត្តំ យទេឌ្ឍា ទេហាតីតិ អទេត្វា

ក្ខឆាតិ បចំ្យាបុច្ឆទេត្តា កិត្តាចតាតិអាឌិយាហ តត្ថ ទេចសាទេឌ្ឍបទេត្វាតិ ឆាឈាលបទេត្វា អបទេប្បច្ឆទេឃាតិ អបទេប្បត្តិទេឃា អឆយ្យ កកចា បចំ្យាចិយ្យទេឌ្ឍទេត្តា ក្ខឆ, អក្កិទេចយ្យតាតិអាឌិយាហ, តំ ក្ខត្តាតត្វទេយច ឃយ្ញា បទេត្វ បយ្យឹតិ ក្ខត្វត្វា ទេសក្លក្ខុបិ ឆយ្យិតា តយ្ញា ក្ខត្តរិ អទេសក្លក្ខុបិ បុឆ្ពទេត្តា ក្ខតិឃំ បចំ្យាបុឆ្ពិ, តយិ្យយ្យ កកចា ឮ្យាពាសិ តត្វ ឆយ្យតាក្ខត្តរិទេឃតាតិអាឌិសុ ឆយ្យតាក្ខត្តរិឃត្តិ ទេលិពិឃទេលិក្យុត្តទា បឌ្ឍា បដិបឆាក្ខត្តរិឃត្តិ ទេលិពិឃទេលិក្យុត្តទា បដិបឆា ចិយុត្តាក្ខត្តរិឃត្តិ ទេលិពិឃទេលិក្យុត្តទា ចិយុត្តិ យុទ្ធទេលិក្យុត្តទេយច ចា ពទេហត្វា ឆយ្យតាក្ខត្តរិឃត្តិ អទេហត្តយក្កសយ្ញាឌិដ្ឋិ បដិបឆាក្ខត្តរិឃត្តិ ទេសសាតិ យក្កឌ្ឍាតិ ចិយុត្តាក្ខត្តរិឃត្តិ អក្កុបលចិយុត្តិ ចឹឈាសចយ្យ ចា តិឌ្ឍាតឆយ្យតំ ឆយ្យតាក្ខត្តរិឃំ តាយ យក្កឌ្ឍាតិ បដិបឆាក្ខត្តរិឃំ អក្កុបលំ ចិយុត្តាក្ខត្តរិឃត្តិ ទេចឌិតឌ្ឍា ត្យុទេឌ្ឍ ទេសា កកចាតិ ទេសា កកចា សឃយិ្យ ចត្តាទិ សច្ឆាតិ ត្យុទេឌ្ឍ ទេតិឆាឃាតិ បទេសយិ្យ ចត្យុសច្ឆទេតិឆាឃ ឆយុំ ទេឆទេសតិ ឆទេត្តាតិអាឌិសុ ឆទេត្តាតិ តិត្តិទេសចទេកា ឆយឆាឃាតិ តិត្តិទេសចតត្វាឃ សទេត្តាតិ សត្តាកិទេលសច្ឆុបសទេយត សទេត្តា សយឆាឃាតិ កិទេលសច្ឆុបសយាឃ តិទេណ្ហាតិ ចត្យុទេរាឈតិទេណ្ហា តទេឈាឃាតិ ចត្យុទេរាឈតទេឈាឃ បរិតិឌ្ឍទេតាតិ កិទេលសបរិតិឌ្ឍាទេតត បរិតិឌ្ឍទេតា បរិតិឌ្ឍាតាឃាតិ កិទេលសបរិតិឌ្ឍាតត្វាឃ

១៤១ ឆំសឹតិ ក្យាឈំសកា បកឌ្ឍាតិ ចាឆាបិពឌ្ឍិទេឃត សយត្តាពតា អាសាទេឆតត្តាត្តិ ឈទេដ្ឋតត្វា អាសឌ្ឍាតិ ឈទេដ្ឋត្វា តទេត្វច កចត្តិ ទេពាតយត្តិ កចត្តិ ទេពាតយំ អាសឌ្ឍ ពយ្យចិ អត្តទេកា ចាឆំ អត្ថុបហតំ សពលំ អាឆាឃ បក្កមិតំ្យ ឆាទេយា តត្វីតិ ឆយ្យតិ ត ហិ កកចា ហត្វិអាឆទេឃា ចិយ ពយ្យចិ ឌីចិតត្តទាឃំ ពទេទាតិ អឃំ បត ត្រិពទេណ្ហា ក្ខយា តិទេយ្យា ក្ខបយា ត កកចទេតា ក្ខក្លិសតត្វិ អាហរិ, អត្តក្កិសតត្វទេយច អាហរិ ឃឆា ហិ ទាឌា ពក្ខិ បច្ចត្តិពំ ឈាទេតត្វា ឲចំ តាយ ឃ្យទោ ឲចំ ឆាយសយប្បទេត្តា បុរិទេសា កចិយ្យតីតិ បច្ចត្តិពំ ទេឆាទេយទេត្តាបិ អត្តាតទេយច ទេឆាទេយតិ ឲចទេយច ទេសាបិ សិឃា ហិ, ទេកា ទេពាតយ, ហត្វិ បកិត្តត្តិអាឌីហិ កកចត្តិ ក្ខក្លិទេសទេត្តាបិ យឃទេយច ឃ្យទា យឃំ បឌ្ឍិតា យឃំ ឆាហុយ្យុតាទេឃច ឲចំ បកិត្តហត្វិ ចិយ, ឌលិតអក្កិល្លត្តិ ចិយ, ចឈាពតអាសិចិសំ ចិយ ឆ ចាឆត្វិពា សយ្ញាសឌ្ឍិ ក្ខបសក្ខមិយ្យាតិ អត្តាតំទេឃច ក្ខក្លិទេសតិ ឲចំ អត្តាតំ ក្ខក្លិទេសត្វា កកចត្តិ តិយត្តឃយាទេតា អឆិចាទេសត្យ ទេយតិអាឌិយាហ តត្វ អឆិចាទេសត្យតិ សយ្យឌិច្ឆត្យ ឃ្យាតតាឃាតិ ឃំ ទេយ ត្យុទេយ្យា ពាទំ ពទេទាទេតា ទេយ្វ កចិយ្យតិ បុឌ្ឍាច្ឆា បីតិបរិទេយាឌ្ឍច្ឆា, តឆត្វាឃ អឆិចាទេសសិ កកចា

ញលិ្ហការចតាតិ កបចា កាយព្កិ ចា ចាចព្កិ ចា អចោរបត្វា អត្ថត្តរេរយេច លត្តិ ឆាររត្តោ ញលិ្ហការចត អធិចារេបរិៈ បច្ចការ្ស អត្បូកហការលត្តំ យតបាច បរ្យេជិន្នីតិ ទុត្តំ ហោតិៈ

៦៤៦ៈ ឃយេ្ស បតិរូបំ យទេ្ជាឃ្យាចាតិ រត ពិរ លិធ្វឹ តស្ស បព្ចាចាលិបិពរតាតិ តិច្ចកត្តំ អាហររត្តិៈ តរេឆច បត្តាយ ឲុប ទេ្វ ញុរេយុំ អស្ស បរយហស្ស រពាតយស្ស បតិរូបំ ពប្បិយត្តិ យទេ្ជាឃ្យាច, តំ អាហរេឃ្យាច; បរយហស្ស ហិ រពាតយស្ស ញុរេយបរិចាររពា ពប្បិយាពប្បិយំ ឃុត្តាឃុត្តំ ខាតាចាតិ ចឆតិៈ កត្តាកិហាទិ អកិហរិ ឃុតិ អកិហរិតត្ថា កត្តំ អកិហរិ ឃុៈ បហឹតេតាតិ ក្តូតេយតៈ បហត្វាតិ បហរេត្វាៈ បត្តរេប្បត្វាតិ ឃុ្ក តរេប្បត្វា, បរិបុណ្ណំ ឃុហិតំ ឃាចតត្វំ ពត្វាៈ បរ្យេចាររត្វាតិ ឃុ្ក បចាររត្វា, អលំ អលត្តិ ហត្វបត្ថាយ បដិក្ខិបរេបត្វាៈ ក្សុត្តាចិត្តិ ក្សុត្តចត្តំៈ ខ្លតិតបត្តបិលិត្តិ បត្តរេតា ខ្លតិតបិលិ, អបតិតហត្តិត្តិ ទុត្តំ ហោតិៈ "ខ្លតិត្តបត្តបិលិ"ត្តិបិ បិរេធា, តស្សរេត្វា, ខ្លតិត្តំ តាតាក្សុតំ បត្តំ បិលិរេតា អស្សាតិ ខ្លតិត្តបត្តបិលិៈ តំ ខ្លតិត្តបត្តបិលិ, ហរេត្វ ច បត្តត្ថា ឆោចិត្វា ឲុពយរត្ត បត្តំ តិក្ខិបិត្វា តិមិត្ថត្តិ អរេត្វាៈ ឲុពយត្តិ តិមីខីតិ កបចត្តំ ឲុចិក្សុតំ ខាត្វា ឲុពប្បិ ខ្លពារេយ តិមីខីតិ អរេត្វាៈ បុត្ថាព្កាតិ ឃំ ត្តុយប្បិ ខារេត បុត្ថា, អាឃតិ ចិបិពក្កត្តាតិ អរេត្វាៈ បុត្ថាយហឹតិ ចិបិពក្កត្តាត់រេយច បរិចាររេាៈ តំ ខាឃពាត់ ឃុលាយ ហោតុតិ តំ ត្តុរេយដំ លិធ្វិចិត់ ឃុលត្វាយ ហោតុៈ ត្ថខំ ពិរ រេបា អហំ បត្ថាខិរេតា តាយ, បត្ថាខិរេតត ច ត ឃុត្តំ អត្តរេតា ខាត់ តិឃ្យារេតតុត្តិ រេតបំ តិឃ្យារេតត្តា ឲុចយាហៈ អច កបចា ឃ្យ្ហា លិធ្វឹហិ បច្ចការ្ស ខិត្តំ, ត កបចរេតាៈ បច្ចរេពត បត កបចរេតា ខិត្តំ, តប្ប្ហា តយត្វំ ខីបរត្តា ឃំ រេតា, អត្តិរេចស្សតាតិអាខិយាហៈ ត្តុតិ កបចា តិពល្ហស្ស យរេតត ចិតារេយច អត្តរេតា ខិត្តំ ឆត្តិលំ តិពល្ហស្ស តិឃ្យារេតបិ, បា ចស្ស អតាពរេត ចារបតា កចិស្សតីតិៈ

បបព្ចាឃុឆតិយា យប្តិ្ហតិកាយព្កចាយ

ក្សុឲអបច្ចការុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតាៈ

៤ៈ យហាបច្ចការុត្តចណ្ណតា

៦៤៣ៈ ឲុចំរេយ ឃុតត្តិ យហាបច្ចការុត្តៈ តត្វ ឲុកំ បរយត្តិ ច រេតត រេលា បត បរយរេយតាតិ ច បុត្ថាលាបរយត្តិ ច តីហិ បឆេហិ ឲុពោច បរយរេយា ទុរេត្វាៈ កិត្លិតតិព្យាចត្តបដិបត្តិ ពត្វា យុលំ ឆោចិត្វា បត្តឌឹចរេយាខាយ រេចតិឃំ ចត្តិត្វា ពតាទំ ពាយំ បចិបិស្សាយាតិ ចិតក្កាយាឲអពោ ផិតការេលិ តាយ ហោតិៈ កបចា ឲុចទូរេប បរយរេយ រេត្តទុបដ្ឋិ តិចាររេបត្វា ពាយចាត្ថត់ ចត្តិ្តត្វា បំឃុក្លលឌីចទំ ឲុកំ បិទូបិត្វា ពត្លកុឌិរេតា តិត្លិឲ កិត្លុបដ្ឋិបទិទុរេតា ពត្លកុឌិបយុរេត អដ្ឋាបិៈ តំ បត្តាយ, – "ឲុកំ បរយត្តិ ច រេតត រេលា បត បរយរេយតាតិ ច បុត្ថាលាបរយ"ត្តិ ច ទុត្តំៈ បចិបិតុការេយាតិ បិណ្ណាយ បចិបិស្សាយីតិ ឲុចំ ពតបត្តិដ្ឋារេតាៈ រេតុបបត្តាយីតិ ពប្ហា ក្តូបបត្តាយីតិ? ចាខាររោបតត្ថ្យាបរេយតៈ ឲុចំ ពិរស្ស អរេហាបិ – "បុរេត្ថបិហំ អបល្តិតតាយ បពលំ រេចបាលិបរិបំ ពរេហត្វា បរយហស្ស រពាតយស្ស បត្តិពំ ពត្វា បរិបរេត្យេយត្ត ខាររេតាៈ ត្តុខាតិ តធា អពត្វា ឲុពរេពាច ពត្វា ចាឆំ អាររោបរេស្សាយិៈ ឃតិ បរយហំ រពាតយំ បររាឆេតុំ បត្តិស្សាយិ,

អត្តនោ លទ្ធិ ឋបេត្វា ឥមំ ករិស្សាមិ៍ យទិ សមណស្ស គោតមស្ស ឌរយា កចិស្សតិ, អត្ថការេ តត្ថ ចិយ ត រោកាចិ ឌាតិស្សតី”តិ តិក្ខាបច្ចាតាយ ករេហត្វា ត្តយិតា ចាគ្គ្យានរេយត ក្ខបនក្កមិ៍

អត្យាគយ្យ ក្ខបិកាយាតិ សត្ថកស្ស តិកាណ្ហបុត្តស្ស អត្យាគយ្យ បជិត្ថ៍ រេឆរស្ស គិរស្ស ឲចំ អរេហាសិ – “កកចតិ យុហុត្តំ តិសិរេត្ត ព្យុទ្ធដស្សតំ ឆមូស្សចតត្ថា លកិស្សតិ៍ តឌស្ស ឌីឈរេត្តំ ហិតាយ ស្វាយ សំចត្តិស្សតី”តិ៍ តស្វា កកចត្តំ យាចិត្វា បំស្វាកូលឌីចរំ ចត្យាក្កាលំ បញ្ញាបេត្វា តិសីធត្យ កកចាតិ អាហ៍ “គារលំ អាតរេត្ថា ចធតី”តិ សល្លរេក្ខត្វា តិសីឌិ កកចា បញ្ញាទេត្វា អាសេតា៍ កកចត្តំ ឲតធរេចាចាតិ ឃំ បត បច្ចា ឈ្ខចដ្ឋិកសាទំ កត្វា អាឌាយ អាកតោតា តំ ជរេបត្វា បស្សេត តាច បរិហរេត្តា ឲតំ សត្តិ, រេកា រេកាតយាតិអាឌិចចតំ អរេចាច៍

១៩៣៍ ឲ្យុសត្តិ ហិ រេត, រេកា រេកាតយាតិ រេត សយលាព្រាហ្មលា សរីរេ ក្ខប្យត្តំ សារីរិកំ ឌុក្ខំ រេចឌតំ ឲ្យុសត្តិ លកត្តិ, អត្យកចត្តីតិ អរេត្វា៍ ក្ខាទុក្ខយុទាតិ ល្យុកតក្ខាទុកាធរេចា, ក្ខាទុចឆ្ពតាតិ អរេត្វា៍ ចិយ្យាយត្វចរេសត បតេត្វ កចិស្សតីតិ អតាកាតចចតំ គតំ៍ កាយត្តយំ រេហាតីតិ កាយាត្យាគតំ រេហាតិ កាយស្ស ចសចត្តិ៍ កាយកាចតាតិ បត ចិបស្សតា ឲ្យុត្ថតិ, តាយ ចិត្តចិរេក្ខបំ បិបុលរេត្តា តាយ តត្តិ, ត្តតិ តិករេណ្ហា អសត្តិ អក្វតំ ឃំ តត្តិ, តរេឌចាហ៍ ចិត្តកាចតាតិបិ សយរេធា ឲ្យុត្ថតិ, សយាឌិយុត្តស្ស ច បុក្កលស្ស ក្ខាទុក្ខយាឌរេយា តាយ តត្តិ, ត្តតិ តិករេណ្ហា ត្តងំ អក្វតរេយច អាហ៍ អដ្ឋកចាយំ បត ឲ្យុត្តំ – “យរេឆច ‘ក្វតបុត្តត្តិ ចត្វា ក្ខាទុក្ខយុទាបិ តាយ កចិស្សតី’តិអាឌីតិ ចធរេតា អតាកាតទ្វបំ ត សរេយតិ, តធា អរេត្វាបិ ត សរេយតិ, អសត្តិ អក្វតំ ឃំ តត្តិ, តំ គរេឆតី”តិ៍

រេតា កាយកាចតត្តិ បច្ចាតបតប្យតាឌិ អត្តកិលយធាត្យរេយាកំ សត្ថាយាហ៍ អយច្ចារេតសំ កាយកាចតា តាយ៍ គិ បត រេសា ឌិស្វា ឲចយាហ? រេសា គិរ ឌិចាឌិចស្ស ចិហាទំ អាកច្ឆតិ, តស្មិំ រេលា បត សយរេយ កិក្ខូ បត្តឌីចរំ បដិសារេយត្វា អត្តរេតា អត្តរេតា រេត្តិដ្ឋាតឌិចាដ្ឋារេតស្វ បដិសល្លាតំ ក្ខបកច្ឆត្តិ៍ រេសា រេត បដិសល្លីរេត ឌិស្វា ចិត្តកាចតាយត្តំ ឲរេត អត្យយុញ្ញាត្តិ, កាយកាចតា បរេតរេតសំ តត្តីតិ យញ្ញាយារេតា ឲចយាហ៍

១៩៩៍ អឆ តំ កកចា អត្យយុញ្ញាត្តា គិត្តិ បត រេត, អក្កិរេចស្សត, កាយកាចតា ស្វតាតិ អាហ៍ រេសា តំ ចិត្វារេរត្តា រេសឃ្យឆិធំ, តរេត្ថា ចរេត្ថាតិអាឌិយាហ៍ តត្វ តរេត្ថាតិ តស្ស តាយំ៍ ចរេត្ថាតិ រេកាត្តំ៍ គិរេសាតិ តាយំ៍ សំគិរេត្ថាតិ រេកាត្តំ៍ យក្ខលិរេកាសារេលិ រេហដ្ឋា អាករេតាច៍ ឲរេតតិ ឲរេត តរេយា ឌតា, រេត គិរ គិលិដ្ឋតបិតំ យត្វកបត្វា អរេហសុំ៍ ក្ខត្យអារាតិ ក្ខត្យអារាតីតិ បណីតាតិ បណីតាតិ៍ ការេហត្តិ តាយាតិ ឆាលំ គណ្យារេបត្តិ តាយ៍ ទ្រ្វារេហត្តីតិ ចរេឆ្ពត្តិ៍ រេយរេឌត្តីតិ ឌាតរេយធំ គរេទាត្តិ៍ បុរិមំ បហាយាតិ បុរិមំ ឌុក្ខរេកាទំ បហាយ៍ បច្ឆា ក្ខបចិតត្តីតិ បច្ឆា ក្ខត្យអារលាធតីយាឌីហិ សត្តរេប្យត្តិ, ចរេឆ្ពត្តិ៍ អាចយាបចរេយា រេហាតីតិ ចឌ្ឍិ ច អចឌ្ឍិ ច រេហាតិ, ត្តតិ ត្តយស្ស កាយស្ស ការេលត ចឌ្ឍិ, ការេលត បរិហាតីតិ ចឌ្ឍិបរិហាតិយត្វរេយច បញ្ញាយតិ, កាយកាចតា បត ត បញ្ញាយតីតិ ឋបេត្វា ចិត្តកាចតំ បុច្ឆរេត្តា, “គិត្តិ បត រេត, អក្កិរេចស្សត, ចិត្តកាចតា ស្វតា”តិ អាហ៍ ត សយ្យាយាសីតិ សយ្យារេឌត្វា គរេឆតុំ តាសក្ខ, យធា តំ ឆាលបុត្យជ្ជរេតា៍

១៩៤០៍ គុរេតាបត តត្តិ រេយា តុំ ឲចំ ឈ្ខត្យអាទិកំ ឌុក្ខាលំ កាយកាចតំ ត ឌាតាសិ? រេសា តុំ គុរេតា សលំ្យាស្យលុយំ ចិត្តកាចតំ ឌាតិស្សសីតិ៍

ឥមស្មិំ បន ឋានេ ចោតភាលយត្ថេរោ, “អព្ភុទ្ធច្ឆតំ នាមេតំ បទ”ន្តិ ពីឋតិ ឋបេត្វា បណ្ណមិតំ អារភិ. អថ តំ មហាសីវត្ថេរោ អាហ – “ទិស្សតិ, ភិក្ខវេ, ឥមស្ស ចាតុមហាភូតិកស្ស កាយស្ស អាចយោបិ អបចយោបិ អាទានម្បិ និក្ខេបនម្បី”តិ (សំ. និ. ២.៦២). តំ វត្វា សល្លក្ខេសិ – “ឱឡារិកំ កាយំ បរិគ្គណ្ហន្តស្ស ឧប្បន្នវិបស្សនា ឱឡារិកាតិ ចត្តុ ចជតី”តិ.

១៦៥. សុខសារាគីតិ សុខសារាគេន សមន្នាគតោ. សុខាយ វេទនាយ និរោធា ឧប្បជ្ជតិ ទុក្ខា វេទនាតិ ន អនន្តរា ឧប្បជ្ជតិ, សុខទុក្ខានញ្ហិ អនន្តរបច្ចយតា បដ្ឋានេ (បដ្ឋា. ១.១.៣៣-៣៦) បដិសិទ្ធា. យស្មា បន សុខេ អនិរុទ្ធេ ទុក្ខំ ឧប្បជ្ជតិ, តស្មា ឥទំ វុត្តំ. បរិយាទាយ តិដ្ឋតីតិ ខេបេត្វា គហេត្វា តិដ្ឋតិ. ឧភតោបក្ខន្តិ សុខំ ឯកំ បក្ខំ ទុក្ខំ ឯកំ បក្ខំ ឧភតោបក្ខំ ហុត្វា.

១៦៧. ឧប្បន្នាបិ សុខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ, ភាវិតត្តា កាយស្ស. ឧប្បន្នាបិ ទុក្ខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ, ភាវិតត្តា ចិត្តស្សាតិ ឯត្ថ កាយភាវនា វិបស្សនា, ចិត្តភាវនា សមាធិ. វិបស្សនា ច សុខស្ស បច្ចនីកា, ទុក្ខស្ស អាសន្នា. សមាធិ ទុក្ខស្ស បច្ចនីកោ, សុខស្ស អាសន្នោ. កថំ? វិបស្សនំ បដ្ឋបេត្វា និសិន្នស្ស ហិ អទ្ធានេ គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ តត្ថ តត្ថ អគ្គិដ្ឋានំ វិយ ហោតិ, កច្ឆេហិ សេទា មុច្ចន្តិ, មត្ថកតោ ឧសុមវដ្ដិដ្ឋានំ វិយ ហោតីតិ ចិត្តំ ហញ្ញតិ វិហញ្ញតិ វិប្ផន្ទតិ. ឯវំ តាវ វិបស្សនា សុខស្ស បច្ចនីកា, ទុក្ខស្ស អាសន្នា. ឧប្បន្នេ បន កាយិកេ វា ចេតសិកេ វា ទុក្ខេ តំ ទុក្ខំ វិក្ខម្ភេត្វា សមាបត្តិំ សមាបន្នស្ស សមាបត្តិក្ខណេ ទុក្ខំ ទូរាបគតំ ហោតិ, អនប្បកំ សុខំ ឱក្កមតិ. ឯវំ សមាធិ ទុក្ខស្ស បច្ចនីកោ, សុខស្ស អាសន្នោ. យថា វិបស្សនា សុខស្ស បច្ចនីកា, ទុក្ខស្ស អាសន្នា, ន តថា សមាធិ. យថា សមាធិ ទុក្ខស្ស បច្ចនីកោ, សុខស្ស អាសន្នោ, ន ច តថា វិបស្សនាតិ. តេន វុត្តំ – “ឧប្បន្នាបិ សុខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ, ភាវិតត្តា កាយស្ស. ឧប្បន្នាបិ ទុក្ខា វេទនា ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ, ភាវិតត្តា ចិត្តស្សា”តិ.

១៧០. អាសជ្ជោបនីយាតិ គុណេ ឃដ្ដេត្វា ចេវ ឧបនេត្វា ច. តំ វត មេតិ តំ វត មម ចិត្តំ.

១៧១. កិញ្ចេតោ និយា, អគ្គិវេស្សនាតិ, អគ្គិវេស្សន, កិំ ន ភវិស្សតិ, ភវិស្សតេវ, យា វុត្តំ សញ្ញា ហោតិ, សុខុមេន មេ សុខាបិ ទុក្ខាបិ វេទនា, សុខុមាយ បនស្សា អហំ ចិត្តំ បរិយាទាយ ឋាតុំ ន ទេមិ. ឧភយត្ថ បការេន សុបិ បសាទានំ ឆប្បញ្ញាសំ ធម្មានំ ... ... ទុក្ខានំ ... ... បុព្ពេ សហស្សានិ ... ... ឯវំ អាហ, អគ្គិវេស្សន, បុព្ពេ សទ្ធាសា...បេ... តទ្ធេ និហិតំ, អសមិតំ បដាភាយាតិ ឥមំ សត្ថុ ទេសនំ បរិហារិស្សតិ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ. អយំ បន វិសេសោ, តត្ថ ទោមនស្សំ ខិប្បំ, ឥធ ទុក្ខការិកា.

១៧៣. អល្លីនន្តិ អល្លំ ឧច្ចារណំ. សម្មុតន្តិ សមិទំ. ការេយ្យាតិ វត្វការេយ្យ. អស្មិមានាតិ អសម្ភាវិតា. កាយទុក្ខន្តិ អាទីហិ កិលេសការេហិ ទុក្ខារម្មណេហិ ទុក្ខា. និស្សរណារម្មណេហិ សន្តោ. បញ្ញារម្មណេហិ បញ្ញា. វិបស្សនារម្មណេហិ វិបស្សនា. អត្ថវសេន បរិញ្ញា ហោតិ ចេតិតព្ពា. ឧបក្កមិកាតិ ឧបក្កមនិព្ពត្តា. តាណាយ តស្សតាយ អត្តនោ ចេតនាយាតិ សព្ពា លោកុត្តរមគ្គេនេវ.

ឋានំ បនេត្ថ ឱបម្មសំសន្ទនំ – អស្ល សលិទំ ឋានុប្បន្នកេដ្ឋិ ចិយ ហិ កិលេសកាមេយត ចត្តុកាយតោ អតិស្សជបុក្កលិ។ ឋានកេ បក្លិត្តកាទេចា ចិយ កិលេសកាមេយត ពិត្តូតា; យត្ថេតតាបិ អក្កិតោ អតកិតិដ្ឋាតូតំ ចិយ កិលេសកាមេយត ចត្តុកាយតោ អតិស្សជាតំ ឱបក្កមិកាហិ ទេចតាហិ លោកុត្តរមក្កស្ស អតឆិកទេយា។ អយត្ថេតតាបិ អក្កិតោ អតកិតិដ្ឋាតូតំ ចិយ តេចសំ បុក្កលិតំ ចិតាបិ ឱបក្កមិកាហិ ទេចតាហិ លោកុត្តរមក្កស្ស អតឆិកទេយា។ ទុតិទ័យាបយាបិ ឋាមិតាច តទេយត ទេចឌិពន្ឋា។ អយំ បត ចិទេសទេសា, បុរិមា សបុត្តកទិយបន្តាន្ថាយ ឋាបយា; បច្ឆិមា ទ្រាហុលាឆម្ពិកបន្តាន្ថាយ។

១លិ៩។ ពតិទ័យាបយាយ ទោកាញអាបត្តិ លិត្ថសិតេហំ តិទាបំ។ ឆទេល តិក្លិតូតិ បន្ទាពឆទេល ចា ក្ញមិឆទេល ចា តិក្លិត្តំ។ ឲត្ថាបិ ឋានំ ឱបម្មសំសន្ទនំ – ឞុក្លទោកាញអាបកេដ្ឋិ ចិយ ហិ កិលេសកាមេយត ចត្តុកាយតោ តិស្សជបុក្កលិ, អាទកា ឋានកា ឆទេល តិក្លិត្តកាទេចា ចិយ កិលេសកាមេយត អតិត្តូតា។ យត្ថេតតាបិ អក្កិតោ អកិតិដ្ឋាតូតំ ចិយ កិលេសកាមេយត ចត្តុកាយតោ តិស្សជាតំ អត្កទាកាសិកតេសន្ថិកាឌិចទេសត ឱបក្កមិកាហិបិ ទេចតាហិ លោកុត្តរមក្កស្ស អឆិកទេយា។ អន្ទាស្ស ទុក្លស្ស ឞុក្លសាលាយ សច្ឆិ ឈិសតមទត្តតេច អក្កិតោ អកិតិដ្ឋាតូតំ ចិយ ចិតាបិ ឱបក្កមិកាហិ ទេចតាហិ ឞុលាទេយច បឌិបតាយ លោកុត្តរមក្កស្ស អឆិកទេយាតិ។ អយំ ឋាបយា កកចតា អត្តតោ អត្តាយ អាហជិ។

១លិលិ។ ឋានាតិ អត្តតោ ទុក្កទកាទិកំ ឌទេស្សទេត្តា, ពស្ស យឃ្មត្តិអាឌិយាហ។ កិ បត កកចា ទុក្កទំ អកត្វា ញទេន្ថ កចិតុំ ត សមេត្វាតិ? កត្វាបិ អកត្វាបិ សមេត្វាច។ អឆ កស្មា អកាសីតិ? សទេចកស្ស លោកស្ស អត្តតោ បទក្កមំ ឌទេស្សស្សាមិ។ ទេសា ច មំ ចីទិយតិមូឆតក្យុទោហា ហាទេសស្សតីតិ។ បិសាទេឌ តិសិទេន្នាទេយច ហិ បទេចលិអាកតំ ទន្ថំ លកិត្វាបិ ពត្តិទេយា ត តឆាបមុឌិតោ ទេហាតិ, យឆា ពលកាយំ កទេហត្វា សក្កាទេយ ទេត្វ ពទេយា សម្យហាទេទ ឌត្វា អមិត្តមឆតំ កត្វា បត្តទន្ថា។ ឲចំ បត្តទន្ថស្ស ហិ ទន្ថសិទិ អត្យកចត្តស្ស បទិសំ ឱលោកេត្វា អត្តតោ បទក្កមំ អត្យស្សរិត្វា, “អម្យកដ្ឋាទេត អម្យកកម្មំ កត្វា អម្យកញ្ញា អម្យកញ្ញា អមិត្តំ ឲចំ ចិដ្ឋិត្វា ឲចំ បហរិត្វា ឋាមំ ទន្ថសិទិ បត្តាម្ហិ”តិ ចិត្តយទោ ពលចទេសាយតស្សំ ឋាបជ្ជតិ។ ឲចទេមចំ កកចាបិ សទេចកស្ស លោកស្ស បទក្កមំ ឌទេស្សស្សាមិ, ទេសា ហិ មំ បទក្កទេយា អតិចិយ ហាទេសស្សតិ, ទេសាយតស្សំ ឋាប្បាទេឌស្សតីតិ ទុក្កទយកាសិ។

អបិច បច្ឆិមំ ឌតតំ អត្យកម្យយាទេតាបិ អកាសិទេយច, បច្ឆិមា ហិ ឌតតា សម្មាសម្ពុទ្ធេ កម្យសតាសហស្សាឆិកាតិ ចត្តារិ អសទេខ្យ្យាតិ បិទមិទេយា ឞុទេត្វាបិ បធាតំ បឌហិត្វាច សព្ទាញ្ញុតញ្ញាណំ បទេត្តា, កិមង្គំ បត មយត្តិ បធាតចីទិយំ កត្តព្ទំ មញ្ញិស្សតិ; ឲចំ សទេត្ត ពិប្បទេមច ឌាតិជរាមរណស្ស អត្តំ ករិស្សតីតិ បច្ឆិមំ ឌតតំ អត្យកម្យយាទេតា អកាសិទេយច។

ឌទេត្តកិឌត្តមាឆាយាតិ ទេហដ្ឋាឌទេត្ត ឋាបរិឌត្តំ ឌទេបត្វា។ ទេចតសា ចិត្តត្តិ ក្យុសលចិទេត្តត អក្យុសលចិត្តំ។ អកិតិក្កទេហាយ្យត្តិ តិក្កទេហាយ្យំ។ អកិតិប្បីឡឲយ្យត្តិ តិប្បីឡឲយ្យំ។ អកិសន្តាបេយ្យត្តិ តាបេត្វា ចីទិយតិមូឆតំ កទេយ្យំ។ សាទេទ្ធាតិ សឌទទេចា។ បធាតាកិត្យត្តស្សាតិ បធាទេតត អកិត្យត្តស្ស, ចិទ្ធស្ស សទេតាតិ អទេត្ថា។

ឲ្លិ៍បៈអប្បាណកត្តិ តិរស្សារស់ៈ កយ្ញុរកក្កុរិយាតិ កយ្ញុរស្ស កក្កុរតាឡូឡយាៈ ឞិរេចឥតា ហោត្តឹតិ ក្យុតោឌិ តិក្លូយិតុំ អលកយារតហិ ចារេតហិ រយ្ដ្ឋាបិតា ពាលចតិយោ ឞិរេចឥតា ហោត្តិៈ ឞិរេចឆ៌ ឥរេឥឈ្យាតិ ឞិរេចឆត៌ ឥរេឥឈ្យៈ ឥេចតាតិ ឥៅឆិរត្តស្ស ចក្កយតកោឌឺ យំ បណ្ណយាលបរិចេណរាយត្តា ច អឆិចត្វា ឥេចតាៈ

តទា កិរ ឥៅឆិរត្តស្ស អឆិយត្ត កាឃឥាហេ ង្គប្យត្ត យុ្ឋា ង្គឥបិឌ៌ៈ រោ ចក្កយេច តិរិត្ត ហុត្វា បបតិៈ ត៌ ឌិស្វា ឥេចតា ឲចយាហ៌រុ – “ចិហារោរត្វច រោ អរហតោ”តិ, “អរហត្តា តាយ ឲចរុ្ទបិ ហោត្តិ យតកាលិរា”តិ លច្ឆិយា ចឥត្តិៈ តត្វ យា ឥេចតា “កាលក្កតោ”តិ អាហ៌រុ, តា កត្វា រុត្ត្ឋាឥតយហារាឌស្ស អារោចេរុំ – “ត្យុ្យាក៌ បុត្តា កាលក្កតោ”តិៈ យយ បុត្តា ត្យុត្ថា ហុត្វា កាលក្កតោ, តោ អហុត្វាតិ? ត្យុត្ថា កចិត៌ តាយក្លិ, បឆាតក្ខយិយំយេច បតិត្វា កាលក្កតោតិៈ តាហ៌ រដ្ឋហាយិ, យយ បុត្តស្ស ឥៅឆិ អបត្វា កាលក្កិរិយា តាយ តត្វីតិៈ

អបរកាកេ រយ្ញុរយ្ញុត្ថស្ស ឆយ្ញុចក្កិ បចត្តុត្វា អត្យុបុត្តត រាឌកហ៌ កត្វា កបិលចត្វុ អត្យុប្តត្តស្ស រុត្ត្ឋាឥតយហារាឌា បត្តិ កហេត្វា បិរាឆ៌ អារោរេបត្វា យាក្យួចក្កិ ឥត្វា អត្តរាកត្តុរយេឃ ឲតយត្វុ អារោចេរិ – ត្យុ្យាក៌ កកចា បឆាតករោណកាលេ ឥេចតា អាកត្វា, “បុត្តា តេ, យហារាឌ, កាលក្កតោ”តិ អាហ៌រុ្ទតិៈ កិ៍ រដ្ឋហរិ យហារាឌាតិ? ត កកចា រដ្ឋហិត្តិៈ ត្តឥាតិ, យហារាឌ, រុបិតប្បិក្កហណេតា បដ្ឋាយ អត្ថុរិយាតិ បរ្យុត្តា កិ៍ រដ្ឋហិស្សរិ? អហយ្យិ ត្យុត្ថា ឌាតោ, ត្វយ្យិ ត្យុត្ថបិតា ឌាតោ, បុត្ត បត យយ៉្យា អបរិបក្កេ ញាណេ ឥៅឆិចរិយំ ចរត្តស្ស ឆយ្ញុបិលក្យុរាកាលេបិ រិប្យ៌ ង្កកុហេត៌ កតស្ស, “ត្យុ្យាក៌ បុត្តា ឆយ្ញុបិលក្យុរោ កាលក្កតោ, ត្តឥយស្ស អឌ្ជី”តិ ឲត្យអកឌ្ជិ អាហរិត្វា ឥស្សរុំ, តទាបិ ត្យុយ្យ“យយ បុត្តស្ស អត្តរាយរណ៌ តាយ តត្វិ, តាហ៌ រដ្ឋហាយិ”តិ អចោត្វុត្វ, យហារាឌាតិ ត្តយិស្សា អដ្ឋុប្បត្តិយា កកចា យហាឆយ្ញុបិលឌាតក៌ កចេឆិៈ

ឲ្លិ៍ដៈយាតោ ត្វុ យារិរាតិ រយ្យិយាឃយាតា អាហ៌រុៈ ឥេចតាត៌ កិរាយំ បិឃយតាបចោហារោ, ឃឌិឆ៌ យារិរាតិៈ អឌឌ្ជិតត្តិ អកោឌត៌ៈ ហលត្តិ ចឥាយិតិ អលត្តិ ចឥាយិ, អល៌ ត្តយិតា ឲចិ៌ យា កិរិត្វ, ឃារេបស្សាយហត្តិ ឲចិ៌ បឌិរេឆយិតិ អត្វាៈ

ឲ្យប័០-ឲៈយក្កុរត្ថីតិ យក្កុរយត្ថ្ឋចិៈ ឲតាច បរយត្តិ តារយ្យិ ចេឥតាតយេត៌ឃេច បរយំ, ង្គត្តយំ បយាល៌ៈ បិត្យុ រក្កស្ស កយ្ញុត្តុ…បេ… បឆយំ ឆារាត៌ ង្គបរយ្យុឌ្ជ ចិហរិតាតិ រត្តាា កិរ ចប្បយក្កលឌិចរោ តាយ ហោតិ, តទា អតេកប្បការ៌ ណាឥតឹយំ កោឌតឹយំ បឌិយារេត្តិៈ តការចីឆិយោ រោឆារេបត្វា បុណ្ណឈេឌ ឆបិរេបត្វា ឆឌបឌិកាឥយោ ង្គស្សារេបត្វា រកលតការ៌ ឥេចចិយាត៌ ចិឃ អលក្កតោត្តិៈ រត្ត ឥាយកយ្ញុករាឥយោ អហតចត្វុតិចត្វា កត្ថយាលិឌិបឌិយល្ថិតា រាឌក្យុលេ រត្តុបតត្តិៈ រត្តាា កយ្ញុត្ត តក្កលរតរហស្សុំ ឃោឌីឃតិៈ តរ្យុិ បត ឌិចរេ ឲពេត ង្កាត៌ អដ្ឋរត៌ ឃោឌត្តិៈ រត្តតក្កលិតិ រឆ្ថិ ពាលិពាដ្ឋរស្យុិឃោរត្តហិ ឌាល្យុស្សាលិស្ស រេឆា ចិឃ រឌតបរិក្លិត្តាតិ ហោត្តិៈ រត្តាា អាលយ្អតតក្កល៌ រត្តរុចណ្ណបរិក្លិត្តុ ហោតិៈ ពាលិពាដ្ឋាត៌ រិក្កាតិបិ រស្យុិបតោឥាបិ រុចណ្ណបរិក្លិត្តា ហោត្តិៈ រាឌា យហាបរិចារេត តិក្លូយត្តា បុត្តុ កហេត្វា អកយាសិៈ

កម្មន្តដ្ឋានេ ឯកោ ជម្ពុរុក្ខោ ពហលបត្តបលាសោ សន្ទច្ឆាយោ អហោសិ។ តស្ស ហេដ្ឋា កុមារស្ស សយនំ បញ្ញាបេត្វា ឧបរិ សុវណ្ណតារកខចិតំ វិតានំ ពន្ធាបេត្វា សាណិបាការេន បរិក្ខិបាបេត្វា អារក្ខំ ឋបេត្វា រាជា សព្ពាលង្ការំ អលង្ករិត្វា អមច្ចគណបរិវុតោ នង្គលករណដ្ឋានំ អគមាសិ។ តត្ថ រាជា សុវណ្ណនង្គលំ គណ្ហាតិ។ អមច្ចា ឯកេនូនអដ្ឋសតរជតនង្គលានិ គហេត្វា ឥតោ ចិតោ ច កសន្តិ។ រាជា បន ឱរតោ បារំ គច្ឆតិ, បារតោ វា ឱរំ គច្ឆតិ។ ឯតស្មិំ ឋានេ មហាសម្បត្តិ ហោតិ, ពោធិសត្តំ បរិវារេត្វា និសិន្នា ធាតិយោ រញ្ញោ សម្បត្តិំ បស្សិស្សាមាតិ អន្តោសាណិតោ ពហិ និក្ខន្តា។ ពោធិសត្តោ ឥតោ ចិតោ ច ឱលោកេន្តោ កញ្ចិ អទិស្វា វេគេន ឧដ្ឋាយ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា អានាបានេ បរិគ្គហេត្វា បឋមជ្ឈានំ និព្ពត្តេសិ។ ធាតិយោ ខជ្ជភោជ្ជន្តរេ វិចរមានា ថោកំ ចិរាយិំសុ, សេសរុក្ខានំ ឆាយា និវត្តា, តស្ស បន រុក្ខស្ស បរិមណ្ឌលា ហុត្វា អដ្ឋាសិ។ ធាតិយោ អយ្យបុត្តោ ឯកកោតិ វេគេន សាណិំ ឧក្ខិបិត្វា អន្តោ បវិសមានា ពោធិសត្តំ សយនេ បល្លង្កេន និសិន្នំ តញ្ច បាដិហារិយំ ទិស្វា គន្ត្វា រញ្ញោ អារោចយិំសុ – “កុមារោ ទេវ, ឯវំ និសិន្នោ អញ្ញេសំ រុក្ខានំ ឆាយា និវត្តា, ជម្ពុរុក្ខស្ស បរិមណ្ឌលា ឋិតា”តិ។ រាជា វេគេនាគន្ត្វា បាដិហារិយំ ទិស្វា, “ឥទំ តេ, តាត, ទុតិយំ វន្ទន”ន្តិ បុត្តំ វន្ទិ។ ឥទមេត្ថ សន្ធាយ វុត្តំ – “បិតុ សក្កស្ស កម្មន្តេ...បេ... បឋមជ្ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរិតា”តិ។ សិយា នុ ខោ ឯសោ មគ្គោ ពោធាយាតិ ភវេយ្យ នុ ខោ ឯតំ អានាបានស្សតិបឋមជ្ឈានំ ពុជ្ឈនត្ថាយ មគ្គោតិ។ សតានុសារិវិញ្ញាណន្តិ នយិទំ ពោធាយ មគ្គោ ភវិស្សតិ, អានាបានស្សតិបឋមជ្ឈានំ បន ភវិស្សតីតិ ឯវំ ឯកំ ទ្វេ វារេ ឧប្បន្នសតិយា អនន្តរំ ឧប្បន្នវិញ្ញាណំ សតានុសារិវិញ្ញាណំ នាម។ យំ តំ សុខន្តិ យំ តំ អានាបានស្សតិបឋមជ្ឈានសុខំ។

៣៤២. បច្ចុបដ្ឋិតា ហោន្តីតិ បណ្ណសាលបរិវេណសម្មជ្ជនាទិវត្តករណេន ឧបដ្ឋិតា ហោន្តិ។ ពាហុល្លិកោតិ បច្ចយពាហុល្លិកោ។ អាវត្តោ ពាហុល្លាយាតិ រសគិទ្ធោ ហុត្វា បណីតបិណ្ឌបាតាទីនំ អត្ថាយ អាវត្តោ។ និព្ពិជ្ជ បក្កមិំសូតិ ឧក្កណ្ឋិត្វា ធម្មនិយាមេនេវ បក្កន្តា ពោធិសត្តស្ស សម្ពោធិំ បត្តកាលេ កាយវិវេកស្ស ឱកាសទានត្ថំ ធម្មតាយ គតា។ គច្ឆន្តា ច អញ្ញដ្ឋានំ អគន្ត្វា ពារាណសិមេវ អគមំសុ។ ពោធិសត្តោ តេសុ គតេសុ អឌ្ឍមាសំ កាយវិវេកំ លភិត្វា ពោធិមណ្ឌេ អបរាជិតបល្លង្កេ និសីទិត្វា សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ បដិវិជ្ឈិ។

៣៤៣. វិវិច្ចេវ កាមេហីតិអាទិ ភយភេរវេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

៣៤៤. អភិជានាមិ ខោ បនាហន្តិ អយំ បាដិយេក្កោ អនុសន្ធិ។ និគណ្ឋោ កិរ ចិន្តេសិ – “អហំ សមណំ គោតមំ ឯកំ បញ្ហំ បុច្ឆិំ។ សមណោ គោតមោ ‘អបរាបិ មំ, អគ្គិវេស្សន, អបរាបិ មំ, អគ្គិវេស្សនា’តិ បរិយោសានំ អទស្សេត្វា កថេតិយេវ។ កុបិតោ នុ ខោ”តិ? អថ ភគវា, អគ្គិវេស្សន , តថាគតេ អនេកសតាយ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេន្តេ កុបិតោ សមណោ គោតមោតិ ឯកោបិ វត្តា នត្ថិ, បរេសំ ពោធនត្ថាយ បដិពុជ្ឈនត្ថាយ ឯវ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតីតិ ទស្សេន្តោ ឥមំ ធម្មទេសនំ អារភិ។ តត្ថ អារព្ភាតិ សន្ធាយ។ យាវទេវាតិ បយោជនវិធិបរិច្ឆេទនិយមនំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – បរេសំ វិញ្ញាបនមេវ តថាគតស្ស ធម្មទេសនាយ បយោជនំ, តស្មា ន ឯកស្សេវ ទេសេតិ, យត្តកា វិញ្ញាតារោ អត្ថិ, សព្ពេសំ ទេសេតីតិ។ តស្មិំយេវ បុរិមស្មិន្តិ ឥមិនា កិំ ទស្សេតីតិ? សច្ចកោ កិរ ចិន្តេសិ – “សមណោ គោតមោ អភិរូបោបិ បាសាទិកោ សុផុសិតំ ទន្តាវរណំ, ជិវ្ហា មុទុកា, មធុរំ វាក្ករណំ, បរិសំ រញ្ជេន្តោ មញ្ញេ វិចរតិ, អន្តោ បនស្ស

ចិត្តេកគ្គតា តត្ថិ”តិ។ អថ ករចា, អក្កិចេយ្យត, ត ឋតាគតេឋា បរិសំ រង្ជេត្តា ចិចេតិ, ចក្កចាត្យអបរិយត្តាយបិ បរិសាយ ឋតាគតេឋា ឆយ៉ុំ ទេសេតិ, អសលិ្លតោ អនុបវិសេត្វា ឲត្តកំ ឲកចិហារិ, ឋុត្តាឋផលសមាបត្តិំ អនុយុត្តេតិ ទេស្សតំ ឲចយាហ។

អដ្ឋាត្តេយចាតិ កោចរដ្ឋាត្តេយច។ សត្ថិសារេឌីតិ សត្ថិសីទារេបយិ, ឋតាគតេឋា ហិ យស្មិំ ខណេ បរិសា សាធុការំ ទេតិ, ឋស្មិំ ខណេ បុព្វាភោគេន បរិច្ឆិន្ទិត្វា ផលសមាបត្តិំ សមាបជ្ជតិ, សាធុការសទ្ទស្ស តិរេស្សេស អបិច្ឆិន្នេយេច សមាបត្តិតោ ឋុដ្ឋាយ ឋិតដ្ឋានតោ បដ្ឋាយ ឆយ៉ុំ ទេសេតិ, ឰុទ្ធានំ ហិ ភវង្គបរិវាសោ លហុកោ ហោតីតិ អស្សាសចារេ បស្សាសចារេ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជន្តិ។ យេត សុចំ តិច្ចកប្បន្តិ យេត សុត្តេត ផលសមាធិតា តិច្ចកាលំ ចិហរាមិ, ឋស្មិំ សមាធិតិមិត្តេ ចិត្តំ សណ្ឋបេមិ សមាទហាមីតិ ទេស្សតិ។

ឱកប្បតិយយេតត្តិ សទ្ទហតិយយេតំ។ ឲចំ ករចតោ ឲកក្កចិត្តំ សម្បជ្ជិត្វា ព្ទទាតិ អត្តតោ ឱចជ្ជិកសាទំ កត្វា អាតឹតបធ្យាបុច្ចន្តោ អភិជាតាតិ តោ បត អចំ កោឋតេយា ជិចា សុបិតាតិ អាហ។ យថា ហិ សុតេលា តាយ អសម្ពុត្តលីរបក្កបិយសំ សម្បិតា យោរេឌត្វា ក្លេរបុទំ គោជិតោបិ ក្ធំ ជិស្វា អលាជិត្វា កត្តុំ ត សក្កា, អលាទយាតោ ឈាយិត្វាបិ កច្ឆតិ, អឈាយិត្វាច កឋស្ស កិរស្ស សីសំ រុជ្ជតិ; ឲចមេចំ ព្ទយស្សបិ សត្តុ អសម្ពុត្តលីរបក្កបិយសសជិសំ អភិតិក្ខយតតោ បដ្ឋាយ យាច អាសចក្ខយា បសាទតឹយំ ឆយ៉ុំទេសតំ ទេសេតិ។ ឲឋស្ស បត ឲចរូបំ ឆយ៉ុំទេសតំ សុត្វា សត្តុរិ បសាទយត្តប្បិ ត ក្លប្បត្តិ, ឋស្មា ឱចជ្ជិកសាទំ កត្វា អាតឹតបធ្យាអបុច្ឆិត្វា កត្តុំ អសក្កោន្តោ ឲចយាហ។ ឋត្ថ យស្មា មិតយិច្ឆិ សព្វាលីលាសចាតំ អរហត្តយក្កោតច បហីយតិ, កាយឌរទោ បត ក្លបិជិត្តកោបិ ហោតិ អនុបិជិត្តកោបិ។ ឋថា ហិ កយលុប្បលិជីតិ ឲកស្មិំ កាលេ ចិកសត្តិ, ឲកស្មិំ យក្កលិតិ ហោត្តិ, សាយំ កោសត្វិ រុក្ខាតប្បិ បត្តាតិ បតិលីយត្តិ, បិតោ ចិប្បារិកាតិ ហោត្តិ។ ឲចំ ក្លបិជិត្តកស្ស កាយស្ស ឌររទោយេច ឌរឆចេសត កចក្កសោឋត្វា ព្ទឆ តិទ្ធាតិ អឌិបេ្យតំ, តំ លីលាសចាតប្បិ ហោតិ។ តំ សន្ធាយ, “អភិជាតាយហ”ត្តិអាជិយាហ។ សយ្ញោហចិហារស្មិំ ចឌត្តិតិ សយ្ញោហចិហារោតិ ចឌត្តិ។

ឲបដិ៍អាសជ្ជ អាសជ្ជាតិ ឈដ្ដេត្វា ឈដ្ដេត្វា។ ក្លបតឹតេហីតិ ក្លបតេត្វា កមិតេហិ។ ចចតប្បទេហីតិ ចចតេហិ។ អភិតត្តិត្វា អនុយាជិត្វាតិ អលត្តិ ចិតេត្តត សម្បជ្ជិត្វា អភិតត្តិត្វា ចាចាយបិ បសំសេន្តោ អនុយាជិត្វា។ ករចតា ព្ទយស្ស តិកណ្ឋស្ស ទេ្ធ សុត្តាតិ កមិតាតិ។ បុរិមសុត្តំ ឲរកោ ភាលចារេរា, ព្ទចំ ជិយនេ្ធា, ព្ទតិ អន្ធតិយេ ភាលចារេរ សុត្វាបិ អយំ តិកណ្ឋោ ទេតច អភិសយយំ បត្តោ, ត បត្តាជិតោ, ត សរលោសុ បតិដ្ឋិតោ។ កស្មា ឲឋស្ស ករចា ឆយ៉ុំ ទេសេសីតិ? អនាគតេ ចាសតត្ថាយ។ បស្សតិ ហិ ករចា, “ព្ទយស្ស ព្ទទាតិ ក្លបតិស្សយោ តត្ថិ, យយ្យាបត បរិតិព្វាតតោ សយឌិកាតំ ទ្វិត្តំ ចស្សសតាតំ អច្ចយេត ឋព្វបណ្ណិជីបេ សាសតំ បតិដ្ឋហិស្សតិ។ ឋត្រាយំ ក្យលឈរេ តិព្វត្តិត្វា សម្បត្តេ កាលេ បព្វជិត្វា តីណិ បិដកាតិ ក្លក្កហេត្វា ចិបស្សតំ ចឌ្ឍេត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា កាត្យអត្យន្ទរក្ខិតោ តាយ យហាលីលាសចោ កចិស្សតី”តិ។ ព្ទចំ ជិស្វា អនាគតេ ចាសតត្ថាយ ឆយ៉ុំ ទេសេសិ។

សោបិ ឋតេត្វច ឋព្វបណ្ណិជីបយិ្ឫសាសនេ បតិដ្ឋិតេ ទេចទេលិកតោ ចចិត្វា ឌក្ខិណគិរិចិហារស្ស ភិក្ខាចារគាមេ ឲកស្មិំ អយច្ចកុលេ តិព្វត្តេត្វា បព្វជ្ជាសយត្តយោព្វតេ បព្វជិត្វា តេបិដកំ ព្ទុទ្ធចចតំ ក្លក្កហេត្វា គណំ បរិហរន្តោ យហាភិក្ខុសង្ឃបរិចុតោ ក្លបដ្ឋាយំ បស្សិតុំ អកយាសិ។ អថស្ស ក្លបដ្ឋាយោ សទ្ធិចិហារិកំ ទោរេឌស្សាមីតិ តេបិដកំ ព្ទុទ្ធចចតំ ក្លក្កហេត្វា អាគតេតត តេត សទ្ធិំ យុលំ ឌត្វា កថាយត្តប្បិ ត អកាសិ។

សោ បច្ចូសសមយេ វុដ្ឋាយ ថេរស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា, – “តុម្ហេ, ភន្តេ, មយិ គន្ធកុដិំ គត្វា តុម្ហាកំ សន្តិកំ អាគតេ មុខំ ទត្វា កថាមត្តម្បិ ន កថិតំ, កោ មយ្ហំ ទោសោ”តិ បុច្ឆិ។ ថេរោ អាហ – “ត្វំ, អាវុសោ, ពុទ្ធរក្ខិត ឧត្តកេនេវ ‘បត្តច្ឆាកិច្ចំ នេ មត្តិកំ បត្ត’ន្តិ សញ្ញំ ករោសី”តិ។ កិំ ករោមិ, ភន្តេតិ? គណ្ហ ចីវរានេត្វា តំ បបញ្ចំ ឆិន្ទិត្វា ចេតិយបព្ពតវិហារំ គន្ត្វា សមណធម្មំ ករោហីតិ។ សោ ឧបជ្ឈាយស្ស វចនេ ឋត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា បុញ្ញវា រាជបូជិតោ ហុត្វា មហាភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ ចេតិយបព្ពតវិហារេ វសិ។

តស្មិំ ចិរកាលេ តិស្សមហារាជា ឧបោសថកម្មំ ករោន្តោ ចេតិយបព្ពតេ រាជគេហេ វសតិ។ សោ ថេរស្ស ឧបដ្ឋាកភិក្ខុនោ សញ្ញំ អទាសិ – “យទា មយ្ហំ អយ្យោ បញ្ហំ វិស្សជ្ជេតិ, ធម្មំ វា ភណតិ, តទា មេ សញ្ញំ ទទេយ្យាថា”តិ។ ថេរោបិ ឯកទិវសំ ធម្មស្សវនទិវសេ ភិក្ខុសង្ឃបរិវារោ កណ្ឌកចេតិយង្គណំ អារុយ្ហ ចេតិយំ វន្ទិត្វា កាឡអម្ពរុក្ខមូលេ អដ្ឋាសិ។ អថ នំ ឯកោ បិណ្ឌបាតិកត្ថេរោ កាឡអការាមវត្ថុត្ថេ បញ្ហំ បុច្ឆិ។ ថេរោ តត្ថ, អាវុសោ, អជ្ជ ធម្មស្សវនទិវសោតិ អាហ។ អាម, ភន្តេ, ធម្មស្សវនទិវសោតិ។ តេន ហិ បីឋកំ អានេថ, ភិក្ខូ ច និសិន្នា ធម្មស្សវនំ ករិស្សាមាតិ។ អថស្ស រុក្ខមូលេ អាសនំ បញ្ញាបេត្វា អទំសុ។ ថេរោ បុព្ពគាថា វត្វា កាឡអការាមវត្ថុំ អារភិ។ សោបិស្ស ឧបដ្ឋាកទហរោ ថេរញ្ញា សញ្ញំ ទាបេសិ។ រាជា បុព្ពគាថាសុ អតិក្កន្តាសុយេវ បាបុណិ។ បត្វា ច អញ្ញាតកវេសេនេវ បរិសន្តេ ឋត្វា តិយាមរត្តិំ ឋិតកោវ ធម្មំ សុត្វា ថេរស្ស, ធម្មទេសនា ភគវាតិ វុត្តកាលេ សាធុការំ អទាសិ។ ថេរោ ញត្វា, កទា អាគតោសិ, មហារាជាតិ បុច្ឆិ។ បុព្ពគាថា ឱសារណកាលេយេវ, ភន្តេតិ។ ទុក្ករំ តេ មហារាជ, កតន្តិ។ នយិទំ, ភន្តេ, ទុក្ករំ, យទិ បន មេ អយ្យស្ស ធម្មកថំ អារទ្ធកាលតោ បដ្ឋាយ ឯកបទេបិ អញ្ញវិហិតភាវោ អហោសិ, តម្ពបណ្ណិទីបស្ស បតោទយដ្ឋិកោដិមត្តម្បិ ឋានេ សាមិកភាវោ នាម មេ មា ហោតូតិ សបថមកាសិ។

តស្មិំ បន ទិវសេ ពុទ្ធគុណា បរិទីបិតា, តស្មា រាជា បុច្ឆិ – “ឯត្តកាវ, ភន្តេ, ពុទ្ធគុណា, ឧទាហុ អញ្ញេបិ អត្ថី”តិ។ មយា កថិតតោ, មហារាជ, អកថិតាវ ពហូ អប្បមាណត្តាតិ។ ឧបមំ, ភន្តេ, ករោថាតិ។ យថា, មហារាជ, ករីសសហស្សមត្តេ សាលិក្ខេត្តេ ឯកសាលិសីសតោ អវសេសសាលីយេវ ពហូ, ឯវំ មយា កថិតគុណា អប្បា, អវសេសា ពហូតិ។ អបរម្បិ, ភន្តេ, ឧបមំ ករោថាតិ។ យថា, មហារាជ, មហាគង្គាយ ឱឃបុណ្ណាយ សូចិបាសំ សម្មុខំ ករេយ្យ, សូចិបាសេន គលិតោទកំ អប្បំ, សេសំ ពហុ, ឯវមេវ មយា កថិតគុណា អប្បា, អវសេសា ពហូតិ។ អបរម្បិ, ភន្តេ, ឧបមំ ករោថាតិ។ ឥធ, មហារាជ, ចាតកសកុណា នាម អាកាសេ កីឡន្តា វិចរន្តិ។ ខុទ្ទកា សា សកុណជាតិ, កិំ នុ ខោ តស្ស សកុណស្ស អាកាសេ បក្ខបសារណដ្ឋានំ ពហុ, អវសេសោ អាកាសោ អប្បោតិ? កិំ, ភន្តេ, វទេថ, អប្បោ តស្ស បក្ខបសារណោកាសោ, អវសេសោវ ពហូតិ។ ឯវមេវ, មហារាជ, អប្បកា មយា ពុទ្ធគុណា កថិតា, អវសេសា ពហូ អនន្តា អប្បមេយ្យាតិ។ សុកថិតំ, ភន្តេ, អនន្តា ពុទ្ធគុណា អនន្តេនេវ អាកាសេន ឧបមិតា។ បសន្នា មយំ អយ្យស្ស, អនុច្ឆវិកំ បន កាតុំ ន សក្កោម។ អយំ មេ ទុគ្គតបណ្ណាការោ ភូមិស្មិំ តម្ពបណ្ណិទីបេ ភូមំ តិយោជនសតិកំ រជ្ជំ អយ្យស្ស ទេមាតិ។ តុម្ហេហិ, មហារាជ, អត្តនោ បសន្នាការោ កតោ, មយំ បន អម្ហាកំ ទិន្នំ រជ្ជំ តុម្ហាកំយេវ ទេម, ធម្មេន សមេន រជ្ជំ ការេហិ មហារាជាតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

យថាវេទ្ទកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤០. ទ្វេអរហាស្សរត្តយសុត្តវណ្ណនា

១៥០. ៤ចំទេយ សុតត្តិ ទ្វេអរហាស្សរត្តយសុត្តំ។ តត្ថ បុត្តាករេយ ឋិការេយាតុបិវរេឆតិ បុត្តាករាយរត្តាទេ ចិហារេទ ឋិការេយាតុឃា បិវរេឆ។ តព្រាឃំ អត្ថបុត្តីកចាររតីទេ វតាវហស្សកប្បយត្ថេក ៤កា ៗបិវិកា បក្សុត្តទំ កកចត្តិ តិបទេត្តូតា ញូម្បយុលស្ស កិក្កុវដ្ឋស្ស វតាវហស្សំ ងាត់ ងត្វា កកចទេតា បិងយ្ទលេ តិបខ្ជិត្វា, “អតាកទេត ញូយ្យាជីវស្ស ញូទ្ទស្ស អក្កុបដ្ឋាឃិកា ទេហាយឺ”តិ បត្ថតយកាសិ។ វា កប្បវតាវហស្សំ ងេទេចសុ ទេច យត្តទេស្សសុ ច វិស្សទិត្វា អយ្យាកំ កកចទេតា កាទេល កថ្ថិយតកទេទ ទេយណ្ណកទេវដ្ឋិបុត្តស្ស ឆតឆ្លាយស្ស ទេវដ្ឋិទេតា កទេហ សុយតទេឆចិឃា កុម្ភិយិប្បដិវត្ថិ កហ្សិ ឌាតកាទេល ចស្សា ចិវាលាតិ តាយំ អក់វុ។ វា ឃឆា កកចា កថ្ថិយតកទំ អកយាវិ, តឆា បញ្ចហិ ឆារិការទេតហិ វត្ថិ កកចទេតា បញ្ចក្កុយត់ កត្វា បឆយងស្សតយិទ្វាយច ទេវាតាបត្តា អទេហាសិ។ អបទកាទេក វាចត្តិឃំ ឋិការទេវដ្ឋិបុត្តស្ស បុណ្ណចន្ទតក្យារស្ស ទេកហំ កតា, តត្ថ តំ ឋិការទេវដ្ឋិ យាតិដ្ឋាទេត ឆទេបសិ, តស្មា ឋិការេយាតាតិ ចុច្ចតិ។

បតិកុលំ កទ្ធត្តិឃា ចស្សា បិតា យហាលតាបិត្វអត្ថុត់ តាយ កាទាទេបសិ។ តស្មិំ បិត្វអត្ថទេត ចតទេស្សា ចឌិទតាញត្តទេឃា ៗបទេឃាក់ អកយំសុ, ឞុត្តាត់ ៤កាងវ តាញត្តទេឃា, បចាត្វអាត់ ត្វាចឹវតិ តាញត្តទេឃា, យហឹត់ ទេតត្តិវ តាញត្តទេឃា, ត្តតិ ៤ទេតហិ ច អទេត្ថាហិ ច វត្តចណ្ណហិ ទតទេតហិ និដ្ឋាត់ អកយាវិ។ តំ វឹទេវ បដិយុក្តិ ឃាច បិងបិដ្ឋិឃា កស្សតិ, បញ្ចាត្ថុ ហត្តឹត់ ពាលំ ឆាទឃយាតាច តំ ត្តត្តិ ឆាទេទត្យំ វទេក្កាតិ។ វា អបទកាទេក ឆវពាលស្ស អក្កុបដ្ឋាឃិកា ហុត្វា តំ បវាឆត់ ចិស្សទេជ្ជត្វា តចហិ ទេកាឌីហិ កកចទេតា ចិហារំ កាទឃយាតា កទឹវយទេត្ត ក្ខុយិកាទេក បិវរាឆំ កាទេទសិ។ តស្ស ៗបទិក្ខុយិឃំ បញ្ចា កត្ថុវតាតិ ទេហាត្តិ, ទេហដ្ឋាក្ខុយិឃំ បញ្ចាតិ កត្ថុវហស្សប្បដិយហ្ស៊ិទេតា អទេហាសិ។ វា “សុទ្ធបិវរាឆាច ត ទេវាកតី”តិ តំ បទិចាទេទត្វា បញ្ចា ក្ខិក្ខុងទេកហវតាតិ, បញ្ចា ទ្វេអបិវរាឆវតាតិ, បញ្ចា ឌឹឈវាលវតាតិ ច កាទាទេបសិ។ ចិហារយទេហា ចត្វហិ យាទេវហិ និដ្ឋាត់ អកយាវិ។

យាតុកាយត្តកាទេច ជិតាឃ ចិវាលាឃ ចិឃ អញ្ញិស្សា ញូទ្ទវារវទេត ឆតបទិច្ចាទេកា តាយ តត្ថិ, បុទិវត្តកាទេច ជិតស្ស ច អតាឆបិហ្ស៊ិកស្ស ចិឃ អញ្ញស្ស ញូទ្ទវារវទេត ឆតបទិច្ចាទេកា តាយ តត្ថិ។ ទេវា ហិ ចតុបញ្ញាវទេកាឌិទេឃា ចិស្សទេជ្ជត្វា វាចត្តិឃា ឆក្កិលកាទេក អត្ថរាឆបុទស្ស យហាចិហារវជិទេវ ឆាទេត ទេឌតចតយហាចិហារំ តាយ កាទេទសិ។ ចិវាលា, វាចត្តិឃា បិងឹតកាទេក ៗត្តយទេឆឹចិហារវជិទេវ ឆាទេត បុត្តាករាយំ តាយ កាទេទសិ។ កកចា ត្តទេយសំ ក្ខិត្ថុ កុលិត់ អត្តកយ្យាឃ វាចត្តិ តិស្សាឃ ចិហទេត្តា ត្តទេយសុ ក្ខិសុ ចិហារទេសុ តិតន្ទចាសំ ចសិ។ ៤កំ អទេត្តាចស្សំ ទេឌតចទេត ចវតិ, ៤កំ បុត្តាករេយ, ៤តស្មិំ បត វយទេឃ កកចា បុត្តាករេយ ចិហទតិ។ ទេតត ចុត្តំ – “បុត្តាករេយ ឋិការេយាតុបិវរេឆ”តិ។

កិត្តាចតាត្ទ ទេលា, កទេត្តតិ កិត្តទេកត ត្ទ ទេលា, កទេត្តា។ វំលិទេត្តត តហ្យាវត្តយចិយុទេត្តា ទេហាតីតិ តហ្យាវត្តទេឃ និត្តាទេត តំ អាទេយហ៊ កត្វា

វិមុត្តចិត្តតាយ តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តោ នាម សំខិត្តេន កិត្តាវតា ហោតិ? យាយ បដិបត្តិយា តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តោ ហោតិ, តំ មេ ខីណាសវស្ស ភិក្ខុនោ បុព្ពភាគប្បដិបទំ សំខិត្តេន ទេសេថាតិ បុច្ឆតិ. អច្ចន្តនិដ្ឋោតិ ខយវយសង្ខាតំ អន្តំ អតីតាតិ អច្ចន្តា. អច្ចន្តា និដ្ឋា អស្សាតិ អច្ចន្តនិដ្ឋោ, ឯកន្តនិដ្ឋោ សតតនិដ្ឋោតិ អត្ថោ. អច្ចន្តំ យោគក្ខេមីតិ អច្ចន្តយោគក្ខេមី, និច្ចយោគក្ខេមីតិ អត្ថោ. អច្ចន្តំ ព្រហ្មចារីតិ អច្ចន្តព្រហ្មចារី, និច្ចព្រហ្មចារីតិ អត្ថោ. អច្ចន្តំ បរិយោសានមស្សាតិ បុរិមនយេនេវ អច្ចន្តបរិយោសានោ. សេដ្ឋោ ទេវមនុស្សានន្តិ ទេវានញ្ច មនុស្សានញ្ច សេដ្ឋោ ឧត្តមោ. ឯវរូបោ ភិក្ខុ កិត្តាវតា ហោតិ, ខិប្បមេតស្ស សង្ខេបេនេវ បដិបត្តិំ កថេថាតិ ភគវន្តំ យាចតិ. កស្មា បនេស ឯវំ វេគាយតីតិ? កីឡំ អនុភវិតុកាមតាយ.

អយំ កិរ ឧយ្យានកីឡំ អាណាបេត្វា ចតូហិ មហារាជូហិ ចតូសុ ទិសាសុ អារក្ខំ គាហាបេត្វា ទ្វីសុ ទេវលោកេសុ ទេវសង្ឃេន បរិវុតោ អឌ្ឍតិយាហិ នាដកកោដីហិ សទ្ធិំ ឯរាវណំ អារុយ្ហ ឧយ្យានទ្វារេ ឋិតោ ឥមំ បញ្ហំ សល្លក្ខេសិ – "កិត្តកេន នុ ខោ តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តស្ស ខីណាសវស្ស សង្ខេបតោ អាគមនីយបុព្ពភាគបដិបទា ហោតី"តិ. អថស្ស ឯតទហោសិ – "អយំ បញ្ហោ អតិវិយ សស្សិរិកោ, សចាហំ ឥមំ បញ្ហំ អនុគ្គណ្ហិត្វាវ ឧយ្យានំ បវិសិស្សាមិ, ឆទ្វារិកេហិ អារម្មណេហិ និម្មថិតោ ន បុន ឥមំ បញ្ហំ សល្លក្ខេស្សាមិ , តិដ្ឋតុ តាវ ឧយ្យានកីឡា, សត្ថុ សន្តិកំ គន្ត្វា ឥមំ បញ្ហំ បុច្ឆិត្វា ឧគ្គហិតបញ្ហោ ឧយ្យានេ កីឡិស្សាមី"តិ ហត្ថិក្ខន្ធេ អន្តរហិតោ ភគវតោ សន្តិកេ បាតុរហោសិ. តេបិ ចត្តារោ មហារាជានោ អារក្ខំ គហេត្វា ឋិតដ្ឋានេយេវ ឋិតា, បរិចារិកទេវសង្ឃាបិ នាដកានិបិ ឯរាវណោបិ នាគរាជា តត្ថេវ ឧយ្យានទ្វារេ អដ្ឋំសុ, ឯវមយំ កីឡំ អនុភវិតុកាមតាយ វេគាយន្តោ ឯវមាហ.

សព្ពេ ធម្មា នាលំ អភិនិវេសាយាតិ ឯត្ថ សព្ពេ ធម្មា នាម បញ្ចក្ខន្ធា ទ្វាទសាយតនានិ អដ្ឋារស ធាតុយោ. តេ សព្ពេបិ តណ្ហាទិដ្ឋិវសេន អភិនិវេសាយ នាលំ ន បរិយត្តា ន សមត្ថា ន យុត្តា, កស្មា? គហិតាការេន អតិដ្ឋនតោ. តេ ហិ និច្ចាតិ គហិតាបិ អនិច្ចាវ សម្បជ្ជន្តិ, សុខាតិ គហិតាបិ ទុក្ខាវ សម្បជ្ជន្តិ, អត្តាតិ គហិតាបិ អនត្តាវ សម្បជ្ជន្តិ, តស្មា នាលំ អភិនិវេសាយ. អភិជានាតីតិ អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តាតិ ញាតបរិញ្ញាយ អភិជានាតិ. បរិជានាតីតិ តថេវ តីរណបរិញ្ញាយ បរិជានាតិ. យំកិញ្ចិ វេទនន្តិ អន្តមសោ បញ្ចវិញ្ញាណសម្បយុត្តម្បិ យំកិញ្ចិ អប្បមត្តកម្បិ វេទនំ អនុភវតិ. ឥមិនា ភគវា សក្កស្ស ទេវានមិន្ទស្ស វេទនាវសេន និព្ពត្តេត្វា អរូបបរិគ្គហំ ទស្សេតិ. សចេ បន វេទនាកម្មដ្ឋានំ ហេដ្ឋា ន កថិតំ ភវេយ្យ, ឥមស្មិំ ឋានេ កថេតព្ពំ សិយា. ហេដ្ឋា បន កថិតំ, តស្មា សតិបដ្ឋានេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ. អនិច្ចានុបស្សីតិ ឯត្ថ អនិច្ចំ វេទិតព្ពំ, អនិច្ចានុបស្សនា វេទិតព្ពា, អនិច្ចានុបស្សី វេទិតព្ពោ. តត្ថ អនិច្ចន្តិ បញ្ចក្ខន្ធា, តេ ហិ ឧប្បាទវយដ្ឋេន អនិច្ចា. អនិច្ចានុបស្សនាតិ បញ្ចក្ខន្ធានំ ខយតោ វយតោ ទស្សនញាណំ. អនិច្ចានុបស្សីតិ តេន ញាណេន សមន្នាគតោ បុគ្គលោ. តស្មា "អនិច្ចានុបស្សី វិហរតី"តិ អនិច្ចតោ អនុបស្សន្តោ វិហរតីតិ អយមេត្ថ អត្ថោ.

វិរាគានុបស្សីតិ ឯត្ថ ទ្វេ វិរាគា ខយវិរាគោ ច អច្ចន្តវិរាគោ ច. តត្ថ សង្ខារានំ ខយវយតោ អនុបស្សនាបិ, អច្ចន្តវិរាគំ និព្ពានំ វិរាគតោ ទស្សនមគ្គញាណម្បិ វិរាគានុបស្សនា. តទុភយសមង្គីបុគ្គលោ វិរាគានុបស្សី នាម, តំ សន្ធាយ វុត្តំ "វិរាគានុបស្សី"តិ, វិរាគតោ អនុបស្សន្តោតិ អត្ថោ. និរោធានុបស្សីបទេបិ ឯសេវ នយោ, និរោធោបិ ហិ ខយនិរោធោ ច អច្ចន្តនិរោធោ ចាតិ ទុវិធោយេវ. បដិនិស្សគ្គានុបស្សីតិ ឯត្ថ បដិនិស្សគ្គោ វុច្ចតិ វោស្សគ្គោ, សោ ច បរិច្ចាគវោស្សគ្គោ បក្ខន្ទនវោស្សគ្គោតិ ទុវិធោ

ហោតិ ។ តត្ថ បរិច្ចាគវោស្សគ្គោតិ វិបស្សនា, សា ហិ តទង្គវសេន កិលេសេ ច ខន្ធេ ច វោស្សជ្ជតិ។ បក្ខន្ទនវោស្សគ្គោតិ មគ្គោ, សោ ហិ និព្ពានំ អារម្មណំ អារម្មណតោ បក្ខន្ទតិ។ ទ្វីហិបិ វា ការណេហិ វោស្សគ្គោយេវ, សមុច្ឆេទវសេន ខន្ធានំ កិលេសានញ្ច វោស្សជ្ជនតោ, និព្ពានញ្ច បក្ខន្ទនតោ។ តស្មា កិលេសេ ច ខន្ធេ ច បរិច្ចជតីតិ បរិច្ចាគវោស្សគ្គោ, និរោធេ និព្ពានធាតុយា ចិត្តំ បក្ខន្ទតីតិ បក្ខន្ទនវោស្សគ្គោតិ ឧភយម្បេតំ មគ្គេ សមេតិ។ តទុភយសមង្គីបុគ្គលោ ឥមាយ បដិនិស្សគ្គានុបស្សនាយ សមន្នាគតត្តា បដិនិស្សគ្គានុបស្សី នាម ហោតិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ "បដិនិស្សគ្គានុបស្សី"តិ។ ន កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតីតិ កិញ្ចិ ឯកម្បិ សង្ខារគតំ តណ្ហាវសេន ន ឧបាទិយតិ ន គណ្ហាតិ ន បរាមសតិ។ អនុបាទិយំ ន បរិតស្សតីតិ អគ្គណ្ហន្តោ តណ្ហាបរិតស្សនាយ ន បរិតស្សតិ។ បច្ចត្តញ្ញេវ បរិនិព្ពាយតីតិ សយមេវ កិលេសបរិនិព្ពានេន បរិនិព្ពាយតិ។ ខីណា ជាតីតិអាទិនា បនស្ស បច្ចវេក្ខណាវ ទស្សិតា។ ឥតិ ភគវា សក្កស្ស ទេវានមិន្ទស្ស សំខិត្តេន ខីណាសវស្ស បុព្ពភាគប្បដិបទំ បុដ្ឋោ សល្លហុកំ កត្វា សំខិត្តេនេវ ខិប្បំ កថេសិ។

៣៩០. អវិទូរេ និសិន្នោ ហោតីតិ អត្តនោ កូដាគារេ និសិន្នោ ហោតិ។ អភិសមេច្ចាតិ ញាណេន អភិសមាគន្ត្វា, ជានិត្វាតិ អត្ថោ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – កិំ នុ ខោ ឯស ជានិត្វា អនុមោទិ, ឧទាហុ អជានិត្វា វាតិ។ កស្មា បនស្ស ឯវំ ហោសីតិ? ថេរោ កិរ ន ភគវតោ បញ្ហវិស្សជ្ជនសទ្ទំ អស្សោសិ, សក្កស្ស បន ទេវរញ្ញោ, "ឯវមេតំ ភគវា ឯវមេតំ សុគតា"តិ អនុមោទនសទ្ទំ អស្សោសិ។ សក្កោ កិរ ទេវរាជា មហតា សទ្ទេន អនុមោទិ។ អថ កស្មា ន ភគវតោ សទ្ទំ អស្សោសីតិ? យថាបរិសវិញ្ញាបកត្តា។ ពុទ្ធានញ្ហិ ធម្មំ កថេន្តានំ ឯកាពទ្ធាយ ចក្កវាឡអបរិយន្តាយបិ បរិសាយ សទ្ទោ សុយ្យតិ, បរិយន្តំ បន មុញ្ចិត្វា អង្គុលិមត្តម្បិ ពហិទ្ធា ន និច្ឆរតិ។ កស្មា? ឯវរូបា មធុរកថា មា និរត្ថកា អគមាសីតិ។ តទា ភគវា មិគារមាតុបាសាទេ សត្តរតនមយេ កូដាគារេ និសិន្នោ ហោតិ, តស្ស ទក្ខិណបស្សេ សារីបុត្តត្ថេរស្ស វសនកូដាគារំ, វាមបស្សេ មហាមោគ្គល្លានស្ស, អន្តរេ ឆិទ្ទវិវរោកាសោ នត្ថិ, តស្មា ថេរោ ន ភគវតោ សទ្ទំ អស្សោសិ, សក្កស្សេវ អស្សោសីតិ។

បញ្ចហិ តុរិយសតេហីតិ បញ្ចង្គិកានំ តុរិយានំ បញ្ចហិ សតេហិ។ បញ្ចង្គិកំ តុរិយំ នាម អាតតំ វិតតំ អាតតវិតតំ សុសិរំ ឃនន្តិ ឥមេហិ បញ្ចហិ អង្គេហិ សមន្នាគតំ។ តត្ថ អាតតំ នាម ចម្មបរិយោនទ្ធេសុ ភេរិអាទីសុ ឯកតលតុរិយំ។ វិតតំ នាម ឧភយតលំ។ អាតតវិតតំ នាម តន្តិពទ្ធបណវាទិ។ សុសិរំ វំសាទិ។ ឃនំ សម្មាទិ។ សមប្បិតោតិ ឧបេតោ។ សមង្គីភូតោតិ តស្សេវ វេវចនំ។ បរិចារេតីតិ តំ សម្បត្តិំ អនុភវន្តោ តតោ តតោ ឥន្ទ្រិយានិ ចារេតិ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – បរិចារេន្តោ វជ្ជមានេហិ បញ្ចហិ តុរិយសតេហិ សមន្នាគតោ ហុត្វា ទិព្ពសម្បត្តិំ អនុភវតិ។ បដិបណាមេត្វាតិ អបនេត្វា, និស្សទ្ទានិ ការាបេត្វាតិ អត្ថោ។ យថេវ ហិ ឥទានិ សទ្ធា រាជានោ គារវនិយំ ភិក្ខុំ ទិស្វា – "អយ្យកោ នាម អយ្យោ អាគច្ឆតិ, មា, តាតា, គាយថ, មា វាទេថ, មា នច្ចថា"តិ នាដកានិ បដិវិនេន្តិ, សក្កោបិ ថេរំ ទិស្វា ឯវមកាសិ។ ចិរស្សំ ខោ, មារិស មោគ្គល្លាន, ឥមំ បរិយាយមកាសីតិ ឯវរូបំ លោកេ បកតិយា បិយសមុទាហារវចនំ ហោតិ, លោកិយា ហិ ចិរស្សំ អាគតម្បិ អនាគតបុព្ពម្បិ មនាបជាតិយំ អាគតំ ទិស្វា, – "កុតោ ភវំ អាគតោ, ចិរស្សំ ភវំ អាគតោ, កថំ តេ ឥធាគមនមគ្គោ ញាតោ, មគ្គមូឡ្ហោសី"តិអាទីនិ វទន្តិ។ អយំ បន អាគតបុព្ពត្តាយេវ ឯវមាហ។ ថេរោ ហិ កាលេន កាលំ ទេវចារិកំ គច្ឆតិយេវ។ តត្ថ បរិយាយមកាសីតិ វារមកាសិ។ យទិទំ ឥធាគមនាយាតិ យោ អយំ ឥធាគមនាយ វារោ, តំ, ភន្តេ, ចិរស្សមកាសីតិ វុត្តំ ហោតិ។ ឥទមាសនំ បញ្ញត្តន្តិ យោជនិកំ មណិបល្លង្កំ បញ្ញាបេត្វា ឯវមាហ។

໑໕໗. ພຫຸກິຈ຺ຈາ ພຫຸກຣຓີຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ເຍສໍ ພຫູນິ ກິຈ຺ຈານິ, ເຕ ພຫຸກິຈ຺ຈາ. ພຫຸກຣຓີຍາຕິ ຕເສ຺ສວ ເວວຈນໍ. ອເປ຺ປວ ສເກນ ກຣຓີເຍນາຕິ ສກຣຓີຍເມວ ອປ຺ປໍ ຍຕ຺ຖິ, ນ ພຫຸ, ເທວານໍ ກຣຓີຍໍ ປນ ພຫຸ, ປຖວີເຕາ ປຏ຺ຐາຍ ຫິ ກປ຺ປຣຸກ຺ຂຸຍ຺ຍານາທີນໍ ອຕ຺ຖາຍ ອຏ຺ຏາ ສກ຺ກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຉິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ນິຍເມນ຺ເຕາ ອາຫ – ອປິຈ ເທວານໍເຍວ ຕາວຕິໍສານໍ ກຣຓີເຍນາຕິ. ເທວານຎ຺ຫິ ຘີຕາ ຈ ປຸຕ຺ຕາ ຈ ອເງ຺ກ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ, ປາທປຣິຈາຣິກາ ອິຕ຺ຖິເຍາ ສຍເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ, ຕາສໍ ມຓ຺ຑນປສາຘນກາຣິກາ ເທວຘີຕາ ສຍນໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ, ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈກຣາ ອເນ຺ຕາວິມາເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ, ເອເຕສໍ ອຕ຺ຖາຍ ອຏ຺ຏກຣຓໍ ນຕ຺ຖິ, ເຍ ປນ ສີມນ຺ຕເຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ, ເຕ "ມມ ສນ຺ຕກາ ຕວ ສນ຺ຕກາ"ຕິ ນິເຈ຺ຉຕຸໍ ອສກ຺ເການ຺ຕາ ອຏ຺ຏໍ ກເຣານ຺ຕິ, ສກ຺ກໍ ເທວຣາຊານໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເສາ ຍສ຺ສ ວິມານໍ ອາສນ຺ນຕຣໍ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕເກາຕິ ວທຕິ. ສເຈ ເທ຺ວປິ ສມຏ຺ຐາເນ ເຫານ຺ຕິ, ຍສ຺ສ ວິມານໍ ໂອເລາເກນ຺ເຕາ ຐິເຕາ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕເກາຕິ ວທຕິ. ສເຈ ເອກມ຺ປິ ນ ໂອເລາເກຕິ, ຕໍ ອຸພິນ຺ນໍ ກລຫູປເຈ຺ຉທນຕ຺ຖໍ ອຕ຺ຕເນາ ສນ຺ຕກໍ ກເຣາຕິ. ຕໍ ສນ຺ຘາຍ, "ເທວານໍເຍວ ຕາວຕິໍສານໍ ກຣຓີເຍນາ"ຕິ ອາຫ. ອປິຈສ຺ສ ເອວຣູປໍ ກີຬາກິຈ຺ຈມ຺ປິ ກຣຓີຍເມວ.

ຍໍ ເນາ ຂິປ຺ປເມວ ອນ຺ຕຣຘາຍຕີຕິ ຍໍ ອມ຺ຫາກໍ ສີຆເມວ ອນ຺ຕຣຘາເຍຍ ຣູປຄຕໍ ວິຍ ນ ທິສ຺ສຕິ. ທີປິຕາ – "ອຫໍ, ພນ຺ເຕ, ຕໍ ປຎ຺ຫວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ນ ສລ຺ລເກ຺ຂມີ"ຕິ ທີເປຕິ. ເຖເຣາ – "ກສ຺ມາ ຕຸ ເຕາ ອຍໍ ມເນ຺ຕາ ອສລ຺ລກ຺ຂຓກາລໍ ທີເປຕິ, ປເສ຺ສຕ ປຣິຫຣຕີ"ຕິ ອາຈິກ຺ເຂນ຺ຕາ – "ເທວາ ນາມ ມຫາປມຕ຺ຕາ ເຫານ຺ຕິ. ຉທ຺ວາຣິເກຫິ ອາຣມ຺ມເຓຫິ ນິມຸຊ຺ຊມານາ ອຕ຺ຕເນາ ພຸຕ຺ຕາພຸຕ຺ຕພາວມ຺ປິ ປີຕາປີຕພາວມ຺ປິ ນ ຊານນ຺ຕິ, ທ຺ວາເຣ ກຕເມວ ປມຸສ຺ສນ຺ຕີ"ຕິ ອຎ຺ຎາສີ. ເກຈິ ປນາຫຸ – "ເທເວາ ເອຕສ຺ສ ກຸ ພາລຕິເຍາ, ຕສ຺ມາ 'ຘມ຺ມາທາ ເຣາເຄ ອກຸສລສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປຎ຺ຫໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອາເກາເຕາ, ຘມ຺ມາທາເຍ ພາເລາທາຣ ອຕ຺ຖໍ ປຈິເຈ຺ຈາຕິ ເອວໍ ມໍ ເທເວາ ຕເຊ຺ຌຍ຺ຍາ'ຕິ ກເຍນ ເອວມາຫາ"ຕິ. ເອຕໍ ປນ ເກາຫຎ຺ຎໍ ນາມ ເຫາຕິ, ນ ອຣິຍສາວກສ຺ສ ເອວຣູປໍ ເກາຫຎ຺ຎໍ ນາມ ເຫາຕິ, ຕສ຺ມາ ພຸທ຺ຘຄາຣເວນ ນ ສລ຺ລເກ຺ຂມີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອຸປຣິ ກສ຺ມາ ສລ຺ລເກ຺ຂມີຕິ? ເທເວາ ຕສ຺ສ ເສາຕສ຺ສ ສໍເວຄໍ ຊນຍິຕ຺ວາ ຕໍ ນີຫຣິ, ຕສ຺ມາ ສລ຺ລເກ຺ຂມີຕິ.

ພູຕປຸພ຺ພນ຺ຕີ ສເກ຺ກາ ພູຕເຕ ອຕີເຕ ເອກໍ ພູຕກາຣຓໍ ເທເສ຺ສ ອາເຣາເຈຕິ ພູຕປຸພ຺ພນ຺ຕີອາທີນາ. ຕຕ຺ຖ ສມຸປພ຺ພູເຫາຕິ ສນ຺ນິປາຕິເຕາ ຣາສິກເຕາ. ອສຸຣາ ປຣາຊິນິໍສູຕິ ອສຸຣາ ປຣາຊໍ ປາປຸຓິໍສຸ. ກທາ ປເນເຕ ປຣາຊິຕາຕິ? ສກ຺ກສ຺ສ ນິພ຺ພຕ຺ຕກາເລ. ສເກ຺ກາ ກິຣ ອເນ຺ຕເຣ ອຕ຺ຕພາເວ ມຄເຘ ມຈລຄາເມ ມເຄາ ນາມ ມາຓເວາ ອເຫາສິ, ປຓ຺ຑິເຕາ ພ຺ຍເຕ຺ຕາ, ເພາທິສຕ຺ຕຈຣິຍາ ວິຍສ຺ສ ຈຣິຍາ ອເຫາສິ. ເສາ ເຕຕ຺ຕິໍສ ປຸຣິເສ ຄເຫຕ຺ວາ ກລ຺ຍາຓກມ຺ມໍ ກເຣານ຺ເຕາ ເອກທິວສໍ ອຕ຺ຕເນາວ ປຎ຺ຎາຍ ອຸປປຣິກ຺ຂິຕ຺ວາ ຄາມມຊ຺ເຌ ມຫາຊນສ຺ສ ສນ຺ນິປາຕຕ຺ຖາເນ ກຈວຣໍ ອປຫຣິຕ຺ວາ ຕໍ ຘານໍ ອຕິຣມຓີຍມກາສິ, ປຸນ ຕເຕ຺ຖວ ມຓ຺ຑປໍ ກາເຣສິ, ປຸນ ຄເຈ຺ຉນ຺ເຕ ກາເລ ສາລໍ ກາເຣສິ. ກາເລນ ຈ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄາວຸຕມ຺ປິ ອຑ຺ຒເຍາຊນມ຺ປິ ຕິຄາວຸຕມ຺ປິ ເຍາຊນມ຺ປິ ມຄ຺ຄໍ ສມໍ ອກາສິ. ເຕ ສເພ຺ພປິ ເອກຈ຺ຉນ຺ທາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ເສຕຸຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນສຸ ເສຕຸໍ, ມຓ຺ຑປສາລາເປາກ຺ຂຣຓີມາລາຄຈ຺ຉເຣາປນາທີນິ ຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນສຸ ມຓ຺ຑປາທີນິ ກເຣານ຺ຕາ ພຫຸໍ ປຸຎ຺ຎມກໍສຸ. ມເຄາ ສຕ຺ຕ ວຕປທານິ ປູເຣຕ຺ວາ ກາຍສ຺ສ ເພທາ ສທ຺ຘຶ ສຫາເຍຫິ ຕາວຕິໍສເພວເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ.

ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ອສຸຣກາຍາ ຕາວຕິໍສເທວເລາເກ ປຏິວສນ຺ຕິ. ສເພ຺ພ ເຕ ເທວານໍ ສມານາຍຸກາ ສມານວຓ຺ຓາ ຈ ເຫານ຺ຕິ, ເຕ ສກ຺ກໍ ສປຣິສໍ ທິສ຺ວາ ອາຄນ຺ຕຸກາ ເທວປຸຕ຺ຕາ ອາຄຕາຕິ ມຫາປານໍ ສຊ຺ຊຍິໍສຸ. ສເກ຺ກາ ເທວປຸຕ຺ຕານໍ ສຎ຺ຎໍ ອທາສິ – "ອເມ຺ຫ ກຸສລໍ ກເຣານ຺ຕາ ຫິ ນ

បទេហិ សទ្ធិំ សាឆារលាំ កតំ, តុយេ្យាកណ្ឌបរិតំ យា បិចិត្ត បីតយត្តយេច កទេវាឆា”តិ។ ទេត តឆា អកំសុ។ ចាលអសុរា កណ្ឌបរិតំ បិចិត្វា យត្តា តិទ្ធំ ឌក្កាយំសុ។ សក្កោ ទេចាតិ សទ្ធ្យា ឧត្វា ទេត បរិទេសុ កាហារបត្វា សិទេតុបរិទេ លិបរិបេសិ, សិទេតុស្ស ទេហដ្ឋិយតលេ អសុរភចតិ តាយ អត្ថិ, តាចតិសទេចទេលោកប្បយាណេយេច។ តត្ថ អសុរា ចសត្តិ។ ទេតសយ្យិ ចិត្តបាដលិ តាយ ទុក្កោ អត្ថិ។ ទេត តស្ស បុប្ឋភកាលេ ឌាតត្តិ –

“តាយំ តាចតិសា, សក្កេត ចត្តិតា យឃ”ត្តិ។ ទេត កណ្ឌូរ តត្តិ ចត្វា សិទេតុំ បរិហរយាតា ទេទេច ចុទ្ទេ ចយិក្ខបរិទទេតា ចយិកយក្ខិកា ចិឃ អកិទុហិសុ។ តត្ថ កាលេត ទេចា ឌិតត្តិ, កាលេត អសុរា។ ឃកា ទេចាតិ ឌទេឃា ទេហាតិ, អសុទេ ឃាច សយុទ្ទបិដ្ឋា អតុចាត្តត្តិ។ ឃកា អសុរាតិ ឌទេឃា ទេហាតិ, ទេទេច ឃាច ទេចឌិកបរិកា អតុចាត្តត្តិ។ តស្មិំ បត សង្គាទេយ ទេចាតិ ឌទេឃា អទេហាសិ, ទេចា អសុទេ ឃាច សយុទ្ទបិដ្ឋា អតុចាត្តិសុ។ សក្កោ អសុទេ បលិបេត្វា បញ្ចាសុ ឋាទេតសុ អារក្ខំ ឋបេសិ។ ឲចំ អារក្ខំ ឧត្វា ទេចឌិកបរិទេ ចឌិទហត្ថា ឮត្តុបដិយាទេឃា ឋបេសិ។ អសុរា កាលេត កាលំ ទ្ទេហិត្វា តា បដិយាទេឃា ឌិស្វា, “សក្កោ អប្បយទេត្តា តិដ្ឋតី”តិ តទេតាច តិចត្តត្តិ។ តទេតា បដិតិចត្តិត្វាតិ ចិឌិតដ្ឋាតទេតា តិចត្តិត្វា។ បរិចារិកាទេឃាតិ យាលិកត្ថាឌិកយុកាវិកាទេឃា។

ឲ្យដ៍ឲ្យ។ទេបស្សចទេលា ច យហារាឌាតិ ទេសា កិរ សក្កស្ស ចល្លទេកា, ពលចចិស្សាសិទេកា, តស្មា សទេក្កត សទ្ធិំ អកយាសិ។ បុទក្ខត្វាតិ បុរទេតា កត្វា។ បចិសិឝ្វតិ បចិសិត្វា បត ប្បដ្ឋបិហិតាតិ ទ្វារាតិ កត្វា ឌូទេលោកឃយាតា អដ្ឋសុ។ ឮកយ្យិ, យាទិស ទេយាក្កល្លាត, បស្ស ទេចឌឃត្តស្ស បិសាកស្ស រាយទេលាឃ្យកត្តិ, យាទិស ទេយាក្កល្លាត, ឮកយ្យិ ទេចឌឃត្តស្ស បិសាកស្ស រាយទេលាឃ្យកំ បស្ស, សុចណ្ណត្តុទេ បស្ស, ទេឌតត្តុទេ យហិត្តុទេ បចាត្យអត្តុទេ ទេលាហិតង្គត្តុទេ យសាទកល្លត្តុទេ យុត្តត្តុទេ សត្តទតតត្តុទេ, ទេតសំទេឃច សុចណ្ណាឌិយទេឃ ឈដទេក ចាត្យអទ្ទុបកាតិ ច បស្សាតិ ឲចំ ចយ្ហបត្តិទេឃា អាឌិ កត្វា រាយទេលាឃ្យកំ ឌទេស្សទេត្វា ឲចយាហ។ ឃឆា តំ បុទេត្តកតបុញ្ញស្សាតិ ឃឆា បុទេត្ត កតបុញ្ញស្ស ្វបទេកាកដ្ឋាទេតត ទេសាកិតត្តំ, ឲចទេយចំ ទេសាកតីតិ អទេត្ថា។ អតិឆាត្យហំទេលា អឃំ ឃទេក្កោ បយទេត្តា ចិហរតីតិ អត្តទេតា បិសាទេក តាដកបរិចារទេត សយ្យត្តិឃា ចទេសត អតិចិឃ យទេត្តា។

ឮទ្ធាកិសង្គាទំ អកិសង្គាសីតិ ឮទ្ធិយកាសិ។ អាទេបិកសិលំ សយាបដ្ឋិត្វា បិសាកបតិដ្ឋិទេតាកាសំ ្វឌកំ ទេហាត្វតិ ឮទ្ធិំ អធិដ្ឋាឃ បិសាកកណ្ណិទេក បិកង្គុទេកត បហរិ។ ទេសា បិសាទេកា ឃឆា តាយ ្វឌកបិទេដ្ឋ ឋបិតបត្តំ យុឲចដ្ឋិឃំ អង្គុលិឃា បហដំ អបរាបរំ កយ្យតិ ចលតិ ត សត្តិដ្ឋតិ។ ឲចទេយចំ សំកយ្យិ សយ្យកយ្យិ សយ្យទេចឌិ, ចយ្ហបិដ្ឋសញ្ញាដកណ្ណិកទេកាបាតសិអាឌិតិ កទេកាទាតិ សទ្ធំ យុញ្ញត្តាតិ បតិតំ ចិឃ អាទេទ្ធាតិ។ ទេតត ចុត្តំ – “សង្គទេយ្យសិ សយ្យកទេយ្យសិ សយ្យទេចទេធសី”តិ។ អច្ឆរិយព្ភុតចិត្តឌាតាតិ អទេហា អច្ឆរិឃំ, អទេហា អព្ភុតត្តិ ឲចំ សញ្ញាតអច្ឆរិយអព្ភុតា ទេទេច សញ្ញាតតុដ្ឋិទេតា ច អទេហសុំ ្វប្បត្តពលចទេសាយតស្សា។ សំចិក្កត្តិ ្វត្តិក្កំ ទេលាយហដ្ឋឌាតត្តិ ឌាតទេលាយហំសំ, កញ្ចាតកិត្តិឃំ ឋបិតយលិតាកទេត្តហិ ចិឃ ្វត្តទេក្កហិ ទេលាទេយហិ អាកិណ្ណសទិទត្តិ អទេត្ថា។ ទេលាយហំទេសា ច តាទេយស ទេសាយតទេស្សតបិ ទេហាតិ ទេគាយតទេស្សតបិ, ឮឆ បត ទេសាយតទេស្សត ឌាទេតា។ ទេឆទេរា ហិ សក្កស្ស ទេសាយតស្សទេចទេកត សំទេចទេឌត្យំ តំ បិដិហារិយកាសិ។ តស្មា ទេសាយតស្សទេចទេកត សំចិក្កទេលាយហដ្ឋំ ចិឌិត្វាតិ អទេត្ថា។

ឲ្យដ៍រ។ឮឆាហំ, យាទិសាតិ ឮកាតិស្ស ឃស្មា ទេឆទេរត ទេសាយតស្សសំទេចកំ ឌតឃិត្វា តយំ ចិទេតាឌិតំ, តស្មា សល្លទេក្ខត្វា ឲចយាហ។ ឲទេសា តុ ទេត, យាទិស, ទេសា ភកចា សត្ថាតិ, យាទិស, ត្វំ កុហិំ កទេតាសីតិ ចុទេត្ត យឃ្យាសត្ថុ សត្តិកត្តិ ចទេឆសិ, ឮយស្មិំ ទេចទេលាទេក ឲកបរិទេកាត ចិឃ

ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩈᩥ, ᨿᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᩈᩥ, ᩑᩈᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ, ᨾᩣᩁᩥᩈ, ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᨾᩮ ᩑᩈᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᨶᨣᩣᩁᩥᨿᩮᩣ ᩋᨽᩥᨶᩦᩉᩣᩁᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᨠᩮᩣ, ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩋᨣᩣᩁᩥᨿᩮᩣ, ᨾᨣ᩠ᨣᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩅᩈᩮᨶ ᨸᨶᩮᨲᩮ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩥᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉ᪨ ᩋᩉᩮᩣ ᨶᩪᨶ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩈᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᨲᩣᩅ ᨡᩮᩣ ᩑᩅᩴᨾᩉᩥᨴ᩠ᨵᩥᨠᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨸᨶ ᨡᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᩉᩮᩣ ᨶᩪᨶ ᨾᩉᩥᨴ᩠ᨵᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨸᩣᨭᩥᩉᩣᩁᩥᨿᨴᩔᨶᩮ ᨩᩣᨲᩣᨽᩥᩁᩩᨧᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᩅᨾᩣᩉᩴᩈᩩ᪨

᪓᪙᪕᪨ ᨬᩣᨲᨬ᩠ᨬᩣᨲᩁᩔᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲᨬ᩠ᨬᩣᨲᩁᩔ, ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩉᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᨶᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᨠᨭᨾᩮᩅ, ᨴᩮᩈᨶᩴ ᨸᨶ ᨽᨣᩅᩤ ᨿᨳᩣᨶᩩᩈᨶ᩠ᨵᩥᨶᩣᩅ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᩈᩦᨲᩥ᪨

ᨸᨸᨬ᩠ᨧᩈᩪᨴᨶᩥᨿᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᨧᩪᩊᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᩘᨡᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪘᪨ ᨾᩉᩣᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᩘᨡᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪙᪖᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩉᩣᨲᨱ᩠ᩉᩣᩈᩘᨡᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩃᨴ᩠ᨵᩪᨸᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩍᨵ ᩈᩔᨲᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨧ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨻᩉᩩᩔᩩᨲᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩔᩩᨲᩮᩣ, ᨩᩣᨲᨠᨽᩣᨱᨠᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨩᩣᨲᨠᩴ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ, “ᩋᩉᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨲᩮᨶ ᩈᨾᨿᩮᨶ ᩅᩮᩔᨶ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥᩴ, ᨾᩉᩮᩣᩈᨵᩮᩣ, ᩅᩥᨵᩩᩁᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ, ᩈᩮᨶᨠᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ, ᨾᩉᩣᨩᨶᨠᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾᩮᩣᨵᩣᨶᩮᨶ᩠ᨲᩴ ᩈᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨳᩔ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ – “ᩍᨾᩮ ᩁᩪᨸᩅᩮᨴᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᩈᩘᨡᩣᩁᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨸᨶ ᩍᨵᩃᩮᩣᨠᨲᩮᩣ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩴ, ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᨲᩮᩣ ᩍᨾᩴ ᩃᩮᩣᨠᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩅᨲᩥ ᩈᩴᩈᩁᨲᩦ”ᨲᩥ ᩈᩔᨲᨴᩔᨶᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ – “ᨲᨴᩮᩅᩥᨴᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᩅᨲᩥ ᩈᩴᩈᩁᨲᩥ ᩋᨶᨬ᩠ᨬ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨸᨶ, “ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩈᨾ᩠ᨽᩪᨲᩴ, ᩈᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩅᩥᨶᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩔ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨿᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᨠᨳᩥᨲᩴ ᨠᨳᩮᨲᩥ, ᨩᩥᨶᨧᨠ᩠ᨠᩮ ᨸᩉᩣᩁᩴ ᨴᩮᨲᩥ, ᩅᩮᩈᩣᩁᨩ᩠ᨩᨬᩣᨱᩴ ᨸᨭᩥᨻᩣᩉᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨲᩩᨠᩣᨾᩴ ᨩᨶᩴ ᩅᩥᩈᩴᩅᩣᨴᩮᨲᩥ, ᩋᩁᩥᨿᨸᨳᩮ ᨲᩥᩁᩥᨿᩴ ᨶᩥᨸᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᨩᨶᩔ ᩋᩉᩥᨲᩣᨿ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩁᨩ᩠ᨩᩮ ᨾᩉᩣᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩣ ᨾᩉᩣᨩᨶᩔ ᩋᩉᩥᨲᩣᨿ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨩᩥᨶᩈᩣᩈᨶᩮ ᨧᩮᩣᩁᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᨩᨶᩔ ᩋᩉᩥᨲᩣᨿ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨻᩉᩩᩃᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨲᩥ ᨩᨶᨸᨴᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩥᨠᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ᪨ ᨲᩮᨶᩩᨸᩈᩘᨠᨾᩥᩴᩈᩪᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨸᩁᩥᩈᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩈᨶᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨻ᩠ᨻᩩᨴᩴ ᨠᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᨿᩣᩅ ᨸᨠ᩠ᨡᩴ ᨶ ᩃᨽᨲᩥ, ᨲᩣᩅᨴᩮᩅ ᨶᩴ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨣᨲᩣ ᩅᩥᩅᩮᨧᩮᨾᩣᨲᩥ ᩈᩩᨲᩈᩩᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩮᩣᩅ ᩋᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩈᩘᨠᨾᩥᩴᩈᩩ᪨

᪓᪙᪗᪨ ᨠᨲᨾᩴ ᨲᩴ ᩈᩣᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩣᨲᩥ ᨿᩴ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᨴᩮᩈᩥ, ᨠᨲᨾᩴ ᨲᩴ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᨶ᩠ᨲᩥ? ᨿ᩠ᩅᩣᨿᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩅᨴᩮᩣ ᩅᩮᨴᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᨲᨲᩕ ᨲᨲᩕ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨸᩣᨸᨠᩣᨶᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩅᩥᨸᩣᨠᩴ ᨸᨭᩥᩈᩴᩅᩮᨴᩮᨲᩦᨲᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨿᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᩅᨴᨲᩥ ᩅᩮᨴᨿᨲᩥ, ᨿᩮᩣ ᨧᩣᨿᩴ ᨲᩉᩥᩴ ᨲᩉᩥᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ

ចិបាក់ បច្ចុរកាតិ៍ ឰដំ, កន្ត្ត, ចិញ្ញាណំ, ឃយថំ សត្ថាយ ចនេយីតិ ៗ ពស្ស ត្វ ខោ តាយាតិ ពស្ស ឍត្តិយស្ស ចា ច្រាហូណស្ស ចា ចេយស្សុស្ទ្កាហដ្ឋ បត្តខិតឌេចយត្វស្សាត់ ចា អញ្ញាតរស្ស៑

១៩៩៑អឆ ខោ ភកចា កិក្ល អាយត្តេឃីតិ ពណ្ឌា អាយត្តេឃិ? ឃាតិស្ស កិរ ឲចំ អហោសិ – “សត្ថា យំ ‘យោឈបុទិសោ’តិ ចឌតិ, ត ច យោឈបុទិសោតិ ចុត្តយត្តេតេច យក្កុចលិត់ ឞ្ញបតិស្សយោ ត ហោតិ៑ ឞ្ញបសេតយ្យិ ហិ ចដ្តត្តបុត្តំ, ‘អតិលហុំ ខោ ត្វំ យោឈបុទិស ឆាហិហូល្លាយ អាចត្តោ’តិ (យហាច៑ ល៉ីវ៉) ភកចា យោឈបុទិសចាឌេត ឰចឌ៌ ឆេរោ អបរកាកេ ឈដេត្តោ ចាឃយត្តោ ល អកិញ្ញា សន្ធាកាសិ៑ អហយ្យិ តឆារូប់ ចីរិយំ បក្កហិត្វា យក្កុចលិតិ តិត្ថាត្តេស្សាយី”តិ៑ អឆស្ស ភកចា លិត្ថុបច្ចយោ អយំ សាសេត អចិទូរ្យហឌយ្យោតិ ឌស្សេត្តោ កិក្ល អាយត្តេឃិ៑ ឞ្ញឹកតោតាតិអាខិ ហេដ្ឋា ចុត្តាខិប្បាយសេច៑ អឆ ខោ ភកចាតិ អឃយ្យិ បិខីឃេក្លា អត្ថុសត្តិ៑ ឃាតិស្ស កិរ ឲតហោសិ – “ភកចា យឃំយក្កុចលិត់ ឞ្ញបតិស្សយោ តត្ថិតិ ចឌតិ, កំ សក្កា ឞ្ញបតិស្សយេ អឃតិ កាតុំ? ត ហិ តឆាកតា ទិសាបតិស្សយស្សច ឆយំ ឌេសេត្តិ, ឃស្ស ពស្សចិ ឌេសេត្តិសេច៑ អហំ ពុទ្ធស្ស សត្តិកា ស្ុកតោតាចាឆំ លកិត្វា សក្កុសយ្យត្តុបកំ ក្ុសលំ ពរិស្សាយី”តិ៑ អឆស្ស ភកចា, “តាហំ, យោឈបុទិស, តុឃំយាឆ្វចាឆំ ចា អត្ថុឃាសតិ ចា ឌេយី”តិ ស្ុកតោតាចាឆំ បខីប្យស្សយុទ្ធត្តោ ឰយំ ឌេសតំ អារកិ៑ តស្សត្វោ ហេដ្ឋា ចុត្តតសេតេច ចេខិតត្តោ៑ ឰឌាតិ បរិសាយ លទ្ធិ សោឆត្តោ, “ឰឆាហំ កិក្ល បខីបុច្ឆិស្សាយី”តិអាខិយាហ៑ តំ សត្តាយ្យិ ហេដ្ឋា ចុត្តតសេតេច ចេខិតត្តំ៑

៣០០៑ ឰឌាតិ ចិញ្ញាណស្ស សប្បច្ចយការ់ ឌស្សេត្វំ ឃំ ឃឌេច, កិក្លចេតិអាខិយាហ៑ តត្វ យតត្ថា បខិច្ច ឆយ្យេ ចាតិ សហាចដ្ឋេតត កចក្កុយតត្ថា តេក្ុយពឆយ្យេ ច បខិច្ច៑ ពដ្ឋត្ថា បខិច្ចាតិអាខិ ឰបយុតិឌស្សតត្វំ ចុត្តំ៑ តេត កិ ខឹបេតិ? ក្វារសដ្ឋត្តិយា អការ់៑ ឃឆា ហិ ពដ្ឋំ បខិច្ច ឌលយាតោ អក្កិ ឞ្ញបិខាតបច្ចយេ សតិសេច ឌលតិ, តស្មិំ អសតិ បច្ចយចេកល្លត តត្វេច ច្ុបសយ្យតិ, ត សកលិកាខឹតិ សក្កយិត្វា សកលិកក្កិតិអាខិសញ្ញ្យាកច្ឆតិ, ឲចសេច ចក្កុញ្ញា បខិច្ច ទ្ុបេ ច ឞ្ញប្បត្តំ ចិញ្ញាណំ តស្មិំ ក្វារេ ចក្កុទ្ុបអាលោកយតសិការសក្ខាតេ បច្ចយ្យិ សតិសេច ឞ្ញប្បដ្ឋតិ, តស្មិំ អសតិ បច្ចយចេកល្លត តត្វេច តិទូជ្ឈតិ, ត សោតាខឹតិ សក្កយិត្វា សោតចិញ្ញាណត្តិអាខិសញ្ញ្យាកច្ឆតិ ៗ ឲស តយោ សត្តចារេស្ុ៑ ឰតិ ភកចា តាហំ ចិញ្ញាណប្បចត្តេ ក្វារសដ្ឋត្តិយត្តយ្យិ ចឌាយិ, អយំ បត ឃាតិ យោឈបុទិសោ កចសដ្ឋត្តិ ចឌតីតិ ឃាតិ តិក្កហេសិ៑

៣០១៑ ឲចំ ចិញ្ញាណស្ស សប្បច្ចយការ់ ឌស្សេត្វា ឰឌាតិ បត បច្ចាត្តយ្យិ ឍត្ថាត់ សប្បច្ចយការ់ ឌស្សេត្តោ, ក្ុតយិឌត្តិអាខិយាហ៑ តត្វ ក្ុតយិឌត្តិ ឰឌំ ឍត្ថបច្ចាក់ ឌាតំ ក្ុតំ តិត្ថាត្តំ, តុយេឃិ តំ ក្ុតយិឌត្តិ, កិក្លចេ, បស្សឆាតិ៑ តឌាហារសយ្យុចត្តិ តំ បតេតំ ឍត្ថបច្ចាក់ អាហារសយ្យុចំ បច្ចយសយ្យុចំ, សតិ បច្ចយេ ឞ្ញប្បជ្ជតិ ឲចំ បស្សឆាតិ ប្ុច្ឆតិ៑ តឌាហារតិរោឆាតិ តស្ស បច្ចយស្ស តិរោឆា៑ ក្ុតយិឌំ តោស្សុតិ ក្ុតំ ត្វ ខោ ឰដំ, ត ត្វ ខោ ក្ុតត្តិ៑ តឌាហារសយ្យុចំ តោស្សុតិ តំ ក្ុតំ ឍត្ថបច្ចាក់ បច្ចយសយ្យុចំ ត្វ ខោ, ត ត្វ ខោតិ៑ តឌាហារតិរោឆាតិ តស្ស បច្ចយស្ស តិរោឆា៑ តិរោឆឆយ្យំ តោស្សុតិ តំ ឆយ្យំ តិរោឆឆយ្យំ ត្វ ខោ, ត ត្វ ខោតិ៑ សយ្យប្បញ្ញាយ បស្សតោតិ ឰឌំ ឍត្ថបច្ចាក់ ឌាតំ ក្ុតំ តិត្ថាតត្តិ ឃាឆាចសរសលក្លណតោ ចិបស្សតាបញ្ញាយ សយ្យា បស្សត្តស្ស៑ បញ្ញាយ ស្ុខិដ្ឋត្តិ ចុត្តតសេតេច ចិបស្សតាបញ្ញាយ ស្ុដ្ឋ ខិដ្ឋំ៑ ឲចំ សេ សេ តំ បុច្ឆិ សល្លក្លេស្ុំ, តោសំ តោសំ បខិញ្ញា ពណ្យត្តោ បច្ចាត្តំ ឍត្ថាត់ សប្បច្ចយការ់ ឌស្សេតិ៑

ព្ទទាតិ ឃាឃ បញ្ញាឃ ទេហិ តំ នប្បច្ចយំ នតិទោឆំ ឈត្ថបត្ថាក់ ឃុឌិដ្ឋំ, ឥត្ថ តិត្តឈ្យកាចំ បុឆ្នទេត្តា ព្ទយំ ទេច ឥុទេយឤិអាឌិយាហ៎ ឥត្ថ ឌិឌិត្តិ ចិបឃ្សុតានយ្ទាឌិដ្ឋិ ៎ នកាចឥឃ្សទេតត បរិឃុទ្ធិ៎ បច្ចយឥឃ្សទេតត បរិទេឃាឥាត់៎ អល្លិទេឃធាតិ តឈ្យាឌិដ្ឋិហិ អល្លិឃិត្វា ចិហទេឃ្យាឆ៎ ទោលិទេឃធាតិ តឈ្យាឌិដ្ឋិហិ ក៏ត្យអយាភា ចិហទេឃ្យាឆ ៎ ឆតាទេឃធាតិ ឆត់ ចិឃ ព្ទឆ្នត្តា ទោឆំ អាបទេខ្ចឃ្យាឆ៎ យយាទេឃធាតិ តឈ្យាឌិដ្ឋិហិ យយត្តំ ប្តប្បាទេឥឃ្យាឆ៎ តិត្តទេលត្តាឃ ទេតា ពហលត្តាឃាតិ ទេឃា ទេនា យឃា ចត្យទេរាឈតិត្តទេលត្តាឃ ក្យល្វបទេយា ឆទេយ្ទ ទេឥនិទេតា, ទេតា តិកត្តិចទេនត ពហលត្តាឃ៎ អបិ ត្យ តំ ឥុទេយ្យអាឌាទេតឃ្យាឆាតិ៎ ចិបរិឃាទេឃត ឃុក្កបទេក្លា ទេចឌិតទេព្ថា៎

៣០៧៎ ព្ទឥាតិ ទេតនំ ឈត្ថាត់ បច្ចយំ ឥទេឃ្សទេត្តា, ចត្តាទេរាទេយ, ក៏ក្លទេច, អាហារាទិអាឌិយាហ, ឥយ្បិ ចុត្តត្តទេយច៎ ឃឆា បត ឲទេកា ព្ទយំ ឌាតាឃីតិ ចុទេត្តា, “ត ទោចលំ ព្ទយំ, យាឥទេយ្បិឃ្ស ឌាតាយិ, យាត្យ យាឥទេយ្បិ”តិ ឲចំ បទេចហិចទេនត ឌាតទេត្តា ឃុដ្ឋ ឌាតាតិ តាយ៎ ឲចទេយចំ កពចា ត ទោចលំ ឈត្ថយត្តទេយច ឌាតាតិ, ឈត្ថាត់ បច្ចយយ្បិ ទេតនយ្បិ បច្ចយាត់ បច្ចយត្តិ ឲចំ នត្ថាបច្ចយបទេយ្យទំ ឌាតាតិ៎ ទេនា តំ, ត្យទ្ធពាលំ ឌីទេបទេត្តា ព្ទឥាតិ បច្ចយបទេយ្យទំ ឥទេឃ្សត្យំ, ព្ទទេយ ច, ក៏ក្លទេច, ចត្តាទេរា អាហារាទិអាឌិយាហ៎ តំ ចុត្តត្តទេយច៎ ព្ទតិ ទេលា, ក៏ក្លទេច, អចិន្ថាបច្ចយា នត្ថារា...ទេប... ក្យក្លក្លត្ថឃ្ស នយុឥទេឃា ទេហាតីតិ ឲត្ថ បត បដិច្ចនយុប្បាទេឥគធា ចិត្តាទេឥត្ថា កទេចឃ្យ, នា ចិឃុទ្ធិយទេក្ក ចិត្តារិតាធ៎

៣០៨៎ ព្ទយឃ្មិ នតិ ព្ទឥំ ទេហាតីតិ ព្ទយឃ្មិ អចិន្ថាឌិទោ បច្ចទេយ នតិ ព្ទឥំ នត្ថារាឌិកំ ឋលំ ទេហាតិ៎ ព្ទយឃ្សុប្បាឥា ព្ទឥំ ប្តប្បត្តីតិ ព្ទយឃ្ស អចិន្ថាឌិកឃ្ស បច្ចយឃ្ស ប្តប្បាឥា ព្ទឥំ នត្ថារាឌិកំ ឋលំ ប្តប្បត្តិ, ទេតទេតចាហ – “ឃឌិឥំ អចិន្ថាបច្ចយា នត្ថារា...ទេប... នយុឥទេឃា ទេហាតី”តិ៎ ឲចំ ចដ្ឋំ ឥទេឃ្សត្វា ព្ទឥាតិ ចិចដ្ឋំ ឥទេឃ្សទេត្តា, អចិន្ថាឃ ទេត្វច អទេនមចិរាគតិទោឆាតិអាឌិយាហ៎ ឥត្ថ អចិន្ថាឃ ទេត្វចាតិ អចិន្ថាឃ ឲច ត្យ៎ អទេនមចិរាគតិទោឆាតិ ចិរាគនត្ថាទេតត យទេក្កត អទេនមតិទោឆា អត្យប្បាឥតិទោឆា៎ នត្ថារតិទោឆាតិ នត្ថារាត់ អត្យប្បាឥតិទោឆា ទេហាតិ, ឲចំ តិរុទ្ធាត់ បត នត្ថារាត់ តិទោឆា ចិញ្ញាណតិទោឆា ទេហាតិ, ចិញ្ញាណាឌីតត្ថា តិទោឆា តាយទុបិឌីតិ តិរុទ្ធាតិទេឃច ទេហាត្តិតិ ឥទេឃ្សត្យំ នត្ថារតិទោឆា ចិញ្ញាណតិទោឆាតិអាឌិ ចត្វា ឲចទេយតឃ្ស ទោចលឃ្ស ក្យក្លក្លត្ថឃ្ស តិទោឆាទេហាតីតិ ចុត្តំ៎ ឥត្ថ ទោចលឃ្សាតិ នកលឃ្ស, ឃុទ្ធឃ្ស ចា, នត្តចិទេហិតឃ្សាតិ អទេត្វា៎ ក្យក្លក្លត្ថឃ្សាតិ ក្យក្លរាឃិឃ្ស៎ តិទោឆា ទេហាតីតិ អត្យប្បាឥា ទេហាតិ៎

៣០៩៎ ព្ទយឃ្មិ អនតីតិអាឌិ ចុត្តបដិបក្ខតទេឃត ទេចឌិតព្វំ៎

៣១០៎ ឲចំ ចដ្ឋចិចដ្ឋំ កទេធត្វា ព្ទឥាតិ ព្ទយំ ត្វាឥនក្កបច្ចយចដ្ឋំ នហ ចិបឃ្សតាឃ យទេក្កត ឌាតត្តឃ្ស ឃា បដិឆាចតា បហឹឃតិ, ឥឃ្សា អកាចំ បុឆ្នទេត្តា អបិ ត្យ ឥុទេយ្យក៏ក្លទេចតិអាឌិយាហ៎ ឥត្ថ ឲចំ ឌាតត្តាតិ ឲចំ នហចិបឃ្សតាឃ យទេក្កត ឌាតត្តា៎ ឲចំ បឃ្សត្តាតិ ឥទេឃ្សច ទេចចចត់៎ បុព្វាត្តត្តិ បុរិមទោដ្ឋានំ, អតីតឈត្ថឆាត្យអាឃតតាតីតិ អទេត្វា៎ បដិឆាទេចឃ្យាឆាតិ ឥឈ្យាឌិដ្ឋិចទេនត បដិឆាទេចឃ្យាឆ៎ ទេននំ នត្ថានចឃុទេត្ត ចិត្តារិតទេយច៎

ព្ទជាតិ ទេតរំ ពត្ថ តិច្ចលកាចំ បុច្ឆន្តោ, អបិ ត ឲុរេយ្យកិល្លេចេ, ឲចំ ឌាតត្តា ឲចំ បស្សត្តា ឲចំ ចទេឆយ្យាឆ, សត្ថា រេគា ពន្ទតិអាឌិយាហ᳟ ពត្ថ ពន្ទតិ ការិរេកា អកាយា អនុចត្តិតទេ្ហា ᳟ សយលោតិ ឲុច្ឆសយលោ᳟ អដ្ឋា សត្ថារំ ក្ខិំសេឃ្យាឆាតិ អឃំ សត្ថា អយ្យាកំ កិច្ចំ សារេឆតុំ ត សេក្កាតីតិ អបិ ត ឲចំសទ្ទីរេគា ហុត្វា អដ្ឋា ឌាហិទកំ សត្ថារំ ក្ខិំសេឃ្យាឆ᳟ បុត្យសយលព្រោហូលាគត្តិ ឲចំសទ្ទីរេគា ហុត្វា បុត្ធុតំ

ពិត្ថិឃសយលាតំ ទេចេ ព្រោហូលាគច្ចា᳟ ចតរេកាឲុហលយក្កលិតីតិ ចតសយាជាគាតិ ច ឌិដ្ឋិព្យូឲុហលិតិ ច ឌិដ្ឋសុតយុតយក្កលិតិ ច᳟ តាតិ សារទេតា បច្ចាពទ្ឆឃ្យាឆាតិ ឲតាតិ សារត្តិ ឲចំសទ្ទីរេគា ហុត្វា បជិអាពទ្ឆឃ្យាឆ᳟ ឲចំ តិស្សដ្ឋាតិ ច បុត ពលេយ្យឃ្យាឆាតិ អទេត្ថា᳟ សាយំ ឌាតត្តិ សឃំ ឌាតលោត ឌាតតំ᳟ សាយំ ឌិដ្ឋត្តិ សឃំ បញ្ញាចក្កុតា ឌិដ្ឋំ᳟ សាយំ ចិឌិតត្តិ សឃំ ចិកាចិតំ បិពជំ ពតំ᳟ ក្ខបតីតា ទេលា ទេយ ឲុរេយ្យំ យឃា, កិល្លេចេ, ឲុរេយ្យត្ថយិតា សត្តិដ្ឋិកាឌិសកាទេចត ឆទេឲុត តិត្ថាតំ ក្ខបតីតា, បិបិតាតិ អទេត្ថា᳟ សត្តិដ្ឋិទេកាតិអាឌិតយទេត្ថា

ចិសុទ្ធិយទេក្ក ចិត្ថារិទេតា᳟ ព្ទទេយតំ បជិច្ច ទុត្តត្តិ ឲតំ ចចតយិឆំ ឲុរេយ្យំ សាយំ ឌាតតាឌិកាចំ បជិច្ច ទុត្តំ᳟

៣០ប័᳟ពិល្លិ ទេលា បត, កិល្លេចតិ ពស្វា អារកិ? តត្ថ ទេហដ្ឋា ចដ្ឋចិចដ្ឋចទេសត ទេឆសតា យត្ថកំ បិបិតាតិ? អាយ បិបិតា᳟ អឃំ បត បិជិឲទេក្កា អនុសត្តិ , “អឃញ្ញាទេលិពសត្តិចាទេសា បជិសត្តិសយ្យូញទេហា, តស្ស សទេឲុហដ្ឋាតំ ចិត្តិទេសត្វា បិពជំ ពរិស្សាយី”តិ ព្ទយំ ទេឆសតំ អារកិ᳟ អបិច ចដ្ឋយ្ទលំ អចិឌ្ឍា, ចិចដ្ឋយ្ទលំ ឲុច្ឆប្យាទេគា, ព្ទតិ ចដ្ឋយ្ទលំ អចិឌ្ឍិ ចិចដ្ឋយ្ទលច្ចា ឲុច្ឆប្យាគំ ជទេស្សត្វាបិ, “បុត ឲពចារំ ចដ្ឋចិចដ្ឋចទេសត ទេឆសតំ យត្ថកំ បិទេបស្សាយី”តិ ព្ទយំ ទេឆសតំ អារកិ᳟ ពត្ថ សត្តិបិតាតិ សទេយាឆាទេតត បិល្លការចេត᳟ ពត្តស្សាតិ ពត្តទេ តិត្ថាត្តតពសត្តស្ស᳟ អចក្កត្តិ ទេហាតីតិ តិត្ថាត្តិ ទេហាតិ᳟ ពត្តចិ ហិ ពត្តទាតិ យាឲុក្បត្ថិ ទុទេត្តា᳟ ឃឆាហ –

“ឃទេយពទត្តិ បឆយំ, ពត្តទេ ចសតិ យាលទេចា;

អត្ថដ្ឋិទេតាច ទេសា ឃាតិ, ស ពច្ឆិ ត តិចត្តតី”តិ᳟ (ឌា᳟ ១᳟១៥᳟១៩១);

ពត្តចិ ពត្តទេ តិត្ថាត្តតសទេត្តា᳟ ឃឆាហ – “ឃឆា ទេលា, បតាគត្ថ, អដ្ឋា ព្ទត្តិកា តច ចា ជស ចា យាទេស ពត្ត ព្យូឆ្ឋិតា បរិហរិត្វា ចិឌាឃត្តី”តិ (យ᳟ តិ᳟ ១᳟១០៥)᳟ ព្ទឆ សទេត្តា អឆិទេប្យទេតា, តំ សត្តាឃ ទុត្តំ “ពត្តស្ស អចក្កត្តិ ទេហាតី”តិ᳟

ព្ទឆាតិ ព្ទយស្មិំ សត្តទេលិទេព᳟ យាតា ច ក្ខតុតី ទេហាតីតិ ព្ទឆំ ក្ខតុសយឃំ សត្តាឃ ទុត្តំ᳟ យាឲុកាយស្ស ពិទ ឃស្មិំ ឲ្យពាទេស ជាទេកា តិត្ថាត្តតិ, ពត្ថ យហតី ទេលិហិតបីញអកា សល្ហិត្វា កិឌ្ឍិត្វា បល្លុទតិ, ចត្ថ សុទ្ធំ ទេហាតិ, សុទេទ្ធ ចត្ថយិប្យាតាបិត្យូសុ ឲពចារំ សត្តិបតិទេតាសុ ឃាច សត្ត ឌិចសាតិ ទេលត្តទេយច ទេហាតិ᳟ តស្មិំ សយទេឃ ហត្តក្កាហទេចលិក្កាហាឌិតា អក្កបរាយសទេតតបិ ជាទេកា តិត្ថាត្តតិទេឃច᳟ ពត្តទេត្ថាតិ ពត្វូបពសទេត្តា᳟ បច្ចបដ្ឋិទេតា ទេហាតីតិ ត យាតាបិត្យូតំ សត្តិបិតំ ឲ្យទេលិពឃយាទេតា សឌឹទេប ឌិទេតា បច្ចបដ្ឋិទេតា តាយ ទេហាតិ᳟ ពយ្ទឃត្តឃត្តិទេតា បត ឲទេកា សទេត្តា តស្មិំ ឲ្យពាទេស តិត្ថាត្តតទេកា ទេហាតីតិ អឃទេយត្ថ អឆិប្យាទេឃា᳟ រំសទេឃតាតិ “អទេទារទេកា ត ទេលា តចិស្សាយិ អហំ ចា, បុទេត្តា ចា ទេយ”តិ ឲចំ យហទេត្តត ឌីចិតរំសទេឃត᳟ ទេលិហិតទេញ្យាតំ, កិល្លេចតិ ពជា ពិទ យាឲុទេលិហិតំ តំ ឆាតំ សយ្យត្តំ

បុត្តសិនេហេន បលិ្ឍតំ ហោតិ។ តស្មា ឧចយាហ។ ចក្កេកិត្តិ កាយទ្វារកាតំ កិច្ចអត្តំ លុក្កកក្កលំ ឈជិកា ចុច្ចតិ ឌិឈទល្ឍេត រស្សុទល្ឍំ បហទលាកិច្ចអា។ ទេយាក្លេចិកត្តិ សយ្យរិចត្តកកិច្ចអា, អាកាទេស ចា ទល្ឍំ ករហត្វា ក្ខុយិឃំ ចា សិសំ ធរបត្វា ទេហេដ្ឋបរិយការេចត បរិចត្តកកិច្ចអត្តិ ចុត្តំ ហោតិ។ ចិក្ខុលកំ ចុច្ចតិ តាលបល្លាឌិហិ កតំ ចាតប្បហាទេត បរិក្ខុយតចក្កំ។ បត្តាច្ចហកំ ចុច្ចតិ បល្លតាច្ចក្កកា, តាឃ ចាលិកាឌិតិ ឋិតត្តា កិច្ចអត្តិ។ រឆកត្តិ លុក្កកាទឆំ ឆត្យកយ្យិ លុក្កកាឆតុទេយច។

៣០៥។ សារទ្ធេតីតិ ទាកំ ដ្ឋប្បាទេតិ។ ច្បាបទ្ធេតីតិ ច្បាបិជំ ដ្ឋប្បាទេតិ។ អត្យបដ្ឋិតកាឃសតីតិ កាទេឃ សតិ កាឃសតិ, តំ អត្យបដ្ឋេបត្វាតិ អត្ថោ។ បរិត្តចេតសោតិ អក្យសលចិត្តោ។ ឃត្តស្ស ទេត បិបកាតិ ឃស្ស ផលសយាបត្តិឃំ ឧទេត តិរុទ្ធន្តិ, តំ ត ជាតាតិ តាឌិកន្ធតីតិ អត្ថោ។ អត្យទោឆចិទោឆត្តិ ទាកេទ្ឋេច ទោសទ្ឋោ។ អភិតត្តតីតិ តញ្ញចេសេត អភិតត្តតិ, តញ្ញចេសេតេច អទេហា សុលត្តិអាឌិតិ ចទេត្តា អភិចទតិ។ អទេន្ញាសាឃ តិដ្ឋតីតិ តញ្ញាអទេន្ញាសាតកាហទលាត កិលិត្វា បរិតិដ្ឋេបត្វា កញ្ញាតិ។ សុលំ ចា អទុក្ខមសុលំ ចា អភិតត្តត្យ, ទុក្ខំ កចំ អភិតត្តតីតិ? "អហំ ទុក្ខិទេតា យយ ទុក្ខ"ន្តិ កញ្ញត្តា អភិតត្តតិ តាយ។ ដ្ឋប្បជ្ជតិ តត្តីតិ តញ្ញា ដ្ឋប្បជ្ជតិ។ តទុបិទាតត្តិ សាច តញ្ញា កហលទេដ្ឋត ដ្ឋបិទាតំ តាយ។ តស្ស ដ្ឋបិទាតបច្ចយា ភទចា…បេ… សមុទឃោ ហោតីតិ, ឬទត្យាកកចតា ឬត ឧកចាទំ ក្ខុិសន្ធិ តិសទ្ធេបំ បច្ចយាការចដ្ឋំ ទស្សិតំ។

៣១០-៣។ ឬដាតិ ចិចដ្ឋំ ទស្សេតំ ឬឆ, កិក្ខុទេច, តឆាកទេតា ទេលិទេក ដ្ឋប្បជ្ជតីតិអាឌិយាហ។ តត្ថ អប្បយាណចេតសោតិ អប្បយាណំ ទេលកុត្តទំ ទេចតា អស្សាតិ អប្បយាណចេតសោ, យក្កចិត្តសយឌ្ហឹតិ អត្ថោ។ ឬយំ ទោ ទេយ តុទេយ្យកិក្ខុទេច, សំលិទេត្តត តញ្ញាសក្ខយចិយុត្តិ ឆាទេទចាតិ, កិក្ខុទេច, ឬយំ សំលិទេត្តត ទេសិតំ យឃំ តញ្ញាសក្ខយចិយុត្តិទេសតំ តុទេយ្យកិក្ខកាលំ ឆាទេទឃ្យាឆ យា បយទេទ្ឋឃ្យាឆ។ ទេសតា ហិ ឧត្ត ចិយុត្តិបជិលិកទេហតុទេតា ចិយុត្តីតិ ចុត្តា។ យហាតញ្ញាខាលតញ្ញាសឈ្សាទបជិយុក្កត្តិ តញ្ញាច សំសិត្តិតទេដ្ឋត យហាតញ្ញាខាលំ, សឈ្សិតទេដ្ឋត សឈ្សាទត្តិ ចុច្ចតិ; ឬតិ ឬយស្មិំ យហាតញ្ញាខាទល តញ្ញាសឈ្សាទេដ ឆ ឬយំ សាតិ កិក្ខុ ទេកចដ្ឋបុត្តំ បជិយុក្កំ ឆាទេឆ។ អត្យបចិទេដ្ឋា អទេត្តាកទេឆាតិ តំ ឆាទេទចាតិ អត្ថោ។ ទេសសំ សព្ពត្ថ ដ្ឋត្តាតត្ថទេយចាតិ។

បបច្ចាស្សតិយា យទ្ឍិ្សតិកាឃដ្ឋកចាឃ

យហាតញ្ញាសក្ខយសុត្តចល្លតា តិដ្ឋិតា។

៥។ យហាអស្សបុរសុត្តចល្លតា

៣១៥។ ឧចិទេយ សុតត្តិ យហាអស្សបុរសុត្តំ។ តត្ថ អទេដ្ឋសុតិ អង្គា តាយ ជាតបជិតា ទាជកុយាទា, ទេតសំ តិចាទេសា ឧទេកាបិ ជតបទោ ទុច្ចហិសទេដ្ឋត "អង្គា"តិ ចុច្ចតិ, តស្មិំ អទេដ្ឋសុ ជតបទេ។ អស្សបុរំ តាយ អង្គាតំ តិកទេយាតិ អស្សបុរត្តិ តកទេតាទេយត លទ្ធចោហាទេទា អង្គាតំ ជតបទស្ស ឧទេកា តិកទេយា, តំ ទេកាធទេកាយំ កត្វា ចិហទតីតិ អត្ថោ។ ភកចា ឧតទេចាចាតិ ឧតំ "សយណា សយណាតិ ទេចា, កិក្ខុទេច, ជទេតា

សព្ពាគាតី”តិអាឌិចចតយចេាឆ

ពស្វា បត ឲចំ អចេាចាតិ តាយិ កិទ តិកេយ យតុស្សា សដ្ឋ បសត្ត ឮដ្ឋយាយកា ឆយូយាយកា សឃ្ឍយាយកា, តេឆហុបព្ពាឌិតសាយចោទយឿ ចឃ្យូសតិកេចទ្ធទសឌិសំ ពច្ចា បសំសត្តិ; បុព្ពណ្ហសមយំ ភិក្ខុសង្ឃំ បិណ្ឌាយ បចិសត្តំ ឌិស្វា ឞិឌគក្ខលិឌិតិ កចេហច្វា ទេឲត្តំ កឆ្ឆត្តាបិ, ឞទសុអាឌិតិ កចេហច្វា អទទ្ធក្ក បចិសត្តាបិ តាតិ ក្ខបកទេលាតិ តិក្ខិបិច្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស តិសិឌគទ្ធាត់ អាយតសាល់ ចា យណ្ឌបំ ចា ទុក្ខមូល់ ចា សមូឌ្ទិច្វា អាយតាតិ បព្ពាបេច្វា អទេឌបាតិឃំ បទ្ធុបដ្ឋាបេច្វា ភិក្ខុសង្ឃំ តិសិជាបេច្វា ឃាកុឲឌ្ឍកាឌិតិ ឌច្វា ពតកតត្តកិច្ចំ ភិក្ខុសង្ឃំ ទុឃ្យាទេឌច្វា តចេតា តាតិ ក្ខបកទេលាតិ អាឌាយ ទេឲត្តំ ចា អទទ្ធក្ក ចា កក្ខា អត្តទេតា ពយូតិ កចេទាត្តិ, ពយូត្ថដ្ឋាទេតបិ ទេតសំ អក្ខា ពចា គាយ គតិ្ត

ចតុ្តាទេទា យក្កដ្ឋា ចតុ្តាទេទា ឞលដ្ឋាតិ អដ្ឋ បុក្កលិ អទិឃសឃ្ឃោ គាយ; ទេត “ឲចទ្ទុបេត សិទេលត, ឲចទ្ទុបេត អាចាទេត, ឲចទ្ទុបិឃ បឌិបត្តិឃា សយត្តាកេតា លឌ្ឌិទេតា ទេបសលិ ក្ខប្បអាទេក្ខុលា”តិ ភិក្ខុសង្ឃទុឃ្យុច ចណ្ហំ ពទេឆត្តិ ពយូត្ថដ្ឋាគទេតា អាកក្ខា កុត្តុសាឃយាយសា ឈយទ្ធាទេទ តិសិត្តាបិ, សឃតិឈទិ បចិសិច្វា តិសិត្តាបិ ភិក្ខុសង្ឃទុឃ្យុច ចណ្ហំ ពទេឆត្តិ ភកចា ទេឲសំ យតុស្សាត់ តិបទ្ធកាទំ ឌិស្វា ភិក្ខុសង្ឃំ បិណ្ឌបិតាបចាយទេត តិទេឃាទេឌច្វា ឲតឌទេចាឆ

ទេឃ ឆយូ សយលាកេទលា ច ច្រាហូលាកេទលា ចាតិ ទេឃ ឆយូ សយាឌាឃ បទិបុទ្ធិតា សយិតបិបសយលាភ្ជូ ឆាហិតបិបច្រាហូលាភ្ជូ ពទេទាត្តិតិ អទេច្វា “តីហិយាតិ, ភិក្ខុទេច, សយលាស្ស សយលិឃាតិ សយលាកេទលិឃាតិ ៈ ពតយាតិ តីហិ? អឌិសិលសិក្ខាសយាឌាត់, អឌិចិត្តសិក្ខាសយាឌាត់ , អឌិបព្ពាសិក្ខាសយាឌាត”ត្តិ (អៈ តិៈ ៣ៈប័៣) ឲត្ត បត សយទេលាត ពត្តត្តាឆយូ ចុត្តាៈ ទេឲបិ ច សយលាកេទលា ទេហាត្តិទេឃចៈ ព្ពុឆ បត ហិទេទាត្តប្បាឌិចទេសត ចេឃតា ចិត្តទិតាៈ ឲចំ ទេតា អឃំ អយព្យាត្តិ ឲត្ត ទេតាតិ តិបិតាយត្តៈ ឲចំ អឃំ អយព្យាត្តិ អទេច្វាៈ យហប្យូលិ យហាតិសំសាតិ ក្ខកឃយឿ អត្តទេតា ឲពទេឃចៈ អចព្ពាតិ អទេយាឈាៈ សឞលិតិ អឃំ តទេស្យុច អទេច្វាៈ ឃស្សា ហិ ឞល់ គតិ្ត, សា ចព្ពា គាយ ទេហាតិៈ ទិសាច្រឃាតិ សចឌ្តិ, ព្ពុឌំ សឞលគាឃ ទេចចចត់ ឲចពិត្វាទេចា, ភិក្ខុទេច, សិក្ខិតព្ពត្តិ, ភិក្ខុទេច, ឲចំ តុទេយត្វិ សិក្ខិតព្ពាៈ ព្ពុតិ ភកចា ព្ពុយិតា ឲត្តទេពត ឌាទេតត ហិទេទាត្តប្បាឌិត់ ឆយូត់ ចណ្ហំ ពទេឆឃិៈ ពស្វា? ចចតបចបដ្ឋិត្តគត្តិ សទេច ហិ ទេពាធិ អចិទបព្ពាឌិទេតា ឆាលភិក្ខុ ឲចំ ចទេឃ្យ – “ភកចា ហិទេទាត្តប្បាឌិឆយូ សយាឌាឃ ចត្តចាតិ ចឌតិ, ទេពា គុ ទេចា ទេឲសំ សយាឌាឃ ចត្តទេត អាតិសំទេសា”តិ? តស្ស ចចតបចបដ្ឋិត្តគត្តិ អឃព្វា អាតិសំទេសា, ព្ពុទេយ ហិ ឆយូ សយាឌាឃ បទិបុទ្ធិតា សយិតបិបសយលំ គាយ ឆាហិតបិបច្រាហូលំ គាយ ពទេទាត្តិ, ចតុបទ្ធុឃលិភិ ក្ខប្បាទេឌត្តិ, បទ្ធុឃឌាឃកាត់ យហប្បលតំ សប្បាទេឌត្តិ, បព្ពិឌ្ធិ អចព្ពុ សឞលំ ទិសាច្រឃំ ពទេទាត្តិតិ ចណ្ហំ អភាឃិៈ អឃទេយត្ត សឌ្ឍទេបិៈ ចិត្តាទទេតា បត ចណ្ហកចា សតិបដ្ឋាទេត (ឌឹៈ តិៈ អដ្ឋៈ ៣ៈ៣លិ៣; យៈ តិៈ អដ្ឋៈ ៣ៈ៣លិ៣) ចុត្តគទេឃគេច ទេចឌិតព្វាៈ

៤១៩ៈហិទេទាត្តទេប្យគាតិ “ឃំ ហិទីឃតិ ហិទីឃិតទេព្ពុត, ឌុត្តប្យតិ ឌុត្តប្បិតទេព្ពុគា”តិ (ឆៈ សៈ ១៣៦១) ឲចំ ចិត្តទិតាឃ ហិទីឃា ទេចច ឌុត្តទេប្យត ចៈ អបិទេចត្ត អព្ពុត្តាសយុដ្ឋាគា ហិទី, ឆាហិទ្ធាសយុដ្ឋាត់ ឌុត្តប្បំ អត្តាឌិបទេឃ្យា ហិទី, ទេលិកាឌិបទេឃ្យុំ ឌុត្តប្បំ លឌ្ឍាសភាចសណ្ឋិតា ហិទី, ភឃសភាចសណ្ឋិតំ ឌុត្តប្បំ, ចិត្តាទពចា បទេគត្ត សព្ពាកាទេទត ចិសុឌ្ធិទេក្កុ ចុត្តាៈ អបិច ព្ពុទេយ ទេទ្វ ឆយូ ទេលិកំ បិលេតទេតា ទេលិកបិលឆយូ គាយាតិ ពឌិតាៈ ឃចាហ – “ទេទ្វទេយ, ភិក្ខុទេច, សុក្កា ឆយូ ទេលិកំ បិទេលត្តិៈ ពតទេយ ទេទ្វ? ហិទី ច ឌុត្តប្បព្ជូ ៈ ព្ពុទេយ ទេចា, ភិក្ខុទេច, ទេទ្វ សុក្កា ឆយូ ទេលិកំ បិទេលត្តិៈ ព្ពុទេយ ច ទេចា, ភិក្ខុទេច, ទេទ្វ សុក្កា ឆយូ ទេលិកំ គ បិទេលឃ្យុំ, គឃិឆ បព្ពាទេឃឆ,

‘ມາຕາ’ຕິ ວາ, ‘ມາຕຸຉ຺ຉາ’ຕິ ວາ, ‘ມາຕຸລານີ’ຕິ ວາ, ‘ອາຈຣິຍຠຣິຍາ’ຕິ ວາ, ‘ຄຣູນໍ ທາຣາ’ຕິ ວາ, ສມ຺ເພທໍ ໂລໂກ ອຄມິສ຺ສ, ຍຖາ ອເຊຬກາ ກຸກ຺ກຸຏສູກຣາ ໂສຓສິຄາລາ”ຕິ (ອ. ນິ. ໒.໙). ເຕເຍວ ຊາຕເກ “ເທວທມ຺ມາ”ຕິ ກຖິຕາ. ຍຖາຫ –

“ຫິຣິໂອຕ຺ຕປ຺ປສມ຺ປນ຺ນາ, ສຸກ຺ກທມ຺ມສມາຫິຕາ;

ສນ຺ໂຕ ສປ຺ປຸຣິສາ ໂລເກ, ເທວທມ຺ມາຕິ ວຸຈ຺ຈເຣ”ຕິ. (ຊາ. ໑.໑.໖);

ມຫາຈຸນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ປນ ກິເລສສລ຺ເລຂປຏິປທາຕິ ກຕ຺ວາ ທສ຺ສິຕາ. ຍຖາຫ – “ປເຣ ອຫິຣິກາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ, ມຍເມຕ຺ຖ ຫິຣິມນາ ຠວິສ຺ສາມາຕິ ສລ຺ເລໂຂ ກຣຓີໂຍ. ປເຣ ອໂນຕ຺ຕປ຺ປີ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ, ມຍເມຕ຺ຖ ໂອຕ຺ຕປ຺ປີ ຠວິສ຺ສາມາຕິ ສລ຺ເລໂຂ ກຣຓີໂຍ”ຕິ (ມ. ນິ. ໑.໘໓). ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣສ຺ສ ໂອວາທູປສມ຺ປທາຕິ ກຕ຺ວາ ທສ຺ສິຕາ. ວຸຕ຺ຕເຎ຺ຫຕໍ – “ຕສ຺ມາ ຕິຫ ເຕ, ກສ຺ສປ, ເອວໍ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ, ຕິພ຺ພໍ ເມ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐິຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ ເຖເຣສຸ ນເວສຸ ມຊ຺ຌິເມສູຕິ. ເອວເຎ຺ຫິ ເຕ, ກສ຺ສປ, ສິກ຺ຂິຕພ຺ພນ຺”ຕິ (ສໍ. ນິ. ໒.໑໕໔). ອິທ ປເນເຕ ສມຓກຣຓາ ທມ຺ມາຕິ ທສ຺ສິຕາ.

ຍສ຺ມາ ປນ ເອຕ຺ຕາວຕາ ສາມຎ຺ຎຕ຺ເຖ ມຕ຺ຖໍ ປຕ຺ໂຕ ນາມ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ອປເຣປິ ສມຓກຣເຓ ທມ຺ເມ ທສ຺ເສຕຸໍ ສິຍາ ໂຂ ປນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເອວມສ຺ສາຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ສາມຎ຺ຎຕ຺ໂຖຕິ ສໍຍຸຕ຺ຕເກ ຕາວ, “ກຕມເຎ຺ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ສາມຎ຺ຎໍ? ອຍເມວ ອຣິໂຍ ອຏ຺ຐງ຺ຄິໂກ ມຄ຺ໂຄ, ເສຍ຺ຍຖິທໍ, ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ...ເປ... ສມ຺ມາສມາທິ, ອິທໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຠິກ຺ຂເວ, ສາມຎ຺ຎໍ. ກຕເມ ຈ, ຠິກ຺ຂເວ, ສາມຎ຺ຎຕ຺ໂຖ? ໂຍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຣາຄກ຺ຂໂຍ ໂທສກ຺ຂໂຍ ໂມຫກ຺ຂໂຍ, ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຠິກ຺ຂເວ, ສາມຎ຺ຎຕ຺ໂຖ”ຕິ (ສໍ. ນິ. ໕.໑໖) ມຄ຺ໂຄ “ສາມຎ຺ຎນ຺”ຕິ, ຜລນິພ຺ພານານິ “ສາມຎ຺ຎຕ຺ໂຖ”ຕິ ວຸຕ຺ຕານິ. ອຸຠຍມ຺ປິ ປເນຕໍ ມຄ຺ຄມ຺ປິ ຜລມ຺ປິ ເອກໂຕ ກຕ຺ວາ ສາມຎ຺ຎຕ຺ໂຖ ກຖິໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ. ອາໂຣເຈມີຕິ ກເຖມິ. ປຏິເວທຍາມີຕິ ຊານາເປມິ.

໔໑໗. ປຣິສຸທ຺ໂທ ໂນ ກາຍສມາຈາໂຣຕິ ເອຕ຺ຖ ກາຍສມາຈາໂຣ ປຣິສຸທ຺ໂທ ອປຣິສຸທ຺ໂທຕິ ທຸວິໂທ. ໂຍ ຫິ ຠິກ຺ຂຸ ປາຓໍ ຫນຕິ ອທິນ຺ນໍ ອາທິຍຕິ, ກາເມສຸ ມິຉ຺ຉາ ຈຣຕິ, ຕສ຺ສ ກາຍສມາຈາໂຣ ອປຣິສຸທ຺ໂທ ນາມ, ອຍໍ ປນ ກມ຺ມປຖວເສນ ວາຣິໂຕ. ໂຍ ປນ ປາຓິນາ ວາ ເລຑ຺ຑຸນາ ວາ ທຓ຺ເຑນ ວາ ສເຕ຺ຖນ ວາ ປຣໍ ໂປເຖຕິ ວິເຫເຐຕິ, ຕສ຺ສ ກາຍສມາຈາໂຣ ອປຣິສຸທ຺ໂທ ນາມ, ອຍມ຺ປິ ສິກ຺ຂາປທວເສນ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ. ອິທ ປນ ສຸເຕ຺ຕ ຂຸທ຺ທກມ຺ປິ ອາເນຕ຺ວາ ປຣມສ຺ເລໂຂ ນາມ ກຖິໂຕ. ໂຍ ຫິ ຠິກ຺ຂຸ ປານີຍຄເຏ ວາ ປານີຍໍ ປິວນ຺ຕານໍ, ປເຕ຺ຕ ວາ ຠຕ຺ຕໍ ຠຸຍ຺ຊນ຺ຕານໍ ກາການໍ ນິວາຣຓວເສນ ຫຕ຺ຖໍ ວາ ທຓ຺ຑໍ ວາ ເລຑ຺ຑຸໍ ວາ ອຸກ຺ຂິປຕິ, ຕສ຺ສ ກາຍສມາຈາໂຣ ອປຣິສຸທ຺ໂທ. ວິປຣີໂຕ ປຣິສຸທ຺ໂທ ນາມ. ອຸຕ຺ຕາໂນຕິ ອຸຄ຺ຄໂຕ ປາກໂຏ. ວິວໂຏຕິ ອສຎ຺ຉນ຺ໂນ. ອຸຠເຍນາປິ ປຣິສຸທ຺ທໍເຍວ ທີເປຕິ. ນ ຈ ຉິທ຺ທວາຕິ ສທາ ເອກສທິໂສ ອນ຺ຕຣນ຺ຕເຣ ຉິທ຺ທຣຫິໂຕ. ສໍວຸໂຕຕິ ກິເລສານໍ ທ຺ວາຣ ປິທຫເນນ ປິຫິໂຕ, ນ ວຊ຺ຊປຏິຉາທນຕ຺ຖາຍ.

໔໑໘. ວຈີສມາຈາເຣປິ ໂຍ ຠິກ຺ຂຸ ມຸສາ ວທຕິ, ປິສຸຓໍ ຠຓຕິ, ຜຣຸສໍ ຠາສຕິ, ສມ຺ຜໍ ປລປຕິ, ຕສ຺ສ ວຈີສມາຈາໂຣ ອປຣິສຸທ຺ໂທ ນາມ. ອຍໍ ປນ ກມ຺ມປຖວເສນ ວາຣິໂຕ. ໂຍ ປນ ຄຫປຕິກາຕິ ວາ ທາສາຕິ ວາ ເປສ຺ສາຕິ ວາ ອາທີຫິ ຂຸໍເສນ຺ໂຕ ວທຕິ, ຕສ຺ສ

ចងឹនយាចារទោ អបរិសុទ្ធោ កាយៈ អយំ បត និក្ខាបឥពាទេ្ធតេច បដិក្លិទេត្វាៈ ត្លយស្មិំ សុទេត្ត ក្ខកឃខេ្យតំ អកទេឆត្វា បទេយនទេល្លទេលា កាយ ពធិទេតាៈ ទេឃា ហិ ភិក្ខុ ឥហទេទត ចា នាយទេលាទេទត ចា, “ពន្ធិ, ភទេត្ត, អយ្យាកំ ក្ខបញ្ញាយំ បស្សចា”តិ ចុទេត្ត, នម្ពហុលិ, អាចុទេនា, ភិក្ខុភិក្ខុតិទេឃា ឲពស្មិំ បទេភទេន ចិចឌិសុ, ក្ខបញ្ញាទេឃា ទេព ចិក្កាឃិពនាពភល្លិកំ ក្ខក្លិបិត្វា ពទេតា ភចិស្សតី”តិអាឌិតា តទេឃត ហនាឌិប្បាទេឃាបិ ឲចទ្ធបំ ពធំ ពទេឆតិ, តស្ស ចងឹនយាចារទោ អបរិសុទ្ធោៈ ចិបរីទេតា បរិសុទ្ធោ កាយៈ

៣០៨ៈយទេតាននយាចារទេ ទេឃា ភិក្ខុ អភិញ្ញាលុ ញ្សាបត្តចិទេត្វា យិន្ធាឌិដ្ឋិទេកា ទេហាតិ, តស្ស យទេតាននយាចារទោ អបរិសុទ្ធោ កាយៈ អយំ បត ពម្ពបឆចទេនទេតច ចារិទេតាៈ ទេឃា បត ក្ខបតិក្លិត្តំ ឌាតទ្ធបទេឌតំ នាឌិឃតិ, តស្ស យទេតាននយាចារទោ អបរិសុទ្ធោ កាយៈ អឃយិ និក្ខាបឥពាទេ្ធតេច បដិក្លិទេត្វាៈ ត្លយស្មិំ សុទេត្ត ក្ខកឃខេ្យតំ អកទេឆត្វា បទេយនទេល្លទេលា កាយ ពធិទេតាៈ ទេឃា បត ភិក្ខុ កាយចិតក្កំ ចា ញ្សាបិឥចិតក្កំ ចា ចិហិំនាចិតក្កំ ចា ចិតទេក្កតិ, តស្ស យទេតាននយាចារទោ អបរិសុទ្ធោៈ ចិបរីទេតា បរិសុទ្ធោ កាយៈ

៣១០ៈ អាឌីចស្មិំ ទេឃា ភិក្ខុ អាឌីចទេហតុ ទេចដ្ឋពម្ពំ បហិលាពយតំ ពល្ឋឆាលតំ ពទេទាតិ, អទ្ធយក្លតំ ឥឥតិ, ទេតលំ បចតីតិ ឲពចីនតិអទេតនតាចទេនត ឌីចិកំ ពទេប្យតិៈ ទេឃា ចា បត ចិញ្ញាទេបត្វា ក្សញ្ញាតិ, តស្ស អាឌីទេចា អបរិសុទ្ធោ កាយៈ អយំ បត និក្ខាបឥពាទេ្ធតេច បដិក្លិទេត្វាៈ ត្លយស្មិំ សុទេត្ត ក្ខកឃខេ្យតំ អកទេឆត្វា បទេយនទេល្លទេលា កាយ ពធិទេតាៈ ទេឃា ហិ ភិក្ខុ នបរ្សិតចតីតទេតលយឆ្សឆាលិតាឌីតិ លភិត្វា, “ទេស្វ ចា បុតឌិចទេន ចា ភចិស្សតី”តិ នត្តិឆិការទកំ បរិក្សញ្ញាតិ, ទេឃា ចា បត តិម្ពញ្ញទាឌីតិ ឌិស្វា នាយទេលាទេទ ចឥតិ – “អំក្ញទេទ លាឥឆា”តិ, នាយទេលាទា ទេឆទេទា លាឌិត្សពាទេយាតិ ពប្យិយំ ពត្វា ទេឥត្តិ, ឥហទេទ បត នាយទេលាទេទ ចា បិតីយំ បិចឆ, អាចុទេនាតិ ចឥតិ, ទេព ទេឆទេទា បិតីយំ បិចិត្សពាទេយាតិ បិតីយនឌ្ល ទេឆាចិត្វា ទេឥត្តិ, តយ្សិ បរិក្សញ្ញាត្តស្ស អាឌីទេចា អបរិសុទ្ធោ កាយ ទេហាតិៈ ចិបរីទេតា បរិសុទ្ធោ កាយៈ

៣១១ៈយត្តញ្ញាតិ បរិទេឃនតបដិក្កហលបរិទេភាទេពស្ស យត្តញ្ញា, ឃ្សត្តញ្ញា, បយាលញ្ញាៈ

៣១២ៈឌាពរិឃយត្សយុត្តាតិ ទត្តិភិ្ចំ ល ទេពាដ្ឋាទេន ពត្វា ឲពស្មិំ ទេពាដ្ឋាទេន តិក្ខាឃ ឈ្ពកាសំ ឥត្វា បញ្ចា ទេពាដ្ឋាទេន ឌាពរិឃយិញ្ញយុត្តា បឃុត្តាៈ នីហទេនឃ្សត្តិ ឲត្ត កាយទេភាពិទេនឃ្សា, ទេបតទេនឃ្សា, នីហទេនឃ្សា, តឆាពតទេនឃ្សាតិ ចតទេស្សា ទេនឃ្សាៈ តត្ត “ទេឃក្សទេឃ្សត, ភិក្ខុទេច, កាយទេភាពី នត្វា ចាទេយត បទេស្សត ទេនត្តី”តិ (អៈ តិៈ ៣ៈ១៣៩) អយំ កាយទេភាពិទេនឃ្សា, ទេតស្វ ហិ ទេឃក្សទេឃ្សត ឥក្លិលាបទេស្សត នឃាទេតា កាយ តត្តិៈ

“ទេឃក្សទេឃ្សត, ភិក្ខុទេច, ទេបតា ក្ខត្វាតា ទេនត្តី”តិ (អៈ តិៈ ៣ៈ១៣៩) អយំ ទេបតទេនឃ្សា, ទេបតា ហិ អបរ្សយំនទេលិហិតត្វា អដ្ឋិនញ្ញាតឌដិតា ឲទេពត បទេស្សត នឃិតំ ត នទេក្កាត្តិ, ក្ខត្វាតាច ទេនត្តិៈ

“ទេឃក្សទេឃ្សត , ភិក្ខុទេច, នីទេហា យិពទាឌា តក្កដ្ឋំ អត្តទេនត្តិយិញ្ញត្សបក្លិបិត្វា ឥក្លិទេលាត បទេស្សត ទេនតី”តិ (អៈ តិៈ ៣ៈ១៣៩) អយំ នីហទេនឃ្សាៈ

តេជុស្សទត្តា ហិ សីហោ មិគរាជា ទ្វេ បុរិមបាទេ ឯកស្មិំ ឋានេ បច្ឆិមបាទេ ឯកស្មិំ ឋបេត្វា នង្គុដ្ឋំ អន្តរសត្ថិម្ហិ បក្ខិបិត្វា បុរិមបាទបច្ឆិមបាទនង្គុដ្ឋានំ ឋិតោកាសំ សល្លក្ខេត្វា ទ្វិន្នំ បុរិមបាទានំ មត្ថកេ សីសំ ឋបេត្វា សយតិ។ ទិវសម្បិ សយិត្វា បពុជ្ឈមានោ ន ឧត្រាសន្តោ បពុជ្ឈតិ។ សីសំ បន ឧក្ខិបិត្វា បុរិមបាទានំ ឋិតោកាសំ សល្លក្ខេតិ។ សចេ កិញ្ចិ ឋានំ វិជហិត្វា ឋិតំ ហោតិ, “នយិទំ តុយ្ហំ ជាតិយា, ន សូរភាវស្ស ច អនុរូប”ន្តិ អនត្តមនោ ហុត្វា តត្ថេវ សយតិ, ន គោចរាយ បក្កមតិ។ អវិជហិត្វា ឋិតេ បន “តុយ្ហំជាតិយា សូរភាវស្ស ច អនុរូបមិទ”ន្តិ ហដ្ឋតុដ្ឋោ ឧដ្ឋាយ សីហវិជម្ភិតំ វិជម្ភិត្វា កេសរភារំ វិធុនិត្វា តិក្ខត្តុំ សីហនាទំ នទិត្វា គោចរាយ បក្កមតិ។ ចតុត្ថជ្ឈានសេយ្យា បន តថាគតសេយ្យាតិ វុច្ចតិ។ តាសុ ឥធ សីហសេយ្យា អាគតា។ អយញ្ហិ តេជុស្សទឥរិយាបថត្តា ឧត្តមសេយ្យា នាម។ បាទេ បាទន្តិ ទក្ខិណបាទេ វាមបាទំ។ អច្ចាធាយាតិ អតិអាធាយ ឦសកំ អតិក្កម្ម ឋបេត្វា, គោប្ផកេន ហិ គោប្ផកេ, ជាណុនា ច ជាណុម្ហិ សង្ឃដ្ដិយមានេ អភិណ្ហំ វេទនា ឧប្បជ្ជតិ, ចិត្តំ ឯកគ្គំ ន ហោតិ, សេយ្យា អផាសុកា ហោតិ។ យថា បន ន សង្ឃដ្ដេតិ, ឯវំ អតិក្កម្ម ឋបិតេ វេទនា នុប្បជ្ជតិ, ចិត្តំ ឯកគ្គំ ហោតិ, សេយ្យា ផាសុកា ហោតិ, តស្មា ឯវមាហ។

៣១៨. អភិញ្ញាទេសិតោតិអាទិ ឧត្តានត្ថមេវ។

៣១៩. យា បនាយំ សេយ្យាទបិ, កិច្ចេតិ ឧបមា វុត្តា។ តត្ថ ឋានំ អាគមាយាតិ ចជ្ជិយា ឆតំ ករេហត្វា។ ញត្តិ ករេយ្យាតិ ចិកតត្វាតិ ករេយ្យ។ យថា តេសំ កាកលិកយេត្វាបិ បរិយន្តោ នាម នាចសិស្សតិ, ឯវំ ករេយ្យ, បត្តេសា បដិតិឝ្សតេយ្យាតិ អត្ថោ។ តថាគតិជាតន្តិ អាលាលឯតិជាតំ។ សោ ហិ អលោលោមឹម្ហិ អាចដ្ឋន្តោ ពលចបិយាទ្ទិ លភតិ, ពលចវោទានស្សមធិគច្ឆតិ។ តេន វុត្តំ –
“លភេថ បរិយាទ្ទិ, អធិគច្ឆេយ្យ វោទានស្ស”ន្តិ។

ចិរកាលចេតនុប្បត្តិយា គកចេនេច ចត្តារិយាបថំ លិត្តន្តោ អាតាបីតិតិ អាតាបិនោ, ឋានស្ស អត្ថីតិ អាតាបិនោ។ តំ សមុដ្ឋានេន ទុល្លភ ទុក្ខិតោ។ អធិមត្តកិលេសោតិ ពាឡ្ហកិលេសោ។ នន្ទេយ្យាតិ អធិមត្តញាណសេវតាយ ន ទុច្ចេយ្យ។ ពលមត្តាតិ ពលមេវ, ពលញ្ញាស្ស កាមេ ន ករេយ្យាតិ អត្ថោ។ តថាគតិជាតន្តិ អាវេរាធិជាតំ, តស្ស ហិ អវេរាកាមឹម្ហិ អាចដ្ឋមនោ តពុកមំ ហោតិ។ តេន វុត្តំ –
“លភេថ បរិយាទ្ទិ, អធិគច្ឆេយ្យ វោទានស្ស”ន្តិ។ នចស្ស កិញ្ចិ រោកាតំ ចរេយាតិ កាកលិកមត្តម្បិ រោកាតំ ចរេយា ន ករេយ្យ។ តថាគតិជាតន្តិ ពាន្ធនាយោគ្គតិជាតំ, សេសំ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ អនត្តាធីនោតិ ន អត្តនិ អធីនោ, អត្តនោ រុចិយា កិញ្ចិ កាតុំ ន លភតិ។ បរាធីនោតិ បរេសុ អធីនោ, បរេសញ្ច រុចិយា បវត្តតិ។ ន យេន កាមំ គមោតិ យេន ទិសាភាគេនស្ស គមនំ ហោតិ។ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ គមនាយ, តេន គន្តុំ ន លភតិ។ ទាសព្យាតិ ទាសភាវោ។ ភុជិស្សាតិ អត្តនោ សន្តកោ។ តថាគតិជាតន្តិ ភុជិស្សតិជាតំ។ គន្តារទ្ធានមគ្គន្តិ គន្តារំ អទ្ធានមគ្គំ, និរុទកំ ទីឃមគ្គន្តិ អត្ថោ។ តថាគតិជាតន្តិ ខេមន្តភូមិតិជាតំ។

ឥមេ បញ្ច នីវរណេ អប្បហីនេតិ ឯត្ថ ភគវា អប្បហីនំ កាមច្ឆន្ទនីវរណំ ឥណសទិសំ, សេសានិ រោគាទិសទិសានិ កត្វា ទស្សេតិ។ តត្រាយំ សទិសតា – យោ ហិ បរេសំ ឥណំ គហេត្វា វិនាសេតិ។ សោ តេហិ ឥណំ ទេហីតិ ចុច្ចមានោបិ ផរុសំ វុច្ចមានោបិ ពជ្ឈមានោបិ បហរិយមានោបិ កិញ្ចិ បដិពាហិតុំ ន សក្កោតិ, សព្ពំ តិតិក្ខតិ, តិតិក្ខាការណញ្ហិស្ស តំ ឥណំ ហោតិ។ ឯវមេវ យោ យម្ហិ កាមច្ឆន្ទេន

រជ្ជតិ, តល្យាកេលត ត៌ ចត្តុ គល្យាតិ, សេរា ទេតត ឋទ្រុរំ ទុទ្ធយាតេតាបិ ពន្ទូយាតេតាបិ បហទិឃយាតេតាបិ រថ្នា ពិតិក្លតិ៍ ពិតិក្លការលាតិ្យស្ស សេរា កាយច្ឆទេក្ខា ទេហាតិ ឈទេរាយិទេកហិ ចតឹឃយាតាត៌ ឡាត្ថិ៍ត៌ ចិឃាតិ៍ ៧ចំ ឡាល៌ា ចិឃ កាយច្ឆទេក្ខា ដ្ឋទេឡា៍

ឃថា បត បិត្តទេរាកាត្យទេរា យតុរក្ករាតឹរុបិ ជិទេត្តរុ បិត្តទេរាកាត្យទេតាឃ ទេតរំ ទេរំ ត ចិត្កតិ, តិត្តក៌ តិត្តកត្តិ ក្ខក្កិទេតិទេឃច៍ ៧ចទេយចំ ញ្យាបត្តជិទេត្តា ហិតកាទេយហិ អាចទិឃ្យបន្តឡាទេឃហិ អប្យយត្តកយ្យិ ឋ្លចតឹឃយាទេតា ឋ្លចាជ៌ ត គល្យាតិ, “អតិ ចិឃ ទេយ ត្យទេយ្យា ក្ខបត្កទេចថា”តិអាតឹតិ ចត្តា ចិត្តុយតិ៍ បិត្តទេរាកាត្យទេតាឃ សេរា បុទិសេរា យតុរក្ករាតិទេរំ ចិឃ, ទេកាឆាត្យទេតាឃ ឃរាតរុឈាតិទេកត៌ សារតទេរំ ត ចិត្កតឹតិ៍ ៧ចំ ទេរាទេកា ចិឃ ញ្យាបិទេតា ដ្ឋទេឡា៍

ឃថា បត តក្កត្តតិចទេរ ពត្តតាកាទេរ ពទេត្តា បុទិសេរា តក្កត្តរុ្ស ទេតច អាតិ៍, ត យត្ថ្យ ត បទិទេឃារសាត៌ បរុ្សតិ៍ សេរា ទុតិឃតិចទេរ យុទេត្តា, “អទេហា ហិទេឃ្យា តក្កត្តំ យតាបំ, អទេហា តត្ថំ, អទេហា កឹត”ត្តិអាតឹតិ រុត្តាបិ បជិចចត៌ ត ទេឆតិ៍ កិ ការណា? តក្កត្តរុ្ស អតត្យក្វតត្តា៍ ៧ចទេយចំ ធិតយិត្តាកិក្វទេតា កិក្លុ ចិចិត្តតទេឃបិ ឆយ្ទុរុ្សចទេត បចត្តយាទេត ទេតច តរុ្ស អាតិ៍, ត យត្ថ្យ ត បទិទេឃារសាត៌ ឌាតាតិ៍ សេរា ក្ខជិ៍ទេត ឆយ្ទុរុ្សចទេត, “អទេហា ឆយ្ទុរុ្សចត៌, អទេហា ការល៌, អទេហា ក្ខបយា”តិ ឆយ្ទុរុ្សចតរុ្ស ចណ្ហុ កលាយាតាត៌ រុត្តាបិ បជិចចត៌ ត ទេឆតិ៍ កិ ការណា? ធិតយិត្តចទេរត ឆយ្ទុកថាឃ អតត្យក្វតត្តាតិ៍ ៧ចំ ពត្តតាការ៌ ចិឃ ធិតយិត្តិ ដ្ឋត្ថា៍

ឃថា បត តក្កត្តំ កិញ្ញអទេត្តាបិ ជាទេរា, “ឡាជ៌ តាយ អត្ថាឃិក៌ កទេហិឃំ អត្ថិ, រឹឈំ, តត្ថ គត្ថ, ទេតា ទេច គត្ថរិ, ហត្ថបិជិ៍ ចា ទេត ល៌ិក្កាយិ កណ្ហុតារំ ចា”តិ ទុទេត្តា រឹឈំ គត្ថតិទេឃច, តក្កត្តរុ្ស អាតិយន្តូបទិទេឃារសាត៌ អត្យកចិត្យំ ត លកតិ៍ កត្ថា? បរាឌឹតតាឃ៍ ៧ចទេយចំ ចិតទេឃ អប្យកតញ្ញុតា ចិទេចកត្ថាឃ អទេញ្ញា បចិទេដ្ឋតាបិ កិទ្ធិត្លាទេឆច អត្តយសេរា កប្បិឃយំសេបិ អកប្បិឃយំសរញ្ញាឃ ក្ខប្យត្តាឃ ចិទេចក៌ បហាឃ រឹលចិសេរាឆតត្តំ ចិតឃឆទេរុ្ស រត្តិទេក គត្តត្ថា ទេហាតិ៍ ចិទេចករុល៌ អត្យកចិត្យំ ត លកតិ៍ កត្ថា? ក្ខត្ត្ថក្យក្កត្ថាកិក្វតតាឃាតិ, ៧ចំ ជារញ្ញ ចិឃ ក្ខត្ត្ថក្យក្កត្ថំ ដ្ឋត្ថា៍

ឃថា បត កត្តាទេត្តាតយក្កបជិបទេត្តា បុទិសេរា ទេចាទេរហិ យត្យរុ្យាត៌ ចិល្យទេត្តាការំ បហទេតាការត្ថា ជិត្តា ឆល្ហការទេត្កតបិ រក្យាលរទេត្កតបិ ទេចាទេរា អាកតាតិ ក្ខរុ្សក្កិតបទិរក្កិទេតា ទេហាតិ, គត្ថតិបិ, តិដ្ឋតិបិ, តិចត្តតិបិ, កតដ្ឋាតទេតា អាកតដ្ឋាតទេយច ពាហុតរ៌ ទេហាតិ៍ សេរា កិទេត្ថត ករិទេរត ទេលយត្តក្វយ៌ បិបុលាតិ ចា, ត ចា បិបុលាតិ៍ ៧ចទេយចំ ឃរុ្ស អដ្ឋរុ ធាទេតរុ ចិចិកិត្ថា ក្ខប្យត្តា ទេហាតិ៍ សេរា “ត្យទេត្តា ត្យ ទេលា, ត ត្យ ទេលា ត្យទេត្តា”តិអាតិតា តទេឃត ចិចិកិត្ថទេត្តា អធិយុត្ថិត្តា រត្តាឃ កល៌ិត្យំ ត រទេក្កាតិ៍ អរទេក្កាទេត្តា យក្កំ ចា ឋល៌ ចា ត បិបុលាតឹតិ ឃថា កត្តាទេត្តាតយទេក្ក “ទេចាទេរា អត្ថិ តត្ថិ”តិ បុតប្យត៌ អារប្យតបទិរប្យត៌ អបទិទេឃាកាហត៌ ល៌យ្ទិតត្ត ចិត្តរុ្ស ក្ខប្យាទេឆទេត្តា ទេលយត្តបត្តិឃា អត្តរាឃំ កទេរាតិ, ៧ចំ ចិចិកិត្ថាបិ “ត្យទេត្តា ត្យ ទេលា ត ត្យទេត្តា”តិអាតិតា តទេឃត បុតប្យត៌ អារប្យតបទិរប្យត៌ អបទិទេឃាកាហត៌ ល៌យ្ទិតត្តំ ចិត្តរុ្ស ក្ខប្យាឆឃាតា អទិឃក្វមិប្យត្តិឃា អត្តរាឃំ កទេរាតឹតិ កត្តាទេត្តាតយទេក្កា ចិឃ ដ្ឋត្ថា៍

ឡាឆាតិ សេឃ្យថាបិ, កិក្លទេច, អាលាល្យត្តិ ៧ត្ត កកចា បហឹតកាយច្ឆត្តឹចទេល៌ អាលាល្យរជិរំ, សេរាតិ អាទេរាក្យាតិរតិរាតិ កត្តា

ᨮᩔᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᩈᨴᩥᩈᨲᩣ – ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨳᩣᩃᩴ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᨣᩩᨾ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᨷᩅᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨻᨯ᩠ᨰᨾᩩᨲ᩠ᨲᩴ, "ᨳᩣᩃᩴ ᨳᩣᩃᩴ ᨾᨿ ᨷᩃᩥᩅᩮᨮᩥᨲᨾᩪᩃ"ᨶ᩠ᨲᩥ

ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳᩥᨠᩴ ᨳᩣᩃᩴ ᨾᨬ᩠ᨩᩪᩈᩣᨿ ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨱ᩠ᨱᩥ ᨯᩣᩃᩥᨿᩮᨷᨬ᩠ᨧ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩁᨠ᩠ᨡ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨶᩣᨾ ᩁᨷᩮᩈᨲᩥ, ᨶ ᨷᨱ᩠ᨱᩥ, ᩈᩮᩣ ᨳᩣᩃᩈᩣᨾᩥᨠᩮᩣ

ᨧᩥᩁᩴᨸᩥ ᩈᨧᩮ ᨳᩣᩃᩴ ᩋᩣᩈᨶ ᨷᨭ᩠ᨮᩉᨲᩥ, ᨶᩮᩣ ᨧᩮ, ᨶ ᨷᨭ᩠ᨮᩉᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨲᩮᨶ ᩉᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨷᨲᩣᨿ ᩋᩃᨷ᩠ᨷᨲᩣᨿ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, "ᩋᨿᩴ

ᨠᩣᨿᨴᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨾᨿ ᨷᩃᩥᩅᩮᨮᩥᨲᨾᩪᩃ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨴᩩᨲ᩠ᨲᨾᩣᨶᩮᨶ ᩅ ᨿᩮᩣᨶᩥ ᨠᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᨿᨴᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩩᨧᩁᩴ ᨷᨭᩉᨲᩥ᪨ ᨲᩔᩮᩅ ᨷᩉᩦᨶᨠᩣᨿᨴᩩᨭ᩠ᨮᩔ

ᨿᨳᩣ ᨳᩣᩃᩈᩣᨾᩥᨠᩔ ᨷᩩᩁᩥᩈᩔ ᨳᩣᩃᩈᩣᨾᩥᨠᩮ ᨧᩥᩁᩴ ᨶᩮᨲ ᨠᩴ ᨶ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨲᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨷᩁᩮᨲ᩠ᨲᩩᨷᩥᨿᨶᩮᨲ ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨧᩥᩁᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨸᩥ ᩁᩪᨷᩣᨶᩥ ᨷᩔᨲᩮᩣ ᨣᩥᩃᩮᩈᩮᩣ ᨶ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩁᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᨣᩁᩣ ᩋᩣᨳᩃᩥᨠᨾᩥᨧ ᨠᩣᨿᨴᩩᨭ᩠ᨮᩩᨷᨾᩣᨶᨿᩣᨾ᪨

ᨿᨳᩣ ᨷᨶ ᩈᩮᩣ ᨷᩥᨲᩩᨴᩣᩈᩥᨿᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨶᩮᩣᩈᨴ᩠ᨵᨠᩥᩁᩥᨿᩣᨿ ᨲᩴ ᨴᩣᩈᩥᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᨳᩣᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᩁᩈᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ

ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ, "ᩋᨿᩴ ᨬᩣᨷᩥᨲᩮᩣ ᨾᨿ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᨠᩣᩁᨠᩮᩣ"ᨲᩥ ᩅ ᨿᩮᩣᨶᩥ ᨠᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨬᩣᨷᩥᨲᩣᨶᩩᨧᩁᩴ ᨷᨭᩉᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨷᩉᩦᨶᨬᩣᨷᩥᨲᩮᩣ ᨿᨳᩣ

ᨷᩥᨲᩩᨴᩣᩈᩥᨿᩮᩣᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨿᨳᩣᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᨶᩮᩅ ᨿᨳᩣᩁᩈᩴ ᩈᨿᩥᨿᩣᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᨷᨭᩥᩈᩮᩅᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩋᩣᨶᩣᨶᩩᨷᩔᨶᩣᨿᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ

ᨶᩥᩁᩈᩮᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᩥᨿᩣᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᨣᩁᩣ ᩋᩣᩁᩮᩣᨣ᩠ᨿᨾᩥᨧ ᨬᩣᨷᩥᨲᩩᨷᨾᩣᨶᨿᩣᨾ᪨

ᨿᨳᩣ ᩈᩮᩣ ᨶᨣ᩠ᨣᩈᨽᩥᨠᩮᩣ ᨴᨶ᩠ᨲᩣᩈᨠᩣᩁᩴ ᨷᩁᩮᨧᩥᨲᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩋᨷᩁᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᨣ᩠ᨣᩈᨽᩥᨠᩮ, "ᨷᩩᩁᩮᨸᩥ ᩋᩉᩴ ᨷᨿᩣᨲᩮᩣᩁᩮᨶ ᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᨲᩴ ᨶᨣ᩠ᨣᩈᨽᩴ

ᨶᩣᨶᩩᨠᩁᩣᨾᩥ, ᨳᩣᨶᩣᨶᩥ ᩋᨷ᩠ᨷᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦ"ᨲᩥ ᨿᨳᩣᩈ᩠ᩈ ᨷᩢᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨳᩥᨠᩣ ᨳᩣᨶᩴ ᨶ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨿᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᨣ᩠ᨣᩈᨽᩴ ᩋᨶᩩᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ – "ᩋᩉᩮᩣ

ᨶᨣ᩠ᨣᩈᨽᩴ ᩋᩉᩮᩣ ᨶᨣ᩠ᨣᩈᨽ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨳᩣᨶᩣᨶᩥ ᨳᩣᨶᩮᨶᨸᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, "ᨳᩣᩃᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᩥᨴᩴ ᨾᨿ ᨾᩉᩣᩋᨶᨲ᩠ᨳᨠᩁ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅ ᨿᩮᩣᨶᩥ ᨠᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᩥᨴᩣᨶᩩᨧᩁᩴ ᨷᨭᩉᨲᩥ᪨

ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨷᩉᩦᨶᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᩥᨴᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩉᨾ᩠ᨷᩥ ᨶᨣ᩠ᨣᩈᨽᩔ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩈᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨠᩁᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩅᩩᨴ᩠ᨵᨶᨣ᩠ᨣᩈᨽᩔ

ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᨷᩁᩥᨿᩣᨿᩈᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨠᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩉ ᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣᩉᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩣᨷᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᨣᩁᩣ ᨴᨶ᩠ᨲᩣ ᨿᩮᩣᨣᩮᩣᨾᩥᨧ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨾᩥᨴᩩᨷᨾᩣᨶᨿᩣᨾ᪨

ᨿᨳᩣ ᨷᨶ ᨴᩣᩈᩮᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨴᩮᩅ ᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩁᩪᨷᨶᩥᩔᩣᨿ ᩈᩣᨾᩥᨠᩣᨶᩴ ᨵᨶᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨽᩩᨩᩥᩔᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩴ ᨳᩣᩃᩴ ᨲᩥ, ᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨿ᩠ᨿ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ

ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ, "ᨳᩣᩃᩴ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᨾᨿ ᨾᩉᩣᩋᨶᨲ᩠ᨳᨠᩁ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅ ᨿᩮᩣᨶᩥ ᨠᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩴ ᨷᨭᩉᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨷᩉᩦᨶᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᨽᩩᨩᩥᩔᩮᩣ

ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨿᩴ ᨳᩣᩃᩴ ᨲᩥ, ᨲᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶ ᨲᩴ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨻᩃᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨿᨳᩣᩈᩩᨡᩴ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᨷᨭᩥᨷᨴᩴ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨶ ᨲᩴ

ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᨻᩃᨠ᩠ᨠᩣᩁᩮᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᨣᩁᩣ ᨽᩩᨩᩥᩔᩴ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩩᨷᨾᩣᨶᨿᩣᨾ᪨

ᨿᨳᩣ ᨻᩃᩅᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩈᩣᩁᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨩ᩠ᨩᩣᩅᩩᨵᩮᩣ ᩈᨷᩁᩥᩅᩣᩁᩮᩣ ᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩴ ᨷᨭᩥᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨲᩴ ᨧᩮᩣᩁᩣ ᨴᩪᩁᨲᩮᩣᩅ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨷᩃᩣᨿᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ᪨ ᩈᩮᩣ

ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣ ᨲᩴ ᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩴ ᨶᩥᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩮᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᨭ᩠ᨮᨲᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᩔ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ, "ᩋᨿᩴ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣ ᨾᨿ ᩋᨶᨲ᩠ᨳᨠᩣᩁᩥᨠᩣ"ᨲᩥ ᩅ ᨿᩮᩣᨶᩥ ᨠᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ

ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩴ ᨷᨭᩉᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᨷᩉᩦᨶᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᨿᨳᩣ ᨻᩃᩅᩣ ᩈᨩ᩠ᨩᩣᩅᩩᨵᩮᩣ ᩈᨷᩁᩥᩅᩣᩁᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨽᨿᩮᩣ ᨧᩮᩣᩁᩮ ᨲᩥᨱᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᨣᨱᩮᨲ᩠ᩅᩣ

ᩈᩮᩣᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩮᨾᨶ᩠ᨲᨽᩪᨾᩥᩴ ᨷᩣᨷᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨴᩩᨧ᩠ᨧᩁᩥᨲᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩴ ᨶᩥᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩁᨾᨡᩮᨾᨶ᩠ᨲᨽᩪᨾᩥᩴ ᩋᨾᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨷᩣᨷᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨶᨣᩁᩣ

ᨡᩮᨾᨶ᩠ᨲᨽᩪᨾᩥᩴ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᨧᩥᨠᩥᨧ᩠ᨨᩣᨷᨾᩣᨶᨿᩣᨾ᪨

១៦៧។ ឥមមេវ កាយន្តិ ឥមំ ករជកាយំ។ អភិសន្ទេតីតិ តេមេតិ ស្នេហេតិ, សព្វត្ថ បវត្តបីតិសុខំ ករោតិ។ បរិសន្ទេតីតិ សមន្តតោ សន្ទេតិ។ បរិបូរេតីតិ វាយុនា ភស្តំ វិយ បូរេតិ។ បរិប្ផរតីតិ សមន្តតោ ផុសតិ។ សព្វាវតោ កាយស្សាតិ អស្ស ភិក្ខុនោ សព្វកោដ្ឋាសវតោ កាយស្ស។ កិញ្ចិ ឧបាទិន្នកសន្តតិបវត្តិដ្ឋានេ ឆវិមំសលោហិតានុគតំ អណុមត្តម្បិ ឋានំ បឋមជ្ឈានសុខេន អផុដំ នាម ន ហោតិ។ ទក្ខោតិ ឆេកោ បដិពលោ ន្ហានីយចុណ្ណានិ កាតុញ្ចេវ យោជេតុញ្ច សន្នេតុញ្ច។ កំសថាលេតិ យេន កេនចិ លោហេន កតភាជនេ។ មត្តិកភាជនំ បន ថិរំ ន ហោតិ, សន្នេន្តស្ស ភិជ្ជតិ, តស្មា តំ ន ទស្សេតិ។ បរិប្ផោសកំ បរិប្ផោសកន្តិ សិញ្ចិត្វា សិញ្ចិត្វា។ សន្នេយ្យាតិ វាមហត្ថេន កំសថាលំ គហេត្វា ទក្ខិណហត្ថេន បមាណយុត្តំ ឧទកំ សិញ្ចិត្វា សិញ្ចិត្វា បរិមទ្ទន្តោ បិណ្ឌំ ករេយ្យ។ ស្នេហានុគតាតិ ឧទកសិនេហេន អនុគតា។ ស្នេហបរេតាតិ ឧទកសិនេហេន បរិគតា។ សន្តរពាហិរាតិ សទ្ធិំ អន្តោបទេសេន ចេវ ពាហិរបទេសេន ច, សព្វត្ថកមេវ ឧទកសិនេហេន ផុដាតិ អត្ថោ។ ន ច បគ្ឃរិណីតិ ន ច ពិន្ទុ ពិន្ទុ ឧទកំ បគ្ឃរតិ, សក្កា ហោតិ ហត្ថេនបិ ទ្វីហិបិ តីហិបិ អង្គុលីហិ គហេតុំ ឱវដ្ដិកម្បិ កាតុន្តិ អត្ថោ។

១៦៨។ ទុតិយជ្ឈានសុខូបមាយំ ឧព្ភិទោទកោតិ ឧព្ភិន្នឧទកោ, ន ហេដ្ឋា ឧព្ភិជ្ជិត្វា ឧគ្គច្ឆនកឧទកោ, អន្តោយេវ បន ឧព្ភិជ្ជនកឧទកោតិ អត្ថោ។ អាយមុខន្តិ អាគមនមគ្គោ។ ទេវោតិ មេឃោ។ កាលេន កាលន្តិ កាលេ កាលេ, អន្វទ្ធមាសំ វា អនុទសាហំ វាតិ អត្ថោ។ ធារន្តិ វុដ្ឋិំ។ នានុប្បវេច្ឆេយ្យាតិ ន បវេសេយ្យ, ន វស្សេយ្យាតិ អត្ថោ។ សីតា វារិធារា ឧព្ភិជ្ជិត្វាតិ សីតំ វារិ តំ ឧទករហទំ បូរយមានំ ឧព្ភិជ្ជិត្វា។ ហេដ្ឋា ឧគ្គច្ឆនកឧទកញ្ហិ ឧគ្គន្ត្វា ឧគ្គន្ត្វា ភិជ្ជន្តំ ឧទកំ ខោភេតិ។ ចតូហិ ទិសាហិ បវិសនកឧទកំ បុរាណបណ្ណតិណកដ្ឋទណ្ឌកាទីហិ ឧទកំ ខោភេតិ។ វុដ្ឋិឧទកំ ធារានិបាតបុព្ពុឡកេហិ ឧទកំ ខោភេតិ។ សន្និសិន្នមេវ បន ហុត្វា ឥទ្ធិនិម្មិតមិវ ឧប្បជ្ជមានំ ឧទកំ ឥមំ បទេសំ ផរតិ, ឥមំ បទេសំ ន ផរតីតិ នត្ថិ, តេន អផុដោកាសោ នាម ន ហោតីតិ។ តត្ថ រហទោ វិយ ករជកាយោ, ឧទកំ វិយ ទុតិយជ្ឈានសុខំ។ សេសំ បុរិមនយេនេវ វេទិតព្វំ។

១៦៩។ តតិយជ្ឈានសុខូបមាយំ ឧប្បលានិ ឯត្ថ សន្តីតិ ឧប្បលិនី។ សេសបទទ្វយេបិ ឯសេវ នយោ។ ឯត្ថ ច សេតរត្តនីលេសុ យំកិញ្ចិ ឧប្បលំ ឧប្បលមេវ, ឩនកសតបត្តំ បុណ្ឌរីកំ, សតបត្តំ បទុមំ។ បត្តនិយមំ វា វិនាបិ សេតំ បទុមំ, រត្តំ បុណ្ឌរីកន្តិ អយមេត្ថ វិនិច្ឆយោ។ ឧទកានុគ្គតានីតិ ឧទកតោ ន ឧគ្គតានិ។ អន្តោនិមុគ្គបោសីនីតិ ឧទកតលស្ស អន្តោ និមុគ្គានិយេវ ហុត្វា បោសីនិ, វឌ្ឍីនីតិ អត្ថោ។ សេសំ បុរិមនយេនេវ វេទិតព្វំ។

១៧០។ ចតុត្ថជ្ឈានសុខូបមាយំ បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេនាតិ ឯត្ថ និរុបក្កិលេសដ្ឋេន បរិសុទ្ធំ, បភស្សរដ្ឋេន បរិយោទាតន្តិ វេទិតព្វំ។ ឱទាតេន វត្ថេនាតិ ឥទំ ឧតុផរណត្ថំ វុត្តំ។ កិលិដ្ឋវត្ថេន ហិ ឧតុផរណំ ន ហោតិ, តង្ខណធោតបរិសុទ្ធេន ឧតុផរណំ ពលវំ ហោតិ។ ឥមិស្សា ហិ ឧបមាយ វត្ថំ វិយ ករជកាយោ, ឧតុផរណំ វិយ ចតុត្ថជ្ឈានសុខំ។ តស្មា យថា សុន្ហាតស្ស បុរិសស្ស បរិសុទ្ធំ វត្ថំ សសីសំ បារុបិត្វា និសិន្នស្ស សរីរតោ ឧតុ សព្វមេវ វត្ថំ ផរតិ, ន កោចិ វត្ថស្ស អផុដោកាសោ ហោតិ។ ឯវំ ចតុត្ថជ្ឈានសុខេន ភិក្ខុនោ ករជកាយស្ស ន កោចិ ឱកាសោ អផុដោ ហោតីតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ ចតុត្ថជ្ឈានចិត្តមេវ វា វត្ថំ វិយ, តំសមុដ្ឋានរូបំ ឧតុផរណំ វិយ។ យថា ហិ កត្ថចិ ឱទាតវត្ថេ កាយំ អប្បត្តេបិ តំសមុដ្ឋានេន ឧតុនា សព្វត្ថកមេវ កាយោ ផុដោ ហោតិ។ ឯវំ

ចត្តូឈ្ញាតសយដ្ឋ៍ៃតត ឃុលុយទ្ធៃបត សត្ថាត្តូកៃយច កិច្ចៃតា កទៃឌកាៃយា ថុៃឌា ៃហាតីតិ ឲចៃយត្តូ អៃត្ថា ៃដ្ឋៃឡ្ខា៉

៣៦០៉ ឃុៃឡ្ខតិចាឋធាៃ៍ណាបយាឃំ ចាំឌិចឋំ កតកិរិៃយា ឋាកៃឌា ៃហាតីតិ ចាំឌិចឋំ កតកាយត្តូឃៃយច កហិតំ៉ តត្តូ កាយត្តូឃំ កតឃុរិៃឋា ចិឃ ឃុៃឡ្ខតិចាឋធាណាលិកឹ ៃដ្ឋៃឡ្ខា៉ តៃយា កាយា ចិឃ តៃយា កចា ៃដ្ឋឡ្ខា៉ តឃ្ស ឃុរិឃឃ្ស តីឃុ កាៃយឃុ ចាំឌិចឋំ កតកិរិយាឃ អាចិការៃចា ចិឃ ឃុៃឡ្ខតិចាឋាឃ ចិត្តំ អកិតីហរិត្វា តិឃិត្តុឃ្ស កិច្ចៃតា តីឃុ កៃចឃុ កតកិរិយាឃ អាចិការៃចា ៃដ្ឋៃឡ្ខា៉

៣៦១៉ ឌិឡ្ខចក្ខុបយាឃំ ៃធ្ទ អការាតិ ៃធ្ទ ឈៃរា៉ ឋធ្ទារាតិ ឋយ្ទុលធ្ទារា៉ អតុចក្ខុយៃត្តតិ អបរាបរំ ឋញាៃរត្ត៉ អតុចិចៃរត្តតិ ឡ្គៃតា ចិៃតា ច ចិចៃរត្ត, ឡ្គៃតា បត ៃកហា តិក្ខមិត្វា ឲតំ ៃកហំ, ឲតឃ្មា ចា តិក្ខមិត្វា ឡ្គយំ ៃកហំ បចិឋតចៃឋតបិ ៃដ្ឋឡ្ខា៉ តត្តូ ៃធ្ទ អការា ឋធ្ទារា ចិឃ ឃុតិបឌិឋន្ធិៃយា, ចក្ខុយា ឃុរិៃឋា ចិឃ ឌិឡ្ខចក្ខុធាណាលិកឹ, ចក្ខុៃយតា ឃុរិឃឃ្ស ធ្ទិត្តំ ៃកហាត់ អត្ថៃរ ឋត្វា បឃ្សៃតា ៃធ្ទ អការៃរ បចិឋតកតិក្ខមតកឃុរិឋាត់ ឋាកៃឌការៃលា ចិឃ ឌិឡ្ខចក្ខុលិកិៃតា អាៃលាកំ ចៃឆ្លុត្វា ឌ្ឋៃលាៃកត្តឃ្ស ចចត៍ាបបឌ្ឋតកឋត្តាត់ ឋាកៃឌការៃលា៉ កំ បត ៃត ធាណាឃ្ស ឋាកៃឌា, ឃុក្កលឃ្សាតិ? ធាណាឃ្ស៉ តឃ្ស ឋាកៃឌត្តា បត ឃុក្កលឃ្ស ឋាកៃឌាៃយចាតិ៉

៣៦២៉ អាឋចក្ខុឃធាៃ៍ណាបយាឃំ បឡ្ខតឋៃឌ្ឋបតិ បឡ្ខតយត្តូៃកា៉ អតាចិៃលាតិ តិក្កដ្ឋៃយា៉ ឃិបឃិៃយា ច ឋឃ្ញកា ច ឃិបឃិឋឃ្ញកំ៉ ឋក្ខរា ច កឆលិ ច ឋក្ខរកឆលំ៉ យធ្លាត់ ក្បូឡ្ខា ឈៃឌាតិ យធ្លក្បូឡ្ខំ៉ តិដ្ឋត្តយ្បិ ចរត្តយ្បីតិ ឲត្តូ ឋក្ខរកឆលំ តិដ្ឋតិៃឃច, ឡ្គតរាតិ ចរត្តិបិ តិដ្ឋត្តិបិ៉ ឃឆា បត អត្តរត្តរា ចិតាឃុបិ តិឃិត្តាឃុបិ ចិឌ្ឋយាតាឃុបិ, “ឲតា កាៃចា ចរត្តី”តិ ចរត្តិៃយា ឋ្គបិកាឃ ឡ្គតរាបិ ចរត្តីតិ ចុទ្ធត្តិ៉ ឲចំ តិដ្ឋត្តៃយច ឋក្ខរកឆលំ ឋ្គបិកាឃ ឡ្គតៃយ្បិ ធ្ទឃំ តិដ្ឋត្តតិ ចុត្តំ៉ ឡ្គតៃឡ្ខា ធ្ទឃំ ចរត្តំ ឋ្គបិកាឃ ឋក្ខរកឆលយ្បិ ចរត្តតិ ចុត្តំ៉ តត្តូ ចក្ខុៃយតា ឃុរិឃឃ្ស តីៃរ ឋត្វា បឃ្សៃតា ឃិបឃិឋឃ្ញកាឌិត់ ចិក្ខតការៃលា ចិឃ អាឋចាត់ លឃាឃ ចិត្តំ តីហរិត្វា តិឃិត្តុឃ្ស កិច្ចៃតា ចតុត្តំ ឋធ្ទាត់ ចិក្ខតការៃលា ៃដ្ឋៃឡ្ខា៉

៣៦៣៉ ឡ្គដាតិ ឋត្តហាការៃរហិ ឋលិក្ខៃតា ឋក្បលាៃតា លីណាឋចឃ្ស តាយំ កណ្ឌុឃត្តា, អឃំ ចុទ្ធតិ, កិក្ខៃច, កិក្ខុ ឋយៃណា ឡ្គតិបីតិអាឌិយាហ៉ តត្តូ ឲចំ ៃលា, កិក្ខៃច, កិក្ខុ ឋយៃណាៃហាតីតិអាឌីឃុ, កិក្ខៃច, ឲចំ កិក្ខុ ឋយិតឋិបត្តា ឋយៃណា ៃហាតិ៉ ចាហិតឋិបត្តា ៃចាហ្ទៃណា ៃហាតិ៉ តា្យតកិៃលឋត្តា តា្យតៃកា ៃហាតិ, ឆៃ៉ាតកិៃលឋត្តាតិ អៃត្ថា៉ ចតុយក្កធាណាឋក្ខរតៃហិ ៃចៃឆហិ អក្បុឋលឆយ្ទាត់ កតត្តា ៃចឆ្ក ៃហាតិ, ចិឌិតត្តាតិ អៃត្ថា៉ ៃតៃតច ចិឌិតាឃ្ស ៃហាត្តីតិអាឌិយាហ៉ កិៃលឋាត់ ឃុតត្តា ៃឋាត្តិៃយា ៃហាតិ, តិឃ្សុតត្តា អបហតត្តាតិ អៃត្ថា៉ កិៃលឋាត់ អារកត្តា អរិៃយា ៃហាតិ, ហតត្តាតិ អៃត្ថា៉ ៃតហិ អារកត្តា អរហំ ៃហាតិ, ធ្ទឹក្ខតត្តាតិ អៃត្ថា៉ ៃឋឃំ ឋតាត្តូ ឋាកៃឌៃយចាតិ៉

បបញ្ចុឃ្ទតិយា យឌ្ឈិមតិកាយដ្ឋកចាឃ

យហាអឃ្សឃុរឃុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៉

១០៊ ធ្ញូអអឃ្សបុរសុត្តចណ្ណតា

៩ ១៩៍ ៊ ៩ចំេយ សុតត្តិ ធ្ញូអអឃ្សបុរសុត្តិ៊ ៣ឃ្ស ៩ឥរភាការណ៌ បុរិយរឥរេយច៊ រយណរាយឹឋិប្យឹបឥាតិ រយណាត៌ អត្ត្ឆចិកា រយណាត៌ អត្ថុលែិយប្យឹបឥា៊

៩ ១៩៤៊ រយណយលែិតត្តិអាឥឹសុ ៩េ៣ ឥយ្ញា ភ្លប្យូឌ្ឍយាតា រយណេ យលិេត ពរទាត្តិ យលក្កហិេ៣, ៣ស្ព "រយណយលែិ"តិ ចុទ្ធត្តិ៊ ៩េ៣ហិ រយណា ចុឃ្សត្តិ, បចុឃ្សត្តិ, ៣ស្ព រយណឥេារាតិ ចុទ្ធត្តិ៊ ៩េ៣ ភ្លប្យូឌ្ឌុត្តា រយណេ ពរេឥ តិេទាេឌ ពរទាត្តិ យិលែិបត្តិ, ៣ស្ព រយណពរជាតិ ចុទ្ធត្តិ៊ អាបិឃិកាត៌ ឥាតាតត្តិ អបិេឃ តិត្ថត្តាបកាត៌ ការណាត៌៊ ចុក្កតិេចឥតិឃាតត្តិ ចុក្កតិយំ ចិបិកេចឥតាឃ បចួឃាត៌៊ យ៣ឌ៌ តាយាតិ យតុស្សា តិលិណ៌ អយំ អេឃត សុឈិរិត្វា ៣ំ អឃចុណ្ណិ យំេរត រដ្ឋិ យដ្ឋិត្វា េកាទ្ឋារក្យេណ ៣ាឥារបត្តិ៊ េ៣ ភ្លួទិ កា៣ំ អរេក្កាត្តា យទត្តិ៊ េតា េច យទត្តិ, បហទិត្វា យារទត្តិ៊ អឆ េ៣រំ ពុឆ្ហិ ឋារលត្វា ត៌ ភ្លឥេកាត ឥោចិត្វា ចុណ្ណិ ពរេហត្វា យំេរត រដ្ឋិ យដ្ឋិត្វា បុត ៣ាឥារបត្តីតិ ៩ចំ រត្ត ចារេ ៣ាឥារបត្វា កហិេ៣ត អឃចុេណ្ណត អាចុឆំ ពរទាត្តិ៊ សុរិក្តិតា ច ត៌ អឃការា ឆា៣ុហត្តពយ្យុល៌ លកិត្វា ពរទាត្តិ៊ ៣ំ យ៣រក្យាេ៣ា ឌា៣ត្តា "យ៣ឌ"ត្តិ ចុទ្ធតិ, អតិតិលិណ៌ េហាតិ៊ ឹ៣តិរិ៣ត្តិ ភ្លឥពឹ៣េច្នាច ឃិលែិឃ ច សុតិឈិតិ៊ រឈ្លាឹឃាតិ េកាឃិឃា៊ រយ្យាទុ៣ត្តិ បរិេឃាតឌ្ឍិ៊ រយ្យលិេចឥិ៣ត្តិ រយត្តេ៣ា េចឥិ៣៊

៩ ១៩៤៌៊ ទេឌាឌល្លិកស្សាតិ ទេឌាឌល្លឥាទិេតា៊ ភ្លឥេកាេទាហកស្សាតិ ឥិចេស្ស តិក្លត្តិ ភ្លឥពិ ឌូេទាហត្តស្ស៊ ទុក្លយុលិកស្សាតិ ទុក្លយុលចារិេតា៊ អត្តាការិកស្សាតិ អត្តាការចារិេតា៊ ភ្លវ្គកស្សាតិ ភ្លទ្ធិ ឥិតកស្ស៊ បរិេឃាឃកត្តិកស្សាតិ យារចារេត ចា អឆ្លយារចារេត ចា កុច្ចាត្តស្ស៊ រត្តេយ៣ំ ឥាហិរេយឃេឃតេច ពឆិ៣៊ ត្លយលិ ឥាយារេត ឹចេឥទា កិក្ល រឈ្លាឹេកាតិ ត ចុទ្ធតិ៊ ទេឌាឌល្លឥារណាឥិច៣ាតិ ត្លយលិ រារេត តត្តិេឃច៊ ឥុឌ្ឍចរតស្ស ឥុឌ្ឍចរតេយច តាយំ, ត យត្តាតិ៊ ទុក្លយុលិេកា, អត្តាការិេកាតិ ៩ត្តពំេឃច បត លត្តតិ៊ ៣យ្យិ ឥាហិរេយឃេឃតេច ពឆិ៣៊ ឌា៣េយចត្តិ ៣ំឥិចេរ ឌា៣យត្តិឃច ត៌៊ រឈ្លាឹពំ ពរឃ្យត្តិ រឈ្លាឹពំ ចត្តិ តិចារត្វា ច បិទុបិត្វា ច រឈ្លាឹពំ ពរេឃ្យ៊ ៩រ តេឃា រត្តត្តិ៊

៩ ១៩ប៊៊ ចិសុទ្ធយត្តាត៌ រយតុបស្សតីតិ អត្តាត៌ ចិឃុត្ថត្តិ បស្សតិ៊ ចិសុេទ្ធាតិ បត ត ៣ាច ចត្តេត្តា៊ បិេយាត្ឌ ឌាឃតីតិ ៣ុត្តាកាេទា ឌាឃតិ៊ បយុឥិ៣ស្ស ឹតីតិ ៣ុត្តស្ស រកលរទិរិ េ៣ាកឃយាតា ឹតិ ឌាឃតិ៊ ឹតិយតស្ស ការេឃាតិ ឹតិរយ្យឃុត្តស្ស បុក្កលស្ស តាយការេឃា៊ បស្សុត្តីតិ ចិកតេរេឆា េហាតិ៊ សុណ៌ េចឥតីតិ កាឃិកយ្យិ េច៣រិកយ្យិ សុណ៌ េចឥិឃតិ៊ ចិត្តំ រយាឥិឃតីតិ ត្លយិតា េតក្លយុសុេឋត សុលិ៣ស្ស ចិត្តំ រយាឥិឃតិ, អប្យតាបត្តិ ចិឃ េហាតិ៊ េរា េយត្តារហកេ៣ត េចេ៣រាតិ េហដ្ឋា កិេលរចេរត អាេទ្ធា េឥរតា បត្តេ៣ ចុដ្ឋចុដ្ឋិ ចិឃ តឌិ៍ ឃឆាតុរត្តិតា (ពាហុចិហារកាចត៌ ឌូតិណ្ណា៊ ៣ត្តិ ឃំ ចត្តត្តិ រិឃា, ៣ំ រត្តិ ចិសុទ្ធិយេក្ក ចុត្តេយច៊ េរឃ្យចាបិ, កិក្លេច, េបិក្លទណិតិ យហារិហតាឌសុេត្ត យេក្កា េបិក្លទណិឃា ភ្លបយិេ៣ា, ត្លឆ រារត៌ ភ្លបយិ៣ត្តិ េចឥិ៣ត្តា៊ អារចាត៌ ៣ឃា រយេណា េហាតីតិ រត្តកិេលរាត៌ រយិ៣ត្តា បរេយ៣រយេណា េហាតីតិ៊ េររំ រត្តត្តិ ភ្លត្តាតេយចាតិ៊

បបញ្ញាឞ្ទុគតិឃា យខ្ញុំបតិកាឃ្ជពធាឃ

ក្ទញ្ញអអឞ្ឞប្ចុរឞ្ចត្តចឡ្លាភា តិត្ថិពា៍

ចញ្ញត្តចក្កចឡ្លាភា តិត្ថិពា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. ធុទុអយយកចក្កោ

១. ឞារេលឃ្យុកឞុត្តចណ្ណតា

៦០៧-៨. ឧច់ខេយ ឞុតត្ថិ ឞារេលឃ្យុកឞុត្តំ. តត្ថ កោឞលេឞុតិ កោឞលាំ តាយ ឌាតបដ៌េតោ រាឌក្យុយារា. តេឞំ តិចាឞោ ឧកោបិ ឌតបធោ រុឡហឹឞធ្វេត កោឞលាំតិ ទុច្ចតិ, តស្មិំ កោឞលេឞុ ឌតបធេ. ឞេបិរាណា បតាហុ – ឃស្មា បុទ្ធេ យហាបតាធំ រាឌក្យុយារំ តាតាតាដកាតិ ឌិស្វា ឞិតយត្តូបិ អកទោត្ត ឞុត្វា រាឌា អាហ – “ឃោ យយ បុត្តំ ហឞារបតិ, ឞព្ពាលក្ការេត តំ អលង្ក្រោយី”តិ. តតោ តក្កលិតិបិ

ល៍ដ្ឋេត្វា យហាឌតកាឞេ ឞត្ថបតិតេ យតុឞ្សា ឞាតិទេកាតិ ឞត្តចឞ្សាតិ តាតាកឹឡព្វកាឃោ ដេឞ្សេត្វា តំ ហឞារបតុំ តាឞក្លិឞុ. តតោ

ឞក្កោ ខេចតដំ ឞេបឞេឞិ. ឞោ ឌិព្វតាដក់ ដេឞ្សេត្វា ហឞារបឞិ. អឆ តេ យតុឞ្សា អត្តតោ អត្តតោ ចឞតោកាឞាកិយុលា បក្កុមិឞុ. តេ បដិបឆេ មិត្តឞុហជ្ជាឌឃោ ឌិស្វា បដិឞត្វារំ កទោត្វា, “កដ្ឋិ, ឧកា, ក្យុឞលំ, កដ្ឋិ, ឧកា, ក្យុឞល”ត្តិ អាហំឞុ. តស្មា តំ “ក្យុឞលំ ក្យុឞល”ត្តិ

ចចតំ ព្ភបិងាឃ ឞោ បឧឌឞោ កោឞលាំតិ ទុច្ចតីតិ.

ចារិក់ ចរយាតោតិ អតុរិតចារិក់ ចរយាតោ. យហតា កិក្ខុឞង្ឃេត ឞង្គ្ហិត្តិ ឞតំ ចា ឞហឞ្សំ ចា ឞតឞហឞ្សំ ចាតិ ឧច់ អបរិច្ឆិត្តេត យហតា

កិក្ខុឞង្ឃេត ឞង្គិំ. ព្រាហ្មណការេយាតិ ព្រាហ្មណាតំ ឞេយាឞរណការេយាបិ ព្រាហ្មណការេយាតិ ទុច្ចតិ ព្រាហ្មណាតំ ឧកាកការេយាបិ. ព្ភេឆ

ឞេយាឞរណការេយា អធិប្បេតោ. តធចឞរីតិ តំ អចឞរិ, ឞយ្យេត្វាតិ អត្ថោ. ចិហារោ បឧតត្ថ អតិឃាយិតោ; តស្មា តឞ្ស អចិឆ្វូទេ

ឡុឆ្វាតំ អត្ថូចិកោ ឧកោ ចតឞណ្ឌោ កចិឞ្សតិ, ឞត្វា តំ ចតឞណ្ឌំ កតាតិ ខេដិតព្ពោ. អឞ្សាឞុត្តិ ឞុហិឞុ ព្ភបលកិឞុ.

ឞោតធ្វារឞយ្យត្តចចតតិល្ឈឞាតុឞារេត ឌាតិឞុ. តោតិ អចឆារណាទេត្ត បឧប្ពុរណយទេត្ត ចា តិបិតោ. តត្ថ អចឆារណាទេត្ត

អឞ្សាឞុំយេច , ត តេឞំ កោធិ ឞចតត្ថរាឃោ អហោឞីតិ អឃយត្ថោ ខេដិតព្ពោ. បឧប្ពុណេត ឡូព្ភាតឞិលិដ្ឋតាយត្តូយេច.

ព្ភធាតិ ឃយត្ថំ អឞ្សាឞុំ, តំ បការេឞតុំ ឞយណោ ពលុ, ឧកា, កោតយេតិអាឌិ ទុត្តំ. តត្ថ ឞមិតបិបត្តា ឞយណោតិ ខេដិតព្ពោ. ពលុតិ

អតុឞ្សចតេត្ថ តិបិតោ. ឧកាតិ តេឞំ អត្ថាមត្ថា អាលបតយត្តំ. កោតយេតិ កកចតោ កោត្តចឞេត បរិឌីបតំ. តស្មា ឞយណោ ពលុ,

ឧកា, កោតយេតិ ឧត្ត ឞយណោ កិរ, ឧកា, កោតយកោត្តាតិ ឧចយត្ថោ ឌដ្ឋព្ពោ. ឞក្យុបុត្តាតិ ព្ភធំ បត កកចតោ ព្ភច្ចាក្យុលបរិឌីបតំ.

ឞក្យុក្យុលាំ បព្ពឌិតោតិ ឞទ្ធាបព្ពឌិតកាចឌីបតំ. កេតចិ ប៊ីរិឌុព្ភេត អតកិក្ខុតោ អបរិក្ខីណំយេច តំ ក្យុលំ បហាឃ ឞទ្ធាបព្ពឌិតោតិ ទុត្តំ

ហោតិ. តតោ បរំ ទុត្តត្តូយេច. តំ តោ បតាតិ ព្ភត្តូឞ្ឝតាព្យាតេត្ត ព្ភបឃោកចចតំ, តឞ្ស តោ បត ឧកាតោ កោតយឞ្សាតិ អត្ថោ.

កល្យាណោតិ កល្យាណក្យុណឞមត្ថាកតោ, ឞេដ្ឋោតិ ទុត្តំ ហោតិ. កិត្តិឞទ្ទោតិ កិត្តិយេច, ធុតិឃោឞោ ចា. អព្ភុក្កតោតិ ឞធេចក់

លោក់ អធ្សោត្ថរិត្វា ព្ភក្កតោ. កិត្តិ? “ព្ភតិបិ ឞោ កកចា…បេ… ឡុទ្ធោ កកចា”តិ.

តព្រាយំ បធឞម្ពត្តោ – ឞោ កកចា ព្ភតិបិ អរហំ, ព្ភតិបិ ឞម្មាឞម្ពុទ្ធោ…បេ… ព្ភតិបិ កកចាតិ. ព្ភមិតា ច ព្ភមិតា ច ការណោតាតិ ទុត្តំ

ហោតិ។ តត្ថ អារកត្តា, អរីនំ អរានញ្ច ហតត្តា, បច្ចយាទីនំ អរហត្តា, បាបករណេ រហាភាវាតិ ឥមេហិ តាវ ការណេហិ សោ ភគវា អរហន្តិ វេទិតព្វោតិអាទិនា នយេន មាតិកំ និក្ខិបិត្វា សព្វានេវ ឯតានិ បទានិ វិសុទ្ធិមគ្គេ ពុទ្ធានុស្សតិនិទ្ទេសេ វិត្ថារិតានីតិ តតោ តេសំ វិត្ថារោ គហេតព្វោ។

សាធុ ខោ បនាតិ សុន្ទរំ ខោ បន; អត្ថាវហំ សុខាវហន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ តថារូបានំ អរហតន្តិ យថារូបោ សោ ភវំ គោតមោ, ឯវរូបានំ អនេកេហិបិ កប្បកោដិសតសហស្សេហិ ទុល្លភទស្សនានំ ព្យាមប្បភាបរិក្ខិត្តេហិ អសីតិអនុព្យញ្ជនរតនបដិមណ្ឌិតេហិ ទ្វត្តិំសមហាបុរិសលក្ខណវរេហិ សមាកិណ្ណមនោរមសរីរានំ អនប្បកទស្សនានំ អតិមធុរធម្មនិគ្ឃោសានំ, យថាភូតគុណាធិគមេន លោកេ អរហន្តោតិ លទ្ធសទ្ទានំ អរហតំ។ ទស្សនំ ហោតីតិ បសាទសោម្មានិ អក្ខីនិ ឧម្មីលេត្វា ទស្សនមត្តម្បិ សាធុ ហោតិ។ សចេ បន អដ្ឋង្គសមន្នាគតេន ព្រហ្មស្សរេន ធម្មំ ទេសេន្តស្ស ឯកំ បទម្បិ សោតុំ លភិស្សាម, សាធុតរំយេវ ភវិស្សតីតិ ឯវំ អជ្ឈាសយំ កត្វា។

យេន ភគវា តេនុបសង្កមិំសូតិ សព្វកិច្ចានិ បហាយ តុដ្ឋមានសា អាគមិំសុ។ ឯតទវោចុន្តិ ទុវិធា ហិ បុច្ឆា អគារិកបុច្ឆា អនគារិកបុច្ឆា ច។ តត្ថ “កិំ, ភន្តេ, កុសលំ, កិំ អកុសល”ន្តិ ឥមិនា នយេន អគារិកបុច្ឆា អាគតា។ “ឥមេ ខោ, ភន្តេ, បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា”តិ ឥមិនា នយេន អនគារិកបុច្ឆា។ ឥមេ បន អត្តនោ អនុរូបំ អគារិកបុច្ឆំ បុច្ឆន្តា ឯវំ, “កោ នុ ខោ, ភោ គោតម, ហេតុ កោ បច្ចយោ”តិអាទិវចនំ អវោចុំ។ តេសំ ភគវា យថា ន សក្កោន្តិ សល្លក្ខេតុំ, ឯវំ សំខិត្តេនេវ តាវ បញ្ហំ វិស្សជ្ជេន្តោ, អធម្មចរិយាវិសមចរិយាហេតុ ខោ គហបតយោតិអាទិមាហ។ កស្មា បន ភគវា យថា ន សល្លក្ខេន្តិ, ឯវំ វិស្សជ្ជេសីតិ? បណ្ឌិតមានិកា ហិ តេ; អាទិតោវ មាតិកំ អដ្ឋបេត្វា យថា សល្លក្ខេន្តិ, ឯវំ អត្ថេ វិត្ថារិតេ, ទេសនំ វុត្តានិកាតិ មញ្ញន្តា អវជានន្តិ, មយម្បិ ភណន្តា ឯវមេវ ភណេយ្យាមាតិ វត្តារោ ភវន្តិ។ តេន តេសំ ភគវា យថា ន សក្កោន្តិ សល្លក្ខេតុំ, ឯវំ សំខិត្តេនេវ តាវ បញ្ហំ វិស្សជ្ជេសិ។ តតោ សល្លក្ខេតុំ អសក្កោន្តេហិ វិត្ថារទេសនំ យាចិតោ វិត្ថារេន ទេសេតុំ, តេន ហិ គហបតយោតិអាទិមាហ។ តត្ថ តេន ហីតិ ការណត្ថេ និបាតោ។ យស្មា មំ តុម្ហេ យាចថ, តស្មាតិ អត្ថោ។

៣៣០។ តិវិធន្តិ តីហិ កោដ្ឋាសេហិ។ កាយេនាតិ កាយទ្វារេន។ អធម្មចរិយាវិសមចរិយាតិ អធម្មចរិយសង្ខាតា វិសមចរិយា។ អយំ បនេត្ថ បទត្ថោ, អធម្មស្ស ចរិយា អធម្មចរិយា, អធម្មករណន្តិ អត្ថោ។ វិសមា ចរិយា, វិសមស្ស វា កម្មស្ស ចរិយាតិ វិសមចរិយា។ អធម្មចរិយា ច សា វិសមចរិយា ចាតិ អធម្មចរិយាវិសមចរិយា។ ឯតេនុបាយេន សព្វបទេសុ កណ្ហសុក្កបទេសុ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ លុទ្ទោតិ កក្ខឡោ។ ទារុណោតិ សាហសិកោ។ លោហិតបាណីតិ បរំ ជីវិតា វោរោបេន្តស្ស បាណី លោហិតេន លិប្បន្តិ។ សចេបិ ន លិប្បន្តិ, តថាវិធោ លោហិតបាណីត្វេវ វុច្ចតិ។ ហតប្បហតេ និវិដ្ឋោតិ ហតេ ច បរស្ស បហារទានេ , បហតេ ច បរមារណេ និវិដ្ឋោ។ អទយាបន្នោតិ និក្ករុណតំ អាបន្នោ។

យំ តំ បរស្សាតិ យំ តំ បរស្ស សន្តកំ។ បរវិត្តូបករណន្តិ តស្សេវ បរស្ស វិត្តូបករណំ តុដ្ឋិជននំ បរិក្ខារភណ្ឌកំ។ គាមគតំ វាតិ អន្តោគាមេ វា ឋបិតំ។ អរញ្ញគតំ វាតិ អរញ្ញេ រុក្ខគ្គបព្វតមត្ថកាទីសុ វា ឋបិតំ។ អទិន្នន្តិ តេហិ បរេហិ កាយេន វា វាចាយ វា

អទិន្នំ។ ថេយ្យសង្ខាតន្តិ ឯត្ថ ថេនោតិ ចោរោ។ ថេនស្ស ភាវោ ថេយ្យំ, អវហរណចិត្តស្សេតំ អធិវចនំ។ សង្ខា សង្ខាតន្តិ អត្ថតោ ឯកំ, កោដ្ឋាសស្សេតំ អធិវចនំ, “សញ្ញានិទានា ហិ បបញ្ចសង្ខា”តិអាទីសុ វិយ។ ថេយ្យញ្ច តំ សង្ខាតញ្ចាតិ ថេយ្យសង្ខាតំ, ថេយ្យចិត្តសង្ខាតោ ឯកោ ចិត្តកោដ្ឋាសោតិ អត្ថោ។ ករណត្ថេ ចេតំ បច្ចត្តវចនំ, តស្មា ថេយ្យសង្ខាតេនាតិ អត្ថតោ ទដ្ឋព្វំ។

មាតុរក្ខិតាតិអាទីសុ យំ បិតរិ នដ្ឋេ វា មតេ វា ឃាសច្ឆាទនាទីហិ បដិជគ្គមានា, វយបត្តំ កុលឃរេ ទស្សាមីតិ មាតា រក្ខតិ, អយំ មាតុរក្ខិតា នាម។ ឯតេនុបាយេន បិតុរក្ខិតាទយោបិ វេទិតព្វា។ សភាគកុលានិ បន កុច្ឆិគតេសុបិ គព្ភេសុ កតិកំ ករោន្តិ – “សចេ មយ្ហំ បុត្តោ ហោតិ, តុយ្ហំ ធីតា, អញ្ញត្ថ គន្តុំ ន លភិស្សតិ, មយ្ហំ បុត្តស្សេវ ហោតូ”តិ។ ឯវំ គព្ភេបិ បរិគ្គហិតា សស្សាមិកា នាម។ “យោ ឥត្ថន្នាមំ ឥត្ថិំ គច្ឆតិ, តស្ស ឯត្តកោ ទណ្ឌោ”តិ ឯវំ គាមំ វា គេហំ វា វីថិំ វា ឧទ្ទិស្ស ឋបិតទណ្ឌា, បន សបរិទណ្ឌា នាម។ អន្តមសោ មាលាគុណបរិក្ខិត្តាបីតិ យា សព្វន្តិមេន បរិច្ឆេទេន, “ឯសា មេ ភរិយា ភវិស្សតី”តិ សញ្ញាយ តស្សា ឧបរិ កេនចិ មាលាគុណំ ខិបន្តេន មាលាគុណមត្តេនាបិ បរិក្ខិត្តា ហោតិ។ តថារូបីសុ ចារិត្តំ អាបជ្ជិតា ហោតីតិ ឯវរូបីសុ ឥត្ថីសុ សម្មាទិដ្ឋិសុត្តេ វុត្តមិច្ឆាចារលក្ខណវសេន វីតិក្កមំ កត្វា ហោតិ។

សភាគតោតិ សភាយំ ឋិតោ។ បរិសាគតោតិ បរិសាយំ ឋិតោ។ ញាតិមជ្ឈគតោតិ ទាយាទានំ មជ្ឈេ ឋិតោ។ បូគមជ្ឈគតោតិ សេនីនំ មជ្ឈេ ឋិតោ។ រាជកុលមជ្ឈគតោតិ រាជកុលស្ស មជ្ឈេ មហាវិនិច្ឆយេ ឋិតោ។ អភិនីតោតិ បុច្ឆនត្ថាយ នីតោ។ សក្ខិបុដ្ឋោតិ សក្ខិំ កត្វា បុច្ឆិតោ។ ឯហម្ភោ បុរិសាតិ អាលបនមេតំ។ អត្តហេតុ វា បរហេតុ វាតិ អត្តនោ វា បរស្ស វា ហត្ថបាទាទិហេតុ វា ធនហេតុ វា។ អាមិសកិញ្ចិក្ខហេតុ វាតិ ឯត្ថ អាមិសន្តិ លាភោ អធិប្បេតោ។ កិញ្ចិក្ខន្តិ យំ វា តំ វា អប្បមត្តកំ។ អន្តមសោ តិត្តិរវដ្ដកសប្បិបិណ្ឌនវនីតបិណ្ឌាទិមត្តកស្សបិ លញ្ជស្ស ហេតូតិ អត្ថោ។ សម្បជានមុសា ភាសិតា ហោតីតិ ជានន្តោវ មុសាវាទំ កត្វា ហោតិ។

ឥមេសំ ភេទាយាតិ យេសំ ឥតោតិ វុត្តានំ សន្តិកេ សុតំ ហោតិ, តេសំ ភេទាយ។ អមូសំ ភេទាយាតិ យេសំ អមុត្រាតិ វុត្តានំ សន្តិកេ សុតំ ហោតិ, តេសំ ភេទាយ។ ឥតិ សមគ្គានំ វា ភេត្តាតិ ឯវំ សមគ្គានំ វា ទ្វិន្នំ សហាយកានំ ភេទំ កត្តា។ ភិន្នានំ វា អនុប្បទាតាតិ សុដ្ឋុ កតំ តយា, តំ បជហន្តេន កតិបាហេនេវ តេ មហន្តំ អត្ថំ ករិស្សតីតិ ឯវំ ភិន្នានំ បុន អសំសន្ទនាយ អនុប្បទាតា ឧបត្ថម្ភេតា ការណំ ទស្សេតាតិ អត្ថោ។ វគ្គោ អារាមោ អស្សាតិ វគ្គារាមោ។ វគ្គរតោតិ វគ្គេសុ រតោ។ វគ្គេ ទិស្វា វា សុត្វា វា នន្ទតីតិ វគ្គនន្ទី។ វគ្គករណិំ វាចន្តិ យា វាចា សមគ្គេបិ សត្តេ វគ្គេ ករោតិ ភិន្ទតិ, តំ កលហការណំ វាចំ ភាសិតា ហោតិ។

អណ្ឌកាតិ យថា សទោសេ រុក្ខេ អណ្ឌកានិ ឧដ្ឋហន្តិ, ឯវំ សទោសតាយ ខុំសនវម្ភនាទិវចនេហិ អណ្ឌកា ជាតា។ កក្កសាតិ បូតិកា។ យថា នាម បូតិករុក្ខោ កក្កសោ ហោតិ បគ្ឃរិតចុណ្ណោ, ឯវំ កក្កសា ហោតិ, សោតំ ឃំសយមានា វិយ បវិសតិ។ តេន វុត្តំ “កក្កសា”តិ។ បរកដុកាតិ បរេសំ កដុកា អមនាបា ទោសជននី។ បរាភិសជ្ជនីតិ កុដិលកណ្ដកសាខា វិយ មម្មេសុ វិជ្ឈិត្វា បរេសំ អភិសជ្ជនី គន្តុកាមានម្បិ គន្តុំ អទត្វា លគ្គនការី។ កោធសាមន្តាតិ កោធស្ស អាសន្នា។ អសមាធិសំវត្តនិកាតិ អប្បនាសមាធិស្ស វា

ស្វបចារនយាធិស្ស ចា អសំចត្តតិកា៑ ញាតិ នព្ពារេតច ចាតិ នរោរងចាចាយ ទេចចតាតិ៑

អកាលចារីតិ អកាលេត ចត្តា៑ អក្វតចារីតិ ឃំ តត្តិ, ចស្ស ចត្តា៑ អតត្តចារីតិ អកាលេលាតិស្សិតំ ចត្តា៑ អធម្មចារីតិ អនកាចំ ចត្តា៑ អចិតយចារីតិ អសំចរចិតយបដិសំឃុត្តស្ស ចត្តា៑ អតិធាតចតិ ចាចត្តិ ហងយព្ពនាយំ តិរេធត្បំ អឃុត្តំ ចាចំ កាសិតា ហោតិ៑ អកាលេតាតិ ចត្តព្ពកាលស្ស បុរេព្ព ចា បច្ឆា ចា អឃុត្តកាលេ ចត្តា ហោតិ៑ អតបទេសត្តិ ស្វត្តាបទេសចិរហិតំ៑ អបរិយត្តចតិត្តិ អបរិច្ឆេទំ, ស្វត្តំ ចា ឌាតកំ ចា តិក្ខិបិត្វា តស្ស ស្វបលត្ថំ ចា ស្វបយំ ចា ចត្ថុំ ចា អាហរិត្វា ឆាហិរកធំរេយច កេធតិ៑ តិក្ខិត្តំ តិក្ខិត្តរេយច ហោតិ៑ "ស្វត្តំ តុ ទោ កេធតិ ឌាតកំ តុ ទោ, តស្ស អត្ថំ ចា កោដិ ចា បស្សាយា"តិ ចត្តព្ពតំ អាបជ្ជតិ៑ យថា ចដទុក្ខនាលាតំ កតាកតដ្ឋាតេត បរេទាហា ឆ្លាតត្តិ, ឆ្លាតិណ្ណាតិណ្ណដ្ឋាតេត នយ្យព្ចិត្វា បុត ចណ្ឌត្តិរេយច៑ ឧចំ អដ្ឋយោឌតយ្បិ យោឌតយ្បិ កច្ឆត្តិរេយច, កច្ឆទេត្ត កច្ឆទេត្ត បត ម្ភុលទុក្កោ ចិតស្សតិ, បចេលិឌាតកាច តិដ្ឋត្តិ៑ ឧចយឃយ្បិ តិរេក្រាធធម្មកធិកោ តាយ ហោតិ; តិក្ខិត្តំ តិក្ខិត្តយត្តរេយច កត្វា បទស្សេតច បរិហទេត្តា កច្ឆតិ៑ យោ បត ធាហុយ្បិ កលាទេត្តា ឧតងត្តមិធំ ចុត្តត្តិ អាហរិត្វា ឌាតាបេតំ្ស នរក្កាតិ, តស្ស កេធតំ្ស ចដ្ឋតិ៑ អតត្តសំហិតត្តិ ត អត្តតិស្សិតំ៑

អកិឡ្ឆាតា ហោតីតិ អកិឡ្ឆាយ ឆ្លលោកេតា ហោតិ៑ អហោ ចតាតិ បត្តតទេត្ត តិបិតោ៑ អកិឡ្ឆាយ ឆ្លលោកិតយត្តកោត ចេត្ត កម្មបធេកេងា ត ហោតិ៑ យងា បត, "អហោ ចតិធំ យយ នត្តកំ អស្ស, អហយេត្ត ចសំ ចទេត្តឃ្យ"ត្តិ អត្តតោ បរិលាយេតិ, តងា កម្មបធេកេងា ហោតិ, អយមិធ អធិប្បេតោ៑

ញ្យាបន្នចិត្តោតិ ចិបន្នចិត្តោ ឫតិក្វតចិត្តោ៑ បទុដ្ឋយតសង្កប្បោតិ ងោរេនត ដុដ្ឋចិត្តសង្កប្បោ៑ ហញ្ញន្តូតិ ឈាតិយន្តូ៑ ចជ្ឈន្តូតិ ចធំ បិបុលាត្តូ៑ យា ចា អហេស្វត្តិ កិញ្ចិបិ យា អហេសុំ៑ ព្ពធាបិ កោបយត្តកោត កម្មបធេកេងា ត ហោតិ៑ ហញ្ញន្តូតិអាធិចិត្តទេតច ហោតិ, តស្មា ឧចំ ចុត្តំ៑

មិច្ឆាឌិដ្ឋិកោតិ អកុសលងស្សតោ៑ ចិបរីតងស្សតោតិ ចិបល្លត្ថងស្សតោ៑ តត្ថិ ឌិត្តត្តិ ឌិត្នស្ស ផលាកាចំ នត្ថាយ ចងតិ៑ ឃិដ្ឋំ ចុច្ចតិ មហាឃាគោ៑ ហុតត្តិ បហេលាកសក្ការោ អធិប្បេតោ, តយ្បិ ស្វកយំ ផលាកាចរេយច នត្ថាយ បដិក្ខិបតិ៑ ស្វកតទុក្កដនិតត្តិ ស្វកតទុក្កដនិតំ, កុសលាកុសលាតត្តិ អត្ថោ៑ ផលំ ចិបាកោតិ ឃំ ផលត្តិ ចា ចិបាកោតិ ចា ចុច្ចតិ, តំ តត្ថីតិ ចងតិ៑ តត្ថិ អយំ លោកោតិ បរលោកេ ឋិតស្ស អយំ លោកោ តត្ថិ៑ តត្ថិ បរោ លោកោតិ ព្ពធ លោកេ ឋិតស្សបិ បរលោកោ តត្ថិ, សព្ពេ តត្ថ តត្ថេច ស្វច្ឆិជ្ជត្តីតិ ងស្សេតិ៑ តត្ថិ មាតា តត្ថិ បិតាតិ តេសុ សម្មាបដិបត្តិមិច្ឆាបដិបត្តីតំ ផលាកាចចសេត ចងតិ៑ តត្ថិ សត្តា ឆ្លបបាតិកាតិ ចចិត្វា ស្វបបជ្ជតកសត្តា តាយ តត្ថីតិ ចងតិ៑ សមំ អកិឡ្ឆា សច្ឆិកត្វា បចេទេត្តីតិ ឃេ ព្ពមញ្ច លោកំ បរញ្ច លោកំ អភិចិសិដ្ឋាយ បញ្ញាយ សយំ បច្ចក្ខំ កត្វា បចេទេត្តិ, តេ តត្ថីតិ សព្ពញ្ញុពុទ្ធាតំ អភាចំ ឌីបេតិ, ឧត្តាចតា ងសចត្ថុកា មិច្ឆាឌិដ្ឋិ កធិតា ហោតិ៑

៣៣៨៑បិលាតិបិតំបហាឃាតិអាងយោ សត្ត កម្មបធា ក្វព្យអហត្ថិបទេ ចិត្តារិតា៑ អតកិឡ្ឆាងយោ ស្វត្តាតត្តារេយច៑

᪃᪃᪁᪨ ᩈᩉᨻ᩠ᨿᨲᩴ ᩏᨷᨷᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩉᨽᩣᩅᩴ ᩏᨷᨣᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩴ᪨ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨠᩣᨿᩥᨠᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨮᨾᨩ᩠ᨫᩣᨶᨽᩪᨾᩥᨴᩮᩅᩣᨶᩴ᪨ ᩋᩣᨽᩣᨶᩴ ᨴᩮᩅᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨽᩣ ᨶᩣᨾ ᩅᩥᩈᩩᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᨽᩋᨷ᩠ᨸᨾᩣᨱᩣᨽᩋᩣᨽᩔᩁᩣᨶᨾᩮᨲᩴ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᩣᨽᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᨷᨶ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩮᩈᩴ ᨿᩮᩅ ᨽᩮᨴᨲᩮᩣ ᨣᩉᩥᨲᩣ᪨ ᨷᩁᩥᨲ᩠ᨲᩈᩩᨽᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩍᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩣᩈᩅᨠ᩠ᨡᨿᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩪᨭᩮᨶ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᩈᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨶ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩣ ᩈᨾᩣᨶᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨲᩣᩅ ᨫᩣᨶᨽᩪᨾᩦᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨶᩅ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩣ, ᨷᨬ᩠ᨧ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩣᩈᩣ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᩋᩣᩁᩩᨷ᩠ᨷᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨶᩅᩣᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩁᩈ, ᩅᩮᩉᨷ᩠ᨹᩃᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᨲᩥ, ᨲᩮ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩦᩈᨲᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨨᩉᩥ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨨᨻ᩠ᨻᩦᩈᨲᩥ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩈᨾ᩠ᨷᩥ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨴᩈᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᨷᨳᩮᩉᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩔᩥᨲᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨨᩈᩩ ᨲᩣᩅ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩮᩈᩩ ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩣᨶᩴ ᩅᩥᨷᩣᨠᩮᨶᩮᩅ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩏᨷᩁᩥᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩣᨶᩴ ᨷᨶ ᨴᩈᩮᩅ ᨠᨾ᩠ᨾᨷᨳᩣ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩅᩈᩮᨶ ᨠᨳᩥᨲᩣ᪨ ᨴᩈ ᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᨷᨳᩣ ᩉᩥ ᩈᩦᩃᩴ, ᩈᩦᩃᩅᨲᩮᩣ ᨧ ᨠᩈᩥᨱᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᩍᨩ᩠ᨫᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩈᩦᩃᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨠᩈᩥᨱᨷᩁᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨮᨾᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨮᨾᨩ᩠ᨫᩣᨶᨽᩪᨾᩥᨿᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩥ; ᨴᩩᨲᩥᨿᩣᨴᩦᨶᩥ ᨽᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᨲᩥᨿᨩ᩠ᨫᩣᨶᨽᩪᨾᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩥ; ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ ᨷᩣᨴᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨹᩃᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩣᩈᩮᩈᩩ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩥ; ᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ ᨷᩣᨴᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩪᨷᩣᩅᨧᩁᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᩋᩁᩪᨷᩮᩈᩩ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨲᩥ; ᩁᩪᨷᩣᩁᩪᨷᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ ᨷᩣᨴᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩣᨸᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᨽᩅᩮᩣ ᨷᨶ ᨻᩣᩉᩥᩁᨠᩣᨶᩴ ᨲᩣᨷᩈᨷᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩣᨶᩴ ᩋᩣᨧᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣᨲᩥ ᩍᨵ ᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨷᨷᨬ᩠ᨧᩈᩪᨴᨶᩥᨿᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᩈᩣᩃᩮᨿ᩠ᨿᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪁᪨ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪃᪃᪃᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᩣᨲᩥ ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ᪨ ᨠᩮᨶᨧᩥᨴᩮᩅ ᨠᩁᨱᩦᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᨠᩮᨶᨧᩥᨴᩮᩅ ᩋᨶᩥᨿᨾᩥᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᩮᨶ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨷᩩᩁᩥᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨠᩮᩅᩃᨬ᩠ᩉᩥ ᩍᨵ ᩋᨵᨾ᩠ᨾᨧᩣᩁᩦ ᩅᩥᩈᨾᨧᩣᩁᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᨴᩮᩈᨶᩣ ᨠᨲᩣ᪨ ᨷᩩᩁᩥᨾᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᨲᩣᨴᩥᩈᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨷᨷᨬ᩠ᨧᩈᩪᨴᨶᩥᨿᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᩅᩮᩁᨬ᩠ᨩᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

៣។ មហាវេទល្លសុត្តវណ្ណនា

៤៤៩។ ឯវំ មេ សុតន្តិ មហាវេទល្លសុត្តំ។ តត្ថ អាយស្មាតិ សគារវសប្បតិស្សវចនមេតំ។ មហាកោដ្ឋិកោតិ តស្ស ថេរស្ស នាមំ។ បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោតិ ផលសមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតោ។ ទុប្បញ្ញោ ទុប្បញ្ញោតិ ឯត្ថ បញ្ញាយ ទុដ្ឋំ នាម នត្ថិ, អប្បញ្ញោ និប្បញ្ញោតិ អត្ថោ។ កិត្តាវតា នុ ខោតិ ការណបរិច្ឆេទបុច្ឆា, កិត្តកេន នុ ខោ ឯវំ វុច្ចតីតិ អត្ថោ។ បុច្ឆា ច នាមេសា អទិដ្ឋជោតនាបុច្ឆា, ទិដ្ឋសំសន្ទនាបុច្ឆា, វិមតិច្ឆេទនាបុច្ឆា, អនុមតិបុច្ឆា, កថេតុកម្យតាបុច្ឆាតិ បញ្ចវិធា ហោតិ។ តាសមិទំ នានាករណំ –

កតមា អទិដ្ឋជោតនាបុច្ឆា? បកតិយា លក្ខណំ អញ្ញាតំ ហោតិ អទិដ្ឋំ អតុលិតំ អតីរិតំ អវិភូតំ អវិភាវិតំ, តស្ស ញាណាយ ទស្សនាយ តុលនាយ តីរណាយ វិភូតាយ វិភាវនត្ថាយ បញ្ហំ បុច្ឆតិ។ អយំ អទិដ្ឋជោតនាបុច្ឆា។

កតមា ទិដ្ឋសំសន្ទនាបុច្ឆា? បកតិយា លក្ខណំ ញាតំ ហោតិ ទិដ្ឋំ តុលិតំ តីរិតំ វិភូតំ វិភាវិតំ, អញ្ញេហិ បណ្ឌិតេហិ សទ្ធិំ សំសន្ទនត្ថាយ បញ្ហំ បុច្ឆតិ។ អយំ ទិដ្ឋសំសន្ទនាបុច្ឆា។

កតមា វិមតិច្ឆេទនាបុច្ឆា? បកតិយា សំសយបក្ខន្ទោ ហោតិ វិមតិបក្ខន្ទោ, ទ្វេឡ្ហកជាតោ, “ឯវំ នុ ខោ, ន នុ ខោ, កិំ នុ ខោ, កថំ នុ ខោ”តិ, សោ វិមតិច្ឆេទនត្ថាយ បញ្ហំ បុច្ឆតិ។ អយំ វិមតិច្ឆេទនាបុច្ឆា (មហានិ។ ១៥០; ចូឡនិ។ បុណ្ណកមាណវបុច្ឆានិទ្ទេស ១២)។

“តំ កិំ មញ្ញថ, ភិក្ខវេ, រូបំ និច្ចំ វា អនិច្ចំ វាតិ? អនិច្ចំ, ភន្តេ”តិ (មហាវ។ ២១) ឯវរូបា អនុមតិំ គហេត្វា បវត្តនកាលេ បុច្ឆា អនុមតិបុច្ឆា នាម។

“ចត្តារោមេ , ភិក្ខវេ, សតិបដ្ឋានា, កតមេ ចត្តារោ”តិ (សំ។ និ។ ៥។៣៩០) ឯវរូបា ភិក្ខុសង្ឃំ សយមេវ បុច្ឆិត្វា សយមេវ វិស្សជ្ជេតុកាមស្ស បុច្ឆា កថេតុកម្យតាបុច្ឆា នាម។ តាសុ ឥធ ទិដ្ឋសំសន្ទនាបុច្ឆា អធិប្បេតា។

ថេរោ ហិ អត្តនោ ទិវាដ្ឋានេ និសីទិត្វា សយមេវ បញ្ហំ សមុដ្ឋបេត្វា សយំ វិនិច្ឆិនន្តោ ឥទំ សុត្តំ អាទិតោ បដ្ឋាយ មត្ថកំ បាបេសិ។ ឯកច្ចោ ហិ បញ្ហំ សមុដ្ឋាបេតុមេវ សក្កោតិ ន និច្ឆេតុំ; ឯកច្ចោ និច្ឆេតុំ សក្កោតិ ន សមុដ្ឋាបេតុំ; ឯកច្ចោ ឧភយម្បិ ន សក្កោតិ; ឯកច្ចោ ឧភយម្បិ សក្កោតិ។ តេសុ ថេរោ ឧភយម្បិ សក្កោតិយេវ។ កស្មា? មហាបញ្ញតាយ។ មហាបញ្ញំ និស្សាយ ហិ ឥមស្មិំ សាសនេ សារិបុត្តត្ថេរោ, មហាកច្ចានត្ថេរោ, បុណ្ណត្ថេរោ, កុមារកស្សបត្ថេរោ, អានន្ទត្ថេរោ, អយមេវ អាយស្មាតិ សម្ពហុលា ថេរា វិសេសដ្ឋានំ អធិគតា។ ន ហិ សក្កា យាយ វា តាយ វា អប្បមត្តិកាយ បញ្ញាយ សមន្នាគតេន ភិក្ខុនា សាវកបារមីញាណស្ស មត្ថកំ បាបុណិតុំ, មហាបញ្ញេន បន សក្កាតិ មហាបញ្ញតាយ សារិបុត្តត្ថេរោ តំ ឋានំ អធិគតោ។ បញ្ញាយ ហិ ថេរេន សទិសោ នត្ថិ។ តេនេវ

ត់ ករចា ៦តភក្កេ ធបេសិ – “៦តភក្កំ, ភិក្ខចេ, មម សាចកាន់ ភិក្ខុនំ មហាបញ្ញាន់ មជិធំ សារិបុត្តោ”តិ (អ· ឝិ· ១·១៧៩)·

ពថា ត មក្កា ឃាឃ ចា ពាឃ ចា អប្បមត្តិកាឃ បញ្ញាឃ មមគ្តាពេតន ភិក្ខុនា ករចតា ឯលិទ្តេន ការិតមុ្ស មត្ថញ្ញាតញ្ញាតេលាន មត្ថិ ឯមត្ថិក្វា មមាតេត្វា ចិត្តារេន អត្ថ ចិកទេដព្វំ, មហាបញ្ញោន បត មក្កាតិ មហាបញ្ញាតាឃ មហាកច្ចានត្ថេរោ តត្ថ បជិឝេលិ ជាតោ,

ពេតេច ត់ ករចា ៦តភក្កេ ធបេសិ – “៦តភក្កំ, ភិក្ខចេ, មម សាចកាន់ ភិក្ខុនំ ឯលិទ្តេន ការិតមុ្ស ចិត្តារេន អត្ថ ចិកទត្តាន់ មជិធំ មហាកច្ចានោ”តិ (អ· ឝិ· ១·១៩៧)·

ពថា ត មក្កា ឃាឃ ចា ពាឃ ចា អប្បមត្តិកាឃ បញ្ញាឃ មមគ្តាពេតន ភិក្ខុនា ធម្មកធំ កនេធន្តេន ធម កថាចត្ថុំ អាហរិត្វា មត្ត ចិមុទ្ធិមា ចិកទេន្តេន ធម្មកធំ កនេធព្វំ, មហាបញ្ញោន បត មក្កាតិ មហាបញ្ញាតាឃ បុណ្ណត្ថេរោ ធព្បរិមមមញ្ញ្ចាអល្ភាតធម្មាមេត ចិត្តពីជតិ ពេហត្វា តិមិតេន្តា លិង្វអាឃន្តោ បុណ្ណចន្តោ ចិឃ ធម្មំ កនេធសិ· ពេតេច ត់ ករចា ៦តភក្កេ ធបេសិ – “៦តភក្កំ, ភិក្ខចេ, មម សាចកាន់ ភិក្ខុនំ ធម្មកធិកាន់ មជិធំ បុណ្ណោ មន្តាលិបុត្តោ”តិ (អ· ឝិ· ១·១៩៦)·

ពថា ឃាឃ ចា ពាឃ ចា អប្បមត្តិកាឃ បញ្ញាឃ មមគ្តាពេតា ភិក្ខុ ធម្មំ កនេធន្តោ ឌូពេតា ចា ៦ទេត្វា ចា អត្ថុក្កមិត្វា មជ្ជិពោជី ពេហត្វា អន្ត្វា ចិឃ, ៦កបជិកំ ធល្លកមេតុំ អាន្ទុមោហា ចិឃ ធ ពន្ធតិ· មហាបញ្ញោ បត ធព្បជិកំ ពាធំ ឝិក្ខិបិត្វា ខ្ពបមា ធ ការណាតិ ធ អាហរិត្វា តេបិដកំ ឰុទ្ធចធនំ ពេហត្វា តេទ្ធបរិមំ កនេរាន្តោ កនេធសិ· មហាបញ្ញាតាឃ បត កុមារកស្សបត្ថេរោ ធព្បជិកំ ពាធំ ឝិក្ខិបិត្វា ខ្ពបមា ធ ការណាតិ ធ អាហរិត្វា តេហិ មត្ថិ មមារេនេន្តោ ជាតស្សរេ បញ្ចចណ្ណាតិ កុមុមាតិ ចុល្លាបេន្តោ ចិឃ មិនេរុមត្ថេក ធជិមហស្សំ តេលបជីបំ ជាលេន្តោ ចិឃ តេបិដកំ ឰុទ្ធចធនំ តេទ្ធបរិមំ កនេរាន្តោ កនេធសិ· ពេតេច ត់ ករចា ៦តភក្កេ ធបេសិ – “៦តភក្កំ, ភិក្ខចេ, មម សាចកាន់ ភិក្ខុនំ ចិត្តកធិកាន់ មជិធំ កុមារកស្សបោ”តិ (អ· ឝិ· ១·២១៩)·

ពថា ឃាឃ ចា ពាឃ ចា អប្បមត្តិកាឃ បញ្ញាឃ មមគ្តាពេតា ភិក្ខុ ធតុហិ មាតេមហិ ធព្បជិកម្បិ ពាធំ កនេតុំ ត មក្កោតិ· មហាបញ្ញោ បត ៦កមេត ធត្វា បតមតម្បិ បតមហស្សម្បិ កណ្ហាតិ· អានន្ទត្ថេរោ បត មហាបញ្ញាតាឃ ៦កបទត្ថេរេ ធត្វា មកិតេមធ ម្ភត្វា បុន អមុទ្ធន្តោ មត្ថិ បតមហស្សានិ បន្តុមេ ការាមហស្សានិ ធល្លិឃា បុប្ផានិ អាកឌ្ឍិត្វា កណ្ហន្តោ ចិឃ ៦កប្បហារេនេច កណ្ហាតិ· កហិតកហិតំ បាមាណេ ពតលេខា ចិឃ, មុចណ្ណឃដេ បក្ខិត្តមីហចមា ចិឃ ធ កហិតាការេនេច តិដ្ឋតិ· ពេតេច ត់ ករចា ៦តភក្កេ ធបេសិ – “៦តភក្កំ, ភិក្ខចេ, មម សាចកាន់ ភិក្ខុនំ កតិមន្តាន់ មជិធំ អានន្ទោ , មតិមន្តាន់, ធិតិមន្តាន់, ឰហុស្សុតាន់, ខ្ពបដ្ឋាកាន់ មជិធំ អានន្ទោ”តិ (អ· ឝិ· ១·២១៩-២២៣)·

ត ហិ មក្កា ឃាឃ ចា ពាឃ ចា អប្បមត្តិកាឃ បញ្ញាឃ មមគ្តាពេតន ភិក្ខុនា ធព្បជិ មម្ពិធាបនេតស្ស មត្តកំ បាបុណិតុំ· មហាបញ្ញោន បត មក្កាតិ មហាបញ្ញាតាឃ មហាកោដ្ឋិតត្ថេរោ អធិកមបរិបុច្ឆាមចតបុត្តមោកាន់ ចនមត អគត្តតឃុស្សធំ បជិមម្ពិធាបនេធំ បត្តោ· ពេតេច ត់ ករចា ៦តភក្កេ ធបេសិ – “៦តភក្កំ, ភិក្ខចេ, មម សាចកាន់ ភិក្ខុនំ បជិមម្ពិធាបត្តាន់ មជិធំ មហាកោដ្ឋិតោ”តិ (អ· ឝិ· ១·

១៦៥)។

ឥតិ ទេវោ យថាបញ្ញាតាយ បញ្ហំ សមុដ្ឋាបេតុម្បិ និច្ឆេតុម្បីតិ ឧភយម្បិ សក្កោតិ។ សោ ជិចាដ្ឋានេន តិរីជិត្វា សយមេវ សត្ថុបញ្ហំ សមុដ្ឋាបេត្វា សយំ វិនិច្ឆិនន្តោ ឥទំ សុត្តំ អាទិតោ បដ្ឋាយ មត្ថកំ បាបេត្វា, “សោភនា វត អយំ ធម្មទេសនា, ជេដ្ឋភាតិកេន តំ ធម្មសេនាបតិនា សទ្ធិំ សំសន្ទិស្សាមិ, តតោ អយំ ទ្វិគុណម្បិ អម្ហាកំ ឯកមតិយា ឯកជ្ឈាសយេន ច ឋបិតា អតិភារិកា ភវិស្សតិ វិសាលច្ឆត្តសទិសា, ចតុរោឃនិត្ថរណត្ថិកានំ តិត្ថេ ឋបិតនាវា វិយ, មគ្គគមនត្ថិកានំ សហស្សយុត្តអាជញ្ញរថោ វិយ ពហុបការា ភវិស្សតី”តិ ទិដ្ឋសំសន្ទនត្ថំ បញ្ហំ បុច្ឆិ។ តេន វុត្តំ – “តាសុ ឥធ ទិដ្ឋសំសន្ទនាបុច្ឆា អធិប្បេតា”តិ។

នប្បជានាតីតិ ឯត្ថ យស្មា នប្បជានាតិ, តស្មា ទុប្បញ្ញោតិ វុច្ចតីតិ អយមត្ថោ។ ឯស នយោ សព្ពត្ថ។ ឥទំ ទុក្ខន្តិ នប្បជានាតីតិ ឥទំ ទុក្ខំ, ឯត្តកំ ទុក្ខំ, ឥតោ ឧទ្ធំ នត្ថីតិ ទុក្ខសច្ចំ យាថាវសរសលក្ខណតោ ន បជានាតិ។ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ ឥតោ ទុក្ខំ សមុទេតីតិ បវត្តិទុក្ខបភាវិកា តណ្ហា សមុទយសច្ចន្តិ យាថាវសរសលក្ខណតោ ន បជានាតិ។ អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ ឥទំ ទុក្ខំ អយំ ទុក្ខសមុទយោ ច ឥទំ នាម ឋានំ បត្វា និរុជ្ឈតីតិ ឧភិន្នំ អប្បវត្តិ និព្ពានំ និរោធសច្ចន្តិ យាថាវសរសលក្ខណតោ ន បជានាតិ។ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ អយំ បដិបទា ទុក្ខនិរោធំ គច្ឆតីតិ មគ្គសច្ចំ យាថាវសរសលក្ខណតោ ន បជានាតីតិ។ អនន្តរវារេបិ ឥមិនាវ នយេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។ សង្ខេបតោ បនេត្ថ ចតុសច្ចកម្មដ្ឋានិកោ បុគ្គលោ កថិតោតិ វេទិតព្វោ។

អយញ្ហិអាចរិយសន្តិកេ ចត្តារិ សច្ចានិ សវនតោ ឧគ្គណ្ហាតិ។ ឋបេត្វា តណ្ហំ តេភូមកា ធម្មា ទុក្ខសច្ចំ, តណ្ហា សមុទយសច្ចំ, ឧភិន្នំ អប្បវត្តិ និព្ពានំ និរោធសច្ចំ, ទុក្ខសច្ចំ បរិជានន្តោ សមុទយំ បជហន្តោ និរោធបាបនោ មគ្គោ មគ្គសច្ចន្តិ ឯវំ ឧគ្គហេត្វា អភិនិវិសតិ។ តត្ថ បុរិមានិ ទ្វេ សច្ចានិ វដ្ដំ, បច្ឆិមានិ វិវដ្ដំ, វដ្ដេ អភិនិវេសោ ហោតិ, នោ វិវដ្ដេ, តស្មា អយំ អភិនិវិសមានោ ទុក្ខសច្ចេ អភិនិវិសតិ។

ទុក្ខសច្ចំ នាម រូបាទយោ បញ្ចក្ខន្ធាតិ វវត្ថបេត្វា ធាតុកម្មដ្ឋានវសេន ឱតរិត្វា, “ចត្តារិ មហាភូតានិ ចតុន្នញ្ច មហាភូតានំ ឧបាទាយ រូបំ រូប”ន្តិ វវត្ថបេតិ។ តទារម្មណា វេទនា សញ្ញា សង្ខារា វិញ្ញាណំ នាមន្តិ ឯវំ យមកតាលក្ខន្ធំ ភិន្ទន្តោ វិយ “ទ្វេវ ឥមេ ធម្មា នាមរូប”ន្តិ វវត្ថបេតិ។ តំ បនេតំ ន អហេតុកំ សហេតុកំ សប្បច្ចយំ, កោ ចស្ស បច្ចយោ អវិជ្ជាទយោ ធម្មាតិ ឯវំ បច្ចយេ ចេវ បច្ចយុប្បន្នធម្មេ ច វវត្ថបេត្វា “សព្ពេបិ ធម្មា ហុត្វា អភាវដ្ឋេន អនិច្ចា”តិ អនិច្ចលក្ខណំ អារោបេតិ, តតោ ឧទយវយប្បដិបីឡនាការេន ទុក្ខា, អវសវត្តនាការេន អនត្តាតិ តិលក្ខណំ អារោបេត្វា វិបស្សនាបដិបាដិយា សម្មសន្តោ លោកុត្តរមគ្គំ បាបុណាតិ។

មគ្គក្ខណេ ចត្តារិ សច្ចានិ ឯកបដិវេធេន បដិវិជ្ឈតិ, ឯកាភិសមយេន អភិសមេតិ។ ទុក្ខំ បរិញ្ញាបដិវេធេន បដិវិជ្ឈតិ។ សមុទយំ បហានបដិវេធេន, និរោធំ សច្ឆិកិរិយាបដិវេធេន, មគ្គំ ភាវនាបដិវេធេន បដិវិជ្ឈតិ។ ទុក្ខំ បរិញ្ញាភិសមយេន អភិសមេតិ, សមុទយំ បហានាភិសមយេន, និរោធំ សច្ឆិកិរិយាភិសមយេន, មគ្គំ ភាវនាភិសមយេន អភិសមេតិ។ សោ តីណិ សច្ចានិ កិច្ចតោ បដិវិជ្ឈតិ, និរោធំ

ອາຣມ຺ມຓເຕາˋ ຕສ຺ມິຎ຺ຈສ຺ສ ຂເຓ ອຫໍ ທຸກ຺ຂໍ ປຣິຊານາມິ, ສມຸທຍໍ ປຊຫາມິ, ນິເຣາຘໍ ສຈ຺ຉິກເຣາມິ, ມຄ຺ຄໍ ຠາເວມີຕິ ອາເຠາຄສມນ຺ນາຫາຣມນສິກາຣປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ ນຕ຺ຖິˋ ເອຕສ຺ສ ປນ ປຣິກ຺ກຫສ຺ເສວ ເຍກ຺ກາ ຕີສຸ ສເຈ຺ຈສຸ ປຣິຎ຺ຎາທິກິຈ຺ຈໍ ສາເຘນ຺ເຕາວ ນິເຣາຘໍ ອາຣມ຺ມຓເຕາ ປຏິວິຊ຺ຌຕີຕິˋ

ຕສ຺ມາ ປຎ຺ຎວາຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ເຫຏ຺ຐິມເກາຏິຍາ ເສາຕາປນ຺ເນາ, ອຸປຣິມເກາຏິຍາ ຂີຓາສເວາ ປຎ຺ຎວາຕິ ນິທ຺ທິຏ຺ເຐາˋ ເອເສາ ປນ ເຕປິຏກໍ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ປາຬິເຕາ ຈ ອຕ຺ຖເຕາ ຈ ອນຸສນ຺ຘິເຕາ ຈ ປຸພ຺ພາປຣເຕາ ຈ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຸຐປຣິຍໍ ກເຣານ຺ເຕາ ວິຈຣຕິ, ອທິທ຺ຘກ຺ຂນ຺ຘວເສນ ປຣິກ຺ກຫວຕ຺ຕມ຺ປິ ນຕ຺ຖິ, ອຍໍ ປຎ຺ຎວາ ນາມ, ກສ຺ມາ ປຎ຺ຎວາ ນາມາຕິ? ວິຎ຺ຎາຓຈຣິເຕາ ນາເມສ, ປຎ຺ຎວາຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ເພາˋ ອຖ ເຍາ ຕິລກ຺ຂຓໍ ອາເຣາເປຕ຺ວາ ວິປສ຺ສນາປຏິປາຏິຍາ ສມ຺ມສນ຺ເຕາ ອຊ຺ຊ ອເຊ຺ຊວ ອຣຫຕ຺ຕນ຺ຕິ ຈຣຕິ, ອຍໍ ປຎ຺ຎວາ ນາມ, ກສ຺ມາ ປຎ຺ຎວາ ນາມາຕິ? ກຏາປິຍາເຕາ ປຎ຺ຎາວາປຄ຺ຄິ ກຏຕີˋ ສຸເຕ຺ຕ ປນ ປຏິເວເຘາ ກຖິເຕາˋ

ວິຎ຺ຎາຓໍ ວິຎ຺ຎາຓນ຺ຕິ ຂລ ກິໍ ວຸຈ຺ຈຕິ? ເຍນ ວິຎ຺ຎາເຓນ ສທ຺ຘິ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ ຫຸສ ປຎ຺ຎາ ນາມ ຊາເຕາ, ຕສ຺ສ ອາກາຣຕວິປສ຺ສນາ ວິຎ຺ຎາຓໍ ກມ຺ມກາຣກວິຕ຺ຕໍ ວຸຈ຺ຈາມີຕິ ວຸຈ຺ຈຕິˋ ສຸຂນ຺ຕິປິ ວິຊານາຕີຕິ ສຸຂເວທນຍ຺ປິ ວິຊານາຕິˋ ຄລ຺ປປເຣນ຺ຕເຍປິ ເອເວນ ທເຍາˋ ຕຸມິກາ ເຈເທາ “ສຸຂໍ ເວທນໍ ເວທຍມາເນາ ສຸຂໍ ເວທນໍ ເວທຍາມີຕິ ປຊານາຕີ”ຕິອາທິກາ (ມˋ ນິˋ ໑.໔໔໙; ທີˋ ນິˋ ໒.໓໕໐) ນເຍນ ອາກາຕເຈນນາເວເສນ ອຸປຣມ຺ມຫ຺ຄາທິ ກເຈໍຕິˋ ຕສ຺ສເຕ຺ວາ ສຕິປທ຺ຖາເນ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕເພ຺ພາˋ

ສໍສນ຺ທາຕິ ອຸກ຺ກຸປ຺ປາທາທິລກ຺ຂເຓນ ສໍເຍາຄເທ຺ວນ ສໍສນ຺ທາ, ອຸທາຫຸ ວິສໍສນ຺ທາຕິ ປຸຈ຺ຉຕິˋ ເອຕ຺ຖ ຈ ເຈເທາ ມຄ຺ຄປຎ຺ຎາຍ ວິປສ຺ສນາວິຎ຺ຎາຓສ຺ສາຕິ ພ຺ຣເມ ເທ຺ວ ເລາກິຍເລາກຸຕ຺ຕຣທເມ຺ມ ມິສ຺ເສຕ຺ວາ ກຸມຸຕ຺ເຕ ກິຕ຺ຕິເຕ຺ວາ ສມມໍ ອຊານນ຺ເຕາ ວິຍ ປຸຈ຺ຉຕີຕິ ນ ເວທິຕພ຺ພາˋ ມຄ຺ຄປຎ຺ຎາຍ ປນ ມຄ຺ຄວິຎ຺ຎາເຓນ, ວິປສ຺ສນາປຎ຺ຎາຍ ຈ ວິປສ຺ສນາວິຎ຺ຎາເຓເນວ ສທ຺ຘິໍ ສໍສນ຺ທນໍ ປຸຈ຺ຉຕີຕິ ເວທິຕເພ຺ພາˋ ເຈເທາປິສ຺ສ ຕເມວຕ຺ຖໍ ວິສ຺ສເຊ຺ຊນ຺ເຕາ ອຸເພ ທມ຺ມາ ສໍສນ຺ທາຕິອາທິມາຫˋ ຕຕ຺ຖ ນ ຈ ລພ຺ຠາ ອຸເພຕໍ ທມ຺ມານນ຺ຕິ ອຸເພຕໍ ເລາກິຍມຄ຺ຄກ຺ຂເຓປິ ເລາກຸຕ຺ຕຣມຄ຺ຄກ຺ຂເຓປິ ເອກເຕາ ອຸປ຺ປນ຺ນານໍ ອິເມສໍ ທມ຺ມານໍˋ ວິນິພ຺ພຸຊິຕ຺ວາ ວິນິພ຺ພຸຊິຕ຺ວາຕິ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ກຕ຺ວາ ວິນິວເຕ຺ຕຕ຺ວາ, ອາຣມ຺ມຓເຕາ ວາ ວຕ຺ຖຸເຕາ ວາ ອຸປ຺ປາທເຕາ ວາ ນິເຣາຘເຕາ ວາ ນານາກຣຓໍ ທເສ຺ສຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຕິ ອເຕ຺ຖາˋ ເຕນ ເຕນ ປນ ທມ຺ມໍ ວິສເຍາ ນາມ ອຕ຺ຖິˋ ເລາກິຍທມ຺ເມ ປນ ຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ເຊຏ຺ຐໍ ເຫາຕິ ປຸພ຺ພງ຺ຄມໍ, ເລາກຸຕ຺ຕເຣ ປນ ປຎ຺ຎາˋ

ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘາປິ ຫິ ເລາກິຍທມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ເຕາ, “ກິນ຺ນຸ, ຕ຺ວໍ ກຕມໍ ປຎ຺ຎໍ ອຘິຄເຕາ, ກິໍ ປຐມມຄ຺ຄປຎ຺ຎໍ, ອຸທາຫຸ ທຸຕິຍ ຕຕິຍ ຈຕຸຕ຺ຖ ມຄ຺ຄປຎ຺ຎນ຺”ຕິ ນ ເອວໍ ປຸຈ຺ຉຕິˋ ກິໍ ຜສ຺ສໍ ຕ຺ວໍ, ຠິກ຺ຂຸ, ກິໍ ເວທນໍ, ກິໍ ສຎ຺ຎໍ, ກິໍ ເຈຕນນ຺ຕິ ນ ຈ ປຸຈ຺ຉຕິ, ຈິຕ຺ຕວເສນ ປນ, “ກິໍຈິຕ຺ເຕາ ຕ຺ວໍ, ຠິກ຺ຂູ”ຕິ (ປາຣາˋ ໑໓໕) ປຸຈ຺ຉຕິˋ ກຸສລາກຸສລໍ ປຎ຺ຎາເປນ຺ເຕາປິ “ມເນາປຸພ຺ພງ຺ຄມາ ທມ຺ມາ, ມເນາເສຏ຺ຐາ ມເນາມຍາ”ຕິ (ຘˋ ປˋ ໑, ໒) ຈ, “ກຕເມ ທມ຺ມາ ກຸສລາ? ຍສ຺ມິໍ ສມເຍ ກາມາວຈຣໍ ກຸສລໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ເຫາຕີ”ຕິ (ຘˋ ສˋ ໑) ຈ ເອວໍ ຈິຕ຺ຕວເສເນວ ປຎ຺ຎາເປຕິˋ ເລາກຸຕ຺ຕຣໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ເຕາ ປນ ກິໍ ຜສ຺ສໍ ຕ຺ວໍ ຠິກ຺ຂຸ, ກິໍ ເວທນໍ, ກິໍ ສຎ຺ຎໍ, ກິໍ ເຈຕນນ຺ຕິ ນ ປຸຈ຺ຉຕິˋ ກຕມາ ເຕ, ຠິກ຺ຂຸ, ປຎ຺ຎາ ອຘິຄຕາ, ກິໍ ປຐມມຄ຺ຄປຎ຺ຎາ, ອຸທາຫຸ ທຸຕິຍຕຕິຍຈຕຸຕ຺ຖມຄ຺ຄປຎ຺ຎາຕິ ເອວໍ ປຎ຺ຎາວເສເນວ ປຸຈ຺ຉຕິˋ

ញ្ហ្រ្គិយសំយុត្តេបិ “បញ្ចិយានិ, ភិក្ខវេ, ញ្ហ្រ្គិយានិ៑ កតមានិ បញ្ច? សទ្ធិន្ទ្រិយំ ចិរិយិន្ទ្រិយំ សតិន្ទ្រិយំ សមាធិន្ទ្រិយំ បញ្ញិន្ទ្រិយំ៑ កតមេ ច, ភិក្ខវេ, សទ្ធិន្ទ្រិយំ ទដ្ឋព្វំ? ចតូសុ សោតាបត្តិយង្គេសុ ឲត្ថ សទ្ធិន្ទ្រិយំ ទដ្ឋព្វំ៑ កតមេ ច, ភិក្ខវេ, ចិរិយិន្ទ្រិយំ ទដ្ឋព្វំ? ចតូសុ សម្មប្បធានេសុ ឲត្ថ ចិរិយិន្ទ្រិយំ ទដ្ឋព្វំ៑ កតមេ ច, ភិក្ខវេ, សតិន្ទ្រិយំ ទដ្ឋព្វំ? ចតូសុ សតិបដ្ឋានេសុ ឲត្ថ សតិន្ទ្រិយំ ទដ្ឋព្វំ៑ កតមេ ច, ភិក្ខវេ, សមាធិន្ទ្រិយំ ទដ្ឋព្វំ? ចតូសុ ឈានេសុ ឲត្ថ សមាធិន្ទ្រិយំ ទដ្ឋព្វំ៑ កតមេ ច, ភិក្ខវេ, បញ្ញិន្ទ្រិយំ ទដ្ឋព្វំ? ចតូសុ អរិយសច្ចេសុ ឲត្ថ បញ្ញិន្ទ្រិយំ ទដ្ឋព្វំ”ត្តិ (សំ៑ និ៑ ៥៑៤៧៨)៑ ឲចំ សចិសយស្មិំយេច លោកិយលោកុត្តរា ធម្មា កថិតា៑

យថា ហិ ចត្តារោ សេដ្ឋិបុត្តា រាជាតិ រាជបញ្ចមេសុ សហាយេសុ នក្ខត្តំ កីឡិស្សាមាតិ ចីថិំ ឱតិណ្ណេសុ ឲកស្ស សេដ្ឋិបុត្តស្ស គេហំ គតកាលេ ឥតរេ ចត្តារោ តុណ្ហិភិសីទន្តិ, គេហសាមិកោច, “ឥមេសំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ ទេថ, គន្ធមាលាលង្ការាទីនិ ទេថា”តិ គេហេ ចិចារេតិ៑ ទុតិយស្ស តតិយស្ស ចតុត្ថស្ស គេហំ គតកាលេ ឥតរេ ចត្តារោ តុណ្ហិភិសីទន្តិ, គេហសាមិកោច, “ឥមេសំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ ទេថ, គន្ធមាលាលង្ការាទីនិ ទេថា”តិ គេហេ ចិចារេតិ៑ អថ សព្ពបច្ឆា រញ្ញោ គេហំ គតកាលេ កិញ្ចាបិ រាជា សព្ពត្ថ ឥស្សរោច, ឥមស្មិំ បន កាលេ អត្តនោ គេហេយេច, “ឥមេសំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ ទេថ, គន្ធមាលាលង្ការាទីនិ ទេថា”តិ ចិចារេតិ៑ ឲចមេចំ ខោ សទ្ធាបញ្ចមកេសុ ឥន្ទ្រិយេសុ តេសុ សហាយេសុ ឲកតោ ចីថិំ ឱតរន្តេសុ ចិយ ឲការម្មណេ ឧប្បជ្ជមានេសុបិ យថា បឋមស្ស គេហេ ឥតរេ ចត្តារោ តុណ្ហិភិសីទន្តិ, គេហសាមិកោច ចិចារេតិ, ឲចំ សោតាបត្តិយង្គានិ បត្វា អធិមោក្ខលក្ខណំ សទ្ធិន្ទ្រិយមេច ជេដ្ឋកំ ហោតិ បុព្ពង្គមំ, សេសានិ តទន្វយានិ ហោន្តិ៑ យថា ទុតិយស្ស គេហេ ឥតរេ ចត្តារោ តុណ្ហិភិសីទន្តិ, គេហសាមិកោច ចិចារេតិ, ឲចំ សម្មប្បធានានិ បត្វា បគ្គហលក្ខណំ ចិរិយិន្ទ្រិយមេច ជេដ្ឋកំ ហោតិ បុព្ពង្គមំ, សេសានិ តទន្វយានិ ហោន្តិ៑ យថា តតិយស្ស គេហេ ឥតរេ ចត្តារោ តុណ្ហិភិសីទន្តិ, គេហសាមិកោច ចិចារេតិ, ឲចំ សតិបដ្ឋានានិ បត្វា ឧបដ្ឋានលក្ខណំ សតិន្ទ្រិយមេច ជេដ្ឋកំ ហោតិ បុព្ពង្គមំ, សេសានិ តទន្វយានិ ហោន្តិ៑ យថា ចតុត្ថស្ស គេហេ ឥតរេ ចត្តារោ តុណ្ហិភិសីទន្តិ, គេហសាមិកោច ចិចារេតិ, ឲចំ ឈានចិមោក្ខេ បត្វា អចិក្ខេបលក្ខណំ សមាធិន្ទ្រិយមេច ជេដ្ឋកំ ហោតិ បុព្ពង្គមំ, សេសានិ តទន្វយានិ ហោន្តិ៑ សព្ពបច្ឆា រញ្ញោ គេហំ គតកាលេ បន យថា ឥតរេ ចត្តារោ តុណ្ហិភិសីទន្តិ, រាជាច គេហេ ចិចារេតិ, ឲចមេច អរិយសច្ចានិ បត្វា បជានានលក្ខណំ បញ្ញិន្ទ្រិយមេច ជេដ្ឋកំ ហោតិ បុព្ពង្គមំ, សេសានិ តទន្វយានិ ហោន្តិ៑

ឥតិ បដិសម្ភិទាមគ្គាគតំ អនេកេ ធម្មេ យហាកោដ្ឋិតេ ចត្តារោ លោកិយធម្មេ បុច្ឆន្តោ ចិត្តំ ជេដ្ឋកំ ចិត្តំ បុព្ពង្គមំ កត្វា បុច្ឆិ; លោកុត្តរធម្មេ បុច្ឆន្តោ បញ្ញំ ជេដ្ឋកំ បញ្ញំ បុព្ពង្គមំ កត្វា បុច្ឆិ៑ ធម្មសេនាបតិសារិបុត្តត្ថេរោបិ តថេច ចិស្សជ្ជេសិ៑

យំ ហាចុសោ, បជានាតីតិ យំ ចតុសច្ចធម្មជាតំ ទុក្ខន្តិអាទិនា នយេន មគ្គបញ្ញា បជានាតិ៑ តំ ចិជានាតីតិ មគ្គចិញ្ញាណម្បិ តថេច តំ ចិជានាតិ៑ យំ ចិជានាតីតិ យំ សង្ខារគតំ អនិច្ចន្តិអាទិនា នយេន ចិបស្សនាចិញ្ញាណំ ចិជានាតិ៑ តំ បជានាតីតិ ចិបស្សនាបញ្ញាបិ តថេច តំ បជានាតិ៑ តស្មា ឥមេ ធម្មាតិ ឲតេន ការណេន ឥមេ ធម្មា៑ សំសដ្ឋាតិ ឲក្កុប្បាទឲកនិរោធឲកចត្ថុកឲការម្មណតាយ សំសដ្ឋា៑

បញ្ញា ភាវេតព្ពាតិ ឥទំ មគ្គបញ្ញា សន្ធាយ វុត្តំ។ តំសម្បយុត្តំ បន វិញ្ញាណំ តាយ សទ្ធិំ ភាវេតព្ពមេវ ហោតិ។ វិញ្ញាណំ បរិញ្ញេយ្យន្តិ ឥទំ វិបស្សនាវិញ្ញាណំ សន្ធាយ វុត្តំ។ តំសម្បយុត្តា បន បញ្ញា តេន សទ្ធិំ បរិជានិតព្ពាវ ហោតិ។

៤៥០។ វេទនា វេទនាតិ ឥទំ កស្មា បុច្ឆតិ? វេទនាលក្ខណំ បុច្ឆិស្សាមីតិ បុច្ឆតិ។ ឯវំ សន្តេបិ តេភូមិកសម្មសនចារវេទនាវ អធិប្បេតាតិ សល្លក្ខេតព្ពា។ សុខម្បិ វេទេតីតិ សុខំ អារម្មណំ វេទេតិ អនុភវតិ។ បរតោ បទទ្វយេបិ ឯសេវ នយោ។ “រូបញ្ច ហិទំ, មហាលិ, ឯកន្តទុក្ខំ អភវិស្ស, ទុក្ខានុបតិតំ ទុក្ខាវក្កន្តំ អនវក្កន្តំ សុខេន, នយិទំ សត្តា រូបស្មិំ សារជ្ជេយ្យុំ។ យស្មា ច ខោ, មហាលិ, រូបំ សុខំ សុខានុបតិតំ សុខាវក្កន្តំ អនវក្កន្តំ ទុក្ខេន, តស្មា សត្តា រូបស្មិំ សារជ្ជន្តិ, សារាគា សំយុជ្ជន្តិ, សំយោគា សំកិលិស្សន្តិ។ វេទនា ច ហិទំ... សញ្ញា... សង្ខារា... វិញ្ញាណញ្ច ហិទំ, មហាលិ, ឯកន្តទុក្ខំ អភវិស្ស...បេ... សំកិលិស្សន្តី”តិ (សំ។ និ។ ៣.៦០) ឥមិនា ហិ មហាលិសុត្តបរិយាយេន ឥធ អារម្មណំ សុខំ ទុក្ខំ អទុក្ខមសុខន្តិ គហិតំ។ អបិច បុរិមំ សុខំ វេទនំ អារម្មណំ កត្វា អបរា សុខា វេទនា វេទេតិ; បុរិមំ ទុក្ខំ វេទនំ អារម្មណំ កត្វា អបរា ទុក្ខា វេទនា វេទេតិ; បុរិមំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ អារម្មណំ កត្វា អបរា អទុក្ខមសុខា វេទនា វេទេតីតិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ។ វេទនាយេវ ហិ វេទេតិ, ន អញ្ញោ កោចិ វេទិតា នាម អត្ថីតិ វុត្តមេវ។

សញ្ញា សញ្ញាតិ ឥធ កិំ បុច្ឆតិ? សញ្ញាសញ្ញាយ លក្ខណំ, កិំ សញ្ញត្តកសញ្ញាយាតិ? សញ្ញាសញ្ញាយ លក្ខណន្តិបិ សញ្ញត្តកសញ្ញាយ លក្ខណន្តិបិ ឯកមេវេតំ, ឯវំ សន្តេបិ តេភូមិកសម្មសនចារសញ្ញាវ អធិប្បេតាតិ សល្លក្ខេតព្ពា។ នីលកម្បិ សញ្ជានាតីតិ នីលបុប្ផេ វា វត្ថេ វា បរិកម្មំ កត្វា ឧបចារំ វា អប្បនំ វា បាបេន្តោ សញ្ជានាតិ។ ឥមស្មិញ្ហិ អត្ថេ បរិកម្មសញ្ញាបិ ឧបចារសញ្ញាបិ អប្បនាសញ្ញាបិ វដ្ដតិ។ នីលេ នីលន្តិ ឧប្បជ្ជនកសញ្ញាបិ វដ្ដតិយេវ។ បីតកាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

យា ចាវុសោ, វេទនាតិ ឯត្ថ វេទនា, សញ្ញា, វិញ្ញាណន្តិ ឥមានិ តីណិ គហេត្វា បញ្ញា កស្មា ន គហិតាតិ? អសព្ពសង្គាហិកត្តា។ បញ្ញាយ ហិ គហិតាយ បញ្ញាយ សម្បយុត្តាវ វេទនាទយោ លព្ភន្តិ, នោ វិប្បយុត្តា។ តំ បន អគ្គហេត្វា ឥមេសុ គហិតេសុ បញ្ញាយ សម្បយុត្តា ច វិប្បយុត្តា ច អន្តមសោ ទ្វេ បញ្ញាវិញ្ញាណធម្មាបិ លព្ភន្តិ។ យថា ហិ តយោ បុរិសា សុត្តំ សុត្តន្តិ វដ្ដេយ្យុំ, ចតុត្ថោ រតនាវុតសុត្តន្តិ។ តេសុ បុរិមា តយោ តគ្គតម្បិ បដិវដ្ដកាទិគតម្បិ យំកិញ្ចិ ឋិតំ សុត្តំ លភន្តិ អន្តមសោ មក្កដកសុត្តម្បិ។ រតនាវុតសុត្តំ បរិយេសន្តោ មត្តំ លភតិ, ឯវំសម្បទមិទំ វេទិតព្ពំ។ ហេដ្ឋតោ វា បញ្ញា វិញ្ញាណេន សទ្ធិំ សម្បយោគំ លភាបិតា វិស្សដ្ឋត្តាវ ឥធ ន គហិតាតិ វទន្តិ។ យំ ហាវុសោ, វេទេតីតិ យំ អារម្មណំ វេទនា វេទេតិ, សញ្ញាបិ តទេវ សញ្ជានាតិ។ យំ សញ្ជានាតីតិ យំ អារម្មណំ សញ្ញា សញ្ជានាតិ, វិញ្ញាណម្បិ តទេវ វិជានាតីតិ អត្ថោ។

ជានាតិ សញ្ជានាតិ វិជានាតិ បជានាតីតិ ឯត្ថ វិសេសោ វេទិតព្ពោ។ តត្ថ ឧបសគ្គមត្តមេវ វិសេសោ។ ជានាតីតិ បទំ បន អវិសេសោ។ តស្សាបិ ជាននត្ថេ វិសេសោ វេទិតព្ពោ។ សញ្ញា ហិ នីលាទិវសេន អារម្មណំ សញ្ជាននមត្តមេវ, អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តាតិ លក្ខណបដិវេធំ បាបេតុំ ន សក្កោតិ។ វិញ្ញាណំ នីលាទិវសេន អារម្មណញ្ច សញ្ជានាតិ, អនិច្ចាទិលក្ខណបដិវេធញ្ច បាបេតិ,

ឧស្សក្កិត្វា បន មគ្គបាតុភាវំ បាបេតុំ ន សក្កោតិ។ បញ្ញា នីលាទិវសេន អារម្មណម្បិ សញ្ជានាតិ, អនិច្ចាទិវសេន លក្ខណបដិវេធម្បិ បាបេតិ, ឧស្សក្កិត្វា មគ្គបាតុភាវំ បាបេតុម្បិ សក្កោតិ។

យថា ហិ ហេរញ្ញិកផលកេ កហាបណរាសិម្ហិ កតេ អជាតពុទ្ធិ ទារកោ គាមិកបុរិសោ មហាហេរញ្ញិកោតិ តីសុ ជនេសុ ឱលោកេន្តេសុ អជាតពុទ្ធិ ទារកោ កហាបណានំ ចិត្តវិចិត្តចតុរស្សមណ្ឌលភាវមេវ ជានាតិ, ឥទំ មនុស្សានំ ឧបភោគបរិភោគំ រតនសម្មតន្តិ ន ជានាតិ។ គាមិកបុរិសោ ចិត្តាទិភាវញ្ចេវ ជានាតិ, មនុស្សានំ ឧបភោគបរិភោគរតនសម្មតភាវញ្ច។ “អយំ កូដោ អយំ ឆេកោ អយំ ករដោ អយំ សណ្ហោ”តិ បន ន ជានាតិ។ មហាហេរញ្ញិកោ ចិត្តាទិភាវម្បិ រតនសម្មតភាវម្បិ កូដាទិភាវម្បិ ជានាតិ, ជានន្តោ ច បន តំ រូបំ ទិស្វាបិ ជានាតិ, អាកោដិតស្ស សទ្ទំ សុត្វាបិ, គន្ធំ ឃាយិត្វាបិ, រសំ សាយិត្វាបិ, ហត្ថេន គរុលហុកភាវំ ឧបធារេត្វាបិ អសុកគាមេ កតោតិបិ ជានាតិ, អសុកនិគមេ អសុកនគរេ អសុកបព្ពតច្ឆាយាយ អសុកនទីតីរេ កតោតិបិ, អសុកាចរិយេន កតោតិបិ ជានាតិ។ ឯវមេវ សញ្ញា អជាតពុទ្ធិទារកស្ស កហាបណទស្សនំ វិយ នីលាទិវសេន អារម្មណមត្តមេវ សញ្ជានាតិ។ វិញ្ញាណំ គាមិកបុរិសស្ស កហាបណទស្សនំ វិយ នីលាទិវសេន អារម្មណម្បិ សញ្ជានាតិ, អនិច្ចាទិវសេន លក្ខណបដិវេធម្បិ បាបេតិ។ បញ្ញា មហាហេរញ្ញិកស្ស កហាបណទស្សនំ វិយ នីលាទិវសេន អារម្មណម្បិ សញ្ជានាតិ, អនិច្ចាទិវសេន លក្ខណបដិវេធម្បិ បាបេតិ, ឧស្សក្កិត្វា មគ្គបាតុភាវម្បិ បាបេតិ។ សោ បន នេសំ វិសេសោ ទុប្បដិវិជ្ឈោ។

តេនាហ អាយស្មា នាគសេនោ – “ទុក្ករំ, មហារាជ, ភគវតា កតន្តិ។ កិំ, ភន្តេ, នាគសេន ភគវតា ទុក្ករំ កតន្តិ? ទុក្ករំ, មហារាជ, ភគវតា កតំ, ឥមេសំ អរូបីនំ ចិត្តចេតសិកានំ ធម្មានំ ឯការម្មណេ បវត្តមានានំ វវត្ថានំ អក្ខាតំ, អយំ ផស្សោ, អយំ វេទនា, អយំ សញ្ញា, អយំ ចេតនា, ឥទំ ចិត្ត”ន្តិ (មិ. ប. ២.៧.១៦)។ យថា ហិ តិលតេលំ, សាសបតេលំ, មធុកតេលំ, ឯរណ្ឌកតេលំ, វសាតេលន្តិ ឥមានិ បញ្ច តេលានិ ឯកចាដិយំ បក្ខិបិត្វា ទិវសំ យមកមន្ថេហិ មន្ថេត្វា តតោ ឥទំ តិលតេលំ, ឥទំ សាសបតេលន្តិ ឯកេកស្ស បាដិយេក្កំ ឧទ្ធរណំ នាម ទុក្ករំ, ឥទំ តតោ ទុក្ករតរំ។ ភគវា បន សព្ពញ្ញុតញ្ញាណស្ស សុប្បដិវិទ្ធត្តា ធម្មិស្សរោ ធម្មរាជា ឥមេសំ អរូបីនំ ធម្មានំ ឯការម្មណេ បវត្តមានានំ វវត្ថានំ អក្ខាសិ។ បញ្ចន្នំ មហានទីនំ សមុទ្ទំ បវិដ្ឋដ្ឋានេ, “ឥទំ គង្គាយ ឧទកំ, ឥទំ យមុនាយា”តិ ឯវំ បាដិយេក្កំ ឧទកុទ្ធរណតោបិ អយមត្ថោ វេទិតព្ពោ។

៤៥១. និស្សដ្ឋេនាតិ និស្សដេន បរិច្ចត្តេន វា។ តត្ថ និស្សដេនាតិ អត្ថេ សតិ បញ្ចហិ ឥន្ទ្រិយេហីតិ និស្សក្កវចនំ។ បរិច្ចត្តេនាតិ អត្ថេ សតិ ករណវចនំ វេទិតព្ពំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – បញ្ចហិ ឥន្ទ្រិយេហិ និស្សរិត្វា មនោទ្វារេ បវត្តេន បញ្ចហិ វា ឥន្ទ្រិយេហិ តស្ស វត្ថុភាវំ អនុបគមនតាយ បរិច្ចត្តេនាតិ។ បរិសុទ្ធេនាតិ និរុបក្កិលេសេន។ មនោវិញ្ញាណេនាតិ រូបាវចរចតុត្ថជ្ឈានចិត្តេន។ កិំ នេយ្យន្តិ កិំ ជានិតព្ពំ។ “យំកិញ្ចិ នេយ្យំ នាម អត្ថិ ធម្ម”ន្តិអាទីសុ (មហានិ. ៩៨) ហិ ជានិតព្ពំ នេយ្យន្តិ វុត្តំ។ អាកាសានញ្ចាយតនំ នេយ្យន្តិ កថំ រូបាវចរចតុត្ថជ្ឈានចិត្តេន អរូបាវចរសមាបត្តិ នេយ្យាតិ? រូបាវចរចតុត្ថជ្ឈានេ ឋិតេន អរូបាវចរសមាបត្តិ និព្វត្តេតុំ សក្កា ហោតិ។ ឯត្ថ ឋិតស្ស ហិ សា ឥជ្ឈតិ។ តស្មា “អាកាសានញ្ចាយតនំ នេយ្យ”ន្តិអាទិមាហ។ អថ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ កស្មា ន វុត្តន្តិ? បាដិយេក្កំ អភិនិវេសាភាវតោ។ តត្ថ ហិ កលាបតោ នយតោ សម្មសនំ លព្ភតិ, ធម្មសេនាបតិសទិសស្សាបិ ហិ ភិក្ខុនោ បាដិយេក្កំ អភិនិវេសោ ន

ញាយតិ។ តស្មា ថេរេនាបិ, “ឯវំ កិរមេ ធម្មា អហុត្វា សម្ភោន្តិ, ហុត្វា បដិវេន្តី”តិ (ម॰ និ॰ ២.៨៣) កលាបតោ នយតោ សម្មសិត្វា វិស្សជ្ជេសីតិ។ ភគវា បន សព្ពញ្ញុតញ្ញាណស្ស ហត្ថគតត្តា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនសមាបត្តិយម្បិ បរោបញ្ញាស ធម្មេ បាដិយេក្កំ អង្គុទ្ធារេនេវ ឧទ្ធរិត្វា, “យាវតា សញ្ញាសមាបត្តិយោ, តាវតា អញ្ញាបដិវេធោ”តិ អាហ។

បញ្ញាចក្ខុនា បជានាតីតិ ទស្សនបរិណាយកដ្ឋេន ចក្ខុភូតាយ បញ្ញាយ បជានាតិ។ តត្ថ ទ្វេ បញ្ញា សមាធិបញ្ញា វិបស្សនាបញ្ញា ច។ សមាធិបញ្ញាយ កិច្ចតោ អសម្មោហតោ ច បជានាតិ។ វិបស្សនាបញ្ញាយ លក្ខណបដិវេធេន អារម្មណតោ ញាតំ ពធិតំ។ កិមត្ថិយាតិ កោ ឯតិស្សា អត្ថោ។ អភិញ្ញាត្វាតិអាទីសុ អភិញ្ញេយ្យេ ធម្មេ អភិជានាតីតិ អភិញ្ញាត្វា។ បរិញ្ញេយ្យេ ធម្មេ បរិជានាតីតិ បរិញ្ញាត្វា។ បហាតព្ពេ ធម្មេ បជហតីតិ បហាតព្វា។ សា បនេសា លោកិយាបិ អភិញ្ញាត្វា ច បរិញ្ញាត្វា ច វិក្ខម្ភនតោ បហាតព្វា។ លោកុត្តរាបិ អភិញ្ញាត្វា ច បរិញ្ញាត្វា ច សមុច្ឆេទតោ បហាតព្វា។ តត្ថ លោកិយា កិច្ចតោ អសម្មោហតោ ច បជានាតិ, លោកុត្តរា អសម្មោហតោ។

៣៧២។ សម្មាទិដ្ឋិយា ឧប្បាទាយាតិ វិបស្សនាសម្មាទិដ្ឋិយា ច មគ្គសម្មាទិដ្ឋិយា ច។ បរតោ ច ឃោសោតិ សប្បាយធម្មស្សវនំ។ យោនិសោ ច មនសិការោតិ អត្តនោ ឧបាយមនសិការោ។ តត្ថ សាវកេសុ អបិ ធម្មសេនាបតិនោ ទ្វេ បច្ចយា លទ្ធុំ វដ្ដន្តិយេវ។ ថេរោ ហិ កប្បសតសហស្សាធិកំ ឯកំ អសង្ខេយ្យំ បារមិយោ បូរេត្វាបិ អត្តនោ ធម្មតាយ អណុមត្តម្បិ កិលេសំ បជហិតុំ នាសក្ខិ។ “យេ ធម្មា ហេតុប្បភវា”តិ (មហាវ॰ ២០) អស្សជិត្ថេរតោ បឋមំ គាថំ សុត្វាវស្ស បដិវេធោ ជាតោ។ បច្ចេកពុទ្ធានំ បន សព្ពញ្ញុពុទ្ធានញ្ច បរតោឃោសកម្មំ នត្ថិ, យោនិសោមនសិការស្មិំយេវ ឋត្វា បច្ចេកពោធិញ្ច សព្ពញ្ញុតញ្ញាណញ្ច និព្ពត្តេន្តិ។

អនុគ្គហិតាតិ លទ្ធូបការា។ សម្មាទិដ្ឋីតិ អរហត្តមគ្គសម្មាទិដ្ឋិ។ ផលក្ខណេ និព្ពត្តា ចេតោវិមុត្តិ ផលំ អស្សាតិ ចេតោវិមុត្តិផលា។ តទេវ ចេតោវិមុត្តិសង្ខាតំ ផលំ អានិសំសោ អស្សាតិ ចេតោវិមុត្តិផលានិសំសា។ ទុតិយបទេបិ ឯសេវ នយោ។ ឯត្ថ ច ចតុត្ថផលបញ្ញា បញ្ញាវិមុត្តិ នាម, អវសេសា ធម្មា ចេតោវិមុត្តីតិ វេទិតព្ពា។ សីលានុគ្គហិតាតិអាទីសុ សីលន្តិ ចតុបារិសុទ្ធិសីលំ។ សុតន្តិ សប្បាយធម្មស្សវនំ។ សាកច្ឆាតិ កម្មដ្ឋានេ ខលនបក្ខលនច្ឆេទនកថា។ សមថោតិ វិបស្សនាបាទិកា អដ្ឋ សមាបត្តិយោ។ វិបស្សនាតិ សត្តវិធា អនុបស្សនា។ ចតុបារិសុទ្ធិសីលញ្ហិ បូរេន្តស្ស, សប្បាយធម្មស្សវនំ សុណន្តស្ស, កម្មដ្ឋានេ ខលនបក្ខលនំ ឆិន្ទន្តស្ស, វិបស្សនាបាទិកាសុ អដ្ឋសមាបត្តីសុ កម្មំ ករោន្តស្ស, សត្តវិធំ អនុបស្សនំ ភាវេន្តស្ស អរហត្តមគ្គោ ឧប្បជ្ជិត្វា ផលំ ទេតិ។

យថា ហិ មធុរំ អម្ពបក្កំ បរិភុញ្ជិតុកាមោ អម្ពបោតកស្ស សមន្តា ឧទកកោដ្ឋកំ ថិរំ កត្វា ពន្ធតិ។ ឃដំ គហេត្វា កាលេន កាលំ ឧទកំ អាសិញ្ចតិ។ ឧទកស្ស អនិក្ខមនត្ថំ មរិយាទំ ថិរំ ករោតិ។ យា ហោតិ សមីបេ វល្លិ វា សុក្ខទណ្ឌកោ វា កិបិល្លិកបុដោ វា មក្កដកជាលំ វា, តំ អបនេតិ។ ខណិត្តិំ គហេត្វា កាលេន កាលំ មូលានិ បរិខណតិ។ ឯវមស្ស អប្បមត្តស្ស ឥមានិ បញ្ច ការណានិ ករោតោ សោ អម្ពោ វឌ្ឍិត្វា ផលំ ទេតិ។ ឯវំសម្បទមិទំ វេទិតព្ពំ។ រុក្ខស្ស សមន្តតោ កោដ្ឋកពន្ធនំ វិយ ហិ សីលំ ទដ្ឋព្ពំ, កាលេន កាលំ ឧទកសិញ្ចនំ វិយ ធម្មស្សវនំ, មរិយាទាយ ថិរករណំ វិយ សមថោ, សមីបេ វល្លិអាទីនំ ហរណំ វិយ កម្មដ្ឋានេ ខលនបក្ខលនច្ឆេទនំ, កាលេន កាលំ ខណិត្តិំ គហេត្វា មូលខណនំ វិយ សត្តន្នំ អនុបស្សនានំ ភាវនា។ តេហិ បញ្ចហិ ការណេហិ អនុគ្គហិតស្ស អម្ពរុក្ខស្ស

មធុរផលទានកាលោ វិយ ឥមស្ស កិលេសា ឥមេហិ បញ្ចហិ ធម្មេហិ អត្តុក្កំសិតាយ សមុដ្ឋិយា អរហត្តផលទានំ ទេសិតន្តិ។

៣៧៦។ កតិបនារុប្បោ, កថាតិ ឥធ កឹ បុច្ឆតិ? មូលេន កតោ អនុសន្ធិ, ឧប្បន្នា ឥមេហិ កតេហិ ន ហោតិ, តេ បុច្ឆិស្សាមីតិ បុច្ឆតិ។ តត្ថ កាយគតោតិ កាយគតំ រូបំ គមំ គមារូបិនត្តា រូបិនិគ្គន្ថាមីតិ វុត្តមេវ គន្ធា កាយគតោតិ អាហ។ រូបារូបគតេសុបិ ឯសេវ នយោ។ អាយតិន្តិ អនាគតេ។ បុនព្ភវស្ស អភិនិព្វត្តីតិ បុនព្ភវាភិនិព្វត្តិ។ ឥធ វចំ បុច្ឆិស្សាមីតិ បុច្ឆតិ។ តព្ភាវតព្ភាវាភិនិព្វត្តាតិ រូបាភិនិព្វត្តា សញ្ញាភិនិព្វត្តាតិ ឯវំ តហិំ តហិំ អភិនិព្វត្តា, កម្មវសេន វេទំ បច្ចត្តំ។ តព្ភវតព្ភវាភិនិព្វត្តាយ បុនព្ភវាភិនិព្វត្តិ ហោតីតិ អវត្វា ឯត្តាវតា ហិ កាយតំ ហោតិ, អាកាយតំ ហោតិ, កាយតាកាយតំ ហោតិ, វចំ វត្តតីតិ វចំ មគ្គំ បិរេបត្វា ទស្សេសិ។ ឥទានិ វិវចំ បុច្ឆន្តោ "កថំ បនារុប្បោ"តិអាទិមាហ។ តស្ស វិស្សជ្ជនេ អវិជ្ជាវិរាគាតិ អវិជ្ជាយ ខយនិរោធេន។ វិជ្ជុប្បាទាតិ អរហត្តមគ្គវិជ្ជាយ ឧប្បាទេន។ កឹ អវិជ្ជា បុព្ពេ និរុទ្ធា, អថ វិជ្ជា បុព្ពេ ឧប្បន្នាតិ? ឧភយមេតំ ន វត្តព្ពំ។ បទីបុជ្ជលនេន អន្ធការវិគមោ វិយ វិជ្ជុប្បាទេន អវិជ្ជា និរុទ្ធាវ ហោតិ។ តណ្ហានិរោធាតិ តណ្ហាយ ខយនិរោធេន។ បុនព្ភវាភិនិព្វត្តិ ន ហោតីតិ ឯវំ អាយតិំ បុនព្ភវស្ស អភិនិព្វត្តិ ន ហោតិ, កាយតំ អាកាយតំ កាយតាកាយតំ ឧបច្ឆិជ្ជតិ, វចំ ន វត្តតីតិ វិវចំ មគ្គំ បិរេបត្វា ទស្សេសិ។

៣៧៣។ កតមំ បនារុប្បោតិ ឥធ កឹ បុច្ឆតិ? ឧក្កោដកាចិមុត្តោ កិច្ច ការេន្តោ កាលំ និរោធំ សមាបជ្ជតិ។ តស្ស និរោធបាទកំ បញ្ចមជ្ឈានំ បុច្ឆិស្សាមីតិ បុច្ឆតិ។ បញ្ចមំ ឈានន្តិ ឥធ កឹ បុច្ឆតិ? និរោធំ សមាបជ្ជនកោ កិច្ចតា អដ្ឋសមាបត្តិំ ពោជ្ឈង្គបរិច្ឆេទោ នាម ជានិតព្ពោ, ឥទំ ឈានំ បញ្ចង្គិកំ វត្ថុង្គិកំ តិវង្គិកំ ទុវង្គិកន្តិ អដ្ឋសមាបត្តិំ ពោជ្ឈង្គបរិច្ឆេទំ បុច្ឆិស្សាមីតិ បុច្ឆតិ។ វិតក្កោតិអាទីសុ បន អភិនិរោបនលក្ខណោ វិតក្កោ, អនុមជ្ជនលក្ខណោ វិចារោ, ផរណលក្ខណា បីតិ, សាតលក្ខណំ សុខំ, អវិក្ខេបលក្ខណា ចិត្តេកគ្គតាតិ ឥមេ បញ្ច ធម្មា វត្តន្តិ។ កតង្គវិប្បហីនន្តិ ឥធ បន កឹ បុច្ឆតិ? និរោធំ សមាបជ្ជនកោ កិច្ចតា ឧបការានុបការានិ អង្គានិ ជានិតព្ពានិ, តានិ បុច្ឆិស្សាមីតិ បុច្ឆតិ, វិស្សជ្ជនំ បនេត្ថ បាកដមេវ។ ឥតិ ហេដ្ឋា និរោធបាទកំ បញ្ចមជ្ឈានំ កថិតំ, ឧបរិ តស្ស អនន្តរបច្ចយំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនសមាបត្តិំ បុច្ឆិស្សតិ។ អន្តរា បន ៤ សមាបត្តិយោ សំខិត្តា, តំ ច ទស្សេត្វា វិស្សជ្ជាតិ ទេសិតន្តិ។

៣៧៧។ ឥទានិ វិញ្ញាណនិស្សយេ បញ្ច បសាទេ បុច្ឆន្តោ បច្ចិមយាតិ, អារុប្បោតិអាទិមាហ។ តត្ថ គោចរវិសយន្តិ គោចរភូតំ វិសយំ។ អញ្ញមញ្ញស្សាតិ ចក្ខុ សោតស្ស សោតំ វា ចក្ខុស្សាតិ ឯវំ ឯកេកស្ស គោចរវិសយំ ន បច្ចនុភោតិ។ សចេ ហិ នីលាទិភេទំ រូបារម្មណំ សមោធានេត្វា សោតិន្ទ្រិយស្ស ឧបនេយ្យ, "ឥង្ឃ តាវ នំ វវត្ថបេហិ វិភាវេហិ, កឹ នាមេតំ អារម្មណ"ន្តិ។ ចក្ខុវិញ្ញាណំ វិនាបិ មុខេន អត្តនោ ធម្មតាយ ឯវំ វទេយ្យ – "អរេ អន្ធពាល, វស្សសតម្បិ វស្សសហស្សម្បិ បរិធាវមានោ អញ្ញត្រ មយា កុហិំ ឯតស្ស ជាននកំ លភិស្សសិ, អាហរ នំ ចក្ខុបសាទេ ឧបនេហិ, អហមេតំ អារម្មណំ ជានិស្សាមិ, យទិ វា នីលំ យទិ វា បីតកំ, ន ហិ ឯសោ អញ្ញស្ស វិសយោ, មយ្ហមេវេសោ វិសយោ"តិ។ សេសទ្វារេសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឯវមេតានិ អញ្ញមញ្ញស្ស គោចរំ វិសយំ ន បច្ចនុភោន្តិ នាម។ កឹ បដិសរណន្តិ ឯតេសំ កឹ បដិសរណំ, កឹ ឯតានិ បដិសរន្តីតិ បុច្ឆតិ។ មនោ បដិសរណន្តិ ជវនមនោ បដិសរណំ។ មនោ ច នេសន្តិ មនោទ្វារិកជវនមនោ វា បញ្ចទ្វារិកជវនមនោ វា ឯតេសំ គោចរវិសយំ រាគាទិវសេន អនុភោតិ។ ចក្ខុវិញ្ញាណញ្ហិ រូបទស្សនមត្តមេវ, ឯត្ថ រជ្ជតិ វា ទុស្សតិ វា មុយ្ហតិ វា នត្ថិ។ ឯតស្មិំ បន ទ្វារេ ជវនំ រជ្ជតិ វា ទុស្សតិ វា មុយ្ហតិ វា។

ᩈᩮᩣᨲᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨

ᨲᨲᩕᩣᨿᩴ ᨿᩮᩣᨩᨶᩣ – ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨠᩥᩁ ᨴᩩᨬ᩠ᨬᩃᩮᩣᨠᩣᨭᨠᩣ ᩁᩣᨭᩣᨲᩥ ᩈᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩥᩁᩮᨧ᩠ᨨᨲ ᨠᨾᩮᩁᨲ ᩏᨠᩣᩈᩮ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨠᩩᩃᩮᨠ ᨠᩣᩁᩮᨿ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨿᩴ ᩃᨠ᩠ᨡᩴ᪨ ᨲᩮᨶ
ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᨠᩣ ᨿᩴᩈᨠᩣᩁᨠᩣ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩥᨠᨳᩣᨸᩮᨱᩣ ᨧᩣ, ᨻᨶ᩠ᨵᨠᨳᩣᨸᩮᨱᩣ ᨧᩣ, ᨿᩣᨸᨳᩣᩁᨠᨳᩣᨸᩮᨱᩣ ᨧᩣ, ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨸᩮᨱᩣ ᨧᩣ,
ᩈᩮᩣᨿᩋᩈᨠᨳᩣᨸᩮᨱᩣ ᨧᩣ, ᨻᩣᨲᩥ᩠ᨲᩈᨠᨳᩣᨸᩮᨱᩣ ᨧᩣ, ᨧᩩᩈᨭ᩠ᨮᩥᨠᨳᩣᨸᩮᨱᩣ ᨧᩣ, ᨴᩮᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᨠᨿᨲ᩠ᨲᩮᨿᨧ ᨸᩥᨸᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨲᨧᨲ᩠ᨲᩩᩴ
ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩈᨲᨧᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᩈᩉᩔᨧᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨿᨳᩣᨻᩃᩥ ᩁᩣᨭᩣᨧ ᨠᨱ᩠ᨿᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨠᩩᩃᩥᨠᨠᩣᩁᩮᨿᩣ ᩅᩥᨿ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩈᩣᨴᩣ ᨴᨭ᩠ᨮᩣ; ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨴᩩᨬ᩠ᨬᩃᩮᩣᨠᩣᨭᨠᩣ ᩅᩥᨿ
ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨲᩥ; ᩁᩣᨭᩣ ᩅᩥᨿ ᨭᨧᨲᩥ; ᨴᩩᨬ᩠ᨬᩃᩮᩣᨠᩣᨭᨠᩣᨲᩥ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᨿᨸᩥᨸᩩᨱᩣᨲᩥ ᩅᩥᨿ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨴᩦᨲᩥ ᩁᩪᨸᨴᩔᨶᩣᨴᩦᨿᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᩁᨩ᩠ᨩᨶᩣᨴᩦᨲᩥ ᨸᨶ
ᩑᨲᩮᩈᩩ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨿᨳᩣᨻᩃᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ ᩅᩥᨿ ᨲᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᨭᨧᨶᩔ ᩁᨩ᩠ᨩᨶᩣᨴᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ᪨

᪓᪓᪕᪨ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨧᩩᩈᩮᩣᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᨵ ᨠᩥᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ? ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣᨲᩦᨲᨴᩮᩣᩈᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩈᩣᨴᩮ᪨ ᨠᩥᩁᩥᨿᩅᨿᩅᨸᩅᨲ᩠ᨲᩈᩮᩣᨬ᩠ᨬᩣᩅᨲ᩠ᨲᨿᩣᨶᩮᨲ ᩋᨶᩩᨸᨵᩥᩮᨿ ᨸᩈᩣᨴᩣᨲᩥ
ᨻᩃᩅᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨸᨶ ᨲᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨲᩔ ᩋᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣᨲᩦᨲᨴᩮᩣᩈ ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᨸᩈᩣᨴᩣ ᨠᩥᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮ
ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨻ᩠ᨿᨵᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨿᩩᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩏᩈ᩠ᨾᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨩᨲᩮᨩᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ
ᨸᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᨩᨲᩮᨩᩮᩣᨸᩥ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᨶ ᩅᩥᨶᩣ ᨶ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᩏᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨿᩩᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩈᩮᩣᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᨭᩃᩮᩣ᪨ ᩋᨧ᩠ᨧᩥᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ
ᨭᩃᩈᩥᨡᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮ᪨ ᩋᩣᨽᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᨽᩣᨿ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨽᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮ ᩋᨧ᩠ᨧᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮ ᨭᩃᩈᩥᨡᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ᪨

ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩋᩣᨿᩩ ᩏᩈ᩠ᨾᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨭᩃᩈᩥᨡᩣ ᩅᩥᨿ ᨠᨾ᩠ᨾᨩᨲᩮᨩᩮᩣ᪨ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ᪨ ᨭᩃᩈᩥᨡᩣ ᩉᩥ
ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣᩅ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩈᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨩᨶᩥᨲᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᨶᩮᩅ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨿᩴ ᨴᩦᨸᩈᩥᨡᩣ ᩁᩔᩣᨲᩥ ᨸᩥᨠᨭᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨
ᨲᨲ᩠ᨳ ᨭᩃᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨩᨶᩥᨲᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩮᨶ ᨲᩔᩣᩅᩮᩅ ᨭᩃᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨸᩥᨠᨭᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩏᩈ᩠ᨾᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᨩᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩈᨾ᩠ᨸᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ
ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᨶ ᩏᩈ᩠ᨾᩣᨿ ᩋᨶᩩᨸᩣᩃᨶᩴ᪨ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩈᩮᩣᨬ᩠ᨬᩣᨴᩥᩈᨸᩥ ᩅᩔᩣᨶᩥ…ᨸᩮ… ᩅᩔᩈᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᨾ᩠ᨾᨩᨲᩮᨩᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩣᩃᩮᨲᩥ᪨ ᨻᩃᩥᨲᩥ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ
ᩏᨸᩣᨴᩣᨿᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᨶᩥᩔᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨴᩦᩅᩈᩮᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨿᩩ ᩏᩈ᩠ᨾᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ᪨ ᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨸᩣᩃᩮᨲᩦᨲᩥ ᩏᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨿᩩᩴ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮ
ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

᪓᪓᪖᪨ ᩋᩣᨿᩩᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨲᩥ ᩋᩣᨿᩩᨾᩮᩅ᪨ ᩅᩮᨴᨶᩥᨿᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᩅ᪨ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ
ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᨶᩩᨸᨻᨶ᩠ᨵᩮ ᩏᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨬ᩠ᨬᩣ ᩅᩮᨴᨶᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩴ ᩈᨾᩣᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨲᩔ ᨿᨳᩣᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᨠᩣᩃᩅᩈᩮᨶ ᩁᩪᨸᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ
ᩋᨶᩩᨸᨵᩥᩮᨿ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨶ ᩁᩪᨸᩣᩁᩪᨸᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨠᩥᩴ? ᨿᨳᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨭᩃᩥᨲᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ ᩏᨴᨠᩮᨶ ᨸᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨭᩃᩥᩴ
ᩋᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨨᩣᩁᩥᨠᩣᨿ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᩮ ᨸᩥᨵᩣᨿ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩪᨲᩮᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩣ ᨸᨶᩔ ᨷᩩᨶ ᨭᩃᩥᨿ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨨᩣᩁᩥᨠᩴ ᩋᨸᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᩮ
ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸᩣᨴᩣᨶᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩩᨡᩅᩣᨲᩴ ᩅᩣ ᨲᩣᩃᩅᨱ᩠ᨭᩅᩣᨲᩴ ᩅᩣ ᨴᩮᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨭᩃᩥᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩩᨶ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨭᩃᩥᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨿ
ᩋᨶᩩᨸᨵᩥᩮᨿ᪨ ᨷᩩᩁᩥᩈᩔ ᨭᩃᩥᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᩏᨠ᩠ᨠᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨴᨠᨸ᩠ᨸᩉᩣᩁᩮᨶ ᨭᩃᩥᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨨᩣᩁᩥᨠᩣᨿ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᩮ ᨸᩥᨵᩣᨿ ᨲᩩᨱ᩠ᩉᩦᨽᩪᨲᩔ ᨶᩥᩈᨩ᩠ᨩᩣ ᩅᩥᨿ
ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥᨠᩣ ᩋᨶᩩᨸᨻᨶ᩠ᨵᩮ ᩏᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨬ᩠ᨬᩣ ᩅᩮᨴᨶᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᨶᩴ᪨ ᨨᩣᩁᩥᨠᩣᨿ ᨸᩥᩉᩥᨲᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᩣ ᩅᩥᨿ ᩁᩪᨸᨩᩦᩅᩥᨲᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩴ᪨

បុរិមស្ស បុគ ជាលិយ អតេ្ថ មតិ ៧រិកាបគយគាឌីគិ ចិយ កិក្លុគោ យចាបរិដ្ឋិគ្គកាលិបកយត៌ អក្កិជាលិយ បចត្តិ ចិយ បុគ អទ្វុបឈឈ្ឍុហ្ង ឪបុរេត្តុហ្ង ទ្វុបិទ្វុបបចត្តិ ខេជឌិតត្ថា៍

អាយុ ឧស្មា ច ចិញ្ញាណត្តិ ទ្វុបឌីចិតិត្រ្គិយំ, កយ្យុឌខតខោឆាត្យុ, ចិត្តត្តិ ឆ្ពុខយ តខោយា ឈយ្យា យតា ឆ្ពុមំ ទ្វុបកាយំ ជហត្តិ, អចាយំ អខេចតត៌ កដ៏្ឋ ចិយ បចចិយំ ៧ឝ្ដិខេតា ខេមតីតិ អតេ្ថា៍ ហ្វុត្តខេ្ថាត៌ –

“អាយុ ឧស្មា ច ចិញ្ញាណំ, យតា កាយំ ជហត្តិមំ;

អបចិទ្ធោ តតា ខេមតិ, បខកត្តំ អខេចតត”ត្តិ៍ (ស៌ំ៍ គិ៍ ៣៍៩៥);

កាយមង្ខារាតិ អស្សាសបស្សាសា៍ ចឌីមង្ខារាតិ ចិតក្កចិចារា៍ ចិត្តមង្ខារាតិ មញ្ញាខេចតា៍ អាយុតិ ទ្វុបឌីចិតិត្រ្គិយំ៍ បរិកិត្តាតីតិ ឧបហតាគិ, ចិគដ្ឋាតីតិ អតេ្ថា៍ តត្ថ ខេកចិ “គិខោធមយាបត្តស្ស ចិត្តមង្ខារាច គិខុទ្ធា”តិ ចចខេតា ចិត្តំ អគិខុទ្ធំ ខេហាតិ, តម្ហា មចិត្តកា អយំ មយាបត្តីតិ ចតត្តិ៍ ខេត ចត្តព្ពា – “ចឌីមង្ខារាបិស្ស គិខុទ្ធា”តិ ចចខេតា ចាចា អគិខុទ្ធា ខេហាតិ, តម្ហា គិខោធំ មយាបខេគ្គ ឈយ្យ៉ិ កខេខខេគ្គ មញ្ញាយយ្យិ កខេខខេគ្គ គិរិដឌិតព្វំ មិយា៍ “ខេយា ចាយំ យខេតា កាលក្កខេតា, តស្សាបិ ចិត្តមង្ខារា គិខុទ្ធា”តិ ចចខេតា ចិត្តំ អគិខុទ្ធំ កខេចយ្យ, តម្ហា កាលក្កខេត យាតាបិតខេរា ចា អខេហខេត្ត ចា ឈាបយខេគ្គ អគគ្គទិយកម្មំ កតំ កខេចយ្យ៍ ឆ្ពុតិ ឮ្យញ្ញខេគ អកិគិខេចសំ អកត្វា អាចទិយាគំ គខេយ ធត្វា អតេ្ថា ឧបបរិក្ខិតខេព្វា៍ អតេ្ថា ហិ បដិមខេលាំ, គ ឮ្យញ្ញគំ៍

ឆ្ពុត្រ្គិយាគិ ចិប្បមគ្គាតីតិ កិទិយយយបចត្តម្ហិ ញ្ញាចត្តយាខេគ ឝហិឌ្ឍា អាខេយ្យខេលាហ្ង បមាខេធ ឈខេដ្ឋខេគ្គហ្ង ឆ្ពុត្រ្គិយាគិ កិលយគ្គាគិ ឧបហតាគិ យក្កិតាគិ ចិយ ខេហាត្តិ, ចាតាឌីហិ ឧដ្ឋិខេតគ ខខេឌគ ចត្យុមហាបខេឆ ធបិតអាឌាខេមា ចិយ៍ យចា បគ ឆចិកាយំ បក្ខិបិត្វា យម្ហោមាឌីហ្ង ធបិខេតា អាឌាខេមា អខេគ្គាខេយច ចិខោចតិ, ឲ៊េ គិខោធំ មយាបគ្គស្ស កិក្លុគោ អខេគ្គាគិខោធ បញ្ចា បមាឌា អតិចិខោចត្តិ៍ ខេតគ ហ្វុត្តំ “ឆ្ពុត្រ្គិយាគិ ចិប្បមគ្គាតី”តិ៍

ឍ៥៍កតិបគាហ្វុមោ, បច្ចយាតិ ឆ្ពុឝ កិំ ហ្វុត្តិ? គិខោធស្ស អគគ្គខបច្ចយំ ខេគចមញ្ញាគាមញ្ញាយតគំ ហ្វុត្តិស្សាមីតិ ហ្វុត្តិ៍ ចិស្សដ្ឋខេគ បគស្ស ហ៊ុលស្ស ច បហាគាតិ ចត្តារោ អបកាយគបច្ចយា កថិតា៍ អគិមិត្តាយាតិ ឆ្ពុឝ កិំ ហ្វុត្តិ? គិខោធខេតា ហុដ្ឋាគកាថលមយាបត្តិំ ហ្វុត្តិស្សាមីតិ ហ្វុត្តិ៍ អចខេមមមយាបត្តិហុដ្ឋាគញ្ញាកចខេក្កគ ខេហាតិ, គិខោធា ហុដ្ឋាគំ បគ ចិបស្សគាគិស្សគ្គាយ ថលមយាបត្តិយាតិ តខេយច ហ្វុត្តិ៍ មត្តគិមិត្តាគត្តិ ទ្វុបិឌីគំ មត្តាខេយ្យលាគំ៍ អគិមិត្តាយ ច ឆាត្យុយា យគមិកាខេរាតិ មត្តគិមិត្តាបកាតាយ គិត្តាគឆាត្យុយា យគមិកាខេរា៍ ថលមយាបត្តិមហជាតំ យគមិកាខេ មគ្គាយាហ៍ ឆ្ពុតិ ខេហដ្ឋា គិខោធបិឌកាំ បឆយញ្ញាគំ កហិតំ, គិខោធស្ស អគគ្គខបច្ចយំ ខេគចមញ្ញាគាមញ្ញាយតគំ កហិតំ, ឆ្ពុឝ គិខោធខេតា ហុដ្ឋាគកាថលមយាបត្តិ កហិតាតិ៍

ឥមស្មិំ ឋានេ និរោធកថា កថេតព្វា ហោតិ។ សា, "ទ្វីហិ ពលេហិ សមន្នាគតត្តា តយោ ច សង្ខារានំ បដិប្បស្សទ្ធិយា សោឡសហិ ញាណចរិយាហិ នវហិ សមាធិចរិយាហិ វសីភាវតាបញ្ញា និរោធសមាបត្តិយា ញាណ"ន្តិ ឯវំ បដិសម្ភិទាមគ្គេ (បដិ. ម. ១.៨២) អាគតា។ វិសុទ្ធិមគ្គេ បនស្សា សព្វាការេន វិនិច្ឆយកថា កថិតា។

ឥទានិ វលញ្ជនសមាបត្តិំ បុច្ឆន្តោ កតិ បនាវុសោ, បច្ចយាតិអាទិមាហ។ និរោធតោ ហិ វុដ្ឋានផលសមាបត្តិយា ឋិតិ នាម ន ហោតិ, ឯកំ ទ្វេ ចិត្តវារេយេវ បវត្តិត្វា ភវង្គំ ឱតរតិ។ អយញ្ហិ ភិក្ខុ សត្ត ទិវសេ អរូបបវត្តិំ និរោធេត្វា និសិន្នោ និរោធវុដ្ឋានផលសមាបត្តិយំ ន ចិរំ តិដ្ឋតិ។ ផលសមាបត្តិយំ បន អទ្ធានបរិច្ឆេទោវ បមាណំ។ តស្មា សា ឋិតិ នាម ហោតិ។ តេនាហ – "អនិមិត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា ឋិតិយា"តិ។ តស្សា ចិរដ្ឋិតត្ថំ កតិ បច្ចយាតិ អត្ថោ។ វិស្សជ្ជនេ បនស្សា បុព្វេ ច អភិសង្ខារោតិ អទ្ធានបរិច្ឆេទោ វុត្តោ។ វុដ្ឋានាយាតិ ឥទំ ភវង្គវុដ្ឋានំ បុច្ឆតិ។ វិស្សជ្ជនេបិស្សា សព្វនិមិត្តានញ្ច មនសិការោតិ រូបាទិនិមិត្តវសេន ភវង្គសហជាតមនសិការោ វុត្តោ។

៤៥៩. យា ចាយំ, អាវុសោតិ ឥទំ កិំ បុច្ឆតិ? ឥទំ អញ្ញំ អភិនវំ នាម នត្ថិ។ ហេដ្ឋា កថិតមេវ ឯកតោ សមោធានេត្វា បុច្ឆាមីតិ បុច្ឆតិ។ កត្ថ បន តេ កថិតា? "នីលម្បិ សញ្ជានាតិ បីតកម្បិ, លោហិតកម្បិ, ឱទាតកម្បិ សញ្ជានាតី"តិ (ម. និ. ១.៤៥០) ឯតស្មិំ តាវ ឋានេ អប្បមាណា ចេតោវិមុត្តិ កថិតា។ "នត្ថិ កិញ្ចីតិ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ នេយ្យ"ន្តិ (ម. និ. ១.៤៥១) ឯត្ថ អាកិញ្ចញ្ញា។ "បញ្ញាចក្ខុនា បជានាតី"តិ (ម. និ. ១.៤៥១) ឯត្ថ សុញ្ញតា។ "កតិ បនាវុសោ, បច្ចយា អនិមិត្តាយ ចេតោវិមុត្តិយា ឋិតិយា វុដ្ឋានាយា"តិ ឯត្ថ អនិមិត្តា។ ឯវំ ហេដ្ឋា កថិតាវ ឥមស្មិំ ឋានេ ឯកតោ សមោធានេត្វា បុច្ឆតិ។ តំ បន បដិក្ខិបិត្វា ឯតា តស្មិំ តស្មិំ ឋានេ និទ្ទិដ្ឋាវាតិ វត្វា អញ្ញេ ចត្តារោ ធម្មា ឯកនាមកា អត្ថិ, ឯកោ ធម្មោ ចតុនាមកោ អត្ថិ, ឯតំ បិណ្ឌំ កត្វា កថាបេតុំ ឥទំ បុច្ឆតីតិ អដ្ឋកថាយំ សន្និដ្ឋានំ កតំ។ តស្សា វិស្សជ្ជនេ អយំ វុច្ចតាវុសោ, អប្បមាណា ចេតោវិមុត្តីតិ អយំ ផរណអប្បមាណតាយ អប្បមាណា នាម។ អយញ្ហិ អប្បមាណេ វា សត្តេ ផរតិ, ឯកស្មិម្បិ វា សត្តេ អសេសេត្វា ផរតិ។

អយំ វុច្ចតាវុសោ, អាកិញ្ចញ្ញាតិ អារម្មណកិញ្ចនស្ស អភាវតោ អាកិញ្ចញ្ញា។ អត្តេន ចាតិ អត្ត ភាវេទកបុគ្គលជីវសង្ខាតេន អត្តេន សុញ្ញា។ អត្តនិយេន ចាតិ ចីវរាទិបរិក្ខារសង្ខាតេន អត្តនិយេន សុញ្ញា។ អនិមិត្តាតិ រាគនិមិត្តាទីនំ អភាវេនេវ អនិមិត្តា, អរហត្តផលសមាបត្តិំ សន្ធាយាហ។ នានត្ថា ចេវ នានាព្យញ្ជនា ចាតិ ព្យញ្ជនម្បិ តេសំ នានា អត្ថោបិ។ តត្ថ ព្យញ្ជនស្ស នានតា បាកដាវ។ អត្ថោ បន, អប្បមាណា ចេតោវិមុត្តិ ភូមន្តរតោ មហគ្គតា ឯវ ហោតិ រូបាវចរា; អារម្មណតោ សត្តបណ្ណត្តិអារម្មណា។ អាកិញ្ចញ្ញា ភូមន្តរតោ មហគ្គតា អរូបាវចរា; អារម្មណតោ ន វត្តព្វារម្មណា។ សុញ្ញតា ភូមន្តរតោ កាមាវចរា; អារម្មណតោ សង្ខារារម្មណា។ វិបស្សនា ហិ ឯត្ថ សុញ្ញតាតិ អធិប្បេតា។ អនិមិត្តា ភូមន្តរតោ លោកុត្តរា; អារម្មណតោ និព្ពានារម្មណា។

រាគោ ខោ, អាវុសោ, បមាណករណោតិអាទីសុ យថា បព្វតបាទេ បូតិបណ្ណរសោទកំ នាម ហោតិ កាឡវណ្ណំ; ឱលោកេន្តានំ ព្យាមសតគម្ភីរំ វិយ ខាយតិ។ យដ្ឋិំ វា រជ្ជុំ វា គហេត្វា មិនន្តស្ស បិដ្ឋិបាទោដ្ឋកមត្តម្បិ ន ហោតិ។ ឯវមេវ យាវ រាគាទយោ

នុប្បជ្ជន្តិ, តាវ បុគ្គលំ សញ្ជានិតុំ ន សក្កា ហោន្តិ, សោតាបន្នោ វិយ, សកទាគាមី វិយ, អនាគាមី វិយ ច ខាយតិ។ យទា បនស្ស រាគាទយោ ឧប្បជ្ជន្តិ, តទា រត្តោ ទុដ្ឋោ មូឡ្ហោតិ បញ្ញាយតិ។ ឥតិ ឯតេ "ឯត្តកោ អយ"ន្តិ បុគ្គលស្ស បមាណំ ទស្សេន្តា វិយ ឧប្បជ្ជន្តីតិ បមាណករណា នាម វុត្តា។ យាវតា ខោ, អាវុសោ, អប្បមាណា ចេតោវិមុត្តិយោតិ យត្តកា អប្បមាណា ចេតោវិមុត្តិយោ។ កតមា បន តា? ចត្តារោ ព្រហ្មវិហារា, ចត្តារោ មគ្គា, ចត្តារិ ច ផលានីតិ ទ្វាទស។ តត្ថ ព្រហ្មវិហារា ផរណអប្បមាណតាយ អប្បមាណា។ សេសា បមាណករណានំ កិលេសានំ អភាវេន អប្បមាណា។ និព្ពានម្បិ អប្បមាណមេវ, ចេតោវិមុត្តិ បន ន ហោតិ, តស្មា ន គហិតំ។ អកុប្បាតិ អរហត្តផលចេតោវិមុត្តិ; សា ហិ តាសំ សព្ពជេដ្ឋិកា, តស្មា អគ្គមក្ខាយតីតិ វុត្តា។ រាគោ ខោ, អាវុសោ, កិញ្ចនោតិ រាគោ ឧប្បជ្ជិត្វា បុគ្គលំ កិញ្ចតិ មទ្ទតិ បលិពុន្ធតិ។ តស្មា កិញ្ចនោតិ វុត្តោ។ មនុស្សា កិរ គោណេហិ ខលំ មទ្ទាបេន្តា កិញ្ចេហិ កបិល, កិញ្ចេហិ កាឡកាតិ វទន្តិ។ ឯវំ មទ្ទនត្ថោ កិញ្ចនត្ថោតិ វេទិតព្ពោ។ ទោសមោហេសុបិ ឯសេវ នយោ។ អាកិញ្ចញ្ញា ចេតោវិមុត្តិយោ នាម នវ ធម្មា អាកិញ្ចញ្ញាយតនញ្ច មគ្គផលានិ ច។ តត្ថ អាកិញ្ចញ្ញាយតនំ កិញ្ចនំ អារម្មណំ អស្ស នត្ថីតិ អាកិញ្ចញ្ញំ។ មគ្គផលានិ កិញ្ចនានំ មទ្ទនានំ បលិពុន្ធនកិលេសានំ នត្ថិតាយ អាកិញ្ចញ្ញានិ។ និព្ពានម្បិ អាកិញ្ចញ្ញំ, ចេតោវិមុត្តិ បន ន ហោតិ, តស្មា ន គហិតំ។

រាគោ ខោ, អាវុសោ, និមិត្តករណោតិអាទីសុ យថា នាម ទ្វិន្នំ កុលានំ សទិសា ទ្វេ វច្ឆកា ហោន្តិ។ យាវ តេសំ លក្ខណំ ន កតំ ហោតិ, តាវ "អយំ អសុកកុលស្ស វច្ឆកោ, អយំ អសុកកុលស្សា"តិ ន សក្កា ហោន្តិ ជានិតុំ។ យទា បន តេសំ សត្តិសូលាទីសុ អញ្ញតរំ លក្ខណំ កតំ ហោតិ, តទា សក្កា ហោន្តិ ជានិតុំ។ ឯវមេវ យាវ បុគ្គលស្ស រាគោ នុប្បជ្ជតិ, តាវ ន សក្កា ហោតិ ជានិតុំ អរិយោ វា បុថុជ្ជនោ វាតិ។ រាគោ បនស្ស ឧប្បជ្ជមានោវ សរាគោ នាម អយំ បុគ្គលោតិ សញ្ជានននិមិត្តំ ករោន្តោ វិយ ឧប្បជ្ជតិ, តស្មា "និមិត្តករណោ"តិ វុត្តោ។ ទោសមោហេសុបិ ឯសេវ នយោ។

អនិមិត្តា ចេតោវិមុត្តិ នាម តេរស ធម្មា – វិបស្សនា, ចត្តារោ អារុប្បា, ចត្តារោ មគ្គា, ចត្តារិ ច ផលានីតិ។ តត្ថ វិបស្សនា និច្ចនិមិត្តំ សុខនិមិត្តំ អត្តនិមិត្តំ ឧគ្ឃាដេតីតិ អនិមិត្តា នាម។ ចត្តារោ អារុប្បា រូបនិមិត្តស្ស អភាវេន អនិមិត្តា នាម។ មគ្គផលានិ និមិត្តករណានំ កិលេសានំ អភាវេន អនិមិត្តានិ។ និព្ពានម្បិ អនិមិត្តមេវ, តំ បន ចេតោវិមុត្តិ ន ហោតិ, តស្មា ន គហិតំ។ អថ កស្មា សុញ្ញតា ចេតោវិមុត្តិ ន គហិតាតិ? សា, "សុញ្ញា រាគេនា"តិអាទិវចនតោ សព្ពត្ថ អនុបវិដ្ឋាវ, តស្មា វិសុំ ន គហិតា។ ឯកត្ថាតិ អារម្មណវសេន ឯកត្ថា។ អប្បមាណំ អាកិញ្ចញ្ញំ សុញ្ញតំ អនិមិត្តន្តិ ហិ សព្ពានេតានិ និព្ពានស្សេវ នាមានិ។ ឥតិ ឥមិនា បរិយាយេន ឯកត្ថា។ អញ្ញស្មិំ បន ឋានេ អប្បមាណា ហោន្តិ, អញ្ញស្មិំ អាកិញ្ចញ្ញា អញ្ញស្មិំ សុញ្ញតា អញ្ញស្មិំ អនិមិត្តាតិ ឥមិនា បរិយាយេន នានាព្យញ្ជនា។ ឥតិ ថេរោ យថានុសន្ធិនាវ ទេសនំ និដ្ឋបេសីតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

មហាវេទល្លសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៤. ចូឡវេទល្លសុត្តវណ្ណនា

៤៦០. ឯវំ មេ សុតន្តិ ចូឡវេទល្លសុត្តំ។ តត្ថ វិសាខោ ឧបាសកោតិ វិសាខោតិ ឯវំនាមកោ ឧបាសកោ។ យេន ធម្មទិន្នាតិ យេន ធម្មទិន្នា នាម ភិក្ខុនី តេនុបសង្កមិ។ កោ បនាយំ វិសាខោ? កា ធម្មទិន្នា? កស្មា ឧបសង្កមីតិ? វិសាខោ នាម ធម្មទិន្នាយ គិហិកាលេ គេហសាមិកោ។ សោ យទា ភគវា សម្មាសម្ពោធិំ អភិសម្ពុជ្ឈិត្វា បវត្តវរធម្មចក្កោ យសាទយោ កុលបុត្តេ វិនេត្វា ឧរុវេលំ បត្វា តត្ថ ជដិលសហស្សំ វិនេត្វា បុរាណជដិលេហិ ខីណាសវភិក្ខូហិ សទ្ធិំ រាជគហំ គន្ត្វា ពុទ្ធទស្សនត្ថំ ទ្វាទសនហុតាយ បរិសាយ សទ្ធិំ អាគតស្ស ពិម្ពិសារមហារាជស្ស ធម្មំ ទេសេសិ។ តទា រញ្ញា សទ្ធិំ អាគតេសុ ទ្វាទសនហុតេសុ ឯកំ នហុតំ ឧបាសកត្តំ បដិវេទេសិ, ឯកាទស នហុតានិ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិំសុ សទ្ធិំ រញ្ញា ពិម្ពិសារេន។ អយំ ឧបាសកោ តេសំ អញ្ញតរោ, តេហិ សទ្ធិំ បឋមទស្សនេន សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ, បុន ឯកទិវសំ ធម្មំ សុត្វា សកទាគាមិផលំ បត្វា, តតោ អបរភាគេបិ ឯកទិវសំ ធម្មំ សុត្វា អនាគាមិផលេ បតិដ្ឋិតោ។ សោ អនាគាមី ហុត្វា គេហំ អាគច្ឆន្តោ យថា អញ្ញេសុ ទិវសេសុ ឥតោ ចិតោ ច ឱលោកេន្តោ សិតំ កុរុមានោ អាគច្ឆតិ, ឯវំ អនាគន្ត្វា សន្តិន្ទ្រិយោ សន្តមានសោ ហុត្វា អគមាសិ។

ធម្មទិន្នា សីហបញ្ជរំ វិវរិត្វា វីថិំ ឱលោកយមានា តស្ស អាគមនាការំ ទិស្វា, "កិំ នុ ខោ ឯត"ន្តិ ចិន្តេត្វា តស្ស បច្ចុគ្គមនំ កុរុមានា សោបានសីសេ ឋត្វា ឱលម្ពនត្ថំ ហត្ថំ បសារេសិ។ ឧបាសកោ អត្តនោ ហត្ថំ សមិញ្ជេសិ។ សា "បាតរាសភោជនកាលេ ជានិស្សាមី"តិ ចិន្តេសិ។ ឧបាសកោ បុព្ពេ តាយ សទ្ធិំ ឯកតោ ភុញ្ជតិ។ តំ ទិវសំ បន តំ អនបលោកេត្វា យោគាវចរភិក្ខុ វិយ ឯកកោវ ភុញ្ជិ។ សា, "សាយមាសកាលេ ជានិស្សាមី"តិ ចិន្តេសិ។ ឧបាសកោ តំទិវសំ សិរិគព្ភំ ន បាវិសិ, អញ្ញំ គព្ភំ បដិជគ្គាបេត្វា កប្បិយមញ្ចកំ បញ្ញាបេត្វា និបជ្ជិ។ ឧបាសិកា, "កិំ នុ ខ្វស្ស ពហិទ្ធា បត្ថនា អត្ថិ, ឧទាហុ កេនចិ បរិភេទកេន ភិន្នោ, ឧទាហុ មយ្ហេវ កោចិ ទោសោ អត្ថី"តិ ពលវទោមនស្សា ហុត្វា, "ឯកំ ទ្វេ ទិវសេ វសិតកាលេ សក្កា ជានិតុ"ន្តិ តស្ស ឧបដ្ឋានំ គន្ត្វា វន្ទិត្វា អដ្ឋាសិ។

ឧបាសកោ, "កិំ ធម្មទិន្នេ អកាលេ អាគតាសី"តិ បុច្ឆិ។ អាម អយ្យបុត្ត, អាគតាម្ហិ, ន ត្វំ យថា បុរាណោ, កិំ នុ តេ ពហិទ្ធា បត្ថនា អត្ថីតិ? នត្ថិ ធម្មទិន្នេតិ។ អញ្ញោ កោចិ បរិភេទកោ អត្ថីតិ? អយម្បិ នត្ថីតិ។ ឯវំ សន្តេ មយ្ហេវ កោចិ ទោសោ ភវិស្សតីតិ។ តុយ្ហម្បិ ទោសោ នត្ថីតិ។ អថ កស្មា មយា សទ្ធិំ យថា បកតិយា អាលាបសល្លាបមត្តម្បិ ន ករោថាតិ? សោ ចិន្តេសិ – "អយំ លោកុត្តរធម្មោ នាម គរុ ភារិយោ ន បកាសេតព្ពោ, សចេ ខោ បនាហំ ន កថេស្សាមិ, អយំ ហទយំ ផាលេត្វា ឯត្ថេវ កាលំ ករេយ្យា"តិ តស្សានុគ្គហត្ថាយ កថេសិ – "ធម្មទិន្នេ អហំ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា លោកុត្តរធម្មំ នាម អធិគតោ, តំ អធិគតស្ស ឯវរូបា លោកិយកិរិយា ន វដ្ដតិ។ យទិ ត្វំ ឥច្ឆសិ, តវ ចត្តាលីស កោដិយោ មម ចត្តាលីស កោដិយោតិ អសីតិកោដិធនំ អត្ថិ, ឯត្ថ ឥស្សរា ហុត្វា មម មាតិដ្ឋានេ វា ភគិនិដ្ឋានេ វា ឋត្វា វស។ តយា ទិន្នេន ភត្តបិណ្ឌមត្តកេន អហំ យាបេស្សាមិ។ អថ ចេ ន ករោសិ, ឥមេ ភោគេ គហេត្វា កុលគេហំ គច្ឆ, អថាបិ តេ ពហិទ្ធា បត្ថនា អត្ថិ, អហំ តំ ភគិនិដ្ឋានេ វា ធីតុដ្ឋានេ វា ឋបេត្វា បោសេស្សាមី"តិ។

សា ចិន្តេសិ – “បកតិបុរិសោ ឯវំ វត្តា នាម នត្ថិ, អទ្ធា ឯតេន លោកុត្តរធម្មោ បដិវិទ្ធោ, សោ បន ធម្មោ កិំ បុរិសេហេវ បដិវិជ្ឈិតព្វោ, ឧទាហុ មាតុគាមេនាបិ បដិវិជ្ឈិតុំ សក្កោតី”តិ វិសាខំ ឯតទវោច – “កិំ នុ ខោ ឯសោ ធម្មោ បុរិសេហេវ លភិតព្វោ, មាតុគាមេនាបិ សក្កា លទ្ធុ”ន្តិ? កិំ វទេសិ ធម្មទិន្នេ, យេ បដិបន្នកា, តេ ឯតស្ស ទាយាទា, យស្ស យស្ស ឧបនិស្សយោ អត្ថិ, សោ សោ ឯតំ បដិលភតីតិ។ ឯវំ សន្តេ មយ្ហំ បព្វជ្ជំ អនុជានាថាតិ។ សាធុ ភទ្ទេ, អហម្បិ តំ ឯតស្មិំយេវ មគ្គេ យោជេតុកាមោ, យទិ បន តេ អជានមានោ ន កថេមីតិ តាវទេវ ពិម្ពិសារស្ស រញ្ញោ សន្តិកំ គន្ត្វា វន្ទិត្វា អដ្ឋាសិ។

រាជា, “កិំ, គហបតិ, អកាលេ អាគតោសី”តិ បុច្ឆិ។ ធម្មទិន្នា, “មហារាជ, បព្វជិស្សាមី”តិ វទតីតិ។ កិំ បនស្សា លទ្ធុំ វដ្ដតីតិ? អញ្ញំ កិញ្ចិ នត្ថិ, សោវណ្ណសិវិកំ ចេវ, លទ្ធុំ វដ្ដតិ នគរញ្ច បដិជគ្គាបេតុន្តិ។ រាជា សោវណ្ណសិវិកំ ទត្វា នគរំ បដិជគ្គាបេសិ។ វិសាខោ ធម្មទិន្នំ គន្ធោទកេន នហាបេត្វា សព្វាលង្ការេហិ អលង្ការាបេត្វា សោវណ្ណសិវិកាយ និសីទាបេត្វា ញាតិគណេន បរិវារាបេត្វា គន្ធបុប្ផាទីហិ បូជយមានោ នគរវាសនំ ករោន្តោ វិយ ភិក្ខុនុបស្សយំ គន្ត្វា, “ធម្មទិន្នំ បព្វាជេថាយ្យេ”តិ អាហ។ ភិក្ខុនិយោ “ឯកំ វា ទ្វេ វា ទោសេ សហិតុំ វដ្ដតិ គហបតី”តិ អាហំសុ។ នត្ថយ្យេ កោចិ ទោសោ, សទ្ធាយ បព្វជតីតិ។ អថេកា ព្យត្តា ថេរី តចបញ្ចកកម្មដ្ឋានំ អាចិក្ខិត្វា កេសេ ឱហារេត្វា បព្វាជេសិ។ វិសាខោ, “អភិរមយ្យេ, ស្វាក្ខាតោ ធម្មោ”តិ វត្វា បក្កាមិ។

តស្សា បព្វជិតទិវសតោ បដ្ឋាយ លាភសក្ការោ ឧប្បជ្ជិ។ តេនេវ បលិពុទ្ធា សមណធម្មំ កាតុំ ឱកាសំ ន លភតិ។ អថាចរិយុបជ្ឈាយថេរិយោ គហេត្វា ជនបទំ គន្ត្វា អដ្ឋតិំសាយ អារម្មណេសុ ចិត្តរុចិតំ កម្មដ្ឋានំ កថាបេត្វា សមណធម្មំ កាតុំ អារទ្ធា, អភិនីហារសម្បន្នត្តា បន នាតិចិរំ កិលមិត្វា។

ឥតោ បដ្ឋាយ ហិ សតសហស្សកប្បមត្ថកេ បទុមុត្តរោ នាម សត្ថា លោកេ ឧប្បជ្ជិ។ តទា ឯសា ឯកស្មិំ កុលេ ទាសី ហុត្វា អត្តនោ កេសេ វិក្កិណិត្វា សុជាតត្ថេរស្ស នាម អគ្គសាវកស្ស ទានំ ទត្វា បត្ថនមកាសិ។ សា តាយ បត្ថនាភិនីហារសម្បត្តិយា នាតិចិរំ កិលមិត្វា, កតិបាហេនេវ អរហត្តំ បត្វា ចិន្តេសិ – “អហំ យេនត្ថេន សាសនេ បព្វជិតា, សោ មត្ថកំ បត្តោ, កិំ មេ ជនបទវាសេន, មយ្ហំ ញាតកាបិ បុញ្ញានិ ករិស្សន្តិ, ភិក្ខុនិសង្ឃោបិ បច្ចយេហិ ន កិលមិស្សតិ, រាជគហំ គច្ឆាមី”តិ ភិក្ខុនិសង្ឃំ គហេត្វា រាជគហមេវ អគមាសិ។ វិសាខោ, “ធម្មទិន្នា កិរ អាគតា”តិ សុត្វា, “បព្វជិត្វា នចិរស្សេវ ជនបទំ គតា, គន្ត្វាបិ នចិរស្សេវ បច្ចាគតា, កិំ នុ ខោ ភវិស្សតិ, គន្ត្វា ជានិស្សាមី”តិ ទុតិយគមនេន ភិក្ខុនុបស្សយំ អគមាសិ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ វិសាខោ ឧបាសកោ យេន ធម្មទិន្នា ភិក្ខុនី តេនុបសង្កមី”តិ។

ឯតទវោចាតិ ឯតំ សក្កាយោតិអាទិវចនំ អវោច។ កស្មា អវោចាតិ? ឯវំ កិរស្ស អហោសិ – “អភិរមសិ នាភិរមសិ, អយ្យេ”តិ ឯវំ បុច្ឆិតុំ នាម ន បណ្ឌិតកិច្ចំ, បញ្ចុបាទានក្ខន្ធេ ឧបនេត្វា បញ្ហំ បុច្ឆិស្សាមិ, បញ្ហាព្យាករណេន តស្សា អភិរតិំ វា អនភិរតិំ វា ជានិស្សាមីតិ, តស្មា អវោច។ តំ សុត្វាវ ធម្មទិន្នា អហំ, អាវុសោ វិសាខ, អចិរបព្វជិតា សកាយំ វា បរកាយំ វា កុតោ ជានិស្សាមីតិ វា, អញ្ញា ថេរិយោ ឧបសង្កមិត្វា បុច្ឆាតិ វា អវត្វា ឧបនិក្ខិត្តំ សម្បដិច្ឆមានា វិយ, ឧប្បលកលាបំ មោចេន្តី វិយ គហណដ្ឋានេ ហត្ថិមគ្គំ

និហរមានា វិយ លក្ខយុគេន សមុគ្គំ វិវរមានា វិយ ច បដិសម្ភិទាវិសយេ ឋត្វា បញ្ហំ វិស្សជ្ជមានា, បញ្ច ខោ ឥមេ, អាវុសោ វិសាខ,

រូបុបាទានក្ខន្ធាតិអាទិមាហ។ តត្ថ បញ្ចាតិ គណនបរិច្ឆេទោ។ រូបុបាទានក្ខន្ធាតិ រូបុបាទានានំ បច្ចយភូតា ខន្ធាតិ ឯវមាទិនា នយេនេត្ថ រូបុបាទានក្ខន្ធកថា វិត្ថារេត្វា កថេតព្វា។ សា បនេសា វិសុទ្ធិមគ្គេ វិត្ថារិតា ឯវាតិ តត្ថ វិត្ថារិតនយេនេវ វេទិតព្វា។ សក្កាយសមុទយាទីសុបិ យំ វត្តព្វំ, តំ ហេដ្ឋា តត្ថ តត្ថ វុត្តមេវ។

ឥទំ បន ចតុសច្ចព្យាករណំ សុត្វា វិសាខោ ថេរិយា អភិរតភាវំ អញ្ញាសិ។ យោ ហិ ពុទ្ធសាសនេ ឧក្កណ្ឋិតោ ហោតិ អនភិរតោ, សោ ឯវំ បុច្ឆិតបុច្ឆិតបញ្ហាវិស្សជ្ជនេន ឯកេកំ បលិតំ គណ្ហន្តោ វិយ, សិនេរុបាទតោ វាលុកំ ឧទ្ធរន្តោ វិយ វិស្សជ្ជេតុំ ន សក្កោតិ។ យស្មា បន ឥមានិ ចត្តារិ សច្ចានិ លេខេ វត្តិយមុទ្ទិកា វិយ ពុទ្ធសាសនេ បាកដានិ, បរិសមជ្ជកោ ហិ ភណនាបិ មហាថេរាបិ សច្ចានេវ បកាសេន្តិ; កិក្លេសស្សាបិ បត្តុប្បត្តិដ្ឋានតោ បដ្ឋាយ កុលបុត្តា ចត្តារិ តាវ កិំ, ចត្តារិ អរិយសច្ចានីតិ បញ្ហំ ឧគ្គណ្ហាបេតិ។ អយញ្ច ឆព្ពីសត្តា រូបិយភោជនសល្លេ ឋិតា បណ្ឌិតា ព្យត្តា តយំ កថេត្វា សុតេនាបិ កថេតុំ សមត្ថា, តស្មា “ន សក្កា ឯតិស្សា ឯត្តាវតា សច្ចានំ បដិវិទ្ធភាវោ ញាតុំ, សច្ចវិនិព្ភោគបញ្ហព្យាករណេន សក្កា ញាតុ”ន្តិ ចិន្តេត្វា ហេដ្ឋា កថិតានិ ទ្វេ សច្ចានិ បដិនិវត្តេត្វា ពុទ្ធំ កត្វា កណ្ឋិបញ្ហំ បុច្ឆិស្សាមីតិ បុច្ឆន្តោ តញ្ញេវ នុ ខោ, អយ្យេតិអាទិមាហ។

តស្ស វិស្សជ្ជនេ ន ខោ, អាវុសោ វិសាខ, តញ្ញេវ ឧបាទានំ តេ ឧបាទានស្ស បញ្ចុបាទានក្ខន្ធោមេកភាវតោ ន តំយេវ ឧបាទានំ តេ បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា, នាបិ អញ្ញត្រ បញ្ចហិ ឧបាទានក្ខន្ធេហិ ឧបាទានំ។ យទិ ហិ តញ្ញេវ សិយា, រូបាទិសភាវម្បិ ឧបាទានំ សិយា។ យទិ អញ្ញត្រ សិយា, បរសមយេ ចិត្តវិប្បយុត្តោ អនុសយោ វិយ បណ្ណត្តិ វិយ និព្ពានំ វិយ ច លក្ខណវិនិមុត្តំ វា សិយា, លក្ខណា វា លក្ខណ បញ្ញាបេតព្វា ភវេយ្យ, តស្មា ឯវំ ព្យាកាសិ។ តស្សា ព្យាករណំ សុត្វា “អធិគតបតិដ្ឋា អយ”ន្តិ វិសាខោ និដ្ឋមកាសិ។ ន ហិ សក្កា អនិលោកសនេន អសម្បត្តេន អចិន្តាយន្តេន បជីបសហស្សំ ឆាលេន្តេន វិយ ឯវរូបេ កុដ្ឋលោ បដិច្ឆន្នោ និលក្ខណាហនេតោ កម្ពោជា បញ្ហា វិស្សជ្ជេតុំ។ និដ្ឋំ កត្វា បន, “អយំ ឆព្ពីសត្តា សាសនេ លទ្ធបតិដ្ឋា អធិគតបដិសម្ភិទា ទេសនាវិជ្ជុប្បត្តា កថយត្វេក ឋិតា យថាធិគមសា, សមត្វា យថាបុច្ឆិតបញ្ហាកថេតុំ, ឥទានិ បន តំ ឧលតត្តិកសារំ បញ្ហំ បុច្ឆិស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា តំ បុច្ឆន្តោ, កថំ បនាយ្យេតិអាទិមាហ។

៣៩១។ តស្ស វិស្សជ្ជនេ អស្សុតវាតិអាទិ មូលបរិយាយេ វិត្ថារិតមេវ។ រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតីតិ, “ឥធេកច្ចោ រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ។ យំ រូបំ សោ អហំ, យោ អហំ តំ រូបន្តិ រូបញ្ច អត្តញ្ច អទ្វយំ សមនុបស្សតិ។ សេយ្យថាបិ តេលប្បទីបស្ស ឈាយតោ យា អច្ចិ សោ វណ្ណោ, យោ វណ្ណោ សា អច្ចីតិ អច្ចិញ្ច វណ្ណញ្ច អទ្វយំ សមនុបស្សតិ។ ឯវមេវ ឥធេកច្ចោ រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ... បេ... អទ្វយំ សមនុបស្សតី”តិ (បដិ។ ម។ ១។១៣១) ឯវំ រូបំ អត្តាតិ ទិដ្ឋិបស្សនាយ បស្សតិ។ រូបវន្តំ វា អត្តានន្តិ អរូបំ អត្តាតិ គហេត្វា ឆាយាវន្តំ រុក្ខំ វិយ តំ អត្តានំ រូបវន្តំ សមនុបស្សតិ។ អត្តនិ វា រូបន្តិ អរូបមេវ អត្តាតិ គហេត្វា បុប្ផស្មិំ គន្ធំ វិយ អត្តនិ រូបំ សមនុបស្សតិ។ រូបស្មិំ វា អត្តានន្តិ អរូបមេវ អត្តាតិ គហេត្វា ករណ្ឌាយ មណិំ វិយ អត្តានំ រូបស្មិំ សមនុបស្សតិ។ វេទនាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

តត្ថ, រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតីតិ សុទ្ធរូបមេវ អត្តាតិ គហិតំ។ រូបវន្តំ វា អត្តានំ, អត្តនិ វា រូបំ, រូបស្មិំ វា អត្តានំ។ វេទនំ អត្តតោ... សញ្ញំ... សង្ខារេ... វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុបស្សតីតិ ឥមេសុ ចតូសុ ឋានេសុ អរូបំ អត្តាតិ គហិតំ។ វេទនាវន្តំ វា អត្តានំ, អត្តនិ វា វេទនំ, វេទនាយ វា អត្តានន្តិ ឯវំ ចតូសុ ខន្ធេសុ តិណ្ណំ តិណ្ណំ វសេន ទ្វាទសសុ ឋានេសុ រូបារូបមិស្សកោ អត្តា គហិតោ។ តត្ថ រូបំ អត្តតោ សមនុបស្សតិ... វេទនំ... សញ្ញំ... សង្ខារេ... វិញ្ញាណំ អត្តតោ សមនុបស្សតីតិ ឥមេសុ បញ្ចសុ ឋានេសុ ឧច្ឆេទទិដ្ឋិ គហិតា, អវសេសេសុ សស្សតទិដ្ឋីតិ។ ឯវមេត្ថ បន្នរស ភវទិដ្ឋិយោ, បញ្ច វិភវទិដ្ឋិយោ ហោន្តិ។ ន រូបំ អត្តតោតិ ឯវំ រូបំ អត្តាតិ ន សមនុបស្សតិ។ អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តាតិ បន សមនុបស្សតិ។ ន រូបវន្តំ អត្តានំ...បេ... ន វិញ្ញាណស្មិំ អត្តានន្តិ ឥមេ បញ្ចក្ខន្ធេ កេនចិ បរិយាយេន អត្តតោ ន សមនុបស្សតិ, សញ្ញាការេន បន អនិច្ចា ទុក្ខា អនត្តាតិ សមនុបស្សតិ។

ឯត្តាវតា ថេរិយា, "ឯវំ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, សក្កាយទិដ្ឋិ ហោតី"តិ ឯវំ បុរិមបញ្ហំវិស្សជ្ជេន្តិយា ឯត្តកេន គមនំ ហោតិ, អាគមនំ ហោតិ, គមនាគមនំ ហោតិ, វដ្ដំ វត្តតីតិ វដ្ដំ មត្ថកំ បាបេត្វា ទស្សិតំ។ ឯវំ ខោ, អាវុសោ វិសាខ, សក្កាយទិដ្ឋិ ន ហោតីតិ បច្ឆិមំ បញ្ហំវិស្សជ្ជេន្តិយា ឯត្តកេន គមនំ ន ហោតិ, អាគមនំ ន ហោតិ, គមនាគមនំ ន ហោតិ, វដ្ដំ នាម ន វត្តតីតិ វិវដ្ដំ មត្ថកំ បាបេត្វា ទស្សិតំ។

៤៦៧។ កតមោ បនាយ្យេ, អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោតិ អយំ បញ្ហោ ថេរិយា បដិបុច្ឆិត្វា វិស្សជ្ជេតព្វោ ភវេយ្យ – "ឧបាសក, តយា ហេដ្ឋា មគ្គោ បុច្ឆិតោ, ឥធ កស្មា មគ្គមេវ បុច្ឆសី"តិ។ សា បន អត្តនោ ព្យត្តតាយ បណ្ឌិច្ចេន តស្ស អធិប្បាយំ សល្លក្ខេសិ – "ឥមិនា ឧបាសកេន ហេដ្ឋា បដិបត្តិវសេន មគ្គោ បុច្ឆិតោ ភវិស្សតិ, ឥធ បន តំ សង្ខតាសង្ខតលោកិយលោកុត្តរសង្គហិតាសង្គហិតវសេន បុច្ឆិតុកាមោ ភវិស្សតី"តិ។ តស្មា អប្បដិបុច្ឆិត្វាវ យំ យំ បុច្ឆិ, តំ តំ វិស្សជ្ជេសិ។ តត្ថ សង្ខតោតិ ចេតិតោ កប្បិតោ បកប្បិតោ អាយូហិតោ កតោ និព្វត្តិតោ សមាបជ្ជន្តេន សមាបជ្ជិតព្វោ។ តីហិ ច ខោ, អាវុសោ វិសាខ, ខន្ធេហិ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ សង្គហិតោតិ ឯត្ថ យស្មា មគ្គោ សប្បទេសោ, តយោ ខន្ធា និប្បទេសា, តស្មា អយំ សប្បទេសត្តា នគរំ វិយ រជ្ជេន និប្បទេសេហិ តីហិ ខន្ធេហិ សង្គហិតោ។ តត្ថ សម្មាវាចាទយោ តយោ សីលមេវ, តស្មា តេ សជាតិតោ សីលក្ខន្ធេន សង្គហិតាតិ។ កិញ្ចាបិ ហិ បាឡិយំ សីលក្ខន្ធេតិ ភុម្មេន វិយ និទ្ទេសោ កតោ, អត្ថោ បន ករណវសេន វេទិតព្វោ។ សម្មាវាយាមាទីសុ បន តីសុ សមាធិ អត្តនោ ធម្មតាយ អារម្មណេ ឯកគ្គភាវេន អប្បេតុំ ន សក្កោតិ។ វីរិយេ បន បគ្គហកិច្ចំ សាធេន្តេ សតិយា ច អបិលាបនកិច្ចំ សាធេន្តិយា លទ្ធូបការោ ហុត្វា សក្កោតិ។

តត្រាយំ ឧបមា – យថា ហិ "នក្ខត្តំ កីឡិស្សាមា"តិ ឧយ្យានំ បវិដ្ឋេសុ តីសុ សហាយេសុ ឯកោ សុបុប្ផិតំ ចម្បករុក្ខំ ទិស្វា ហត្ថំ ឧក្ខិបិត្វាបិ គហេតុំ ន សក្កុណេយ្យ។ អថស្ស ទុតិយោ ឱនមិត្វា បិដ្ឋិំ ទទេយ្យ, សោ តស្ស បិដ្ឋិយំ ឋត្វាបិ កម្បមានោ គហេតុំ ន សក្កុណេយ្យ។ អថស្ស ឥតរោ អំសកូដំ ឧបនាមេយ្យ, សោ ឯកស្ស បិដ្ឋិយំ ឋត្វា ឯកស្ស អំសកូដំ ឱលុព្ភ យថារុចិ បុប្ផានិ ឱចិនិត្វា បិឡន្ធិត្វា នក្ខត្តំ កីឡេយ្យ។ ឯវំសម្បទមិទំ ទដ្ឋព្វំ។ ឯកតោ ឧយ្យានំ បវិដ្ឋា តយោ សហាយកា វិយ ហិ ឯកតោ ជាតា សម្មាវាយាមាទយោ តយោ

ធម្មា។ សុបុប្ផិតចម្បកោ វិយ អារម្មណំ ហត្ថំ ឧក្ខិបិត្វាបិ គហេតុំ អសក្កោន្តោ វិយ អត្តនោ ធម្មតាយ អារម្មណេ ឯកគ្គភាវេន អប្បេតុំ អសក្កោន្តោ សមាធិ។ បិដ្ឋិំ ទត្វា ឱនតសហាយោ វិយ វាយាមោ។ អំសកូដំ ទត្វា ឋិតសហាយោ វិយ សតិ។ យថា តេសុ ឯកស្ស បិដ្ឋិយំ ឋត្វា ឯកស្ស អំសកូដំ ឱលុព្ភ យថារុចិ បុប្ផំ គហេតុំ សក្កោតិ, ឯវមេវ វីរិយេ បគ្គហកិច្ចំ សាធេន្តេ, សតិយា ច អបិលាបនកិច្ចំ សាធេន្តិយា លទ្ធូបការោ សមាធិ សក្កោតិ អារម្មណេ ឯកគ្គភាវេន អប្បេតុំ។ តស្មា សមាធិយេវេត្ថ ជាតិតោ សមាធិក្ខន្ធេន សង្គហិតោ។ វាយាមសតិយោ បន កិរិយតោ សង្គហិតា ហោន្តិ។

សម្មាទិដ្ឋិសម្មាសង្កប្បេសុបិ បញ្ញា អត្តនោ ធម្មតាយ អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តាតិ អារម្មណំ និច្ឆេតុំ ន សក្កោតិ, វិតក្កេ បន អាកោដេត្វា អាកោដេត្វា ទេន្តេ សក្កោតិ។ កថំ? យថា ហិ ហេរញ្ញិកោ កហាបណំ ហត្ថេ ឋបេត្វា សព្ពភាគេសុ ឱលោកេតុកាមោ សមានោបិ ន ចក្ខុតលេនេវ បរិវត្តេតុំ សក្កោតិ, អង្គុលិបព្ពេហិ បន បរិវត្តេត្វា ឥតោ ចិតោ ច ឱលោកេតុំ សក្កោតិ។ ឯវមេវ ន បញ្ញា អត្តនោ ធម្មតាយ អនិច្ចាទិវសេន អារម្មណំ និច្ឆេតុំ សក្កោតិ, អភិនិរោបនលក្ខណេន បន អាហននបរិយាហននរសេន វិតក្កេន អាកោដេន្តេន វិយ បរិវត្តេន្តេន វិយ ច អាទាយ ទិន្នមេវ វិនិច្ឆេតុំ សក្កោតិ។ តស្មា ឥធាបិ សម្មាទិដ្ឋិយេវ ជាតិតោ បញ្ញាក្ខន្ធេន សង្គហិតា។ សម្មាសង្កប្បោ បន កិរិយតោ សង្គហិតោ ហោតិ។ ឥតិ ឥមេហិ តីហិ ខន្ធេហិ មគ្គោ សង្គហំ គច្ឆតិ។ តេន វុត្តំ – “តីហិ ច ខោ, អាវុសោ វិសាខ, ខន្ធេហិ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ សង្គហិតោ”តិ។

ឥទានិ ឯកចិត្តក្ខណិកំ មគ្គសមាធិំ សនិមិត្តំ សបរិក្ខារំ បុច្ឆន្តោ, កតមោ បនាយ្យេតិអាទិមាហ។ តស្ស វិស្សជ្ជនេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា មគ្គក្ខណេ ចតុកិច្ចសាធនវសេន ឧប្បន្នា សតិ, សា សមាធិស្ស បច្ចយដ្ឋេន និមិត្តំ។ ចត្តារោ សម្មប្បធានា ចតុកិច្ចសាធនវសេនេវ ឧប្បន្នំ វីរិយំ, តំ បរិវារដ្ឋេន បរិក្ខារោ ហោតិ។ តេសំយេវ ធម្មានន្តិ តេសំ មគ្គសម្បយុត្តធម្មានំ។ អាសេវនាតិអាទីសុ ឯកចិត្តក្ខណិកាយេវ អាសេវនាទយោ វុត្តាតិ។

វិតណ្ឌវាទី បន, “ឯកចិត្តក្ខណិកោ នាម មគ្គោ នត្ថិ, ‘ឯវំ ភាវេយ្យ សត្ត វស្សានី’តិ ហិ វចនតោ សត្តបិ វស្សានិ មគ្គភាវនា ហោតិ, កិលេសា បន លហុ ឆិជ្ជន្តា សត្តហិ ញាណេហិ ឆិជ្ជន្តី”តិ វទតិ។ សោ “សុត្តំ អាហរា”តិ វត្តព្វោ។ អទ្ធា អញ្ញំ អបស្សន្តោ, “ឥមា តេសំយេវ ធម្មានំ អាសេវនា ភាវនា ពហុលីកម្ម”ន្តិ ឥទមេវ សុត្តំ អាហរិត្វា, “អញ្ញេន ចិត្តេន អាសេវតិ, អញ្ញេន ភាវេតិ, អញ្ញេន ពហុលីករោតី”តិ វក្ខតិ។ តតោ វត្តព្វោ – “កិំ បនិទំ, សុត្តំ នេយ្យត្ថំ នីតត្ថ”ន្តិ។ តតោ វក្ខតិ – “នីតត្ថំ យថា សុត្តំ តថេវ អត្ថោ”តិ។ តស្ស ឥទំ ឧត្តរំ – ឯវំ សន្តេ ឯកំ ចិត្តំ អាសេវយមានំ ឧប្បន្នំ, អបរម្បិ អាសេវយមានំ, អបរម្បិ អាសេវយមានន្តិ ឯវំ ទិវសម្បិ អាសេវនាវ ភវិស្សតិ, កុតោ ភាវនា, កុតោ ពហុលីកម្មំ? ឯកំ វា ភាវយមានំ ឧប្បន្នំ អបរម្បិ ភាវយមានំ អបរម្បិ ភាវយមានន្តិ ឯវំ ទិវសម្បិ ភាវនាវ ភវិស្សតិ, កុតោ អាសេវនា កុតោ ពហុលីកម្មំ? ឯកំ វា ពហុលីករោន្តំ ឧប្បន្នំ, អបរម្បិ ពហុលីករោន្តំ, អបរម្បិ ពហុលីករោន្តន្តិ ឯវំ ទិវសម្បិ ពហុលីកម្មមេវ ភវិស្សតិ កុតោ អាសេវនា, កុតោ ភាវនាតិ។

អថ វា ឯវំ វទេយ្យ – “ឯកេន ចិត្តេន អាសេវតិ, ទ្វីហិ ភាវេតិ, តីហិ ពហុលីករោតិ។ ទ្វីហិ វា អាសេវតិ, តីហិ ភាវេតិ, ឯកេន

ᨻᩉᩩᩃᩦᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩦᩉᩥ ᩅᩣ ᩋᩣᩈᩮᩅᨲᩥ, ᩑᨠᩮᨶ ᨽᩣᩅᩮᨲᩥ, ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨻᩉᩩᩃᩦᨠᩁᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ – “ᨾᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩮ ᩃᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩴ ᩅᩣ ᨲᩴ ᩅᩣ ᩋᩅᨧ᪨ ᨸᨬ᩠ᩉᩣᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᩣᨧᩁᩥᨿᩔ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩅᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩈᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᩣᩅ ᩋᨿᩴ ᩋᩣᩈᩮᩅᨶᩣ, ᩑᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᩣ ᨽᩣᩅᨶᩣ, ᩑᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᩴ ᨻᩉᩩᩃᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᨾᩉᨣ᩠ᨣᨲᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩈᩩ ᨻᩉᩩᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ‘ᩑᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨱᩥᨠᩮᩣᨿᩮᩅᩣ’ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᨧᩮ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨲᩩ, ᨶᩮᩣ ᨧᩮ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨣᨧ᩠ᨨ ᨸᩣᨲᩮᩣᩅ ᩅᩥᩉᩣᩁᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩣᨣᩩᩴ ᨸᩥᩅᩣᩉᩦ”ᨲᩥ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨩᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

᪔᪖᪓᪨ ᨠᨲᩥ ᨸᨶᩣᨿ᩠ᨿᩮ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨲᩥ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ? ᨿᩮ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩴ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨲᩮ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩔ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᨳᩮᩁᩦ, ᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨶᩮᨠᩮᩈᩩ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩈᩩ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩮᩈᩩᨸᩥ, ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨴᨿᩮᩣᩅ ᩋᩣᨧᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦ, ᨲᨿᩮᩣᨾᩮ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨿᨸᨭᩥᨻᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᩣᨿᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩁᩦᨿᨲᩥ ᨠᩁᩦᨿᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ᪨ ᩅᩣᨧᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᩁᩮᩣᨲᩥ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲᩦᨲᩥ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸᨭᩥᨻᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩁᩦᨿᨲᩥ ᨠᩁᩦᨿᨲᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩦᨿᨲᩦᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ᪨ ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨸᨶᩣᨿ᩠ᨿᩮᨲᩥ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ? ᩍᨾᩮ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩥᩔᩣ ᩋᩣᩃᩩᩊᩥᨲᩣ ᩋᩅᩥᨽᩪᨲᩣ ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩦᨸᨶᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩉᩥ, ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᩋᩣᨴᩣᨶᨣ᩠ᨣᩉᨱᨾᩩᨬ᩠ᨧᨶᨧᩮᩣᨸᨶᩴ ᨸᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᨭ᩠ᨮ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᨠᩩᩈᩃᨧᩮᨲᨶᩣ ᨴ᩠ᩅᩤᨴᩈ ᩋᨠᩩᩈᩃᨧᩮᨲᨶᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᩣ ᩅᩦᩈᨲᩥ ᨧᩮᨲᨶᩣᨸᩥ ᩋᩔᩣᩈᨸᩔᩣᩈᩣᨸᩥ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᨲ᩠ᩅᩮᩅ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᩉᨶᩩᩈᨬ᩠ᨧᩮᩣᨸᨶᩴ ᩅᨧᩦᨽᩮᨴᩴ ᨸᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩣᩅ ᩅᩦᩈᨲᩥ ᨧᩮᨲᨶᩣᨸᩥ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᩣᨸᩥ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᨲ᩠ᩅᩮᩅ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨠᩣᨿᩅᨧᩦᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᨧᩮᩣᨸᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᩁᩉᩮᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᨲᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨠᩩᩈᩃᩣᨠᩩᩈᩃᩣ ᩑᨠᩪᨶᨲᩥᩴᩈ ᨧᩮᨲᨶᩣᨸᩥ ᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᨧ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨸᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᨲ᩠ᩅᩮᩅ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩍᨾᩮ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᨾᩥᩔᩣ ᩋᩣᩃᩩᩊᩥᨲᩣ ᩋᩅᩥᨽᩪᨲᩣ ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩦᨸᨶᩣ᪨ ᨲᩮ ᨸᩣᨠᨭᩮ ᩅᩥᨽᩪᨲᩮ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨳᩣᨸᩮᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶᩣᨿ᩠ᨿᩮᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨴᩥᨶᩣᨾᩔ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᩔ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮ ᨠᩣᨿᨸ᩠ᨸᨭᩥᨻᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᨶᩥᩔᩥᨲᩣ, ᨠᩣᨿᩮ ᩈᨲᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩈᨲᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨸ᩠ᨸᨭᩥᨻᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶᩥᩔᩥᨲᩣ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨲᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩈᨲᩥ ᨶ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨

᪔᪖᪔᪨ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨠᩥᩴ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩑᩈᩣ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩴ ᩅᩊᨬ᩠ᨩᩮᨲᩥ, ᨶ ᩅᩊᨬ᩠ᨩᩮᨲᩥ᪨ ᨧᩥᨱ᩠ᨱᩅᩈᩦ ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩮᩣ ᨧᩥᨱ᩠ᨱᩅᩈᩦᨲᩥ ᨩᩣᨶᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ, ᨠᨳᩴ ᨸᨶᩣᨿ᩠ᨿᩮ, ᩈᨬ᩠ᨬᩣᩅᩮᨴᨿᩥᨲᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩔ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᩮ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩣᨾᩦᨲᩥ ᩅᩣ ᨸᨴᨴ᩠ᩅᨿᩮᨶ ᨶᩮᩅᩈᨬ᩠ᨬᩣᨶᩣᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᨶᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩃᩮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨴᩮᨶ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨸᨴᩮᩉᩥ ᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᨠᩣᩃᩮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣ, ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮᨶ ᩋᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᨠᩣᩃᩮᩣ᪨ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᩅ ᨲᨳᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩣᩅᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨠᩣᩃᩮᨿᩮᩅ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᩣᩃᩴ ᩋᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩣᩅᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᨲᩴ ᨲᨳᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩏᨸᨶᩮᨲᩦᨲᩥ ᨿᩴ ᩑᩅᩴ ᨽᩣᩅᩥᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨲᨳᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩋᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᨽᩣᩅᩣᨿ ᩏᨸᨶᩮᨲᩥ᪨

ᨸᨮᨾᩴ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩈᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩉᩥ ᨸᨮᨾᩴ ᨴᩩᨲᩥᨿᨩ᩠ᨫᩣᨶᩮᨿᩮᩅ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨩ᩠ᨫᩣᨶᩮ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮ ᨶᩥᩁᩩᨩ᩠ᨫᨲᩥ᪨ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣ ᩏᨭ᩠ᨮᩉᩣᨾᩦᨲᩥ ᩅᩣ

ᨷᨮᨾᩮᨶ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨠᩣᩁᨱᩮ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᨷᨴᩮᨶ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᩁᨱᩮ᪨ ᨲᨳᩣ ᨷᩩᩁᩥᨾᩮᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨷᨴᩮᩉᩥ ᩋᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᨠᩣᩁᨱᩮ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣ, ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮᨶ ᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᨠᩣᩁᨱᩮ᪨ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᩅ ᨲᨳᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩣᩅᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨠᩣᩁᨱᩮᨶᩮᩅ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨠᩣᩃᩴ ᩋᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨽᩣᩅᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩴ ᨲᩴ ᨲᨳᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩏᨷᨶᩮᨲᩦᨲᩥ ᨿᩴ ᩑᩅᩴ ᨽᩣᩅᩥᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩴ ᨲᨳᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩈᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᨽᩣᩅᩣᨿ ᩏᨷᨶᩮᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶᨠᩣᩁᨱᩮ ᨠᨳᩥᨲᩮ, ᩍᨵ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨠᩣᩁᨱᩮ᪨

ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨠᨳᩴ ᨠᨳᩮᨲᩩᩴ ᩅᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᨠᨳᩣ ᨠᨳᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᩈᩥᨿᩣ, ᩈᩣ ᨷᨶᩮᩈᩣ, “ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨻᩃᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᨿᩮᩣ ᨧ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨷ᩠ᨷᩔᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᩈᩮᩣᩊᩈᩉᩥ ᨬᩣᨱᨧᩁᩥᨿᩣᩉᩥ ᨶᩅᩉᩥ ᩈᨾᩣᨵᩥᨧᩁᩥᨿᩣᩉᩥ ᩅᩈᩦᨽᩣᩅᨲᩣᨷᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨬᩣᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩣᨲᩥᨠᩴ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨠᨳᩥᨲᩣ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨳᩥᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᨣᩉᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ ᪨ ᨠᩮᩣ ᨷᨶᩣᨿᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᨶᩣᨾ? ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᨠᩥᨾᨲ᩠ᨳᨾᩮᨲᩴ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ᪨ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨶᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩮ ᩏᨠ᩠ᨠᨱ᩠ᨮᩥᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩴ ᩋᨧᩥᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨡᩴ ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾᩮᨲᩴ, ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲᨴᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨾᩣᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨷᨮᨾᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩔ ᩉᩥ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨮᨾᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨲᩴᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨬ᩠ᨬᨬ᩠ᨧ ᩅᩮᨴᨶᨬ᩠ᨧ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ, “ᨷᨮᨾᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩈᨾᨿᩮ ᨠᩣᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨷᨶ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᩔᩣᩈᨷᩔᩣᩈᩮ ᨶ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ? ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲᩥ᪨ ᩍᨾᩔ ᨷᨶ ᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨩ᩠ᨫᩣᨶᩥᨠᩣ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣ ᨶ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᩅᩣ ᩑᨲᩮᨶ, ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᨮᨾᨩ᩠ᨫᩣᨶᩥᨠᩣ ᩅᩣ ᩉᩮᩣᨲᩩ, ᨴᩩᨲᩥᨿᨲᨲᩥᨿᨧᨲᩩᨲ᩠ᨳᨩ᩠ᨫᩣᨶᩥᨠᩣ ᩅᩣ, ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩋᩔᩣᩈᨷᩔᩣᩈᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩮᩣᩉᩣᩁᩥᨠᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᩮᩣᩉᩣᩁᩥᨠᨽᩣᩅᩮᩣ ᩈᨬ᩠ᨩᩦᩅᨲ᩠ᨳᩮᩁᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶᩣ ᨴᩦᨷᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᨬ᩠ᨩᩦᩅᨲ᩠ᨳᩮᩁᩔ ᩉᩥ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨠᩥᩴᩈᩩᨠᨷᩩᨷ᩠ᨹᩈᨴᩥᩈᩮ ᩅᩦᨲᨧ᩠ᨧᩥᨲᨦ᩠ᨣᩣᩁᩮ ᨾᨴ᩠ᨴᨾᩣᨶᩔ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣ ᨧᩦᩅᩁᩮ ᩋᩴᩈᩩᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨶ ᨫᩣᨿᩥ, ᩏᩈ᩠ᨾᩣᨠᩣᩁᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨷᩥ ᨶᩣᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩴ ᨶᩣᨾᩮᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᩋᩔᩣᩈᨷᩔᩣᩈᩣ ᩋᨻ᩠ᨽᩮᩣᩉᩣᩁᩥᨠᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩈᨾᨿᩮᨶᩮᩅᩮᨲᩴ ᨠᨳᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᨲᨲᩮᩣ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᨠᩥᩁᩥᨿᨾᨿᨷᩅᨲ᩠ᨲᩅᩊᨬ᩠ᨩᨶᨠᩣᩃᩮ ᩅᨧᩦᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩴ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᩮ ᨶ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲᩦᨲᩥ? ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲᩥ᪨ ᨲᩴᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣ ᨷᨶ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨧᩣᩁᩣ ᩅᩣᨧᩴ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨠᩥᩁᩥᨿᨾᨿᨷᩅᨲ᩠ᨲᩅᩊᨬ᩠ᨩᨶᨠᩣᩃᩮᨶᩮᩅᩮᨲᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᨹᩔᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᨿᩮᩣ ᩈᨣᩩᨱᨲᩮᩣᨷᩥ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲᩮᩣᨷᩥ ᨠᨳᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨ ᩈᨣᩩᨱᩮᨶ ᨲᩣᩅ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥ, ᨲᩣᨿ ᩈᩉᨩᩣᨲᩴ ᨹᩔᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᨹᩔᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨷᨱᩥᩉᩥᨲᩮᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮᨶ ᨷᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩁᩣᨣᩣᨴᩦᩉᩥ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩴ ᨶᩣᨾ, ᩁᩣᨣᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᩣ ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩁᩣᨣᨴᩮᩣᩈᨾᩮᩣᩉᨷ᩠ᨷᨱᩥᨵᩦᨶᩴ ᩋᨽᩣᩅᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨱᩥᩉᩥᨲᩴ᪨ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩴ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨹᩔᩮᩣ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨷᨱᩥᩉᩥᨲᩮᩈᩩᨷᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨

ᩋᨷᩁᩣ ᩋᩣᨣᨾᨶᩥᨿᨠᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩩᨬ᩠ᨬᨲᩣ, ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᨷ᩠ᨷᨱᩥᩉᩥᨲᩣᨲᩥ ᩉᩥ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨷᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ, ᨲᩔ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨣᩣᨾᩥᨶᩦᩅᩥᨷᩔᨶᩣ ᩋᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩮᩣ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ

ទុក្ខតោ ឌិស្វា ទុក្ខតោ ចុដ្ឋាតិ, តស្ស អប្បណិហិតា ភាយ៉ យោ អតត្តតោ បរិគ្គហេត្វា អតត្តតោ ឌិស្វា អតត្តតោ ចុដ្ឋាតិ, តស្ស ស្ញុញ្ញាតា ភាយ៉ តត្ថ អតិមិត្តចិបស្សភាយ យស្មា អតិមិត្តោ ភាយ, អតិមិត្តមគ្គស្ស ផលំ អតិមិត្តំ ភាយ៉ អតិមិត្តផលសមាបត្តិសមង្គិនោ ផស្សស្ស ផុសនត្តា អតិមិត្តោ ផស្សោ ផុសតីតិ ទុច្ចតិ៉ អប្បណិហិតស្ញុញ្ញតេសុបិ ឯសេវ នយោ៉ អាការវសេន បន ស្ញុញ្ញតោ ចា ផស្សោ អតិមិត្តោ ចា ផស្សោ អប្បណិហិតោ ចា ផស្សោតិ ចិភាគោ អាបជ្ជេយ្យ, តស្មា មគ្គវសេន ចេវ អារម្មណវសេន ច កថេតព្វា៉ ឧភយតោ ផស្សា ផុសន្តីតិ វុច្ចតិ៉

ចិតេកតិត្ថិអាឌីសុ តិព្ពាតំ ចិតេតេកា ភាយ, តស្មិំ ចិតេតេក តិត្ថំ ឱតតត្តិ ចិតេកតិត្ថំ៉ អញ្ញាតោ អាគន្ត្វា យេត ចិតេតេកា, តេត ចរ្គំ ចិយ ហុត្វា ឋិតត្តិ ចិតេកបេវិលំ៉ យេត ចិតេតេកា, តេត បតយាតំ ចិយ ឋិតត្តិ ចិតេកបត្តាទំ៉

៦៩៨៉ ខ្ពុងាតិ ឃា ចេតតា តិទោធេត្វា តិទោធសមាបត្តិំ សមាបជ្ជតិ, តា បុច្ឆិស្សាមីតិ បុច្ឆន្តោ កតិ បតាយ្យេ, ចេតតាតិ អាហ៉ កាយិកំ ចាតិអាឌីសុ បញ្ចទ្វារិកំ សុខំ កាយិកំ ភាយ, មតោទ្វារិកំ ចេតសិកំ ភាយាតិ ចេឌិតព្វំ៉ តត្ថ សុខត្តិ សកាចតិឌ្ឋេសោ៉ សាតត្តិ តស្សេច មត្ថកាចឌីបតំ ចេចចតំ៉ ចេតយិតត្តិ ចេតយិតភាចឌីបតំ, សព្ពចេតតាតំ សាធារណចេចតំ៉ សេសបទេស្វបិ ឯសេវ នយោ៉ ឋិតិសុខា ចិបរិណាមទុក្ខាតិអាឌីសុ សុខាយ ចេតតាយ អត្ថិភាវោ សុខំ, តត្ថិភាវោ ទុក្ខំ៉ ទុក្ខាយ ចេតតាយ អត្ថិភាវោ ទុក្ខំ, តត្ថិភាវោ សុខំ៉ អទុក្ខមសុខាយ ចេតតាយ ញាតកភាវោ សុខំ, អញាតកភាវោ ទុក្ខន្តិ អត្ថោ៉

កិំ អត្ថសយោ អត្ថសេតីតិ កតមោ អត្ថសយោ អត្ថសេតិ៉ អប្បហីតដ្ឋេត សយិតោ ចិយ ហោតីតិ អត្ថសយបុច្ឆំ បុច្ឆតិ៉ ត ហោ, អាចុសោ ចិសាខ, សព្ពាយ សុខាយ ចេតតាយ ទាគាត្ថសយោ អត្ថសេតីតិ ត សព្ពាយ សុខាយ ចេតតាយ ទាគាត្ថសយោ អត្ថសេតិ៉ ត សព្ពាយ សុខាយ ចេតតាយ សោ អប្បហីតោ, ត សព្ពំ សុខំ ចេតតំ អាទព្ភ ឧប្បជ្ជតីតិ អត្ថោ៉ ឯស តយោ សព្ពត្ថ៉ កិំ បហាតព្ពត្តិ អយំ បហាតបុច្ឆា ភាយ៉

ទាគំ តេត បជហតីតិ ឯត្ថ ឯកោ តេច ញ្ញាកទោហេ ឋត្វ បុច្ឆា ចិស្សជ្ជេសិ៉ ខ្ពុង តិព្ពុ ទាគាត្ថសយំ ចិក្ខម្ភេត្វា បឋមជ្ឈាតំ សមាបជ្ជតិ, ឈាតចិក្ខម្ភិតំ ទាគាត្ថសយំ តថា ចិក្ខម្ភិតមេច កត្វា ចិបស្សតំ ចឌ្ឍេត្វា អតាគាមិមគ្គេត សមុគ្ឃាតេតិ៉ សោ អតាគាមិមគ្គេត បហីតោបិ តថា ចិក្ខម្ភិតត្តាច បឋមជ្ឈាតេ តាត្ថសេតិ ភាយ៉ តេតាហ – "ត តត្ថ ទាគាត្ថសយោ អត្ថសេតី"តិ៉ តដាយតតត្តិ តំ អាយតតំ, បទមស្សាសការោត បតិដ្ឋាតភូតំ អទហត្តត្តិ អត្ថោ៉ ខ្ពុតិ អត្តត្តរេសុតិ ឯចំ អត្តត្តរា ចិមោក្ខាតិ លទ្ធតាមេ អទហត្តេ៉ បិហំ ដ្ឋបដ្ឋាបយតោតិ បត្ថំ បដ្ឋបេតត្តស្ស៉ ដ្ឋប្បជ្ជតិ បិហាបច្ចយា ទោមតស្សត្តិ បត្ថតាយ បដ្ឋបតមូលកំ ទោមតស្សំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៉ តំ បតេតំ ត បត្ថតាយ បដ្ឋបតមូលកំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ, បត្តេត្វា អលកត្តស្ស បត អលិភមូលកំ ដ្ឋប្បជ្ជយាតំ, "ដ្ឋប្បជ្ជតិ បិហាបច្ចយា"តិ ទុត្តំ៉ តត្ថ កិញ្ចាបិ ទោមតស្សំ ភាយ ឯកន្តេត អកុសលំ, ខ្ពុតំ បត សេចិតព្ពំ ទោមតស្សំ ចដ្ឋតីតិ ចតត្តិ៉ យោគិតោ ហិ តេយាសិកំ ឈយាសិកំ ចា តចយាសិកំ ចា បដិបតំ កណ្ហត្តិ៉ តេសុ យោ តំ តំ បដិបតំ កហេត្វា អត្តោកាលបរិច្ឆេតេយេច អទហត្តំ បាបុណិស្សាមីតិ ឃដេត្តោ ចាយមត្តោ ត សក្កោតិ យថាបរិច្ឆិន្តកាលេត បាបុណិតុំ, តស្ស ពលចទោមតស្សំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ, អាឡូឡុត្តិគាចាសិមហាផុស្សទេចត្ថេរស្ស ចិយ អស្សុធារា

បចត្តត្ថិ៉ ឆេទេរា កិរ ឲក្កតចឹសតិចស្សាតិ កាតបន្ថាកាតចត្តំ ប្ញុទេរសិ៉ តស្ស, “ព្ពលប្តិ ចារេរ អេរហត្តំ កហិប្បាយិ, ព្ពលប្តិ ចារេរ ចិស្ទុិ្ឋបចារលំា បចារេរស្សាយី”តិ យាតសំ ពត្ថិ្តា សយលាឆយុំ កេទរាត្តរស្សច ឲក្កតចឹសតិចស្សាតិ អតិក្កន្តាតិ៉ បចារលាឌិចេស អាកេត ឆេទស្ស អស្ស្ញុបិរេតត យុត្តឌិចេសា តាយ តារេហាសិ៉ ចឹសតិរេយ បត ចេស្ស អេរហត្តំ បិហ្យហិ៉

បឌិលំរេតត បឌហតីតិ ឲត្ត ឌោយតស្សតេច បឌិលំ បឌហតិ៉ ត ហិ បឌិឈរេតច បឌិឈប្បហាតំ, ឌោយតស្សត ចា ឌោយតស្សប្បហាតំ តាយ អត្ថិ៉ អឃំ បត កិក្ខុ រេតយាសិកាឌីស្ញុ អញ្ញាតទំ បឌិបឌំ កេហត្វា ព្ពតិ បឌិសត្ថិក្កូតិ – “បស្ស កិក្ខុ, កិ តុឃំប្តាសិលេត ហឹតដ្ឋាតំ អត្ថិ, ្តុដាហុ ចឹទិរេយត, ្តុដាហុ បញ្ញាឃ, តត្វ តេ សឹលំ ស្ញុបរិស្ទុិ្ឋ ចឹទិឃំ ស្ញុបក្កហិតំ បញ្ញា ស្ញុរា ហុត្វា ចហតី”តិ៉ រេសា ឲចំ បឌិសត្ថិក្កូត្វា, “ត ដាតិ បុត ព្ពលស្ស ឌោយតស្សស្ស ្តុប្បជ្ជិតុំ ដស្សាយី”តិ ចិទិឃំ ដព្ហំ កត្វា អេត្ថារេតយាេស ចា អេត្ថាលំយាេស ចា អេត្ថាតចយាេស ចា អតាកាយិយេក្កុត តំ សយុក្ឃុរេតតិ៉ ព្ពលិតា បទិឃារេយត បឌិឈរេតច បឌិលំ, ឌោយតស្សតេច ឌោយតស្ស បឌហតិ តាយ៉

ត តត្វ បឌិឈាតុសេយា អតុសេតីតិ តត្វ ឲចទ្វុរេប ឌោយតស្ស បឌិឈាតុសេយា តាតុសេតិ៉ ត តំ អាទេប្ត ្តុប្បជ្ជតិ, បហឹតោច តត្វ បឌិឈាតុសេយាតិ អេត្ថ៉ អចិជ្ជ រេតត បឌហតីតិ ព្ពឆ កិក្ខុ អចិជ្ជាតុសយំ ចិក្ខុហ្ខត្វា ចតុត្ថជ្ឈាតំ សយាបជ្ជតិ, ឈាតចិក្ខុប្តិតំ អចិជ្ជាតុសយំ តចា ចិក្ខុប្តិតេយេច កត្វា ចិបស្សតំ ចេឌ្ឍុត្វា អេរហត្តយេក្កុត សយុក្ឃុរេតតិ៉ រេសា អេរហត្តយេក្កុត បហឹតោបិ តចា ចិក្ខុប្តិតត្តាច ចតុត្ថជ្ឈាតេត តាតុសេតិ តាយ៉ តេតាហ – “ត តត្វ អចិជ្ជាតុសេយា អតុសេតី”តិ៉

៤៩៩៉ ព្ពដាតិ បឌិកាកប្បុន្ថិ ប្បុន្ថរេត្តា ស្ញុតាឃ បតារេជ្ជតិអាឌិយាហ៉ តស្ស ចិស្សជ្ជរេត ឃក្វា ស្ញុតស្ស ដក្កំ, ដក្កស្ស ច ស្ញុលំ បត្ថឹតំ, តស្ញុា ក្ខិស្ញុ ទេចតាស្ញុ ចិសកាកបឌិកាេកា កាមិរេតា៉ ្តុបក្កា បត អត្ថការា អចិក្ខុតា ដុក្ខិបតា, អចិជ្ជាបិ តាឌិសាចាតិ រេតាតេត្វ សកាកបឌិកាេកា កាមិរេតា៉ ឃត្តេកាស្ញុ បត ដាតេស្ញុ អចិជ្ជា តយំ កេទរាតិ, តត្តេកាស្ញុ ចិជ្ជា តយំ ចិរេតាដេតីតិ ចិសកាកបឌិកាេកា កាមិរេតា៉ អចិជ្ជាឃ រេតា, អាចុសោតិ ឲត្វ ្តុទេការេបរេត ឆយុា អតាសចា លោកុត្តរាតិ សកាកបឌិកាេកាច កាមិរេតា៉ ចិយុត្តិឃា រេតា, អាចុសោតិ ឲត្វ អតាសចេដ្ឋត លោកុត្តរេដ្ឋត អញ្ញាកាតេដ្ឋត ច សកាកបឌិកាេកាច កាមិរេតា៉ អច្ចុឃាសីតិ ឲត្វ បញ្ញាអតិក្កុប្តិត្វា កេតាសីតិ អេត្វ៉ តាសក្ខុ បញ្ញាតំ បរិឃត្ថុ កេហតុត្ថុ បញ្ញាតំ បរិច្ឆេឌបយាលំ កេហតុំ តាសក្ខុ, អប្បឌិកាកឆយុស្ស បឌិកាកំ ប្បុន្ថិ៉ តិត្ថាតំ តារេយតំ អប្បឌិកាកំ , ត សក្កា តិលំ ចា បឺតកំ ចាតិ រោតតិ ឆេយុត សន្ថិ បឌិកាកំ កត្វា ដស្សេតុំ៉ តន្សា តុំ ព្ពលិតា អឌិប្បារេយត ប្បុន្ថសីតិ អេត្វ៉

ឲត្វាចតា ចាឃំ ្តុបិសេកា ឃចា តាយ សត្តេយ ឈេទ សលិកកត្តំ លកិត្វា កេតា កិក្ខុ សត្ត ឈេទាតិ អតិក្កុ អដ្ឋយស្ស ក្ខារេទ ឌិរេតា សត្តាតិបិ សត្ត រោហាតិ ចិទេដ្ឋច ត អញ្ញាសិ, ឲចេយេចំ អប្បឌិកាកឆយុស្ស បឌិកាកំ ប្បុន្ថរេត្តា សត្តាស្ញុបិ សត្តស្ញុ សប្បឌិកាកប្បុន្ថាស្ញុ ចិទេដ្ឋច រោហាតីតិ ចេឌិតេព្វា៉ តិត្ថាតេតាកឆត្តិ តិត្ថាតត្ថុត្តទំ តិត្ថាតំ អតុបចិដ្ឋំ៉ តិត្ថាតបទាឃតត្តិ តិត្ថាតំ បទំ អឃតយស្ស បរា កតិ, ត តរេតា បទំ កន្ថតីតិ អេត្វ៉ តិត្ថាតំ បរិរេយាសាតំ អចសាតំ អស្សាតិ តិត្ថាតបរិរេយាសាតំ៉

៣៩ល៍៉ បណ្ឌិតាតិ បណ្ឌិច្ចេន នយន្នាគតា, ឆាតុកុនលា អាយតតកុនលា បដិច្ចនមុប្បាទកុនលា ឋាតាដ្ឋាតកុនលាតិ អត្ថោ៉ យហាបញ្ញាតិ យហន្តេ អត្ថេ យហន្តេ ឆម្មេ យហន្តា តិរុត្តិយោ យហន្តាតិ បដិភាតាតិ បរិគ្គណ្ហតនយត្ថាយ បញ្ញាយ នយន្នាគតា៉ យថា តំ ឆម្មដ្ឋាយាតិ យថា ឆម្មដ្ឋាយ កិច្ចកិរិយា ភវេយ្យ, អហម្បិ តំ ទុចនេមធំ ភវេយ្យន្តិ៉ ទុត្តាចតា ច បត អយំ នុត្តន្តោ ខិតកាសិតោ តាម ជាតោ, ត នាចកកាសិតោ៉ យថា ហិ រាជយុត្តេហិ លិខិតំ បណ្ណំ យាច រាជមុទ្ទិកាយ ត លញ្ឆិតំ ហោតិ, ត តាច រាជបណ្ណន្តិ នង្ខ្យំ គច្ឆតិ; លញ្ឆិតមត្តំ បត រាជបណ្ណំ តាម ហោតិ, ឯវំ, “អហម្បិ តំ ទុចនេមធ ភវេយ្យ”ន្តិ ឥមាយ ខិតចចតមុទ្ទិកាយ លញ្ឆិតត្តា អយំ នុត្តន្តោ អាហច្ចចចតេត ខិតកាសិតោ តាម ជាតោ៉ នេនំ នព្ពត្ថ ឧត្តាតត្ថមេវាតិ៉

បបញ្ចនូទតិយា បរមត្ថជោតិកាយ ខុទ្ទកដ្ឋកថាយ

នុត្តតិបាតដ្ឋកថាយ តិដ្ឋិតា៉

៣៍ នុត្តតិបាតវណ្ណតា

៣៩ប៉៉ ទុតិយេ នុត្តន្តេ នុត្តតិបាតវណ្ណតា៉ តត្ថ ឆម្មនយាតាតិតិ ធម្មោតិ ករិតករហណាតិ៉ បន្តុប្បន្តនុខន្តិ បន្តុប្បន្តេ នុខំ, អាយុហតក្ខណេ នុខំ នុករំ នុខេតា នក្កា ឦខេតុំ៉ អាយតិំ ទុក្ខវិបាកន្តិ អតាគតេ វិបាកកាលេ ទុក្ខវិបាកំ៉ ឥមិតា ឧបាយេត នព្ពបទេនុ អត្ថោ វេទិតព្ពោ៉

៣៩ដ៍៉ តត្ថ កាមេនុ ទោនោតិ វត្ថុកាមេនុបិ កិលេនកាមេនុបិ ទោនោ តត្ថិ៉ បាតព្យំ អាបជ្ជន្តីតិ តេ វត្ថុកាមេនុ កិលេនកាមេត បាតព្យំ បិវិតព្ពំ, យថារុចិ បរិភុញ្ជិតព្ពំ អាបជ្ជន្តីតិ អត្ថោ៉ មោឡិពទ្ធាហីតិ មោឡិំ កត្វា ពទ្ធកេនាហិ៉ បរិព្ពាជិកាហីតិ តាបនបរិព្ពាជិកាហិ៉ ទុចយាហំនូតិ ទុចំ ចតន្តិ៉ បរិព្ពាជ្ជ បញ្ញាវេតីតិ បហាតំ នមតិក្កមំ បញ្ញាបេតិ៉ មាលុចាវិបដិកាតិ ឌីឃនណ្ឋាតំ មាលុចាបត្តំ៉ ផលេយ្យាតិ អាតបេត នុស្សិត្វា ភិជ្ជេយ្យ៉ នាលមូលេតិ នាលរុក្ខស្ស នមីបេ៉ នត្តាបំ អាបជ្ជេយ្យាតិ កស្មា អាបជ្ជតិ? កចតវិភាវនកយា៉ រុក្ខមូលេ បតិតមាលុចាពីជតោ ហិ លតា ឧប្បជ្ជិត្វា រុក្ខំ អភិរុហតិ៉ នា មហាបត្តា ចេច ហោតិ ពាហុបត្តា ច, កោវិឡារបត្តនទិនេហិ បត្តេហិ នយន្នាគតា៉ អថ តំ រុក្ខំ មូលតោ បដ្ឋាយ ចិតត្ថមាភា នព្ពវិដបាតិ នញ្ឆាទេត្វា មហន្តំ ភារំ ជតេត្វា តិដ្ឋតិ៉ នា ចាតេ ចា ចាយន្តេ ទេវេ ចា ចស្សន្តេ ឱឈតំ ជតេត្វា តស្ស រុក្ខស្ស នព្ពនាខាបនាខំ កញ្ជតិ, ភូមិយំ តិបាតេតិ៉ តតោ តស្មិំ រុក្ខេ បតិដ្ឋិតវិមាតំ ភិជ្ជតិ តស្សតិ៉ ឥតិ នា កចតវិភាវនកយា នត្តាបំ អាបជ្ជតិ៉

អារាមទេចតាតិ តត្ថ តត្ថ បុប្ផារាមផលារាមេនុ អធិវត្ថា ទេចតា៉ ចតទេចតាតិ អត្តចតនុកចតាទីនុ ចតេនុ អធិវត្ថា ទេចតា៉ រុក្ខទេចតាតិ អភិលក្ខិតេនុ តញ្ចុទុរុបុចិមត្ថាទីនុ រុក្ខេនុ អធិវត្ថា ទេចតា៉ ឱនធិតិណចតប្បតីនូតិ ហរីតកីអាមលកីអាទីនុ ឱនធីនុ

តាលភាញ្ញុកេរាខីស្ស តិខេលាស្ស ចភខេដ្ឋខេកាស្ស ច ចភប្បតិរូខេក្ខស្ស អធិចត្តា ខេចចតា៊ ចភកម្មិកាតិ ចខេភ

កាសភលិយាភធារុអាហរលាខេការក្លាខីស្ស ខេកាភចិខេចច កខេម្ពុភ ចា ចិចរកាយភុស្សា៊ ឋ្ពត្តរឃ្យុត្តិ លាខេឃ្យ៊ ចិលម្ពិតិតិ ចារខេតភ

បហតបហតដ្ឋារខេភស្ស ខេកាញ្ញុត្តំ កខេរាត្តិ ចិឃ ចិលម្ពត្តិ៊ ឃុខេលា ព្ហមិស្សាតិ ឧចរូបិឃ យាលុចាលតាឃ ឃម្យាខេស្សាបិ ឃុខេលា, ធស្សភម្បិ ឃុលំ៊

អយំ ខេយ ធារកាតំ អាបិតយណ្ណុលំ កថិស្សតិ, កិញ្ញអាក្សុបិ កថិស្សតិ, ក្សតិឃំ ខេយ ចិយាតំ បដិលទ្ធត្តិ លតាឃ ធស្សខេភបិ ឃម្យាខេស្សាបិ

ខេឃាយភស្សុខាតា ឧចយាហ៊

ចិដភិ កខេរឃ្យាតិ ឃាលាតំ ឋ្ពបរិ លត្តាកាខេរភ តិខេដ្ឋឃ្យ៊ ឆ្ពឈតំ ដខេភឃ្យាតិ ខេហដ្ឋា ឈតំ ដខេភឃ្យ៊ ឋ្ពបរិ អារុឃ្យាឃកលំ រុក្ខ

បលិខេចធេត្វា បុភ ខេហដ្ឋា កស្សុយាភា ក្សុមិ កលោឃ្យាតិ អខេត្វា៊ បធាខេលឃ្យាតិ ឧចំ ឆ្ពឈតំ កត្វា បុភ តខេតា បដ្ឋាឃ ឃាច ម្ពលិ

ឆ្ពតិណ្ណុឃាលាហិ អភិរុហយាភា ឃត្តុឃាលា បលិខេចធេត្តិ យត្វាក់ បត្វា ខេតខេភច តិឃាខេយភ បុភ ឆ្ពខេរាហិត្វា ច អភិរុហិត្វា ច ឃកលរុក្ខ

ឃំឃិត្តិត្វា អឌ្គោត្វត្តិ ឃត្តុឃាលា ខេហដ្ឋា កត្វា ឃឃំ ឋ្ពបរិ ធត្វា ចារខេត ចា ចាឃខេត្ត ខេចខេច ចា ចស្សខេត្ត បធាខេលឃ្យ៊ កិខេត្តឃ្យាតិ

អខេត្វា៊ លាលុយត្តខេយច តិខេដ្ឋឃ្យ, តត្វ ឃំ ឃាលដ្ឋកចិយាតំ ខេហាតិ, តំ ឃាលាស្ស កិឌ្ឍយាភាស្ស តត្វ តខេត្វច កិឌ្ឍិត្វា ឃត្តុឃាលាស្ស កិត្តាស្ស ឃត្តុ

កិឌ្ឍតិ៊ រុក្ខដ្ឋកចិយាតំ បភ ឃាច រុក្ខស្ស ម្ពលយត្វម្បិ តិដ្ឋតិ, តាច ភ ភស្សតិ៊ ព្ហធំ បភ ចិយាតំ ឃាលដ្ឋក់, តស្មា ឃត្តុឃាលាស្ស ឃំកិឌ្ឍយាភាស្ស

កិឌ្ឍិត្វ៊ ខេចចតា បុត្តខេក កខេហត្វា លាលុខេក ធិតា បរិខេចចិតុំ អារទ្ធ៊

៥៤៦. តិត្ថារាកខាតិខេកាតិ ពហលរាកឃភារខេចា៊ រាកធំ ក្សុក្ខ ខេធាយភស្សំ បដិឃំខេចខេធតិតិ តិត្ថារាកខាតិកត្វា ជិខេដ្ឋ ជិខេដ្ឋ អារម្ពុខេណ តិមិត្តំ

កណ្ហាតិ៊ អឆស្ស អាចរិយុបដ្ឋាឃា ធណ្ឌុកម្ពុ អាលាខេរបត្តិ៊ ខេឃា អភិក្ខលំ ធណ្ឌុកម្ពុ កខេរាខេត្តា ក្សុក្ខ ខេធាយភស្សំ បដិឃំខេចខេធតិ, ភខេត្វច

ចិតិក្ខយំ កខេរាតិ៊ តិត្ថខេធាឃខាតិខេកាតិ អប្បមត្តិខេកាខេភច ក្សុប្បតិ, ធហរឃាយខេលាខេរហិ ឃត្តិ ហត្វបរាយាឃាជីតិ កខេរាខេត្តាច កខេចតិ៊

ខេឃាបិ ធណ្ឌុកម្ពុបច្ចុយា ក្សុក្ខ ខេធាយភស្សំ បដិឃំខេចខេធតិ៊ ខេយាហខាតិខេកា បភ ព្ហធ កតំ ចា កតខេតា អកតំ ចា អកតខេតា ភ ឃល្លរខេក្ខតិ,

តាតិ តាតិ កិច្ចាតិ ចិរាខេធតិ៊ ខេឃាបិ ធណ្ឌុកម្ពុបច្ចុយា ក្សុក្ខ ខេធាយភស្សំ បដិឃំខេចខេធតិ៊

៥៤៧. ភ តិត្ថារាកាខីខាតិខេកាតិអាខីតិ ក្សត្វបដិបក្ខខេឃភ ខេចឌិតត្ថាតិ៊ កស្មា បខេភត្វ ខេកាចិ តិត្ថារាកាខីខាតិខេកា ខេហាតិ, ខេកាចិ ភ

តិត្ថារាកាខីខាតិខេកា? កម្ពុតិឃាខេយភ៊ ឃស្ស ហិ កម្ពាឃ្យុហភក្ខលោ ខេលិខេកា ពលចា ខេហាតិ, អខេលិខេកា យខេត្កា, អខេធាឃាខេយាហា

ពលចខេត្តា, ខេធាឃខេយាហា យត្កា, តស្ស យខេត្កា អខេលិខេកា ខេលិភំ បរិឃាធាតុំ ភ ឃខេក្កាតិ, អខេធាឃាខេយាហា បភ ពលចខេត្តា ខេធាឃខេយាខេហ

បរិឃាធាតុំ ឃខេក្កាត្តិ៊ តស្មា ខេឃា ខេតភ កខេម្ពុភ ជិត្តបដិឃត្តិចខេឃភ តិត្ថខេត្វា លុខេទ្ធា ខេហាតិ, ឃ្យុលឃីខេលា អខេក្កាធខេភា បញ្ញាចា

ចជិរូបយពាខេលា៊

ឃស្ស បភ កម្ពាឃ្យុហភក្ខលោ ខេលិកខេធាឃា ពលចខេត្តា ខេហាត្តិ, អខេលិកាខេធាឃា យត្កា, អខេយាខេហា ពលចា, ខេយាខេហា យខេត្កា, ខេឃា

បុរិមភខេឃខេភច លុខេទ្ធា ខេចច ខេហាតិ ក្សុខេដ្ឋា ច, បញ្ញាចា បភ ខេហាតិ ចជិរូបយពាខេលា ធត្វាកឃខេត្វខេរា ចិឃ៊

យស្ស បន កម្មាយូហនក្ខណេ លោភាទោសាមោហា ពលវន្តោ ហោន្តិ, ឥតរេ មន្ទា, សោ បុរិមនយេនេវ លុទ្ធោ ចេវ ហោតិ ទន្ធោ ច, សុខសីលកោ បន ហោតិ អក្កោធនោ។

តថា យស្ស កម្មាយូហនក្ខណេ តយោបិ លោភទោសមោហា ពលវន្តោ ហោន្តិ, អលោភាទយោ មន្ទា, សោ បុរិមនយេនេវ លុទ្ធោ ចេវ ហោតិ ទុដ្ឋោ ច មូឡ្ហោ ច។

យស្ស បន កម្មាយូហនក្ខណេ អលោភទោសមោហា ពលវន្តោ ហោន្តិ, ឥតរេ មន្ទា, សោ បុរិមនយេនេវ អប្បកិលេសោ ហោតិ, ទិព្ពារម្មណម្បិ ទិស្វា និច្ចលោ, ទុដ្ឋោ បន ហោតិ ទន្ធបញ្ញោ ច។

យស្ស បន កម្មាយូហនក្ខណេ អលោភាទោសាមោហា ពលវន្តោ ហោន្តិ, ឥតរេ មន្ទា, សោ បុរិមនយេនេវ អលុទ្ធោ ចេវ ហោតិ សុខសីលកោ ច, មូឡ្ហោ បន ហោតិ។

តថា យស្ស កម្មាយូហនក្ខណេ អលោភទោសាមោហា ពលវន្តោ ហោន្តិ, ឥតរេ មន្ទា, សោ បុរិមនយេនេវ អលុទ្ធោ ចេវ ហោតិ បញ្ញវា ច, ទុដ្ឋោ បន ហោតិ កោធនោ។

យស្ស បន កម្មាយូហនក្ខណេ តយោបិ អលោភាទយោ ពលវន្តោ ហោន្តិ, លោភាទយោ មន្ទា, សោ មហាសង្ឃរក្ខិតត្ថេរោ វិយ អលុទ្ធោ អទុដ្ឋោ បញ្ញវា ច ហោតិ។

សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

ចូឡធម្មសមាទានសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៦. មហាធម្មសមាទានសុត្តវណ្ណនា

៤៦៩. ឯវំ មេ សុតន្តិ មហាធម្មសមាទានសុត្តំ។ តត្ថ ឯវំកាមាតិ ឯវំឥច្ឆា។ ឯវំឆន្ទាតិ ឯវំអជ្ឈាសយា។ ឯវំអធិប្បាយាតិ ឯវំលទ្ធិកា។ តត្រាតិ តស្មិំ អនិដ្ឋវឌ្ឍនេ ចេវ ឥដ្ឋបរិហានេ ច។ ភគវំមូលកាតិ ភគវា មូលំ ឯតេសន្តិ ភគវំមូលកា។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – ឥមេ, ភន្តេ, អម្ហាកំ ធម្មា បុព្ពេ កស្សបសម្មាសម្ពុទ្ធេន ឧប្បាទិតា, តស្មិំ បរិនិព្ពុតេ ឯកំ ពុទ្ធន្តរំ អញ្ញោ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឥមេ ធម្មេ

ຊຸປຸປາເທຕຸວາ ສຍເຕຸວາ ກາຍ ກາເຫາສີ, ກກຈຕາ ປຕ ເຕາ ຖາເຍ ຜຍູາ ຊຸປຸປາທີຕາ໌ ກກຈຕຸຕີຍາຕິສຸສາຍ ຍທໍ ຖາເຍ ຜເຍູ ອານາກາຍ

ປຕິວິຍຸຍາຍາຕີ ໑ຈົ ກກຈົຍຸລກາ ເຕາ, ກເຕຸຕ, ຜຍູາຕິ໌ ກກຈົເຕຕຸຕິກາຕິ ກກຈາ ທິ ຜຍູາຕໍ ເຕຕາ ຈິເຕຕາ ອຕຸເຕຕາຕິ໌ ຍທາສກາຈເຕາ

ປິຕີເຍກຸກ ປິຕີເຍກຸກ ກາຍໍ ກເທຕຸວາ ຄສຸສິຕາ ຜຍູາ ກກຈົເຕຕຸຕິກາ ກາຍ ເທາຕຸຕິ໌ ກກຈົປຕີສຣນາຕິ ຈຕຸກຸຍກາ ຜຍູາ ສຕຸຕຍຸຕຸຕຍຸຍາດສຸສ

ອາປາເຖ ອາກຈຸຈຍາກາ ກກຈຕິ ປຕີສຣຕຸຕິ ກາຍາຕິ ກກຈົປຕີສຣນາ໌ ປຕີສຣຕຸຕີຕິ ຂຸສຣຕຸຕິ ສເຍາສຣຕຸຕິ໌ ອປິຈ ຍທາເຕາໍສີຍເລຸວ ກິສີກຸສຸສ

ກກຈເຕາ ປຕີເຈຜຈເຍກ ຜເຍສຸສາ ອາກຈຸຈຕິ, ອທໍ ກກຈາ ກິກຸກເຍາຕິ? ຕຸວໍ ຍຸສກເຍຸກ ຜເຍສຸສາ ກາຍ໌ ເຈຄກາ, ສຍຸຍາ, ສຍຸຍາ, ວິຍຸຍາຍໍ

ອາກຈຸຈຕິ໌ ອທໍ ກກຈາ ກິກຸກຍຕຸຕິ? ຕຸວໍ ວິນາກກເຍຸກ ວິຍຸຍາຍໍ ກາຍາຕິ ໑ຈົ ຈຕຸກຸຍກຜຍູາຕໍ ຍທາສກາຈເຕາ ປິຕີເຍກຸກ ປິຕີເຍກຸກ ກາຍໍ

ກຍຸຍຸຕຸກາ ກກຈາ ຜເຍູ ປຕີສຣຕີຕິປິ ກກຈົປຕີສຣນາ໌ ກກຈຕຸເຕຸຍາຈ ປຕີກາຕຸວາຕິ ກກຈເຕາເຍຈ ໑ຕສຸສ ກາສິຕສຸສ ອເຕຸວາ ຊຸປຸຕາຕຸ,

ຕຸເຍຍຸຍຍຈ ເຕາ ກເຈຕຸວາ ເຄທາຕິ ອເຕຸວາ໌

໓໔໓. ເສຈິຕເຍຸຕິ ກິສຸສຍິຕເຍຸ໌ ກວິຕເຍຸຕິ ຊຸປກຕຸເຍຸ໌ ຍທາ ຕໍ ອຈິຕຸສຸເກາຕິ ຍທາ ອຈິຄຸເກາ ທາລສຸສ ອຕຸສຸຈຸຍຸຍຕສຸສ໌ ຍທາ ຕໍ

ຈິຕຸສຸເກາຕິ ຍທາ ຈິຄຸເກາ ເຍຜາຈິເກາ ປຸກຸລິຕສຸສ໌

໓໔໔. ອຕຸວໍ, ກິກຸລເຈ, ຜຍູສຍາຄາກຕຸຕິ ປຸຣິຍສຸເຕຸວ ຊຸປຸຕີປິຕີອາກາເຣກ ຍາຕິກາ ຜປິຕາ , ຖາຜ ປກ ຍທາຜຍູເຣສເກຈ ສເຕຸວາ ຍາຕິກໍ

ຜເປສີ໌ ຕຕຸວ ຜຍູສຍາຄາກຕຸຕິ ປິລາຕິປິຕາຂີຕໍ ຜຍູາຕໍ ກທລໍ໌

໓໔໕. ອຈິຍຸຍາເກຕາຕິ ອຈິຍຸຍາຍ ສຍກຸກາເກຕາ໌

໓໔໔. ຈິຍຸຍາເກຕາຕິ ຈິຍຸຍາຍ ສຍກຸກາເກຕາ ປຍຸຍາຈາ໌

໓໔໖. ສທາປິ ຄຸເກຸຍກາຕິ ໑ຈຸວ ຍິຊຸຊາຈາເຣາ ອກິຍຸຍາ ຍິຊຸຊາຂີຊີຕິ ຖາເຍ ຕາຈ ຕເຍາ ປຸຍຸຍເຈຕກາຍ ຈ ອປເຣເຈຕກາຍ ຈາຕິ ຂີວຸຕໍ ເຈຕກາຕໍ

ຈເສກ ຄຸຍຸລເຈຄກາ ເທາຕຸຕິ໌ ສຕຸຕີຊາປກເຈຕກາ ປກ ສຸຣສຍຸຍຸຍຸຕຸຕາ ຈາ ຊຸເປກຸລສຍຸຍຸຍຸຕຸຕາ ຈາ ເທາຕິ໌ ເສສາ ປິລາຕິປິຕາຜເຍາ ສຕຸຕ

ຕິສຸສກຸຍິ ເຈຕກາຕໍ ຈເສກ ຄຸຍຸລເຈຄກາ ເທາຕຸຕິ໌ ຖາຂໍ ສກຸລາຍ ຈຸຕຸຕ – "ສທາປິ ຄຸເກຸຍກ ສທາປິ ເກາຍກສຸສກາ"ຕິ໌ ເກາຍກສຸສເຍຈ ເຈຕຸວ

ຄຸຍຸລຕຸຕິ ເຈຂີຕເຍຸ໌ ປຣິເຍຊີ ຈາ ອາປຍຸຍຕຸສຸສ ປຸຍຸຍກາກປຣກາເກສຸ ກາຍິກໍ ຄຸຍຸລຍິ ຈຊຸຕິເຍຈ໌

໓໔໗. ສທາປິສຸເລກາຕິ ໑ຈຸວ ປິລາຕິປິເຕາ ຈຣຸສຈາຈາ ຍຸຍາປິເຄາຕິ ຖາເຍ ຕາຈ ຕເຍາ ປຸຍຸຍເຈຕກາຍ ຈ ອປເຣເຈຕກາຍ ຈາຕິ ຂີວຸຕໍ

ເຈຕກາຕໍ ຈເສກ ສຸລເຈຄກາ ເທາຕຸຕິ໌ ສຕຸຕີຊາປກເຈຕກາ ປກ ຄຸຍຸລສຍຸຍຸຍຸຕຸຕາຈ ເທາຕິ໌ ເສສາ ສຕຸຕ ຕິສຸສກຸຍິ ເຈຕກາຕໍ ຈເສກ

ສຸລເຈຄກາ ເທາຕຸຕິເຍຈ໌ ສທາປິ ເສາຍກສຸສກາຕິ ເສາຍກສຸສເຍຈ ເຈຕຸວ ສຸລຕຸຕິ ເຈຂີຕເຍຸ໌ ຖາຊຸເຍາຊຸຖາສຍຊຸເກາ ຈາ

ປຸຍຸຍກາກປຣກາເກສຸ ກາຍິກໍ ສຸລຍິ ຈຊຸຕິເຍຈ໌

៩៦០។ តតិយធម្មសមាទានេ ឥធេកច្ចោ មច្ឆពន្ធោ វា ហោតិ, មាគវិកោ វា, បាណាតិបាតមេវ និស្សាយ ជីវិកំ កប្បេតិ។ តស្ស គរុដ្ឋានិយោ ភិក្ខុ អកាមកស្សេវ បាណាតិបាតេ អាទីនវំ, បាណាតិបាតវិរតិយា ច អានិសំសំ កថេត្វា និក្ខាបេតុំ ទេតិ។ សោ គណ្ហន្តោបិ ទុក្ខិតោ ទោមនស្សិតោវ ហុត្វា គណ្ហាតិ។ អបរភាគេ កតិបាហំ វីតិនាមេត្វា រក្ខិតុំ អសក្កោន្តោបិ ទុក្ខិតោវ ហោតិ, តស្ស បុព្ពាបរចេតនា ទុក្ខសហគតាវ ហោន្តិ។ សន្និដ្ឋាបកចេតនា បន សុខសហគតា វា ឧបេក្ខាសហគតា វាតិ ឯវំ សព្ពត្ថ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។ ឥតិ បុព្ពភាគបរភាគចេតនាវ សន្ធាយ ឥទំ វុត្តំ – “សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេនា”តិ។ ទោមនស្សមេវ ចេត្ថ ទុក្ខន្តិ វេទិតព្ពំ។

៩៦១។ ចតុត្ថធម្មសមាទានេ ឯតេសុបិ បទេសុ តិស្សាបិ បុព្ពភាគបរភាគសន្និដ្ឋាបកចេតនា សុខសម្បយុត្តា ហោន្តិយេវ, តំ សន្ធាយ ឥទំ វុត្តំ – “សហាបិ សុខេន សហាបិ សោមនស្សេនា”តិ។ សោមនស្សមេវ ចេត្ថ សុខន្តិ វេទិតព្ពំ។

៩៦២។ តិត្តកាលាពូតិ តិត្តករសអលាពុ។ វិសេន សំសដ្ឋោតិ ហលាហលវិសេន សំយុត្តោ មិស្សិតោ លុឡិតោ។ នច្ឆាទេស្សតីតិ ន រុច្ចិស្សតិ ន តុដ្ឋិំ ករិស្សតិ។ និគច្ឆិសីតិ គមិស្សសិ។ អប្បដិសង្ខាយ បិវេយ្យាតិ តំ អប្បច្ចវេក្ខិត្វា បិវេយ្យ។

៩៦៣។ អាបានីយកំសោតិ អាបានីយស្ស មធុរបានកស្ស ភរិតកំសោ។ វណ្ណសម្បន្នោតិ បានកវណ្ណាទីហិ សម្បន្នវណ្ណោ, កំសេ បក្ខិត្តបានកេនេវ បានកកំសោបិ ឯវំ វុត្តោ។ ឆាទេស្សតីតិ តញ្ហិ ហលាហលវិសំ យត្ថ យត្ថ បក្ខិត្តំ ហោតិ, តស្ស តស្សេវ រសំ ទេតិ, តេន វុត្តំ “ឆាទេស្សតី”តិ។

៩៦៤។ បូតិមុត្តន្តិ មុត្តមេវ។ យថា ហិ មនុស្សកាយោ សុវណ្ណវណ្ណោ បូតិកាយោត្វេវ, តទហុជាតាបិ គឡោចិលតា បូតិលតាត្វេវ វុច្ចតិ, ឯវំ តង្ខណំ គហិតំ តរុណម្បិ មុត្តំ បូតិមុត្តមេវ។ នានាភេសជ្ជេហីតិ ហរីតកាមលកាទីហិ នានោសធេហិ។ សុខី អស្សាតិ អរោគោ សុវណ្ណវណ្ណោ សុខី ភវេយ្យ។

៩៦៥។ ទធិ ច មធុ ចាតិ សុបរិសុទ្ធំ ទធិ ច សុមធុរំ មធុ ច។ ឯកជ្ឈំ សំសដ្ឋន្តិ ឯកតោ កត្វា មិស្សិតំ អាលុឡិតំ។ តស្ស តន្តិ តស្ស តំ ចតុមធុរភេសជ្ជំ បិវតោ រុច្ចេយ្យ។ ឥទដ្ឋា យំ ភគន្ទរសំសដ្ឋំ លោហិតំ បក្ខន្ទតិ, ន តស្ស ភេសជ្ជំ, អាហារំ ឆឌ្ឌេត្វា មក្កុំ អចលដ្ឋំ ករោតិ។ យំ បន បិត្តសំសដ្ឋំ លោហិតំ, តស្សេតំ ភេសជ្ជំ សីតលកិរិយាយ បរិយត្តន្តិ។

៩៦៦។ វិទ្ធេតិ ឧព្ពិទ្ធេ, មេឃវិគមេន ទូរីភូតេតិ អត្ថោ។ វិគតវលាហកេតិ អបគតមេឃេ, ទេវេតិ អាកាសេ។ អាកាសគតំ តមគតន្តិ អាកាសគតំ តមំ។ បុថុសមណព្រាហ្មណបរប្បវាទេតិ បុថូនំ សមណព្រាហ្មណសង្ខាតានំ បរេសំ វាទេ។ អភិវិហច្ចាតិ អភិហន្ត្វា។ ភាសតេ ច តបតេ ច វិរោចតេ ចាតិ សរទកាលេ មជ្ឈន្តិកសមយេ អាទិច្ចោ ឱភាសំ មុញ្ចតិ តបតិ វិរោចតីតិ។

ᩍᨴᩴ ᨷᨶ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩮᩅᨲᩣᨶᩴ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᨷᩥᨿᩴ ᨾᨶᩣᨷᩴ᪨ ᨲᨲᩕᩥᨴᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩ – ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨴᩥᩈᩣᨿᩴ ᨠᩥᩁ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨽᩮᩣᨣᨩᨶᨷᨴᩮ ᨷᨠ᩠ᨠᩁᩅᩥᩉᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨲᩔ ᨽᩮᩣᨩᨶᩈᩣᩃᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᩈᨠ᩠ᨠᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᩋᨵᩥᩅᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨽᩣᨣᩮ ᩑᨠᩔ ᨴᩉᩁᩔ ᩈᩁᨽᨬ᩠ᨬᩮᨶ ᩍᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩒᩈᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨵᩩᨠᩣᩁᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ᪨ ᨴᩉᩁᩮᩣ ᨠᩮᩣ ᩑᩈᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩋᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᩋᨵᩥᩅᨲ᩠ᨳᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩮᩅᨲᩮ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩣᩈᩥ, ᨠᩥᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩮ, ᩏᨴᩣᩉᩩ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ? ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨲᩣᩅ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨿᩔ ᨠᩔᨧᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥᨿᩮᩅ, ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᨩᩮᨲᩅᨶᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨳᩥᨲᨴᩥᩅᩈᩮ ᨧ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨧ ᩑᨠᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩮᨶᩣᨷᩥ ᨶᩣᨶᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩦᨲᩥ᪨ ᩋᩔᩮᩣᩈᩥ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨴᩮᩅᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ ᨠᨳᩥᨲᨴᩥᩅᩈᩮᨲᩥ? ᩋᩣᨾ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ᪨ ᨠᨲ᩠ᨳ ᨮᩥᨲᩣ ᩋᩔᩮᩣᩈᩦᨲᩥ? ᨩᩮᨲᩅᨶᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨣᨲᩣᨾ᩠ᩉᩥ ᨾᩉᩮᩈᨠ᩠ᨡᩣᩈᩩ ᨷᨶ ᨴᩮᩅᨲᩣᩈᩩ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᩈᩩ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᩋᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨵᩮᩅ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩔᩮᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨮᩥᨲᩣᨿ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ? ᨲ᩠ᩅᩴ ᨷᨶ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩩᨱᩣᩈᩦᨲᩥ? ᩋᩣᨾ ᨴᩮᩅᨲᩮᨲᩥ᪨ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨠᨱ᩠ᨱᨷᩔᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨳᩥᨲᨠᩣᩃᩮ ᩅᩥᨿ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨷᨶ ᨴᩮᩅᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩁᩪᨷᩴ ᨷᩔᩈᩦᨲᩥ? ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨾᨾᩮᩅ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨲᩦᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩣ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨾᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᨷᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩮᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩩᨱᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᨲᩮᨲᩥ᪨ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨿᩥ᪨ ᨲᩴ ᨴᩥᩅᩈᩴ ᨠᩥᩁᩮᩈ ᨴᩮᩅᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩑᩅᨾᩥᨴᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩮᩅᨲᩣᨶᩴ ᨷᩥᨿᩴ ᨾᨶᩣᨷᩴ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨷᨷᨬ᩠ᨧᩈᩪᨴᨶᩥᨿᩣ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿ

ᨾᩉᩣᨵᨾ᩠ᨾᩈᨾᩣᨴᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

᪗᪨ ᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪘᪗᪨ ᩑᩅᩴ ᨾᩮ ᩈᩩᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩮᩣᨲᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩣ – ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩩ, “ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩣ ᩉᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᨾᨶᩩᩔᩣ ᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩣ”ᨲᩥ (ᩈᩴ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪑᪨᪑) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ “ᨿᨲᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᨵᩣᨲᩩᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᩣᨿᨲᨶᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨮᩣᨶᩣᨮᩣᨶᨠᩩᩈᩃᩮᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᩃᩴ ᩅᨧᨶᩣᨿᩣ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪑᪒᪔) ᩑᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨶ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩩᩅᩦᨾᩴᩈᨠᩮᩣ ᩋᨵᩥᨷ᩠ᨷᩮᨲᩮᩣ᪨ ᨧᩮᨲᩮᩣᨷᩁᩥᨿᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨧᩣᩁᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨷᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩴ᪨ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᨾᩣᨶᩮᨶᩣᨲᩥ ᩑᩈᨲᩣ ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᨲᩣ ᩏᨷᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᨲᩣ᪨ ᩍᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨱᩣᨿᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩥᨩᩣᨶᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ᪨

᪔᪘᪘᪨ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩ ᨲᨳᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩮᩈᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩍᨵ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᩪᨷᨶᩥᩔᨿᩴ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᨾᩉᩣ ᩉᩥ ᩑᩈ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᩪᨷᨶᩥᩔᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᩔ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ – ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩉᩥ ᩈᨾᨿᩮ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᩏᨷᨯ᩠ᨰᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩏᨷᨯ᩠ᨰᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶᩣᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣᨿ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩮᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨷᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ, – “ᩏᨷᨯ᩠ᨰᨾᩥᨴᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩔ, ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩈᩉᩣᨿᨲᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩈᨾ᩠ᨷᩅᨦ᩠ᨠᨲᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩣᩉ – “ᨾᩣ ᩉᩮᩅᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨾᩣ ᩉᩮᩅᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩈᨠᩃᨾᩮᩅᩥᨴᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ ᨿᨴᩥᨴᩴ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᨲᩣ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩈᩉᩣᨿᨲᩣ, ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩈᨾ᩠ᨷᩅᨦ᩠ᨠᨲᩣ᪨ ᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᨾᩥᨲ᩠ᨲᩔᩮᨲᩴ,

អាគត្ថ, ភិក្ខុតោ បាដិកង្ខំ កល្យាណសហាយស្ស កល្យាណសម្បចង្កស្ស, អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ យក្កំ ភាវេចស្សតិ, អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ យក្កំ ពាហុលីករិស្សតិ។ កឆញ្ចាគត្ថ, ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ...បេ... អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ យក្កំ ភាវេចតិ, អរិយំ អដ្ឋង្គិកំ យក្កំ ពាហុលីករោតិ។ ឰឆាគត្ថ, ភិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិំ ភាវេចតិ...បេ... សម្មាសមាធិំ ភាវេចតិ ចិវេចកតិស្សិតំ ឲុចំ ខោ, អាគត្ថ, ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ...បេ... ពាហុលីករោតិ, តទមិនាបេតំ, អាគត្ថ, បរិយាយេត វេទិតព្វំ។ យថា សកលមេវចិទំ ព្រហ្មចរិយំ យទិទំ កល្យាណមិត្តតា កល្យាណសហាយតា កល្យាណសម្បចង្កតា។ មមញ្ហិ អាគត្ថ, កល្យាណមិត្តំ អាកម្ម ជាតិធម្មា សត្តា ជាតិយា បរិមុច្ចត្តិ៍ ជរាធម្មា...បេ... សោកបរិទេចទុក្ខទោមនស្សុបាយាសធម្មា សត្តា សោកបរិទេចទុក្ខទោមនស្សុបាយាសេហិ បរិមុច្ចត្តី”តិ (សំ៑ និ៑ ៥៑២)។

ភិក្ខុតំ ឆាហិរជ្ឈសម្បត្តិំ កទេឆន្តោបិ អាហ – “ឆាហិរំ, ភិក្ខវេច, អជ្ជត្តិ ករិត្វា តាញ្ញំ ឲកង្គម្បិ សមតុបស្សាមិ, យំ ឲុចំ មហតោ អត្ថាយ សំចត្តតិ, យទយិទំ, ភិក្ខវេច, កល្យាណមិត្តតា។ កល្យាណមិត្តតា, ភិក្ខវេច, មហតោ អត្ថាយ សំចត្តតី”តិ (អ៑ និ៑ ១៑១១២)។ មហាទុគ្គស្ស កិលេសសល្លេខបដិបទំ កទេឆន្តោបិ, “បរេ បាបមិត្តា ភចិស្សត្តិ, មយមេត្ថ កល្យាណមិត្តា ភចិស្សាមាតិ សល្លេខោ ករណីយោ”តិ (ម៑ និ៑ ១៑៨២) អាហ។ មេឃិយត្ថេរស្ស ចិមុត្តិបរិបាចតិយធម្មេ កទេឆន្តោបិ, “អបរិបក្កាយ, មេឃិយ, ចេតោចិមុត្តិយា បញ្ច ធម្មា បរិបាកាយ សំចត្តត្តិ។ កតមេ បញ្ច? ឥធ, មេឃិយ, ភិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតី”តិ (ឧទា៑ ៣១) កល្យាណមិត្តុបតិស្សយមេច ចិវេសេសិ។ បិយបុត្តស្ស រាហុលត្ថេរស្ស អភិណ្ហោចាទំ ទេទត្តោបិ –

“មិត្តេ ភជស្សុ កល្យាណេ, បត្តំ សយតាសតំ;

ចិចិត្តំ អប្បតិគ្ឃោសំ, មត្តញ្ញូ ហោហិ ភោជតេ។

ចីចរេ បិណ្ឌបាតេ ច, បច្ចយេ សយតាសតេ;

ឲតេសុ តណ្ហំ មាកាសិ, មា លោកំ បុតរាកមី”តិ។ (សុ៑ និ៑ ៣៣០, ៣៣១) –

កល្យាណមិត្តុបតិស្សយមេច សត្ថុបធមំ កទេឆសិ។ ឲុចំ មហា ឲុស កល្យាណមិត្តុបតិស្សយោ តាម។ ឥធាបិ តំ ជចេស្សត្តោ ភកចា ធ្វីសុ ធម្មេសុ តឆាកតោ សមត្តសិតត្តោតិ ទេសតំ អារភិ។ បណ្ឌិតោ ភិក្ខុ ធ្វីសុ ធម្មេសុ តឆាកតំ ឲុសត្ស ករេចសត្សតិ អត្ថោ។ ឲុតេត ភកចា អយំ មហាជទេច្ចាតិ ចា, លក្ខណសម្បត្តោតិ ចា, អភិរូបេបិ ជស្សតីយោតិ ចា, អភិញ្ញាតោ អភិលក្ខិតោតិ ចា, ឥមំ តិស្សាយាហំ ចីចរាទយោ បច្ចយេ លភិស្សាមីតិ ចា, ឲុចំ ចិទេត្តត្វា មំ តិស្សាយ ចសតកិច្ចំ តត្ថិ។ យោ បត ឲុចំ សល្លក្ខេតិ, “បហោតិ មេ ឲុស សត្ថា ហុត្វា សត្ថុកិច្ចំ សារេធុ”ត្តិ, សោ មំ ភជត្ហុតិ សីហតាទំ តទតិ។ ញាត្តសីហតាទោ កិរ តាមេស សុត្តត្តោតិ។

ឥទាតិ តេ ធេ្វ ធម្មេ ជចេស្សត្តោ ចក្ខុសោតចិញ្ញាណេយ្យរូបតិ អាហ។ តត្ថ សត្ថុ កាមិកោ សមាធារោ ចិមំសកស្ស ចក្ខុចិញ្ញាណេយ្យា ធម្មា

នាម· វាចសិកោ សមាចារោ សោតវិញ្ញេយ្យោ ឧភោ នាម· ទ្វារានិ តេសុ សមន្នេសិតព្វាការំ ទស្សេន្តោ យេ សំកិលិដ្ឋាតិអាទិមាហ· តត្ថ សំកិលិដ្ឋាតិ កិលេសសម្បយុត្តា· តេ ច ន ចក្ខុសោតវិញ្ញេយ្យា· យថា បន ឧទកេ ចលន្តេ វា ពុព្ពុឡកេ វា មុញ្ចន្តេ អន្តោ មច្ឆា អត្ថីតិ វិញ្ញាយតិ, ឯវំ បាណាតិបាតាទីនិ វា ករោន្តស្ស, មុសាវាទាទីនិ វា ភណន្តស្ស កាយវចីសមាចារេ ទិស្វា ច សុត្វា ច តំសមុដ្ឋាបកចិត្តំ សំកិលិដ្ឋន្តិ វិញ្ញាយតិ· តស្មា ឯវមាហ· សំកិលិដ្ឋចិត្តស្ស ហិ កាយវចីសមាចារាបិ សំកិលិដ្ឋាយេវ នាម· ន តេ តថាគតស្ស សំវិជ្ជន្តីតិ ន តេ តថាគតស្ស អត្ថិ· ន ឧបលព្ភន្តីតិ ឯវំ ជានាតីតិ អត្ថោ· នត្ថិតាយេវ ហិ តេ ន ឧបលព្ភន្តិ ន បដិច្ឆន្នតាយ· តថា ហិ ភគវា ឯកទិវសំ ឋេមសុ ឧភោសុ ភិក្ខុសង្ឃំ បវារេន្តោ អាហ – "ហន្ទ ទានិ, ភិក្ខវេ, បវារេមិ វោ, ន ច មេ កិញ្ចិ គរហថ កាយិកំ វា វាចសិកំ វា"តិ· ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា សារិបុត្តោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសង្គំ ករិត្វា យេន ភគវា តេនញ្ជលឹ បណាមេត្វា ភគវន្តំ ឯតទវោច – "ន ខោ មយំ, ភន្តេ, ភគវតោ កិញ្ចិ គរហាម កាយិកំ វា វាចសិកំ វា· ភគវា ហិ, ភន្តេ, អនុប្បន្នស្ស មគ្គស្ស ឧប្បាទេតា, អសញ្ជាតស្ស មគ្គស្ស សញ្ជនេតា, អនក្ខាតស្ស មគ្គស្ស អក្ខាតា, មគ្គញ្ញូ មគ្គវិទូ មគ្គកោវិទោ· មគ្គានុគា ច, ភន្តេ, ឯតរហិ សាវកា វិហរន្តិ បច្ឆាសមន្នាគតា"តិ (សំ· និ· ១·២១៥)· ឯវំ បរិសុទ្ធា តថាគតស្ស កាយវចីសមាចារា· ឧត្តរោបិ នំ មាណវោ តថាគតស្ស កាយវចីទ្វារេ អករណីយំ កិញ្ចិ បស្សិស្សាមីតិ សត្ត មាសេ អនុពន្ធិត្វា លិក្ខាមត្តម្បិ ន អទ្ទស· មនុស្សភូតោ វា ឯស ពុទ្ធភូតស្ស កាយវចីទ្វារេ កិំ អករណីយំ បស្សិស្សតិ? មារោបិ ទេវបុត្តោ ពោធិសត្តស្ស សតោ មហាភិនិក្ខមនតោ បដ្ឋាយ ឆព្វស្សានិ គវេសមានោ កិញ្ចិ អករណីយំ នាទ្ទស, អន្តមសោ ចេតោបរិវិតក្កមត្តម្បិ· មារោ កិរ ចិន្តេសិ – "សចស្ស វិតក្កមត្តម្បិ អកុសលំ បស្សិស្សាមិ, តត្ថេវ នំ មុទ្ធនិ បហរិត្វា បក្កមិស្សាមី"តិ· សោ ឆព្វស្សានិ អទិស្វា ពុទ្ធភូតម្បិ ឯកំ វស្សំ អនុពន្ធិត្វា កិញ្ចិ វជ្ជំ អបស្សន្តោ គមនសមយេ វន្ទិត្វា –

"មហាវីរ មហាបញ្ញ, ឥទ្ធិយា យសសា ជល;

សព្វវេរភយាតីត, បាទេ វន្ទាមិ គោតម"ន្តិ· (សំ· និ· ១·១៥៩) –

គាថំ វត្វា គតោ·

វីតិមិស្សាតិ កាលេ កណ្ហា, កាលេ សុក្កាតិ ឯវំ វោមិស្សកា· វោទាតាតិ បរិសុទ្ធា និក្កិលេសា· សំវិជ្ជន្តីតិ វោទាតា ធម្មា អត្ថិ ឧបលព្ភន្តិ· តថាគតស្ស ហិ បរិសុទ្ធា កាយសមាចារាទយោ· តេនាហ – "ចត្តារិមានិ, ភិក្ខវេ, តថាគតស្ស អរក្ខេយ្យានិ· កតមានិ ចត្តារិ? បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ, ភិក្ខវេ, តថាគតោ, នត្ថិ តថាគតស្ស កាយទុច្ចរិតំ, យំ តថាគតោ រក្ខេយ្យ, 'មា មេ ឥទំ បរោ អញ្ញាសី'តិ· បរិសុទ្ធវចីសមាចារោ... បរិសុទ្ធមនោសមាចារោ... បរិសុទ្ធាជីវោ, ភិក្ខវេ, តថាគតោ , នត្ថិ តថាគតស្ស មិច្ឆាជីវោ, យំ តថាគតោ រក្ខេយ្យ, មា មេ ឥទំ បរោ អញ្ញាសី"តិ (អ· និ· ៧·៥៨)·

ឥមំ កុសលំ ធម្មន្តិ ឥមំ អនវជ្ជំ អាជីវដ្ឋមកសីលំ· "អយមាយស្មា សត្ថា កិំ នុ ខោ ទីឃរត្តំ សមាបន្នោ អតិចិរកាលតោ បដ្ឋាយ ឥមិនា

សមន្នាគតោ, ស្វាហំ ពុទ្ធសមាបន្នោ ហិយ្យោ ច បរេ ច បរសុវេ ច ទិវសេ សមាបន្នោ”តិ ឯវំ គវេសន្តោតិ អវត្វា ឯកទេសេន ហិ ឯកស្មិំ ឋានេ វសន្តេន ពហុ មិច្ឆាជីវកម្មំ កតំ, តំ តត្ថ កាលាតិក្កមេន បញ្ញាយតិ, បាកដំ ហោតិ។ សោ អញ្ញាតកំ បច្ចន្តគាមំ ច សមុទ្ទតីរំ ច គន្ត្វា បណ្ណសាលំ ការេត្វា អារញ្ញកោ វិយ ហុត្វា វិហរតិ។ មនុស្សា សម្ភាវិតំ ឧបគន្ត្វា តស្ស បណីតេ បច្ចយេ ទេន្តិ។ ជនបទវាសិនោ កិញ្ចិ តស្ស បរិហារំ ទិស្វា, “អតិរុចិតោ វតាយំ អាយស្មា, កោ នុ ខោ ឯសោ”តិ បរិគណ្ហន្តា, “អសុកដ្ឋានេ អសុកំ នាម មិច្ឆាជីវំ កត្វា បក្កន្តកោ”តិ ញត្វា ន សក្កា ភូមិតា សទ្ធិំ សុបរិវេទា ច បចារណា ច កាតុន្តិ សន្តិបតិត្វា ធម្មេន សមេន ឧបល្លបតិយាទីសុ អញ្ញតរំ កម្មំ ករោន្តិ។ ឯវរូបិយា បដិច្ឆន្នបដិបត្តិយា អត្ថិកាវំ ច នត្ថិកាវំ ច វិមំសាបេត្វា ឯវមាហ។

ឯវំ ជាតាតីតិ ជីយរត្តំ សមាបន្នោ, ន ពុទ្ធសមាបន្នោតិ ជានាតិ។ អនច្ឆរិយំ ចេតំ, យំ តថាគតស្ស ឯតរហិ សព្ពញ្ញុតំ បត្តស្ស ជីយរត្តំ អាទីនវំ យកសិលំ បរិសុទ្ធំ ភវេយ្យ, យស្ស ទោសិនត្តការេលបិ ឯវំ អហោសិ។

អតីតេ កិរ គន្ធាររាជា ច វេទេហរាជា ច ទ្វេបិ សហាយកា ហុត្វា កាមេសុ អាទីនវំ ទិស្វា រជ្ជានិ បុត្តានំ និយ្យាតេត្វា ឥសិបព្វជ្ជំ បព្វជិត្វា ឯកស្មិំ អរញ្ញគាមកេ បិណ្ឌាយ ចរន្តិ។ បច្ចន្តេ នាម ទុល្លភលោណោ ហោតិ។ តទា អលោណិកំ យាគុំ លភិត្វា ឯកិស្សាយ សាលាយ និសីទិត្វា បិវន្តិ។ អន្តរន្តរេ មនុស្សា លោណចុណ្ណំ អាហរិត្វា ទេន្តិ។ ឯកទិវសំ ឯកោ វេទេហិសិស្ស បណ្ណេ បក្ខិបិត្វា លោណចុណ្ណំ អទាសិ។ វេទេហិសិ គហេត្វា ឧបឌ្ឍំ គន្ធារិសិស្ស-ហត្ថេ ឋបេត្វា ឧបឌ្ឍំ អត្តនោ ហត្ថេ ឋបេសិ។ តទា ថោកំ បរិក្ខារវសេន ទិស្វា, “មា ភូមិំ នស្សី”តិ បណ្ណេន វេឋេត្វា តិណកូដេ ឋបេសិ។ បុន ឯកស្មិំ ទិវសេ យាគុបានកាលេ សតិំ កត្វា ទូលេកត្តា តំ ទិស្វា គន្ធារិសិំ ឧបសង្កមិត្វា, “ភន្តេ លោណំ គណ្ហថ អាចរិយា”តិ អាហ។ កុតោ តេ លទ្ធំ វេទេហិសីតិ? តស្មិំ ទិវសេ បរិក្ខារវសេន “មា នស្សី”តិ មយា ឋបិតន្តិ។ គន្ធារិសិ គហេត្វា ន ភុញ្ជតិ, អលោណកំយេវ យាគុំ បិវិត្វា វេទេហំ ឥសិំ អវោច –

“ហិត្វា គាមសហស្សានិ, បរិបុណ្ណានិ សោឡស;

កោដ្ឋាគារានិ ផីតានិ, សន្និធិំ ទានិ កុព្ពសី”តិ។ (ជា· ១·៧·៧៩);

វេទេហិសិ អវោច – “តុម្ហេ រជ្ជំ បហាយ បព្វជិតា, ឥទានិ កស្មា លោណចុណ្ណមត្តសន្និធិការណា បព្វជ្ជាយ អនុច្ឆវិកំ ន ករោថា”តិ? កិំ មយា កតំ វេទេហិសីតិ? អថ នំ អាហ –

“ហិត្វា គន្ធារវិសយំ, បហូតធនធានិយំ;

បសាសនតោ និក្ខន្តោ, ឥធ ទានិ បសាសសី”តិ។ (ជា· ១·៧·៧៧);

គន្ធារោ អាហ –

“ធម្មំ ភណាមិ វេទេហ, អធម្មោ មេ ន រុច្ចតិ;

ធម្មំ មេ ភណមានស្ស, ន បាបមុបលិម្បតី”តិ (ជា. ១.៧.៧៨);

វេទេហោ អាហ –

“យេន កេនចិ វណ្ណេន, បរោ លភតិ រុប្បនំ;

មហត្ថិយម្បិ ចេ វាចំ, ន តំ ភាសេយ្យ បណ្ឌិតោ”តិ (ជា. ១.៧.៧៩);

គន្ធារោ អាហ –

“កាមំ រុប្បតុ វា មា វា, ភុសំវ វិកិរីយតុ;

ធម្មំ មេ ភណមានស្ស, ន បាបមុបលិម្បតី”តិ (ជា. ១.៧.៨០);

តតោ វេទេហិសិ យស្ស សកាបិ ពុទ្ធិ នត្ថិ, អាចរិយសន្តិកេ វិនយំ ន សិក្ខតិ, សោ អន្ធមហិំសោ វិយ វនេ ចរតីតិ ចិន្តេត្វា អាហ –

“នោ ចេ អស្ស សកា ពុទ្ធិ, វិនយោ វា សុសិក្ខិតោ;

វនេ អន្ធមហិំសោវ, ចរេយ្យ ពហុកោ ជនោ.

យស្មា ច បនិធេកច្ចេ, អាចេរម្ហិ សុសិក្ខិតា;

តស្មា វិនីតវិនយា, ចរន្តិ សុសមាហិតា”តិ (ជា. ១.៧.៨១-៨២);

ឯវញ្ច បន វត្វា វេទេហិសិ អជានិត្វា មយា កតន្តិ គន្ធារិសិំ ខមាបេសិ. តេ ឧភោបិ តបំ ចរិត្វា ព្រហ្មលោកំ អគមំសុ. ឯវំ តថាគតស្ស

ទេវានិសត្តុការេលបិ ឋិឈេទត្ថុ អាឌិចណ្ឌយកសិលំ បរិសុទ្ធំ អហោសិ។

វុត្តប្បការេន្តោ អយយាយស្មា កិញ្ចិ យសបុរេត្តាតិ អយយាយស្មា អយ្យាកំ សត្ថា កិញ្ចិ នាត្ថិ បញ្ញាតកាចំ បិលកដកាចំ អញ្ញាបុរេន្តោ ត្វំ ខោ,

សយត្ថា បរិចាទសយ្យត្តិំ បទេត្តា ត្វំ ខោ នេតាតិ។ ខេតត ចស្ស បញ្ញាតញ្ញាបត្តការេចត យសសត្តិស្សិតការេចត ច កិំ ឲ្យកេច្ច អាឌិតចា សត្តិស្សត្តិ

វុដាហុ នេតាតិ ឲ្យចំ សបរេត្តុសត្តុតិ ជស្សេតិ។ ត តាច, ភិក្ខវេចតិ, ភិក្ខវេច, យាច ភិក្ខុ ត ទាឌទាឌយហាយត្តាឌិសុ អភិញ្ញាតកាចំ ចា

បរិចាទសយ្យត្តិំ ចា អាបរេន្តោ ហោតិ, តាច ឲ្យកេច្ច យាតាតិយាតាឌេយា អាឌិតចា ត សំចិជ្ជត្តិ វុបសត្តុបសេត្តា ចិយ សោតាបរេន្តោ ចិយ

សកដាកាយី ចិយ ច ចិហទេតិ។ អទិយា ត្វំ ខោ បុថុជ្ជនោ ត្វំ ខោតិបិ នាតាំ ត សក្កា ហោតិ។

យេតាច ខោ, ភិក្ខវេចតិ យដា បត ព្ទាឆកេច្ចា ភិក្ខុ នាតេតា ហោតិ បរិចាទសយ្យត្តា ចា, តដា តិលេហ្មត សិទេក្កត កោកាលំ ចិជ្ជទេត្តា

ឌដ្ឋការេណា ចិយ, យិកសជ្ឈំ អភិយត្តយាតោ ឌីបិ ចិយ ច អទេញ្ញា ភិក្ខុ តត្វ តត្វ ចិជ្ជទេត្តា អការេចា អសភាកចុត្តិ អក្កបិនេត ត្វយិ ចុសេត្តា

ចិយ ចទេតិ។ ឲ្យកេច្ចា បត ក្យលបុទេត្តា យថា យថា នាតេតា ហោតិ យសស្សិ, តថា តថា ចលការកទិតោ ចិយ សាលិ ស្ឌ្ឋតទំ ឱ្កតយតិ,

ទាឌទាឌយហាយត្តាឌិសុ វុបសក្កយត្តេសុ អភិញ្ញាតកាចំ បច្ចេចក្កិត្វា សយហសញ្ញា វុបដ្ឋបេត្វា លិត្តុចិសាទំហាសកោ ចិយ, ចណ្ឌាលដារកោ

ចិយ ច សោរទេតា តិចាទេតា តិចចិទេត្តា ហុត្វា ភិក្ខុសដ្ឋស្ស ទេច សទេចកស្ស ច លោកស្ស, ហិតាយ សុខាយ បដិបជ្ជតិ។ ឲ្យចន្ទុបំ បដិបត្តិំ

សន្ធាយ "តាស្ស ព្ទាឆកេច្ច អាឌិតចា"តិ អាហ។

តថាគតោ បត អដ្ឋសុ លោកធម្មេសុ តាឌី, យោ ហិ លាភេបិ តាឌី, អលាភេបិ តាឌី, យសេបិ តាឌី, អយសេបិ តាឌី, បសំសាយបិ តាឌី,

តិន្ទាយបិ តាឌី, សុខេបិ តាឌី, ទុក្ខេបិ តាឌី, តស្មា សព្វាការេត តាស្ស ព្ទាឆកេច្ច អាឌិតចា សំចិជ្ជត្តិ។ អកឃុបទេតាតិ អកយា ហុត្វា

វុបទេតា, អច្ចត្តុបទេតា សតត្វុបទេតាតិ អត្ថោ។ ត ចា កយេត វុបទេតាតិបិ អកឃុបទេតា។ ចត្តារិ ហិ កយាតិ កិលេសកយំ ចដ្ឋកយំ

ឌុក្កតិកយំ វុបចាឌកយត្តិ។ បុថុជ្ជនោ ចត្វហិបិ កយេហិ កាយតិ។ សេក្ខា តីហិ, ខេតសញ្ញាឌុក្កតិកយំ បហីតំ, ព្ទតិ សត្ថ សេក្ខា កឃុបទេតា,

លីណាសចោ អកឃុបទេតា តាម, តស្ស ហិ ឲ្យកម្យិ កយំ តត្ថិ។ កិំ បទេចាឌកយំ តត្ថិតិ? តត្ថិ។ បទាត្តុដ្ឋយំ បត បជិច្ច, "យាឌិសំ លីណាសចំ

បជិច្ច សត្ថា យា តស្សត្តុ"តិ វុបចាឌំ ទក្ខតិ។ ម្ហុលុប្បលចាបិចិហាទចាសឹ យសទេត្វទោ ចិយ។

ឆេទោ កិទ ម្ហុលុប្បលចាបិការំ បិណ្ឌាយ បវិសិ។ អឆស្ស វុបដ្ឋាកក្យលត្វាទំ បត្តស្ស បត្តំ កហេត្វា ឆណ្ណិលបីឌកំ តិស្សាយ អាសតំ

បញ្ញាបេសុំ។ អយច្ចឌីតាបិ តំយេច បីឌកំ តិស្សាយ បទេតាការេក តិចតទំ អាសតំ បញ្ញាបេត្វា តិសីឌិ។ ឲ្យកោ តេចាសិកោ ភិក្ខុ បច្ឆា

បិណ្ឌាយ បចិដ្ឋោ ត្វាទេ ឋត្វាច ឱ្ចលោកេន្តោ ឆេទោ អយច្ចឌីតទា សឌ្ធិំ ឲ្យកយេច្ចា តិសិទេន្នាតិ សល្លក្ខេត្វា, "អយំ បំសុក្ខលិកោ ចិហាទេច

វុបសត្តុបសេត្តា ចិយ ចិហទេតិ, អត្តាការេយ បត វុបដ្ឋាយិកាហិ សឌ្ធិំ ឲ្យកយេច្ចា តិសីឌតី"តិ ចិទេត្តត្វា, "កិំ ត្វំ ខោ យយា ឌុដ្ឋិដ្ឋ"ត្តិ បុតប្បុតំ

ឱ្ចលោកេត្វា តថាសញ្ញីច ហុត្វា បក្កាយិ។ ឆេទោបិ កត្តកិច្ចំ កត្វា ចិហាទំ កត្វា ចសតដ្ឋាតំ បចិសិត្វា ត្វាទំ បិឆាយ តិសីឌិ។ តេចាសិកោបិ

កតកត្តកិច្ចោ ចិហាទំ កត្វា, "តំ បំសុក្ខលិកំ តិក្កហិច្ឆត្វា ចិហារា តិក្កឌ្ឌិស្សាយី"តិ អសញ្ញាតតីហារេត ឆេទស្ស ចសតដ្ឋាតំ កត្វា

បរិកាកឈដខោតា វុលុទេក្កត វុឌកំ កហេត្វា យហាសឌ្ធំ កទេន្តោ បិទេឌ ឆេាចិ។ ឆេទោ, "កោ ត្វំ ខោ អយំ អសញ្ញាតចាទិកោ"តិ

ອາຈຊ຺ເຕ຺ຕາ ສຕ຺ຖາ ຍາຕ຺ວາ, "ອຍໍ ຍພິ ຍຕິ ປເທາເສຕ຺ວາ ອປີຍ຺ປເກາ ຍາ ອເຫາສີ"ຕິ ເຈຫາສໍ ອຍ຺ກ຺ຕ຺ວາ ກລ຺ຍາກາຍນ຺ລສມິເປ ປລ຺ເລ຺ກ ຕິສີຂີໍ ເຕຈາສິເກາ ຄ຺ຄາກາເຣຕ ຌຂີກໍ ຽກ຺ລິປິຕ຺ວາ ຄ຺ວາໍ ບິຈຣິຕ຺ວາ ອເຕ຺ຕາ ປຈິເຣ຺ຄາ ເຈຣ໌ ອປສ຺ສເຕ຺ຕາ, "ເຫຄ຺ຄາຍນ຺ນາ ປຈິເຣ຺ຄາ ກຈິສ຺ສຕີ"ຕິ ຍູເລາເກຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖາປີ ອປສ຺ສເຕ຺ຕາ ຕິກ຺ລຍິຕໍ ອາຣກິໍ ເຈເຣາ ຽກ຺ກາສິໍ ນຸຕເຣາ ຽຄ຺ຄິ ຍູເລາເກເຕ຺ຕາ ຂີສ຺ວາ ອສິຈາເຣສຕໍ ອສເຣ຺ກາເຕ຺ຕາ ໂຈຍາຫ – "ປຕິຣຸປໍ ເຕ, ອາວຸເສາ, ປໍສຸກຸລິກ ໂຈຈໍ ອາຕຸກາຈສຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ຽປຄ຺ຄາຍິກາຍ ສຄ຺ຄິ ໂວກຍເຣ຺ຍ ຕິສີຂີຕຸ"ຕ຺ຕິໍ ປຕ຺ຕຂີຕາ ຕາຍ, ກເຕ຺ຕາ, ຍາຕຸກາເຣຍຕ ສຄ຺ຄິ ຕ ໂວກຍເຣ຺ຍ ຕິສີຂຕ຺ຕິ, ຕຸເຣຍຕຸຕ຺ຕິ ປຕ ຂຸຄ຺ຄ຺ຄເຣຍຕຕ຺ຕິໍ ໂຈຈໍ ຕິຌາສຈາ ປຣາຕຸຄ຺ຍາຍ ຽປຈາຂໍ ຣລ຺ຕ຺ຕິໍ

ຕຍາ ຣາກສ຺ສາຕິ ຣາກສ຺ສ ຕເຍເຕຈໍ ຍິຕຣາກຕ຺ຕາ ກາເຍ ຕ ປຂີເສຈຕິ, ຕ ປຂີສລ຺ລາຍ ຈາເຣຕ຺ວາຕິໍ ຕເຣ຺ຍາຕິ ໂຈຈໍ ຕຜາກຕສ຺ສ ກິເລສປຍຸຫາຕໍ ຍາຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຂີຕຕິສິຕ຺ກາລີຂີສຸປິ ຈຕຸປຣິສເຍເຣ຺ຍອລກ຺ຕຜຍ຺ວາສເຕ ຕິສີຂີຕ຺ວາປິ ນຸຕິປິ ສຕ຺ຖາ ຍິຕຣາເກາ ຍິຕເທາເສາ ຍິຕເຍາເຫາ ຈຕ຺ຕກິເລເສາ ປຫີຕເຍເລາ ອຕ຺ຕາ ຍຸຕ຺ຕປຸລ຺ລຈເຕ຺ຄາ ບິຍ ສຸປຣິສຸເຕ຺ຄາຕິ ໂຈຈໍ ຕຜາກຕສ຺ສ ກິເລສປຍຸຫາເຕ ຈລ຺ລ ກຜຍາຕໍ ຕໍ ຍິຍໍສກໍ ກິກ຺ລຸ ປເຣ ໂຈຈໍ ປຸເຣ຺ຍ຺ຍ ເຈຕິ ອເຕ຺ຕາໍ

ອາກາຣາຕິ ກາຣລາຕິໍ ອຕ຺ຍາຕິ ອຕຸຕຸຄ຺ຄິເຍາໍ ສເຍ຺ຍຈາ ບິຫຣເຕ຺ຕາຕິ ອເປຍ຺ກຈາ ອປຣິຄ຺ຄິຕ຺ກາລຕສ຺ສ ກິກ຺ລຸສຍ຺ຍສ຺ສ ຍເຍ຺ຍບິຫເຣເຕ຺ຕາໍ ໂວເກາ ຈາ ບິຫເຣເຕ຺ຕາຕິ ນຸຄ຺ຄາຍຫໍ, ກິກ຺ລຸເຈ , ອຄ຺ຄຍາສໍ ປຂີສລ຺ລີຍິຕຸຕ຺ຕິ, ເຕຍາສໍ ປຂີສລ຺ລີຍິຕຸຕ຺ຕິ ໂຈຈໍ ປຂີສລ຺ລາເຕ ເຈຈ ປິລິເລຍ຺ຍກຈຕສເລ຺ຄ ຈ ໂວກເກາ ບິຫເຣເຕ຺ຕາໍ ສຸກຕາຕິ ສຸຄ຺ຄກຕາ ສຸປຍຸຂີປຕ຺ກາ ກາຣກາ ຍຸຕ຺ຕປຍຸຕ຺ຕາໍ ໂຈຣຸປິປິ ຫິ ໂວກເຣ຺ຍ ກິກ຺ລຸ ອຕ຺ຖິໍ ຄຸກ຺ກຕາຕິ ຄ຺ຄກຕາ ຄຸປຍຸຂີປຕ຺ກາ ກາຍຄຍຸຫິຕຫຸລິ ບິສ຺ສຄ຺ຄກຍຸຄ຺ຄ຺ຄາກາໍ ໂຈຣຸປິປິ ໂວກເຣ຺ຍ ອຕ຺ຖິໍ ກລາຍຕຸສາສຕ຺ຕິຕິ ກລາຕາຕ຺ຄເຕຕ ຕາຄ຺ຄ ກລາຣາຍາ ກລາຕາຫຸລິກາ ຫຸຕ຺ວາ ກລໍ ປຣິຫເຣຕ຺ຕິໍ ໂຈຣຸປິປິ ໂວກເຣ຺ຍ ອຕ຺ຖິໍ ເຕສໍ ປຂີປລ຺ລກຸຕາ ກລາເຕາ ຕິສ຺ສເງ ບິສໍສຄ຺ຄາ ບິປຍຸຍຸຕ຺ຕບິຫາຣິເຕາປິ ອຕ຺ຖິໍ

ອາຍິເສສຸ ສຄ຺ຄິສ຺ສຕ຺ຕິຕິ ອາຍິສກິຄ຺ຄ ອາຍິສຈກ຺ລກາ ຈຕຸປຈ຺ຍອາຍິສຕຸເຍຈ ອາຫິລ຺ຍາກາ ອາຍິເສສຸ ສຄ຺ຄິສ຺ສຍາຕກກິກ຺ລຸປິ ອຕ຺ຖິໍ ອາຍິເສຕ ອຕຸປລິຕ຺ຕາ ຈຕຸຫິ ປຈ຺ເຍຫິ ບິຕິຈຕ຺ຍາຕສາ ອຕ຺ຖາ ຍຸຕ຺ຕຈຄ຺ຄສຂີສາ ຫຸຕ຺ວາ ບິຫຍາຕາປິ ອຕ຺ຖິໍ ຕາຍຍາຍສ຺ມາ ຕໍ ເຕາຕ ອຈຂາຕາຕີຕິ ອຍໍ ອາຍສ຺ມາ ສຕ຺ຖ ຕາຍ ຕາຍ ປຂີປຕ຺ຕິຍາ ຕໍ ຕໍ ປຸກ຺ກລໍ ຕາຈຂາຕາຕິ, ອຍໍ ປຂີປເຕ຺ຕາ ກາຣເກາ, ອຍໍ ກລາເຕາ ຕິສ຺ສເງ ບິສໍສເຄ຺ຄາໍ ອຍໍ ອາຍິເສຕ ອຕຸປລິເຕ຺ຕາ ປຈ຺ເຍຫິ ບິຕິຈຕ຺ຍາຕເສາ ອຕ຺ຖາ ຍຸເຕ຺ຕາ ຈຄ຺ຄິຍາ ບິຍາຕິ ໂຈຈຍສ຺ສ ເກຫສິຕຈເສຕ ຽສ຺ສາຄຕາປິ ຕຕ຺ຖິໍ ອຍໍ ຄຸປຍຸຂີປເຕ຺ຕາ ອກາຣເກາ ກາຍຄຍຸຫິຕຫຸເລາ ບິສ຺ສຄ຺ຄກຍຸຄ຺ຄ຺ຄາເຕາ, ອຍໍ ກລາຕາຄ຺ຄຕາເຄ຺ຄາ, ອຍໍ ອາຍິສກິເຄ຺ຄາ ເລາເລາ ອາຍິສຈກ຺ລເກາຕິ ໂຈຈຍສ຺ສ ເກຫສິຕຈເສຕ ອປສາຄຕາປິ ຕຕ຺ຖິຕິ ອເຕ຺ຕາໍ ນຸຍິຕາ ກີໍ ກສິຕໍ ເຫາຕິ? ຕຜາກຕສ຺ສ ສເຕ຺ຕສຸ ຕາຂີກາເຈາ ກສິເຕາ ເຫາຕິໍ ອຍເຍຸຍາ–

"ຈຜາກສ຺ສ ເຂຈຂຕ຺ສ຺ສ, ເຈາຣສ຺ສຄ຺ກຸລິຍາລິເຕາ;

ຜຕປິເລ ຣາຫຸເລ ຈ, ສເຣ຺ຍສໍ ສຍເກາ ຍຸຕີ"ຕິໍ (ຍິໍ ປໍ ໙ໍ໙ໍ໓);

៣៧៨។ តត្រ, ភិក្ខវេតិ តេសុ ទ្វីសុ វីមំសកេសុ។ យោ, “កេ បនាយស្មតោ អាការា”តិ បុច្ឆាយំ អាការតោ កណ្ឌិវីមំសកោ ច, យោ “អនុយុប្បរេតោ អយមាយស្មា”តិ អាការតោ មូលវីមំសកោ ច។ តេសុ មូលវីមំសកេន តថាគតោវ ឧត្តរិ បដិបុច្ឆិតព្វោ។ សោ ហិ បុដ្ឋោ បរស្សេវ កថាយ និដ្ឋង្គតោ។ បរោ ច នាម ជានិត្វាបិ កថេយ្យ អជានិត្វាបិ។ ឯវរូបស្ស កថា ភូតាបិ ហោតិ អភូតាបិ, តស្មា បរស្សេវ កថាយ និដ្ឋំ អគន្ត្វា តតោ ឧត្តរិ តថាគតោ បដិបុច្ឆិតព្វោតិ អត្ថោ។

ញាករយាទេនាតិ ឯត្ថ យស្មា តថាគតស្ស មិច្ឆាញាករណំ នាម នត្ថិ, តស្មា សម្មា មិច្ឆាតិ អវត្វា ញាករយាទេនេវ វុត្តំ។ ឯតំ បថោហមស្មិ ឯតំ គោចរោតិ ឯស មយ្ហំ បថោ ឯស គោចរោតិ អត្ថោ។ “ឯតាបាថោ”តិបិ បាឋោ, តស្សត្ថោ មយ្ហំ អាជីវដ្ឋមកសីលំ បរិសុទ្ធំ, ស្វាហំ តស្ស បរិសុទ្ធភាវេន វីមំសកស្ស ភិក្ខុនោ ញាណមុខេ ឯតាបាថោ, ឯវំ អាបាថំ គច្ឆាមីតិ វុត្តំ ហោតិ។ នោ ច តេន តម្មយោតិ តេនាបិ ចាហំ បរិសុទ្ធេន សីលេន ន តម្មយោ, ន សតណ្ហោ, បរិសុទ្ធសីលត្តាវ និត្តណ្ហោហមស្មីតិ ទីបេតិ។

ឧត្តរុត្តរិំ បណីតបណីតន្តិ ឧត្តរុត្តរិំ ចេវ បណីតតរញ្ច កត្វា ទេសេតិ។ កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគន្តិ កណ្ហញ្ចេវ សុក្កញ្ច, តញ្ច ខោ សប្បដិភាគំ សវិបក្ខំ កត្វា, កណ្ហំ បដិពាហិត្វា សុក្កន្តិ សុក្កំ បដិពាហិត្វា កណ្ហន្តិ ឯវំ សប្បដិភាគំ កត្វា កណ្ហំ ទេសេតិ។ កណ្ហំ ទេសេន្តោបិ សឧស្សាហំ សវិបាកំ ទេសេតិ, សុក្កំ ទេសេន្តោបិ សឧស្សាហំ សវិបាកំ ទេសេតិ។ អភិញ្ញាយ ឥធេកច្ចំ ធម្មំ ធម្មេសុ និដ្ឋំ គច្ឆតីតិ តស្មិំ ទេសិតេ ធម្មេ ឯកច្ចំ បដិវេធធម្មំ អភិញ្ញាយ តេន បដិវេធធម្មេន ទេសនាធម្មេ និដ្ឋំ គច្ឆតិ។ សត្ថរិ បសីទតីតិ ឯវំ ធម្មេ និដ្ឋំ គន្ត្វា ភិយ្យោសោមត្តាយ សម្មាសម្ពុទ្ធោ សោ ភគវាតិ សត្ថរិ បសីទតិ។ តេន បន ភគវតា យោ ធម្មោ អក្ខាតោ, សោបិ ស្វាក្ខាតោ ភគវតា ធម្មោ និយ្យានិកត្តា។ យស្ស តំ ធម្មំ បដិបន្នោ សង្ឃោ, សោបិ សុប្បដិបន្នោ វង្កាទិទោសរហិតំ បដិបទំ បដិបន្នត្តាតិ ឯវំ ធម្មេ សង្ឃេបិ បសីទតិ។ តញ្ញោតិ តំ ឯវំ បសន្នំ តត្ថ តត្ថ តិណ្ណំ រតនានំ វណ្ណំ កថេន្តំ ភិក្ខុំ។

៣៨០។ ឥមេហិ អាការេហីតិ ឥមេហិ សត្ថុវីមំសនការណេហិ។ ឥមេហិ បទេហីតិ ឥមេហិ អក្ខរសម្បិណ្ឌនបទេហិ។ ឥមេហិ ព្យញ្ជនេហីតិ ឥមេហិ ឥធ វុត្តេហិ អក្ខរេហិ។ សទ្ធា និវិដ្ឋាតិ ឱកប្បនា សទ្ធា បតិដ្ឋិតា។ មូលជាតាតិ សោតាបត្តិមគ្គវសេន សញ្ជាតមូលា។ សោតាបត្តិមគ្គោ ហិ សទ្ធាយ មូលំ នាម។ អាការវតីតិ ការណំ បរិយេសិត្វា គហិតត្តា សការណា។ ទស្សនមូលិកាតិ សោតាបត្តិមគ្គមូលិកា។ សោ ហិ ទស្សនន្តិ វុច្ចតិ។ ទឡ្ហាតិ ថិរា។ អសំហារិយាតិ ហរិតុំ ន សក្កា។ សមណេន វាតិ សមិតបាបសមណេន វា។ ព្រាហ្មណេន វាតិ ពាហិតបាបព្រាហ្មណេន វា។ ទេវេន វាតិ ឧបបត្តិទេវេន វា។ មារេន វាតិ វសវត្តិមារេន វា, សោតាបន្នស្ស ហិ វសវត្តិមារេនាបិ សទ្ធា អសំហារិយា ហោតិ សូរម្ពដ្ឋស្ស វិយ។

សោ កិរ សត្ថុ ធម្មទេសនំ សុត្វា សោតាបន្នោ ហុត្វា គេហំ អាគតោ។ អថ មារោ ទ្វត្តិំសវរលក្ខណប្បដិមណ្ឌិតំ ពុទ្ធរូបំ មាបេត្វា តស្ស ឃរទ្វារេ ឋត្វា – “សត្ថា អាគតោ”តិ សាសនំ បហិណិ។ សូរោ ចិន្តេសិ, “អហំ ឥទានេវ សត្ថុ សន្តិកា ធម្មំ សុត្វា អាគតោ, កិំ នុ ខោ ភវិស្សតី”តិ ឧបសង្កមិត្វា សត្ថុសញ្ញាយ វន្ទិត្វា អដ្ឋាសិ។ មារោ អាហ – “យំ តេ មយា, សូរម្ពដ្ឋ, រូបំ អនិច្ចំ…បេ… វិញ្ញាណំ អនិច្ចន្តិ កថិតំ, តំ អនុបធារេត្វាវ សហសា មយា ឯវំ វុត្តំ។ តស្មា ត្វំ រូបំ និច្ចំ…បេ… វិញ្ញាណំ និច្ចន្តិ គណ្ហាហី”តិ។ សូរោ ចិន្តេសិ – “អដ្ឋានមេតំ,

ឃំ ញុន្ត អត្ថុបសាវេទ្វា អបច្ចក្ខំ កត្វា កិច្ចិំ កវេឆឃ្យំ, អន្តា អឃំ យឃ្យាចិជាឆែតត្វំ យាវេទា អាកវេតា”តិ៍ តវេតា តំ ត្វំ យាវេទាតិ អាហ៍

វេសា យុសាចាតំ កាតុំ តាសក្ខិ, អាយ យាវេទាស្វិតិ បដិឌាតិ៍ កស្វា អាកវេតាសិតិ ចុវេត្ត តច សន្តាចាលតត្តិ អាហ៍ កញ្ចប្បិបិយ, ត្វំ តាច

ឲុកវេកា តិដ្ឋ, តាឌិសាតំ យាវាតំ សតយ្ហិ សហស្សយ្ហិ យយ សន្តិ ចាវេលតុំ អសយត្វំ, យវេក្កត អាកតា សន្តា តាយ សិលិបឆចិឃំ បតិដ្ឋិតសិវេគុ

ចិឃ អចលិ វេហាតិ, កិំ ត្វំ ឲុត្វាតិ អច្ឆុទំ បហទិ៍ វេសា ធាតុំ អសវេក្កាវេត្វា តវេត្វចត្តុវឆាឃិ៍ ព្រាហ្មតា ចាតិ ព្រាហ្មកាឃិកាឌិសុ

អញ្ញាតវព្រាហ្មតា ចា៍ វេកតចិ ចា វេលិកស្វិត្តិ ឲុវេត សយណាឌវេឃា ធវេបត្វា អវេញ្ញាតបិ វេកតចិ ចា វេលិកស្វិ ហទិតុំ ត សក្កា៍

ឆយ្វសយវេត្តសតាតិ សភាចសយវេត្តសតា៍ ឆយ្វតាសុសយត្តិវេដ្ឋាតិ ឆយ្វតាឃ សុសយត្តិវេដ្ឋា, សភាវេចវេតច សុដ្ឋុ សយវេត្តសិវេតា វេហាតិតិ អវេត្វា៍

វេសសំ សញ្ញាត្វត្វាតវេយចាតិ៍

បបញ្ចាសុឌតិឃា យញ្ញូយតិកាឃដ្ឋកឆាឃ

ចិឞ៌សកសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

ប័៍ វេកាសញ្ញឹយសុត្តចណ្ណតា

៣៥០៍ឲុចំវេយ សុតត្តិ វេកាសញ្ញឹយសុត្តំ៍ តត្វ វេកាសញ្ញឹយត្តិ ឲុចំតាយវេក តកវេទ៍ តស្ស កិរ តកវេទស្ស អាវាយវេបិក្ខុវលីអាឌិសុ វេតសុ វេតសុ

ធាវេតសុ វេកាសញ្ញុវក្ខាច ដ្ឋស្សត្តា អវេហសុំ, តស្វា វេកាសញ្ញឹតិ សង្ខំ អកយាសិ៍ កុសញ្ញស្ស តាយ ញ្ញសិវេតា អស្សយវេតា អចិត្វុវេទ យាបិតត្វាតិបិ

ឲុវេក៍ វេឈាសិតាវាវេយតិ វេឈាសិតវេសដ្ឋិតា កាទិវេត អាវាវេយ៍

បុវេត្តា កិរ អត្ថិលវេដ្ឋ តាយ អវេហាសិ៍ តវេតា វេកាតុហលវេកា តាយ ឥលិវេត្តា លាតតកកវេឃត សបុត្តឌាវេទា វេកឌាវបទិត្ថិត្តំ សុកិក្ខិ វេដ្ឋ

កច្ឆវេត្តា បុត្តំ ចហិតុំ អសវេក្កាវេត្វា លវេឆ្លត្វា អកយាសិ៍ យាតា តិចត្តិត្វា តំ កវេហត្វា កតា៍ វេត ឲុកំ វេកាបិលកកាយកំ បថិសិសុ,

វេកាបិលកាតញ្ចា តឌា បហតបិឃវេសា បដិឃវេត្តា វេហាតិ, តវេតា បិឃសំ លកិត្វា កុដ្ឋិសុ៍ អឆ វេសា បុទិវេសា បហុតបិឃសំ កុដ្ឋិត្វា

ឌិវាវេបតុំ អសវេក្កាវេត្វា ទត្តិកាវេក កាលំ កត្វា តវេត្វច សុតលិឃា កុច្ឆិយ្បដិសត្តិ កវេហត្វា កុក្កុវេទា ឌាវេតា៍ វេសា វេកាបិលកស្ស បិវេឃា

អវេហាសិ យតាវេបិ, វេកាបិលវេកា ច បវេច្ចកត្ថុវេត្តិ ដ្ឋបដ្ឋាសិ៍ បវេច្ចកត្ថុវេត្តាបិ កត្តកិច្ចាចសាវេត កុក្កុទស្ស ឲុកំ បិណ្ឌំ វេឆតិ៍ វេសា បវេច្ចកត្ថុវេត្ត

សិវេតហំ ដ្ឋប្បាវេឌត្វា វេកាបិលវេកត សទ្ធិំ បណ្ណសាលយ្ហិ កច្ឆតិ៍

វេសា វេកាបិលវេក អសត្តិហិវេត កត្តវេចលិឃ សឃវេយច កត្វា កាលិវេវាចតត្វំ បណ្ណសាលត្វាវេទ កុស្សុតិ, អត្តវាយវេក្កបិ ចណ្ឌយិវេក ឌិស្វា

កុស្សិត្វា បលិវេបតិ៍ វេសា បវេច្ចកត្ថុវេត្ត យុត្តុវេកត ចិវេត្តត កាលំ កត្វា វេឌចវេលិវេក តិញ្ញត្តិ៍ តត្រស្ស វេឈាសកវេឌចបុវេត្តាវេត្វច តាយំ

អវេហាសិ៍ វេសា វេឌចវេលិកវេតា ចចិត្វា វេកាសញ្ញឹឃំ ឲុកស្វិ កុលឈវេទ តិញ្ញត្តិ៍ តំ អបុត្តវេកា វេសដ្ឋិ តស្ស យាតាបិតុតំ ឆតំ ឌត្វា បុត្តំ កត្វា

អក្កវេហសិ៍ អឆ វេសា អត្តវេតា បុវេត្ត ឌាវេត សត្តក្ខត្តុំ យាវាវេបតុំ ដ្ឋបក្កយិ៍ វេសា បុញ្ញាចត្តតាឃ សត្តសុបិ ធាវេតសុ យវលំ អប្បត្វា អចសាវេត

ឯកាយ សេដ្ឋិធីតាយ វេយ្យត្តិយេន លទ្ធជីវិកោ អបរភាគេ បិតុអច្ចយេន សេដ្ឋិដ្ឋានំ បត្វា ឃោសិតសេដ្ឋិ នាម ជាតោ· អញ្ញោបិ កោសម្ពិយំ កុក្កុដសេដ្ឋិ បាវារិកសេដ្ឋីតិ ទ្វេ សេដ្ឋិនោ សន្តិ· ឥមេហិ សទ្ធិំ តយោ អហេសុំ·

តេន ច សមយេន តេសំ សហាយកានំ សេដ្ឋីនំ កុលូបកា បញ្ចសតា តាបសា បព្វតបាទេ វសិំសុ· តេ កាលេន កាលំ លោណម្ពិលសេវនត្ថាយ មនុស្សបថំ អាគច្ឆន្តិ· អថេកស្មិំ វារេ គិម្ហសមយេ មនុស្សបថំ អាគច្ឆន្តា និរុទកមហាកន្តារំ អតិក្កមិត្វា កន្តារបរិយោសានេ មហន្តំ និគ្រោធរុក្ខំ ទិស្វា ចិន្តេសុំ – “យាទិសោ អយំ រុក្ខោ, អទ្ធា ឯត្ថ មហេសក្ខាយ ទេវតាយ ភវិតព្ពំ, សាធុ វតស្ស, សចេ នោ បានីយំ វា ភោជនំ វា ទទេយ្យា”តិ· ទេវតា តាបសានំ អជ្ឈាសយំ វិទិត្វា ឥមេសំ សង្គហំ ករិស្សាមីតិ អត្តនោ អានុភាវេន វិដបន្តរតោ នង្គលសីសមត្តំ ឧទកធារំ បវត្តេសិ· តាបសា រជតក្ខន្ធសទិសំ ឧទកវដ្ដិំ ទិស្វា អត្តនោ ភាជនេហិ ឧទកំ គហេត្វា បរិភោគំ កត្វា ចិន្តេសុំ – “ទេវតាយ អម្ហាកំ បរិភោគោទកំ ទិន្នំ, ឥទំ បន អគាមកំ មហាអរញ្ញំ, សាធុ វតស្ស, សចេ នោ អាហារម្បិ ទទេយ្យា”តិ· ទេវតា តាបសានំ ឧបកប្បនវសេន ទិព្ពានិ យាគុខជ្ជកាទីនិ ទត្វា សន្តប្បេសិ· តាបសា ចិន្តយិំសុ – “ទេវតាយ អម្ហាកំ បរិភោគោទកម្បិ ភោជនម្បិ សព្ពំ ទិន្នំ, សាធុ វតស្ស, សចេ នោ អត្តានំ ទស្សេយ្យា”តិ·

ទេវតា តេសំ អជ្ឈាសយំ វិទិត្វា ឧបឌ្ឍកាយំ ទស្សេសិ· តេ អាហំសុ – “ទេវតេ, មហតី តេ សម្បត្តិ, កិំ កម្មំ កត្វា ឥមំ សម្បត្តិំ អធិគតាសី”តិ? ភន្តេ, នាតិមហន្តំ បរិត្តកំ កម្មំ កត្វាតិ· ឧបឌ្ឍុបោសថកម្មំ និស្សាយ ហិ ទេវតាយ សា សម្បត្តិ លទ្ធា·

អនាថបិណ្ឌិកស្ស កិរ គេហេ អយំ ទេវបុត្តោ កម្មការោ អហោសិ· សេដ្ឋិស្ស ហិ គេហេ ឧបោសថទិវសេសុ អន្តមសោ ទាសកម្មករេ ឧបាទាយ សព្ពេ ជនា ឧបោសថិកា ហោន្តិ· ឯកទិវសំ អយំ កម្មការោ ឯកកោវ បាតោ ឧដ្ឋាយ កម្មន្តំ គតោ· មហាសេដ្ឋិ និវាបំ លភនមនុស្សេ សល្លក្ខេន្តោ ឯតស្សេវេកស្ស អរញ្ញំ គតភាវំ ញត្វា អស្ស សាយមាសត្ថាយ និវាបំ អទាសិ· ភត្តការិកា ទាសី ឯកស្សេវ ភត្តំ បចិត្វា អរញ្ញតោ អាគតស្ស ភត្តំ វឌ្ឍេត្វា អទាសិ, កម្មការោ អាហ – “អញ្ញេសុ ទិវសេសុ ឥមស្មិំ កាលេ គេហំ ឯកសទ្ទំ អហោសិ, អជ្ជ អតិវិយ សន្និសិន្នំ, កិំ នុ ខោ ឯត”ន្តិ ? តស្ស សា អាចិក្ខិ – “អជ្ជ ឥមស្មិំ គេហេ សព្ពេ មនុស្សា ឧបោសថិកា, មហាសេដ្ឋិ តុយ្ហេវេកស្ស និវាបំ អទាសី”តិ· ឯវំ អម្ភោតិ? អាម សាមីតិ· ឥមស្មិំ កាលេ ឧបោសថំ សមាទិន្នស្ស ឧបោសថកម្មំ ហោតិ ន ហោតីតិ មហាសេដ្ឋិំ បុច្ឆ អម្ភោតិ? តាយ គន្ត្វា បុច្ឆិតោ មហាសេដ្ឋិ អាហ – “សកលឧបោសថកម្មំ ន ហោតិ, ឧបឌ្ឍកម្មំ បន ហោតិ, ឧបោសថិកោ ហោតូ”តិ· កម្មការោ ភត្តំ អភុញ្ជិត្វា មុខំ វិក្ខាលេត្វា ឧបោសថិកោ ហុត្វា វសនដ្ឋានំ គន្ត្វា និបជ្ជិ· តស្ស អាហារបរិក្ខីណកាយស្ស រត្តិំ វាតា កុប្បិំសុ· សោ បច្ចូសសមយេ កាលំ កត្វា ឧបឌ្ឍុបោសថកម្មនិស្សន្ទេន មហាវត្តនិអដវិយំ និគ្រោធរុក្ខេ ទេវបុត្តោ ហុត្វា និព្វត្តិ· សោ តំ បវត្តិំ តាបសានំ អារោចេសិ·

តាបសា តុម្ហេហិ យំ ពុទ្ធោ, ធម្មោ, សង្ឃោតិ អស្សុតបុព្ពំ សាវិតា, ឧប្បន្នោ នុ ខោ លោកេ ពុទ្ធោតិ? អាម, ភន្តេ, ឧប្បន្នោតិ· ឥទានិ កុហិំ វសតីតិ? សាវត្ថិំ និស្សាយ ជេតវនេ, ភន្តេតិ· តាបសា តិដ្ឋ តាវ តុម្ហេ មយំ សត្ថារំ បស្សិស្សាមាតិ ហដ្ឋតុដ្ឋា និក្ខមិត្វា អនុបុព្ពេន កោសម្ពិនគរំ បាបុណិំសុ· មហាសេដ្ឋិនោ, “តាបសា អាគតា”តិ បច្ចុគ្គមនំ កត្វា, “ស្វេ អម្ហាកំ ភិក្ខំ គណ្ហថ, ភន្តេ”តិ

តិមរត្តត្វា បុគតិចរម ព្តសិកាលស្ស មហាកាត់ អង៌ស្ម៉ ព្តមរយា ក្ខេត្តិក្វាច កន្ចាយាតិ អាបុន្ចិស្ម៉ ត្យុមេ្យាករត្ត, អត្តាសិ៍ កាមេល ទុកម្បិ មាសំ

រត្វបិ តរយាបិ ចត្តាររាបិ មារម ចសិត្វា កន្ធឆ៌ ព្តមស្មិ៍ បត ចាររ ហិរយ្យា អាកត្តា អរដ្ឋច កន្ចាយាតិ ចដឆ, កិមិងគ្គិ? អាម

កហបតរយា ត្យុរទ្ត ទលិរកា ក្តប្បរត្ត, ត រលា បត សក្កា ឌីចិតត្តាររយា ចិឌិត្យំ, រតាត មឃំ ត្យុរិតា កន្ចាយាតិ៍ រតាត ហិ, ករត្ត, មឃម្បិ

កន្ចាយ, អមេត្វា សដ្ឋិរយច កន្ធទាតិ៍ ត្យុមេ្យអការិយា តាយ មហាឌេរា, តិដ្ឋេឆ ត្យុមេ្យាមឃំ បុររតាទ៌ កមិស្សាយាតិ តិក្ខមិត្វា ទុកស្មិ៍ ឌារេត

រត្វបិ ទិចសាតិ អចសិត្វា ត្យុរិតាកមរតរតច សាចត្តិ បត្វា រឌតចតចិហាររ សត្វ សត្តិករមច អាកមំស្ម៉ សត្វ មឆុរឆមុកធំ ស្មត្វា សរត្តាច

បត្តាឌិត្វា អររហត្ត ចិបុហិស្ម៉

រតបិ តរយា រមដ្ឋិរតា បញ្ហហិ បញ្ហហិ សកឌ សរតហិ សមប្បិមឆុឋាហិតាឌិតិ រចច បដ្ឋត្តក្ខុលិឌិតិ ច អាឌាឃ រកាមស្ម៉ិរតា តិក្ខមិត្វា

អត្តុបុរត្តាត សាចត្តិ បត្វា រឌតចតសាមរត្ត លត្តាចាទ៌ ខាត្តិត្វា សត្វ សត្តិក៌ កត្វា ចត្តិត្វា បដិសត្វាទ៌ កត្វា ទុកមត្ត តិសិឌិស្ម៉ សត្វា ពិឈ្លម្បិ

សហាឃកាត់ មឆុរឆមុកធំ កររចសិ៍ រត ខលចរសាមតស្សឌាតា សត្វាទ៌ តិមរត្តត្វា បុគតិចរម មហាកាត់ អង៌ស្ម៉ បុគ តិមរត្តត្វា

បុគតិចរមតិ ទុចំ អដ្ឋមាសំ ឌាត់ ឥត្វា, "អមេ្យាកំ ឌតបង់ អាកមតាឃ បដិត្តា ររឆា"តិ បិឌមុរល តិបដ្ឋិស្ម៉ ករចា, "ស្មត្តាការររ រលា

កហបតរយា តទាកតា អហិរមត្តិ"តិ អាហ៌ ទុត្តាចតា បដិត្តា ឌិត្ត តាយ រហាតីតិ កហបតរយា សល្លក្ខត្វា ឌិត្ត រតា ករចតា

បដិត្តាតិ ងសខាល់ ចត្តិត្វា តិក្ខមិត្វា អត្តរាមរក្កេ រឃាឌរត រឃាឌរត ឌារេត ចិហាទ៌ ការរត្វា អត្តុបុរត្តាត រកាមស្ម៉ិ បត្វា, "ទលិរកា

ត្យុរទ្ត ក្តប្បរត្ត"តិ កឆឃិស្ម៉ តរយាបិ ឌតា អត្តរតា អត្តរតា អាររម មហត្តិ ឆតបរិច្ចាកំ កត្វា ករចរតា ចសតត្វាឃ ចិហាររ

ការាបឃិស្ម៉ តត្វ ក្យក្កុឌរមដ្ឋិតា ការិរតា ក្យក្កុដារាមរយា តាយ អរហាសិ៍ បិចារិករមដ្ឋិតា អម្ពចរត ការិរតា បិចារិកម្ពចរតា តាយ

អរហាសិ៍ រឈាសិរតត ការិរតា រឈាសិតារាររយា តាយ អរហាសិ៍ តំ សត្វាឃ ចុត្ត – "រឈាសិតរមដ្ឋិតា ការិរត អាររាម"តិ៍

កល្លតឌាតាតិអាឌិស្ម កលហស្ស បុត្តាការកោ កល្លគំ តាយ, តំ ឌាតំ ទុរតសត្តិ កល្លតឌាតា៍ ហត្វបរាមាសាឌិចរមត មត្វកំ បរត្វា

កលរហា ឌាររតា ទុរតសត្តិ កលហឌាតា៍ ចិទុដ្ឋក្ខុតំ ចាងត្តិ ចិចាឌំ, តំ អាបត្តាតិ ចិចាងាបត្តា៍ ម្យុលសត្វីហីតិ ចាចាឃត្វីហិ៍ ចិត្យុគត្តាតិ

ចិត្តត្តា៍ រត ត រចច អត្តាមត្តា សត្តារបត្តិ ត ច សត្តាត្តិ ក្តបត្តីតិ រត អត្វត្តា ការលាត្វា ឥស្សត្វា រតច អត្តាមត្តា ឌាតារបត្តិ៍ សរចបិ

សត្តារបត់ អារកត្តិ, តទាបិ សត្តាត្តិ ត ក្តរបត្តិ, ឌាតិត់ ត ព្តត្តីតិ អរត្វា៍ តិត្តត្វិឃាបិ ទុរមច តរយា៍ ទុត្វ ច តិត្តត្វិតិ

សត្តាត្តិរចចតរមរចតំ៍ កស្វា បរតរត កល្លតឌាតា អរហស្មុត្តិ? អប្បមត្តរកាត ការរលាត៍

រត្វ កិរ កិក្ខុ ទុកស្មិ៍ អាចារម ចសត្តិ ចិតឃឆររា ច ស្មត្តត្តិកោ ច៍ រតាស្ម ស្មត្តត្តិកោ កិក្ខុ ទុកឌិចសំ ចត្វកុដិ បចិរដ្ឋា

អាចមរតិតាងកាចរមសំ កាឌរត ឆរបត្វាច តិក្ខមិ៍ ចិតឃឆររា បន្ចា បចិរដ្ឋា តំ ក្តងកំ ឌិស្វា តិក្ខមិត្វា តំ កិក្ខុ បុន្ចិ, អាទុរមា, តយា ព្តងំ

ក្តងកំ ឆបិតត្តិ? អាម, អាទុរមាតិ៍ ត្តរមត្វ អាបត្តិកាចំ ត ឌាតាសីតិ? អាម ត ឌាតាមីតិ៍ រហាតិ, អាទុរមា, ទុត្វ អាបត្តីតិ៍ សរច រហាតិ

ររងរមស្សាមីតិ៍ សរច បត រត, អាទុរមា, អសញ្ចិច្ច អសតិយា កតំ, តត្វិ រត អាបត្តីតិ៍ រមា តស្សា អាបត្តិយា អតាបត្តិឌិដ្ឋិ អរហាសិ៍

ចិតឃឆររា អត្តរតា តិស្សិតកាត់, "អឃំ ស្មត្តត្តិកោ អាបត្តិ អាបជ្ជមាតោបិ ត ឌាតាតី"តិ អាររាចសិ៍ រត តស្ស តិស្សិតរកា ឌិស្វា –

“ត្យព្យាក៌ ក្ខុបញ្ញាយោ អាបត្តិ អាបជ្ជិត្វាបិ អាបត្តិភាវំ ត ឌាតាតី”តិ អាហំឃុ៉ ខេត គត្ថា អត្តនោ ក្ខុបញ្ញាយស្ស អាខេរាទេចឃុំ៉ ខេឃា ឲចយាហ – “អឃំ ចិតឃឆខេរា បុខេត្ត ‘អតាបត្តី’តិ ចត្វា ព្លងាតិ ‘អាបត្តី’តិ ចងតិ, យុឃាចាឌី ឲខេឃា”តិ៉ ខេត គត្ថា, “ត្យព្យាក៌ ក្ខុបញ្ញាយោ យុឃាចាឌី”តិ ឲចំ អញ្ញាយញ្ញា ពលហំ ចឆ្ឌឃិំឃុ, តំ ឃត្ថុខេយតំ ចុត្តំ៉

ភពចត្តំ ឲតងខេចាចាតិ ឲតំ, “ព្លឆ, ភខេត្ត, ខេពាឃប្តិឃំ ភិក្ខ្វុ ភល្ខតឌាតា”តិអាឌិចចតំ អខេចាច៉ តញ្ញា ខេលា ខេតច បិឃពព្យតាឃ ត ខេភងាឆិប្បាខេយត, អឆ ខេលា អត្តពាយតាឃ ហិតពាយតាឃ៉ ឃាយក្កិពារខេពា ពិខេរឃ ភិក្ខូ, តឃ្វាស្ស ឲតងខេហាឃិ – “ឃឆា ព្លខេយ ភិក្ខ្វុ ចិចាឝំ អារឌ្ឍា, ត ឃក្កា យឃា, តាបិ អខេញ្ញាត ភិក្ខូតា ឃយក្កា ពាតុំ, អខេប្បច តាយ ឃខេឆចខេពា ខេលិខេពា អប្បជិបុក្កខេលិ ភពចា ឃឃំ ចា គត្ថា, អត្តខេតា ចា ឃត្តិពំ បខេក្កាឃាខេបត្វា ឲខេតឃំ ភិក្ខូតំ ឈត្តិខេយត្តាបជិឃំយុត្តំ ឃារលឹឃឆ្ឈខេឆឃតំ ពខេឆត្វា ឃាយក្កិ ពខេរយ្យា”តិ អត្តពាយតាឃ ហិតពាយតាឃ គត្ថា អខេចាច៉

ឣ៥៦៣៉ឈឃិខេយ, ភិក្ខូខេច, ឆយ្ហា ឃារលឹឃាតិ ខេហឌ្ឍា ពលហភល្ខតចខេឃត ខេឆឃតា អារឌ្ឍា៉ ព្លយឃ្មិ ឌាខេត ឈ ឃារលឹឃា ឆយ្ហា អាគតាតិ ឲចយិឝំ ខេពាឃប្តិឃឃុត្តំ ឃឆាតុឃត្ឋិតាច គតំ ខេហាតិ៉ តត្ត ឃារលឹឃាតិ ឃរិតប្តាឃុត្តា អឌ្ឍខេត អតិក្កខេត្តបិ ត បយុឃ្សិតប្តា៉ ខេឃា ខេត ឆខេយ្យ ឃ្វុខេតិ, តំ ឃត្រាហ្វចារិតំ បិឃំ ពខេរាត្តីតិ បិឃពខេរលា៉ គរុំ ពខេរាត្តីតិ គរុពខេរលា៉ ឃក្កហាឃាតិ ឃក្កហលត្វាឃ៉ អចិចាឝាឃាតិ អចិចាឝតត្វាឃ៉ ឃាយក្កិឃាតិ ឃយក្កភាចត្វាឃ ៉ ឲលិភាចាឃាតិ ឲលិភាចត្វាឃ តិត្អាតាពខេរលាឃ៉ ឃំចត្តត្តីតិ ភចត្តិ៉ ខេយត្តំ ពាឃពយត្តិ ខេយត្តចិខេត្តត ពត្តត្តំ ពាឃពយ៉ំ៉ ចឌីពយ្យខេតាពខេយ្យឃុបិ ឲខេឃច តខេយា៉ ព្លយាតិ ភិក្ខូតំ ចខេឃត អាគតាតិ, ពិហឹឃុបិ លត្កត្តិខេយច៉ ភិក្ខូតព្យាំ ខេយត្តចិខេត្តត អាភិឃយាចារិពឆ្ឈបុខេលំ ខេយត្តំ ពាឃពយ៉ំ តាយ៉ ពិហឹតំ ខេចតិឃចត្ថតត្វាឃ ខេពាឆិចត្ថតត្វាឃ ឃឈ្ឈិយត្តតត្វាឃ ពយតំ ពាយំ បិណ្ឌាឃ បចិខេឌ្ឍ ភិក្ខូ ឌិឃ្វា បត្តក្កយតំ បត្តបជិក្កហលំ អាឃតបញ្ញាបតំ អត្តយតត្តិ ឲចយាឌិពំ ខេយត្តំ ពាឃពយំ តាយ៉

ភិក្ខូតំ ខេយត្តចិខេត្តត អាចារបញ្ញាត្តិឃិក្ខាបឝំ, ពយ្យឌ្ឍាតពឆតំ ឆយ្ហខេឆឃតា ខេតបិឌពយ្យិ ព្យឌ្ឍចតំ ខេយត្តំ ចឌីពយំ តាយ៉ ពិហឹតញ្ញា, “ខេចតិឃចត្ថតត្វាឃ ពឆ្ឆាយ, ខេពាឆិចត្ថតត្វាឃ ពឆ្ឆាយ, ឆយ្ហស្សចតំ ពរិឃ្សាយ, បឌីបយាលិបុបព្យបុឌំ ពរិឃ្សាយ, តឹលិ ឃុចរិតាតិ ឃយាឝាឃ ចត្តិឃ្សាយ, ឃលិពភត្តាឌីតិ ឝឃ្សាយ, ចឃ្សាចាឃិពំ ឝឃ្សាយ, អត្ថ ឃឈ្ឈស្ស ចត្តាខេរា បត្ថខេយ ឝឃ្សាយ, ឃឈ្ឈិ តិយខេត្តត្វា ឈាឝតឹយាឌីតិ ឃំចិឝហឆ, អាឃតាតិ បញ្ញាខេបឆ, បាតឹឃំ ក្ខុបឌ្ឍខេបឆ, ឃឈ្ឈិ បត្តក្កត្វា អាខេតឆ, បញ្ញាត្តាឃខេត តិឃឹឝាខេបត្វា ឈត្ថឌាតា ក្ខុឃ្សាហឌាតា ខេចយ្យាចត្ថ ពខេរាឆា”តិអាឌិពឆតពាខេល ខេយត្តំ ចឌីពយំ តាយ៉

ភិក្ខូតំ បិខេតាច ក្ខុឌ្ឍាឃ ឃរិខេបជិឌក្កតំ ខេចតិឃក្កលចត្តាឌីតិ ច ពត្វា ចិចិត្តាឃខេត តិឃឹឌិត្វា, “ព្លយឃ្មិ ចិហាខេរ ភិក្ខូ ឃុលី ខេហាត្តុ, អខេចរា អព្យាបញ្ញា”តិ ចិត្តតំ ខេយត្តំ យខេតាពយំ តាយ៉ ពិហឹតំ “អឃ្យា ឃុលី ខេហាត្តុ, អខេចរា អព្យាបញ្ញា”តិ ចិត្តតំ ខេយត្តំ យខេតាពយំ តាយ៉

អាចិ ខេចច រខេហា ចាតិ ឃយ្ហលា ច បរខេយ្ហលា ច៉ តត្ត តចពាតំ ចីចរពយ្យាឌីឃុ ឃហាឃភាច្វបពយតំ ឃយ្ហលា ខេយត្តំ ពាឃពយំ តាយ៉ ខេឆរាតំ បត បិឝខេឆាចតចត្ថតពីឌតឝាតាឌិខេភឝយ្យិ ឃត្តំ ឃាឃីចិពយំ ឃយ្ហលា ខេយត្តំ ពាឃពយំ តាយ៉ ក្ខុភខេយហិបិ ក្ខុត្តិក្កិត្តាតំ ឝាខុភល្ខាឌីតំ ខេតឃុ

អវមញ្ញំ អកត្វា អត្តនា ទុន្និក្ខិត្តានំ វិយ បដិសាមនំ បរម្មុខា មេត្តំ កាយកម្មំ នាម។ “ទេវត្ថេរោ តិស្សត្ថេរោ”តិ ឯវំ បគ្គយ្ហវចនំ សម្មុខា មេត្តំ វចីកម្មំ នាម។ វិហារេ អសន្តំ បន បដិបុច្ឆន្តស្ស, “កហំ អម្ហាកំ ទេវត្ថេរោ, កហំ អម្ហាកំ តិស្សត្ថេរោ កទា នុ ខោ អាគមិស្សតី”តិ ឯវំ មមាយនវចនំ បរម្មុខា មេត្តំ វចីកម្មំ នាម។ មេត្តាសិនេហសិនិទ្ធានិ បន នយនានិ ឧម្មីលេត្វា សុប្បសន្នេន មុខេន ឱលោកនំ សម្មុខា មេត្តំ មនោកម្មំ នាម។ “ទេវត្ថេរោ, តិស្សត្ថេរោ អរោគោ ហោតុ អប្បាពាធោ”តិ សមន្នាហរណំ បរម្មុខា មេត្តំ មនោកម្មំ នាម។

លាភាតិ ចីវរាទយោ លទ្ធបច្ចយា។ ធម្មិកាតិ កុហនាទិភេទំ មិច្ឆាជីវំ វជ្ជេត្វា ធម្មេន សមេន ភិក្ខាចរិយវត្តេន ឧប្បន្នា។ អន្តមសោ បត្តបរិយាបន្នមត្តម្បីតិ បច្ឆិមកោដិយា បត្តេ បរិយាបន្នំ បត្តស្ស អន្តោគតំ ទ្វត្តិកដច្ឆុភិក្ខាមត្តម្បិ។ អប្បដិវិភត្តភោគីតិ ឯត្ថ ទ្វេ បដិវិភត្តានិ នាម អាមិសបដិវិភត្តំ បុគ្គលបដិវិភត្តញ្ច។ តត្ថ, “ឯត្តកំ ទស្សាមិ, ឯត្តកំ ន ទស្សាមី”តិ ឯវំ ចិត្តេន វិភជនំ អាមិសបដិវិភត្តំ នាម។ “អសុកស្ស ទស្សាមិ, អសុកស្ស ន ទស្សាមី”តិ ឯវំ ចិត្តេន វិភជនំ បន បុគ្គលបដិវិភត្តំ នាម។ តទុភយម្បិ អកត្វា យោ អប្បដិវិភត្តំ ភុញ្ជតិ, អយំ អប្បដិវិភត្តភោគី នាម។

សីលវន្តេហិសព្រហ្មចារីហិ សាធារណភោគីតិ ឯត្ថ សាធារណភោគិនោ ឥទំ លក្ខណំ, យំ យំ បណីតំ លភតិ, តំ តំ នេវ លាភេន លាភំ និជិគីសនតាយ គិហីនំ ទេតិ, ន អត្តនា បរិភុញ្ជតិ; បដិគ្គណ្ហន្តោ ច សង្ឃេន សាធារណំ ហោតូតិ គហេត្វា ឃណ្ដិំ បហរិត្វា បរិភុញ្ជិតព្ពំ សង្ឃសន្តកំ វិយ បស្សតិ។ ឥមំ បន សារណីយធម្មំ កោ បូរេតិ, កោ ន បូរេតីតិ? ទុស្សីលោ តាវ ន បូរេតិ។ ន ហិ តស្ស សន្តកំ សីលវន្តា គណ្ហន្តិ។ បរិសុទ្ធសីលោ បន វត្តំ អខណ្ឌេន្តោ បូរេតិ។

តត្រិទំ វត្តំ – យោ ហិ ឱទិស្សកំ កត្វា មាតុ វា បិតុ វា អាចរិយុបជ្ឈាយាទីនំ វា ទេតិ, សោ ទាតព្វំ ទេតិ, សារណីយធម្មោ បនស្ស ន ហោតិ, បលិពោធជគ្គនំ នាម ហោតិ។ សារណីយធម្មោ ហិ មុត្តបលិពោធស្សេវ វដ្ដតិ, តេន បន ឱទិស្សកំ ទេន្តេន គិលានគិលានុបដ្ឋាកអាគន្តុកគមិកានញ្ចេវ នវបព្វជិតស្ស ច សង្ឃាដិបត្តគ្គហណំ អជានន្តស្ស ទាតព្វំ។ ឯតេសំ ទត្វា អវសេសំ ថេរាសនតោ បដ្ឋាយ ថោកំ ថោកំ អទត្វា យោ យត្តកំ គណ្ហាតិ, តស្ស តត្តកំ ទាតព្វំ។ អវសិដ្ឋេ អសតិ បុន បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ថេរាសនតោ បដ្ឋាយ យំ យំ បណីតំ, តំ តំ ទត្វា សេសំ បរិភុញ្ជិតព្វំ, “សីលវន្តេហី”តិ វចនតោ ទុស្សីលស្ស អទាតុម្បិ វដ្ដតិ។

អយំ បន សារណីយធម្មោ សុសិក្ខិតាយ បរិសាយ សុបូរោ ហោតិ, នោ អសិក្ខិតាយ បរិសាយ។ សុសិក្ខិតាយ ហិ បរិសាយ យោ អញ្ញតោ លភតិ, សោ ន គណ្ហាតិ, អញ្ញតោ អលភន្តោបិ បមាណយុត្តមេវ គណ្ហាតិ, ន អតិរេកំ។ អយញ្ច បន សារណីយធម្មោ ឯវំ បុនប្បុនំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា លទ្ធំ លទ្ធំ ទេន្តស្សាបិ ទ្វាទសហិ វស្សេហិ បូរតិ, ន តតោ ឱរំ។ សចេ ហិ ទ្វាទសមេបិ វស្សេ សារណីយធម្មបូរកោ បិណ្ឌបាតបូរំ បត្តំ អាសនសាលាយំ ឋបេត្វា នហាយិតុំ គច្ឆតិ, សង្ឃត្ថេរោ ច កស្សេសោ បត្តោតិ? សារណីយធម្មបូរកស្សាតិ វុត្តេ – “អាហរថ ន”ន្តិ សព្វំ បិណ្ឌបាតំ វិចារេត្វា ភុញ្ជិត្វា ច រិត្តបត្តំ ឋបេតិ។ អថ សោ ភិក្ខុ រិត្តបត្តំ ទិស្វា, “មយ្ហំ អសេសេត្វាវ បរិភុញ្ជិំសូ”តិ ទោមនស្សំ ឧប្បាទេតិ, សារណីយធម្មោ ភិជ្ជតិ, បុន ទ្វាទស វស្សានិ បូរេតព្ពោ ហោតិ, តិត្ថិយបរិវាសសទិសោ ហេស។ សកិំ ខណ្ឌេ ជាតេ បុន បូរេតព្ពោវ។ យោ បន, “លាភា វត មេ, សុលទ្ធំ វត មេ, យស្ស មេ បត្តគតំ អនាបុច្ឆាវ សព្រហ្មចារី បរិភុញ្ជន្តី”តិ

សោយតស្សំ ឌេតតិ, តស្ស បុណ្ណោ តាយ ហោតិ៍

ឧចំ ប្ញុរិតសារលឹឃឆម្មុស្ស បត តេច ខ្ពស្សា, ត យច្ឆរិឃំ ហោតិ, សោ យត្យស្សានំ បិយោ ហោតិ, សុលកបច្ចយោ; បត្តកាតយស្ស ឌឹឃយាតយ្យិ ត លឹឃតិ, កាឌតឹឃកល្លដ្ឋានេត អក្កកល្លំ លកតិ, កយេ ចា លោតពោ ចា សយ្យេត្តេ ឌេចតា ខ្សុក្កំ អាបជ្ជន្តិ៍

តតិយាតិ ចត្តុតិ – លេណពិរិចារឹ តិស្សេត្តរោ ពិរ យហាពិរិកាយំ ខ្ចបតិស្សាឃ ចរតិ៍ បញ្ញាស យហារេឆរា តាកឌឹបំ ចេតិឃចត្តតត្តាឃ កច្ឆត្តា ពិរិការេយ បិណ្ឌាឃ ចរិត្វា ពិញ្ចិ អលទ្ធា តិក្ខមិំសុ៍ ឆេរោ បចិសន្តោ តេ ឌិស្វា បុច្ឆិ – “លទ្ធំ, កន្តេ”តិ? ចិចរិយាា អាចុសោតិ៍ សោ អលទ្ធកាចំ ញាត្វា អាហ – “ឃាចាហំ, កន្តេ, អាពច្ឆាមិ, តាច ខ្ពុឆេច ហោឆា”តិ៍ យយំ, អាចុសោ, បញ្ញាស ឌតា បត្តេតយតយត្តយ្យិ ត លកិយាតិ៍ តេចាសិពា តាយ, កន្តេ, បដិពលិ ហោន្តិ, អលកន្តាបិ កិក្ខាចារយក្កសកាចំ ឌាតន្តីតិ៍ ឆេរា អាពមិំសុ៍ ឆេរោ ពាយំ បិចិសិ៍ ឆុរេពេហេឃច យហាខ្ចបិសិពា លឹរកត្តុំ សជ្ជេត្វា ឆេរំ ឌ្ខលោពឃយាតា ឌិតា ឆេរស្ស ខ្វារំ សយ្យត្តេស្សេច បត្តំ ប្ញុរេត្វា អគាសិ៍ សោ តំ អាគាឃ ឆេរានំ សន្តិកំ ពត្វា, “ពណ្ហថ, កន្តេ”តិ សឈ្ឈត្តរយាហ៍ ឆេរា, “អយេត្វាំ ឧត្តពេហិ ពិញ្ចិ ត លទ្ធំ, អយំ ឃីឈេយេច ពេហត្វា អាពេតា, ពិ នុ ខោ”តិ សេសានំ យុខំ ឌ្ខលោពេសិ៍ ឆេរោ ឌ្ខលោពតាការេតេច ញាត្វា – “ឆម្មេត សមេត លទ្ធបិណ្ឌបាតោ, តិក្កុក្កុច្ចា ពណ្ហថ កន្តេ”តិអាឌិតោ បដ្ឋាឃ សព្ពេសំ ឃាចឌត្តំ ឌត្វា អត្តតាបិ ឃាចឌត្តំ ភុញ្ជិ៍

អថ តំ កត្តកិច្ចាចសានេ ឆេរា បុច្ឆិំសុ – “ពឌា, អាចុសោ, លោពុត្តរឆម្មំ បដិចិជ្ឈី”តិ? តត្តិ មេ, កន្តេ, លោពុត្តរឆម្មោតិ៍ ឈាតលាកីសិ, អាចុសោតិ? ឧតយ្យិ មេ, កន្តេ, តត្តីតិ៍ ភត្វ, អាចុសោ, បិដិហារិយន្តិ? សារលឹឃឆម្មោ មេ, កន្តេ, ប្ញុរិតោ, តស្ស មេ ឆម្មុស្ស ប្ញុរិតកាលតោ បដ្ឋាឃ សចេបិ កិក្ខុសតសហស្សំ ហោតិ, បត្តពតំ ត លឹឃតីតិ៍ សាធុ សាធុ, សប្បុរិស, អត្តច្ឆិពយិឌំ តុឃ្យន្តិ៍ ខ្ពឌំ តាច បត្តពតំ ត លឹឃតីតិ ឧត្តំ ចត្តុ៍

អយេយេច បត ឆេរោ ចេតិឃបព្ពតេ ពិរិភល្លយហាប្ញុជាឃ ឌាតដ្ឋាតំ ពត្វា, “ខ្ពយិម្ពី ចានេត ពិំ ចរភល្ល”ន្តិ បុច្ឆតិ៍ ឆេ្វ សាដពា, កន្តេតិ៍ ឧតេ យយ្ហាបិបុលិស្សន្តីតិ៍ តំ សុត្វា អយច្ចា រញ្ញោ អារោចេសិ – “ឧពោ ឌហេរោ ឧចំ ចឌតី”តិ៍ “ឌហរស្សេចំ ចិត្តំ, យហាឆេរានំ បត សុណ្ឌយសាដពា ចដ្ដន្តី”តិ ចត្វា, “យហាឆេរានំ ឌស្សាមី”តិ ឌបេសិ៍ តស្ស កិក្ខុសង្ឃេ បដិបាដិយា ឌិតេ ឆេត្តស្ស យត្តពោ ឌបិតាបិ តេ សាដពា ហត្ថំ តាគោហន្តិ, អញ្ញេច អាគោហន្តិ៍ ឌហរស្ស ឌាតការេល បត ហត្ថំ អារុឡហា៍ សោ តស្ស ហត្ថេ ឌបេត្វា អយច្ចស្ស យុខំ ឌ្ខលោពេត្វា ឌហរំ តិសីឌាបេត្វា ឌាតំ ឌត្វា សឈ្ឈ្ចិស្សជ្ជេត្វា ឌហរស្ស សន្តិពេ តិសីឌិត្វា, “ពឌា, កន្តេ, ខ្ពយំ ឆម្មំ បដិចិជ្ឈិត្ថា”តិ អាហ៍ សោ បរិយាឃេតបិ អសន្តំ អចឌន្តោ, “តត្តិ យយ្ហំ យហារាជ, លោពុត្តរឆម្មោ”តិ អាហ៍ ភត្វ, កន្តេ, បុព្ពេច អចឌុត្តាតិ? អាម, យហារាជ, សារលឹឃឆម្មប្ញុរេពោ អហំ, តស្ស មេ ឆម្មុស្ស ប្ញុរិតកាលតោ បដ្ឋាឃ កាឌតឹឃកល្លដ្ឋានេត អក្កកល្លំ បិបុណាតីតិ៍ សាធុ សាធុ, កន្តេ, អត្តច្ឆិពយិឌំ តុឃ្យាកន្តិ ចន្ទិត្វា បក្កាមិ៍ ខ្ពឌំ កាឌតឹឃកល្លដ្ឋានេត អក្កកល្លំ បិបុណាតីតិ ឧត្តំ ចត្តុ៍

ច្រាហ្ញណតិស្សភយេ បត ភាតពាយចាសិតោ តាពេត្តរិយា អតារោចេត្វាច បលាឃិំសុ៍ ឆេរី បច្ចសភាលេ, “អតិចិឃ អប្បតិញ្ញេ្ញសោ

ការេយា, ឧបធារេថ តាចា”តិ ឥទេរកិច្ចតិយោ អាហ។ តា កត្វា សន្ទេរំ កតកាចំ ធាត្វា អាកប្ប ថេរិយា អារោចេសុំ។ សា សុត្វា, “យា ទុរេយ្យតិ កតកាចំ ចិន្តយិត្វា, អត្តនោ ឧទ្ធបរិបុច្ឆាយោតិសោយតសិកាទេសុយេច យោក៏ ករោថា”តិ វត្វា ភិក្ខាចារវេលាយ បារុបិត្វា អត្តទ្វាទសមា កាយទ្វារេ តិរោក្រោធរុក្ខមូលេ អដ្ឋាសិ។ រុក្ខេ អធិវត្ថា ទេវតា ទ្វាទសន្នម្បិ ភិក្ខូនំ បិណ្ឌបាតំ ទត្វា, “អយ្យេ, អញ្ញត្ថ មា គច្ឆថ, និច្ចំ ឥធេវ ឯថា”តិ អាហ។ ថេរិយា បន កនិដ្ឋភាតា នាគត្ថេរោ នាម អត្ថិ។ សោ, “មហន្តោ ភយោ, ន សក្កា ឥធ យាបេតុំ, បរតីរំ គមិស្សាមាតិ អត្តទ្វាទសមោវ អត្តនោ វសនដ្ឋានា និក្ខន្តោ ថេរិំ ទិស្វា គមិស្សាមី”តិ កាឡកគាមំ អាគតោ។ ថេរី, “ថេរា អាគតា”តិ សុត្វា តេសំ សន្តិកំ គន្ត្វា, កិំ អយ្យាតិ បុច្ឆិ។ សោ តំ បវត្តិំ អាចិក្ខិ។ សា, “អជ្ជ ឯកទិវសំ វិហារេយេវ វសិត្វា ស្វេ គមិស្សថា”តិ អាហ។ ថេរា វិហារំ អគមំសុ។

ថេរី បុនទិវសេ រុក្ខមូលេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ថេរំ ឧបសង្កមិត្វា, “ឥមំ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជថា”តិ អាហ។ ថេរោ, “វដ្ដិស្សតិ ថេរី”តិ វត្វា តុណ្ហី អដ្ឋាសិ។ ធម្មិកោ តាត បិណ្ឌបាតោ កុក្កុច្ចំ អកត្វា បរិភុញ្ជថាតិ។ វដ្ដិស្សតិ ថេរីតិ។ សា បត្តំ គហេត្វា អាកាសេ ខិបិ, បត្តោ អាកាសេ អដ្ឋាសិ។ ថេរោ, “សត្តតាលមត្តេ ឋិតម្បិ ភិក្ខុនិភត្តមេវ, ថេរី”តិ វត្វា ភយំ នាម សព្ពកាលំ ន ហោតិ, ភយេ វូបសន្តេ អរិយវំសំ កថយមានោ, ‘ភោ បិណ្ឌបាតិក ភិក្ខុនិភត្តំ ភុញ្ជិត្វា វីតិនាមយិត្ថា’តិ ចិត្តេន អនុវទិយមានោ សន្ថម្ភិតុំ ន សក្ខិស្សាមិ, អប្បមត្តា ហោថ ថេរិយោ”តិ មគ្គំ អារុហិ។

រុក្ខទេវតាបិ, “សចេ ថេរោ ថេរិយា ហត្ថតោ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជិស្សតិ, ន តំ និវត្តេស្សាមិ, សចេ បន ន បរិភុញ្ជិស្សតិ, និវត្តេស្សាមី”តិ ចិន្តយមានា ឋត្វា ថេរស្ស គមនំ ទិស្វា រុក្ខា ឱរុយ្ហ បត្តំ, ភន្តេ, ទេថាតិ បត្តំ គហេត្វា ថេរំ រុក្ខមូលំយេវ អានេត្វា អាសនំ បញ្ញាបេត្វា បិណ្ឌបាតំ ទត្វា កតភត្តកិច្ចំ បដិញ្ញំ ការេត្វា ទ្វាទស ភិក្ខុនិយោ, ទ្វាទស ច ភិក្ខូ សត្ត វស្សានិ ឧបដ្ឋហិ។ ឥទំ ទេវតា ឧបដ្ឋាកំ អាវជ្ជិត្វាតិ ឯត្ថ វត្ថុ, ឯត្ថ ហិ ថេរី សារណីយធម្មបូរិកា អហោសិ។

អខណ្ឌានីតិអាទីសុ យស្ស សត្តសុ អាបត្តិក្ខន្ធេសុ អាទិម្ហិ វា អន្តេ វា សិក្ខាបទំ ភិន្នំ ហោតិ, តស្ស សីលំ បរិយន្តេ ឆិន្នសាដកោ វិយ ខណ្ឌំ នាម។ យស្ស បន វេមជ្ឈេ ភិន្នំ, តស្ស មជ្ឈេ ឆិទ្ទសាដកោ វិយ ឆិទ្ទំ នាម ហោតិ។ យស្ស បន បដិបាដិយា ទ្វេ តីណិ ភិន្នានិ, តស្ស បិដ្ឋិយំ វា កុច្ឆិយំ វា ឧដ្ឋិតេន វិសភាគវណ្ណេន កាឡរត្តាទីនំ អញ្ញតរវណ្ណា គាវី វិយ សពលំ នាម ហោតិ។ យស្ស បន អន្តរន្តរា ភិន្នានិ, តស្ស អន្តរន្តរា វិសភាគពិន្ទុវិចិត្រា គាវី វិយ កម្មាសំ នាម ហោតិ។ យស្ស បន សព្ពេន សព្ពំ អភិន្នានិ, តស្ស តានិ សីលានិ អខណ្ឌានិ អច្ឆិទ្ទានិ អសពលានិ អកម្មាសានិ នាម ហោន្តិ។ តានិ បនេតានិ តណ្ហាទាសព្យតោ មោចេត្វា ភុជិស្សភាវករណតោ ភុជិស្សានិ។ ពុទ្ធាទីហិ វិញ្ញូហិ បសត្ថត្តា វិញ្ញុប្បសត្ថានិ។ តណ្ហាទិដ្ឋីហិ អបរាមដ្ឋត្តា, “ឥទំ នាម ត្វំ អាបន្នបុព្ពោ”តិ កេនចិ បរាមដ្ឋុំ អសក្កុណេយ្យត្តា ច អបរាមដ្ឋានិ។ ឧបចារសមាធិំ វា អប្បនាសមាធិំ វា សំវត្តយន្តីតិ សមាធិសំវត្តនិកានីតិ វុច្ចន្តិ។ សីលសាមញ្ញគតោ វិហរតីតិ តេសុ តេសុ ទិសាភាគេសុ វិហរន្តេហិ ភិក្ខូហិ សទ្ធិំ សមានភាវូបគតសីលោ វិហរតិ។ សោតាបន្នាទីនញ្ហិ សីលំ សមុទ្ទន្តរេបិ ទេវលោកេបិ វសន្តានំ អញ្ញេសំ សោតាបន្នាទីនំ សីលេន សមានមេវ ហោតិ, នត្ថិ មគ្គសីលេ នានត្តំ, តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។

ឃាយំ ជិជ្ជីតិ យក្កសយ្យឃុត្តា សយ្ខាជិជ្ជិ៍ អរិឃាតិ តិឥក្ខាសា៍ តិឃ្យាតីតិ តិឃ្យាតិកា៍ តក្កុរស្សាតិ ឥឃា តឆាកាទី ឥហាតិ៍ ឌ្យក្កយាឃាតិ

សត្ថាឌ្យក្កយត្តុ៍ ជិជ្ជិសាយគ្គាកឥតាតិ សយាតជិជ្ជិកាច់ ក្ខបកឥតា ហុត្តា ចិហរតិ៍ អក្កត្តិ ឥឌ្ជក៌ សត្ថាឥកាបិតសិឥឃា សក្កហ្យាតីតិ

សក្កាហិក៌ សត្ថាឥកាបិតសីត់ សឈ្ឈាង់ កឥទាតីតិ សឈ្ឈាងតិក៌ សឈ្ឈាងតិឃត្តិ អឥត្តា៍ ឃជិង់ ក្វងត្តិ ឃឥយត់ ក្វងៃការកហ្លិកាសក្លាត់ ក្វង់

តាយ៍ បច្ចាក្វយិកាជិបិសាគា ហិ ក្វងពាក្ខាច តិជ្ជត្តិ៍ ឃស្ថិ បតិឥត យត្តិក៌ អាជិ៍ កត្ថា សឥត្ថា បតត្តិ៍ តស្ថា ឲចយាហ៍ ឲចឥយច ឥលាតិ ឃឆា

ក្វង់ ក្វងៃការស្ស, ឲច់ ត្ថឥយសយ្បិ សារហីឃឆយ្ខាត់ ឃា អឃំ អរិឃា ជិជ្ជិ, សា អក្កា ច សក្កាហិកា ច សឈ្ឈាងតិឃា ចាតិ ឥជ្ជត្ថា៍

៣៥០៦៍កឆក្ខា, កិក្កឥច, ឃាឃំ ជិជ្ជីតិ ឲត្ត, កិក្កឥច, ឃាឃំ ឥសាតាបត្តិយក្កជិជ្ជិ អរិឃា តិឃ្យាតិកា តិឃ្យាតិ តក្កុរស្ស សយ្ខា ឌ្យក្កយាឃាតិ

ឌុត្តា, សា កឆំ ឥកត ការឥលាត តិឃ្យាតីតិ អឥត្តា៍ បរិឃ្យជ្ជិតចិឥត្តាច ឥហាតីតិ ឲត្តាចតាបិ បរិឃ្យជ្ជិតចិឥត្តាឥឃច តាយ ឥហាតីតិ

អឥត្តា៍ ឲស តឥឃា សត្ថត្ត៍ ឃុប្បហិហិត់ ឥយ យាតសត្តិ យឃ្យាចិត្ត ឃុក្ខ ឥបិត់៍ សក្ខាត់ ឥពាឆាឃាតិ ចតុត្ថ សក្ខាត់ ឥពាឆត្តាឃ៍

អរិឃត្តិអាជីឃុ ត់ ចាកាហ៌ ឃស្ថា អរិឃាត់ ឥហាតិ, ត បុតុជ្ជតាត់, តស្ថា អរិឃត្តិ ឌុត្តា៍ ឥឃសំ បត ឥលិកុត្តរឆឥយ្ខាបិ អត្តិ, ឥតសំឥឃច

ឥហាតិ, ត អឥត្ថាសំ, តស្ថា ឥលិកុត្តរត្តិ ឌុត្តា៍ បុតុជ្ជតាត់ បត អកាចឥតា អសាឆារហ៌ បុតុជ្ជតេហីតិ ឌុត្តា៍ ឲស តឥឃា សត្ថចាឥរឃុ៍

៣៥០៦៍លកាយិ បក្ខត្តិ សយចត្តិ អត្តឥតា ចិឥត្ត សយចំ លកាយីតិ អឥត្តា៍ តិត្ថតិឃយ្បិ ឲឥសច តឥឃា៍ ឲត្ត ច សយឥចាតិ ឲកក្កតា៍ តិត្ថតីតិ

កិឥលសក្ខបសឥយា៍

៣៥០៦៍តឆាក្វបិឃ ជិជ្ជិឃាតិ ឲចក្វបិឃ ឥសាតាបត្តិយក្កជិជ្ជិឃា៍

៣៥០៩៍ឆយ្ខតាឃាតិ សកាឥចត៍ ឆយ្ខតា ឲសាតិ សកាឥចា ឲស៍ ឌុជ្ជាត់ បត្ថាឃតីតិ សឈ្ឈកយ្ខចឥសត ចា ឥគសតាឃ ចា ឌុជ្ជាត់ ជិស្សតិ៍

អរិឃសាចឥកា ហិ អាបត្តិ អាបជ្ជឥត្តា កទុកាបត្តិឃុ ក្វជិការសជិសំ, លហុកាបត្តិឃុ សហឥសឃ្យាជិសជិសំ អចិត្តកាបត្តិឥឃច អាបជ្ជតិ,

តយ្បិ អសក្ខិច្ច, ឥតា សក្ខិច្ច, អាបត្តិ ត បជិក្ខាឥគតិ៍ តស្ថា អឆ ឥលា ត់ ចិប្បឥយចាតិអាជិយាហ៍ ឆហឥទាតិ តរុឥលា៍ កុយាឥទាតិ ត

យហល្លឥកា៍ យឥក្ខាតិ ចក្កឥសាតាជីត់ យក្ខតាឃ យឥក្ខា៍ ក្ខត្តាតឥសឃ្យឥកាតិ អតិឆហរតាឃ ក្ខត្តាតឥសឃ្យឥកា, ឆក្កិឥលាត ចា ចាឥយត ចា

បឥស្សត សឃិត្យ ត សឥក្កាតីតិ អឥត្តា៍ អក្កាទ់ អក្កយិត្វាតិ ត្ថឥតា ចិឥតា ច បសាទិឥតត ហឥត្តត ចា បិឥគត ចា ចុសិត្វា៍ ឲច់ ចុសត្តាត់

បត យតុស្សាត់ ត សឹឈំ ហឥត្តា ឥសាឃតិ, តឆា ហិ ឲកឥក្ខ ហឥត្តត អក្កាទ់ កឥហត្វា បរិចត្តយាតា ក្វរយ្បិ កក្ខត្តិ៍ ឆហរស្ស បត ហត្តបិគា

ឃុពុយាលិ ឥហាត្តិ, ឥសា ចុជ្ជយឥត្តតតច ឆឃ្យាឥតា ចិទីតិ សត្ថិ កឥទាឥត្តា ចិប្បិ បជិសំហរតិ, តស្ថា ត្ថឆ ឆហឥទាច ឆស្សិឥតា៍ យហល្លឥកា

ច ឆឃ្យត្តាបិ អឆិចាឥសតិ, អឃំ បត អឆិចាឥសត្យ ត សឥក្កាតិ៍ តស្ថាបិ ឆហឥទាច ឆស្សិឥតា៍ ឥគឥសតីតិ អាបត្តិបជិក្កាហឥក

សកាកបុក្កឥល សតិ ឲក៌ ជិចសំ ចា រត្តិ ចា អតឆិចាឥសត្វា រត្តិ ចតុរឥក្កបិ តឥយ សកាកកិក្កឥតា ចសតជ្ជាត់ កត្ត ឥគឥសតិឥឃច៍

៣៥០សិ៍ក្ខក្ខាចចាតីតិ ក្ខក្ខតីចាតិ៍ កិ៍ កហីឃាតីតិ កិ៍ កឥទាយីតិ ឲច់ ចត្វា កត្តត្ថាកយ្ខាតិ៍ តត្ត ក្ខក្ខកយ្ខំ តាយ ចីចរស្ស ករហ៌ រឌត់ ឥចតិឥឃ

ឃុឆាកយ្ខំ ក្ខឥបិសឆាការឥចតិឃឈរឥពាជិឈឥរឃុ កត្តត្ថាកយ្ខត្តិ ឲចយាជិ៍ អចចកយ្ខំ តាយ បិគឥឆាចតយក្កតាជិឃុក្ខកកយ្ខំ, អឆ ចា

ចេតិយេ សុធាកម្មាទិ វត្តកម្មំ កាយ។ តេត្វេច កយាចបចវិតានកាតយតព្វកនេហ តិយ្យាយបាត្ថតាទិ អចចកម្មំ កាយ។ វិស្សជ្ជិ អាបន្នោ ហោតីតិ វិស្សជ្ជកាចំ កត្តព្ពំ បដិបន្នោ ហោតិ។ ពិព្ពារបន្លោ ហោតីតិ ពាហលបត្តនោ ហោតិ។ ធម្មព្ពាអាលុយ្យតីតិ ពិលាព្ពា អាលុយ្យយាតា លាធតិ។ ចន្ទកញ្ញា អបចិតាតីតិ ចន្ទកញ្ញា អបលេរំកតិ។ តទ្រលាចន្ទា ហិ កាចិ អទន្លោ ឲកនេតា អាកតំ ចន្ទកំ ឲកស្មិំ ផានេត តិបត្តុំ បហាយ ក្ខុទំ ត កច្ឆតិ, ចន្ទកស្ស អាសត្តដ្ឋានេត ចរយាតា តិលំ អាលុយ្យិត្វា កិចំ វិក្លិបិត្វា ឲកត្តំ ចន្ទកនេច ច ចិលេរំកតិ, ឲចនេច សោតាបន្នោ វិក្ខាចចាតិ កិ កទលិយាតិ កនេរាន្តោ តត្តិន្នោ ហោតិ, អសិចិលប្វទកោ ពិព្ពាវត្តន្នោ ពាហលបត្តនោ ហុត្វាច កនេរាតិ។

តតិយំ ចត្វ – យហារចេតិយេ កិរ សុធាកម្មេ ករិយមានេ ឲកោ អរិយសាវកោ ឲកោត ហត្ថេត សុធាកាដកំ, ឲកោត កុន្តំ កហេត្វា សុធាកម្មំ ករិស្សាមីតិ ចេតិយង្គណំ អារុឡ្ហោ។ ឲកោ កាយធញ្ញហិតាហុលេរិ កិក្ខុ កត្វា ចេទស្ស សន្តិកេ អដ្ឋាសិ។ ចេទោ អញ្ញាស្មិំ សតិ បបន្នោ ហោតីតិ តស្មា ផាតា អញ្ញា ផាតំ កនេតា។ សោបិ កិក្ខុ តទេត្វច អកយាសិ។ ចេទោ បុត អញ្ញា ផាតត្តិ ឲចំ កតិបយដ្ឋានេត អាកតំ, – “សប្បុរិស យហត្តំ ចេតិយង្គណំ កិ អញ្ញាស្មិំ ផានេត ព្ភកាសំ ត លភធា”តិ អាហ។ ត ព្ពតនេរា បក្កាមីតិ។

២៨៩។ ពាលតាយ សមន្នាគនេតាតិ ពាលេត សមន្នាគនេតា។ អដ្ឋិំ កត្វាតិ អត្ថិកកាចំ កត្វា, អត្ថិកោ ហុត្វាតិ អនេត្វា។ យតសិកត្វាតិ យតស្មិំ ករិត្វា។ សព្ពចេតសា សមន្នាហរិត្វាតិ អប្បមត្តកម្បិ ចិក្លេបំ អកនេរាន្តោ សកលចិនេត្តត សមន្នាហរិត្វា។ ឱហិតសោនេតាតិ ផបិតសោនេតា។ អរិយសាវកោ ហិ បិយធម្មស្សវតា ហោន្តិ, ធម្មស្សវតគ្គំ កត្វា តិទ្ទាយមាតា ចា ធេយត ពេកចិ សង្ខិ សល្លបមាតា ចា ចិក្លិត្តចិត្តា ចា ត តិសីទន្តិ, អថ ខោ អមតំ បរិក្ខេណ្ដន្តា ចិយ អតិត្តាច ហោន្តិ ធម្មស្សវនេត, អថ អរុណំ វុគ្គច្ឆតិ។ តស្មា ឲចយាហ។

៣០០។ ធម្មតាសុសមន្នាគតោ ហោតីតិ សភានេចា សុធ សមនេន្តសិនេតា ហោតិ។ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយាតិ កនេលាចចតំ, សោតាបត្តិផលសច្ឆិកតការណេតាតិ អនេត្វា។ ឲចំ សតព្ពសមន្នាគនេតាតិ ឲចំ ព្ពនេយហិ សត្តហិ យហាបច្ចនេក្ខណញ្ញាណេហិ សមន្នាគនេតា។ អយំ តាច អាចរិយានំ សមានកថា។ លោកុត្តរមគ្គោ ហិ ពាហុចិត្តក្ខណិកោ តាម តត្ថិ។

ចិតណ្ឌចាទិ បត ឲកចិត្តក្ខណិកោ តាម មគ្គោ តត្ថិ, “ឲចំ ភាវេយ្យ សត្ត ចស្សានី”តិ ហិ ចចនេតា សត្តបិ ចស្សានិ មគ្គភាវតា ហោន្តិ។ កិលេសា បត លហុ ឆិជ្ជន្តា សត្តហិ ញាណេហិ ឆិជ្ជន្តីតិ ចទតិ។ សោ សុត្តំ អាហរាតិ ចត្តព្ពោ, អទ្ធា អញ្ញា សុត្តំ អបស្សនេន្តា, “ព្ពុធម្មស្ស បឋមំ ញាណំ អធិកតំ ហោតិ, ព្ពុធម្មស្ស ទុតិយំ ញាណំ...បេ... ព្ពុធម្មស្ស សត្តមំ ញាណំ អធិកតំ ហោតី”តិ ព្ពុមនេច អាហរិត្វា ទស្សស្សតិ។ តនេតា ចត្តព្ពោ កិ បតិទំ សុត្តំ នេយ្យត្តំ តីតត្ថន្តិ។ តនេតា ចក្ខតិ – “តីតត្ថំ, យថាសុត្តំ តនេចច អនេត្វា”តិ។ សោ ចត្តព្ពោ – “ធម្មតាសុសមន្នាគតោ ហោតិ សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយាតិ ឲត្ថ កោ អនេត្វា”តិ? អទ្ធា សោតាបត្តិផលសច្ឆិកិរិយាយនេត្វាតិ ចក្ខតិ។ តនេតា បុច្ឆិតព្ពោ, “មគ្គសមង្គី ផលំ សច្ឆិកនេរាតិ, ផលសមង្គី”តិ។ ជាតន្តោ, “ផលសមង្គី សច្ឆិកនេរាតី”តិ ចក្ខតិ។ តនេតា ចត្តព្ពោ, – “ឲចំ សត្តង្គសមន្នាគនេតា ខោ, កិក្ខនេច, អរិយសាវកោ សោតាបត្តិផលសមន្នាគនេតា ហោតីតិ ព្ពុធ មគ្គំ អកានេត្វា យណ្ណកោ ចិយ វិប្បតិត្វា អរិយសាវកោ ផលនេច កហិស្សតិ។ យា សុត្តំ នេយ លទ្ធន្តិ យំ ចា តំ ចា អចច។ បញ្ហាចិស្សជ្ជនេត្តត តាម អាចរិយសន្តិកេ ចសិត្វា ព្ពុទ្ធចចតំ វិក្កហិត្វា អត្ថរសំ ចិជិត្វា ចត្តព្ពំ ហោតី”តិ។ “ព្ពុមាតិ សត្ត ញាណានិ អរិយសាវកស្ស បច្ចនេក្ខណញាណានេច, លោកុត្តរមគ្គោ

ពហុចិត្តក្ខណិកោ នាម នត្ថិ, ឯកចិត្តក្ខណិកោយេវា”តិ សញ្ញាបេតព្ពោ។ សចេ សញ្ជានាតិ សញ្ជានាតុ។ នោ ចេ សញ្ជានាតិ, “គច្ឆ បាតោវ វិហារំ បវិសិត្វា យាគុំ បិវាហី”តិ ឧយ្យោជេតព្ពោ។ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានមេវាតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

កោសម្ពិយសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៥. ព្រហ្មនិមន្តនិកសុត្តវណ្ណនា

៥០១. ឯវំ មេ សុតន្តិ ព្រហ្មនិមន្តនិកសុត្តំ។ តត្ថ បាបកំ ទិដ្ឋិគតន្តិ លាមិកា សស្សតទិដ្ឋិ។ ឥទំ និច្ចន្តិ ឥទំ សហ កាយេន ព្រហ្មដ្ឋានំ អនិច្ចំ “និច្ច”ន្តិ វទតិ។ ធុវាទីនិ តស្សេវ វេវចនានិ។ តត្ថ ធុវន្តិ ថិរំ។ សស្សតន្តិ សទា វិជ្ជមានំ។ កេវលន្តិ អខណ្ឌំ សកលំ។ អចវនធម្មន្តិ អចវនសភាវំ។ ឥទញ្ចន ជាយតីតិអាទីសុ ឥមស្មិំ ឋានេ កោចិ ជាយនកោ វា ជីយនកោ វា មីយនកោ វា ចវនកោ វា ឧបបជ្ជនកោ វា នត្ថីតិ សន្ធាយ វទតិ។ ឥតោ ច បនញ្ញន្តិ ឥតោ សហ កាយកា ព្រហ្មដ្ឋានា ឧត្តរិ អញ្ញំ និស្សរណំ នាម នត្ថីតិ ឯវមស្ស ថាមគតា សស្សតទិដ្ឋិ ឧប្បន្នា ហោតិ។ ឯវំវាទី បន សោ ឧបរិ តិស្សោ ឈានភូមិយោ ចត្តារោ មគ្គា ចត្តារិ ផលានិ និព្ពានន្តិ ឥមានិ និស្សរណានិ បដិពាហតិ។ អវិជ្ជាគតោតិ អវិជ្ជាយ គតោ សមន្នាគតោ អញ្ញាណី អន្ធីភូតោ។ យត្រ ហិ នាមាតិ យោ នាម។

៥០២. អថ ខោ, ភិក្ខវេ, មារោ បាបិមាតិ មារោ កថំ ភគវន្តំ អទ្ទស? សោ កិរ អត្តនោ ភវនេ និសីទិត្វា កាលេន កាលំ សត្ថារំ អាវជ្ជេតិ – “អជ្ជ សមណោ គោតមោ កតរស្មិំ គាមេ វា និគមេ វា វសតី”តិ។ ឥមស្មិំ បន កាលេ អាវជ្ជេន្តោ, “ឧក្កដ្ឋំ និស្សាយ សុភគវនេ វិហរតី”តិ ញត្វា, “កត្ថ នុ ខោ គតោ”តិ ឱលោកេន្តោ ព្រហ្មលោកំ គច្ឆន្តំ ទិស្វា, “សមណោ គោតមោ ព្រហ្មលោកំ គច្ឆតិ, យាវ តត្ថ ធម្មកថំ កថេត្វា ព្រហ្មគណំ មម វិសយា នាតិក្កមេតិ, តាវ គន្ត្វា ធម្មទេសនាយំ វិចក្ខុកម្មំ ករិស្សាមី”តិ សត្ថុ បទានុបទិកោ គន្ត្វា ព្រហ្មគណស្ស អន្តរេ អទិស្សមានេន កាយេន អដ្ឋាសិ។ សោ, “សត្ថារា ពកព្រហ្មា អបសាទិតោ”តិ ញត្វា ព្រហ្មុនោ ឧបត្ថម្ភោ ហុត្វា អដ្ឋាសិ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ, ភិក្ខវេ, មារោ បាបិមា”តិ។

ព្រហ្មបារិសជ្ជំ អន្វាវិសិត្វាតិ ឯកស្ស ព្រហ្មបារិសជ្ជស្ស សរីរំ បវិសិត្វា។ មហាព្រហ្មានំ បន ព្រហ្មបុរោហិតានំ វា អន្វាវិសិតុំ ន សក្កោតិ។ មេតមាសទោតិ មា ឯតំ អបសាទយិត្ថ។ អភិភូតិ អភិភវិត្វា ឋិតោ ជេដ្ឋកោ។ អនភិភូតោតិ អញ្ញេហិ អនភិភូតោ។ អញ្ញទត្ថូតិ ឯកំសវចនេ និបាតោ។ ទស្សនវសេន ទសោ, សព្ពំ បស្សតីតិ ទីបេតិ។ វសវត្តីតិ សព្ពជនំ វសេ វត្តេតិ។ ឥស្សរោតិ លោកេ ឥស្សរោ។ កត្តា និម្មាតាតិ លោកស្ស កត្តា ច និម្មាតា ច, បថវីហិមវន្តសិនេរុចក្កវាឡមហាសមុទ្ទចន្ទិមសូរិយា ច ឥមិនា និម្មិតាតិ ទីបេតិ។

សេដ្ឋោ សជិតាតិ អយំ លោកស្ស ឧត្តមោ ច សជិតា ច។ “ត្វំ ខត្តិយោ នាម ហោហិ, ត្វំ ព្រាហ្មណោ នាម, វេស្សោ នាម, សុទ្ទោ នាម,

គហេដ្ឋា តាយ, បត្តាឌិតោ តាយ, អត្តួយសោ ឱ្យដ្ឋា ហោហិ, កោរណោ ហោហី”តិ ឧចំ សត្តានំ ចិសន្ទេតា អយត្តិ ឥស្សេតិ៎ ចសឹ បិតា ក្វតកញ្សាតត្តិ អឃំ ចិល្លូចសិតាឃ ចសឹ, អឃំ បិតា ក្វតាតញ្ចា កញ្សាតញ្ចាតិ ចឥតិ៎ ពត្ត អល្លួឌឌលិតេ្យឌា សត្តា អនេត្តាអល្លួកោរេស ខេច អនេត្តាចត្តិយិ្យឆ កញ្សា តាយ, ពាហិ តិល្លត្តកាលតោ បដ្ឋាយ ក្វតា៎ សំសេឥឌា បធយចិត្តល្លលោ កញ្សា, ក្សតិឃតោ បដ្ឋាយ ក្វតា៎ ឱ្យបបាតិកា បធេ្រិយទិឃាបខេ កញ្សា, ក្សតិឃតោ បដ្ឋាយ ក្វតាតិ ចេឌិតត្តា៎ តេ សន្ទេបិ ឧតស្ស បុត្តាតិ សន្ទាាឃ, “បិតា ក្វតកញ្សាត”ត្តិ អាហ៎

បធចឹករហកាតិ ឃធា ត្ថំ ឧតរហិ, “អតិច្ចា ក្សក្លា អតត្តា”តិ បធចិ ករហសិ ឌិក្រូឆ្អសិ, ឧចំ តេបិ បធចឹករហកា អនេហស៊ុ, ត ខេកចលំ ត្ថំឃេចាតិ ឌឹខេបតិ៎ អាបករហកាតិអាឌឹស្សុបិ ឧសេច តយោ៎ ហឹតេ កាយេ បតិដ្ឋិតាតិ ចត្សស្វ អបិយេស្វ តិត្ថាត្តា៎ បធចឹបសំសកាតិ ឃធា ត្ថំ ករហសិ, ឧចំ អករហិត្វា, “តិច្ចា ស្វចា សស្សតា អនេឆ្អជ្ជា អកេឌ្ឍា អក្លូឃា”តិ ឧចំ បធចឹបសំសកា បធចិឃា ចល្លូចាឌិតោ អនេហស្វត្តិ ចឥតិ៎ បធចាកិតត្តិតោតិ ពល្សាឌិដ្ឋិចេសេត បធចិឃា អកិតត្តិតោ៎ សេសេស្វបិ ឧសេច តយោ៎ បហឹតេ កាយេ បតិដ្ឋិតាតិ ព្រាហ្វលោកេ តិត្ថាត្តា៎ តំ ពាហត្តិ តេត ការណោត តំ អឃំ៎ ត្លញ្ចាតិ ចោឥតត្វេ តិបតោ៎ ស្តុបិតិចត្តិត្វាតិ អតិក្កាយិត្វ៎ “ស្តុបិតិចត្តិតោ”តិបិ បាដេ, អឃយេចត្វា៎ ឥល្លូត បដិប្បាលោយេ្យាតិ ចត្សហត្វត យក្កូឥល្លូត បេដេត្វា បលិបេយ្យ៎ តរេកបបិតេតិ សតបេទិសេ យហាសោត្តូ៎ ចិទាឆេ្យាតិ ហត្វត គហលាយុត្តូ ចា បិដេត បតិដ្ឋាតយុត្តូ ចា ធាតេ គហលាបតិដ្ឋាតាតិ កាត្ថំ ត សក្កុលោយ្យ៎ តត្វ ត្ថំ កិក្លូ បស្សឹតិ កិក្លូ តត្វ ត្ថំ ត្លយំ ព្រាហ្វបទិសំ សត្តិបតិតំ ឱ្យកាយយាតំ ចិទោចយាតំ ឌេាតឃយាតំ បស្សឹតិ ព្រាហ្វតោ ឱ្យចាដេ ជិតាតំ ត្លុឌ្ឍាតុកាចំ ឥស្សេតិ៎ ត្លតិ លោ យំ, កិក្លូចេ, យាទោ បិបិយា ព្រាហ្វបទិសំ ស្តុបតេសឹតិ, កិក្លូចេ , យាទោ បិបិយា តត្វ ត្ថំ កិក្លូ បស្សសិ ព្រាហ្វបទិសំ ឃសេត ច សិទិយា ច ឱ្យកាយយាតំ ចិទោចយាតំ ឌេាតឃយាតំ, ឃឌិ ត្ថយិ្យ យហាព្រាហ្វតោ ចចតំ អតតិក្កាយិត្វា ឃដេច តេ ព្រាហ្វា ចឥតិ, តំ កទេ្យាសិ, ត្ថយិ្យ ឧចយេចំ ឃសេត ច សិទិយា ច ចិទោចេ្យាសឹតិ ឧចំ ចឥត្តា យំ ព្រាហ្វបទិសំ ស្តុបតេសិ ស្តុបសំហទិ៎ យា ត្ថំ យត្ថាតេ្វាតិ យា ត្ថំ យត្ថា៎ យាទោ ត្ថយសិ បិបិយាតិ បិបិយ ត្ថំ យហាឌតស្ស យាទលាតោ យាទោ តាយ, បិបកំ លិយកំ យហាឌតស្ស អឃសំ កទលាតោ បិបិយា តាយាតិ ឌាតាយិ៎

៥០ឲ្យ៎កសិលំ អាឃុត្តិ សកលំ អាឃុំ៎ តេ លោ ឧចំ ឌាតេតយ្សុត្តិ តេ ឧចំ យហេត្តូត ពេបិកេយូត សយត្តាគតា, ត្ថំ បត បុទិយឌិចេស ឌាតោ, កិ ឌាតិស្សសិ, ឃស្ស តេ អជ្ជាបិ យុទេ លឹរកេន្ត្តា ចាឃតឹតិ ឈេដ្ឋេត្តា ចឥតិ៎ បធចិ អន្ទ្លាសិស្សសឹតិ បធចិ អន្ទ្លាសាឃ កិលិត្វា បទិតិដ្ឋេបត្វា ពល្សាយាតឌិដ្ឋិហិ កល្បិស្សសិ៎ ឱ្យបសាឃិកោ ខេយ កចិស្សសឹតិ យឃ្សាសឹបសេយា កចិស្សសិ, យំ កន្ធត្តិ អតុកន្ធិស្សសិ, ជិតំ ស្តុបតិដ្ឋិស្សសិ, តិសិត្តំ ស្តុបតិសិឌិស្សសិ, តិបត្តំ ស្តុបតិបជ្ជិស្សសឹតិ អនេត្វា៎ ចត្តុសាឃិកោតិ យយ ចត្តុឲ្យ សឃតកោ៎ ឃធាកាយកាទលឹយោ ឌាហិតេសេ្យាតិ យឃា អត្តុតោ ទុចិឃា ឃំ ត្លុឆ្នាយិ, តំ កត្តុទត្ថា, ឌាហិត្វា ច បត ឌត្តុកិកាក្សូត្តាបិ តឹចតទោ លក្សល្លូឌកតទោ កាតទត្ថា កចិស្សសឹតិ អនេត្វា៎

ត្លយិតា ឧស កកចត្តំ ស្តុបលិខេបតិ ចា អបសាឥតិ ចា៎ ស្តុបលិខេបតិ តាយ សដេ លោ ត្ថំ, កិក្លូ, ពល្សាឌឹហិ បធចិ អន្ទ្លាសិស្សសិ, ឱ្យបសាឃិកោ ខេយ កចិស្សសិ, យឃិ កន្ធទត្ត កយិស្សសិ, តិដ្ឋេត្ត ធស្សសិ, តិសិទេត្ត តិសិឌិស្សសិ, តិបទេត្ត តិបជ្ជិស្សសិ, អឃំ តំ សេសឌតំ

បដិច្ឆាហិត្វា ចិស្សាសិកំ អត្តក្តទិកំ ករិស្សាមីតិ ឲចំ តាច ខ្ពបលិបេតិ ភាយ។ សេសបផេហិ បភ អបសារផេតិ ភាយ។ អឃញោច្ឆ អឆិប្បាឃោ – សចេ ត្វំ បធចិ អន្លោសិស្សសិ, ចត្តុសាឃិកោ យេ កថិស្សសិ, យយ កយភាឌីតិ អាកយេត្វា កយិស្សសិ ចា ធស្សសិ ចា តិសីឌិស្សសិ ចា តិបជ្ជិស្សសិ ចា, យយ ចត្ថុស្មិំ យឃ្យាអារក្ខិ កហិស្សសិ, អហំ បភ តំ ឃធាកាមំ ករិស្សាមិ ឆាហិត្វា ច ឌន្លោកាគុម្ពតោបិ លក្ខណ្ហកតេត្តិ ឲចំ អបសារផេតិ ភាយ។ អឃំ បភ ព្រហ្មា ឃាគតិស្សិតោ, តស្មា ខ្ពង អបសារផភាច អឆិប្បេតា។ អាបាឌីស្មិ ឲសេច ភឃោ។

អបិចតេ អហំ ព្រហ្មោតិ ខ្ពងាតិ ភកចា, “អឃំ ព្រហ្មា ឃាគតិស្សិតោ ‘អហំ ឌាភាយី’តិ យញ្ញាតិ, អត្តតោ ឃសេភ សមុត្តោ សទិទំ ឞុំសិតុម្បិ សយត្តំ កិញ្ចិ ភ បស្សតិ, ធោកំ គិក្កហេតុំ ចង្គតី”តិ ចិត្តេត្វា ខ្ពឃំ ផេសតំ អារកិ។ តត្ត កតិញ្ចា បឌាភាយីតិ តិប្បត្តិញ្ចា បឌាភាយិ ឝុតិញ្ចាតិ អាត្មកាចញ្ចា បឌាភាយិ។ ឲចំ យហេសក្កោតិ ឲចំ យហាឃសោ យហាបរិធារោ។

ឃាចតា ចត្តិយស្វិយា បរិហរន្តីតិ ឃត្តកេ ផាតេ ចត្តិយស្វិយា ចិចទេត្តិ ជិសា ភត្តិ ចិរោចតាតិ ជិសាស្ម ចិរោចយាតា ឞ្ពកាសត្តិ, ជិសា ចា តេហិ ចិរោចយាតា ឞ្ពកាសត្តិ។ តាច សហស្សធា លោកោតិ តត្តកេន បយាណេន សហស្សធា លោកោ, ខ្ពុយិតា ចក្កចាឡេគុ សទ្ធិ ចក្កចាឡអសហស្សត្តិ អត្ថោ។ ឲត្ថ តេ ចត្តតេ ចសោតិ ឲត្ថ ចក្កចាឡអសហស្សេ តុឃ្យំ ចត្តតិ។ បរោបរញ្ញ ឌាភាសីតិ ឲត្ថ ចក្កចាឡអសហស្សេ បរោបរេ ក្ខត្តីនេ ហីនប្បណីតេ សត្តេ ឌាភាសិ។ អថោ រាកចិរាកិភត្តិ ភ គោចលំ, “អឃំ ខ្ពទ្ធោ អឃំ បកតិយតុស្សោ”តិ បរោបរំ, “អឃំ បភ សរោកោ អឃំ ចីតរោកោ”តិ ឲចំ រាកចិរាកិភម្បិ ឌតំ ឌាភាសិ។ ខ្ពុត្តំកាចញ្ញាធាកាចត្តិ ខ្ពត្តំការោចាតិ ខ្ពុជំ ចក្កចាឡអំ អញ្ញធាការោចាតិ ខ្ពុតោ សសំ ឲក្កុភសហស្សំ សត្តានំ អាកតិំ កតិត្តិ ឲត្ថ ចក្កចាឡអសហស្សេ បដិសន្ធិចសេភ សត្តានំ អាកតិំ, ចុតិចសេភ កតិំ ច ឌាភាសិ។ តុឃ្យំបភ អតិយហន្តោហយស្មីតិ សញ្ញា ហោតិ, សហស្សីព្រហ្មា ភាយ ត្វំ, អញ្ញោសំ បភ តឃា ក្ខត្តរិ ឌ្វិសហស្សានំ តិសហស្សានំ ចតុសហស្សានំ បញ្ចសហស្សានំ ផសសហស្សានំ សតសហស្សានញ្ញ ព្រហ្មានំ បយាណំ ភត្ថិ, ចតុហត្ថាយ បិលោតិកាយ បដប្បយាណំ កាតុំ ធាឃយន្តោ ចិឃ យហន្តោស្មីតិ សញ្ញា ករោសីតិ តិក្កណ្ហាតិ។

៦០៖ ខ្ពុង្ហបបន្នោតិ ខ្ពុង បដយជ្ឈាភភ្សុយិយំ ក្ខុបបន្នោ។ តេភ តំ ត្វំ ភ ឌាភាសីតិ តេភ ការណេភ តំ កាយំ ត្វំ ភ ឌាភាសិ។ ភេច តេ សយសយោតិ ឌាតិតត្ថុដ្ឋាភំ បត្វាបិ តឃា សយសយោ ភ ហោយិ។ អភិញ្ញាឃាតិ អញ្ញាឃ។ ក្យតោ ភីចេយ្យត្តិ តឃា ភីចតរការោចា បភ យឃ្យា ក្យតោ។

ហេដ្ឋុបបត្តិកោ កិរេស ព្រហ្មា អត្យុប្បន្នេ ពុទ្ធុប្បាធេ ខ្ពុសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា កសិណបរិកម្មំ កត្វា សយាបត្តិយោ តិព្ពត្តេត្វា អបរិហីតជ្ឈាតោ កាលំ កត្វា ចតុត្ថជ្ឈាភភ្សុយិយំ ចេហប្បលព្រហ្មលោកេ បញ្ចកប្បសតិកំ អាយុំ កហេត្វា តិព្ពត្តិ។ តត្ថ ឃាចតាឃុកំ ដត្វា ហេដ្ឋុបបត្តិកំ កត្វា តតិយជ្ឈាភំ បណីតំ ភាចេត្វា ស្កកិណ្ហព្រហ្មលោកេ ចតុសដ្ឋិកប្បំ អាយុំ កហេត្វា តិព្ពត្តិ។ តត្ថ ឌុតិយជ្ឈាភំ ភាចេត្វា អាភស្សរេសុ អដ្ឋកប្បំ អាយុំ កហេត្វា តិព្ពត្តិ។ តត្ថ បឋមជ្ឈាភំ ភាចេត្វា បឋមជ្ឈាភភ្សុយិយំ កប្បាឃុកោ ហុត្វា តិព្ពត្តិ, សោ បឋមកាលេ អត្តតា កតកម្មញ្ញា តិព្ពត្តដ្ឋាភញ្ញា អញ្ញាសិ, កាលេ បភ កច្ឆន្តេ ក្ខភឃំ បមុស្សិត្វា សស្សតទិដ្ឋិំ ក្ខប្បាផេសិ។ តេភ តំ ភកចា, “តេភ តំ ត្វំ ភ ឌាភាសិ...បេ... ក្យតោ ភីចេយ្យ”ត្តិ អាហ។

អថ ព្រហ្មា ចិន្តេសិ – “សមណោ គោតមោ មយ្ហំ អាយុញ្ច និព្ពត្តដ្ឋានញ្ច បុព្ពេកតកម្មញ្ច ជានាតិ, ហន្ទ នំ បុព្ពេ កតកម្មំ បុច្ឆាមី”តិ សត្ថារំ អត្តនោ បុព្ពេកតកម្មំ បុច្ឆិ។ សត្ថា កថេសិ។

បុព្ពេ កិរេស កុលឃរេ និព្ពត្តិត្វា កាមេសុ អាទីនវំ ទិស្វា, “ជាតិជរាព្យាធិមរណស្ស អន្តំ ករិស្សាមី”តិ និក្ខម្ម ឥសិបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា សមាបត្តិយោ និព្ពត្តេត្វា អភិញ្ញាបាទកជ្ឈានលាភី ហុត្វា គង្គាតីរេ បណ្ណសាលំ ការេត្វា ឈានរតិយា វីតិនាមេតិ។ តទា ច កាលេន កាលំ សត្ថវាហា បញ្ចហិ សកដសតេហិ មរុកន្តារំ បដិបជ្ជន្តិ។ មរុកន្តារេ បន ទិវា ន សក្កា គន្តុំ, រត្តិំ គមនំ ហោតិ។ អថ បុរិមសកដស្ស អគ្គយុគេ យុត្តពលិពទ្ទា គច្ឆន្តា និវត្តិត្វា អាគតមគ្គាភិមុខា អហេសុំ។ សព្ពសកដានិ តថេវ និវត្តិត្វា អរុណេ ឧគ្គតេ និវត្តិតភាវំ ជានិំសុ។ តេសញ្ច តទា កន្តារំ អតិក្កមនទិវសោ អហោសិ។ សព្ពំ ទារុទកំ បរិក្ខីណំ, តស្មា, “នត្ថិ ទានិ អម្ហាកំ ជីវិត”ន្តិ ចិន្តេត្វា គោណេ ចក្កេសុ ពន្ធិត្វា មនុស្សា សកដបច្ឆាយាយំ បវិសិត្វា និបជ្ជិំសុ។ តាបសោបិ កាលស្សេវ បណ្ណសាលតោ និក្ខមិត្វា បណ្ណសាលទ្វារេ និសិន្នោ គង្គំ ឱលោកយមានោ អទ្ទស គង្គំ មហតា ឧទកោឃេន វុយ្ហមានំ បវត្តិតមណិក្ខន្ធំ វិយ អាគច្ឆន្តិំ ទិស្វា ចិន្តេសិ – “អត្ថិ នុ ខោ ឥមស្មិំ លោកេ ឯវរូបស្ស មធុរោទកស្ស អលាភេន កិលិស្សមានា សត្តា”តិ។ សោ ឯវំ អាវជ្ជេន្តោ មរុកន្តារេ តំ សត្ថំ ទិស្វា, “ឥមេ សត្តា មា នស្សន្តូ”តិ, “ឥតោ មហា ឧទកក្ខន្ធោ ឆិជ្ជិត្វា មរុកន្តារេ សត្ថាភិមុខោ គច្ឆតូ”តិ អភិញ្ញាចិត្តេន អធិដ្ឋាសិ។ សហ ចិត្តុប្បាទេន មាតិការូឡ្ហំ វិយ ឧទកំ តត្ថ អគមាសិ។ មនុស្សា ឧទកសទ្ទេន វុដ្ឋាយ ឧទកំ ទិស្វា ហត្ថតុដ្ឋា ន្ហាយិត្វា បិវិត្វា គោណេបិ បាយេត្វា សោត្ថិនា ឥដ្ឋដ្ឋានំ អគមំសុ។ សត្ថា តំ ព្រហ្មុនោ បុព្ពកម្មំ ទស្សេន្តោ –

“យំ ត្វំ អបាយេសិ ពហូ មនុស្សេ,

បិបាសិតេ ឃម្មនិ សម្បរេតេ;

តំ តេ បុរាណំ វតសីលវត្តំ,

សុត្តប្បពុទ្ធោវ អនុស្សរាមី”តិ។ (ជា· ១·៧·៦១) –

ឥមំ គាថមាហ។

អបរស្មិំ សមយេ តាបសោ គង្គាតីរេ បណ្ណសាលំ មាបេត្វា អារញ្ញកំ គាមំ និស្សាយ វសតិ។ តេន ច សមយេន ចោរា តំ គាមំ បហរិត្វា ហត្ថសារំ គហេត្វា គាវិយោ ច ករមរេ ច គហេត្វា គច្ឆន្តិ។ គាវោបិ សុនខាបិ មនុស្សាបិ មហាវិរវំ វិរវន្តិ។ តាបសោ តំ សទ្ទំ សុត្វា “កិំ នុ ខោ ឯត”ន្តិ អាវជ្ជេន្តោ, “មនុស្សានំ ភយំ ឧប្បន្ន”ន្តិ ញត្វា, “មយិ បស្សន្តេ ឥមេ សត្តា មា នស្សន្តូ”តិ អភិញ្ញាបាទកជ្ឈានំ

សមាបជ្ជិត្វា វុដ្ឋាយ អភិញ្ញាចិត្តេន ចោរានំ បដិបថេ ចតុរង្គិនិសេនំ មាបេសិ ពលុសង្ឃំ អាគច្ឆន្តិំ ចោរា ទិស្វា, “រាជា”តិ ទេវ បញ្ញាយាតា ចិវេលិបំ លទ្ធេត្វា បក្កមិំសុ។ តាបសោ “ឃំ ឃស្ស សន្តកំ, តំ តស្សេវ ហោតុ”តិ អធិដ្ឋាសិ, តំ តថេវ អហោសិ។ មហាជនោ សោតាត្តិកាចំ បិបុលំ សត្វា ព្កុងមិ តស្ស បុញ្ញាកមំ ងស្សន្តោ –

“ឃំ ឯហិក្ខុលស្មិំ ជាតំ កាហិតំ,

អនេមេឃិ កឃ្យា តិឃមាតំ;

តំ ទេវ បុរាណំ ចតឃិលចត្តំ,

សុត្តប្បត្តេន្ធេច អគុស្សរាមិ”តិ។ (ជា។ ១។៤។៤១) –

ព្កុមំ កាថមាហ។ ឯត្ថ ឯហិក្ខុលស្មិន្តិ កក្ខាតិវេ។

បុត ឯកស្មិំ សមយេ វុបទិកក្ខាចាសិកំ ក្ខុលំ ហេដ្ឋាកក្ខាចាសិពេត ក្ខុលេត សទ្ធិំ មិត្តសត្វចំ កត្វា តាចាសញ្ញាជំ ជាត្ថិត្វា ជាហំ

លាគតឹមហោកាជតិឃសេត្វាច កទ្ធយាលិជីតិ ច អាសេរាបេត្វា កក្កាសោវេតត អាគច្ឆតិំ មតុស្សា លាគយាតា ក្បញ្ញយាតា តទ្ធត្វា កាឃត្តា

ខេចបិមាតេត កច្ឆន្តា ចិឃ ពាលចសោមតស្សា អហេសុំ។ កទ្ទក្ខឃ្យពោ តាពោ ទិស្វា ក្បិវេតា, “ព្កុមេ មឃិ សញ្ញាមឃិ ត ពទោត្តិ, ព្កុទាតិ

តេ សមុទ្ធមេច បរិបេស្សាមី”តិ មហត្តិំ អត្តកាចំ មាបេត្វា វុធកំ ខ្ចិឆា កិត្តិត្វា វុដ្ឋាយ ឲលំ កត្វា សុស្សិកាទំ ពទោត្តោ អដ្ឋាសិ។ មហាជនោ

ទិស្វា កីវេតា ចិស្សរយកាសិ។ តាបសោ បណ្ណសាលាយ តិសិទេន្តា សុត្វា, “ព្កុមេ កាឃត្តា តច្ឆន្តា សោមតស្សជាតា អាគច្ឆន្តិ, ព្កុទាតិ បត

កយរចំ រចិសុ, កិំ តុ ខោ”តិ អាចឌ្ឍេត្វា តាកទាឌំ ទិស្វា, “មឃិ បស្សេត្ត ព្កុមេ សត្វា មា តស្សត្ថ”តិ អភិញ្ញាបាទកជ្ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា

អត្តកាចំ ចិជហិត្វា សុបណ្ណចណ្ណំ មាបេត្វា តាកទាជស្ស ងស្សេសិ។ តាកទាជា កីវេតា ឲលំ សំហរិត្វា វុធកំ បចិដ្ឋោ។ មហាជនោ

សោតាត្តិកាចំ បិបុលំ សត្វា ព្កុងមិ តស្ស បុញ្ញាកមំ ងស្សន្តោ –

“កក្ខាឃ សោតស្មិំ កាហិតតាចំ,

លុទ្ធេត តាពេត មតុស្សកប្បា;

អនេមេឃិត្វ ពាលសា បសយ្ហ

ត់ ខេព បុរាណំ ចពនីលចត្តុំ;

ស្ុត្តព្យញ្ចេន្តោច អត្ថស្សរាមី”តិ៍ (ជា៍ ១៍សិ៍សិ១) –

ត្ថុំ កាឆយាហ៍

អបរស្មិំ សមយេ ឲស ត្ថុនិបត្តុញ្ញ បត្តុខិត្វា គេលសេចា តាយ ពាបសោ អហោសិ៍ ខេពត សមយេឃត អយ្យាកំ ខេទានិសេត្វា កេប្យា តាយ យាឈេចា គេលសេចស្ស ពេន្ទចេទា អត្តោចាសិកោ ហុត្វា អាចេទិឃស្ស កិការបដិស្សាចឹ យតាបចាទឹ ញុន្ទិសយ្យេត្កា អត្វចេទា អហោសិ៍ គេលសេចា ត់ ចិតា ចត្តិតុំ តាសក្លិ, ត់ តិស្សាខេឃច ខឹចិក់ កេប្យសិ៍ សត្វា ត្ថុឆយ្យិ ពស្ស បុត្តកយ្ញុំ ឆេស្សេត្តា –

“កេប្យា ច ខេព ពេន្ទចេទា អហោសិ,

សម្ពុន្ទិយត្តុំ ចពិត់ អយត្ថា;

ត់ ខេព បុរាណំ ចពនីលចត្តុំ,

ស្ុត្តព្យញ្ចេន្តោច អត្ថស្សរាមី”តិ៍ (ជា៍ ១៍សិ៍សិ៣) –

ត្ថុំ កាឆយាហ៍

ឲចំ ព្រាហ្មណោ តាតត្តុការេចស្ មពកយ្ញុំ សត្វា បការេសសិ៍ សត្វទិ កេឆត្តេឃច ព្រាហ្វា សល្លក្លេសិ, ឌឹបសហស្ស ក្ខុស៊េព ទ្ធបិតិ ចិឃ សត្តុកយ្ញុតិស្ស បិកដិតិ អហេស្វុ៍ សោ បសត្ថុនិត្វា ត្ថុំ កាឆយាហ –

“អន្ទា បឌាតាសិ យេយពយាឃុំ,

អញ្ញាយ្យិ ឌាតាសិ ពឆា ហិ ញុន្ទា;

ពឆា ហិ ពាឃំ ឌលិពាត្កាចេា,

ឱការេឃំ តិដ្ឋតិ (ពាហុលោក”ត្តិ៍ (ឌា៍ ១៍លិ៍លិ៣);

អថស្ស កោចា ក្តុរិ អសេយសេយតំ បកាសេត្វា បថចិ ហេវា អហំ (ពាហុតិអាឌិយាហ៍ តត្ថ បថចិយា បថចរេតូត អតត្ថក្វតត្តិ បថចិយា បថចិសការេចត អតត្ថក្វតំ អប្បត្តំ៍ កិ បត តត្តិ? តិដ្ឋាត៍ តប៉ិញាសដ្ឋាយ្ហា សដ្ឋតា តិស្សូដត្វា បថចិសការេចត អប្បត្តំ តាយ៍ តឥកិដ្ឋាឃាតិ តំ តិដ្ឋាត៍ ឌាតិត្វា សដ្ឋិកត្វា៍ បថចិ តាបហោសិត្តិ បថចិ តញ្ញាឌិដ្ឋិយាតការហេហិ ត កញ្ញាអាបិឌឹស្បិ ខុរេសច តយោ៍ ចិត្វារោ បត ឃ្វលបរិឃាយេ ចុត្តតយេតេច ចេឌិតរេដ្ឋា៍

សេច ហេវា ហេ, យារិស, សដ្ឋាស្ស សដ្ឋារេតូតាតិ ប្តឥរេយច (ពាហុ៍ អត្តរោតា ចាឌិតាយ សដ្ឋាត្តិ អក្លុទិ តិដ្ឋិសិត្វា អក្លុរេទ ចោយំ កញ្ញត្តា អាហ៍ សត្វា បត សក្កាឃំ សក្កាយ “សដ្ឋា”ត្តិ ចឥតិ, (ពាហុ៍ សដ្ឋាសដ្ឋា សក្កាយ៍ ត្តំ “សដ្ឋា”ត្តិ ចឥសិ, “សដ្ឋាស្ស សដ្ឋារេតូត អតត្ថក្វត”ត្តិ ចឥសិ, ឃឌិ សដ្ឋា អតត្ថក្វតំ តត្តិ, អថស្ស អតត្ថក្វតំ អត្តិ៍ យា ហេច ហេ រិត្តុកេយចអហោសិតុច្ឆកេយច អហោសិតិ តុឃំយ៉ាចចត៌ រិត្តុកំ យា ហោតុ, តុច្ឆកំ យា ហោតុតិ សត្វារិ យុសាចារេឥត តិក្កញ្ញតិ៍

សត្វា បត ខុតស្សា (ពាហុតា សតក្ខុលោត សហស្សក្ខុលោត សតសហស្សក្ខុលោត ចាឌឹតរោ, តស្សា អហំ សដ្ឋាញ្ញា ចក្លាយិ, អតត្ថក្វតញ្ញា ចក្លាយិ, ស្វលាហិ យេតិ តស្ស ចាឥយដ្ឋតត្វំ ការណំ អាហរេត្វា ចិដ្ឋាឃាតិអាឌិយាហ៍ តត្ថ ចិដ្ឋាឃាតិ ចិឌាតិតដ្ឋំ៍ អតិឥស្សតត្តិ ចក្លុចិដ្ឋាឃាស្ស អាបិឆំ អតុបរាយតរោតា អតិឥស្សត៌ តាយ, បឥត្វឃេតបិ តិដ្ឋាតរេយច ចុត្តំ៍ អតត្តត្តិ តឃិឥ ក្តប្បាឥចឃអត្តរហិតត្វា អតត្ត តាយ៍ ចុត្តយ៉ិ ហេតំ –

“អត្តចត្តាតិ ក្វតាតិ, អសយ្ហតំ អតត្តកំ;

ក្វតេ អត្តាតិ ឌិស្សត្តិ, ក្វតេ អត្តា បកាសិតា”តិ៍

សដ្ឋារោតាបកត្តិ សដ្ឋារោសា បការសេប្បត្តំ៍ តិដ្ឋាតរោតា ហិ អរេដ្ឋា ឆរេយ្ហា សបកតរោរា ចា ឌោតិចត្តតរោរា ចា បរិសុទ្ធតរោរា ចា បណ្ឌរតរោរា ចា តត្តិ៍ សដ្ឋារោតា ចា តថា បក្វតរេយច, ត កត្តចិ តត្តិតិ សដ្ឋារោតាបក៍ បុរត្តិយឌិសាឌិស្ប ហិ អស្បកឌិសាឃ តាយ តិដ្ឋាត៌ តត្តិតិ ត ចត្តដ្ឋា៍ អថ ចា បកត្តិ ពិត្តស្ស តាយំ, សដ្ឋារោតា បកយស្សាតិ សដ្ឋារោតាបក៍ តិដ្ឋាតស្ស កិរ ឃថា យហាសយុទ្ធស្ស ឃរោតា ឃរោតា ខ្ជតរិតុកាយា ហោត្តិ, តំ តរេឥច តិត្តំ, អតិត្តំ តាយ តត្តិ៍ ខុចរេយចំ អដ្ឋតិសាឃ កយុដ្ឋារតស្ប ឃេត ឃេត យុរេលត តិដ្ឋាត៌ ខ្ជតរិតុកាយា ហោត្តិ, តំ តរេឥច តិត្តំ៍ តិដ្ឋាតស្ស អតិត្តំ តាយ កយុដ្ឋាត៌ តត្តិ៍ រោតត ចុត្តំ សដ្ឋារោតាបកត្តិ៍ តំ បថចិយា បថចរេតូតាតិ តំ តិដ្ឋាត៌ បថចិយា បថចឹសការេចត តរោតា បររេសំ អាបិឌឹត៌ អាបិឌិសការេចត ឆ អតត្ថក្វតំ៍ ប្តតិ ឃំ តុយញ្ញឌិសាត៌ ចិសឃក្វតំ សដ្ឋារោតក្វយកឆយុឌាតំ តស្ស សដ្ឋារេតូត តំ ចិដ្ឋាណំ អតិឥស្សត៌ អតត្ត សដ្ឋារោតាបតំ អតត្ថក្វតត្តិ ចាឥ បតិដ្ឋរេបសិ៍

តេនា ព្រហ្មា កហិតាកហិតំ សត្តានា ចិស្សជ្ជាបិតោ កិញ្ចិ កេហតព្ពំ អជ្ឈិប្ហា លញ្ចពតកំ កាតព្វការយោ ហត្ថ ធនហិ តេ, យារិស, អត្តរធាឃាយីតិ អាហ៎ តត្ថ អត្តរធាឃាយីតិ អជ្ឈិស្សយាតកបាដិហារិយំ កេរាយីតិ អាហ៎ សេធ ចិសហសីតិ ឃជិ សក្កោសិ យឃ្យា អត្តរធាឃិតុំ, អត្តរធាឃសិ , បាដិហារិយំ កេរាហីតិ៎ តេចស្ស៊ េយ សក្កោតិ អត្តរធាឃិតុត្តិ យឃ្យាអត្តរធាឃិតុំ តេច សក្កោតិ៎ កិ បតេស កាតព្វការយោ អហោសីតិ? ឃ្មុលបដិសន្ធិ កត្តុការយោ អហោសិ៎ ព្រហ្មាតញ្ញាឃ្មុលបដិសន្ធិកអត្តកាតចា ស្វាស្វាយោ, អញ្ញោសំ អតាបិតធា, អភិសង្ខតកាឃតេច តិដ្ឋត្តិ៎ សត្តា តស្ស ឃ្មុលបដិសន្ធិ កត្តុំ ត អជាសិ៎ ឃ្មុលបដិសន្ធិ ចា អកត្តាបិ ឃេត តយេត អត្តាតំ អត្តរធាបេត្វា អជ្ឈិស្សយាតកោ កចេឃ្យ, សត្តា តំ តយំ ចិតោភេសិ, តស្មា អត្តរធាឃិតុំ តាសក្កិ៎ សោ អសក្កោត្តោ ចិយាតេ តិលីឃតិ, កព្វាទុក្ខេ តិលីឃតិ, ក្ល្ាដិកោ តិសីឌតិ៎ ព្រហ្មកណោ កោឡាហលកាសិ – "ឲស ភោ ជកោ ព្រហ្មា ចិយាតេ តិលីឃតិ, កព្វាទុក្ខេ តិលីឃតិ, ក្ល្ាដិកោ តិសីឌតិ, ព្រហ្ម ត្វំ អត្តរហិតោយី"តិ សជ្ជា ក្ខបាឡេសិ តាយាតិ៎ សោ ព្រហ្មកណេត ក្ខបាល្ហិតោ យក្ខ អហោសិ៎

ឲថំ ទុត្តេ អហំ, ភិក្ខវេតិ, ភិក្ខវេ, ឲតេត ព្រហ្មតា, "ហត្ថ ធនហិ តេ, យារិស, អត្តរធាឃាយី"តិ ឲថំ ទុត្តេ តំ អត្តរធាឃិតុំ អសក្កោត្តំ ជិស្វា អហំ ឲតឌចោធ៎ ឡយំ កាឆយកាសិត្តិ កស្មា កកចា កាឆយកាសីតិ? សយហស្ស កោតយស្ស ឡយស្មិ ជាតេ អត្តិការចា ចា តត្តិការចា ចា កធំ សក្កា ជាតិតុត្តិ ឲថំ ព្រហ្មកហស្ស ចឌតាកាសោ យា ហោតុតិ អត្តរហិតោធ កាឆយកាសិ៎

តត្ថ កឌចាហំ កឃំ ជិស្វាតិ អហំ កឌច កឃំ ជិស្វាឃេច៎ កចញ្ញា ចិកឌចសិតត្តិ ឡយញ្ញា កាយកចាជិតិចិឆយ្យិ សត្តកចំ ចិកឌចសិតំ ចិកចំ កេចសយាតំ បរិឃេសយាតយ្យិ ប៉ុតប្បុតំ កឌចឃេច ជិស្វា៎ កចំ តាភិចជិត្តិ តញ្ហាជិដ្ឋិចឃេត កិញ្ចិ កចំ ត អភិចជិ, ត កេចសិត្តិ អតេ្វា៎ តត្តិញ្ញា ត ក្ខបិជិឃិត្តិ កចតញ្ហោត ក្ខបកញ្ចិ, ត អក្កហេសិត្តិ អតេ្វា៎ ឡតិ ចត្តារិ សច្ចាតិ បកាសេត្តោ សត្តា ឆយ៉ំ ឌេសេសិ៎ ឌេសតាបរិឃោសាតេ ឌេសតាត្វសាទេត ចិបស្សតាកញ្ញំ កាហាបេត្វា ឌសយត្តាតិ ព្រហ្មសហស្សាតិ យក្កុចលិយតបាតំ បិចិស្ម៎

អច្ចូរិយត្ភូតចិត្តជាតាតិ អច្ចូរិយជាតា អត្ភូតជាតា តុដ្ឋិជាតា ច អហេសុំ៎ សយ្លិ កចំ ក្ខឌត្ថហីតិ ទោឆិយល្ហេ អត្តតោ តាឃ តាឃ ឌេសតាឃ អញ្ញោសយ្យិ ពាហុតំ ឌេចយត្វស្សាតំ សយ្លកំ កចំ ក្ខឌត្ថហិ, ក្ខទ្ធិ ក្ខបាឡេសីតិ អតេ្វា៎

៤០៥៎ តស្មិំ បត សយឃេ យាតេរា បាបិយា កោធាភិក្ខតោ ហុត្វា, "យឃិ ចិធរត្តេឃេច សយណេត កោតយេត ឆយ្ហកធំ កេឆត្វា ឌសយត្តាតិ ព្រហ្មសហស្សាតិ យយ ចសំ អតិចត្តិតាតី"តិ កោធាភិក្ខតតាឃ អញ្ញាតរស្ស ព្រហ្មបារិសជ្ជស្ស សរីរេ អធិឃុដ្ឋិ, តំ ឌស្សេតុំ អឆ ភោ, ភិក្ខវេតិអាឌិយាហ៎ តត្ថ សេធ ត្វំ ឲថំ អត្វុត្វទ្ធោតិ សេធ ត្វំ ឲថំ អត្តតាច ចត្តារិ សច្ចាតិ អត្វុត្វទ្ធោ៎ យា សាចកេ ក្ខបតេសីតិ កិហិសាចកេ ចា បព្ពជិតសាចកេ ចា តំ ឆយ៉ំ យា ក្ខបតឃសិ៎ ហីតេ កាឃេ បតិដ្ឋិតាតិ ចត្វុស្វ អបាឃេស្វ បតិដ្ឋិតា៎ បណីតេ កាឃេ បតិដ្ឋិតាតិ ព្រហ្មលោកេ បតិដ្ឋិតា៎ ឡតំ កេ សត្ថាឃ ចឌតិ? ឆាហិរបព្ពជ្ជំ បព្ពជិតេ តាបសបរិព្ពាជកេ៎ អត្វុប្បត្តេ ហិ ព្វុទ្ធុប្បាឌេ ក្វលបុត្តា តាបសបព្ពជ្ជំ បព្ពជិត្វា កស្សចិ កិញ្ចិ អចិធារេត្វា ឲកធរា ហុត្វា សយាបត្តិឃោ តិព្ពត្តេត្វា ព្រហ្មលោកេ ក្ខប្បជ្ជិស្វុ, តេ សត្ថាឃ ឲចយាហ៎ អតក្លាតំ ក្វសលញ្ញាយារិសាតិ បរេសំ អតក្លាតំ អតោាចឌតំ ឆយ្ហកធាឃ អកាឆតំ ក្វសលំ ឲតំ សេឃ្យា៎ យា បរំ ឡធជាហីតិ កាលេត យត្វស្សលោកំ, កាលេត ឌេចលោកំ, កាលេត ព្រហ្មលោកំ, កាលេត តាកលោកំ អាហិណ្ឌតេ្តា យា ចិធរិ, ឲកស្មិំ

ឋានេ និសិន្នោ ឈានមគ្គផលសុខេន វីតិនាមេហីតិ។ អនាលបនតាយាតិ អនុល្លបនតាយ។ ព្រហ្មុនោ ច អភិនិមន្តនតាយាតិ ពកព្រហ្មុនោ ច [illegible] មារិស, និច្ចន្តិអាទិនា នយេន សហ កាយេន ព្រហ្មដ្ឋានេន និមន្តនវចនេន។ តស្មាតិ តេន ការណេន។ ពកស្ស វេយ្យាករណស្ស ព្រហ្មនិមន្តនិកំត្វេវ អធិវចនំ សង្ខា សមញ្ញា បញ្ញត្តិ ជាតា។ សេសំ សព្ពត្ថ ឧត្តានត្ថមេវាតិ។

បបញ្ចសូទនិយា មជ្ឈិមនិកាយដ្ឋកថាយ

ព្រហ្មនិមន្តនិកសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

១០. មារតជ្ជនីយសុត្តវណ្ណនា

៥០៦. ឯវំ មេ សុតន្តិ មារតជ្ជនីយសុត្តំ។ តត្ថ កោដ្ឋមនុបវិដ្ឋោតិ កុច្ឆិំ បវិសិត្វា អន្តានិ អន្តេ អនុបវិដ្ឋោ, បក្កាសយដ្ឋានេ និសិន្នោ។ គរុគរោ វិយាតិ គរុកគរុកោ វិយ ថទ្ធោ បិឡាលបុញ្ជសទិសោ។ មាសាចិតំមញ្ញេតិ មាសភត្តំ ភុត្តស្ស កុច្ឆិ វិយ មាសបូរិតបសិព្ពកោ វិយ តិន្តមាសោ វិយ វាតិ អត្ថោ។ វិហារំ បវិសិត្វាតិ សចេ អាហារទោសេន ឯស គរុភាវោ, អត្តានំ ចង្កមិតុំ ន សប្បាយន្តិ ចង្កមា ឱរោហិត្វា បណ្ណសាលំ បវិសិត្វា បកតិបញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ។ បច្ចត្តំ យោនិសោ មនសាកាសីតិ, “កិំ នុ ខោ ឯត”ន្តិ អាវជ្ជមានោ អត្តនោយេវ ឧបាយេន មនសិ អកាសិ។ សចេ បន ថេរោ អត្តនោ សីលំ អាវជ្ជេត្វា, “មំ ហិយ្យោ វា បរេ វា បរសុវេ វា បរិភុត្តំ អវិបក្កមត្ថិ, អញ្ញោ វា កោចិ វិសភាគទោសោ, សត្ថុ ខីរេតុ ចារុកំ ហោតូ”តិ ហត្ថេន កុច្ឆិំ បរាមសិស្ស, មារោ បាបិមា វិលីយិត្វា អគមិស្ស។ ថេរោ បន តថា អកត្វា យោនិសោ មនសិ អកាសិ។ មា តថាគតំ វិហេឋេសីតិ យថា ហិ បុត្តេសុ វិហេឋិតេសុ មាតាបិតរោ វិហេឋិតាវ ហោន្តិ, សទ្ធិវិហារិកអន្តេវាសិកេសុ វិហេឋិតេសុ អាចរិយុបជ្ឈាយា វិហេឋិតាវ, ជនបទេ វិហេឋិតេ រាជា វិហេឋិតោវ ហោតិ, ឯវំ តថាគតសាវកេ វិហេឋិតេ តថាគតោ វិហេឋិតោវ ហោតិ។ តេនាហ – “មា តថាគតំ វិហេឋេសី”តិ។

បច្ចគ្គឡេ អដ្ឋាសីតិ បតិអគ្គឡេវ អដ្ឋាសិ។ អគ្គឡំ វុច្ចតិ កវាដំ, មុខេន និក្ខន្តោ បណ្ណសាលតោ និក្ខមិត្វា ពហិបណ្ណសាលាយ កវាដំ និស្សាយ អដ្ឋាសីតិ អត្ថោ។

៥០៧. ភូតបុព្វាហំ បាបិមាតិ កស្មា ឥមំ ទេសនំ អារភិ? ថេរោ កិរ ចិន្តេសិ – “អាកាសដ្ឋកទេវតានំ តាវ មនុស្សគន្ធោ យោជនសតេ ឋិតានំ អាពាធំ ករោតិ។ វុត្តញ្ហេតំ – ‘យោជនសតំ ខោ រាជញ្ញ មនុស្សគន្ធោ ទេវេ ឧព្ពាធតី’តិ (ទី. និ. ២.៤១៥)។ អយំ បន មារោ នាគរិកោ បរិចោរក្ខោ មហេសក្ខោ អានុភាវសម្បន្នោ ទេវរាជា សមានោ មម កុច្ឆិយំ បវិសិត្វា អន្តានិ អន្តេ បក្កាសយោកាសេ និសិន្នោ អតិវិយ បរុដ្ឋោ ភវិស្សតិ។ ឯវរូបំ នាម ជេគុច្ឆំ បដិកូលំ ឱកាសំ បវិសិត្វា និសីទិតុំ សក្កោន្តស្ស កិមញ្ញំ អករណីយំ ភវិស្សតិ, កិំ អញ្ញំ លជ្ជិស្សតិ, ត្វំ មម ញាតិកោតិ បន វុត្តេ មុខភាវំ អនាបជ្ជមានោ នាម នត្ថិ, ហន្ទស្ស ញាតិកោដិំ បដិវិជ្ឈិត្វា មុខភេទេន តំ

ឧបរិេយត ចិស្សេឌ្ឍស្សាមី”តិ ចិេត្តត្វា ឰយំ េគសតយារក៏

េសា េយ ត្វំ កាកិេតេយ្យា េហាសីតិ េសា ត្វំ តស្មិំ កាេល យឈ្យាកាកិេតេយ្យា េហាសិ៍ ឰគ៌ បេចលិចេសត ធុត្តំ េគចេលិកស្មិំ បត យារស្ស បិត្យ ចំេសា បិតាយហស្ស ចំេសា ទេឌ្ឍ ពេទារេត្តា តាយ តត្តិ, បុព្វាចេសត េគចេលិេព េគចទាឌា ហុត្វា តិព្ពត្តោ, ឃាចតាឃុត៌ ធត្វា ធចតិ៍ អេញ្ញា ឲេពា អត្តតា ពេតត ពេម្ពុត តស្មិំ ឃារេត អធិបតិ ហុត្វា តិព្ពត្តតិ៍ ឰតិ អយំ យារេទាបិ តគា តេតា ធចិត្វា បុត ក្យសល់ ពត្វា ឰយស្មិំ កាេល តស្មិំ អធិបតិដ្ឋារេត តិព្ពត្តោតិ េចឌិតេព្វា៍

ចិគុេទាតិ ចិកតគុេទា, អេញ្ញាហិ សទ្ធិំ អសឌិេសាតិ អេត្ថា៍ អប្បកសិេទតាតិ អប្បគុេព្វត៍ បស្សុបិលកាតិ អេដត្យអកបិលកា៍ បធាចិេតាតិ យក្កុបដិបត្តោ៍ ពាេឃ ឧបធិតិត្វាតិ សយត្តេតា ចិតក៌ ពាត្តិត្វា៍ អក្កិ គត្វា បក្កុមិស្សតិ ឲត្តពេកត សទិទំ បរិឃាគាត់ ពយិស្សតីតិ ចិតកស្ស បយាល់ សល្លេក្ខត្វា ធត្យស្ស ឌិសាស្ស អក្កិ គត្វា បក្កុមិស្ស៍ ចិតេកា បឌីបសិលា ចិយ បព្ជលិ, េឆទស្ស ឧគកេលល់ បចិសិត្វា តិសិត្តកាេលិ ចិយ អេហាសិ៍ ឌីចទាតិ បេប្យារេដត្វាតិ សយាបត្តិេតា ធុដ្ឋាឃ ចិកតគុេយ ពិស្សុកចេណ្ណ អដ្ឋារេទ យដ្ឋយារេតា ឌីចទាតិ ចិគុតិត្វា៍ សទិេទ បតស្ស ឧស្សុយយត្តយ្យិ តាេហាសិ, ឌីចេទស្ស អំស្សុយយត្តយ្យិ តព្វាឃិ, សយាបត្តិឌល់ តាេយតិ៍

ᦲ០ប័៍អេក្កាសធាតិ គសហិ អេក្កាសចត្វហិ អេក្កាសធ៍ បរិការសធាតិ ធាធាឃ បរិការសធ៍ េទារេសធាតិ ឈេដ្ឋធ៍ ចិេហេសធាតិ គ្យព្វារេបធ៍ សព្វាេយតំ ធាធាឃ ឈដ្ឋតេស្សច អធិចចត៌ ឃធា តំ គ្មុសី យារេទាតិ ឃធា ឲេពាសំ គ្មុសី យារេទា៍ លេកធ ឌ្យតារត្តិ លេកធ លិង្កំ, កិេលស្សប្បត្តិឃា អារេម្មុល់ បច្ចុយំ លេកឃ្យាតិ អេត្ថា៍ យុណ្ណកាតិអាឌីស្ស យុេណ្ណ យុណ្ណាតិ សយេណ ធ សយណាតិ ចត្តុំ ចេដ្ឋឃ្យុ, ឰេយ បត ហីត្យឲត្តា យុណ្ណកា សយណកាតិ អាហំស្ស៍ ឰត្ថាតិ កហបតិកា៍ កិល្យាតិ កល្យា, កាត្យអកាតិ អេត្ថា៍ ពត្តុបិគាបធ្នាតិ ឲត្តុ ពត្តុតិ ព្រាហ្មា អធិេប្បតោ ៍ តត្រីព្រាហ្មណា បិតាយេហាតិ េចាហេទត្តិ៍ បិគាត៌ អបធ្នា បិគាបធ្នា, ព្រាហ្មេតា បិដ្ឋិបិគេតា ឌាតាតិ អធិប្បារេឃា៍ េតសំ កិទ អយំ លទ្ធិ – “ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មេតា យុខេតា តិក្ខត្តា, ខត្តិឃា ឧទេតា, េចស្សា តាកិេតា, ស្សុទ្ធា ឌាល្យេតា, សយណា បិដ្ឋិបិគេតា”តិ៍

ធសាឃិេតាស្វា ធសាឃិេតាស្វាតិ ធសាឃិេតា យឃំ ធសាឃិេតា យឃត្តិ៍ យគុេកឌាតាតិ អាលសិឃឌាតា៍ ធសាឃត្តិតិ ចិត្តឃត្តិ៍ បញ្ញាឃត្តិតិអាឌីតិ ឧបសក្កុចេសត ចឌ្ឍិតាត៌ ម្មុសិក៌ យក្កុឃយារេតាតិ សាឃំ េកាធទត្ថាឃ ស្សុសិទេទ្យក្ខេតា តិក្ខត្តិ ទ្យក្ខសាលាឃ ម្មុសិក៌ បរិេឃសេត្តា៍ េសា កិទ ឧបសត្តុបសេត្តា ចិយ តិច្ចុេលិច តិដ្ឋតិ, សយ្យត្តកាេល ម្មុសិក៌ សហសា កល្យាតិ៍ េកាត្វុតិ សិក្កាេលិ, េសារេណាតិបិ ចគុត្តិ៍ សត្តិសយលសក្កដិេទតិ សត្តិមិព្រ សយេល ធ សក្កដិេទ ធ៍ តត្វ សត្តិ តាយ ឈទសត្តិ៍ សយេលិ តាយ ក្យចតិត្តយតបតាត្យព្ពា៍ សក្កដិទំ តាយ សក្ការេដ្ឋារត៌ ធហត្ថិេត្តាតិ ពត្តារេតា តិក្ខេត្តា លិត្តចេហា៍ សត្តិសយលសក្កដិេទតិ សត្តិមិព្រធា សយេល ធា សក្កដិេទ ធា៍ េសាបិ ហិ ពត្តកេត្តា ចិយ តិច្ចុេលិ ធសាឃតិ៍

តិទឃំ ឧបបព្ធត្តីតិ សេច យារេទា យតុស្សាត៌ សទិេទ អធិយុត្តិត្វា ឲចំ ពេទយ្យុ, យតុស្សាត៌ អក្យសល់ ត កេចយ្យុ, យារេយ្យច កេចយ្យុ៍ សទិេទ

បត អតតិយុត្តិត្វា ចិសកាកចត្តុំ ចិប្បដិសារារូបំ ចស្សតិ, តងា កិរ សោ ភិក្ខុ លិប្បំ ករេហត្វា យទេ្ឋ អទេ្ឋាត្តុរេត្ត ចិឃ, ឌាលំ ករេហត្វា យទេ្ឋ កណ្ឌាបត្ត ចិឃ, លេបឃដ្ឋិ ខ្ជុដេ្ឋត្វា សក្យណេ ឆាត្តុរេត្ត ចិឃ, ស្មុតពេហិ សត្ថិ អទេ្ឋា យិកចំ ចទេត្ត ចិឃ, យាត្យការេយ ករេហត្វា អាបិតក្ខយិយំ តិសិនេត្ត ចិឃ, តដ្ឋុរេត្ត ចិឃ, កាឃរេត្ត ចិឃ, ភិក្ខុតីតំ រត្តិដ្ឋានតិចាដ្ឋានេតស្មុ ចិសកាកយតុស្ស តិសិនេត្ត ចិឃ, ជិនេព ចិឃ ឆ កត្វា ដស្សសិ៍ យតុស្សា អទេ្ឋាកតាបិ ចតកតាបិ ចិហារកតាបិ ចិប្បដិសាររូបំ បស្សិត្វា អាកន្ត្វា អទេ្ឋាសំ ករេឆត្តិ – “សយណា ឲុចទ្ធុំ អស្សយណកំ អតត្ថុដ្ឋិកំ ករេទាត្តិ, ឲុនេតសំ ជិនេត្ត ក្យុនេតា ក្យុសលំ, យា ឲុនេតសំ កិត្ថិ អឌេត្វា”តិ៍ ឲុចំ នេព យតុស្សា ជិដ្ឋជិដ្ឋដ្ឋានេត ឃឹលចនេត្ត អទេក្កាសត្តា អបុត្តា បសចិត្វា អបិយបុរកា អនេហស្ស៍ េតត ចុត្តំ “តិរយំ ក្ខបបច្ចត្តិ”តិ៍

៥០៨៍ អត្ថាចិដ្ឋាតិ អាចដ្ឋិតា៍ ឲរិត្វា ចិហរិស្មុតិ ត េពចលំ ឲរិត្វា ចិហរិស្មុ៍ ពក្យុសត្ថស្ស បត កកចនេតា ខ្ជុចារេឌ ដត្វា ឌ្ជេយ ចត្តារនោ ព្រហ្មុចិហារេទ តិដ្ឋនេត្តត្វា ឃសាតបដ្ឋានំ ចិបស្សត់ ចេដ្ឋត្វា អរហេត្ត បតិដ្ឋហិស្មុ៍

៥១០៍ អាកតិចា កតិ ចាតិ បដិសត្ថិចេសេត អាកយតដ្ឋានំ ចា, ចុតិចេសេត កយតដ្ឋានំ ចា ត ឌាតាយិ៍ សិឃា ចិត្តស្ស អទ្ធាតចត្តិតិ នេសាយតស្សចេសេត អទ្ធាតចត្តំ កតេចយ្យ៍ សក្កំ េលាកំ ក្ខបបច្ចត្តិតិ ឌ្ជសាបិ បុរិយតេឃេតច អទេ្ឋា េចជិតទ្ធា៍ ឃថា ហិ បុទ្ធា ចិប្បដិសារកាទំ អារូបំ ដស្សតិ, ឲុចយិសាបិ បសាឌកាទំ៍ េសា កិរ តទា យតុស្សានំ ដស្សតដ្ឋានេត ភិក្ខុ អាកាេរស កដ្ឋេត្ត ចិឃ, ជិនេព ចិឃ បល្លេដ្ឋត តិសិនេត្ត ចិឃ, អាកាេរស ស្មុចិកយុំ ករេទាត្ត ចិឃ, េបាិត្តកំ ចារេចទេត្ត ចិឃ, អាកាេរស ជីចទំ បសាេទត្វា កាឃំ ក្ខត្វា កណ្ឌាេបត្ត ចិឃ, តចបទ្ធជិនេព អាកាេរសត ចទេត្ត ចិឃ, តទុណាសាយេណេទ អាកាេរស ដត្វា បុបុ្បាតិ ខ្ជចិតទេត្ត ចិឃ កត្វា ដស្សសិ៍ យតុស្សា អទេ្ឋាកតាបិ ចតកតាបិ ចិហារកតាបិ បទ្ធជិតានំ ធំ បដិបត្តិ ជិស្វា អាកន្ត្វា អទេ្ឋាសំ ករេឆត្តិ – “ភិក្ខុស្ម អត្តយេសា សាយេណទាបិ ឲុចំយហិទ្ធិេកា យហានុភាចា, ឲុនេតសំ ជិត្ត យហបុ្បលំ តាយ េហាតិ, ឲុនេតសំ េឌឆ សក្កេទាចា”តិ៍ តនេតា យតុស្សា ភិក្ខុសង្ឃ ចត្តុហិ បដ្ឋុឃេហិ សក្កេទាត្តា ឆាហុំ បុទ្ធា កត្វា សក្កបចបុរកា អនេហស្ស៍ េតត ចុត្តំ “សក្កំ េលាកំ ក្ខបបច្ចត្តិ”តិ៍

៥១១៍ ឲុត ពុទេយ្យ,ភិក្ខុេច, អសុភានុបស្សិេនា ការេឃ ចិហរចាតិ កកចា សកលជម្ពុទីបំ អាហិណ្ឌេត្តា អត្តយេសា ដ្ឋិត្តយុំ តិណ្ណយុំ ភិក្ខុនំ ចសតដ្ឋានំ កត្វា –

“អសុភសញ្ញាបរិចិតេត, ភិក្ខុេច, ភិក្ខុេនា េចតសា ពហុលំ ចិហរេតា េយថុតធម្មសយាបត្តិយា ចិត្តំ បតិលីឃតិ បតិក្យុដតិ បតិចត្តតិ ត សម្បសារិឃតិ, ឧេបក្ខា ចា បាដិក្យុល្យតា ចា សណ្ឋាតិ៍

អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញាបរិចិតេត, ភិក្ខុេច, ភិក្ខុេនា េចតសា ពហុលំ ចិហរេតា រសតណ្ហាឃ ចិត្តំ បតិលីឃតិ បតិក្យុដតិ បតិចត្តតិ ត សម្បសារិឃតិ, ឧេបក្ខា ចា បាដិក្យុល្យតា ចា សណ្ឋាតិ៍

សព្ពេលាេក អតភិរតិសញ្ញាបរិចិតេត, ភិក្ខុេច, ភិក្ខុេនា េចតសា ពហុលំ ចិហរេតា េលាកចិេត្រសុ ចិត្តំ បតិលីឃតិ បតិក្យុដតិ បតិចត្តតិ

ន ឞយ្ឞារិយតិ, ្ខបេក្ខា ចា បាដិក្យុល្យតា ចា ឞណ្ឋាតិ៑

អនិច្ចឞញ្ញាបរិចិតេន , ភិក្ខវេ, ភិក្ខុនោ ចេតឞា ពហុលំ ចិហរតោ លាភឞក្ការឞិលោកេ ចិត្តំ បតិលីយតិ បតិក្យុដតិ បតិចត្តតិ ន ឞយ្ឞារិយតិ, ្ខបេក្ខា ចា បាដិក្យុល្យតា ចា ឞណ្ឋាតី”តិ (អ៑ និ៑ ៧៑៤៩) ឲចំ អាតិឞំឞំ ឝេឞ្យព្វា –

ឲឆ ត្យេយ្យាភិក្ខវេ, អឞុភានុបឞ្ឞី កាយេ ចិហរថ, អាហារេ បដិក្កូលឞញ្ញិនោ ឞព្ពលោកេ អនភិរតិឞញ្ញិនោ ឞព្ពឞង្ខារេឞុ អនិច្ចានុបឞ្ឞិនោតិ៑ ត្តយានិ ចត្តារិ កម្មដ្ឋានានិ កនេឆឞិ៑ ពោបិ ភិក្ខុ ត្តេឞុ ចត្ថុ កម្មដ្ឋានេឞុ កម្មំ ករោន្តោ ចិបឞ្ឞនំ ចឌ្ឍេត្វា ឞព្ពាឞវេ ខេបេត្វា អរហត្តេ បតិដ្ឋហិឞុ, ត្តយានិបិ ចត្តារិ កម្មដ្ឋានានិ រាគឞន្តានិ ឝោឞមោហឞន្តានិ រាគបដិឃាតានិ ឝោឞមោហបដិឃាតានិ ចាតិ៑

៥៧១៑ ឞក្ខទំ ករហត្វាតិ អនត្តាបុដ្ឋិ យំ តិដ្ឋនបយាលំ បិឞាលំ ករហត្វា៑ អយញ្ហិ ព្រាហ្មណាគហបតិកោហិ ភិក្ខុ អនក្កាឞាវេបត្វាបិ, ព្រាហ្មណាគហបតិកានំ ចវេឞន ភិក្ខុឞង្ឃឞ្ឞ លាភឞក្ការំ ្ខប្បាឝាវេបត្វាបិ, ខ្ពតានំ អលភន្តោ ត្តនានិ ឞហត្ថា ្ខបក្កមិត្យាកោយា អញ្ញាតឞ្ឞ ក្យុមារឞ្ឞ ឞរីរេ អធិមុច្ចិត្វា ឲចន្ទាបំ បិឞាលំ អក្ករហឞិ៑ តំ ឞន្ធាយ ត្វុត្តំ “ឞក្ខទំ ករហត្វា”តិ៑

ឞឹឞំ ខោ ភិន្ទីតិ ឞឹឞំ ភិន្ទិ, យតាចម្ពុំ លិខិត្វា យំឞំ ឆេត្វា អហោឞិ៑ ឞក្ខរា បត ឞ្ឞ ឞឹឞកដាហំ អភិន្ទិត្វា អដ្ឋឹ អាហច្ចេច តិចត្វា៑ តាកាបលោកិតំ អបលោកេឞីតិ បហារឞឌ្ឍិ ឞុត្វា យថា តាយ ហត្ថិតានកោ ត្តតោ ចា ឲតោ ត្តា ចា អបលោកេត្យាកោយា កិចំ អបរិចត្តេត្វា ឞកលឞរីរេនេច តិចត្តិត្វា អបលោកេតិ៑ ឲចំ ឞកលឞរីរេនេច តិចត្តិត្វា អបលោកេឞិ៑ យថា ហិ យហាឝតឞ្ឞ អដ្ឋឹនិ កោដិយា កោដឹ អាហច្ច ឋិតានិ, បច្ចេកព្យុទ្ធានំ អក្កុឞលក្កានិ, ន ឲចំ ព្យុទ្ធានំ៑ ព្យុទ្ធានំ បន ឞង្ខលិកានិ ចិយ ឲកាពទ្ធានិ ហុត្វា ឋិតានិ, តឞ្មា បច្ឆតោ អបលោកនកាលេ ន ឞក្កា ហោតិ កិចំ បរិចត្តេតុំ៑ យថា បន ហត្ថិតានកោ បច្ឆាភាគំ អបលោកេត្យាកោយា ឞកលឞរីរេនេច បរិចត្តតិ, ឲចំ បរិចត្តិតព្ពំ ហោតិ៑ តឞ្មា ភកចា យន្តេន បរិចត្តិតា ឞុចណ្ណបដិមា ចិយ ឞកលឞរីរេនេច តិចត្តិត្វា អបលោកេឞិ , អបលោកេត្វា ឋិតោ បន, “ន ចាយំ ត្វុឞី មារោ យត្តបញ្ញាឞី”តិ អាហ៑ តឞ្ឞត្ថោ, អយំ ត្វុឞី មារោ បាបំ ករោន្តោ នេច បយាលំ អញ្ញាឞិ, បយាណាតិក្កន្តយកាឞីតិ៑

ឞហាបលោកនាយាតិ ពក្យុឞន្ធឞ្ឞ ភកចតោ អបលោកនេនេច ឞហ តច្ចុណេច្ឆោច៑ តព្យាច ឝាតា ចឌីតិ តព្យាច ឝេចដ្ឋានា ត្វុតោ, យតាភិរេយំ ្ខបបន្នោតិ អត្ថោ៑ ចចយានោ ហិ ន យត្ថ កត្ថចិ ឋិតោ ចចតិ, តឞ្មា ចឞចត្តិឝេចលោកំ អាកាឝត្វា ត្វុតោ, “ឞហាបលោកនាយា”តិ ច ចចនតោ ន ភកចតោ អបលោកិតមត្តា ត្វុតោតិ ចេឌិតព្ពា, ត្វុតិកាលឝឞ្ឞនយត្តនេច ហោតិ៑ ្ខញ្ញអាទេ បន យហាឞាចកេ ចិរេន្ឌត្តា ក្យុឝារិយា បហដំ ចិយឞ្ឞ អាឃុ តឝត្វេច លិខិត្វា ពតត្តិ ចេឌិតព្ពំ៑ តយោ តាយឆេយ្យា ហោន្តីតិ ពីហិ តាយានិ ហោន្តិ៑ ពឞឞ្យាយតនិកោតិ ពឞុ ឞឞ្យាយតនេឞុ បាដិយេក្កាយ ចេឝនាយ បច្ចយា៑

សង្កុសមាហតោតិ អយសង្កូហិ សមាហតោ។ បច្ចត្តវេទនិយោតិ សយមេវ វេទនាជនកោ។ សង្កុនា សង្កុ ហទយេ សមាគច្ឆតីតិ អយសង្កុនា សទ្ធិំ អយសង្កុំ ហទយមជ្ឈេសមាគច្ឆតិ។ តស្មិំ កិរ និរយេ ឧបបន្នានំ តិគាវុតោ អត្តភាវោ ហោតិ, ទូសិស្សាបិ តាទិសោវ អហោសិ។ អថស្ស ហិ និរយបាលា តាលក្ខន្ធប្បមាណានិ អយសូលានិ អាទិត្តានិ សម្បជ្ជលិតានិ សជោតិភូតានិ សយមេវ គហេត្វា បុនប្បុនំ និវត្តមានា, – “ឥមិនា តេ ឋានេន ចិន្តេត្វា បាបំ កត”ន្តិ បូវខោលិយំ បូវំ កោដេន្តា វិយ ហទយមជ្ឈេ កោដេន្តា, បណ្ណាស ជនា បាទាភិមុខា បណ្ណាស ជនា សីសាភិមុខា កោដេន្តា គច្ឆន្តិ, ឯវំ គច្ឆន្តា បញ្ចហិ វស្សសតេហិ ឯកំ អន្តំ បត្វា បុន និវត្តមានា បញ្ចហិ វស្សសតេហិ ហទយមជ្ឈអាគច្ឆន្តិ។ តំ សន្ធាយ ឯវំ វុត្តំ។

វុដ្ឋានិមន្តិ វិបាកវុដ្ឋានវេទនំ។ សា កិរ មហានិរយេ វេទនាតោ ទុក្ខតរា ហោតិ, យថា ហិ សិតេហបិតសត្តាហតោ បរិហារសត្តាហំ ទុក្ខតរំ, ឯវំ មហានិរយទុក្ខតោ ឧស្សទេ វិបាកវុដ្ឋានវេទនា ទុក្ខតរាតិ វទន្តិ។ សេយ្យថាបិ មន្ទស្សាតិ បុរិសសីសមត្តាវដ្ឋំ ហោតិ, សូលេន បហតស្ស បហារោ ឋានំ ន លភតិ បរិកុប្បតិ, មន្ទសីសំ អាយតំ បុច្ឆំ, បហារោ ឋានំ លភតិ , អវិទ្ធញ្ញា ភយានកាលោ ឧភោ ហោតិ, តស្មា ឯវរូបំ សីសំ ហោតិ។

២០៦។ វិធុរំ សាវកមាសជ្ជាតិ វិធុរំ សាវកំ ឃដ្ដយិត្វា។ បច្ចត្តវេទនាតិ សយមេវ បាដិយេក្កវេទនាជនកា។ ឦទិសោ និរយោ អាសីតិ ឥមស្មិំ ឋានេ និរយោ ទេវទូតសុត្តេន ទីបេតព្វោ។ កណ្ហាទុក្ខ និក្ខមីតិ កាឡអក-យាទ, ទុក្ខ វិត្ថិស្សសិ។ មន្តេស្សសិស្សាតិ មហាសមុទ្ទស្ស មជ្ឈេ ឧដ្ឋិតំ វត្ថុំ កត្វា និព្ពត្តវិមានានិ កប្បដ្ឋិតិកានិ ហោន្តិ, តេសំ វេឡុរិយស្ស វិយ វណ្ណោ ហោតិ, បព្ពតមត្ថកេ ជលិតនឡគ្គិក្ខន្ធោ វិយ ច នេសំ អច្ចិយោ ជោតន្តិ, បភស្សរា បភាសម្បន្នា ហោន្តិ, តេសុ វិមានេសុ នីលពីតលោហិតោទាតវណ្ណា អច្ឆរា នច្ចន្តិ។ យោ ឧតមភិជានាតីតិ យោ ឯតំ វិមានវត្ថុ ជានាតីតិ អត្ថោ។ ឯវមេត្ថ វិមានបេតវត្ថុកេនេវ អត្ថោ ទីបេតព្វោ។ បាទង្គុដ្ឋេន កម្បយីតិ ឥទំ បាសាទកម្បនសុត្តេន ទីបេតព្វំ។ យោ វេជយន្តំ បាសាទន្តិ ឥទំ ចូឡតណ្ហាសង្ខយវិមុត្តិសុត្តេន ទីបេតព្វំ។ សក្កំ សោ បរិបុច្ឆតីតិ ឥទម្បិ តេនេវ ទីបេតព្វំ។ សុធម្មាយាភិតោ សភន្តិ សុធម្មសភាយ សមីបេ, អយំ បន ព្រហ្មលោកេ សុធម្មសភា, ន តាវតិំសភវនេ សុធម្មសភាវិរហិតោ ហិ ទេវលោកោ នាម នត្ថិ។

ព្រហ្មលោកេ បភស្សរន្តិ ព្រហ្មលោកេ មហាមោគ្គល្លានមហាកស្សបមហាកប្បិនេហិ សាវកេហិ សទ្ធិំ តស្ស តេជោធាតុំ សមាបជ្ជិត្វា និសិន្នស្ស ភគវតោ ឱភាសំ។ ឯកស្មិំ ហិ សមយេ ភគវា ព្រហ្មលោកេ សុធម្មាយ ទេវសភាយ សន្និបតិត្វា, – “អត្ថិ នុ ខោ កោចិ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ឯវំមហិទ្ធិកោ, យោ ឥធ អាគន្តុំ សក្កុណេយ្យា”តិ ចិន្តេន្តស្សេវ ព្រហ្មគណស្ស ចិត្តមញ្ញាយ តត្ថ គន្ត្វា ព្រហ្មគណស្ស មត្ថកេ និសិន្នោ តេជោធាតុំ សមាបជ្ជិត្វា មហាមោគ្គល្លានាទីនំ អាគមនំ ចិន្តេសិ។ តេបិ គន្ត្វា សត្ថារំ វន្ទិត្វា តេជោធាតុំ សមាបជ្ជិត្វា បច្ចេកំ ទិសាសុ និសីទិំសុ, សកលព្រហ្មលោកោ ឯកោភាសោ អហោសិ។ សត្ថា ចតុសច្ចប្បកាសនំ ធម្មំ ទេសេសិ, ទេសនាបរិយោសានេ អនេកានិ ព្រហ្មសហស្សានិ មគ្គផលេសុ បតិដ្ឋហិំសុ។ តំ សន្ធាយិមា គាថា វុត្តា, សោ បនាយមត្ថោ អញ្ញាតរព្រហ្មសុត្តេន ទីបេតព្វោ។

វិមោក្ខេន អផស្សយីតិ ឈានវិមោក្ខេន ផុសិ។ វនន្តិ ជម្ពុទីបំ។ បុព្ពវិទេហានន្តិ បុព្ពវិទេហានញ្ច ទីបំ។ យេ ច ភូមិសយា នរាតិ ភូមិសយា

តទា តាយ អបរេកោឃាតកោ ច វុត្តរក្ខកោ ច។ ទេវបិ សទ្ធា ថុឃិតិ ចុត្តំ ទេហាតិ។ អយំ បត អទ្ធោ តត្ថាបតត្ថយទេតត ជឹទេបតទ្ធា។ ចត្ថុ ចិសុទ្ធិយគេ្គ ឰទ្ធិកឆាឃ ចិត្តារិតំ។ អប្បញ្ញា បសចិតិ អប្បញ្ញា បជិលកិ។ អានំ យា អកាសិ កិល្លសូតិ កិល្ល ចិទេហទេសយិតិ ឲតំ អានំ យា អកាសិ។ ទេសនំ សត្ថុត្ថ វុត្តាតទេយចាតិ។

បបញ្ចាសូតតិឃា យន្តិបតិកាឃដ្ឋកឆាឃ

យារតន្តតិឃសុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

បញ្ចាយចក្កចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

មូលបណ្ណាសដ្ឋកឆា តិដ្ឋិតា។